

2. Reduzir as subgrupos

Dasyphyllia furcigera
 Dorsal color, fuscous
 super. male dusky
 on under
 fur marbled
 red & brown

Incun. 258
Elib. 129.

Copulata tractatū Petri
Hispani et paruorū logica
liuz iuxta doctrinam Colo
me in bursa mōtis regētū

mixta se opposita manib. & lursou.

Alf. 2. number 24 30. at 40. etc.

Amicus signatus

Negative home no egg to me.

Gren fignetur cum

vous ferez une affirmation de 2 ans de 2 ans

From figure 1. A formation to a square to a rectangle

...fugam me. Vbi p[er] me infus y accit. ut. So

2. *Quintus* *fugatus* *est* *Vol* *p* *in* *ful* *p* *acris* *vi* *30*

The points to be applied to
 are plentifully to the
 superficies of the eye & to the
 eye & the eye & the eye & the eye
 from quodammodo from the
 eye & 20 figures to the eye
 & 20 figures to the eye & 20
 21 figure aliquid ad quodammodo
 30 figure aliquid ad quodammodo

Bibliotheca Collegii
Majoris Universitatis

Inca initium sumulax De.

Hic. Anteq ad textu pcedat p
nouitioz eruditoe aliq plibant
dubia. et qz logica e scia trima
lis scda z cu alijs duab diuidit
phiam ronale. Ideo ne ex igno

tis pcedat a diffinitoe phie z ei diuisione e inchoandū.

Querit Primo qd sit phia. Rndet q phia e diui
narū hñarūq rerū cognitio fm q p natura
lem rationem inuestigari potest. In qua diffinitione cognitio
ponitur loco generis. z non capitur actiue neqz passiue. sed capi
tur pro habitu cognoscitio quo cognoscim^r res diuinas z hu
manas. Unde sciendum est q res esse diuinas vel humanas in
telligitur dupliciter. Uno modo sic q res ille dicantur diuine
de quibus tractat metaphysica. Et res ille humane de quibus
habetur in alijs libris siue scientijs. Alio modo per res diuinas
intelliguntur omnes res a deo producte. z tunc philosophia est
cognitio rerum diuinarum. id est a deo productarum. z sic om
nes scientie reales dicuntur cognitiones rerum diuinarum. z p
res humanas intelligimus res illas que fiunt ab homine. sicut
domus scamnū z consimilia artificialia. z similiter intentiones
secunde. Patet correlarie q philosophia que est de toto triuo
cuius partes sunt grāmatica loyca rhetorica est cognitio rerum
humanarum. Additur vltius fm q per naturalem rationem
inuestigari potest. per quod excluditur theologia vie. quia theo
logus non habet noticiam suam per lumen nature. sed per lumē
fidei. z sic theologia proprie non est philosophia nec pars eius
sz poit subsicia aliori scilicet sub theologia patrie q e dei z btoz

Sequitur Nulla amatio est cognitio. sed philo
sophia est amatio ergo non est cognitio
Maior probatur quia amatio procedit ex voluntate z cogni
tio ex intellectu. sed diuersarum potentiarum sunt diuersi actus
Sed minor pater ex interpretatōe nominis. Ddm q phia ca
pitur duplr. Uno q fm ei pma impōez z qntū ad illd a q nomē
imponit qz iponit a phylōs qd ē amor vlt amatio z sophos sa

Primus

plentia quasi amatio sapientie. et inde dicitur philosophia quasi amator sapientie. Alio modo capit philosophia secundum quod est in usu contra de ipsa loquentem. et sic philosophia est idem quod sophia. id est sapientia. sed sapientia est cognitio. et illo modo est hic definita. Sed diceretur ex illo videtur sequi quod sophia deberet habere diffiniri et non philosophia. Dominum quod illa propositio est facta ab antiquis qui volebant vocari sophi sed philosophi eo quod sophos videbant eis esse nomen arrogantie et superbie. hinc etiam dicitur philosophia

Queritur Quo dividatur philosophia. Respondetur quod philosophia potest capi dupliciter. et secundum hoc aliter et aliter dividitur. Uno modo capitur specialiter per cognitionem perficere ipsam animam. Alio modo generaliter per quantumcunque cognitionem siue perficiat animam siue corpus. Si ergo philosophia capitur primo modo tunc dividitur in philosophiam naturalem rationalem et moralem. sic quod naturalis est prima. rationalis secunda et moralis tertium. Et ratio ordinis est. quia partes philosophie ordinantur inter se secundum tale ordinem quale habent ad intellectum et rationem naturalem. scilicet philosophia naturalis est prior quam rationalis. et rationalis prior est quam moralis. quia philosophia naturalis est de illis que precedunt intellectum et ipsum ad intelligendum moueri. et philosophia rationalis est de illis que sunt in intellectu et ab ipso dependunt. scilicet philosophia moralis est de illis que sunt post intellectum nostrum et dependent a voluntate sicut sunt virtutes et vicia. Si autem capitur philosophia secundo modo. tunc illis tribus partibus philosophie additur quarta scilicet mechanica que est de his que corpus perficiunt.

Notandum Quod quilibet istarum partium philosophie dividitur sicut infra deducitur. Et primo philosophia naturalis dividitur in metaphysicam mathematicam et physicam. et est divisio analogi in sua analogata. quia metaphysica est prima. mathematica secunda et physica tertia. Cuius ordinis ratio est. quia simpliciora sunt priora. scilicet metaphysica est de simplicioribus. quia de separatim secundum rem et rationem a materia. id est de rebus quibus non puenit esse in materia neque secundum rem neque secundum rationem. quia est de deo et de angelis. Sed mathematica est de rebus abstractis a materia secundum rationem non tamen secundum rem. Et physica est de rebus coniunctis materie sensibili secundum rem et rationem simul. Non illa que sunt separata secundum rem et rationem simul sed simpliciora quam illa que sunt abstracta a materia secundum rationem tamen. et illa que sunt abstracta a materia secundum rationem sunt simpliciora illis que sunt coniuncta tam secundum rem quam secundum rationem.

Arguitur Sola physica est naturalis. ergo illa divisio non est bona. Antecedens probatur. quia

Tractatus

physica scientia dicitur a physis in greco quod est natura latine

Dñm q natura capitur dupliciter. Uno modo pro principio mouendi et quiescendi sicut dicitur in scdo physicozum et sic argumentu procedit Alio modo sumitur natura pro principio cuiuscunq operationis et inde venit tunc naturale quod cum phia simul acceptu hic diuidit.

Arguitur Metaphysica est de his que coninncta sunt materie sensibili. ergo non soluz de sepatis a materia. Alio pbatur. quia est de transcendentibus scz ente et vno cum ens inqzum ens fit subiectu metaphysice sed illa reperiuntur in materia. Dñm q duplex est metaphysica scz pura q tradit xi. et xij. metaphysice et illa solu e de sepatis a materia. Alia est metaphysica impura que est de illis que sunt in materia. Ul' dñm q metaphysica e de sepatis a materia fm re et rōez sil. vl' ad mun' de his q nō necessario sunt in materia.

Queritur Quo distinguatur iste tres scie Dñz q pnes diu los mōs diffiniēdi. qz diuersitas sciaz immediate sumit ex diuersitate demōstrationū q vltim' sumit ex diu'sitate diffinitionū. eo q diffinitio est mediu demōstracōis. variato ergo medio alic' syllogismi etiā varatur syllogism'. s; variato syllogismo et ei' conclusiōe variat scia. Un' metaphysic' diffinit p solā formā. mathematic' p materiā intelligibile et phisicus p materiā sensibile licet cōez.

Queritur Quo diuidat rōnal phia. Rñdet q diuidit analogice in grāmaticā logicā et rhetoricā Et rō ordis e qz logica p'supponit grāmaticā eo q loyca e de vō et falso. et grāmatica de congruo et incongruo. s; ver et flm p'supponit sibi congruū Etiā rhetorica p'supponit logicā. qz Aristoteles dicit in rhetorica sua. rhetoricā esse assecutiua dyalectice eo q rhetorica seqt logicā Et dicūt iste tres scie rōnales qz tractat de ente rōis. i. de ente fabricato p rōez qztū ad om̃s. l' dicūt rōnales qz dirigūt rōez i suis opatōib' ne erret. et h' spēali fac loyca.

Queritur Quo diuidat phia moralis Dñm q diuidit i tres pres scz monasticā yconomicā et politicā. sic q mōastica e pma. yconomica scda. et politica tertia. L' ordis rō e qz moral' phia dī illa q tractat de morib' et h' ptingit tripli nā p' tractat de morib' et p'utib' vni' hois

ad seipm. scdo de morib⁹ et virtutib⁹ vni⁹ hois ad sua familiā. ter /
tio de moribus et regimine hois ad totā cōitatē siue pūintā. Et
g sicut regimē hois ad seipz pcedit regimē hois ad totā familiā
et regimē ad familiā pcedit illd qd est ad totā cōitatē. sic mōasti /
ca est añ yconomica et yconomica añ politica. Un monastica dī
a monos qd ē vñū et ycos scia qsi vñū scia. qz monastica tētra /
ctat quō hō per virtutes morales debet regere seipm. Et ycono /
mica dī ab yconomos qd est familia et ycos scia qsi scia tractās
de regimine familie. s. vxoris filioz et fuoz. Et politica dī a pō
lis qd ē pluralitas. et ycos scientia quasi scientia de pluralitate si
ue cōitate. quia politica est scientia docens regere totā cōitatem
siue prouintā.

Notandū Dī phia cōiter accepta fm alios diui /
dit i speculatiuā et practicā Speculati
ua diuidit i realē et rōnalē Real diuidit i metaphysicā mathe /
maticā et physica sicut pzy sexto methaphysice. Sed rationalis
diuidit in grāmaticā loycā et rhetoricā vt supra dictū est Pra
ctica diuidit in actiuā et factiuā. Actiua diuidit in monasticā
yconomica et politica. Sed factiua que est de facilibus a nobis
diuidit in artes mechanicas.

Queritur Quot sūt artes mechanice Dōm qī
speciali sūt mltē. s. i generali et loqndo d
pncipalib⁹ sic sūt septē. scz lanificiū. armatura. nauigatio. q pri
nēt ad corp⁹ extrinsecus. agricultura. venatio. medicina. theatri
ca. q pūnēt ad corp⁹ intrinsecus. Un hūsus. Lana nem⁹ miles.
nauigatio rus medicina. His ars fabril architectonica subit Et
sūt inuēte ad subueniēdū mltē defectib⁹ et miseris nri corpis. qz
in h mūdo esurim⁹. sitim⁹ frigem⁹. calem⁹ et egrotam⁹ p qd cala
mitates artes mechanice sūt inuēte. Et p similitudinē vocāt adul
tere. qz faciūt discētes in eis adulcerari et mechari. eo q tales ar
tes liberales q aīc ppe sūt deserūt. et artes corpis qsi alienas vro
res colūt et sic faciūt intellectū ire a thoro ppo. id est a ppa opa
tione que ē speculari ad thoz alienū. id est ad opatōez alienā et
extrinsecā corpis ppriā.

Querit Quot sūt artes libales. Dōm q septē. scz
Brāmatica. loycā. rhetoricā. musica. arismet
rica. geometria. astronomia. Un hūsus. Bra loqēt Dia vera do
cet. Re. pba colozat. Mu. canit. Ar. nūerat. Se. pōderat. As. co

Tractatus

lit astra. Et dicuntur artes per similitudinem quam habent cum operatione exteriori. scilicet dicuntur liberales ad dram artium mechanicarum. quia sic artes mechanice docent aliquid constituit ad eum. sic istae artes docent aliquid constituit ad itera. Et dicuntur liberales propter quatuor causas prima est quia liberant animas a multis erroribus reddentes sibi suam propriam operationem. Secunda est quia quandoque nobiles et liberi persueverunt eas studere. Tercia quia studerent artibus liberalibus debent esse a rebus mundanis liberi. Quarta quia liber est. id est sine magis difficultate offert se intellectui nostro. quia tractat de his quae per portionem nostrum intellectui. et ista ultima ratio est melior et principalior alia. Et per illam causam probatur quod philosophia et metaphisica non sunt artes liberales. quia non liber se offert intellectui nostro. quia philosophia est de illis quae sunt nimis imersa materie. et sic sunt intellectui nostro. scilicet metaphisica est de illis quae sunt nis elevata supra materiam. et igitur sunt supra naturam nostri intellectus. quia intellectus noster est constituitur secundum rem. et separat secundum rationes. gratia primi non liber intelligit metaphisicalia quae secundum rem sunt separata a materia. scilicet ratione secundum non offert se per rationem naturae philosophalia. quia ista sunt rationes sunt puncta. Et sunt artes liberales iudicant ad propulsandos multos aienre defectus in quibus ipsa propter originale culpam nascitur. intellectus ei non ignarus et nudus creat ut patet tertio de anima.

Arguitur Metaphisica est ars liberalis. igitur philosophia quae septem. Ans probatur. quia liberi solent ea maxime studere. Domus quod scia de liberalis cui quatuor predictae rationes conveniunt. scilicet quarta non convenit metaphisice ut patuit.

Arguitur Metaphisica est liberima pro metaphisice. igitur liberale. Et prima a suplatio ad suum positum. Dicitur quod huius non a suplatio ad suum positum. quia scia libera et liberalis non sunt eadem. nam scia de libera quae appetit gratiam sui et non gratiam alterius ut sunt scie speculatione. unde quod metaphisica est liberia. quia non ordinatur in alias scilicet alie quodammodo in ea. Scilicet scia de liberali. quia tractat de his quae liber et facili se offert nostro intellectui quod non convenit metaphisice. Unum liberale et liber habent diversam operationem. nam liberali oppositum difficile et libero oppositum facile sine amini.

Scilicet Scie trinitates sunt similes. igitur non sunt liberales. /culatim. Ans probatur. quia obsequiuntur aliis scienciis. Domus quod simile non opponitur liberali. scilicet libero et igitur non solum stare simile et liberale. ut si sit simile quod. id est propter aliud appetit et cum huius liberali. id est facili se offert intellectui nostro huius per dici liberale. et sic est de grammatica leycat rhetorica.

Quod Que sit sufficiencia septem artium liberalium. Dicitur quod ista non omnis ars liberalis aut est de fine aut de quietate. Si de fine huius est epistola. de fine proguo et icogruo et sic est grammatica. aut de fine

Primus

ne vero et falso. et sic est loyca. vel de sermone ornato et inornato et sic est rhetorica. Si de quantitate hoc est dupl'r. vel de quantitate continua aut discreta. Si de quantitate continua hoc est dupl'r. vel de quantitate continua secundum se considerata et sic est geometria. Vel contracta ad motum et sic est astronomia. Si de quantitate discreta hoc est dupl'r. vel de quantitate discreta contracta et sic est arismetica. Aut ad sonum contracta et sic est musica. Ex quo patet quod grammatica loyca rhetorica dicuntur scire triuales a triuo. quia sicut triuū est ubi incipiunt tres vie ab aliquo vno et terminantur ad tres distinctos terminos. sic grammatica loyca rhetorica incipiunt ab vno scilicet sermone et terminantur ad tres distinctas scias siue terminos videlicet ad congruū inco-gruū. verū et falsū. ornatū et inornatū. Et alie quatuor artes liberales dicuntur quadruales propter similitudinē quā hnt cum quadruo quia sicut quadruū dicitur aliquid spaciū in quo incipiunt quatuor vie que terminantur ad quatuor distinctos terminos. sic etiam incipiunt alie artes ab vno. id est a quantitate et terminantur ad quatuor terminos scilicet licet ad quantitatem continuā secundum se. ad quantitatem continuā contractā ad motum ad quantitatem discretam secundum se. et ad eandem contractam ad sonū.

Queritur Quid sit grammatica loyca rhetorica et alie artes liberales. Respondetur quod grammatica est que tractat de sermone congruo vel incongruo. Loyca est scia docens de sermone vero et falso. Rhetorica est scia tractans de sermone ornato vel inornato. docet enim diserte et copiose ordinem dicere. Arismetica est que tractat de quantitate discreta non contracta. scilicet de numero absolute. Musica tractat de quantitate discreta contracta ad sonū. Geometria docet de quantitate continua non contracta. quia docet mensurare secundum longū latū et profundū. Astronomia determinat de quantitate contracta ad motū. ipsa enim docet de motibus septē planetarū et aliorū orbium et lestū.

Queritur Quo specialiter diffinit loyca. Respondetur quod loyca secundum locū est scia docēs diffinire diuidē arguē et verū a falso discernē. patet quia loyca docet quō fiant bone diffinitiones. bone diuisiones et argumentaciones quibus alie scie acquiritur. Cuius ratio est. quia loyca docet modū sciēdi alia scibilia. scilicet omne quod scitur aut est plexū. et sic scitur per argumentaciones. Aut incomplexū et hoc dupl'r quia vel scitur quo ad essentiam quod fit per diffinitionē aut quo ad eius partē tunc scitur per diuisionē. Ex quo patet quod est triplex ino-

Tractatus

duo sciendi. scilicet diffinitiu⁹ diuissu⁹ et argumētatiu⁹. Sz fm Aller
tū logica ē q̄ a fantasys (q̄ videt^r et nō sū) liberat. errores dānat
falsitates ondit. et lymē recte p̄tēplatōis p̄bet. Ex q̄ diffinitōne
patz utilitas logice q̄ ad tria p̄ma mēbra. sz nccitas q̄ ad vlti/
mū h̄re illa ē magis descriptio q̄ diffinitō

Queritur Quō diuidat^r logica. Ddm q̄ logice
sū tres diuissōes. P̄ria ē in logicā na/
turalē et artificialē. Logica natural^r ē q̄ acq̄sita ē p̄ discursū sc̄m
et sola naturali industria. l̄ ē q̄dā natural^r industria q̄ q̄a vnū di/
scernit ab altero. Artificial^r d̄r q̄ acq̄sita ē p̄ dem̄ratōz factā p̄ ar/
tem. et paulo ante multipl̄r ē diffinita. Et sunt iste d̄rē naturale
et artificialē accitales. et nō essentiales. q̄ accidit logice sic vel
sic esse acq̄sitam. Scda diuissio est in logicam docentē et vtenē.
Logica docēs ē q̄ ē de argumētatiōe vt de subiecto cui dem̄rat^r in
esse passio p̄ p̄prium et a dequarū eius p̄ncipiūz non respiciēdo
alias scias. Sed vtenē est q̄ p̄siderat de eadē argumētatiōe vt
applicabilis est ad alias scias. tanq̄ instrumentū quoddā. Et
sic patet q̄ idem habitus diuissimode p̄siderat^r est docens et vtes
Tercia diuissio est logice in veterē et nouā. logica vetus est q̄ tra/
ctat de p̄ribus argumētatiōis siue p̄pinqs siue remotis. p̄p̄n/
que sunt p̄p̄es. de q̄bus habetur in p̄mo tractatu. sz remote sū
termini de q̄bus docetur in scdo et tercio tractatib⁹. D̄nter tñ vt
infra patebit in locis suis. Logica noua est que tractat de totali
argumētatiōe et eius p̄ribus subiectiuis. scilicet de syllogismo simpl̄r
dicto in q̄rto tractatu. de dyalectico in q̄nto. de sophisticō in sex/
to. De enthūemate inductōe et exemplo sūtr in q̄nto. Et d̄r lo/
gica vetus. q̄ tractat de p̄rib⁹ argumētatiōis. sed p̄es natural̄r
sū p̄ores suo toto. q̄ et veteriores. Sz noua logica d̄r non q̄ no
uit vltimo ē inuēta. sz q̄ tractat de totali argumētatiōe. mō totū
est natural̄r posteri⁹ et p̄ p̄ns nouius

Queritur Utz logica sit scia Ddm q̄ sic. qd̄ p/
bat auctoritate et rōe. Auctoritate p̄hi sūtr
Boetij et alioz multoz q̄ dicūt eam esse sciam. q̄ est scia. p̄na p̄
batur p̄ locum ab auctoritate affirmatiue. Rōne p̄batur sic. q̄a
logica est h̄itus p̄clusionis p̄ dem̄ratōez acq̄situs. q̄ est scia. p̄na
p̄bat p̄ locū et diffinitōe ad diffinitū. Aliis p̄z q̄ logica est h̄it⁹
h̄it⁹ p̄clusionis. ois argumētatio ē illatiua p̄ntis ex ante. sz ē q̄
b⁹ p̄missis acq̄rat illa p̄clo infra dicet^r circa assignōem subiecti

Primus

Arguitur Nullus modus sciendi est scia. sic modus rei non est ipsa res. scilicet logica est modus sciendi. ergo non est scia. Maior probatur per similitudinem. quod methaphisica. quod impossibile est scire acquirere sciam et modum sciendi. Dominum ad minorem quod duplex est logica. scilicet vides et doceres. Logica vides est quod utimur in alijs sciencijs et illa est modus sciendi. et nihil aliud est nisi applicatio logice doceres ad alias scias. et non est scia illa quod applicat. quod modo debet intelligi maior. Sed doceres est quod docet arguere per principia argumentationis in se. et in suis partibus. et illa est scia et modus sciendi. Et quod logica doceres et vides est unum huiusmodi. id est aliter debet esse quod logica est modus sciendi obiective. quod docet de illa quod sit modus sciendi. scilicet de diffinitione divisione et argumentatione. quod tamque in istis scia acquiris. scilicet in se est vera scia

Arguitur Nulla ars est scia scilicet logica artificialis doceres est ars ergo non est scia. Maior probatur. quod ars et scia sunt huiusmodi intellectuales distincti. Sed minor probatur ex dictis. quod est ars liberalis. Dominum quod ars capit duplex. Uno. specialiter putat etiam rationem reze factibiliu. et sic ars non est scia. quod sic sunt distincti huiusmodi intellectuales. Alio. communi putat diffinitum secundum Tullium. Ars est collectio multorum preceptorum in unum finem tendentium. et sic maior est falsa. et in illo sensu sumitur minor. unde ars proprie capit etiam dividitur in artes mechanicas. scilicet communi accepta dicitur se se omnes artes liberales et mechanicas. et sicut omnes huiusmodi intellectuales.

Arguitur De nullis falsis est scia. scilicet logica est de multis falsis. ergo non est scia. Maior est nota. quod scia est solus verus. per se posterior Minor probatur. quod tractat de pallogisimis peccatis in materia et de fallacijs quod procedunt ex falsis. Dominum quod logica non est de falsis tamque de obiectis scibilibus principaliter considerat. scilicet est de falsis tamque de quibusdam minus principaliter considerat. Etiam est de hoc per se. et de falsis solus per accensum

Arguitur Logica est huiusmodi ergo non est scia. Alius probatur quod logica acquiris per unum solum actum temerandi. scilicet huiusmodi generat ex actibus frequenter reiteratis. Quia etiam a superiori ad inferius negative. Dominum quod logica ut disposuit acquiris per unum temerandum. non tamen logica ut huiusmodi quod sunt idem in eentia. dunt tamen in modo eendi

Queritur Quid sit huiusmodi. de quo nunc loquimur. Dominum quod est qualitas difficultatis mobilis a sebo disponens ipsam ad bene vel male operandum. sic scilicet sciam aliquis bene intelligit. et per istam bene operatur. vel sic huiusmodi est quod operamur prompte et delectabiliter operationes istas. si

Tractatus

cut studiosus delectabilis opus virtuosus. et vitiosus promptus. et delectabilis opus virtuosus. Et ille due diffinitiones sic dicitur. nam prima datur de habitu in ordine ad subiectum. scilicet secunda in ordine ad actum. Et est duplex. scilicet corporalis et spiritualis. Corporalis est quod subiective est in corpore aut in parte corporis. ut sanitas egritudo. Spiritualis est quod subiecta est in potentia anime. ut scientia et virtus. Et est triplex. scilicet creatus infusus et acquisitus. Locutus sicut habitus existens in mentibus separatur vel habetur a primis principibus in nobis. Infusus sunt tres. scilicet fides spes et caritas que sic dicitur. quia fides est in intellectu speculativo per quem homo accipit credibilem cognitionem. scilicet spes et caritas sunt in voluntate. Habitum acquisitum est quod generatur ex actibus frequenter reiteratur. sicut sepe cytharizando fit cytharista. Et est duplex. scilicet moralis et intellectualis. Moralis est. quod subiecta est in appetitiva parte. que anima prompte operatur suas operationes morales. Scilicet appetitus est duplex. scilicet intellectus in quo subiecta est iusticia Et sensus in quo est duplex. scilicet irascibilis et concupiscibilis. In irascibili sunt quatuor habitus morales. scilicet fortitudo. magnanimitas. magnificentia. mansuetudo. In concupiscibili sunt sex. scilicet temperantia. liberalitas. affabilitas. veritas. eutropia. philothomia. Habitum intellectualis est quod est subiective in intellectu. que prompte et sine errore anima operatur suas operationes intellectuales. que est duplex. scilicet speculativus et practicus. In intellectu speculativo sunt sapientia intellectus et scientia. In practico sunt ars et prudentia.

Queritur Quot sunt habitus intellectuales quibus non contingit falso assentire. Respondetur quod quatuor. scilicet sapientia intellectus. prudentia. scientia. et ars. Unde. Intellectualis virtutes dant tibi sapientiam. Et duo sunt habitus intellectuales quibus contingit assentire falso. scilicet opinio et suspitio. Unde sapientia est habitus primarius et altissimus earum considerativus. vel est habitus dei et divinarum cognitionum. sicut lumen naturali docet metaphisicis. Intellectus est habitus primorum principiorum pleorum cognitionum. Scientia est habitus conclusionis per demonstratos acquisitionis. Sed prudentia est recta ratio rerum a nobis agibilium. Et ars est recta ratio rerum a nobis factibilium. Unde agibile est quod fit a nobis operatione immanente. ut scilicet actus intelligendi et volendi. Scilicet factibile quod fit a nobis operatione extrinseca. ut carpentatio fabricatio. Et sufficientia illorum habituum est ista. Nam omnis habitus intellectualis vel est practicus aut speculativus. si practicus habet duplex. vel est agibile aut factibile. si agibile sic est prudentia. si factibile sic est ars. si speculativus habet duplex. Vel est principiorum aut conclusionum. Si circa conclusiones sic est scientia. Si principiorum habet duplex. vel pleorum. sic est intellectus aut incomplexorum. sic est sapientia.

Primus

Arguit In pma diffinitione hitus nō pōnit illa ptiā
acq̄sita. q̄ ē insufficiēs. Dōm q̄ illa ptiā
nō debet poni ppter duas rōes. Prima q̄a si pōneret diffinitio
nō esset p̄cibīl' cū diffinito. neq; diffi^o pueniret oī p̄cto s̄b dis
finito. qz aliq̄ s̄b hitus innati z aliq̄ infusi. Scda qz esse hitus
acq̄sitiū solū puenit habitui in sp̄ali. q̄ nō debet poni in diffini
tōe hitus in generali. Un hitus in sp̄ali solet sic diffiniri. hīc^o
est q̄litas isensibil' acq̄sita firmit' radicata in s̄bcto difficult' mo
bil' ab eodē. z illa diffinitō solū puenit hitui aīe acq̄sito

Arguit Albedo in agno ē q̄litas difficult' mobil'. q̄ est
hitus. Dōz q̄ excludit' p̄ h̄ q̄ dī disponens
ipm ad bñ l' male opandū. Et p̄ h̄ etiā excludit' oēs p̄pe passio
nes q̄lz disponāt ad opandū absolute. nō tñ ad bñ vl' male ope
randū sicut faciūt hitus.

Arguit Per hitus laudamur z vitupamur. qz p̄ h̄ dis
ferūt a naturalib' potētijs. s̄z s̄m sanitate z eg
rudinē nō laudamur neq; vitupamur. q̄ nō sunt hitus. Dōm
q̄ hitus accipit' dupl'r. Uno^o pprie p̄ q̄litate. q̄ original'r depe
det a volūate. z ei^o impio subiaceret disponēs s̄biectū ad opandū
tñ sicut s̄b hitus morales z intellectuales. z sic p̄ hitus lauda
mur z vitupamur. Alio^o caput cōiter p̄ oī illo qd̄ disponit sub
iectū ad naturā. aut bñ vel male opandū. z sic sanitas z egritu
do etiā dicunt' habitus

Querit Utz hitus sp̄ialis posset subiectari in eēntia
aīe. Dōz q̄ nō. qz neq; hit^o disponēs ad na
turā neq; disponēs ad opatiōem. nō p̄mū qz ipsa aīa est vltima
forma. q̄ in ea nō requit' hitus disponēs ad vltiorē z p̄fectio
rē formā. neq; scdm qz aīa opatur p̄ potētiā mediā. sic q̄ p̄mū
p̄ncipiū opatiōis est pōns. q̄ nō oī talē habitū opatū ponere i
mediate in eēntia aīe. qd̄ dī intelligi de habitib' naturalib'

Arguit Intellect^o n̄ in p̄n^o creatōis ē tāq̄ tabula ra
sa. vt dī z^o de aīa. q̄ nō s̄b sibi aliq̄ hit^o innati.
Dōm q̄ ibi loq̄t' p̄ h̄ de sp̄ib' intelligibilib'. qz intellectus n̄ in
p̄n^o nō h̄ sp̄s intelligibiles sibi p̄creatas. Et q̄ p̄ h̄ nō vult ex
cludē q̄ n̄ aliq̄ sint hitus p̄creati. vn^o q̄ ē i intellectū speculatiū. z
vocat' intellect^o. ali^o in intellectu p̄ctico. q̄ vocat' synderisis. z
in enūatōe habitū p̄phendit' sub intellectu

Tractatus

Arguitur Intellectus est naturalis contra animam. quod non est habitus intellectualis. Dominus quod intellectus capitur dupliciter. uno modo per contra animam intellectivam. et sic non est habitus. Alio modo per habitum cognoscitivum primorum principiorum. et sic est habitus intellectualis.

Arguitur Sollertia est unus habitus intellectualis. et sunt plures quod quod. Aliis probatur. quod sollertia est ydoneitas inveniendi medium in non respectu temporis. sed illa ydoneitas videtur esse habitus. Dominus quod sollertia capitur dupliciter. uno modo per naturalem industriam quod inest alicui a natura. et illa non est habitus neque habitus. Alio modo capitur ut est subtilitas cito inveniendi medium. et sic est habitus. sed non ab alijs distinctus. quod vel medium inveniendi est necessarium. et sic comprehenditur sub scientia. aut probabile. et sic comprehenditur sub opinione.

Arguitur Tres sunt habitus intellectuales. Probat per philosophum secundo de anima. quod solus potest tria principia cognoscere. scilicet scientiam intellectum et opinionem. Dominus quod ipse ibidem solus loquitur de illis principijs in corde. sed in speciali et per rationes ad obiecta ponit quod quod non contingit assentire falso. quod dicitur propter opinionem. ne et suspitio quod quod assentimur falso.

Queritur Utrum logica sit nobis utilis. Dominus quod utile capitur dupliciter. uno modo per illo quod in se non est appetibile. sed tamen ordinatur ad bonum finem ut medicina amara ordinatur ad sanitatem. et ipsa non est in se appetibilis. et sic logica non est utilis. quod logica in se est bona et appetibilis. Alio modo dicitur utile quod legetur de se sit bonum et appetibile adhuc tamen ordinatur ad aliquem alium finem. ut medicina dulcis. et sic logica est utilis et appetibilis. et omnes virtutes sic sunt appetibiles. Et secundo modo utile adhuc est duplex. uno modo est aliquid utile ad aliquem finem sine quo talis finis potest haberi. et sic equus est utilis ad itinerandum. Alio modo dicitur utile ad aliquem finem sine quo nullatenus talis finis potest haberi et sic navis est utilis volenti transire mare. quod nullus potest venire per mare sine navis. et sic logica est utilis. cum sine logica nulla scientia potest haberi. quod omnis scientia habet per sua principia. et principia illa nobis innotescunt per argumentationem quod est subiectum logice.

Queritur Utrum logica sit necessaria. Respondetur quod duplex est necessaria. scilicet simpliciter et ex suppositione. Necessarium simpliciter est si neque esse et vivere non possumus. et sic respirare est necessarium homini. Alio modo dicitur necessarium ex suppositione. et sic logica est necessaria. quod supposito quod aliquid velit perscrutari habere alias scientias. necessarium est esse scire logicam.

Querit Utz logica sit ps phie Rñdet q sic. vt suffi
ciēter prz ex diuisione phie. 7 pñi subdiuisione
Sed dices. Aresto. vi. metha. suffiēter diuidit phiam i me
taphisicā mathematicā 7 phisicā. sz logica nō ptinet sū ista di
uisione. g. 22. Dñm q Aresto. vi. metha. nō diuidit phiam i
cōl. sz diuidit ibi phiaz realē 7 speculatiuā. mō logica nō ē phia
real. sz rōnis. qz logica subordinat phie rōnali

Querit Utz logica sit scia real vel rōnal Dñm q
ē rōnal. pbat autoritate 7 rōe. Autoritate A
uicēne dicētis. sicut grāmatica est directiua lingue ita logica est
directiua rōnis. Rōe sic. illa scia est rōnalis cui subiectū ē ens
rōnis. sed subiectū logice est ens rōnis. igit. Maior pbat. qā
ex subiecto magis pñcipalr iudicat scia rōnalis. Sz minor pz
p bñm Thoma. q ponit ens rōnis p subiecto logice. nō vt di
stinctū 7 argumētōz. sed secū idē. Scdo pbat. qz illa scia ē rō
nalis q est directiua rōnis in suis opatōib. sz logica est hñmō
qz dirigit rōem in oibus suis opationib. In pma opatōe per
scdm 7 terciū tractat. In scda per pñm. In terciā per quartūz
qñtum 7 sextum

Arguit Logica ē ens reale sūstēs pñ oēm opatōz itel
lēns g ē scia real. pñā pbat qz illa scia ē real q
ē vez ens reale. Et pfirmat. qz scia ē ens reale. 7 ponit in pma
spē qñtat. sz logica ē scia. g ē ens reale Dñz ad pñm q scia n
dē iō real. qz ē vez ens reale. sz qz ē subiectū d q tractat ē ens
reale. Ad scdm dñm q logica ē bñ real realitate. ppe entitat. n
tñ realitate subiec. i attributōis

Arguit Subiectū logice ē ens rōis. g ipsa logica. pñ
tia 7z. qz scia cātur effectiue a suo subiecto. sic
vlt qñbet hñtus a suo obiecto. sz effēns nō ē maioris entitat. qz
sit ē cā efficiēs Dñm q duplex ē cā efficiēs logice scie. s. pñci
pal. 7 ē lū itellēns agēns ē abstrahē spēs a fātalimatib q rep
sentat vltā qz ē scia. Et mī pñcipal sic ē obiectū scie qd i cān
do sciam sit pcurrit cū itellē. mō effēns pñc maioris entitat qz
cā efficiēs mī pñcipal. Ut dñz q scia nō cā effectiue a subiecto at
tributōis. sz obiectiue. qz sñm ē illd circa qd opat itellēns cān

Querit Utz logica sit scia pñcia vlt spe (do sciam.
culatia Rñdet q ppe nō ē pñcia nec specu

Tractatus

latina. tñ maiorē pueniētiā hz cū speculatiua qñ cū pctica. pñū
p3 q2 pcticū z speculatū sñ dñ scie real. q2 didit sciaz realē. sz
logica n̄ ē scia real. g. zc. Scdm p3. q2 logica hz quādā assila
tōz cū sciētis realib⁹ speculatis. z sic simplr ē speculatiua lz f⁹
qd sit pctica. q2 in ipsa ē aliqd p modū cuiusdā opis. s. constructō
syllogismi aut ppois. Un̄ nulla ē scia adeo speculatiua qñ in se
habeat aliqd practice scie

Notandū scia p̄t dici pctica l speculatiua ex p
te triū. pmo⁹ z pncipalir ex pre obiect⁹.
scdo ex pre finis. 3o ex pre sbcti. Prio ex pre obiecti dñ aliq scia
speculatiua. cū obiectū nō ē opabile a nob f⁹ q a nob. Perop
positū dñ scia pctica ex pre obiecti sui. c⁹ obiectū ē opabile a no
bis. f⁹ q a nob. exēplū pmi ē metaphisica. exēplū scdi ē moral
phia. Scdo ex pre finis. q2 scia dñ speculatiua. c⁹ finis ē scie tñ
sic q ipm scire nō ordinat ad aliā opatōz. z illa dñ pctica ex pre
finis c⁹ finis ē op⁹ vt finis artz domificatorie ē domū facē. Ter
cio dñ speculatiua ex pre subiecti. q2 scia speculatiua ē i intellectu
speculatiuo. sz pctica ē i intellectu pctico. Un̄ intellectu speculatiuo
dñ q apphēdit rē absolute. l q ē cognoscativ⁹ veritat⁹ rei sz intel
lectus pctic⁹ dñ q apphēdit rē ordinādo ipsam ad op⁹ extrinsecū
Possz etiā qñto aliq scia dici pctica ex pre mōi pñsiderādi. z sic
nulla scia ē tā speculatiua qñ i ea hēat sp aliqd pctice scie.

Arguitur Illa scia ē pctica c⁹ obiectū ē opabile a nob
sz obiectū logice ē opabile a nob. g ē pcti
ca. Mior p3. q2 argumētō ē sbcti i logica. z ē opabil a nob. q2
fit p terciā opatōz nri intellectus. Ddm q nō qlibet opatio facit
sciam pcticā. sz illa opatō obiecti facit sciaz pcticā. q ē ex gen⁹
p̄tēplatiōis. q2 praxis ē opatō alteri⁹ pōne ab intellectu. opatō at q
fit i argumētōe ē i genē p̄tēplatiōis. z ifra limites intellectu

Arguitur finis logice ē opari. g logica ē scia pcti
ca. An̄s pbat. q2 finis logice ē speculati. sz
speculati ē qd dñ op⁹. Ddm q finis logice n̄ ē op⁹ extrinsecū z ex
gen⁹ speculatiōis. sz ē opatō intrinseca q manet i genē p̄tēplatiōis. z
speculatiōis. Un̄ finis logice ē opari intellectu z n̄ alit⁹ pōne ab i
tellectū qd req̄rit ad h⁹ q aliqd sit pcticū sz dicēs scis logice ē ad
op⁹ intrinsecū. pbat q2 argumētō ē finis logice. z illa expm̄it per
oratōz. q fit p organa extiora. Dd3 q logica pncipalr ē de argu
mētōe mēali q solū i mēte p̄cipit. z n̄ de illa q p vocē expm̄it

Arguit Intellectus extensione sui ad opus sit practicus. ut
 dicitur 3° de anima. scilicet per hoc quod arguitur per logicam exten-
 dit ad opus. cum arguitur sit operari. ergo arguitur sit practicus.
 Dominus quod duplex est opus intellectus. scilicet intrinsicum quod est intellectui per
 prius. et extrinsecum quod est alteri. ponit. intellectus autem extensione sui
 ad opus alteri potest sit practicus. quod non est quando arguitur.

Arguit Illa scia est practica que subseruit scientiis practi-
 cis. scilicet logica est huiusmodi. ergo. Tercio. Minor probatur quia per
 ea possumus scire quod bonum et quod malum. Dominus quod logica non subser-
 vit scientiis practiciis secundum quod practice sunt. scilicet secundum quod in eis est aliquid
 speculativum. scilicet rhetorica subseruit scientiis practiciis. ut practice sunt
 et per hoc dicitur rhetorica et dyalectica. Vel dominus ad probationem mio-
 ris. quod scire quod bonum et quod malum non est opus practicum. sed est opus
 intellectus quod per se nunquam est practicum. sed per per accens ordinari ad
 praxim. moralis autem philosophia est practica ex parte finis principalis. quia
 per fine habet facere bonum

Querit Quid sit subiectum attributis in tota logica
 Dominus quod argumentatio est subiectum attributis.
 scilicet subiectum principalitatis est syllogismus. et subiectum comitatus est ens rationis
 Est tamen considerandum. quod ens rationis capit dupliciter. Uno. per se fabri-
 cato per rationem. et sic est subiectum comitatus. quia etiam ducit aliis scientiis.
 Alio. capit per se rationem comitatus ex his idem cum argumentatione. et ut sic
 per ponit per subiecto attributis. Nec tamen sequitur quod unus scie sit per pla-
 subiecta. quia habent se sicut magis et minus eodem. quod non ponit in numerum.
 sed unum in alio includit. Quod autem argumentatio sit subiectum attri-
 butis patet. quia sibi demonstrat esse sua passio per propria principia. unde
 passio eius est illatum principis ex antecedere. scilicet principium seu medium
 est diffinitio argumentationis. et fit demonstratio ponendo diffinitio
 subiecti per medium. propria passionem per maiori extremitate. et subie-
 ctum per minori extremitate. hoc pacto. De argumenti per ordinem expli-
 catio est illatum principis ex antecedere. scilicet argumentatio est huiusmodi. igitur. Tercio.
 Et noticia quam habemus de illa conclusionem vocat scia in genere. et lo-
 gica in specie. scilicet noticia de premissis vocat intellectus

Arguit Unus scie dicitur tamen unum esse subiectum. scilicet logica est
 una scia. ergo habet unum subiectum. Dominus quod unus
 scie dicitur esse unum subiectum attributis. scilicet per hoc bonum esse per se unum est sub-
 iectum principalitatis. et aliud comitatus. sicut fit in logica. Unde

Tractatus.

subiectū attributōis est qđ cōmunissimū in aliq̃ scia p̃sideratur
p̃mo notū nō transcendēs metas illi⁹ sciētie. verificabile de p̃n/
cipaliter p̃sideratis. ad qđ min⁹ p̃ncipalr p̃siderata habent ordi/
nē. et reductionē. Sed subiectū cōmunitatis dicit qđ cō/
muniter p̃dicatur de omnibus in scientia consideratis et cū hoc
de pluribus alijs. Et subiectū p̃ncipalitatis est p̃ncipalior sp̃/
cies subiecti attributionis.

Arguitur Dīs scia p̃siderat argumētatōz. q̃ argu/
mētatio trāscēdit metas h⁹ scie. Dōm
q̃ argumētatio capis d̃uplr. Uno mō vt p̃pat ad alias scias et
q̃ntū ad vsum eius. Alio mō absolute vt dependet a suis p̃nci/
pys et inq̃ntū passiōes eius demonstrāt sibi inesse. p̃mo mō ar/
gumētatio p̃sideratur in omnibus sciētijs. sed nō scđo modo de q̃
est hic sermo.

Arguit Argumētatio scđo mō trāscēdit metas. q̃ nō
est subiectū adeq̃tū loyce. Añs p̃bat. qz i rhe/
torica determinat de argumētatōe eurythematica et exemplari
Dōm q̃ in alijs sciētijs p̃siderat de argumētatōe solū min⁹ p̃n/
cipaliter et nō p̃ modū subiecti. sed ad h̃ q̃ aliqđ subiectū tran/
scēdat metas requiritur q̃ ipm vl̃ aliq̃ ps subiectina sit subiectū
alterius scie.

Arguit Subiectū loyce ē aīa intellectiva. q̃ nō argu/
mētatio. Añs p̃bat. qz scia est in aīa sicut co/
lor in corpe vt pr̃z in p̃dicamētis. Dōm q̃ aīa est subiectum
loyce et cuiuslibet alteri⁹ sciētie inherētis nō tñ attributionis de q̃
q̃rit titulus q̃stionis. Pro quo.

Notandum Qđ subiectū capis octo mōis. p̃o
mō p̃ obiecto potentie. et sic color
d̃r subiectū. id est obiectū visus. Scđo capis p̃ verna. i. famulo
alic⁹ dñi. vt sū d̃r subiect⁹ dñi. Tercio pro corpe posito s̃b alio
vt fundamētū ē subiectū parietis. Quarto p̃ subiecto accidētis. vt
paries ē subiectū altitudinis. Quinto p̃ subiecto p̃positōis. vt hō
est aīa. ibi hō est subiectū. Sexto pro subiecto p̃prie passiōis
sicut hō est subiectū risibilis. Septio pro inferiori alic⁹ supio/
ris sicut species est subiectū generis. Octauo p̃ subiecto attribu/
tionis de quo est hic ad p̃positū. Un⁹ p̃sus. Obiectū verna. po/
sitū sub. cur qđ inheret. Qđ p̃us ē copula. p̃p̃rū loycalr infra.

Primus

Quo simul ars heret sunt bis subiecta quaterna.

Arguit Nulla argumentatio est subiectum. & argumentatio non est subiectum est falsum. Teneat prima per legem contradi-
ctoriaz. Scilicet veritas antecedentis probatur. quia nec illa nec ista. Dominum
quod hic non arguit per legem illam. quia ille propositus solus sunt eiusdem subie-
cti et predicati secundum vocem non tamen secundum rem. quia argumentatio aliter
capitur in vniuersali propositione negativa. et aliter in propositione
particulari affirmatiua. quia in prima propositione argumentatio sup-
ponit confuse. et in secunda supponit simpliciter. et ergo est ibi falla-
cia figure dictionis.

Arguit De subiecto dicitur presupponi quod est. scilicet de argumentatio-
ne non presupponit quod est ergo. Maior patet per
Aristotelem. primo posteriorum. Minor probatur. quia in logica inuestigatur quid
sit argumentatio. imo in quanto tractatu diffinitur. Dominum quod dupliciter
est quid. scilicet quod nominis. et quod rei. de subiecto autem dicitur presupponi quod no-
minis. scilicet bene potest inuestigari quod rei. Ut potest dici quod de subiecto debet
presupponi quid est in actuali demonstratione. quia diffinitio subiecti
est medium demonstrationis. sed ante actuali demonstrationem et in tradi-
tione scire potest bene inuestigari.

Arguit Si argumentatio esset subiectum vel esset vocalis me-
tus vel scripta. sic patet a sufficienti inductione. scilicet nul-
lus istorum videtur posse dominum. Respondetur quod argumentatio in suis speciebus
prout mentalis. vocalis vel scripta non est hic subiectum. scilicet argumentatio in
eodem considerata. vel potest dici quod argumentatio mentalis hic subiectum.
quia illa principaliter consideratur in logica.

Arguit Idem non est subiectum totius et partis. scilicet argumen-
tatio est subiectum in noua logica. ergo non est subie-
ctum totius loyce. Dominum quod argumentatio capitur dupliciter. Uno modo
in se tamen. et sic est subiectum noue loyce. Alio modo consideratur in se et
in suis partibus. et sic est subiectum totius loyce. Et ergo magis con-
uenienter ponitur pro subiecto ens rationis quod omnia illa in se
comprehendit. quia ens rationis est triplex secundum quod apprehenditur tribus
operationibus intellectus.

Arguit Nullum instrumentum scire est subiectum. scilicet argumen-
tatio est instrumentum scientie. ergo non est subie-
ctum. Minor probatur. quia per ipsam acquiruntur alie scientie. imo ipsa
met logica. Dicendum quod argumentatio capitur dupliciter.

Tractatus

Uno mō fm rationē cōmunē in se z in suis pncipijs. z sic ē subiectū. Alio modo capitur pro hac vl' illa argumentatōe vt alijs sciētjs applicat. z sic est instrumētū acq̄rendi sciam. Et sic idē diuersimode ē subiectū z instrumētū.

Arguit Subiectū habet se vt materia z instrumētū. vt causa efficiens. sed ille cause nūq̄ coincidunt in eodem numero. Dicendū q̄ materia ex qua z efficiens nūq̄ coincidunt. tñ materia circa quā bñ coincidit cū efficiēte mōdo subiectū ē materia circa quā.

Arguit Nulla opatio intellectus est subiectū scie speculatiue. sed argumētatio est terciā operatio intellectus. ergo nō est hic subiectū. Maior probatur. quia obiectū scie speculatiue non est a nobis operabile. Dōm q̄ argumētatio capit dupliciter. Uno modo in vniuersali in ordine ad sua pncipia formalia z in compatione ad suas passiōes que sibi demonstrantur inesse. z sic minor est falsa. Alio modo capitur i p̄ticulari. z sic minor est vera z similiter conclusio vt sic autem non ponitur subiectum. Vel dicendum ad maiorem q̄ argumētatio est operatio intellectus immanens z propria quare bene potest esse subiectū scientie salte in vniuersali accepta.

Queritur Utrum loyca sit de primis intentionibus vl' secundis. Respondetur q̄ loyca considerat utraq̄ intentionē. scz primā z secundam. Unde intentio nihil aliud est q̄ conceptus rei vel ymago aut similitudo rei qua intellectus tendit ad rem significatam. vt per similitudinem hominis intelligimus hominē ad extra. Et illa est duplex. scilicet prima z secunda. Prima intentio est primarius cōceptus quē habemus de re. vt homo conceptus fm se. que iterū est triplex fm tres operationes intellectus. scz intentio prima p̄ me operationis intellectus vt homo. scdē operatōis intellectus vt hō currit. terciē opacōis vt pcept⁹ isti⁹ discursus. oīs hō currit. sortes ē hō. ergo sortes currit. Scdā intentio est secundarius conceptus quē habemus de re. vt quando concipitur homo species z aīal genus. ibi species z genus sunt secūde intentiones. z intentio secūda etiā est triplex. Nam aliqua est secūda intēctio prime operationis intellectus. z aliq̄ secunde operationis intellectus z aliq̄ terciē operatōis intellectus. Exemplum primi. vt gen⁹ spēs propriū actūs. Exemplum scdī. vt propositio oratio

eq̃ pollētia. Exēplū terciū. vt sillogisim⁹ inductio enthimema z ex
emplū. Un intentio scda p̃t sic diffiniri. Intentio scda ē respectus
rōis relict⁹ in obiecto cognito p̃ actū. p̃patm̃ intellect⁹ cōpant⁹
vnū obiectū cōgnitū ad aliud. q̃ respectus dependet ab opere n̄ri
intellectus in esse z p̃seruari. Et illa est diffinitio causalis. quia
dat p̃ oīa genera causaz. Formalis tāgūt cū d̄r respectus rōis
Materialis in qua cū dicit⁹ relictus in obiecto cognito. Effi/
ciens qū d̄r p̃ actū p̃patm̃ intellectus. Finalis cū i d̄r p̃pantis
vnū obiectū cognitū ad aliud.

Queritur Vtrū loyca magis sit de intentōib⁹ p̃mis
q̃ scdis Rūdet q̃ magis de p̃mis. ratio
q̃z qū in aliq̃ scia p̃siderare subiectū. z eiusdē passīes. tūc illis
scientia magis h̄z p̃siderare subiectū q̃z passiones. S̄z in loyca
p̃ma intentio habet se vt subiectū. z scda vt passio subiecti. ergo
loyca est magis de intentōe p̃ma q̃z scda. Minor p̃t. q̃z sup̃ p̃ri
mā intentionē fundat⁹ scda. z ergo scde intentōes sunt subiecti/
ue in obiecto cognito p̃ intellectū z non in ip̃o intellectu quod
aliqui videntur dicē

Arguit Istud magis p̃sideatur in loyca q̃z diffinit⁹ in
loyca. sed scde intentōes diffiniuntur in loyca
igitur. Minor p̃bat. quia spēs genus. zc. sunt scde intentōes
z diffiniuntur in loyca. ergo. zc. Dōm q̃ scde intentōes nō dif
finiuntur in loyca. q̃z illa scda intentio gen⁹ nō p̃dicat⁹ de p̃lib⁹ dif
ferētib⁹ specie in eo q̃d q̃d est. sed p̃me intentōes licet h̄ fiat s̄b
noīe scde intentōis.

Arguit Scia p̃siderās formā z materiā p̃ncipalius
p̃siderat formā q̃z materiā. s̄z scde intentōes ha
bēt se vt forme ad intentōes p̃mas. z p̃me vt materia. q̃ loyca p̃n
cipali⁹ est de intentōib⁹ scdis q̃z p̃mis. Dōm q̃ duplex ē for/
ma scz substāntialis z accidētalis. scia aut̃ ambas p̃phēdēs p̃n
cipalius p̃siderat formā essentialē q̃z accidētālē. s̄z scde intentio/
nes sunt forme accētales p̃rimaz intentionū.

Arguit Aucēna d̄t q̃ loyca ē de scdis intentionib⁹ ad
iunctis p̃mis. q̃ loyca est magis de intentiōi/
bus scdis q̃z p̃mis. Dicendū q̃ Aucēna in hac autoritate non
vult innuere p̃ncipalitātē. s̄z solū similitatē scz q̃ loyca est s̄l
de p̃mis z scdis intentionibus.

Arguitur Si loyca esset de primis intentioib⁹ p^{ri}ncipali/
ter seq^uret q^{uod} loyca esset scia realis. seq^ula pat^{et}. q^{uod}
prime intentiones sunt res reales. D^{ic}im^{us} q^{uod} intentio p^{ri}ma po
test c^{on}siderari dupl^{ic}iter. Uno m^o in ordie ad passio^{ne}s reales. Alio
m^o in ordine ad passiones intentionales et r^{ati}oⁿis. ois at^que scia c^{on}
sideras p^{ri}mas intentio^{ne}s in ordine ad passio^{ne}s reales est sci^{en}tia
realis. s^{ed} in loyca c^{on}siderant^{ur} p^{ri}me intentio^{ne}s solū in ordine ad pas
siones intentionales. q^{uod} loycus c^{on}siderat intentio^{ne}s p^{ri}mas in or
dine ad secūdas q^{uod} sunt passiones intentionales.

Arguitur Illud p^{ri}ncipaliter c^{on}sideratur in aliqua sci^{en}tia
q^{uod} distinguit illā sci^{en}tiam ab alijs. s^{ed} hoc fa
cit secunda intentio in loyca. D^{ic}im^{us} dupl^{ic}iter. p^{ri}mo ad maiorem
q^{uod} illud q^{uod} distinguit vnā sci^{en}tiam ab alia non p^{ri}ncipaliter c^{on}
siderat^{ur}. q^{uod} sci^{en}tia p^{ri}ncipaliter solum est de subiecto et ei^{us} p^{ar}tib⁹
subiectiuis. sed p^{ri}ncipia licet necessario nō t^{am} p^{ri}ncipaliter c^{on}
siderat^{ur} in sci^{en}tia. q^{uod} subiectum non potest de eis verificari in
recto. Sec^{un}do dicendū ad mino^{re}m q^{uod} secunde intentiones p^{ro}p^{ri}e
non sunt p^{ri}ncipia neq^{ue} formales ratio^{ne}s c^{on}siderādi p^{ri}marū in
tentionū in loyca. s^{ed} sunt p^{ro}p^{ri}e passio^{ne}s q^{ui}bus nos circūloqui
mur formale ratio^{ne} c^{on}siderandi et d^{ic}am nob^{is} igno^{re}ā.

Queritur Quare tractatus Pe. Hyl. dicunt sum
mule. R^{ati}oⁿes q^{uod} ad similitudinē sūme p^{ro}p^{ri}e
p^{ri}ncip^{ali} dicti. nā sicut sūma d^{ic}it nūerus res^{ult}as ex aggregatōe plu
riū puo^{rum} nūero^{rum}. sic in isto libro ē aggregatio plu^{rum} partiū tra
ctatū et capitulo^{rum}. s^{ed} sūmula diminutū d^{ic}it a tali sūma. cu^m et
isti tractatus Pe. Hyl. sint breues et p^{ro}p^{ri}e d^{ic}ti sic d^{ic}it sūmula
in singulari nūero v^{el} sūmule in pl^{ur}ali. In singulari p^{ro} quāto isti
tractatus p^{ro}ueniūt in vno subiecto cōi. et in pl^{ur}ali p^{ro} q^{uod} iaz sunt
diu^{er}ses et m^{ul}ta subiecta partialia

Querit^{ur} Quid sit subiectū p^{ri}mi tractat^{us}. D^{ic}im^{us} q^{uod} p^{ro}p^{ri}
positio. p^{ar}te^m q^{uod} p^{ro}positō ē q^{uod} cōmunissimū in
p^{ri}mo tractatu c^{on}sideratū p^{ri}mo notū nō excedēs metas hui^{us} tracta
tus ad q^{uod} oia hic c^{on}siderata h^{ab}ent ordinē et attributōes. ergo est h^{ic}
subiectū. p^{ri}ma t^{er} et a diffinitōe ad diffinitū. Un^{de} notandū q^{uod} p^{ri}nci
paliter hic c^{on}siderata sunt p^{ro}positio et eius p^{ar}tes subiectiue. s^{ed} p^{ro}p^{ri}
positio categorica hypotetica et modal^{is}. s^{ed} passio^{ne}s vt opposi
tio q^{ui}litas q^{ui}ntitas et p^{ro}p^{ri}um p^{ri}ncipium formale seu diffinitio

ppositiois ut oratio verum vel falsum significans quibus cognitio sit demonstratio modo dicto.

Arguitur De propositione non est scientia. ergo non erit hic subiectum. Ans. probatur. quia de sola conclusionem est scientia. scilicet prima et tertia. quia subiectum dicitur esse scibile cum sit causa scientie. Dominum quod triplex est scientia de aliquo. Uno modo tamquam de illo quod scitur ut scibile propinquum. et sic secundum conclusionem est scientia. Secundo tamquam de illo de quo aliquid scitur. et sic de subiecto conclusionis est scientia. Tercia est scientia de aliquo tamquam de illo quod de alio scitur. et sic de propria passione est scientia. Unum de propositione non est scientia primo neque tertio modis. scilicet secundo.

Arguitur De propositione determinatur in quarto tractatu. ergo transcendit metas huius tractatus. Dominum quod propositio capit dupliciter. Uno modo quantum ad illud a quo nomen imponitur putatur dicitur a sebo propono proponis proponere. eo quod proponitur conclusioni. et sic determinatur de propositione in quarto tractatu. Alio modo capitur propositio absolute et secundum se ut dicitur cum enunciatio. putatur est oratio significans verum et falsum. et sic determinatur de ipsa in hoc primo tractatu.

Arguitur Nulla propositio est subiectum prime tractatus. quia propositio non est subiectum. Ans. probatur. quia nec illa nec ista. prima et tertia per legem alternarum. Dominum quod hic non arguitur penes illam legem. quia non arguitur ab universali ad suam indiffinitam. scilicet ad singularem. et est ibi fallacia figure dictionis.

Arguitur Interpretatio est subiectum. quia non propositio. Ans. probatur. quia ille tractatus consideratur libro perihermenias. et subiectum videtur esse interpretatio. Dominum quod interpretatio non est subiectum libri perihermenias. scilicet enunciatio cum qua propositio dicitur. Est tamen verum quod interpretatio capit quod dupliciter. Uno modo per omni voce significationem siue simpliciter siue incompleta. Secundo ut est expositio unius nominis minus notum per alius nomen magis notum. Tercio per actu interpretationis. Quarto per orationem significationem verum vel falsum. primo modo est subiectum coitatis. quia coiter predicatur de omnibus consideratis in hac scientia. ut oratio est interpretatio diversio est interpretatio. scilicet de ipsa secundo modo determinatur in quinto tractatu. capiendum autem interpretationem quarto modo. tunc potest hic esse subiectum. sed non differt a propositione et enunciatio. quia eodem modo capiuntur ista tria. interpretatio. propositio. et enunciatio. per ut ponitur pro subiecto.

Arguitur Propositio dicitur quasi pro alio positio ad inferendum conclusionem. scilicet multae sunt enunciaciones quae non ponuntur pro conclusionem inferenda. quod non sunt idem. Dominum quod propositio capit dupliciter. Unoque ut dicitur praemissa ad inferendum conclusionem. et tunc non est idem cum enunciacione nec ut sic est hic subiectum. Alio modo capit ut est oratio enunciativa vera vel falsa. et sic est eadem cum enunciacione et est hic subiectum.

Arguitur De contingenter non est scia. scilicet propositio est contingens. quod de ea non est scia. Minor probatur. quia propositio potest fieri et non fieri. Dominum quod propositio capit dupliciter. Uno modo in particulari vel quo ad praefertentiam. et sic est contingens et argumentum procedit. Alio modo capit in totum in ordine ad suas passionem et principia. et sic de ipsa est scia et non est contingens sed necessaria.

Arguitur Propositio non verificatur de omnibus principaliter consideratis. quod non est hic subiectum. Aliis probatur. quia non verificatur de nomine et rebus quae tamen sunt principaliter consideratae. Dominum quod non consideratur hic principaliter. scilicet minus principaliter inquantum sunt partes integrales propositionis. Et quoniam dicitur hic necessario consideratur. ergo principaliter. Dominum negando consequentiam. quia non sunt idem necessario consideratum et principaliter consideratum. Unum necessario consideratum est sine quo noticia subiecti haberi non potest. et sic non quoniam propter se sed propter noticia subiecti. Sed principaliter consideratum est cuius noticia queritur propter se.

Arguitur De subiecto dicitur proponi quod est ut dicitur primo postea. sed hic docet quid est propositio. ergo non est subiectum. Dominum quod de subiecto scie dicitur presupponi quod notis. id est in praetextu notis tamen quod rei potest investigari. et sic fit in proposito.

Primus

Dialectica est ars artium scia sciart

Iste est tractatus primus summularum
Petri Hispani in quo determinare in-
tendit principaliter de propositione et
eius partibus subiectis que sunt pro-
positio categorica hypothetica et mo-
dalis. qui prima sui diuisione diuidi-

tur in partem prohemiale[m] et executiuam. pars executiu[m] ibi.
Sonus est quicquid proprie. Sed prohemialis subdiuiditur
in tres s[ecundu]m q[uod] tria facit. q[uia] nouellos loyce auditores reddit attē-
tos beniuolos et dociles. primo attentos ex doctrine eminentia.
ibi ars artium. secundo beniuolos ex illius scientie fine et utilita-
te. ibi ad omniū methodorum. et. tercio dociles ex determinan-
dorum ordine. ibi. sed quia disputatio. Unde prohemium est
sermo preambulus elucidans animū remouens ignorantia[m] ne-
gationis. Est autem duplex ignorantia scilicet negationis et prae-
iunctio scientie. et illa remouetur per prohemium in quo habetur que-
dam generalis noticia illorum que in scientia considerantur.
Sed prae dispositionis est quando aliquis circa subiectum
propter generalem noticiam solum est prae dispositus. et ta-
lis remouetur per tractatū. Primo igitur premitit definitio-
nem loyce sub nomine dialectice. Dicens Dialectica est ars arti-
um scia sciart ad omniū methodorum principia viā h[ab]ens. Et dicitur
primo ars artium. quia excellit scientias practicas quibus subser-
uit. Deinde additur scientia sciart propter scientias speculati-
uas quas excedit dignitate. Dicitur tercio ad omniū methodo-
rum. id est scientiarum viā habens. q[uo]d postea declarabit cū dicatur so-
la est dialectica et.

Arguitur Liber perihermeneas est tercius in ordine librorū
loyce. ergo iste tractatus sibi correspondens est
tercius et non primus. Præterea simpliciora sunt priora. sed secū-
dus et tercius tractatus sunt de partibus et terminis simplicib[us]
et iste tractatus est de toto composito. ergo secundus et tercius præce-
derent primum. Dōm q[uod] ordine nature simpliciora sunt prio-

Tractatus

ra. sed ordine q̄ ad nos ecōuerso p̄positiora sūt p̄ora. Mō p̄h̄s
 suat ordinē nature. ⁊ Pe. Dis. ordinē q̄ ad nos

Querit̄ Quare Pe. h̄il. nō diffinit logicā s̄ p̄pō nō
 mine. vdo Logica ē ars artū. Dm q̄ dia
 lectica magis expresse d̄r naturā logice. q̄ hic intendit tradere
 logicā vt stat in exercitio duoz vel plurū. p̄babilr disputantiū
 sed dyalectica d̄r a dya qd̄ est duo. ⁊ logos s̄mo. q̄si duoz ser/
 mo. scz opponētis ⁊ rñdētis. Logica aut̄ d̄r a logos qd̄ est ser/
 mo. ⁊ ycos scia. q̄si s̄mocial' scia. siue rōnalis scia. ⁊ hoc cōe ē
 toti trino. Scd̄a ratio. q̄ illa que sunt vltima in executiōe sūt
 p̄ma in intentiōe. cuz s̄ Pe. Dis. intendat finalr determinare de
 locis dyalecticis. vtitur in p̄ncipio sui libri hoc noīe dyalecti/
 ca. Etia illa pars logice que d̄r dyalectica p̄babilr disputat ad
 omne p̄positū in omni scientia. vt breuiter tangit rextus. sed la
 tius habetur in topicis Aresto.

Arguitur Illud quod d̄uenit toti nō debet attribui
 pri sed toti. sed logica est ars artū. ⁊ non
 dyalectica que est pars logice. ergo. rē. Vel sic. dyalectica nō est
 nisi vna pars logice que habetur in libris topicoz. ⁊ q̄nto tra/
 ctatu. sed illa nō est ars artū ergo male diffinit̄ Dm q̄ dya
 lectica accipitur hic p̄ tota logica. ⁊ non p̄ parte logice. sicut ca
 pitur in libro topicoz

Arguit̄ Multe sunt scie excellētiōes logica. vt meta/
 phisica. ergo male d̄r in ei' diffinitōe. ars ar/
 tium scientia sciaz. Tenet cōsequentia. q̄ ḡtūs reflexus supra
 suū nrū importat excellentiā. Dm q̄ duplex est excellentia
 scz nobilitatis subiecti. ⁊ am̄istrationis. sed logica est excellē/
 tior alijs sciētijs in vsu ⁊ fruitio. non tñ in dignitate obiecti.
 Sicut in simili manus est orignā organoz. non simplr. s̄ p̄
 ter applicatiōem ad alia organa. quia manus est oīm factibiliū
 sicut anima oīm intelligibiliū. Et qñ arguitur. logica est vna
 septem artium liberaliū. ergo non erit scientia seruilis. cum illa
 videant̄ opposita Dm q̄ in sciētijs seruile ⁊ libez opponū
 tur. non aut̄ seruile ⁊ liberale.

Arguit̄ Nulla bona diffinitio debet dari p̄ opposita. s̄
 ista est h̄mōi. ergo non est bona. Minor p̄bat̄
 q̄ ars ⁊ scia sunt habitus intellectuales distincti. Dm ad

maiorē vt cōter dicit. q nulla bona diffinitio debet dari p op
posita in q̄tum opposita sunt. sed in diffinitioe dyalectice. non
nō ponitur ars z scia. vt opposita sunt. qz ars capitur hic gene
ralr put est collectio pluriū pceptoz in vnum finem tendentiū.
sic em ars non opponit scientie. nec est habitus intellectual ab
alijs distinctus. sed si ars capiatur specialr. put est recta rō rez
a nobis facibilium sic opponit scientie. Sed diceret. si hic st̄
idem. q̄ in diffinitioe dyalectice est negatio. z alterz eoz supflue
ponit. Dm q̄ hic ponunt diuisiōnib⁹ vt patuit

Querit Quare pmo ponit in diffinitioe ars artium
z non scientia sciaz. R̄ndetur q̄ ideo. quia
ars est cōmuniōr scia. sed cōioza sunt priora. Unde ars z sciētia
habent se sicut superius z inferius. qz omnis scientia est ars. sed
non ecōtra. omnis ars est scientia.

Arguitur Si dyalectica haberet viam ad p̄cipia
oim methodoz. id est scientiaz tunc etiā
haberet viam ad sedipam quod non p̄t dici. qz tunc esset idem
notius z ignotius. Dm q̄ dyalectica habet viam ad p̄nci
pia oim sciaz a se. z sic ibi est distributio accōmoda. id est accō
modata alijs a se. sicut hic celum regit oia. id est celuz regit oia
alia a se. Vel p̄t dici q̄ dyalectica habet viāz ad p̄cipia omniū
methodoz per argumentatōem. sed argumentatio capitur duplr
Uno mō in p̄iculari. z sic per eam p̄cipia in logica possunt p
bari. Alio mō capitur in vniuersali. put est subiectū logice. et
sic nō pbat p̄cipia logice

Arguit Principia sunt per se nota. ergo dyalectica
nō habet viam ad p̄cipia scientiaz. Dm.
licet p̄cipia sint per se nota quo ad naturā. sunt tñ ignota quo
ad nos. z notificant nobis per logicaz. que docet modum quo
ex p̄ncipijs cōclusiones inferunt

Arguit Methodus nō est scientia. ergo non debet di
ci q̄ dyalectica habet viam ad p̄cipia oim me
thodoz. id est scientiaz. Dm q̄ methodus capitur duplr.
Uno mō p̄prie. put est via brevis z stricta omnes obligates de
uitans. suū viatorē ad terminū facilr ducens. z sic non est scia.
Alio mō capitur similitudinarie. z sic scientia (per quā certoz ob
ligates deuenimus. z ad noticiā veritatis deuenimus) d̄r me

Tractatus

thodus. et sic capitur in pposito

Sola enim dyalectica proba

Hic pbat diffinitōem iam positā q̄tum ad eius vltimā p̄ciū
lam. scz q̄ logica habet etiā viam ad p̄ncipia oīm scīaz sic. qz ip
sa de oīm scīaz p̄ncipijs pbabilr disputat. et iō in acq̄sitōe scīe
tiar debet esse p̄or. Qd sic pbatur. qz perfecte et scientificē aliqd
scire est ipm scire. aut diffinitivē divisiue v̄l argumētatiue. seu
demonstratiue sz sola logica docet q̄ sint hōe diffinitōes divisiones et
demonstratiōes. ergo sine logica nihil p̄fecte et scientificē sciri po
test. et sic in acq̄sitōe est p̄ior

Arguitur Metaphisica disputat de p̄ncipijs oīm aliar
scīaz. q̄ nō solū dyalectica. vt habet textus.
Dm q̄ p̄tingit triplr disputare de p̄ncipijs aliar scīaz. Uno
mō demonstratiue. alio mō pbabilr. tercio mō apparēter pbabilr
metaphisica aut disputat de p̄ncipijs aliar scīaz demonstratiue.
et dyalectica pbabilr. sz sophistica apparēter. Et q̄ sophistica.
et metaphisica excludunt p̄ illā p̄culā pbabilr

Querit Que sit rō q̄ dyalectica debet esse p̄or in acq̄s
itōe aliar scīaz. R̄ndet q̄ iō. qz illa scīa d̄z
esse p̄or in acq̄sitōe aliar scīaz per quā nobis innotescūt aliar
scīaz p̄ncipia. sed per logicā innotescūt nobis p̄ncipia aliar scī
entiar. qz inductio sp̄s argumētatiōis put ponit subiectū logi
ce est p̄mox p̄ncipior pbatiua. igr. et.

Arguitur Omnis p̄or est monarch⁹. sed dyalectica
est p̄or. q̄ dyalectica ē monarch⁹. R̄ndet
q̄ ibi est fallā equocatōis. eo q̄ mediū nō tenet eodē mō in ma
iore et minore. nā in maiori p̄or capit sub̄statiue. p̄ p̄sona habēte
illā dignitatē ecclesiasticā. Sz in minore capit p̄or adiectiue.
vt est p̄p̄tius a p̄dem

Arguitur Si p̄ior capiatur adiectiue adhuc dyalecti
ca in acq̄sitōe scīaz non erit p̄ior. Probat
quia talis est ordo scīaz qualis est ordo subiectoz. sed subiecta
scientiar realium sunt ante subiectū logice. ergo scientie reales
sunt ante scientiā logicā. Dicendū q̄ q̄uis scientie reales
sunt ante scientiā logicā fm naturam rei propter dignitatem

oblectoz. sunt tñ posteriores in acq̃sitione.

Arguit In acq̃sitione sciaz dyalectica nō est por. Probat. qz grāmatica acq̃ritur vel studetur sine logica. z eam p̃cedit. g. Dōm q duplex est grāmatica. scz positīua q etiā ipositīua appellari solet. qz ē de impositōe vocis ad significandū. z de accitib⁹ ipam vocē psequētib⁹ illa in inuenib⁹ prius acq̃ritur. sed nō ē scia. qz est qdam volūtaria ipositio scā ad placitū pmi instituētis. z illa p̃cedit. Alia ē grāmatica regular. q p certas regulas docet p̃grue loq̃. q regule nō possunt pbari nisi p logicam. z illa seq̃tur

Arguitur Grāmatica regularis etiā p̃cedit logicā in acq̃sitione. g. adhuc aliq̃ scia ē por logica. Ans pbat. qz vez z saluz p̃supponit sibi p̃gruū. Etiā illa pmo studetur. Dōm q duplex p̃ aliq̃s habere grammatīcā regularē. Uno p̃fecte. alio mō imp̃fecte. tunc dī q p̃fecta notīcia grāmatice seq̃tur logicam. sed imp̃fecta grāmatice notīcia ē por. Et hoc p̃t dici sub istis verbis. q aliqua est grāmatica regularis qz est. vel etiā docens qd est. z illa prior est logica. Sz alia est docens ppter quid. et illa sequitur logicam. vt cum queritur. ppter quid adiectiuum z substantiuū volunt conuenire in genere nūo z in casu. hoc non p̃t sciri nisi p logicam Et s̃līr dōm est de rhetoricā vl̃ medicīna. Et qñ replicat. multi acq̃siuerūt sciam medicīnālē sine logica. īgr. Dōm vt p̃us. q h̃ solū est imp̃fecte z q ad qd est. nō tñ p̃fecte z ppter qd.

Dr̃ autē dyalectica a dya.

Hic exponit hoc vocabulū dyalectica. oñdens eius derivatōez. Pro q nota. q dyalectica p̃t dupl'r scribi. s. p y. grecū. z p i. lati/nū. z s̃m hoc duplicē h̃z interpretatōz. Qñ scribit p y grecū. tūc dī a dya qd est duo. z logos s̃mo vel lexis rō. z ycos scia. q̃sī sciētia de s̃mone duoz scz opponētis z rñdētis. Et qñ scribit p i. latinū tūc dī a dia qd ē de. z logos s̃mo vel lexis rō. z ycos sciētia. q̃sī scia de s̃mone vl̃ de rōe. Sz p̃ma interpretatō ē melior. eo q magis plane exponit naturā dyalectice vt hic diffiniē. z g dyalectica dī potius scribi p y grecū.

Ar̃ Expositō vocabuloz spectat ad grāmaticū. g. Petrus hys panus incōueniēter de expositōne se hic intromittit.

Tractatus

Dōz q duplex est expō vocabulor. f. general' & spēalis. mō ex
positio general' spectat ad grāmaticū. f. expō spēalis p̄tiet ad quē
cūq; autorē. qz qlibet artifex p̄t exponere vocabula sibi ad ppo/
situm dēseruentia

Bed qz disputatio non pōt

Hic autor tercio reddit auditores dociles ponēdo ordinē pce/
tendi in hac scia. Et dē q iste tractat' inchoand' ē a sono. & h p
bat in textu sic. qz dyalectica p̄siderat disputatōez opponētis et
rūdētis. sed qz disputatō nō p̄t fieri nisi mediāte f̄mone. nec ser
mo nisi mediāte voce. nec vox nisi mediāte sono. q̄re pcludit. q
a sono tāq; a p̄ori inchoandū est.

Arguit Aliq disputatio p̄t fieri sine f̄mone. q̄ text' p
supponit falsū. Hīs pbat. qz aliq; p̄t sibi p̄i
disputare. Dōm q triplex ē disputatō. f. mētal' vocal' & sc̄pta.
Disputatō at mētal' v̄l sc̄pta fit sine f̄mone. f. nō vocal'. & q̄ ē h
f̄mo. qz tal' ē nob notior. S; q f̄mo nō p̄t fieri nisi mediāte vo
ce p̄t. qz nō p̄t ēē effectūs causē formal' nisi ponat cā formal'. sed
vox ē cā formal' f̄monis. q̄. &c.

Arguit Qncūq; aliq sil' percipiunt vnū. nō est p̄us alio
f. f̄mo vox & son' sil' percipiūt. q̄ vox nō ē p̄or ser
mone. Dōm q̄uis illa tria son' vox f̄mo p̄ticipāt sil' tpe. tū
vnū p̄cedit aliud f̄m naturā. sicut cā suū effectū. qz vox f̄m na/
turā est aū f̄monē. & sonus aū vocem.

Arguit Al sono nō ē inchoandū tāq; a p̄ori. q̄ id nectio n̄
v; Hīs pbat. qz son' p̄siderat a naturali pho
f. diuisi artifices dūt diuisa p̄siderare. Dōz q alr p̄siderat so/
n' a phico & alr a logico. qz natural' phs p̄siderat sonū vt ē pas
sio rei natural'. & i r' de aia. vt ē obiectū audit'. f. a logico p̄side
rat vt ē signū p̄cept' mētis.

Arguit Son' nō p̄t fieri nisi mediāte q̄litate. q̄ a q̄lita
te tāq; a p̄ori inchoandū ē. Dōm q q̄uis q̄li
tas sit cōior in p̄dicatōe qz son' eo q q̄litas ē gen' e'. vt ex diffi
nitōe soni quā affigē Buridan' cū dē. son' ē q̄litas sensibil' ab
auditu p̄pē. & p se p̄ceptibil'. nō tū ē p̄or sono. eo mō q̄ p̄siderat
a logico. f. inq̄tū ē signū p̄cept' n̄i intell'ctūs. qz q̄litas nō est

signū deceptus mētis nisi mediāte sono.

Son⁹ ē q̄cquid proprie ab

Ista est ps executiva in q̄ determinat de genere ⁊ dñtīs ponendi in diffinitionib⁹ noīs ⁊ sibi. que sunt pres pponis h̄ pñcipalr intente. ⁊ qz in diffinitōe nomis ⁊ sibi ponit aliqd loco generis. ⁊ aliqd loco dñtīe. Iō pmo inuestigat qd sit illud genus. ⁊ que dñe. vt sunt vox ⁊ vox significatiua ad placitū. Et qz omnis vox est sonus. ideo incipit a sono tanq̄ a pñcipio cōmuniōri. ⁊ pmo ponit diffinitōem soni. scdo exponit eam. Dic̄ g. Sonus est q̄cquid pprie ⁊ p se ab auditu percipitur. Per h̄ qd p̄prie excludunt sensibilia cōia. sed p dñ per se excludunt sensibilia per accēs. Un̄ sensibile capitur dupli. Uno ac̄tīue. ⁊ tunc est id qd aptum natū est sentire. ⁊ sic est dñs p̄stituta aīalis. Alio capis passīue. ⁊ sic sensibile dñ qd aptum natū est sentiri. Et est duplex. scz p se ⁊ p accēs. Per se est qd p p̄p̄iā spm mouet pñam ad actū sentiendi. ⁊ nō grā alicui⁹ alteri⁹ vt color immutat p se visum ⁊ q̄litates tāgibiles. vt calidū frigidū. ⁊c. p se immutat tactū. Sed sensibile p accēs est. qd nō p se immutat pñam. sed grā alicui⁹ accēs exitis in eo. vt cāpana nō audit nisi p sonū. Vel ē qd accidit ei qd ē sensibile p se. sicut albedo. accidit eē hoīem vl asinū. ⁊ sic hō vl asin⁹ dñr sensibilia p accēs. Sensibile p se ē duplex. s. p se p̄p̄iū ⁊ p se cōe. Sensibile p̄p̄iū ē qd ab vno solo sensu percipit. vt son⁹ respectu audit⁹. Sensibile cōe ē qd nō percipit ab vno sensu. s. p lib⁹. Et sūt qnqz. vñ s̄sus. Magnitudo. q̄es. nūs. motus qz figura. Hec sensibilia tibi sunt cōia dicta.

Querit An diffinitō soni ot bona. Dd̄z qd sic. ⁊ h̄ p̄bas. qz oīs illa diffinitō ē bona. cui pueniunt oēs p̄ditōes bone diffinitōis. s. pñs ē h̄mōi. ḡ ē bona. Un̄ tres sūt p̄ditōes ad bonā diffinitōem req̄site. P̄ia ē qd diffinitō dñ puenire oī p̄tento sub diffinito. Scda qd pueniat soli diffinito. Tercia qd sufficiēter explicet totā naturā diffiniri. a p̄ima pñā vsqz ad vltimū actū. Rō p̄me p̄ditōis ē. qz oīs diffinitio p̄sti⁹ tunc ex genere ⁊ dñā. vel ex aliq̄ h̄nte modū generis. ⁊ modū diffinitōis. s. gen⁹ diffiniri dñ puenire oī p̄tento sub diffinito. qz gen⁹ puenit oībus sp̄cib⁹ ⁊ p̄tētis sub eis. Rō scde ē. qz dñā puenit oī p̄tento sub diffinito ⁊ puenit cū ipso. ḡ ⁊ diffinitō ex dif

Tractatus

serētia hīcūta. Rō terciē est. qz diffinitō sit ex genere ⁊ dīna. q̄
duo sufficiēter explicant naturā diffiniti. a p̄ma potentia vsqz
ad vltimū actum

Arguit Ista diffinitio puenit nō p̄tēto sub diffinito. q̄
nō ē bona. Añs pbat. qz puenit silētio qd nō ē
son⁹. Dōm q̄ aliqd p̄cipit duplr. Uno⁹ p̄uatiue. alio⁹ positi-
ue. mō silentiū bñ p̄cipit p̄uatiue ab auditu p̄ carentiā soni. sed
nō positiue. Sz dicēs. canis dñ latrat p̄cipit ab auditu posi-
tiue ⁊ tñ nō ē son⁹. Dōm q̄ canis solū p̄cipit p̄ accēs p̄ suū so-
nū scz. ⁊ sic diffinitio sibi nō puenit

Arguit Son⁹ ē sensibile cōe. q̄ male dī in diffinitōe p̄
p̄rie. Añs pbat. qz son⁹ ē mot⁹ in fractōe aeris
sz mor⁹ ē sensibile cōe. Dōm q̄ sonū ē motū in fractōe aeris.
p̄t intelligi duplr. Uno⁹ formalr. ⁊ sic son⁹ nō ē mor⁹. Alio mō
causalr. sic q̄ son⁹ ē q̄litas causata ex motu fractiōis aeris. si at
sonus esset motus formalr. tñc esset sensibile cōe. sicut motus. sz
est solum motus causalr

Arguitur Illa diffinitio ē falsa in q̄ ponit vlvlr sū
ptū. sz p̄ns ē h̄mōi. igr. zc. Maior pbat
qz diffinitō p̄dicat de diffinito. sz oīs illa p̄dicatio ē falsa. in q̄
p̄dicat vlvlr sumptū. sicut dī p̄mo p̄hermeniaz. Minor pz
qz q̄cquid est signū distributivū. Dōm q̄ q̄cquid nō tenetur
hic distributivē. sed infinite vel p̄riculariter. ⁊ valet tantū quic
qd p̄cipitur. i. aliquid vel quod est p̄ceptibile. ad denotandū tñ
pueribilitatem dī quicqd. ⁊ ponitur loco generis. sed alie par-
ticule ponūtur loco differentie. quia per eas sonus differt ab ob-
iectis alijs.

Arguit Infinitū nihil notificat. q̄ solutio nulla. Di-
cendū. qz infinitū nihil notificat p̄ se sump-
tū. notificat tñ aliqd inq̄tū certificat per p̄culas seq̄ntes ipm
restringētes ⁊ determinātes.

Arguit Sonus factus in nemore. in medio aeris. zc.
est son⁹. ⁊ tñ nō p̄cipit ab auditu. supposito q̄
ibi nō hoies p̄fetes. Dōm q̄ quis actu nō p̄cipiat. tñ apt⁹ na-
tus est percipi. qz verba in diffinitionib⁹ posita nō dicūt actum
sed aptitudinem.

Arguitur Obiectū poñe passiue n̄ p̄dissiniri p̄ suā potē
tiā. q̄ male dissinir̄ son⁹ p̄ auditiū. Aliis pbat̄.
q̄ obiectū est p̄us potētia. s̄ p̄us nō debet dissiniri p̄ posterius.
Dm̄ q̄ si obiectū p̄ poñā capiā̄ ym̄formit̄. s̄. vt ambo sūt in
actu vel ambo in poñā. sic sunt sil' z sunt relatiua. sed vnū relati
uoz p̄t dissiniri p̄ alterz. Si v̄o capiā̄. vt obiectū est in actu.
et alterz solum in poñā. sic obiectū p̄cedit poñā. adhuc tñ dis
sinitur per potētiā. q̄ ipsa est nobis notioz. sed sufficit q̄ diffi
nitio detur p̄ nobis notioza

Donoꝝ alius vox ali⁹ non

Posita diffinitioe soni. h̄ p̄nter diuidit ip̄m. Cuius ordinis rō
est. qz in vniuocis incōplexis diffinitio p̄cedit diuisionē. sed so
nus est vniuocū incōplexū ad sonum vocem ⁊ nō vocem. ergo.
zc. Rō maioris est qz diffinitio explicat esse ipsius ⁊ diuisio ex
plicat posse. sed esse est ante posse. ḡ diffinitio est ante diuisiones
et iste est verus mod⁹ ḡnoscēdi incōplexū. qñ p̄mo diffinit. et
postea diuidit. Et qñ dīz nōmē nō diuidit. neqz verbū. ergo in
cōplexum non semp̄ scitur diffinitue ⁊ diuisiue. Dd̄m qz diuisi
ones illoz tangunt implicite. qz textus loq̄tur de nomie finito
et infinito. ⁊ sibi de verbo. Sed rō diuisionis est. qz sonus cātur
ex fractōe aeris vehementia. aut ergo talis fractio fit ab ore aīa.
lis naturalibus instrumētis. ⁊ sic est sonus vox. aut fit sine illis
et sic est sonus non vox. Et est illa diuisio generis in suas spēs.
si sonus absolute capiatur. si vero capiatur respectiue. vt p̄patur
ad sequentia. ad quoz cognitōem valet. sic est diuisio analogi ī
sua analogata. qz ad illā ḡnositōem solū valet sonus vox.

Querit Ut ipsa diuisio sibi sit bona. Dñm q̄ sic.
qz illa diuisio est bona. cui quærentur omnes
p̄dictōes ad bonam diuisionē req̄site. sed ista est h̄mōi. ergo ip-
sa est bona. Unde tres sunt conditōes req̄site ad bonam diuizio-
nē Prima est q̄ membra diuisionis debent eē opposita formalr
vel virtualr. Scda q̄ non debent excedi a diuiso. sed debent eua-
cuare totā naturā diuisi. Tercia. q̄ membra diuidentia nō
excedant diuisionem. sed cum ipso cōuertantur. sic q̄ nihil debet co-
tineri sub membris diuidentibus. quin contineatur etiā sub
ipso diuiso.

Arguit Divisum possem d3 hfe mēbra diuidētia positi-
tina. s3 mēbra isti⁹ diuisiōis non sūt positiua. qz
nō vox ē qd pnatm. igit^r rē. Dm q licz nō vox sit quid pnatm
fm vocē tñ ē positiu fm rem significatā p tale nomen. s3 sufficit
ad diuisionē positiuā q mēbra diuisiōis fm rē sint positiua

Arguit Posse ē an ēē i vniuoc⁹. g diuisio d3 pcedē dif-
finitōz. An⁹ pbat. qz aliqd ē p⁹ i positiua ad esse
anqz ē. Dm. q duplx ē posse. scz ad ēē z ad opari. posse ad ēē est
an ēē. s3 posse ad opari seq^r ēē. mō diu⁹ explicat posse ad opari z

Arguit In bona diuisiōe diuisum pce/ nō ad esse.
dit mēbra diuidētia. sed hic seq^r tur. g nō est bo-
na. Minor pbat. qz est obliqu⁹ q debet post cōstrui. Dm q
simplr dictio recta d3 seq^r dictiōē regentē. in qttuor tñ casibus
pponitur. pmo rōe qstionis. vt quē vidistis. Secdo rōe relatio-
nis. vt iohes currit. Tercio grā negatōis. vt nullū video Quar-
to rōe diuisiōis vt hic sonoz ali⁹ vox ali⁹ nō vox. Un⁹ solus Que-
stio latio siue nega⁹. scissio si sit. Obliquū recto ppōe sepe rgeri.

Arguit Nullū simplr p^r diuidi. s3 son⁹ ē qdā simplr
g male diuidit. Minor pbat. qz ē forma q fm
Sil. por. ē simplr z inuariabil. Dm q nullū simplr p^r diuidi
in ptes integres z q^r titatiuas. tñ bñ in ptes subiectiuas. Et qñ
dr ptes⁹ subiectiue sūt spēs alie⁹ gener⁹. s3 son⁹ nō ē gen⁹. g nō pōt
diuidi in ptes subiectiuas Minor pbat. qz son⁹ ē accidēs de ter-
cia spē q^r litat⁹. s3 accūs nō ē gen⁹. Dm q accūs p^rdicabile nō
ē gen⁹. s3 bñ accūs p^rdicamētale quo mē son⁹ est accūs.

Bon⁹ vox ē idez quod ipsa

Hic volens diffinire sonū vocē diffinit vocē. qz illa duo sunt
idē p vnā regulā restrictionū q dr. omne nomē nō diminutēs rē.
sic in sil⁹ idē sūt aīal hō z hō. Dicit g vox ē son⁹ ab ore aīalis
plat⁹ naturalib⁹ instrumētis format⁹. Pro hui⁹ diffinitōis re-
claratōe notandū q qttuor requirūt pncipali⁹ ad vocis generatio-
nem. Prio inspiratio aeris. i. aeris attractio ad pulmōnē. Secdo
ingrossatio attracti aeris circa pulmōnē. Tercio reuerberatio ae-
ris ingrossati ad vocalē artereā. Quarto repulsio aeris cū debi-
ta diffictōe z formatōe cāra ex p^russioē lingue z palatū z dētea.
Ex q p^rez q nō oīa aīalia faciūt sonū. qz aīalia q nō ispirāt neqz

respirāt nō faciūt sonū sicut pisces ⁊ alia aīalia calidū sāguinem
nō hñtia. Unī inspiratio valz aīalib⁹ ad duo. pma ad refrigeriū
cordis. scdo ad formationē soni vl' vocis. pmiū ē de eē aīalis. se/
cundū pō ē solū de bñ esse.

Notandum Qd phus in scdo de aīa sic diffinit
vocc. Vlox ē repulsio aeris inspira
ti ab aīa ad vocalē artereā facta cū ymagine significādi. q̄ diffi/
nitio ē cālis. qz dat p oīa genera cāz. Et differt a diffinitōe hīc
posita q̄ dat a posteriori eo mō q̄ vox p̄t innotescere. sz phs no/
tificat vocē per suas causas a priori.

Arguit Quicqd pferē cū ymagine significādi ē signifi
catm. sz oīs vox pferē cū ymagine significādi.
q̄ oīs vox ē ūgnificatiua. qd tñ ē d̄ diuisione seqntē Ddm q
significatm capīt duplr. Uno? generalr p̄t illa vox ē signifi/
catua q̄ fecit seipam aut aliud a se. Alio? specialr p̄t significāē
ē aliud a se representare. pmo mō oīs vox ē significatiua. sz nō secū
do mō. Et in diffinitōe p̄dicta nō capīt significādi specialr. sz ge
neralr. Unī p̄t dici qd duplx ē diffinitū. s. vniuocū ⁊ analogū mō
vox ē diffinitū analogū. ⁊ sic diffinitio puenit p̄ncipalr ⁊ 6^m se
totā voci significatiue q̄ ē pmiū analogatū. sz nō oportz q̄ ita cō
ueniat posteriori.

Arguit Diffinitio Pe. hys. puenit alteri a diffinito.
ergo nō est bona. Ans pbat. qz tussis ē sonus
ab ore aīalis platus formatus naturalibus instrumentis. ⁊ tñ
nō est vox. Dicendū qz tussis non est sonus ab ore aīalis pro
latus inq̄ntum animal. Etiam tussis non est naturalibus in/
strumentis formata.

Querit Utrū soni instrumētoz musicaliū ⁊ angeloz
sint voces. Rñdet qz nō. qz nō pcedūt ab ore
aīal. Etia voces angeloz nō sūt naturales de quibus est hīc ad
p̄positū vt p̄tz p̄ textū.

Arguit Ubicūqz repit p̄pā passio alic⁹. ibi etiā ē sub/
iectū illi⁹ passiois. sz in sonis instrumētoz musi
caliū ē p̄pā passio vocis. s. cōtinuatio. q̄ ibi ē vox. Ddm q̄ ibi est
passio vocis fm silitudinē. ⁊ ergo etiā soni musicaliū instrumēto
rū dicūt voces silitudinarie ⁊ trāssūptiue. qz sicut vox aliqñ cō
tinuat eleuat ⁊ tēpmit. sic etiā son⁹ instrumētoz musicaliū aliqñ

Tractatus

Prinuat elenat et tepmit.

Arguit Pla stz instrumta qb' vox format q' noue. g' textu Ans pbat. qz pulmo et vocal arterea est requit ad voc formatoz. Ddm q' duplicia stz instrumta qbus vox format scz ppinq et remota. sz Pe. Dyl. poit tm instrumta ppinq. qre illa duo ceteri no conuerat. qz stz remota. Ul' dicedu q' pulmo et vocal arterea pphedut sub guttue lingua et palato.

Arguit Aues infantes et vetule format voces et tn no hnt oia ista instrumta. qz carer dentib'. ergo ad formadu vocē no sunt necessaria. Dd3 q' duplices stz voces. s. pfecte et ipfecte. mo aues et vetule faciut voces ipfectas sz n pfectas ad qru formatoz requit noue instrumta. s. dentes et alia in textu posita. Et qn di inueniut aliq aues faciētes vocem pfecte cu prinuatōe sicut hoies. Ddm q' aues bu faciut vna vocem pfecta vl' duas. no tn qualecūqz nec indrnter oia. et ergo ex h no debet dici q' format voces pfectas.

Bonus no vox e qui gene.

Hic pnter diffinit mēbz dicte dimsiōis. s. sonū non vocem Et dicit q' son' no vox e q' generat ex collisiōe duoz corpoz inanimatorū. Exemplū vt fragor arborz strepit' pedū.

Arguit fragor arborz strepit' pedū stz soni corpoz aia/ cor. ergo incōueniēter ponit p exēplis. Ddm quis arbores stz aiaie fm subam stz tn inaiate fm huc modum operadi. Et p pedes aliq faciut strepit' no inqstū aiati. sz inqstū stz corpa dura et qstū ad h eē aiati eis accidit.

Arguit In fractione papiri vl' pāni cāf son' no vox. et tn no generat ex collisiōe duoz corpoz. Ddm q' lz ibi no sint duo corpa formalr. tn bu equalēter qstū ad suū effectū q' e subita et violēta fractō aeris. et g' pres aeris se mutuo pcutiētes causat illū sonū et qsto rupta e velociōr tāto son' e mo

Notandū Q' qttuor requit ad sonū n vo / 102
cc. p' q' sint corpa dūa. et g' si lana pcutiat ad lanā n fac sonū. Scdo q' sint corpa plana siue leuia et n acuta. et g' si ac' pcutiat sup acū nō facit sonū. Tercio q' sint corpa aerea. et g' si plūbū pcutiat sup plūbū n fac mag' sonū. quar

Notandum est qd sonus non vocem generat sed e conversum

to q illa corpa tangūt se cū violētia. z ergo si vna man^{us} pcutia-
tur ad aliā leniter nō facit sonū. Et iō oportz q tria sūnt in sono
nō voce. s. pcutsum pcutiēs z medium. sicut piz in sono cāpane
vbi pcutsum ē cāpana pcutiens baptillus sed mediū ē aer.

Vocum alia significatiua

Hic psequēter subdiuidit vocem cuius cognitio ad seqntia est
necessaria. Et nō dē plus de sono nō voce. qz sonus nō vor nē de-
seruit sibi ad ppositū. Dicit ergo vocū alia significatiua alia non
significatiua. cui^{us} diuisiōis rō est qz oīs vor obijcit se auditui.
vl ergo sic obijcit se q nō aliā significatiōē a se hēat. z tūc ē vor
nō significatiua. Vel sic q ei impōsa sit significatiō alia a se a pri-
mo impositore. z tūc ē vor significatiua. Vel sic qz vor se obijcit
auditui aliqd repntans intellectui. vl ergo repntat aliqd a se tā
qz signū aut seipam. si p mū sic ē vor significatiua. si scdm se est
vor nō significatiua. Un vor significatiua ē que auditui aliqd
repntat. vt hō. sed vor nō significatiua ē q auditui nihil repren-
tat. vt bu. ba. bas. Et est sensus q vor significatiua aliqd repre-
sentat auditui i. p auditū.

Arguit In nulla bōna diuisione mēbra diuidentia de-
bent excedere diuisum. vt patz ex dictis. sed hic
mēbra diuidentia excedunt vocē. igitur. Minor pbat. quia
circulus pendens ante tabernaz est significatiuus. quia aliquid
representat. z non est vor. Dm q significatiū z non signifi-
catiū fm se nō sūnt mēbra diuidentia. sed vor significatiua et
vor nō significatiua z illa nō excedūt diuisum. imo cōtinēt sub
ipō. z iō diuisum dz repeti in mēbris diuidentib^{us} vt sit diuisio
toti^{us} in mō z suas pres. Et qn dē accidit voci esse significatiuaz
vl nō significatiua. ergo ē diuisio subiecti i accntia. Dm q vor
diuidit in vocē significatiuā z nō significatiuā tāqz toti^{us} in mō
in suas pres. sz diuidit in significatiū z nō significatiū vt sub-
iectū in sua accntia. z q qn diuisio sic capit vocū alia significa-
tiua alia nō significatiua ē diuisio subiecti in accntia. sz qn di-
uisio in mēbris diuidentib^{us} repetit. tūc ē diuisio toti^{us} in mō. vñ
vor dē significatiua qz ē signū alie^{re}. z sic dē significatiua a signo
sz vor dē nō significatiua qz nulli^{us} a se ē sig^{nificatiua}. Pro q sciēdū q sig-
nū ē qd se p^{ro}. offert sensui aliqd aliō dēlinqns itellctū. vt cucu-
lus pēdēs an tabernā offert se pmo visui z dēlinqnd aliō a se in

tellectui. i. vinū 7 gē significatū a signo. s3 nō ē vox significatīa

Queritur Quare vox obiectū audit⁹ fecit pceptū nri intellect⁹ 7 nō obiecta alioz sensuū. Dm q iō q2 vox ē apti⁹ signū ad repntandū pceptū nri intellectus. eo q vox depēd3 a volūtate nra 7 formam⁹ voces dñ volu mus. s3 h nō possum⁹ de obiectis alioz sensuū. ergo etiā vox est magis pueniēs ad significandū pcept⁹ aīe q alia sensibilia.

Notandū Vox pmo pntat se auditui tāq obiectū sue pōne. q2 ē son⁹ q ē obiectū audi tus 7 repntat intellectui ipam rē ad quā significandā ē ipōita. Et h fit tali ordine. q2 obiectū cuiuslibet sensus impmit spēm 7 similitudinē suā in sensu exteriori. deīn cāt spēs in pte cogitativa vl fantasia q nō repntat vniūsale s3 naturā singulārē sub hic et nūc. s3 intellect⁹ agēs cū illa spē vl fantasmare cāt spēs intelli gibile in intellectu possibili q tūc repntat vniūsale vl naturam cōez ab oib⁹ cōditōib⁹ indiuiduātib⁹ abstractā 7 causat noticiā actualē rei cui⁹ ē spēs. Et h mō voces sunt impositae ad significā dū res pceptas 7 intellectas mediante auditu. q2 nihil ē in in tellectu qn pū fuit in sensu.

Arguit Audit⁹ nō apphēdit significatū vocis s3 sol⁹ in tellect⁹. g male dī q vox significatiua sit q au ditui aliqd repntat. Dm q vox ppe se pntat auditui 7 me diare auditu repntat suā similitudinē. 7 ex cōleqnti repntat signi ficatū intellectui.

Arguit Si vox significatiua p⁹ pntaret se auditui 7 se cūdo repntaret suā similitudinē. 7 3⁹ significatus rei. seqret q oīs vox significatiua eēt equoca. T3 pna q2 signifi carer pla diūsis rōib⁹. Dm q vox significatiua duo pma rep sentat naturā. s3 solū vltimū repntat ex impositōe ad placitū. illa autē vox dī equoca q pla fecit ex impositōe ad placitū. Et qn dī vox significatiua repntat ad placitū pferētē 7 rē significataz q st pla. Dm q nō repntat illa eodē mō vt patebit infra.

Arguit Dīs vox auditui aliqd repntat. g oīs vox ē sig nificatiua. Aīis pbat. q2 oīs vox ad min⁹ repn tat seipam. Dm q vox ppe nō repntat se. s3 bñ presentat se Pro quo notāda ē dīa inter pntare 7 representare. quia representa re est aliquid aliū a se pntare. vt homo illa vox pmo pntat se au

dictum et ex dicto patet intellectui rem significatam. scilicet naturam humanam quare reputat. Sed putare est se alicui offerre. et sic omnis vox plene sonat se primo auditui. sed non omnis vox reputat.

Arguitur Stando in ista dicitur omnis vox aliquid reputat. probatur de illis vocibus bu. ba. bas. que reputant indignationem vel aliquid aliud. Dicendum quod ille voces putant capi dupliciter. Uno modo secundum se et absolute. et sic nihil a se fecerunt. Alio modo quantum ad proferentem eas austerum et terribilem quod ad manifestandum suas passionem in curiendo alteri timorem eis vitis. et sic bene putant significare indignationem vel iram vel aliquid huiusmodi. Pro quo sciendum quod aliquid vox reputat aliquid dupliciter. Uno modo per se. ut illa vox homo. Alio modo per accensum. et tale non est proprium significatum quoniam ille dictiones bu. ba. bas. significant.

Arguitur Omnis vox reputat ad minimum proferentem per se. quod omnis vox est significativa. Alius patet. quod si aliquis ambulet in tenebris et faciat illam vocem bu. alius cognoscit se esse hominem. Dominum quod vox significativa reputat auditui aliquid tamquam signum suum signatum. et non tamquam effectus suam causam efficientem. quod modo voces non significantur reputant proferentes. Unde vox significativa est que auditui aliquid reputat. id est putata liquet intellectui per auditum. et quod quoniam intellectus apprehendit per auditum illam vocem bu. vel aliam non significantem nescit eius significationem.

Vocum significativarum ad.

Hic dicitur de divinis vocibus non significativis. quod de eis non est ad propositum dividit vocem significativam in significativam ad placitum et significativam naturalem. Ratio divisionis est. quod omnis vox significativa. vel est significativa secundum placitum vel ex instinctu nature. si primum sic est vox significativa ad placitum. si secundum sic est vox significativa naturalis. Quod significativa ad placitum est quod ad voluntatem primi instituentis aliquid fecit. ut homo fecit hominem.

Arguitur Nulla est vox significativa ad voluntatem. quod nulla est vox significativa ad placitum. Prima patet. quod placitum et voluntas idem sunt. Dominum quod quoniam voluntas et placitum idem sunt re differunt tamen ratione. Nam voluntas est potentia volitiva seu actus voluntatis que incipit ab intra et terminatur ad extra. ab intra. scilicet a recognitione. ad extra scilicet ad obiectum volitum quod est bonum. Sed placitum contrarium non incipit actum voluntatis que incipit ab extra et terminatur ad intra. incipit

Tractatus

em a re cognita et terminat ad voluntatem. et si vox est significatiua ad placitum et non ad voluntatem. quod impositor mouet a proprietatibus rerum quod est extra ipsum.

Arguitur Nulla est vox significatiua ad placitum. probatur quod est ad placitum est variabile et contingens. sed quod est contingens potest non esse. et sic vox significatiua ad placitum quicquid non erit signa. Dominus quod duplex est placitum. scilicet huiusmodi vel illi. et illud est variabile et contingens. Aliud est placitum proprii instituti. et tale est firmum et inuariabile. quod est fundatum in rebus proprietatibus quod necessario pueniunt ipsis rebus. et si ab eis sumit firmitudinem et firmitatem que voces significant ad placitum sunt idem significant apud intelligentes illas.

Arguitur Primum impositor non est. ergo vox non facit ad placitum suum. contra probatur. quod deficiente causa deficit et effectus. Dominus quod si primus impositor non sit formaliter et essentialiter. est tamen virtualiter in suis effectibus. scilicet in vocibus significatiuis ad placitum eius significantibus. Etiam forma argumenti non valet. quod arguitur a destructione cause ad destructionem effectus.

Notandum Quod vox significatiua ad placitum et naturaliter differunt quatuor modis. Primo in parte. quod vox significatiua ad placitum perfecte perfertur. et hoc quantum est de se. quod ex parte perfertur per quicquid imperfecte formari. sed vox significatiua naturaliter imperfecte perfertur propter imperium passionis quod impedit hominem ad rebus perfertur. Secundo modo differunt ex parte modi significandi. quod vox significatiua ad placitum facit diuisa apud diuisos. sed vox significatiua naturaliter facit idem apud omnes homines. Tercio differunt ex parte significati. quod vox significatiua naturaliter significat affectum ipsius appetitus. sed vox significatiua ad placitum preceptum intellectus facit. Quarto differunt ex parte efficientis vel sui ordinis ad significandum. quod vox significatiua naturaliter ordinatur ad significandum ex instinctu nature. sed alia imponit ad significandum a voluntate primi instituti.

Vox significatiua naturalis.

Hic dicitur diffinitio vocis significatiue naturalis. dicens quod vox significatiua naturalis est que idem apud omnes homines reputatur. ut latratus canis facit apud omnes homines iram vel gaudium respectu dixeret. sic etiam gemitus infirmorum reputatur dolor. Ratio diffinitionis est

qz illa vox significat ex instinctu nature q inclinat aial ad for/
mādū talē vocē impetrā ad expmēdū suas affectiōes. scz iram
gaudiū famē vl sitim. sz natūa eadē ē apd oēs z eodē mō incli/
nat aialia vt expmat suas affectiōes. iō vox significatiua natura
liter apud oīs hoies idē significat

Arguit Gemit⁹ infirmoz solū idē fcat apd latinos z il
los q pgnoscūt significatiōes illaz duaz vocū.
g^o nō fcat natūalr. sic etiā pt argui de illo exēplo. latratus canū.
Dm q latrat⁹ canū. z gemit⁹ infirmoz capiunt duplr. Uno
qz ad pmarā significatiōez. z sic significant sua significata ad
placitū. qz vt sic gemit⁹ fcat actū gemēdi z latratus actū latrā/
di. Alio^o qz ad secundariā significatiōez. z sic significat natūa
liter. qz act⁹ latrādi canis fcat irā l gaudiū. Vl pt dici qz latra
tus canū capit duplr. Uno mō pro illis vocibus latinis. z sic
fcat ad placitū. Alio^o pro re significata vl pro voce signifi/
catiua. scz p actū latrādi. z sic fcat naturalr. z h vult textus

Arguit Uox significatiua p illā vocē latrat⁹ nō signifi/
cat idē apd oīs hoies. ergo p solutiōez. Ans p
bat. qz illa vox nō fit apd oēs. Dm q licet actū nō fiat apd
oēs. z sic nō repntat idē apd oēs. sz tñ apta nata ē repntare idē
apd oēs si apd eos fieret.

Arguit Act⁹ gemēdi nō sp fcat dolorē. qz interdū fit te
risonē Dm q quis sp nō fcat vtz dolorē
fcat tñ ad min⁹ dolorē fictū. Etiā nō dī q oīs gemit⁹ fcat dolo
rē. sz gemit⁹ infirmoz.

Arguit Nō ē vox significatiua naturalr. pbat. qz fcat
apd oēs hoies humanā naturā. Dm q apud
oīs latinos fcat idē. sz nō apd oīs indrūter.

Querit qz pcurrāt ad significatiōez. Dm q qrtuoz
scz scpta. voces. res pcepte. z res adextra. naz
scpta significāt voces. z voces significāt res pceptas. z res con
cepte fcat res adextra. Un scpta stz note. i. sig vocū ad placitū. z
h ptz sic. qz ad placitū dī illd qd diūsum ē apd diūsos. sz scp/
ta stz diūsa apd diūsos. qz alie stz lre apd indeos. z alie apd la
tinos. z alie apd grecos. g scpta stz diūsa apud diūsos. z p pns
scpta significāt voces ad placitū. Sz voces fcat res pceptas.

Tractatus

etiā ad placitū. qz sicut st̄ diūse littere ⁊ diūsa sc̄pta apud di-
uerfos. sic etiā sunt diuerse voces apud diuerfos. Sz res pcep-
te significāt res adextra naturalr ⁊ nō ad plm. qz res adextra st̄
esse rez pceptaz. eo p p spm̄ intelligibilē res adextra veniunt
ad intellectū. sed res adextra st̄ eadē apud oēs. ḡ etiā res pcep-
te ab eis dē causare. Ex quo patet ordo illoz q̄ttuor. nam p̄mum
monēs est ipsa res adextra. vt equ⁹ lapis. Scdm̄ ē pceptus illi-
us rei. i. sp̄s imago vl̄ silitudo ex̄is in aia. Terciū ē vox signi-
ficās rē sub pceptu. Ultimū ē sc̄ptura. ⁊ illū ordinē innuit p̄hs
p̄mo perihermenias.

Notandū illa q̄ttuor p̄p̄tionabilr se habēt
isto mō. q̄ vnū extremū ē signū tm̄ ⁊ ali-
ud extremū ē signatū tm̄. sz duo intermedia st̄ signa ⁊ signa Ex-
plū p̄mi. vt sc̄pta st̄ signa tm̄. ⁊ nō signa. qz sc̄pta significāt vo-
ces. sz nō significāt. Exēplū sc̄di. vt res adextra ē signatū tm̄. qz
solū significāt p res pceptas. Exēplū terciū. vt voces st̄ signa
et signa. s̄lr res pcepte lz d̄nter. nā vox ē signū pcept⁹. ⁊ signa/
tū respectu scripti. sed res pcepte st̄ signa rez adextra. ⁊ signata
vociū. Et hoc d̄t Aresto. in p̄mo perihermenias Sūt ḡ ea q̄ sunt
in voce earz que sunt in anima passionū note. ⁊ ea que scribunt
sunt signa eoz que pferunt

Arguit Ex illis videt seq̄ q̄ oīs vox significatiua sit eq̄
uoca. Seq̄la pbat. qz st̄ pceptū ⁊ rē adextra
Scdm̄ q̄ vox significatiua ad plm̄ p̄mo significat pceptū tanq̄
significatū ḡ. sed significat rem adextra tanq̄ significatū quod.
illud aut̄ qd̄ plura significat tanq̄ significatū. qd̄ ⁊ vltimatū ē
equocum. sed sic nō est in p̄posito.

Vocum significatiuarum ad

Hic d̄nter dimissa voce significatiua naturalr subdiuidit vocē
significatiua ad plm̄ in vocē p̄plexā ⁊ incōplexā. Rō diuisio/
nis ē. qz oīs vox significatiua ad plm̄ vel p̄ter in se p̄les voces
significatiuas aut vnā tm̄. Si p̄mū sic ē vox p̄plexa. Si scdm̄
sic ē vox incōplexa. Alia rō. qz vox significatiua ad plm̄ ordinat̄
ad significadū pceptū intellectūs. cū ḡ duplex sit pcept⁹. i. p̄plex⁹
et incōplex⁹. sic duplex ē vox significatiua ad plm̄ Pro q̄ sc̄it̄
qū q̄ pcept⁹ p̄plex⁹ ē. qū vnū intelligit̄ alteri inesse vl̄ nō inesse.

Primus

vel quires accipit p ppatōz ad aliud. vt dū accipit q hō sit alb⁹
vel alia Sed pcept⁹ incōplex⁹ est qū accipit res fm se

Arguit Omnis bona diuisio debet dari p opposita. sz
ista nō ē hmōi. g. zc. Minor pbat. qz vox in
cōplexa est ps vocis pplexa. sed ps z totū idē stz Dōm q licz
in ista diuisiōe vnū mēbz sit idē alio materialr. nō tū formalr
qz vox pplexa nō ē vox incōplexa. mō formalr ponunt hic mē/
bra diuidētia. Et qū dī. in voce pplexa ptinet materia vocis
incōplexa. g. et iā forma. Tz pna qz nō sepanf. Dōm q illa for/
ma se tenet per modum materie respectu totius vocis complere
et non per modum forme

Notandū Vox pplexa ē q sit pceptū incōplexū
sz vox incōplexa ē q sit pceptū icōplexū.
vel sic. vox pplexa ē in q vnū ples voces significatiue ad plm
et q recipiat pceptū pplexū. z p oppositū diffinitū vox incōplexa
Prz correlarie pmo q nō equocū vt canis nō ē vox pplexa. nec
nō pposita figure. qz ibi nō capiūt pres vt p se significatiue. Prz
scdo q al rōnale z qlibet alia diffinitō ē p vox pplexa. qz ad rō
nē vocis cōplexa tria requirūt q cuilibet cōueniūt diffinitōi. Prz^m
qz ibi sint ples voces significatiue incōplexa. q hnt se tāqz mate
riale vocis pplexa. Scdm q ille voces habeāt vnionē iter se. ita
q vna sit definitiōis z alia definitiabil. qre h hō lapis nō ē vox cō
plexa. Terciū q illa vox cōplexa habeat conceptū complexū. et
hoc requiritur ex pte cause finalis

Arguit Diffinitōi corrūdet cōcept⁹ incōplex⁹. g. ē vox
icōplexa. Aliis pbat. qz sibi corrūdz cōceptus
diffinitū q ē simplex z vn⁹. Et iā diffinitō z diffinitū stz idē. sed
diffinitū ē vox icōplexa. g. z diffinitō Dōm q lz significatū re
motū diffinitōis sit simplex. tū significatū ppinquū. sz pcept⁹ ge
neris z drē ē cōplex⁹. qre et iā diffinitō ē cōplexa vocis scatoe fil
Uoce qz ibi stz ples ad inicē ordinate. z scatoe. qz ille voces ime
diatē ples cōcept⁹ scāt. Sz alij loqntes de sigfigato remoto di
cūt diffinitōz ē vocē incōplexā. z hū distiguūt de voce pplexa
Nā vox dr cōplexa duplr. Vno⁹ ppe. s. vbi ē vnio plurū vocū
significatiuar qb⁹ corrūdet cōcept⁹ cōplex⁹. sz vox icōplexa p
pe. vbi ē tm vna vox significatiua. cui corrūdet cōcept⁹ icōplex⁹.
Sz vox cōplexa cōit ē vnio plurū vocū significatiuar sine eis

Tractatus

corrūdeat cōcept⁹ cōple⁹ siue icōplex⁹. sic vox icōplexa cōf. ē vbi
tū ē vna vox significatiua sū ei corrūdeat pcept⁹ cōplex⁹ sū icōplex⁹

Notandū 2. triplex ē cōplexū. s. voce tū. vbi scz
ples voces z res significata ē vna. vt
al. rōnale inq̄tum fr. remote diffinitū qd ē vñ. Aliud est signi
ficatōe tū. vbi scz ples res significata ē vna vox significas vt ca
nis. Tercū ē cōplexū voce z significatōe sū. vbi scz ples voces
et ples res significata ē vt sortes currit. z illud ē ppe cōplexū. sic
etiā incōplexū potest capi triplr

Arguit Uox cōplexa ē ples voces. g. male dī vna vox
Dm q lz complexa nō sit vna simplr. tū est
vna aggregatione

Arguit 2. rō ē vox icōplexa. g. male ponit p exēplo vo
cis cōplexa. Ans pbat. qz ē vna dictō z fr tū
vñ. Dm q lz orō scdē itētiōnalr capta sit vox icōplexa. tū
capta p reb⁹ sūstrat⁹ z pme itētiōnalr ē vox cōplexa

Arguit Nulla ē res cōplexa. g. nlla ē vox cōplexa. pna
t. qz voces significat res. s. signū z signatū re
bēt corrūde Dd3 q quis res adextra nō scz cōplexa. tū bñ res
cōcepte. Et qñ replicat res adextra nō scz cōplexa. g. nec res cō/
cepte. t. pna vt pñs. Dī q res adextra ad min⁹ scz cōposita. aut
cōpōmbiles. qd sufficit. z h itellcū alteri significat volēs vñt
z cōplectit ples voces ad plm significates. qre cōpō rez adextra
significat p cōplexiōnē cōceptū z vocū. U. dōm ad pñū q lz
oporteat signū nafale corrūde sigto. nō tñ oz d signo volūtario
Etiā lz signū corrūdeat sigto. nō tñ q dlibet attributū signi atē/
buit sigto. qz cōplexiō attribuit voci. nō ā rei adextra.

Arguit Omnis vox cōplectit ex lris z syllab. ergo oīs
vox est cōplexa. Etiā oīs vox significatiua cō/
ponit ex voce z significatōe. g. oīs vox significatiua est cōplexa
Dm q ppe nō cōplectit vox significatiua ex lris z syllab. s.
potius cōponit. Uñ dñā est inter cōpōem z cōplexiōnē. qz cō/
positō est vñto aliqz ex qbus sit vñū terciū. ita q illa nō manēt
sub ppijs formis. s. sub forma vñi⁹ terciij Sz cōplexiō ē vñto
aliquoz remanentiū sub ppijs formis. exemplū pñi. vt pñi/
milias. Exemplū scdū. vt homo currit. Et similr dī ad scdū

qz si capiat plexu generalr p qñqz ppe duoz ad inuicē. siue sit rex siue dictionū. siue lraz z syllabaz. siue significati z mōi significādi. sicut illis de qbus argumēta assumūt ē pplexio. si vō capiat spāl r p pōne seu pplexiōe pluriū vocū significatiuaz. tñc negatur in eis esse pplexiōē

Nomē ē vox significatiua

Postqz Pe. hyl determinauit de sono z voce q sunt pncipia z p/tes cēntiales nois z hbi ponēde in eoz diffinitōibz. Dic pnter ponit pmo diffinitōem nois ex illis pstitutā. z scdo diffinitōem hbi. Rō ordinis est. qz nomē significat p modū substātie. z h/ bū p modū actz. sz suba ē añ actū. g nomē ē añ hbi. Vel qz no mē ē subiectū ppois. hbi hō pdicatū. sed subiectū est añ p dica/ tū. Diffiniēdo g no^o dr. Nomē est vox significatiua ad plm siue tpe. cui⁹ nulla ps sepata aliqd significat finita z recta. Et de cla/ ratio h⁹ diffinitōis sufficiēter habet in textu. id ad pñs relinqt.

Arguit Verbum se hz in ppe vt forma. z nomē vt ma/teria. sz forma ē añ materia. g hbi ē añ nomē. Ddm q duplex est via. i. pfectōis z generatōis. via pfectōis for/ma ē añ materia. z hoc intelligit de forma substāciali. sz via ge/neratōis materia est añ forma

Arguit Nulla materia pōt pdicari de suo toto. sz vox est materia nois. g nō pdicat de noie. z p pñs ma/le ponit vox loco generis. Dato z pbat a simili. qz illa est falsa homo est carnes z ossa. etiā illud qd pdicat debet esse totum. Ddm q vox non pdicatur de noie vt materia. sed vt genus. Ut pōt dici q duplex est materia. scz natural z artificial. materia na/ turalis nō pōt pdicari de suo materiato. sed bñ materia artificial vox aut est materia artificial ipsius nomis. z g bñ pōt pdicari de noie. Et rō illius distictis ē. qz materia naturalis ē ens in pu/ra pōia. z est altera ps ppositi. sz ps nō pōt pdicari de toto. vtz p simile assumptū. Sed materia artificial est ens in actu. z habet rōem toti⁹. z g bñ pōt pdicari de materiato. vt dōo scaminū ē lig/num est bona pdicatio

Arguit Vox ē matia natāl nois. g de eo nō pōt pdicari. Añs pbat. qz vox ē ens natāle. g ē matia natural. Ddm q vox ca/ pit duplr Chio^o vt ē pcessio aeris ispirati. z sic ē ens natāle Alio^o

Tractatus

ut est significatiua. et sic habet rationem artificialis. et isto modo ponitur in diffinitione ipsius nominis

Arguitur Nomen significat cum tempore. Illa pericula in diffinitione male negative ponitur. Aliis probatur illud nomen habet annum dies menses Dominum quod illa nomina tamen significant tempora. non tamen significant cum tempore notatiue. Pro hoc sciendum. quod significare tempus est de principali significato importare tempus. ut annum de principali significato fit tempus quinquaginta duarum septimanarum. et mensis fit tempus quatuor hebdomadarum. Sed significare cum tempore est ultra principale significatum notare certum tempus determinatum. ut anno de principali significato significat actum amandi. et significat tempus plenus.

Arguitur Participium est nomen secundum logicum cum possit esse substantia propriis. et tamen fit cum tempore Dominum quod habet principium significet cum tempore quod est mensura unius extremi propriis. non tamen significat tempus quod est mensura totius propriis.

Arguitur Participium significat tempus. quod est mensura totius propriis. probatur cum dicitur extremum iudicium est futurum. Anticipes generantibus. ubi tota propo- sitione de futuro redditur vera pro futuro. Dominum quod iste propriis et similes sunt de presenti. propter illud verbum est. licet principia amplient ad futura.

Arguitur Partes nominis nihil significant. sed non nihil fit. prima ratio. quod ex non significatio non fit significatum Dominum quod ex non significatio fieri significatum intelligitur dupliciter secundum quod illa negatio non potest capi dupliciter. Uno modo de ordine vel negative. et sic est impossibile. sicut ex lapide non iusto pure negative. nunquam fit iustus. Alio modo capitur per se et sic est possibile. quod ex auaro qui est iniustus per se fiat iustus. sic etiam ex non nomine per se fiat nomen

Arguitur Ex non quantitas non potest fieri quantitas. ut dicitur vi. philosophorum. sed a simili. ex non significatiuis nullo modo potest fieri significatum Dominum quod ex non quantitas quantitate continua non potest fieri quantitas quantitate continua. tamen ex non quantitas quantitate discreta bene potest fieri quantitas quantitate discreta. sic in proprio litteris et syllabis non significatis fit non significatum.

Queritur Quomodo potest ostendi quod partes nominis nihil significant. Respondetur quod probatur per locuta maiorem. quod si partes aliquod nominis sepeate aliquid significant. maxime essent partes nominis proprie figure. sed ille nihil fecit. ut dicitur de ista deinde per familias. igitur. et. Minor

Primus

probat. quod quodlibet nomen ipsum ad significandum simpliciter acceptum rei. alias enim non differret ab ordine. vel quodlibet tale esset equocum

Arguitur Nomina proposita figure ut equus res publica sunt nomina apud logicum. et tamen eorum partes aliquid significat. Dominum quod ille partes capit dupliciter. Uno modo ut partes nominis. et sic nihil fecant. quia partes ut partes sunt non imponunt ad significandum. Alio modo in quantum sunt partes ordinis. et ut sunt declarationes. et sic aliquid

Arguitur Partes nominis proposita figure ut partes sunt aliquid significat fecit. secundum solutorem. Aliis probat per grammaticos dicentes nomina proposita figure posse dividi in duas vel in plures partes intelligibiles propriis sensibus capaces. Dominum quod partes nominis proposita videtur aliquid significare. tamen non fecit illud in propriis quod significabatur in toto. quod fecit in toto suum fecit sibi uno acceptu. et in propriis sibi duobus. Ut dominum quod grammatici per hoc dominum non voluit quod partes nominis proposita ut partes sunt. aliquid significet. sed voluit dicere. quod nomen propositum potest dividi in partes que prout esse integre declarationes. et sic aliquid significare. quod tunc sunt capaces propriis sensibus. id est significatōis quam habebat ante propositum

Queritur Quare nomen infinitum non potest esse nomen apud logicum? Rursus quod idem. quod illud quod est nomen apud logicum hoc dicitur esse subiectum propositis dicitur determinate verum et falsum. sed ex nomine infinito talis propositus non potest. secundum nomen infinitum non est nomen apud logicum. Minor probat. quod propositum talis requirit partes determinate significantes. sed nomen infinitum indeterminate fit. non enim fit naturam determinatam. et neque suppositum determinatum

Arguitur Nomen infinitum potest esse subiectum propositis. secundum nomen apud logicum Aliis probat dicens. non habet non habet Dominum quod propositum capit dupliciter. Uno modo per quantum quod ordine quilibet dicitur verum vel falsum. et sic nomen infinitum potest esse subiectum propositis. Alio modo capit per ordine quod determinate dicitur verum vel falsum. et sic non potest esse subiectum propositis. Vel potest dici quod nomen infinitum capit dupliciter. Uno modo ut infinitum est. et sic non potest esse subiectum propositis. Alio modo capit in quantum brute intellectus capitur per aliquo finito. ut non habet per azino. et sic potest esse subiectum et nomen apud logicum.

Queritur Quid sit nomen infinitum Rndetur quod est eorum quod determinata est negata et relicta substantia infinita. ut non habet. ibi enim significatum speciale. sed homo ne-

Tractatus

gatur. et derelinquitur aliqd generale inclusum in significato sp^{eci}ali. scz ens qd non est hō. Ut sic. nomē infinitū est qd pponit ex noie finito. et negatōe negante qlitatem determinatā nois finiti

Pro quo notandū q triplex est negatio. scz negans puans et infinitas. Negatio negans est q cadit sup copulā pponis. et separat p^{re}dicatū a subiecto. de q solet dici q est malignāris naturē q^{ui} quid post se inuenit hoc totū destruit et oppositū eius indicat. Negatio puans ē q negat hīcū subiecti et derelinq^{uit} subiectū cū aptitudine ad habitū. vt cecitas est negatio negans habitū. scz visum. Negatio infinitas est q tollit qlitatem determinatā et derelinq^{uit} substantiā infinitā. vt non hō

Arguit Quis aliqs reliqs significat sbas indefinitas. g^o sb^{is} noia infinita Dm q sb^{is} noia infinita generalr loq^udo. sed nō sp^{eci}alr. vt h^{ic} cap^{it} no^o infinitū. Notandū q due sb^{is} p^{re}dicatōes q requirunt ad h^{ic} q aliqd no^o infinitū. P^{ri}ma ē q significet aliquā rē determinatā. et g^o trāscendētia nō p^{oss}unt infinitari nec syn^{ch}egreumata. Scdā p^{re}dicatio ē q nō debz antecedēt eē negatū vl infinitatū. et g^o illa noia nemo. null^{us}. et. infinitari nō p^{oss}unt Et qn q^{ui} q^{ui} trāscendētia nō p^{oss}unt infinitari. Rūdet q iō. qz no^o infinitū ē cū qlitas determinata ē negata et derelicta ē sbā infinita. sz trāscendētia nō scāt aliqs qlitatē determinatā. qre in eis qlitas determinata nō p^{oss}et negari

Querit Utz no^o infinitū aliqd ponat Dm q duplex ē no^o infinitū. s. substantiuale vl subnale. et adiectiuale Substantiuale nihil ponit. qz indr^{ite}ter ē p^{oss}ificabile de eo qd ē et qd nō ē. Sz adiectiuale ē duplex. sm q adiectiuū est duplex. nā qd dā ē adiectiuū qd fr acc^{us}is. et nom infinitū illi^{us} adiectiuū aliqd ponit ex p^{re}notato puta subiectū sui appositū. vt non albu ponit subiectū nō habēs albedinē. Aliud est adiectiuū qd significat substantiā. licet p modū acc^{us}is. et tale adiectiuū qn infinitat nihil ponit determinate

Arguit Nomē infinitū ē p^{re}dicatōiū nois finiti. sz totū in vno p^{re}dicatōiū negat qd affirmatiue ip^{oss}itat p reliquā. g^o no^o infinitū nō ponit aliqd ex p^{re}notato Et p^{oss}umat qz no^o infinitū pponit ex negatōe negatē totū significatū nois finiti. g^o nihil ponit Dm q illa p^{re}dicatō nois finiti et infiniti negat totū scātū p^{ri}ncipale. sz qnqz relinq^{uit} p^{re}notatū affirmatū

Querit Querit noia obliq nō pnt esse noia apud lo-
gicū. Rñdet q id. qz nō pnt ee scēm ppōia
nec reddē suppositū sbo psonali. cū iste orōes sint incōgrue La-
thois ē. cathoni ē. Et g solet ex pmo pibermetas circa hūc pas-
sū allegari illa autoritas. Ulez z sim pūponūt zgruū.

Arguit Nomē obliquū p̄t reddē suppositū z eē scēm
g obliq s̄ noia. An̄s pbat vt regī iterest. Di-
cēdū q h obliq nō ē scēm nec ē ppō. qz scēm ppōis d̄z regi
a sbo a pre añ. s̄ iste obliq regī nō regī a pre añ. s̄ a pre post.
vtz p Alexandz ibi Inter z ē iuge. zc. Et qñ d̄z. ista videt ppō
tedet aiam meā vite mee. eo q determinate vezz vl falsū ft. z tñ h
null⁹ ponit rect⁹. Dm qñlli obliq z siles nō faciūt ppōz p se.
s̄ in pte suoz nōz in q̄s resolunt. vt tedet aiam meā. i. aia
mea est quā tedet vite mee

Arguit Obliquū p̄t a pre añ regi z reddē suppositū s̄
bo psonali. g p̄t eē scēm ppōis. An̄s pbat di-
cēdo magi ē grī casus. m̄grō ē d̄ri casus. Dm q m̄grī z ma-
gistro in dictis exēplis ponunt qdāmō materialr. z sunt veri n̄i
casus. s̄ in suppoē psonali qñ ponunt significatiue. tñc magi ē
grī casus. z m̄grō datini casus. Et qñ d̄z si in dictis exēplis ec̄nt
n̄i casus. ppōes ille nō d̄tēt c̄cedi tanq̄ vere. Dm q ille p
posiōdes z s̄similes c̄cedunt p̄t subiecta supponūt. non p se.
sed p suo simili supponēte psonalr in alia ppōne. vt hic liber est
magistri. cedi magistro.

Arguit In suppoē psonali z vbi capiunt significati-
ue obliq supponūt z s̄ subiecta ppositiōnū. p
bat d̄do sorte currere ē possibile. ibi accūs ē suppositū. Dm
q accūs hic p se nō reddit suppositū. s̄ cū infinitiuo suppler vi-
cē n̄i. z vocat d̄m in grāmatica. Et qñ replicat h totū sorte cur-
rere ē suppositū. g q̄libet ps. z p p̄is obliq p se supponit. Di-
cēdū q totū d̄m sup ponit capiēdo totū cathegreumatice. p in-
tegro. z nō syncathegreumatice p q̄libet pre

Arguit Illius ppōis cuiuslibet hōis asin⁹ currit ob-
liquū ē subiectū. Dm q hui⁹ ppōis duplex
est subiectū. scz enūciatōis z distributōis. mō subiectū distribu-
tōis bñ p̄t esse obliq. sed nō enūciatōis

¶ Dicēdo iohānez legere. obliquus ē subiectū enūclatio
Dicēdu q̄ illa orō nō ē ppositio apud loyē. q̄ ibi nō
ponit verbū psonale finiti modi.

Erbū ē vox significatiua

Postea diffinitione nois qd significat subam et ē ppōnis sub
iectum. hic cōsequēter diffinit verbū qd significat actū a tli sba
egrediēre et est p̄dicatū enūclatiōis. Dicēs verbum est vox signi
ficatiua ad placitū cū tpe cui nō la ps sepata aliqd fcat sita r cā.

¶ P̄bus diffiniēs verbū non poit oēs illas p̄tulas. ergo
videt q̄ hic supflue ponatur Dōz q̄ aresto. reliqt illas
p̄tulas fore notas ex diffinitioe nois. sed p̄e. hū. est instructor
iunenti et ergo resūmit eas. Sed cōtra ergo a fili non deberet a
pho ponit illa particla cuius ps nihil extra significat cuz etiam
ponat in diffinitioe nois. Dōz q̄ aresto. resūmit illā p̄ticu
lā ppter remotionē dubij. q̄ in oi verbo pter hoc verbū est sunt
duo actus cōpositi. s. generalis r specialis. et ergo ppter illaz cō
positiōnē magis videt q̄ p̄es p̄bi aliqd fcat sepate q̄ p̄es nois
r ad h̄ dubiū remouēdū poit arest. illā p̄ticlā ē ps nihil ex fcat

¶ Partes verbi aliquid significant sepate. p̄batur quia in
omni verbo sunt duo actus. s. generalis et specialis. sed qui
libet eorum habet suum speciale significatū. Dōm q̄ dupli
ces sūt p̄es verbi. s. itegles r essentielles. partes itegrales p̄bi ni
hil fcat. s. bñ p̄es eēntiales. s. diffitō p̄is loq̄t d̄ p̄ib⁹ iteglib⁹

¶ Creare ē verbū et tñ nō significat cū tpe. q̄ act⁹ creatio /
nis non mēsurat tpe Dōm q̄ licet nō significat cuz tē
pore mēsuratiue. tñ cōnotat vltra p̄ncipale significatū certaz
differētiā t̄pis. vt p̄z dicēdo creat creant. Vel dōz q̄ temp⁹ ca
pitur dupliciter. vñomō specialiter put ē mēsurā motus s̄z p̄i
us et posterius. et sic creare non significat cū tpe. Aliomodo ca
pitur generaliter put extēdit sē ad eternitatē r eūternitatē. et ad
temp⁹ p̄p̄e dictū. et sic creare bene significat cū tpe. Pro q̄ notā
dū q̄ tempus p̄p̄e dictum eūternitas et eternitas sic differūt.
Nā tempus p̄p̄e dictū ē mēsurā simpliciter successiui tam quo
ad esse q̄ ad opari. vel tēpus est mēsurā rerū generabilium r
corruptibilium. aut ē mēsurā rerū habentiū principū et finē.

Eternitas est mēſura rei pmanētis in ſuo eſſe ſed hūitis ſuccel
ſionē in opario ne. aut mēſura rez habentū pncipiū ⁊ carētū
fine vt angeli mēſurantur eternitate. Sed eternitas ē mēſura
rei oīno pmanētis. vel eſt mēſura rei carētis pncipio ⁊ fine.
⁊ ſic ſolus dē proprie mēſurat eternitate.

Querit Utz verbū poſſet abſolui a tpe. Dicēdūz
q tps capī duplr. Uno mō capī p tpe nro
Alio mō put extēdit ſe ad oēm mēſurā. tūc rīdet q ſbū pōt ab
ſolui a tpe nro qd ē mēſura rez generalīū ⁊ corruptibilīū. ſz nō
pōt abſolui a tpe cōitdicto put extēdit ſe ad eīnitatē ⁊ euēnitatē
qz iſto mō tps ē ppa paſſio ſbi. ſz ppa paſſio nō abſoluit a ſuo
ſbieto. Et p h ſoluit arg^m diffinitū. nō abſoluit a diffinitōe
nec a pte diffinitōis. ſz ſbū nō pōt abſolui a tpe. Dōm vt patuit

Querit Quare verba infinita nō pnt eē ſba a pud lo
gicū. Dōm q iō. qz verba ifinta nō pnt eē
pdicata ppoſitionū determinate vez vel falſū ſignificatiū. ⁊ h
iō. qz non ſignificant aliquē determinatū actū. ſed res ſignifica
ta p ipſum pōt indifferēter verificari de ente ⁊ nō ente. qd notā
ter dī. qz verbū infinitū in qzū tale non pōt dici ſeu pdicari. et
p conſequens nec pdicari de ente vel non ente.

Querit Quid ſit verbū infinitū. Dōm q ſbū infi
nitū eſt. cui⁹ actus ſpecialis ē negat⁹ derelicto
actu generali. vt nō currit. ibi negat⁹ acr⁹ ſpālis q expmīſ p ei⁹ p
ticipiū currēs ⁊ derelinquit eē qd ē act⁹ generalis. vt dicēdo nō
currit. i. eſt nō currēs. Et ſi qrat qre verbū ifinitū nō ē ſbū. Dī
q iō. qz nō ē finitū. mō ſolū verbū finitū ⁊ rectū ē verbū vt pz
ex ei⁹ diffinitōe. Eia ſbū infinitū nihil determinate ſt qre nō
pōt pſtituere pponē determinate vez vel falſū ſcantē vt patuit.

Querit Utz oē verbū poſſet infinitari. Dōm q
stringit mltiplr. loq de ſbo. qz verbū ponit in
ozone vel ex ozone. ſi ponit in ozone ſic nūqz infinitari pōt. Si
ex ozone h eſt duplr. vel ſignificat actū generalē tm. ſic itez nō
pōt infinitari qre verbū ſbſtantiū nō infinitat. qz non ſt ali
quē actū ſpālem q negaret relicto actu generali. Si ſt actū ſpe
cialē hoc ē duplr. qz vel ē tertie pſone aut pme vel ſcde. Si pri
me l ſcde pſone. tūc dat itelligere ſuū ſuppoſitū ⁊ non pōt infi
nitari. Si ſit tertie pſone. hoc ē duplr. qz vel ē verbum excepte
actiōis. ⁊ ſic nō infinitat ppe eandē cām. aut eſt verbū non exce

Tractatus

pte actionis. et sic quodlibet tale infinitari potest.

Querit Utz verbū infinitū posset ingredi ppōnem
Dōm fm btm Tho. q. nō. Et h̄ pbat aucte et
rōne. aucte phi scdo periber. q. dicit q. necesse ē oem enūciatio-
nē constare ex noie ex verbo vel ex innoiali et verbo p inoiale in-
telligēs nō infinitū. sed verbū infinitū nō est verbū cū ab eius
diffinitioe excludat igit rē. Et si dicat q. verbū ibi capiat gene-
neralit̄ vt nō distinguit contra verbū infinitū et obliquū. Contra
h̄ arguit. q. a fili etiā capet nō generalit̄ qd nō facit cū ibi expri-
mat innoia le. i. nomē infinitū. sed nihil dicit de verbo infinito. Rō-
ne pbat sic negatio addita verbo in ppōne negat pdicatū a sbe-
cto. q. non potest infinitare verbū. pna tenet q. caput negat. An-
pbat. q. negatio sic dicit capi vt intellectui nro occurrit. s. i. enū-
ciatioe solū occurrit sibi vt negās et vt p appositionē sibi pposi-
ta. igit scda rō necesse ē oēs enūciationē esse pō verā l. falsā. s. i. verbū
infinitū nō constituit ppositionē pō verā vel falsā. q. nō potest poni
in ppositione. Minor pbat. q. ppō de verbo finito est prius verā.

Arguit Verbū infinitū sp de aliq. ē nota. s. i. nō est nota
de aliq. nisi in ppōne igit. Maior ē phi p. p.
her. c. de verbo. Et dicit ibidē q. verbū infinitū dicit tā de ente q. de nō
ente. sed h̄ nō cōpetit sibi nisi in ppōne. Dōm ad p. q. verbū
phi dicit intelligi aptitudine. q. qn actu ingreditur sit negati. et tūc
ē actu nota eorū q. de altero dicūt. Ad scdm dōm q. ppe verbū
infinitū nō dicit de ente et nō ente s. i. res significata p ipiū.

Arguit De verbū finiti mōi p̄t addi alicui sbecto cū
q. ppōne constituit. s. i. verbū infinitū ē verbū finiti
mōi igit. Dōm. q. maior ē flā. imo dat instātia d. verbis finitis
alioz mōz ab idicatio. Vel dōm q. maior ē vera saltē capiēdo
ppōne genēalit̄ nisi aliqd occurrat ipediū. vt i. ppo de verbo finito

Querit Quare ponit recta in diffinitioe phi. Dōz
q. ppe verba obliq. q. nō sūt verba apud logi-
cū. q. qd ē verbū apud logicū dicit posse facere ppōne pmo ve-
rā aut falsā sic aut nō est de verbis obliqs.

Ar De verbis obliqs sūt ppōnes s. i. et flē. q. hba obliq. sūt ve-
ba. An pbat de istis adā fuit antip̄s erit. Dōm q. illen-
si veniū in ordinē ad vnā de pnti verā sic illa. adam fuit pcedit
vera q. aliqn ista de pnti. adā est. fuit vera. et suo mō dicit de alia.

Querit Quot modis potest verbum dici obliquum. Dicendum quod tribus modis. vno modo ex parte temporis tamen ut currebat. alio modo ex parte modi tamen ut ama. Tercio modo ex parte temporis et modi simul. ut verba aliorum modorum et temporum a presenti et indicativo. Ex quo patet quod obliquitas in verbis sumitur penes tempora et modos. et non penes alia accidentia sed penes numerum vel personam. quia tempora et modi conveniunt verbo essentialiter gratia actionis vel passionis. scilicet numerus et persona conveniunt sibi per compositionem ad aliquid quod extrinsecum. sed in ordine ad principium a quo actus procedit.

Si Verbum non est alicuius casus. ergo non est aliquid verbum obliquum. Prima tenet per locum a toto veli ad suam partem negativam. Dicendum quod rectum et obliquum capiuntur dupliciter. vno modo secundum primariam impositionem et significatorem in quantum casum dividunt et sic conveniunt dictioibus solius subiecti significantibus. Alio modo secundum similitudinem ad rectum et obliquum proprie dictum. et sic conveniunt verbis. quia sic rectus dicitur casus qui a nullo derivatur. sic verbum est dicitur rectum quod a nullo derivatur. sed alia derivatur ab ipso. et sicut dicitur de obliquo.

Et sciendum quod logicus solus.

Hic autor ponit notabile per modum correlarii dicens quod logicus solus ponit duas partes. scilicet nomen et verbum. scilicet reliquas appellat syntheses grammaticas. id est significativas. Ratio quia logicus ponit tot partes quot sibi sufficiunt ad finem suum qui est discernere verum a falso. sed ad hunc sufficiunt nomen et verbum ex quo constituitur proprium verum vel falsum significans. Et quoniam dicitur grammaticus ponit octo. Dicendum quod grammaticus aliam intendit finem. et ergo ponit tot partes quod sibi necessarie sunt ad suum finem qui est exprimere omnes mentis conceptum congrue. et sic ponit octo.

Arguit Ex nomine et principio constituitur proprium vera vel falsa ergo plures sunt partes quam due. Antecedens patet. Dicendum ergo curro. leges perficit. Dicendum quod intelliguntur sub nomine ut supra dictum est. Et quoniam dicitur sunt partes distincte. ergo una non potest intelligi sub alia. Dicendum quod secundum grammaticos distinguuntur. quia habent diversos modos significandi. tamen secundum logicos conveniunt quod dicunt. omne illud esse nomen quod potest esse subiectum aut predicatum materiale propriis.

Si Dia verba sunt nomina secundum logicum. ergo est tamen una pars. Aliis probatur per philosophum primo priorum. qui dicit quod verba secundum se sumpta sunt nomina. Dicendum quod verba sunt nomina ut nomen. dicitur nota mentis et non verum

est vox significatiua sine tempore quo modo hic capitur.

Ratio ē vox significatiua.

Postq̃ Pe. hīl. dēter. de noie z verbo q̃ sunt ptes integrales z materiales orōnis. hic p̃nter dēmiat de orōne q̃ est gēnis enūciatōis. z ponit p̃mo diffinitōez. scđo dīuīsiōez. dicēs. Orō est vox significatiua ad placitū cui⁹ ptes separe aliqd significāt Et ponunt p̃ticle diffinitōis hic eodē modo sicut de noie z verbo. nisi q̃ ptes ibi nihil significāt. s̃ p̃o sunt significatiue separe.

Querit Quare nō addit illa p̃ticle finita z recta cum tpe vel sine tpe in diffinitōe oratōis. Dm q̃ ideo qz si ille adderēt tūc diffinitio nō esset bona. qz nō puerit oī p̃teto sub diffinito. cū multe sint orōes q̃b⁹ iste p̃ticle repugnāt. Etā rectitudo z obliq̃tas z alia nō pueniūt orōni p̃tmo z per se sed ex cōsequēti tm̃ gratia partiū.

Arguit Nullū cōplexū p̃t diffiniri vt p̃t sexto topico tū. s̃z orō ē qd cōplexū. ergo nō p̃t diffiniri. Dicēdū q̃ orō capit dūpl̃r. vno⁹ p̃ significatō. i. scđe intētiōalit̃. et sic est qd incōplexū nō tū vt sic s̃z diffinit. qz de ea diffinitio non verificat. Alio mō capit p̃ dēnotatō z re substrata. i. p̃tme intētiōalit̃ z sic est quid complexū. s̃z hic diffinit vt incōplexū scz inq̃tū ptes ex⁹ vnite sunt ex qua vnitōe resultat aliqd vnū. Et si inile ē de domo cui⁹ a phō i phemio d̃ aia due ponūt diffinitōes

Arguit Oratio est voces ergo nō ē vox. Ans pbat. qz in q̃libz orōne sunt ad min⁹ due voces. Dicēdū q̃ duplex est vox. scz cōplexa z incōplexa. mō licz orō non sit vox incōplexa est tū vox cōplexa. z hoc solet dici sub istis s̃bis q̃uis oratio nō est vox vna simplr. est tū vna aggregatione sicut cumulus lapidū nō dicit vn⁹ simplr s̃z p̃ aggregationē.

Arguit Illud qd nō ē impositū ad significādū hoc nō est vox significatiua. s̃z oratio nō est imposita ad significādū. ergo orō nō est vox significatiua. Admō z pbat. qz sole dictōes sunt impositae ad significādū. Dicēdū q̃uis oratio nō est imposita ad significādū p se p̃mo tū bñ grā suaz p̃tū

Arguit Orō ē instrumētū p̃tū natural̃. g⁹ ē vox significatiua natural̃. Ans pbat. qz ē instrumētū p̃tū
d .iiij.

tis inter p̄tatiue q̄ est naturalis. qz naturalit̄ ē hōi suū cōceptū alteri significare. Dōm q̄ duplex est instr̄m virtutis interp̄tatiue. s. p̄p̄inquū sicut gutt̄ vel lingua: ⁊ tale est naturale ⁊ re/motū ⁊ illud nō oportet sp̄ ēē naturale s̄z ozo respectu virtutis in terpratiue ē instr̄m remotū. sicut in fili viri⁹ motiua h̄z dupli/cia instr̄a. s. p̄p̄inqua. vt pedes ⁊ illa sūt naturalia ⁊ remota sic calopodiū q̄ sunt p̄ artē inuēta. Vel pōt dici q̄ natura capis̄ du plicis: Uno mō put ē p̄ncipiū cuiuscūqz opatiōis ⁊ sic p̄batio aūtis ē vera. Alio mō capis̄ cōiter put ē p̄ncipiū mouēdi ⁊ qe/scendi. ⁊ sic ē falsa. qz ozo nō est instr̄m virtutis naturalis s̄z po tius aīalis vel intellectualis.

Ar̄ Illa p̄ticula ad placitū nō pōit ab Ar̄. ḡ nec d̄z poni s̄. Dōm q̄uis Ar̄ nō ponit illā p̄ticulā in diffinitioe ozo/nis pōit tñ eā i declaratioe. s̄z q̄ n̄ posuit illā p̄ticulā. iō ē. qz tpe suo nō p̄suppōebat tāqz nota. qz Plato dicebat q̄ ozo f̄caret na turalit̄ p̄p̄t motuū imediate tactū s̄z oīs diffi⁹ d̄z dari p̄ nota.

Notādū Ar̄. d̄t i diffinitioe ē p̄tū ⁊ nō ē p̄/tes ad denotādū q̄ n̄ oēs p̄tes oionis idr̄nt f̄cāt aliqd. Un̄ duplices sūt p̄tes oionis. s. p̄p̄iq̄ ⁊ remote. p̄tes p̄p̄iq̄ s̄t dictioes. s̄z remote sūt l̄re ⁊ silbe. ⁊ tales separe nihil f̄nt

Ar̄ Oro ē simplex dictio. ḡ p̄tes ei⁹ nihil f̄cant. Dōm q̄ oro capis̄ dupl̄r. Uno⁹ p̄ intentioe sc̄da ⁊ sic est simplex dictio ⁊ p̄tes ei⁹ nihil f̄cant. Alio mō capis̄ p̄ re subtracta illi intentioi. ⁊ sic p̄tes ei⁹ aliqd significant.

Oionum alia perfecta alia

imperfecta. Hic p̄nter diuidit oionē dicens. Orationū alia per fecta alia imperfecta. qz declaratio sufficient̄ h̄r in textu. Rōdiui sionis est. qz oīs oro aliqd rep̄ntat intellectui. vel hoc ē p̄fecte ⁊ sic est oro p̄fecta. vel imperfecte. ⁊ sic ē oro imperfecta.

Ar̄ Nullo p̄fecto pōt fieri additio. s̄z oī oioni p̄t fieri additio ḡ nulla oro ē p̄fecta. Dōm q̄ dupl̄r d̄t aliqd ē p̄fectus. s. simpliciter ⁊ absolute ⁊ illi nō pōt fieri additio. Alio mō ali/ qd est perfectū in genere vel sp̄e ⁊ illi bñ pōt fieri additio.

Arguit Solus de⁹ est p̄fect⁹. ergo te⁹ est perfectus ⁊ ni/ hil aliud a deo. Tenet consequentia ab expo/

nibili ad eponentes. Dñm q̄ pfectū capī duplici. Uno mō p pfecto simplici et ex gen^o cui simplici nulla pōt fieri additio. et sic solus de^o est perfect^o. Alio mō p pfecto in genere vel sp^e cui. nihil deest quod requiratur ad eius perfectionē in genere vel spe/ cie. et sic oīo dicūt pfecta et multe alie res.

¶ In genere oīs oīo ē perfecta. ḡ nulla ē oīo imperfecta. An^s pbat. qz h̄ ē pfectū in genere qd̄ includit oīa illa q̄ spectat ad illud gen^o s̄ de quibet ofone verificat diffi^o orōnis igit. Dicendū q̄ duplex ē pfectio in genere. nā qdā ē cēntialis siue pma/ ria. Alia ē pfectio accīntialis vel finalis. mō q̄uis oīs oīo sit pfer/ ta in genere cēntiali siue pmaria pfectiōe nō tñ est oīs oīo pfer/ ta pfectione accīntiali vel finali. vñ finis orōnis ē significare cō/ ceptū cōplexū pfecte s̄ ad illū finē n̄ ptingit oīs oīo. ḡ aliq̄ s̄ oīo nes ipfecte. s̄ i lē hēant formā orōnis gra^o dicūt pfer for/ male

¶ An plationē orōnis in auditoze ē sens^o. ḡ nō generat i eo p orōnē. An^s pbat inductiue. qz audit^o visus zc. Dñm q̄ sensus capī duplici. Uno^o p pōia aīe. Alio mō capī put tñ vñ sicut snia. et sic sumit h̄. Pro q̄ nota q̄ ille sens^o dī pfectus q̄ pfecte terminat intellectū audientis nō derelinquēs ipsū suspē/ sū in aliq̄ requisito ad pfectā ei^o intellectiōnē vt hō currit. Et p op/ positū ille sensus dī imperfect^o q̄ nō pfecte terminat intellectum au/ ditoris sed derelinq̄t ipsū suspensum.

¶ Solū suppositū generat s̄ orō nō ē suppositū ḡ nō gene/ rat pfectū sensū. Maior pz. qz generare ē agere. s̄ actus et opatiōes s̄ suppositoꝝ. Dñm q̄ aliqd dī generare duplici. Uno^o pncipalit. qz. s̄ pncipalit efficit i genere cause efficiētis illd̄ qd̄ generat. Alio^o aliqd dī generare instralit. illud aut qd̄ gene/ rat instrumētalit nō ē suppo^o q̄ mō orō generat pfectū sensū.

¶ Illud nō generat aliqd in alio qd̄ sibi nō pntat. s̄ orō n̄ pntat intellectui sed solū auditui sub cui^o obiecto cōpre/ hēdit. ergo zc. Dñm q̄uis pmo orō pntet auditui tñ ex pntē pntat intellectui. qz mediāte auditui.

¶ Intellectus ē impassibilis cū sit imaterialis. ergo orō nō agit in ipsū. Dicendū q̄uis intellect^o nō sit passiu^o pas/ sione corruptiua est tñ passiu^o passione pfectiua. qz pōt perfici per intelligibilia.

Orationum perfectarum.

Hic subdividit orationes perfectas de reliquis imperfectas. quia non valet sibi ad propositum. Et dicit orationum perfectarum alia indicativa alia impatiua. et illa oratio perfecta dicitur indicativa cuius proprium principale est indicatum meum illa pro ipatia cuius proprium principale est ipatium meum. et sic de alijs. Et non ponit orationem infinitivam pro mebro divisionis quia hic dividit orationem perfectam. scilicet oratio infinitiva est imperfecta. et dicitur asynbasmatica. Ratio divisionis est quia omnis oratio perfecta vel significat conceptum mentis. aut affectum appetit. Si primum hoc est dupliciter vel significat conceptum mentis determinate vel indeterminate. si primum sic est oratio indicativa. si secundum sic est propositiva. Si significat affectum appetit. hoc est dupliciter. quia vel appetit concupiscibilis et sic est operativa. aut irascibilis et hoc iterum dupliciter. quia vel denotat impium maiorem quod fit ad minores et sic est impatiua. vel denotat deprecatores minoris. qui fit ad superiores. et sic est deprecativa.

Querit Quare oratio potius dividitur penes predicatum quam subiectum. Respondetur quod ideo. quia ista est divisio generis in suas species. et talis divisio debet dari per differentias formales sed predicatum se tenet ex parte forme et subiectum ex parte materie.

Harum autem orationum

Hic insert correlative dicens. quod sola oratio indicativa est propositio apud loquentem. Cuius ratio est. quia quicumque considerat loquentem refert ad finem suum qui est significare verum et falsum. scilicet solus oratio indicativa primo et per se verum vel falsum significat. ergo solus est propositio. unde patet quod generis remotum propositio est oratio in compositis. scilicet generis propinquum est oratio perfecta indicativa.

Arguit Ista si azin volaret azin haberet pennas est propositio et tamen non est oratio indicativa. Dicendum quod in quantum est compositiva non est propositio sed prout resoluti potest in indicativa. ut si azin volat azinus habet pennas.

Arguit Ista est propositio. Adam fuit. quia verum significat. et tamen non est indicativa presentis temporis. Dicendum quod illa Adam fuit non est vera nisi in quantum habet reductionem ad unum de presentibus. quia semel fuit verum dicere Adam est. et ergo in quantum illa

Adam fuit reducit ad illā Adam est. tunc significat ver.

Propositio est oratio

Postq̃ Petrus hispanus determinavit de noie et h/bo que sūt ptes integrales ppositōis determinavit et de oratione que est genus eius. Sic p̃ter determi/nat de ppositōe que hic principalr est intenta. et hoc primo facit diffinitive. scđo dīnīsiue dicens. Propositio est oratio verum.

Arguit Nullum cōplexum potest diffiniri s̃ p̃pō est qđ cōplexū ergo nō potest diffiniri Maior p/bat qz diffinitō explicat eē vni rei s̃ cōplexū nō ē vna res Dicēdū q nllū cōplexū cōplexē significatū pōt diffiniri tñ bñ cōplexū incōplexē significatū. S̃ alij dicūt q p̃pō sit qđ cōplexum p denotato ṽl resbicta. nō tñ p̃pō capta p significato ṽl scđa ī tētoe r illā dicūt hic diffiniri. S̃ cōtra h arguit illd vbiqz diffinit̃ cui p̃ueit diffinitō s̃ illa diffinitō p̃ueit p̃pōni p denotato ṽl p̃ma ītētoe r ñ scđa. ergo p̃ma ītēto h diffinit̃. Et si dicat in loyca aliđ ē qđ diffinit̃ r aliđ cui attribuit diffi. Istō falluz est qz diffinitio debet puenire soli diffinito vt dicit vna condi/tio bone diffinitōis. Nec ē dicendū q ille p̃dicatōes in q̃b° diffinitiones predicant̃ de diffinit̃ sūt iordiate ad modū quo s̃b iectā predicat̃ de accēte. qz ptes diffinitōis ordinate p̃dicant̃ de diffinito. ergo etiā tota diffinitio r p p̃ns illa ē ordinata. p̃pō sitio est oratio ver. vel falluz significās. Et ex oibus istis seq̃t q prime ītētoes p̃ncipaliter in loyca diffiniuntur quia eis diffinitōes attribuuntur et ordinate predicantur.

Arguit Propositio nō diffinit̃ ī libro perihermeniarū ergo nō debz h diffiniri. Dicēdū q q̃uis p̃positio nō diffinit̃ ab Aristotile sub nomine ppositiois. diffinitur tamē sub nomine enuntiatiois. s̃ p̃positio r enūtiatio sunt idem in re licet differāt rōne. vt circa assignatōnē s̃bicti dictū ē

Arguit Nulla distincta possūt de se inuicē p̃dicari. sed p̃positio r oratio sunt distincta. qz alias idem diffiniret p se ipm ergo rē. Dicēdū q dupl̃r aliqua dicuntur distincta. vno mō eēntialiter. alio mō actūaliter sic sup̃ r in se

rius. quæcūq; autē distinguunt essentialiter nō pnt de se inuicē p-
dicari sicut sunt opposita vl' disparta. vt ista ē mala p̄dicatio hō
est asin⁹. sed illa que accidentaliter distinguuntur bñ pnt de se inui-
cem predicari quo mō ppositio ⁊ oratio distinguuntur.

Arguit Nulla ps d̄z p̄dicari de toto. s̄z orō est ps ppo-
sitionis. ergo orō nō d̄z p̄dicari de ppōne. Mi-
nor patet. qz est gen⁹ ei⁹. s̄z gen⁹ est ps speciei. Dm ad maio-
rē q nulla ps itēglis p̄dicat de suo toto q mō orō n pōit ps ppōis.

Arguit Nulla bona diffinitio d̄z dari p̄ disiunctōez vt
pr̄z sexto topicoz. qz reddit diffinitōez abiguā
s̄z ista ē hmōi g⁹ nō est bona. Dm ad maiorē q nulla diffinitō
qdditarina ⁊ cēntial d̄z dari p̄ disiunctiōē s̄z diffinitio descripti-
ua p̄t dari p̄ disiunctiōez dūmodo p eā innuat aliqua diuisio

Arguit Nulla diffinitio d̄z dari p̄ opposita. s̄z ista est
hmōi ergo nō ē bona. Minor pbat qz verū ē
falsuz opponit. Dm q nulla diffinitō d̄z dari p̄ opposita in-
q̄tū opposita sunt. s̄z bñ p̄t dari p̄ opposita dūmodo p illa circū-
loqmur aliquā d̄iam cui nō est nomē impositū. ⁊ sic est hic.

Arguit Ois ppositio significat vez vl' falsum. s̄z non
ois ppositio significat falsum. ergo ois ppō si-
gnificat vez. cōsequētia pr̄z. qz arguendo a tota disiunctiua cum
destructōe vnius p̄tis ad alterā ei⁹ partē nō destructā est bona cō-
sequētia. Dm q ibi nō arguit a tota disiunctiua. qz maior
nō est ppō disiunctiua. Etia pōt maior distingui quia vl' est vna
ppositio de disiuncto predicato ⁊ sic est categorica ⁊ vera. aut
est vna disiunctiua p̄positio ⁊ sic est hypothetica ⁊ falsa. cum
ambe ei⁹ p̄tes sint false. s̄z iste ois ppositio significat vez vl' om-
nis ppositio significat falsum.

Querit Utrū verū ⁊ falsum sit p̄positio. Dicēdū
q nō. quia nō est oratio indicatiua. S̄z dice-
res. omne qd significat vez vel falsum est p̄positio. s̄z illud com-
plexū vez vel falsum est hmōi. ergo est p̄positio. Dm q ali-
quid potest significare vez vel falsum dupl. vno mō ex princi-
pali vel p̄maria significatōe. et sic hoc complexū verū vel falsum si-
gnificat vez vel falsum. Alio ex p̄nti ⁊ p̄comitater et sic ppō si-
gnificat vez vel falsū. qz ex quo sic est in re sic p̄ ppōez significat

legit q. ppō sit vera z sic capiūt vez z falsuz in diffinitōe ppōis
Arguit Uer z falsū nō sūt i ppōne q. ppō non fecat ve
 rū vl falsū. An̄s pbat p Aristotile q. rto metha
 phisice dicente bonū z malū sunt in reb⁹ vez z flz sūt i aia. Di
 cedū q. vez z flm aliq mō sūt in ppōe qz sūt in ppōe vt i signo
 z propō dī vā qz ē signū veritat. Et qn dī denoiat est i sbiec
 to qd denoiat sz vez denoiat ppōem. ergo ē in ppōne vt in sbiec
 to. Dm q. vez denoiat propōne solū extrinsece z. beatie qz sig
 nificat vēitātē mētālē z mediātē illa est signum veritatis rei. sed
 illud qd denominat alterz intrinsece et formaliter est in ipso.

Arguit Dici de p̄supposit eē in sz vez p̄dicat de ppōne
 g^o ē in ppōne. Dm q. vez ē in ppōe vt sig
 natū in signātē z n̄ sic accūs in sbiecto. Pro q. notādū q. verū
 falsuz sūt in trib⁹ sic in fili solz dici de latitate q. p^o ē in medicina
 sic in cā effectia ita ecē veritas ē in rebus. Scdo ē in aiali vt in
 subiecto et sic veritas vl flitas sūt i intellcū. i. in obiecto appre
 henso p intellectum in secūda eius opatione. Tercio est sanitas
 in vrina sicut in signo z isto mō veritas est in propositione.

Arguit Dis ppō ē ens sz oē ens ē vez g^o ois ppō ē ve
 ra. Mior pbat qz ens z vez p̄tūt. Dd3 q.
 Dupl^r ē veritas scz vēitas entis z ppois. vñ ois ppō ē vā vēita
 te entis sz nō vēitate ppōis q. ē adeq̄tio rei intellecte ad intellcū
 vel veritas fm alios est ita esse in re sicut est significabile.

Arguit Dis propō ē vera vēitate propōis q. fecat illd
 ad qd imposta ē ad fecād sz ois propō fecat il
 lud qd ex sui ipōne fecare habz. g. rē. Mior p̄t de ista propōne
 hō currit q. sp fecat cursū iē hōi siue hō currat siue nō. Dm q.
 ois propō ē vera q. fecat illd ad qd ē imposta. ad significādum
 adequate sed non in adequate et sic maior est falsa. Pro q. no
 tandū q. propō dicit duplici vera z dupl^r fla. primo mō dī ve
 ra qn in re est ita sicut p propōem fecat vt hō est aial. Et p op
 positū propō dī falsa qn in re nō est ita sic p propōne eē fecat.
 vt hō est asin⁹. Scdo nō propō dī vera qn in re non est ita sic
 p propositionē non esse significatur vt hō non est asinus. Et p
 oppositum. propositio dicit falsa quādo est ita in re sicut p pro
 positionem non esse significatur vt homo non est animal.

Notandum illa p[ro]p[os]it[i]o indicat[i]o potest duplici[ter]
ex p[ar]t[e] vno m[od]o indicat[i]o i. i. mediante s[ub]i[ect]o i
dicat[i]ui m[od]i. alio m[od]o indicat[i]o valz id est asserendo.

Arguit Ista p[ro]p[os]it[i]o significat vez v[er]u[m] falsu[m] si asin[us] volat
asin[us] habet penas. et t[ame]n no[n] est p[ro]p[os]it[i]o ex verbo
indicat[i]ui m[od]i. Et s[ic] s[ic] d[icitu]r de ista v[er]u[m] esse bonus clericus. D[icitu]r
q[uod] ista p[ro]p[os]it[i]o[n]ib[us] p[ro]uenit diffinitio sc[ilicet] m[od]o exponendo idic[i]o[n]e et n[on]
p[ri]mo m[od]o. v[er]u[m] dicend[um] q[uod] om[n]is p[ro]p[os]it[i]o tam categorica q[uam] hypothetica
significat vez v[er]u[m] falsu[m] indicat[i]o p[ri]mo et p[er] se v[er]u[m] reductiue.

Propositionu[m] alia cathe.

Hic diuidit p[ro]p[os]it[i]o[n]em in co[m]muni salt[em] hic co[n]siderat[i]a penes sub
stanc[i]a in categorica et hypothetica. R[ati]o diu[er]sio[n]is est q[uod] o[mn]is p[ro]
posit[i]o significat vez v[er]u[m] falsu[m]. v[er]u[m] ergo illa p[ro]p[os]it[i]o p[ro]stituit ex iminis
v[er]u[m] ex p[ro]p[os]it[i]o[n]ib[us] si p[ri]mo sic est categorica. si sc[ilicet] m[od]o sic est hypothetica. q[uod]
at sic diu[er]sio p[ro]p[os]it[i]o[n]is penes subam hoc sic patz. q[uod] illa diu[er]sio da
tur penes subaz cu[m] m[em]bra diu[er]sio[n]is d[ic]unt penes mat[er]ia[m] et fo[r]m[am]
que s[un]t s[ub]eoz s[ic] sic est de ista diu[er]sio[n]e p[ro]p[os]it[i]o[n]is q[uod] mat[er]ia p[ro]p[os]it[i]o[n]is
categorice est subiectu[m] et forma est copula et bal. s[ic] mat[er]ia p[ro]p[os]it[i]o[n]is
si d[ic]is hypothetice s[un]t due categorice s[ic] forma e[st] copula co[n]iunct[i]o[n]is
tional. Seq[ue]t[ur] correlarie q[uod] ista diu[er]sio co[n]ue[n]it p[ro]p[os]it[i]o[n]i p[ri]ma q[uod] da
t[ur] p[er] ea q[ue] ad s[ub]az co[n]c[ur]r[un]t alie at d[ic]it[ur] p[er] acc[us]a. s[ic] s[ub]a e[st] a[n] acc[us]a

Notaduz D[icitu]r distiones p[ro]p[os]it[i]o[n]is penes s[ub]az pos
sent sic sumi p[ro]p[os]it[i]o[n]em alia categorica
alia hypothetica categorica diu[er]sio[n]is i categorica de iec. et i ca
thegouica modal[em] s[ic] hypothetica diu[er]sio[n]is in co[n]ditional[em] copla
tiam et diu[er]sio[n]is q[uod] o[mn]i diffinitio[n]e i[n]fra ponit[ur] i[n]o n[on] reliquu[m].

Arguit Aristoteles po[n]it p[ro]p[os]it[i]o[n]e[m] illa. s[ic] p[ro]p[os]it[i]o[n]e[m]
tionu[m] alia vna alia plu[ra]. et d[ic]it[ur] p[ro]p[os]it[i]o[n]e[m] vna
i vna simpl[er] et vna co[n]iunctio[n]e. p[ro]p[os]it[i]o vna simpl[er] e[st] categorica.
s[ic] vna co[n]iunctio[n]e e[st] hypothetica. g[ra]t[ia] illa n[on] erit p[ri]ma. D[icitu]r q[uod]
p[ri]mo. h[ic] i hoc tractatu d[ic]it[ur] p[ro]p[os]it[i]o[n]e[m] vna. s[ic] Ares. d[ic]it[ur] p[ro]
posit[i]o[n]e[m] i sua latitudine accepta i vna et plu[ra] q[uod] n[on] e[st] s[ic] p[ro]p[os]it[i]o[n]e[m]
s[ic] solu[m] s[ic] q[uod]. Pro q[uod] sciend[um] q[uod] p[ro]p[os]it[i]o[n]e[m] d[ic]it[ur] plu[ra] t[ri]pl[er]. p[ri]mo
p[er] voc[em] t[em]p[or]is et sic q[ui]b[us] p[ro]p[os]it[i]o[n]e[m] poss[un]t d[ic]i plu[ra]. et p[er] r[ati]o[n]e[m] v[er]u[m] ca[us]a currit
Tercio s[ic] r[ati]o[n]e[m] et voc[em] s[ic]. et illa s[ic] t[ri]pl[er] p[ri]mo qu[an]do e[st] de plu[ra]

subjecti incoiuncte ut sortes albus musicus currit. Secundo quoniam est de pluribus predicatis incoiuncte ut sortes est homo albus. Tercio quoniam est de utroque simul ut album musicum currit scribit.

Querit Que sit illa propositio tamen homo currit. Dominus quod categorica. Sed quoniam arguitur ei quod equaliter est hypothetica. ergo et ipsa. tenet propositio quia de equaliter id est iudicium.

Dominus quod de equaliter propositio id est iudicium quod ad veritatem et falsitatem propositio sed non quo ad substantiam. Sicut in silio si argueretur sortes et plato sunt eque sortes. ergo sortes est plato quod de equaliter. idem est iudicium. Dominus quod de eis est idem iudicium quo ad fortitudinem non tamen quo ad substantiam.

Arguit Iste ordo magistro legere pueri perficiunt. plene intraditum est de sunt propositio et tamen non sit categorice nec hypothetice. Dominus quod formaliter sit hypothetice. quod illa magistro legere pueri perficiunt potest resolui per nomen et habere personale mediante si dum vel quod. ut si magister legit pueri perficiunt et tunc formaliter est hypothetica.

Arguit Omnis bona divisio debet dari per opposita sed ista non est huiusmodi et tamen. minor probatur quod propositio categorica continetur in hypothetica et est per se sed per non oppositum. Dominus quod omnis bona divisio debet dari per opposita formaliter sed unum membrum habet solum continetur in alio materialiter igitur categorica est materia hypothetice. Et quoniam dicitur forma propositionis categorice continetur in hypothetica igitur. Dicendum quod licet forma categorice contineatur in hypothetica non tamen per modum forme sed per modum materie.

Arguit Omnis propositio est categorica vel hypothetica. sed non omnis propositio est categorica ergo omnis propositio est hypothetica consequentia probatur quod si arguitur a tota disiuncta cum destructione unius partis ad alteram que est bona propositio. Dominus quod maior capit dupliciter uno modo ut est una hypothetica. et tunc sic propositio est falsum ita et hypothetica disiuncta cum ambo eius partes sint falsae. Alio modo capit ut categorica de disiuncto predicato et tunc est vera. sed non valet consequentia quod non arguitur a tota hypothetica sed categorica.

Categorica dicitur illa que

posita divisione consequenter auctor declarat membra diuidentia et primo diffinit propositum categorica. Cuius ratio est quod simpliciter est ante

Primus

propositum. et constituens est ante constitutum. sed propositio categorica est simplicior hypothetica et eam materialiter constituit. ergo categorica procedit hypothetica. Alia ratio est quod de principalioribus intentis debet prior fieri determinatio. sed propositio categorica est principalior quam hypothetica. quod si determinat de propositione que ordinat ad syllogismum de quo agitur in quarto tractatu. scilicet ex solis categoricis fuerit syllogismus. Dicitur ergo. Categorica est quod habet subiectum predicatum et copulam tanquam principales partes sui. Et si limitetur ad categoricam deesse dicitur. que habet subiectum predicatum et copulam non modificata ut homo est animal

Arguitur Copula est predicatum propositionis. ergo in diffinitione sufficeret dicere predicatum. Dominum quod duplex est predicatum. scilicet materiale et formale. predicatum materiale est quod coniungitur cum subiecto per copulam. predicatum formale est ipsa copula uniens predicatum cum subiecto. scilicet in diffinitione per predicatum intelligitur predicatum materiale.

Arguitur Multe sunt propositiones categorice que non habent predicatum. ergo textus est falsus. Ans. probatur. quod dicitur de istis. deus est. homo est. Dominum quod ibi non sit predicatum materiale explicite. tamen tene implicite. ut patet resolvendo illam. homo est. id est homo est existens. et hoc est commune omnibus propositionibus de est secundo adiacente. Unde propositio de est secundo adiacente est quando post hoc verbum est non ponitur predicatum materiale. Sed propositio de est tercio adiacente dicitur in qua prater est ponitur predicatum materiale

Arguitur Omnis propositio est de est secundo adiacente. ergo nulla est propositio de est tercio adiacente. Ans. probatur. quod est in omni propositione ponitur secundo loco. Dominum quod est dicitur secundum adiacens non quod ponatur secundo loco. sed quod solum ponitur unum proponibile quod per intelligitur ante unionem. et hoc significat nobis per hoc quod post est nihil sequitur. Et per oppositum dicitur est tercio adiacens. quando post duo extrema componibilia intelligitur unio illorum que ordine intelligendi est tercio. et significat nobis. quando post est ponitur explicite predicatum materiale

Queritur Quare propositio categorica potius vocatur per dicatua quam subiectiva. Respondetur quod ideo. quod a digniori debet fieri denominatio. sed predicatum est dignius in propositione quam subiectum. eo quod predicatum habet se in ratione forme. et

Subiectū et p̄dicatū significāt p̄ nomē et verbū. s̄ illa
superius sufficienter sunt diffinita igit̄ rē. Dōz q̄ nomē
et verbū capiūtur dupl̄r. vno mō material̄r vt p̄tes potētiales
ppōnis. et sic sūt prius diffinita. Aliomō formal̄r vt sūt p̄tes
actuales. et sic diffiniūtur in p̄posito. Un̄ cognitio nois et verbi
p̄mo p̄cedit ppōnē sic p̄nci^m suū p̄ncipiatū. s̄ cognitō eoz i rōe
s̄bcti et p̄dicati. sc̄q̄ q̄z cognitō ipoz dēpēdet ex cognitōe ppōnis i
signū cu^m ppō p̄pōit ex noie et s̄bō s̄z resoluit i s̄bctū et p̄dicatū

Propōnū cathēgoricaz.

Postq̄ p̄. h̄is. posuit diuisionē ppōis datā penes subaz. hic
cōsequēter ponit diuisionem eiusdem penes quātitatē. Dicens
propositionum alia vniuersalis alia particularis alia indiffini
ta alia singlar̄. Et ē diuisiō s̄bcti i sua accēa q̄z q̄ntas ppōis
sumit̄ ex p̄te s̄bcti. i. materie ppōis qd̄ penes illa acētia variat̄.

Nihil d̄z diuidi penes hoc qd̄ nō h̄z. s̄z ppō nō h̄z q̄nti
tatez. ergo ppō nō p̄t diuidi penes q̄ntitatez. M̄ior p̄ba
tur q̄z est ens rōis. Dōm ad minozes q̄z quis ppō non h̄z q̄z
titatem realem et p̄pē dictā tū h̄z quātitatez s̄ilitudinariē sup̄tā
q̄z sicut q̄ntitas p̄pē dicta est mensura sube q̄ mensurat lōga vel
breui q̄ntitate. sic etiā dispositio subiecti mensurat subiectū pro
mulez vel paucis supposit̄. Scd̄a s̄ilitudo est q̄z sicut quātitas
p̄pē dicta seq̄tur subam grā materie sic etiā ista dispositio q̄ vo
catur quātitas in ppōnē consequitur ppōem gratia subiecti qd̄
h̄z rōnem materie. Tercia s̄ilitudo est. q̄z sicut est aliq̄ q̄ntitas m
surans subam penes vnā dimensionem sicut linea et aliq̄ penes
duas vt sup̄ficies et aliqua penes tres sicut corp^u. sic etiā est ali
qua quantitas ppōnis mensurans ipsam p̄positionēz cui⁹ sub
iectum tenetur p̄ vno supposito sicut q̄ntitas singlar̄. aut pro
mulez et h̄ ē dupl̄r. q̄z vel talis quātitas est figurata aut nō figu
rata. si p̄m. i. sic est particularis. si secūdu sic est indiffinita. v. l.
pro omnibus et sic est quantitas vniuersalis.

Aliq̄ est ppō q̄ nec est vniuersal̄ nec p̄ticular̄ indiffinita
vel singlar̄. ergo diuisiō insufficientis. Aliis p̄bat̄ de ista p
pōnē hō est spēs q̄ n̄ est v̄lis nec p̄ticular̄ vt notū ē. neq̄ ē idiffi
nita. q̄z tal̄ p̄t fieri particular̄. Etia n̄ est singlar̄ q̄z ibi subij
citur termin⁹ cois. Dōz q̄ illa ppō hō ē spēs est singlar̄. et

Tractatus.

licet ibi subiiciat terminus cois non tamen inquantum cois. sed ut ponit lo-
co termini discreti significatis naturam coez sine actuali inclina-
tione ad supposita. Et igitur licet hoc non sit terminus singularis singulari-
tate suppositi tamen singularis singularitate nature. et hoc satis est.

Arguitur Omnis bona divisio debet esse bimebris. sed ista non
est huiusmodi. igitur non. Maior probatur per hoc quod in li. di-
visione. Dominus quod omnis divisio igitur que fit per duas formales debet esse bime-
bris. tamen divisio subiecti in sua accensione per se est multimebris. Unde dicitur quod
licet non sit bimebris tamen est reducibilis ad bimebre. ut patet ex sufficien-
tia. Nam divisio ista sumitur penes subiectum. vel igitur subiectum est terminus
singularis aut terminus cois. si primum sic est propositum singularis. si 2um hoc est
duplex. vel accipitur cum signo vel sine signo. si 2um sic est infinita. Si
primum hoc est duplex. quia vel accipitur cum signo vel sine signo vel particulari. si primum
sic est velis. si secundum sic est particularis.

Arguitur Aliqua est propositio mixte quantitatatis. ut cuiuslibet hominis
asinus currit. igitur divisio est insufficiens. Dominus
quod illi propositio est duplex subiectum. scilicet distributionis et ex parte illius
est velis. aliud est loci cois. et ex parte illi est infinita.

Arguitur Aristoteles primo per se sufficienter determinat de
quantitate propositio et non ponit singularem. ergo per se.
Huius est superfluum. Dominus quod Aristoteles dividit propositioes ut est
principium materiale syllogismi. quia determinat de syllogismo simpliciter
dicto que non consistit ex propositioibus singularibus quare non posuit quan-
titate singularem. Sed per se. Huius dividit hoc propositioes penes quantitates
absolute cum igitur propositio singularis sit distincta ab aliis etiam entitatibus
quantitate singularem in ista membra. Unde dominus quod Aristoteles. apprehendit per
se propositioes singularem sub infinitis.

Arguitur Propositio infinita et singularis non distincte propositioes.
igitur una non potest apprehendi ab alia. Dominus quod propositio in-
finita capit duplex. Uno. generali per communi propositio in qua subij-
ciuntur terminus superius sine signo. sive velis terminus sit cois sive singula-
ris. et sic apprehendit sub se singularem. Alio. capit speciale per propositio in qua
subijciuntur terminus superius sine signo. et sic distinguitur singularis.

Propositio universalis est

Posita divisione propositio categorice penes quantitate. hoc patet per se-
quens membra divisionis predictae. et per diffinitum propositioes velis. dices propositio

vlis e illa in q subijcit termin^o cois signo vli determinatus. vt
ois homo currit. Dicit termin^o cois ad dram ppois singularis
dr signo vli determinat^o ad dram ppois pticularis r indistin-
te. Sz phs pmo por ea sic diffinit. ppo vlis e illa q omi aut
nulli inesse scat. exemplū de omi. vt ois homo currit. exempluz
de nullo. vt nullus ho currit.

Arguit Illa e ppo vlis. nichil e in burfa. r tn in ea nō
subijcit termin^o cois. Ddm qzuis formalr n
subijcit termin^o cois tn ptualiter. qz nichil e signū vlc impurus
das intelligē terminū distributū valens tm sicut. nullū ens. r
sic ens ptualr includit qd e termin^o cois.

Arguit Illa e vlis. tot^o sortes e mior sorte. r tn in ea n
subijcit termin^o cois. Ddm q illa ppo pt expo-
ni duplr fm q tot^o pt duplr capi. Uno mō cathegreumatice. p
vt tm valz sicut pfectū vl integrū fm q dr pmo celi omē pfectū
r totū idē sunt. r tunc illa ppo est singularis r valz. id est pfe-
ctus vl integer. sortes est mior sorte r est falsa. Alio^o capif sin-
cathegreumatice put distribuit p ptib^o integralib^o sicut s signū
ois distribuit pro ptib^o subiectiuis. r tunc illa ppo est vera r
valet. i. qlibet ps sortis est mior sorte. r tūc ppo e vlis. r qzuis
non subijciatur terminus cōmunis formaliter. tn virtualr scz
ps que includitur.

Querit Quāta sit ista ppo. totū qd e in mūdo est in
oculo meo. Ddm q est distinguēda nā totuz
capif duplr. Uno^o cathegreumatice. i. significatiue. r sic valz. i.
pfectū in mūdo e in oculo meo. vt festuca integra est in oculo meo
r tunc est indiffinita vera. Alio^o capif sincathegreumatice. i. cō-
significatiue r distributiue. r tunc v3. i. omē ens in mūdo est in
oculo meo. r sic est vlis falsa. Pro q notandū q duplices st di-
ctōes. aliq st cathegreumatice q scz scat rē vlez l pticularē. vt hō
albedo sortes plato. Aliē st sincathegreumatice q nō scat rē. sz
p significāt dispōez rei. vt st sig vlia vl pticularia.

Arguit In dicta ppoē non subijcit termin^o ois. g nul-
lo mō pt esse vlis. Ddm qzuis formalr r expli-
cite ibi non subijcit termin^o ois. tn ptualr r implicite. qz ista. to-
tū qd est in mūdo est in oculo meo. v3 ista. omē ens in mūdo e
in oculo meo. r sic ens est ibi termin^o cois.

Querit Quanta sit ista. ois hō ē to^m in q̄titate. Dōz q̄ ista ppō cap^r dupl^r. Uno^o i seū quē fac^r p̄t^r te signi et significatōis t̄mior et sic ē v̄lis. s̄z falsa. Alio^o cap^r in sensu in q̄ sit ex bonitate intelligēt^r q̄ accipit h̄ p̄plexū. ois hō n̄ vt suppoit p se s̄z p sibi sibi supponere p̄soal^r. et sic ē singlar^r s̄z

Arguit Ipa ē v̄lis et s̄cdo mō. qz ibi subūct^r t̄m^o p̄is s̄z hō cū signo v̄li t̄cminat^r. Dōm q̄ hō n̄ est h̄ subiectū. s̄z h̄ p̄plexū. ois hō et homo cap^r material^r.

Querit Quanta sit ista cuiuslibet hois ocl^s ē dexter v̄l ista cuiuslibz hois asin^o et. R̄nt q̄ ē distinguē da qz ibi ē dupl^r s̄bictū. i. locutōis et ḡra illi^o ē idiffinita. et di/ s̄bictōis ḡra ē v̄lis. et sic simpl^r ē idiffinita. s̄z fm qd solū est

Arguit Ista ppō p̄t eē mior i celaret. ḡ ē sim/ v̄lis p̄l^r v̄lis. Añs p̄bat sic arguēdo. nullū dextrū ē sinistrū. cuiuslibet hois ocul^o ē dexter. ḡ null^o hois ocul^o ē sinister. Dōm q̄ had q̄ aliq̄ ppō ingrediat^r syllogismū locov̄lis sufficit q̄ ei^o subiectū distributōis sit distributū.

Querit Quanta sit ista nonhō et. Dōm q̄ ē dissigūē da. qz vel n̄ cap^r negāter aut infinitāter. si in finitāter. sic ē indiffinita. si negāter sic ē v̄lis.

Arguit Dic n̄ s̄būct^r t̄m^o p̄is cū sig^o v̄li. ḡ nō p̄t eē v̄lis. Dōz q̄ q̄uis ibi n̄ poit sig^o v̄le format^r et expli cite. tū iplicite i illa negatōe nō qz v̄z istā. null^o hō currit.

Querit Quanta sit ista ppō. oēs apli dei s̄z. xij. Dōm q̄ ois cap^r dupl^r. i. collectie et distributie. si ca p̄iat collectie sic ipa ē indiffinita. et sic v̄z. oēs apli dei s̄z. xij. i. total^r n̄is aploz ē duodenari^o. Si distributie sic est v̄lis et falsa.

Querit Quanta sit ista vterqz istoz currit. Dōm q̄ est v̄lis s̄z p̄dicatū n̄ sit oīeē s̄z t̄m duob^o. ḡ diffinitio p̄hi sibi n̄ p̄ueit. Dōm q̄ duplicia s̄z signa v̄lia. i. p̄fecta et ip̄fecta. signa v̄lia p̄fecta s̄z q̄ distribuūt p oib^o suppositis. vt ois null^o. s̄z ip̄fecta s̄z q̄ distribuūt copulatie p duob^o. sicut vterqz neuter. s̄z diffi^o p̄hi lo q̄t te ppōe v̄li p̄fecta.

Termin^o cois ē q̄ apt^o nat^o

Hic p declaratōe diffinitōis ppōis vltis diffinit terminū cōez.
Dices. termin^{us} pōis ē q̄ apr^{us} nat^{us} ē p̄dicari de plib^{us}. Et vocat^{ur} ter
min^{us} cōis. qz significatū ei^{us} ē cōicabile plurib^{us} suppositis. vt hō ē
termin^{us} cōis. qz p̄t attribui oib^{us} indiuiduis p̄tens sub eo.

Arguit Iste ē min^{us} sortis ē pōis mltis. qz oib^{us} h^{ic} noie no
minat^{ur}. ergo ē termin^{us} cōis. Dōm q̄ aliqd dī
cōe duplt. Uno^{us} rōe voc^{is} z equoce. z sic sortis ē bñ termin^{us} pōis.
Alio^{us} rōe significatōis z vniuoc. z sic sortis nō ē termin^{us} pōis.

Querit Utrū sol luna mund^{us} fenit z filia sint termini
cōes. Dōm q̄ sic. s. nō p̄dicat^{ur} de plib^{us}.
Dōm q̄ quis actu nō p̄dicat^{ur} de plib^{us} tñ aptitudinē vl^{us} successiue.

Arguit Nō p̄t eē ples soles aut ples mundi vt pbat^{ur}
p^{er} celi. ergo nō sūt apti nati p̄dicari de plib^{us}.
Dōm q̄ quis nō p̄t eē ples soles ex defectu materie. ex q̄ fieret
alius sol tñ q̄rū ex pte forme bñ p̄t eē ples. Ul^{terius} dōm q̄ n̄ pos
sunt eē ples soles pōna naturali. qz nulla ē materia in mundo q̄
posset p̄agens naturale aptari ad h^{ic} q̄ possz substare forme solis
tñ bñ pōna supnaturali.

Arguit frustra ē pōna q̄ nō reducīt ad actū. s. aptitū
do solis in h^{ic} q̄ est plib^{us} cōicari nūq̄ reducīt ad
actū. ergo ē frustra. Dōm q̄ de rōe pōne q̄ t̄z se ex pte materie ē re
duci ad actū. s. nō de rōne aptitudis q̄ se tenet ex pte forme. Uel
dī q̄ illa pōna ē frustra q̄ nō reducīt ad actū nisi sit aliūde impe
dita sicut in pposito illa pōna impedit ppter defectū materie.

Tūc ostēdit Que sūt sig^{na} vltia. dicens. q̄ sig^{na} vltia
sūt ois null^{us} nōo rē. Et sig^{na} vltia ē q̄
fac^{it} termi^{us} cōez cui adiūgit stare vlti^{us} p oib^{us} aut plib^{us} suppositis.

Arguit Omne vlti^{us} p̄dicat^{ur} de plib^{us}. s. nullū sig^{na} p̄dicat^{ur}
de plib^{us}. g. nullū sig^{na} ē vlti^{us}. Dōm ad maiore q̄
duplex est vniūsale put sufficit in pposito. s. vlti^{us} in predicādo
z vlti^{us} in distribuendo. modo omne vlti^{us} in p̄dicando p̄dicatur de
plib^{us}. sed nō in distribuendo.

Propositio particularis ē
Postq̄ Pe. Dyl. determinanit de ppōe vlti^{us} que inter alias har

Tractatus

ter q̄ntitatē p̄fectiorē. ea q̄ subiectū ei⁹ tenet actu s̄m modū entis
ciādī. p̄ oib⁹ aut plib⁹ supposit⁹ qd̄ nō sit in alijs. Hic p̄nt deter
minat de alijs ⁊ p̄mo de p̄ticulari. Cui⁹ rō ē. qz p̄pō p̄ticularis
h̄z q̄ntitatē sui subiecti determinatā p̄ signū. nō at p̄pō indiffi
nita. s̄z determinatū ē an̄ indeterminatū. Dicēs p̄mo p̄pō p̄ticu
laris ē illa in q̄ subijcīt termin⁹ p̄is signo p̄ticulari determinat⁹.
vt qdā hō currit. Un̄ signa p̄ticularia s̄t qdā alijs alter vter ⁊c
Notandū Signū p̄ticularē ē dispositio t̄m p̄is
denotās ipm accipi p̄ suis inferioribus
diffinitie vlt p̄ indiuiduo vago. vñ bñ seq̄t qdā hō currit. ḡ for
tes currit l' plato currit ⁊c. ⁊ sic p̄ticulari p̄ verificari p̄ vno t̄m.
Et vocat aliq̄ p̄pō p̄ticularis iō. qz subiectū illi⁹ p̄pōis stat pro
p̄ticulari. i. nō p̄ oib⁹. s̄z p̄ aliqb⁹ supposit⁹.

Arguit Signū p̄ticularē nō p̄t terminū cōez determina
re. ergo male dī in diffinitōe signo p̄ticulari de
terminat⁹. An̄s p̄t. qz nullū magis cōe p̄t min⁹ cōe determinat⁹
s̄z signū p̄ticularē ē magis cōe eo q̄ subam infinitā fecit. Dm̄
q̄ q̄uis signū p̄ticularē sit magis s̄fūm s̄m sp̄m ⁊ significa
tionē eius. qz significat subam infinitā nō t̄m s̄m modū signifi
cādī. qz sic limitat per d̄m d̄stratōē q̄re etiā p̄t d̄tmiare fī cōez

Arguit Ista est p̄ticularis. nō ois hō currit. qz v̄z illaz
qdā hō non currit. ⁊ t̄m diffinitio sibi nō conue
nit. Dicendū q̄uis formalr ⁊ explicite diffinitio sibi non cō
ueniat. t̄m equalenter ⁊ implicite. eo q̄ nō ois v̄z qdā nō vt p̄t
p̄ p̄mā regulā eq̄pollētiaz.

Indiffinita est illa in qua.

Hic ponit diffinitōez p̄pōis indiffinitē dicēs. Indiffinita ē il
la in q̄ subijcīt termin⁹ cōis sine signo vt hō currit. Dicūt cōis
p̄pter terminū singulārē. Dicūt sine signo p̄pter p̄pōez p̄ticulari
re ⁊ v̄lez vbi subijcīt termin⁹ p̄is cū signo.

Arguit Ista ē indiffinita. t̄m hō currit. vt dicūt loyci ⁊
t̄m ibi subijcīt t̄m p̄is cū signo Dm̄ q̄uis ibi
pōit sig⁹ exclusiū nō t̄m pōit sig⁹ vlt p̄ticularē de q̄b⁹ ē h̄ ad p̄
positū. Et q̄n dī h. oēs apli dei s̄t. xij. subijcīt t̄m p̄is cū signo
vlt. ⁊ t̄m ipa ē indiffinita saltē in sensu s̄o. Dm̄ q̄ oēs in plali
e ij.

nio tenet collectivae et non distributivae. neque est dispositio subiecti. sed est pars subiecti et totale subiectum sumitur sine signo.

Arguitur Hic homo est species subiecti terminus peris sine signo. et tamen non est idiffinita secundum reales. sed diffinitio non ducitur soli diffinito et potest sub ipso. Dominus quod ille terminus homo non tenet propter singularem. eo quod sub ipso non potest fieri sub superio ut non sequitur homo est species ergo iste homo est species. et per omnia est singularis. Et ibi non subiacet tamen non singularis singularitate suppositi tamen bene singularitate naturae. quod homo supponit per naturam humanam cuius est unica et singularis. Sed moderati dicunt illa propositio et omnes idiffinita. quod non ponit naturam communem. sed dicunt quod homo supponit ibi per conceptum cuius specificum.

Arguitur Ille terminus est peris qui aptus naturae est predicari de pluribus. sed homo est species homo aptus naturae est predicari de pluribus. sed est terminus peris. Minor probatur. quod est verum. Dominus quod homo capit dupliciter. Uno per naturam humanam in suis suppositis. et sic tenet propter et predicat de multis. Alio capit per illam naturam cuius abstracta a suis suppositis. et hoc fit quando sibi attribuit nomen secundum intentionem communem. et sic non tenet propter sed singulariter singularitate naturae. quod actu non potest capi pro suppositis.

Notandum Propositio dicitur idiffinita. id est indeterminata. quod indistincte potest sibi addi signum verum vel privum. Et quando dicitur omnis propositio est determinata quanta. sed nulla est idiffinita. Aliis probatur. quod de ratione generis est determinata. Dominus quod propositio remota. non dicitur indiffinita quia non sit quanta. sed quod non est determinata quanta per additionem signi licet sit determinata quanta per signum remotum. sicut si essent decem oves et novem solus signate. tunc decem determinaret per non signatos.

Singularis est illa in qua.

Hic diffinitio quantum membrum dicitur divisionis. sed propositio singularis dicitur. Singularis est illa in qua subiecti terminus discretus. id est singularis. vel terminus peris superius tamen per notionem demonstratio primitivae speciei. ut sortes currit. iste homo est. Ratio ordinis est quod in tribus membris primis subiecti terminus peris propter terminum qui potest teneri per multis. hoc subiecti terminus singularis singulariter terminus qui non potest accipi per multis. id est in illis tribus precedentibus est perfectior quantitas subiecti quam in singulari.

Queritur Quare per notionem derivativae speciei non faciunt propositio secundum singularis sicut per notionem primitivae speciei. Dominus quod id. quia licet per notionem derivativae speciei et primitivae speciei am

Tractatus

bo demonstrant tñ pnomina pmitiue speciei certi demonstrat eo
q demonstrat certū suppositū z faciūt terminū cōez paise stare p
vno supposito. sz pnoia deriuatiue spēi demonstrat incertū sup/
positū eo q tñs termi demonstrat adhuc pē de plib p dīcari vni/
uoce sicut pēz dīcēdo. me^a asin^o currit supposito q tres asinos ha
beā. tñc de quolibet possum vere dīcē. me^a asin^o currit.

Arguit Ille sñs p pōes singlares. ego scribo. tu legi. al/
le studet. z tñ diffinitio non puenit eis vt pēz
trāscurredo eā Dōm q lz pnoia pmitiue speciei nō sint termini
singulares ex impōe z modi significādi cēntiali. qz significat sñ
stantiā sine qūitate determinata sunt tñ termini singulares ex de/
mōstratōe z relatōe q mō h pōnūtur.

Arguit Ille pōes hō ē spēs. aīal ē gen^o sñs singulares.
z tñ ibi nō sñciat terminū dīcret^o aut tñi^o cōis
sūpt^o cū pnoie demonstratiuo pmitiue spēi. Dōm q qētuor mo/
dis aliq pō dī singlares. p^o qñ in ea subīctī tñi^o dīcret^o. vt
sortes cē. Scēdo qñ in ea subīctī tñi^o sñs sūpt^o cū pnoie demon/
stratiuo pmitiue spēi. vt iste hō cē. Tercio qñ i ea subīctī tñi^o
pīs accept^o p natūa i cōi. vt hō ē spēs. Quarto qñ aliqd totum
dictū supplet vicē termi singlares cui nō ē nomē ipositū. vt ho/
minē currit ē possibile q pō ex pte totū dīcti ē singularis. Sed
aliq supaddūt alios qētuor. p^omus qñ subīctū ē collectū ex plī
b^o tñis singlarib^o vt sortes z plato trahūt nauē. Scēds qñ sū/
iectū ē relatiū grāmaticale. vt sor. cē q dīsputat. Terc^o qñ ibem
ē tñi^o sñs restrict^o p no^o p pziū vt hō plato dīsputat. Quart^o qñ
subīctū ē idīuiduū ex suppōel arcūlocutōe. vt sūffronici fili^o.

Querit Quāta sit ista pō. tot^o sortes ē minor sorte.
Dōm vt p^o q tot^o pē capi dupl^r. Uno^o sūca/
thegreu. i. distributiue z sic ē vñs qz vñ istā. qūbet ps sortē ē tot
sorte Alio^o cap^r p pfecto z itegro z sic ē singlar^o sz flā. Et qñ dī
sig^m vñ nō pē addi tñio singlar^o. sz tot^o ē sig^m vñ. gñ pgrue addi
tur tñio singlar^o sortes. Dōm q duplicia sñ sig^m vñ. aliq sñ q
distribuit p pib^o sūiectis. i. p īferioribus. Alia sñ que distri
buūt p partib^o iteglib^o pma signa nō pnt addi tñio singlar^o tñ
bñ scēda nō grā tñi singlar^o. sz pīs sūintellecti q ē qūibz ps sortē

Termin^o dīcret^o est qui ap

Primus

Hic diffinit terminū discretū. dicēs. terminus singularis siue discretus ē q̄ p̄dicat de vno solo. vt sortes de seipso.

Arguit Solius vniūsalis ē diffinitio. s; terminus discretus non ē vlt. q̄ non p̄t diffiniri. Dōm q̄ terminus discretus capis dupl̄. Vno. fm cōez rōez singularis. et sic bñ pōt diffiniri. Alio. in speciali p̄ isto vlt̄o termino singulari. et sic non diffinit sp̄. tñ capis p̄me int̄ctionalr.

Arguit A p̄ma suba nulla exit p̄dicatio. q̄ t̄min⁹ discretus non p̄dicat de vno solo. Dōm q̄ a p̄ma suba nulla exit p̄dicatio directa et ordinata tñ bñ indirecta et inordinata q̄ ē eiusdē de seipso vel inferioris de superiori.

Arguit Idē non p̄t esse in seipso. ergo idē non p̄dicat de se ipso. Dōm q̄ idē ē in seipso intelligit̄ dupliciter. Vno. p̄mo et p̄ se et rōe totū et sic ē impossibile. Alio. rōe p̄tū vt aia sortis est in sorte. et sic est possibile.

Arguit Diffinitio t̄mi singularis p̄uenit alteri a diffinito. q̄ non ē bona. Aliis p̄bat. qz t̄mi⁹ p̄is nat⁹ ē p̄dicari de vno solo vt p̄t dicēdo. sortes ē hō. ibi hō de vno solo p̄dicat. Dōm q̄ t̄mi⁹ p̄is bñ p̄dicat de vno solo. s; non solū p̄dicat de vno solo eo q̄ et p̄dicat de plib⁹. s; t̄mi⁹ discretus p̄dicat solū de vno solo. sic q̄ ei repuḡt p̄dicari de plib⁹. Et q̄ d̄r p̄t ē ver⁹ t̄mi⁹ singularis. et tñ sibi n̄ repuḡt p̄dicari de plib⁹ cū p̄les sint i⁹ noie vocati. dōz q̄ ei n̄ repuḡt p̄dicari de plib⁹ equoce. tñ bñ vniūoce

Propositionum alia affir.

Hic cōt̄ pōt terciā diuisionē p̄pōis categorice q̄ se t̄z ex p̄te forme et q̄litate cōt̄rial. Dicēs. p̄positionū categoricarū alia affirmatiua alia negatiua. Cui⁹ diuisionis rō ē. qz in oī p̄pōe categorica ē p̄positio p̄dicari cū subiecto. vlt̄ q̄ ibi sit p̄positio fm voces t̄m et sic ē negatiua. vel fm voces et significata s̄l. sic ē affirmatiua. S; q̄ sit diuisio penes q̄litate p̄t. qz sūt penes p̄dicatū. s; p̄dicatū h̄z se sub rōe q̄litate et forme.

Queritur Qualis sit ista diuisio. R̄ndet q̄ affirmatio et negatio capiūt dupl̄. Vno. p̄ p̄pōe affirmatiua et p̄pōe nega. et sic ē diuisio ḡ i suas sp̄es. Alio. capiūt formalr. p̄ p̄pōe affirmatiua et nega. et sic est diuisio ḡ in

Tractatus

suas drās sicut illa diuisio. aīaliū. aliud rōnale. aliud irrōnale.

Arguit Hoc nō debet diuidi penes q̄litatē qđ caret q̄litatē. s; ppō caret q̄litatē cū sit ens rōis. g. zc.

Dōm q̄ quis ppō nō h; q̄litatē realē z pprie dictā. habet tñ q̄litatem silitudinarie sumptā. q; sicut q̄litas realis tener se ex parte forme sic etiā qualitas ppōnis tener se ex parte pēlica/ri qđ est forma in ppōne

Arguit Affirmatī ē aī negatī. sicut hitus ē aī pua tōem. g nō ē diuisio generis in spēs. T; pūa. q; spēs sūt coeque s; suo genē Dōm q̄ spēs ppate ad genē q̄luter sub genē p̄tinēt. s; nō qñ inter se p̄siderāt q̄ mō affirmatī ē aī negatī. Dō pbat triplr. pmo ex pre vocis. q; in ppōe negatiua s; ples voces q̄ in affirmatiua. s; simpliciora s; pōra. Secūdo ex pre itellctūs. q; affirmatio respicit ppōem. z negatio diuisionē. s; ppō intelligit aī diuisionē. Tercio ex pre rei. q; simplr loqndo z in diūsis esse ē aī nō esse.

Propō affirmatiua ē illa. i q̄

Hic p̄r De. h. p̄leq̄ mēbra p̄dicte diuisionis. z pmo diffinit ppōes affirmatiua. dī. Propō affirmatiua ē illa in q̄ p̄dicatū affirmat de suo s̄bco. vt hō currit. Et p oppositū diffinit negatiua Un aliū diffinitōes istas sic assignāt. Affirmatiua ē illa i q̄ p̄ncipale s̄bū affirmat. z negatiua ē illa i q̄ p̄ncipale s̄bū negat.

Arguitur Illa ppō hō ē aīn? ē affirmatiua. z tñ p̄ dicatū nō affirmat de suo s̄biecto. Scda pars assumpri p̄tz. q; vñū oppositor nō affirmat de reliq̄ Dicendū q̄uis p̄dicatū vere nō affirmet de subiecto. tñ false z s̄m modū enūciandi quod sufficit

Arguit Ista diuisio nō enacuat totā naturā diuisi. g n̄ est sufficiens. Aīns pbat. q; ista ppō. qđlibet est vel nō ē. nec ē affirmatiua nec negatiua. nō affirmatiua. q; vna ps negat. neq; negatiua. q; vna ps affirmat Dōz q̄ ista ppō est affirmatiua. Et qñ d; ipsa tātū h; de negatōe q̄tū h; de affirmatōne. Dōm q̄ illa ppō capis duplir. Uno? vt ē hypothetica diuinctiua. z sic ē affirmatiua. q; p̄ncipal copula affirmat. s. vel et min? p̄ncipal copula negat Alio? vt ē ppō cathegorica de dis

Primus

uncto p̄dicato. ⁊ sic itez est affirmatiua. qz p̄ncipal' copula. s. p̄
mū est affirmat. ⁊ min⁹ p̄ncipal' copula. s. scdm est negat. ⁊ tūc
vz ista q̄dlibet ē vel nō est. i. q̄dlibet ens ē vel nō est. ⁊ ḡ simplir.
ddm est q̄ sit affirmatiua. qz negatio nō cadit sup̄ copulā aut ḡ
bum. sed sup̄ ptem p̄dicati materialis

Arguit Illa ē affirmatiua hō ē nō asin⁹ ⁊ tū p̄dicatū ne
gat de sbco. p̄ma ps assumpti p̄bat. qz ḡbū nō
negat. Ddm q̄ p̄dicatū in diffinitōib⁹ p̄dict⁹ dz itelligi co
pula ḡbal' q̄ ē p̄dicatū formale p̄pōis. ⁊ qn tal' negat p̄pō ē sim
pli negatiua. s. in p̄posito manet affirmatiua

Arguit Cū dico hō asin⁹ nō ē. p̄dicatū formale negat
et tū nō ē negatiua. scda ps assumpti p̄bat. qz p̄
dicatū. s. asin⁹ nō negat de sbco cū p̄cedat negatōez q̄ solū negat
post se. Ddm q̄ illa p̄pō ē simpli negatiua. qz p̄ncipale ḡbuz
negat. vñ q̄litas affirmatiua ⁊ negatiua n̄ attēdit p̄ncipal' p̄dica
tū matiale. s. solū p̄nce p̄dicatū formale qd ē copla. Ul' ddm
lz ibi asin⁹ vocalr n̄ negat d̄ hoie. tū matialr ⁊ ḡ vnā p̄structōz

Querit Qual' ē ista iohs q̄ nō currit mouet. R̄ndet
q̄ ē affirmatiua. qz p̄ncipale ḡbū. s. mouet af
firmat. Sz dicēs. h̄ ḡbū mouet seq̄ negatōez negat. ḡ negat.
cūa t̄z. qz negatio negās ē malignāt' nature q̄cqd p̄ se inuit h̄
totū destruit. Ddm q̄ q̄cqd negatio post se inuenit h̄ totū destruit
in eadē p̄pōe. s. h̄ ḡbū mouet h̄ seq̄ in alia p̄pōe

Arguit Nulla p̄pō ē negatiua. ḡ alterū mēbz p̄ nullo
supponit. An̄s p̄bat. qz in oī p̄pōe ē vnio p̄di
cati cū sbco. s. in p̄pōe negatiua nulla ē vnio cū illa destruat p̄
negatōz. Ddm q̄ in p̄pōe ē duplex vnio. s. general'. ⁊ ē h̄itū
do p̄ueniētie siue d̄re p̄dicati cū sbcoz tal' nūq̄ p̄t auferri manē
te p̄pōe. Alia ē vnio sp̄al' ⁊ ē solū h̄itudo p̄ueniētie p̄dicati cū
sbcoz tal' remouet in p̄pōe negatiua ad min⁹ h̄z modū enūciādi

Arguit In p̄pōe negatiua destruit forma p̄pōis ḡ etiā
destruit p̄pō. An̄s p̄bat. qz destruit copula
Ddm q̄ lz i p̄pōe negatiua destruat forma q̄ ad opōz realē p̄di
cati cū sbco. nō tū destruit q̄ ad vocalē vnionē. Sz dicēs nega
tō ē malignāt' nature q̄cqd p̄ se inuenit h̄ totū destruit. ḡ etiā destrui
t copulā q̄ ad scdam vnionē. Ddm q̄ negatō destruit totū illd
sup̄ qd h̄z vi. qz destruit q̄litate ⁊ q̄ritate se seq̄ntē. s. n̄ destruit

Tractatus

totā s̄bam ppōis q̄ ē vniō p̄dicati cū s̄bco ad mlti⁹ s̄m vocē. qz
ad illam non p̄tingit.

Dūmīa propōne triplicit̄.

Postq̄ P. h. posuit tres dīsiōes ppōis vnā i cōi. ⁊ duas i sp̄ali
vīz ipsi⁹ ppōis cathegorice. h̄z p̄r pōit aliq̄ q̄stīna dīsiōib⁹ p̄
dict̄ corindētia. di. q̄ s̄m̄ ēp̄lice dīsiōnē ppōis ē etiā triplex q̄stī
tū. s. q̄ q̄l ⁊ q̄ta. q̄z sufficiētia tal̄ ē. Nā oē q̄stīn q̄rit de s̄ba p̄
pōis aut de acc̄te. si de s̄ba sic ē q̄. si de acc̄te h̄ ē dupl̄r. vl̄ q̄rit
de q̄stīte sic ē q̄ta. vl̄ de q̄litate sic ē q̄lis

¶ Propō n̄ h̄z s̄bam nec q̄stītatē nec q̄litatē. ḡ. zc. Z̄ns. p̄/
bat. qz ppō n̄ ē cōs p̄ se. nec ē ibi q̄stītas q̄ mēsurat s̄bam.
nec q̄litas s̄z quā q̄les dicimur. Dd̄z q̄stītas ppō n̄ h̄z s̄baz nec
q̄stītatē nec q̄litatē p̄pe dict̄. tū h̄z illa s̄litudinarie s̄pta i q̄stī
s̄ba capīf p̄ illo qd̄ h̄z modū s̄be. U^o d̄d̄z q̄ s̄ba n̄ capīf h̄ p̄ ēre
p̄ se eūte. s̄z capīf p̄ eēna. qz s̄bctm̄ ⁊ p̄dicatū s̄z de s̄ba ppōis. i.
eēna S̄z ad illd̄ qd̄ obīcīt de q̄litate d̄d̄z q̄ q̄litas capīf dupl̄r
Uno^o p̄pe p̄ mēlura s̄be ⁊ illa n̄ ē i ppōe. Alio^o trāslūptiue p̄
illo qd̄ ē mēlura acceptōis s̄ba ppōis p̄ vno vl̄ plib⁹ supposit̄
Et s̄līr d̄: de q̄stītatē q̄ s̄m̄ modū ⁊ s̄litudinarie ibi repīt.

¶ Quātitatē n̄ ē q̄stītas. s̄z ppō ē q̄stītas. ḡ ipsi⁹ n̄ ē alia q̄
itas Maior p̄z qz eēt p̄cellus i s̄m̄itū. S̄z mior p̄bat.
qz ppō ē orō q̄ ē q̄stītas discreta Dd̄z q̄ ppō capīf dupl̄r. vno^o
p̄ voce plata. vt ē mēlura mltitudis l̄ paucitatē l̄raz ⁊ syllabaz
⁊ sic ē q̄stītas discreta. Alio^o capīf p̄ voce p̄pleta s̄ḡficatīa s̄l
falsi. ⁊ sic h̄z i se q̄stītatē s̄litudinarie grā sui s̄bcti vt dcm̄ ē

¶ An ne vtz s̄z q̄stītia. ⁊ n̄ enūant it̄ ista. ḡ s̄z pla q̄z fa Dd̄z
q̄ duplicia s̄z q̄stītia. s̄ absoluta ⁊ respectīa. s̄z. pe. h̄. pōit h̄
solū ista q̄stītia q̄ q̄rūt de ppōe absolute. q̄re excludūt an ne vtz
q̄ q̄rūt de s̄itate ppōis. ⁊ ḡ s̄z respectīa. eo q̄ n̄ absolute q̄rūt de p̄
pōe. s̄z de s̄itate ⁊ s̄litate ei⁹. Un̄ due s̄z rōes q̄re an ne vtz n̄ po
nūt p̄ q̄stītis sic q̄ q̄l ⁊ q̄ta P̄ria rō ē qz q̄ q̄l q̄ta s̄z q̄stītia abso
luta. an ne vtz s̄z respectīa. mō absoluta solū cor̄rūt dict̄ dīsiōib⁹
s̄cda rō ē qz illa q̄stītia ponūt h̄ q̄ q̄rūt d̄ ill̄ q̄ n̄cīo req̄rūt ad q̄
nosce^m passiōes ppōis. s̄z solū faciūt ista fa q̄stītia. ḡ. zc. Adīoz
p̄z qz n̄ possum⁹ scīē passiōes ppōis. s̄. p̄s̄iōnē eq̄pollctīā ⁊ op
pōem nisi p̄us sciam⁹ q̄ q̄lis ⁊ q̄ta s̄z propō.

Arguitur Unus quilibet est unum nomen. sed quia est unum
 quilibet. ergo solus habebit unum nomen.
 Sed in generali uno quilibet erit unum nomen. et in speciali.
 possunt unum quilibet esse plura nomina

De propositionum cathego

Postquam Pe. h. terminavit de propositione diffinitione et diuisione. et de qua
 litate et quantitate propositionis. h. id terminat de eius passionibus. et primo de
 passione intrinseca. quae est oppositio. gratia cuius ponit duas diuisiones. quae
 valent sibi ad suum propositum. Prima est propositionum categoricarum. aliaque
 utriusque terminatio. ut homo currit homo non currit. Alie altero
 ut sortis currit sortis disputat. Et alie nullo. ut sortis currit et
 plato mouet. Secunda diuisio est subdiuisio primi membrum. et sic sumit
 propositionum utriusque terminum. quidam precipiant finem eundem or
 dinem. ut homo currit homo non currit. Alie vero ordine euerso.
 ut homo est animal. animal est homo

Ad Omnis passio vere et in recto predicatur de suo subiecto. sed
 oppositio non est homini. quia non est passio propositionis. Minor probatur. quia illa
 est mala predicatio. propositio est oppositio. Sed in generali passio capitur dupliciter.
 Uno modo in secreto. et sic predicatur de suo subiecto. Alio modo capitur in ab
 stracto. et sic non predicatur. Unum illa est haec predicatio propositio habet oppositam.
 sed ista est falsa. propositio est oppositio. Et ratio diuinitatis est. quia abstractum dicitur ab
 abstrahendo. eo quod abstrahit a suo subiecto ad minus finem modum sig
 nificandi. sed quod ab alio abstrahit non predicatur de eo.

Notandum Quia prima diuisio videtur ad agnoscendum quibus
 propositionibus conueniat oppositio. et est pollen
 tia. quia ille passiones solus conueniunt propositionibus precipiant utroque ter
 mino. Sed secunda diuisio quatuor ad primum membrum videtur ad agnoscendum quibus
 propositionibus conueniat oppositio et est pollentia. quia solus illi quibus conueniunt utroque
 terminum finem eundem finem. Et 2um membrum videtur ad agnoscendum quibus propositionibus
 conueniat oppositio. quia solus illi quibus precipiant ordine euerso

Arguitur Omnes propositiones conueniunt in subiecto et pre
 dicato. quia omnes propositiones precipiant utroque
 termino. Sed in generali omnes propositiones conueniunt in subiecto et pre
 dicato. in quantum capiuntur per illas intentiones. sed non in quantum capiuntur
 per rebus substratis

Tractatus

Arguit Participare est prem' accipe vel dare. sed h' nō videt' uenire p'pōib'. Dōm q' p'icipare cāpitur triplr' Uno mō p'ut' ē p'icipari rōem suscipe. z sic spēs p'icipat' genus. qz oīa inferiora suscipiūt rōes. i. diffinitioēs superiorū. vt hō suscipit rōem aīalis. Scōdo mō p'icipare est p'ē ali cui' rei cape. z sic fili' p'icipat' bonā patrī. Tercio' p'icipare est idē qd' uenire. z sic caput in p'posito. z filius in Porphyrio. vbi dicitur p'icipatōe spēs p'les hoīes sūt vnus hō.

Arguit Oēs p'pōes cathogorice ueniūt in p'dicato. q' oēs p'icipāt ad min' vno termino. Ans pbat' qz ueniūt in copula p'ali. q' est p'pōis p'dicatū Dōm q' duplex est p'dicatū. s. materiale z formale. tūc dicitur q' oēs p'pōes ueniūt in p'dicato formali. s. in h' p'bo est. sed nō materiali. de q' fit h' s'mo Et iā p'pōe loq'ndo copula nō ē imin'. qz nō manet resolutō ne facta. saltē formāl'r in rōe copule. Un' termin' in p'posito est q' p'se z material'r terminat p'pōem. Et dicitur notāter p'se. p'p' fig'na vbi uel p'ticularia q' p'pōe nō sūt termini. sed terminoz dīspōnes. Et dicitur material'r p'pter copulā. eo q' copula non est p'dicatū materiale. sed formale

Arguit Dicere p'pōes nullo termino p'icipare ē oppōsitio in adiecto. q' male ponit mēbz p'me diuisionis. Ans pbat' qz p'icipare ē uenire. s. illa q' nullo t'mino p'icipāt nō ueniūt Dōm q' nō oī diuīsū p'edici de oībz mēbris diuidentib' in diuīsōe analogi in sua analogata. vbi membra diuidentia ueniūt diuīso q'dā ordine p'oris z posterioris. s. h' oīz i diuīsōe q's. ista at' ē diuīsio analogi i sua analogata.

Querit Que p'pōes p'icipāt vtroq' t'mino s'm eūdē ordinē Rndet q' ille q' hnt idē s'c'm z idē p'dicatū s'm sitū. i. sic q' illud qd' est subiectū in vna p'pōe est s'biectū in alia. z qd' est p'dicatum in vna est p'dicatū in alia. vt homo currit. homo non currit.

Arguit Oēs p'pōes p'icipāt s'm eūdē ordinē. q' alterz mēbz sc'de diuisionis ē supflūū Ans pbat' qz oēs hnt illū ordinē q' s'c'm p'cedit p'dicatū Dōm q' s'c'm z p'dicatū p' interōib' sc'dis fuāt sp' eūdē ordinē. nō t'n p' interōib' p'mis. qz sic qd' ē s'c'm i vna fit q'nq' p'dicatū i alia. z ecōtra.

Propōnum participantū

Postq̃ Pe. hil. p̃misit duas diuisiones valētes ad agnoscēdū
passiones ppōnis. hic p̃nter determinat de illis passionib⁹. 1. p̃
mo de oppōe. Cui⁹ rō est. qz oppō solū puenit ppōnib⁹ vtroqz
termino p̃cipantib⁹ fm eūdē ordinē. sed p̃uersio puenit illis
q̃ p̃cipāt vtroqz termino ordine p̃uerso. sed p̃cipatō p̃ma p̃ce
dit scd̃am. Etia⁹ oppō p̃cedit eq̃pollētiā. qz eq̃pollētiā sumit re
spectu ppōnū oppositaz q̃ sūt eq̃pollētes. 2. sic eq̃pollētiā p̃sup
ponit oppōem quare eā seq̃tur

Querit Quid sit oppō put hic sumit. R̃ndet q̃ ē
repugnātiā duaz ppōnū categoricarū vtro
qz termino p̃cipantiū fm eūdē ordinē. in q̃litate t̃m. q̃stitate
t̃m. vel in q̃litate 7 q̃stitate s̃l. S; p̃hs diffinit oppōem s̃b no
mie d̃ictōis di. Cōtradictō est affirmatio 7 negatio oppositae Et
subdit q̃ ille ppōnes sunt oppositae q̃ sunt affirmatio 7 negatio
eiusdē p̃dicati de eodē subiecto nō equoce. 7c. Et diffinit oppō
nē sub noie d̃ictōis qz ipsa est maxima oppō. Di in tytulo q̃sti
onis vt h̃ sumit qz oppō in cōi p̃t capi tripl̃r. Uno. p̃ oppōne
rez q̃ nō s̃t signa. sed res ipse oppositae vt sursū deorsū calidū fri
gidū. Alio. capit p̃ oppōe terminoz q̃ s̃t oppositas res signifi
cātes. vt albū nigrū. 7 de illis loq̃t Pe. hil. in r̃ostp̃dicamētis.
Tercio capit p̃ oppōe ppōnū. 7 hoc dupl̃r. Uno. vt extendit
se ad ppōes oppositas rōe terminoz. vt sortēs ē alb⁹. sortēs ē ni
ger. q̃ s̃t de d̃rys p̃dicatis. 7 de istis loq̃tur p̃hs in sc̃do p̃her/
mentas. Alio. capit vt se extēdit solū ad ppōes repugnātes rō
ne oppositi modi enūciadi. 7 sic capit h̃

Querit Quorū s̃t spēs oppōis. D̃dm q̃ q̃ttuor. s. cō
traria subcōtraria d̃cōria 7 subalterna. q̃z suffi
ciētia sic sumit. Nā oēs ppōes oppositae h̃nt repugnātiā ṽl ḡ re
pugnāt in q̃litate t̃m. vel q̃stitate t̃m. aut in q̃litate 7 q̃stitate s̃l
Si repugnāt in q̃litate t̃m. hoc est dupl̃r. vel ambe sunt ṽles. 7
sic sūt p̃erarie. vel ambe p̃iculares. 7 sic s̃t subcōtrarie. Si re/
pugnāt in q̃stitate t̃m sic sunt subalterne. Si in q̃litate 7 q̃stita
te s̃l sic sunt p̃radictorie

Arguit P̃les s̃t spēs oppōis q̃s q̃ttuor. ḡ p̃. h̃. ē dimi
nut⁹. Añs p̃bat. qz aliq̃ ē oppō relatiua 7 ali/
q̃ ē

Tractatus

q̄ p̄uatiua. q̄ hic nō pōnūt Dd̄m q̄ ille s̄ oppōes rez vl̄ t̄m̄
noz. s̄z h̄ loq̄mur de oppōe p̄pōnū

Arguit Iste p̄pōes oppōnūt sortes ē alb⁹. sortes ē nig⁹
loq̄ndo de oppōe p̄pōnū. ⁊ nō p̄ aliqua q̄tuor
sp̄z Dd̄z q̄ iste p̄pōes oppōnūt grā t̄m̄oz in eis p̄sitorz
nō t̄n oppōnūt i mō enūciadi p̄nes q̄litate vl̄ q̄sitate

Al Pauciores s̄ sp̄s oppōnis q̄ q̄tuor. ḡ text⁹ est sup̄flu⁹.
Añā probat q̄ p̄hs p̄ p̄her. nō p̄it oppōez s̄balternā
Dd̄m q̄ oppō cap̄t dupl̄r. Uno⁹ cōit. vt sup̄ e⁹ diffinita. ⁊ sic
oppō s̄balternā ē oppō. Alio⁹ cap̄t p̄pōe ⁊ diffinit sic. Oppō
p̄pōnū ē sp̄gnātia duaz p̄pōnū cathegoricaz eusdē s̄bci
et p̄dicat̄ i v̄itate t̄m̄ ⁊ falsitate t̄m̄. vl̄ i h̄is s̄il. ⁊ t̄nc oppō s̄balt
nā nō ē oppō. q̄ p̄pōes s̄z h̄ac sp̄z oppōsite nō repugnāt i v̄i
tate vl̄ falsitate. s̄z Arest. loq̄t de oppōe h̄ scdō. ⁊ Pe. h̄il. p̄mo.
S̄z dicēs. Pe. h̄. cepit h̄ic tractatū p̄mū ex libro p̄her. ḡ de
ret seq̄ illū. ⁊ se illi p̄formare. Dd̄z q̄ P. h̄ ē istructor iuuenū. q̄
b⁹ oppō p̄mo. ⁊ general̄ s̄upta ē maḡ nota

Querit Utz p̄dco sit maria oppō. Dd̄m q̄ sic. ⁊ h̄ p̄z
ex q̄tuor. nā p̄ ē maria cōitare. q̄z rep̄t i t̄m̄
nis cōib⁹ ⁊ singularib⁹. nō at p̄ietas. Scdō ē maria ex simpli
citate. q̄z nō oz nisi p̄pōne negatōz. Etia nō req̄rit p̄statiā s̄bci.
q̄z chimera ⁊ nō chimera p̄dicūt. Tercio ē maria in repugnātia
et euidentia. q̄z ip̄sibile ē q̄ idē sit magnū ⁊ nō magnū. nec sim
p̄t nec in resp̄cū. ⁊ t̄n p̄sibile ē q̄ idē sit magnū ⁊ p̄mū respectu
diūsoz Quarto ē maria oppōnū v̄itate ⁊ falsitate. q̄z ip̄sibile
est p̄dictorias esse s̄il̄ has aut falsas. Quito ē maria in distātia
q̄z p̄radictoria maxime distant. eo q̄ habēt se sicut ens. ⁊ n̄ ens
que distant in infinitū

Arguit Oppō toti⁹ ad totū ē maior q̄z toti⁹ ad p̄tē. s̄z
in p̄trarijs ē oppō toti⁹ ad totū. ⁊ i p̄radictō/
rijs ē toti⁹ ad p̄tē. ḡ in p̄trarijs ē maior oppō q̄z in p̄radictōrijs
Dd̄m q̄ q̄n totū oppōnūt toti⁹ ē maior oppō extēsiue. s̄z nō i/
tēsiue. Vl̄ p̄t dici. q̄ totū p̄t p̄pari ad duo. Uno⁹ ad suā p̄tem.
Alio⁹ ad p̄tē alteri⁹ toti⁹. vñ p̄pando totū ad suā p̄tē sic maior ē
repugnātia toti⁹ ad totū q̄z ad p̄tē. vt in ista p̄pōe oīs h̄o currit
⁊ null⁹ h̄o currit. est maior repugnātia q̄z in ista. oīs h̄o currit. ⁊
q̄dam h̄o currit. sed p̄pando totū ad p̄tem alteri⁹ totius. tunc

Primum

maior est repugnancia toti⁹ ad pte⁹ q⁹ toti⁹ ad totu⁹. et tal⁹ repugnancia est in dictionibus. q⁹ particularis negatiua est p⁹ v⁹lis negatiue. q⁹ opponit v⁹li affirmatiue. sicut totum toti. q⁹ p⁹ v⁹lis negatiue sibi magis opponitur

Arguitur Inter tria est medium non autem iter dictionis. q⁹ oppositum tria est maior q⁹ dictionis. p⁹ba⁹. q⁹ plus distat q⁹ p⁹ medium distat q⁹ que sine medio distat. Dum q⁹ p⁹ba⁹ tio p⁹ne tenet in his q⁹ locali⁹ distat. sed dictionis non distat maxime locali⁹. sed solu⁹ q⁹ ad posse sibi esse vez. vel siml⁹ esse falsum. et p⁹ tanto est maxima

Arguitur Oppositum dictionis est minima. q⁹ non est maxima. Ans⁹ p⁹ba⁹. q⁹ est p⁹ma. sed p⁹mu⁹ in vno q⁹ genere est minimu⁹ et mēsurā oīum alioz. Dum q⁹ est maxima et minima respectu dictionis. est enim maxima. q⁹ fit iter ens et non ens. q⁹ in infinitu⁹ distat. s⁹ est minima. q⁹ est simplicissima. eo q⁹ i oib⁹ alijs includit. et n⁹ est

Contrarie sunt vniuersalis

Hic notificat p⁹mo p⁹pōes trias. et p⁹cedit oppositum tria dictionis ideo q⁹ p⁹pōes trie sunt eiusdē q⁹ritatis. non autem dictionis. sed idē est an diuersum. Dicēs q⁹ trie sunt v⁹lis affirmatiua et v⁹lis negatiua eiusdē subiecti et eiusdē p⁹dicati. vt oīs hō currit. null⁹ homo currit. Pro q⁹ notandū q⁹ p⁹pōes p⁹trarie debet esse eiusdē subiecti et eiusdē p⁹dicati quo ad tria. Primo quo ad vocē. quare iste non sunt p⁹trarie. omnis hō currit. nullum risibile currit. Secūdo quo ad significatiōem. i. q⁹ subiectū et p⁹dicatum debet vniuoce teneri. et non equoce. et ergo iste non sunt p⁹trarie. omnis canis currit. nullus canis currit. q⁹ canis equocatur. Tercio q⁹ ad supposita. id est q⁹ subiectū et p⁹dicatuz debent teneri eque stricte et eque ample. ergo iste non sunt p⁹trarie omnis homo est albus nullus homo est albus

Ar Dia tria sūt forme actiue et passiue ad inuicē. s⁹ p⁹pōes n⁹ sūt forme actiue et passiue ad inuicē. q⁹ non sūt trie. Dum q⁹ duplicia sunt p⁹traria. s. rez siue terminoz. et p⁹pōnū. mō p⁹traria rez sūt forme actiue et passiue ad inuicē. s⁹ non p⁹pōnū.

Ar In istis p⁹pōib⁹. oīs hō currit et null⁹ hō currit. imini non accipiunt eque ample et eque stricte. ergo non sunt p⁹trarie.

Tractat⁹.

Alis pbat⁹ qz in pma ppoe hō stat p viris ⁊ mulierib⁹. ⁊ in se/ cūda stat p viris tm̄. Dm q ille ppdes nō sū p ne grā signifi/ catōis ⁊ smōis vt argumtū pbat. s3 stute vsus accipiūt vt cō/ trarie. Un̄ ppe loqūdo iste sū prie. ois hō ē alb⁹. null⁹ hō ē alb⁹ qz ibi termi tenet eodē mō rōe illi⁹ adiectum alb⁹. qz sensus est. ois hō ē alb⁹. ⁊ null⁹ hō ē alb⁹. i. ois hō mascul⁹ est alb⁹. ⁊ null⁹ homo masculus ē alb⁹.

Subcōtrarie sūt particula

Dicoñdit q ppdes sū scōtrarie. Et dī q sū picularis affirma/ tiva ⁊ picularis negativa eiusdē subiecti ⁊ eiusdē p̄dicari. vt q dā hō ē cf. qdā hō nō ē cf. Et dicēt subcōtrarie qz ponūt sub p̄tra/ rijs sicut pō ponūt sub suo toto.

Arguit Non sunt aliq ppdes subcōtrarie. ergo nec sub cōtrarie. p̄ia patz p simile. Dm q non ē om̄ no simile quis ambe ppdes contrarie sunt vles. ⁊ sub illis p̄i/ nētur ppdes p̄iculares quas dicimus subcontrarias. sed in p positionibus contradictorijs vna est p̄icularis sub qua nō po test contineri alia p̄icularis. qz sub illa non potest fieri subsup/ tio. ⁊ ergo defectus ē ex pte vni⁹ mēbri.

Querit Utrū ille sint subcōtrarie. iste hō ē cf. ⁊ iste hō nō ē cf. Rñf q nō. s3 sū p̄dictorie. Et qñ dī ille ppdes sū subcōtrarie q ponūt subcontrarijs. s3 iste sunt h̄mōi. igit rē. mior p̄z. qz ponūtur sub istis cōtrarijs. ois hō ē cf. ⁊ nul/ lus hō ē cf. Dm q licet fm rem ponātur sub cōtrarijs. nō tñ f̄ modū enūciandi. nā subiectū in illis non tenet eodē mō cū sub iecto. ppōñ cōtrariar. qz in cōtrarijs subiectū accipit p plib⁹ suppositis in ill⁹ hō solū p vno determinato ⁊ singlari supposito.

Arguit Cūa p̄dictoriar. ppōñū est v̄lis. s3 iste ambe sū singlares. ergo nō p̄dicunt. Dm q dupli/ ces sunt cōtradictorie. s3 fm rem ⁊ modū enūciandi sū. ⁊ in ill sp vna est v̄lis. Alie sū cōtradictorie fm rem tm̄ quas s3 ip̄ossi bile est simul esse veras aut falsas. ⁊ ille ambe p̄nt esse singlares. Utrū dī q duplices sunt contradictorie. s3 de subiecto cōi cui p̄t addi signū v̄le v̄l p̄iculare ⁊ de ill⁹ loq̄t textus. Alie sunt de subiecto singlari cui nō cōgrue addit signū vniūsalē. et ille am be sunt singulares.

Arguit Iste ppōes non sūt oppositae q̄ sūt sūt hē. s. ppō/
sūtōes subcontrarie sūt simul vere. ergo non sūt
oppositae. Dm q̄ oppositio in subcontrariis non sumit penes re
pugnātiā vītātis nec etiā q̄ntitatis. sed penes repugnātiā falsi/
tatis z q̄lītatis.

Contradictorie sūt vniuer.

Hic tercio notificat ppōes p̄dictorias. Et ē ratio ordinis. qz
contrarie z subcontrarie sunt eiusdē quātitatis. contradictorie
sūt z subalterne propōnes sunt diuerse quātitatis. sed idem est
aū diuersum. Et quia contradictorie opponūtur sū rem z mo/
dum sūt subalterne sūt sū modū tm̄. ideo p̄us agit de contradi/
ctorijs q̄ subalternis. Dicens. contradictorie sunt vltis affir/
matīua z p̄icularis negatiua. vltis negatiua z p̄icularis af/
firmatiua eiusdē subiecti z eiusdē predicati. Exemplū p̄mi. vt
om̄is homo currit qdā homo non currit. Exemplū scđi. vt nul/
lus homo currit. qdā homo currit.

Notandū p̄dictio est affirmatio z negatio
eiusdē de eodē. ad idē. sū idem. sūt z in
eodē tpe. Ex illa diffinitōe trahūtur q̄nqz p̄dictōes ad p̄ditionē
re q̄ site. p̄ma est q̄ ibi sit affirmatio z negatio vni⁹ z eiusdē de eo
dem sū rem z vocē sūt. quare hic non est p̄dictio. Tullius cur/
rit z marcus non currit. neqz hic om̄is canis currit quidā canis
nō currit. Scđa p̄dictio est q̄ ille due ppōes referātur ad idem.
z ergo hic nō ē p̄dictio. sortes currit supra pedes z non supra
caput. ergo sortes currit z nō currit. Tercia conditio ē q̄ sit sū
idē. z ergo hic non est contradictio. video oculis z non auribus
ergo video z non video. Quarta conditio est q̄ debent termini
teneri sūt. quare hic non est p̄dictio. homo est spēs. nullus hō
est species. qz cū dīr. homo ē spēs. homo tenet p̄ natura cōi. z cū
dicat. nullus homo est spēs. accipitur prout est in suis supposi/
tis. Quinta est q̄ ille due p̄positiones debent referri ad idem in
stans temporis. z ergo iste non contradicunt. Sortes legit hō/
die. sortes non leget cras.

Arguit In p̄dictorijs termini non tenētur similiter. er go
quarta conditio est falsa. Añs. pbatur. quia in
vna tenētur vniuersalr. z in alia p̄iculariter. Dm q̄ in cōtra

dictorij termini non debent teneri sicut quo ad omnia et quo ad distributionem. sed sufficit quod teneatur sicut quo ad acceptationem pro suppositis. quod subiectum in ipsis se pro suppositis accipit.

Arguitur Due propositiones contradictorie non possunt simul fieri in eodem tempore. ergo diffinitio presupponit falsum. Ans. probatur. quod in platone una sequitur alia. Et est argumentum Erastri qui dicebat quod non pertingeret contradicere. Dominus quia due propositiones contradictorie non formantur in eodem tempore. tamen referuntur ad idem tempus. quare dicitur in ultima conditione quod debent referri ad idem tempus.

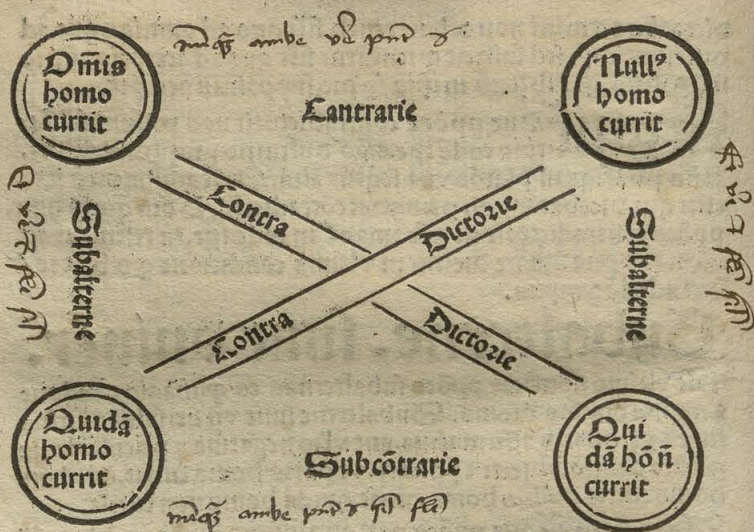
Subalterne. sunt uniuersales.

Hic ultimo notificat propositiones subalternas eo quod magis recedunt a natura oppositis dicens. Subalterne sunt uniuersales affirmatiua et particularis affirmatiua. aut uniuersales negatiua et particularis negatiua eiusdem subiecti et predicati. ut omnis homo currit. quidam homo currit. nullus homo currit. quidam homo non currit.

Arguitur Ille propositiones non opponuntur que sunt quandoque sicut vere et interdum sicut false. sed propositiones subalterne sunt hominibus. igitur recte. Dominus quod quia propositiones subalterne non repugnant in veritate neque in falsitate. tamen repugnant in quantitate. et hoc sufficit quod ad oppositas generaliter dicta. scilicet secundum quod hic capit.

Queritur Quare dicitur aliquando propositiones subalterne. Respondetur quod ideo. quod sunt due propositiones quarum una ponitur supra aliam. et sic dicitur subalterne quasi sub et super posite. quod una ponitur sub et alia supra. Sequitur correlatio. quod propositiones subcontrarie non dicitur subalterne eo quod ponuntur subcontrariis. quod hoc est in diuerso ordine et respectu contrariarum. non enim sunt subalterne inter se. quod una non ponitur sub alia sicut fit in subalternis. Et hec omnia planius videri habent in figura iam sequenti.

Primus

Propositionū triplex

Postq̄ Pe. Hyl. determinauit de oppositiōib⁹ ppo-
sitionū. Hic p̄ter volēs de legib⁹ ppositionū op-
posita determinare p̄mittit ppositionū materias
eo q̄ ille leges vlt regule variātur fm mutationez materie. Et p̄-
diuidit materiā. sc̄do declarat mēbra diuidētia. Dicēs ppositiō
nū triplex est materia. s. naturalis. p̄tingens et remota. Quarū
sufficiētia p̄t sic sumi. nā in omi p̄pōe ē habitudo p̄dicati ad s̄b-
iectū. vel ergo est habitudo repugnātie p̄dicati ad subiectū. et sic
ē materia remota aut pueniētie h̄ ē dupl̄r. qz vlt illa habitudo ē
necessaria. et sic ē materia naturalis. aut p̄tingens et accidentalis. et
sic est materia p̄tingens.

Arguit Nullū ens rōis hz materiā. s. p̄pō ē ens rōis.
q̄ nō hz materiā. Maior p̄bat. qz materia est
p̄m rei naturalis et entis extra aīam. vt patz p̄mo physicozum.

Tractat9.

Dōm q nullū ens rōis habet materiā proprie dictā. h3 tñ ma-
teriā silitudinarie sumptā. Un fm silitudinē ppō h3 triplicem
materiā. scz materiā ex q vt subiectū z p̄dicatuz. z materiā in q
scz subiectū vocis vl ipam vocē. z materiā circa quā scz enūcia-
bile ex quo fit p̄positio.

Querit Quid sit materia in p̄posito. Rñdes q ē ha-
bitudo p̄dicati ad subiectū. z nō ē subiectū vl
p̄dicatū fm se. Sed dices habitudo vnus ad aliud est forma
ergo non materia. Alis pbat. qz in rebus hñtib⁹ vnionē vnio ē
iparū forma. Dōz q habitudo potest cōpari ad duo. Uno mō
ad actualē vnionē p̄dicati ad subiectū. z tunc habet rationem
materie. Alio cōpat ad subiectū z p̄dicatū. z sic habet rōez for-
me. sed non est inconueniens q aliqd diuersimode habeat rōem
materie z forme.

Querit Qāo dñt ista duo. matia ppōm ē triplex. z p
positionū triplex est materia. Dōm q sic dñt
nā pma est falsa. z scda vera. Sz q pma sit falsa pbat̄ duplr.
qz sua p̄dictoria est vera. scz nulla materia p̄positionū est triplē
Scdo pbat. qz materia supponit determinate. sed nulla est de-
terminata materia que sit triplex. Qs aut scda sit vera p̄z. quia
materia supponit ibi simpli pro materia in cōi. z sub tali termi-
nō sic supponēte non d3 descendī. z ergo textus notanter dicit. p
positionū triplex est materia.

Naturalis ē illa in q̄ p̄redi

Hic describit materiā naturalē. Dicēs. naturalis est illa in q̄ p̄
dicatū est de esse subiecti vl p̄p̄iū eius. vt homo est aīal. homo
est risibilis. Et est rō ordinis. qz natura materie fundat sup con-
uenientiā p̄dicati cū subiecto. sed illa est maior in naturali qz cō-
tingenti. z in contingēti ē p̄fectior. qz positua qz in remota vbi
solū est negatiua.

Significat Ista ē in materia naturali. aīal est hō. tñ p̄dica-
tū nō ē de eē subiecti nec p̄p̄iū ei⁹. Dōm q licet
hō nō sit de eēntia aīal in cōi. ē tñ de eēntia aliqz suppositoz. scz
p̄tētoz sub hoīe. Un p̄tens z p̄uersa sūt in eadē materia z vlīc
oēs p̄pōes ex eisde extremis z de eodē subiecto z p̄dicato. z silit
sbalternās z sbalternata. vt vlis z sua p̄tictar̄ vl indiffinita

Arguit Hic hō ē aīalitas p̄dicatū ē de eēntia ſubiecti et tñ nō ē i mat̄ia nat̄iali. ſz remota. Dōm q̄uis p̄dicatū ſit de eēntia ſubiecti ſm rē. nō tñ ſm modū enūciādī qz aīalitati inq̄tū ſuī i abstracto ſpūge q̄ p̄dicet d̄ ſuis iſeriorib⁹.

Arguit Iſta ignis ē calid⁹ ē i mat̄ia naturali. tñ p̄dicatū n̄ ē de eē ſubiecti vt notū ē nec p̄p̄iū ē. qz n̄ p̄ueit ſoli igni eſſe calidū. Dōm q̄uis nō ſit p̄p̄iū q̄to mō eſt tñ ſibi p̄p̄iū ſcdo mō tñ ſufficit. Ul' dōm ē qz calor p̄uenit alijs ſecundario t̄ p̄cipacōez ſolū. tñ p̄ueit igni p̄ ſe t̄ p̄mario

Arguit Iſte ſz i mat̄ia p̄tingēti. aqua ē frigidā. t̄ra ē ſicca. qz ibi acc̄is p̄dicat de ſubiecto. ḡetiā iſta ignis ē calidus. p̄na t̄z a ſili. qz vbiqz p̄dicat acc̄is inſepabile de ſuo ſubiecto. Dōm qz ſi iſta acc̄ia capiātur eodē mō ſcz vt dī cūt aptitudinē ſic om̄s iſte p̄p̄os ſz i mat̄ia naturali non aut ſi capiātur vt dicūt actū.

Arguit Iſta ē i mat̄ia naturali ignis ē calidus etiā capiēdo p̄dicatū. vt d̄t actū ergo ſilr alie. Dōm qz nō ē ſile. qz ignis d̄t ſubam calidā de cui⁹ eēntia ē caliditas licz accidat mat̄ie ignis. Sz dicēs illd̄ quod vni eſt ſuba nulli ē acc̄is p̄mo phyſicor. ſed caliditas eſt acc̄is m̄ltaz ſubaz. ergo nō eſt de ſuba ignis. Dōm qz ſuba capiē duplr. Uno⁹ p̄ ente per ſe tñ nulli ē acc̄is. Alio⁹ capiē ſuba p̄ eēntia t̄ ſic qd̄ vni ē ſuba p̄ eē acc̄is alterius ſicut color ē de ſuba id eſt eēntia albedis. et tñ eſt acc̄is p̄arietis.

Querit In q̄ mat̄ia ſit iſta p̄p̄o. hō ē bon⁹. Dōm qz bonū capiē duplr. Uno⁹ p̄ bono moris q̄ mō dicim⁹ hōiem eſſe bonū qz p̄tuoſus ē. t̄ ſic ē i mat̄ia p̄tingenti. Alio⁹ capiē bonū trāſcendēter inq̄tū cōuertit cū ente. t̄ tunc ē i mat̄ia naturali.

Arguit Illa hō eſt hō ē i mat̄ia naturali. tñ p̄dicatū nō ē de eſſe ſubiecti nec p̄p̄iū ei⁹. p̄bat. quia idē nō eſt de eſſentia ſimp̄is neqz p̄p̄iū. Dōm q̄uis hō i cōi nō ē de eſſentia hoīs i cōi eſt tñ de eēntia ſuppoſitor. qz homo i p̄dicato capiē p̄ nat̄ia cōi. t̄ i ſubiecto capiē p̄ ſuis ſuppoſitis. Eſt em̄ reglā qz qñ idē p̄dicat de ſeip̄o. t̄ac ſubiectū h̄z rōem mat̄ie t̄ ſuppoſiti. ſed p̄dicatū induit naturā forme.

Tractatus

Querit In q̄ mat̄ia sit ista. hō ē ens. R̄ndet q̄ ens cap̄
p̄t̄ dupl̄r. Uno? p̄cipial̄r z sic est in mat̄ia
p̄tingenti. qz tunc est verū acc̄s z valz t̄m sicut ex̄s. Alio? ca
p̄t̄ ens notial̄r vt est vnū transcendens. z sic est in materia na
turali. qz tunc sup̄ius p̄dicat̄ de suo inferiori. qz sic ens est de eē
subst̄antie z oim inferior̄.

Arguit P̄dicatū scz ens sc̄do mō cap̄tum p̄t adesse z
abesse homi. qz hō p̄t eē z nō esse. ḡ ista p̄posi
tio non est in materia naturali aliquo mō. D̄m q̄ lz ens possit
abesse homi hoc t̄m non est p̄ter corruptionē hois.

Querit In q̄ materia ē ista hō viuit. R̄ndet q̄ viuere
cap̄t̄ dupl̄r. Uno? vt d̄t actū viuēdi. z sic est
i mat̄ia p̄tingēti. Alio? cap̄t̄ vt d̄t aptitudiez z sic ē i mat̄ia nat̄ali

Cōtingēs ē illa in qua pre.

Hic diffinit mat̄iā p̄tingentē dicēs. Cōtingēs ē illa in q̄ p̄
dicatū p̄t adesse z abesse p̄ter subiecti corruptōez. vt hō est alb⁹.
Dic̄t̄ adesse p̄pter mat̄iā remotā. z addit̄ abesse ad d̄ram ma
terie naturalis.

Arguit Illa coruus est niger est in materia p̄tingēti. et
t̄m p̄dicatū non p̄t adesse z abesse p̄ter subiecti
corruptōez. Sc̄da ps p̄bat. qz p̄dicatū ē acc̄s inseparabile. Di
cendū q̄ q̄uis p̄dicatū non p̄t abesse subiecto fm rem t̄m b̄n f̄m
intellectū. quia d̄t Porphyrius q̄ coruus p̄t intelligi albus z
ethiops n̄st̄ens candore.

Arguit Propriū sicut risibile p̄t abesse homi fm intel
lectū. ḡ ista hō ē risibil̄ et̄s erit in mat̄ia p̄tingē
ti qd̄ falsū ē. D̄m q̄ lz risibile possz abesse homi fm intelle
ctū simplicē nō t̄m fm intellectū p̄ponētē z diuidētē.

Arguit Ille intellect⁹ p̄ponēs z diuidēs ē falsus q̄ in
telligit rē alr eē qz ē. lz si intelligat coru⁹ alb⁹ res
alut̄ intelligit qz ē. igr̄ tē. D̄m q̄ coru⁹ p̄t capi dupl̄r. Uno mō
q̄ritum ad sua p̄ncipia cōplexionalia. Alio modo quantū adesse
speciuecū z p̄ncipia essentialia siue substantialia. vnde capiēdo
coruū. p̄mo? sic nigredo nō p̄t sibi abē. qz coru⁹ ē al̄ colericū et̄

calide nature. scilicet caliditas est mater nigredinis. Sed capiendo
corruū q̄ntuz ad esse sp̄ificū z p̄ncipia subalia sic nigredo bñ
p̄t abesse corruo etiā in scd̄a op̄atōe intellectus.

Querit In q̄ materia sit ista. hō ē q̄lis. Dōm q̄ si q̄le
capiat pro q̄li in cōi sic est in materia p̄tingē/
ri. Si hō capiat pro aliq̄ eius sp̄e. scilicet risibili sic necessario p̄uenit
subiecto z ē p̄pō in materia naturali. S; illa hō ē q̄tus ē īma
teria p̄tingēti l; p̄dicatū videat p̄p̄iū subiecto scdō mō. Et il
la hō ē. si est p̄dicat esse eēntie ē in materia naturali Si hō esse
eēntie sic est de materia p̄tingēti.

Querit In q̄ materia sit ista. hō morit. domus obu/
rit. Rñt q̄ morit capiat dupl̄r. Uno: inq̄tuz
de instantaneā dissolutionē vl' mutationē alie' viueris de eē ad
nō esse. Alio: vt de p̄ulā dispositionē ad illā mutationē de eē
ad nō esse. p̄mo: ē in materia remota. eo q̄ p̄dicatū repugnat s̄b/
iecto. sed scdō mō est in materia p̄tingenti. Et silr dōm ē de illa
p̄pōe. domus cōburit.

Remota est illa in q̄ p̄redi.

Hic oñdit q̄ sit materia remota. dicens. q̄ ē illa in q̄ p̄dicatū re/
mouet a subiecto. vl' in q̄ p̄dicatū nullo: p̄t p̄uenire subiecto vt
hō ē alin'. Pro quo notandū q̄ p̄dicatū tripl̄r remouet a subie
cto Uno modo fm vocē p̄ destructionē p̄pōis. Scdō p̄ aduen
tū negacōis. vt hō non est alin'. Tercio p̄pter repugnatiā sig/
nificator p̄dicati cū subiecto. z sic intelligit s̄. Et q̄ p̄z q̄ om̄s
p̄pōes affirmatiue falsē z silr oēs negatiue s̄e s̄t i materia remota

Querit Quare ista materia d̄r remota. Dōm q̄ n. idō
q̄ p̄dicatū remouet situat̄ a subiecto. nā vt
sic nō maneret p̄pō. s; q̄ res significata p̄ p̄dicatū nō p̄t p̄uenire
rei significate p̄ subiectū.

Arguit Ista sortēs ē albedo ē i materia remota. z tñ p̄di/
catū p̄t p̄uenire subiecto. Dōz q̄ l; s̄m ē p̄ueniat s̄/
bi. n̄ tñ s̄m mo' significadi eo q̄ p̄t cū p̄cisiōe ab i cēndō subiecto.

Lex et natura p̄trariarum

Hic p̄seq̄t de legibus p̄positionuz z p̄mo con trariarū eo q̄

Tractatus

oppo^{si}tria est p^{ro} alijs. Et p^{ro}stitit lex illa in tribus p^{ro}ctis. Pri^{mo} q^{ui} p^{ro}ie p^{ro}es in nulla materia possunt sil' esse vere. Sc^om q^{ui} in materia c^otingenti de acc^ote sepabili p^{ro}nt sil' esse false. Ter^o c^om q^{ui} in materia naturali. p^{ro}tingenti de acc^ote sepabili. et remo^{ta} ta nunq^{ue} possunt sil' esse vere vel false

Arguit Propo^{si}ti^o n^{on} h^{ab}et legē. q^{ui} ista determinatio p^{ro}suppoⁿⁱ nit falsū. Ans. p^{ro}bat q^{ui} lex p^{ro}cipit bonū et p^{ro}hi^{bet} malū. cu^m p^{ro}po^{si}ti^o n^{on} est capax. D^om q^{ui} lex capis dupl^{ic}i. Uno^o p^{ro}p^{ro}e ut ē ius scriptū ab antiq^{ui}s patrib^{us} c^ostitutū p^{ro}suades honestitū et p^{ro}hibēs inhonestū. vel ē regula de opib^{us} humanis docens modū viuēdi. sicut est lex nature. lex diuina. lex humana. et illā legē n^{on} h^{ab}et p^{ro}po^{si}ti^o. Alio^o capis silitudinarie. p^{ro} regula de m^o repug^{na}ti^o n^{on} p^{ro}ponū oppositaz. et ita capis h^{ab}

Querit Quare due cōtrarie non possunt sil' esse vere. R^{es}ndetur q^{ui} ideo q^{ui} cōtrarie p^{ro}posⁱes s^{un}t vni^{us} uersalis affirmatiua et vni^{us}alis negatiua eiusdē subiecti et eius^{dem} predicati. sed in affirmatiua p^{ro}dicatum denotat inesse omni^{bus} suppositis subiecti. et in negatiua denotat remoueri a q^{ui}libet supposito subiecti. sed impossibile est idē attribui oībus sup^{er}positis et remoueri ab oībus. Sc^oda ratio. quia si due cōtrarie essent simul vere seq^{ue}retur q^{ui} q^{ui}tuor p^{ro}posⁱes de q^{ui}tuor angulis. erunt simul vere. et per consequens due cōtradictorie essent si^mul vere quod est impossibile. Seq^{ue}la pat^{et}. q^{ui} ad veritatē vni^{us} uersalis seq^{ue}tur veritas p^{ro}ticularis

Querit Quare due cōtrarie p^{ro}nt sil' esse false. in mate^{ria} p^{ro}tingēti de acc^ote sepabili. R^{es}ndet q^{ui} i^o. q^{ui} in materia p^{ro}tingenti p^{ro}dicatū inest q^{ui}busdā suppositis s^{ub}iecti. et q^{ui}busdā n^{on}. q^{ui} n^{on} inest q^{ui}busdā suppositis subiecti v^{er}is negatiua falsificat. q^{ui} n^{on} inest sic reddit^{ur} v^{er}is affirmatiua falsa.

Querit Quare due p^{ro}trarie n^{on} p^{ro}nt sil' esse false in ma^{te}ria naturali v^{el} remota et in materia p^{ro}tingē^{ti} q^{ui} acc^ote est inseparabile. D^om q^{ui} i^o. q^{ui} in materia naturali p^{ro}dicatū ouenit s^{ub}iecto p^{ro} oībus suppositis. et q^{ui} sp^{ec} v^{er}is affirma^{ti}ua est vera. et negatiua falsa. et sil^{icet} est in materia p^{ro}tingenti. q^{ui} acc^ote est inseparabile. Sed in materia remota ecōtra. sp^{ec} affirma^{ti}ua est falsa et negatiua vera.

Arguit Iste si dicitur cuiuslibet hominis oculi est dexter cuius si
bet hominis oculi non est dexter. et tamen si sit verum. quod si sit
recto oculus non descendit. aut si descendit descendit est distinctus. quod
non falsificat propositiones. Sed quod iste propositiones non sunt dicitur. quod tamen
non distribuitur in una dicitur debet distribui in alia. quod non fit hic.
Et si sit dicitur de illis ois homo aliquid tempore currit. ois homo aliquid tempore non cur-
rit. Cuiuslibet dicitur altera pars est vera. cuiuslibet contradictonis
altera pars non est vera

Arguit Dicte propositiones se habent sicut vltis affirmatiua et
vltis negatiua. igitur si contrarie. prima probatur per textum
Primum quod non sufficit. sed requirit illa additio deinde. Ut dicitur. quod in illis
propositionibus est duplex subiectum. scilicet distributio et locutio. ex parte pro-
mi si vltis. sed ex parte secundi si indiffinita.

Arguit Iste si dicitur. ois homo est totum in quantitate. nullus homo est
totum in quantitate. et tamen si sit verum. Secunda pars probatur.
quod totum in quantitate est terminus. cuius distribuitur per signum vltis. sed sic est hic
in ambabus propositionibus. Sed quod iste propositiones sunt dupliciter capi. Uno
in sensu quem faciunt. scilicet in quantum homo supponit in veris personarum. et sic
si vltis et false. Alio in sensu in quem fiunt. ut. scilicet homo accipit per seipso.
per suppositionem materialiter. sic quod aggregatum ex ipso et signo accipiat per
vno subiecto. et sic si singulares et verum. sed non si dicitur

Arguit Iste due propositiones si dicitur. ois homo est albus. nullus
homo est albus. et tamen sunt si est verum. Sed due dicitur sunt si est
verum. Secunda pars autem probatur. quod habent potestatem ad hoc quod sunt si est verum. et si sit
argueretur de contradictionibus. Primum quod propositiones ille capiunt dupliciter. vno
modo se et absolute et in diuersis temporibus. et sic sunt et verum. Alio modo putantur
ad inuicem in eodem tempore. et sic non sunt et verum. et igitur dicitur. quod quis si possit
biles quantum ad veritatem. non tamen si ad inuicem impossibiles. Ut per dicitur
quod illa propositio est distinguenda. due dicitur sunt si est verum. quod vel si determinat
hic et ibi sunt. ut due contrarie si sunt. tunc est vera. aut determinat hic et
plerum esse vere. et tunc est falsa.

Arguit Si due dicitur sunt si est false. sequetur quod due dicitur
ne essent si est false. Sequela probatur quod sic se habent contrarie
ad veritatem. ita se habent ad falsitatem. sed ad veritatem dicitur. sequitur veritas
dicitur. igitur etiam ad falsitatem. Primum quod non est si est. quod per requirit ad
veritatem dicitur. scilicet veritas ois singularium. sed ad falsitatem dicitur sufficit fal-

Tractat9.

scias vni⁹ pticulari. z q^o nō sequitur falsitas pticulari ad falsitatem
vltis. sicut sequitur veritas pticulari ad veritatem vltis

Arguit Iste ppōes oē aīal est hō. nullū aīal est hō. sūt
in materia naturali. z tñ sūt sūt falsē. Dōm q^o
dicūt q^o de lege triaz ppōnū intelligit in pdicatioē directa. iste
autē sunt pdicatioēs indirecte.

Lex z natura subcōtrariāz

Hic manifestat naturā subcōtrariāz ppōnū q^o pōstuit in tribus
pūctis. Primū q^o subcōtrarie in nulla materia pōt sūt esse falsē.
Scdm q^o in materia ptingēti de accēte sepabili pōt sūt esse vtrūq^{ue}.
Terciū q^o i materia naturali. rēmotā z ptingēti de accēte isepabili
nūq^{ue} pōt sūt esse vtrūq^{ue} falsē. Rō pmi. qz si due subcōtrarie eēnt sūt
falsē etiā due pōt eēnt sūt falsē. sic si ista eēt falsa qdā hō currit
tūc ista eēt magis falsa oīs hō currit. z si ista ē falsa qdā hō si cur
rit tūc ista ē magis falsa nll⁹ hō currit. z sic ppōes qtuor āngulor^{um}
eēnt sūt falsē. z p pns due pōt eēnt sūt falsē. qd ē impossibile.
Rō scdi. qz i illis pdicatu pōt iesse alicui supposito sūcti. z alicui
nō. grā pmi significat affirmatiua. z grā scdi significat negatiua. Rō
terciū. qz i materia naturali sp affirmatiua ē vā z negatiua falsa
et i materia remota sp negatiua ē vā z affirmatiua falsa. alias eēt
due pōt eēnt sūt esse falsē. qd ē pmi pnci^{um} metaphisicale.

Arguit De q^olibet affirmatio z negatio vā. de nullo hō
sūt. sed subcōtrarie sūt affirmatio z negatio de
eodē. g^o nō pōt sūt esse vtrūq^{ue} Dōm q^o illa maior solū intelligit de
pōt eēnt sūt esse falsē

Arguit Impossibile ē idē pdicatu vtrūq^{ue} negari ab eodē
de q^o vtrūq^{ue} affirmat. g^o impossibile ē subcōtrarias sūt
mul eē vāz. pbat qz idē eīdē iesse z nō iesse ē impossibile
Dōm q^o impossibile ē idē pdicatu vtrūq^{ue} affirmari z negari de eodē sū
lecto singulari z vno nūo. tñ bñ pōt idē pdicatu affirmari z nega
ri de eodē sūcto vlti qd ē vni sūcti. Et q^ouis sūcti i eis pēnt⁹ p eis
vtrūq^{ue} suppoāt. tñ locutō reddidit vā p alio supposito i vna qz i alia

Arguit Iste qd dā ens ē bonū. qd dā ens nō ē bonū sūt i materia
naturali. z sūt sūt esse. g^o due subcōtrarie i matia naturali sūt
sūt esse. Dōz q^o bñ caput dupl⁹. vno⁹ vt ē passio entis. sic nūibile ē

ppa passio hois. et sic ista qdā ens ē bonū ē i materia naturali
 Alio: caput bonū p bonitate moris. et sic sū in materia ptingē
 ti. et possunt sū esse. sed nō pmo mō.

Si In materia naturali due subcōtrarie pnt sū esse. Pro
 bat. qz iste sū due subcōtrarie. qdā aīal ē hō. et qdā
 aīal nō ē hō. et tū sū ante se. Dm q. p. h. intelligit dcm su
 um de p̄dicatōe directa. sū iste sū indirecte p̄dicatōes.

Querit utrumque sint subcōtrarie qdā hō oē al ē. qdā hō
 nullū aīal ē. Dm q. nō. qz sū sū false. ut
 descēdēdo sub sūco cuiuslibet distinctiōe. vñ in subcōtrariis suan
 da ē ista p̄ditio: q ois fmin? distribut? in vna subcōtrariar. nō
 debet distribui in alia. et sū subcōtraria illi? qdā hō oē aīal ē. ē ista
 qdā hō aīal nō est. q est vera

Arguit Ille p̄pōes hnt se sicut p̄icularis affirmatiua
 et p̄icularis negatiua. g sū subcōtrarie. Dm q
 nō sufficit. sed vltra h̄ requit p̄ditio iam dicta

Lex p̄tradcōriar p̄pōnū

Hic manifestat legē p̄dcōriar p̄pōnū. di. q i nulla materia p̄
 dcōrie p̄pōes pnt sū ēē se nec sū false. Et nō p̄t ista lex p̄bati de
 mōstratōe. sū p̄bat p̄suasiōe. qz ē p̄mū p̄n? ex gen? qd nūhil h̄
 aū se p̄ qd p̄bati posset. Et sū duo p̄ncipia ex gen? p̄mū ē de q̄li
 bet affirmatio l negatio h̄a de nullo hō sū. et i illo p̄n? stādo due
 p̄dcōrie nō pnt sū ēē false nec sū se. Scdm ē idē eidē iesse et nō
 iesse ē ipossibile. Et p̄t sic formari p̄suasio. qz idē eidē et nō iesse ē
 ipossibile. g ipossibile ē duas p̄tradcōrias ēē sū h̄as v̄l falsas

Arguit Una p̄tradcōriar p̄pōnū ē h̄a g altera. et si vna
 sit h̄a et alta. g āte sū se. p̄ma p̄na p̄bat. qz alta
 ē h̄a l nō alta si nō alta g neutra qz nō alta et neutra eq̄pollēt. et
 p̄ p̄ns due p̄tradcōrie ēēnt sū false. qd nō ē min? incōueniēs
 Dm q̄ alta dupli caput. Uno: infinite p̄ aliq. et sic p̄ma p̄na ē
 bona sū nō scōa Alio: caput relatiue. et ē v̄t relatiū distinctar accē
 tis. et tūc p̄ma p̄na nō v̄t. v̄t n̄ seq̄t vna p̄tradcōriar ē h̄a. g al
 tera. i. reliq̄ q̄ huic ē opposita. Et v̄tteri? d̄r. q q̄n caput alter rela
 tiue. tūc nō alter et neuter nō eq̄pollēt. sū solū q̄n caput infinite.
 put ē signū p̄ticulare duor

Arguit In morte sortis idē sortis est et nō est. q̄ idē p̄t
eidē inesse et nō inesse. et p̄ n̄s due p̄dictorie pos
sunt s̄l esse vere. Aliis p̄bat. qz illa duo d̄nr s̄l esse q̄ sunt in eo
dem instāci. Dm̄ q̄ nō est idē instans formalr q̄ sortis est et
q̄ nō est. s̄z b̄n materialr. qz vt est finis p̄teriti h̄z in eo eē. et inq̄
tū est p̄ncipiū futuri h̄z in eo nō esse

Arguit Iste s̄l p̄dictorie hō ē spēs et null⁹ hō ē spēs. et
s̄l s̄l vere. p̄ma ē h̄a p̄m̄ oēs logicos. sc̄da etiā ē
h̄a. vt p̄bat p̄ ei⁹ descēdētes. vt iste hō nō ē spēs. et iste hō nō est
spēs. et ita de alijs. Dm̄ q̄ nō s̄l p̄dictorie. Et q̄n̄ d̄z h̄nt se s̄
cūt v̄lis negatiua et idiffinita affirmatiua q̄ p̄dicūt. Dd̄z q̄ ista
hō ē spēs nō ē idiffinita s̄z singulari. et e⁹ p̄dictoria ē hō nō ē spēs
qz singulari affirmatiua p̄dicat singulari negatiue.

Notandū Tres requirūt p̄dictōes ad h̄ q̄ aliq̄ p̄
p̄dēs sint p̄dictorie. P̄ia est q̄ sint eūl
dem s̄bcti et eiusdē p̄dicati. v̄l q̄ termi supponāt eodē genere sup
pōnis. q̄re iste nō p̄dicūt hō ē spēs null⁹ hō ē spēs. Sc̄da q̄ t̄mi
n⁹ nō distribut⁹ in vna p̄dictoriaz distribuat⁹ in alia. q̄re iste n̄
p̄dicūt. oīs hō aīal ē. q̄dā hō aīal nō ē. qz ante s̄l h̄e. vtz p̄ descē
dētes. Tercia ē q̄ t̄min⁹ distribut⁹ in vna nō distribuat⁹ i alia
q̄re iste nō p̄dicūt. omnis hō oē aīal est. aliq̄s homo nullū aīal ē
qz sunt ambe falsē.

Lex siue natura subalternaz

Hic ultimo terminat Pe. h. de lege subalternaz. qz oppō subal
ternaz est vltima. q̄ etiā lex subalternaz. qz q̄lis est ordo in sub
iectis. talis ē ordo in p̄p̄etatis subiectoz.

Notandū Lex subalternaz p̄sistit i q̄ttuor p̄ncip̄
p̄mū si v̄lis ē h̄a p̄ticulari ē h̄a Rō il
li⁹ ē. qz ad h̄ q̄ p̄pō affirmatiua sit h̄a requirūt q̄ p̄dicatū h̄e act
būt oīb⁹ suppositis s̄bcti. et in v̄li negatiua requirūt q̄ p̄dicatū re
moneat a quolibet supposito subiecti. si ergo p̄dicatū vere attri
buit oīb⁹ suppositis s̄bcti. etiā h̄el attribuit aliq̄b⁹. si q̄ v̄lis ē h̄a
p̄ticulari erit h̄a. Rō sc̄da ē. qz si v̄lis eēt h̄a et p̄ticulari falsa se
q̄ret q̄ due p̄dictorie eēt s̄l h̄e. l̄ falsē q̄d ē impossibile. seq̄la p̄tz.
qz si ista eēt h̄a. oīs hō currit. et ista eēt falsa q̄dā hō currit q̄ ē s̄b

alterna. tunc ista esset ha qdā hō nō currit p legē subcontrariā. s. ista. aliq̄s hō nō currit. dicit pme. s. ois hō currit q̄ ponebat ha ergo due dictione essent fil. he. si ista esset ha ois hō currit. tunc ista eēt falsa nullus hō currit. s. ista nullus hō currit. dicit isti particulari qdā hō currit. q̄ ponebat falsa. ergo due contradicto / ne eēt simul falsæ.

Secundū punctū. Ad veritatem particulari nō sequitur veritas vltis. Cū rō ē. qz plus requirit ad veritatem vltis ppositis qz particulari. nā ad veritatem particulari requirit et sufficit qd predicatū verificet de vnicō supposito subiecti pōtō sub pōne vltis. s. ad veritatem vltis requirit qd predicatū verificet de oib⁹ suppositis subiecti. si sit affirmatiua. et si sit negatiua requirit qd remoueat ab oibus suppositis. si ergo predicatū vere dicit de vno inferiori. nō oportet qd vere dicatur de quolibet.

Arguit Bñ sequit qdā hō ē risibilis. q̄ ois hō est risibilis qdā hō est aial. q̄ ois hō ē aial et sili in materia pūm gēti. vt qdā sol lucet. g⁹ ois sol lucet. g⁹ ad veritatem particulari sequit veritas vltis. Dm qd bñ sequit grā materie. s. nō grā forme qz in sili forma dat instātia. vt nō sequitur qdā hō est alb⁹. ergo omnis homo est albus.

Tercium ē. Si vltis est falsa nō oportet particularē esse falsam. Rō est. qz ad falsitatem ppositis vltis sufficit falsitas vnius suppositi. sed ad falsitatem particularis non sufficit falsitas vni⁹ suppositi. et g⁹ plus requirit ad falsitatem ppositōnis particulari qz vltis. et sic facili⁹ pōt ppositū vltis eē falsa qz particularis. Et nō oportet qd si predicatū falsē dicat de vno supposito (qd sufficit ad falsitatem vltis) qd ergo falsē dicat de oibus. vt expigit falsitas particularis.

Quartū ē. Si particularis est falsa. oportet vltimē esse falsam. Rō qz ad hoc qd ista sit falsa qdā hō currit requirit qd cursus remoueat ab oib⁹ suppositis subiecti. s. qd ista sit falsa ois hō currit requirit et sufficit qd cursus reoueat ab vnicō supposito subiecti. si g⁹ predicatū remoueat ab oib⁹ suppositis subiecti etiā remoueat ab vno supposito subiecti.

Arguit Ad positōem vltis nō sequit positio particulari. vt ad positōem hois nō sequitur positio sortis. g⁹ ad

Tractatus

Veritate vltis non sequitur veritas particularis. Dicitur quod licet ad positum vniuersalis incompleti non sequitur positio particularis. tamen bene ad positum vniuersalis completi. et de illo vlti completo est hoc ad positum

Arguitur Ad veritatem vltis compleri non sequitur veritas particularis quia non sequitur. omne animal propter sortem currit. ergo quoddam animal propter sortem currit. Dicitur quod male arguitur. quia particulari positioni non potest addi exclusio. sed dicitur sic capi sua particularis. ergo quoddam animal aliud a sorte currit. et sic tene arguitur

Arguitur In omni bona prima includitur prima in suo ante. sed in falsitate particularis non includitur falsitas vltis. ergo non sequitur ad ipsam. Dicitur quod quis in falsitate particularis non includat falsitas vltis formaliter. tamen includit fortualiter. quia in hoc quod predicatum falsum dicitur de quolibet supposito subiecti. inferitur quod falsum dicitur de aliquo quod sufficit ad falsitatem vniuersalem

Notandum Quod in legibus propositionum oppositarum fundatur quatuor regule quarum. Prima est arguendo ab vlti tam affirmatiua quam negatiua ad suam particularem indiffinitam l' singulararem bona prima cum constantia subiecti per legem subalternam. ut bene sequitur omnis homo currit. ergo aliquis homo vel iste homo currit. et est ibi locus dyalectice a toto in quantitate ad suam partem. Secunda arguendo a veritate vniuersali ad falsitatem alteri. et e converso. valet quantitas et est ibi locus dyalectice a dictione oppositis. Tercia arguendo a veritate vniuersali ad falsitatem alteri est bona contra. sed non e contrario. Quarta arguendo a falsitate vniuersali subcontrariis ad veritatem alteri. et non e converso valet contra. Exempla harum regularum facile haberi possunt ex legibus

Propositionum participantium

Postquam autem determinauit de opposita que est passio intrinseca propositioni hic consequenter vult determinare de alia passione. scilicet conuersione cuius ordinis ratio est. quia idem est autem diuersum. sed in opposita sunt propositiones utroque termino participantibus secundum eundem ordinem. et in conuersione ordine conuerso. ergo etc. Et primo diuidit conuersionem. et non diffinit eam. ratio illi est. quia conuersione non habet se ut vniuersalem. sed ut analogam ad conuersionem simplicem per accensum et per positum. sed analogum est per dictionem. Potest tamen conuersione sic diffiniri. conuersione est duarum propositionum contrarie. utroque terminis participantium ordine conuersione vniuersali ad aliam formalem primam

Querit Quare determinat h de pñsione Rñdet qñ
 nes ei. s3 pñsio ē passio pñs. q postq3 determinavit de pñsione. h
 determinat de pñsione q est passio pñs

Arguit Cōversio nō ē pñsio de propōe. q nō est pas
 sio ei. Dñm qñs cōversio nō pñsio de p
 pñsione in abstracto. tñ tene in pñsione. vt ista est falsa pñsio pro
 positio ē pñsio. tñ ista est vera propō est pñsibilis. sicut etiā non
 valet. hō ē risibilis. s3 hō ē risibil

Arguit Ois pñsio pñsio d3 pñsibilis pñsio de suo
 s3co saltē in pñsione. s3 pñsio in pñsione nō pñsio
 cat pñsibilis de propōe. q rē. Minor pñsio. q3 pñsio d3 de mē
 tis alijs. s. de pñsione scī Pauli. 7 de pñsione aq in vñtū Dñs
 q3 pñsio capis duplī. Uno generalī p mutatoe vñtū rei i aliā.
 et sic pñsio multis alijs. q3 dicim⁹ pñsio scī Pauli. Alio. ca
 pit pro mutatoe vñtū propōis in aliā. Et sic capis triplī. vno.
 p mutatoe vñtū propōis in aliā siue h fiat cū mutatoe pñsio i
 subiectū siue nō. 7 illo extēdit se ad pñsionē in oppositā qñli
 tatē. q sit qñ propō affirmatiua pñsio in negatiua. 7 ecōtra. et
 pñsio solū propōib⁹ de pñsio ad vñtūlibet. vt fortē currere ē
 pñsio. pñsio sic. fortē nō currere ē pñsio. Scdo capis pñsio
 pro mutatoe vñtū propōis in aliā cū mutatoe subiecti pñsio
 cati. 7 ecōtra. siue sit formal pñsio siue nō. vt h ē pñsio. ois hō ē
 risibil. q oē risibile est hō. Tercio. capis pñsio propō. 7 ē muta
 tio subiecti in pñsio 7 ecōtra iuxta regulas h pñsio. 7 sic est
 bona pñsio 7 formalis. q3 tenet in oib⁹ terminis sili forma ar
 guendi retenta. saltē loquēdo de pñsione simplici. 7 p accis. 7
 sic sumitur in pñsio

Arguit Cōversio nō est argumētatio. q nō ē pñsio forma
 lis. Alijs probat. q3 in pñsione nō ē mediū
 Dñm negādo pñsio. q3 pñsio formal h3 se in plus q3 argumētatio
 et sic arguit ab inferiori ad sup⁹ negatiue. q pñsio nō v3. sicut in
 sili nō v3. asin⁹ nō ē hō. q nō ē aial S3 alijs negāt añs. q3 dicūt
 q3 pñsio sit argumētatio enthymematiza. vt probat p diffinitōz
 enthymemat⁹ q pñsio pñsio. nā pñsio ē o3d in q nō oib⁹ pre
 missis añs pñsio inferē festinata pñsio Et illi pñsio dicūt. q3 redu
 cat ad syllogismū p additōz vñtū pñsio. sic sit i enthymēate vt

Tractatus

cōuersio vniūsalis negatiue reducitur ad celare. et puerſio p̄ticularis affirmatiue reducitur ad dari. s̄ p̄ticularis v̄l̄is affirmatiue in p̄ticularē ad dari p̄ticulari. Et p̄ concordia dicēdū ē q̄ puerſio ē b̄n̄ argumētatio in cōi et illatiua. nō t̄n̄ ē argumētatio dyalectica et p̄batiua q̄ ē argumētū p̄ orōnē explicatio q̄ arg^m est rō rei dubie faciens fidē qd̄ nō sit in cōuersiōe. q̄ cū dicis hō currit. ergo currens ē hō. p̄ns nō facit fidē de antecedente neq̄ p̄bat ipsum.

Slr Cōuersio ē mutatio p̄dicatū in subiectū et ecōtra. s̄ talis mutatio nō ē p̄na. q̄ p̄ticularis nō ē p̄na. Dōm q̄ cōuersio capis duplicis. Uno mō p̄ mutatiōe subiecti in p̄dicatū et sic est p̄na. Alio mō capis p̄ habitudine p̄uerſe ad p̄uertentē q̄ fundatur in tali mutatiōe. et sic est formalis p̄na q̄n̄ sit s̄m̄ regulas hic positas. sed s̄m̄ alios est p̄na argumētatiua gr̄a vni^m termi q̄ nō ponit in cōuertēte sicut ponebat in p̄uersā. et sic ex p̄nti noiat q̄n̄dam cōsequentiā.

Slr arguitur p̄dicatū nō pōt fieri subiectū. q̄ nō ē p̄uerſio possibilis. Ans p̄bat. q̄ vniū disparatū nō pōt mutari in aliud. Etia forma nō pōt fieri materia. sed p̄dicatū h̄z se vt forma et subiectū vt materia. ergo subiectū nō potest mutari in p̄dicatū. vel ecōtra. Dōm q̄ p̄dicatū et subiectū capiunt duplicis. Uno mō formalit̄ et sic p̄dicatū nūq̄ sit subiectū. Alio mō materialit̄. s̄ p̄ illo qd̄ est subiectū et pro illo qd̄ ē p̄dicatū. et sic subiectū pōt fieri p̄dicatū et econtra.

Slr In ista p̄uersiōe hō est azin⁹ igit azin⁹ est hō. p̄dicatū materialit̄ sumptū. s̄ azin⁹ nō sit hoc subiectū hō. q̄ p̄dicatū nō sit subiectum materialit̄. Dōm negando p̄nam quia ibi cōmittit fallacia p̄ntis arguēdo ab inferiori ad superi⁹ cū distributione sicut in fili nō sequit hō nō est hoc aīal azinus. ergo hō non est aīal.

Slr Aristotiles ponēs spēs cōuēsiōis p̄mo priorū ponit t̄m̄ duas spēs. s̄ cōuēsiōnē in terminis et i p̄te. q̄b⁹ corrūdēt p̄uersio simplex et p̄ accidēs. q̄ p̄. h̄is. est sup̄flū⁹. Preterea hō et risibile p̄tunt s̄ nō s̄m̄ aliquā itaz p̄uersiōnū. ergo sūt plures spēs p̄uersiōis q̄ tres. Dōm q̄ p̄uersio capis duplicis. Uno⁹ p̄ut est instrumentū q̄ mediāte sillogismi ip̄secti reducitur ad sillogismos p̄fectos. et illo mō p̄siderat ab Ar̄. in primo priorum et q̄ cōuersio p̄ cōtrapositiōnē ad h̄ nō defuit. q̄ i tali reductiōe

debent manē idē termi s; incōuersione p cōtrapōem sūi finiti
mutant in terminos infinitos. ergo nō determinat d puerfioe p dpo
sitionē. Alio mō caput vt ē passio ppōnū absolute. z sic pūdera
tur h quo mō cōuersio p cōtrapōem ē spēs eius. Ad scdm dōm q
subiectū z ppa passio dicūt ad cōuertibilitatē s; ppe nō pūtūt.
vñ cōuertibilitas est passio terminoz cōuertibilin q sūt de se in
cē vlr verificabiles vt hō et risibile. Cōuerrētia ē passio relatioz
q cōuertūt sūi subistēdi cōsequētiā vt si pī ē fili⁹ ē. S; cōuē
est passio ppōnū et diuidit in tres spēs scz i cōuersiōz simplicē.
p accidēs et p cōtrapōem quaz sufficiētia sic sumit. Nā in oī cō
uersione est mutatio subiecti in p̄dicatū et ecōtra. vel ergo in tali
mutatiōe termi hñt cōtrariā positionē. sic q in vna ppōe ponū
tur termini finiti et in alia infiniti. et sic ē cōuersio p cōtrapōem
vel hñt similē positionē et hoc duplr. vñ qz vna seq̄t immediate
ad aliā et sic est cōuersio simplex. vel ex p̄nti et sic ē pūlio p accēs

Querit Quō puerunt ppōnes singulares. Dm q
cōuertunt simplr sicut ppōnes p̄titulares. qz
de particularibus indiffinitis et singularib⁹ idem est iudiciū q
ad cōuersionē. Vel dicendū q duplices sunt ppōes singulares
alique sunt in quibus p̄dicatū est termin⁹ singularis. et tūc cō
uertuntur simplr. sicut ista iste hō est sortes. Alie sunt in quibus
p̄dicatū est termin⁹ cōis distributus z tūc cōuertūt in vlez
p accēs. vt hic sortes nō est asin⁹ ergo nullus asinus ē sortes.
S; qñ p̄dicatū ē termin⁹ cōis nō distribut⁹. vt hic sortes ē hō
tūc cōuertunt in indiffinitā p cōuersionē simplicē. Et qñ d; in
cōuersione simplici manet eadem q̄titas que in illis variat.
Dm q licet nō maneat eadē q̄titas sūi modū enūciandi. ma
net tñ virtualiter q̄tū ad id p q verificat ppō qz sicut singularis
reddit vera p vno supposito ita sūi p̄ticularis vel indiffinita.

Conuersio simplex est quā
do. Hic determinat de spēs⁹ puerfionis. Et pmo de cōuersionē sim
plici in qua est mior mutatio. ergo magis accedit ad naturā cō
uersionis. Dicens cōuersio simplex est qñ de subiecto fit p̄dica
tū et ecōtra. manēre eadē qualitate z q̄titate ppōnis. z h mō cō
uertit vls negatiua in se et p̄ticularis affirmatiua in se.

Arguit Dis cōuersio fit in ppōe que ē cōposita g nul
la ē pūlio simplex. Dm q pūliōz ē simplicē

Tractatus

intelligit dupliciter. vno modo sic fiat in subiecto simplici et sic nulla est simpliciter veritas per argumentum. alio modo per abnegationem mutationis accidentis quod si in illis propositionibus et sic est aliquod velum simpliciter in quo non mutat qualitas nec quantitas

Arguitur In consideratione simplici non manet eadem qualitas et quantitas quod est et naturalis non est bona. autem patet dicendo 102. currit quoddam currens est sortis. Dicitur quod quis ibi non manet eadem quantitas quantum ad modum enunciandi tamen bene quantum ad rem enunciatam scilicet quantum ad ea pro quibus verificantur ille propositiones ut patuit

Notandum Vltis negatio conuertitur simpliciter ut nullus homo est alius quam nullus alius est homo. scilicet vltis affirmatio non potest conuertere simpliciter. Et ratio est si vltis affirmatio conuertitur in se simpliciter. tunc ibi argueretur a non distributo ad distributum ut patet dicendo omnis homo est animal. ergo omne animal est homo quod consequentia non valet. quia arguetur a non distributo ad distributum est arguetur a positione consequens ad positionem antea id est a positione superioris ad positionem inferioris vltis est arguere a positione indiffinita ad positionem vniuersalem.

Arguitur Non sequitur nullum mortuum est homo ergo nullus homo est mortuus quia conuersa est haec et conuertens falsa. ergo textus est falsus. Dicitur quod in omnibus conuersionibus obsequat est quod non arguatur a non distributo ad distributum et a non amplo ad amplum cum distributio sicut fit in proposito quia homo in predicato conuertitur non applicat sed in subiecto conuertitur applicat per his que sunt et fuerint coplate tunc propter principium preteriti temporis. Et quando dicitur illud principium esse ponit conuersa. ergo homo per ipsum applicat. Dicitur quod principia preterita et futura posita in pro applicat subiecta sed posita in subiecto non applicat preterita. et igitur ista nullum mortuum est homo dicitur sic patet. ergo nullus prius homo est mortuus.

Si Non sequitur nullus senex erit puer. ergo nullus puer erit senex Si similiter nulla metrix erit yugo. ergo nulla yugo erit metrix. ergo vltis negatiua non potest simpliciter conuertere. Autem patet quia prius videtur esse verum et conuertentes false. Dicitur quod iste propositus bene conuertitur. et sic conuertens est ita sicut conuersa et hoc gratia applicationis. vltis dicitur quod iste due propositiones possunt capi dupliciter. vno modo in sensu composito et sic sunt verum. ut nullus senex in quantum senex erit puer. ergo nullus puer in quantum puer erit senex sic sicut dicitur dicitur alia propositio nulla metrix erit yugo Alio modo capitur iste propositus in sensu diuiso ut nullus senex erit puer. id est nullus qui est erit senex erit puer. ergo nullus qui est erit puer erit senex. et sic sunt false. sed non est inconueniens quod ex falsis sequatur falsum. et quod falsa conuertatur in falsas.

Notandum

Particularis affirmatiua puerit in p
 ticularē affirmatiuā simplr. vt quidaz
 hō curret. ergo quoddā currens est hō. vñ añqz illa ppositio con/
 uertit in q ponit verbū adiectiuū d3 tale verbū resolut in ver/
 bū substantiuū. 2 in suū picipiū. 2 tūc subiectū d3 poni loco p
 dicati. S3 q ista pñsio sit bona pbat p sillogismū expositoriū
 qz ista ē vera. qdā hō est aīal. oportz q aliqd idē sit hō 2 aīal
 signet illud 2 sit sortis tūc arguit sic. sortis est hō sortis ē aīal.
 ergo quoddā aīal est hō. 2 sic ista seqt ad illā. qdam hō ē aīal ad
 quā sequunt pmissi illi sillogismi expositori.

Querit

Quot sint cautele vel regule in pueriōe seruā
 de. Dm q septē. pma est si nō ponat copu
 la expresse s3 verbū adiectiuū tūc añ pueriōe illud verbū pri
 d3 resolut in suū picipiū. 2 hoc verbū est. vt hō curret resolut
 sic. i. hō est currens. Scda si post copulā suz es est nō sequat rect
 sed obliqu. tūc in pueriōe d3 suppleri ens loco pdicati mate/
 rialis. vt ista panis ē in fornace. conuertit sic. igit ens in forma/
 ce ē panis. Tertia vt in cōuertente seqt congruitas. vt null^o la/
 pis est aīal. q cōuertit. q nullū aīal est la pis 2 nō nullus. Quar
 ta si subiectū nō sit expressū vt ppō pri^o resoluat. aut si sit obli/
 quus pri^o reducat in rectū. Quinta q nō mutet gen^o supponis
 nec arguat a nō distributo ad distributū. i. q null^o termin^o di/
 stribuat in cōuertēte q nō sit distribut^o in cōuersa. 2 ppē hāc cāz
 pticularis negatiua nō cōuertit simpliciter. Sexta vt fuet eadē
 ampliatio qre nō seqt. hō est mortu^o. ergo mortuū est hō. qz hō
 ampliā in cōuersa 2 in cōuertēte nō qre oportet addere. igitur
 mortuū est vel fuit hō. Septima vt seruet eadē restrictio. ergo
 nō seqt. null^o hō est mulier ergo nulla mulier ē hō.

Ar

Nō sequit qdā hō videt lapidē. ergo quidaz lapis videt
 hominē. Quidā lapis ē in muro. ergo qdā mur^o ē in la/
 pide. Quidā panis est in furno. ergo quidā furnus est in pane.
 Quidam cultellus est in vagina. ergo quedā vagina est in cul/
 tello. Quidam ocul^o est in capite. ergo qdā caput est in oculo.
 Quoddā vinū est in dolio. ergo quoddā dolium est in vino. er/
 pticularis affirmatiua nō cōuertit simpliciter. Dm q iste p/
 pōsitiōes nō bñ cōuertunt. qz in cōuersiōe determinatio p dica
 ti nō d3 poni p subiecto sed verū predicatū qd habet p resolu/
 tē ppōnis cōuertēde. vt dixit scda cautela.

Conuersio per accidēs est

Hic diffinit pñsionē p accidēs. z cū hñ oñdit q pñones fm hñe spēm pñertunt dicēs. Conuersio p accidēs ē qñ de subiecto si pñi carū z ecōtra manēte eadē qñtate sz mutata qñtate vt pz i tertiu

Ar Quātitas pñonis ē prior qñtate. g ad mutationē qñti /
tatis seqt mutatio qñtatis. Tener pñā. qz ad mutatio /
nē prioris seqt mutatio posterioris. Dñm qñs ad muta /
tione prioris seqt mutatio posterioris in nūero non tñ in spē.

Arguit Ens p accñs nō cadit sub arte. sz pñersio p ac /
cidēs est ens p accñs. vt pz ex ei⁹ noīe. g zc.
Dñm q ens dñ p accñs duplr. Uno mō qz ē cōtingēs casuale
aut fortuitū. z sic vez ē q ens p accñs nō cadit sub arte in pñi /
culari cōsideratū. Alio⁹ dñ ens p accñs. i. p aliud. z tale bñ cadit
sub arte. z sic in pposito dñ conuersio p accidēs.

Notādū Dñ vniūsalis negatiua conūtit in pñcula
rē negatiua p accñs. Probat p sillogismū
expositoriū. vt si ista ē vera null⁹ hñ ē lapis tñc ē aliqd singula
re qd est hñ z nō lapis. signet ergo illud z vocet fortes. tñc ar /
guīt sic. fortes ē hñ fortes nō est lapis. ergo aliqd lapis non est
hñ. Vel sic pbat. oīs illa pñā ē bona vbi oppositū pñtis repu
gnat añcedēti. sz hoc fit in cōuersiōe vniūsalis negatiue in p /
ticularē negatiua. ergo cōuersio ē bona. Et silū pbat. conuersio
vlis affirmatiue in pñicularē affirmatiua nō probat añt p sil /
logismū expositoriū sicut cōuersio vlis negatiue.

Ar Hic. oīs hñ ē aīal g qdaz aīal ē hñ. mutat suppo simplex
i pñonale z sic ibi cāt fallacia figure dictiōis ergo illa cō
uersio ē mala. Dñm q nō oīs mutatio supponis cāt fallaciā
sz qñ suppo simplex q fit respectu scde itētiōis mutat i pñonale
qd n fit i illa cōfisiōe. Et qñ dñ ista pñsio nō vñ bis audiui mñ /
sā. g mñsā bis audiui. qz pma ē vera z scda falsa z variat suppo
nō respectu scde itētiōis. Dñm q illa pñā nō vñ. qz arguit
respectu eiusdē signi qd ē cā talis supponis: sz qñ vlis pñertit
in pñicularē nō arguit respectu eiusdē signi.

Ar Nō sequit null⁹ hñ ē mulier. ergo qdā mulier nō ē hñ. g
vlis negatiua nō bñ pñertit i pñicularē negatiua p accñs.
g .iiij.

Primus

Dñm q̄ ista male puerit̄ s̄ d̄ sic puerit̄. null⁹ hō ē mulier q̄
qdā mulier nō est hō mascul⁹. q̄ in oī bona p̄na termi dēnt te/
neri equi ample et eque stricte. s̄ hō in ante stat p̄ mascul⁹ et in cō/
sequente p̄ masculis et femellis s̄l. g⁹ d̄ sibi addi in p̄nte. vna
pericula que restringit ip̄m ad standū p̄ masculis tantū.

¶ Nō sequit̄ null⁹ hō est spēs. g⁹ quedā spēs nō ē hō cū cō/
uersa sit p̄a et p̄ntes falsa. Dñm q̄ ista male puerit̄ sed
debet sic cōueri nullus homo est spēs. ergo quedā spēs nō ē ali/
quis hō quia hō stat in cōuersa p̄ suppositis. g⁹ etiā in cōuer-
te d̄ addi aliqd̄ signū qd̄ restringit hominē ad standū p̄ suppo-
sitis sic ē hoc signū aliq̄s. Et s̄l ista oīs hō videt lapidē qd̄ qdā
laps⁹ videt hōies n̄ bene cōuertit̄ sed debet sic cōueri om̄s hō videt
lapidē qd̄dam videns lapidē est homo

Cōuersio per cōtrapositiō

Postq̄ pe. h̄s. determinauit d̄ cōuersiōe simplici et pacis vbi
manēt eidē termi s̄ mutant̄ solū fm̄ s̄rū. hic p̄nter determinat de
puerione p̄ p̄positiōe nē vbi mutant̄ termi fm̄ s̄rū et significatū
s̄l. s̄ idē ē an̄ diuersū iō p̄z ordo. Dicēs puerio p̄ p̄trapositiōz
est q̄n de subiecto sit p̄dicatū et cōuerso manēt eadē q̄litate t̄z
titate s̄ mutant̄ termis finitis in terminos infinitos vt p̄z i l̄a.

¶ In oī p̄sione d̄z eē idē subiectū et idē p̄dicatū. s̄ i p̄sio-
ne p̄ p̄positiōe nō ē idē subiectū et p̄dicatū ḡ r̄c. Minoz
p̄batur q̄ et ter mi finiti et termi infiniti nō sunt idē termi. Dd̄z
q̄ q̄uis termini finiti et termi infiniti nō sunt idē termi fm̄ p̄ca-
tione sunt tñ idē fm̄ vocē et hoc sufficit ad istā puerionē.

¶ Singularis negatiua puerit̄ simplr̄ ḡ cō p̄cularis negati-
ua. tenet p̄ntia q̄ de p̄cularib⁹ et singularib⁹ ē idē indi-
ciū. Dñm q̄ pe. h̄s. intelligit hoc dictū in affirmatiuis et nō ne-
gatiuis. Et q̄n d̄z etiā tenet in negatiuis. q̄ sicut bñ sequit̄ sor-
tes nō ē asin⁹. g⁹ azin⁹ nō est sortes ita bñ sequit̄ in p̄culari ne-
gatiua quidā hō nō est azin⁹. g⁹ quidā azin⁹ nō ē hō. Dñm q̄ h̄
solū ē gr̄a materie et nō gr̄a forme q̄ nō tenet in oib⁹ terminis vt
nō sequit̄ quoddā aial nō ē hō g⁹ quidā hō nō est animal.

¶ Aristoteles d̄t in p̄io p̄oz q̄ p̄cularis negatiua nō cō-
uertit̄. r̄c. Dñm q̄ arist. nō absolute d̄t q̄ p̄cularis ne-

Tractatus

gatiua nō cōuertat. sed dicit q̄ cōuertatur in terminis vel i par
te idest simpliciter vel paccidens et hoc est verum.

Notandū Vltis affirmatiua cōuertit in vltz af-
firmatiua z piculari negatiua i picularē
negatiua p p̄trapōem. vñ qñcūq̄ sūt duo termi qz scatu vni^o ē
magis cōe z alteri^o min^o cōe z vterqz infinitat tūc ille termi^o ē
scatu fuit min^o cōe sit magi^o cōe et cui^o scatu fuit magis cōe. sit
min^o cōe vt sic al^o ē magis cōe et supius ad hoiem. sic ecōtra non
hō est supius ad nō al. qz de q̄to aliqd affirmatū ē cōi^o de tanto
negatū est spāl^o. et in hoc fundat bonitas hui^o cōuersionis.

Arguit Sic se hz hō ad aial sic se hz nō hō ad nō aial.
sz nō p̄dicat de d aiali i ppōe vli g^o nec nō hō
p̄dicabit de d n aiali i ppōe vli affirmatiua. Adior pbat qz sic se
habet affirmatiua ad affirmationē ita se habet negatio ad nega-
tionē vt p̄ p̄mo posterior. Dōm q̄ illa auctoritas d̄z intelligit
in p̄uertibilib^o z nō in cōparatione supioris ad inferi^o. Etia habz
veritate qñ negatio hoc totū negat qd affirmatiua affirmat.

Ar Cōuertēdo p̄icularē negatiua p p̄positōz arguit a n̄ dī /
tributo ad distributū. g n̄ bñ p̄utit. Ans pbat in ista cō-
uersione qdā hō nā ē laps. g qdā nō lapis nō ē nō hō. qz ibi hō
in p̄uersa nō distribuit et tñ distribuit in ppōe cōuertete. Dōz
q̄ h nō ipedit qz nō manēt idē remi in ppōe p̄utete z p̄uersa.

Et est notādū quod signū

Hic p̄nter. Pe. his. ponit duo notabilia. Primū signū qdēqz
sit illud qd ponit sup̄ subiectū cōuerse d̄z in cōuertete poni sup̄
totū p̄dicatū vt quidā hō est aial. ergo quoddā animal est hō.

Ar Ista oīs hō ē al p̄utit i illā qdā aial ē hō et tñ illd signū^m
oīs nō cadit sup̄ p̄dicatū. Dōm q̄ illd notabile nō hz ve-
ritatē in cōuersione p accns sz solū i cōuersione simplici z p p̄pōez.

Ar Nō hz veritatē in cōuersione simplici. Probat qz ista qdā
hō ē sores cōuertit sic simplr soz. ē hō. vbi illd sig^m qdā
nō cadit supra p̄dicatū cōuertēt. Dōz q̄ regla intelligit qñ p̄-
dicatū ē termi^o cōis sz hic p̄dicatū ē termi^o singlar^o cui nō p̄t ad-
di signū. Tūc pōit aliō notabile dicēs q̄ d p̄icularib^o idiffinit^o
z singlarib^o idē indicū. Et h̄ ē itelligenđū q̄ ad cōuersionē. et

nō q̄ ad oppōnē. qz sermones sūt intelligēdi s̄m materiā subie/
ctam. p̄mo ethicoz. sed hic fit sermo de conuersione.

Propositio hypothe.

tica est. Postq̄z p̄. hīl. determinat de vna sp̄e ppō
nis p̄r^o diuise. s. de categorica z de ei^o passioni/
b^o. s. q̄ntitate q̄litate oppōne materiā z cōuersionē
h̄ p̄nter determinat de alia ei^o specie. s. hypothetica.

Tulus ordīs ratio ē triplex. P̄ia qz ps ē an̄ tortū. s. p̄positio
categorica ē ps ppōnis hypothetice. Alia rō ē. qz simplex est
an̄ cōpositū. s. ppō categorica est simplicior q̄z hypothetica.
Tertia rō est. qz magis p̄ncipale ē an̄ min^o p̄ncipale. s. ppō ca/
thegorica ē p̄ncipali^o cōsiderata in isto tractatu q̄z hypothetica
ergo zc. Minor p̄z. qz p̄rim^o tractat^o or̄ dinat ad q̄rtū in q̄ de/
terminat de sillogismo simplici dicto q̄ cōstituit ex ppōnib^o ca/
thegoricis. P̄rio ergo diffinit ppōnē hypotheticā dices. hypo/
thetica ē illa q̄ h̄z duas ppōnes categoricas diuētas tāq̄z p̄n/
cipales p̄tes sui. vt si hō currit hō mouet. Et ē sens^o diffinitōis
ppō hypothetica ē ppō q̄ h̄z explicite v̄l ip̄licite duas ppōnes
vel aliq̄ cōplexa ip̄s p̄portionabilia cōiunctas vel p̄iuncta p̄ cō
iunctionē vel aduerbium. D̄ p̄rio ppō q̄ ponit loco generis. D̄
scdo ip̄licite pp̄t illā. sole oriēte dies sit. D̄ tertio vel aliq̄ com
plexa pp̄t illā vel p̄silem. si hō curreret homo moueret. D̄ q̄rto
vel aduerbiū pp̄t illā. sortes currit z plato disputat.

Querit Urz dicta diffinitio p̄ pōnis hypothetice sit
bona. D̄m q̄ sic. qd̄ p̄bat p̄ cōditiones bōe
diffinitionis q̄ huic conueniūt. Etia ois illa diffi^o ē bōa q̄ bat
p̄ gen^o z d̄rām querribilē cū diffinito. s. p̄ns ē h̄mōi igit.

Ar Nullū complexū p̄t diffiniri s. p̄positio hypothetica est
qd̄ complexū igit. D̄m ē solū qd̄ complexū s̄m vocē
z non s̄m rē. qz ille plures voces repiunt ad circuloquēdū vnā
sp̄em p̄positionis cui nō est simplex nomē impositū.

Ar Propositio hypothetica ē qd̄ cōplexū s̄m rē scātā. p̄bat
qz continet multas voces plures res scātes. D̄m q̄
illa plura capiūt incomplexē. s. inq̄tū conueniūt in vna forma
p̄positionis hypothetice. Sed aliq̄ dicūt. q̄ h̄ diffinitat p̄ scda
lētōe z n̄ p̄ obiecto illi^o intētiōis qd̄ superi^o reprobātū est.

Tractatus

Querit Quare phs in libro perihermenias nō deter/
minat de ppōe hypothetica. Dd3 pmo q iō
qz hypothetica cōstituit ex categoricis. cognitis q categoricis fa/
cilit cognoscē hypothetice. Scda rō qz phs ibidē dēmiat de
enūciatōe vt finalr ordiat ad dēmiatōez q pcedit ex vers z necē
rijs. s3 ppō hypothetica n cōtinet dēmiatā pōitatē qz capit suā

Querit Utz ppō categorica pōitatē a pōitate pōiā.
z hypothetica dīant spē. Dd3 q sic qz q cūqz
dīnt fm suas formas específicas illa dīnt spē. s3 sic ē h de ppōne
categorica z hypothetica. g° dīnt spē. mior pr3 qz ē alia forma
ppōis categorice z alia hypothetice. nā forma ppōis hypote/
tice ē cōiūctio z forma ppōis categorice ē verbū substantiuū

Arguit Partes nō differūt specie a suo toto. s3 ppō ca/
thegorica ē ps hypothetice g° nō differt spē ab
ipā. Dd3 ad maiore q ps capit duplr. vno° iqtū ē lb forma
toti° z sic nō differt spē a suo toto. Alio° capit fm se. z sic ps di/
stinguit spē a suo toto. qz sic aliq est ppa forma pris q nō ē i to
to. Vel dicēdū ad minore q ppō categorica capit duplr. vno
mō sub rōne pris hypothetice. z sic categorica nō differt spē a
ppōe hypothetica. Alio° capit fm se z sic differt specie ab ipsa.

Arguit Idem est ppō z ppō vna. s3 ppō hypothetica
nō est ppō vna. ergo non est ppō. Dicendū
ad minore q qzuis ppō hypothetica nō sit vna simplr tñ ē vna
aggregatiue cōstituta ex duab° ppōnib° categoricis.

Arguit Ex duob° actu existētib° nō pōt fieri terciū. sed
ppōes categorice sunt duo entia in actu. ergo
ex ipis nō pōt fieri ppō hypothetica. Dd3 ad maiore q vnū ca/
pit duplr. vno° p vno simplr. alio mō p vno aggregatōe. vñ ex
duob° entib° in actu exētib° nō pōt fieri vnū terciū simplr s3 bñ
aggregatōe. vl pōt dici ad minore q ex duab° categoricis vt i actu
sūt nō pōt fieri ppō hypothetica tñ bñ iqtū vna ē i pōia ad altaz

Str Nulla spēs formalit distincta cōtra aliā spēm pōt ēē in pō
tētia ad cōstituēdā illā spēm. sic hō nō ē in pōia ad cōsti/
tuendū azinū. s3 categorica est spēs distincta cōtra hypotheticā
ergo nō ē in pōia ad cōstituēdū ipaz. Dd3 q vna spēs forma/
liter nō pōt ēē in pōia ad cōstituēdū aliā tñ bene materialiter

Arguit Propo hypothetica h3 plures pres q3 duas g3
diffirōez. Ans pbat qz h3 copla puta pūctōz l
adu^m. Dd3 q copla ppe n ē ps itegrl s3 eas vnit r dat pūb^m ma
cialib⁹ for3. nā nll cathegorice due eēt vnite n facēt hypothe.

Arguit Partes integrales n pnt pdicari de suo to^o. qm
dz dom⁹ ē partes s3 ppōes cathegorice pdicat d
hypothetica i diffirōe. g^o n lē pres ei⁹. Dd3 q pres itegrales nō
pnt pdicari de toto in tō tū bñ in obliq sic bñ dicim⁹ hō h3 pe
des sic at sit i pposito qz ppō hypothetica h3 duas cathegori
cas tāq3 principales pres sui. Et m Lau. valleng meli⁹ diceret
suas. sed illa elegantia tempe⁹ Pe. hñ. non attendebatur.

Arguit Ista ē ppō hypothetica mgro legēte pūci pfici
unt. r tñ ibi nō sī due cathegorice. Dd3 q q3
uis explicite ibi nō sī due cathegorice tñ iplicite vt pz i rfolu
tōe qz ista mgro legēte puri pficiūt v3 illa si mg⁹ legit pūci pfici.

Arguit Ista ē hypotetica. Si azin⁹ volaret azin⁹ hñet
pēnas r tñ in ea nō cōiungūt due cathegorice
explicite vel implicite. Scda ps assūpti pz qz ppō cathego. cō
stituit ex pbo idicatiuo s3 pbc h posita sūt cōiunctiua. Dd3 q q3
uis pmo r p se n sūt cathe. tñ bñ rductie in qz tñ rducūt ad duas
idicatiuas vt si azi⁹ volat azi. h3 pēas r sic q3 earz pportōat vni

Querit Quare n vocat hypotetica appo. cathego.
stitiua siue cōsecutiua a pñte sic supotia ab ante
Rñdet q iō qz a digniori dz fieri denomiato s3 i ppōe hypote.
ans ē pncipali⁹ suo pñte. qz ipa trahit suā necessitatē ab ante

Ar Cathegorica dz a pdicato g^o hypotetica dz dici a pñte.
Tenet pñtia a sili. Ddm q nō ē sile. qz subiectū trahit
necitatē a pdicato sicut materia a forma. s3 i hypotetica pñs h3
suā necessitatē ab ante qd habet rō nem forme respectu pñtis

Propōnū hypotheticarū
Hic scdo diuidit ppōem hypoteticā in tres spēs. s. pñtōalē co
platiuā r disiunctiuā qz sufficiētia pē sic sumi. nā oīs ppō hyp.
h3 duas cathego. tāq3 pncipales pres sui. vt g ē vnio illaz fm
vocē tñ. vt p3 vocē r pcatōz sili. si fm vocē tñ sic ē disiunctiua.

Tractatus

si fm vocē r̄catōez s̄l h̄ ē duplr. qz vel p̄iungunt p̄ modū vni?
s. ān̄s r̄ p̄n̄s et sic ē p̄ditōnal. v̄l p̄ modū diūsoz r̄ sic ē coplatia

Arguit Aliqua est ppō hypotetica cālis localis tpalis
r̄ rōnalis. g° sunt plures q̄ tres spēs ppōis hy
potetice. Dōm q̄ iste tres spēs in textu posite sūt p̄ncipales ad
quas alie reduci h̄nt. Nā tpalis redncitur ad copulatiuā i quā
resoluit vt sortes currit dū plato disputat. i. sortes currit i aliq̄
tpe r̄ in eodē tpe plato disputat. et s̄l r̄ localis redncit ad copu
latiuā. s̄z cālis et rōnalis reducunt ad conditionālē. qz sic in cō
ditionali sunt due ppōnes quaz vna est ān̄s et alia p̄n̄s sic etiā
est in cāli et rōnali. vt ibi qm̄ m̄gr legit pueri p̄ficiūt. S̄z aliq̄ lo
yē dicūt q̄ nō cōtinent sub istis tanq̄ spēs inferiores ymo di
stinguntur specificē ab eis et isti p̄ter d̄cās spēs ponūt hypoteti
cā rōnalē sub qua cōtinent oēs p̄n̄e rā enthymematice q̄ sylogi
stice. S̄z dōm q̄ ille oēs p̄tinetur sub cōditionali pp̄t aliquam
cōueniētiā h̄c inde reptā s̄z eē d̄rānt qz cōditional nihil asserit
neqz ponit s̄z rōnalis aliqd̄ ponit r̄ aliqd̄ asserit. vt p̄z dicendo
azim̄ volat. g° asin̄ h̄z p̄nas. Et s̄l r̄ dicēdū est d̄ tpali q̄ redu
cit ad copulatiuā licet in aliquo d̄rānt qz copulatiua ē vera qm̄
ambe eius p̄tes sunt vere. sed tpalis pōt esse falsa ē ambe p̄tes
sunt vere. vt p̄z in ista pater meus fuit anteq̄ adā fuit.

Ita ē hypotetica Jo. currit q̄ disputat. tñ nec ē coplatia
nec distinctiua nec p̄ditōnal. Dōm q̄uis formalr̄ r̄ expli
cite n̄ sit copulatiua tñ p̄tinaliter r̄ implicite. qz valet istā iohes
currit et ille disputat. r̄ sic q̄ relatiuū resoluit in et ille.

Querit Quare nō ponit h̄ diff° ppōis hypotetice p̄
nes q̄titate sicut in categoricis. Dōm q̄ iō. qz hypotetice n̄ h̄nt q̄titate qz q̄titas ppōis attēdit ex p̄te s̄b
iecti s̄z hypotetice nō h̄nt subiectū r̄ p̄tū p̄tes sibi saltē p̄pinqs.
s̄z integras ppōes. S̄z h̄nt q̄litate. s. affirmatōz r̄ negatōz. vñ il
la hypotetica ē affirmatiua ē nota p̄ditōnis coplatōis v̄l dis
iunctionis affirmat. s̄z illa est negatiua vbi negat. r̄ hoc p̄tingit.
Dupliciter vno mō pponēdo illam negationem non rati propo
sitioni. vt nō si homo currit homo mouet. Alio modo ponēdo.
ante notam diuccionalem vt homo mouetur nō si hō currit.

Ex quo sequitur q̄ etiam oppositio repit in hypoteticis nō at
tēdit. Rō p̄imi quia oppositio sumit penes qualitates que

8
aliquid valde est
p̄ qd̄ qd̄ h̄aps
p̄aps m̄cap
p̄s p̄fessat d̄nos
r̄ q̄c̄ d̄m̄s s̄ qd̄
p̄p̄m̄ p̄o h̄io
p̄om̄ d̄m̄s m̄p̄
p̄as p̄o m̄o q̄q̄ d̄m̄
h̄ate p̄ad p̄tes m̄t
p̄le p̄p̄tione que
p̄p̄s p̄tes p̄m̄
p̄p̄s p̄tes p̄ad

reperitur in hypotheticis. Ratio scđi qz cōuersio est mutatio sub/
iecti in predicatū et ecōtra. s; hypothetice vt dictū est non habet
subiectū et predicatū. ergo non possunt conuerti.

Querit Utz oppositio cōueniat hypotheticis fm oēs
ei⁹ spēs Dōz q non s; solū fm cōtradictori
am oppositionem. Ratio qz oppositio contraria subcōtraria et
subalterna sumūtur penes quātitatem vniversālē vel pticulārē
zē. sed vt dictū est hypothetice non hnt quātitatem. Sed q hy
pothetice hnt contradictoria pater. quia cōtradictio est affirma
tio et negatio oppositae vt dicit primo peribet. sed hypothetice
hnt affirmationem et negationem igit. Et qñ qritur quomōdo
datur contradictoria alicui hypothetice. Dicendū q in copu
latiuis et disiunctis trib⁹ modis. s; in conditionalib⁹ duob⁹ mo
dis. Prim⁹ copulatiua et disiunctiua composite ex ptib⁹ contra
dictib⁹ cōtradicūt. Scđs pponēdo negationē toti ppositio
ni hypothetice. qz non ē veri⁹ dare negationem qz toti ppositio
tioni pponē negationē. vt ista non hō currit et hō mouet. cōtradi
ctio huic hō currit et hō mouet. Terci⁹ ponēdo negatōez añ notā
cōiunctōnālē. S; in conditionalib⁹ fit solū duob⁹ vltimis modis

Notandū Qd nō et null⁹ sic differūt. qz n in pñci
pio positū negat totā hypotheticā s; nul
lus solū illā cathegoricā cui pponit qz vis ei⁹ p gen⁹ numez et
casū ē limitata s; sic nō est de nō Un ista est negatiua nō hō ē aīal
et deus est. s; illa ē affirmatiua null⁹ hō est aīal et nullus deus est.

Conditionalis est illa i qua

Dic psequitur de spēs⁹ et pmo de cōditionali. e⁹ ordiā rō est. qz i p
positione cōditionali coniūgūt due cathegorice p modū vni⁹
qz añs et pñs hnt se p modū vni⁹. s; in coplatia cōiūgūt p modū
pluriū. mō vnū ē añ pla. Dicit g cōditional ē illa in q cōiūgūt
due cathegorice p hāc cōiūctōez si. vt si sortes currit sor. mouet.

Si Coniūgēs duo extrēa d; poni t medio. s; ista cōiūctio si
non poit in medio. g⁹ non coniūgit cathegoricas. Dōz
q duplex ē cōiūctio. s. coniūgēs p vim et cōiūgēs p ordinē. mo
dis cōiūctio coniūgēs p vim d; poni in medio. sed conditiona
lis iūgit p ordinē qre nō ē necesse ipaz poni i medio. Uī p⁹ di
ci quis illa iūctio n ponit in medio fm vocē tñ bñ fm p⁹ tē.

Notandum Quod ad veritatem conditionalem requiritur quod antea
non potest esse verum sine consequente. Cuius ratio est quod
in propositione conditionali denotatur prima bona et necessaria. scilicet in omni bona con-
sequencia si antea est verum prius erit verum. quod ex vero nil nisi verum. ut si
illa est vera sortis currit. etiam ista sortis mouet. Unum igitur ois conditio-
nalis vera est necessaria quod dicitur necessaria consequentia unius propositi
ad aliam quod requiritur ad veritatem eius licet tamen quolibet propositum eius per se su-
pta quicquid sit falsa et impossibilis. Sed per oppositum ois conditionalis
falsa est impossibilis. quod dicitur prius unius propositi ad aliam quam prius per
nullo tempore est necessaria siue sit habitudo contingens siue impossibilis
ideo conditionalis falsa per ois tempore est falsa et impossibilis.

Arguitur Hic est conditionalis vera. Si sortis currit sor-
tes mouet et tamen non est necessaria. quod utraque pars
eius est contingens. ergo non ois conditionalis vera est necessaria. Di-
cendum quod licet utraque pars sit contingens tamen habitudo unius ad aliam est
necessaria. Et quoniam dicitur hec est conditionalis falsa si homo currit homo est
albus. et tamen potest esse vera supposito quod ois currēs sit albus. ergo non
ois conditionalis falsa est impossibilis. Respondetur quod si ponatur illa vltima
omne currēs est albus tunc prius sequitur de necessitate virtute illarum premis-
sarum ois currēs est albus sed homo currit ergo homo est albus. et non sequitur
virtute huius solius propositi si homo currit. et sic prima conditionalis
non propter hoc est vera sed semper impossibilis.

Queritur Utrum ista sit conditionalis vera si homo est risibilis
baculus stat in angulo. Respondetur quod non. quod conditio-
nalis non habet veritatem suam a veritate partium. scilicet ab ipsarum habitudine
constat enim aliquam conditionalem veram cuius tamen ambe partes sunt
falsae. ut ibi si azinus volaret azinus haberet penas. Ita similiter potest
conditionalis esse falsa cuius tamen ambe partes sunt vere vel saltem pos-
sibiles. ut in dicta conditionali. quod ista homo est risibilis nihil
facit ad veritatem istius baculus stat in angulo.

Notandum Quod ad falsitatem conditionalis sufficit quod antea
potest esse verum sine consequente. Ratio quod sic condi-
tionalis falsa est bona consequentia ita scilicet conditionalis falsa est mala con-
sequentia. scilicet ad malam consequentiam sufficit quod antea potest esse verum sine conse-
quente et quod consequens non includatur in antecedente ideo non repugnat
in conditionali falsa antea esse verum sine consequente.

Querit Quod modis potest argui in conditionalibus. Rñ/
 def q̄ quatuor modis. duobus bñ q̄ fudat du
 as regulas pñtiar. z duob' male. Primus arguēdo a positōne
 antis ad positōez pñt' ē bona pñtia. vt si sortes currit sortes mo
 uet. s; sortes currit g' sortes mouet. Scōs arguēdo a positōe p
 seqñt' ad positōez ant' ē mla pñtia. vt si sortes currit sortes mo
 uet s; sortes mouet g' sortes currit. z ibi ē fl'latia pñt'. Terti' ar
 guēdo a destructōe pñt' ad destructōez ant' ē bona pñtia. vt si sor
 tes currit sortes mouet s; sortes nō mouet ergo sortes nō currit
 Quarr' arguēdo a destructōe ant' ad destructōez pñt' ē mala pñ
 tia vt si sortes currit sortes mouet. s; sortes nō currit g' sortes nō
 mouet qz antedēs potest eē vez sine cōsequēte. et ibi arguit ab i
 feriori ad supius negative.

Arguit Nō seq̄ si hō ē bipes aliqd al' ē bipes s; aliqd
 al'. s. alin' hō ē bipes. g' hō nō ē bipes z tñ arguit
 Ecio mō Dōz q' h' pñs nō destruit qz nega' nō pcedit pñs s; ar
 guet sic nllū aīal ē bipes g' nll' hō ē bipes z tñ mior est falsa.

Copulatiua est illa in qua

Hic pñt' dēmiat de scōa spē ppōis hypothetice. s. coplatia. L' or
 dis rō ē qz spē ppōis hypothetice ordiā scōz q' hñt maiorem
 vñionē. s; ē maior vñio in cōdicōnali qz in coplatia. z in copla
 tia est maior qz in disiūctia. pñz qz in cōdicōnali vna ppō habz
 se vt aīas z alia vt pñs z sic faciūt cōsequētiā. s; in ppōe copula
 tia cathegorice hñt se p mōm diūsar. ppōnū z in ppōne disiūc
 tia solū ē vñio fm vocē. Dicit g' coplatia ē illa i q' cōiungūt due
 cathegorice phāc cōiunctionē et vt sor. currit z pla. disputat.

Querit Utrū ista sit copulatiua sortes et z plato dis/
 putat vel baculus stat in angulo. Rñ def q' pñt
 eē copulatiua vel disiūctiua. qz si illa pñctio z fuerit pñcipal' co
 pula tñc ē copulatiua. si at vl' fuerit pñcipal' copla ipa ē disiūctiua
 S; dicēs tñc spē ppōis cōciderēt qz vna ppō eēt coplatia z
 disiūctiua. Dōm q' nō ē incōueniēs q' spē cōciderāt māl'r. et
 respectu diuersoz dūmō tñ repugnāt formal'r z respectu eiusdē.

Ar Diss' ppōis coplatie nō pñt oī pñcto s; diffiro. g' nō
 ē bōa. Aīas pbatur qz ista ē coplatia cñ sortes et sor/

Tractatus

tes mouet et tñ in ea nō pñguntur due cathegorice p hāc pñctōz
et. Dñm qñis formaliter et explicite nō pñgant due ppōes
cathegorice tñ implicite vt pater in resolutoe. qz resoluit sic for/
tes currit in aliquo tpe et in eodem plato disputat. Et sicut vt
cendū est de ista sortes currit qui mouetur.

Arguit Ista ē ppō copulatia sortes et plato currūt qz
in ea ponit pñctio copulatia et tñ diff^o sibi nō
puenit. Dñm q illa ppō ē distinguēda qz vel ē vna cathegori
ca de copulato extremo tñc et nō copulat inter ppōes sz inf duos
terminos Aut ē hypotetica coplatia tñc et virtualiter copulat int
ppōnes. Pro quo notandū q iste cōiunctōes si et vel capiūtur
dupliciter. vno mō vt pñgunt inter terminos et sic faciūt ppōes
cathegoricas de cōditionato copulato vel disincto extremo. et h
dupliciter qz vel ponūtur a pre subiecti aut a pre pdicati. Alio
capiuntur vt cōiungunt inter ppōnes formaliter vel reductiue. et
sic faciunt ppositiones hypoteticas.

Ad veritatē copulatiue re

Hic oñdit qñ copulatiue ppōnes se hñt ad veritatē et falsitā/
tē dicēs ad veritatē copulatiue rñgrit vtrāqz ptē esse verā. Et ad
falsitatē sufficit alterā ptē esse falsam. Rō primi qz sicut se ha/
bet totū integrale ad esse sic se hz ppō copulatiua ad veritatē. sz
ad hoc q totū integrale existat rñgrit exñtia oīm suar ptñ. ergo
etiā ad veritatē ppōnis copulatiue rñgrit veritas ambar ptñz.
Rō secundi qz sicut se hz totū integrale ad nō esse sic se hz tota
ppō copulatiua ad falsitatē sed ad hoc q totū integrale nō existat
sufficit vnā ptē nō esse. g etiā ad falsitatē ppōnis copulatiue suffi
cit alterā ptē esse falsam. qñqz tñ ambe ptes sunt falsē. et tñc etiā
dicit falsā. nō tñ est magis falsa intensiue licet bene extensiue

Arguit Illa ppō homo est animal et equ^o est azin^o est
vera. et tamē ambe eius ptes nō sūt vere. Pri
ma ps pbat qz dicit aliqd esse sicut est. s. hominem esse aīal. Di
cendum q ista ppō nō dicit ita ēē sicut ē qñtum ad totū signifi
catū sz bene quo ad ptē a qua tota ppō nō denomiāt vera.

Ar Totū nihil aliud ē qz oēs sue ptes. si g^o oēs ptes copula
tiue nō sint falsē tota nō erit falsa. Dñm q totū capis du
pliciter. vno modo distributīe et sine cathegreumatice. Alio^o col

lecturæ cathegorematicæ. mō capiēdo totū distributiue ad falsi-
tate totū copulatiue requirē falsitas vtriusq; pñ. s; capiēdo totū
collectiue. put idē ē qđ pfectū. sic sufficit qđ altera ps sit falsa

Notandū Quatuor modis arguit in copularis.
i. duob; bñ z duob; male. Primus ē ar-
guēdo a tota copulatiua pñ ad quālibet pñ ei; ē bona pñtia. vt
hō ē aīal z deus est. g; hō est aīal. vel g; deus ē. Scđs arguēdo a
pñte copulatiue falsa ad totā falsaz est bona pñtia. vt bñ seq̃t ista
est falsa hō est asin⁹. ergo illa tota hō est risibilis z hō est asin⁹.
Tercius arguēdo a pñte copulatiue pñ ad totā verā. est mala pñtia
vt nō seq̃tur. illa ē vera. hō ē aīal. ergo ista. hō est aīal z equ⁹ est
asin⁹. Quartus arguēdo a pñte copulatiue falsa ad aliā falsam est
mala pñtia. vt nō seq̃tur homo est asin⁹. z deus est. sed pñtia est
falsa. ergo z secūda.

Arguit Nō seq̃tur. Petr⁹ z paul⁹ trahūt nauē. ergo pe-
tr⁹ trahit nauē. qz aīas pñ esse vez sine pñte
Dōz q; z. in aīte pñ capi duplī. vno; vt copulat iter ppōes. et
tūc bñ arguit. Alio; capis vt pñgit iter imios. z tūc ē vna ca-
thegorica de copulato sbeo. s; nō fundat aliquā pñam

Disiunctiua est illa. in qua.

Pñ determinat de disiunctiua in q̃ ē minor vñio q̃ i aīis. z ipaz
pñmo diffinit di. Disiunctiua ē illa in q̃ pñgit due cathegorice
p hāc pñctōz vel. aut sibi silem. vt lor. cur. z pla. dif.

Arguit Disiunctio disiunctiua distingit. g; nō pñgit. Tenet pñtia.
qz pñgere z distīgē s; opposita. z opposita nō pñt eidez
ineē. g; Dōz q; pñgē z distīgē nō pñt pñte eidez respē ei⁹
dem. s; bñ distīgē. nā duo s; acc⁹ in pñctōe disiunctia. pñ acc⁹
est general. z ē pñgē dno extrema iter se. z illū h; a suo genē. se-
cūda est spēal. z est ea distīgē respectu tercij. z d; pñalis q; h; est
a dā. pñtia. grā cui; d; pñctio talis

Arguit Ista ē disiunctiua. oīs ppō ē pñ vel falsa q̃ eq̃/
poller vñ disiunctiue. z in diffinitio ei nō pñ-
nit Dōz q; ista ē distīgēda. qz aut l; pñgit iter imios. z sic
nō ē disiunctia. s; ē vna ppō cathego. pñ d; disiuncto pñdicato. alio;
illa pñctio l; pñgit iter ppōes. z sic ē hypothetica disiunctia s;la

Tractatus

valēs istā. ois ppositio est vera. vl' oīs ppositio est falsa cui
ambe pres sūt false.

Ad veritatē disiunctiue suf.

Hic oñdit naturā disiunctiue q̄tū ad veritatē et falsitatem dicēs. q̄
ad veritatē disiunctiue sufficit alterā pte eē verā. Sz ad falsitatem
ei' requir' q̄ utraq; ei' ps sit falsa. Rō pmi. qz ppo disiunctiua si
mit duas pres sub disiunctōe. id sufficit alterā pte esse verā. Aliq
rō. qz sicut se hz totū vl' ad suas pres subiectinas. sic se hz tota
disiunctiua ad suas pres integrales. sz ad hoc q̄ totū vl' sit suf
ficit vnā pte esse. ḡ ad hoc q̄ tota disiunctiua sit vera. sufficit vnā
pte esse verā. Rō scđi ē. qz sicut se hz totum vl' ad nō esse. sic se
habet tota disiunctiua ad falsum esse. sed ad hoc q̄ totū vl' non
sit requir' nō existentia oīmīz suaz priū. ḡ ad hoc q̄ aliq pposi
tio disiunctiua sit falsa requir' falsitas ambaz priū.

Arguit Nulla ps ponit ppoēz disiunctiua verā. ergo ad
veritatē disiunctiue nō requir' alterā pte eē veram.
Ans pbat. qz qlibet indr̄ter pte esse falsa. Dm q̄ q̄uis nulla
ps determinate pōit disiunctiua verā. tñ indeterminare qd sufficit

Arguit Hec ē disiunctiua falsa. oīs hoies sūt asini. vl'
hoies et asini sūt asini. et tñ vna ei' ps ē pa. l. asi
ni sūt asini. ḡ ad falsitatē disiunctiue nō requir' vtrāq; pte eē flaz
Dm q̄ illa nō ē total' ps disiunctiue. sz ista. hoies et asini sūt asi
ni q̄ est falsa. et alia ps etiam est falsa. Sed dicēs ipa est vera sic
pūctuādo. oīs hoies sunt asini vl' hoies. q̄ est vna ps vera et
alia scz et asini sūt asini est etiā vera. ergo male dictū est q̄ sit flā.
Dm q̄ tunc nō est disiunctiua. sed copulativa. cui' pma ps ē de
disiuncto p̄dicato.

Querit Quot modis arguit in disiunctiuis. Dm q̄
q̄tuor modis. Prio a tota disiunctiua cum de
structōe vni' pte scz false ad alterā pte non destructā ē bona p̄na.
vt hō est asinus vl' tē ē. sz hō nō ē asinus ergo deus est. Scdo argu
endo a pte disiunctiue vera ad totā verā. vt bene seq̄tur hec ē vera
hō currit. ergo ista ē vera. hō currit vl' hō ē asinus. Tercio a parte
disiunctiue vera ad alterā ei' prem tāq; verā est mala cōsequētia.
vt nō seq̄r hec est vera. homo est aīal. ergo ista equus est asinus.
Quarto arguēdo a pte disiunctiue falsa ad totā falsam est mala

Præmissa ut non sequitur ista est falsa. homo est equus. ergo ista est falsa homo est animal vel equus est asinus.

Arguitur Non sequitur omnis propositio est vera vel falsa. scilicet non omnis propositio est vera. ergo omnis propositio est falsa. et tamen arguitur per nes primum modum. Dominum quod illa maior est distinguenda. quia vel est una categorica de distincto predicato et sic est vera et non ad propositum. vel est una distinctiva et sic est falsa. quia ambo ei proposita sunt false et non arguitur per nes primum modum.

Arguitur Non sequitur sortes est vacca. vel non est vacca. scilicet sortes non est vacca. quod est vacca. et tamen arguitur a destructione unius partis ad alteram non destructam. Dominum quod ibi non arguitur a destructione unius partis ad alteram non destructam. quia in antecedente una pars fuit destructa. et sic non debet plus destrui in alia proposita. scilicet illa que fuit affirmativa destruitur. et ergo debet sic argui. sortes est vacca vel non est vacca. scilicet sortes non est vacca. ergo non est vacca.

Sequitur de equipollentiis.

Postquam Petrus hys determinavit de duabus passionibus propositionis scilicet de oppositioe et persione. Hic dicitur determinat de quadam alia que dicitur equipollentia. et hoc facit post determinationes propositionum hypotheticarum. et ordinis ratio est. quia aliquis modo equipollentia convenit propositionibus hypotheticis. et hoc ratio suarum partium. ut iste equipollens si nullus homo movetur. nullus homo currit. et si non quidam homo currit. non quidam homo movetur et ad hoc innuendum immediate per determinationem propositionum hypotheticarum determinat de equipollentiis.

Arguitur Equipollere deberet precedere persionem. ergo per ordinem. Antis probat. quia idem est ante diversum. scilicet equipollentia convenit propositionibus secundum eundem ordinem et confusio ordinis converso. Etiam equipollentia est effectus oppositis. scilicet effectus immediatus debet sequi suam causam. Dominum quod duplex est ordo. scilicet nature et discipline siue quo ad nos secundum ordinem nature equipollentia deberet precedere conversionem. sed secundum ordinem discipline et quo ad nos equipollentia sequitur conversionem propter causam tactam.

Notandum Equipollentia sic diffinitur. equipollentia est duarum propositionum oppositarum formalis equipollentia in quantitate et qualitate et veritate et falsitate propter negationes

Tractatus

prepositā aut postpositā vl' prepositā et postpositā simul. Ibi eq̃
ualentia ponitur loco generis. naz equiualentia est superius ad
equipollentiā. quia equiualentia conuenit tam rebus q̃z termis
et p̃positionib⁹. sed equipollentia conuenit tm̃ p̃positionib⁹. iō
est minus cōmune. Sequitur correlarie p̃mo q̃ p̃positiones
aliquas equipollere est ipas esse eiusdē veritatis et falsitatis. q̃/
litatis et quātitatis. Sequitur scdo q̃ vna earū semp est illati
ua alterius in bona p̃na et formali. vt bene seq̃rur. non aliq̃s ho
mo est asinus. igitur nullus homo est asinus. et ergo conuenien
ter enumeratur inter consequentias formales que patent in his
versibus.

Sin. cōuer. eq̃pol. rota copula parteq̃z disiunct.
Has dic formales. reliq̃s s̃z materiales.

Notandū Negatio in generali nō p̃t diffiniri.
quia est equocū. ideo p̃mo debet diuidi et
in mēbris diffiniri. Est autē triplex negatio. scz negans infini
tans et prius. Negatio negans est malignantis nature quicq̃d
post se inuenit h̃ totū destruit et oppositū ei⁹ inducit vt ait Au
gustinus et illius negationis p̃prius actus ē negare compōem.
Negatio infinitans est que negat intrinsecam compositionem
ip̃i termini cui adiungit. et extali negacōe fit vna dictio cū termi
no cui immediate iungit. vt nō hō. S̃z negatio p̃uēs ē q̃ negat
habitū siue formā et derelinq̃t ip̃m subiectū cū aptitudine ad ha
bitū. vt impi⁹ iniust⁹ ignorās Et de negacōe negate ē solū h̃ ad
p̃positū. qz ip̃a ē causā effectiua instrumētalis eq̃pollētiarum.
Iuxta illos s̃fos. Non oīs qdā nō. oīs nō q̃si nullus. Nō nul
lus qdā. s̃z nullus non ṽz oīs. Non aliq̃s nullus. nō qdāz non
valet om̃is. Non alter neuter. neuter nō p̃stat vterq̃z. Ul' sic pre
tradic. post contra. pre postq̃z subalter.

Prima ē. si alicui signo vni

Hic ponit tres reglas eq̃pollētiarū et p̃ modum correlarij addit
quartā. Prima ē talis negatio p̃posita signo vli vl' p̃ticulari fa
cit equipollere p̃tradicōrias. vt nō oīs hō currit. qdā homo n̄
currit eq̃pollent. Rō regule est. qz p̃dictorie de termino cōi repug
nāt in quattuor. scz in quātitate. q̃litate. veritate. et falsitate. s̃z
negatio p̃posita om̃ia ista destruit et opposita inducit et p̃ cōse
ques facit p̃dictōrias p̃pōes eq̃pollere.

Arguit Signo n̄ p̄t p̄pōi nega° ḡ regla p̄suppōit falsū.
 Aliis pbat p̄ Arest. i p̄: p̄hermeias vbi d̄t q̄
 signo n̄ ē addēda nega°. Dd̄z q̄ nega° infinitas n̄ ē addēda sig-
 de q̄ loq̄t p̄ha p̄: p̄hermeias. s̄z bñ nega° negas de q̄ h̄ fit sermo.

Arguit Nega° negas negat p̄pōez p̄dicati cū s̄biecto.
 ḡ d̄z addi p̄pōni t̄ n̄ signo. Dd̄z q̄ h̄ est p̄ueit
 negacōi inq̄tū p̄ponit signo qd̄ negat n̄ p̄o t̄ p̄ se s̄z ex p̄nti.

Arguit Contradictorie p̄pōes nūq̄ s̄t̄ eāpollētes. ergo
 negatio negas p̄posita signo nō facit p̄dictori/
 as eāpollē. Dd̄m q̄ regla sic intelligit̄. i. facit illas p̄pōes eāpol-
 lere q̄ p̄us erāt p̄dictorie anteq̄z poneret negatio.

Secūda regula ē. q̄ si ali-
 cui signo. Hic ponit scd̄am reglam q̄ est tal. negatio postposita
 signo vli facit eāpollē p̄rias. t̄ iste eāpollēt. ois hō nō currit.
 et nullus hō currit. Cui⁹ rō ē. q̄z p̄ne p̄pōes solū repugnāt in q̄
 litate. s̄z negatio postposita signo vli negat q̄litatē t̄ relinq̄t q̄sti-
 tatē. q̄z negat p̄se t̄ añ se q̄re facit p̄rias eāpollē.

Querit Quare hic nō d̄r in regla signo vli vlt̄ p̄ticula
 ri sicut in p̄cedēti. R̄ndet q̄ iō. q̄z p̄ticlar̄ p̄/
 positio nō h̄z p̄trariā. s̄z t̄m vlis. t̄ ergo si alicui signo p̄ticulari
 postponat negatio nō p̄t eāpollere suo p̄rio cū eam nō h̄beat. t̄
 sic regula supponēt falsum.

Querit Cui eāpoller ista. oīs studētes nō s̄t̄ in aula
 R̄ndet q̄ ē distinguēda. nā oīs capīt d̄upl̄r.
 Uno° collectiue. t̄ sic ē indiffinita negatiua. t̄ tūc sensus ē q̄ col-
 lectio studētū nō ē in aula t̄ nō h̄z aliq̄z sibi eāpollētē vt pate-
 bit infra. Alio° capīt h̄ signū oīs distributiue. t̄ sic ē vlis nega-
 tiua cui eāpoller p̄ scd̄am reglam.

Arguit Iste s̄t̄ p̄rie. oīs hō est aīal. null⁹ hō ē aīal. t̄ t̄
 nō eāpollēt postponēdo signo negatōez vt p̄z
 dicēdo. null⁹ nō hō ē aīal. Dd̄m q̄ text⁹ d̄z intelligi cū isto addi-
 to si alicui signo t̄ s̄biecto distributo p̄ signū postponat nega°

Arguit Cū / facit eāpollē su p̄rio qd̄ n̄ fit i p̄posito.
 d̄r. nullius hōis oculus ē d̄exter sua eāpollens

Tractatus.

videtur esse cuiuslibet hominis oculus non est dexter. quia negatio postposita signo et subiecto distributo per signum et tamen non equipollens quia una est vera et alia falsa. una est veritas ex parte veriusque subiecti. scilicet alia est indiffinita ex parte subiecti locutionis. Dominum quod quando in propositione ponitur nunc duo subiecta. unum distributio et alterum locutionis. tunc negatio debet immediate poni per subiectum distributio an alios terminos distributos in sua contraria. et ergo debet sic dari equipollentia cuiuslibet hominis non oculus vel nullus oculus est dexter.

Arguitur Negatio ubicunque ponitur est eiusdem nature. sed quando preponitur non facit prius equipollentem. sed nec quando postponitur. Dominum quod quia negatio ubicunque ponitur sit eiusdem nature et eiusdem actus. non tamen eodem modo applicatur ad propositionem. quia quando postponitur inuenitur tamen per se qualitate. et ergo non potest plus negare quam qualitate. scilicet quando preponitur. tunc inuenitur post se qualitate et quantitate et ergo negat utriusque.

Tercia regula. si alicui signo

Hic ponitur tertia regula ad habendum equipollentias subalternarum que talis est. si alicui signo vel vel particulari preponatur et postponatur negatio equipollens subalterno. ut ista. non omnis homo non currit equipollens huic. quidam homo est. Regula est. quia subalterne repugnant solum in uno. scilicet in quantitate et veniunt in qualitate. ideo preponitur negatio ut faciat concordiam in quantitate. et ut illa negatio non destruat qualitatem in qua veniunt postponitur una alia negatio ad impediendum vim prime negationis supra copulam. Ex quo patet quod due negationes faciunt unam affirmationem. quia negatio est malignantis nature quecunque post se inuenit hoc totum destruit et oppositum eius inducit. si ergo una negatio inuenit post se aliam. tunc prius prime impeditur et virtus secunde destruit. que destructa ponitur affirmatio. Sequitur correlatio quod omnes propositiones de negatione pari sunt affirmatiue. et de negatione impari sunt negatiue.

Arguitur Quicquid corrumpitur siue destruitur a suo contrario sed sibi sibi. ergo una non destruit aliam. Dominum quod negatio capitur dupliciter. Uno modo formaliter quantum ad substantiam suam et secundum se. et sic non est contraria negationi. Alio modo prout est instrumentum intellectus quo negat unum de alio. et sic negatio est contraria

negationi quare vna destruit aliam.

Arguit A ppositione equalitatis nō fit actio vt de pphē
sz vna negatio est eq̄lis alteri. t̄gr nō agit in al/
terā. Dm q̄ hoc est verū in naturalibus non aut in entibus ra/
tionis z intellectus. Et q̄n dicit̄ due affirmationes non faciūt
negationē. ergo a sili due negationes non faciunt affirmationē.
quia non videtur ratio diuersitatis. Dm q̄ non est sile. qz af/
firmatio addita affirmationi ipam pfirmat cū se habeat vt ha/
bitus. sed habitus additus alteri perficit ipm non autē sic est de
negatione.

Arguit Due ppōes subalterne minus repugnāt q̄ cō/
tradictorie z contrarie. ergo min⁹ requir̄ ad faciē
dū ipas concordare. sz ad eq̄pollentiā contradictoriāz vl̄ contrariāz
sufficit vna negatio. ergo ad eq̄pollentiā subalternāz nō requirunt̄
due negationes. Dm q̄uis due negationes sint aliquid plus
q̄ vna fm vocētamē fm actū negandi minus faciunt q̄ vna.
q̄ a vna impedit aliā.

Querit Quare nō ponit̄ vna regula ad habendū equi/
pollentias ppōnū subcontrariarū. Responde/
tur q̄ ideo. qz eq̄pollentiā fit p aduentum negationis preposite
tū vl̄ postposite tū. aut preposite z postposite simul. sed null⁹
istorū modo: n̄ de subalternis potest dici. ergo non equipollēt.
Maior patet. quia negatio preposita negat quantitatem. sed
due subcontrarie sunt eiusdē quantitatis. Si vero negatio post/
poneretur signo hoc esset dupliciter. quia vel postponeret signo
propositionis negatiue vl̄ affirmatiue. si affirmatiue tunc non
fit equipollentia. sed esset om̄ino ydemptitas propositionū sub/
contrariarū. Si negatio postponeret signo propositionis pri/
cularis negatiue. tunc esset nugatio. vt dicendo. qdā homo non
currit. quia estz vnus z eiusdem dictionis ex eadem parte inu/
tilis repetitio que est vitanda in om̄i ppōe. Etā nō possunt eq̄/
pollere per negationē prepositā z postpositā simul eadē ratione.
quia negatio preposita z postposita mutat q̄ntitatē. sed subcō/
trarie sunt eiusdē q̄ntitatis.

Ex istis regulis seq̄t alia.

Hic insert correlariū vl̄ addit quartā regulam que est talis. si

Tractatus

duo signa vbi negatiua ponantur in eadē ppōe vñ in subiecto et alter in p̄dicato. p̄mū equipollet suo contrario et scdm suo p̄dicato. vt in ista ppōe. nihil est nihil. que equipollet huic. quodlibet est aliquid. Ratio regule est. quia p̄mo signo postponit negatio scdm signi. et sic equipollet suo contrario per scdm regulam. et scdm signo preponitur negatio p̄mi signi. et sic equipollet suo contradictorio per p̄mā regulā. Ex isto patet q̄ ista quarta regula non est distincta ab alijs regulis. sed resultat ex duabus p̄mis quare non debet proprie dici regula s̄ potius correlatiua

Arguit Ista propositio nihil est nihil. est negatiua. et go nō equipollet huic. quodlibet est aliquid q̄ est affirmatiua. Ans probatur. quia in ea solum ponitur vna negatio ante copulā. S̄ p̄mā t̄z q̄ ppōes equipollētes debēt esse eiusdem qualitatis. Dm̄ quis secundū nihil ponit post verbum vocaliter. tamen fm constructionē et veram resolutionē preponitur. et ergo debet sic resolui nihil est nihil. id est nihil non est aliquid. sed manifestū est q̄ nihil non valet tm̄ sicut quodlibet. quia nullus non valet om̄is. Unde dicunt aliqui q̄ ista regula habet veritatē quando ambo signa precedunt copulam vt nihil nihil est quam dicunt equipollere huic. quodlibet est aliquid. Et quando dicitur eis tertius expresse habet q̄ vnum signum debet poni a parte subiecti et alterum a parte predicati. dicunt q̄ verum est nisi sit propō te inconsumo modo predicandi in qua predicatum precedit copulam.

Querit Que sit ratio q̄ negatio semp̄ vult poni a parte subiecti. Respondetur q̄ ideo. quia negatio p̄mo negat et in negando distribuit quare ipsa facit terminū cui additur multiplicati per supposita quod magis conuenit subiecto q̄ predicato. quia subiectum tenet se ex parte materie et predicatum ex parte forme. que in indiuisibili consistit.

Arguit Om̄is illa propositio est falsa vbi predicatur vniuersale vniuersaliter sumptum. sed in ista nihil est nihil predicatur vniuersale vniuersaliter sumptum. et go est falsa. Dicendū q̄ in ista propositione a parte predicati nihil non sumitur vniuersaliter quod patet facta resolutione.

Arguit Signū vniuersale nō p̄t poni a parte predicati vt d̄ p̄. p̄h̄meias. q̄ reglā p̄suppoit falsū. Dm̄

Primus

q^d signa vltia sūt duplicia. scz pura z signa tm̄. z ipura. i. signa ee signata sūt. signa pura sūt q̄ non dāt intelligē terminū quē distri buūt. z illa non pūt poni a pte p̄dicati maxime qñ sūt negatiua. qz etiā illa ē bona p̄dicatio. hō ē nullus asinus. verūtamē q^d ma/ gis pprie signa ponūtur a pte subiecti q̄ p̄dicati.

Modus ē adiacēs rei.

Postq^z autor determinat de p̄pōnibus de inesse q̄ sunt de simplici inherētia p̄dicati ad subiectū z de p̄prietatibus earūde. p̄nter Pe. Hyl. determinat de p̄pōib⁹ mo/ dalibus que sunt de inherētia modificata p̄dicati ad subiectū z sequūtur illas tāq^z cōpositū suū simplex. Et quādo dicit p/ positiones modales sunt cathgorice. ergo deberent p̄cedere hy/ poteticas. Dōm q^d hypotetice ordine discipline p̄cedūt. quia sunt multo faciliores modalibus eo q^d in prouerbio dī: Nunq^z de modalibus gustauit aliquis asinus. Et qz p̄positio dī mo/ dalis a modo. ideo anteq^z autor notificat p̄positionē modales p̄us determinat de modo quātū ad diffinitionē z diuisionē eius vt eliciat mēbrū de quo est hic ad p̄positū. Dicit ergo p̄mo mo/ dus est adiacens rei determinatio. z quia illud qd vocat adiecti/ uū in grāmatica dī modus in loyca. ergo bene diffinit mod⁹ q^d est determinatio adiacens. i. adiectiual rei. id est alicui⁹ p̄ris p/ positionis. scz subiecti p̄dicati vl copule.

Arguit Om̄is p̄positio modalis est cathgorica. s; de cathgoricis p̄pōibus z ear⁹ passionibus suf/ ficiēter determinatū ē sup̄. ergo hic supflue resumit de eis. Dōm q^d supra determinatū ē de cathgoricis que sūt de simplici inherē tia. sed hic agit de illis que sunt de inherētia modificata q̄ req̄/ runt specialem determinationē quia in ip̄is non sumitur eodem modo quantitas qualitas oppositio conuersio z equipollentia sicut in illis de inesse.

Arguit Nullū equocū est diffiniendū. s; mod⁹ est equi uocū. qz etiā p̄siderat in q̄tro tractatu. q̄ male h̄ diffinit. Dōm q^d nullū equocū equoce caprū dī diffiniri. s; mo dus diffinit h̄ pro vno eius significato. scz pro determinacōe qua dam z non vt est p̄ncipiū formale p̄pinquū syllogismi. Et qñ dicit modus caprus pro determinatione est equiuocū. pbat. qz dī

Tractatus

multis modis. scz determinatōe facta p noia adiectiua. 7 p adū/bia Dm q illa plura significat sub vna rōne. quare non est equocum. ad ea

Arguit Determinatio est actio. sed mod⁹ nō est actio
 g nō est determinatio Dm q in tali forma
 p negari pna. qz argumētū est in scda figura. 7 pcedit ex pur⁹
 pticularib⁹ ex qbus nihil seqtur. Si tūc arguit sic. ois determīa
 tio est actio. tūc debet negari maior. qz determinatio capis triplr
 Uno. put venit a determīo as. are. 7 sic significat actū determinā
 ti. Alio. capis passiue. pur dē a determinōi ar. Tercio capis neu
 tralr. 7 tūc dē quandā relatōz determinatōis ad suū determinabile
 Unde hic p capi determinatio actiue. 7 tūc est pdicatio causalis
 et nō ydemptica. vt sit sensus. mod⁹ est determinatō. i. causatur
 ex determinatōe. vel potest hic capi neutralr. 7 tūc pdicatio est
 ydemptica.

Arguit Mod⁹ ē determinatio vocis. g nō rei Dm
 q res capis duplr. Uno. p re adextra in se. 7 sic
 nō capis h. Alio. capis p re pcepta. 7 sic capis in pposito. qz mo
 d⁹ nō est determinatio rei adextra neqz vocis. sed rei pcepte

Querit Utrū determinatio posset hic capi cōiter Rñ
 detur q nō. sed debet hic capi p determinatōe su
 paddente. qz omne analogū p se positū stabit p significato fa/
 mosiori. sed famosius rōncipalius significatū determinatōis ē
 determinatō supaddēs Pro quo notandū q tripler ē determi
 natio. nam qdam est determinatio supaddēs siue restringēs. q su
 paddit suo determinabili formā positiuā. 7 nō diminuit rōem
 ei⁹. vt hō albus ibi albus supaddit hōi formā positiuā scz albe
 dinē. Sz determinatio diminūēs est q diminuit rōem ei⁹ cui ad
 iungit. nō tū destruit eā. vt hō est albus fm dentes. ibi fm den/
 tes diminuit rōnem hōis albi. Determinatio distrahēs siue alie
 nās est q omnino distrabit siue alienat suū determinabile a pñ
 cipali significato. vt hō mortuus.

Arguit Impossibile est modus. 7 tū diffinitio sibi n
 uenit. Scda psumpti pbatur. qz nō sig
 nificat formā adiacentē rei cū impossibile nihil sit Dm quis
 impossibile nō significat aliquā formā realem adiacentē rei. qz
 significat impossibilitatē q est puatio potentie. tū significat for

Primus

nam aut determinatōem rei sūm modum intelligendi. qz nō possibilitas apphēditur per modum forme determinātis rem vel ppositōem rei.

Arguitur Cum dicitur chimera impossibile est esse. iste modus impossibile sūm modū intelligendi non significat formā ad adiacentē rei cū chimera nihil sit. Dm qz licet chimera non sit res put dicitur a ratus. est tñ res. put dicitur a reor reris. i. opinor. qz mō omne opinabile dicitur res. sz ista cōcedit vera. chimera est opinabilis.

Modoz alius nominalis.

Hic psequēter diuidit modū in nōialem et verbale siue adūbialem. qz indrēter potest dici pbalis siue aduerbialis. Nam dicitur pbalis rōne obiecti. qz determinat pbum. et dicitur aduerbialis rōne subiecti. qz est aduerbiū. Rō diuisionis est. qz duplex est adiectiuū. scz nominale et aduerbiale. ergo etiā duplex est modus. scz nominalis et aduerbialis. qz modus et adiectiuū idem sunt. Cū modus nominalis est qui sit per adiectiuū nominis. vt fortis velox que determinant nomina substantius. de quibus nihil est ad ppositum. Sed modus aduerbialis qui determinat verba. sicut faciunt omnia aduerbia

Arguitur Est qdruplex adiectiuū. ergo qdruplex modus. Ans. pbatur. qz aliquod est adiectiuū nōiale. pnomiale picipiale et verbale. Dm qz adiectiuū nominale capitur hic cōter p omni determinatōe subiecti aut substantie. et sic pphēdit sub se alia duo.

Arguitur Aduerbia etiā determināt pceptia. ergo nō solum determināt pba. Dm qz ex q picipiis puenit cū pbo in mō generali. ergo aduerbia determinātia pba. etiā determinare possunt pceptia. nō inq̄tū distinguunt a verbis. sed vt cū eis pueniunt.

Aduerbioz quedā detmī.

Hic ponit scdā diuisionē modi. et est subdivisio scdū mēbri pume diuisionis. dicens qz aduerbia quattuor modis determinant verba scz gratia ppositionis. gratia rei verbi. rōne tpiis. et

Tractatus

ratione modi. Et ponit autor illa in quadrupla differentia. ideo Nam in verbo sunt quattuor consideranda. qz verbum primo de/ signat ppositionem predicati cum subiecto. vt dicit primo per/ hermennias. secundo significat rem verbalem. vt curro significat cursu. tercio significat aut connotat tempus. quarto connotat modum. et sic hec sumitur quadruplex modus verbalis. quia quedam aduerbia determinant verba ratione ppositionis. vt ista necessario pringenter. quedam gratia rei verbi. vt bene male. quedam gratia temporis. quedam gratia modi. vt patet in textu.

Arguitur Pluribus modis aduerbia determinat solum quibus quattuor modis. Probat qz alii sunt aduerbia que determinant solum gratia numeri. Sed qz oia aduerbia gratia numeri determinata debent apprehendi sub illis que determinant verba gratia rei. vt dicendo sortes erit bis Et similiter dicendum est de alijs

Queritur Utz aduerbia que determinant solum illis modis possunt determinare participium Respondetur q non. quia aduerbia que determinant verbum gratia ppositionis non possunt determinare participia. qz participia non includunt ppositionem. sed tantum rem verbi. Sed illa aduerbia que determinant verbum gratia rei verbi possunt determinare participia. quia participium includit rem verbi. et similiter illa que determinant verbum gratia temporis. Illa autem aduerbia que determinant verbum gratia modi non possunt participia determinare. cum ipsa non sunt alicuius modi. quia neqz in dicatui neqz imparatiui.

Sed obmissis oibus alijs.

Hic abiectis alijs modis tanqz hijs de quibus non est ad propositum ostendit Petrus Hispanus. qui modi sunt determinantes totam ppositionem. a quibus ppositio modalis capit denominationem. Dicens q solum de illis modis qui determinant compositionem est dicendum. vt sunt hi sex. necessario. pringenter. et. Cum cum dicit. homo currit necessario significatur qz tota compositionis predicati cum subiecto sit necessaria. et sic determinat dictionem

Arguitur Modus scilicet ppositionis modalis. facientes ppositionem modalem determinant

Primus

totam ppōem modalem. ergo non solum ppōem dicti. *Ans* p/batur ex diffinitōe ppōnis modalis. Dm q̄ modus pmo determinat ppōem dicti. sed ab illa determinatōe tota ppō mo/dalis denotatur. Et est sile de accitibus q̄ determināt sibi dēmi/natā prem̄ subiecti. qz totū denomināt. sicut a similitudine nati to/tus hō dī simus. ita sili modus in hoc q̄ determinat ppōem dī/cti. denotat totam ppōem modalem. Un̄ modus magis pprie determinat ppōem dicti qz ppōem modalem totā. qz modus ē ps ppōnis modalis. sed idem pprie nō determinat seipm. neqz idem est determinās z determinatū

Arguitur Uez z falsum nō faciūt ppōem modale
ergo textus falsus. *Ans* pbatur ex infra
dicēdis Dm q̄ ppō modal triplr capif sic mod⁹. Uno ge
neralissime. alio mō generalr. tercio mō specialr. Propō moda/
lis generalissime est que sumit a modo. put prius diffinitus ē.
ibi. Modus est adiacēs. zc. Et sic ista est modalis hō alb⁹ cur
rit. Modalis generalr dicta est que sumit a modo q̄ determinat
verbū grā ppōnis pdicati cum subiecto siue ampli:et siue non.
et sic vez z falsum faciunt ppōem modalem. eo q̄ determinat
sbūm grā ppōnis. z sic loquitur hic Pe. h. Sed modalis specia
liter est que sumitur a modo q̄ determinat sbūm grā ppōnis in
trinsece inq̄tum ppositio ampliāns copulā vltra pns tempus
et sic scibile opinabile vez z falsum reliquunt. qz lz determināt
sbūm grā ppōnis. nō tñ inq̄tum ppositio. nec ampliāt vltra
pns tps. Ex istis elicit q̄ tres pditiones requirunt ad hoc q̄ ali
qua ppō sit specialr modalis. q̄ scz ē specificē distincta ab illa de
inest. Prima est q̄ ille modus debet determinare totā ppōem. et
q̄ adūbia determinātia sba grā tps. grā modi. aut rei verbi nō
faciunt ppōem modale. Secda est q̄ determinet ppōem inq̄tū
ppositio. z sic excludunt ppōnes formate de illis modis scibile
opinabile intelligibile imaginabile. qz licet determināt ppōem
non tñ inq̄tum ppositio. sz inq̄tū hz ordinē ad nostrā rōnem.
Tercia pditio est. q̄ ille mod⁹ debet ampliare totā ppōem vltra
tps sue pacentis. i. vltra tps iporatarū p copulā. aut q̄ debet exp
mere spēalem habitudinē extremoz ad inuicē. z sic vez z falsuz
vniversale vel priculare. z simili negatio non faciunt ppōnem
modale. Et ex isto trahitur q̄ tñ quattuor sunt modi facientes
ppositōem modale ppriissime sumptā. vt infra clarius patebit.

Tractatus

Tūc pōnit vñtū notabile dī. q̄ isti sex modi qñq; sumūt noīalīr
et qñq; adūbīalīr. noīalīr vt possibile ptingēs ipossibile rē. Adū
bīalīr. vt possibilīr ptingēter ipossibilīr. rē

Ar Mod⁹ dī p̄dicari in ppōe modali. s; aduerbiū nō p̄r eē
p̄dicatū. ḡ mod⁹ adūbīalīr sumpt⁹ nō facit ppōez moda
lē. Maior p̄r. qz dī in textu. s; bñ dī subīci mod⁹ s; p̄dicari.
Dōm q̄uis aduerbiū nō p̄r eē p̄dicatū p se. tñ bñ cū addito

Propō modalis ē que mo

Postq; autor determinauit de mō diffinitīue. r diuīsiue q̄ ē for
ma ppōis modal. r posuit varia genera mōz ad inuestigādū q̄
modi facerēt ppōz modālē. Hic p̄r diffinit ppōz modālē p il
los modos inuestigatos. dī. Propō modal est q̄ modificat aliq̄
istor sex mōz. vt sortē currē ptingēs.

Arguit Iste s; ppōes modales. sortes currit p se. plato
currit p accūs. r tñ diffinitio nō p̄ueit eis. An̄s
p̄r. qz modi in eis tēmināt ppōz inq̄tū ppō. r dicūt spālē mo
dū entī amplīado totā ppōz ex p̄is tps. Dōm q̄uis in illis
ppōib⁹ modalib⁹ nō s; aliq̄ istor sex mōz formalīr. r p̄ voces
tñ p̄ualīr. qz p se v; tātū sicut necesse. r p accūs v; tātū sicut cō
tingēs. r ḡ sub illis p̄hendunt.

Arguit Iste ppōes dē ē necārī⁹. sortes ē possibilī⁹ s; ca
thegorice de inesse. r tñ tota diffinitio eis p̄ueit
Dōm q̄ excludūt a diffinitōe p h. q̄ dī modificat. qz sensus
ē ppō modal ē q̄ modificat. i. cū copula l' ppō p̄dicari cū s̄cto
modificat aliq̄ istor sex mōz. s; in istis ppōib⁹ modificat ipm
p̄dicatū. qz modi isti nō dicūt dīam ppōnū. s; dicūt dīam et
modū simplicis entī. s; subiecti tñ. est em̄ sensus. deus ē necā
rius. i. deus est ens necārīū

Arguit Dicte ppōes s; modales p̄posite. ḡ s; moda
les. Tz p̄na a pte in mō ad totū. An̄s p̄bat.
qz modal p̄posita ē in q̄ mod⁹ ē alterz extremū ppōis. sic at ē in
p̄posito Dōm q̄ illa n̄ ē diffi⁹ modal p̄posite. s; dī addi r al
terz extremū sit ppō l' dē m. ppō. sp. ē de scio adiacēre qd h deficit

Et sciēdū. qz in modalib⁹.

Primus

Hic ponit notabile di. q. 8bū. i. dcm in modalib⁹ sp. debet subij
ci mod⁹ aut pdicari. et hoc notabile debet intelligi de modalib⁹
ppositis. vbi mod⁹ indrūter p^m voce pponit vel postponit. qz
in modalib⁹ dūsis vbi mod⁹ ponit in medio nō o3. vt h⁹ forte
possibile est esse albus. qz h⁹ actus ante infinitiū est subiectū et
pdicatū dicti ē pdicatū. sed h⁹ totū possibile ē esse. d3 copula. h3
etiā veritatē qn modus nō ponit adūbialr. qz tūc ppō modal⁹
nō ē de dicto. vt h⁹ fortes ptingēter currit. Rō qz sicut se h3 8bū
in illis de iesse. sic se h3 mod⁹ in ppōib⁹ modalib⁹. sed in illis de
inesse 8bū sp. pdicat. ergo mod⁹ in modalib⁹ sp. erit pdicatum.
Sedā rō qz determinatio debet seq^r sūū determinabile. sed mod⁹
determinat totā ppōem dicti. ergo mod⁹ debet seq^r dictū. et de ip
so pdicari. et hoc est ver⁹ qn modalis ē ordinata. i. de puenienti
ordine dicti et modi.

Arguit Aresto. in scdo piber. sp. mo dū subijcit. vt pōs
libile ē eē. possibile nō ē eē. g^o mod⁹ d3 subijci
et nō pdicari. Dcm qz mod⁹ ibi subijciat sū sitū et voce3
tū sū ver⁹ et naturalē ordinē pstructibiliū d3 seq^r

Querit Quare Aresto. ponit modū a pte subiecti. cū
tū oporteat ipm pdicari. Dcm qz Aresto. ibi
pponit modū vbi determinat de oppōe. s3 oppō in modalib⁹ citi⁹
pgnoscat qn mod⁹ pponit. qz qn postponit. qz oppō sumit ex ne
gatōe addita mō et nō deō. vt possibile ē forte currit. nō possibile
est forte currit. s3 de rōne negatōis est pponi

Arguit Propō modalis pte pueri. vt docet Aresto. p^o
pōz. g^o mod⁹ qnq3 subijcit. Dcm qz Aresto.
docet puertere ppōem modale quo ad prem. et nō qz ad se totam
qz sc3 pueritur quo ad dictū et ptes eius. et sic puerio illa non
mutat situm modi

Querit Que sit ppō modalis. Rñdetur qz est ca
thegorica. qz illa ppō ē cathegorica qz h3 sub
iectū pdicatū et copulā tāq3 pncipales ptes sui. s3 ppō modal⁹ ē
hmbi. g^o ipsa est cathegorica. Maior pte ex diffinitōe cathego
rice. Minor pbat. qz text⁹ d3 qz dcm d3 subijci mod⁹ at pdica
ri. et sū ibi ē copula. Distinguit tū specificē ab illa de iesse. Et qn
qnt. ver⁹ distinguat spē eēnali. Rñdet qz sic. qz illa distinguūt
eēntiali qz p d3as formales s3 distincta. sed sic ē de ipsis. qz mo

Tractatus

alis p dñā habet modum

Arguit Dis ppō modal' ē de iesse. q̄ nō distinguit ab ea spē. Aliis prz. qz illa ppō ē de iesse vbi p dīcatū tenorat iesse subiecto. s. sic ē de ppōe modali. Dd̄z q̄ ppō d̄r de iesse duplr. Uno° generalr. qz. s. p dīcatū iest sbco siue h̄ sit cū modificatōe vel sine ipsa. Alio° spāl'r. qz scz p dīcatū tenorat simplr iesse sbco. q̄re etiā de simplici inherētia d̄r. z sic capit i pposito qñ dicim⁹ modales ab illis de iesse distingui

Arguit Quēcūqz hñt eadē formā p̄tineēt sub eadē spē. s. ppō modal' de simplici inherētia hñt eandē formā. qz copulā vbalē. q̄ nō distinguit spē. Dd̄m q̄ q̄cūqz hñt eadē formā formalr sumptā st̄seiusdē spē. s. forma. s. copula in illis nō ē vna formalr s. materialr. qz ibi st̄ diūsa vmbilia. q̄ etiā formalr copula est alia z alia.

Arguit Accēs nō variat spēm. sed modus est accēs p pōis. qz puenit sibi post eius esse ppletū. g. n̄ variat spēm. Dd̄m q̄ duplex ē accēs. s. p̄p̄iū z cōe. Tūc d̄r q̄nis accēs cōe nō variat spēm. tñ bñ accēs p̄p̄iū. sicut risibile z rudibile distinguit specificē hoīem z alinū. Al' d̄m q̄ mod' ē bñ accēs p̄p̄is in cōi. nō tñ ē accēs p̄p̄is modal'. s. ē de cēna ei⁹. q̄re variat spēm. Sicut prz in sili. albedo ē accēs hoīs in cōi. tñ albedo ē de cēntia hoīs albi.

Querit Quare isti modi vez z falsū st̄ relinquēdī. Rñdet iō. qz p. h. vult tēminare de passio nib⁹ ppōnū modalīū. s. de oppōe z de eqpollētia. sed eodē mō sumit oppō in ppōib⁹ de illis modis sicut in illis de iesse. z sic nō faciūt ppōz modalē specificē distingui ab illa de iesse. Sūc q̄ in toto q̄ttuor modi faciētes ppōnes modales. q̄z sufficiētia p̄t sic sumi. Nā omnis modus faciēs ppōem modalē ampliat ppōem vltra t̄ps p̄iacens. vel q̄ ampliat vlr vel p̄riculariter. Si vlr hoc est duplr. vel ampliat vlr affirmatiue. z sic est necesse. aut ampliat vlr negatiue. z sic est impossibile. Si p̄riculariter hoc est duplr. vel ampliat ppōem non essendi. sed mobile ad esse. z sic est possibile. aut ppōem essendi z mobilem ad non esse. z sic est p̄tingens. Ex ista sufficiētia pater. q̄ ūti quattuor modi equiualet quattuor signis que sunt omnis. nullus. q̄. Dam. quidam non. Necesse equiualet huic signo omnis. quia

sicut ois facit pdicatu puenire oibus suppositis subiecti. sic ne
cesse facit pdicatu puenire subiecto p oī tpe. rēys. vñ. Dē necē
vz. vz ipossibile null. Possibile qdā. qdā n possibile nō. Scdo
posset sufficiētia sic sumi. qz ois mod^o ampliat dcm vltra tps p
iaces. vl g ampliat diffinitive. sic ē po ssibile r ptingēs q fm rez
idē st. aut copulatiue r duplr. qz vl mod^o ē affirmatiu. sic est
necariū. aut negatiu sic ē ipossibile

Arguit Signa ponūt a pre scti r modi a pre pdicati
g modi nō equalēt signis Ddm q equalent
in aliqb^o r nō in oib^o. qz sicut signa faciūt pdicata puenire sub
iects p oibus aut plib^o suppositis. ita modi faciūt pdicatu dicti
puenire subiecto p oibus aut plibus tpibus

Querit Utz qstias debeat h eodē mō attēdi sicut i
ill de inesse Rñdet q nō. sz h attēdit triplr
Uno^o ex pre subiecti dicti. r tñc ppō modal ē eiusdē qstias cū
sua piacere. Un piacēs dī ppō q remanet qñ subiectū dicti re
soluit in ntm. r pdicatu i hñ psonale finiti modi. r g ista oēm
hoiem currē ē possibile ē vlis sicut ista ois hō currit. Ptz corre
larie q ex pre subiecti dicti ē qdruplr qstias in ppōib^o modali
b^o in eoz piacētib^o Scdo attēdit qstias ex pre toti^o dicti. r sic
oēs st singulares. qz in ppōib^o modalib^o subūct aliqd singla
re dcm cui nō ē simplex nomē ipositū. Tercio attēdit ex pre mo
di. r sic oēs ppōes modales vl st vles vel picularēs. qz ille de
necario r ipossibili st vles. r iste de possibili r ptingēti st picu
lares. Et qstias in modalib^o q attēdit ex pre tpm pprissime.
sumit penes modū q ad tpa ampliat.

Arguit Quāntitas psequitur ppōem grā subiecti r ma
terie. sz mod^o in modalib^o ē pdicatu r hz rōem
forme. g qstias nō pōt attēdi ex pre modi Ddm q duplex ē qz
ntas. scz suppositoꝝ r tpm. qstias suppositoꝝ attendit ex pre
subiecti. sed qstias tpm attendit ex pre pdicati. sic hic loqmur
de qstiate tpm. r ergo est diuersa qstias in ppōibus modalib^o
et in illis de inesse

Querit Qualiter debeat attēdi qstias in ppōibus
modalib^o. Rñdetur q in ppōe modali est
duplex ppositio. s. ppō priū dicti iter se. aut ppō priū alicui^o p.
positiois. r ppositio toti^o dicti cū mō. Et fm hoc duplr attēdit

Tractatus

qualitas in ppōne modalī. vno^o ex pte ptiū dicti sic scz si ponā
tur negatio inter ptes dicti sic est negatiua. si nō tūc ē affirmatiua
vt ista sortē currere ē possibile ē affirmatiua. et ista sortē nō cur/
rere ē possibile est negatiua de dicto. Alio mō attendit qualitas
ex pte modi et sic illa ppō est negatiua cuius modus negat. et il
la est affirmatiua cuius modus affirmatur. vt ista sortē currere.
nō est possibile est negatiua. et ista sortē currere est possibile ē af
firmatiua. Et simplr debet attendi qualitas ex pte modi vt pro/
bat Aresto. quia si sumeret ex pte dicti sequeretur q^d due p^radi
ctorie qnq; essent simul vere qd est impossibile. Sequela patet de
istis possibile est calciū incidi et possibile ē calciū nō incidi.

Ar Cuiuslibet rei est tm̄ vna forma. sz qualitas ē forma p^ro
sitionis. g^o vni^o ppōnis modalī ē tm̄ vna qualitas. Dōz
q^d vnius rei ē vna forma principalis et totius. possunt tm̄ ēē plu
res subordinate quaz vna est forma p^ris et alia totius sicut i p
posito ppositio dicti respectu cōpositionis modi cū dicto.

Arguit Qñ negatio ponit añ dictū tūc hz p^o se modū
g^o negat ipm et ergo modales negatiue ex pte di
cti simpliciter sunt negatiue. Tenet oīa qz negatio ē malignā tis
nature. et. Dōm q^d quicqd negatio post se inuenit in eadē rō/
positione hoc totū destruit. sed modus ponit in alia ppōne. g^o n
pōt negatio posita inter partes dicti destruere modum.

Querit Quare pe. his. nō facit mētiōē de p^rersione.
ppositionū modalū. Rñdet q^d iō qz ppōnes
modales eodē mō p^ruertūtur sicut ille de inesse. et hoc intelligit
fm̄ partē et nō fm̄ se totas. qz solū p^ruertūt fm̄ dictū sz sic nō est
de eqpollētia et oppōne modalū quare spāl^r h^o d^o eis dētermiat.
Est tm̄ vez q^d eqpollētia modalū hz aliquā silitudinē cū eqpol
lencia illaz de inesse qz sicut in istis ppō cui pponit negatio eq
poller suo p^radictorio sic ppō modalis cuius negatio ponit ad
modū eqpoller suo p^radictorio. vt sicut ista ppō de inē nō oīs
hō currit eqpoller huic qdā hō nō currit. sic ista sortē currere nō
est possibile equipoller huic sortē currere ē impossibile.

Et sciēdum q^d vn^o quisqz
istor. p^o qz pe. his. dētermiauit d^o modalib^o q^d ad eaz cēntiā p^riter
dētermiat de eis q^dtm̄ ad passiōes seu p^retates eaz q^d sūt eqpollē
i. i.

tie et oppositiones et primo ponit unū pambulū sibi valēs ad equipollentias et est pambulū multiplicatio ppositionū modalium penes sibi negationis ut patet in littera.

Arguit ^{fm unū mōm. sūt infire ppōes modales g^o nō qtuor tm.} Dd3 q^o sz quēlibz mōm pnt fieri i finite ppōnes i nūero n̄ tñ in spē qz sic nō sūt plūes ppōes qz quatuor et de tali multiplicatōe est hic ad propositum.

Arguit ^{Propōes modales de eodē mō sūt eedē g^o ma nēte eodē mō mltiplicari n̄ pnt.} Añs pbat qz mod^o ē forma ppositionis modalis. sz forma scit pucire. Dd3 q^o lcz oēs modales de eodē mō sūt eedē i spē eēntiali et ex pte mōi tñ variāt i spē accētli. s. ex pte affirmatōis et negatōis.

Harū autem propositionū

Hic p. h. s. ex pdicto notabli isert reglas et eqdollētys modalium dicens q^o eqpollentie ppositōnum modalium cognoscūt q^o tuor reglis. Quaz pma ē cuiusqz dicto affirmto attribuit possibile eidē attribuit ptingēs. et ab eodē remouet impossibile et ab eius contradictorio opposito remouet necesse. et fecatur p Amabimus et oēs sūt pticulāes affirmatie. Et est rō regle qz possibile et ptingēs puerit. gqēqd attribuit vni et alii. sz possibile et impossibile ptradiciūt ergo hñt se opposito mō qz posito vno ptradictori az remouet reliquū et possibile habz se indifferēter ad eē et non esse igit si aliqd dictū sit possibile potest qñqz verificari et ptradictoriū dicti potest eē falsum ideo si alicui dicto attribuat possibile ab eius contradictorio opposito remouetur necesse

Notandū ^{Q^o i illa dētōe amabim^o psideāde sūt qtuor vocales pma ē a et fecat ppōnem de possibili in q nulla debz poni negatio. scda vocalis silt ē a et si gñificat ppōem de cōrigēti in q nulla debz poni negatio: tertia vocalis ē. i. et fecat ppōne de impossibili in qua negatio debz poni ad modū. et qrtā vocalis est v et significat ppōnem de necessario in qua debz poni duplex negatio scz ad dictū et modū. Jux illd^o E dictum negat i qz modum nihil a sed v totum. Et ita suo mō debet declarari in alijs regulis.}

Arguit ^{Hic dicto hoīem esse anial est possibile attri butur possibile et tñ sibi nō attribuitur contin}

Tractatus

gens cū sit necessariū. Dōm q̄ p̄tingens capīf dupl̄r. vno^o cōi-
ter vt idē ē qd̄ possibile z sic diuidit p̄ necessariū et nō necessa-
riū. Sēdo capīf spālīf p̄ illo qd̄ nō est necessariū z nō ipossibile
z fm̄ p̄m̄ p̄mo pōz sic diffinit. p̄tingens ē quo nō exīte neces-
sario ipo posito inesse nullū sequit̄ impossibile. que diffinitio.
vult dicere q̄ p̄tingens spālīf capīf est qd̄ nec ē ncēriū nec impossi-
bile. et sic nō pōt hūc p̄positioni hoīem ēē aīal attribui p̄tingēs
sed in p̄posito p̄tingens d̄z capī cōiter put nō distinguit p̄ ne-
cessariū siue possibile. Pro quo notandū q̄ fm̄ p̄m̄ illud p̄tin-
gens spālīter capīf ē triplex. s. natū rarū z ad vtrūlibet. Cōtin-
gens natū ē q̄ magī d̄terminat ad esse q̄ ad nō ēē vt hominē mo-
ri. Cōtingēs rarū ē qd̄ inest vt ī pauciorib⁹ vt hoīez nasci cū sep-
digitis in vna manu. Cōtingēs ad vtrūlibet ē qd̄ ē indifferēs.
ad vtrūq̄ d̄dictoriū scz tā ad esse q̄ ad nō esse. vt sortē sedere.

Ar Ad istā sortē currē est possibile nō sequit̄ sortē nō currere
est possibile et tñ ad illā sortē currere ē p̄tingēs sequit̄ sor-
tem nō currere ē p̄tingens p̄ cōuersionē in op̄ ositā qualitātē. q̄
possible z p̄tingens nō sunt idē. Dōm q̄ p̄pōnes d̄ p̄tingenti
ad vtrūlibet p̄uertit̄ in opp̄sitā q̄lītātē nec h̄ p̄tingēs ē idē cū
possibili. sed p̄pōnes d̄ p̄tingenti gñālī capīto qd̄ cōuertit̄ cum
possibili nō p̄uertit̄ in opp̄ositā qualitātē.

Ar Si sint idē possibile z p̄tingēs tūc solū tres erūt modi.
Dōm q̄ h̄ possibile z p̄tingēs sūt idē q̄ ad supposita d̄nt
tñ fm̄ formales rōes scandi vt patuit circa sufficiētīā. Ec̄ d̄z
ē q̄ possibile z p̄tingēs p̄ueniūt ī h̄ q̄ dicūt modū entis p̄mixti
pona. s. d̄nt qz possibile d̄t illū modū ad suū actū s. p̄tingēt d̄t

Ar Dēs p̄pōes eq̄pollētes. d̄nt ēē eiūsdē / en̄ ad suā cāz.
subiecti z p̄ri. s. p̄pōes d̄ amabim⁹ n̄ sūt eiūsdē subiecti z
p̄ri. g^o n̄ eq̄pollēt. Dōm ad maiore q̄ eq̄pollētia capīf dupl̄r
vno^o spālīf p̄ eq̄ualentia duaz p̄pōnū vtroq̄ terminō p̄cipian-
tū et sic repit̄ in illis d̄ inē. Ali^o capīf gñālī p̄ q̄cūq̄ eq̄ualē-
tia p̄positionū in aliquo. s. vītate z falsitate z sic capīf hīc.

Ar Ille p̄pōnes nō sūt eq̄pollētes quaz vna ē affirmatiua
et alia negatiua. sed sic est in p̄positionibus d̄ amabim⁹.
sicut patet de prima et tertia ergo nō equipollent. Dicendū
q̄ p̄pōnes d̄ possibili et impossibili nō sunt equipollentes nisi
vni modoz p̄ponat negatio dicēdo sortē currē nō ē ipossibile.

Secūda est cuiusq; dicto

negato attribuit possibile eidē attribuit cōtingens et ab eodē remouet impossibile et ab ei⁹ dictorio opposito remouet necesse et significat p hāc dōem edēntuli et oēs ille ppōes sūt pticulares negatue Et est rō regule qz possibile et contigēs cōtūnt ergo cuiusq; dicto negato attribuit possibile eidē attribuit cōtingēs . s; possibile et impossibile cōtradiciūt ideo cuiusq; dicto attribuit possibile ab eodem remouet impossibile qz vnū contradictoriū remouet alterū . sed necesse et possibile subalternāt ideo a q̄cūq; remouet possibile ab eodē remouet necesse. Sed q; subalternāt p̄z qz necesse valet oīs et possibile valz quidā . qz necesse ampliat ad omē tēp⁹ affirmatiue sicut omne ad omnia supposita sed possibile ampliat solum ad aliqua tēpa sicut quidam ad aliqua supposita.

Arguit Propōes eqpollētes debēt eē eiūsdē sbiecti et eiūsdē q̄litaris . s; ppōes de edēntuli n̄ sūt eiūsdē sbiecti qz vnū est sbiectū affirmatiuū et alterū negatiuū neq; sūt eiūsdem q̄litaris qz mod⁹ in p̄mis nō negat et tñ negat in duab; scōis Dd̄z q; eqpollētia capiūt dupl̄r . vno mō sp̄ali p equi pollētia duaz ppōnū vtroq; t̄mio p̄cipatiū fm eiūsdē ordiez in q̄litate et q̄titate in p̄tate et s̄litate et sic modales eiūsdē lineę nō eqpollēt ita stricte nō capiūt hic eqpollētia Alio; capiūt generaliter p eqpollētia ppōnū in p̄tate et s̄litate et sic oēs ppōes de edēntuli eqpollent. Ad scōz Dd̄z q; q̄uis aliq; eaz sūt affirmatiue vocali tam sūt omnes negatiue fm substantiam . quia omnes equipollent vni negatiue particulari.

Arguit Huic dicto deū n̄ eē attribuit possibile et tñ ab eo n̄ r̄mōet impossibile qz sp̄ impossibile ē dū n̄ eē q̄ ista regula ē falsa Dd̄z q; licz ab h; dco deū n̄ eē de n̄ remoueat impossibile tñ false remouet ab eo sic possibile false sibi attribuit.

Tercia regula a quocumq;

dicto affirmato r̄mōet possibile ab eodē r̄mōet triges et eidē attribuit impossibile et ei⁹ tradicōne opposito attribuit necesse et sc̄at p hāc dōnē Iliace. Cū oēs ppōes d̄yliace sūt vniūsales negatiue.

Arguit Tertio ppō d̄yliace ē affirmatiua . q̄ n̄ oēs sūt negatiue . aūs pbat qz i ea n̄lla possit neg⁹ . Dd̄z q̄uis ibi n̄

Tratatus

ponit negatio extrinseca tñ possibile intrinsece sp includit negatione qz vñ tñ sicut null^o. g^o rōe illi^o modi oēs sūt vlēs negatiōe

Sr Impossibile negat dictū cui attribuit. g^o nō attribuitur deō affirmato. Dm q^o xualit^o sp negat dictū t destruit. ei^o cōpositōz nō aut formalit^o t fm vocē q^o mō intelligit pñs rēla

Sr In ppōne de possibili negat possibile vt fortē currē nō ē possibile s^o possibile negatū nō ē possibile s^o impossibile. g^o ibi nō erunt quatuor ppōnes equipollētes. Dm q^o lz possibile negatū et impossibile sunt idem fm significatū t eqpollēt tñ distinguūtur adhuc formalit^o et vocalit^o sic non qdā t null^o

Quarta regula est a quo

cūqz deō negato remouet possibile ab eodē remouet contrigēs et eidem attribuitur impossibile t eius pdictio oppposito attribuitur necesse. Et sciat p hāc dictionē purpurea. vñ oēs ppōnes de purpurea sunt vniuersales affirmatiue qz omnes equipollēt hūic vniuersali affirmatiue fortē currere est necesse.

Sr Propositiones affirmatiue t negatiue nō sūt eqpollētes gñe gatiua d^o impossibili in purpurea nō pōt eqpollere affirmatiue de necesse. Dm q^o eqpollētia dēt h^o extēdi ad pñciā pñribilē t sic ille ppōes dicūt eqpollē q^o cōuertibilis se psequūt lz sūt d^o diuersi extremis lz h^o fit hic. Et p h^o ec soluit argumētū oēs ppositiones eqpollētes dñt eē eiusdē subiecti et pdicati. z i purpurea ppōnes d^o possibili t necessario nō sūt eiusdē subiecti qz i eis dea pdictoria subiūciuntur. nec sunt eiusdē pdicati qz nō ē idē mod^o. igit nō eqpollent. Dm q^o hoc vñ ē d^o eqpollētia spālīt capta sicut capīt in illis de in esse. et nō gñalit vt hic accipit.

Sequūt alie regule de quibz

Postqz autor determinauit d^o eqpollētys modatū t earz pñtys. p qtuor tabulas satis difficiles hic facit h^o idē p tres reglas magis faciles. Ex quo patz q^o iste regule nō sūt necessarie qz absqz illis possum^o habere noticiā eqpollētiaz ppōnuz modalū. sed ponūtur de bene esse ad habendū faciliore cognitionē.

Prima Regula ē. oēs ppōnes de possibili t impossibili eqpollēt pbo sūt se hñte t mō dissimil^o. Rō ist^o

Primus

est qz possibile z impossibile opponuntur contradictorie. scz negatio posita ad modum dicitur poni et facit equipollere suo contradictorio sicut negatio posita signo in illis de inesse. Et dicitur modus dissimilis se habet quoniam affirmatur in una et negatur in alia.

¶ Iste dicitur equipollere sortem currere est possibile. sortem currere non est possibile et in verbum non habet se sicut. quia in una affirmatur et in alia negatur. Dicitur quod per se habet dicitur intelligi dictum aut infinitum quod per dictum et in copula unius modum cum dicitur quod in dictis propositionibus se habet dissimiliter. Et quoniam dicitur sic possibile applicat ad rationem ita possibile. ergo se habet sicut. Dicitur quod habet se sicut quod ad applicatorem ad modum et aliquid scilicet non quantum ad affirm

Secunda Regula omnes propositiones de possibili et negatioz subalterni et negatio equipollentibus et modus dissimilis se habet beatibus. Et ratio est quia propositiones de possibili et negatio sunt subalterne. sed negatio posita dicto et modus facit equipollere suo subalterno quia se habet sicut negatio posita et postposita signo in illis de inesse.

¶ Iste propositiones sortem currere est possibile. sortem non currere non est necesse habet se subalterni et modus dissimilis et tamen non equipollent. Secunda propter probatur quia prima ponit aliquid et secunda nihil ponit cum sit negatio tam de dicto quam de modo. Dicitur quod licet nihil ponat per se primo tamen bene ponit aliquid ex parte quia ponit suum contradictorium esse possibile.

Tercia Regula omnes propositiones de impossibili et negatio equipollentibus et modus dissimilis se habet et modus sicut. Ratio ista regule est quia propositiones de impossibili et affirmative de necessario contrariantur. sed negatio posita ad dictum tamen in modalibus facit contrarias equipollere quia solum mutat qualitatem et sic propositiones de impossibili et negatio equipollent negatione posita ad dictum quod est ipse in illis de esse per

¶ Impossibile et necesse nunquam ponit se sicut habet ergo regula ponit. presupponit solum. Aliis probatur quia impossibile simpliciter includit negationem et necesse includit affirmationem. Dicitur quod licet impossibile quantum ad negationem intrinsecam nunquam habet se sicut necesse tamen ponit se habet sicut quantum ad negationem extrinsecam de qua hic intelligitur regula.

Queritur Quare per hoc non facit metum de contingenti. Rationem dicitur quod ideo quia possibile et contingens convertuntur. ergo de est iudicium de utroque. unde habet. Cuius des possibile contingens de eadem

¶ Contingens et possibile sunt divisi modi ergo non convertuntur. Aliis probatur quia alias non essent quatuor modi facientes propositiones modales

Tractatus

Dōm duplī aliqua pueritūtur. vno^o quo ad supposita tñ sic
nisiibile et hō. Alio^o q̄ ad supposita et rōes formale s̄ illa q̄ puer/
cant pmo mō pñt eē diuersa q̄stū ad rōes formales et sic puer/
tunt p̄rigens et possibile quare adhuc remanēt modi distincti

Item proponūz modalūz

Postq̄ determinauit de eq̄pollētīs ppōm modalū h̄ finalr dēter/
miat de oppōnib⁹ earūdē. Et ē rō ordīs qz eq̄pollētia attēdiunt
penes ydēp̄tātē. s̄z oppōitō penes diuersitatē idē at ē ante di/
uersum. Et dicit q̄ ipsaz alique sunt contrarie alie subcontrarie
alique contradictorie et alie subalterne. Et illarū sp̄ciernz op/
positionis eodē modo sumit sufficiētia hic sicut in ill^o de inesse.

Notandū D⁹ ppōnes modalū cognoscunt p q̄/
tuor ordīs q̄ significāt ill^o dēcōib⁹ Ama/
bim⁹ Edētuli. Iliace. Purpurea. Un oēs de q̄rto ordīe sūt vles
affirmatie et oēs de scō sūt vles negatie. et g^o int se contrariant
et ille de pmo ordīe sūt p̄ticulares affirmatie s̄z de scō sūt p̄ticu/
laēs negatie q̄re subcōtrariāt. Et ex isto facill^o cognoscūt alie sp̄s.
quia quartus et scōs ordo cōtradīcūt similr terci⁹ et primus sed
quartus et primus subaltēnant. et etiā tercius et scōs. Et hoc
totum q̄stū ad eq̄pollētias et oppōnes docebit figura seq̄ns.

Arguit D⁹ms p̄rie dēnt eē vles s̄z nllē modales sunt
vles ḡ nllē modales sūt p̄rie. D⁹moz pbat qz
oēs ppōes modales sūt singlāres qz in eis subīcīt singlāre dic/
tū. Dōz q̄ quātitas in modalib⁹ attendit triplī. s̄. ex pte totius
dicti. ex pte s̄biecti dicti. et ex pte modi. sed h̄ p̄ncipalr dōz attēdi
ex pte modi. et sic alique sunt vniuersales et alique p̄ticulares p
porcionādo modos signis sed ille que sunt in purpurea et yliace
sunt vniuersales ergo contrariantur.

Arguit S̄bcōtrarie dēnt eē eiusdē s̄biecti et p̄dicati s̄z
ppōes de amabim⁹ et edētuli n̄ sūt eiusdē s̄biecti
ti vt p̄z de ill^o sortē currere ē possibile sortē nō currere ē possibile
Dōz ad maiorē q̄ in ill^o de inee oppōsite dēnt esse eiusdē s̄biecti
et p̄dicati nō aut in modalib⁹. Et est ratō diuersitat⁹ qz oppō/
in modalib⁹ attēdit penes oppōita predicata s̄z penes oppōi/
tos modos enūciandi tñ et ppter illam diuersitatē sunt neces/
sarium hic dēterminare de oppositione p̄positionū modalium.

Sr In scōtrarijs ad mī^o vna dēt eē affirmatiā z alia negati
ua s; h neutra ē negatiā sortē currē ē possibile sortē n cur
rere ē possibile qz mod^o i veraq; manet affirmat^o. Dd3 q; l3 scda
formalr ex pre mōi sit affirmatiā tñ hualr ē negatiā qz eqpoller
isti formalr negatiē sortē currē nō ē necesse. qz ābe sunt i edētuli

Querit Quo debeat sumi pdictio in modalib^o. Dd3
q; ad habendū pditionē negatio d3 poni ad
modū. Cuius due sunt rōnes. prima qz mod^o in modalib^o h3 se
sicut esse in illis de inesse qz vtrūq; est pdictū formale. s; pdic
tio in illis de inesse attendit ex affirmatiōe z negatiōe eē. g^o silr h
debet attendi penes modū. Scda rō qz si ad ptradictionē suffice
ret negationē ponere ad dictū tñc due pdictorie eēnt silr vere. sic
p3 de illis sortē ābulare ē possibile z sortē nō ābulare ē possibile

Sr Iste due ptradiciūt sortes ābulat sortes nō ābulat g silr
due pdicte. Ddm q; nō est est silr qz in duab^o pmissi
pliciter loquēdo nulla est negatiua qz modus in nulla negat.

Sr Unū pdictorioz nō sequit ad aliū in bona pñā. s; ille
que sunt d edentuli sequūt in bona pñā ad illas q sunt
de purpurea. g^o nō cōtradicūt. Minor p3 qz ad istā d purpurea
sortem currere ē necesse sequit p legē subalternaz sortē currē ē cō
tingēs. z vltra bñ sequit sortē currē ē ptingēs. g^o sortē nō curre
re ē ptingēs p puerfionē in oppositā qualitatē. g^o a pmo ad vl
timū bñ sequit sortē currē ē necē. g^o sortē nō currē ē ptingēs q ē
in edentuli. Ddm ad scdaz pñam scām p puerfionē in opposi
tā q̄litate q l3 ppō d ptingenti spāl capto put ē idem qd non ne
cessariū z nō ipossibile cōuertat in oppositā q̄litate nō tñ q est
de ptingenti gñalr capto put cōuertit cū possibili vt patuit supra

Sr Particulare nō sequit ad vlt vt nō sequit al currir. ergo
aliq; hō currir s; necē ē vlt ad possibile. g^o ad necē eē nō se
quit possibile eē. z p pñs ppōnes de amabim^o z purpurea n sub
alternant. Ddm q; licz pticulare captu p inferiori nō sequit ad
vlt in pdicādo scz captu p supiori. tñ bñ sequit ad vlt in distri
buendo vel ampliando. et g ad necesse eē sequit possibile esse.

Sr Si ad necē eē seqret possibile eē tunc etiā seqret possibile
quia possibile dē vtrūq;. Dd3 q; duplex ē possibile. s. añ
cū et cū actu vel sub actu. vñ ad necesse sequit possibile. qd est

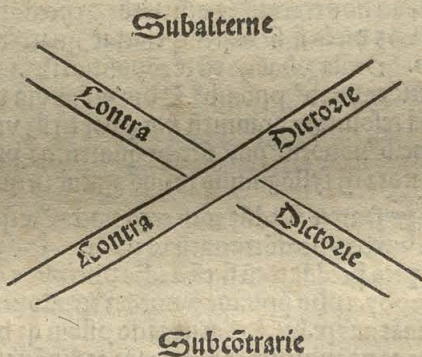
Tractatus

cōiunctum actui et nō qđ est distās ab actu Vel dđm vt dictū est
de cōtingenti. Et hec de modalibus sufficiant.

Uortē currere nō est possibile.
Uortē currere nō est contingens.
Uortē currere est impossibile.
Uortem nō currere est necesse.
U li a ce.

Contrarie

Uortem nō currere nō est possibile
Uortem nō currere nō est contingens
Uortē nō currere est impossibile.
Uortem currere est necesse.
Purpurea

Uortem nō currere est possibile.
Uortē nō currere nō est contingens
Uortē nō currere nō est impossibile.
Uortem currere nō est necesse.
Exentuli

Subalterne

Uortem currere est possibile.
Uortem currere est contingens.
Uortem currere nō est impossibile.
Uortem nō currere nō est necesse.
Amabim?

Arca utinuz secū di tractat⁹ D.h.

qui est de pdicabilib⁹ extractus ex libro
predicabilium porphiri. Queritur
primo quare iste tractatus scōs sequit⁹
primum. Dōm q⁹ ideo quia magis no-
tum precedit minus notum. sed i pmo

tractatu ipsius Petri hispani determinatur de ppōne que est qd
dā totū et cōpositū. in scōdo vero determinat⁹ de qnqz vlib⁹ q sūt q.
dā ptes ppositionis. sed totū est nobis notū q⁹ sue ptes. g⁹ via
discipline z q ad nos tractat⁹ de enūciatōe dōz pcedē tractatū qn
qz vniūsalitū. Sz dicēs si iste seqret⁹ q tractat⁹ quart⁹ deberet pce-
dere oēs alios. Seq̄la pbat qz est de cōpositiozib⁹. s. de syllogis-
mo qui cōponit⁹ ex duab⁹ ppōnib⁹. Dōm q⁹ fm viā discipline si-
pliciter z fm viā resolutōis argumētū fm pbat tñ sz viā discipline
q incipit a iūneib⁹ notiorib⁹ pmo pcedit quartū. qz ppō est iūne-
nibus magis nota qz syllogismus de quo agitur in quarto.

Arguit Partes pcedūt totū ergo tractat⁹ de qnqz vlib⁹
deberz pcedē tractatū de ppōe. Dōz licz ordie
nature z doctrine ptes pcedāt totū n tñ ordie discipline z q ad nos
Sz dicēs porphy. z p̄s pponūt cōgnicōez terminoz z priū gōl
ipsi male ordināt aut p. his. Dōm negādo dñam qz hoc faciūt
diuerso ordine qz porphirius et p̄s tenēt ordinē nature et doc-
trine. sed petrus hispanus obseruat ordinem discipline.

Querit Quare iste tractat⁹ scōs pcedit scēn. Dōm
q⁹ iō qz cōgnicō d vniūsalib⁹ valz ad noticiā
predicamētoz de qbus determinat⁹ in tercio tractatu vt p̄z p por-
phiriū dicentē cū sit necessariū Brisarori zc. igif zc. Pro q
sciēdū q cōgnicō pdicabiliū v3 ad qtuor. Priō v3 ad cōgnicōez
pdicamētoz. Rō qz pdicamētū est ordiatio genēz z sp̄z fm sub
z sup in recta linea pdicamēti. volēs āt ordiare gen⁹ sup sp̄m
et sp̄m sub genere necessario est q cognoscat qd sit gen⁹ et qd spe-
cies qz ille ordiare nescit q rōes ordiabiliū ignorat. Sz gen⁹ n
descēdit ad sp̄m nisi p drām g oportz etz p̄scit qd sit drā. Et sic
ē in sbalib⁹ sic etz ē i acmālib⁹. sz accētia sē duplicia scz propria

Tractatus

et cōia. cōe est predicabile q̄ntū s; p̄p̄iū est quartū. Secūdo va/
lent p̄dicabilia ad assignationē diffinitōis. qz est multiplex mo/
dus diffiniendi si ergo volumus oib⁹ modis diffinire o; scire
oia p̄dicabilia. quia est aliqua diffinitio q̄ddatatiua et eēntialis
que p̄stituit ex genere et dīa ad e⁹ assignatōz optet p̄scire qd sit
genus et quid spēs et qd dīa. qz diffinitū ē spēs. et qd p̄rio lo/
co ponit s̄m verā p̄structōem est genus s; alie p̄icule ponit lo/
co dīe. Alia est diffinitio descriptiua q̄ ē duplex. nā aliqua est
p̄p̄ie dicta et illa p̄stituit ex genere et p̄prio. alia vero cōiter di/
cta et illa p̄stituit ex genere et actūte cōi. si ergo volumus scire ta/
les diffinitōes oportet p̄scire qd sit p̄p̄iū et qd accēs. Tercio valēt
ad diuisionem qz est aliqua diuisio generis in suas spēs vel gene/
ris in dīas. et aliqua est diuisio subiecti in actūtia sed aliqui in/
accētia p̄ p̄a et aliqui in cōia si ergo volum⁹ scire tales diuisiōes
oportet p̄scire oia p̄dicabilia. Quarto valēt ad demonstratōez. qz
mediū demonstratōis potissime ē diffinitō q̄ nō possum⁹ scire de
mōstratōz nisi p̄ri⁹ cognoscā⁹ diffinitōez. s; diffinitō nō p̄t p̄gsci
nisi cognis oib⁹ p̄bilib⁹ vt patuit. q̄ p̄bilis sūt vtilia ad demā

Ad Poster⁹ nō v; ad p̄gnitōz p̄oris ymo poti⁹ eō / tōem
tra s; scia de vlibus ē posterior scia p̄dicamētoz igitur.
Minor p̄t ex inuentione vtriusqz. Dm̄ licet ista scia p̄dica/
biliū sit posterior in inuentione est tū p̄or in cognitōe. qz p̄dica/
mēta nō p̄nt cognosci saltē p̄fecte nisi cognoscātur p̄dicabilia.

Querit Utrū vle sit aliqd reale extra intellectū vlt sit
solū in intellectu. Dm̄ q̄ vle capis duplici
ter vno mō p̄ scda intentione vt est quedam relatio rōnis in p̄/
dicabili ad intellectū et ad illud de q̄ ē p̄bile. et h̄ vle ē solū in/
tellectu. i. in obiecto app̄henso p̄ intellectū sicut alie scde itētoes
Alio⁹ capis vle p̄ p̄ia itētoe. s. p̄ nafa vli et sic accipit dupli/
nā aliqd ē vle in pōna et aliud in actu. Vle i pōna ē ipa q̄ddi/
tas vlt natura q̄ ē in re singulari cui nō repugnet in alio singlari
q̄ntū est de se s; sibi repugnat inq̄tū scā ē p̄p̄a et ista nafa sic acce/
pta ē in pōna remota vt p̄dicet de plib⁹ Et vocat alio⁹ noie vni/
uersale incōpletū qz sibi nō cōuenit p̄pleta rō vniuersalis vt sic
em̄ nō h; vnitatē tanq; exis qd vniū plib⁹ pueniēs. S; vle in
actu est ipa natura denudata a singularitate et a p̄ditōib⁹ singu/
lariū et est in potentia p̄pinqua vt predicetur d̄ plurib⁹. Et vo/
catur vle p̄pletū qz sibi pueniūt ea q̄ rōem p̄fecti vltis p̄plet. sic

sunt unitas quā habet ut ē obiective apud intellectū et pluralitas inq̄stū plurificabil ē i diuisis. Et cā sic nā fātalma qd ē sili tudo singulariū formatū in vi ymaginatiua nō pōt mouē inteli lectū possibile ad cognoscendū vlc actu qz repntat rē ipam cum pditionib⁹ singulariū. Intellect⁹ igit agēs cū fantasmate ipi/ mit intellectui possibili spēm itelligibile quā cāne vt duo agen tia prialia q spēs repntat naturā actu abstractā ab hmoi cōditōi bus singulariū q natura lz sit in re quantū ad id qd ē tñ ē obiecti ue in intellectu inquantū p hmoi spēm repntatur.

Arguit Dñe qd ē. ē singulare r vñū nūero vt dē Boe ti⁹ d unitate r vno. g⁹ nullū ē vlc a pte rei. Dñm q q singulare r vñū nūero capif duplr vno p singlari p se tm. qd i. ex sua ppria rōne r ficatione includit singularitatez vt sortes vl materia sortis. r sic dñm boetij nō ē vez. Alio capif p singlari p se vel p alterz qd scz ē singulare p hoc q ē in alio. et sic dictū boetij est verū. sed hoc qd est singulare p alterū p se est vlc sicut hō in sorte est singulare sed p se est vlc.

Arguit Intellect⁹ ē q fac vltatē reb⁹ vt dē cōmētator tercio d aia lz intellect⁹ nō fac aliqd ex se. g⁹ nul lū ē vlc a pte rei extra intellectū. Dñm q intellect⁹ fac vltatē for malr pur accipit p intēdōe vltatē n tñ mālr p mā sbrata huic intēdōi. vl dñm q vlc p pria intēdōe p capi duplr vt paruit

Ar Si aliqd vlc eēt a pte rei in singulari sequereff⁹ aliquod vlc esset singulare Sequela pbat⁹ qz qd recipitur ad modū recipiētis recipit. Dñz q vlc in singulari lz modū singu lar⁹. qz ē singulare p alterz n tñ lz naturā ē singulare. vl dñz negā seqlā qz aq recepta i vase recipit ad modū vase r tñ aq recepta n ē vas

Querit Quid sit subiectū isti⁹ scdi tractat⁹. Rñdē q vlc in ordine ad pdicabile. Et addit in or dine ad predicabile qd in ista scia nō determinat de vli qualiter / cūqz sed de vli sub ratione pdicabilitatis. Qs at hoc vniuersa / le sit hic subiectū. pz p diffinitionē subiecti attributōis qz vlc ē quid cōmunissimū hic consideratū primo notū nō excedēs me tas isti⁹ scie verificabile de oibus pncipalr p sideratis ad qd mi nus principalit cōsiderata habēt ordinē r attributōz. Et posset aliter pbari qz illd ē subiectū i aliq scia cui demonstrat inec p pa passio p ppiū pncipiū illi⁹ scie. lz sic ē de vniuersali in ordine ad

Tractatus

predicabile ergo est subiectū. Un pncipiū eius explicat p diffinitionē vls. s3 ppria passio ē pibile. et sic demonstratō talis s3 modū p̄suetū. omne qd natū est esse in pluribus ē pibile sed omne vlt in ordine ad predicabile est h̄mōi. igitur omne vniuersale predictabile est predicabile.

Arguit Nullū cōplexū ē subiectū. s3 vlt in ordie ad p̄dicabile ē qd cōplexū. g° nō erit h̄ s̄b̄c̄m. Maior pbat̄ qz scia capit vnitatē a subiecto. s3 cōplexū nō est qd vnū. nec pōt diffiniri. Dm. q triplex ē cōplexū scz re tm. voce tm. re z voce simul. vñ nullū cōplexū fm re pōt esse subiectū. tm bene fm vocē ppter penuriā vocabulor et sic ē in pposito.

Arguit Voces sūt signa rez. si g° vlt in ordie ad pibile est qd cōplexū fm vocē. erit etiā cōplexū fm rem. Dm q voces sūt signa rez nō ad extra immediate. s3 rez pceptaz. vna aut res pcepta circūloquit qnq pluribus vocib⁹ ppter penuriā vocabulor cū noia sūt finita res vero infinite.

Ar Hic ē cōplexio ex subiecto et ex ppria passione. g° est pplexio fm re. Dm q ibi nō addit p̄dicabile vt est ppria passio vniuersalis. sed vt est formalis modus p̄siderandi q non supaddit aliquid fm rem ipsi subiecto. nam sicut se habet dñā ad genus ita se habz formalis rō p̄siderandi ad subiectū. s3 dñā diuidens genus nō supaddit nouā naturā ipi generi. sed ptrahit ipm genus sic etiam formalis modus considerandi nō supaddit aliqd fm re ipi subiecto. sed determinat z ptrahit ipm subiectū. Vel dicendū q triplex est passio. nā quedā est passio oīno intrinseca ipi subiecto. et talis nō distinguit a subiecto fm rem vt passio entis nō distinguitur ab ente et passio vls sub rōne p̄dicabilis nō distinguitur ab vniuersali. Alia est passio oīno extrinseca ipi subiecto vt locus sup̄ficies tempus. et tales passiones realiter distinguuntur a suis subiectis. Tercia est passio q est prout extrinseca et partim intrinseca ipi subiecto. vt risibile z talis passio etiā distinguitur realiter a suo subiecto.

Ar Illud nō ē subiectū alic⁹ scie qd transcēdit metas eius s3 vlt transcēdit metas. g° nō est hic subiectū. Maior pz qz omis scia ē vniuersaliū vt d̄z pmo posterior. Dm q ois scia est bñ vniuersaliū fm se et in ordine ad passiones quas cūqz. nō tm in ordine ad illā passionē que est pibile. sicut ista. vel d̄m q

vniversale caput dupliciter. vno modo per vltimum plexum et sic vltimum est quod est de omni plexu et finem quod ipsum. et sic omnis scia est vniversale. Alio modo caput vltimum per vniversale incompleto quod aptum natum est predicari de pluribus et sic est hic subiectum.

Arguitur Nullum equocum est subiectum. scilicet vltimum est equocum. quod non est hic subiectum. Maior est nota quod subiectum est diffinibile scilicet equoci non est diffinitio. scilicet minor probatur quod multiplex est vltimum. Dominum quod vltimum absolute hic non est subiectum: sed vltimum in ordine ad predicabile. et per hoc excludunt alie acceptiones.

Notandum Septuplex est vltimum. primum est vltimum in distributione facit terminum comitum cui adiungitur stare distributive et vltimum. ut ois nullus neuter et talia vocantur alio nomine signa vniversalia. Secundum est vniversale in cognitione sciendo et illud quod cognoscit vltimum. et sic intellectus dicitur vltimum. Tercium est vniversale in essendo ut est vniversale platonice quod est separatum a suis singularibus finem rem et rationem similes. quod Arelto. reprobatur. Quartum est vltimum in causando et est illud quod est causa plurium effectuum specie dicitur eque primo ut deus est vltimum in causando est tamen simplex in essendo. Quintum est vniversale in repntando quod repntat naturam vltimum ut species intelligibilis repntat naturam comitum sine vltimum. Sextum est vniversale in predicando. Vltimum. causat precipit. cognoscit. distribuitur. Atque repntat et predicat hoc vniversale. Et solum de vniversali in predicando est hoc adpositum quod predicat tribus modis. vno modo ut est anima rem et est natura comitum finem se accepta quantum ad sua principia essentialia ut homo est vniversale anima rem considerando ipsum ut est animal rationale. Secundo modo ut est in re. Et sic caput dupliciter. vno modo putatur separatum a singularibus et per se subsistens. et hoc est vniversale platonicum alio modo putatur in re et in suis suppositis subsistens. Tercio modo ut est post rem. et est natura comitum abstracta a suis singularibus ut homo est species. Unde vniversale anima res est metaphysice consideratio et ei attribuuntur predicata essentialia Vniversale in re consideratur a physico et ei attribuuntur predicata suppositalia ut homo currit. Sed vniversale post rem consideratur a logico et sibi attribuuntur predicata intentionalia ut homo est species animal est genus et de tali vltimum est hic adpositum. Et per illam distinctionem solvantur multa argumenta que ponit hic obijci de vniversali.

¶ Si hic consideratur vniversale post rem tunc loyca erit principi paliter de secundis intentionibus. Probatur quia illa pre-

Tractatus

dicata intentionalia sunt secunde intentionis. Dñm q̄ illa p̄dica
ta intentionalia hñt se p̄ modū passionū z nō p̄ modū subiecti.
Un̄ scie cognoscunt a passionib⁹ que demōstrant inesse subiecto
ex hoc tñ nō sequit̄ q̄ loyca sūt de secundis intentionib⁹ p̄ncipalr

Arguit Qd̄ ē idē cū altero h̄ nō pōt esse passio eius sed
vle z p̄dicabile idē sunt vt d̄t text⁹ ergo p̄dica
bile nō pōt esse passio vli⁹ Maior pbat qz subiectū z ei⁹ p̄pria
passio distinguūt realiter. Dñm q̄ triplex ē passio scz intrin
seca extrinseca et media sicut dictū est. vñ p̄dicabile ē passio in
trinseca q̄ nō distinguūt realiter a suo subiecto sz solū fm̄ rōem.

Arguit Quicqd̄ dz alteri demōstrari inec̄ h̄ dz distin
gui fm̄ rē ab ip̄o. sz p̄dicabile demōstratur inec̄ vli
ḡ distinguūt ab eo fm̄ rē. Dñm q̄ maior nō est q̄a sed quicqd̄
dz alteri demōstrari inesse h̄ dz distinguūt ab eo fm̄ rē vel fm̄ rōem
et q̄uis p̄dicabile nō distinguūt ab vli fm̄ rem tamē fm̄ rōem.

Ar Quicūqz hñt diuersas rōes dñt fm̄ rē sz vle z p̄dicabi
le hñt diūsas rōes. ḡ dñt fm̄ rē. Maior pbat qz diffini
tio est oīo explicās quid est eē rei. Minor ptz per textū. Dñm
ad maiore q̄ vera est de diffinitōe quidditatiua qz diūse res hñt
diuersas diffinitōes q̄dditatiuas tñ eadē res pōt hñe diuersas
diffinitōes accidentales z modales que expmūt diūsos mōs z cō
ditiones eiusdē rei z tales dñt hic de vli et p̄dicabili.

Querit Utz de q̄nqz vlib⁹ sit scia. Dñm q̄ sic qz d̄ il
lis ē scia que pueniūt i aliq̄ cōi subiecto cui p̄
demōstrari inesse passio p̄ p̄priū z adequatū p̄ncipiū sed q̄nqz p̄
dicabilia sunt h̄mōi. ergo de eis ē scia.

Arguit De pluribus nō pōt esse vna scia sz q̄nqz vlia.
sunt plura ḡ de eis nō ē vna scia Maior pba
tur qz vna scia ē vni⁹ generis scibil. Dñm lz vna scia sit vni⁹ sci
bilis tāqz vni⁹ subiecti vl̄ p̄ctioes scibil. tñ vna scia pōt ēē plū
scibilū vt p̄tū subiectiuaz subiecti et sic de q̄nqz vlib⁹ ē scia.

Ar Nō entis nō ē scia sz vlia sūt nō entia vt pbat p̄hs p̄mo
posterior. dicens gaudeant genera z spēs qm̄ mōstra sūt
et intelligit p̄ mōstra nō entia. Dñm q̄ p̄hs ibidē loquit̄ d̄ ge
neribus et spēbus separatis extra singularia vt Plato loque
batur et sic improbat vlia. quia sunt nō entia.

Redicabile quādoq3

Iste est scđus tractat⁹ sūmulaz. Pe. hū. in q post
q3 determinat i pmo tractatu de ppōe q3 pponit ex
tēis icōplexis. h pñr determinat de ill' termis incō
plexis. s. vlibus. cuius ordinis rō supius est dicta. Et duo facit
nā in pmo agit de vlib⁹ fm rōem cōem oñdendo quid sit vlt et
quid pdicabile. scđo diuidit vlt siue pdicabile in qñq3 pdica
bilia. et q3 pdicabile nō quocūq3 mō diuidit in illa. iō pus di
uidit pdicabile. Dicens q3 pdicabile qñq3 capif pprie z qñq3 cō
muniter sed quid sit quodlibet horz habetur in tra.

Arguit Mēbra istī⁹ diuisionis cōcidūt. g diuissio n ē
bona. Ans pbat q3 vnū ptinet sub alio sic pdi
cabile pprie sumptū ptinet sub pbili cōiter sūpto. Dōm qñs
mēbra istī⁹ diuisionis materialr coincidāt nō tñ formalr. q3 p
dicabile cōiter sūptūz nō est pbile pprie sumptū nec ecōtra.

Arguit In nulla bōa diuissioe vnū mēbroz d3 puerit
cū ipo diuiso. s3 pbile cōit sumptū pūrit cū di
uiso. g diuissio nō ē bona. Minor pbat q3 pbile cōiter capitū ē
diuissum z mēbz diuidēs. Dōm qñs pdicabile cōiter sum
ptū vt diuidens cōuertat cū diuiso qñtū ad supposita nō tñ q3
tū ad formalem rōnem z quantū ad modos sue acceptationis

Arguit In isto tractatu determinat de pbili cōiter sum
pto. g etā de tali erit hic ad ppositū. Ans p
bat q3 postea diffinitur indiuiduū. Dōm q nō sit h pnci
paliter sed min⁹ pncipalr z accñtalr eo q spēs ptur de indiuidu
is z indiuiduū ponit in diffinitōe spēi ne ergo diff⁹ spēi detur p
ignota sic incidētalr diffinit indiuiduū vt postea patebit.

Arguit Sol luna mūdus sunt pbilia pprie sūpta. et
tñ pdicant de plurib⁹. Dōz qñs actu nō p f d
plurib⁹ tñ bene aptitudie. S3 dices h nō p f aptitudie d plu
ribus qd ipossibile ē multiplicari. s3 ipossibile ē mūdū muli
plicari. g mūd⁹ nō p f pñ aptitudie de plib⁹. Minor patet. q3
fm Aristotile in pmo celi ipossibile est plures ēē mūdus. Dōz q
maior est falsa q3 ipossibilitas multiplicatōis z aptitudo pñ
cabilitatē d plurib⁹ ex diuers⁹ se tenēt. nā pñtū tenet se ex pre ma
terie s3 scđm se tē ex pre forme vñ forma sol actu ē in sua materia

*q3 pñtū tenet se ex pre ma
terie s3 scđm se tē ex pre forme vñ forma sol actu ē in sua materia*

Tractatus

in esse speciebus et accens inest in diuinitis. Ut per dicitur quibus accens magis inest essentialiter. tunc genus magis inest essentialiter. sed illud quod inest essentialiter magis inest quod illud quod inest accidentaliter.

Arguitur Nullum uniuocum dicitur multiplex. sed genus est uniuocum. ergo non dicitur multiplex. Minor probatur. quia uno nomine et una ratione predicatur de pluribus. Dominum quod genus capit dupliciter. Uno in ordine ad suas species quod est genus. et sic est uniuocum. Alio modo in ordine ad suas acceptiones. et sic est equiuocum.

Arguitur Nullum equiuocum est predicabile. genus est equiuocum. ergo genus non est predicabile. Dominum ad maiorem quod nullum equiuocum equivoce acceptum est predicabile. sed genus accipitur tripliciter. et solus tertio modo est unum predicabile ab alijs distinctum.

Arguitur Genus tertio modo sumptum est equiuocum. Probat per Aristotem. vii. physicorum quod quod in genere latet multa id est multe equuocationes Dominum quod genus capit dupliciter. Uno: philosophice in quantum notat naturam secundum eam quod habet in suis speciebus et sic est equiuocum quia in diuisis speciebus habet aliam et aliam rationem. Alio: capere loquere ut nominat unam naturam communem acceptam omnibus suis speciebus predicabile. et sic est uniuocum.

Arguitur Plures sunt acceptiones generis in eo quod tres. secundum Peripateticos. hyl. et diminutivum. Anas probatur. quia aliquid est genus masculinum et aliquid femininum. Dominum negando primam. quia Peripateticos. hyl. non intendit ponere omnes acceptiones generis. sed illas quod ducunt nos in cognitionem generis loqui.

Primo modo dicitur collectio.

Hic ponitur prima acceptio generis. dicens. quod genus primo modo est collectio multorum habentium se ad inuicem et ad aliquid unum quodammodo ut collectio romanorum dicitur genus. et similis collectio multorum eiusdem cognationis vel primi. et capit hic collectio passive per rebus collectis. Unum habet in cumulo lapidum sit collectio non tamen sit lapides collecti ab uno principio eiusdem generis et ergo non est genus primo modo.

Queritur Qualem convenientiam habet genus logicum cum genere primo modo sumpto. Respondetur quod ista quia sicut genus primo modo dicitur cum nominat quandam collectionem multorum de una progenie sic genus logicum cum nominat collectionem multarum specierum partium preteritarum sub uno. Sed differunt per quod genus primo modo sumptum includit actum ea quod sub ipso sunt. sed

k ij

prestatione Karly

gen^o loy^u p^otinēt solū p^otiue ea q^u cōtinēt sub ip^o. Secūdo d^ont q^u gen^o p^omo^o acceptū p^otinēt ea q^u sub ip^o s^u p^o mo^o tot^o integ^olis. s^u gen^o loy^u h^u se p^o mo^o tot^o v^olis. Tercio d^ont. q^u gen^o p^omo^o sūptū nō p^odicat de ill^o q^u p^otinēt s^u ip^o. s^u gen^o loy^u p^o p^odicat de ill^o q^u s^u ip^o p^otinēt. vt h^o est al. leo est aīal z sic de alijs.

Arguit Genus dicit aliq^u v^onū. s^u collectio multorum eiusdē p^ogenei nō ē aliq^u v^onū. ergo illa collectio nō ē gen^o. D^om q^u ē aliq^u v^onū p^opter v^onitate p^oncipiū material^o q^u ē semen p^opagacōis m^oltiplicatū in tota p^ogene.

Secūdo mō dicitur genus

Hic ponit scdā acceptōz gener^o dicēs. gen^o scdō mō ē p^oncipiū v^onūscuiusq^u generacōis vt pater z patria seu loc^o. Vn^o lo^ocus d^o p^oncipiū generacōis inq^utū in eo ē p^o p^oseruatiua locari. z i^o hoīes nati in eodē loco p^oueniūt in colore v^ol p^oditōe.

Arguit Illa acceptio d^o p^ocedē p^omā. q^u iste ordo ē mal^o Alijs p^obat. q^u p^oncipiū collectōis ē aī collectōz v^ol aī res collectas. D^om q^u d^ouplex ē ordo. s^u nature siue doctrine z ordo disci^opline siue q^u ad nos. Jā d^o q^u illa acceptio ē aī p^omā ordine nature. s^u p^omā ē aī scdā ordine disci^opline. q^u secūda h^u maiorē p^ouenientiā cū gen^o loy^o q^u p^omā acceptō. z ergo p^onit iuxta terciā acceptōez immediate.

Notandū Q^u gen^o scdō mō z gen^o loy^u cōueniūt z d^ont. Cōueniūt q^u sicut gen^o scdō mō ē p^oncipiū v^onūscuiusq^u generacōis. sic etiā gen^o loy^u ē p^oncipiū suaz sp^oez. S^u differt. q^u gen^o scdō mō sūptū ē p^oncipiū extrin^osecū z effectū. s^u gen^o loy^u ē p^oncipiū formale siue intrin^osecū. Secūdo d^ont. q^u gen^o scdō mō nō p^odicat de ill^o q^u p^otinēt sub ip^o. q^u ē p^oncipiū extrin^osecū ip^oz. s^u gen^o loy^u p^odicat de suis sp^oez q^u est p^oncipiū intrin^osecū suaz sp^oez.

Arguit Omne gen^o ē v^ol s^u p^on^o generacōis vt p^ol^o loc^o ē v^onū singulare. q^u nō ē gen^o. D^od^o s^u omne gen^o loy^u cū sit v^ol nō t^on s^o g^o ciuile s^u q^uz ē singulare sic p^o generas plē.

Querit Quare. Pe. hyl. exēplificat h^u p^ol^o de p^ote q^u de m^ore cū t^on m^o sit et p^on^o generacōis. D^om q^u i^o. q^u p^ol^o ē p^on^o effectū z actiū. z m^o ē p^on^o passiū. s^u gen^o loy^u nō h^u p^ouenientiā cū p^on^o passiū sic cū p^on^o actiū. Et p^on^o actiū

ē digni⁹ pⁿo passivo. s. a digniori d. s. fici⁹ xenoia⁹. Ut p^r dicit q^d m^r ophēdit s⁹ p^re q^d p^ri ponit h⁹ p^r parente. q^d etiā d^r de matre.

Querit^r q^{re} pot^r exēplificat de loco q^d de tpe cū tū gene racōes sūt i tpe. Rū^t q^d iō q^d loc⁹ ē pⁿo s^rua tū eo q^d ē mē^rua pmanēs z s^ruat locatū. s. tps ē pot^r pⁿo cor rapcōis eo q^d tps ē mē^rua successiua z i tpe aliq^d tabescūt z sene/

Al^r Accōis nō ē pⁿo sube s. loc⁹ ē accōis. sūt iū⁹ phisicor⁹ g^r loc⁹ nō ē pⁿo genēacōis q^d ē ad subaz. Dōm q^d loc⁹ cap^rit dupl^r. Uno⁹ mathematice inq^rtū absolute ē sup^rficies corp^ris p^rinētis z sic nō ē pⁿo genēacōis. Alio mō p^r corp^re p^rinēte p^r ut h⁹ in se sūt c^r s^ruatiua acceptā a corp^rib⁹ celestibus. z sic lo/ cus bñ est p^rncip^rū genēacōis coadiuuans.

Arguit^r Romulus nō ē pⁿo vniuscuiusq⁹ genēacōis. g^r nō ē gen⁹ scō mō. Añs p^rz q^d romul⁹ est soluz pⁿo romanoz z nō alioz. Dōm q^d vniuscuiusq⁹ d^r cap^rit p^ricta/ riter p^r alie⁹ z nō distributue. v^l si cap^riat distributue ista accep/ tio d^r intelligi s^rm locutō z redditua⁹ reddēdo singla singlis. q^d nō ē s^rctua q^d romul⁹ sit pⁿo cuiusq⁹ genēacōis simpl^r. s. ē s^rct⁹ q^d ro mul⁹ ē pⁿo vniuscuiusq⁹ genēacōis i ordie ad ea q^d ab eo d^rndert

Arguit^r Diffinico genēis scō mōi p^rueit materie prime q^d tū nō ē gen⁹. g^r diffinico p^rueit alēi a diffinito. Añs p^rbat q^d mat^ria p^ria ē p^ricipiū vniuscuiusq⁹ genēacōis. v^l p^rz p^ro phisicor⁹. Dōz l⁹ mat^ria p^ria sit p^ricipiū mat^riale vni/ cuiusq⁹ genēacōis nō tū ē p^ricipiū effectū de q^d intelligit^r diffini⁹.

Arguit^r Solest p^ricipiū effectū vniuscuiusq⁹ rei ge/ nite cuiusq⁹ genēacōis. z tū nō ē gen⁹ scō mō q^d nō est p^rl⁹ patria. Dōm l⁹ sol sit p^ricipiū effectū v^l nō tū p/ ticulare de quo intelligit^r p^rns diffinico.

Tercio mō dicit^r genus cui

Dic^r p^rit terciā acceptōz genēis q^d est loyca z p^ricipali h⁹ intentā dicēns gen⁹ scō mō ē cui sup^rpoit^r spēs. Et ē itelle^r illi⁹ accep/ cōis gen⁹ ē cui directe imēdiate z i rēā linea p^rntali sup^rpoit^r spēs

Al^r Genēi sup^rpoit^r d^ria. g^r nō tū spēs Dōz q^duis a latē d^ria sup^rpoit^r genēi nō tū directe i linea p^rntali sic spēs. s. dicēo gen⁹ sup^rpoit^r genēi d^ricē z imēdiate. g^r nō solū spēs Añs p^rbat q^d

Primus

aial ē gen^o et supponit generi scz corpi aiate. Ddm q aial cōpat
ad dno. Uno^o ad supiora scz ad corp^o animatū et ad corp^o mix-
tū. et sic aial nō est gen^o sz spēs. Alio^o ad inferiora scz ad hoīem
equū. et sic aial ē gen^o. Un qñ aial supponit corpi animato. tūc
gen^o nō supponit generi. qz tūc aial ē spēs. qz omīa inter me-
dia in arboze Porphyriana sūt genera respectu suoz inferioroz et
spēs respectu supioroz.

Arguit

*ut dicitur de animalibus in 2ª secunda
et essentia*

Idē nō su pposit sibi ipi sz gen^o et spēs sūt idē. et
go spēs nō supponit generi. Minor pbat. qz
nominat eandē naturā. Ddm q lz sint idē fm rē. differūt tñ fm
rōez. qz h q dē gen^o cōsistit spēs dē determinate. Sz dicēs si spēs
est idē fm rē cū genē. ē idē cū spē sibi opposita. Et dñā. quia
si spēs ydēpñficat cū genere. etiā ydēpñficabit cū duab^o differē-
tīs generis q a genē nō distinguūt. Ddm negādo cōsequētiā qz
qñs differētiē nō differāt in genē. differūt tñ int se ppter natu-
rā oppositiōis qre etiā oppositas spēs cōstituūt.

Enus ē quod predica.

Positis acceptionib^o ipi^o generi. hic cōsequenter dicit
vnū mēbrū qd sibi ē ad suū ppositū. s. gen^o tertio mō
et p^o tōit diffiniciōz. scdo declarat eā. Dicit q gen^o ē qd p dicitur
de plib^o spē dñitib^o in eo qd qd est. Et refert h qd vlt. qd ponit
loco generis licet nō sit vez gen^o. sz aliq q dicitur hic diffiniri se/
cundā intentiōez dicūt q referat primā intentiōez genericam vl
obiectū generi nō vnū tñ. sz omīa sūt sub diffiniciōe vt sit scūs
gen^o est suū obiectū scz aial corp^o color rē. qd supple obiectū scz
aial corp^o rē. p dicitur de plib^o. qz scda intentiō est accūs. q hz dif-
finiri p aliqd extraneū a natura sua. scz p subiectū. sz suppositū
ē falsum. Etiā fm ipos pma intentiō vl obiectū generis nō ē sū-
iectū illi^o scde intēcōia lz hoc fm dicitur sit ddm.

Querit

Quō pbat Porphyri^o istā diffiniciōez ē bo-
nā. Rñdet q sic. qz illa difficō ē bona q nō est
supflua neqz diminuta et sufficiēter explicat naturam diffiniri et
facit ipm differre a quolibet alio. sz pñs ē hmoi. ē bona. Minor
pbat. qz p h qd dē de plib^o differt gen^o ab individuo. et p h quod
dē differentibus spē differt a specie. Et per hoc qd dē in eo q qd
est differt gen^o a dñā p pñio et accñte.

Tractatus.

totā. et ergo nō pōt multiplicari. s; tñ q̄libet forma in materia q̄s/
tum est ex pte sui s; m̄ numerz multiplicari pōt. v; dōm ad minore
q; s; non possunt esse ples soles pōna reducibili ad actū p̄ agēs
naturale tñ bñ p̄ agēs sup̄naturale. Et si dicat̄ diuisio isto sole
in duas medietates vtrazq; medietas retinet̄ for̄mā specificā so/
lis ergo sol actu p̄dicaret̄ de plurib; dōm q; hoc posito q; ita dī
uideret̄ tamē hoc nō posset fieri p̄ agens naturale.

Predicabile siue vniuersa

Diffinit; vli et p̄dicabili p̄prie sūptis s; m̄ suas rōes accētales
diuisas p̄nter diuidit ea in q̄nq; modos. sc; in gen^o. spēm. dīam
p̄p̄riū et accēs. Quoz sufficiētia p̄t sic sumi. nā omē p̄dicabile
p̄dicat̄ de plurib; v; ergo p̄dicat̄ in qd aut in quale. Si in qd
hoc ē dupl; v; p̄dicat̄ de plurib; dīcib; spē et sic est gen^o. v; diffe
rētib; nūero. et sic est spēs. Si in qle hoc ē dupl; v; in qle essen
tiale. et sic ē dīa. aut in qle accētale hoc ē dupl; v; p̄uertibiliter
et sic est p̄p̄riū. aut nō p̄uertibl; et sic est accēs.

Querit̄ Utrū illa sit vera tñ q̄nq; s; p̄dicabilia Di
cendū q; sic. et p̄bat̄ tripl; p̄. auctoritate p̄oz/
phyry. et Petri hyl. in textu. scdo p̄bat̄ rōe p̄ sufficiētiā iā datā
tercio p̄bat̄ p̄ ei; exponētes. q; p̄ma ē q̄nq; s; p̄dicabilia scda ē
et nō s; plura q̄s q̄nq; ergo tñ s; q̄nq; p̄dicabilia. tñ t; ab ex
ponētib; ad exposita. Et tñ ibi exponit̄ grā pl̄itat;. q; ponit̄ cir
ca dictionē numeralē. s; qñ ponitur circa aliā dictionem expo
nit̄ grā alietat;. v; h; tñ aīal ē hō q; exponit̄ sic. aīal ē hō. et nihil
ali; ab aīali ē hō. igr̄ tñ aīal ē hō.

Notandū Q; illa ppō. tñ q̄nq; s; p̄dicabilia ex/
ponit̄ dupl;. Uno^o v; h; signuz tñ facit
vnā ppōez exclusiua. Alio^o v; facit ppōem de excluso subiecto.
Si facit exclusiua tē expoit̄ dupl;. Uno^o grā pl̄itat; et tñc est
vera. quia sensus est. tñ quinq; sunt predicabilia. idest quinq;
sunt predicabilia et non plura sunt q̄s quinq;. Alio modo expo
nitur gratia alietat; et sic ppō ē falsa. q; sensus ē tñ q̄nq; s; p̄di
cabilia. i. q̄nq; s; p̄dicabilia et nō s; alia a q̄nq;. Alio^o hoc sig
nū tñ facit vnā ppōez de excluso subiecto. et sic itez dupl; expo
nit̄. sc; grā pl̄itat;. v; grā alietat;. si grā pl̄itat;. sic sensus ē tñ
q̄nq; s; p̄dicabilia. i. q̄nq; s; p̄dicabilia et non pla q̄s q̄nq; et sic

ē p̄a. Si expōnē gr̄a alicuius. tūc sensus ē. t̄m q̄nq; s̄ p̄dicabi-
lia. id est q̄nq; s̄ p̄dicabilia z nō alia a q̄nq; z sic ē falsa. Cū s̄
sig^m t̄m. tē fac p̄pōz exclusiā q̄n excludit oīa a s̄biecto z a s̄for-
tio p̄dicati. s̄ tūc facit p̄pōz de excluso s̄biecto q̄n solū exclu-

Arguit T̄m q̄ttuor s̄ p̄dicabi- / d̄it oīa a s̄biecto.
lia z vnū. s̄ v^m n̄ ē pla. ḡ t̄m. q̄ttuor s̄t p̄dica-
bilia z n̄ pla. D̄m q̄ ibi male arguit. q̄z pl^o p̄oī in maiore q̄z in
p̄clusiōe. s̄ d̄z sic argui. t̄m q̄ttuor s̄t p̄dicabilia z vnū. s̄ vnū
nō ē pla. ḡ t̄m q̄ttuor s̄t p̄dicabilia z vnū q̄d nō ē pla.

Arguit Ex illa t̄m q̄nq; s̄t p̄dicabilia seq̄ ē falsū. ḡ ip̄a
ē falsa. Añs p̄bat sic arguēdo. t̄m q̄nq; s̄t p̄di-
cabilia. ḡ oīa p̄dicabilia s̄t q̄nq; ibi. p̄na ē bona. q̄z arguit p̄/
nes regulā illi^o signi t̄m. s̄ p̄ns ē falsū. ḡ z añs. D̄m q̄ illa re-
gula p̄ncipaz intelligit in t̄m nō nūerabilib^o ut bñ seq̄. t̄m hō
t̄. ḡ oīe currēs ē hō. Et l̄z autor p̄naz illā specificacōez nō po-
nat t̄m sufficiēter intelligi ex exēplis. Etia l̄z nō ponat t̄m nō seq̄
tur q̄ ḡ. nō debeat poni. q̄z loc^o ab autoritate negatiue nō valet.

Arguit Decē s̄t p̄dicam̄ta z q̄dlibet eoz ē p̄dicabile. ḡ
s̄t decē p̄dicabilia. D̄mad minorē q̄z q̄dli-
bet p̄dicam̄tū sit p̄dicabile nō t̄m q̄dlibz ē p̄dicabile distīctū
q̄dlibz. q̄z oīa p̄dicam̄ta cōtinēt sub vno p̄dicabili. scz sub ge-
nere. Cū alr̄ distīguūt p̄dicabilia z p̄dicam̄ta. Nā p̄dicam̄ta
distīguūt penes diūsos modos generalissimos p̄dicandi de p̄-
ma suba. s̄ illi modi reperiūt decē. ḡ decē s̄t p̄dicam̄ta. S̄z p̄di-
cabilia distīguūt penes diūsos modos p̄dicādi de suis subiecti-
bilib^o. s̄ illi mōi s̄t q̄nq; ḡ q̄nq; s̄t p̄dicabilia.

Arguit T̄m q̄ttuor s̄t p̄dicata dyaletica. ḡ t̄m q̄ttuor
s̄t p̄dicabilia. p̄na t̄z. q̄z vidēt eē idē. D̄m q̄
nō s̄t idē. s̄z distīguūt ab inuicē penes diūsa fundam̄ta. nā p̄di-
cabile fundat sup̄ diūsos mōs p̄dicādi de plib^o t̄m. s̄z p̄dicatus
fundat sup̄ modos inherēdi vni t̄m l̄ plib^o. nā mod^o inherēdi
diffiniōis z p̄p̄ij est inherēdi cōuertibilr̄ si mod^o inherēdi gene-
ris ē inherēdi eēntialr̄ z nō p̄utibilr̄. Et nō distīguūt p̄dicabile
z p̄dicatū solū penes actū z p̄naz. q̄z q̄n d̄t q̄ttuor s̄t p̄dicata.
p̄dicatū cap̄t noialiter z nō p̄ncipaliter.

Arguit S̄t t̄m duo mōi p̄dicādi. scz q̄d z q̄le. ḡ erūt
duo p̄dicabilia t̄m. D̄m l̄z s̄t t̄m duo mōi p̄-

Tractatus.

dicādi in genē sū tñ qñq; in spē. s; p̄dicabilia distinguūt p̄nes
diūsos modos sp̄cales p̄dicādi de suis sūyabilib; z n̄ genēales

Sū Diffi? ē p̄dicabile z n̄ ē ali? / q; i genē mltā pueniūt.
qđ ex istis qñq; g° adhuc sū pla. An̄s probat. q; p̄dicat de
plib; Dm q; l; p̄dicet de plib; tāq; qđ dā p̄plexum. nō tñ tāq;
obiectū vnū incōplexū. Et qñ dī diffi? ē qđ incōplexū p̄dicabi
le de plib; vt diffinitio eēntial ē diffinico. diffinico accēntal est
diffinitio. g° solutio nulla. Dm q; diffinico p̄ scda intēōe est
qđ incōplexū z ē p̄dicabile gen? si p̄p̄t ad sua iſeriora eo mō q; ge
nera z spēs repiūt i scdis intēōib;. v; ē p̄dicabile accēns si p̄p̄t
ad sua obiecta. s; ad p̄mas intēōes vt h̄ aīal rōnale ē diffinitio.

Sū Dīna generica z dīa specifica h̄nt diūsos mōs p̄dicādi.
g° sū sex p̄dicabilia. An̄s p̄bat. q; dīna generica h; mōs
p̄dicādi i q̄le eēntiale de plib; dīntib; spē. et dīa specifica de pli
b; dīntib; solo nūo. Dm q; h̄nt diūsos mōs p̄dicādi nūalr di
stictos n̄ āt formalr. nā ābō p̄dicāt in q̄le eēntiale. Et qñ dī h̄nt
disticta sūyabilia. g° sū disticta p̄dicabilia. p̄na t; q; distinctō
p̄dicabiliū sūit p̄nes distictōz sūyabiliū. Dd; negādo p̄naz z
ei; p̄bacōz. q; p̄dicabilia distinguūt p̄nes distictos mōs p̄dicā
di i qđ l; i q̄le vt sup̄ dcm ē. Et sūyabile immediatū dīe specificē

Sū Gen? z spēs sunt p̄dicabilia z / ē spēs z nō indiuiduū.
sūt tñ duo. g° tñ duo sunt p̄dicabilia. Dm q; illa p̄p̄o
gen? z spēs sūt p̄dicabilia z sūt tñ duo p̄r dupl; exponi. Uno;
ḡra p̄latitatis z sic ē h̄a. q; s̄sus ē gen? z spēs sunt p̄dicabilia. z
sū tñ duo. i. sūt duo z illa duo n̄ sū pla q; duo qđ ē v; Alio;
ḡra alietat; z sic ē fla. q; s̄sus ē gen? z spēs sū tñ duo p̄dicabi
lia. i. gen? z spēs sū duo p̄dicabilia z n̄ sū alia p̄bilia q; illa duo

Querit Qual est ista diuisio v̄lis siue p̄dicabil. Rñt
q; ē analogi i sua analogata. q; v̄le siue p̄dica
bile p̄us dī de genē dēi de spē z p̄h̄ de alijs. Dd; sic p̄t; q; sicut
ens dī analogice de suba z accēntē ita sū v̄le dī analogice de illo
qđ uest eēntialr z qđ uest accēntalr. s; gē inest eēntialr plib; dīnti
b; spē. iō p̄cedit spēm q; solū uest plib; nūo dīntib;. Et q; gen? spē
cies z dīa p̄cedūt alia ē iō. q; gen? spēs dīa insūt eēntialr. p̄p̄ri
um z accēns insūt accēntalr. etiā gen? z spēs veri? insūt q; dīna.
quia genus z spēs insunt p̄ modū substātie. z differentia inest
p̄ modū qualitat;is. Sū vniūsale dīcīt verius de p̄prio q; de

accūte eo q̄ p̄p̄iū inest semp q̄z predicat̄ p̄uertibilr̄ z accūs nō inest sp̄ neq̄z p̄dicat̄ p̄uertibilr̄. Alij p̄o dicūt q̄ v̄le sit genus ad illa q̄nq̄z. s̄z hoc incōueniēter d̄r. tū p̄mo q̄z si esset genus v̄le ess̄ gen̄ generalissimū aut gen̄ subalternū. nō primūz. q̄z tūc essent plura q̄z decē. neq̄z sc̄dm. q̄z nō ponit̄ sub aliquo illoz decē cū sit ens rōis q̄d nō ponit̄ in p̄dicamēto. Tū sc̄do. q̄z gen̄ nō pōt p̄dicari dēnotatiue de suis speciebus. s̄z v̄le p̄dicat̄ dēnotatiue de q̄nq̄z v̄lib̄. ergo nō est gen̄ ad ip̄a. Minor p̄bat̄. q̄z cum d̄r genus est v̄le est p̄dicatio dēnotatiua z s̄l̄r cū d̄r sp̄s ē v̄le cū iste sint dēnotatiue p̄dicatōes gen̄ est genus. sp̄s ē sp̄s.

Arguit̄ Cūūsale p̄dicat̄ de q̄nq̄z p̄dicabilib̄ d̄r̄it̄ sp̄ in q̄d. ḡ ē gen̄. Q̄ in q̄d. p̄bat̄. q̄z p̄ueniēter r̄ndet̄ ad interrogatōz factā p̄ q̄d vt si q̄rat̄ q̄d ē gen̄ p̄ueniēter r̄ndet̄ ē v̄le. p̄na p̄bat̄ p̄ p̄m in fine q̄r̄i topicōz. q̄z si aliq̄d seq̄t̄ ad aliō nō p̄uertibilr̄ z d̄r de eo in q̄d difficile ē sepaē q̄ nō sit gen̄. D̄m̄ s̄z sit difficile destrūē illō nō esse gen̄ nō tū est īpossibile. Vel d̄m̄ q̄ nō p̄dicat̄ de eis in q̄d s̄z dēnotatiue

Arguit̄ Cūūsale ē vniūcū ad q̄nq̄z p̄dicabilia z nō ē sp̄s neq̄z d̄ra neq̄z p̄p̄iū neq̄z accūs. ḡ ē genus. Prima p̄s aīcedēt̄ p̄r̄z. q̄z illō ē vniūcū ad aliq̄d q̄d p̄dicat̄ de illis vno noīe z vna rōne. s̄z v̄le p̄dicat̄ de q̄nq̄z p̄dicabilib̄ vno noīe z vna ratōe. ḡ ē vniūcū. Maior p̄r̄z p̄ diffinitōz vniūcōz. Minor p̄bat̄ inductiue. q̄z sp̄s ē v̄le d̄ra ē v̄le. z sic de alijs s̄l̄r sp̄s ē apta nata eē in p̄lib̄ z d̄ra ē apta nata eē in p̄lib̄. Dicendū ad maiore q̄ illō ē vniūcū q̄d p̄dicat̄ de mlt̄s vno noīe z vna rōe eodē mō p̄cipata. s̄z v̄le nō est h̄mōi. q̄z rō v̄lis non eql̄iter p̄cipat̄ ab omib̄ p̄dicabilib̄ vt patuit.

Genus dicit̄ tripliciter

Postq̄z determinauit de vniūersali in cōi diffinitiue et diuīsiue d̄nter agit de vnoquoq̄ in speciali. z p̄mo de genē cui p̄ponit̄ tres acceptōes vt eligat vna de q̄ ē hic ad p̄o. post̄rū. Et est ratio ordinis ex dictis sumenda.

Arguit̄ Illō v̄le d̄z eē p̄mū q̄d maḡ inest. s̄z accūs ma-
gis inest. ḡ accūs erit p̄mū p̄dicabile. Maior p̄bat̄ p̄ diffinitōz v̄lis z minor p̄r̄z p̄ diffinitōz accūs. D̄m̄ q̄z
uis accūs maḡ inest f̄m rē tū gen̄ maxie inest f̄m rōez. nā gen̄

Tractatus

genera de pdicamentis accntiū in abstracto designata pdicant in qd fm moduz de suis spibus. 7 si sint spēs tūc pdicant in qd de suis indiuiduis. Tercio? genera 7 spēs de pdicamento substantie pdicant in qd. s. fm rē 7 modū sil. Ex isto prz q diffinitō maxime pdicat in qd. deinde genera 7 spēs de pdicamento substantie 7 vltio genera 7 spēs in abstracto designata de pdicamento accntiū

Querit Utz genus posset saluari in vna spē. Rūdet q genus capit duplt. Vno? qzē ad suā eēntiā. 7 sic genus bñ pt saluari in vnica spē. qz tota eēntia generis est in vna spē. Nā posito casu q inter aialia solus hō esset. aduc tota eēntia saluaret in hoie. qz tūc adhuc aial vere diceret de homie. q esset in hoie. qz dici de p̄supponit eē in. 7 qz eēntia cōis ē diuisibil saltē in pres intēgles. 7 indiuisibile vbiqz ē ibi totū ē. iō tota eēntia aialis saluaret in hoie. Alio? cōsiderat gen? qzū ad suā prātem. 7 sic genus nō pt saluari in vnica spē. quia prās generis ē cōicabilitas ei? q ad min? ē in duab? spibus. eo q prās generis explicat p duas drās oppositas. s. opposita hz actū nunqz pnt esse in eodē. qz impossibile ē aliqd aial esse rōnale 7 irōnale. si etiā impossibile est fm prātē gen? saluari i vnica spē

Arguit Sicut se hz spēs ad indiuidua sic se hz gen? ad spēm. s. spēs pnt saluari in vnico indiuiduo fm eēntiā 7 prātē sil. q 7 gen? in vna spē. Dōz ad maiore q n ē p oīa silē. qz ali? ē descēsus generis ad spēs. 7 ali? descēsus spēs ad i diuidua. qz gen? descēdit ad spēs p drās formales 7 spēs diui dit in indiuidua p drās materiales. exq at opposita formalr nō pnt eē in eodē. sic prās g nō pt saluari in vnica spē. Sz pigit q vni? spēs ē tū vnica matia q faciat totā cōicabilitatē ipsi? forme. 7 sic spēs bñ pt saluari in vnico indiuiduo fm prātē

Arguit Si gen? saluat fm eēntiā in vnica spē. q etiā fm prātē. Tz pna. qz prās g inseparabl seqt eēntiā fm radicē. s. n fm actū exercitū. Vñ qn dr gen? saluat in vnica spē. h dōz intelli gi originalr vl fm radicē solū cōsiderādo gen? fm sua pncipia sbalia 7 nō fm ambitū ei? vl fm actū exercitū. Vñ dōm q prās generis nō seqt ei? eēntiā fm se 7 absolute. s. sub qdā respectu. scz in ordine ad diūsas spēs. 7 q aliqd pt ppetere eēntie. qd nō puenit potestati.

Arguit Si tota eētia gⁱ saluaret in vnica sp^e seq^ret q^d nihil eētie ess^t in alia sp^e. s^z h^o ē falsū. igr^o illud ex q^d seq^rt. Seq^{la} pbat. q^d totū ē c^o nihil ē ex. si g^o tota eētia gⁱ sit in vnica sp^e tūc nihil eētie gⁱ poterit eē ex illa sp^em. Ddm q^d extra in diffinitōe totū nō capis positū. vt cū^o nihil ē extra. i. cū^o nihil est in aliq^o alio. s^z capis negatiue. vt cū^o nihil est extra. i. cū^o nihil ē q^d nō sit intra q^d est vez. q^d nihil eētie generis q^d nō sit intra sp^em

Arguit Si tota eētia saluaret in vnica sp^e. seq^ret q^d talis nō poss^t differre ab alia sp^e Seq^{la} pbat q^d ambe puenirēt in vna z eadē eētia. s^z q^d ē vna eētia nō differūt. Dd^z s^z illa q^d ē vna eētia p^pa nō d^znt. tū bñ q^d ē vna eētia cōis. z sic ē de duab^o sp^eb^o q^d d^znt p^prijs eētijs p^pstitutis p^pas d^zas p^prahētes eētia gⁱ ad esse specificū

Querit Utz al^o sit gen^o si ess^t nisi vna sp^es in mūdo. s. hō. Rūdet q^d sic z q^duis al^o tūc nō p^pdicaret de p^plib^o actu. tū aptitudie. S^z posito casu. q^d nō eēt in mūdo ni si vn^o hō nec poterit eē p^ples hoies nec aīalia. vtz tūc al^o ess^t g^o z hō sp^es d^z q^d nō ess^t gen^o. s^z eēt p^p dicatō idēptica. eo q^d oīs hō eēt al^o. z oē al^o eēt hō. S^z hō aduceēt sp^es. q^d vt d^zcm ē sp^es p^p saluari in vno idiuinduo. s^z nō p^petuari si fuerit corruptibile

Ad cognoscēdū hoc mēbz

Hic p^pnter declarat vnā p^piculā positā in diffinitōe gⁱ. s. sp^e d^zntib^o. z d^znt ad cognoscēdū h^o mēbz d^zntib^o sp^e. oz scire q^d modis d^z d^znt. vt d^z i textu. ad cognoscēdū modos d^zntib^o oz scire q^d modis d^z idēz. Cū^o rō est. q^d idem z d^zntis opponūt p^puatiue. s^z p^puatio nō cognosc^t nisi p^p suū h^oitū. Dicit g^o q^d idem d^z tripl^r. s. idem gen^o. idem sp^ecie. idem nūo. Cū^o diuisionis rō est q^d oīs ydēptitas sumit^r ab aliq^o forma. vl^o sumit^r a forma cōica / bili vl^o incōicabili. si sumit^r ab incōicabili sic est idem nūo Si a forma cōicabili h^o est dupl^r. vl^o sumit^r a forma cōicabili dēmina ta z specifica. sic est idem sp^e. aut sumit^r a forma cōicabili inde / minata z p^pusa. z sic est idem genere

Querit Utz idē sit vniocū ad idē gen^o idē sp^e z idē nūo Rūdet q^d nō. s^z ē analogū ad istos tres

Tractatus

modos ydēp̄tatis. qz p̄us d̄r de ydēp̄tate n̄iali. sc̄do de ydēp̄tate specifica. t̄cio de ydēp̄tate generica. ⁊ h̄ ē ver̄ q̄ ad naturas qz oē idē sumit ab aliq̄ forma. mō vbi ē forma maḡ vna ibi est maior ydēp̄tatis. S̄z ordinādo istos modos ydēp̄tatis q̄ ad nos. tūc p̄us ē idē gen̄. t̄m idē sp̄. ⁊ vltio idē n̄o. qz nob̄ notiora s̄t p̄fusa maḡ. ⁊ sic ordināt in textu isti modi

Arguit p̄les s̄t modi ydēp̄tatis q̄ tres. ḡ ista diuisiō ē insufficient̄s. Ans p̄bat. qz aliq̄ d̄r idē f̄^m analogū d̄m q̄ duplex est ydēp̄tatis. s̄ f̄^m rē ⁊ f̄^m rōez. h̄ s̄o p̄ n̄t modi ydēp̄tatis f̄^m rem. s̄z ydēp̄tatis analogica est ydēp̄tatis f̄m rōem. qz oīs s̄a ydēp̄tatis sumit ab aliq̄ forma vna. sed ydēp̄tatis analogie nō sumit ab aliq̄ forma vna f̄m rem. sicut p̄z cū d̄r. q̄ sanitas sit in vrina in aīali. ⁊ in diēta. sanitas em̄ ē in vrina tāq̄ in signo. ⁊ in aīali tāq̄ in subiecto. ⁊ in diēta siue in medicina tāq̄ in cā efficiēte. in q̄bus nō est vna forma cōis sanitatis. ⁊ ḡ tal̄ ydēp̄tatis analogie n̄ sumit ab aliq̄ forma vna

Sc̄do p̄t dīcī. q̄ si ille mod⁹ est mod⁹ ydēp̄tatis. nō tñ h̄ tēte/ret ponī. qz modus analogie nō ducit nos in p̄gnitōez illi⁹ p̄t cule diffinitōis. specie d̄ntibus

Arguit Porphiri nō p̄t istos modos ydēp̄tatis. ḡ sup̄flue ponit h̄. d̄z negādo p̄naz. qz. p̄. hyl. est instructor iuueni. ⁊ ḡ ipse declarat illā p̄culā. d̄ntib⁹ specie. nō de necessitate. s̄z tñ de bñ esse causa maioris notificatōis et declaratōis. q̄re illos modos h̄ ponit. Eriā locus ab autoritate negatiue non valet

Arguit Idem ⁊ d̄r nō opponit. s̄z idem ⁊ diūsum ḡ male declarat illā p̄culā d̄ntib⁹ specie per modos ydēp̄tatis d̄m q̄ d̄r s̄z h̄ capi cōiter. put nō dīstinguit s̄ diūsum. Un̄ p̄pe loq̄ndo diūsa s̄t q̄ in nullo vniuoco actuali pueniūt Et d̄z in nullo vniuoco. nā p̄dicānta p̄pe d̄r ēē diūsa. qz in nullo vniuoco pueniūt. s̄z bene in equoco. s̄. in ente. Et d̄z in nullo actuali vniuoco. qz due d̄r nē opposite pueniūt i vniuoco potentali. s̄z in genere. sed nō in vniuoco actuali. q̄re etiā diuerse dicunt. S̄z differētia dicunt q̄ in aliq̄ pueniunt. ⁊ in aliquo differūt. vt h̄o ⁊ asinus p̄prie differūt. qz pueniunt i an̄imali. ⁊ differūt p̄prie d̄ntijs. qz homo est rōnalis. ⁊ asinus est irrationalis

Idē genere sunt quēcūqz.

Hic pñr declarat mēbra dē diuifōis. 7 pñr oñdit qñ idē genē dī. Qñ idē genē sñ qñ pñnēf sñ eodē genē sic hō 7 alīn sñ aīali. 7 requit qñ pñnēf sñ eodē genē pñio. qñ hō 7 plāta sñ dñr idē genē. qñ nñ pñnēf sñ eodē genē pñio. sñ bñ remoro qd ē corp⁹.

Ar Celū 7 tñra pñnēf sñ eodē genē pñio qd ē corp⁹ 7 tñ nñ sñ idē genē. Scda ps assūpti pbat. qñ dñstīgnat sñc corru pñibile 7 icorruptibile. qñ pl⁹ dñr qñ genē. Dd3 qñ duplex ē ge n⁹. sñ phīscū 7 logicū. vñ celū 7 tñra dñr bñ genē phīscū. qd ē materia forme sñalis. qñ ē alia supiorib⁹ 7 inferiorib⁹. vt decla rat pmo phīscorū. nō tñ dñr genē logico qd ē corp⁹ vt sba

Idē spē sūt que sub eadē.

Tūc oñdit qñ idē spē dīcēs. Qñ idē spē sñ qñ pñnēf sub ea dem spē. sicut sōrtēs plato sub hoīe

Querit Utz sōrtēs 7 brunell⁹ sūt idē spē. Rñdet qñ nō. S3 dīcēs. pñnēf sub eadē spē. sñ bñ aīa li. qñ sñ idē spē. Dñm qñ qñ sōrtēs 7 brunell⁹ bñ pñnēf sub eadē spē sñ balterna. s3 nō sñ eadē spē spēalīssīma. text⁹ ar sic itelligi te bet. eadē spē sñ qñ pñnēf sub eadē spēalīssīma

Idē nūero dñ qdruplicit.

Hic volēs oñdē qñ idē eadē nūo. pñr diuidit idē nūo dī. Qñ dñ qñ duplīr. sñ idē noīe. idē dīffīnitōe. idē pñio. idē accñte Quoz mo doz suffīciētia pñ sic sumi. nā qñ qñ sñ idē nūo. aut sñ idē nūo eēntīali. vñ accñtali. Si pñ hñ ē duplīr. vñ sñ idē re 7 rōe sñl. aut sñ idē re. 7 dñr rōe. si pñ sñ ē idē noīe. si pñ sñ ē idē dīffīnitōe Si accñtalr. hñ ē duplīr. lñ sñ eadē accñte cōi. aut pñio. si pñ sñ ē idē accñte. si pñ sñ ē idē pñio. s3 qñ sñ qñ suffīciēti pñ ex textu

Arguit Marc⁹ 7 tullī⁹ sñ dīūsa noīa. qñ nñ sñ eadē noīe Dñm qñ sñ dīūsa noīa noīantia. tñ sñ ea dem noīa noīata. eo qñ pñ illa noīa vñ res significat. text⁹ ar itel (līgīt de noīe noīato. 7 nō de noīe noīante

Ar Illa nō sñ idē nūo qñ noīant naturā cōez. sed dīffīnitio et

Tractatus

Arguit Si gen^{us} esset diffinibile aut diffiniret^{ur} p^{er} scda^m interio^{re} v^{el} p^{er} p^{ri}ma^m aut p^{er} p^{ri}ma^m z scda^m sil^{icet}. s^{ed} nul^{lus} illor^{um} est d^{omi}n^{us}. g^{en} n^{on} diffinit^{ur}. Minor p^{re}z n^{on} p^{er} scda^m interio^{re}. q^{ui} diffinitio n^{on} attribuit scde^m interio^{ri}. eo q^{uo}d t^uc diffinitio cu^m dif^{fi}nito faceret ord^{em} o^{mn}ino falsu^m. Etia^m n^{on} p^{er} p^{ri}ma^m interio^{re} q^{ui} logic^{us} n^{on} h^{ab}et p^{ro}videre p^{ri}mas interio^{res}. s^{ed} p^{ro}videre res r^{ati}oⁿis. Et n^{on} p^{er} p^{ri}ma^m z scda^m sil^{icet} q^{ui} t^uc p^{ro}plexu^m diffiniret^{ur}. s^{ed} p^{ro}plexor^{um} n^{on} est diffinitio. D^{omi}n^{us} q^{ui} g^{en}us cap^{it} dupl^{ic}it^{er}. Uno^{modo} material^{iter}. i. p^{er} re^{al} substrata scde^m interio^{ri} et t^uc g^{en}us est natura co^mis co^micabil^{is} p^{ro}lib^{us} sp^{eci}b^{us}. Alio^{modo} cap^{it} g^{en}us formal^{iter} p^{er} scda^m interio^{re} siue p^{er} illo^m a q^{ui} nom^{en} est ip^{ro}posit^{um}. Tunc d^{icitur} ad ar^{gu}mentu^m q^{uo}d hic n^{on} diffinit^{ur} scda^m interio^{re}. q^{ui} illa interio^{re} g^{en}us n^{on} p^{ro}dicat^{ur} de p^{ro}lib^{us} eo. q^{uo}d ista est falsa p^{ro}dicatio h^{oc} est g^{en}us. Etia^m n^{on} diffinit^{ur} h^{oc} p^{ri}ma^m z scda^m interio^{re} sil^{icet}. q^{ui} p^{ro}plexor^{um} n^{on} est diffinitio. v^{el} p^{ro}bat ar^{gu}mentu^m. S^{ed} g^{en}us diffinit^{ur} h^{oc} p^{ri}ma^m interio^{re} siue p^{er} re^{al} substrata. Et ad im^{por}tat^{em} d^{omi}n^{us} est. q^{ui} h^{oc} p^{ri}ma^m interio^{re} nes sint res reales. n^{on} t^uc diffinit^{ur} in logica real^{iter}. s^{ed} in ord^{ine} ad p^{ro}positiones r^{ati}oⁿis. p^{er} q^{ui}s circulo q^{ui}mur d^{icitur} p^{ri}ma^m interio^{re} p^{ri}ma^m in logica p^{ro}videre

Querit Quare g^{en}us hic n^{on} p^{ro} diffinit^{ur} p^{er} scda^m interio^{re} d^{icitur} q^{uo}d i^{tem}. q^{ui} o^{mn}is bona diffinitio debet p^{ro}venire suo diffinito. s^{ed} p^{ri}mas diffinitio gener^{is} n^{on} p^{ro}venit generi p^{er} scda^m interio^{re}. i^{tem}. Minor p^{ro}bat. q^{ui} ille s^{il}icet fals^{us}. h^{oc} est g^{en}us. al^{iter} est g^{en}us. Et h^{oc} p^{ro}firmat. q^{ui} Porphy^{rius} z autor n^{on} dat ex^{em}pl^{um} de genere p^{ri}ma^m interio^{re}. v^{el} a^{li}al. Sec^{un}do p^{re}z id^{em}. q^{ui} g^{en}us p^{er} scda^m interio^{re} est i^{tem} p^{ri}mas sp^{eci}alissima hu^{man}u^m interio^{re} q^{ui} est v^{el}le. s^{ed} illa n^{on} p^{ro}dicat^{ur} de p^{ro}lib^{us}. sp^{eci}es d^{icitur} in q^{ui}d. s^{ed} solu^m de p^{ro}lib^{us} n^{on} d^{icitur}. S^{unt} z alie mul^{te} res id^{em} p^{ro}bat^{ur} q^{uo}d relinq^{uit} studio sis

Arguit In o^{mn}i bona diffinitio^{ne} g^{en}us diffinit^{ur} debet p^{ro} loco p^{ro}poni. s^{ed} in ista diffinitio^{ne} n^{on} ponit^{ur} aliq^{ui}d p^{ro} loco generis. g^{en} n^{on} est bona. Minor p^{ro}bat. q^{ui} q^{ui}d. cu^m sit infinitu^m n^{on} est g^{en}us. D^{omi}n^{us} q^{ui} q^{ui}s explicite ibi n^{on} ponat g^{en}us diffinit^{ur}. cu^m i^{tem} explicite in h^{oc} q^{uo}d illud relati^{um} q^{ui}d refert v^{el}le loco generis. Un^{de} q^{ui}d p^{ro} dupl^{ic}it^{er} ex^{em}poni. Uno^{modo} relati^{ue}. z sic g^{en}us explicite z p^{ro}ual^{iter} i^{tem}cludit^{ur} v^{el} q^{ui}d. i. v^{el}le. z n^{on} p^{ro} referre g^{en}us. q^{ui} si q^{ui}d referret g^{en}us t^uc id^{em} diffinit^{ur} p^{er} seip^{so}m. Alio^{modo} cap^{it} q^{ui}d infinite. v^{el} q^{ui}d. i. aliq^{ui}d v^{el}le. z sic ite^m d^{icitur} intelli^{gi} g^{en}us. i. v^{el}le. z illo^m etia^m accipit^{ur} h^{oc}. S^{ed} d^{icitur} in

Primus

finitū nihil notificat. g. nō p̄t h. poni qd infinite. Dm̄ q̄uis
finitū nihil notificat p se. tñ bñ qñ finitas p p̄ctas sc̄ntes. l
et. notificat grā aliq̄z finitoy q̄ s̄b se p̄inet: qz dar̄ intelligē v̄le
sub q̄ p̄inent aīal corp⁹ color. q̄ n̄ nob̄ nota

Querit Quare gen⁹ diffinit⁹ p nō⁹ infinitū. R̄ndet q
iō vt signū corūde at suo siḡto. qz in diffini
tōe g. qd refert v̄le sub q̄ p̄inet gen⁹ h. diffinitū. z ē obiectū cōe
oib⁹ p̄dicam̄tis. iō debuit aliqd poni p qd circūloq̄ret. z ē h. nō
mē infinitū qd. qz ē ideterminatū z trāscēdēs

Arguit Relatū ē aī late rei recordatū. s. res aī lata
ē gen⁹. g. qd refert aīis exp̄sum. l. gen⁹ z nō sub
intellectū Dm̄ q̄uis nō aīponat v̄le f̄m̄ vocē. tñ f̄m̄ rē. Et n̄
h. nō ē relatō ad vocē exp̄se positā. s. ad rē noīs intellectā

Arguit Gen⁹ p̄dicat de vno solo. g. nō de plib⁹. Aīis p
bat dōo. hō ē aīal vbi aīal solū p̄dicat d̄ hoīe
Dm̄ q̄uis aīal actū p̄dicat de vno solo. tñ aptitudine z in
diūb⁹ oīb⁹ p̄dicat de plib⁹. mō p̄dicat d̄ h. aptitudine. s. dī
cēs. gen⁹ actū p̄dicabit de plib⁹. p̄bat. qz p̄dicat i diffinitōe ē h.
bñ p̄ntis t̄p̄is qd d̄t actū. Et n̄a oē p̄bū s̄t actū. sed p̄dicat ē p̄bū
g. s̄t actū. Dm̄ q̄ p̄ba significātia actū in diffinitōib⁹ dīcūt
aptitudinē. Ad p̄firmatōez dōm negādo oē p̄bū significare ac
tū. qz m̄lta s̄cāt passionē: s. v̄r oē p̄bū s̄t p modū flux⁹ z fieri.

Querit Quare p̄ba in diffinitōib⁹ posita dicūt apti/
tudine z nō actū. R̄ndet q. iō. qz oīs diffini⁹
dat p intrinseca ipsi diffinito. s. aptitudo ē forma maḡ intrinse
ca ipsi diffinito q̄ act⁹. Qd̄ p̄z qz illd̄ ē maḡ intrinsecū alicui.
qd̄ nō p̄t sibi abec̄ q̄ illd̄ qd̄ p̄t sibi abec̄. s. aptitudo in diffi
nitōe nullo p̄t abec̄ diffinito. sicut act⁹. g. aptitudo ē maḡ intri
seca diffinitōi q̄ act⁹. M̄ior p̄z a sili qz dōo hō rīdet. ibi act⁹
rīdēdi p̄t abec̄ z separi ab hoīe. s. nūq̄ aptitudo. qz hō ē sp̄ rīst
bil. z rīstibile nūq̄ p̄t ab eo separi. qz q̄uis hō nō sp̄ rīdet. tñ ap
t⁹ nat⁹ ē ad rīdēdū. z sili in diffinitōib⁹ qñ p̄ba dicūt aptitudi
nē ē s̄c reddūt diffinitōem p̄ntibile cū diffinito. nō āt qñ dīcūt
actū. Est tñ vez. q. p̄dicat nō d̄z h. capi vt d̄t aptitudinē rēctā
q̄ p̄cūt generi. s. cluso oī ope itellctū. s. capīt vt d̄t aptitudinē.
p̄p̄nquā q̄ p̄cūt generi p̄ p̄ma intēctōe grā sc̄de intēctōis p̄ quā
circūloq̄t ei⁹ dīā.

Tractatus

Querit Si vba in diffinitōib⁹ dicāt aptitudinē. q̄re
tūc in eis nō ponūt vba aptitudinē significā
tia. Rūdet q̄ h̄ sit iō. qz oīs diffinitō d̄z dari p nob notiora. s̄z
act⁹ s̄z nob notiores aptitudib⁹. ḡ diffi⁹ dat p vba significātia
actū. Maior p̄z. qz act⁹ t̄ opatōes s̄z suppositoꝝ t̄ singulariū.
q̄ s̄z nob notiora vlib⁹. Et ḡ p̄t assigni alia rō. q̄re vba i diffini
tōib⁹ posita dicāt aptitudinē t̄ n̄ actū. qz diffi⁹ ē ppetuoz t̄ in
corruptibiliū. s̄z act⁹ s̄z suppositoꝝ t̄ corruptibiliū. igit Maior
p̄z qz diffi⁹ ē mediū demfatis. s̄z demfatis pcedit ex necarijs.
p̄teritis t̄ veris. p̄mo posterioꝝ.

Si Ben⁹ p̄dicat de plib⁹ pueniētib⁹ sp̄s. g^o n̄ sp̄s d̄ntib⁹ Añs
pbat d̄so. h̄ō ē al⁹. qz alin⁹ t̄ h̄ō sp̄s pueniūt. qz vtrūq̄ est
sp̄s d̄z q̄ sp̄s capif duplr Uno⁹. p itētoe sc̄da. t̄ sic p̄dicat ge
n⁹ de plib⁹ pueniētib⁹ sp̄s. Alio⁹ capif p re s̄strata sc̄de itētoe. t̄
sic gen⁹ p̄dicat de plib⁹ d̄ntib⁹ sp̄s. s̄z h̄ i diffinitōe sp̄s d̄z ca /
pi p p̄ na itētoe. t̄ nō p sc̄da.

Si In diffitōe relati d̄z p̄i suū correlatū. s̄z sp̄s p sc̄da itē
toe ē correlatū ḡs q̄ h̄ diffit⁹. g^o i diffitōe d̄z capi p sc̄da
itētoe. d̄z q̄ i diffitōe relati mat̄ialr capti d̄z et p̄i correlatū
mat̄ialr captū. s̄z h̄ diffinit⁹ gen⁹ mat̄ialr. t̄ p p̄ma itētoe. g^o i et
diffinitōe d̄z p̄ni suū correlatū mat̄ialr sumptū.

Si Ben⁹ p̄dicat de plib⁹ d̄ntib⁹ nūo. g^o nō sp̄s Añs pbat qz
al⁹ p̄dicat de forte t̄ plōne d̄z q̄ h̄ n̄ ē imediate S̄z d̄i
cēs. al⁹ p̄dicat imediate de hoiet alino q̄ d̄nt nūo qz d̄nt sp̄s. g^o
et nūo. qz d̄rā specifica p̄supponit d̄rā nūalē. D̄m q̄ n̄ d̄nt
solo nūo. s̄z vltra h̄ etiā d̄nt sp̄s

Si Quicqd p̄dicat de alio d̄t totū ēē illi⁹ de q̄ p̄dicat. s̄z gen⁹
nō d̄t totū ēē sp̄s. g^o n̄ p̄t p̄dicari de sp̄b⁹. Maior pbat
ex p̄ditōib⁹ illi⁹ qd p̄dicat. Maior p̄z. qz si gen⁹ dicet totū esse
sp̄s tūc frustra ponēt d̄rā i diffinitōe ei⁹ d̄z p̄. ad maiore
q̄qd d̄z p̄dicari de alio. d̄z dicet totū ēē illi⁹. i. s̄beti s̄m illū mo
dū q̄ p̄dicat de s̄bco. t̄ h̄ etiā p̄ueit generi. vt p̄dicat de sp̄b⁹ Al
ad maiore p̄t dici. q̄uis gen⁹ nō d̄t totū ēē determinatū t̄ specificū
sp̄i. d̄t tū totū ēē c̄sulū t̄ genericū qd sufficit

Si Pars nō p̄dicat de toto. s̄z gen⁹ ē ps sp̄i. qz cū d̄rā ipsā
p̄stituit. et zo nō potest p̄dicari de sp̄e. D̄m. q̄ duplex

Primum

est ps. Sinteſtis. ⁊ iſta nō p̄t p̄dicari de toto. vt illa ē mala p̄dica
tio dom' ē tecū. dom' paries. Alia ē ps diffinitiuā. ⁊ iſta bñ p̄t
p̄dicari de toto. vt hō est aial

Querit Quot p'dictōes requirūt ad h' q' aliqd' h'e p'dictē
de alio. Rñdēt q' tres. P'ia ē q' sit forma. q'a
p'dictū d'z iesse subiecto. s'z formē ē inesse. Et q' materia nō p'di
cat' de eo cui' ē materia nisi p'sideret h'm cōm ci' rōem. quo mō
pōit' in diffinitōib' p'phicis. q' sic induit rōem formē cū p'tes
diffinitōis debeāt ēē formales. Scd'a q' sit forma totū'. 7 q' illa ē
falsa p'dicatio. hō ē aia. q' aia ē forma p'tis. Tercia q' sit forma
delig'ta p' modū totū'. q' mod' p'dicādi sumit' a mō significādi
et cēndi. si q' aliqd' significaret totū 7 nō p' modū totū' nō posset
p'dicari. 7 sic illa ē falsa hō ē aialitas. q' s'z aialitas sit forma to
tū'. tñ nō designat' p' modū totū'. s'z p' modū p'tis

Arguitur Quicquid dicitur predicari de alio habet formam eius. et
de prima additio. scilicet genus est materia speciei. genus non potest
predicari de specie. Minor pars quod sicut ex erebre figura fit statua. sic ex
genere et dicitur sit species. scilicet est materia statue. ergo genus est materia speciei.
Deinde quod non est per omnia simile. quod scilicet genus habet modum materie. non tamen est
materia. scilicet modus oritur ex isto quod genus habet se per modum pusi et inco-
tracti. scilicet pusiio causatur a materia

Arguit Gen^o nō ē forma toti⁹. g^o nō p^r p^rdicari de sp^e
 Añs p^rba^r. q^z ē altera p^r sp^ei. Dōm g^o gen^o
 capif⁹ dupl^r Uno⁹ ve gen^o absolute p^rueniedo. s. suas drās 7 sic
 ē forma toti⁹. 7 h^z se sic sup^r ad sp^ez. Alio⁹ capif⁹ gen^o put ē cō
 tract⁹ p^r drās ad sp^es. 7 sic ē p^r sp^ei. vñ h^z capif⁹ gen^o p^rmo⁹. 7 n

Arguitur Quod soli diffinitio puenit non puenit generi. Secundo.
neri. scilicet predicari in quod soli diffinitio puenit. quod non
potest attribui generi. Minor pars quod diffinitio soli indicat quod est esse rei
Dicitur quod aliquid dicitur dupliciter indicare quod est esse rei. Uno a prima posita ad
ultimum actum. et sic indicare quod soli diffinitio puenit. Alio modo secundum
partem. et illo modo indicare quod et predicari in quod puenit generi. Unde
de triplici aliquid predicatur in quod isto secundo modo. Uno modo secundum rem tantum.
Alio modo secundum modum tantum. Tercio modo secundum rem et modum simul. Prius
modo modo dicitur predicari in quod. sed secundum modum predicatur in quale.
ergo potius dicitur predicatur in quale quam in quid. quod modus per
dicandi sumitur a modo significandi. et non a re significata. Secundo.

Tractatus

diffinitio noiat naturam eorum quia naturam spiritus. si non sit idem numero. Dominum
quod quod diffinitio patet ad supposita diffinitio tunc sit idem numero. sed quod patet
ad diffinitio in quantum est natura per se sic non est eadem numero cum ipso.

Arguitur Idem propter et idem accedente non distinguuntur. Probat
quia propter est accedens. Dominum quod dupliciter est accedens. scilicet propter
et commune accedens propter non distinguitur a proprio tamen accedens com-
mune ab ipso distinguitur. et de tali accidente fit hic sermo.

Arguitur Quicquid sunt eadem numero debent esse eadem specie et genere.
sed sortis et albedo eius non sunt eadem genere et specie
non sunt eadem numero. Dominum quod aliqui dicunt esse eadem numero dupliciter.
uno essentialiter. alio accidentaliter modo quicquid sunt eadem numero essentialiter
sunt eadem genere et specie sed accedens et subiectum eius solam sunt eadem numero.
accidentaliter. unde ydepritas numeralis essentialiter presupponit ydepritas ge-
nericam et specificam. non autem ydepritas numeralis accidentaliter.

Queritur Quo posset probari quod accedens sit idem numero cum suo
subiecto. Dominum quod Aristotle. probat hoc primo theo-
pico sic quicquid ducit nos in cognitionem alterius hoc est idem numero.
cum ipso. sed accedens alio subiecti est homini. ergo est idem numero cum subiec-
to. Minor pars quod quod ignoramus noiam propriam alio tunc noiam? il-
lud subiectum per aliquod accedens ut vir cum rubeo pilloco cum longo naso et ceteris

Similiter dominus dicitur triplicitate

Hic patet et modis ydepritas elicit motus dominus dicitur quod dominus
dicitur tripliciter. scilicet genere specie et numero. Et divisionis ratio est quia idem dicitur tripliciter.
ut probatum est ergo et dominus. Tenet prima quia tot modis dicitur unum oppo-
sitorum quot modis et reliquum ut dicitur primo topico. Quod intelligit
dicitur est quo ad se. quia si unum plura fiat et reliquum. non autem quo ad
supposita. quia unum oppositi ponit esse plura inferiora quam alteri. Et
dicitur primo quod dominus a genere sunt quod continentur sub diversis generibus. ut
homo et arbor quia homo continentur sub animali. et arbor sub planta.

Arguitur Homo et arbor continentur sub eodem genere. ergo exemplum non est bene pos-
tum. Ans. probat quia continentur sub suba. Dominum quod continentur
sub eodem genere remoto non tamen sub eodem genere propter quod de quo fit hoc sermo.

Arguitur Omnia generabilia et corruptibilia continentur in genere propter quod.
sed homo et arbor sunt res generabiles et corruptibiles. ergo con-
tinentur in genere propter quod. Maior patet per Aristotilem in primo de ge-

neratōe Dd3 q duplex est ge^o. s. loyū z physcū. ge^o loyū ē mā
ta pīa pīcipabls a plib^o spēb^o s. ge^o physcū. ē māta pīa q ē s
ie^o vnicūqz p^o Jā d3 q oīa gñablia z corruptibilia cōueniūt in
genere physico id est in māta pīa s. nō pueniūt in gñe loyco.

Orna specie sūt quecūqz

Lūc oñdit que sūt differenria spēcie dicens q sūt ea que cōti
nent sub diuersis speciebus sicut sortes et brunellis

Arguit Hō z aqin^o dñt spēcie z tñ nō pīnent s. diūf
spēcieb^o Dd3 qzuis hō z aqin^o pīneat s. b di
ūf spēcieb^o tñ sūt mer diūse species z h sufficit qz pī qd vñq d3
tē z illd mag^o s. sortes z brunell^o dñt spēcie qz continent sub
diūf spēciebus. ergo homo et aqin^o magis spēcie differūt Cū rep
tus debet intelligi cū glosa ista vel q ipa mer sint diūse species

Orna numero sunt que

Hic oñdit terciū membz dicte diuisionis dicens q differentia
nūero sunt q pīstīnūt diuersūz nūerū vt sortes et Plato

Arguit Sortes z Plato faciūt vñū nūmerū. s. binariū
q n fciūt nūez diūfuz Dd3 q nūs capīf du
plr. vno p mltitudie ex vñitatib^o aggregata z sic aīa ē s. m Alio
mō capīf nūs p pīcipio nūeri s. p vñitate z illo mō sortes et
plō faciūt diūfū nūez. i. faciūt duas vñitates nūeāles diūfas

Querit Cū venit distinctō nūeālis Rñdē q ve
nit originalr a māta et completiue a quātita
te eo q māta sub quātitate est pīcipiūz indiuiduatōis vt sor
tes z plato differē numero qz hñt diuersā mātiā scđam

Illud autē dicit predicari

Hic psequēt egredit ad ppositūz recl rādo vltimūz membrūz
dicte diffinitōis generis qd ē pīdicari in qd Et h pbat a signo di
cens illd pīdicat in qd qd pueniēt rīpōdē ad interrogatōez scāz
p quid sed ge^o cōueniēter rīpōdē ad interrogatōez scām p quid
ergo ipsum genus pīdicat in quid Maior pater quia cum que

Arguit Rñtur quid est homo cōueniēter rīpōdē ē al
s. z spēs hñt eundē mōm pīdicādi. ergo nom

Tractatus

sunt predicabilia distincta. Ans pbat qz predicant in qd. Dm qz hnc ed inter qz gen⁹ pcur in qd fo⁹ mabile. z sps p⁹ i qd fo⁹ ratu

¶ Illud nō pcur in qd qd nō pueniēter rñdet ad interroga⁹ tionē factā p qd sz gen⁹ nō pueniēter rñdet ad interroga⁹ tionem factā p quid. ergo genus nō predicatur in quid. Minor pz quia cū querit quid est hō male rñdetur q est gen⁹. Dd³ qz ge nus capitur duplr. vno⁹ p significato vel p secūda intentōe q pcur hoc nomie genus. et sic nō predicat in quid neqz vt sic hō dif finitur. Alio mō capitur p denominato vel p re substrata. et sic predicatur in quid vt cum queritur quid est hōmo rñdetur q est animal et isto mō hic diffinitur

Querit Quō p⁹ pbari rōne qz gen⁹ predicat in quid. Rñdet qz sic. nā illud qd hz modū sube z qd duratis predicatur in quid. sed genus est hōmō. ergo predicat in qd. Minor pbat quia dicitur sexto thopicoz genus maxie sub stantiam diffiniri significat. Sed diceret omnis forma pdi catur in quale. sed genus est forma. ergo predicatur in quale. Maior pbat quia omne qualificans predicat in quale sz ois forma est qualificans igitur tē. Dicendū qz triplex est forma. s. qualificans id est forma cōtrahens vt differētia qualificata. vt spēs. qualificabilis vt genus. vnde omnis forma qualificā p dicatur in quale nō tamen alie due. Vel dicendū qz omnis for ma designata p modū forme et qualitatis predicatur in quale. sed forma accepta p modū substantie et qdditatis nō predicatur in quale quo modo genus est forma.

¶ Illud qd predicat in quid dicit totū esse illius de quo p/ dicat. sed genus nō dicit totū esse speciei. igit. Minor pz quia spēs pstituitur ex genere et differētia simul. Dm quāuis genus nō dicit totū esse determinatū et specificū speciei. dicit tñ totum esse pfusum et genericū. Vñ quādo querit de essentia spe cie in confuso et indetermiare tūc rñdetur p gen⁹. sz qū querit. de tota essentia rei fm oēs eius mōs tūc rñdetur p diffinitionē

Aliter autē diffinit genus

Hic ponit aliā diffinitōem generis q ē ipi⁹ mōtū hēt respectū ad spēm. et p hō differt a pma q daf de gñe in rōne predicabil. Et d⁹ gen⁹ ē cui supponit spēs. et pbat ista diff⁹ auctoritate z rōne

Nulla acceptio ē diff°. s; ista ē acceptio generis q̄ nō ē diff° ei°. Maior pz qz acceptio explicat qd nois. s; diff° explicat qd rei. Dd̄z q̄ nō ē incōueniēs q̄ vnū z idē dicat acceptio z diffinitio respectu diūsoꝝ sicut illa d̄z acceptio inq̄tū ppat ad gen° ciuile. et d̄z diff° inq̄tū explicat naturā generis loꝝci. vñ p̄t dici q̄ nulla acceptio ē diff° q̄dditatoria z eēntial s; bñ descripta. ista at̄ nō ē diffinitio q̄dditatoria et eēntialis. s; est vna descriptio z nō.

Uni° rei ē tm̄ vna diff° s; /tificatio explicās qd nois gen° hz vna diffinitioz p̄dictā. g° nō erit alia diff°. Alis pbat qz vni° rei ē tm̄ vnū eē. s; diff° explicat eē rei. Dd̄z q̄ sic vni° rei ē tm̄ vnū eē eēntiale ita vni° rei ē tm̄ vna diff° q̄dditatoria z eēntial tm̄ vni° rei p̄nt eē plures diffinitioes actūtales.

Arguit̄ Illa diffinitio nō est bona q̄ nō hz aliqd possitū loco generis. s; ista ē h̄mōi g° nō ē bōa. Dd̄z q̄ in illo relatiuo cui intelligit̄ vñ quod ponitur loco generis.

Dis poña ponit̄ sub actu. s; gen° ē potētia sp̄ei. ergo genus ponit̄ sub sp̄e. Dd̄m q̄ ē duplex poña qdā ē potētia subiectiua z illa ponitur sub actu. Alia ē poña formalis z illa nō ponit̄ sub actu. s; sup̄ actū. et isto mō gen° ē poña resp̄u sp̄ei

Min° cōe d̄z poni sub magis cōi. s; gen° ē mī° cōe in ordine ad sp̄em. ergo d̄z poni sub sp̄e. Maior pbat qz sp̄es de plurib⁹ p̄tur q̄ gen°. Dd̄z q̄ sp̄es capif duplex. vno mō p se cūda intentione et sic p̄tur de pluribus q̄ gen° z ē magis cōe. Alio° p re substrata et sic nō p̄dicat̄ de plurib⁹ q̄ gen°. qz gen° p̄dicatur de oib⁹ de quib⁹ sp̄es p̄dicat̄ z cū h̄ de sp̄e. g° ē magis cōe

Aer ē sp̄es et ei supponit̄ alia sp̄es. ergo ista diff°. nō p̄uenit soli generi. Dd̄m h̄z aeri supponit̄ terra fm̄ sitū locale nō tm̄ fm̄ ordinē p̄dicamētalē sic inferi⁹ supponit̄ suo supiori

Genus at̄ diuidit̄ in genus

Postq̄ De. h̄s. xtermianit de genere diffinitioe hic p̄nter diuidit̄ ipm̄ penes duos eius modos. in genus generalissimū z subalternū. Et est diuisio analogi in sua analogata. qz genus d̄z a generalitate. de illo ergo d̄z prius qd̄ est generalius. sed gen° generalissimū ē generalius genere subalterno ergo p̄us dicif d̄ gñe gñalissimo q̄ de gñe subalterno. S; alij dicūt q̄ sit diuisio ter/

Tractatus

mini cōmunis in sua significata. Alij vero q̄ sit diuisio totius i modo in partes in modo.

Nullū genus diuidit̄ diuisione analogi in sua analogata. s̄z ista est diuisio generis. g^o nō ē analogica. Dōm ē ad minore q̄ genus capit dupliciter. vno modo p re substrata. z sic minor negetur. Alio mō capitur genus p scōa intentōe. et sic minor est vera sed maior falsa qz hic genus diuidit̄ et ē diuisio analogi in sua analogata qz illa intentio genus. est analogū ad gen^o generalissimū z gen^o subalternū. Ut dī ad maiorem q̄ nulla diuisio generis fm re fecatā vt gen^o ē. et fm modū diuidē di generis qui sit p duas drās formaliter oppositas ē diuisio analogi in sua analogata. tñ bene gen^o fm vocem tñ qd fm rem fecatam est verum analogum analogice diuiditur.

Gen^o generalissimū ē quod

Declarat mēbra istius diuisionis z pmo oñdit qd sit gen^o gñalissimū qd duplr notificat. Prio gen^o generalissimū ē sup qd n̄ est aliud gen^o supueniens. Vel sic qd cū sit genus nō pōt eē spēs. Deinde diuidit ipm in decē pdicamēta que sunt suba quāritas zc. vñ ille due diffinitōes sic dīr. qz pma dicit p p̄ qd z cām se cunde q solū dīr qd diffiniri et sit demonstratio talis. illud qd nō hz aliud genus supueniēs nō pōt esse spēs s̄z sup gen^o gñalissimū nō ē aliud gen^o supueniēs. g^o gen^o gñalissimū nō pōt eē spēs

Nū oppoſitorum non pōt diffiniri p aliud. s̄z genus et spēs sunt oppoſita. ergo vnū male diffinī p aliud. Dōm q vnū oppoſito z in absolutis non potest diffiniri p aliud affirmative sed bene negative. Vel dōm fm alios q̄ duplicia sunt oppoſita. s̄z absoluta et respectiua. in absolutis vnū oppoſitorū nō pōt diffiniri p aliud. sed bene in respectiuis. sed genus z species sunt respectiua ad min^o p intentionibus.

Querit̄ Quare genus generalissimū nō pōt esse spēs.

Dōm q iō qz nō habet genus supra se. sic p̄z de substantia quāritate et qualitate et sic de alijs. Ex quo sequit̄ q̄ ens nō est genus neqz vniocū ad decē predicamēta. p̄mū p̄z qz qdlibet genus hz duas differentias formales diuisiua que sunt extra intellectū ipius generis. s̄z nihil ē extra intellectu entis cū fm Auicēnā nihil sit qd rōz entis subfugiat. ḡ ens n̄ ē gē^o

Primus

Etiam genus debet predicari de suis speciebus nomine et ratione eodem modo participata. sed ens non predicatur de decem predicamentis uno nomine et una ratione eodem modo participata. ergo non est genus. Tercia ratio est quod si ens haberet differentias illa essent finitum et infinitum sed hoc non quia de ratione differentie est finite. sed infinitum non habet rationes finientis. Secunda probatur quia si esset uniuoco ad ipsa tunc decem predicamenta non essent primo diuersa. quia primo diuersa sunt que in nullo communi uniuoco conueniunt.

Arguitur Diffinitio generis conuenit enti quod est genus. Dicitur quod ens multiplex excludit a diffinitione primo per genus quod est uniuersale. nam vltimo debet esse quid uniuoco. sed ens est analogum. secundo excludit per illud quod dicitur in eo quod quid est. quod illud predicatur in quod quod conuenienter respondet ad interrogatores scilicet per quid. sed sic non est de ente quod ens presupponit omni questioni ut cum queritur quid est hoc presupponit quod sit ens. ergo male respondet quod esset ens.

Arguitur Quicquid per suphabundantiam dicitur uni soli conuenit ut dicitur Aristotle. octauo physicoz. Sed generalissimus est suplati gradus dicitur per suphabundantiam ergo non est nisi unum genus generalissimum. Dicitur ad maiorem quod quicquid per suphabundantiam dicitur uni soli conuenit in una coordinatio. sed quod decem sunt genera generalissima hoc est in duobus coordinatibus. Vel potest dici ad maiorem quod generalissimum sicut ois suplatiuus potest capi dupliciter. uno affirmatiue. alio modo negatiue. Si exponatur negatiue tunc sensus est generalissimum. id est generale et quod nihil est generalius et sic decem sunt genera generalissima quia non sunt alia generaliora. Alio exponitur affirmatiue et hoc dupliciter. uno per suum positum et hoc aduerbiu valde ut generalissimum id est valde generale et sic itez pluribus conuenit. sicut brevissimum quia dicimus brevissime petre beatissime paulo. Alio modo per suum positum et hoc aduerbiu maxime. et sic generalissimum valet tamen hinc genus maxime generale et hoc dupliciter vel in una categoria vel in diuersis si in una sic est falsum quod decem sunt generalissima si autem in diuersis sic est verum quod decem sunt genera generalissima.

Arguitur Omnis bona diffinitio dicitur dari per partem. sed genus generalissimum non habet partem. ergo male diffinitur. Dicitur quod ois bona diffinitio additativa et essentialis debet dari per partem. sed hoc non oportet de diffinitione descriptiva et accidentali. Et quoniam dicitur ille descriptores datur per negatores que nihil notificat. ergo non sunt bone. Dicitur quod

Tractatus

sub illa negatione datur intelligi aliqua affirmatio ista scz q' genus generalissimum est tm supremuz sue coordinationis.

Querit Utz ens sit aliq' p' decē gñalissia sine p'dica-
bilib' Rñdet q' e' eis cōe fm vocē vt equocuz
z nō fm fcatū z vt vniuocū. Pro q' notādū q' equoca' vt h' suf-
ficat ē duplx. vna vbi nō p'dicat sz rō id ē diffitō mīme vt al' p'di-
cat de aīali viuo z aīali picto fm nō rō at hui' nō p'dicat. Alia
ē vbi nō rō p'dicat nō tñ eque p'mo vt ens de suba z q̄titate et
h' vocat analogū qd est medium inter equocū et vniuocum

Querit Utz analogia impediāt rōem generis. Rñde
q' duplx ē analogia vna vbi vnū analogatū
est ens palid. alia ē analogia q' habz analogata qz vnū nō ē enī
p aliud. Analogia p'mo mō impedit rōem generis. sed analogia
scdo mō nō impedit Et p hoc soluit argumētū quādo sic arguit
si ens nō est gen' eo q' est analogū tunc etiā a simili quantitas nō
esset genus qz quātitas dī analogice de quātitate p'iuua et quā-
titate discreta. Ibi dī q' duplx est analogia sicut dictū est. sz qz
titas solū est analogū scdo mō qd bene potest esse genus.

Arguit Ens p'dicat vno nomie z vna rōne de decē p'di-
ca mēt. ergo est vniuocū ad ea. Añs pbat. qui
de quolibet est verū dicere q' sit ens et essentiam habens. Di-
cendū q' vniuocum vna rōne equaliter participata debet cōue-
nire suis vniuocatis. sz ratio entis participatur a decem predica-
mentis fm magis et minus perfectum et per prius a substantia.

Gen' subalternū ē quod.

Hic diffinit gen' subalternū dicens. Qd genus subalternum est
quod cum sit genus potest esse spēs vt animal est gen' hominis.
et est spēs corporis animati. Et ita silr dōm est de oībus alijs it
medijs int' generalissima et specialissima cuiuslibet coordinatōis

Arguit Opposita nō possūt eidē puenire. sz gen' et spe-
cies sūt opposita ergo nō possūt eidē puenire z
psequēs male dī q' gen' subalternū possit eē gen' z spēs. Du-
cendū q' opposita respēū eiusdē nō possūt eidē iē. sz bene respēū
diuersorum. Nam animal est genus respectu inferiorum. et est
species respectu superiorum quibus subicitur

Ar Gen^o et spēs sunt p^rdicabilia specificē distincta. sed due species nō p^ont de eodē verificari nec respectu eiusdē nec respectu diuersorū sicut in fili hō et azin^o specificē distincta nō p^ont de eodem verificari etiā respectu diuersorū. Dōm q^o illud qd ē genus t^m. et illud qd est spēs t^m distinguuntur specificē nec p^ont verificari de eodē sicut genus generalissimū et gen^o subalternū t^m illa que sunt genera et spēs simul nō distinguuntur specificē.

Ar Dicendo gen^o subalternū ibi ē oppositio in adiecto. Probat^r q^o gen^o d^r supioritatē et subalternū inferioritatem que duo repugnat. Dōm q^o subalternū cap^r dupl^r. vno d^r subalternū quasi sub altero positū. et sic ibi ē oppositō in adiecto sed isto mō nō capit^r hic. Alio mō d^r subalternū q^o subalternatim positū. i. s^m sub et supra. et sic nō est oppositio in adiecto. q^o ab alio habet q^o est gen^o et ab alio q^o est subalternū. q^o q^o ē gen^o habet ab inferioribus et q^o ē subalternū habet a supiorib^o. Un^o cū d^r gen^o subalternū ibi subalternū d^r capi passiuē q^o scz subalternat. alias etiā gⁿalissimū eēt subalternū. sed cū dicit^r species subalterna tūc debet capi actiuē. put venit a subalterno as. are. vt spēs subalterna. i. species que subalternat. q^o si caperetur passiuē tūc species specialissima posset dici subalterna.

Species est quod pre

dicat^r. Postq^o De. h^ol. determinauit de p^mo p^rbili scz de genere diffinituē et diuisiue hic p^onter d^rterminat de p^rdicabili secūdo. s. de spē. Sed q^o gen^o et species imēdiate p^runguntur ideo est q^o spēs cōuenit cū genere in mō p^rdicādi. nā sicut gen^o p^rdicat^r in qd ita etiā spēs. Scdā rō est q^o illa d^rnt ad se inuicē poni quoz cognitio vni^o depēdet ex cognitione alterius. sed cognitio generis depēdet ex cognitōne spēi et ecōtra. Minor p^r q^o gen^o et spēs sūt relatiue opposita et vni^o relatiuoz p^rgnoscat^r p^r reliquū. et h^o v^o est q^o n^o capiūtur se cū de intentionaliter s^z p^rme intentionaliter q^o mō hic diffinitūē cognitio spēi depēdet ex cognitōne generis tanq^o ex nob notiori. s^z ecōtra cognitio generis depēdet ex cognitōne spēi tāq^o ex notōri s^z naturā. S^z q^o p^rcedit drāz iō ē q^o s^z ordinē q^o ad nos p^rcedi^r a faciliōrib^o ad difficiliora s^z spēs ē faciliōr^o p^rgītōs q^o drāz q^o spēs p^rced^r drāz. Minor p^rbat^r. q^o p^rpositiora sūt nob notōra s^z spēs ē

Tractatus

cōpositio. Etia spēs habet digniorē modū pdicādi q̄ dñtia p
puz vel actūs eo q̄ pdicaf in quid et alia in quale igit̄. rē.

Arguit Constitūēs ē an cōstitutū s; dñia cōstituit spēs
q̄ dñia reb; pcedē spēm. Dd̄ q̄ duplx ē or/
do s; nate et disciplie. Ordo natuē ē duplx s; gnatiois et pscō/
nis. Ordo natuē gnatiois cōstitūēs ē an cōstitutū et sic dñia est
an spēm. s; ordie nature pscōnis et dignitat; cōstitutū est an con/
stituens et sic spēs pcedit dñam. et filiter ordie disciplie spēs est p
or et ille ordo attēdit hic Uel d; q̄ duplex est ordo s; compōis
et rēolutōis. ordine cōpositōis sic differētia pcedit spēm sed
Petrus hispanus obseruat ordinem resolutionis.

Notādū Porphiri⁹ poit duas acceptōes spēi qua
rū pma est ciuilis et scda logical pma ē spēs
vniuersali⁹ rei forma que consistit in reb; pportione et sic spēs
pami digna fuit impio. Scda est q̄ spēs ē q̄ ponitur sb assignato
genere et conueit secūda acceptio q̄ est logicalis cū pma sic q̄ sic
spēs ciuili⁹ ē quedā plchritudo et formositas ipi⁹ cui⁹ est spēs sic
spēs logica est plchritudo ipi⁹ generis. q; actuat ipsuz genus

Arguit Gen⁹ h; tres acceptōes q̄ et spēs habebit tres
acceptōes. Tenz pma q; q̄t mōis d; vnū oppo/
sitor; tot mōis et reliquū. Dd̄ q̄ gen⁹ et spēs bñ opponūt p ill
scdis itētib⁹. s; nō p reb⁹ sbstratis ill; itētib⁹. s; gen⁹ et spēs
accipiūt hic p reb⁹ sbstratis et ergo spēs nō hab; tot acceptiones
quot gen⁹. Posset tñl addi tertia acceptō spēi s; illa nō est ciuili⁹
q; spēs et; accipit p similitudine obiecti et ita dicit Aresto. q̄ la
pis non est in anima sed species lapidis

Arguit Hō vigēs arte et rōne ē dign⁹ impio vt d; pmo
Ethicoz q̄ nō spēs hoīs. Dd̄ q̄ duplx aliq̄
ē dign⁹ impio vno mō sic ex cā et sic hō prudēs ē dign⁹ impio.
Alio mō sic ex signo et sic spēs que idē est qd formositas vl pl
chritudo q̄ consistit i reb; pportione mēbroz est digna impio.
q̄ mō loq̄tur Porphiri⁹ sed nō est signum cōuertibile.

Notādū In diffinitōe spēi qd poit idiffite vt i/
portat aliqd cōe siue substantiale siue accīta
le qd natū ē et spēs sup qd potest fundari intēto spēi q̄ est predi
cabilis de dñtib⁹ specie in quid et non habet an⁹ expressum s;
refert vniuersale loco generis sub intellectum. S; dicēs relatiū

grammaticale de sua natura dicitur referre animum expressum ut patet per
diffinitionem eius. quia est ante latere rei recordatiuum. i. rei plus di-
cite et expresse. ergo non debet referri ad antecedens subintellectum. ut
vult alexander ibi. Ad partem vocis etc. Dicendum quod animum debet
intelligi de oratione simpliciter congrua. sed hoc non oportet in oratione im-
pedimentaliter congrua cuiusmodi est ista species est quod predicatur. Un-
de si quod referret hoc antecedens expressum tunc idem diffiniretur
per se ipsum quod est inconueniens.

Arguitur In ista propositione sortes est homo predicatur spe-
cies de vno solo. scilicet sorte. ergo species non necesse est pre-
dicatur de pluribus. Dominum quauis homo actu non preterit de pluribus in
aptitudine. Sed diceretur si homo actu predicatur de vno solo
ergo etiam aptitudine. Tenet consequentia quia ab actu ad posse est to-
na consequentia. quia bene sequitur sortes portat lapidem. ergo potest
portare lapidem. Dicendum quod quando arguitur ab actu ad pos-
se tunc debet argui affirmatiue. hic autem arguitur negatiue. quia hoc si-
gnum exclusiui solum includit negationem. Solet etiam dici ad primum
argumentum quod species bene predicatur de vno solo. sed non so-
lum de vno solo sicut indiuiduum.

Arguitur Sol. luna. fenix. mundus et gabriel sunt species et
tamen non predicantur aptitudine de pluribus. Secunda pars assumpti patet quia non possunt esse plures soles plu-
res mundi neque plures lune. Dicendum quod licet iste species non pos-
sunt multiplicari actualiter ex parte materie. quia tota forma in illis
est recepta ad vnam materiam. tamen bene sunt plurificabiles.
ex parte forme. sed aptitudo tenet se ex parte forme quare aptitu-
dine predicantur de pluribus. Nec oportet quod talis aptitudo re-
ducatur ad actum quia cecus habet aptitudinem ad videndum non
quod tamen reducitur ad actum videndi. Pro quo notandum quod
ista septem homo. sol. fenix. domus. triangula. gabriel. chimera
et deus habent se differenter ad rationem speciei. Nam homo pre-
dicatur actu et aptitudine de pluribus. Sol predicatur de pluribus non quod
actu. sed aptitudine. et ille defectus est ex parte materie solis et non ex par-
te forme solis. Fenix predicatur de pluribus secundum successionem. Do-
mus. triangula predicatur de pluribus secundum potentiam quia in potentia do-
mificatoris est facere tale domum triangula. et quia de ratione ponere est re-
ducere ad actum. unde potentia que non reducitur ad actum est frustra non /

Tractatus

no metaphysice qz alias qd possibile eēt fieri nunqz fieret. g^o do mus triangula qūqz pōt esse actu. Gabriel p̄dicatur de pluribu aptitudine rōne intelligendi vt cū intelligim⁹ gabrielē intelli/ gun⁹ spēm z cū intelligim⁹ hūc gabrielē intelligim⁹ individū qz p modū incōicabilitatē. Chimera p̄dicat de plibus nō apertu/ dine nec actu neqz potētia. s; solū fm opinionē. z h^o ptz qz chi/ mera nō est vera spēs. s; est spēs fm opinionē z fm quid. Deus nullaten⁹ est spēs qz rō spēi repugnat deo licz em sint tres p̄sone tū cōueniūt in vna eētia diuina. et sic nō differūt numero

Notādū ^Q sube separe vt michael gabel p̄siderāt duplr. vno inq̄tū forme sūt z sic sūt p̄icabi les z sūt spēs. Alio mō p̄siderāt inq̄tū tales forme. s. immateri ales z icorpales z sic sūt incōicabiles z ididua spēs qz nlla spēs sine for mltiplicat⁹ s; nūz nisi ex diūitate matie q̄ iste sbe carent

Querit ^Utr aīa rōnalis sit spēs z silit̄er humanitas Dm q nō Et qñ arguit omē illud ē spēs cui p̄uenit d̄finitio spēi. sed anime rōnali cōuenit d̄finitio spēi. ergo anima rōnalis est spēs. Dm q anima rōnal̄ excludit p h^o qd d̄r qd. qz qd refert vlc. sed aīa rōnalis nō est vlc qd patet qz omne vniūsale debet eē forma toti⁹. sed aīa rōnalis est forma p̄s qz est ps eētialis hominis. ergo anima rōnalis nō est vniūsa/ le. S; humanitas licz sit forma toti⁹ significat tū eētia hoīs vt ptem qz nō prinz in significatōe sua nisi illd qd ē hoīs inq̄tuz. hō z p̄scidit oēz designatōz matie q̄re d̄ ididuis hoīs nō p̄dicat

Arguit ^Humanitas est forma toti⁹ p̄dicabilis de plu rib⁹ numero differētib⁹ vt dicēdo hec humani tas est humanitas. ergo est vniūsale et species. Dicendum q̄ quis humanitas sit forma totius tamē nō designat p me duz toti⁹ s; p mōz p̄s Et hūaitas excludit p h^o q d̄r d̄ plib⁹ d̄r̄tib⁹ nūco i eo qd ē eo q̄ hūaitas n̄ p̄t d̄ suis isēiorib⁹ s; z affirmatie qz hūaitas ē abstractū et nominat formā abstractam de predica mento substātie. et ergo nō potest vere predicare de suis isēiori/ bus Unde iste sūt male p̄dicatōs hec humanitas est humanitas et hec hūaitas est humanitas. Sed q̄ dicit Auicenna hec humi nitas ē tū hūaitas. z hec humanitas ē tū hūaitas n̄ vult ipse auicēna dicere q̄ humanitas vere et affirmatiue p̄dicatur de ista

Primus

ista vel illa. qz hoc signū tm̄ includit negatōem. Uel dōm qz qñ abstracta subalia vlr̄ scantur tñc pñt aliquo mō predicari qz in transcendentib⁹ pñcant p̄creta et abstracta vt fortes est ens vlr̄ fortes ē entitas ita possum⁹ dicē fortes ē eēntia l' hec eēna ē eēna

Sr Sicut se hñt abstracta de p̄dicamētis accñtiū ad sua cōcreta sic se hñt abstractū de p̄dicamēto sube ad suū cōcretū sed abstracta de p̄dicamētis accñtiū sunt genera vlr̄ spēs. ergo etiā abstracta de p̄dicamēto sube sunt genera 2 spēs. Dōm qz quo ad aliquid ē simile et qz ad aliqd ē dissimile. Nā ē sile in hoc qz sicut abstracta de p̄dicamētis accñtiū dant p̄cretis suis eē formale 2 sunt cause formales suor̄ p̄cretor̄ sic etiā abstracta de p̄dicamēto sube sunt cause formales suor̄ p̄cretor̄. Sed in isto ē dissimile. qz abstracta de p̄dicamētis accñtiū abstrahūtur a subiectis et nō a suis inferiorib⁹. ergo bene pñt p̄dicari de ipis. sz abstracta de predicamento substantie abstrahūtur a suis inferioribus et ergo nō pñt de eis predicari.

Sr Illud qd p̄dicatur in eo qz quid est hoc de aliquo p̄dicat in eo qz qd est. sed spēs nō p̄dicat de aliq. in eo qz quid est igitur. Mior pater qz p̄dicat solū de indiuiduis que nō hñt qd dicitatē. Dōm qz indiuidua p̄siderant duplr̄. vno mō vt sūt res singulares terminātes finē nature cōis. Alio mō inq̄tū p cōditiones indiuiduantes cōstituunt in eē. Un̄ q̄uis indiuidua. nō hñt qd dicitatē secūdo mō hñt tñ qd dicitatē p̄io mō qz hñt eādem qd dicitatē in particulari quā hñt spēs in vniuersali.

Sr Quicqd p̄tur de aliquo debet dicere totū eē illius de qz p̄dicatur. sed spēs nō dicit totū eē indiuidui ergo non pōt predicari de indiuiduo. Dicendū quāuis spēs nō dicit totū esse indiuiduale dicit tñ totum eē specificum et essentiale suor̄ indiuiduor̄ quod sufficit.

Sr Sen⁹ p̄dicat de pluribus differentibus nūero in eo qz qd est. Probat̄ qz p̄dicatur de sorte et platone vlr̄ fortes est animal plato est aīal. ergo illa diffinitio cōuenit alteri a diffinito. Dōm qz quāuis genus p̄dicatur de pluribus differentib⁹. numero mediate nō tamen immediate. qz predicatur de pluribus differentibus numero mediante spē. Uel dōm qz differentibus numero est analogū pueniēs p̄ prius tm̄ numero differentibus et sic stat hic p̄ famosiori in diffinitione speciei.

Tractatus

Ar Gen^o p^rur de pluribus d^rntib^o n^oo immediate pbat q^r ge
nus immediate p^rur de plurib^o d^rntib^o sp^e. s^z sp^es imedia
diate d^rnt n^oero. D^om q^r aliqua dⁱcⁱtur differre n^oero duob^o
modis vno^o n^oositate suppositali. alio^o n^oositate eⁿtiali q^ruis
aⁿt gen^o p^rur de plib^o d^rntib^o n^oo immediate n^oositate eⁿtiali.
n^o tⁿ numerositate suppositali sicut sp^es. Ul^o d^om q^r diffinitio
d^rz intelligi q^d p^rur supple immediate de plurib^o d^rntib^o n^oo sup
ple solo sic q^r n^o sp^e. Et qⁿ d^r aⁿal p^rur de hoc aⁿali z dⁱllo a
nimali q^r etia d^rnt solo n^oo. g^o adhuc puenit generi. D^om q^r inf
h^o al^o z ill^o aⁿal mediat sp^es. s^z illa eⁿ idividu^o dem^ratur p^r h^o z ill^o
sic si h^o al^o dem^rstret p^ricular^e hoiez tⁿc inf h^o al^o z al^o mediat h^o.

Species est id quod poni

tur s^b assig^o. Hic ponit sc^daz diffinitione sp^ei q^r dat dⁱ ipa i r^oe
sp^ei. dicens sp^es eⁿ q^d ponit sub assignato gⁿe. Et hoc s^bu po
nitur. dⁱcⁱ rectu ordine p^rntale z immediat^u. vt sit sens^u sp^es eⁿ q^r po
nitur supple directe immediate et formal^r sub gⁿe. p^rp^r p^rm^u exclu
ditur differentia. p^rpter secund^u excludit idividu^o.

Ar Un^o rei eⁿ tⁿ vna diffinitio. s^z sp^es eⁿ vna diffinitio. g^o ei^o
tⁿ erit vna diff^o. D^om q^r vni^o rei eⁿ vnica diff^o q^d dⁱ
tatiua z eⁿtialis. p^rnt tⁿ bⁿ eⁿ plures diffinitioes descriptie dⁱ
m^o n^o dant eod^e m^o. R^o p^rmi eⁿ q^r diffinitio q^d dⁱtatiua z eⁿ
talis dant p^r d^ram vltima et p^rm^u gen^o. s^z vni^o rei eⁿ tⁿ vna d^ra
vltia. R^o sc^di eⁿ q^r diff^o descriptia p^rstituit ex gⁿe. z p^rpo. s^z vni^o
p^rnt eⁿ plures passioes. g^o vni^o rei p^rnt eⁿ p^rles diff^oes descriptie

Querit Quo d^rnt iste due diffinitioes sp^ei. R^ondet.
q^r sp^es capis dupl^r. vno^o sub r^one p^rdicabilis.
et sic dat de sp^e p^rma diff^o. q^r sic sp^es p^rpat ad idividua. Alio^o
sub r^one sp^ei. i. inq^ret^u subicibil^r et illo m^o dat sc^da diff^o de sp^e.
Etia p^rma diff^o puenit sp^ei sp^alissime tⁿ. sed sc^da pueit sp^ei in
c^oi scilicet tam sp^alissime q^r subalterne.

Notand^u Dupl^r p^rnt aliq^d intelligi poni sub
assignato genere. P^rio sub assignato ge
nere. i. sub d^rermiato gⁿe. q^r sp^es n^o p^rnt eⁿ vaga sub gⁿe. s^z eⁿ de
terminata sub suo genere q^r sp^es p^rstituit sub gⁿe p^r d^raz formal^e
Alio^o p^rnt intelligi sp^es eⁿ que ponit sub assignato gⁿe. i. s^b gⁿe
diffinitio hoc est sub illo genere q^d prius est diffinitio.

¶ Genus prius diffinitum est per speciem ergo e contrario species habet ma-
le diffinit per genus. pntia pbat qz in diffinitionibus non pot fieri
in circulo. Dm in diffinitionibus entium absolutorum non pot fieri
in circulo nisi hoc fiat in diuersis generibus cognitionum in quibus non
est prohibitus et sic est in proposito. Sz dicēs pma diffinitioe spci
spes non diffinitur per genus. ergo videt q nec hic. Dd3 q spes ca-
pitur duplr. vno vt vlt et sic n ē necesse eā diffiniri p gen. Alio
capit spes vt spes ē i rōne subicibil et sic necesse ē ipaz diffiri p gē

¶ Notandum D gen et spes capiuntur duplr. vno p
intencionibus secundis. alio p reb sub/
stratis. Prio mō genus et spes sunt relatiua. et isto mō vnū pos-
set diffiniri p reliquū. sz sic nō capiūt in pposito. Sz secūdo
gen et spes nō sunt relatiua. et tñ gen diffinit p spēm et ecōtra
et hoc fit in diuisis generibus cognitionum in quibus idē pt eē notū et
ignotū et p pns idē pt esse diffiniēs et diffinitū. nā aliqd pt esse
notū q ad naturā et ignotū q ad nos sz gen ē notū q ad nos et
spes q ad naturā notior ē. Sic in fili hō diffinit p risibile qd ē
notū q ad nos. et filr risibile p hoiez q ē notior fm naturā.

¶ Magis cōueniō d3 poni sub mī cōi. sz spes ē cōior gene/
re igit. Dm q spes capit duplr. vno p ipa secūda in-
tentione. et sic illa scda intentio spes ē cōior gne. qz ples sūt spes qz
genera. Alio capit spes p re substrata. et sic spes nō ē cōior gne
sed ecōtra sicut al est cōius hōie qz pdicat d hōie et idiuuuis ē

Species diuidit in speciem

Positis diffinitionibus ipius spci hic pnter ponit eius diuisioz
Et o ordis ē qz oīe vniuocū ē pri diffiniendū qz diuidendū
sz spes ē qd vniuocū. ergo spes pri diffinit qz diuidit Et ē rō di-
uisionis. nā oīs spes determinat p dīam pstitutiū ā vlt g est to/
talr determinata aut nō. si prim sic ē spes spālissima. si scdam sic ē

¶ Querit Utz nomē spci p pri dicat spes subalterna.
et spe spālissima qz subalterna. Dd3 q sic qz spe-
cies d3 a speciositate vel spālitate. sed species spālissima est spe-
cialior et pulcrior qz species subalterna. quia ē magis determia/
ta qz subalterna. vñ cū hic species sumat ad similitud. nez speciei.
ciuius q est pulcritudo quedam. ergo sequitur q species spālissi-
ma que hūc magis assilatur sit prioz qz species subalterna

Tractatus

¶ Dñdenti a gñe generalissio ad spēm spālissimā occurrit.
pri^o spēs subalterna q̄ spālissia. q̄ pus dñ d spē subalterna
q̄ de spē spālissima. Dñm q̄ impō nois spēi vt h̄ considerat n̄ fuit
ab illo recessu a gñe gñalissio ad spēm spālissimā. s̄ sumit a fili
tudine quā h̄z cū spē ciuili que ē qdā pulcritudo ⁊ formositas.
s̄ spēs spālissia ē speciosior ⁊ pulcior spē subalterna vt dñm est

¶ Spēs est qd vnuocū. q̄ nō diuidit analo / prius igit.
logice. Dñm q̄ spēs capit duplr. vno^o p re substrata. ⁊ sic
est qd vnuocū. Alio^o capitur spēs p illa scda intentione et est
analogū ⁊ hoc mō hīc diuiditur. nec ē hoc incōueniēs qz diui
siones secūdarz intentionū pnt min^o pncipaliter. n̄ logica ponit

Species spēalissima ē que

Hic diffinit spēm spālissimā dicens. Q̄ spēs spālissia ē q̄ cū sit
spēs nō pōt eē gen^o vt hō. Pro q̄ nota q̄ spēi spālissie pnt esse q̄
tuor diffōes. pma est sup^o data. s̄ spēs ē qd pnt de plib^o nūero
dñtib^o in eo qd qd est. Scda spēs spālissia est q̄ cū sit spēs nō
pōt eē gen^o Tercia spēs spālissia est sub q̄ nō ē alia inferior spēs
Quarta spēs spālissima est q̄ cū sit spēs nūq̄ diuidit in spēs s̄
spēi in cōi est tm vna diff^o. s̄ spēs est q̄ pōit sub assignato gñe.

¶ Nulla bona diff^o dēt dari p negatōz. s̄ diffinitōes spēi
spālissie sūt negatie igit nō sūt bōe. Maior pbat qz nega
tio nihil notificat. Dñm. s̄ negatōes p se posite nihil notificāt.
tñ qñ p onit̄ cū aliqbus p̄iculis affirmatis bñ aliqd notifi
cant. S̄ dices tercia diff^o totalr ē negatiā ⁊ sic vī p̄uere. chimē
Dñm q̄ ibi intelligit spēs ⁊ p hoc excludit chimera q̄ nō ē spēs

¶ Spēs spālissia nō p̄ h̄re sub se spēm s̄ hō h̄z s̄ sespēs.
q̄ nō est spēs spālissia. Mior pz qz hō p̄tur d viro ⁊ mu
liere q̄ dñt specie. Dñm q̄ vir ⁊ mulier capiūt duplr. vno^o ma
tenalr p substantijs h̄ntib^o tales sex^o. ⁊ sic hō p̄tur de viro ⁊ mu
lieri. s̄ tñc dñt solū spē accēntali. ⁊ g^o vt sic hō nō pōt eē gen^o re
spectu ipoz. Alio^o capiūt formalr p nāli poñā ⁊ ipoñā ⁊ sic bñ
dñt spē eēntiali: s̄ tñc hō n̄ p̄p̄e p̄ri d viroz mulier nec hō p̄t eē
gen^o respectu viri ⁊ mlierz qz sūt diūsoz p̄ntoz qz hō ē in p̄nto
sube et vir ⁊ mlier in p̄nto q̄litat̄ in scda spē. s̄ gen^o ⁊ spēs est i
eod̄ p̄nto vt alal ē gen^o respectu hōis hōis ⁊ leon̄. ⁊ s̄ i eod̄ p̄nto
qz sube ⁊ color ē gen^o respectu alb edis ⁊ sūt i eodē p̄nto. s̄ q̄litat̄

Primus

Species subalterna ē que

Hic p̄ter notificat fm mēbz p̄cedētis diuisionis. Dicēs q̄ spēs subalterna ē q̄ cū sit spēs p̄ eē gen⁹. ⁊ h̄ itelligit̄ resp̄cū diu
sor⁹ qz oppōsta resp̄cū eiusdē nō pnt vni attribui vt al̄ est spēs s̄b
alterna ⁊ oīa inf̄media ī arboe Porphyriana q̄ ifra ponitur.

Arguit Nullū gen⁹ icludit actu suas d̄ras. s̄z spēs s̄b
alterna icludit actu suas d̄ras. q̄ spēs s̄b alterna n̄
ē ge⁹. Dd̄z q̄ duplx ē d̄ra. s̄. diuisua ⁊ p̄stitutia mō nll̄ ge⁹ iclu
dit actu suas d̄ras diuisuas cū ille d̄r̄ne sint ex itell̄z q̄s tñ ge⁹
p̄t icludē suas d̄ras p̄stitutias qd̄ sibi p̄ueit in q̄tū spēs ⁊ nō in
q̄tū gen⁹ et sic etiā facit spēs subalterna.

Sortes Plato

Homō

Mortale

Immortale

Alrōnale

Rationale

Irrationale

Animal

Sensibile

Insensibile

Corp⁹ aiātū

Animatū

Inanimatū

Corpus

Corporēa

Incorporēa

Substantia

Arboz

Ens

Extra

Porphyriana

Tractatus

Nota Cum arbor immediate posita in aliquid sit superflua in alia vero diminuta. ideo hic ponit alia quae praecedentem corrigit et defectum eius supplet ut patet diligenter consideranti. Ex qua etiam arbor et quaeque resultant compositiones quarum quilibet ponitur iuxta illud modum ex quo oritur.

Sortes	Plato	Compositio ex natura et supposito.
	Homo	
Rationale	Irrationale	
	Animal	
Sensibile	Insensibile	
	Corpus animatum	
Animatum	Inanimatum	
	Corpus mixtum	
Mixtum	Simplex	
	Corpus	Compositio ex materia et forma.
Corporea	Incorporea	
	Substantia	Compositio ex genere et differentiis.
Compositio ex essentia et essentia.	Ens extra	Compositio ex subiecto et accidente in se.

Circa arborē Porphyria.

Querit pmo qre ista coordinatio genēz et spēz vocatur arbor.
Rñt q vocat arbor ppe similitudiez quā hz cum arbore reali in q
stis tria pncipālī cōsiderāda. scilicet radix trūcus et rami sicut ei arbor
naturalis hz radicē ex q trūcus et rami sumūt originē et nutrimentū
sic q arbor pōt augeri. ita in ista coordinacōne ē radix a q oīa alia
origināt. Et illa pōt attēdi in arbore penes eē eēntie. et sic sba ē ra
dix. qz in ipā tāqz in ente limitato ē pñ^m eē eēntie subale et p sub
stāciā oīa alia de genē sube hñt eē eēntie. Radix attēdit penes eē
eēntie. et tūc individuū ē radix. qz illd pmo existit et p illd omnia
alia. Et sic i arborē naturali ē rect^o trūc^o ex q pullulāt rami. ita et
in ista coordinacōne inf media includēdo spēz spēalissimā vocā
tur trūcus ex q b^o dīe laterales tāqz rami pullulāt et originātur.
Et sic rami sū dīe a latē posite vt paruit in coordinacōne genēis
sube ex cui^o cognicōe fact^o pñt hēri coordinacōes in alijs p dīcām
tis. Et gīa exēpli mag^o ponit istā coordinacōez in p dīcāmto sbe
qz in alijs. qz suba ē pñ^m et dignissimū p dīcāmto in q genera et
spēs sibi inuicē subordinata meli^o notant qz in alijs.

Notandū ptes arboris real pñt dupl^r ordīari
Uno^o fm naturā totū vniūsi. et tē illa est
deorsum q ē pñs centrū q mō radices sū deorsū. et sic eadē de ar
bore cadit. vt ptes arboris ordināt fm naturā totū vniūsi. Alio^o
ordināt fm naturā p pāz arboris. et sic radices sū sursū. qz illd ē
sursū vbi aliatū trahit nutrimentū. sū h fac arbor p radices fm q
dī^o et de aīa. radices sū ori siles vtrāqz enī trahūt nutrimentū. Et
qz loqndū ē de pñb^o alie^o fm q ordināt fm naturā p pñā illi^o
rei. iō simpl^r dēnī ē q radices sūt sursū. Et qz suba exns gē^o ge
neralissimū ē radix in illa arborē attēdēdo radicē penes eē eēntie.
iō dīz ponit deorsū et tū fm naturā p pñā arboris pñt sursū. si ei sp
ponēt sursū. tē ponit dēret dici hō Porph. hñs mltā brachia qz
arbor porph. Ex q pñz q ista arbor dīz sic depīgi vt ipssa ē nisi di

Querit Ut rñ ens et idīndua / ceret arbor trāsuerā
debeat poni in arbore ista. Rñt q arbor natural
a q ista trāsūmī cap^o dupl^r. Uno^o qstū ad suā eēntiā. et sic sūt
em tria de eēntia arboris vt radix. trūc^o et rami. Alio^o qstū ad es
sentiā et eē sūl. et sic folia et fruct^o pficiūt arborē qz sū de eē arboris.

Tractatus.

Tunc dicitur ad questionem quod capiēdo arborē istā sicut similitudinē ad arborē
reale. primo sic. individua non sunt ponēda in arbore ista eo quod non sunt
de eētia ei. sicut capiēdo eā sicut similitudinē ad arborē reale. secundo
tunc individua sunt ponēda in arbore illa. Et ens est sic cōis capus
ex quo eētie decē pēdicamētorū crescūt. et sic est si dicitur poni in arbore ista
si capiat ad similitudinē arboris real. primo si hoc capiat arborē iclu
sis suis accētib. tunc in ea ponit. Tunc ad arborē accēntali bonam
tria requirūt. primo quod sit in bona terra situata. secundo quod influētia celestis
regat et gubernet siue pēfuet eā ut ipsa arbor crescat et fructus producat.
Tercio quod habeat fructus et folia. sicut ista non sunt de eētia arboris
sed solū de bono esse. quia in hyeme non sunt folia nec producit fructus. et tunc
est arbor eēntialiter pfecta. Sic etiam in ista arbore ens est terra. quia
eēntie omnium pēdicamētorū sunt situate in ente. Et influētia celestis
est intellectus agens qui trahit a pte generis duas dīas. fructus ut
sunt individua vel prope passiōes. Et folia etiam sunt individua li
accētia cōia. quia sicut folia fluūt et refluūt. sic etiam individua et accē
tētia cōia fluūt et refluūt corrūpūtur et generātur.

Querit Utrum arbor corp⁹ sit bonū assignā. Rōnē quod i rōe
arboris in cōi sic ē bona. sicut inq̄rūt hec arbor sic
nō est bona. quia in aliq̄ deficit et in aliquo supabundat. Deficit enim
in hoc genē corp⁹ mixtū. et in differētijs quibus sunt mixtus et simplex.
quia corp⁹ immediate dēret diuidi p mixtū et simplex. et tunc corp⁹
mixtū p aiātū et inaiātū. Et abundat in illo genē al rōnale quod po
nit supra hoīez tāq̄ gen⁹. et tunc pūit euz hoīe. sicut gen⁹ et spēs non
possunt dūcti. et ergo ille due dīne mortale et immortale nō de
bent poni in arbore. Et iō p correctiōe illius ponit alia.

Querit Quare corporeū aiātū et alie dīne nō pōnunt
in recta linea pēdicamēntali. Dm quod ideo. quia so
lū ponitur in pēdicamēnto sube indirecte. quia omne quod directe ponit
in pēdicamēnto dicitur ē aliq̄ mō ppositū. sed dīne sunt simplices.

Arguit si oē reponibile directe in pēdicamēnto dēret ēē cō
positū. Sequēretur quod suba nō possunt poni directe in
pēdicamēnto. Sequēla pbat. quia nō est quod ppositū eo quod nō hz gen⁹ et
dīas sup se. Dm quod si suba nō sit pposita ex genē et dīna. quia illa
pōō ont ex suba tāq̄ ex radice ē tū pposita ex cre et eētia quod sufficit

Arguit Si suba esset gen⁹ genēalissimū h⁹ pēdicamēnta
sube. sequēretur quod deponēt in pēdicamēnto. Sequēla

probat. qz de est substantia cum non sit accens. Dicitur qz substantia capitur dupliciter. Uno modo coniter pro omni eo quod non est accidens siue sit ens nature finite siue infinite. et sic de est substantia. scilicet ut sic substantia non est generis generalissimum. Alio modo substantia capitur proprie pro ente habente naturam luminatam et sic de non est substantia. et illo modo substantia est generis generalissimum.

Arguitur Genus dicitur esse quod uniuersum et non plus et per posterius dici de suis speciebus. scilicet substantia prior dicitur de substantia corporea et posterior de substantia incorporea. quod non est genus. Minor probatur per philosophum et de anima quod dicitur quod corpora videtur esse materie subiecte. Dicitur quod ille species possunt dupliciter considerari. uno modo in se. et sic inter eas bene est ordo. Et talis ordo dupliciter sumitur secundum quod substantia dicitur vel a substantiando. quod sic per prius dicitur de corporeis. quod subiecte corporee pluribus accidentibus substantiatur. aut dicitur ab essendo. et sic per prius dicitur de incorporeis. Secundo modo respondetur ad substantiam tamque species ad genus. et sic inter ipsas non est ordo. quod species sunt coeque sub suo genere.

Arguitur Nullum priuatum potest esse dicitur. scilicet incorporeum non habet ens priuatum. quod non est dicitur subiecte. Maior probatur. quia de ratione dicitur esse constitutere speciem positiuam que ipsa erit positiva. Dicitur quod in incorporeum sit quod priuatum secundum vocem. et tamen quod positum secundum rem et sic constituit speciem positiuam. Et ratio illa est quod differentie sunt opposite. et ergo ad designandum oppositionem differentiarum ipsius generis oportet unam esse priuatiuam. Secunda ratio est quod rebus nomina imponimus secundum quod cognoscimus eas. sed multe sunt res quas non cognoscimus nisi per priuationem que etiam nominibus priuatiuis exprimitur. et quod dicitur sinistri lateris difficilis sunt cognitionis sic circumloquuntur per priuatiua nomina.

Queritur Utrum omnia dicitur sinistri lateris sint priuatiue. eadem ratione. Rursus quod non. scilicet ex oppositis causis sunt priuatiue. nam quodam sunt priuatiue propter excellentiam speciei constitute per dicitur. et quodam sunt priuatiue propter nimiam immersionem et deperditionem forme in materia. Exemplum primi. ut incorporeum immortale. Exemplum secundi. ut inanimatum insensibile irrationale.

Respondetur Nulla dicitur dicitur esse in plus quam genus. scilicet incorporeum est in plus quam substantia. quod reperitur extra substantiam predicamentalem cum deus sit incorporeus. ergo incorporeum non est dicitur substantie. Dicitur quod quis incorporeum se et absolute est in plus quam substantia. quod sic extra substantiam reperitur. scilicet tamen cum inclusione generis quod est substantia habet se incorporeum

Tractatus.

in min⁹ q⁹ suba. Unde oēs dīe sinistri lateris debent sumi cū in-
clusionē generis. v^t incorporeū nō ē dīa sube s^z suba incorporea.

Arguit Differentia non p^{ri}icipat suū gen⁹ nec p^{ri}icipat
ab ipo. g^o dīa nō d^z sumi cū inclusionē generis.
Ans p^{ba}t. q^z dīa nō includit gen⁹. cū gen⁹ nō sit de intellectu dīe
Dōm q^z nulla s^z dīa p^{ri}icipat suū gen⁹ nec p^{ri}icipat a
a suo gen⁹. s^z bñ dīa p^{ri}icipat. S^z dīe sinistri lateris s^z p^{ri}icipat
g^o bene p^{ri}icipat v^t includit suū gen⁹. Et rō dīstīcat⁹ est. q^z p^{ri}-
uatio nata est cognosci p^{ri} suū habitū. s^z incorporeū est qd p^{ri}ua-
tiū. g^o si debeat cognosci h^o erit p^{ri} suū habitū q^z est suba.

Arguit Nulla q^untitas ē suba. s^z corp⁹ ē q^untitas. q^z est
spēs q^untitat⁹ p^{ri}inue. g^o non est suba. Dōm ad
minore q^z corp⁹ p^{ri} cap^{ri} dupl^r. Uno⁹ p^{ri} trina dīmēsiōe. s^z logi-
tudine. latitudine. z p^{ri}funditate. z sic ē q^untitas nec isto mō acci-
pī s^z h^o. Alio⁹ p^{ri} suba in q^u fundat ille dīmēsiōes q^z est nata dīmē-
sionari ill⁹ trib⁹ dīmēsiōib⁹. z sic corp⁹ est suba.

Arguit Corp⁹ scdo mō est alia p^{ri} p^{ri}positi sine spēi. ergo
solū reductiue poss^z in p^{ri}dicamēto sube. Dōm q^z
corp⁹ scdo mō sumit dupl^r. Uno mō cū exclusiōe suaz z dīaz z
aliar⁹ p^{ri}fectionū. z sic ē alia p^{ri} p^{ri}positi z nō ē p^{ri} se in p^{ri}dicamēto.
Alio mō capī corp⁹ nō excludēdo dīas suas v^t alias p^{ri}fectiones.
nec includēdo eas z sic p^{ri} se ponit in linea p^{ri}ncipali z est gen⁹ corpo-
ris mixti. s^z fm⁹ Porphy. diuidit in aiatū z in inaiatū. fm⁹ hīra-
tē tñ dēret diuidi i simpl^r z mixtū. et rō illi⁹ ē. q^z q^uicūq^z aliq^z
g^o diuidit. tūc d^z diuidi p^{ri} dīas p^{ri}ias z nō p^{ri} dīas remotas.
s^z aiatū z inaiatū nō s^z dīe p^{ri}ie ipi⁹ corp⁹is. s^z simpl^r z mixtū
ergo p^{ri}mo d^z diuidi corp⁹ in simpl^r z mixtū. Pro q^z notan-
dū q^z duplicia s^z corp⁹is. s^z simplicia z mixta. corp⁹is simplicia
sūt q^unta cēntia v^t celū z q^untuor elemēta. z alia corp⁹is q^z ex ist⁹ ele-
mētis p^{ri}ponūtur dicūtur esse mixta. v^t hō bos leo. z sic de alijs.
Un⁹ corp⁹is simplicia s^z q^z nō resoluūtur nisi in materiā z formā
s^z corp⁹is mixta s^z q^z ex plib⁹ elementis sunt p^{ri}posita.

Querit Quare Porphy. nō diuidit corp⁹ in simpl^r z
mixtū. Rñt q^z iō. q^z si sic diuisiss^z corp⁹. tunc
nō potuiss^z diuisisse al⁹ rōnale in mortale z in imortale. q^z aīa/
lia rōnalia imortalia nō habuēnt fm⁹ eos corp⁹is mixta. s^z simpli-
cia. q^z fuerūt aīa z ac⁹ ē simpl^r corp⁹ cū sit elemētū v^t dēū est

Ar Dicitur tenet se ex pte forme. s3 simplr t mixtu tenet se ex pte matie. g nō pnt ee dñe. Dñm q mior ē falla. qz mixtū sumit a forma mixti t n a multibilib. s3 simplr suū a forma simplici. g n ē vez q simplr t mixtū tenet se vlr ex pte matie

Arguit Nullū pplexū poit in pnto. g male poit i arboē corp^a aia^m. Dñm q lz sit pplexū fm vocē tū est icōplexū fm rē t h ē p pē penuriā vocablōz qz n ē simplr nōm ipositū ipi rei significare p corp^a aiatū qre plib^o noib^o circūloqē

Arguit Loco illi^o corpus aimatū simplr hē^o nō^o ipositū. s. viuu. g dēret h poi dōz q viuu n dōz ponit qz spēs n dōz repiri ex suū gē. s3 viuu repit ex corp^a t corp^a mixtū. qz mltā s3 viua q n s3 corpa. vt dē^o t sbe separte. t sic pty q viuu ē in pl^o qz corp^a aiatū. g n pōt poni loco illi^o pplexū corp^a aiatū

Arguit Quicqd viuit h nutrit t augmtat s3 dē^o t angelī n nutriūt. g dē^o t angelī n viuit. Dñm ad maiore qcqd viuit vita mortali nutrit t augmtat. s3 hoc nō dōz de vita intellectiua. angelī autē tm viuit vita intellectiua.

Arguit Dñe corp^a aiatū ē sensibile. g nullū corp^a aiatū ē insensibile. Ans pz. qz qcqd sentit ē sēibile s3 oē corp^a aiatū sentit. Dōz q sēibile caprēplr. Uno^o actiue p vt veit a pto actiue sentio qd fr actū sēiēdi. Alio^o passiue put veit a pto passiuo sēiōz. Tercio^o neutralr put veit a pto sēiō put idē ē qd hē sēiū. t dōz h capi actiue neutralr qre maior p

Querit Actū bñ ponat al rōnale s3 batōis ē falsa aiali tāqz gē ad hoiez. Rñt q fm pīratē n dōz poni gē ad hoiez. s3 dōz poi fm flaz opiniōz stoycoz quā isecur^o erat Porphy. L^o rō ē. qz nullū gē dōz ē dūriblē cū sua spē cū gē n sit sup^o t spēs iferi^o. s3 hō t al rōnale pūnt. g al rōnale nō ē gē hois. Et al rōnale ē diffi^o hois. g n ē gē^o S3 q Porphy posuit illas duas dñas mortale t imortale h fuit iō. qz isecur^o ē illos q dixerūt q aliq eēt aialia imortalia q dicebāt cacademo nes t calodēones. t dixerūt illa aialia hēe corpa simpliciā. s. aerea S3 h n pōt dici fm pīratē. qz al dī hñs sensū tact^o q n sbiectat i corpe simplici. Nec s3 rōnalia qz nō itelligūt cū rōe t discursu s3 simplici intuitu. Et qñ dī Porphyri^o dē se secutuz opiniōz p hypotheticoz. dōz q h vez ē i plib^o t pncipaliozib^o s3 n i oib^o

Tractatus.

Arguit Præo de celo de pphs celū eē aiatū z n̄ ē plāta. q̄
ē aiatū sensible puta al' z nō irrācōnale g° aial
rōnale nō pūit cū hoīe. Dōm l3 celū sit aiatū p assūentia aia
nobilis. non tñ per informationē. Ul' dī q̄ l3 celū sit aiatū ef
fective sicut sol est calid' effective. non tñ formalr.

Querit q̄re i ista arboe solū ponit' genēa z spēs pstitū
te p dñas dextri lateri. Dī q̄ iō. qz dñe dextri
lateri s̄ nob notiores qz dñe sinistri lateri q̄s circūloqmur per
noia pūatua aut p pphs passiōes vt rudibile est passio a sinī. z
pōit p dñā asini. qz dñā ei' ppa ē nob incognita. Et genēa z spe
cies pstitue p dñas dextri lateri se hñt sicut sup' z infer' z p
dicat de se iuuicē. nō at sic ē de generib' z spēbus sinistri lateri sic
s̄ angel' lapis plāta brutū. Et p spē spēalissima i ista arboe po
nit' hō. qz s̄m Porphyriū al' rōnale diuidit' p mortale z imor
tale. s̄ al' rōnale mortale pstituit hoīez z n̄ asinū vl' leonē.

Querit Utrū indiuidua sint de essentia arboris. Rñt
q̄ indiuidua siue pme sube p̄siderāt duplici.
Uno° s̄m q̄ s̄ qdā res singlares terminātes fluxū natūe cōis.
Alio° p ill' q̄ eis necessario insūt. i. p reb' singlarib' q̄ includūt
p̄perates z p̄dicōes indiuiduātes. pmo° pñt poni i arboe. s̄ nō
i reā linea p̄ntali. nec a latē sicut dñe s̄ me' mō. S̄z capiēdo in
diuidua 2° eē n̄ pñt poi i arboe cū sint infinita z ab arte reliqnda

Indiuiduū ē quod de vno

Hic incidētalit' p' coordinacōez habitā. Pe. hys. diffinit' idui
duū dicēs. Indiuiduū ē qd̄ p̄dicat de vno solo. vt sortes de seip
so. Et s̄m Porphyriū ponit' alia diffinico tal. indiuiduū ē qd̄
pstat ex p̄peratib' h̄mōi qz collectio in alio nūqz eadē erit. vt p
prietates socratis nō erūt eedē in aliq̄ alio p̄culari.

Querit q̄re Pe. hys. diffinit' h̄ indiuiduum. Rñt q̄ h̄
facit p̄p' duplicē rōez. pma ē. qz in arboe po
nit' indiuiduū. ne g° pcedat ex ignot' sic ipm diffinit'. scdā rō. qz
p̄pū s̄yicible spēi ē indiuiduū z p̄dicable n̄ p̄ḡscit sine p̄pō s̄bū

Ar Diffi' ē vl'uz. s̄z indiuiduū n̄ ē vl'ē. g° indiuiduū
nō est diffinibile. Adator p̄z pmo posterior. z per Boe
tium dicentem. q̄ sola species diffinit'. Dōm q̄ duplx est diffi

nitio scz qdditarina z eentialis. z descriptiva sine notificacione
z accental. Uno solu vlt diffinit diffinitioe qdditarina z eentia
li. qz sola diffi? qdditarina essential' dat p gen? z diam. illa aut
diffinitio individui solu e qda notificatio. Ut ddm qz indiu/
duu capr duplr. Uno? accipit fm coez roez fm qua oms pme
intecoes conueniunt qz p scdam intecoes circuloqt z sic h diffinit

Arguit Qd n eno pr diffiniri. sz nullu individuu est.
isr. Mior pbat. qz nullu infinitu e iq? physi
coz. sz indiuina sz infinita q ad nos z q ad natura. g indiu/
duu no sz. Ddm qz infinitu in actu no e tn infinitu in potetia
bn e. sz indiuina solu sz infinita fm potetia z successionē.

Arguit Infinita relinqnda sz ab arte. sed indiuina
fm potetia z successionē sz infinita vt dcm e
g relinqnda sz ab arte. Ddm lz infinita relinqnda sunt ab arte
ta qz sbiecta. qz n pnt ee sbiecta i aliq scia n tn sz relinqnda ab ar/
te ta qz ptes sbiectie. qz i qlibz scia aliq ptes sbiectie sz indiuina

Arguit Individuu no pdicat. g n pdicat de vno solo.
Ans pbat p phm in pdicamentis q dr qz pma
suba nulla erit pdicaco. pna prz p locu a toto i mo ad ei? pte ne
gatue bn vz pna. Ddm qz duplr e pdicaco. s. directa z indirecta
A pma suba nulla erit pdicaco directa tn bn indirecta. Pro q
notadu q pdicaco directa fit triplr. Uno? qn supi? eentiale pdi
cat de suo inferiori. vt ho e aial. Secdo qn eq pdicat de eqs. i. co
uertibilia de mutibilib? vt qn ppa passio pdicat de suo subiecto
z ecotra. vt ho est risibil. Tercio qn pdicat accns de subiecto. vt
ho e alb? Et pdicaco indirecta est fit triplr. Uno? qn ide pdicat
de seipo vt sortes e sortes. z illa e pdicaco indirecta. i. i ppa qz p/
dicari fndat sup inee. sz ide ppe n pr inee subipi. g ide i ppe p/
dicat de seipo. Secdo qn ifeiora pdicat de suis supiorib? vt al e
ho. Tercio qn lbem pdicat d ei? accnte vt ho de albo. sz dicēs. si
ide n eet i seipo. tc nullo? possz se pdicari d seipo Dd3 quis ide
n e i seipo ppe z f? se to? e tn ide i seipo f? pte. z sic est ide n p/
dicat d seipo ppe. vt qn d3 sortes e sortes. sortes a ptes sbiecti h3
roez matie. sz a pte pdicari h3 roez forme. sz forma e in materia.

Arguit Illa e pdicaco ppa q e vssuma. sz qn ide pdicat d seipo e
vssuma pdicaco. ge ppa. Mior prz p bteriu dicet. q

Tractatus

nulla p̄dicatio ē verior illa in q̄ idē p̄dicat de seipso. Dd̄z q̄ p̄
dicatio nō d̄r ordinata vl̄ iordinata eo q̄ p̄a vl̄ falsa. q̄ p̄dica
falsissima p̄t eē directa z ordinata. vt hō nō ē aīal.

Arguit Individuū p̄dicat de plib^o. i. ḡr diffinitō mala
An̄s p̄t d̄do. sortes ē individuū. plato ē indi
duū. z c̄is. Dd̄m q̄ individuū cap̄t dupl̄r. Uno^o p̄ illa sc̄da
int̄tōe q̄ vocat̄ individuū. Alio^o p̄ re s̄strata significata p̄ talē
int̄tōz. Jā d̄r q̄ illa sc̄da int̄tō p̄dicat de plib^o. s̄z res significata
p̄dicat de vno solo. h̄ āt diffinit̄ individuū nō p̄ sc̄da int̄tōe. s̄z
p̄ re s̄strata z p̄ma int̄tōe

Arguit Individuū p̄ int̄tōe sc̄da p̄dicat de plib^o. vt
admissū ē. ḡerīā p̄ int̄tōe p̄ma vl̄ re s̄strata.
Tenet p̄ma. q̄ int̄tō sc̄da h̄z se vt formale. z res s̄strata se h̄z
vt materiale. q̄ deb̄t corr̄ndē. Dd̄m q̄ duplex ē materiale indi
viduū. s̄. p̄p̄inquū vt res singular̄. z illd̄ corr̄ndet formali in s̄.
q̄d ē de plib^o p̄dicari. q̄ tale ē q̄d d̄a cōe cōitate p̄p̄ortōis. Alio^o
ē materiale individuū remotū. sicut sortes plato. z illud materia
le in p̄dicando nō p̄p̄ortōnat formali

Arguit Sortes ē materiale remotū. z tñ p̄dicat de pli
b^o puta de isto sorte z isto. Dd̄m q̄ nō vnino
cesz equoce p̄dicat de plib^o. q̄ f^m diūfā rōz s̄be. i. f^m diūfā rē sig
nificatā. S̄z dicēs. sortes p̄dicat de isto sorte z de alio sorte vno
noīe z eadē rōe. ḡ vninoce. An̄s p̄bat. q̄ eadē ē rō. i. diffinitio
q̄ rō sp̄ci h̄^o sort̄ z alteri^o. s̄z de noīe notū ē. Dd̄z q̄ individua
bñ hñt vnā z eadē diffinitōez in cōi. q̄ ē diffinitō ipsi^o sp̄ci. eo
q̄ p̄ueniūt in vna sp̄. s̄z nō hñt vnā z eadē diffinitōez p̄p̄riā z
sp̄alē. q̄ circūloq̄t p̄ p̄p̄erates individuātes. nā iste sortes ē alia
res significata h̄^o noīs sortes. q̄ sit ille sortes. z ita duo vocati
eadē noīe hñt vocē cōez noīs. s̄z nō hñt p̄ceptū cōez sumptū s̄z
illd̄ no^o. Pro q̄ norādū q̄ septē s̄t p̄p̄erates individuātes q̄ s̄t
collcē nō p̄ueniūt plib^o s̄l. vñ h̄^o forma. figura. loc^o. no^o. stirps
patria. t̄ps. Nec septē p̄p̄a p̄tinet oīs hō

Querit Utz iste p̄ditōes sūt de eēntia individuū Dd̄z
q̄ individuū cap̄t dupl̄r. Uno^o q̄tū ad eē na
ture. i. put ē res singular̄ in vltio actu nature exis. z sic solū ma
teria z forma s̄t de eēntia ei^o. Alio^o cap̄t q̄tū ad n̄rāz sensibīlē
discrētōz p̄gnitōz. z sic iste p̄ditōes s̄t de eēntia individuū.

Arguit Nulla bona diffinitio potest provenire alteri a diffinitio. scilicet ista est huiusmodi. quod non est bona. Ad hoc probatur quod provenit spiritui ut dicitur. Sortes est homo ibi homo predicatur de vno solo. Dominus quibus homo actu predicatur de vno solo. tamen aptitudine predicatur de pluribus quod repugnat individuo. Sed dices si spiritus actu predicatur de vno solo. et etiam aptitudine. Et contra. quod ab eo ad posse esse est bona contra. Dicitur quod ab eo ad posse esse est bona contra in affirmatis sed non in negationibus. Diffinitio autem dicitur intelligi cum illo addito. Individuum est quod solus predicatur de vno solo. scilicet illa deo solus importat negationem.

Arguit Aliquis homo aliquis bonus sit individuum. ut per philosophum in predicamento substantie. et tamen predicatur de pluribus. Dominus quod ista diffinitio datur de individuo determinato et non de individuo vago sicut est aliquis homo aliquis bonus. Unde individuum vagum est terminus communis superius cum signo particulari. ut aliquis homo aliquis bonus. et dicitur tale individuum vagum quod vagatur per omnia predicamenta. vel quod sit natura realis contra etiam nobis tamen determinata. aut quod vagetur ex impositione quodlibet individuum nature communis. quam naturam sit terminus communis. ex quo ponitur ut aliquod animal. Sed individuum determinatum est quod sit natura contra etiam ad determinatum suppositum quod ad nos. et per rationem. Unde dominus quod ista diffinitio etiam ponatur de individuo vago. et quod non predicatur univoce de pluribus sed solus equivoce. et hoc quando accipitur per se singulari circumlocutione. quod alia res circumlocutio est sortis alia plato. Dicitur quando accipitur. et. quod quando capitur significatio tunc predicatur univoce de pluribus et non est individuum. quod sic facit per philosophum in diffinitione quod repugnat individuo.

Querit Utrum aliquis homo et quodlibet alius individuum vagum sit singulare vel universale. Dominus per aliquos quod nec est singulare nec universale. scilicet est quod datur per plerumque ex simplici hegremate. et terminus communis supponere personalem. Et quando dicitur. omne quod est. aut est singulare quod est individuum aut universale. Dicitur quod hoc est de incomplexis. nam aliter rationale nec est individuum nec universale. Et quando dicitur ad terminum est incomplexis terminus re per quod supponit. Unde dicitur ad questionem quod aliquis homo potest capi dupliciter. Uno modo per toto aggregato ex re et disponente. hoc est ex termino communis et signo particulari. et sic non est predicabile cum sit complexus. Alio modo capitur per circumlocutione per illas voces quod est res singularis et vnum nomen. scilicet sit determinata nobis. et sic est individuum ut per diffinitio. Et ideo etiam philosophus circa diffinitiones prime substantie est explicat per ipsum. Sed quare potest exemplificat per individua vaga quod determinata. id est quod magis cadunt sub arte quod individua determinata.

Notandum Quid idividuū dicitur determinatū quod dupliciter. vno modo dicitur idividuū determinatū notatiōe. vt sortes plato. Alio ex suppoſe vt ſuppoſito quod porph. habeat tūc vnū filiū. tūc filiū porph. ē idividuū determinatū ex ſuppoſe. Tercio determinatōe. vt h lignū h herba Quarto ex circulo locutiōe vt iſte cū groſſo capite. cū longo collo. &c. &c.

Querit Quid ē pñ idividuatiōis in materialib⁹. i. qd ē h qd facit naturā cōicabiliē pñ icōicabiliē. Rñt fñ. i. Tho. pñ idividuatiōis ē matia ſigra. i. materia ſūpra ſb q̄ritate & certis dimenſionib⁹. qz p materia ſit cōicabili⁹. tñt ſiminatō. ſz q̄ritas dimenſiua diſtinguit vnū idividuū ab alio eiusdē ſpē. & qz illa duo ſcē rōne idividui. ſic pueniēt ponit p pñ idividuatiōis matia ſigra. i. matia ſb q̄ritate & pñ nō dicitur di ci matia cū q̄ritate. Qd ar matia fñ ſe nō poſſz eē pñ idividuatiōis pñ. qz illa ē pñ ſpē q̄ ē vñs. Etia matia fñ ē eadē in oib⁹ gñabilib⁹ & corruptibilib⁹ nō ar matia ſcda fñ matia ſigra q̄ritate

Arguit Materia ē pñ ſpē. q̄ nō ē pñ idividuatiōis. Dd̄z qd duplex ē matia. ſ. cōis & ſigra. matia cōmuniſ ē pñ ſpē. ſz nō matia ſigra q̄ ē pñ idividuatiōis

Arguit Pñ idividuatiōis diſtinguit idividuū ab alio. ſz diſtinguē & ſeparē ē pñ act⁹ forme. vtz vñ. metha. q̄ forma ē pñ idividuatiōis. Dd̄z qd duplex ē diſtictō. ſ. nūal & ſpecifica. Cū forma pñ ē diſtinguēdi ſpecifica. ſz nō nūal. qz h puenit materie. & q̄ ē pñ idividuatiōis

Arguit Due negatiōes ſz pñ idividuatiōis. q̄ nō materia ſigra. q̄ noiar affirmatiōz. An̄s pbat autoritate Henrici de Badauo. Dd̄z qd due negatiōes ſz rōne idividui. ſz nō ſz pñcipia ei⁹ niſi i pñ i eis ſbaudiūt due affirmatiōes. Cū idividuū dicitur q̄ ſi idividuū i ſe & diuiſū a q̄libet alio. pñ hz a matia: & 2^a a q̄ritate. vñ pma negatiō dicitur negatiō cōicabilitatis nature ſpecifica. & ſcda dicitur negatiō ydēpmitat⁹ cū alio idividuo

Arguit Aliq̄ ſz idividua q̄ nullā hñt materiā. q̄ materia ſigra nō ē vñ pñ idividuatiōis. An̄s pbat angel⁹ vt h michael. h gabriel. Dd̄z qd duplex ē ſba. ſ. material⁹ & imaterial⁹. Cū materia ſigra ē pñ idividuatiōis materialū. ſz nō imaterialū. vbi pñ ē ſz ſe ſubſiſtētia forme

Differētia dī triplicit̃

Postq̃. p. his sup̃ determinauit de genē et spē. Dic
p̃nter determinat de tercio p̃dicabili. qđ ē drā. et est
rō ordinis. qz gen⁹ et spēs p̃dicat̃ de suis inferiorib⁹ in qđ et dī
tia in q̃le. s̃z qđ est an̄ q̃le vt p̃us dīcū fuit. q̃ dīa sequitur. Sed
rō ordinis ad sequētia ē. qz p̃dicabilia sequētia p̃dicat̃ in q̃le accē
tale. et drā p̃dicat̃ in q̃le cēntiale. s̃z cēnale ē an̄ accēntiale Et p̃mo
diuidit drāz eo q̃ multipl̃r dr̃. et h̃ facit vt eliciat mēbz qđ h̃ ē
p̃dicabile ab alijs distinctū. Dico drā dr̃ tripl̃r. s̃. cōit̃ p̃pe et
mag̃ p̃pe. Et p̃t sufficiētia istaz acceptōnū sic sumi. nā oīs dif
ferētia facit differre vnū ab alio. vt q̃ facit differre cēntialr vel
accēntialr. si cēntialr sic ē drā mag̃ p̃pa Si accēntialr h̃ ē dupl̃r. l̃
facit differre p̃ accēs leparabile qđ h̃z ē variabile in suo s̃beto. et
sic ē drā cōis. aut p̃ accēs iseparabile qđ h̃z cām p̃manētē et stātē
in s̃beto. et sic ē drā p̃pa

Querit̃ Qualis ē ista diuissio drē. Dōz q̃ si ponat̃ di
uissio drē sic. drāz alia cōis. alia p̃pa. alia ma
gis p̃pa. tūc ē diuissio subiecti in accēntia. qz cōe p̃pū et mag̃ p̃
pū accidūt respē drē. Si h̃o sic ponat̃. drāz alia ē drā cōis.
alia drā p̃pa. et h̃z modū dīssionis toti⁹ in mō in p̃es in mō.
s̃z est diuissio analogi in sua analogata.

Notandū Ista mēbra p̃nt dupl̃r ordiari. vno⁹
q̃ ad nos. et sic drā cōis ē p̃m⁹ tēn p̃pa.
et vltimū dr̃ drā mag̃ p̃pa. Alio⁹ p̃nt ordiari q̃ ad naturā. et
sic drā mag̃ p̃pa ē p̃or. Rō p̃mi. qz q̃ ad nos accēntia s̃z notio
ra substātijs. et itē accēs cōe ē notū p̃po. igit̃ drā cōis p̃cedit p̃
pū. et p̃pa mag̃ p̃pū. Rō scōi. qz drā mag̃ p̃pa sumit̃ a for
ma substāciali. s̃z suba naturalr ē an̄ accēs

Arguit̃ Duo p̃mi modi p̃tinet̃ sub p̃dicabili accēntē. q̃
male dīr drē. p̃ntia tenet̃ qz s̃z p̃dicabilia di
stincta Dōm q̃ drā mag̃ p̃pa ē p̃dicabile distinctū p̃ accēs
nō at̃ alie due drē. Pro q̃ notādū q̃ due p̃me acceptōea drē nō
p̃tinet̃ sub isto p̃dicabili. s̃z solū terciā. Tū p̃ma acceptō drē cō
tinet̃ sub q̃nto p̃dicabili. s̃. accēntē. vt sedē et stare s̃z sub p̃dicabi
li accēntē. Et scōa acceptio p̃tinetur sub p̃pū. si inseparabile ex
ponitur negatiue. vt qū valet inseparabile. quasi nullo mō sepa/

Tractatus

bile q̄ mō p̄p̄iū dī īsepabile acc̄is. Si āt īsepabile exp̄nat p̄
uatiue q̄si difficult̄ īsepabile. q̄ mō albedo in cigno ē īsepabile sic
p̄inc̄f sub acc̄te. q̄ tale īsepabile ē acc̄is cōe

Arguit Nullū vniocū h̄z p̄les acceptōes. s̄z dr̄a ē q̄ d
vniocū. ḡ n̄ h̄z istas acceptōes. M̄ior p̄bat.
q̄ ē p̄dicabile q̄ d̄z ē vniocū. D̄d̄z q̄ nullū vniocū v̄n
noce s̄p̄tū h̄z p̄les acceptōes. s̄z dr̄a vt h̄ diuidit̄ ē q̄ d̄a an a
logū. z dr̄a maḡ p̄p̄a solū ē h̄ p̄dicabile ab alijs distinctū z nō
h̄z aliq̄s acceptōes de q̄b̄ analogice dicat̄

Lois ē q̄ alterz differt ab al.

Hic manifestat mēbra dē dīfionis. z p̄oñdit q̄ d̄ sit dr̄a cōis
di. Dr̄a cōis ē q̄ differt alterz ab altero. v̄l idē a seip̄o īsepabili ac
cidere. sicut sorres sedēs differt a seip̄o st̄ate. Un̄ acc̄is īsepabile
ē q̄ d̄ n̄ h̄z cāz firmā z st̄atē i suo s̄bco. s̄z facit̄ ab eo īsepabile

Arguit Idē nō ē diuidēs z diuisū. s̄z dr̄a in cōi h̄ dī
uidit̄. ḡ nō erit mēbz diuidēs. D̄d̄z q̄ dr̄a
d̄z cōis duob̄ modis. Uno p̄ p̄dicatōz. q̄ cōit̄ p̄dicat̄ de alijs
mēbris. z sic dr̄a cōis diuidit̄. Alio d̄z cōis rōe vsus. q̄. i. ē i
vsu cōit̄ loq̄tū. z sic dr̄a cōis ē mēbz diuidēs.

Arguit Illud q̄ d̄ cōe mult̄ facit̄ puenire. ḡ n̄llā dr̄a
d̄z cōis. D̄d̄z q̄ dr̄a nō d̄z cōis. q̄ ē i reb̄ q̄s
facit̄ differre. q̄ sic facit̄ puenire. s̄z d̄z cōis. q̄ ē in vsu cōit̄ loq̄n
tū. i. in vsu vulgarit̄. Un̄ p̄gnosce dr̄az maḡ p̄p̄iā puenit̄ sa
piētissimis. z p̄gnosce dr̄az p̄p̄iā puenit̄ sapiētib̄. s̄z p̄gnosce
dr̄am cōem puenit̄ rudib̄ z vulgarib̄.

Arguit Idē nō p̄t differre a seip̄o. ḡ male d̄z q̄ sor. se
dens d̄t a seip̄o n̄ sedere. Ans̄ p̄bat. q̄ idē ē s̄
bi p̄t marie idē. cū q̄ n̄ stat aliq̄ dr̄a. D̄d̄z q̄ idē differre a seip̄o
p̄t intelligi dupl̄r. vno eēnalr. z sic ē falsū. Alio alteritate q̄dā.
acc̄ntalr. sic ē vez. q̄ maria ydēptitas eēntial̄ stat cū diūst̄ate
acc̄ntalr. sic aq̄ calida d̄t a seip̄a frigida nō q̄ dē eēntialr s̄z acc̄n

Arguit Idē n̄ p̄t a se se negari ḡ n̄ p̄t a se (talr t̄n̄
ipo acc̄ntalr differre. Ans̄ p̄bat. q̄ dr̄a ē i illa
q̄ negat̄ de seip̄e. D̄d̄z s̄z idē s̄p̄tū s̄n addito n̄ possz de se nega
ri. t̄n̄ idē s̄p̄tū s̄vno acc̄ntē p̄t a se negari s̄p̄to s̄b alio. vt licz

Primus

ista nō sit p̄a. sōz. n̄ ē sōz. tñ ista ē p̄a. sōz. sed ēs n̄ ē sōz. ābulās. z
lz idē n̄ possz subeē ill' accētib' p̄iys actu. tñ succēssive

Arguit Sedē starez h̄mōi s̄s accētia. ḡ n̄ s̄s d̄rē. Dōz
negādo p̄nam. qz d̄rā capif triplr. vno^o cōit.
alio^o p̄pe. tercio^o magi p̄pe. d̄rē cōes z aliq p̄pe s̄s accētia c̄mōi
s̄s sedē stare z albedo i cigno. d̄rē āt magi p̄pe n̄ s̄s accētia. eo q
tal' d̄rā ē distictū p̄dicabile ab alijs Et nō ē icōueniēs qvñū z
idē habeat modū d̄rē z accēti s̄m diūlos respētiōs. Cū sedē stare
s̄s accētia inq̄tū p̄pant ad s̄bcta q̄b' insūt. s̄z s̄s d̄rē inq̄tū fa-
ciūt differre illa s̄bcta q̄b' insūt ab alijs q̄b' nō insūt.

Pr̄ntia propria est q̄ alterz.

Hic notificat d̄rām p̄p̄iā. dī. D̄rā p̄pā ē q̄ alterz d̄rē ab altero
s̄sepabili accēte Et p̄ accēti s̄sepabile itelligit p̄pe passiōes sic
risibile. z etiā accētia q̄psequit p̄ncipia p̄plexionalia sicut albe-
do i cigno. vlt' q̄ als s̄bco s̄sepabilr insūt. sicut simū aqlū. Cū si-
m' ē natus curū i medio tēp̄sus. z in fine eleuat' aqlū ē na-
sus in medio eleuat'. z in fine tēp̄sus

Arguit Prope passiōes nō s̄s accētia. ḡ nō s̄s accētia
s̄sepabilia. p̄na. p̄bat p̄ locū a toto i mō ad suā
p̄tē negatīe. qz s̄sepabile ē tēmiatio q̄dā Dōz q̄ accēti capif
duplr. Uno^o p̄pe p̄ accēte p̄dicabili. z sic p̄p̄iū nō ē accēti. A-
lio^o cōit p̄ accēte p̄dicamēti q̄d se extēdit ad oēs entitatē i herē-
tē alicui. siue s̄ fuerit p̄tibile siue n̄. z sic p̄pā passiō ē accēti z ē
s̄sepabile Pro q̄ nō. q̄ s̄sepabile p̄t duplr expōi Uno^o negatīe
et sic s̄sepabilez tātū q̄si nullo^o s̄sepabile. z sic q̄libet p̄pā passiō
ē accēti s̄sepabile. sic risibilitas i hoīe. Alio^o p̄natīe. z sic s̄sepabi-
lez tātū sic difficult' s̄sepabile. z sic aliq accētia cōia s̄s s̄sepabi-
lia. sicut cycatrix cū ex vulnē occalluerit

Notandū p̄ simū aqlū s̄s accētia cōia z n̄ p̄pā. qz
it ex p̄ncipijs ididui. vñ si simū z aqlū ēent accētia p̄pā. tūc oēs
hoīes ēent simi l'aqlū q̄d ē falsū. qz accēti p̄p̄iū p̄seqt p̄ncipia
sp̄i z ict oib' idividuis illi' sp̄i. Cū pz q̄ illa accētia s̄s bñ d̄rē
p̄p̄ie. s̄z nō accētia p̄p̄ia

Magis propria d̄rā est q̄n.

Tractatus

Denotificat vlt^m mēbz dē dīfīōis. s. dīāz magī ppa. dī. Dīā
magī ppa ē qñ alterz dīr ab alto specifica dīā. sic hō dīr ab alīno
rōnali qlitate. vt dīr Por. 7 dīr ista dīā magī ppa. qz agnosce eā
¶ Rōnale n̄ ē q̄ (pueit sapiētissimis ppi ei^r dīfīcultatē
litas. g^o male dīr por. q hō differat ab alīno rōnali qlitate
Dōz q̄uis rōnale n̄ sit qlitas fm rē. ē tñ qlitas fm modū. eo q
mod^o qlitat^{is} ē pdīcari ī qlē. s. dīā pdīcat in qlē. igr.

¶ Rōnale nō ē ppa dīā cū n̄ sit accūs. g^o nō est dīā magīs
ppa. pna pbat. qz ibi ar a posītio ad opatm negatīe. Dō
q magī ppi n̄ capīf h̄ vt ē opatū^o de li. ppi. s. vt ē idē qd s ba
le lī specificū. 7 p ipz^o circūloqmur dīāz q fac differre specificē et

Notandū qz qñz sī dīfīōes dīr q̄s (cēntialr
pōit por. 7 patēt ī h̄ metro. Alterat. 7 se/
pat. p se. magī. edificatqz pna dīfīō ē. dīāz qdā fac altatū qdā
aliud. exē^m pmi. vt cōis 7 ppa. exē^m scdī vt dīā magī ppa Scda
dīfīō. dīāz qdā sī sepabiles qdā inseparabiles. exē^m pmi vt dīā
cōis. exē^m scdī vt dīā ppa 7 magī ppa Tercia dīāz īsepabilitū
qdā sī p se. vt dīā magīs ppa. qdā sūt p accūs vt dīā ppa
Quarta dīāz qdā suscipiūt magī 7 min^o. 7 qdā nō. exēplū pri
mi vt dīā cōis 7 ppa. exēplū scdī vt dīā magīs ppa. Quin
ta dīāz qdā ē diuīsiua 7 qdā pstitutiua.

¶ Dīs dīā facit alteratū. g^o pna diuīsiō mala. An̄s pbat
p Por. q dīr q ylt^o oīs dīā alteratū facit cuilibet adueniēs
Dōm q alteratū capīf duplr. Uno^o cōit pur dīr diuīsitatē cēna
lē vt accūtālē. 7 sic intelligīf dēm porph. Alio^o capīf spēalr pue
tū dīr diuīsitatē accūtālē 7 sic nō omīs dīā facit alteratū. s. qdā
faciūt aliud. i. diuīsitatē cēntialē

¶ Rīfībīle ē dīā ppa. 7 tñ nō suscipit magī 7 min^o. g^o male
dīr. q dīā ppa suscipit magī 7 min^o. Scda ps antīis p
bat. qz ē ppa passio q eq̄līr iest oīb^o īdiuīdūis. Dōz q rīfībīle
capīf duplr. Uno^o fm se īq̄tū ē passio hoīs. 7 sic nō suscipit
magī 7 min^o Alio^o īn ordine ad s̄bcm cui īiēst qd melī^o ē dīspo
sītū ad actū rīdēdī. 7 sic rīfībīle suscipit magī 7 min^o. qz vn^o hō
ē rīfībīlior q̄s alter. eo q vn^o hō magī rīdet q̄s alter. S. dīcēs.
ppa passio n̄ h̄z pīn. g^o n̄ p̄t suscipē magī 7 min^o Dō. q n̄ omīs
susceptō magī 7 min^o cāt p admītrōz pīn. s. etī fīc īn ordine ad
s̄bcm cui iest. f^m q vnū s̄bcm ē magī dīspōsītū ad actū q̄s aliud

Arguit Una ē drā q̄ ē diffina et p̄stitutia. ḡ q̄nta diffio
nō ē bona. Alia p̄bat. qz sensibile dicit h̄ gen^o
corp^o et p̄stitutit al. Dōz q̄ vna et eadē drā ē diffina et p̄stitutua
nō respēctū eiusdē. s̄z respēctū dīfīsoz qz ē diffina ḡz et p̄stitutua spēi
et ḡ ista diffio vltia nō ē diffio i dīfīsas res. s̄z i oppositos modos

Drā est quod predicat de.

Hic positis acceptōnib^o drē eligit terciā q̄ ē vnū p̄dicabile ab
alijs distinctū. Et eā dupl^r diffinit. p̄mo sic. Drā ē q̄ p̄dicat de
plib^o spē dīfīnib^o in eo q̄ q̄le. In q̄ diffinitōe vltē ponit loco ḡ.
et refert p̄ h̄ relatiōē qd. et dat illa diffinitōē de differētia in ratōe
p̄dicabil^o. Un̄ q̄nqz s̄z diffinitōes drē s̄m. Por. Prīa ē. drā est
q̄ abūdat spēs a genē. Scda. drā ē qd p̄dicat de plib^o spē dīfīn
tib^o et Tercia drā ē qd aptū natū ē diuidē gen^o et ea q̄ sub genē
posita s̄z. Quarta drā ē q̄ dīfīnē a se singula Quita drā ē qd ad
esse rei p̄ducit. et ei^o qd ē esse rei p̄ se. Quaz diffinitionū decla
ratio sufficiēter habet in Porphirio

Arguit Ista diffinitio drē nō puenit oī p̄tēto sub dif
finito. ḡ nō ē bona Alia p̄bat. qz nō puenit al
bedini et nigredini q̄ tū s̄z drē. Dōm q̄ nō s̄z drē magis p̄pē.
q̄ hic diffinit. s̄z drē cōes.

Arguit Diffinitio drē nō puenit oī drē magis p̄pē. Al
sūptū p̄bat qz nō puenit drē vltie q̄ ē p̄dicabil^o
cū spē. et ḡ nō p̄ p̄dicari de plib^o dīfīnib^o spē. vt rōnale ē drā vlt
tia. et solū p̄dicat de hoīe et idīpnduis ei^o Dōm q̄ q̄ncūqz dat
aliq̄ diffinitō analogi. tūc illa dīz puenire p̄ncipaliori analogato
q̄ ad oēs suas p̄tes et posteriōri q̄ ad aliq̄s. s̄z drā analogice dīz
de drā genērica et specifīca. et p̄ p̄us dīz de genērica. iō illa diffini
tō s̄m se totā sibi puenit. et specifīce solū q̄ ad aliq̄s p̄tīculas.

Arguit Ista diffini^o dat de drā in rōe p̄dicabil^o. s̄z drā
vltia ē p̄dicabile. ḡ diffinitō dīz sibi puenire
Dōz q̄ drā vltia nō ē p̄dicabile p̄pē sūptū. s̄z cōit sūptū Et q̄n
q̄ritur q̄re Porph. nō posuit vnā diffinitōē q̄ pueniret oī drē
ta genērice qz specifīce. vt dōo drā ē qd p̄dicat de plib^o in eo qd
q̄le. Rūdet q̄ iō. qz drē vltime nō s̄z nobis p̄gnite. et ḡ nō ca
vunt sub diffinitōe. Sed Porph. diffinit drām nob p̄gnitā.

Tractatus

enim in omni est dñā genēica in c^o diffinitōe et pphēdit differētia specifica. Et qñ dñ Porphyrius exp̄plicat de dñā specifica. Dñm q̄ exp̄ploz nō sp̄ requiritur veritas nā fm̄ phm̄ p̄mo pōzū exempla ponim⁹ nō vt ita sint sed vt sentiant addiscentes

Arguit Dñe p̄dicabile p̄dicat de plurib⁹ s̄z dñā vltia siue specifi-
ca nō p̄dicat de plurib⁹ ergo nō est p̄dicabile neq̄ sub ali
quo cōtinet. Minor pbat qz solū p̄dicat de vna sp̄e. Dñz qz
uis dñtia vltia nō p̄dicat de plurib⁹ immediate tñ bñ mediate
scz mediantes p̄e et h̄ sufficit. qz nō est de rōne p̄dicabilis immedi-
ate de pluribus p̄dicari sicut etiā infra dicit de proprio.

Arguit Sicut se hz sp̄s ad ge^o ita se hz dñā specifica
ad dñā genēicā. s̄z sp̄s ē diffictū p̄dicabile
a genē g^o et dñā specifica ē diffictū p̄dicabile a dñā genēica.

Dñm q̄ nō ē p̄ oīa sile. qz gen^o et sp̄s hñt diūsa subijcibilia.
sed dñā specifica et genēica hñt vnū subijcibile qz sp̄ sp̄em q̄re
sub eodē p̄dicabili licz analogice cōtinet. Et sp̄s subijctif ge-
neri et ge^o p̄dicat de sp̄e vt hō est aīal. s̄z vna dñā nō subijctif alrī
nec vna dñā p̄dicat de alia sumēdo ambas dñās in rōne dif-
ferētie. vt nō potest dici rōnale ē sensibile inq̄tū rōnale est dñā
licet bene inq̄tū rōnale cōuertit cū hoīe. Tercia diffinitudo ē qz
sp̄s determinat ge^o. s̄z vna dñā nō determinat aliā qz nulla dñā hz
se p̄ modū determinabilē s̄z sp̄ p̄ modū determinantē. vñ dñā et sp̄s
dñter determināt gen^o fm̄ q̄ gen^o capif dupliciter. vno modo vt
est totū vlt. alio^o inq̄tum est totū potestatiuū. sp̄s determinat ge-
n^o in rōne totū vlt. s̄z dñā determinat gen^o in rōne totū potestatiuū.

Arguit Nulla ps p̄dicat de suo toto s̄z dñā ē ps sp̄ci. g^o
nō p̄ p̄dicari de sp̄e. Minor pbat qz ge^o cū dñā
p̄stribuit sp̄em. Dñz q̄ duplt ē ps. put ad p̄positū sufficit scz i
tegral^o et tñs nō p̄dicat de suo toto. vt ista ē falsa p̄dicatio dom^o
est paries. Alia est ps eēntialis siue diffinitiuā et illa bñ potest

Arguit p̄dicari de suo toto et sic dñā est pars.
De eēntialr et p̄triblīr idem est iudiciū s̄z rōna-
le eēntialiter et p̄triblīr idē est cū hoīe ḡ de ip̄is idē ēit iudiciū. et
p̄ p̄ns rōnale ēit sp̄s sicut hō. Dñz. q̄ de eēntialr et p̄triblīter
idem est iudiciū quo ad rē significatā. s̄z n̄ quo ad mōz p̄dicandi
qz mod^o p̄dicandi nō suit a re significatā. s̄z samit a mō significandi.
et qz hñt aliū modū significandi etiā habent aliū modū pre-
n. l.

Primus

Dicandi p̄nes quos predicabilia distinguuntur

Arguit Dñā et̄ gñica p̄dicat̄ de vna solē sp̄e g° nō p̄/
dicat̄ de plib°. Aliis patz p̄r dñā p̄stituit vnaz
sp̄z. ergo tñ p̄dicat̄ de vna sp̄e. Dñm quīs imēdiate p̄dicat̄ d
vna sp̄e tamen mediate predicatur de plibus specie dñitibus qz
illa species vltērius est diuisibilis in species

Querit Quare differētia p̄dicat̄ in quale. Rñde
tur q̄ iō qz cōueniēter rñdet̄ ad ītrogationēz
factā p̄ quale. vt cū querit̄ q̄lis est homo cōueniēter respōdet̄ est
rōnalis. Alia rō est qz illud quod habet rōnem forme siue q̄lita
tis p̄dicatur in quale s̄z dīa habz rōnē forme siue qualitatis. ḡ
p̄dicat̄ in quale. Mior patz qz sicut statua est quid cōposituz
ex ere z figūa. Et es ē matia statue z figura est forma eius sic etiā
sp̄s est quid cōpositum ex genere et differētia et genus est ma
teria sp̄i sed differētia est forma eius. et de ratione forme ē qua
lificare quare differentia in quale p̄dicatur

Arguit Phs dicit septio methaphysice q̄ oēs p̄tes dif
finitōis sūt forme g° nulla ps ei ē matia. Dñz
q̄ lēz oēs p̄tes p̄pate ad diffinitūz sūt forme qm̄ de ipo formāl̄ et
quidditatē p̄dicatur tamē p̄tes sibi inuicē cōpate nō oēs sūt
forme vt patuit. Et qm̄ dīr phs scdo de aīa noīat formā qd̄ qd̄ ē
ēē nō aut matia igit̄. Dñm q̄ forma dīr qd̄ qd̄ ē ēē nō qm̄ ma
tia p̄currat s̄z dīr eo q̄ forma ē p̄ncipalior ps z p̄pletia diffinitōis

Arguit Ill d̄ p̄dicat̄ in qd̄ qd̄ p̄ueniēti rñdet̄ ad ītrogā
tōēz factāz p̄ qd̄ s̄z dñā ē h̄mōi. ḡ Mior patz qz
cū q̄rit qd̄ ē hō p̄ueniēti rñdet̄ ē rōnal̄. Dñz q̄ dīa bñ p̄dicat̄ in
qd̄ s̄z ēē s̄z nō s̄z mōz. qz dīa n̄ dīr qd̄ dītatē p̄ mōz qd̄ dīrat̄ s̄z per
mōz q̄litat̄. mod° aut̄ p̄dicādi sumit̄ a modo significandi.

Arguit Nulla bona diffi° dīz p̄uenire alii a diffiō. s̄z ista
ē h̄mōi. ḡ n̄ ē bona. Mior p̄z qz p̄uenit actūti nā
albū p̄dicat̄ d̄ plib° dñitib° sp̄e in eo q̄ q̄le vt cū q̄rit q̄lis ē hō rñ
det̄ q̄ ē alb°. Dñz q̄ dīa p̄dicat̄ in q̄le cēntiale. s̄z accēs p̄dicat̄ in
quale accēntale z sic excludit̄ p̄ illā p̄tēclaz q̄le. qz in illa diffiōne
poit̄ q̄le p̄ q̄li cēnali. Pro q̄ notādū q̄ triplē ē q̄le s̄z quale q̄lis
quale sp̄i et quale indiuidui. quale genēis ē dīa qualificās siue
diuidens aut̄ dēterminās ipm̄ ge°. s̄z quale sp̄i est p̄pā passie
fluens ex p̄ncipijs sp̄i vt rñsibile. quale autem indiuidui est q̄

Tractatus

et dicens commune fluens ex principijs individui ut sedere stare.

Differētia est qua abūdat

Hic potest alia diffinitio dñe q̄ p̄ueit sibi p̄ p̄patoēz ad sp̄z quā p̄stituit. dicens dñā ē qua sp̄s abūdat .i. genere. a actu plus h̄z q̄ gen^o. et diffinitio h̄ dñā tā genēica q̄ specifica tā v. lra q̄ nō v. lra.

Arguit Un^o rei est tñ vnica diffi^o. s̄ dñā ē p̄us diffi^o ḡ male potest h̄ ista diffi^o. Dñz q̄ vni^o rei est tāta vna diffi^o q̄ dditatia et cēnal. s̄ bñ p̄nt esse ples descri. p̄tois Un^o ista ē vna descriptio dñe et dat de dñā in ordine ad p̄m quam cōstituit. sed p̄dicta diffinitio dat de dñā in rōne p̄dicabilis.

Arguit Quascūq̄ dñas h̄z sp̄s illas h̄z a gñe et cū h̄z gē h̄z alias dñas. g^o gē h̄z plures dñas q̄ sp̄s. Dñz q̄uis gē h̄z ples dñas p̄ate q̄ sp̄s. tñ sp̄s h̄z plures dñas actu s̄z abūdat in p̄posito ē actu et itellcū plura h̄re et inclūdere. dñz actu p̄ qd̄ excludit gē dñz itellcū p̄ qd̄ excludit p̄pū qd̄ n̄ ē d̄ itellcū sp̄ci Un^o aliqd̄ includi i alio actu ē ip̄z icludi vt form cēnalē. s̄z aliqd̄ icludi itellcū ē ip̄z icludi tāq̄ illd̄ sñ q̄ n̄ p̄ itel.

Arguit Se^o icludit vnā dñam actu et duas i pōna. ligē ḡ abūdat dñā a sp̄. An̄s patz qz al^o ē gē et iclūdit istā dñāz sensibīle actu et alias duas pōna. Dñz q̄ al^o inq̄tū est sp̄s corporis animati tñc includit vnā dñam actu. s̄z nō q̄tū est gen^o. qz aīal est vnum intermediū ex̄is gen^o et sp̄s genus respectu inferiorum et species respectu superiorum.

Arguit Dñtie oppositē vt rōnale et irrōnale p̄dicat de genere h̄a p̄dicatōne. g^o sil^o actu sūt in gñe. p̄na tenz qz dīci de p̄suppoit cē in. An̄s pbat qz istelūt p̄e. al^o ē rōnale al^o ē irrōnale. Dñm q̄ si actu capīt dupl̄r. vno^o p̄ p̄ntialr et sic dñe oppositē bñ sunt sil^o in eodē gñe actu. Alio^o actu capīt p̄ formalr et cēnalit et sic nō. p̄nt dñe oppositē ēē actu in eodem.

Et sciēdū q̄ eadē ē dñā

Hic cōsequēt potest notāble in quo habet vna dīsto differentie. Dices q̄ eadem est differētia diuīna et cōstitutia. diuīna gene/ris et cōstitutia sp̄ci. vt rōnale cū differētia sibi opposita diuī/ dit hoc gen^o animal. et cōstituit sp̄m scz hoīem. Est ergo diuī/ sū talis differētiarū quedā ē diuī/ sū et quedā cōstitutina.

Si dividere et constituere sunt actus oppositi. s. opposita nō pnt eidē inesse. g. nō est eadē drā divisiva et constitutiva. Dm q opposita nō pnt eidē inesse respectu eiusdē s. bñ respectu diversor. vñ duplex est divisio quedā ē in diversas res et in illa mēbra nō pnt coincidere Alia ē divisio eiusdē rei in diversos eius mōs. et in illa mēbra pnt coincidere respectu tñ diversor sic rōale ē divisivū respectu generis. s. aial et constitutum respectu spēi.

Si drā est divisiva generis et etiā divisiva spēi ut p3 p vnā diffōem drē q hētur a por. g. eadē drā respectu eiusdē ē divisiva et constitutiva. Dd3 q alit drā ē divisiva gñs et alit divisiva spēi nā ē divisiva gñs constitutiva s. bñ gñe spēs. et ē divisiva spēi itq. distinguunt

Notādū drā h3 tres act. vnā spēm ab alia. Pri^{us} act^{us} ē didē ge^{neris} et ab illo actu vocat^{ur} divisiva. Sec^{undus} act^{us} ē constituere spēs et ab illo actu vocat^{ur} constitutiva. Terti^{us} act^{us} ē distinguere siue facere differre et ab illo vocat^{ur} drātia. qz iustū ē vnū qd qz a fini appellari secundo de anima.

Querit^{ur} Quare mortale scd3 pitate nō ē drā aialis rōnalis. Rñdit^{ur} q ideo qz omīs drā sumitur a forma. sed mortale sumitur a materia qz hō est mortalis gracia corpis et nō grā aie. g. mortale nō pōt esse differentia. Et q por phurys dicit in tertu q mortale adueniēs aiali rōnali constituit. spēm loquitur s. m opinionē stoicor. Secūda rō est qz drā est extra intellectū generis. et etiā genus preuenit suas drās. sed in hoc q dicitur aial rōnale etiā intelligitur mortale. ergo mortale nō pōt esse drā aialis rōnalis.

Et ob hoc dicit boeci^{us} qz so

lo. Dic Pe. his. infert correlariū q sola spēs diffinit. Et h p batur sic quia oīs diff^{init} constituitur ex gñe et drā sed sola spēs habet genus et differentias. ergo sola spēs diffinit.

Si Gen^{us} drā pprū et accēs diffiniūt^{ur} a pe. his. et tñ non sunt spēs. g. ptradit sibi p. Dm. q soli^{us} spēi ē diffōni pprūissima dicta. s. qd dicitur et essential. sed gen^{us} differēt^{ur} a pprū et accēs pnt bñ diffiniri descriptōe quadā accidental^{iter} et sic habent modum speciei licet nō sint vere spēs.

Subā nō est spēs et tñ diffinit diffōe qd dicitur et essent

Tractatus

etali. ut suba est ens p se. Dñm. q illa nō est vera diff^o qddita
riua et essentialis substantie sed est vna descriptio. qz ens nō ē ge
nus licet bene sit quid cōmuniū qz substantia.

Sic Al diffinit^o diffinitōe qdditarua z cēntiali. z tñ anial
nō est spēs sed gen^o. g^o nō sola spēs diffinit^o pma ps añt.
pbat qz al ē suba corporea mixta aiata sensitiua q qdē est diffi
nitio qdditarua et essential. Dñm q al diffinit^o vt spēs sz nō vt
genus. qz al est gen^o subalternū et sic p^r ee gen^o z spēs. qz ē spēs
respectu suo z supiorū et genus respectu inferiorū.

Propriū dicit^o qdupli

citer. Postqz autor determinauit de genere spē z dñia q
pdicant essentialr. sz cōter determinat de alijs vlib^o si/
ue p^ribilib^o que pdicant accidentalr. et pmo d^r pprio. scdo de accēte
Rō est quia ppriū fuit ex pncipijs spēi et accidēs ex pncipijs
induidui. sed spēs est añ induidui. ergo. Scda rō est qz ppuz
pdicat de suis subijcabilib^o pueribilib^o z accēs nō pueribilib^o. sz
illud qd pdicatur pueribilib^o hz veriozem modū pdicadi qz il
lud qd p^rur nō pueribilib^o. pmo añt distinguit ppriū penes q
tuor modos. eo q ppriū est de nūero eoz que multipl^r dicunt.

Sic Aristotiles pmo thopicoz acceptōes ppriū sufficiēter po
nit et nō nisi tres. f. ppriū ad aliqd. ppriū qñ z ppriū sim
pliciter g^r pe. hū ē supflu^o. Dñm q Aristo. sub vno mō pphen
dit duos qz ppriū simplr ē ppriū q^rto mō z ppriū qñ ē ppriū
tercio mō qz qñ d^r epus. sz ppriū ad aliqd hz duos mōs sub se
scz ppriū pmo mō et scdo mō. qz inq^rtū puenit oī z nō soli sic ē
ppriū scdo mō. sz inq^rtū puenit soli et nō oī sic est ppriū p^ri
mo mō. ergo tale ppriū d^r ad aliqd. qz vel excedit subiectū. z sic
est ppriū secūdo mō. vel exceditur et sic est ppriū pmo modo.

Querit^o Que est sufficiētia istoz quattuor mōz ppriū
Dñm q illa. nā oīne ppriū fuit ex pncipijs il
lius cuius est ppriū. vel g^r illa pncipia sunt adequata pprio vel
inadequata. Si sunt inadequata hoc ē duplr. vl pncipia sub
iecti excedūt ppriū et sic ē ppriū pmo^o. vl excedūt z sic ē ppuz
scdo^o. Si añt sūt adeq^ra. i. q pncipia subiecti adeq^rnt p^ro h^o ē
iterz duplr vl illa pncipia sūt it^rasmutabilia. et sic ē ppuz q^rto^o
aut sūt transmutabilia et sic ē ppuz tercio mō Vel alit^o oē ppriū
n iij

Primus

fluit ab aliqua spē. aut g^o ē pūibile cū tali spēz sic est pp^m q^{to} mō. vl nō et hoc ē duplr. qz aut puenit oī et soli et hoc p aliq tē pze et sic est ppriū terciū. vl nō et hoc duplr. qz vel puenit soli et nō oī et sic ē ppriū pmo^o aut oī z nō soli z sic ē ppū scdo^o.

¶ Dñe accñs cōe fluit ex pñcipijs idiuindui. sz aliqd ppriū est accñs cōe. g^o aliqd ppriū fluit ex pñcipijs idiuindui. Dñz q illa maiori iufficiētia scda nō est sū simplr. nisi spēs extēdat ad subiectum quia omne pprium habet aliquod subiectum ex cuius pñcipijs fluit. Vel dñm q accñs cōe nō fluit ex pñcipijs speciei absolute. sed vt spēs respicit indiuindua.

Primo mō dicit propriū

¶ Ponit primū modū pprij dicens. ppriū pñio^o ē qd puenit soli et nō oī vt esse medicū esse grāmaticū. Et est rō illius mōi. qz ppriū pñio^o fluit ex pñcipijs essentialib^o sed nō necessario z p hō q fluit ex pñcipijs essentialibus puenit soli. et p hoc q nō necessario sed libere ex eis fluit nō inest omni indiuinduo.

¶ Arguit illud qd inest spēi pueit oīb^o indiuinduis illi^o spēi. g^o p hoc q ppriū pñio^o inest soli spēi. ec in erit oī indiuinduo illi^o spēi. Ans pbat^r p sile qz al inest hōi et oīb^o indiuinduis hōis Dñz q illd qd inest eēntialit^r z nēcio spēi etiā inest oī indiuinduo illi^o spēi. sz nō optet ex illo qd inest accñtaliter sz ppriū pñio^o accñtaliter inest spēi. vñ duplr aliqd puenit supiori. vno^o eēntialit^r et tale cōuenit cuilibet pñeto sub ipo. Alio^o pñgenter z accñtalit^r z tale nō optet cuilibet inferiori cōuenire maxime qñ psequitur pñcipia a spēi libere z pñgēter.

¶ Esse medicū nō puenit soli hōi. g^o nō est ppriū pñio^o. añs pbat^r duplr pñio pñ pueit angelis. s. raphaēli sicut pñ i s meero. Mihi par diuina ga. fortis. ra. medicina. Scdo pbat^r. qz etiā puenit canib^o vt pater in hīs sñib^o Cōditōne bōa sūt in cane bis duo dona. Est lingua medicus dñnoqz fidelis amic^o Sentit odoratu fugit suo latro latratu. Dñz ad pñm q dñter angelus et hō sūt medici. nā angel^o ē medic^o qz hñ sciaz medicia lē pcreatā. sz hōies sūt medici qz hñt sciaz medicia lē p labore z studiū acqñstā. Ad scd^o dñ q canis ē medic^o fm pñē. s. sz lignā z g^o nō seqt canis ē medic^o fm linguā g^o ē medic^o qz ibi arguit a dicto sz qd ad dictū simplr. Etia sz linguā canis ē medic^o nāl sz nō artificial. qz nō ab arte medicie q acqñrit p studiū z laboēs sz cō

Tractatus

uenit canib⁹ a natura tñ qz canis est al⁹ colericū z ergo hz ling/
uā sicca et qz lingua ei⁹ sicca ē lābit z extrahit prauos hñores q
bus extractis fit cōglutinatio laterū illoz vulnez et sanantur.

Ar Des hoies naturali scire desiderāt vt dī pmo metha. g
esse medicū pueit oī hoi. Tenet pñā qz medicīa ē scia.

Dōm q oēs hoies sunt bñ medici aptitudie z nō actu s; eē me/
dicum vt est pprū pmo mō nō debet dicē aptitudinē sed actū

Ar Ois hō ē aptitudie medic⁹. g ois hō ē medicus. pñā p/
bat p sile qz ois hō ē aptitudie risibil⁹. g ois hō est risibil⁹
bene sequit. Dōm q nō est sile qz illa que sūt pprīa pmo mō
sunt in pma spē qualitatis sed illa q sunt in pma spē q̄litat⁹ di/
cunt actū. et nō pñt sua subiecta denotare nisi actu insint illa ve/
ro que sunt in quarta spē qualitatis dicūt aptitudinē et ergo ta
lia pprīa denotant sua subiecta cum aptitudine.

Querit Quare nō ois hō ē actu medic⁹. Rñdet q iō
qz pñcipia prima medicine et cuiuslibet alte/
rius scie sunt intellectus et volūtas. sed nō ois hō hz volunta/
tem ad studiū z laborē sine quo nullus p̄t hñe z acq̄re sciaz igit

Secūdo mō dicit pprū

Hic ponit scdm modū pprū dicēs. pprū scdo mō ē qd pueit
omni s; nō soli. vt eē bipedē. Rō qz tale pprū sūit ex pñcipijs
cōib⁹ diuersaz spēz nccio. Et p hoc q sūit ex pñcipijs cōib⁹.
sic nō puenit soli s; p h q sūit ex illis nccio sic puenit omni.

Ar Aīal pueit oī hoi z nō soli hoi g ē pprū scdo. Dōm q
h verbū pueit in pposito tñ valet sicut accidit insignū c
por. dī pprū scdo ē qd accidit oī s; al nō accidit hoi eo q ē de
eēntia eius. et ergo nō est pprū scdo. vt p̄t dici q aliqd pueit
alteri dupl^r vno eēntial^r alio actūtal^r. Un quāuis hoi pue/
nat aīal eēntial^r nō tñ accēntaliter sicut hic accipit.

Ar Vltia dīa spēi nō accidit spēi s; bipes ē vltia dīa spēi. s.
hois. g nō accidit hoi. Mior p̄z diffiniēdo hoies. hō est
aīal gressibile bipes. Dōm q bipes bñ ponit in diffōe hois. s;
nō qdditativa z eēntiali. Etā bipes ponit loco dīne ad circūlo
quendū cū alijs p̄icul^r dīam pprīa hois. s; nō est dīa pprīa.

Ar Esse bipedē nō pueit oī hoi g nō ē pprū scdo. Aīa pbat
qz aliq hoies sūt tñcari vno pede z aliq cladi Dp̄z qus

oēs hoīes n̄ hnt duos pēdes actu tñ bñ aptitudie. qz oēs hoīes
apri nati s̄ h̄re duos pēdes s̄z h̄ caput eē bipedē vt d̄t aptitudiez
qz idē ē qd̄ aprū natū h̄re duos pēdes z sic hō q̄ n̄ h̄z pēdes ē bi.

Arguit Om̄s hoīes nō hnt aptitudie duos pēdes. p
bat qz aliq̄ sūt hoīes hntes vnū pedē vt s̄t mo
nopedes. Dd̄z q̄ si s̄t clia aialia vt depigūt tunc n̄ sunt hoīes
qz hō est aial gressibile bipes. p̄stat at̄ q̄ hō vno pede nō gditur

Tercio mō dicit̄ propriū

Hic pōit terciā acceptōez p̄pū dicēs p̄pū terco mō ē qd̄ inest oi
soli et nō sp̄ vt canescē. Rō qz tale p̄pū fluit ex p̄ncipijs eēn/
rialib̄ sp̄i nō s̄b quacūqz dispositōe s̄z certa z terminata p̄ hoc q̄
fluit ex p̄ncipijs essentialibus sic cōuenit soli et omni sed q̄ sub
certa dispositione ex illis fluit non semper inest

Querit Utz canescē sit p̄pū tercio mō aut canescē in
senectute. Dd̄m q̄ canescere s̄z canescere in se
nectute semp cōuenit homi in senectute. et ergo fm̄ modū est p̄
pū quarto mō licz nō fm̄ rem. qz p̄pū quarto modo fluit ex
p̄ncipijs sp̄i. sed canescere fluit ex p̄ncipijs indiuidui

Arguit Canescē nō p̄ueit tohāni i iuētute z iohēs est
hō. ḡcanescē n̄ p̄ueit oi hoī. Dd̄z lez canescē nō
p̄ueit actualr iohi tñ bñ aptitudialr s̄z p̄ueit h̄ d̄z dicē aptitudiz

Sr Si p̄uenit dicat aptitudinē tñc male d̄z i textu z nō sep
p̄bat qz canescē p̄ueit sp̄ hoī aptitudialr. Dd̄m q̄ con
uenit prout d̄cit aptitudinem debet construi cum omni et soli
et non cum illo complexo et non semper

Sr Canescere nō p̄ueit soli. p̄bat qz et̄ p̄ueit canibus et lupi
cū canescere nihil aliud sit q̄ acq̄re griseos crines quos
ipsi hnt. Dd̄m q̄ p̄prie loquēdo canes et lupi nō canescūt sed
ingr̄ griscūt. vñ ē d̄ia int̄ canescere z griscere qz canescere p̄ue
nit ex hūido cerebri idigesto. s̄z griscere p̄uenit ex humoribus
grossis totius corporis. z ergo lupi per totū corpus griscunt et
hoīes solū in capite canescūt. Etia griscere nō terminat sibi cer
tam sp̄m. sed canescere determinat sibi sp̄m humanam

Sr Canescere p̄ueit hoīb̄ i iuētute. p̄bat qz aliq̄ hoīes i iu
uētute canescūt. Dd̄z q̄ duplx ē canicies. s̄. natal̄ et p̄e

Tractatus

ter naturā. Un̄ aliq̄s bñ pōt canescere in iuuetute nō naturalit̄.
sed p̄ter naturā p̄pter aliq̄ certā cām. Et sunt tres cause q̄ aliq̄
hō m̄ies in iuuetute canescunt. p̄ma ē magna sollicitudo ⁊ cura
Un̄ ver̄? Cura facit canos q̄uis hō nesciat ānos. Et s̄l̄r d̄r hō.
etiū in de solatione ph̄ie et dolor etatē iussit inesse suā. Sc̄da
cā est notabilis vulneratio et lesio capitis q̄ p̄pter recessum ca
liditatis q̄ fit ex nimia vulneratōe hō in iuuetute canescat. Ter
cia ē p̄pter maliciā p̄plexionis. vñ ille q̄ est sanguine⁹ ē bone cō
plexionis et s̄l̄r coleric⁹ q̄re isti nō cito cauescūt s̄z flegmatici sūt
male p̄plexionis. et s̄l̄r melancolici. ergo eis cito inest canities.

Si flegmatici cito canescerēt seq̄ret q̄ mulieres ceteris ci
tius canescerēt. Sc̄q̄la p̄bat q̄ oēs sūt flegmatice p̄plexi
onis. D̄m q̄ omnes mulieres sunt flegmatice cōplexiōis cō
parando eas ad viros. sed cōpando eas inter se tñc aliq̄e sūt sa
guinee et aliq̄e colericę. et sic vna citius canescit q̄ alia.

Quarto mō dicit̄ propriū

Hic p̄ter ponit quartū modū p̄p̄ū dicēs. p̄p̄ū quarto mō ē
q̄d cōuenit omni soli et semp̄ vt risibile ē p̄p̄ū q̄rto mō hoīs.
Rō ē q̄ illud p̄p̄ū fluit ex p̄ncipijs eēntialib⁹ ⁊ adeq̄ n̄cīo
ḡn̄ est omni soli ⁊ sp̄ Et h̄ p̄p̄ū q̄rto mō ē vnū d̄ q̄nq̄ p̄bilib⁹

Arguit̄ Rōnale p̄uit q̄ hōi soli ⁊ sp̄. ḡ ē p̄p̄ū q̄rto mō
D̄z q̄ d̄r̄ia s̄bal bñ p̄uit eēnal̄r sue sp̄ei non
tñ acc̄nal̄r sic p̄p̄ū q̄rto? Et l̄z p̄p̄ū q̄rto mō dicat̄ esse de es
sētia sp̄ei. i. eēntiā p̄sequēs nō tamen sicut eam constituens.

Si hō nō sp̄ridz ergo risibile nō est p̄p̄ū q̄rto mō D̄z
q̄uis hō nō semp̄ actu rideat. tñ sp̄ aptus nat⁹ est ad ridē
dū. Un̄ licet agrestis sit hō q̄ nunq̄ ant raro ridet. adh̄nc tñ ē
risibilis. i. aptus natus ad ridendū. s̄z bomolchus p̄ opposituz
d̄r hō qui oīa p̄uertit in risum vt faciūt iaculatores Et s̄l̄r d̄r d̄
puero mor nato ante septimū diē qui nō cognoscit ridere. p̄pter
lesionē quā patit̄ in exitu generationis. sed tñ est risibilis.

Si nulla bona diffinitio d̄et dari p̄ opposita. s̄z ista ē hmōi
ergo nō est bona. Minor pz q̄ oī et soli opponūt. D̄z
q̄ oī et soli nō opponūtur in p̄posito quia referūt̄ ad diuersa
nam omni refertur ad indiuidua. et soli ad sp̄em. vt risibile inest
omni indiuiduo contento sub specie humana. et inest soli sp̄ei.

Si ista diffō puenit alteri a diffinito ergo nō est bona. Anō
pbat qz puenit colorato respectu corpis mixti. qz omne
corpus mixtū ē coloratū et semper corpus mixtū et coloratum
dicendum qz coloratum est actūs cōe et excludit p hoc qd soli.
l. spēi. qz coloratū nō fluit ex pncipijs spēi seu ex pncipijs eētia
lib^o corpis mixti. s; fluit ex pncipijs indiuidui pēti sub corpe
mixto. et sic nō p̄tur p se de corpe mixto. sed g̃a suor inferior.

Quare hō semp est risibilis q̃uis actu nō rideat. Et q̃
re semp ē flebilis q̃uis tñ actu nō semp flet. Rñdet.
qz iō qz hō semp est aīal rōnale que sunt principia risibilis et fle/
bilis in genere cāe efficiētis. Un in hoīe sunt sex passionēs q̃ p̄se/
quātur se inuicē. qz p̄ia ē rōcinatiū. qz em hō est rōcinatiū g̃
amiratiū. et qz amiratiū g̃ ē discipline susceptiū. et qz disci/
pline susceptiū g̃ ē inq̃sitiū. et qz inq̃sitiū igit est inuētiū
vel g̃ hoc inuētiū est delectabile v̄ tristabile. si delectabile sic cāf
leticia cordis que manifestatur p appertionē oris que ē ris^o. et sic
hō est risibilis. Vel hoc inuētiū est tristabile. et sic manifestat. p
lachrymarū emissionē et ergo hō est flebilis.

Querit^r Utz ex nimio risu posset hō mori. Rñdet qz
sic qz cor est intestinū qd dā in q̃ p̄sistit vita hō
minis et qz ppter nimīū risu v̄ leticiā q̃ manifestat qñ hō ridz
sanguis recedit a corde et subuenit faciei. et tñ cor efficit frigi/
dū ppter quā quidē frigiditatē cordis hō qñqz moritur.

Querit^r Quare mulieres magis flent q̃ viri. Dm qz
iō qz flet^r causat ex eo qz hō tristat p quā tristi/
ciā fit imp̄ssio aque ad oculos. sed mulieres hñt sp̄s mag^s tri/
stes et sil^r iter habent venas magis molles q̃ viri. et ergo ex illa
p̄strictione et appertione venarū citi^r flent q̃ viri.

Quare pe. his magis exēplificat de risibili q̃ d alijs pas/
sionib^o hominis. Rñdetur qz iō qz ista passio risibile ē
nob^s notior q̃ alie. qz risibile causat ad extra et alie passionēs ad
intra. etiam qz risibile est vltima passio hominis.

Quare p̄p̄iū faciat p̄dicabile distinctū quo ad oēs mōs
suos Dd^o qz nō s; solū p̄p̄iū p̄s quartū modū qz illd
solū h; distinctū modū p̄dicandi ab alijs eo qz p̄tur actū tal^r cō
uertibil^r et ei^r subijcibile p̄p̄iū et imediatū ē sp̄s s; inclinatōz
quā h; ad indiuidua. et isto^r etiā qd amō imediate p̄tur de mli^s

Tractatus

¶ Propriū pdicat. d. vna spē. g. nō ē pibile. Ans. pbat. qz
tū pdicat de illa spē ex cuius picipis fuit. Dd3 qz
pdicat de vna spē tū pdicatur de plurib⁹ indiuiduis ptes s. b. spē
vt rīfibile p̄tur de homie z de omnib⁹ p̄tētis sub hoie.

¶ Omne pdicabile d. z imediate pdicari de pluribus. s. p.
p̄riū nō pdicat de plurib⁹ imediate. g. nō est pdicabile.
Dd3 q. nō op̄et q. omne pdicabile pdicet imediate de plurib⁹.
sed sufficit q. pdicetur de plurib⁹ ad minus imediate sicut p̄p̄riū
pdicatur de spē z vltimus de indiuiduis p̄tētis sub spē.

¶ Spēs z p̄p̄riū hnt eadē p̄cipia. ergo sūt eadē inter se.
Tener p̄ntia qz illa sūt eadē quoz p̄cipia sūt eadē. Di-
cendū q. q̄cūqz hnt eadē p̄cipia formalia illa sunt eadē p̄cipi-
ata s. p̄p̄riū et spēs nō hnt eadē p̄cipia formalia qz hnt illa p̄n-
cipia in diuersis generibus causaz. s. efficiētis z formalis.

¶ Quēcūqz hnt eadē subijcibilia illa nō distinguūtur ab i-
uicē pdicabiliter. sed p̄p̄riū et spēs hnt eadem subijcibi-
lia ergo. Adior p̄t3 qz indiuidua sunt subijcibilia p̄p̄riū z spē-
ciei. Dd3 q. illa maior nō est vera. qz p̄bilia nō distinguūt p̄s
subijcibilia. s. penes diuersos mōs pdicandi de suis subijcibili-
bus. vt pōt dici ad minozē q. indiuidua capiūt triplr. vno. qz
tū ad suā eēntiam vel quo ad p̄ncipia eēntialia q. sūt hec mā z h
forma et sic sūt subijcibilia spēi. Alio. qz tū ad illa accētia q. p̄se
quūt ipa indiuidua grā spēi. z sic sūt subijcibilia p̄p̄riū Tercō.
fm q. includūt p̄dicōes idiuiduātes. et sic sūt subijcibilia accētis

Et diffinit sic ab aristotile

Postqz autor ondit multiplicatē p̄p̄riū z cū h. elegit mēbz de
q. est sibi ad p̄positū. vt. s. ē vnū pdicabile ab alijs distinctū. di-
q. p̄p̄riū quarto. sic diffinit ab aristotile. p̄mo topicoz p̄p̄riū ē qd
inest oī soli z sp. z p̄sum p̄tur d. re z nō indicat qd ē eē rei q. diff-
bat de p̄p̄rio in rōne pdicati vt p̄t ex p̄ticuloz declaratōe.

¶ Dē p̄bile d. z diffinit p. suū p̄p̄riū modū pdicādi s. ille n.
tangit in ista diffōe p̄p̄riū g. nō ē bona. Dd3 q. p̄p̄riū mo-
dus pdicandi ipius p̄p̄riū insinuat in diffōne illa. qz p. h. q. d. z i
est oī tenotat q. p̄p̄riū p̄tur in q̄le. z p. hoc q. d. z p̄uersim teno-
tatur sufficienter q. pdicatur p̄uertibiliter sed pdicari inuale cō-
uertibile est p̄p̄rius modus pdicandi ipius pdicabilis.

Querit Quare p[ro]p[ri]u[m] n[on] idicat q[uo]d e[st] e[ss]e rei. i. sp[eci]ei. R[ati]o
def q[uo]d i[st]o q[uo]z indicare est e[ss]e[n]tia alic[uius] rei p[ro]p[ri]a.
explicare. sed p[ro]p[ri]u[m] n[on] e[st] p[ri]us sp[eci]e cu[m] ex eius p[ri]ncipij s[er]uat. et
n[on] e[st] contra. ergo p[ro]p[ri]u[m] n[on] indicat e[ss]e[n]tiam speciei.

Arguit Accid[en]tia magna p[re]f[er]unt ad p[ro]noscend[u]m q[uo]d
q[uo]d e[st]. et h[ic] marie p[ro]ueit p[ro]p[ri]o. g[er] p[ro]p[ri]u[m] indicat q[uo]d
est e[ss]e rei. D[omi]n[u]m q[uo]d acc[iden]s p[ro]p[ri]u[m] b[ea]t[us] p[ro]fert ad cognoscend[u]m q[uo]d q[uo]d e[st]
i. a posteriori ducit s[ed] n[on] indicat. U[bi] p[ro]ferre e[st] qualitercu[m]q[ue] a p[ro]p[ri]o
steriori manducere in cognito[re] q[uo]d d[icitu]r. s[ed] indicare e[st] a p[ro]p[ri]o
z certe q[uo]d d[icitu]r o[mn]id[er]e. et sic sola d[iff]i[n]it[us] indicat q[uo]d d[icitu]r diffini
ti. S[ed] d[icitu]r nullu[m] acc[iden]s extrinsecu[m] diffinito indicat q[uo]d e[st] e[ss]e rei
sed diffinito e[st] h[ic] m[od]o i[st]o. N[on] p[ro]p[ri]o q[uo]z d[iff]i[n]it[us] e[st] sec[un]da[m] i[n]t[er]io[re]. D[omi]n[u]m
cend[u]m q[uo]d d[iff]i[n]it[us] cap[itu]l[u]m dupl[ic]i. vno m[od]o p[ro]p[ri]o s[ec]un]da[m] i[n]t[er]io[re]. Alio p[ro]p[ri]o
substrata v[el] s[ec]un]da[m] p[ro]p[ri]a s[ec]un]da[m] i[n]t[er]io[re]z. p[ri]mo m[od]o e[st] acc[iden]s z n[on]
indicat sed s[ec]un]do m[od]o est de suba diffinitu[m] ei[us] indicat q[uo]d d[icitu]r.

Ar Illud q[uo]d in diff[er]e[n]cia alteri[us] ponit h[ic] indicat eius q[uo]d d[icitu]r
t[er]m[in]e. s[ed] p[ro]p[ri]u[m] ponit in diff[er]e[n]cia sp[eci]ei. g[er] indicat q[uo]d e[st] e[ss]e sp[eci]ei.
D[omi]n[u]m q[uo]d p[ro]p[ri]u[m] n[on] ponit in diffinitio[n]e quidditatiua sp[eci]ei. s[ed] solu[m]
descriptiua. Vel si p[ro]p[ri]u[m] ponat in aliqua diff[er]e[n]cia q[uo]d d[icitu]r i[n]t[er]io[re] h[ic]
e[st] i[st]o q[uo]z p[ro]p[ri]o i[n] circulo quimur aliqua d[icitu]r nobis i[n]t[er]io[re].

Querit U[bi] calefactiuu[m] et frige[ct]iuu[m] s[un]t p[ro]p[ri]a ve
hic diffinit. R[ati]o def q[uo]d sic q[uo]z n[on] s[un]t e[ss]e[n]tia ig
nis z aque. sed e[ss]e[n]tias ip[s]o[rum] n[on] e[st] p[ro]p[ri]a. S[ed] d[icitu]r calefa
ctiuu[m] n[on] p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a d[icitu]r de igne q[uo]z etia[m] p[ro]uenit alijs. ergo n[on] est
passio ignis. A[ut]e[m] p[ro]p[ri]o q[uo]z p[ro]uenit ho[m]i[n]ib[us] z brutis. D[omi]n[u]m q[uo]d aliq[uo]d
d[icitu]r e[ss]e calefactiuu[m] dupl[ic]i. vno p[ro]p[ri]o e[ss]e[n]tia. i. g[er]a p[ri]ncipio[rum] e[ss]e[n]tiali[u]m q[uo]z
p[ro]p[ri]o Alio p[ro]p[ri]o p[ri]ncipat[us] v[bi] e[ss]e calefactiuu[m] p[ro]ueit igni solu[m] s[ed] e[ss]e[n]t

Querit U[bi] e[ss]e frigidu[m] sit p[ro]p[ri]u[m] q[ui]nto m[od]o aq[ua].
D[omi]n[u]m frigiditas cap[itu]l[u]m dupl[ic]i. vno v[bi] e[ss]e q[uo]d d[icitu]r
q[ui]ntas actu d[en]otans suu[m] subiectu[m]. et sic n[on] e[st] p[ro]p[ri]u[m] q[ui]nto m[od]o aq[ua]
Alio cap[itu]l[u]m v[bi] d[icitu]r a p[ro]p[ri]a i[n]t[er]io[re] et t[un]c e[st] p[ro]p[ri]a passio aque.

Ar Calidu[m] z frigidu[m] h[um]idu[m] z siccu[m] s[un]t acc[iden]tia co[m]m[un]ia. g[er] n[on] s[un]t p[ro]p[ri]a
p[ro]p[ri]e passiones. D[omi]n[u]m q[uo]d n[on] s[un]t simpl[ic]i passio[n]es. s[ed] q[ui]ntas p[ro]p[ri]a
tur ad sua p[ro]p[ri]a subiecta. s[ed] ad elem[en]ta sic s[un]t p[ro]p[ri]e passio[n]es
vt caliditas in igne e[st] p[ro]p[ri]a passio ip[s]ius ignis et frigiditas in a
qua est p[ro]p[ri]a passio ip[s]ius aque. et siccitas in terra est p[ro]p[ri]a pas
sio terre similiter humiditas in aere est p[ro]p[ri]a passio aeris.

Tractatus

Arguit Qualitates pme sūt pncipia formalia elementorū vt pz secūdo de gnatōe. q̄ nō sūt ipoz ppe passiones que illa pncipia psequūt. Dm q̄ elementa pnt duplīr p̄siderari. vno° fm suū eē subale absolute sumptū. z sic iste q̄litas sunt actiua p̄pria elementorū. Alio° fm suū esse naturale z p̄physicū vt sunt actiua et passiua ad inuicē. z sic sunt pncipia formalia ipoz p̄stituentia ipa fm q̄ sunt actiua. et passiua.

Scidēs ē quod adest.

Postq̄ autor determinauit de p̄prio qd̄ p̄dicat actiua liter p̄uertibiliter et p̄sequit naturā specificā. Hic p̄nter determinat de actiue qd̄ p̄tur actiualiter nō p̄uertibiliter z p̄sequitur naturā indiuidui p̄tingenter. Rō ordīs ē p̄ri° dca qz p̄dicabilia ordinātur penes p̄fectiores z imp̄fectiores modos p̄dicandi. s̄z actiūs inter omīa p̄dicabilia habet imp̄fectissimū modū p̄dicandi. qz p̄dicat in quale actiuale nō p̄rībile. ergo omnia alia sequitur. Et p̄mo determinat de actiue diffinitīue. scdo dīuīsiue et ponit tres diffinitōes. P̄ria est actiūs ē qd̄ adest z abest p̄ter subiecti corruptōem vt albū nigrū sedere stare. In q̄ diffinitōe ne adest et abest dnt p̄iūgi p̄ p̄inctōem copulatiuā et nō dīuīctiua qz alias diff° p̄ueniret m̄ltis alijs. Et rō diffinitōnis qz illud qd̄ nō p̄stituit subiectū nec dēstituit ipm p̄t subiecto adesse z abesse p̄ter eius corruptōem sed actiūs est h̄mōi igit

Querit Quare p̄e. hīs. nō penit alijs acceptōes ipi° a cētīs sicut d̄ alijs p̄dicabilib⁹ Rndet p̄rio q̄ ideo quia sufficiēter habentur ex acceptōnibus dīe et p̄prij. qz dictū ē q̄ due p̄me acceptiōes dīe et tres p̄mi modi p̄prij n̄ p̄tinetur sub dīa z p̄pro s̄z sub actiue. Scdo iō qz ars est circa difficilia. sed acceptōes actiuis sūt faciles. Tercio iō qz acceptōes actiuis nō ducūt nos ad cognitōem actiuis p̄bilis sicut acceptōes aliorū p̄dicabiliū. Un̄ q̄tuor sūt acceptōes actiuis. p̄rio oē illud dīe actiūs qd̄ est alicui extraneū. et sic h̄o ē actiūs resp̄cū a nūmal qz est extra intellectū ei⁹ et fm h̄ actiūs sumit fallacia accidētis. Scdo mō accipit actiūs cōiter p̄ omī illo qd̄ nō ē snba neqz ps suber sic capīt actiūs qn̄ dīe Sūm⁹ arestotiles trutinās cacumina rerū In duo diuīsit quicqd̄ i orbe fuit. s. sbaz z actiūs Tercio sumit actiūs p̄ illo qd̄ est casuale siue fortuitū vt qn̄ dīe.

ergo veni p accidēs ad debitorē meū. et sic capitur qñ dī fortuna
est cā p accidēs. Et illis tribus modis nō sumit h. Quarto mō
capit actūs p eo qđ ptingenter inheret et pficit subiectū qđ exi
stet in se pfectū eēntialiter. et sic capit hic. Et est vnū pdicabile.
distinctū ptra alia. Qđ sit pdicabile pbatur qz aptū natū ē p/
dicari de multis. ergo ē pdicabile. pntia tenet a diffōe ad disti/
nitū. Sed q sit distinctū. patet qz hz distinctū modū pndi ab a
liis pabilibus qui est pdicari in quale actūale nō pueribile

Ar Actūs nō ē vīe ergo nō est pibile. Aliis pbatur qz hz pīm
pīmō posterior vīa sunt ingenerabilia et incorruptibilia
sed accidens est generabile et corruptibile vt dicit pīma diffō.

Dm q oīa vīa sunt ingenerabilia et incorruptibilia q ad
esse essentiae saltem p se. quia ad illud generatio et corruptō p se.
nō terminat sunt tñ generabilia et corruptibilia quo ad eē exi/
stentie. Vel dōz ad miorē q actūs in vīali nō ē corruptibile p
se vt corruptibile noiat actū ē tñ corruptibile vt noiat aptitudiz
sz abeē h debet capi vt dicit aptitudinē corruptōis cui actū exer
cet in pīcularibus actūibus que hic nō diffiniuntur sed exclu
duntur a diffinitōe pīma p genus diffiniti quod nō est vīe.

Ar Vni rei ē vna diffō sed actūs est vna res qz vnū pdica/
bile vt pbatū est igit. Maior pbat qz vni rei ē vniciū
esse eēntiale qđ diffinitio explicat. Dm q vni rei ē vna dif
finitio eēntialis tñ vnus rei diuersimode pīderate pnt eē plu
res diffinitōes accētales et sic est d actūte. Vñ pīma eius diffi
nitio dat p ppatōem ad subiectū. Scda p negatōz alior q/
tuor pabilū. Tercia dat p ppatōem ad suā cām que ē ptingens.
Et inter illas diffōes tertia demōstrat pīma sic quicqđ ptingit ei
dē inesse et nō inesse h adest et abest tē. sz accūs ē h mōi igit.

Notandū Q in pīma diffōne actūis adest et abē
duplī exponunt. vno loyālī. alio rea
lī. Loyālī sic accūs adē. i. affirmatiē pī. et ab ē. i. negatiē pī.
sz realī actūs adest. i. aptū natū ē abeē. i. inherē. et abē. i. aptū natū
ē abeē. Et qz illa diffō ē loyālī iō melius exponūt pīmō mō.

Ar Nulla bōa diffō dī dari p opposita. sz ista ē h mōi. q nō ē
bona. Mīnor pbat qz ad est et abest opponunt. Dōz
q adē et abē capiūt duplī. vno vt dicūt actū. et sic opponūt nec
sic accipiūtur hic. Alio vt dicūt aptitudinē vt adest. i. aptū na

Tractatus

tum est adesse. et abesse id est aptum natū ē abesse. et sic nō oppo-
nuntur quia simul sunt in eo dē etiam numero.

Ar Illud q̄ semp aptū natū est in subiecto subsistere hoc nō
est aptū natū abesse. s; accūs sump est in subiecto subsi-
stens. ergo nō est aptū natū abesse. Mōz patet p̄ por. in capitū
tulo de actūte sic dicentē. sp̄ aut̄ est in subiecto subsistens. Dōm
q̄ Por. nō vult dicere q̄ actūs est semp in subiecto .i. p̄ oī dīna
tpis. sed p̄ illa dīa tpis q̄ diu manet accidens.

Ar Mōz et cōbustio sunt actūtia et tñ diffō nō p̄uenit eis
Scda p̄o assumpti p̄bat q̄ nō p̄nt adesse et abesse preter
corruptionē subiectoz. Dōm q̄ h̄ diffinit̄ actūs p̄dicabile qd̄ ē
p̄cretū. sed mōz ē vñū abstractū cui⁹ cōcretū ē mōzi. et p̄bustio
est abstractū cuius concretū est cōburi. Ei qñ dī capiendo illa
cōcretine diffinitio eis nō cōuenit vt p̄bat argumentū. Dōz q̄
mōzi et cōburi capiūtur dupl̄r vno mō p̄ instātaneis mutatōi-
bus. s. p̄ illa instātanea mutatōe d̄ eē ad nōesse. s; sic n̄ sūt actūtia
sed sūt reductiue i p̄nto sube. q̄ mōz d̄ p̄ditin⁹ ē eiusdēz eēntie
cū suo terminō a q̄. Alio⁹ capiūt p̄ p̄iis dispōib⁹ vl̄ alteratōib⁹
q̄ p̄cedūt instantaneā mutatōz et sic sūt actūtia et p̄nt adesse et abesse.

Ar Caputū pōt adesse et abesse p̄ter subiecti corrupōez. q̄ est
actūs p̄bile. Dōm q̄ caputū nō est actūs q̄ ē abstractū
sed p̄dicabile actūs dēt eē p̄cretū q̄ p̄dicat de suo subiecto. s; n̄
possum⁹ dicē caput ē caputū et q̄ caputū excludit p̄ illā p̄ticulā
ad est et abest. q̄ ad est valet. i. aptitudinalr affirmatiue p̄t. et abē. i.
aptitudinalr negatiue p̄tur. Et p̄ hoc etiā excludunt oīa abstracta
sicut albedo nigredo q̄ bñ sūt actūtia p̄ntalia s; nō p̄dicabilia

Ar Utz aīa sit accūs vel alia forma subal. Rñdē q̄ nō q̄
aīa nō ē vl̄e s; ē forma p̄tis. S; dicēs diffō sibi cōuenit
ergo est accūs. Dōm q̄ aīa excludit p̄mo i p̄ gen⁹ diffinitū qd̄ est
vl̄e q̄ aīa nō est vl̄e s; ē forma p̄tis. Etia excludit p̄ hoc qd̄ dī
p̄ter subiecti corrupōē. q̄ aīa nō pōt abesse p̄ter subiecti ei⁹ cor-
ruptōz q̄ p̄ sube⁹ intelligit totū p̄positū s; huic n̄ p̄t abesse aīa.
i. p̄o manēte. Scdo excludit p̄ illā p̄ticulā adē q̄ vñ vno. i. accūs
talr inest. s; aīa nō inē actūtalr. nec p̄t d̄ eo cui inest sicut actūs.

Querit Utz risibile sit accidēs. Rñdē q̄ nō. s; dicēs
diffō sibi p̄uenit. Dōz q̄ excludit p̄ hoc qd̄ dī-
citur abesse q̄ abesse valet. negatiue p̄tur et p̄e s; risibile p̄redi-

ratur vere et negative de suo subiecto vt dicendo hō nō ē rīfibil.
Et qñ dī nigredo nō pōt vere et negative p̄dicari de coruo. ergo
a simili nō erit actūs eius. Dōm q nō est sile qz coruus p̄r intel
ligi sine nigredine et etiā sub opposita qualitate q ē albedo p̄r
deratis solū p̄ncipijs eēntialibus corui. s; hō licz posset itelligi
sine rīfibilitate nō tñ sub opposita qualitate. et sic aūs est falsū.
S; vtz rīfibile sit actūs respectu aialis in cōi. Dōm q sic qz oī
dinate p̄dicat de eo z nō vt gen^o spēs dīā vlt p̄p̄iū g vt actūs.
Et licet nō posset inēē aiali p̄ter naturā hoīs in qua includit al
et sic sibi videtur semp inesse tñ q̄tum est ex natura aialis in se.
bene potest sibi nō inesse. et hoc sufficit ad rōem actūs.

Arguit Actūs corrūpitur ad corruptōem subiecti. g^o
vlt: ma p̄ricula diffinitōis male ponit. Ance
dens p̄batur quia in corruptione subali fit resolutio vsqz ad ma
teriā primā. Dicendum q corruptio actūs. vno mō ē a cor
ruptione subiecti pōt tamen alijs modis etiā corrūpi. Unde
actūs quattuor modis corrūpit. vno^o p suū p̄rariū vt calidūz
corrūpit p frigidū qd est sibi p̄rariū. Secūdo corrūpit p corrup
tionē sue cāe vt lumē in aere corrūpit p absentia lūmis in sole.
Tercio corrūpit ad corruptōem sui termi ad quē vt filiatio in fi
lio corrūpitur p corruptōz p̄ris. Quarto corrūpit p corruptōz
sui subiecti vt albedo in pariete corrūpitur qñ paries corrūpit.

Accidēs est quod neqz est

gen^o Hic p̄sequēter pōit secūda diffinitōz actūs que dat p ab
negationē alioz p̄dicabiliū dicēs. actūs est quod neqz ē gen^o ne
qz spēs neqz dīā neqz p̄p̄iū inest aūt rei. Et rō qre actūs magis
diffinit p abnegatōz alioz p̄dicabiliū qz aliqd aliud ē qz actūs
ē vltimū p̄bile. s; si aliqd p̄cedēs diffinit p abnegatōz actūs
pmitteret p̄teritio p̄ncipiū diffiniēdo vnū ignorā p aliud. Etia
p̄uatio dī diffiniri p suū habitū. sed actūz hz se p modū p̄uatō
nis ad alia p̄bilīa. ergo pōt p alia p̄bilīa diffiniri. sicut in fili ce
ritas est p̄uatio vīsus et diffinit p habitū. scz p vīsum.

Alī Ista diff^o est negativa. ergo nō est bona. Dōm q nūl
la diffinitio debz ēē pure negativa. sed bñ pōt ēē negatiua.
quo ad aliquas p̄riculas. qz vltima p̄ricula hic est affirmatiua.
Secūdo dī q nulla bona diff^o dī ēē negatiua nisi p illas p̄riculas
negatiuas intelligat p̄ricule affirmatiue sic p̄posito h qz p remo

Tractatus

tionē postor in diffinitōe intelligūt opposita illi. nā qñ dñ qđ
neqz ē gen⁹ neqz spēs qđ pđicat i qđ dñt itelligi qđ pđicat i qle. et
cū dñ neqz dñ dñt itelligi qđ accñs pđicat in qle accñtale

Arguit Accñs pñt ēē gē⁹ z spēs. vt color ē gē⁹. z tñ ē accñs. z alte
r dñ ē spēs z sñt ē accñs. gñ male diffinit accñs p abnegacōz
alioz. Dñz qñs color z albedo sñt accñs pñtalia. n tñ sñt accñs

Arguit Albū z coloratū sñt spēs z genēa pđicabilia
z tñ sñt accñs pđicabilia. gñ illa diffi⁹ n ē bona.
Dñm qđ coloratū z albū capiūt dupl^r. Vno⁹ in ordine ad sua
inferiora. z sic coloratū est gen⁹ z albū est spēs. Alio⁹ in ordine
ad eoz sbiecta qđ⁹ insūt z sic sñt accñs. n est at icōueniens qđ vnū
z idēz sit gen⁹ species z accñs respectu tñ diūsoz.

Vel sic accidēs ē quod cō.

Hic pñt diffinitōz etiā accñs. Et ē accñs est qđ pñgit eidē in
esse z n iesse. z dñ pñgit repñt ad nō iesse. Rō ist⁹ diffinitōis est
qđ illō qđ est in sbiecto p eām cōtingentēz pñgit eidez inesse et
nō inesse. s3 accñs est hñmōi. gñ pñgit eidez inesse z n iesse. vñ in
hac ei diffinitōe explicat cā p quā accñs est i sbiecto p hñ qđ dñ cō
tingit. i. pñgent adueit. Et l3 inesse z n iesse pñt sumi octo mo
dis sñm qđ octo sñt mōi eēdi in. n hñ capiūt solū p iesse sic forma
accñtal inest suo sbiecto. z tñs cōtinet sub qñto mō effendi in.

Arguit Ista diffi⁹ cōueit altā a diffinito. pñt. qđ cōue
nit omī locato qđ cōtigit eidez loco iesse z n in
esse. Dñz l3 pñgat locatū eidez loco iesse z n inesse penes octauū
mō⁹. nō tñ eidez sbiecto in hñsōis penes scđm mēbz qñt mōi.

Arguit Ista diffi⁹ n cōueit oi cōrēto sub diffinito. igr.
Alñs pñt. qđ n pñt qñto respectu celi. qđ n cō
tigit celū n ēē qñtū. Dñm l3 qñtū n possz inēē z abesse celo pñia
natūali. pñt in corruptibilitatez celi. tñ bñ pñia supnatūali.

Arguit Coloratū nō pñt abēē corpi mixto qđ ē corrupti
bile. igr. Dñm l3 coloratū nō possz abēē corpi
mixto sñm natūā genericā. tñ pñt sibi inesse z nō inesse successiue
sñm aliqđ infer⁹ puta sñm albedinē qđ sufficit ad rōez accñs.

Notandū Qđ opando istā diffinitōez vltimā ad
imēdiatē pcedentē. tñc ista vltia est mēa

lioꝝ q̄ scda. Et rō ē. qz illa diffi° ē melioꝝ q̄ ē facilioꝝ. sz scia diffi-
nitio ē facilioꝝ q̄ scda. ḡ rē. Minor pz. qz ad cognoscendū se-
cundā diffinitioꝝ accñs oz scire natura generis sp̄i dñe z pprū
Scda rō ē. qz illa diffi° ē melioꝝ q̄ ē positina s̄m rē z vocē sil. sz
diffinitio scia ē data de accñte s̄m rē z vocē sil. z scda est positina
s̄m rem tm̄. igitur.

Accidētū aliud separabi-

Hic pñt poit duas diuisiones accñs. pma accñtiū aliū ē separabi-
le vt albū z sedē i hoie. aliū ē inseparable vt nigrū i coruo. L^o diui-
siois rō siue sufficiētia ē tal. qz oē accñs ē in subiecto p aliquaz
cāz vt ergo hz cām in subiecto fixā z pmanētē z sic ē accñs in-
separable. l^o hz cām trāseuntē z cito mobile. z sic ē accñs separable

Ar Illū dī separable qd qñz sepat. sz nullū accñs sepat a sub-
iecto. g^o nullū ē accñs separable. Minor pbat qz illū qd sp̄
ē aprū natū i subiecto eē h̄ n̄ ē natū separā a subiecto. sz accñs ē sp̄
natū eē i subiecto. vt dī i scia diffinitioe por ph. Dōm q minor est
distingueda qz l^o adūbiū sp̄ distribuit absolute p omni dñā
tpis z sic minor ē falsa. aut distribuit p illa dñā tpis qdū accñs
ē. z sic minor est vā. Et g^o sensus ē q accñs sp̄ ē in subiecto qdū
accñs est z nō q necessario sit sp̄ in subiecto pro omi dñā tpis

Ar Illū qd adest z abest pter subiecti corruptioē nō ē insepa-
bile. sz oīe accñs ē h̄mōi. ergo nullū ē accñs inseparable.
Dōm ad minoꝝ q inseparable cap̄ duplr. Uno^o negatiue put
vz tm̄ inseparable. i. nullo mō separabile. z sic maior ē vā. Alio^o ca-
pit p̄uatiue p illo qd ē difficile separabile. z sic maior est falsa sic
z cluso. Pro q notādū q dñter pprū z accñs s̄ insepa-
bilia. nā pprū dī inseparable negatiue qñ nullo mō separabile. sed
accñs dī inseparable p̄uatiue qñ difficile separabile.

Arguit Mebra isti^o diuisiones coincidūt g^o nō ē bona.
Ans pz. qz idē ē accñs separable z inseparable. vt
albū ē separable z inseparable. Dōz q v^o z idē accñs bñ ē separable
z inseparable respectu diuioꝝ. sz n̄ respectu eiusdē subiecti. qz albedo
ē accñs separable respectu parietis. z ē accñs inseparable respectu cigni

Querit Utrū ille p̄pōs sint s̄e. corū^o p̄t itelligi alb^o
cign^o niger. ethiops nigrs cādoze. Rñt q sic.
Et qñ ar ille itellec^o ē fals^o q itelligit eē alr qz ē. sz q itelligit cor/

Tractatus

un albū cignū nigrū ethiopē nitētē cādoze. ille itelligit rē alr qz
ē. g. ē itellec^o fals^o. Dd^z q maior ē pā i scda opacōe itellec^o. 7 g
si itelligā^o coruū ēē albū. cignū ēē nigrū i scda opacōe itellec^o il
le. itellec^o ē fals^o. s. i pma opatōe ille itellec^o nō ē falsus. q itel
ligit rē alr qz ē. Rō dīstīct^o ē. qz vītas 7 falsitas solū sūt i pōe
7 dīuīsiōe. s. i pma opacōe itellec^o nō ē ppositio vl dīuīsiō. er
go nec vītas vl falsitas nisi qn̄z p accēs. Un si itellec^o ēēt fal
sus i pma opacōe itellec^o qn̄ itelligit rē alr qz ē. tē oīs tīs ēēt fal
sus. qz nos itelligi^o rē materialē imaterialē. qz lapis n̄ ē i aīa s. i
spēs lapidis. i. q. tē aīa. Ul dōm q coru^o pē capi dūpl^r. Uno^o
q ad pncipia subalia q sūt mātia 7 forma 7 sic pē itelligi alb^o
et i scda opacōe itellec^o. Alio^o cap^r q ad pncipia pplexiona
lia q sūt calidū 7 siccū. 7 sic pē itelligi alb^o p m itellecū simplicē
Accēs sepable n̄ pē se dīuīdi 7 separi a suo sūiecto. g nō
pē sibi atē se fm itellecū dīuīdētē. Aīa pbat. qz illa est
fla p sīderādo coruū fm pncipia subalia. tū coru^o ē alb^o. Dōm
lī accēs inseparable n̄ possz se negari a suo sūiecto p simplicē co
pulā i pōe tē esse. vl illa ē falsa. coru^o n̄ ē niger tū pē se negari
i pōe modali tē possibili. vl ista ē pā. coru^o pē nō esse niger.

Accidētū aliud cōe aliud.

Hic ponit aliā dīuīsiōē dicēs. Accētū aliud cōe aliud pprū.
Rō h^o dīuīsiōis ē. qz omē accēs adest 7 atest. vl g hz sūiectū tē
termiatū. vl nō. si p mū. sic ē accēs pprū. si 2° sic ē accēs cōe.

Arguit Accēs cōe h dīuīdit. g n̄ erit mēbrū dīuīdens
Dd^z q accēs dī dūpl^r cōe. vno^o p cālitate tū
qz a plib^o caus^o pē eueniē. Alio^o dī cōe p p dīcācōz 7 cālitate sūt.
pmo mō possz mēbz dīuīdēs. s. scd^o o^o est dīuīsiō in illa dīuīsiōe.

Arguit Propriū ē p dīcāble dīstīctū ā accēs. g nō
pē esse mēbz dīuīdens accēs. Dōm q pprū
capit dūpl^r. Uno^o p illo qd fluit ex pncipijs spēs. 7 sic pprūz
dīstīguīt p dīcābl^r ab accēe. Alio^o dī pprū qd fluit ex pncip
is idīuīdui tēmiari. 7 sic pprū 7 accēs n̄ dīstīguīt p dīcābl^r. qz
albedo sort^o pūcit tū vni idīuīduo. s. sort^o. 7 g dī accēs pprū.

Omniū ē oīb^o predi.

Postqz pē hyl. tēmiatū tē vnoquoqz p dīcābili fm

se et absolute. h. pnter xfmias de ipis respectiue et ppatiue fm co
uenientia et dram. Et ppat pdicabilia pmo penes ouenientiam
scdo penes dram. qz ouenientia hz se sicut habit. et dra se hz sic
puatio. sz habit. e an puatione. Dicit g. pmo qz coe est oib. pdi
cabilib. de plib. pdicari. Et illa ouenientia seu coitas facit pro
uari possz p inductoez. io ei. pbatio hic relinqtur.

Arguit Propriu e pdicabilib. pdicari de plib. g. et
no e coe. Ans. pbat. qz p h. distinguunt ab indi
uiduis. Dd3 qz pdicabilia ppat. duplr. Uno. ad idiuindua et
sic e eis ppuz de plib. pdicari. Alio. ppat. int se. et sic e eis coe

Arguit Propriu e vnu pdicabile / qz oib. ouenit.
et tn n. pdicat de plib. Scda ps assupri pbat
qz pdicat tm de vna spe. Ddm qz ppru fuit ex pncipis spei. et
g. imediate pdicat de vna spe. sz tn mediate pdicat de plib. qz
de indiuiduis sb spe. ptes. neqz reqrit qz ome pdicabile imedia
te de plib. pdicat. Ut ddm qz ppru et imediate de plib. pdicat
qz pdicat de spe. fm qz spes e ptracta ad indiuidua.

Differunt aut quonia gen.

Hic ppat vlia adinuice penes dras. et pmo copat gen. ad omia
alia ponedo dras ipius ab alijs. Dicens. qz gen. differt ab alijs
qz gen. pdicat plus de plibus qz alia.

Arguit Per ide no ouenit aliqd cu alijs et drt ab eis. sz
gen. couenit cu alijs pdicabilib. p h. qz pdicat de
plib. vt drt text. pcedes. g. no differt ab alijs p h. qd pdicat d. pli
b. Ddm qz aliqd dr pdicari de plib. duplr. Uno. simplr et abso
lute vt v3. i. de mltz et i h. oia coueniunt. Alio. copatiue. i. magis
de mltz. et sic ge. differt ab alijs in hoc qd de plibus pdicat.

Arguit Spes pl. pdicat de plib. qz gen. pbat. qz hz
pla ifeioza qz ge. cu plis sb spes qz genca. dd3
qz spes capr duplr. vno. p illa scda itecoe. alio. p re sbrstrata Ja
di qz spes p illa scda itecoe spes e coior qz ge. n. tn p re sbrstrata

Arguit Pro re sbrstrata ge. n. pdicat de plib. qz alia. illi itecoi
pbat. qz dra pdicat de tot de qz gen. qz sensible pdicat d
tot sic al. Ddm qz dra qe diuiflua sp pdicat de pauciorib. qz ge
n. et g. pt dici qz duplr. e dra. f. stitutina et diuiflua. sz ge. pdica

Tractat⁹.

tur de plib⁹ qz dñe diuifue. Et nō dī intelligi de dñā cōfictu/
tina ficut est fenfibile. qz quādo gen⁹ cōpat ad dñā cōfictu/
uā. tunc non est gen⁹ fī fēs.

Arguit Accñs p̄dicat pl⁹ de plib⁹ qz gen⁹. p̄bat. qz al/
bñ est accñs ⁊ de qbuscūqz p̄t p̄dicari al. de eisdē
p̄t etī p̄dicari albū. vt dicendo. hō est al. hō est alb⁹. vacca est al
vacca est alba. ⁊ vltra hoc etī p̄dicat de alijs dicendo. lapis ē al
bus lignū est albū. Silti q̄le p̄dicat de oib⁹ fubijs ⁊ de oib⁹ q̄lura
tib⁹ fī nō ē dabile aliqd gen⁹ qd poffz de tot inq̄tū gen⁹ p̄dicari.
Dñm q̄zuis accñs p̄dicat de plib⁹ nūo qz gen⁹. tñ in rōe p̄dicabi
lis gen⁹ p̄dicat de plib⁹ qz accñs. qz gen⁹ p̄dicat de fpeb⁹ ⁊ indi/
uiduis. fī accñs fīm fe p̄dicat de indiuiduis tñ ⁊ nō de fpeb⁹ nī
fī p̄t fī fī fuis indiuiduis. vt hō ē alb⁹. ibi hō in cōi nō ē alb⁹ fī
in p̄clān. Et in hō dñt accñs. cōe. ⁊ p̄p̄iū. qz accñs p̄p̄iū p̄
ieft fpei. ⁊ ex p̄nti indiuiduis. fī cō accñs cōe p̄us ieft indiuiduis
et ex p̄nti fpeb⁹. Ad 2^m dñm qz q̄le p̄dicet de oib⁹ ill⁹ fub rōe
accñs. tñ fī ad rōes accñs nō requit. fī fufficit qz p̄dicet de plib⁹
indiuiduis. fī ad rōes gener⁹ requit qz p̄dicet de plib⁹ fpeb⁹ ⁊ eaz
indiuiduis. ⁊ p̄ tanto plus p̄dicat de plibus.

Differētia aut differt a ge.

Pic p̄pat dñā ad alia p̄dicabilia penes dñā. ⁊ p̄mo p̄pat ip/
fam ad gen⁹. fēdo ad fpeū ⁊ p̄p̄iū fīl. ⁊ fēio ad accñs. Dicens.
qz dñā dñt a genē qz p̄dicat in q̄le. fī gen⁹ p̄dicat in qd. fī dñt a
fpe ⁊ p̄po. qz dñā p̄dicat de plib⁹ fpeb⁹ illa fō non. Et 3° dñt ab
accñte. qz accñs fufcipit magis ⁊ minus. non autem differētia

Arguit Gen⁹ p̄dicat in qd qz dñā. p̄nā tē. qz idēz signi
ficat fī termin⁹ idēz p̄dicat qd fēat. Dñz q̄zuis
dñā ⁊ gen⁹ idēz fūnt fīm rem. dñt tñ fīm modū fignificadi a q̄ fū
mīe diuifitas in modis p̄dicadi penes q̄s p̄dicabilia diftinguūt.

Arguit Rōnale ē dñā ⁊ tñ nō p̄dicat de plib⁹ fpeb⁹. qz
folū de hoīe p̄dicat. Dñz qz text⁹ itelligi de dñā
genēica ⁊ nī fpecifica. qz dñā fpecifica p̄dicat d vna fpe cū q̄ p̄ntē

Arguit Rōnale ⁊ aiātū fī dñe ⁊ tñ fufcipiūt mag⁹ ⁊ mi
n⁹. qz vn⁹ hō ē mag⁹ rōnal⁹ qz al⁹. Et fīlī b̄zūtū ē
aiātū plāta vt dñt Bīlbe⁹ Por. Dñm qz rōnale dñā fīm fua ef/
fentiā nō fufcipit mag⁹ ⁊ min⁹. fī bñ per p̄p̄cōz ad fbecū qd est
o iij.

magis vltimū dispositū et quātū ad opacōē quo modo intelli-
git Hilarius dictū suū.

Differt autē spēs a genere.

Hic ponit dīam spēi ab alijs q̄tuor. et p̄mo a genē dicēs q̄ spēs
cies p̄tinet a genē. s̄z gen⁹ cōtinet spēs. et sic dīnt penes p̄tines et
p̄tētū. Scōdo a dīa q̄z due spēs nō p̄iūgūt ad p̄stitutōz scīe spe-
ciei sic due dīe. q̄z rōnale mortale p̄stitutūt hoīez. Et circa h̄ re-
monet dū. q̄z p̄ssz aliq̄s dicē q̄ eq̄ et asīn⁹ p̄currūt ad p̄stitutōez
mule. s̄z due spēs p̄currūt ad p̄stitutōz scīe spēi. Rūdz i lra q̄ p̄ri-
culari eq̄ et p̄riculari asīn⁹ p̄miscēt ad muli genēacōz. s̄z nō eq̄ et asī-
n⁹ vt spēs s̄z. Tercō pōit dīaz spēi a p̄po et s̄z due. p̄ma q̄z spēs
nāfa ē p̄or p̄po. p̄pū p̄o p̄stēt. scōda q̄z spēs et p̄pū h̄nt dīūsas
diffinitōes. s̄z dīnt. p̄na et. q̄z q̄z et. diffinitōes s̄z dīntes ipa-
s̄z dīa. q̄rto p̄pat spēs ad accūs q̄z spēs p̄dicat i q̄d et accūs i q̄-
le. vlt q̄ mō se h̄z et spēs nāfa p̄or ē accūs q̄z accūs p̄stēt ē suo

Ar S̄z p̄tēt i suis spēs. s̄z tēx ē fals⁹. p̄bat. q̄z gē. Abcō.
pōit i diffinitōe spēi et ē sup̄ ad spēs. s̄z sup̄ actu p̄tēt ab
scīozi. Dōz q̄ illa dīa d̄z sic itelligi gē p̄tēt spēs p̄tīe. s̄z spēs
nō p̄tēt ipm gē p̄tīe s̄z actu et itellectu. sic rō. cēnale p̄tinet suā

Ar Ex p̄lib⁹ entib⁹ in actu exītib⁹ nō p̄t fieri vnū ter-
ciū. s̄z due dīe s̄z duo entia in actu. g⁹ ex eis non p̄t fieri
vna spēs. Dōm ad maiore q̄ ex duob⁹ entib⁹ i actu exītib⁹ p̄t
in actu s̄z nō p̄t fieri vnū scīū. s̄z bñ p̄t fieri vnū scīū ex eis in q̄
tū vnū h̄z se in p̄tētia et aliud in actu. s̄z sic de duab⁹ dīntis

Arguit Ex duab⁹ spēsibus p̄t fieri vna scīa spēs. g⁹ tēx
est fals⁹. p̄bat. q̄z eq̄ et asīnus s̄z distincte spe-
cies et tamen ex ill⁹ fit vna scīa spēs s̄z mulus. Dōm q̄ illā ob-
iectiōē auctor soluit in lra. q̄z q̄uis ex p̄riculari eq̄ et ex p̄riculari
asīno fit mulus. tamen ex equa et asīno in cōi nō fit mul⁹ et si duo
indīuidua cōcurrūt ad constitutiōē terciū indīuidui eo q̄ p̄ticu-
laris equa et p̄ricularis asīnus s̄z indīuidua. s̄z equa et asīnus in
cōi sunt species et non constituūt terciā speciem.

Arguit Eq̄ et asīn⁹ in p̄riculari p̄miscēt ad genēacōez
muli. g⁹ et in vlti. Tz p̄na p̄ locū ab inferiori
ad sup̄. Dōm q̄ h̄z eq̄ et asīn⁹ in p̄i secūdario p̄miscēt ad genēacōez

Tractatus

tionē muli et per accidens nō tamen primo et per se.

Querit Quare ex cōiunctōe muli cū mula nō generat mū
sic ex iunctōe eq cū asino. Rñt q 10. qz mula
nō p̄t p̄cipē fetū cū sit frigidissime natūe. sz caliditas ē cā genēa/
cōis. et g. Aress. in 2° p̄oz d̄t q cōtingit sciē in vli q ois mula ē
steril et tñ p̄t de p̄iclarī mula dubitari si videat hīc mag^o vētrē

Querit Quare species naturalr p̄oz ē p̄po. Respōdet
q 10. qz ois cā est p̄oz suo effectū. sz species est
cā p̄p̄i. g. est p̄ior p̄po. Alia rō. qz s̄b cū naturalr est āte passio
nem. sz species h̄z se sic s̄b cū et p̄p̄iū sicut passio igr.

St Spēs et p̄p̄iū cōuersim de se inuicē p̄dicat. g. vñ nō est
p̄us alfo. Dd̄z qzuis spēs nō sit p̄oz p̄po s̄m tps. tñ ē p̄oz
p̄po s̄m naturā. sic et d̄t text^o q spēs naturalr p̄ior ē p̄po sic cā
naturalr ē āte effcū. Sz dicēs act^o s̄m singulariū p̄. metaphice. sz
spēs nō ē singulare. g. nō p̄t cāre p̄p̄iū. Dd̄z q act^o s̄m singulariū.
vl̄ circa singularia. et sic spēs n̄ cāt p̄p̄iū nisi iqtū ē i singularib^o

Arguit Illd̄ p̄dicat i q̄le qd̄ p̄ueient rñt ad interrogacōz
factā p̄ q̄le. sz accns nō p̄ueient rñt ad interroga-
tōz factā p̄ q̄le. g. rē. Id̄ior p̄t qz cū q̄rit qualis ē sortēs male
rñt tacz studz dormit rē. Dd̄z q accns p̄dicat i q̄le vl̄ i q̄uo se
h̄z vt d̄t Pe. hyl. i textu. qz qñ q̄rit q̄uo se h̄z sortēs. rñt studz le-
git rē. Et h̄ p̄t dici q duplx ē accns. s. noiale et sbale. de accidēte
noiali d̄z interrogari p̄ q̄le. et de accidēte sbali p̄ q̄uo se h̄z.

Proprius aut d̄t ab acci.

h̄ p̄t d̄n̄az p̄p̄i ab accnte. sz d̄n̄a et ab alijs h̄t p̄ d̄iam alioz
p̄dicabiliū ab ipo. Et p̄t h̄ duas d̄ias i p̄p̄iū et accns. p̄ma
qz p̄p̄iū de vna sola spē p̄dicat. sz accns p̄dicat de plib^o. Scd̄a
qz p̄p̄iū p̄ p̄us inest spēbus et ex p̄nti indiuiduis. sz ecōtra acci-
dens p̄i inest indiuiduis et ex cōseqnti generib^o et speciebus

Querit q̄re p̄p̄iū iest vni spēi et accns plib^o. rñt q 10.
qz p̄p̄iū fuit ex p̄ncipijz spēi adeq̄te. et g. vñ
soli spēi cōueit. sz accns fuit ex p̄ncipijz indiuidui iadeq̄te qz vñ
accns i spē iest indiuiduis diūfaz spēz. q̄re et ex p̄nti plib^o spēb^o

St p̄us d̄cū ē q p̄p̄iū imediate p̄dicat de plib^o. s. de iest
spēcū iclusiōe indiuiduoz. g. male d̄t h̄ q p̄p̄iū cōueit p̄
us spēi et posten^o indiuiduis. Dd̄m q s̄m naturā p̄p̄iū p̄ cōueit

spēi et p poster^o idiuinduls tñ f^o tps eq p^o pueit spei et idiuinduls

Gen^o spēs dñā propriū.

Hic dñter Pe. hyl. cōpat q̄ttuor p̄ma p̄dicabilia ad accñs po-
nens dñaz gener^{is} speciei dñe et p̄prij ab accñte. Et tangit duas
dñas. p̄ma qz alia p̄dicabilia eq̄lt p̄cipat ab oib^{us} et q̄b^{us} p̄dicat^{ur}
et nō suscipiūt magis et min^{us}. s; accñs suscipit magis et min^{us}. et/
differūt omnia alia p̄dicabilia ab accñte.

Ar Risibile ē p̄prij vt ē p̄dicabile ab alijs distinctū. et tñ susci-
pit magis et min^{us}. q̄ nō solū accñs Scōa ps ant^{er} probat. qz
vn^{us} hō ē magis idiat^{ur} ad risū q̄ alī. Dñm qz risibile capīt dupl^{it}.
Uno^{us} vt dñt natūalē pōnaz p̄prij ad ridēdū q̄ seq̄t p̄plexioz et
dispositioz corpis. et sic vn^{us} hō ē magis risibil^{is} alio. s; tñ risibile est
accñs cōe. Alio^{us} capīt vt dñt aptitudinē natūalē remotā ad ridēdū
dū q̄ seq̄t rōez specificā hoīs. et sic vn^{us} hō ē magis risibil^{is} altero. et
hoc mō est p̄prij.

Ar Color ē gē^{us} et tñ suscipit magis et min^{us}. q̄ male dñt qz gen^{us} nō
suscipit magis et min^{us}. Dñm qz color inq̄tū gen^{us} est nō su-
scipit magis et min^{us}. s; inq̄tū est accñs. s; i ordie ad s̄cem cui ihēt

Arguit Nulla forma suscipit magis et min^{us}. s; accñs ē
forma. q̄ nō suscipit magis et min^{us}. Mior pbat.
qz forma est in simplici et inuariabili essentia p̄sistēs vt dñt Bil-
bert^{us} Por. Dñm qz accñs i abstracto et fm cētrā ei^{us} nō suscipit
magis et min^{us}. tñ bñ in p̄creto et fm esse qd̄ habet in subiecto.

Genus spēs propriū dñā.

Hic dñter ponit scōaz dñam oīm p̄dicabiliū ab accñte. et ē ista.
Gen^{us} spēs dñā et p̄prij p̄dicat^{ur} vniuoce. accñs p̄o tenomiatine.

Arguit Propriū nō p̄dicat^{ur} vniuoce. q̄ text^{us} est falsus.
Ans pbat. qz p̄dicat^{ur} tenoiatiue. eo qz oē accñs
p̄dicat^{ur} tenoiatiue cū diffi^o tenoiatiuo^{us} cuilibz accñti pueniat et
et p̄prij. qz a risibilitate dicimur risibiles. Dñm qz vniuoce p̄di-
cari capīt p̄l^{it}. Uno^{us} p̄l^{it}. et tñ illd̄ dñt p̄dicari vniuoce qd̄ p̄dicat^{ur}
fm vnā fcatōz de mlt^{is}. et sic vniuoce p̄dicari nō distiguit^{ur} p̄o teno-
miationā p̄dicatōz. s; solū p̄equocū et sic oīa p̄bilia vniuoce p̄di-
cat^{ur}. et dñt p̄dicari vniuoce spēal^{it}. qd̄. s; vnū nō^{us} et vnā rōez de/
septimā necessario et ordiate p̄dicat^{ur}. et sic p̄prij p̄dicat^{ur} vniuoce et

Tractatus

alia predicabilia sz nō accūs **Tercio** dicitur predicari vniuoce p pūssi
me vt ē predicari f^m vniū nō^r eadē rōz eēnale. z sic solū tria p dī /
cablia vniuoce pnt. z i ista scōa dīa dī capivniuoce predicari z^o

Arguit Dē predicabile dīz predicari vniuoce. sz accūs nō
p^t vniuoce. g accūs nō ē predicabile. Dd. q^d oē p
dicabile dīz p^ri vniuoce. sic q^d nō p dīcet equooc. sz bñ p^ri nō
vniuoce. q^d p^t denoiatiue. z sic h capī vniuoce p^ri. pur distin /
guīt denoiatiue p^ri q^d mō accūs nō p^t vniuoce. Et qñ dīz illa ē
vniuoca p dīcatō. albedo ē color. i. nō denoiatiua. Dm q^d accūs
p^t vniuoce respē sui inferioris. sz p^t denoiatiue respē sui

Arguit Vniuoce p^ri ē p^ri vno noīe z vna rōe. sz dīa n
p^t vna rōe. q^d nō hz rōz. g nō p^t vniuoce. Dd.
qñ dīa nō hz rōz. i. dīffōez eēnale. ē tñ ps rōis. i. dīffōis.
q d dītatīue z eēntialis. z h sufficit.

Vniuoce at predicari est.

Hic occasiōe p dīcōz dīstīguīt triplicē p dīcatōz. s. vniuocā eq /
uocā z denoiatiuā. Quoz mēbroz declaratiō sufficient habet in
lra z etiā in tractatū immediate seqūte. z sic in isto in q^d finit scōm
incipit z^m. vt finit z p^m illoz tractatū sint p^munalia. Et tē
cludit q^d dīffōe vniuocoz q^d ens nō ē gen^o. q^d nō p^t vniuoce.
i. f^m vna rōz de suba et accūte. q^d qñ p^t de suba tūc ens p se p^t. sz
qñ p^t de accūte tūc ens in alio p^t. z sic ē alia rō entī in q^d tū de suba
p^t. z in q^d tū p^t de accūte. sz sit idē nō^r. nō tñ p^t ens pure equooc
Pro q^d notādū. q^d tripli aliqd p^t. Uno^o f^m idē nō^r z eadē rōez
simplr. z sic ē p dīcatō vniuoca Alio^o fm rōes oīno dīūsas. z sic
ē p dīcatō equooca Tercio^o f^m rōes p^riz eadē z p^riz dīūsas. z sic
ē p dīcatō analogica. q^d mō ens de suba z accūte p dīcat

Arguit Si text^o eēt ver^o seqūet q^d al equooc p dīcaret de
hōie z asīno Seqūla pbat. q^d rō aīal f^m q^d dīz de
hōie ē al rōnale. z f^m q^d dīz de asīno ē al irrōnale. Dd. q^d sz sit alia
rō aīal spēal f^m q^d dīz de hōie z asīno. ē tñ vna rō general. q^d pce
p^r aīal q^d dīz de hōie z eq abstrahit a rōnalitate z irrōnalitate.
sic at nō ē de pceptu entī. sz Scot^o min^o pbabili p^rūsentiat
Et hec de scōo tractatū sufficiāt

*Arguit nō magis in vniuocis p^ri dīca dī Gm
magis nō magis q^d mēbroz nō dīstīguīt entī p^ri
me de vniuocis p^ri sz p^ri q^d mēbroz p^ri
me dīstīguīt p^ri p^ri dīstīguīt p^ri p^ri
sz p^ri dīstīguīt q^d q^d p^ri dīstīguīt p^ri
sz p^ri dīstīguīt dīstīguīt p^ri dīstīguīt*

Tercius

Intra iudiciū terciū tractat⁹ q̄ est de

L

de cē pdicamētis extract⁹ ex libro pdica
mētoꝝ Aresto. Querit⁹ p̄ q̄re ille tra
ctat⁹ terci⁹ seq̄tur scdm. Rñdet q̄ iō.
q̄ in scdo determinat⁹ de rōnib⁹ aut dif
finitōib⁹ ipoz vliuz seu pdicabilium

Et in hoc terciō determinat⁹ de ordine ipsoꝝ vliuz in pdicamē
tis. sed p̄mo oꝝ scire rōes pdicabiliū anteq̄ possum⁹ ea ordina
re. q̄ ille ordinare nescit q̄ rōes ordinabiliū ignorat. Et iste
tractat⁹ terci⁹ p̄cedit quartū. q̄ in terciō determinat⁹ de p̄tib⁹
remotis ipsius argumētatois; et in quarto de tota argumētatoe.
sed p̄a est ante totum

Arguit Iste tractat⁹ terci⁹ debet p̄cedē p̄mū. ḡ iste or
do ē mal⁹. Añs p̄bat. q̄ in p̄mo determinat⁹ de p
pōe. et in isto de p̄tib⁹ p̄pōis. s̄z simpliciora s̄z p̄ora. Dm q̄
duplex ē ordo. s̄. nature siue doctrine. et q̄ ad nos siue discipline
ordine nature simpliciora s̄z p̄ora. et illo mō etiā terci⁹ debet p̄
cedē p̄mū. s̄z ordine discipline faciliōra s̄z p̄ora. et sic terci⁹ tra
ctat⁹ seq̄t p̄mū. vñ. P. h. fuit h̄ ordinē discipline. q̄ ē instru
ctoꝝ iuuenū. s̄z Aresto. attēdēs ordinē nature p̄mo posuit librū
pdicamētoꝝ. scdo p̄hermeniaz. terciō nouā logicā. Et h̄ iō. q̄a
tres s̄z opatōes intellēis. p̄ma opatō ē simpliciū app̄hēsiō et illa
corrūt huic p̄ti logice q̄ tradit in pdicamētis. q̄ p̄ illā intellēis
in p̄ma opatiōe dirigit. Scda opatō ē p̄pō et diuisiō. et illi opa
tōi corrūt liber p̄her. q̄ dirigit intellēctū in scda ei⁹ opatōe. Ter
cia opatō ē discursus rōis siue argumētato. et illi corrūt tota no
ua logica q̄ intellēctū in illa opatōe terciā dirigit Et f̄ illas tres
opatōes intellēis Aresto. ordinat libros suos logicales.

Querit Utz de pdicamētis sit scia. Rñdet q̄ sic q̄ de
illē scia q̄ pueniūt in aliq̄ cōi s̄bco cui temfāt
iēsse p̄pā passio p̄ ver⁹ et adeq̄tū p̄ncipiū. s̄z de cē pdicamēta s̄z h̄
modi. ḡ de ip̄s ē scia. Dñor p̄bat q̄ pueniūt in illo cōi s̄bco qd
ē ens dicibile icōplexū ordiabile in genē fm sub et sup vt s̄bstat
voci talē ordinē significati. Etiā h̄nt passionē q̄ ē ordiabile i ge
nē. S̄z p̄ncipia s̄z aīpdicamēta. q̄ ex illē trahūt q̄ttuoz p̄ditōs

Tractatus

requirit ad h^u q^{uod} aliqd sit in pnto q^{uod} pditiones dnt sumi loco pnci-
pioz. q^{uod} pma e q^{uod} sit ens icoplex^u. scda q^{uod} sit ens ex aiaz. tertia q^{uod}
sit ens limitate nature. q^{uod}ta q^{uod} sit vlc vl p^{ar}ticulare. 7 ille pditions
sumit lo^{co} pncipioz. Et sit demtrato tal^{is}. Q^{uod} ens icoplex^u ex aiaz
limitate nature vlc vl p^{ar}ticulare e ordiabile in gen^{ere}. sz ens di-
cibile icoplex^u ordiabile in gen^{ere} fm sub et sup^{er} vt s^{ub}stat voci ta-
le ordin^e significati e ens icoplex^u ex aiaz limitate nature vlc
vel p^{ar}ticulare. ergo ens dicibile icoplex^u ordiabile in gen^{ere} 7c
est ordinabile in genere.

Arguit In oib^{us} bona demtratoe dnt ee tres t^{er}mini. sz h^u s^up^{er}
ples t^{er}mini q^{uod} tres. q^{uod} demtrato no e bona. Dd^{icitur}
q^{uod} q^{uod}ntis ibi s^up^{er} ples t^{er}mini fm voce q^{uod} tres. s^up^{er} t^{er}mi t^{er}mi fm r^{ati}o-
ne. q^{uod} s^up^{er} t^{er}mi ponit p vno t^{er}mino. 7 pncipia p alio. passio p p^{ar}tercio. 7
q^{uod} ibi s^up^{er} ples voces s^up^{er} e penuria vocabuloz. q^{uod} illis t^{er}minis i
coplexis no habem^{us} noia imposita

Arguit De p^{ri}mis pncipijs no e scia sz itell^{ectus} vt d^{icitur} p^{ri}m^o
mo post^{er}ioz. sz p^{ro}dicamta s^up^{er} pma pncipia. g^o
de eis no e scia. Dd^{icitur}. q^{uod} duplicia s^up^{er} pma pncipia. s^up^{er} p^{ar}plexa vt
s^up^{er} p^{ri}misse demtratois. v^{er}o p^{ri}m^oz pncipioz p^{ar}plexoz e itell^{ectus}. sic
s^up^{er} o^{mn}i^{um} totu e mai^{or} sua pte. 7 si ab e^{qu}ilib^{ro} 7c. sz icoplexoz b^{on}u e scia
Et q^{uod} d^{icitur} sz scia habet pncipia q^{uod} p^{ri}m^o p^{ar}plexas. sz pnta s^up^{er} pma p^{ri}-
cipia 7 nihil hnt an se. g^o de eis no p^{ot} h^{ab}ere scia. Dd^{icitur}. q^{uod} pnta acci-
piunt dupl^{iciter}. Uno^{modo} e^{ss}e eoz reale vt s^up^{er} formalia pncipia rez p^{ri}-
mo d^{icitur} 7 sic de pntis no e scia Alio^{modo} p^{ro}siderat pnta p reductoz ad
aliqd coe analogu: 7 h^u dupl^{iciter} Uno^{modo} p reductoz ad ens cu^m s^up^{er} p^{ar}-
tes. 7 sic p^{ro}siderat a metaphico. Alio^{modo} p^{ro}siderat s^up^{er} eoz ee it^{er}io-
nale. s^up^{er} vt s^ubst^{ant}at ill^{ud} it^{er}ioib^{us} g^{en}eralissimu sp^{eci}alissimu 7 s^ubal^{ent}u 7
s^up^{er} q^{uod} hnt reductoz ad aliqd coe q^{uod} e ens dicibile icoplex^u oz
dicibile in gen^{ere} fm s^up^{er} et sup^{er} cu^m s^up^{er} p^{ar}tes s^ubst^{ant}at. 7 sic de pntis e
scia. q^{uod} sic hnt an se istud s^ubst^{ant}at p^{ar} p^{ar} passion^{em} s^ubst^{ant}at. Ul^{terius} d^{icitur}. q^{uod} de
aliq^{uod} possum^{us} h^{ab}ere sciam dupl^{iciter} Uno^{modo} a p^{ri}or die cae. q^{uod} s^up^{er} h^{ab}et p^{ar}-
pncipia formalia. 7 sic de pntis no e scia q^{uod} ipsa n^{on} hnt an se in
gen^{ere} cae for^{mal}e. sz s^up^{er} mer pma pncipia formalia. Alio^{modo} a p^{ri}or or-
die noticie. 7 sic de pntis e scia: q^{uod} hnt an se an p^{ro}dicamta q^{uod} nos
ducit in p^{ro}gnitorem p^{ro}dicamtoz

Arguit Soli^{us} p^{ro}cl^{us}ois e scia. q^{uod} scia e h^uit^{us} p^{ro}cl^{us}ois p^{ar}te/
m^utratoz acq^uirit^{ur}. sz p^{ro}dicamta no s^up^{er} p^{ro}cl^{us}io. i^{nter}gr^{um}.

Tercius

Dñm q soli⁹ pñonis ē scia tāq scibil⁹ ppñq. tñ alioz a pñde
pt esse scia tāq scibiliū remotoz. 7 hñ mō dñ scō cōclois aut pñ
cato pt esse scia. 7 sñr de pñib⁹ sñiectiis illoz. 7 hñ vñtio ē scia de
pñdicamētis. qz ipsa sñr tāq pñes sñiectiue sñiecti hñ scie qd ē cō
clutionis sñiectū

Querit Utz de pñdicamētis sit rōnal scia Rñdet q sic
qz logica a toto genē est scia rōnal. g etia scia
isti⁹ tractat⁹. eo q est ps logice. Ans pñz. qz logica dirigit rōez
in suis opatōib⁹ ne erret vt ex dictis pñz.

Arguit De entib⁹ realib⁹ nō ē scia rōnal. sñ pñdicamēta
sñ entia realia. g de ipñ nō ē scia rōnal. Mñoz
pbat qz sñ pñma pñcipia rez. g etia sñ realia. Dñz ad maiorē
q entia realia pñt capi duplr. Uno⁹ realr. i. in ordine ad passio
nes reales, sicut sñ mor⁹ locus 7 tñpus. 7 sic de ipñ nō ē scia rō/
nal. Alio⁹ logicalr put referñt ad dici 7 ad pñdicari 7 in ordine
ad passioēs rōis 7 sic dñ ipñ ē scia rōnal. qz dici 7 pñdicari sñ etia

Arguit In libro pñtoz pñsiderat pñdicamēta re (rōis
alt. qz hñ pñsiderat realr in aliq scia cui dñrant
inēē passioēs reales in tali scia. sñ pñdicamētis attribuit passio
nes reales in isto tractatu. g pñsiderat realr. Dñm q ille passio
nes nō dñt erpōi in logica realr sñ logicalr. Uñ pñt dici q ille pas
sioēs pñsiderat min⁹ pñcipalr in logica. fm q pñ illas reuenim⁹ i
pñgnitōz passionū logicaliū. vt infra patebit

Querit Quid sit sñcm scij tractat⁹. Ad hñ dicūt aliq
q sit pñdicamētū. aliq dñt q sit vñe ordina
bile i genē. sñ veri⁹ dñm ē q sit ens dicibile incōplexū ordinabi
le in genē sñ sñ 7 sup. 7 soler addi put sñstare vocē talē ordinē sig
nificati. Et dñ ens ad drāz nō ētis. qz nō ens nñ ponit i pñto. vt
chimera. 7 rō illi⁹ ē. qz vnūq dñ ponit in pñto fm suā essentiā
quā ipñtat. sñ nō entia nō hñt eentiā. g nō ponit in aliq pñto
Et dñ dicibile ad drāz idiniduoq q pñt in pñto nō ponit. qā
nō dñt. i. pñt. sñ sñijciūt. Et dñ incōplexū ad drām pñplexoz. eo
q pñplexa nō ponit in pñto. cui⁹ rō ē. qz pñplexa nō ipñtat vnā
eentiā. sñ pñles. Dem addit ordinabile in genē pñt trāscēdētia.
q nō sñ ordinabilia in genē. qz ordinari in genē ē poni i genē de
tminato. sñ trāscēdētia in nullo genē detminato ponit. Et dñ sñ
sñ 7 sup. ad drāz drāz q nñ ponit sñ sñ 7 sup. i reā linea pñdicam

Tractatus

tali s; a latere. Et solet addi fm q; substat voci talē ordinē signi-
ficati. ad den otādū q; p̄dicamta nō p̄siderā h̄v̄t s̄sencia realia
s; inq̄tū stāt sub voce significāte ipas res. z ḡ res adeq; nō po-
nūt in p̄dicamto. s; res p̄cepte sub voce. Et rō illi⁹ ē. qz ipse res
adeq; s; singulares z singularia nō ponūt p̄mo z p se in p̄dicam-
to. ḡ nulla res adeq; ponit in p̄dicamto. Etia vna res adextra nō
ponit sub alia re aut sup

Arguit Nullū p̄plexū d; eē s̄bcm̄ alicu⁹ scie. s; ens dī-
cibile in cōplexū. rē ē qd p̄plexū. ḡ. Dm̄ ad
maiorē. q; nullū p̄plexū vez z fm̄ fcatōz d; eē s̄bcm̄ alicu⁹ scie.
s; s̄bcm̄ isti⁹ scie ē qd p̄plexū solū fm̄ vocē. Et q; nullū p̄plexū
vez p̄t eē s̄bcm̄ p; qz scia capit vnitatē a s̄bcm̄. cū ḡ s̄bcm̄ nō eēt
aliqđ vnū. talis scia nō haberet vnitatē ab ipso

Arguit Subiectū illud ē qd p̄plexū fm̄ vocē z fcatōz
s̄l. ḡ ē p̄plexū vez. An̄s pbat. qz p̄plexū ex p-
pria passiōe. s; p̄pa passiō realr̄ distinguit a s̄bcm̄. Dm̄ q;
ordinabile in gene capit dūpl̄r. Uno⁹ p̄ formalī rōe p̄siderādi
et sic ponit p̄ p̄e subiecti. Alio⁹ capit v̄t ē passiō p̄pa entis dī-
cibilis in cōplexū. z sic ponit in p̄clusiōe dēmitatōis a p̄e p̄dicati
et qz formalī rō cōsiderādi nō addit aliqđ realr̄ sup s̄bcm̄. iō nō
facit realē cōplexiōnē cū ipso. vñ sicut se h; d; rā ad gen⁹ qđ diui-
dit ita se h; formalī rō cōsiderādi ad suū s̄bcm̄. s; d; rā n̄ facit rea-
lē cōplexiōnē cū ipso genere. ḡ formalī rō cōsiderādi nō facit
realē cōplexiōnē cū subiecto

Arguit Voces s; s̄ḡ rez. s; ḡ s̄bcm̄ isti⁹ scie ē qd cōplexū fm̄ vo-
cē. erit etia cōplexū fm̄ fcatōz. Dm̄ q; voces s; s̄ḡ rez
n̄ adeq; imēdiate. s; rez cōceptaz. s; aliqñ cōtingit vnā rē cōcep-
tā n̄ h̄re vnū nō⁹ p̄t penuriā vōbloz. z s̄d̄pl̄b⁹ vocib⁹ eā circū

Arguit P̄dicamtu ē vnū simplex nō⁹ z p̄t eē s̄bcm̄. loq̄mur.
h⁹ scie. ḡ frustra accipiūt tot noīa ad circūloq̄ndū s̄bcm̄.
qđ h; p̄p̄riū nō⁹ sibi ipositiū. An̄s pbat p̄ cōditōes s̄bcm̄ artib; u-
tōis q; huic cōueniūt. nā p̄dicamtu īmagi p̄ncipali cōsiderata
in hac scia ē qd cōissimū. rē. Dm̄ q; p̄dicamtu capit tripl̄r.
Uno⁹ p̄ tota aggregatōe generē z sp̄ez s̄bcm̄ z sup̄ s̄bcm̄. Scđo⁹ capit
p̄ genē ḡnalissimo alicu⁹ coordinatōis. z istī duob⁹ mōis n̄ p̄t eē
s̄bcm̄. tū p̄ qz passiō. s. ordiabile i genē n̄ cōuenit sibi adeq̄te. tū
scđo. qz tūc eēt dēcē s̄bcm̄ illi⁹ scie. fm̄ q; dēcē s; p̄dicamta z

Tercius

filr decē coordinatōes p̄dicam̄tor. tū terciō. qz sic ē qd p̄plexū.
nō solū vocē 3 re. Tercio capif p̄dicam̄tū p̄ scda int̄rōe fun
dabili sup̄ qd libet repōibile in p̄dicam̄to. 7 sic ē qd vnū 7 inco
plexū. s3 nō p̄t poni p̄ sbco. cū sbcm̄ debeat eē in scia p̄ncipali cō
sideratū. qd in logica puenit p̄mis int̄rōib⁹ 7 nō scdis q̄s so
lū qdam passiones priaz int̄rōnū.

Arguit Ista scia vocat sciaz p̄dicam̄tor. g⁹ p̄dicam̄tū
erit h̄ sbcm̄. 7 3 p̄ntia. qz scia cōit tenemiat a
suo sbco. Dd3 q̄ aliqui scia tenoiat a discipulo. aliqui a cā effi
ciēte. aliqui a p̄rib⁹ subiectis. sicut ista scia d3 p̄dicam̄tor. qz p̄
dicam̄ta s3 p̄res subiectiue. 7 nō sp̄ tenoiat a suo subiecto

Cognoscēdū predi.

Iste ē tracar⁹ terci⁹. Pe. h. in q̄ postqz in scdo dēter
miavit d̄ vli absolute. h̄ p̄nt̄ dēmiatō ipo p̄patie
vt ē ordinabile in genē fm̄ sub 7 sup̄. Et diuidit
p̄ria sui diuissōe in tres p̄tes p̄ncipales. f⁹ q̄ de trib⁹ p̄ncipali
dēminat. p̄ria ps ē de antep̄dicam̄tis. scda de dēcē s3 p̄dicam̄
tis. 7 tertia de postp̄dicam̄tis Et ad introducēdū illā p̄t q̄ est
de antep̄dicam̄tis dē. q̄ ad p̄gnoscedū p̄dicam̄ta sūt qdā necē
ria p̄mittēda. i. p̄gnitō antip̄dicam̄tor. sine q̄z p̄gnitōe veror
p̄dicam̄tor p̄gnitio nō p̄t haberi

Querit Quid sit antep̄dicam̄tū Rndet q̄ ē qd dā p̄
ambulū traditū ab aresto. imediate an̄ p̄a p̄di
cam̄ta valēs ad p̄gnitōz eorū dē a p̄ori. Et d3 notat traditūz
ab aresto. p̄p̄ p̄dicabilia q̄ nō s3 tradita ab aresto. s3 a p̄ori. S3
dicēs. etiā p̄dicabilia traditū ab aresto. in libro topicoz. Dd3
q̄ ibi nō s3 tradita in rōe p̄dicabiliū. s3 p̄dicatoz. Etiā si p̄dica
bilia in rōe p̄dicabiliū eēnt tradita ab aresto. tūc debeat excludi
p̄ h̄ qd d3 imediate. qz p̄dicabilia nō valēt imediate ad p̄gnitō
nē p̄dicam̄tor s3 mediate Et d3 a p̄ori. p̄p̄ postp̄dicam̄ta q̄ va
lēt ad p̄gnitōz p̄dicam̄tor a posteriori. qd d3 itelligi ex p̄te p̄g
nosctia. 7 nō ex p̄te rei cognire. qz sic p̄dicam̄ta nihil h̄nt an̄ se
et p̄p̄ h̄ aliq̄ dimittūt illā clausulā a p̄ori

Arguit Antep̄dicam̄tū nihil ē. g⁹ male d3 q̄ ē qd dā p̄
ambulū traditū ab aresto. Probat qz p̄dicam̄ta
ē p̄ p̄n̄. s3 p̄ p̄n̄ ē an̄ qd nihil ē Dd3 q̄ antep̄dicam̄tū acci

Tractatus

pi⁹ dupl^r. Uno⁹ vt ē vna dco. z sic an⁹ pdicamētū aliqd ē Alio⁹
vt s^t due dcoēs. z sic an⁹ pdicamētū nihil ē formal^r z vniocce.

Arguit An⁹ pdicamēta valēt imediate z formal^r ad p⁹
nitōz pdicamētōz. g⁹ pdicamēta aliqd h⁹nt an⁹ se
formal^r. An⁹ pbat^r q⁹ s^t formalia p⁹ncipia ad dem⁹randū passi
onē de suo s⁹co. Dd⁹ q⁹ duplex ē cāformal^r. s. exēplar^r z it⁹ilece i
formās. vñ pdicamēta h⁹nt an⁹ se aliq⁹s cās formales exēplaēs
s⁹ nō it⁹insece it⁹ormātes. q⁹ sic sūt p⁹ma p⁹ncipia formalia

Querit Quor⁹ s^t an⁹ pdicamēta. Rñt q⁹ s^t tria i genē
z septe i spē. tria i genē. s. diffi⁹. dīstio z regula. z
septe i spē. s. tres diffiōes. due dīstioēs z due regule. Un⁹ sufficiē
tia antep⁹ntōz i genē p⁹ sic sumi. nā oē antep⁹ntū v⁹ ad p⁹gnitōz
p⁹ntōz. v⁹ g⁹ v⁹ ad cognoscēdū p⁹ueniētiā p⁹ntōz v⁹ d⁹ām v⁹ o⁹
dīnē. s. p⁹ntū sic ē diffi⁹. s. sic ē dīstio. s. sic ē regula. Et q⁹ s^t
s^t p⁹ueniētie due d⁹ē z duplex ordo. g⁹ tres sūt diffiōes due dīst
iones z due regule. S⁹ sufficiētia antep⁹ntōz i spē p⁹ sic accipi.
q⁹ v⁹ter⁹ s^t s⁹sumi. s. v⁹ ad cognoscēdū p⁹ueniētiā h⁹ ē tripl^r. l⁹ v⁹
ad cognoscēdū p⁹ueniētiā p⁹ntōz quā h⁹nt i aliq⁹ equocō. s. i ente.
et sic ē diffi⁹ equocōz. aut v⁹ ad cognoscēdū reductōz oīm q⁹ sūt
vñ⁹ pdicamēti ad gen⁹ g⁹nalissimū illi⁹ coordinatōis. z sic ē diffi
nitō vniocōz. v⁹ v⁹ ad cognoscēdū p⁹ueniētiā accētiū quā h⁹nt
cū p⁹ma s⁹ba. z sic ē diffi⁹ cēnciatioz. Si v⁹ ad cognoscēdū d⁹āz
h⁹ ē dupl^r. v⁹ v⁹ ad cognoscēdū d⁹āz eoz q⁹ nō sūt in p⁹nto ab ill⁹
q⁹ sūt i p⁹nto. z sic ē p⁹ma dīstio. v⁹ v⁹ ad cognoscēdū d⁹āz eoz q⁹
sūt in p⁹nto. z sic ē scda dīstio. Si v⁹ ad cognoscēdū ordinē p⁹di
camētoz h⁹ ē dupl^r. v⁹ v⁹ ad cognoscēdū ordinē illoz q⁹ ponū^r
in vno p⁹nto s⁹m sub z sup^r. z sic ē p⁹ma reg⁹la. l⁹ v⁹ ad cognoscēdū
ordinē illoz q⁹ sūt i dīstis p⁹ntis. z sic ē scda regula

Tria s^t antep⁹nta i genē z septe i spē. g⁹ s^t decē. q⁹ tria z sep
te sūt decē. Dd⁹ q⁹ vna ē negāda. z rō ē. q⁹ gen⁹ nō pōit dī
stictū nūm i spēm. q⁹ illa tria i genē ichudūt septe i spē. vñ tria z
septe z dīstia iter se faciūt decē. nō tñ q⁹ sūt sibi ynuicē eadez.

Ad cognitōz p⁹ntōz nō o⁹ aliq⁹ p⁹scire. g⁹ p⁹hemū ist⁹ tra
ctat⁹ est falsū. An⁹ pbat^r q⁹ ad cognoscēdū illa q⁹ s^t nota
q⁹ ad nos z q⁹ ad naturā nō o⁹ aliq⁹ p⁹scire. s⁹ p⁹nta s^t h⁹mōi. g⁹ zē
Mior p⁹z. q⁹ sūt p⁹ncipia p⁹ma q⁹ q⁹ ad nos z q⁹ ad naturā s^t no
ta. Dd⁹ q⁹ duplicia sūt p⁹ma p⁹ncipia. s. cōple^ra z incōple^ra

Primus

pplera sunt nota q̄ ad nos cognit̄s c̄minis. et q̄ ad naturā. vt oē totū ē maius sua pre. S; p̄ncipia incōplexa formalia s; sint nota q̄ ad naturā. nō tñ q̄ ad nos. sed s; nobis talia p̄ncipia incōplexa difficilis p̄gnitionis

Querit Quare d; in textu neq̄q; Rñdet q̄ iō qz iposibile ē aliqd̄ scire. v; sciam alie? h;e sine noticia s̄cti. s; noticia s̄cti isti? scie habet ex p̄gnitōe antip̄dicamētoz. vt ex p̄dictis patuit. q̄ bñ d; neq̄q;

Equoca dñr quoz solū no.

Hic p̄nter. Pe. b. exeq̄tur p̄positū suū determinādo de antip̄dicamētis. et diuidit in p̄ces s̄m q̄ eria s; antip̄dicamēta. s. diffinitio diuisio et regula Et p̄mo determinat de diffinitōe q̄ ps itez i tres subdiuidit s̄m q̄ tres ponit diffinitōes. et p̄mo ponit diffinitō nē equocoz di. Equoca dñr quoz solū nō est cōet rō sube f̄ il lud nomē est diuersa. vt aial viui et aial p̄ctū habet cōe nomen scz aial. sed rō vtriusq; est diuersa. Et est intellect̄ diffinitōis equoca. s. equocata dñr. i. sunt dicibilia. q̄z nomē. i. vox equo. cōs solū est cōe. et rō sube. i. res significata s̄m illud nomē est diuersa. ad est alia et alia

Querit Quare diffinitio est añ diuisionē. et diuisio añ regulā. Rñdet q̄ iō. qz diffinitio v; ad p̄gnoscendū p̄dicamēta q̄ ad eē. eo q̄ diffinitio explicat eē rei. s; diuisio v; ad p̄gnoscendū posse. nā p̄ diuisionē explicat p̄as seu cōicabilitas alicu? cōis. et regula v; ad opari. qz regula antip̄dicamētal' oñdit quō genera et sp̄s debeat in p̄dicamētis ordinari. s; eē añ posse. et posse añ opari. igr. Enā diffinitio corrñdet p̄me opatōi intellectu. diuisio scde. et regula terciē

Querit Quare diffinitio equocoz p̄cedit diffinitōz vniocoz. et q̄re diffinitio vniocoz p̄cedit diffinitōem renoiatiuoz. Rñdet q̄ iō qz ars imitat naturā in q̄tum p̄. sed in arte sic ē q̄ bon' ozulan' pus exerpit seu ex/ trahit herbas inutiles. et postea seminat bonū semen. sic etiā p̄. hys. p̄mo ponit ea q̄ nō sunt ponēda in p̄dicamēto. scz equoca. et tñc ponit illa q̄ sunt ponēda in p̄dicamento. s. vnioca. Pro q̄ notandū q̄ diffinitio equocoz valet ad noticiā p̄dicamētoz duplr. s. affirmatiue et negatiue. affirmatiue ad reductiōem oīm

Tractatus

dece p̄dicamentoz ad vñū cōe nō vñuocū sed equiuocū aut sal
tem analogū qđ est ens. Negatiue valet q̄ nulla equiuoca inq̄
tū equoca ponūtur in p̄dicamentis. Rō scđi ē qz p̄ diffinitōem
vñuocoz cognoscim⁹ reductōem oīm p̄dicamentoz vñi⁹ p̄nti
ad principiū illius coordinationis. sed reductio oīm p̄dicamē
torū vñius coordinationis est prior reductione acntiū ad sub/
stantiā q̄ cognoscit p̄ diffinitōem tenomiatiuoꝝ ergo ⁊ cetera.

Arguit Unū est añ multa. q̄ diffō vñuocoz dēt p̄cede
re diffōem equocoz. Dōm q̄ duplex ē ordo na/
ture ⁊ quo ad nos. ordine nature sic diffō vñuocozū debz p̄cede
re diffōem equiuocoz. s; ordine q̄ ad nos quē hic seruam⁹ ē ecō
tra. qz prior est reductio oīm p̄dicamentoz ad ens q̄ reductio il
loꝝ que sunt vñius ordinis ad principiū illius coordinatōis.
sed ad primā reductionē valet diffinitio equiuocoz.

Ar Solius vñuoci est diffinitio. sed equiuocū nō ē vñuocū
cū igit. rē. Dōm ad minozē q̄ equocū capis duplr. vño⁹.
p̄ re substrata et sic nō est vñuocū. Alio⁹ p̄ illa intentōe vel pro
reb⁹ fm q̄ pueniūt in illa cōi intētiōe et sic equiuocū ē vñuocū
cū et hic diffinit. Uel p̄t dici q̄ nullū equocū p̄t diffiniri p̄a dif
finitōe q̄dditā ⁊ eēntiali. p̄t tñ bñ describi aliqua notificatōe.

Ar Diffinitio equocoz nō puenit oī cōtento sub diffinito er
go nō est bona. Aliis pbat qz canis ⁊ aīal sunt equoca. et
tñ diffinitio nō cōuenit eis cū nō habeant nomē cōe cui⁹ rō sit dī
uersa. Dōm q̄ duplex est equiuocū scz equiuocū equiuocās. et
equiuocū equiuocatū. equiuocū equiuocās est vox plura scans.
vt canis et aīal. Sed equiuocū equiuocatū sunt ipe res scate p̄
equiuocū equiuocans. vt equiuoca equiuocata hui⁹ noīs canis
sunt aīal latrabile. belua marina. sidus celeste. et illa hic diffinitū
tur iō exemplū dēt de equiuocatis dari vt aīal viuū al pictū. sūt
equiuoca. i. equiuocata respectu aīalis qz pueniunt in solo no/
mine ⁊ nō i re scata hui⁹ vocis aīal. Et quia equiuoca equiuo
cata semp plura sunt sic diffinit hic equiuocata in plurali nūoz
sic diffinitū hic appellat plura sed nō scat plura. quia scat illa.
vt pueniūt i vna cōi intētiōe q̄ oib⁹ p̄tēt s; ea vñuoce ē pueniens

Ar Loyca nō hz p̄siderare res sed rerū intentōes. ergo h non
diffiniūtur equiuoca equiuocata. Dōm q̄ loycus nō hz
p̄siderare res absolute et realiter. sed bene potest p̄siderare illas
p. i.

Tercius

res que referuntur ad dici et ad predicari. Et ergo dicitur equiuoca dicuntur et non sunt ad tenorandum quod omnia que considerat loquutus considerat sub dici et predicari.

Ar Pe. hyl. exemplificat de equiuoco equocante. ergo equiuoca equocantia diffiniuntur hic. Ans. p. q. dicitur ut animal. et animal est equiuocu equiuocans quod plura fecit scilicet animal viuum et animal pictum. Dicitur quod pe. hyl. non exemplificat de animalibus absolute et secundum se. sed ut dicitur de equiuocis equiuocatis que pueniunt in animalibus. quia dicitur ut animal fecit animal verum et animal pictum et hoc nomen animal est eis commune.

Ar Animal est uniuocu. quod non est equiuocu. Dicitur quod animal consideratur dupliciter. vno modo in ordine ad sua fecata scilicet ad animal verum et animal pictum et sic est equiuocu. Alio modo consideratur in ordine ad sua inferiora siue ad suas species. et sic est uniuocu.

Ar Animal est semper equiuocu. Probatur per aristotilem primo de anima. dicentem quod ratio animalis secundum unumquodque animal est altera et altera ubi loquitur de animalibus secundo modo. Rndetur quod animal capitur dupliciter vno modo physice putat notat naturam per differentias ad species tractam. et sic ratio animalis est altera et altera secundum quodlibet animal et sic etiam animal est equiuocu. Alio modo loquitur secundum quod nominat unum conceptum eodem suas species puenientem. et sic est uniuocu habens unam diffinitionem equaliter omnibus speciebus conuenientem.

Notandum Quod equiuocu equocans est duplex. nam quoddam est equiuocu a consilio et quoddam a casu. Equiuocu equiuocans a consilio quod alio nomine vocatur analogum est vna vox plura fecans per prius et posterius. exemplum ut animal est equiuocu equiuocans a consilio. quia per prius dicitur de animalibus viuis. et per posterius dicitur de animalibus pictis propter similitudinem quam habet animal pictum cum animalibus viuis. Sed equiuocu equiuocans a casu est quod significat plura eque primo. ut canis fecit animal latrabi le. belua marina. et sidus celeste.

Queritur Quare aliquod vocatur equiuocu a consilio. Rndetur quod ideo quod sicut in consiliando fit quedam liberatio sic quod consilium unius sequitur consilium alteri. sic etiam in illius equoci impositione ad significandum plura est facta quedam liberatio ad imponendum hoc nomen ad fecandum posteriora fecata. propter similitudinem quam habet cum prius. Sic dicitur equiuocu a casu

Tractatus

qz casualiter aduenit illi equiuoco fcani vñ qd imponit ad si
gnificandū aliud. Et arestoriles exēplificat hic de equoco a pñ
lio et nō a casu qz diffinitio quiuocoz valet ad cognoscen/
dū reductionē oim pdicamentoz ad ens. et ens ē equocu a pñ/
lio ad decē pñta qz ens pñs dī de suba et p posterī de accēte. A/
lia rō ē qz equocu a pñlio satis icludit equocu a casu qz si illd qd
min⁹ vñ inēc inē tñc qd mag⁹. s. equocu a pñlio ē mī equocu qz
equiuocu a casu et hūic diff⁹ puenit. g. ec cōuēit equocato a casu

Sr Canis fcat sua fcat quodā ordine. qz pñio fcat aial la/
trabile secūdo beluā marinā tercio sydus celeste qd sic pz
qz canis iponit a mordacitate. et illa mordacitas pñio puenit.
aial latrabili secūdo belue marine. et tercio syderi celesti. ergo nō
est equiuocu a casu. Dm qz canis capit duplr. vno qñ ad
illud a quo nomē iponit. s. a mordacitate. Alio qñ ad illud.
cui nomē iponit. pñmo est equiuocu a pñlio. sed secūdo equa
lter fcat sua significata et est equiuocu a casu.

Sr Illud qd eque pñmo plura fcat est equiuocu a casu. s. om
ne equocu ē hñmōi. g. oē equocu ē equocu a casu. Minor
pater p interpretationē nomis qz dī equiuocu quasi eque pñmo
plura fcat. Dm qz equiuocu a casu ē pñcipali⁹ equiuocu. et g
interpretatio equoci poti⁹ ei attribuit. qz ome analogū p se possi/
tū stat p significato famosiori. Vel pñ dici ad minozē qz oē eq/
uocu est eque pñmo plura vocans ex pte rei. sed nō ex pte nri in/
tellectus. Etñ pñ dici qz illa interpretatio nō puerit cū interp/
tato g nō optet qz omne equocu sit eque pñmo plura vocans.)

Querit Quare ponit solū in diffōe equocoz. Rñdēf
qz ad denotandū qz equoca equocata solū pue/
niant in vno scz in voce equoci equiuocātis. exēplum vt belua
marina. aial latrabile sydus celeste cōueniūt solū in illo noīe ca
nis. sed nō pueniunt in rōne. quia ratio est diuersa.

Sr Male ponitur in diffōne nomē. Probat quia verbū ec
est equiuocu. sicut patet de hoc verbo lego. Dm qz nomē
capitur duplr vno mō pñrie put est ps oīonis distincta cōtra
alias pñes et sic nō capit hic. Alio capis nomē cōiter p voce si/
gnificatiua vt nomē ē notamē mētē et sic vba sūt noīa et isto de
bet capi nomē in diffōne equocoz. Et sili suba nō dī hic capi p
ut distinguitur contra accūs. sed capitur p essentia rei.

Sr Ex diffinitōe equiuocoz sequit̃ q̃ ppria noīa nō sūt eq̃ uoca. Sequela pbat̃ qz nomē ppriū nō est nomē cōe. Dd̃z q̃ aliqd̃ nomē d̃r eē cōe dupl̃ vno cōitate sc̃atōis. s. qū ali q̃ vox est cōis plurib⁹ reb⁹ sc̃atis. Alio⁹ aliqd̃ nomē d̃r cōe cōitate suppositoꝝ vt termi cōes hñtes sub se plura supposita. q̃us̃ igit̃ nomē ppriū nō sit cōe cōitate suppositoꝝ est tñ cōe cōitate. significationis. Vel d̃m q̃ noīa ppria nō hñt nomē cōe. i. ap̃ pellatiū hñent tamē nomē cōe. i. cōueniens multis.

Sr Ista diffō nō cōuenit equiuocatis entis vl' d̃rāz. ergo nō est bona. Ans. pbat̃ qz nō hñt rōem. i. diffōem. D̃m q̃ rō debet hic capi p̃ notificatōe quacūqz et nō tñ p̃ diffōne q̃ d̃ ditatiua et cēntiali. Vel d̃m q̃ licet ens et d̃rñe nō hñt rōez. i. diffinitionē hñent tñ rōem id est rem sc̃atā p̃ vocē.

Vniuoca dicunt̃ quoz nō

Hic p̃nter Pe. hñs. ponit̃ diffōem sc̃dam que est vniuocoz. dī. vniuoca dicunt̃ quozū nomē cōe ē et rō sube fm̃ illud nomē ē eadē. exēpla patent in l̃ra. Sed rō ordinis quare diffinitō vni/ uocozū p̃cedit diffōnem denotatiuozū est. quia d̃ diffinitō vniuocoz valet ad cognoscendū reductionē oīm illoꝝ q̃ sunt vni⁹ co/ ordinationis ad principiū eiusdē coordinatōis. sed diffinitio. denotatiuoz valet ad cognoscendū reductionē actiū ad subaz mō p̃or est reductō aliqz ad p̃ncipiū eiusdē coordinatōis q̃ actiū ad subam. ergo diff⁹ vniuocoz p̃cedit diffōz denotatiuoz.

Notandū Duplicia sunt vniuoca. scz vniuoca vniuocata et vniuoca vniuocata. Vni uocū vniuocās ē nomē pluribus attributū fm̃ eandē rōem. vel est nomē sc̃ans naturā cōem multis. vt aīal attribuit̃ plib⁹ sp̃s b⁹z eadē rōz. qz rō aīal ē eadē q̃ ad oēs suas sp̃s. Sz vniuoca vniuocata dicūt̃ res diūse ip̃ortate p̃ vniuocū vniuocās. l' s̃t̃ ife riora talis nature cōis. vt hō vacca leo. zc̃. sūt vniuoca vniuoca ta resp̃cū aīal. Et diffiniūt̃ hic vniuoca vniuocata ī plī nō ad denotādū pl̃alitātē et m̃ltitudinē vniuocoz sic d̃m ē d̃ equoc̃

Qr Quare Pe. hñs. nō dicit in diffōe solū nomen. Rñde/ tur q̃ iō qz nō solū nomē. est cōe. sed etiā rō substantie ē cōmūis ip̃is vniuocis. vt hoc nomē aīal est cōmūe oīb⁹ suis vniuocatis et etiā rō aīalis est cōis ip̃lis. quia omīa p̃ueniūt ī h̃

Tractatus

nomie animal et rōne id est diffinitione animalis.

Arguit Animal ē equocū. g. nō est vniuocū vt dcm ē pūf
g. h male p ipm exēplificat Rñdet q aial ca
pit dupl. vno mō q̄tum ad sua significata z sic est equocū vi/
delicet ad animal viuū et animal pictū. Alio modo compa
ad suas spēs et sic est vniuocū. et hoc modo hic ponitur

Ar Animal est equocū ad suas spēs. g. nō est vniuocū. An
pbat qz in genē latent multa id est multe equocatōes vt
patet septio phoz sed animal est genus. Dōm est ad istud ar/
gumētū sicut ad argumētū pretactū dictū est q animal capit du
plicat. vno mō loyce put nominat naturā cōem picipabilē suis
spēbus et sic est vniuocū. Alio mō capitur phice put nominat
naturam cōmunem actu in suis speciebus existentem et sic ē eq/
uocum. sed hic loquitur. Petrus hispanus de eo loyce.

Ar Ben^o gñalissimū nō hz rōem id est diffinitōē. ergo nō pē
esse vniuocū Dōm quis genus generalissimū nō habe
at rōem id est diffinitōem quidditatiā et essentialē. habet ca/
men quādam notificationem descriptiā que notificatio est cō/
muniōr notificatio. et sic etiam debet hic capi ratio.

Querit Que sint dñā inter vniuoca equiuoca mul
tiuoca z diuisiuoca Rñdet q ista qz equocū ē
nomen plura significās. vt cais. Vniuocū est nomē vñū signifi
cās vt hō. Multiuoca sūt multe voces vñi attribute vt marc^o tu
li^o et ens diabile icōplexū ordiabile in genere zc. Sz diuisiuoca
sunt mlre voces diūlas res significātes sicut hō z azin^o. Et qñ
querit qre h nō diffiniūt multiuoca z diuersiuoca sē vniuoca z
equoca. Rñdet q iō qz h dēfmiat de diffinitōib^o q valēt ad cog
nitōem pdicamētoz. sz diffinitōes multiuocoꝝ z diuisiuocoꝝ ad
illā nō valēt igit. Et tales magi spectāt ad grāmaticū qz leycū.

Denotatiua dicūt quecūqz

Hic pñter Petr^o his. ponit vltimā diffinitōē sz denotatiōē. rō
ordis ex dictis est sumēda. Et valz ad cognitōē pdicamētoꝝ pu
ta quō nouē pdicamēta actūtiū reducūt ad sbam quā denomi
nat et de qua predicantur actūtalr denominatiue. Dicit ergo de/
notatiua dicūt quecūqz ab aliquo solo casu dñā sunt z pñ il
lud nō hñt appellatōē. vt a grāmatica grāmatic^o. a fortitudine
p iij

• Tercius

fortis. Que diffio ne intelligit denoiaria scz eiusdē denominatē dicunt qñq. i. que dīna sūt scz ab aliq abstracto solo cañ. i. sola finali terminatōe. et fm illud nomē id est vocem habent appellationem. i. predicatōnem de subiecto inhesionis vel id est pulsio nem ad alienā naturam vel extraneam nominationem.

Querit Quod requirit ad denomiatiuā pdicatōnē. Rñde tur q tria pñū est denoians. scd denoiatū ter ciū denoiatiuū. Unū denominatiū est pcretū actūale denomi nās est abstractū. denominatū est subiectum de q predicat aliqd actūs. exemplū vt homo est albus albedine ibi albus est denomi natiuum albedo denominans. et homo denominatum.

Querit Quotuplicia sūt denoiaria. Rñdet q tripli cialscz voce tm. significatōe tm. voce 7 significati one sūt. Denoiatia voce tm sūt qñ pcretū dicit cū suo abstracto i principio 7 differt ab eo in fine. sed nō dicit alienā naturā a sub iecto vt human⁹ respectū hūanitatē qz puenit secū in pñcipio et differt ab eo in fine et nō dicit alienā naturā. qz nō significat sozm actūalit subiecto inherētē. Denoiatia significatōe tātū siue fm rem sūt illa q nō cōueniūt cū abstracto in pñcipio 7 dñt ab eo i fine. sed dicūt alienā naturā a subiecto qz scz subiectū actūalr de nominant. vt studiū⁹ respectu virtutis. Et nō dicit studiosus a studio. rō qz studiū dē solū vnū actūz bonūz moralr. 7 studio pñcat plenitudinē talīz actūz q pleitudo ē pñus. ergo nō dicitur denominatiō a studio s3 a pñte fm pñcatōez tātūz. vl a studio sitate fm vocē 7 significatōem sūt. Sed denominatiō voce 7 significatōe sunt illa q pueniūt cum suis abstractis in principio et dñt ab eis in fine 7 dicunt alienā naturā a suis subiectis vt ab albedine albus a iusticia iust⁹ Et q talia denomiatiā dicunt alienā naturā a suis subiectis patz qz sunt alteri⁹ pdicamēti qz subiecta. vt hō ē alb⁹ albedie ibi subiectūz ē de genē sube et denoiatim. s. al b⁹ est de genere qlitatē. Et de istis denoiatis. s. fm vocem et signi ficatōem sūt intelligit diffinitō ista. Ex isto patz q tres cōditōes requirunt ad denoiatiuum voce et significatōe simul. pma q debet conuenire in principio cū suo abstracto. Secunda q dēt differre ab eodē in fine Tercia est q debet dicere alienā naturā a subiecto

Querit Utr ista sit pdicatō denoiatia hō est risibilis. siue extraneam nominationem.

Tractatus

Rūdet q̄ sic qz diffinitio denomiatiuoꝝ cōuenit sibi ⁊ sūt tres cōditiones p̄dicte cōueniūt sibi qz a risibilitate hō dī risibilis et risibile cōuenit cū risibilitate in p̄ncipio et differt ab ea in fi/ne. et sūliter risibile dicit alienā naturā a suo subiecto cū sit de genere qualitatis et homo de genere substantie.

Sr Predicatio vniuoca ⁊ p̄dicatio denomiatiua distinguūtur s; ista hō ē risibilis ē vniuoca. ergo nō est denomiatiua. Minor patet p̄ pe. hī. in de cōtatibus dicentē q̄ gen^o spēs diffērentia p̄p̄iū vniuoce p̄dicant. Dm q̄ ibi vniuoce p̄dicari nō distinguūt p̄tra denotiatiue p̄dicari s; cōtra equiuocā p̄dicatōem ut sit sensus gen^o spēs dīna p̄p̄iū vniuoce p̄dicant. qz nō eq̄ uoce. Vel dōm q̄ ista hō ē risibilis p̄m est vniuoca et p̄i denomiatiua. Pro quo notandū q̄ fm versoꝝ tres p̄ditōes requirunt ad verā denomiatiuā p̄dicatōz. p̄ia ⁊ scda supra tacte sunt. Sed tertia ē q̄ denomiatiuū dicere dēt alienā naturā a subiecto sic q̄ nō sit de essentia subiecti. sicut genus respectu spēs et q̄ nō fluat a p̄ncipijs eēntialib^o ipius p̄pter p̄mū human^o nō est verū denotiatiuū hoīs dicēdo hō ē human^o ab hūanitate p̄pter scdm p̄p̄ia passio nō est verū denotiatiuū respectu spēs eo q̄ fluit ex p̄ncipijs eēntialibus ipi^o. ē em p̄p̄iū coeēntiale suo subiecto et nō ē oīno aliene nature ab ipo. Sed tū fm rē significatā ē simplr denomiatiua p̄dicatio. qz subiectū ē aliene nature a suo p̄p̄io cū sint diuersoꝝ p̄dicamentoꝝ. ut hō est in p̄dicamento sube ⁊ risibile in p̄dicamēto qualitatis in secūda specie.

Notādū Q̄ in diffōne denotiatiuoꝝ dī dicunt ⁊ nō sunt ad denotandū q̄ oīa que loycus p̄sederat refert ad dici et ad p̄dicari. et dicūtur valet hic. i. p̄dicant. Deinde addit quecūqz qd̄ debet capi infinite p̄pter infinitā mltitudinē accidentium vni subiecto inherentiū.

Sr Dis illa diffō ē mala in qua ponit vlt̄ sumptū s; ista est hīoi ergo nō ē bona. Maior pbat qz diffinitio p̄dicatur de diffinito sed illa p̄dicatio ē falsa in qua ponit vlt̄ ter sumptūz p̄mo pe. her. Minor patet qz hic ponitur quecūqz qd̄ est signū vniuersale. Dicendū q̄ quecūqz nō tenet hic vniuersaliter sed infinite ut patuit. Vel pōt dici q̄ quecūqz ibi tenetur vlt̄ nō tū p̄dicat sed subiect. ut sit sens^o quecūqz ab aliq̄ rē. dicunt denotiatiua. vbi q̄cūqz subiect et nō p̄f. S; p̄tra illā vlt̄

Tercius

tia: solutio ē v^m aneū isolable. qz oīs diffi^o ē pūtib^l cū diffi^o suo. g^o et qūz qūz ponēt a pre p^dicati. z iō p^ma solutio ē melior

¶ Abstractū z p^ocretū nō differūt casu. g^o p^ora diffinitōem. An^s p^oba^t qz albū z albedo p^oueiūt in casu cū sit n^oi casus

Dōm q^o cal^o accipit duplici^o. vno mō p^o actūte nōis z sic non d^ont casu z sic nō accipit h^o. Alio mō capit cal^o p^o cadētia q^o ē a p^o terei siue p^o fiali t^omiatōe z sic abstractū z p^ocretū differūt casu.

¶ Abstractū z p^ocretū nō d^ont sola finali t^omiatōe. g^o nō solo casu. An^s p^oba^t qz albu z albedo et d^ont g^one. qz albu est g^one neutri et albedo gener^o sei. Dōm q^o h^o signū soluz non excludit quālibz aliā d^oram ab ea q^o est in casu s^z excludit solū d^oferētiā que est a principio vocis vt sit sensus solo casu id est sola finali t^ominatione et non in principio

¶ Arguit^o Albu et nigr^o s^z t^onoiatia z t^on nō d^ont casu. i. finali t^omiatōe qz p^oueiūt in illa. Dōz q^ouis t^onoiatia int^o se nō d^ont finali t^omiatōe t^on q^olibz d^onoiatū d^ont a suo abstracto finali t^omiatōe vt alb^o ab albedine niger a nigredine.

¶ Arguit^o Lathēriā ē g^omatica t^onoiatie a grāmatica z t^on p^ocretū z abstractū nō d^ont finali t^omiatōe g^o nō d^o rōe t^onoiatū q^o differat a t^onominatē casu. Dōz q^o licz grāmatica adiectiuū in seino g^one nō differt a grāmatica substantiuo tam differt ab illo i masculino vl^o neutro genere q^od sufficit.

¶ Arguit^o Grāmatic^o d^ot q^o abstractū d^oriuat a p^ocreto vt fortitudo veit a fort^o. g^o m^ole d^ot h^o in loyca q^o ē cōcretū d^oriuet ab abstracto. Dōz q^o int^o loyca et grāmaticū nō ē pūstia. qz grāmatic^o p^ol^oderat ipas voces s^z h^z fortōez vocē abstractū d^oriuat a p^ocreto vt fortitū^o d^oriuat a fort^o. qz t^oponēdos et ad dēdo tudo sic fit fortitū^o s^z loyca^o p^ol^oderat res f^ocatas p^o voces. et g^o h^z ordiez f^ocatōis p^ocretū d^oriuat ab abstracto. qz abstractū f^ocat formā actūalē h^z se et p^ocretūz i^oportat formā actūalē in s^obiecto qz p^ocretū d^ot a p^ocno is ere. qz p^ocernit s^obiectū. et sic p^ocept^o abstractū est simplex et p^ocretū ē p^opositū. s^z p^opositū d^oriuat a simplici.

Eorūz que dicūt quedā di

Die p^ont t^omiat^o de scdo an^op^odicameto in g^one. s. de d^oisōe. Et ratō d^ordin^o ē qz diffinitō exēplicat eē et diu^oisio posse. sed eē ante p^ol

Tractatus

se. Secda rō est qz pma opatio intellectus ē an scdam. s. diff^o re
spicit pma opatōem nri intellect^o et diuisio scdaz. Et sunt due.
diuisiōes in sp^o. pma eoz que dicunt qdā dicūt cū pplexiōe r q/
dā sine pplexiōe. Et ista diuisio ē an scdaz. qz illa diuisio valet
ad cognoscendū drām eoz que nō sunt in pdicamētis ab illis.
q̄ sunt in pdicamētis. r secūda v3 ad cognoscendū drām eoz que
sūt in pntis. s. pus optet scire que sūt in pdicamētis r q nō an/
qz possim^o scire drām eoz q ponūtur in pdicamētis. Rō diui/
sionis ē quicqd dī seu pfer^o hoc pfer^o vlt^o simplici voce cui rñd3
pceptus incōplexus. vel pfer^o pluribus vocibus quibus cor
rñdet cōceptus cōplexus si primū sic dī sine pplexiōe. si scd3 sic

Quare in illa diuisione cōplexū pce dī cū pplexiōe.
dī incōplexū cū tñ simplex dēt pcedere ppositū. Rñdet
qz iō qz cōplexa nō ponūtur in pdicamentis r ergo pmo sunt re
mouenda et abijcienda. Alia rō ē quia habitus est an pnatō3. s.
cōplexū habet se p modū habitus et incōplexum habz se p mo/
dum pnatōis. Et diuisum hui^o diuisionis ē vox scatiua r dī
diuisio sic poni. eoz que dicūtur. i. pferunt id est vocū scatiuaz
platarum quedā dicūtur cū cōplexione. Et est diuisio subiecti. i.
accidentia quia accidit cū cōplexione vel sine accidit ipsis vo/
cibus significatinis

Si dīe dicibile ē pdicabile. sed omē pdicabile ē incōplex/
um. r qz oē dicibile ē incōplexū. r p pns nulla dicunt^o cū
cōplexione. Dm qz dici pōt capi tripliciter. vno^o. put ē idē qdī
rnuari. vt hic dyaletica dī a dya qd ē duo ibi sensus ē dyaletica.
deriuat a dya qd est duo. Scdō^o capī dī put ē idē qd pdicari
vt equiuoca dicūtur. i. pdicant^o vlt^o dicibilia sunt. Tercio^o idem
est qd pferri et sic debet hic sumi quare maior est falsa.

Si nulla ē vox cōplexa q diuisio mala. An. pbat qz nulla
est res cōplexa. ergo nulla ē vox pplexa. Tener pna qz si/
gnū dī corrdere signato. Dm qz optet signū corrdere signa/
to nō tñ optet qdlibet attributū signi attribui signato. vt signū
significat signatū r signū est aliud a signato r tñ illa duo nō cō/
ueniūt signato. Vel dīm qz licet nulla res sit cōplexa tñ vna est
alteri cōponibil^o. r itellect^o volēs h^o scire vti^o voce cōplexa. Et
qñ dī itellect^o nō pōt simul plura intelligere scdō topicō3 dī.
qz verū est p modū pluriū tamē bene p modū vniū.

Querit Que dicuntur cum plexione. Rñdet q̄ illa q̄ pferunt plurib⁹ vocib⁹ q̄bus corñdet pcep⁹ / tus coplexus. ppter p̄mū canis nō d̄z p̄prie cū pplexione. qz ibi nō sunt plures voces. p̄p̄ scdm al' rōnale nō d̄z cū pplexione. qz licz ibi sunt plures voces tñ ipis nō corñdet pcept⁹ pplex⁹ ad min⁹ q̄tū ad illud qd̄ remote f̄cant qd̄ iō dicit qz diff⁹ q̄tū ad illud qd̄ imediate f̄cat ē qd̄ coplexū voce ⁊ f̄catōe s̄l' p̄zo q̄ no tandū q̄ triplex est pplexū. s. voce t̄m. f̄catōe t̄m. voce ⁊ significatōe s̄m̄l'. Coplexū voce t̄m est vbi sunt ples voces circumlocutione vnā r̄ f̄cantes vt corp⁹ aiatū al' rōnale dūmō capiūtur circū loquutiue. Coplexū significatōe t̄m ē vna vox h̄ns plura significata vt canis. Sed coplexū voce et f̄catione s̄l' sunt plures voces plures res significātes vt hō currit. Et tale pplexū est dupl̄ scz distans et indistās. distans ē cui⁹ extrema distant ab inuicē mediāte copula p̄bali vt h̄ hō ē alb⁹. Et d̄z tale pplexū distans qz inter extrema ponit aliqd̄ mediū. scz copula p̄balis. Coplexū indistās ē c⁹ extrema coniūgūt sine medio sic qñ ponit t̄m̄ia bile cū d̄terminatōe vt vbi cū qz ē ozo ip̄cā vt hō alb⁹. ⁊ d̄z indistās qz int̄ illa extrema nihil mediat. Et nullū coplexū inq̄tū coplexū ē ponit in p̄nto. qz vnū qd̄qz d̄z ponit in p̄nto s̄m̄ eēntiam suā. sed coplexa nō habet vnā eēntiā sed plures. igitur.

Ar Corpus aiatū animal rōnale sunt pplexa. et tñ ponūtur ī p̄dicamēto. Ddm q̄ nō ponūtur in p̄nto nisi inq̄tū capiuntur circumlocutiue p aliquo vno cui nō ē simplex nomē ipso / sitū quare notanter dictū est nullū pplexū inq̄tū pplexū ponit

Ar Dis bōa diuisio d̄z euacuē naturā diuisi s̄z / in p̄nto. ista nō ē h̄mōi ḡ nō ē bona. Mior pbat qz aliq̄ dicūtur nec cū coplexione nec sine coplexōe vt oē equocū sicut canis. qd̄ nō d̄z cū coplexione. p̄z qz ibi nō sūt ples voces. ⁊ q̄ nō d̄z sine pplexione. p̄z qz sibi corñdet pceptus coplex⁹. Ddm q̄ canis capitur dupl̄. vno s̄m̄ r̄ f̄catā et sic corñdet sibi cōcept⁹ coplex⁹. qz f̄cat plures res. Alio s̄m̄ capit s̄m̄ vocē f̄cantē et sic ē qd̄ coplexū qz est vna vox incoplexa. Et nō op̄ret q̄ canis cōtineat sub aliquo mēbroz. quia nō cōtinetur sub diuisi qd̄ ē vox f̄catī na vninoca plata qz equiuoca nō sunt poibilia in p̄dicamētis.

Notādū Aliq̄ dicūt q̄ ista diuisio differat ab illa q̄ poit ī p̄ncipio suppositionū. qz ista h̄ ē d̄

Tractatus

uissio rez et in pntis loyca libus est diuissio vocū. Contra q sic arguē
tur ea que ponūtur in pntis sunt res. ergo hic diuissus et mēbra
diuidentia erūt res. pntia tenet qz illa diuissio ponit ad cogno/
scendū ea que sunt in pdicamentis ab his que nō sunt in pdica/
mento. Ans p3 qz si voces eēnt in pnto sufficēt vnū pntū. s. qli/
eatis quia in tertia spē qualitatis ponūtur oēs voces. Est g me/
lius dicendū q ista diuissio h ponit ad denotandū q solū incō/
plexa ponūtur in pdicamentis. s3 ponit in pntis loyca lib' ad inu/
endū q tm incōplexa supponūt. Si qd tñ sustinē vllz pīm pos/
set dicere ad argumentū q voces capiūtur duplr. vno? mālr p/
se ipis. et sic solū ponunt in vno pdicamento. alio mō capiūtur
vt sunt fectiue et sic ponūtur in diuersis pdicamentis.

Ar Mēbra bōe diuissionis nō dnt coincidere. s3 mēbra isti'
diuissionis coincidunt g nō ē bona. Adior p3 qz ps coin/
cidit cū suo toto. s3 illa q dicūt sine cōplexione sūt ptes cōplexoz
Ddm q mēbra isti' diuissionis nō coincidunt formalr. qz nunqz
incōplexū est cōplexū. s3 bñ materialr. qz incōplexū ē ps cōplexū
materialr.

Ar Quicqd d3 cū cōplexione d3 g alteruz mēbrum ē super/
fluum. Ans pbat quia ad min' vna dictio dicit que ē cō/
plexa. quia cōplectitur ex litteris et syllabis. Ddm q cōple/
xio capitur dupliciter. vno modo p quacūqz cōpositione aliqz
adinuicem. et sic vna simplex dictio dicit cū cōplexione. Alio
capitur spāliter et pprie p vnione aliquoz adinuicē qz vnū/
quodqz manet sub ppria forma. et sic capitur cōplexio in pposi/
to et nō cōuenit dictionibus fm se captis. Etia pprie loquēdo
dictio nō cōplectitur ex litteris et syllabis. s3 magis cōponit ex
eis. Unde pprie loquendo solū illa vox ē cōplexa que est ex plū/
bus vocibus aliquo mō sibi inuicem cōridentib' fm vnionē
grāmaticalem p modū determinabilis et determinantis aggregata.
et g illa nō est vox cōplexa homo lapis lignū. quia nō ē aliquo
modo vna. nec simpliciter nec aggregatione.

Bed prius qz alterz mēbrū.

Hic p declaratōe mēbroz secūde diuissōis distiguit mōs eēndi
in q originalr ponūt in qrtō physicoz. et sūt octo. Un'. Insunt

Tercius

ps toti spēs generi. calor igni. Rex in regno. res i fine. locogz lo-
catū. Quorū sufficiencia sic sumit nā omne qd est in alio. vñ dif-
fert ab eo in q̄ ē realiter. vel est idē realiter cū ipo. Si ē idē cū ip-
so in q̄ ē h̄ est duplr. vel inest sibi p modū ptis i integralis. z sic ē
pmus modus eēndi in. aut p modū pns subiective. z sic ē terci⁹
modus. Si p modū totius hoc ē duplr. vel p modū toti⁹ inte-
gralis. et sic est scdus mod⁹. vel p modū toti⁹ vñs. et sic ē quar-
tus modus. Si differt realiter ab ipo hoc ē duplr. qz aut inest.
actualiter vel virtualiter. Si inest actualr hoc est duplr vñ dat
esse et sic est quintus modus fm quē inest forma subalis vñ accū-
talis. aut recipit esse z sic est octau⁹ modus. Si virtualiter hoc ē
duplr vel inest fm virtutem pductiā ipsius cause efficiētis. et
sic est sextus. vel inest fm virtutē bonitatis ipsius finis et sic ē se-
ptimus. fm quē effectus cause finalis est in suo fine.

Arguit Aresto. nō ponit mōs essendi. in ergo pe. hñ.
nō reberet ponere. Ddm q̄ pñtia nō valet. qz
locus ab auctoritate nō vñ negatie. Nō ē in Aresto. diminut⁹ qz
pe. hñ. ē instructor iuuenū q̄ posuit istos mōs nō q̄ illi sūt ne-
cessarij ad cognoscendū pdicamēta s̄ sunt vñles et valēt ad co-
gnoscendū diuisionē sequētē. Et arestoriles q̄ est amicus breui-
tatis ex eo q̄ posuit illos modos in quarto physicoz ad oñden-
dū q̄ nihil ē in seipo fm totū ergo nō ponit hic istos modos.

Ar Idē nō pōt esse in seipo. sed ps et totū sūt idē. et q̄ ps nō
est in toto nec ecōtra. Ddm q̄ totū et ps sunt idē fm rem
sed differūt fm rōem. et ea rōne possunt sibi inuicē inesse. s̄ dif-
ferenter nā ps integralis est in suo toto materialiter. qz materia-
liter integrat suū totū et totū integrale est in suis ptibus forma-
liter. qz totū actuat et vñt suas ptes inter se qd ē forme pprū.
Vel ddm q̄ ptes capiūtur duplr. vno⁹ diuīsim et sic dñt realr
a toto vt manus hoīs differt realiter ab hoīe qz totū aliqd in-
cludit qd nō icludit ps. Alio⁹ pñctiz. z sic solū distiguūt a to-
to fm rōem q̄re dñt q̄ totū nihil aliud ē nisi sue ptes simul sūpre

Notandū q̄ differēter spēs est in genere z ecōtra
nā spēs ē in genere potētiāl. s̄ gen⁹ ē in
spē actu et intellectu. Primū pz qz pñet sub potestate ipi⁹ ge-
neris. Secundū patet quia partes componētes sunt actu in ip-
so pposito. sed genus est quoddam cōponens spēm. etiā supius
est de intellectu inferioris et nō econtra.

Tractatus

Notādū Dñā est inter formā subalem et accēta-
lē. Nā forma subalis dat eē cēntiale et sim-
pliciter. sed forma actūalis dat tale esse. i. dat esse sūm qd. Alia
dñā est qz forma subalis aduenit materie prime. sed forma ac-
cidēialis hz p subiecto totū cōpositū ex forma et materia. Ter-
cia dñā est quia destructa forma subali destruit totū cōpositū. s. z
destructa forma actūali pōt manere ipm totū cōpositū.

Arguit Opposita nō pnt esse in eodē. sed forma et mā
sunt opposita sicut act⁹ et pōia igit. Dñm licz
forma et materia sint opposita quo ad mōs eēndi. s. act⁹ et pōie.
nō tñ scdm esse qz p idē eē simul existunt in cōposito.

Ar In cā extrinseca nō dē esse su⁹ effect⁹. s. finis et efficiēs sūt
causē extrinsece. ergo eaz effectus nō sunt in ipis. Dñm
qz quīs effectus eaz nō sunt in ipsis formalr et sūm subam ta-
men bene virtualiter qz efficiens habet in se virtutē qz pōt esse-
ctum pdudcere. Et res est in suo fine solū accētalr. s. sūm bonita-
tem suam que puenit ex bonitate finis et hoc sufficit.

Q Uerū modi essendi in. sunt vñ an pdicamentū. Dēz qz
nō. Sed dicerēs omē qd vñ ad cognitionē pdicamen-
toz est antepredicamentū. sed noticia modozū essendi in. valet
ad cognitionē pdicamentoz. g. Dñm qz noticia modozū essendi
in. nō valet imēdiate ad cognoscendū pdicamēta. sed mediāte.
qz vñ. ad cognitōz sequēris diuisionis que ē vñ antepntū:

Ar Suba nō est in accēte. sed corpus locatū est suba. g. nō ē
in loco qz est accidēs. Dñm qz locatū nō est in loco p inhe-
rentiam sed p rinentiam. Et sub illo octauo mō pphendit mo-
dus quo res temporalis est in tpe. quia sicut locus mensurat loca-
tum mensura extrinseca ita tempus mensurat rem tpalem.

Eorum que sunt quedam.

Hic ponit scdm diuisionē antepdicamentālē. et pntet qttuor
mēbra. Primū eoz que sunt quedā dicūt de sube. i. subiecto
vero nullo sūt. vt genera spēs et dē de pnto sube. Scdm mē-
brū alia neqz sunt in subiecto neqz dicūt de subiecto vt idini-
dua de pnto sube sicut sunt pme sube. Terciū alia sūt in subie-
cto et dicūt de subiecto vt gna spēs et dē pntoz accētium vt co-
loz ē in subiecto. s. in corpore. et dē de subiecto. s. d albedie. Quar-

Tercius

tū mēbr̄ alia sūt in s̄biecto et nō dicūt de s̄biecto vt hec sc̄ia h̄
grāmatica hec loyca ē in s̄biecto. qz in aīa z nō dī de s̄biecto a.
de inferiori qz nō h̄z inferi⁹ Et sufficiētia istī diuisionis est nā
omne ens dicibile vl̄ ē substātia vl̄ actiō. Si suba h̄ ē dupl̄r vl̄
suba vl̄is. et sic ē p̄mū mēbr̄. aut p̄iculari⁹ z sic ē sc̄dm. Si ac/
tīō hoc est dupl̄r vel est actiō vl̄e aut p̄iclarē. si vl̄e sic ē tēciū
mēbr̄. si p̄iclarē sic ē q̄rtū mēbr̄. Et p̄ hāc diuisionē p̄gnosci
tur dīa eorū q̄ sūt in p̄dicamēto substātie. et q̄ sunt in p̄dicamētis
accidentium. Etiam cognoscitur differentia eorū que sunt in
vno p̄dicamēto penes vniuersale vel p̄iclarē.

Querit Quare in p̄ma diuisione pōit dicūt et in ista
s̄. Dm q̄ in ista pōit s̄ ad tenorādū q̄ ali
q̄ ponūt in ista diuisione q̄b⁹ nō p̄ueit dici aut p̄dicari sicut p̄me
sube et actiō p̄icularia. Alia ratio est qz p̄ima diuīso valet
ad cognoscendū differentia eorū que non sunt in p̄dicamētis
ab his que sunt in p̄dicamentis Sed ista diuīso valet ad cog
noscendū ea que sunt in p̄dicamentis solum q̄ sūt entia realia.

Arguit Dicit de p̄supposit eē in. si q̄ sube vl̄es dicūt d̄ s̄
lecto et s̄ in s̄biecto Dd̄ q̄ dicit de p̄supposit eē
in capiendo s̄biecto eodē. s̄. p̄ s̄biecto enūciatōis siue p̄pōis. S̄z i
isto p̄mo mēbro nō capīt s̄biectū eodē. qz dicit de s̄biecto ē dicit
sup̄ de suo inferiori. z eē i s̄biecto ē eē sic actiō ē in s̄biecto. qd̄ ē in
s̄biecto tāqz forma inherēs z adueniens rei p̄eē e⁹ p̄pletū z sic s̄
iectū equocat e⁹ equocata patēt in isto p̄su obiectū verna zc.

Arguit Aliq̄s hō ē p̄ma suba z tñ dī de s̄biecto. qz sōz
ē aliq̄s hō. s̄ s̄z mēbr̄ nō ē p̄m. Dd̄ q̄ aliq̄s
hō aliq̄s hōs z s̄lia capūt dupl̄r. vno q̄ ad rē sc̄atā put h̄nt qz
dā p̄icatōez cū sp̄. et sic p̄dicant vt sc̄de sube. Alio q̄ ad rez ar
cum loquentem sic aliq̄s homo p̄ sorte. et sic non p̄dicant de s̄
iecto id est de inferiori cum tale nō habeāt. Unde illa p̄dicatio
sortes est aliquis homo est ydemptica et non vniuoca.

Arguit Aresto. pōit istō mēbr̄ sc̄d̄ p̄ q̄rto. s̄ p̄. h̄is. t̄z
malū ordiēz Dd̄ q̄ ista q̄tuor mēbra p̄nt du/
pl̄r ordiari. vno s̄z maiorē p̄uēientia quā h̄nt in se. Alio p̄m
maiorē p̄uēntiā. Un̄ Aresto. ordiat illa mēbra s̄z maiorē re
p̄uēntiā. qz illa q̄ maḡ sp̄uēnt p̄uēnt. s̄z p̄m z qd̄ h̄ pōit q̄rtum
maḡ sp̄uēnt. s̄ a p̄ho p̄uēnt. Sed Pe. h̄is. ordiat ista mēbra.

Tractatus

h3 malidēz pueictiā. mō h3 mēbz īngi pueit cū p^o. q^o. q^o. q^o. illa p
Arguit Hoc albū d^r de pietate qd ē ei^o s^obiectū. g^o. iūgit
male poit p^o ex^o q^ori mēbz. D^oz lēz h^o albū di
cat de s^obie^o īnhelōis nō tū d^r de s^obiecto capiēdo s^obiectūz p^o in
fiori. Et qū d^r hoc albūz d^r de sorte. s3 sortes ē inferius. g^o hoc
albūz d^r de inferiori. D^om q^o lēz hoc album dicat de illo qd est
inferi^o respectu hominis nō tamē est inferius respectu sui.

Quando alterz de altero pre

Hic p^oter d^rminat de t^oio aūp^odicamēto in g^one qd est regula. et
diuidit illa p^o in duas s^om q^o duas poit regulas. P^oia ē qū alte
ruz de al^o p^odicat vt de s^obiecto. i. qū sup^o p^odicat de inferiore. q^o/
cūq^o de eo qd p^odicat dicūf. i. qūq^o p^odicat de illo sup^oiori et de s^ob
iecto. i. de inferiore illi^o sup^oioris p^odicat vt h^o est aial al^o ē suba
g^o h^o ē s^oba. Et rō ordiē ē q^o diuifio īmediate p^ocedēs valz ab co
gnoscēdū diuifitatē q^o ponūf in diuerf p^odicamēt^o. 7 regula valet
ad p^ognoscēdū ordiēz illoz q^ost^o in eodē p^odicamēto s^om sub et su
pra s3 op^oet p^ous p^ognoscere diuifitatē illoz que sunt in diuer
fis p^odicamentis q^o ordiē illoz q^o sunt in eodē p^odicamēto.

Notādū In reglā d^r alterz 7 n^o aliū ad denotādūz
q^o illa q^o p^odicant p^o istā reglā nō differūt eēn
tial^o s3 actūtal^o. q^o differūt solūz scd^oz rōez. s3 al^ouz īportat di
uifitatē actūtalē. ergo poti^o ponit alterz q^o aliud qd īportat di
uifitatē eēntialē. Et al^oū est signūz p^oclāre duoz sed t^oer^o in
p^oma p^ote regule loq^otur de duob^o extremis p^opōnis q^ob^o alteruz de
eltero d^r. sed aliud nō est tale signum p^oarticulare

Arguit Non sequit^o p^oter regulā sortes est homo 7 h^o est
species. ergo sortes est species. q^o p^omisit sunt ve
re et conclusio falsa. Dicendūz q^o scdā p^opositio non est eff^o
tialis qd tū requiritur Unde due requirunt p^oditōes ad v^oitatez
hui^o regle. Una ē q^o p^oma p^opō sit d^ricā 7 ordinata sine sit eēntia
lis sine actūtal^o. q^o optz aliq^od sup^o p^odicari s^om ordiē alicu^o
p^odicabiliū. Alia ē q^o scdā p^opō sit eēnal^o 7 d^ricā q^ore n^o seq^ot h^o est
aial 7 aial ē ge^o. g^o h^o ē ge^o. Rō harū p^oditōm ē q^o d^r in reglā qū
alteraz de al^o p^odicat vt de s^obiecto. i. de inferiori sed talis p^oedi
catō est d^rirecta. Sed q^o scdā debet esse essentialis patet quia
equiualeat v^ol qd nō esset nisi p^oedicatio. est; vniuersal^o. Sed q^o

Tercius

equiualeat vniuersali. patet qz argumentū istius regule. p̄tuali ē in tercio mō prime figure et reducitur actuali ad debitā formam. qñ sc̄da fit p̄ia. s̄z maior in d̄arij debet esse v̄lis. ergo etiā sc̄da h̄ erit v̄lis aut q̄ nō repugnat eam eē vniuersalem.

Ad Dicendo hō est albus et albū ē qualitas. ergo hō ē quali-
tas obseruatur p̄dictōes p̄dicte et tñ nō sequitur. Dm q̄ ad
regulā requirit q̄ termi debent vniuniformiter teneri et eodē mō in
p̄ma et in sc̄da p̄pone. sed albū hic nō capis eodē mō qz in p̄ma
copulat et in sc̄da supponit. Et similiter dicendū est ad istō hō
est albus albū est actus. vel dicendū ad p̄mū q̄ sc̄da est falsa. qz
album nō est qualitas sed quale.

Querit Utrū ista regula posset extendi ad qualescūqz p̄-
dicatōes. s̄. essentielles et actuales affirmatiuas.
et negatiuas. Dm q̄ sic ei tūc p̄ illā p̄iculā de subiecto debet so-
lū intelligi subiectū p̄pōnis. sed tūc due obseruade sunt p̄dictōes
Prima. q̄ prima p̄positio sit affirmatiua. et ideo nō sequit Jo.
nō est azin. azin. est aīal. ergo iohes nō est animal. Et rō h̄ p̄di-
tionis est qz argumentū factū p̄ hanc regulā reducitur ad p̄mā si/
guram p̄ solam trāsp̄ositionē premissaz. sed minore exēte nega-
tiua in p̄ia figura nihil sequit. Sc̄da q̄ sc̄da p̄pō sit formalit.
vel equalēter v̄lis quare nō sequit ethiops est homo et homo ē
albus. ergo ethiops est albus. rō patet ex dictis.

Querit Utrū argumentū factū p̄ istā regulā sit forma
lis p̄ntia vel materialis. Rndet q̄ ē materia-
lis quia nō tenet in oībus terminis p̄similibus p̄simi forma ar-
guendi retenta vt hic nō valet sortes ē hō et hō ē sp̄s. g. sortes
est sp̄s ibi em̄ est filis forma cū argumēto qd̄ circa regulā poni-
tur et tñ nō valet. s̄z p̄t reduci ad p̄ntiam formale. s̄. ad p̄mā si/
guram cuiusmodi sunt formales p̄ntie. Neqz fundat ista regula
p̄prie argumētū nisi a remoto qz alias deberet poni in noua loy-
ca. sed ponit hic ad oīdendū ordinē eorū que sunt in vno p̄nto

Diuersorū generum et non

Posita prima regula que valet ad cognoscendū ordinē s̄m sub
et sup̄ illorū q̄ sūt in eodē p̄nto. hic p̄nter ponit sc̄dam q̄ valet ad
cognoscendū ea q̄ ponit in vno p̄dicamēto sic q̄ nō in alio. i. v̄z
ad p̄noscendū imp̄m̄tionē p̄dicamētorū eo q̄ eēntie p̄dicamētorū

Tractatus.

sunt impmiete. Et dicitur quod diuisio generum et non subalternatum per se
 rati diuisio est species et diuersitas. ut aliter et scia sunt diuisa genera et hinc diuer-
 sas species et differentias. Tunc genera subalternatum posita sunt illa
 que sic se habent quod unum ponitur sub alio in recta linea predicamentali et hoc
 specialiter loquendo. scilicet generaliter loquendo genera subalternatum posita
 sunt que sic se habent quod unum ponitur sub alio vel alio sub uno scio. ut aliter
 et plura continentur sub uno scio. scilicet sub corpore. Tunc suba corpore corpore
 aiatu. aliter et plura sunt genera subalternatum posita. et in predicamento
 qualitate sunt qualitas habitus et scia. Et genera non subalter-
 natum posita sunt illa que sic se habent quod unum non ponitur sub alio vel
 alio sub uno tercio. ut aliter et scia. quod aliter ponitur sub suba et scientia
 sub qualitate. Ratio regule est. quod quicquid sunt species generis infe-
 rioris. etiam sunt species generis superioris. et quicquid sunt diuersitas in-
 ferioris. etiam sunt diuersitas superioris. ergo per oppositum diuersorum gene-
 rum. et cetera. quod diuersitas principiorum arguit diuersitatem effecti-
 uum. scilicet genera sunt principia formalia specierum. igitur et cetera.

Arguitur Aial et scia sunt genera non subalternatum posita
 et tamen habent eandem diuersitatem scilicet rationale. Dicitur quod ha-
 bent eandem diuersitatem non uniuoce sed equiuoce. quod rationale est diuersitas diuisi-
 ua aial put id est est quod habens rationem. sed est scie diuersitas put constituit sci-
 entiam que est obiectiue de ente rationis vel dirigens rationem.

Arguitur Suba et quantitas sunt diuersa genera non sub-
 alternatum posita. et tamen corpus est species utriusque
 ergo regula est falsa. Dicitur quod corpus non est species sube et quantitatibus
 uniuoce sed equiuoce. nam corpus put est species sube capis pro suba
 corporea que nata est suscipere tres dimensiones. scilicet put importat illam
 trinam dimensionem. scilicet longitudinem. latitudinem. et profunditatem. sic
 est species quantitatibus et mensuratibam primo modo sumpta.

Arguitur Intellectus est una diuersitas hominis et angeli que non continentur
 sub eodem genere. quod homo continetur sub corpore. et angelus
 sub a incorporea. Dicitur quod intellectus non reperitur equaliter in homine et in angelo.
 nec sunt intellectus hominis et angeli in equali gradu perfectionis cum intellectus
 angeli sit essentialiter perfectior intellectu hominis. id est intellectuui de ipso analo-
 gice et non uniuoce predicatur. unde homo proprie est rationatiuus. et angelus intelle-
 ctuius quod homo intelligit cum discursu. scilicet angelus intelligit simpliciter intuitu

Arguitur Qualitas et relatio sunt diuisa genera et tamen habent eam-
 dem speciem. probatur. quod habent scientiam. quod scia est species qualita-

ris cū sit habitus et etiā relatiōis. qz dī scia scibilis scia Rñt q sciētia capī duplr. Uno? p significato put noiat habitū quēdā siue qualitātē difficulter mobilē a suo subiecto. et sic est in pdicamento qualitatis. Alio? p suo pnotatu put cōnotat respectū ad suū scibile. et sic est in pdicamento relatiōis.

Eorū que secūdū nullā com

Postqz Pe. hyl. definitiuit de septē anpredicamentis. h pnt definiat de veris pdicamentis et pmo in generali. scdo in speciali ibi. his visis. Et dī pmo eorū que sū nullā cōplexionē dicūt. i. dicibilia incōplexorū singulū eorū aut sciat s bām. aut q litatez. aut quantitatē. et. Un ista diuisiō nō ē anpredicamentalis. qz nō pce dīr definitiōz verorū pdicamentorū. sz h incipit definitiō de veris pdicamentis diuidēdo et exemplificādo de vnoqz in generali.

Notandū Dicibile incōplexū accipit dupliciter. Uno? p omī illo qd p vocē incōplexaz significat. et isto mō nō capī h. qz mltā s dicibilia illo mō incōplexa. vt s chimera et entia rōis q nō ponūt in pdicamentis Alio? capī spēalr solū p dicibili incōplexo ordiabili i genē et illo mō h diuidit. Et dī in illa diuisiōe singulū aut s subāz et nō est ad denotandū q iperes a dextra ppe n s i pdicamento. sz res pcepte p voces significare. qz oēs res ad extra s singlares sz singlaria p se nō ponūt in pntis. Et nude voces n s i pnto. qz alias sufficeret vnū pdicamentū cū omīs voces sint in scia spē q litaris.

Notandū Quatuor pdicōes requirunt ad h q aliqd sit ordinabile i pdicamento. et sumunt ex anpredicamentis. Prima ē q sit qd incōplexū et h p cognosci p pma diuisiōe et p diffiniciōz equorū. qz plexū n s car re vna. sz s m et diuisas ptes ponit in diuisis pntis vl in diuersis locis eiusdē coordinatiōis. Secda ē. q dī significare vle vl pculare vt hēt ex scda diuisiōe. et p h excludit q nullo genē pdicamentali claudis. qz nō ē vle vl pculare vt h sumunt. Tercia ē q sit ens extra aiām et hoc itez hēt ex scda diuisiōe anpredicamentali qz ibi dī eorū q s et n eorū q dicuntur. et ppter h chimera et silia nō ponūt in pntis. Quarta ē q dī esse limitate nature. et h hāetur p diffiniciōz equorū et etiā p scdaz reglam anpredicamentale qre excludit trāscēdētia. sz ens res aliqd vnū vtz bonū q

Tractatus.

non ponitur in predicamento. quia predicamentum dicitur a predicato. et a verbo metior. quasi mensura predicati. quia predicamentum est mensura omnium illorum quae ponuntur in illa coordinacione quod non conuenit transcendentibus.

Arguitur Omnis bona diuisio dicitur esse bimebris. sed ista non est bimebris. ergo non est bona. Dicitur quod maior non est species vera sed omnis diuisio generis per suas diuisiones prias erit bimebris. sed ista non est diuisio generis. sed entis. modo ens non est genus. Ut solus contra dicitur. quod quicquid ista diuisio non est bimebris. tamen est reducibilis ad bimebram. et reductio patet per sufficientiam quam secundum sanctum Thomam potest sic sumi. Nam predicamenta distinguuntur penes diuersos modos predicandi generalis sumos de prima substantia. vel quod illud quod predicatur de prima substantia est de cunctis primae substantiae aut non. si primum sic est substantia. si secundum hoc est dupliciter. quia vel consequitur principia intrinseca primae substantiae cui inhaeret aut extrinsece. primum denominatur. Si primum hoc est simpliciter. vel inhaeret sibi gratia materie. et sic est quantitas. vel gratia forme. et sic est qualitas. aut totum compositum. et sic est ad aliquid. Si ipsam substantiam extrinsece denotat hoc est dupliciter. vel talis denotatio specialiter reperitur in hominibus et sic est habitus. aut generaliter in omnibus rebus hoc est dupliciter. vel talis denotatio sumitur a causa vel a mensura. Si a causa hoc est dupliciter. vel sumitur a causa efficiente in ordine ad suum effectum. et sic est passio. vel ab effectu cause efficientis in ordine ad suam causam. et sic est actio. Si a mensura. hoc est dupliciter. vel a re et sic est quando. vel a loco. hoc est dupliciter. vel denotat rem absolute in loco. et sic est ubi. aut denotat rem in loco in ordine ad totum et ad locum. et sic est situs. Et datur illa sufficientia penes ipsam causam efficientem tamen sub qua operatur finis. sed a causa materiali et formali non sumuntur alia predicamenta. quia ille due cause sunt intrinsece et effectus illarum causarum non distinguuntur ab ipsis.

Unde exempla omnium predicamentorum patent in his personis
ubi quantitas actio qualitas quoniam
In campo magno pugnabat fortiter olim
ad aliquid substantia situs passio habitus
Filius Arnolphi stans et calefactus in armis.

Arguitur Est tamen unum predicamentum subiectum. ergo et erit tamen unum predicamentum accidentis. Teneat consequentia. quia sicut substantia est ens per se sic accidentis est alteri inherens. Dicendum quod non est simile. quia subiectum habent se uniuoce ad omnes substantias et uno modo. sed accidentis ducitur suis inferioribus eque uoce et multis

Tercius

modis. Sz dicēda tot modis dī vnū oppositorū q̄t modis et re/
liquū. si g^o ē vnū pdicamentū sbe. sicut et vnū pdicamentū acci/
dēt. Dm q̄ illa regla topica intelligit de ill' opposit' que oppo/
nūt spēali oppōe. mō sba z accis opponūt genēali oppōe z cō/

Arguit Est tū vnū pⁿ oim rez vt dē. g^o erit sula
tū vnū pdicamentū. Lz pⁿa ab equalitib'. qz
pdicamentū z pⁿ idē sū. Dm q̄ duplx ē pⁿ s. effectū siue ex/
trinsecū z formale siue intrinsecū. iā sū multa pⁿcipia formalia
et intrinseca sicut sunt pdicamenta. sz est tū vnū pⁿcipiū effectū
p^mū sz dē vt assumpsit argumentū.

Arguit Sūt tū tria pⁿcipia formalia z intrinseca re/
rū. g^o erūt tū tria pdicamenta. Dm q̄ lz sū tū
tria pⁿcipia intrinseca rerū extra aiām sunt tū. x. ipaz fm q̄ pⁿ
noscūt pⁿ rōez z illa sunt. x. pdicamenta. Sz buridan^o ponit vn/
decimū. z vndecimū vocat pdicamentū signū in quo ponūtur secun/
de intentōes entia rōis z sincathegrāmata. Sz hoc pdicamentū
fm vītate nō est ponendū. qz esse in pdicamento conuenit reb' con/
ceptis z illis q̄ immediate habent fundamētū in re z que ordina/
ri possunt z non est illoz que solum a ratōne dependent.

Arguit Sūt tū q̄ttuor pdicata. g^o erūt tū q̄ttuor p/
dicamenta. qz pdicamentū z pdicatu idē sunt.
Rūdet q̄ lz pdicamentū z pdicatu sū idē fm rē. Dm tū fm ra/
tiōe. qz alia ē rō pdicati z pdicamēti. qz pdicata distinguūt pe/
nes diūlos modos inherendi. sz pdicamenta distinguūt penes di/
uersos modos pdicādi de pⁿa sba vt patuit sup.

Is visis dicēdū est de

Postq̄ Pe. hys. dēmiat de pdicamēt' in generali. sz
dnt dēmiat de ipis in spēali. z pⁿo de sba. Rō illi^o est.
qz causa ē an causatū. sz sba ē causa oim pdicamētoz in triplici
genē cāe. sz efficiēt' materialis in q̄ z final'. z nō in genē cāe for/
malis. qz effect^o formal' real' ē idē cū sua cā. sz accia distinguūt
real' a sba. igr. Alia cā. qz fm Arst^o vij^o metaph. sba ē an acci/
dēs natā tpe z diffinicoe. natūa qz natūal' p̄ntelligūt sbe anq̄
possim^o intelligē accia. tpe. qz aliq̄ ē suba q̄ fuit an ome tps. vt
dē. diffinicoe. qz suba diffinit p se in pⁿio suo genē absq̄ acci/
dēte. vt hō ē al' rōnale. sz accis diffinit p additamentū. hō ē p suū

Tractatus

subiectū. Tercia cā ē. qz substātia ē vnū cōe sbeīm oīm accētū. ergo etī oīa pcedit. Et possz addi q̄rta q̄ ē loycal. qz p̄dicamēta ordināf s̄m digniorē modū p̄dicādi de p̄ma sba. sed substātia h̄z dignissimū modū p̄dicādi de ip̄a. qz p̄dicat in qd cēntialit. alia s̄o denotatiue z accētāl. Et p̄mo diuidit substātiā in p̄mā z scdā q̄ est diuisio analogi in sua analogata. qz sbā diuidit vt dī a substēdo accētib⁹ qd p̄p̄ cōueit p̄mis substātijs.

Arguit Om̄e vniocū ē p̄p̄ diffiniendū qz diuidendū s̄z substātia ē vniocū. qz ē vnū gen⁹ generalis/ simū. q̄ p̄p̄ dīz diffiniri. Ddm q̄ om̄e vniocū inq̄tū vniocū ē p̄p̄ diffiniendū qz diuidendū. s̄z vniocū analogice sumptuz p̄p̄ est diuidendū qz diffiniendū. substātia at̄ nō accipit h̄ vni/ uoce s̄z analogice. vn substātia cap̄ s̄b mōis. Vno⁹ vt dī a sub stātiādo. z substātiare ē subām alicui dare. z sic dīe s̄z substātie z ē analogū qz p̄p̄ dī de scdā substātia qz d̄ p̄ma. Alio⁹ dī a sub stādo accētib⁹ z sic itez ē analogū. qz p̄p̄ oueit p̄mis z p̄ postēi⁹ et ex p̄nti scdīs. Tercō mō dī a per se essendo. id est substēdo. z sic est qd vniocū. z h̄ mō p̄us dēteret diffiniri si puenient possz s̄z qz est generalissimū diffinitio sibi non puenit.

Arguit Analogū nō p̄t esse gen⁹. s̄z substātia ē qd dām analogū. q̄ nō p̄t eē gen⁹. Ddm q̄ illa analogia nō ip̄edit subām eē gen⁹. qz ē analogia solū ex p̄t illi⁹ a q̄ nomē ip̄onit z solū oueit sibi ex p̄t act⁹ p̄nti q̄ act⁹ dī substare vl sub stātiare vt patuit. P̄o q̄ notādū q̄ substātia cap̄ t̄plr. vno⁹ p̄ illo qd nō ē accētū. z sic diuidit in materiā formā z in totū cō/ positū. Alio⁹ cap̄ inq̄tū ē cōe subiectū oīm accētū. z sic h̄ di/ uidit in p̄mā z scdā. Tercō mō cap̄ p̄t ē gen⁹ generalissimū z sic diuidit in corporeā z in incorporeā. Et p̄ h̄ soluit argumētū q̄ sic arguit. substātia diuidit in corporeā z in incorporeā. et etiā diuidit in materiā formā z totū ppositū. ergo male diui dit hic in p̄mā z scdā. Ddm q̄ hoc est diuersimode.

Arguit Scdā sbā ē cā p̄me sbe. q̄ sbā p̄p̄ dī de scdā qz de p̄ia. Dd̄z q̄ scdā sbā ē cā p̄me q̄tū ad eēnam z sic etī ē p̄ior p̄ia. qz scdā sbā dat p̄me eēntiā suā. s̄z q̄tū ad accētū substādi. qz ille p̄ p̄p̄ cōueit p̄me. s̄z isto mō h̄ diuidit

Arguit Aliq̄ ē substātia scia l̄ q̄rta. q̄ ista diuisio ē in/ sufficiēs. Alijs p̄z in arboze Porphiriana vbi

Tercius

fortes est pma sba hō scda al' rōnale tertia z sic de alijs. Dm q' mltre st' pme sube z mltre scde. sz ex hoc nō seqt q' sit aliq' scia l' q' rta q' quis vna mag' substat q' alia. nā ois sba vl' substat accñti/ b' pmo z p se z imediate. z sic ē prima sba. vl' ex pñti z secundario z sic ē scda. Et qñ dī al' nō secūdo substat sed tercio. quia mediāte spē spēalissima. Dm lz nō substat scdo in ordine sub stādi tñ substat secundario z ex pñti z hoc sufficit.

Arguit Diuisio dz euacuare totā naturā diuisi. sz ista nō ē hmoi. g nō ē bona. Mior pbat. qz reus ē sba z tñ nō ē pma neqz scda. Dm q' sba capī duplr. Uno? pro omi eo qd ē accñs. z sic x' est sba. Alio? capī p ente limita te nature. z sic nō est sba. z isto mō ponit hic diuisum.

Arguit Partes subaz sūt sube z tñ nō st' pme neqz se/ cūde. Rñt q' quis nō st' pme neqz scde sube. ta mē st' reducibiles ad primas vl' secundas subas. qz si sunt pres scdaz subaz. tunc sunt reducibiles ad scdas subas. sed si st' par tes primaz subaz. tunc reducūt ad primas. Et quādo dicī materia prima est substantia z similiter forma substantialis vt āima rationalis. z tamen nec prima nec scda. igr zc. Dm q' ma teria z forma sunt indirecte reponibiles in pdicamento. sed hic diuidit sba que conuenit solū directe reponibilibus in predi camento sube.

Prima substantia ē que pro

Hic pñter diffinit pma sbaz duplici diffinicoe. Prima substā tia est que proprie principaliter z maxime substatē dicī. vt ali quis homo qd supponit pro sorte. z sic est indiuiduū suppositō ne. Et diffinit hic pma sba tāqz mēbrū diuidēs substātiā a substādo dicī qd optime significat p hoc qd dī substatē.

Arguit Ille pñcule ppe pñcipalr z maxime vidēt sig/ nificare idē. g ibi est nugatio Dm q' quis ille pñcule significāt idē. tñ nō referūt ad idē. sz ad diūsa. Nam dī pprie ad excludēdū accñā alia a quātitate. lz em vñ accñs substat alteri. tamen hoc non est prope vt hic albu est dulce. Di citur pñcipalr ad excludēdū scdas substantias que substant pprie accidentibus. vt homo currit tamen non pñcipalr. z si/ militer excludit quātitas. Et dicī maxime ad excludēdū spēs

Tractatus

specialissimas scđaz subaz que etiā pprie z pncipali multz sub
stant accntibz tamē nō maxime qz prime magis substāt. Etiaz
excludit generalis modus substādi oīm primaz substātiarū.
Et dz maxime exponi negatiue vt v3 quo nihil magis. qz si ex/
poneret affirmatiue diffinitio non verificaret de aliq pma suba

Arguit Nulla diffinitio dz cōuenire alteri a diffinito.
sz ista pma diffinitio pueit alteri. g nō est bona.
Adior pr3. qz pueit matie pme q n ē sba sz ps sbe. Dōm q qz/
uis matia pma pprie z pncipali z matie substāt forme sbali nō
tñ substāt accntibz z excludit p q qd refert subaz directe reponi/
bilē in pnto. sz matia pma ē ps spci z reducitur ad spēm. sz spēs ē
scđa sba. g materia dz reduci ad scđam subam.

Arguit Terra substāt oibz alijs. g est pma sba. Dōm q
fra matie substāt fm sitū locale. non tñ fm pre/
dicatōez z ordinē pdicamētalē. qz hec fra pl^o substāt qz fra. Etia
substāt cap^r hic put idē est qd subici supioribz z subec accnti/
bz qz sbiectū ihesūis qd n pueit tpe p respectū ad supiora elemta

Vel prima substātia ē que
hic ponit scđaz diffinitōez pme sube. dicēs. Prima sba ē q ne
qz in subiecto est neqz de subiecto dī. vt aliqz hō.

Arguit Nulla bona diffinitio dz dari p negatōz. sz ista
ē hmoi. g zc. Dōm q nulla bona diffinitio debz
ē pure negatiua nisi sub pccis negatiuis intelligat affirmatiue
sicut fit h. qz p istā pcciaz neqz dī de sbiecto intelligit q prima
sba ē vltia in actu natie. sz p h qd dī neqz ē in sbiecto intelligit
q ē ens p se sbistēs. Etia illa diffinitio nō dat p puras pccu/
las negatiuas. qz h ponit q z refert subam sup^r diuisam. z p h
excludit a diffinitōe chimera z alia ficta. Et explicat Pe. hyl.
p indiuidua vaga vt aliqz hō aliqz bōs. qz illa cadūt sb arte sz
indiuidua definita sz ifita. z infinita sz ab arte rliqnda. et sz cor/
ruptibilia z variabilia. sz indiuidua vaga sp manet sic spēs qz i

Al Diffinitio ē vliū p^o posterioz. sz pma sba nō ē cludūt
vle. g nō pōt diffiniri. Dōm q pma sba cap^r duplr. Uno
mō absolute p ista re significata p pma sbaz vt sortes plato. et
sic pma suba n pōt diffiniri. Alio^o vt stat sub scđa intēdōe p quā
cūloq^r mod^o sbstādi oīz pma z sbaz z sic ē qdāmō vle z diffit

Querit Utrū prima suba hēat h̄ q̄ nō dīr de subiecto. nec ē in subiecto respectu eiusdē. Rñt q̄ nō. s̄z grā diuersoz. q̄z nō dīr de subiecto eo q̄ est p̄ia. 7 nō est in subiecto eo q̄ est suba. q̄z suba nō est in subiecto sed acc̄s.

Secūde substātie sunt spe

Hic p̄nt p̄oir diffinicoz scde sbe. Dicēs. q̄ scde sbe s̄t spēs 7 h̄a rā specterum genēa in q̄b̄ s̄t p̄me sbe. vt hō al. in q̄ diffinicoe 7 d̄z capi nō copulatiue s̄z diffinictiue. q̄z alas hō n̄ ēē scda sba q̄z nō ē spēs 7 gen⁹. Et vult diffi⁹ p̄is q̄ genera v̄l spēs x̄ p̄di. cānto sube dicūt scde sube. s̄z subal' d̄ia nō ē scda sba s̄z s̄z redu cibit ad ipam. q̄z si s̄nt d̄ie generice tūc debent reduci ad genēa. et si specificē tūc debent reduci ad spēs specialissimas.

Arguit Scde sube sunt in primis. ergo non ecōtra. te. ner oīa. q̄z idē non est in illo qd̄ est in ipso. Dicendū q̄ hoc non est incōueniens s̄m diuersuz modū essendi in. q̄z prime sube sunt in secundis potentialiter penes terciū modū essendi in. sicut inferiora in superioribus. sed scde sunt in primis penes quartū modū dantes ipis esse actualiter.

Arguit De rōe sbe ē q̄ nō d̄z alteri iesse. s̄z genera 7 species in sunt primis subijs. q̄ nō s̄t sbe. Maior p̄z. q̄z p̄ h̄ dīr ab acc̄te. D̄m q̄ de rōe substātie ē q̄ nō d̄z alēi inesse sicut acc̄s inest suo sbeo. 7 sic etiā scde substātie non sunt in primis. sed sicut sup̄ius eēntiale in suo inferiori.

Arguit Illud ē p̄us altero qd̄ dat sibi esse. sed scde substātie dant primis substātijs esse. q̄ scde debent dici prime. D̄m ad maiore q̄ scde sbe dāt p̄mis substātijs eē eēntiale. s̄z p̄me substātie dāt scdis eē actual' ex̄tie. 7 ab illo esse dicūtur prime substātie p̄me. Et ab illo et̄ h̄nt q̄ p̄pe principa liter 7 maxime substant ipis acc̄tibz.

Omnia eoz que dicuntur.

Hic ponit notabile p̄ qd̄ declarat p̄dictas diffinicoes q̄ ērt manifeste ex his q̄ dicūt q̄re p̄oir istā diuisioz trimēbrē. Eoz q̄ dī cūt de sbeo oīa p̄dicāt noīe 7 rōe. vt hō p̄dicat d̄ sorte 7 plarōe. 7 cap̄ h̄ sbeū p̄ inferiori. Eoz hō que s̄t in subiecto in p̄ibus

Tractatus

quidem neque nomen neque ratio predicat de sebo. i. inferiori. ut hec albedo
habet albu. In alijs vero nihil prohibet non predicari de sebo. roes vero pre-
dicari de sebo secundum inhesionis est impossibile. ut albu predicat de sebo. ro
vero albi nunc de sebo predicat. quia predicari roe est predicari essentialiter. sed
accidentia non sunt de essentia suorum subiectorum

Arguitur Sicut in genere generalissimo accepta est secunda subar-
gumti non predicat nomine roe de primis. quia non habet roem.
Dicitur. quibus non habeat rationem additivam. habet tamen aliquam notificationem
ut scilicet ens per se existens. Ut dicitur. quod ratio capit habet per essentiam scata per non
et non per diffusionem essentiali. quia multa dicitur de subiecto quod non habet diffini-
tionem essentiali. ut dicitur subales. sed tamen predicat roe. i. essentialiter

Arguitur De quibus predicat diffinitum. de eodem etiam predicat
diffinitum. si ergo albu predicat de aliquo sebo. ut paries est
albus. etiam ratio albi debet predicari de illo sebo. ut pies est coloratus. colo-
re disgregatio visus. Dicitur. quod ratio albi predicat de sebo accidentaliter. sed
non essentialiter. quod habet predicari roe. Etiam dicitur. quod argumentum falsum presuppo-
nit. scilicet quod albu habeat diffusionem. quia soli species est diffinitum. sed albu non est
species cum per se non sit in predicamento. igitur.

Notandum Quod ex ista divisione infert philosophus. quod omnia alia
dicitur de primis substantiis. aut sunt in ipsis.
Tunc sic arguitur ad probationem diffusionis proprie sube. illa de quibus omnia
alia predicantur aut in eis sunt. proprie principaliter et maxime substantiare dicitur.
sed proprie sube sunt homini. igitur. Ex quo ulterius infert correlarie. quod non exenti-
bus primis substantiis impossibile est aliquid aliorum remanere. cum sensus
est. si non sint proprie sube impossibile est aliquid remanere aliorum. scilicet quod dicitur de
ipsis aut sunt in ipsis. Et debet non capi negativer. quia vix nullis existibus
primis substantiis. etc.

Arguitur Ad destructionem posterioris non sequitur destructio
prioris. imo magis est. sed proprie sube sunt posteriores
secunda substantiis. ergo secunda sube non destruit ad destructionem priorum. Ma-
ior probatur. quia prius non dependet a posteriori. preterea secunda sube sunt vltima
sed vltima est incorruptibile et perpetua. igitur. Dicitur. ad primum quod duplex est
esse. scilicet reale. et illud esse non habet secunda sube nisi in primis. et sic correla-
tium est verum. neque ut sic priora suba est posterior secunda. quia dicitur Gilbertus per.
quod natura producit singulare producit sicut vltima. Aliud est esse intelligibile
quod. scilicet res habet apud intellectum. et tale esse manet destructis singularibus
sed istud non intelligit Aristoteles. deinde suum. Ut dicitur. quod prime sube quod ad

actū substādi sunt pōres sedis substātijs. lz q̄tū ad actū eēndi
sint posteriores. Ad scdm ddm q̄ lz vlt p se nō sit corruptibile
pur corruptibile noiat actū. tū corruptū ad corruptōez singula
rū p accūs. sicut etiā generat. Et nedū corruptū q̄ ad eē q̄ntie.
sed etiā q̄ ad esse eēntie si idiūduā corrupant.

Secūday substātiay spēs.

Hic ponit nōbile p qd declarat diffinitōz sede sbe oñdēs drāz
genēz r spēz q̄tū ad actū substādi. di. Q̄ seday sbay spēs ē ma
gis sba q̄ gen. Cui assignāt due rōes. pma ē qz seday sbay il
la ē magi sba q̄ ppinqor ē pme sbe. lz spēs ē ppinqor pme sbe
q̄ gen. g ē magi sba q̄ gen. Scda rō qz seday sbay illa ē ma
gis sba q̄ plib. sstat lz spēs plib. sstat q̄ gen. g spēs ē magis
sba q̄ gen. Minor pbat. qz q̄buscūqz substat gen. eisdē sub
stat spēs. r cū h spēs substat generi.

Si sba nō suscipit magi r min. vtz i q̄nta ppetate. g vna
sba nō ē magi sba q̄ alia. Dd. q̄ sba capit duplr. Uno
q̄tū ad suū eē p pū qd ē eē p se. vt dī a p se eēndo. r sic vna nō
dī magi sba q̄ alia. nec suscipit magi r minus. Alio mō capit
q̄tū ad actū substādi. r h mō vna ē magi sba q̄ alia

Si gen. r spēs sū vñ r idē. g spēs nō ē ppinqor pme sbe
q̄ gen. lz pma qz pōritas cadit iter disticta r diūsa
Dd. q̄ spēs eē ppinqor pme sbe q̄ gen. p̄telligi duplr. vno
q̄ sit ppinqor sibi in eē nature. r sic ē falsū. qz sū vñ eēntialr r
sū actu sū. Alio q̄tū ad modū eēndi r substādi accūtib. r h
spēs ppinqor ē pme sbe q̄ gen. Un gen. hz eē idēminatū et
p̄fusiū. spēs sū hz eē dēminatū p drāz nō sū nūm lz sū spēm
lz pma sba hz eē dēminatū sū nūm. r sic q̄tū ad istū modū eēn
di spēs ē ppinqor pme sbe q̄ gen. Ul dd. q̄uis spēs r gen. sū
idē sū r dīnt tū rōz q̄tū ad mō substādi r sic p̄cedit alterz

Si gen. ē ppinqor pme sbe q̄ spēs. pbat qz sortes sū na
turā pus ē al q̄ hō. Dd. q̄ ad viā generatōis gen. ē ppi
q̄us pme sbe q̄ spēs. qz sortes ē pus al q̄ hō. lz via pfectōis r
simplr r q̄tū ad modū substādi alijs. tūc spēs ē ppinqor pme
sbe q̄ gen. qz tūc sortes pus ē hō q̄ aial

Si illa sba ē magi sba q̄ plib. substat. lz gen. plib. sub
stat q̄ spēs. g gen. ē magi sba q̄ spēs. Minor pbat. qz

Tractatus

aial. plib⁹ substat q³ hō. q³ substat oib⁹ accētib⁹ oīm suaz spēz
 sz nulla vna spēs substat tot accētib⁹. Dd. q³ gen⁹ bñ substat
 plib⁹ q³ tñ ad nūm eoz q³ b⁹ substat. sz q³ tñ ad modū substatū.
 tñc spēs plib⁹ substat q³ gen⁹. q³ spēs ē s⁹ b⁹ cñ accētū. z cū h⁹ ip
 s⁹ q³ sz gen⁹ nō substat spēs⁹. Vel dd. q³ illd nō d⁹ h⁹ mag⁹ sba
 q³ d⁹ plib⁹ substat. sz q³ d⁹ immediat⁹ substat q³ d⁹ p⁹ uerit spēs. Et q³ nō d⁹
 gen⁹ immediat⁹ substat suo supiori q³ spēs. Dd. lz imediate s⁹
 ster suo supiori nō tñ substat imediate alicui accētū.

Sz spēs spēalissime eq³liter

Hic declarat diffōz scōaz subaz penes p⁹ uenientā dī. q³ oēs spe
 cies spēalissime de genere sube dñr eq³lr sube. Cu⁹ rō ē. q³ ille sbe
 q³ eq³lr app⁹pinquāt ad p⁹ mā subam eq³lr hñt substat accētib⁹.
 et sic s⁹ eq³lr sbe. sz oēs spēs spēalissime eq³lr app⁹pinquāt ad p⁹
 mas subas. q³ imediate descēdit ab ip⁹ ad idiuuā. g³ spēs spe
 cialissime sunt eq³liter substatie.

Arguit Hō ē mag⁹ sba q³ asin⁹. g³ male d⁹ q³ spēs spēa
 lissime eq³lr sint sube. Añs pbat. q³ illd ē mag⁹
 sba q³ d⁹ plib⁹ substat. sz hō plib⁹ substat q³ asin⁹. Dd. q³ hō bñ
 plib⁹ substat q³ tñ ad nūm accētū. sz p⁹ p⁹ h⁹ nō d⁹ mag⁹ sba. q³
 ut dcm ē illa scōa sba d⁹ mag⁹ sba q³ immediat⁹ substat q³ mod⁹
 substatū eq³liter p⁹ uenit oibus spēbus.

Arguit Quātū ad modū substatū hō ē mag⁹ suba q³
 asin⁹. Probat. q³ hō ē p⁹fectior sba q³ asin⁹.
 Dd. q³ illa p⁹fectio nature nō arguit hōiem mag⁹ eē sba q³ asin⁹.
 nū. q³ lz vna spēs sit p⁹fectior q³ alia q³ tñ ad p⁹fectōz sue nate. z
 fm hoc dicat p⁹z. tñ q³ ad app⁹pinquōz p⁹me sbe oēs spēs spēa
 lissime dñr eq³lr substatie. et Aresto. d⁹ q³ sicut spēs spēalissime
 eq³lr s⁹ sbe. sicut etiā p⁹me sbe eq³lr s⁹ substatie.

Arguit Sortes mag⁹ substat q³ tñ ad actū substatū q³
 aliq³ hō. g³ vna p⁹ma suba ē mag⁹ suba q³ alia
 Añs pbat q³ q³ buscūq³ substat aliq³ hō eisdē substat sortes z
 cū h⁹ substat ip⁹ idiuuā vago. Dd. q³ illa p⁹dicatio ē ydēp⁹rica
 sortes ē aliq³ hō. q³ aliq³ hō nō p⁹dicat de sorte sicut supius de
 suo i⁹feriori. sz sicut idem p⁹dicat de seipso.

Arguit Ois substatia ē ens p⁹ se. sz gen⁹ z spēs nō s⁹ entia p⁹ se
 q³ hāet esse in alio. sz in p⁹mis substatūis. ergo nō sunt

Tercius

sube Dm q' h' gen' 2 sps sit in alio sicut supius in inferio /
ri. nō tñ sicut accns in subiecto.

Commune ē oī substantie

Postq. P. h. determinauit de suba qm ad ea q' sibi
essentiali pueniūt. Dic pñr terminat de e' ppetatib'
Et rō ordiē ē. qz eē substantiale rei pcedit ppetates ei' cū sit cā
illaz ppetatū. Et in nūo ponit sex ppetates q' patēt in hīs pñ
b'. Est pñ ppetatū q' ei sit iesse remotū. Uniuoce. s' h' aliqd. p
q' carere. Atqz magis. qz p' susceptibil' sit. qz tres prime sibi cō
ueniūt in ordine ad intētiōes rōnis. 2 tres vltime sibi insūt p'
esse nature 2 realit'. Et pmo ponit vñā ppetatē q' puenit oīb'
substantiis eā primis q' scōis. di. Cōe est oī sube in subiecto nō
eē. S3 q' ista ppetas puenit rā primis substantiis q' scōis p'z.
de primis p' diffinitōz eaz in q' dī. suba p'ia ē q' neqz ē in sbcto.
neqz de sbcto dī. De scōa pbat inductōe. 2 syllogismo v'z in ter
tu. Et h' inductō videat' insufficiēs. ē tñ bona. qz de singul' alijs
ad ē iudiciū. Aliter etiā pbat sic. qz eē in subiecto sicut accns ē
in sbcto. ē eē in alio rāqz sibi pueniēs post ei' ppletū eē. s3 scōe sb
statiē nō adueniūt primis post eaz eē ppletū. cū sint cause for/
males dātes eē formale primis substantiis. igit scōe sube nō sit in
sbcto. Ita ē ppetas nō ē p'ia q' rō mō. qz nō puenit soli sb
statiē. sed est p'ia scōo mō. qz puenit oī 2 nō soli. eo q' puenit
substantialib' differētijs

Arguit Propriū ē spēi. s3 suba nō ē spēs. q' suba nō h'z
p'p'riū. Maior p'z. qz fluit ex p'p'rijs spēi. sed
mior pbat. qz suba ē gen' generalissimū. Dō. q' q'uis suba nō
sit spēs capiēdo spēm p'ut distinguit' h' gen'. tñ ē spēs p'ut distin/
guīt' h' idiuiduū. Vel dō. q' p'p'riū capīt dupl'r. Uno' p' illo ac
cidēte qd fluit ex p'p'rijs spēi spēalissime. 2 sic suba nō h'z p'prie
tates. Alio' capīt p' oī accīte fluēte ex cōib' p'p'rijs siue sit ge
nericū siue specificū. 2 sic suba h'z p'prietates.

Arguit Dīe sbales sit sbē. q' ista ppetas nō puenit alijs
p' h' q' puenit dīctijs. Dō. q' suba accipit dupl'r
Uno' spēal'r 2 p'priet' p' illo qd ē suba r'p't' p' modū sbē s'm rē 2
modū s'il. 2 sic dīa nō ē sbā. Alio' capīt p' oī eo qd nō ē accns.
et sic dīa bñ ē suba. s3 capīt p' suba s'm rē 2 modū s'il. Vel dōz
q' h'z dīe sint sbē simplices nō in sbē sbē p'p'osite de qd' sit h' p'mo

Tractatus

Arguit Scde sube st sube. et tñ st in sbco. gñō ē cōe oī sube i sb
iecto nō ēē. Scda ps aūtis pbat. qz st in p̄mis. Dd. q
l3 scde sube st in p̄mis. nō tñ sicut accñs ē in subiecto.

Arguit Quicqd ē de diffinitōe alie? hñ nō d3 assignari p
p̄petatei. l3 ēē p se ē de diffinitōe sube. fm
cōiter diffinitōes eā. g. zc. Ddm q qd ē de diffinitōe qddi
tatiua z cēnali hñ nō d3 assignari p p̄petate. l3 nō ēē in sbco est de
diffinitōe descriptiua ipsi? sube. descriptio at dat p p̄petates

Arguit Nulla p̄petas d3 ēē negatiua. l3 ista ē hñmōi g
nō ē bona. Ddm. qz ista p̄petas sonat nega
tōz. tñ dat itelligē affirmatōez istā vicz. q suba h3 p se ēē. Uel
ddm q qz ista negatō ponit añ ēē fm sitū. tñ postponit fm
p̄structōez. qz d3 sic p̄strui ēē nō in subiecto ē cōe oī substantie. et
sic p̄petas est affirmatiua

Arguit Ista p̄petas puenit fictis. f. chimere z hirco/
ceruo. g. puenit alijs a suba. Añs pbat. qz ta
lia nō st in subiecto Ddm q ficta excludūt p hoc qd d3 ēē. qz
chimera nō ē. z sic excludūt p p̄mā p̄culā

Arguit Esse nō in sbco puenit alijs a sol. g. nō soli sb
Añs pbat. qz puenit albedi in sacro altaris. z
etiā rotunditati ei. Dd. q ēē nō in sbco puenit alijs a sba mira
culose z p̄ter naturā. Etiā talia accñā p se sbstātūt f̄m actū. l3 tñ
f̄m aptitudinē puenit eis i sbco ēē. mō ēē z nō i sbco actu z aptitu
die puenit sube. z sic capis hñ ēē. qz oīs p̄petas dr aptitudinē

Arguit Propriū ē sube ēē nō in sbco. g. male d3 hñ ei
ēē cōe. p̄nā t3 qz p̄priū z cōe opponūt. Añs p
bat ex dictis Ddm q ē p̄priū z cōe respcū dñsōz. nā d3 esse
cōe sube multiplicatē fm sup̄pōem p̄sonalē. z ē p̄priū sube p̄si
derari in cōi. z fm sup̄pōem simplicē

De secundis substantiis.

Hic ponit scdaz p̄petatē q solū scdis substantijs puenit. di. Qz
oib? scdis substantijs z dñtīs puenit vniuoce p̄dicari de p̄mis
Et qñ qñt. qñō ista p̄petas sit. p̄pā. dd. sb diffinitōe. qz vlt̄ referē
ad ea de qb? dat. z sic ē p̄pā qñt o? qz puenit oib? z sol scdis sbstā
tīs. aut referē ad ipsā subaz tñ. sic nullo ē p̄pā. qz nō puenit oī

ſbe n̄ em̄ p̄ueit p̄mis. etiā n̄ p̄ueit ſoli ſbe. q̄ p̄ueit d̄n̄t̄ijs eaz
Arguit Iſta p̄petas p̄uenit p̄p̄o q̄d p̄dicat̄ vniuoce vt
 p̄z p̄ Por. i. ca. de cōitatib⁹. 7 tñ nec ē ſuba nec
 drā ſcōe ſube. Dō. q̄ vniuoce p̄dicari capis̄ dupl̄. Uno mō cōi
 ter p̄ oī illo q̄d f̄m̄ vñ ſcatū p̄dicat̄ de mult̄. 7 ſic p̄tinet ſub ſe
 tenoiatiue p̄dicari. 7 ſic acc̄s̄ 7 p̄p̄riū bñ p̄dicat̄ vniuoce. Alio
 capis̄ min⁹ cōiter p̄ illo q̄d p̄dicat̄ vna rōe deſcriptiua. 7 ſic etiā
 p̄p̄riū dr̄ p̄dicari vniuoce. ſz n̄ acc̄s̄ 7 ſic d̄z itelligi q̄d dr̄ i p̄dica
 bilib⁹ gen⁹ ſp̄s drā 7 p̄p̄riū p̄dicat̄ vniuoce. acc̄s̄ ſcō tenoiā
 tiue. Tercio p̄p̄rie vt ſolū p̄uenit illi q̄d p̄dicat̄ ſm̄ vñ nō m̄
 et eādē rōem eēnalē. 7 h̄ mō nō p̄uenit p̄p̄o nec acc̄s̄. q̄ n̄ p̄di
 cat̄ ſm̄ vñ nōmē 7 eādē rōez eēntialē. ſz acc̄ntalē ex ſuis ſubie
 ctis. q̄z ſignificatū p̄ p̄p̄riū vñ acc̄s̄ nō eēntial̄ iſt ſuo ſbco. q̄
 re nō p̄dicant̄ vniuoce. vt h̄ loq̄mur de ipſo.

Arguit Illis nō p̄uenit vniuoce p̄dicari q̄ nō h̄nt rōz
 ſz dr̄ nō h̄nt rōz. q̄ nō p̄dicant̄ vniuoce. Dō.
 q̄uis drā nō h̄z rōz. i. diffiōnez q̄dditatiua 7 eēntialē: ē tñ p̄
 diffiōis q̄dditatiue 7 eēntialē. q̄libet p̄s p̄dicat̄ eēntial̄ r̄ de ſuo
 diffinito. Etiā drā h̄z notificatōz deſcriptiua q̄d ſufficit. Sed
 q̄ drā nō p̄t p̄dicari diffiōe q̄dditatiua 7 eēntial̄ p̄z. q̄z oīs dif
 finitō eēntial̄ 7 q̄dditatiua p̄ſtituit ex genē 7 drā. ſz ſi drā deſ
 ret diffiniri h̄ ſer̄et p̄ aliā drām. 7 ſic vna diffiniret p̄ aliā 7 illa
 iterz p̄ aliā. 7 ſic eē ibi p̄ceſſus in īfinitū q̄ ē ipſoſibilis.

Arguit Vniuoce p̄dicari p̄ueit acc̄ntib⁹. q̄ p̄ueit alijs
 a ſcōis ſbſtātijs 7 eaz d̄n̄t̄ijs. Tñs p̄baſ. q̄a
 albedo ē acc̄s̄ 7 p̄dicat̄ vniuoce. vt dō h̄ albedo ē albedo. Dō.
 q̄uis acc̄nta vniuoce p̄dicat̄ ex ſuis īferiorib⁹. nō tñ p̄dicat̄ vni
 uoce ex p̄mis ſubſtātijs. ſicut iſta p̄petas itelligit̄

Arguit P̄ria ſuba p̄dicat̄. ſz nō p̄dicat̄ eēquoce. g⁹ vni
 uoce. 7 p̄ p̄ns iſta p̄petas nō ſolū p̄ueit ſcōis
 ſubſtātijs. Dō. q̄ dupl̄ ē p̄dicatō. i. p̄p̄e d̄cā 7 ip̄p̄e d̄cā mō p̄
 ma ſuba bñ p̄dicat̄ ip̄p̄e d̄cā p̄dicatōe. q̄z ſolū p̄dicat̄ ex ſeipſa.
 ſz n̄ p̄ vniuoce 7 p̄p̄e d̄cā p̄dicatōe. de q̄ itelligi d̄z h̄ p̄petas.

Dis p̄ria ſubſtātia ſignifi.

Hic ponit terciā p̄petatē in q̄tria t̄agunt̄. Primū q̄ oīs p̄ma
 ſuba ſcō ſa h̄ aliq̄d. Scōz q̄ oīs ſcōa ſba videt̄ ſignificare h̄ aliq̄d

Tractatus

Et capit h videt vt expssiuū apparetie. Terciū q scda suba fi
 fr h aliqd sz pot' qle qd. Sz q pma suba significet h aliqd pz
 qz qcquid fr idiuuū z vnu nūo hoc fr hoc aliqd. sz oīs pma
 suba est hmoi. ergo. zc. Et ista ppetas qtu ad pma pculā est
 ppria ipsīs pms substantijs quarto mō. sed est ppria substan
 tie in cōi pmo modo

Arguit Prima suba est hoc aliqd. ergo nō significat
 hoc aliqd. pna tenet. qz idē nō significat seipz
 Dōm q pma sba capit duplr. Uno? p ipsa re significata. z sic
 est hoc aliqd Alio? capit p voce significatiua. z sic fr hoc aliqd
 Vel dōm q idē fm diuersas rōes significat seipm. vt pma sub
 stātia fm illud esse qd habet in intellectu significat seipaz. vt cē
 habet extra intellectu

Arguit Nec albedo fr hoc aliqd. z tū nō est pma suba
 pna ps assūpti pbat. qz fr hoc z fr aliqd. g.
 significat hoc aliqd: a diuisis ad pūcta Dōm q aliqd capit
 duplr. Uno? transcēdēter p omni eo qd nō est nihil. z sic h al
 bedo significat hoc z fr aliqd. Alio? speciatr p ente p se subsistē
 te. z illo mō hec albedo nō significat aliqd Pro q notandū.
 q tria requirunt ad hoc q aliqd significet hoc aliqd. Primo req
 ritur q significet rem singularē. quod notatur in illo pnoie h.
 et ergo nullum vle significat hoc aliqd. z sic hec albedo signifi
 cat hoc aliqd. Scdo requiritur q debet significare rem subsistentē
 per se. sic accūtia tam cōia qz ppria non significāt hoc aliqd. sed
 significant qle quid. Tercio requiritur q debet significare rem per
 fectam per se subsistentē. z ideo anima rōnalis a corpore separa
 ta non significat hoc aliquid. quia qm̄s due pme p ditiōes con
 ueniunt sibi. non tū terciā. Relinqtur ergo q solum pma substā
 tia significat hoc aliquid. quod habet a diuersis. Nam q signi
 ficat hoc habet a pncipio indiuiduatōis. z q significat aliqd ha
 bet a natura specifica. vl a suo superiori sub quo p̄tinetur. que si
 p̄lectantur faciunt hoc aliquid. Scda pcula est. q scda
 substantia videtur significare hoc aliquid. Et hoc sic patet. qā
 secūda substantia eodez modo appellat sicut pma. z ergo ppter
 similitudinē appellationis videtur significare hoc aliquid. si/
 cut pma. Etā sub appellationis figura exponit id est sub simili
 tudine nominationis que eodē modo puenit primis z secūdis.
 qz pma z secūda substantie eodem nomine nominant z intel/

figitur de noie noiato. qz idem significat. et nō de noie nomināre
qz illud ē aliud et aliud. Et ex scda pericula p̄t sumi argumētū ta
le. q̄cqd appellat h̄ aliqd significat hoc aliqd. sed scda sba appel
lat hoc aliqd. q̄ significat hoc aliqd. Maior ē nota. qz termin⁹
idē appellat qd̄ fr: sed minor p̄t ex textu p̄t et h̄. vbi d̄r sba ap
pellatōis figura. Et illud argumētū ver⁹ p̄cludit loq̄ndo de signi
ficatōe scdaria. qz si scda sba supponat p̄sonalir fr hoc aliqd. et
grā illi⁹ scdōis appellat h̄ aliqd. S̄z loq̄ndo de significatōe p̄
maria sic fr̄ q̄le qd̄. vt d̄t tertia pericula. i. qd̄ nō limitatū s̄z cōi
cabile p̄lib⁹. Vel scda sba vt sp̄s fr̄ q̄le qd̄. q̄le rōe d̄r et qd̄ rō
ne generis. Et s̄lly d̄r de generib⁹ subalternis. S̄z difficultas ē
de genere generalissimo qd̄ nō h̄z d̄rām cōstitutivā. sed posset di
ci q̄ p̄uatio d̄r in eo sumat loco q̄lis. et ens extra ponit p̄ qd̄. et
p̄ tātō d̄r significare quale qd̄. Un significare quale qd̄ ē p̄p̄iū
scdōis substantiis q̄rto mō. qz p̄ueit oib⁹ scdōis substantiis sol⁹ et sp̄

Arguit Album nō est scda substantia. et tñ significat q̄
le qd̄. qz significat qualitātē. q̄ quale. et signifi
cat qd̄. i. subiectū in q̄ est. Dōm q̄ accētia in p̄creto nō signifi
cant quale qd̄. sed solaz qualitātē. qz d̄t Aresto. nihil em̄ aliud
significat album q̄z qualitātē

Arguit Lōcretū accētū fr̄ duo q̄ nō solū q̄litatē. An̄s
p̄bat. qz fr̄ subiectū cui inheret. et forinā q̄ in
heret ipsi subiecto. Etia Aresto. vii. met̄ba. d̄t q̄ albū nō ē in ge
nere p̄pter duplex significatū. Dōz q̄ significare capit̄ dupl̄r
Uno⁹ p̄p̄e vt ē aliqd̄ ipoztare p̄ncipalr. et sic p̄cretū tm̄ vnū fr̄.
Alio⁹ cōiter p̄t extēdit se ad p̄significatū. et sic duo fr̄. et h̄ mō
intelligit Aresto. dictū suū qñ d̄t. q̄ albū nō ē in genere p̄p̄e d̄n
plex significatū. vñ accētia p̄creta p̄mo significāt q̄litas. et se
cūdario subiectū cui inheret. S̄z qd̄ d̄r in p̄dicamētis q̄ accē
tia p̄creta nō significāt q̄le qd̄. s̄z solū q̄litatē ibi significare ca
pit̄ p̄p̄e. put ē de p̄ncipali significato aliqd̄ ipoztare. et p̄ncipale
significatū accētū ē q̄litas. S̄z moderni dicūt q̄ accētia p̄creta
p̄mo significāt sua subiecta. et scdō q̄litas illis subiectis inherē
tes qd̄ ē falsū. qz oē accētis p̄cretū p̄mo fr̄ q̄litatē. et scdario cō
cernit subiectū. et q̄ d̄r p̄cretū a p̄creto. is. ere. qz p̄cernit suū sb
iectū et p̄p̄ie nō significat

Notandū Scda sba nō h̄z ab eodē q̄ fr̄ quale

Tractatus

qd. qz qd fecit quale hz h a dñtia. et q significat qd hz a genere
Vel pōt dici q fecit quale a forma que est cōicabil 7 q fecit qd
habet a substantia. Sed dicēs suba in genere generalissimo ca/
pra est secūda suba nō tñ significat quale qd. qz nō habet dñam
a qua habet secūda suba qd significat quale. Dñm quīs suba i
genere generalissimo capra nō hz dñam pñtutū hz tñ dñam
dimisiuā que dñia sufficit ad significare quale quid.

Substantie nihil est cōtra

Hic ponit quartā pprietatē sube que cōuenit sibi fm esse reale
Dicēs sube nihil ē cōtrariū. Et pōt ista pprietas pbari dupliciter
vno° inductiue sic hōi nihil ē pñariū. aīali nihil ē cōtrariū. s. oz
ti nihil est cōtrariū 7 sic de alijs. q nulli sube ē aliqd cōtrariū.
Alio° pbat qz subiecto cōtrariōz nihil ē cōtrariū pmo phisī. s.
suba ē subiectū pñariōz igit. Maior pz qz alias fieret pcessus
in infinitū in subiectis cū qdlibet cōtrariū sit in aliq subiecto.
Sed minor pbat p vltimā pprietatē sube vbi dī q ē suscepti
bilis pñiōz. Et pōt tercio sic pbari illud qd nō est in subiecto n
habet cōtrariū s. suba nō ē in subiecto. q nō hz pñiū. Maior p
batur p diffinitōz cōtrariōz s. minor pz p primā pprietatē.

Ar Quicqd ē susceptible cōtrariōz h natū ē habere pñiū
sed suba ē susceptible pñariōz vt dicit qñta pprietas.
ergo nata est habere cōtrariū. Dñm q vna suba nō cōtrariat al/
teri vt fortes hō bos nō cōtrariant sicut albū cōtrariat nigro. s.
suba est bene susceptible pñiōz in se. qz vna suba aliqn ē alba.
aliqn nigra. et sic in se habet cōtrariū. vñ aliud ē dicere hñe pñiū
7 ēē subiectū pñiōz qz hñe cōtrariū ē ēē alterz extremū cōtrariōz
sed esse subiectum cōtrariōz ē in se suscipe successiue cōtraria

Ar Sortes 7 plato inimici sunt sube 7 tñ cōtrariant. q sube
aliqd ē cōtrariū. Dñm quāuis cōtrariant cōtrarietate ho
sili nō tamē cōtrarietate formali de qua loquit pprietas.

Arguit Ignis 7 aqua sunt sube 7 tñ ignis cōtrariatur
aque. Secūda ps assumpti pz qz ignis ē cali
dus 7 siccus. et aq frigida 7 humida. mō caliditas 7 siccitas cō/
trariant frigiditati 7 humiditati. Dicendū quāuis ignis 7 aq p
riant p actiōz gñā suaz qñtati. nō tñ fm suas substantias. qz sub
stantia siue essentia ignis nunq cōtrariat substantie aque.

• Tercius

Arguit In vnoq; gñe est vna pma pñietas vt dñr pñio
phiscor s; sba ē ge^o sibi ē aliqd pñariū. Pre
terea pma pñcipia rez nafaliū s; pñaria z sūt sube ergo sube ē
aliqd pñariū. Dñm q; cōtrarietas capif duplicif. vno mō cōit
put extēdit se ad oppōem habit^o et pñuatōis. et ad oppōem du
az dñaz diuidētū vnū ge^o. z sic in vnoq; genere ē vna pma
cōtrarietas. Alio mō capitur pprie p repugnāt a duarū forma
ruz actiuaz et passiuaz succedētū sibi iūuicē i eodē sūiecto et sic
sube nihil est pñariū. Etā ad secūdū dicēdū ē q; ppe pñia pñci
pia nō sūt sube capiēdo subam p suba pñleta vt pñi ē diuisa et
in mēbris diffinita. s; solū reductiue sūt in pñdicamto sube.

Arguit Lota diffio pñarior pñet dñtūz oppositis
sic aiato z i aiato ergo pñariāt. Añs pbat qz s; s;
posite sub eodē genere zc. Dñm q; eis deficit terciā pñcula qz
eidē susceptibī vicissim nō insunt. nā hoc pñomē eidē demrāt.
eis cōpletū z in actu. sed dñtie opposice sic eidē nō insunt.

Arguit Ubicūq; est mot^o ibi ē pñarietas. pprie dic/
ta. s; in suba ē mot^o. s; pñarietas. Maior pñz
qz ois mot^o ē de cōtrario in cōtrariū. Maior pbat qz gñatio. et
corruptio sunt motus et sunt in pñdicamento sube. Dñm q; mo/
tus capif duplr. vno^o generaliter p exitu de terminūz
siue sit successiu^o siue instātane^o z sic generatio z corruptio sunt
mot^o. Alio^o capif spāl^r p exitu successiuo z sic dñr phis. v. phy.
q; in suba nō ē motus. Al^o dñm q; pñietas capif duplr. vno^o p
pñie. Alio mō general^r vt dictū est. sed ad motū sufficit pñarie/
tas cōiter dicta maxime qñ motus est in pprie dictus.

Arguit Quicqd corrupit a suo pñario corrupit s; sba
corrupit. s; a suo cōtrario corrupit. Dñm q; qz
qd corrupit a suo cōtrario corrupit capiēdo pñarietate genera/
liter p quacūq; repugnātia habitus et pñationis. s; capiēdo cō/
trarietate pprie s; p repugnantia duaz formarū vt patuit sic ma/
ior ē falsa. Pro q; notandū q; multis mōis pñr aliqd corrup/
pi. Pñio^o p absentia sue cāe vt lumē in aere corrupit p absentia
sol. Secdo p corruptōz sui subiecti vt albedo parietis corrupit
si subiectū. s; paries corrupit. Terci^o aliqd corrupit ex pñti ad
corruptōz alteri^o. z sic suba corrupit ad corruptōem actūs.
Quarto mō aliqd corrupit pñcipal^r et p se primo a suo cōtra

Tractatus

rio ut calidū agēs in frigidū corrūpit ipm. et sic nō corrūpit sba
Subā p se generat. g^o p se corrūpit. Tenet p̄na quia ille
mutatōes ambe terminant ad subā. Dōm q subā p se
generalr intelligit duplr. vnc^o sic q nulla p̄ua requirat dispō
ad introductionē alic^o forme subal^o z sic ē falsū Alio^o sic qz p̄ua
dispōne facta forma subalis p se ē termi^o gnatōis z sic ē vez

Sicut quicqd repitur in effectibus hoc etiā repitur in causis.
sz ista pprietas ē in effectibus subar scz actūtib^o. g etia^o
reputur in substantijs. Dōm ad maiore q quicqd pfectōis. et
dignitatis ē in effectibus hoc etiā repitur in causis vl^o formalr.
vel formalr. sz nō oportet quicqd ē in effectib^o formalr q hoc sit i
causis formalr. vñ in subā est virtus qua pducit p̄trarios effe/
ctus. Vel dōm q quicqd repitur in effectū vnino co alic^o cāc h
reputur in causa. sz nō quicqd repit in effectū equoco p̄fuit in cā
equiuoca. sicut in simili sol calefacit z tñ nō est formalr calid^o.

Substātia nō suscipit ma

Hic ponit quintā pprietatē sube di. q subā nō suscipit mag^o ne
q minus. Et rō ordinis illius pprietatis ad immediare deaz est
qz cā ē ante effectū. sz quarta pprietas ē cā q̄ntē. g quarta pcedit
quintā. Minor ptz qz habere p̄trariū ē cā susceptōis magis et
minus ergo p oppositū nō h̄re p̄trariū ē cā nō susceptōis magis
et minus. Cū susceptio magis catur p depuratōem p̄trarij a suo
p̄trario. z susceptio minus fit p admixtionē p̄trarij cū suo p̄rio
Sed diceret contraria nō p̄nt eidē inesse dōm q p̄traria nō p̄nt
eidē inesse fm eē intensum. tñ bñ fm esse remissum. Et potest
ista pprietas duplr pbari fm q dupliciter aliqd suscipit magis
et min^o vno^o p maiore depuratōem p̄trarij a p̄trario vl^o fm ma
iore p̄mixtionē p̄trarij cū p̄trario. sed sube nihil ē cōtrariū vt di
ctū est igitur. zc. Alio mō suscipit aliquid magis p maiore ra/
dicationē in subiecto. z suscipit minus p minore radicatōem in
subiecto sed substantia nō ē in subiecto. eo q cōe est omni sube.
i subiecto nō eē. g^o subā nō suscipit magis neqz min^o

Sicut prima subā ē magis subā qz secunda et inter secūdas spr.
cies est magis subā qz gen^o ergo substantia suscipit magis
z min^o. Dōm q vna subā q̄ntū ad actū substādi ē bñ magis subā
qz alia. tñ q̄ntū ad esse suū. p̄p̄riū qd est esse p se vna substātia nō

Tercius

Dicitur magis suba q̄ alia. q̄ vna substantia fm eē suū ppriū nōn intendit neq̄ remittit sicut actiua. q̄ albū q̄nq̄ ē magis albū z q̄nq̄ min⁹. Etia pprietas intelligit q̄ vna substantia nō ē magis substantia vno tpe q̄ alio. vt sortes nō ē magis sortes vno tpe q̄ alio. et sic nō est cōtra dicta.

Sr Vna suba pfectio z ē alia sicut hō pfectior ē azino. g⁹ vna suba ē magis suba q̄ alia. p̄ntia tenet q̄ illud ē magis substantia qd est pfecti⁹ suba. Dm q̄ vnā subam eē pfectior ē alia pōt intelligi dupl'r. vno⁹ inesse sube et sic vna nō ē pfectior alia. Alio mō inesse pprie nature et sic vna suba ē pfectior alia s̄ hoc nō sufficit ad susceptōz magis et min⁹ q̄ hnt fieri nō p aliqd ppriū s̄ p aliqd idē cōe qd pfecti⁹ z min⁹ pfecte a plurib⁹ p̄cipat

Arguit Aiatū ē s̄ba z tñ suscipit magis z min⁹. Probat q̄ id qd cōpat suscipit magis z min⁹. s̄ aiatuz cōpat. z ḡ suscipit magis et minus. mior pbat q̄ Silbert⁹ port tan⁹ d̄r q̄ aial ē aiantius planta. Dm q̄ maior nō ē vltier vera q̄ magnū compat et tñ nō suscipit magis et min⁹. Et ad Silbertū portitanū d̄r p hoc nō vult dicere q̄ suba suscipiat magis et minus. sed q̄ vna suba plures habet opationes vitales q̄ alia. vt al' plures habet q̄ plāta quia ille cedē opationes vitales que sunt in planta. etia insunt aiali z cū h̄ in aiali sunt plures alie. Etia aiant⁹ est cōpatius illius nomis animās et nō illi⁹ nomis aiatuz. sed animans nō est substantia.

Arguit Elemēta vt ignis z aq̄. zc. remittuntur i micto. s̄ suba suscipit magis z min⁹. Dm q̄ elemēta fm qualitates eoz bñ remittuntur in micto. s̄ nō fm subas eoz. Vt d̄m q̄ argumētū p̄supponit falsuz. quia p̄supponit elementa subal'r formal'r manē in micto cū tñ solū p̄tual'r sint ibi. z q̄ il lud qd d̄z remitti h̄ formal'r d̄z manere in illo in quo remittit. sed elemēta sic nō manēt in mictis ergo nō remittuntur in eis.

Sr Rōnale ē suba. z tñ suscipit magis et min⁹. q̄ vn⁹ homo magis ē rōnalis q̄ alter. Dm quis vnus hō magis vti rōne q̄ alius nō tñ vnus hō ē rōnaltor q̄ alius q̄tū ad eēntiaz.

Notandū Intēssio ē crescētia alie forme actiua lis fm eē in suo subiecto vl' i aliq̄ p̄ticta eius. Et remissio ē decrescētia alie forme actiua lis fm eē in subiecto vl' in aliq̄ p̄ticta ei⁹. Et dicitur ibi fm esse z nō fm essentiam.

Tractatus

quia oēs forme tā subales q̄ actīles cōueniunt in hoc q̄ nō su-
scipiūt magis ⁊ min⁹ fm eēntiā. vt patet. p. Gilbertū por. dicē
tē forma ē compōi cōtingēs simplici et inuariabili eēntia p̄sistēs

Proprie propriū ē substan

Hic cōter pōit sērtā p̄petatē dicēs q̄ marie ppū ē subnē cū sit
vna ⁊ eadē nūo fm sui mutatiōez eē susceptibilē p̄rior. Et ista
p̄petas ē vltia qz ē p̄fectior q̄ p̄cedētes q̄ nō sūt pprie q̄rto mō
sic q̄ ista. et dī h marie ppū ē subnē qd nō dī in aliq̄bus p̄cedē
tib⁹. Sed q̄ sit ppria q̄rto mō patz. qz suscipe in se cōtraria sub
iectiue cōuenit omī sube p̄dicamētali soli et sp̄ igit ē p̄pe ppriū
substātie. ⁊ q̄ nulli alioz p̄ueiat possz pbare inductiue qz nec q̄
titas vna et eadē nūero manēs nec q̄litas et sic de alijs potest sus
cipe subiectiue contraria igit nulli alioz cōuenit.

¶ Illud qd ē ppriū marie substātie p̄ueit solū p̄m̄ substā
tijs s̄z ista ē h̄mōi vt prz in p̄dicamēt̄ p̄hi. ergo p̄ueit solū
p̄m̄is substātijs. Et scdā substātia n̄ ē vna nūero ergo ista p̄
petas nullo sibi p̄ueire p̄r. Dōm q̄ marie capis dupl̄r. vno
adūbiāl̄ vt dēmiat h̄ p̄bū ē et sic valz. i. ppū q̄rto mō. Alio
capis noial̄ vt dēmiat hoc substātiū substātie. vt sit sēl̄ marie.
substātie. i. p̄me substātie s̄z h̄ capis p̄rio mō Ad scdā dōz q̄ ista
p̄petas nō p̄uenit oib⁹ substātijs eq̄l̄r. sed p̄rio cōuenit p̄m̄is
⁊ p̄prias p̄ueit scd̄is. Et q̄n dī oīne ppriū q̄rto p̄rio p̄ueit
alicui subiec̄cōi ⁊ p̄ea idiniduis. Dōm q̄ actu suscipe p̄traria
p̄rio p̄ueit p̄m̄is substātijs s̄z aptitudo suscipiēdi p̄ueit p̄scd̄is.

¶ Cōtraria n̄ p̄nt eē in eodē ḡ suba n̄ ē susceptibilis cōtrario
rā Dōm q̄ q̄uis p̄traria actu n̄ p̄nt simul et sēl̄ eē in eo
dem tñ bene successiue et aptitudie ⁊ sic suba ē susceptibilis p̄trari
oz. Et n̄ p̄tradicir ista p̄prietas terciē qz lēz substātie nihil sit
trariū sic q̄ sit t̄mīn⁹ vel extremā cōtrarietatis tñ potest bñ in se
suscipe cōtraria subiectiue sic vt p̄tendit ista p̄prietas.

¶ Celū est substātia ⁊ tñ n̄ ē susceptibilē cōtrarioz Probat
qz celū n̄ ē p̄uū neqz studiosus calidū neqz frigidū qz in ce
lo nō sūt pegrie imp̄ssioes. i. q̄litates actiue et passiue de icia sp̄ q̄
litas. Dōm q̄ q̄uis celū nō hz cōtraria p̄dicta s̄z calidū ⁊ fri
gidū hz tñ alia sicut sūt an̄ retro textz sinistz oriēs ⁊ occidēs. et
ḡn dī in p̄petate q̄ vna s̄ba sit susceptibilē p̄rior s̄z q̄libz aliq̄z

Tercius

Ar Raritas et densitas sunt qualitates secundae eade ex mutua actione qualitatū primarum ad inuicem et sunt in celo. quoniam qualitates primae sunt in celo. Dominum quod raritas et densitas a toto genere non continentur a qualitatibus primis sed possunt repiri in aliquo per solā creationem.

Ar Angeli sunt substantiae et tamen non sunt susceptibiles contrariorum. nec habent situm nec habent qualitates activas et passivas. Dominum quod quoniam angelus non est susceptibilis contrariis sensibilibus. tamen aliorum ut sitis velle nolle scire ignorare habere et viciū. Vnde angelus habet naturam et mutabilis de bono in malum ut primus angelus scilicet lucifer cecidit de bono in malum per superbiam cum alijs. Et etiam angelus est susceptibilis scire et ignorantie. quoniam angelus iam potest esse nesciens et per eam fit sciens per superiorum illuminatōem quoniam superiores confortant inferiores et ipsos illuminant.

Ar Ignis est suba et tamen non est susceptibilis contrariorum quoniam ignis est calidus et nunquam frigidus. Dominum quod quoniam non est susceptibilis frigiditatis. est tamen susceptibilis aliorum contrariorum quoniam scilicet est rarus et densus.

Ar Esse susceptibile contrariis conuenit superficie et tamen superficies non est suba. prima per assumptionem patet quod eadem superficies suscipit album et nigrum quae sunt contraria. Dominum quod dupliciter est susceptibile contrariis scilicet quod et quod. Vnde eadem superficies est bene susceptibilis contrariis tanquam subiectum quo. non tamen tanquam subiectum quod dantur ipsi esse quod facit suba.

Arguitur Deinde est suba et tamen non est susceptibilis contrariis quoniam iuxta illud quod dicitur actus. Dominum quod suba capit dupliciter. vno modo per omni eo quod non est actus et sic deinde est suba. Alio modo per suba quae est limitata nature. et sic deinde non est suba. et sic capit hic.

Arguitur Quod et opinio suscipiunt contraria et tamen non sunt sube. ergo ista proprietates conueniunt alijs. Aliis probatur quod eadem opinio vel opinio quoniam est haec et quoniam falsa. Dominum quod dupliciter aliquid est susceptibile contrariis vno modo secundum sui mutatioem scilicet actūalem. et sic suba est susceptibilis contrariis. Alio modo sine sui mutatioe sed solum per mutatioem alterius scilicet rei et sic opinio et opinio suscipiunt contraria. Vnde dominum quod illud quod hic dicitur susceptibile contrariis dicitur esse subiectum contrariis. scilicet opinio non est subiectum contrariis. quoniam non est subiectum verum et falsi ergo opinio non est susceptibilis illorum contrariis. Vnde sicut sanitas primo est in vna significatiue tamen quoniam vna est signum sanitatis ita veritas et falsitas sunt in opinione. Secundo sanitas est diuersa sic in causa efficiere et sic verum et falsum sunt in rebus sicut in causa quoniam habet eo quod res est vel non est opinio dicitur vera vel falsa. Tercio

Tractatus

sanctitas est in aiali vt in subiecto et sic verū et falsum sunt in cōpositione et diuisione rerū cōceptaz. et cōsequenter illa cōpositō extremorū est in cōponēte et diuidente. et p̄ tanto veritas dicit̄ esse subiectiue in intellectu

Ar Aristoteles dicit q̄ verū et falsū sunt in aia et bonū et malū in reb⁹. ergo male dicit pe. hys. q̄ verum et falsum sunt in rebus. Dm q̄ duplex est veritas. scz veritas entis que cōuertit̄ cū ente. et talis est in rebus. Alia est veritas ppositōis et illa ē adequatio rei intellecte ad intellectū et talis est in aia. Etia du/plex est res scz ad extra et cōcepta. sed verū et falsum sunt in reb⁹ cōceptis. et de tali re loquitur Pe. hispanus.

Ar Impossibile est contraria siue contradictoria verificari de eo/ dem sine sui mutatione sed verū et falsum sunt contraria q̄ nō pnt verificari de eadē oratione sine eius mutacōe. Dm q̄ impossibile ē cōtraria siue cōtradictoria verificari de eodē subie/ cto absqz eius mutacōe. sic etiā verū et falsum nō verificant̄ d̄ eo dem subiecto nisi sit mutatio facta in tali subiecto. sed verū et fal/ sum sunt in oratione sicut in signo et nō sicut in subiecto. Al̄ p̄ dicit q̄ duplicia sunt opposita scz absoluta et respectiua. opposita absoluta nō pnt verificari de eodē sine sui mutatione s3 bñ op/ posita respectiua qualia sunt verū et falsum.

Arguit̄ Illa ppō q̄ semp̄ fcat idē nō fcat interdū verū et interdū falsū. s3 ois ppositio semp̄ fcat idē ergo nulla fcat qñqz verū et qñqz falsum. Minor pbat qz illa ppositio fortes sedet semp̄ fcat forte sedere siue sedeat siue non.

Dicendū ad maiore q̄ illa ppositio que semp̄ fcat idē ade/ quate. nō fcat interdū verū et interdū falsū. et maiore sic mo/ dificata minor est falsa cū eius pbatōe.

Quantitatis aliud cō

Postqz autor determinauit de p̄dicamento substan/ tie qd̄ est p̄mū. hic psequēter determinauit de p̄di/ camentis accidentiū et p̄mo de quātitate. Rō or/

dinis est. quia quātitas immediatus inheret substantie qz alia. quia alia inheret substantie mediante quātitate eo q̄ acquirū tur p̄ motū in suba p̄mo p̄ se vel ex cōsequenti. sed substantia.

Tercius

nō intelligit moueri nisi sit quāta. et sic om̃s mor⁹ presu⁹ppōnūt quātitatē. Etia⁹ q̃titas magis puenit cū substantia q̃ alia qz sic substantia est subiectum ita et q̃titas dñter tamē.

Ar Qualitas psequit totū ppositū grā forme z q̃titas grā matie. s; forma ē dignior materia. g^o q̃litas rōe dignitatis debet pcedē q̃titatē. Dd³ qz duplex ē ordo sez gnatōis et pfec^o tōis. mō q̃litas ē bñ pōr ordie pfcōis. s; ordie gnatōis illa pdi^o camēta ponūt pzio q̃ immediati⁹ inherēt sbe et sic q̃titas ponit ante alia pdicamēta actiū et illū ordinē suat pē hīs.

Querit Utz q̃titas sit vnū pdicamētū distinctum ab alijs. Dd^m qz sic qz est gen⁹ gñalissimū hñs sub se gñā subalterna et spēs spālissimas. ergo est pdicamētum cōtia tenet a diffinitōe ad diffinitū. Q^o aut sit distinctū ab alijs patz qz habet distinctū modū pdicādi de pzia substantia que est pdicari in quantum generaliter captum

Ar Omne pdicamentū debz hñe vnū mōm pdicādi de pma suba p quez distiguit ab alijs. s; q̃titas n̄ habz vnū mōz pdicādi de pma suba. g^o nō est pdicamentū. Mior piz qz pē dicat in q̃tū z in q̃tū sil. Dd^m qz quis q̃titas n̄ habz vnū modū pdicādi de pma suba in speālī hz tñ vnū mōm pditan^o di in generali. s; pdicamēta distigunt pēnes diūsos modos ge^o nerales et nō spāles et illū pdenotariūm quantitatis in genere est q̃tūm sicut quale est denominatiūz qualitatis.

Ar In q̃titate nō est aliq̃s mod⁹ gñal⁹ predicandi de prima substantia igit rē. Añs pbat qz q̃tūz est denotatiūm q̃titar⁹ p̃tinue tātūz. Dd^m qz quantū accipit duplr. vno mō i gñali vt omne h̄ vocat quantū qd̄ hz i se aliquam quantitatem z sic ali qd̄ denotat quantū a quantitate in gñali et h̄ mō quantū est mō d⁹ predicandi gñalis ipi⁹ quantitatis in cōi. Alio mō special⁹ vt illud dicit quātū qd̄ habz quāitates p̃tinuam et sic quātū non est mod⁹ general⁹ s; specialis quantitatis cōtinue. Pro quo notandum qz quādoqz aliquod nomen est commune duobus q̃ rum vni est nomen impositum et alteri non. tunc illi cui non est nomen impositum debet manere nomen cōe tanqz spetiale ex re^o gula topica. et quia quātitas discreta habz denominatiūm cui ē speciale nomen impositum sez quorū z quātitas cōtinua nōn ideo vsurpat sibi denominatiūz generale qd̄ est quantum

Tractatus

¶ In omni pdicamento debz esse vnū minimū qđ ē metrū ⁊ mensura oim alioz. sed in quātitate nō ē vnū minimū ergo quātitas nō est pdicamentū. Minor pbat qz in quātitate sunt duo minima scz vnitas et punctus. Dm licz vnitas ⁊ punctus sunt duo minima aliquaz spēz quātitatis. tñ nō sunt minima respectu quātitatis in cōi. sed est vnū minimū qđ est metrū et mensura omnū quantitatū. scz essentia quātitatis in genere generalissimū sumpta. Determinando igit de quātitate primo diuidit ipam in cōtinuā et discretā. Rō diuisionis ē qz omnis quātitas mensurat substantiā. vel ergo mēsurat ipaz vt habet partes cōtinuas et sic est quātitas cōtinua aut fm qz hz ptes separatas et diuisas. et sic est quātitas discreta.

¶ Omne vniuocū pus ē diffiniendū qđ diuidendū qđ quātitas male pmo diuidit. Dicendū qđ omne vniuocū pus est diffiniendū qđ diuidendū nisi potius et cōuenientius notificet p diuisione qđ diffinitionē. sed quātitas melius et cōuenienti⁹ notificat diuisione qđ diffinitionē qz quātitas nō pot notificari diffōe quidditativa et essentiali cū sit genus gñalissimū. Vel ddm qđ quātitas p̄sideratur dupl. vno⁹ physice in rōne entis et sic pot⁹ deberet diffiniri qđ diuidi. Alio⁹ p̄siderat loyce in rōne mēsure. vel inq̄tū est actus mēsuratiuū sube et sic pot⁹ diuidi qđ diffinit. posset tñ facili⁹ sic diffiniri. quātitas est fm quā quātū esse dicimur. Vel quātitas est per quā subiectum reddit mēsurabile

¶ Sic se hz quātitas ad illa q̄ sūt in p̄nto qualitatis sic se hz quātitas ad ea q̄ sunt in pdicamento quātitatis scz qualitatis diffinit aī quā diuidit. ergo etiā quātitas pri⁹ dēret diffiniri qđ diuidi. Ddm qđ quātitas hz vnūz denominatiuū. scz quale ⁊ sic diffinit p illud. scz quātitas hz duo denotatiā qđ dēret diffiniri tūc diffinit p diuisione q̄ innuit ei⁹ diuisione qre cōuenientius

¶ Notādū qđ in diuisione dī quātitatē in sin diuidit glari nūero ⁊ nō quātitatū in pli nūero ad designandū qđ quātitas fm qđ hic diuidit est vnū gen⁹ gñalissimū et nō plura. Et dī aliū i neutro gñe ⁊ nō alia in seio gñe ad denotandū qđ ista diuisio quātitatis nō ē diuisio generis i spēs spālissimas scz i gñā subalīna. vt quātitatē aliū. s. gen⁹ ē p̄tinuū aliud. s. gen⁹ ē discretū. Et dī aliū i neutro gñe ⁊ nō aliter ad denotandū diuersitatē eēnriālē int quātitatē p̄tinuā ⁊ discretā ⁊ n

Tercius

diuersitate accidentalē. qz aliud dicit diuersitate essentialē. et al-
terum dicit diuersitatem accidentalem.

Arguit Ista diuisio ē in 3 grua. pbat qz relatiuū z suū
aūs dispuēit in genere. nā qzitatē ē generē feiz
aliū ē generē neutri. Dōm qz aliud nō refert hoc aūs expreſſū
ſciz qzitatē. ſz gen^o ſubintellēm Etia relatiuū diuersitatē nō te-
net puenire cū ſbſtātiuo aūcedēte ſed ſequēte. Vel dōm qz aliū
nō tenet ſz relatiue ſed infinire vt aliud qzitatē ē pūnuū z aliū
qzitatē ē discretū. z regit ibi qzitatē ab aliud ex vi pūcōis Sz
diceret illud qd d3 regi ex vi pūcōis d3 eē plis nūeri vel ſingu-
laris nūeri nois collectiui ſz ille grūs qzitatē nō eſt hui^o mōi.
Dicēdū qz qzitas nō ſit nomē collectiuiū h3 tñ mōz nois
collecti. qz colligit mltā ſb ſe ſic ſz ſpēs qz pōnalr ſb ipō pūnēf.

Notandū In diuiſiōe qzitatē aut o2 ppoit qz/
tātē pūnuā discreto z pſequēdo ppoit
discretā pūnuē. Rō ē qz iſte due ſpēs pnt duplr pſidēari. vno^o
vt ppat ad qzitatē qz ē ge^o h3z ſpēs. z ſic vna nō ē pōz alia. qz ſpe-
cies ſz coeque ſb ipō gne z ad hoc inuēdū ordiez ipaz variat.
Alio^o ppat int^o ſe z ſz duplr. vno^o vt int^o ipas ſcat^o ordo notiori-
tatē qz ad nos z ſic qzitas pūnuā poſt aū discretā z illū ordiem
t3 p. hū. in diſiōe qz notiora ſz pōza. mō qzitas pūnuā ē nob
notior qz discretā qz ē ppoſitior. Alio^o vt inter ipas cadit ordo
notioritātē qz ad natā z ſic ſimpliciora ſz pōza mō qzitas diſ-
creta ē ſimplicior qz pūnuā. z ſin determinando p^o defmiat de qziti-
tate discretā qz pūnuā. Qz at quāritas discretā ē ſimplicior. p3
qz quāritas discretā diffit p abnegtōz qzitatē pūnuē vt p3 i ter-
tu ſic ſuplr p abnegtōz ppoſiti Et pū^o qzitatē discretē ē plici-
us qm pūnuē eo qz pūct^o addit vnitati poſitōz in pūnuo.

Est autē discreta quāritas

Posita diuiſiōe quāritatē. h3 pnt pſeqf de mēbris illi^o diuiſiōi
z pmo de qzitate discretā rō ordinis deā ē Et poſſz ſic diffiniri
qzitas discretā ē p^o ptes nō coplāf ad ſaliquē tminū coēm qz ſit
pncipiū vni^o z ſinis altē^o ſz remanēt discretē z ſepate Et diuidi-
tur in duas ſpēs. ſ. nūz z o2ōz rō ē qz ois qzitas discretā meſu-
rat ſb3z vt h3 ptes ſepatas z ſz duplr aut ſz qz ptes ſi pmanēt
z ſic ē nū^o ſz qz ſi ſuccēſſie z ſic ē o2ō. ſz qz nūz ſit qzitas. p3 qz

Tractatus

illud ē quantitas qđ mēsurat sbaz sz nūc^r ē mēsurā sbe g. mior p
bat qz decē caēs nūarāt nūero denario. 7 q sit quantitas discreta
p3 qz qntitas discreta ē c^o ptes n coplāt ad aliquē tminū rōz q ē
pn^m vni^r 7 finis alit^r. sz pres nūeri n coplāt ad aliquē tminuz
pēm q ē pn^m vni^r 7 finis alit^r g nūs ē quantitas discreta vt qnqz
7 qnqz q sūt ptes denarij n coplāt ad aliquē terminū eōem sic
ptes linee ad pūctū. sz qlibet ps ē discreta 7 ab alia sepata

Querit Quid ē materiale et formale nūi. Dd3 q ma
teriale nūi sūt vnitates. Et formale sz aliqz ē
vltia vnitas in qrtū respicit pcedētes sz veri^r d3 q sit aggregatio
vnitātū qz illa variata variat nūs et illa manēre eadē manz idē
nūs. Et qn d3 nūs variat variata vltima vnitate. Ddm q hoc
ē p accūs qz aggregatio variat. Et ē nūs sbiectiue in rebus nūe
rat^r q sūt mltē. qz nūs ē mltitudo q dicit respem pluralitatis q
bū pōt fūdari in diuers^r prialib^r sibiect^r nō faciētib^r vniū. Et qn
arguit actūtia nūant nūositate sibiectoz vt d3 p3a. d3 q vez ē
nūositate total^r sibiecti et nō ptialis. Et qn d3 aggregatio ē re
latio ergo nō potest esse forma numeri. Ddm q vez est significa
tione sed circūlocutiue ponitur formale numeri

Arguit Ex nō qrtis nō pōt fieri qrtū sexto p3oz sz vni
tates sūt nō qrtē. g ex ipis n pōt fieri nūs. Ddm
q ex n qrt^r nullo neqz in actu neqz in pōia n pōt fieri qrtū. quis igit
tur qlibet vnitas actu nō sit qrtā vna tñ addita alteri pōt fieri qrtā

Arguit Indiuisibile additū indiuisibili n facit ipz ma
ius vt dicit Aresto. i sexto phys. sz vnitas ē in
diuisibil. g alci vnitati addita nō facit eā maiorē. Ddm q in
diuisibile additū indiuisibili p mōm ptiuatōis nō fāt ipz ma
i^r sz idiuisibile additū indiuisibili p mōz diuisiōis 7 discretōis
bū fāt ipm maius mō ptes nūi sz discrete 7 diuise. Et qn Ares
d3 indiuisibile additū idiuisibili n fāt ipz mai^r loq^r te linea q ē
qrtitas ptiua. 7 g pmoēs sz itelligēdi p m materiā sibiectam.

Arguit Sic se h3 pūct^r ad lineā sic se h3 vnitas ad nūs
sz re pūct^r n pōt fieri lineā. g ex vnitatib^r n pōt fieri
nūs. Dd3 q n ē pōia sile ē ei sile in h q pūct^r ē pn^m ipz lineaz
vnitas ē pn^m nūeri sz dāt qz pūct^r ē pn^m p mōm ptiuatōis et
coplatōis vnitas 7o ē pn^m nūeri p modū discretōis 7 diuisiōis
sz dēm ē q idiuisibile additū idiuisibili p nūā ptiuatōis n facit

Tercius

ipsum maius. ergo ex punctis non potest fieri linea.

Si homo canis et bos sunt nūs et tñ nō sūt q̄titates. q̄ nū-
merus nō ē q̄titas. Præterea aīa ē numerus zē subā ergo
numer⁹ est subā. Dñm q̄ numer⁹ ē duplex. s. numer⁹ numeratus
z numerus numerās. Numerus numerat⁹ sunt res numerate.
vt decē hoīes decē canes vbi res numerate sūt hoīes z canes.
et talis nūs ē in tali p̄dicamento in quo est res numerata. Nam
aliqñ ē in p̄dicamento substātie vt duo hoīes duo canes. aliqñ
in p̄nto relationis vt duo filij duo patres. aliqñ in p̄nto q̄tita-
tis vt duo linee due sup̄ficies. Sed numer⁹ numerās ē duplex
scz effectiue et formalis. nūer⁹ numerās effectiue ē aīa rōnalis. z
est reductiue in p̄nto substātie sicut aīa. Numer⁹ numerās for-
malis ē duplex qdā est formalis in genere z quidā transcendēs.
Transcendēs ē ille qui causat ex vno transcendēter sumpto tñc
dicim⁹ tres angeli et tñ angeli nō sūt q̄ti q̄titate discreta qz
numer⁹ q̄titas discreta cātur ex diuisiōe cōtinui. z tñ in angelis
nō repitur nūs istius p̄dicamēti. Formalis in gñe ē ille q̄ cātur
ex vno vt est p̄ncipiū q̄tatis discrete qd cātur ex diuisione cō-
tinui. Tñ vñū dicit indiuisiōē sed ē duplex indiuisio. s. mate-
rialis z formalis et vñū illud qd negat diuisiōē materialē est
p̄ncipiū q̄tatis. s. qd diuisiōē formale negat ē transcendēs. et
p̄stituit numerū qui excedit genus huius p̄nti.

Notadū. Nūs ē multitudo ex vnitatib⁹ aggrega-
ta. Sz dicēs nūs ē multitudo z multitudo
ē relatio. ego nūs ē relatio. Dñm q̄ multitudo p̄r dupl̄r capi.
vno mō inq̄tū refert ad paucū vel inq̄tū opponit paucū. z sic
multitudo ē relatio. Alio⁹ pur oppōit vnitati et p̄ illo qd ē mlti-
tudo. z sic ē q̄titas. z sic h̄ sumit in diffōe nūi. Deinde addit ex
vnitatib⁹ aggregata. Pro q̄ notandū q̄ q̄tuor sūt cāe nūi. s. māl
formal⁹ efficiēs z final⁹. Cā foral⁹ p̄p̄ia z imediata nūi ē vñio vni-
tati ad iūicē. Et p̄ illā q̄libet nūs distiguit ab alio sp̄e. qz ē alia
aggregat⁹. z n̄ distiguit vn⁹ nūs ab alio solū vltia vnitata vt pa-
tuit sup̄. Cā māl nūi ē res nūata. z h̄ itelligit d̄ mā in q̄ qz n̄ h̄
materiā ex q̄. Cā efficiēs nūi ē aīa rōnalis nūerās. qz soli⁹ aīe est
nūare. Cā final⁹ ē mēsurā sbe. qz p̄ nūez possum⁹ mēsurare s̄bz.

Si om̄is sp̄s d̄z habere indiuidua. sed numer⁹ nō habz in-
diuidua. ergo non est species. Minor patet. quia illud

Tractatus

nō habz individua qđ nō habz vnū subiectū nūero. s. nūer⁹ nō potest hē vnū subiectū nūero qz sp̄ ē in mltis reb⁹ numeratis. Dōm qđ quis numer⁹ nō habz aliqđ vnū subiectū simpliciter tñ bñ p aggregatōne qđ sufficit ad vnitatē indidui in discretis.

Querit Utz orō sit q̄titas Dōz qđ sic qz illō ē q̄titas qđ ē mēsurā substantie. s. orō ē hmoi qđ est quātitas. Et est discreta quātitas. qz ptes eius nō copulant ad aliquē terminū cōm qđ ē pncipiū vnius et finis alterius. s. sem p manēt discrete et separe. vt lre z syllabe sunt ptes orōnis tmanent discrete z diuise. Et diffinit sic. orō ē mēsurā sonoz lraz et syllabaz i voce platay. vl sic orō ē mēsurā discretorū sonoz z discretay syllabaz subinuicē succedētū. z ē subiectie i voce plata.

Ar Dē accis denoiat subiectū in qđ. s. orō quā mēsurat. nō denoiat vocē platā ergo nō ē accis ei⁹. Adior pbat: quia dictio nō plonget vel corripit s. syllaba. Dōm ē qđ dictio pōt capi duplr. vno⁹ fm se totā. Alio⁹ grā suay ptiū. vñ dictō secūdo mō mēsurat orōne z nō pmo mō nisi ex psequēti.

Ar Illud nō ē quātitas qđ nō mēsurat subam. s. orō nō mēsurat subam. qđ orō nō est quātitas. Adior pbat qz oratio mēsurat vocē platā. et vox plata nō ē suba sed qualitas. Dicendū est qđ quis vox plata nō sit suba habet tñ se p modū sube quia habet modū subiecti respectu orōnis.

Ar Ratio nō est in aliquo pdicamēto. ergo male hic ponit spēs quātitatis discrete. Ans pbat qz ē secūda intentio. Dicendū qđ orō capitur tripliciter. vno⁹ p secūda intētiōne fū data supra vocē cōplexā. Secūdo capit p ipā voce cōplexā qđ ē obiectū intentioni secūde z illis duobus mōis nō capit h. Tercio capit p quātitate mēsurante vocē platā et sic ponit hic spēs quātitatis discrete distincta ptra numez qz nūs causat p reiterationē vnitatū. sed orō nō causat p reiterationē lraz z syllabaz. qz illud qđ semel dictū ē ampli⁹ resumī nō pōt. etiā partes orōnis sunt successiue mō illud qđ est successiū nō reiteratur.

Quātitatis cōtinue aliali

Postqz autor determinauit qđ quātitate discreta h pnter agit d qz titate ptiua fm ordinē pū assignatū et pōit qnqz spēs quātitatis ptiue. vt sūt linea superficies corp⁹ loc⁹ z tps Sz pps illas spēs

Terminus

enumerās sic dicitur continua vero ut linea superficies corpus. amplius autem
 propter hoc locum et tempus. Unde ibi possunt aliqui querere quare dicitur amplius autem propter
 hoc. Respondetur quod ideo quod locum et tempus non sunt proprie species quantitates conti-
 nue sicut alie. quod locus et superficies in ratione entis non distinguuntur
 specie ut patet quanto physicoz quod ibidem locum diffinitur per superficiem. Et tempus
 non est quantitas per se sed per actus. quod tempus est mensura motus. ergo est quantitas
 per motum a quo habet suam continuitatem et motus ulterius habet illam a mag-
 nitudine. Et est sufficiencia istarum quoniam species. nam omnis quantitas conti-
 nua mensurat subam aut intrinsece vel extrinsece. Si intrinsece hoc
 est tripliciter. quod vel secundum unam dimensionem scilicet habet longitudinem et sic est li-
 nea. vel secundum duas. scilicet secundum longitudinem et latitudinem. et sic est superfi-
 cies. aut secundum tres dimensiones et sic est corpus. Si mensurat subam
 extrinsece hoc est dupliciter. vel mensurat subam ut est in quiete et sic est locus.
 aut ut est in motu et sic est tempus. Sed quod linea superficies et corpus men-
 surant subam intrinsece. patet quod mensurat illud subiectum in quo sunt. vel lon-
 gitudinem hominis mensurat hominem longum. Sed locus et tempus mensurant
 substantiam extrinsece. quod non mensurant illas subas in quibus
 sunt. quod locus mensurat locatum sed est in locato et tempus mensurat istas res
 inferiores per applicatos in quibus tamen non est sed est in motu primi mobilis

Notandum Quod linea est quantitas quod illud est quantitas quod
 est mensura sube. sed linea est homini. ergo est quod
 ritas. Et est quantitas continua. quod id est quantitas continua est prescoplant
 ad aliquem terminum quem habet principium unum prout et finis alteri. sed pres-
 coplant ad unum terminum eodem quod est principium unum et finis alteri. sed
 linea est quantitas continua. Mox patet quod prescoplant ad punctum
 quod punctus est principium unum prout linee et finis alteri. unde linea est
 longitudo sine latitudine et profunditate extremitates sunt duo puncta
 scilicet finitias et terminas. sed alii dicunt quod ista clausula non debet addi
 quod alias diffinitio non pervenit linee circulari. Et est ratio diffinitionis
 quod linea intelligitur cum ex fluxu ymaginario puncti in longum. et ideo linea
 habet longitudinem sed quod illis punctis non intelligitur fluere in latum neque in pro-
 fundum. ideo linea est sine latitudine et profunditate. Et hoc debet intelligi sine
 profunditate et latitudine linee et non superficies vel corporis in quo est. quod non
 potest esse linea nisi sit in corpore. et ideo non potest esse sine latitudine et profun-
 ditate corporis. et quod fluxus linee a puncto semper incipit et terminatur in puncto
 terminum. ideo extremitates linee sunt duo puncta. Et per hoc patet quod in linea
 materiale est punctus quod est id quod subsistat fluxui suo. et fluxus est for-
 male linee. quia per ipsum formaliter constituitur linea.

Tractatus

Arguit Una spēs nō dīz eē de pōstitūtōe alteri⁹ s; linea ē de pōstitūtōe sup̄ficiēi et corp̄is. q̄ nō ē spēs distīcta a sup̄ficie et corp̄e. Mōr p; ex diffīone vtriusq;. Dōm q; lēz linea icludat i ill' matīalr nō tñ formalr tāq; tenens se ex pte forme corp̄is vl' sup̄ficiēi. s; nō ē īpūenīes q; vna spēs sit de pōstitūtōe alteri⁹ matīalr sic binari⁹ ē matīalr de constitutōe ternarij. similī lapides et ligna sunt de pōstitūtōe dom⁹ materialiter.

Notādū Q; sup̄ficiēs ē lōgītudo cū latitudīe et sine p̄fūdītate cui⁹ extēritates sūt due linee. L⁹ rō ē q; sup̄ficiēs ymaginat cāri ex fluxu lineē i latū. et sic a lineā h; lōgītudīem et a fluxu ei⁹ in latū h; latitudīem et nō itelligit fluxū i p̄fūdū iō sup̄ficiēs ē sine p̄fūdītate. et q; flux⁹ eius incipit a lineā et i lineā tēiat. iō sup̄ficiēs h; duas lēas tāq; extēritates

Arguit Termi⁹ cuiuslib; rei dīz eē idīfībl'. s; linea nō ē idīfībl'. q̄ nō ē tēmi⁹ sup̄ficiēi. Dōz lēz linea sit diuisībl' h; lōgītudīez ē tñ idīfībl' h; latitudīez et eo ē tēmi⁹ sup̄ficiēi

Arguit Illa nō distīguūt spē ab īnīce q̄ nō pnt sepa / cīei ri et sepa tōuari. s; linea sup̄ficiēs et corp⁹ nō pnt sepa ri et sepa tōuari. q̄ nō distīguūt spē Mōr p; q; īpōssīble ē h; rē lineā sepa ri a corp̄e. Dōz q; ille articul⁹ vl' nō ē ver⁹. q; pāssīōes p̄pē nō pnt sepa ri a sūiectis vt rīfīble nō p; sepa ri ab hoīez tñ dīr spē ymmo gñe ab īpō. et sīl'r dīr de pōnīs aīe. Vl' dōz q; lēz nō sepa nt re tñ sepa nt rōne qd suffīcit ad realē distīnctōem.

Notādū Q; corp⁹ ē lōgītudo cū latitudīe et p̄fūdī / tate cui⁹ extēritates sūt due sup̄ficiēs. L⁹ rō ē q; sic linea itelligit cāri ex fluxu pūcti i lōgū et sup̄ficiēs ex fluxu lineē i latū. sic pīformit itelligit corp⁹ cāri ex fluxu sup̄ficiēi in p̄fūdū. iō corp⁹ a lineā h; lōgītudīez a sup̄ficie latitudīez et a fluxu sup̄ficiēi in p̄fūdū h; p̄fūdītate. et q; ille flux⁹ ab vna sup̄ficie īcipit et i alīā tēiat iō extēritates corp̄is sūt due sup̄ficiēs. Cū sic i lineā matīale pncipiū lineē ē pūct⁹. et flux⁹ pūcti i lōgū ē pncipiū formale lineē et i sup̄ficie lineā se h; vt matīale pncipiū et fluxus lineē in latū ē pncipiū formale sic sīl'r in corp̄e sup̄ficiēs se h; vt pncipiū matīale et flux⁹ sup̄ficiēi i p̄fūdū ē tāq; pncipiū formale

Arguit Illa sba ē q̄ritas. s; corp⁹ ē sba. vt p; ex artōz por. q̄ nō ē q̄ritas. Dōm ad mīnozem q; cor /

pus capitur dupliciter. vno modo pro illo quod aptum natus est dimensionari tribus dimensionibus. scz longitudine latitudine et profunditate. et sic est substantia. Alio modo pro trina dimensione que substantiam mensurat scz pro longitudine latitudine et profunditate. et sic corpus est q̄ritas. modo nō est incoueniēs q̄ vñz idē sit in diūf pdicamentis fm diūf rōes.

Partes autē loci ad eundē

Postq̄ autor dēmiāuit de linea superficie et corpore q̄ mēsurāt sbāz intrinsece. hic iā dēmiāuit de alijs q̄ritatib⁹ p̄tinēis q̄ mēsurāt ipsam extrinsece. s. de loco et tpe. et ergo iste due spēs ponūt vltio loco. qz illud qd intrinsecū est alicui est p̄us q̄ illud qd alicui est extrinsecū. Alia cā qz p̄es spēs q̄ritatis p̄tinē scz linea superficies et corp⁹ sūt vciōres q̄ritates p̄tinē q̄z loc⁹ et tps. qz loc⁹ et superficies in rōe entis nō distinguūt spēs. et tps nō ē q̄ritas p̄ se s. p̄ accēs.

Arguit Loc⁹ ē superficies q̄ nō sūt disticte spēs. An̄s pbat qz superficies pdicat de loco q̄to phor vt loc⁹ est superficies corp⁹is p̄tinēis. Dōz q̄ p̄. hū. nō ē h̄ clpād⁹. qz ipe p̄it tot spēs q̄ritat⁹ p̄tinē q̄t Aresto. S. ad aristotilē d̄z q̄ ipe in libro pdicamentorū nō est locut⁹ s. op̄ionē p̄pā sed fm op̄ionē. nē antiq̄z. sed in physica loq̄t fm op̄ionē p̄pā. Et sc̄ns Thomas dicit q̄ Aresto. habuit hoc de more q̄ semp solebat repetere in physica fm op̄ionē p̄pā illud qd posuerat in loyca s. op̄ionē aliorū. S. aliq̄ soluit istud argumētū q̄ loc⁹ caput duplici vno mō sb rōe entis et materialr p̄ illo qd ē loc⁹ et sic nō est spēs q̄ritatis p̄tinē distincta. et sic loq̄tur Aresto. in q̄nto methaphysice qz ibi nō enūat locū int̄ spēs q̄ritatis p̄tinē. Alio mō caput loc⁹ ibi nō enūat locū int̄ spēs q̄ritatis p̄tinē. Et sic loc⁹ p̄sidēat a loyco et sic est distincta a superficie. qz loc⁹ h̄z miorē rōnē mēsurandi q̄z superficies qz superficies mēsurat illud in q̄ ē intrinsece. s. illa superficies d̄z loc⁹ in q̄ntū mēsurat ipm locatū extrinsece. Et ergo r̄ndet q̄ in loyca sūt q̄nqz spēs q̄ritat⁹ cōtinue qz sunt q̄nqz disticte modi mēsurandi substantiā. qz linea mēsurat fm vnā dimensionē superficies fm duas. et corp⁹ fm tres et hoc intrinsece. Sed tēpus et locus mēsurat substantiā extrinsece. et tps mēsurat substantiā vt est in motu loc⁹ mēsurat substantiā vt ē in q̄te vt dictū est. S. in methaphysica de bet r̄ndet q̄ sūt tres spēs q̄ritat⁹ p̄tinē. s. linea superficies et corp⁹. et nō loc⁹ et tps qz loc⁹ nō distinguūt a superficie in rāōne entis.

Tractatus.

quia locus nihil est q̄ sup̄ficies et circūscribens locatus. Et t̄ps nō h̄z cōtinuitatē a se s̄z ab alio s̄z a motu p̄mi mobilis. et ergo in metaphisica nō ponit̄ p̄ sp̄c. Et physice loq̄ndo s̄z q̄tuor spe-
cies q̄titat̄ p̄tinue. s̄z linea sup̄ficies corp⁹ et t̄ps et nō locus. q̄z locus nō distinguit̄ a sup̄ficie physice loq̄ndo vt d̄cū ē. S̄z p̄
p̄tate illa distinctio de loco q̄ accipit̄ mat̄ialr et formāl̄ in rōe
mēsure nō v̄z. q̄z rō mēsure addit̄ solū relatōez rōis sup̄ formā.
q̄ ē sup̄ficies. s̄z diūsit̄as tal̄ relatōis rōis nō cōstituit̄ diuersas
sp̄s. Et iā mēsurare extrinsece et mēsurare intrinsece sunt rōnes
mēsurādi respectiue. s̄z d̄r̄ne respectiue nō p̄nt facē distinctiōz spe-
cificā in p̄dicam̄to absoluto q̄le ē q̄t̄itas. Est ergo simpl̄r d̄m
q̄ locus et sup̄ficies s̄z idēz. et hab̄z se locus ad sup̄ficiē sicut p̄s
in mō ad suū totū. v̄l sicut inferius ad sup̄ius. naz sup̄ficies est
triplex. s̄z cōcaua q̄ est interior. cōuexa q̄ est exterior. et plana que
nō est altera illaz. s̄z locus est idē q̄ sup̄ficies cōcaua q̄ ē p̄s in
mō sicut homo albus ad hominē. Et hec om̄ia clari⁹ h̄nt vi-
deri circa diffinitionē loci in quarto physicoz.

Arguit̄ Locus et sup̄ficies hab̄t diuersas rōes mensurē
q̄z vnū mēsurat extrinsece et alterū intrinsece.
igit̄. Dicendū q̄ ambo mēsurant extrinsece et intrinsece q̄z men-
surant locatū extrinsece. et corpus locans siue continens mensu-
rans intrinsece sicut linea in vlna mēsurat intrinsece ipam vlnā
et extrinsece pannū.

Arguit̄ Loc⁹ ē natūal̄ poñā. q̄ d̄z ponit̄ in p̄dicam̄to q̄
licet̄. Aliis p̄bat̄. q̄z est p̄seruatiū locati quod
p̄uenit̄ naturali potētie. D̄m q̄ nō est incōueniēs q̄ vnū et idē
sit in diūsis p̄dicamentis s̄m diuersos modos. q̄z in loco sunt
duo. s̄z formale loci et materiale. Materiale loci ē entitas ipi⁹
s̄z sup̄ficies circūscribens ipm locatū. vt sup̄ficies lapidis circū-
scribens lapidē ē loc⁹ lapidis. S̄z formale ē duplx. s̄z mathema-
ticū et physicū. et formale mathematicū ē distātia a trib⁹ p̄ctis
mūdi immobilibus que s̄z polus arcticus antarticus et centruz
mūdi. et sic locus ē immobilis. Sed formale physicū est s̄tus
influra ipi loco a p̄mo locante. et talis s̄tus ē natural̄ potentia.
v̄l cōsiderando locū q̄tum ad eius materiale. sic est q̄t̄itas. sed
q̄tum ad formale mathematicū est relatio. et q̄tum ad forma-
le physicū sic est naturalis potentia. et sic non est incōueniens q̄
idē diuersimode captum sit in diuersis p̄dicamentis.

Arguitur Locus mēsurat fm tres dimēssiones. g̃ distin-
 gūt specificē a supficie q̃ solū mēsurat fm duas
 Et si locus coincideret cū aliq̃ sp̃e maxime cū corpore qz vera
 qz mēsurat fm tres dimēssiones. Ans p̃mi argumēti pbat. qz lo-
 cus mēsurat locatū. s; locatū h; tres dimēssiones. Dm q̃ disti-
 mo de loc^o z corp^o mēsurāt fm tres dimēssiones. nā corp^o mēsu-
 rat fm tres dimēssiones formalr z intrinsece. s; loc^o mēsurat fm
 tres dimēssiones fm p̃nētiā effective p̃tialr z extrinsece. intrin-
 sece p̃o solū mēsurat fm duas q̃re nō distinguūt a supficie. S; q̃
 loc^o sit q̃ntitas p̃t; qz q̃cqd ē mēsurā sube hoc ē q̃ntitas. s; lo-
 cus est mēsurā sube ergo est q̃ntitas. Et est cōtinua quia q̃ntitas
 cōtinua est cui^o p̃tes copulātur ad aliquē terminū cōm que est
 p̃ncipiū vni^o z finis alteri^o. s; p̃tes loci s; h̃mōi. g̃ est q̃ntitas
 p̃tinua Minor p̃t; qz p̃tes loci copulant ad centrū. S; dice-
 res. in textu d̃r q̃ p̃tes loci copulāt ad eundē terminū ad quem
 p̃tiale corp̃is. s; p̃tes corp̃is vt dictū ē copulantur ad supficiē
 ergo etiā p̃tes loci debent copulari ad supficiē. Dm q̃ corp^o ca-
 pit dupl̃. Uno^o vt corp^o. z sic p̃tes ei^o copulant ad supficiem.
 Alio^o caput corpus vt locatū est. z sic p̃tiale eius copulāt ad cē-
 trū. sed p̃tes loci copulātur ad eundē terminū ad quē p̃tes cor-
 poris locati que copulāt ad centrū. ergo etiā p̃tes loci.

Tempus ē numerus mot^o

Hic agit de vltima specie q̃ntitatis p̃tinue q̃ d̃r tps. z d̃r q̃ tps
 est nūm mot^o fm p̃ri^o z posteri^o. Et q̃ tps sit q̃ntitas p̃t; qz q̃cqd
 mēsurat aliqd h̃ns modū sube est quantitas. sed tps est h̃mōi.
 ergo tempus est quātitas. Et est quātitas continua. qz quanti-
 tas continua est illa cuius partes copulātur ad aliquē terminū
 cōm qui est p̃ncipiū vnius z finis alterius. sed p̃tes tps s;
 h̃mōi. ergo est quantitas continua. Minor p̃t; quia partes tē-
 poris copulātur ad nūc. quia nūc est p̃ncipiū futuri temporis
 z finis p̃teriti tps.

Arguitur Tps ē nūm. s; nūm ē q̃ntitas discreta. g̃ tps ē q̃
 ntas discreta. Maior p̃t; p̃ diffiniciōz tempis
 Dm q̃ lz tps sit nūm nūerā^o. non tñ est numer^o numerans for-

Arguitur Dis q̃ntitas cō / malit q̃ ē q̃ntitas discreta
 tinua debet habere p̃tes in actu. quia alias con-

Tractatus

tinuari nō possunt. vñ ad eundē terminū copulari. s; tps nō hz aliqs ptes in actu. ergo non est q̄titas p̄tinua. Minor ptz. qz Arest. dē q̄ nihil habem⁹ de tpe nisi p̄tis nūc. Dōm q̄ q̄uis tps nō hz ptes in actu p̄manētes. hz tñ ptes successiuas ⁊ fieri qd sufficit ad hoc qd copulatur ad eundē terminū cōem.

Arguit Arestoteles ponēs sufficiēter spēs q̄titatē cōti-
nue nō pōit tps inf ipas in q̄nto metaphice. g
et nō d; h; con. Dōm q̄ Arest. pōit ibi tñ spēs q̄titatē p̄ti-
nue q̄ hñt suā cōtinuitatē a se. ⁊ tales s; nisi tres. scz linea. cor-
pus superficies. ⁊ nō pōit tps eo q̄ tps nō hz suā cōtinuitatē a se.

Arguit Mor⁹ nō ē q̄titas cōtinua. g nec tps. t; p̄na.
qz tps capīt suā p̄tinuitatē a motu. Dōz q̄ du-
plex ē p̄tinuitas. qdā est inherēseca ⁊ formal. q̄llā hz tps a suo
t̄mio cōmuni q̄ ē nūc. Alia ē extrinseca ⁊ material. ⁊ illaz hz tps
a motu ⁊ mor⁹ a mobili. Vñ dōm q̄ tps hz suā cōtinuitatē p̄ se
⁊ formalr. sed nō a se id est effectiue ⁊ materialr. Et qñ dī si mo-
tus dat p̄tinuitatē tpi. ergo motus erit q̄titas p̄tinua sicut tps.
Dōm q̄ aliqd dī p̄tinuū duplr. Uno⁹ fm esse. Alio⁹ fm essen-
tiā vñ mor⁹ est bñ cōtinuus fm suū esse. s; non fm eēntiā. s; tps
est p̄tinuū fm esse ⁊ etiā fm eēntiā. mō vñ qd qz est ponibile in
p̄dicamto fm eēntiā. g. tps ē q̄titas p̄tinua ⁊ nō mor⁹.

Querit Utrū tps differt ab eternitate ⁊ eno. Dōm q̄
sic. nā fm cōit dīam illaz mēsuraz assignātes
eternitas est mēsurā rei carētis p̄ncipio ⁊ fine. ⁊ sic est mē-
surā solius dei loq̄ndo de mēsuratis fm q̄ nūc existant a parte
rei. qz de facto est mēsurā rei carētis p̄ncipio ⁊ fine. ⁊ sic ē mē-
surā dei. qz solus de⁹ est eternitas. ⁊ tps nō p̄t hic capi put exten-
dit se ad eternitatē. qz eternus est ip̄e de⁹. alias etiā ip̄e de⁹ esset
in p̄nto q̄titatē ⁊ sic eēt accēs qd tñ est fm. Euiternitas est mēsu-
rā rei hñtis p̄ncipii ⁊ carētis fine. vt aliq̄e res create nō de si-
nunt esse vt celū angeli ⁊ sic de alijs. ⁊ euiternitas in tali euiterni-
tate nō qd de⁹ p̄t creati. ⁊ nihil aliqd ē nisi subā p̄mi euiterni cū rela-
tione ad deū ⁊ ad posteriora euiterna. Tps ē mēsurā rei habentis
p̄ncipii ⁊ fine ⁊ ē i p̄mo mobili. ⁊ tps potest hic capi prout extē-
dit se ad euiternitatē ⁊ ad tempus proprie dictū. sed tamen dif-
ferēt ē mēsurā euiternoz ⁊ illoz q̄ p̄p̄e dicto tpe mēsurant nā
euiternoz aliqd vt celū mēsurat tpe p̄ptiales reuolutōes. s; tpe

Tercius

pprie dicto mensuratur illa q̄ hñt principiū z finē Est tñ notā
dū q̄ illa dīa assignata inter has tres mensuras est vera vt nūc
sed est omīno accītal. q̄ si mundus fuisset ab eterno vt phīs
probat in octauo phīscōz z hoc simplr non est impossibile. tūc
mōtus non haberet pñ^m neq̄ finē z tñ mēsuraret tpe. q̄ tps est
mensura cuiuslibet mōt^o. oportet ergo aliā dīam assignare tps.
ab alijs mēsuris. Sic distinguēdo q̄ eternitas est mensura rei
omīno permanētis. Sed eternitas est mensura rei pmanētis in
suo esse s̄z habentis successione in operatione. Et tps est mensura
simplr successiui tam quo adesse q̄z quo ad operationē.

Quātitati nihil ē cōtrariū

Postq̄ Arestj. posuit diuisione q̄ntitatis. hic omē pōit ei⁹ pprie
tates z sunt tres. Prima q̄ntitati nihil ē p̄trariū. z tō ordīs ista
rū proprietatū est. nā p̄ia ē cā scōe p̄prietatē. z tertia p̄prietas
seq̄t ambas. q̄ scia p̄p̄etas ē magis p̄p̄ia q̄z p̄cedētes. q̄uis
q̄ via p̄fectōis debet p̄cedē tñ via generacōis seq̄t z posterior est
Et p̄ ista prima p̄p̄ietas p̄b̄ari q̄tuor modis. primo p̄ indu
ctiōne vt bicubitū nō habet p̄trariū. ericubitū nō h̄z p̄riū. sup
ficies nō h̄z p̄riū. z sic de alijs q̄ nulla q̄ntitas h̄z p̄trariū. Ser
cūdo sic q̄cqd primo inest qualitati hoc nō inest q̄ntitati. s̄z p̄p̄e
tas p̄mo inest q̄ntitati q̄ nō inest q̄ntitati. Maior p̄z q̄z q̄ntitas
ē an q̄ntitatē Tercio sic subiecto p̄riorū nihil ē p̄riū. s̄z q̄ntitas est
subiectū p̄riorū saltē quo. ergo q̄ntitati nihil ē p̄riū Quarto per
diffinitōz p̄riorū in q̄ dī q̄ p̄ria sunt q̄ maxie a se inuicē distant.
sed nō possunt d̄ari quātitates maxime distātes. ergo q̄ntitati ni
hil est cōtrariū. Etia p̄ria sunt forme actiue z passiue ad inuicem
s̄z q̄ntitas nō est de nūero actiuoz z passiuoz. q̄ q̄ntitati nihil ē
p̄riū. Et ē ista p̄p̄ietas p̄p̄ia scōo mō. q̄z cōuēit omī z nō soli
cū etiā sube nihil sit cōtrariū.

Arguit Magnū z puū s̄z q̄ntitates z tñ p̄riat. q̄ q̄nti/
tati aliqd ē p̄riū. Dōm q̄ magnū z puū accipiū
tur duplr. Uno^o cōp̄atiue p̄ relationib⁹ q̄bus aliqua dicuntur
magna vl̄ puā z s̄z ē in p̄dicamto relatōis. Alio^o capiūtur abso
lute z materiali p̄ ill⁹ q̄ntitatib⁹ que denominātur ab ill⁹ relatōi
bus. z sic s̄z q̄ntitates s̄z nō p̄riat. quia alās vnū z idem est
sibi contrariū. quia vnū z idem est magnum z parū vt gna/
una est magnus respectu pigmei. z est puus per comparationem

Tractatus

ad gigantē. et sic contraria eēt in eodē subiecto qđ est impossibile

¶ Aristoteles diuidit quantitātē in magnitudinē ⁊ multitudinē in qnto metha ergo magnū ē quātitas ⁊ nō ad ali quid. Ddm q magnitudo capis dupli. vno p ipsa re in qua su datur relatio ⁊ sic ē quātitas. et sic capis in quinto metaphisice. Alio capitur relative in ordine ad parū. et sic ē ad aliquid

¶ Locus est quātitas et tñ habet contrariū quia sursum cō / trariat loco deorsum. Ddm. q locus sursum ⁊ locus deor sum capiuntur dupliciter. vno fm eētias suas vel sub rōe mē sure ⁊ sic nō contrariant. qz nō maxime distant et sic sūt qzitates. Alio qz ad qualitates seu influentias et virtutes q sunt i ill locis et sic contrariant. et in illo mō nō sunt in pnto quātitatis

¶ Arguit Illa contrariant qbus diffō contrarior cōuenit. sz loco sursum ⁊ loco deorsum cōuenit diffō contrarior ergo sunt cōtraria. Maior pbatur qz sub eodē genere posita sūt et maxime distant a se inuicē. Dicendū q licet maxime distant physice ⁊ fm rē p pando ea ad aliqua corpa tamē p siderando ea fm se et loyce sic nō maxime distant. qz polus arcticus et antar cticus plus distant qz sursum et deorsum.

¶ Multū et paucū sunt quātitates ⁊ tñ cōtrariant q vna quātitas cōtrariat alteri. Ddm q multū ⁊ paucū nō sunt quātitates sed potius ad aliquid. qz multū nō dī p se sed in or dine ad paucū ⁊ etiā si essent quātitates adhuc nō contrariarent. qz vnum et idem pōt esse multū et paucū vt multi in theatro ex stentes sunt pauci in ciuitate. et multi in domo sunt pauci i so ro. et sic idem esset sibi ipsi contrariū.

¶ Ubicūqz est motus. ibi ē cōtrarietas: sz in quātitate ē mo tus ergo etiā contrarietas. Maior pbat qz omis mor est de cōtrario in cōtrariū. sed minor patet quinto physicoz. Ddm q quātitas capitur dupli. vno modo physice id est fm hoc esse qđ habet a parte rei ⁊ comparatur ad corpa rez naturalū. ⁊ sic in quātitate est motus. Alio mō loyce siue mathematice sz in rōe nemensure et sic in quātitate nō est motus. Cñ quātitas physice est termin⁹ rei naturalis sicut dicit in secūdo de aia q oib⁹ vi uentibus positus est certus termin⁹ augmenti ⁊ decrementi. ⁊ sic in ea repitur cōtrarietas capta generali p omni repugnātia pfe cti ⁊ ipsecti. Sz quātitas loyce siue mathematice ē q sz se pside

Tercius

ratur in rōne mēsure. et sic in quātitate nō est p̄trarietas. Ut dī-
cendū ad maiore q̄ p̄trarietas capitur dupli. vno^o pprie et sic
nō optet q̄ maior sit vera. qz nō optet q̄ motus sit d̄ p̄trario in
p̄trariū. qz q̄qz sit motus de minus albo in magis albū et tam
nō d̄ q̄ magis albū p̄trariat minus albo. Scdo mō capis cōi-
ter scz vt extenditur ad d̄nas diuidentes aliqd genus. vl p re-
pugnantia p̄fecti et imp̄fecti et sic ē p̄trarietas i quātitate et etiā
motus. Pro quo nota q̄ in trib^o p̄dicamētis repit mot^o scz i
quātitate in qualitate et vbi. qz in quātitate ē augmētatio et di-
minutio. in qualitate est alteratio. et in vbi est loci. mutatio.

Sr Par et impar rectū et curuū sūt quātitates et tñ p̄trariant
Ddm q̄ ans est falsum. nā par et impar rectū et curuū sūt
qualitates. qz par et impar sunt passionēs nūeri. et rectū et curuū
sunt passionēs linee vt dicit Aresto. in p̄mo posterior^o.

Quātitas nō suscipit mag.

Hic cōsequēter p̄e. hū. d̄terminat de secūda pprietate quātitatis
que est ppria secūdo mō dicēs. q̄ quātitas nō suscipit magis
et minus. vt numer^o nō suscipit magis neqz min^o. Et rō pprie-
tatis ē quia susceptio magis cātur per depurationē p̄trarij a suo
p̄trario. et susceptio minus causat p̄ admixtionē cōtrarij cū suo
p̄trario. sed quātitati nihil ē p̄trariū igitur.

Sr Quātitas p̄patur grāmatalis vt dicit donatus. q̄ susci-
pit magis et min^o. Etiā vnū corp^o est maius alio. Ddm
q̄ ad compationē grāmatalē sufficit susceptio magis et min^o.
vnde aliud est suscipe maius et minus. et aliud est suscipe magis
et min^o. qz magis sit s̄m intensiōē. s̄z maius s̄m extensiōē. qz
intendi est aliquā formā in sua natura p̄fici qd̄ repugnat q̄ntita-
tib^o. S̄z aliqd d̄z extēdi q̄n ad maiore quātitate deuenit vt q̄n
alicui aliqd addit. Et aliqd d̄z minui ē q̄ntitas p̄ p̄te abstrahit

Improprie propriū est quan.

Hic p̄nter d̄terminat de tertia pprietate quātitatis. Dicēs q̄ p̄-
prie p̄priū. i. p̄priū quarto mō ē quātitati s̄m eam dici equa-
les vl ineq̄les Lul^o rō ē qz equalia sunt que sibi nūicē opposita
nec excedunt nec excedūtur. et inequalia quoz vnū excedit aliqd
s̄z excess^o sumit ex p̄te mēsure et mensura sumit ex p̄te q̄ntitatis.

Tractatus

et solū fm ipam. ergo omni quātitati puenit 7 solivū equalitas
ē rez dñaz eadē quātitas. 7 ieq̄litas ē rez dñitū dñsa q̄ritas

Ar Ista pprietas puenit alteri a quātitate. q̄ nō ē ppria q̄r
to mō. An̄s pbat q̄ scia nō ē quātitas 7 tñ fm eā dici/
mur equales vel inequales. Dñm q̄ duplex ē quātitas scz mo/
lis que pōt extendi et illa solū repitur in corpib⁹. Alia ē virtutis
et illa est quātitas fm quid tñ. et illa repitur in angelis 7 sñr in
hoib⁹ 7 q̄ nos bñ dicimur equales vel ineq̄les scia quātitate.
virtutis. sed nō quātitate molis de qua ista pprietas itelligitur
vel dñ q̄ licet dicimur equales vl inequales fm sciam hoc tam̄
nō ē pprie ymo pot⁹ dicemur sñles vl dissiles fm sciaz q̄s eq̄

Ar Si est aliq̄ q̄ritas infinita illa nō ē eq̄ les vl ineq̄les.
lis vel inequalis alteri Dñm licet quātitas infinita non
ēet equalis vl inequalis alteri ḡa toti⁹ q̄ eq̄litas 7 inequalitas
ppre solū fieri hñt inter quātitates finitas. tñ bñ dicitur equa/
lis vel inequalis gracia partis et hoc sufficit.

Ar Scdm equalitatē dicimur equales et fm inequalitatez
dicimur inequales sz eq̄litas et inequalitas sunt relatōes
ergo nō cōuenit soli quātitati. Dñm est q̄ quāuis nos dicimur
fm equalitatē equales et sz inequalitatē ineq̄les formalr tñ effe
ctine et fundamētralr fm solā q̄ritatē eq̄les vl ineq̄les dicimur.
q̄ quātitas ē fundamentū qd fundat et effectine cāt equalitatē

Ar Hoies dicunt equales vel inequales fm faciē. sed faciēs
ē in gñe sube igit. Dñm q̄ hoc solū ē materialr. q̄ faciēs
est materia in qua equalitatē vel inequalitatis. sz quātitas ē pri
mū fundamentū 7 subiectū fundans equalitatē. et sic p acñs sz
subam equales vel inequales dicimur q̄ grā quātitatis.

Ar Res differētes non pñt habere eandē quantitatē. q̄ fm
vnā quātitatē aliqua nō pñt dici similia An̄s pbat quia
quantitas est accñs. et accñtia distinguūtur rōne subiectoz in q̄
bus sunt. Dñm q̄ res differentes habent bene eandē quātitatez
in spē et fm illā dicunt equales. sed nō in numero.

Ar Ista pprietas cōuenit omni enti mundi. ergo nō puenit
tñ quātitati. An̄s pbat q̄ fm omne ens mūdi dici/
mur equales vel inequales. q̄ duo cōtradictoria nō verificant̄
de eodē. Dñm ē q̄ ineq̄le nō dñ hic capi negatie. sz pñatie mō
do pñatiue opposita nō verificant̄ de quolibet ente mundi.

De aliquid vero talia.

Postq̃ pe. hīl. determinauit de scōdo p̃dicamēto. s. d. q̃
titate. hic dñter tractat de ad aliquid. Et rō ordinis q̃
re sequit̃ q̃titatē est. qz q̃titas ē fundamentū plurimū relatiuorū.
sed relationes cognoscūtur p̃ sua fundamenta et ea sequūt̃. Et
ponitur ad aliquid ante qualitatem. quia q̃litas etiā ē fundamē-
tum aliquarū relationū. et sic ponitur int̃ q̃titatē et q̃litatē tanq̃
inter sua fundamenta p̃ que habet cognosci. Et p̃cedit oīa alia qz
ad aliquid magis opponit̃ sube q̃ alia p̃dicamēta qz suba ē ma-
xime entitatis et ens p̃ se ad aliqd̃ sō ē mīme entitatis et maxie
accidentalitatis. s. opposita iuxta se posita magis elucescūt. Q̃ ar̃
ad aliqd̃ sit mīme entitatis. p̃bat qz de se nihil nominat nisi re-
spectū ad aliud et a tribus depēdet. s. a cā efficiente a subiecto ṽl
fundamento et termino iō h̃z eē ī et esse ad sed alia genera acti-
um solū dependent a duobus scz a subiecto et causa efficiēte. sub-
stantia vero tm̃ depēdet ab vno scilicet a cā efficiente.

¶ Ex isto sequitur q̃ ad aliquid deberet p̃cedere q̃titatem.
Seqla. p̃bat qz ad aliqd̃ ē maxie accidentalitatis. Dñm q̃
vtiqz deberet p̃cedere si h̃ nō obstarēt q̃ q̃titas p̃mo inest sube.
et q̃ ad aliquid nō pōt inesse sube nisi p̃ q̃tūtatē.

¶ Absolutū est añ respectiū. sed qualitas ē absolutū p̃di-
camentū et ad aliqd̃ ē p̃dicamentū respectiū. ergo quali-
tas deberet p̃cedere ad aliqd̃. Dñm q̃ duplex ē ordo scz nature si-
ue doctrine et discipline siue quo ad nos. ordine nature oē abso-
lutū ē añ respectiū. et sic qualitas deberet p̃cedere ad aliquid
Sed ordie discipline sic sequit̃ qualitas ad aliquid. qz ad aliqd̃
magis repugnat sube q̃ qualitas qz ē maxime accidentalitatis
sed opposita iuxta se posita magis elucescunt.

¶ Fundamentū ē ante fundatū sed actio et passio sunt fun-
damentū relationū. ergo debēt p̃poni. Mior p̃bat qz fun-
damentū paternitatis ē actiua gñatio. Dñm q̃ actio et passio ca-
piuntur dupl̃r. vno° vt sunt fundamenta relatiōis. et sic deberēt.
p̃cedere relatiōem. Alio° accipiūtur s̃m q̃ adueniūt ip̃i s̃be ab ex-
trinseco. et sic sequūtur ad aliquid qd̃ sibi aduenit ab extrinseco

¶ Dñe p̃ntū dēt eē ens reale. s. ad aliqd̃ nō est ens reale q̃
nō ē p̃dicamentū Mior p̃bat qz ad aliqd̃ dēt respectū sine

Tractatus

ppationē vnius ad aliud sed respectus siue copatio ē ens rōnis qz sit p intellectū nīm. Dōm q duplex est copatio scz actual. et exercita qua actualiter vñū copatur ad aliud et illa ē solū ab intellectu. Alia ē copatio habitual siue aptitudinalis qua habitu aliter aliqd copatur ad aliud. et illa est pter intellectū. Ad ad a liquid dicit ppationē ad respectū habituale et nō actualem.

Notandū Natura ista pnti nomiat tribus nominib⁹. nā pmo dicit relatio secūdo relatiūū tercio ad aliquid. Relatio dicit naturā ista pdicamēti cōceptam tm vel abstractā quia est nomen verbale. et nomē v̄bale ē abstractum. Relatiūū dicit eandē naturā quā dicit relatio. s3 p respectū ad suū subiectū in quo est quia est cōcretū. et ergo magis pprie vocat relatiūū qz relatio. Sed ad aliquid dicit illā naturā p copationem ad subiectū in quo est. et cū hoc importat respectū ad terminū eius. vñ hec ppositio ad dicit dependentiā ad aliqd terminū vel dicit ordinē ad terminū ad quē. et ille terminus aliquid importat terminū illius dependentie et qz illa duo scz dependentia et termin⁹ dependentie formaliter pueniūt ad aliquid. ergo ppriissime et aptissime vocatur istud pdicamētū ad aliqd. Et ē ad aliqd vna dictio cōposita figure. vel sūt due dictiones per quas circūloquimur vñū simplex nomen huius pdicamenti.

Si Illud qd est oib⁹ alijs imixtū hoc nō est ab eis distinctū sed ad aliqd ē oib⁹ pntis imixtū. g nō ē pdicamentū distinctū ab alijs: Dōm ad minozē q ad aliqd capit duplicif vno mō gñaliter. put extēdit se ad relatiūū fm esse et fm dici. et illud est imixtū oibus alijs pdicamentis. Alio⁹ spāl^r put extēdit se ad relatiūū fm eē tm et illud nō est imixtū oibus alijs pdicamentis. s3 ē distinctū pntū ab alijs. qz h3 distinctū modū pdicandi de pma suba q ē pdicari in quo se h3 hoc ad illud. Et relatiūū fm eē est c⁹ totū eē ē ad aliud se h3. et qd nō ē naturā alterius pnti a pnto relatiōis. vt pñ nihil aliud ē nisi respectū ad filiū. et dñs ad seruū. Relatiūū fm dici ē qd de pncipali scato suo dicit naturā absolutā alteri⁹ pnti et vltra hoc cōnotat quēdam respectū gñā cui⁹ relatiūū dicit. vt caput pncipal^r scat subaz et cōnotat respectū ad capitātū vt caput capitati caput. et scientia vltra qualitātē importat quendā respectū ad scibile vt scientia scibilis scientia. quare sunt relatiua fm dici.

Arguit Sic relatiō ē sūm p̄dicamētū sic et cōrrelatiō et sic erūt duo p̄dicamēta ad aliqd. Dōm q̄ relatiō capis dupl̄r. vno^o in gñe generalissio et sic nō h̄z correlatiō s̄z solū iminū qui ē alter^o p̄dicamēti. Alio mō capis vt repis in suis sp̄ib^o et sic refert ad correlatiū. Determinādo autē de p̄dicamēto ad aliqd tria facit. nā p̄mo diffinit ipm. sc̄do diuidit et tercio poit p̄p̄tates. et p̄mo poit diffinitōez cōem oib^o relatiuis sc̄z tā sūm eē q̄ sūm dici. sed postea aū q̄rta p̄p̄tate poit vnā diffinitōem q̄ solū relatis sūm eē puenit. Et est p̄ma diffinitō talis Ad aliqd talia dicūt q̄cūq̄ sūm ipm qd sūt alioz dicūt v̄l quōlibet aliter ad aliud. Et est intellectu diffinitōis ad aliqd dicūt supple ab antiq̄s talia. i. s̄ v̄l illa. quecūq̄ dicūt alioz. i. referunt ad aliud i ḡrō hoc ipm qd s̄z. i. sūm illō qd importat v̄l quōlibet aliter. i. in q̄cūq̄ alio obliquo q̄ est ḡrō ad aliud. i. ad terminū v̄l correlatiū. Et ē s̄ ipm ibi nri cas^o et regis a dicūt a pre post ex vi copule v̄l etiā p̄r eē acti cas^o et regis ab eodē s̄bo. Et q̄n dicūt verba p̄p̄sua nō regūt accm casū. sed dicūt est s̄bū passiū. Dōz q̄ dicūt regit illū accm hoc ipm p̄ synodochē p̄ subintellectōez p̄positōis. i. sūm. Et in diffinitōe ad aliqd d̄z talia ad inuendū q̄ relatiō nō p̄t in eē nude sube nisi mediāte aliq̄ actūte et hoc itelligit ex illo q̄ talia est relatiū actūtis. Et dicit dicūt et nō s̄z ad inuendū q̄ relatiā nō p̄siderāt hic sūm eē reale sed intētionale vt referūt ad dici et p̄dicari. Vel poit dicūt ad inuendū q̄ Arestoriles nō habet diffinitōem istā a se. sed a platone quasi dicerz ad aliquid talia dicuntur ab alijs sc̄z platonis.

Arguit Equoci nō est diffinitō s̄z ad aliqd ē equocū. g^o male diffinit. 2° Dīoz pbat q̄ equoce d̄z de relatiō s̄z eē et sūm dici. Dōm q̄ equoci equocāt nō ē diffio essentialis tū et bene potest esse diffinitō actūalis et descriptiua

Notādū Nlla fit relatiō sub h̄itudie nōiati casus v̄l vocatiui. s̄z bñ sub h̄itudine q̄ti casus vt pater filij pater et sub h̄itudine datui cas^o vt simil^o simili similis. et sub h̄itudine accusati casus vt magnū ad puū magnū et sub h̄itudine ablatui cas^o vt sensibile sensu sensibile. Et q̄ nō sit relatiō sub h̄itudine nōiatiui casus v̄l vocatiui cas^o. ideo ē q̄ ad significat trāsficiōem et aliquid significat terminū illi^o trāsficiōis. et sic v̄l cūq̄ ē relatiū et sūū correlatiū ibi ē p̄structō trāsficiōis.

Tractatus

scilicet sed nominatiuus et vocatiuus absoluti sunt fm. Pristina
num id est intrinsece construuntur.

Arguit Nulla bona diffinitio debet dari p diffinitionē
sed ista est huiusmodi. ergo nō est bona. Di-
cendū q nulla bona diffinitio qdditativa et essentialis debet da-
ri p diffunctio nrm sed bene descriptiua quādo. in ea innuitur ali/
qua diuisio diffiniti sicut fit hic. quia per eaz innuitur q aliqua
relatiua referuntur ad inuicem sub habitudine gti casus. Et que-
dam sub gti tudine alterius casus qz gti Uel etiā p primā pri-
culā intelligunt relatiua fm esse. qz illa principalit referuntur ad
inuitem sub habitudine gti casus licet etiā alijs cōueniat. et p se-
cūdam vel quomodolibet zc. intelligūt relatiua fm dici qb p
cipaliter conuenit referri ad sua correlatiua sub habitudine alte-
rius obliqui qz genitiui. lcz qnqz etiā referuntur in gto.

Arguit Nulla diffio debet excedere suū diffinitum. sed
ista est huiusmodi ergo non est bona. Minor
pbat quia puenit partibus secundaz substantiarū vt pes alicu-
pes. caput capitati caput. Dicendū q ista diffinitio cōuenit taz
relatiuis fm esse qz relatiuis fm dici. sed partes sede substantie
sunt relatiua fm dici. ergo diffinitio nō est cōmunitoz qz diffini-
tum. Unde relatiuū vt hic diffinitur potest capi p relatiuo fm
esse tm. et sic diffinitio nō est pueribilis cū diffinito scz ad aliqd
quia nō tm cōuenit relatiuis veris sed etiā relatiuis fm dici g
Arestoriles interimit istam diffinitioez z poit aliā que puenit tā-
tm veris relatiis scz fm esse. Si vero capiatur cōmuniter put ex-
tendit se ad relatiuum fm esse et fm dici simul. sic diffinitio ista
est bona. et est cōuertibilis cum diffinito.

Arguit Illa diffinitio nō est bona in qua ponit vniū/
sale vniuersaliter sumptum sed in ista diffini-
tione ad aliquid ponit vniuersale vltiter sumptum scz quecūqz
ergo non est bona. Dicendū q quecūqz non tenet hic vniuersa-
liter sed particulariter et infinite. put valet tm sicut que. Sz
diceret infinitum nih il notificat. ergo non potest poni in diffi-
nitione. Dicendū q licet nihil per se notificat tamen bene inqz
tum accipitur cum particulis sequentibus.

Relatiuozū tres sunt spēs.

Tercius

Hic pater Petrus Hispanus diuidit ad aliquid. Dicens quod tres sunt species relationis siue quod relata sunt tripliciter scilicet equipantie suppositio et suppositio. Quorum species sufficiencia potest sic sumi nam relata uel noiant eisdem nominibus cum suis correlatiis aut diuersimodum. si eisdem sic sunt relata equipantie. Si diuersimodum nominibus hoc est dupliciter. quod uel talia relata dicunt respectum excedentis. id est maioris ad minus. et sic sunt relata suppositio. aut dicunt respectum accessi id est minoris ad maius. et sic sunt relata suppositio. Unde relata equipantie sunt que eodem nomine noiant cum suis correlatis ut vicini vicini. similis simili similis. Et ratio quare eodem nomine nominantur est. quod relata equipantie fundantur super eandem formam in specie cum suis correlatiis. et ergo habent idem nomen cum ipsis.

Arguitur Illa scilicet relata equipantie que eodem nomine noiant scilicet pater et pater nominant eodem nomine ergo si relata equipantie. Dominus licet pater et pater noiant eodem nomine. non tamen nominant eodem nomine cum suis correlatis. quod pater non est relatum ad patrem sed ad filium. Sed relata suppositio sunt que significantur sunt digniora quam significantur correlatio ut pater est relatum suppositionis filii. quod pater est dignior filio. et dominus est dignior suo.

Arguitur Quicquid supponit alteri hoc predicat de eo super quod potest scilicet relatum non predicat de suo correlatio igitur ratio. Dominus quod aliquid supponit alteri dupliciter. uno modo in linea predicamentali et sic quicquid supponit alteri hoc predicat de illo super quod potest. Alio modo ratione principii et principii. vel secundum ordinem dignitatis. et sic non oportet quod unum predicet de alio. et isto relata ponunt super sua correlata.

Arguitur Quicquid scilicet filius natus unum non est pater altero. scilicet relata sunt homini ut postea dicetur. sed unum non est pater altero. Dominus quod relatum suppositio non est pater correlatio natus scilicet honore et dignitate. Vel dominus ad minorem quod relata capiunt dupliciter uno modo in ratione relationis et secundum suas entitas et sic relata sunt simul natura. Alio modo in ratione suorum fundamentorum et sic unum potest esse prius alio. quod fundamentum relatiui potest esse ante fundamentum correlatiui et sic ista diuisio non est diuisio in esse relationis sed in esse suorum fundamentorum.

Arguitur Species debent esse coequue sub genere ergo non sunt aliqua relatiua superpositionis et suppositionis. Dominus

Tractatus

q' spēs in q'tū spēs s't coeque s'b genē. s'z h' p'siderāt spēs q'tuz ad
eaz fundamēta z materialr. z sic vna ponit sup alia. Et rela
tiua sup'pōis s't q'z significata s't min' digna significatis suoꝝ
correlatiuoꝝ. vt f'uus d'm f'uus. fili' p'ris fili'. est em f'uus dig
nitate sub d'no. z fili' sub patre.

Arguit Quilibet gener' in cōi s't em due spēs. s'z relatiō
nis nō s't due spēs. igr. rē. Dd'z. q' relatiō di
uidit p'mo in relatiū eq'pantie z dis'q'pantie. z illa s't duplicia
scz sup'pōis q' s't sup'ior z sup'pōis q' s't inferior.

Relatiuis iest cōtrarietas.

Postq'z autor determinauit de relatiōe s'm s'bam z p'tatē ponē
do diffinitōz z e' diuisionē. h' p'nt determinat de p'prietatib' ipsi'
Et p'p'e loq'ndo tūc duas ponit cōitates. duas p'prietates. z duo
correlaria. Prima cōitas ē q' p'rietas inest relatiuis. vt p'ius z
viciū. sc'da q' relatiua suscipiūt mag' z min'. S'z p'ma p'p'etas
est q' oīa relatiua d'nt ad p'uertetiā. vt si pater ē fili' ē. z ecōtra.
Sc'da ē q' relatiua s't s'il natura. Et iste due p'p'etates p'ueniūt
solū relatiuis s'm eē z nō s'm dici. Primū correlariū est. q' rela
tiua posita se ponit. z p'empta se p'mūt. Sc'dm q' si q's diffini
te nouerit vnu relatiuoꝝ diffinitē noscit z reliquū. p'mū sup
ponit ex sc'da p'p'etate. sc'dm sumit ex sc'da diffinitōe ad aliqd. q'
ponit post primū correlariū

Notandū Q' ista p'ria cōitas nō ē p'pria s'm ali/
quē modū p'p'riū. q'z h'ic p'riū nō iest oī/
b' relatiuis nec solis. nō solis. q'z p'uenit etiā q'litatib'. neq' oī/
bus q'z pater ē relatiū z nō p'riatur alicui

Arguit Uir' z viciū nō s't relatiua. q' h' nō b'n exēpli
ficat de ipsis. Al'ns p'bat. q'z s't in p'ria sp'e q'li
tas. Dd'm l'z nō s't relatiua s'm eē: s't em relatiua s'm dici. mō
iste due cōitates p'ueniūt relatiū in cōi. put scz includit relati
uū s'm dici. z grā illoꝝ ista p'p'ietas h' ponit

Arguit Scia opponit ignorātie p'uatue. q' h' male d'z
q' si opponat p'rie. Dd'. q' duplex ē ignorātia. s.
pure negatōis z p'ue dispōis. Ignorātia pure negatōis ē q'n ali
q's oīno nihil scit de re. sicut puer p'rio nat'. z sic scia z ignoran
tia opponit p'uatue. Alia ē ignorātia p'ue dispōis q' aliq's

Tercius

p habitū sūū scie male disponit in illis scia q̄ habit⁹ causat in aliq̄ p syllogismū falsū p̄bū. z sic noiat formā positivā scie cōtrariā. z sibi dōm ē de sūte z vicio

Arguit Relativa opponit relative. q̄ nō sūte z p̄na qz tū vñ vñ opponit dōm q̄ relativa cōpanit ad duo. Uno? ad sua cōrelativa. z illis opponit relative. sicut sūte opponit sūto relative. Alio? p̄panit aliq̄b⁹ alijs ad q̄ nō referunt. z sic opponit p̄trarie: vt scia p̄trariat ignorācie. z nō seibili. Vel p̄ sic dici. q̄ relativa capiūt dupl̄r. Uno? formatr vt relativa sunt. z sic opponunt relative. Alio mō materialr. q̄tum ad eoz fundamenta. z illo mō puenit q̄busdam p̄trarietas. Nō iste cōmunicates nō pueniūt relativis inq̄tū relativis sunt. sed gratia fundamentoz que si cōtrariant etiam relativa p̄trariantur

Arguit Si habere sūū nō puenit relativis inq̄tū relativis sū. tūc nō deberet poni p̄ p̄tate relative. Dōz negādo p̄nam. qz relativa sū mīme entitat⁹ z maxime accidentalit⁹: qz a multis dēpēdet. s. a cā efficiēte. a cā mate/riali in q̄. z etiā a suo termino. s. cōrelativo. z sic nō valem⁹ venire ad eoz p̄gnitōz nisi p̄ sua fundamēta z eoz p̄p̄tates

Arguit Ubicūqz ē sūietas ibi ē mor⁹. vtz p̄ diffinitōz sūoz. s. in relativis nō ē mor⁹. q̄ neqz sūietas Minor p̄bat. qz relativū p̄t alicui advenire absqz oī motu: dōm q̄ vbi ē sūietas p̄ se ibi ē mor⁹. sed in relatōne nō ē sūietas p̄ se sed p̄ accēs vt dictū est

Relativa suscipiūt magis.

Hic p̄nter ponit scōdam cōitatē relativoz. z nō est p̄p̄ia sū ali quē modū p̄p̄ia. qz nō puenit oībus relativis nec solis relatis vt dictū ē de p̄ma q̄re d̄r cōitas. Et d̄r. relativa suscipiūt magis et min⁹. vt simile d̄r magis z min⁹ simile. Et nō puenit relatis sū esse relatōnis sed q̄tum ad eoz fundamēta. z ergo relativa quoz fundamēta suscipiūt magis z min⁹. illa dicunt suscipere magis z min⁹. z q̄z fundamēta nō suscipiūt magis z min⁹ illa nō dicunt suscipe magis z min⁹

Arguit In adaliqd nō ē mōt⁹. q̄nto phisic⁹. q̄ non suscipit magis z min⁹. p̄na p̄bat. qz ad oē illō

Tractatus

est motus quod suscipit magis et minus. Dñm negādo pbatio
nē pñe. quia q̄lia insensibilia vt grammaticū logicūz suscipiūt
magis et minus. et tñ ad ipsa nō est motus. Vel dñm. q̄ in ad/
aliqd est motus materialr. et gratia fundamenti. et sic etiā susci-
pit magis et minus.

Arguit Ineq̄le ē relatio fundata in q̄titate. s; q̄titas
nō suscipit magis et minus. g^o nec ineq̄le. vt dñt te-
xtus. Dñm q̄uis fundamētū ineq̄litas. s; q̄titas nō susci-
pit magis et minus intēsiue. tñ bñ extēsiue. et g^o magis debet h̄ ca-
pi pñt extēdit se ad maius

Arguit Eq̄le nō suscipit magis et minus. g^o nec ineq̄le.
Ans est vez ex littera. pñā pbat a simili. q; si-
cut ineq̄le est fundatū in q̄titate. ita etiā equale. Dñm q̄ nō
est simile in oībus. Et rō dissimilitudinis est. quia eq̄litas funda-
tur sup eandē q̄tatem specificā. et sic solum fit vno mō. sed su-
sceptio magis fit p additiōem per quā equale fit ineq̄le. S; in
equale fundatur sup diuersitatē q̄titaris qz per maiore vlt mī-
nore additiōem aliqd fit alteri multis modis ineq̄le. et sic potest
suscipere magis et minus

Arguit Illud q̄ dñsistit in idiuisibili nō suscipit ma-
gis et minus. sed omne relatiū dñsistit in idiuisibi-
li. g^o nullū relatiū suscipit magis et minus. Minor pñz. qz relatiū
ē mīme entitat. s; mīmo repugē diuisibilitas. Dñz. qz relatiū
dñsistere in idiuisibili intelligit duplr. Uno. in eē relatiōis et in
q̄tū dñt respectū ad suū correlatiū. et sic vez est. et tñc nō suscipit
magis neqz minus. Alio. in q̄tū capīt materialr grā fundamēti
relatiōis. et sic relatiū ē diuisibile et suscipit magis et minus.

Notādū Ista cōitas. s; suscipe magis et minus pñb^o
puenit relatis q̄ pñā. qz hñc pñuz puenit
tñ relatis f^m dici. et nō f^m ēē. s; suscipe magis et minus puenit aliq̄
b^o relatis f^m ēē. et aliq̄b^o f^m dici. vt in exēplis text.

Dia relatiua dñr ad puer.

Positis duab^o cōitatib^o relatiuoz q̄ nō s; aliq̄ mō ipsis ppa
Dic ponit duas ipsoz ppetates. Pñā ē. qz relatiua dñr ad pñ
rentiā. Et pñ ista ppetas exponi duplr. Uno mō sic. relatiua di-
cunt ad puerentiā. id est bene valet arguendo ab existētia vni^o

Tercius

ad exñtiā alteri⁹. vt si pater ē fili⁹ ē. ⁊ si fili⁹ ē pater ē. ⁊ c. Et il-
lo mō nō debet exponi. qz alias nō esset p pñia qñto mō. puer-
tia em̄ vñc nō puenit relatiuis solis. s. multis alijs. s. fminis
absolutis. Alio mō exponit. relatiua dicūt ad pueritiā. i. q. pos-
sunt verificari de seipsis cū obliq̄s suor̄ correlatiuor̄. vt pater
fili⁹ pater. Et dicit cū obliq̄s. qz nūq̄ sit relatio in recto. ⁊ ista ex-
positio est melior q̄ pma. qz sic ē p pñia quarto mō relatiuis di-
ci ad pueritiā. qz puenit oib⁹ relatiuis solis ⁊ sp. qz puenit tā
relatiuis fm̄ eē q̄ fm̄ dici. ⁊ si ad aliqd̄ capiat p relatiuis fm̄ eē
tūc ē ip̄sis p pñia scdo mō

Querit Quid sit dici ad pueritiā. Dd. q. ē relatiuū
referri ad suū correlatiuū sub hñtudine oblq̄
casus. vt p̄ fili⁹ p̄. ⁊ fili⁹ p̄is fili⁹. Aut ē mutua correlatiō rela-
tini ad suū correlatiū sub debita appellatōe ⁊ debito casu. Vel ē
aliq̄ referri iter se fm̄ mutua dependētiā sub hñtudine casuali
et p h̄ dicit a pueritiā p pñia ⁊ p pñia passionū

Arguit Rem⁹ ⁊ caput s̄ relatiua ⁊ tñ nō dñr ad pñ/
tētiā. qz s̄ aliq̄ naues remos nō hñtes. ⁊ s̄ r
s̄ aliq̄ aialia capita nō hñtia. Dd. q. relatiua dñr ad puer-
tiā qñ bñ assignat ⁊ sub debita appellatōe. vñ rem⁹ ē relatiū. et
suū correlatiū nō ē nauis. s. res remita. vt rem⁹ rei remite rem⁹.
et res remita remo res remita. Et etiā caput est relatiū ⁊ animal
nō ē suū correlatiū. s. capitatiū. vt caput capitati caput. ⁊ sic di-
cūt ad pñtētiā. Et ḡ dicit Aresto. circa illā p pñtētiā q. si nō s̄ noia
ip̄sita tñc fingē licitū ē. i. debita noia iuenire.

Arguit Assignādo relatiuis sua correlatiua. adhuc nō
dñr ad pueritiā. Assumptū pbat. qz scibile ē
correlatiū scie ⁊ tñ posito scibili nō pos̄ scia. etiā nō oz q. si sensi-
bile sit q. tñc s̄ sus sit. Dd. q. scibile accipit̄ dupl̄. Uno⁹ materia
l̄ p illo qd̄ ē scibile. ⁊ put h̄ istā naturā i se q. p̄ sciri. ⁊ sic po-
sito scibili nō oz sciam poni. Et s̄ r sensibile cap̄t vno⁹ materi-
al̄ p illo qd̄ h̄ istā naturā in se q. p̄ sentiri. ⁊ sic posito sensibi-
li nō oz poni sensū. Alio⁹ cap̄it̄ formal̄. s. p formal̄ ⁊ actuali
respectu quē dat scia ⁊ sensus. ⁊ tñc dñr ad pueritiā

Arguit Ista p pñtas pñt̄ s̄ctis ⁊ p pñis passiōib⁹. ḡ
nō ē p pñia qñto relatiuis Alijs pbat. qz pñt̄ hōi
⁊ n̄ scibili. qz bñ seq̄t. si n̄ scibile ē hō ē. ⁊ si hō ē n̄ scibile ē qd̄ ē dici

Tractatus.

ad puercentia. Dñm q̄ puercentia capr̄ duplr̄. Uno° p̄ q̄cūq̄
allatione vnius ex alio fm̄ subsistendi p̄nam. z illo mō puercentia
p̄uenit multis alijs a relatiuis. z sic ista p̄petas nō est pro/
pria quarto mō. Alio° capr̄ vt dē subsistendi p̄nam z cū h̄ mu/
tua dependentia relatiui z correlatiui in obliquo casu z illo mo/
do nō p̄uenit p̄prie passioni neq; subiecto vt nō possum dicere
hō est risibilis homo. risibile hoīs risibile. Un̄ est dñia inter cō
uertentia puercentia z p̄uersionē. nā puercentia prope sūpta
est passio relatiuoz. puercentia ē passio terminoz cōuertibi/
liū. z termini puercentia sunt q̄ mutuo z puercentia de seinuicē
verificat. vt subiectū z sua p̄pa passio. sed p̄uersionē mutatio sub/
iecti in p̄dicatū z e contra sic est passio p̄positionū.

Relatiua dicūt simul natu

Hic p̄nt̄ determinat de scda p̄prietate ad aliquid. dicēs. q̄ relatiua
sūt simul natura. id est naturali intelligētia sic q̄ intellecto vno
intelligit aliud z e contra. Ratio proprietatis est q̄ ea q̄ posita
se ponūt z p̄empta se p̄mūt sunt simul natura. sed relatiua sunt
h̄mōi vt dē vñū correlatiū. igr̄ zc. z est ista p̄prietas p̄pria q̄rto
mō. q̄ p̄uenit oibus solis z sp̄ relatiuis.

Arguit Scibile z scia sūt relatiua. z tñ nō sūt sūt natura
scda ps pbat. q̄ scibile ē prius scia. Etia de
structa scia nō oī scibile destrui. Dñm ē q̄ scibile z scia capiūtur
duplr̄. Uno° materialr̄ vt dictū est in p̄ma p̄prietate. z sic non
sūt simul natura. q̄ multa sunt scibilia quoz scie nō sunt inuen/
te vt dē Arest̄. z ē exemplū de q̄dratura circuli. Alio mō capiūt
formalr̄ inq̄tū vñū dicit actualē respectū ad alterū. z sic sunt sūt
simul natura. Pro declaracōe istius solutionis q̄rū vñū vas q̄/
dratū mēsuret geometrice sicut potest mēsurari vas rotundū p
virgā z sic tunc habebit scia de q̄dratura circuli. sed dē p̄hs q̄ scia
entia de q̄dratura circuli nōdū sit inuenta. q̄ ibi p̄tingit fieri de
ceptionē Sz ypocras Brisso z antiphōn putabant se h̄re scie
tia de q̄dratura circuli. Brisso p̄banit p̄ talē demōstracōz lineē
duce ab eodē p̄ucto ad idē p̄uctū sūt eq̄les. sz p̄tingit duci lineas
in q̄dratura circuli ab eodē p̄ucto ad idē p̄uctū. ḡ lineē in q̄dra/
tura circuli sūt eq̄les qd ē de ipa h̄re sciam. Sz Arest̄. dē p̄ bris/
sones. q̄ ipe arguit argumētū qd nō intellexit. q̄ si scribat circu/
lus z q̄ t̄gat angulos q̄drati. tūc circulus excedit q̄dratū. z sic

Tercius

circulus est maior quadrato. Sz ypoeras sic arguit. vbi cūq; ē da-
re maius ⁊ minus ibi est dare egle. sz ꝑtingit dare circulū ma-
iorē quadrato ⁊ circulū minorē quadrato. g. ꝑtingit dare egle. Ista
demonstratio nō v3. q2 demonstratio d3 esse ex ꝑꝑrijs vt dī in ꝑri-
mo posterior. mō istud argumentū ꝑcedit ex coib⁹ q2 ꝑt applica-
ri ꝑtinua ⁊ discretis. Sz antiphon sic arguebat ⁊ fuit argumē-
tū ꝑssimū q ꝑderet ꝑpingi vna figura circularis ⁊ alia qdran-
gularis. si tūc circul⁹ eēt maior quadrato. tunc debēt aliqd apponi
ad quadratū vl⁹ debet aliqd ꝑponi de circulo. l. ecōtra si qdratū
esset mai⁹ circulo. tūc debet aliqd ꝑponi ad circulū. vl⁹ aliqd ꝑpo-
ni de quadrato. ⁊ q2 nō ꝑtingit ꝑcedē in infinitū in tali diuisione
ergo tandē tenenit ad eglitātē quadrati. Sz ꝑ argumētum nō
valet. q2 arguebat ꝑtra ꝑncipiū geometrie qd est. q omē cōti-
nuū ē diuisibile in infinitū. sz ꝑtes lineę sunt continue. igī ⁊ sic
antiphon negauit ꝑncipia ꝑma quare dī. Aresk. q ꝑtra eū non
est disputādū ⁊ sic ꝑꝑꝑ q de quadratura circuli nō fuit tꝑe Are-
stotel scia inuenta. Et sic ꝑcedit probatio argumēti ꝑcedētis q
aliqd ē scibile cui⁹ scia nō est inuenta. ⁊ hoc loqndo de scia ⁊ sci-
bili matiali. Et sic suo mō dōm est de scēsu ⁊ scēbili. de cā ⁊ cāto

Arguit Pater ⁊ filius sunt relatiua. ⁊ tū nō s3 fil⁹ natūa.
Scda ꝑs assūꝑꝑi ꝑbat. q2 generās ē aū genitū
ꝑm naturā. sz ꝑꝑ ē generās filiū. g ꝑm naturā ꝑcedit filiū. Dd3
q ꝑꝑ capꝑ duplꝑ. Vno. matiali ꝑ subiecto ꝑnitatis. ⁊ sic ille q
generat ē aū genitū. Alio. formali ꝑ respectu exīte in eo q ē ꝑꝑ.
⁊ tal⁹ respect⁹ ē fil⁹ natūa cū filio. ⁊ sic capꝑ in illo sophisinate cū
dī ꝑꝑ nō est senior filio. vl⁹ ꝑꝑ ⁊ fili⁹ sunt eiusdē cratis

Arguit Quēcūq; sic se hnt q vnū ꝑonit in diffinicōe
alteri⁹ illa duo nō s3 fil⁹ natūa. sz correlatiū ꝑo-
nit i diffinicōe relatiui. g nō s3 fil⁹ natura Maior ꝑbat. q2 dif-
finitio natūa d3 ꝑcedē diffinitū. Dōm ad minorem q relatiua
possunt triꝑlꝑ ꝑsiderari. Primo. omīno matiali in rōne cāe ⁊
effect⁹. ⁊ sic vnū ē ꝑus alio tꝑe ⁊ natūa. Scdo. ꝑsiderāt in rōe
mutue dependētie. ⁊ sic eū qdlibet ꝑꝑ dependētiā alteri⁹ ꝑfiniare
d3 intelligi dēm Porꝑh. q in vtrūq; vtrorūq; oꝝ rōmb⁹ vti vt
ꝑꝑ filiꝑ ꝑꝑ ibi filiꝑ ē correlatiū. ⁊ fili⁹ ꝑꝑis fili⁹ ibi filius ē relatiū
et ꝑꝑ correlatiū. ⁊ sic qdlibet ꝑꝑ ꝑonī in diffinicōe alteri⁹. Ter-
cio. ꝑsiderāt in rōe relatiōis id est ꝑm q in vnoquoq; extremo ē
respect⁹ q referē ad respectū q ē in alio. ⁊ sic s3 fil⁹ natūa. ⁊ vnū n

Tractatus

diffinit p reliquū qz vnū nō ē pū negz notius alio.

Item omnia relatiua posi

Hic ponit pū correlatiū z ē relatiua posita se ponūt z pempta se pūmūt. z seqtur et ista scda ppetate q dicit q relatiua sunt fil natura. z ergo posito vno ponit z reliquū. z corrupto vno corrū pit z reliquū. vt posito pte ponit filius.

Arguit Corrupto relatiuo nō oportet corrūpi correla/ tiū. g male dī q relatiua posita se ponūt z pempta se pūmūt. An pba. qz qdā corrūpit a suo pūo corrū pit vl a subiecto aut a cā. s relatiū nō ē pū subiectū vl cā correlatiū. Dm q sicut se hnt dīne cōstituē ad spēm cōstitutā. sic p circūlocutionē se hz correlatiū ad relatiū z ecōtra. sed ad corrūptionē dīne seqt corrūptio spē. sicut ad corrūptōz rōnal seqt corrūptio hoīs. g etiaz pempto correlatiuo pūmūt relatiū. qz in diffinīōe relatiui ponit correlatiū loco dīe nob incognite.

Arguit Mortuo pte adhuc pte manē fili. g correlatiū istd ē falsum. Dm ē q fili mātrālr manz. tam ille respect⁹ quē dī vt fili ē formalr nō manet. Et qñ ar ille respectus pte manē in matre. qz qñ mī ē adhuc. vocat filius. Dm q pte nō dī hic capi put distinguit dī matrē. z filr filius. put di/ stinguit dī filiā. z g ad hoc q fili corrūpat oz q pte z mī fil cor/ rumpant. z ad hoc q pte corrūpat reqnt corrūptō filij z filie. qz alio illoz manēre saluat paternitas.

Arguit Unū oppositorū nō poit reliquū s remouz ipz s relatiū opponit suo correlatiuo. g relatiū nō poit correlatiū. Dm ē q vnū oppositorū in absolut⁹ nō poit reliquū. s bñ in respectiuis. z hoc in diuersis subiectis.

Querit Si aliqū hēret duos filios vtrū vno corrup to maneat pūritas in pte. Dm ē q sic. Sed dīcēs relatiua posita se ponūt z pempta se pūmūt. g corrupto filio corrūpit z pte. Dm ē q pte refert ad filiū in cōi. z nō in spēa/ li ad hūc illū. qz pte vnica relatōe refert ad mltos filios. Et cā ē qz pūritas ē in pte sicut i subiecto. z in filio sicut in tēio. si g paternitas mltiplicaret in patre hnt ples filios. tūc essent plu res pūritates tm nūero dīntes in eodē subiecto qd est ipossibile.

Tercius

Sed scotus tenet oppositū c^o fundamētū ē q^o duo accēa respectu
na tū nūo dīa z distincta ex pte terminoz possint esse in eodem
sbiecto z sic ponit in xpo duas filiatōes vnā eternā z aliā tpālē.
s; eius fundamētū p̄supponit falsum. qz vnitas relatōis v^l ei^o
plalitas nō attendit s̄m terminos s; s̄m cām v^l subiectū. Raco
qz si attendere s̄m terminos quilibet hō haberet duas filiatio
nes vnā q̄ refert ad patrē z aliā quā refert ad matrē vt optime
declarat scūs Thomas in tertia pte

Arguit Multiplicato vno oppositorū multiplicatur z
reliquū. g. multiplicatis filiis etiā multiplicat
paternitas. Dm ē q^o multiplicato vno oppositorū quo ad sig
nificationē multiplicat z reliquū s; nō quo ad supposita.

Arguit Per p̄mā actiā generacōez acq̄rit paternitas
vna. g. etiā p scdā z tertiā cū nō sint minoris
p̄tutis. Dm q^o vez ē si subiectū esset capax. z ergo nō est defect^o
ex pte generacōis. sed ex eo q^o plura accēa tū nūo dīa non pnt
esse in eodē subiecto vt dr. vii. metaphice. cui^o rō est. qz accēa ca
pit nūm a suo subiecto. cū g. subiectū sit vnū nō possunt acciden
tia in tali subiecto esse numero distincta. alias em esset vnū acci
dens nūo vt supponit z nō vnū qd implicat.

Alia diffiniciō relatiuorum

Postq^o Pe. hyl. posuit p̄p̄tates ipius ad aliquid. z s̄l^r posuit
vnā diffinitionē s̄m q^o accipit cōiter vt se extendit ad relatiuū
s̄m eē z s̄m dici. hic pnt p̄t diffinitōz aliā ipi^o ad aliqd specia
liter accepti vt solū extēdit se ad relatiua s̄m esse q̄ ē p̄p̄a diffi^o
ad aliqd put est distinctū p̄dicamētū ab alijs. z dat ab Aress.
ad corrigēdū diffiniciōz positā a platone. z diffi^o tal^o ad aliqd s̄s
q̄b^o h̄ ipm eē ē ad aliū qdāmō se h̄re. z expōit qdāmō. i. qdā spe
ciali mō l̄ h̄tudie sp̄ali. qz reltm h̄z sp̄alē h̄tudiez ad correla

Arguit Ista diffi^o p̄uenit oib^o accētib^o g. nō so
lis relatiuis s̄m eē. An̄s p̄bat. qz oia accēa s̄m
h̄ ipm qd s̄s ad aliū se h̄nt qz ad s̄biectū. Dm q^o accēa h̄nt b̄n
eē i alio s; n̄ ad aliū. z g. accēa excludunt p̄ h̄ q^o dr ad aliū. qz ad
d̄t dependētiā z aliū d̄t terminū ad quē. z sic relatiū h̄z dependē

Arguit Ista diffi^o p̄uenit relatiuis s̄m dici. ergo nō est bona. An̄s
tia ad r̄^o ad quē. f. ad correltm

Tractat⁹.

probat⁹. qz eē relatiuoz fm dici ē qdāmō se hēre ad aliud vt eē ca/
pit⁹ ē qdāmō se hēre ad capitātū. Dd̄z lz in relatiuo fm dici esse
min⁹ pncipale qd pnotat l' psignificat ē qdāmō se hēre ad aliud
nō tñ eē pncipale qz illd ē absolutū. Et p h̄ excludūt sex vltima
pnta a natia illi pnti. qz nō sūt eēntialr respectiua sicut imagia
tur. Scot⁹ ⁊ distinguit de duplici respectu .s. intrinseco ⁊ extrinseco

Arguit⁹ Ista diffi⁹ pueit sedis iūctōib⁹. scz genē spēi et
alijs q n sūt isti pnti. q n ē bona. Ans scde p̄s
probat⁹. qz sūt entia rōis q nō ponūt in pnto. Dd̄m q scde intētio
nes excludūt a diffiniciōe p h̄ q d̄r eē. qz eē d̄z capi p eē reali.

Arguit⁹ Ad aliqd in generalissimo ē ad aliqd ⁊ tñ diffi
nitio sibi n̄ pueit. probat⁹. qz ei⁹ eē n̄ ē ad aliqd q/
dāmō se hēre ex quo nō h̄z correlatū ad qd se habeat. Dd̄m licet
nō habeat correlatū ad qd d̄r h̄itudine tñ bñ h̄z t̄minū. ⁊ sic eē
ip̄i⁹ ē ad illū t̄minū se hēre. Ul' d̄m q ad aliqd in genē genera/
lissimo refert ad seipm sicut ad correlatū.

Notandū Tres p̄ditōes reqrūt ad h̄ q aliqd sit
relatū fm eē. p̄ma ē. q extrema debēt eē
eiusdē ord̄is. ⁊ q creator ⁊ creatura nō sūt p̄a relatiua fm esse. qz
creator nō h̄z realē dependentiā ad creaturā lz bñ ecōtra. Scda
p̄ditio ē q extrema sint realia. ⁊ ergo gen⁹ ⁊ sp̄a nō sūt p̄a relati/
ua. qz sunt scde intentōes ⁊ entia rōis. Tercia p̄dicō ē q illa ex/
trema sint realr distincta. ⁊ g⁹ relatio eiusdē ad idē nō ē vera re/
latio. qz idē nō distinguit realr a seipō.

Arguit⁹ Equitas ē relatio real. g⁹ et ydēptitas. Dñā t̄z a
sili. qz sic eadē q̄ntas fac eq̄litate. ita idē i sba
fac ydēptitatē. Dd̄m q n̄ ē sile. qz equalitas reqrit duo extrēa ab
inūicē realr distincta. qz nihil ē sibi ip̄i equale lz ydēptitas n̄ req
rit duo extrēa. q fundat sup seipam ⁊ maxie ydēptitas n̄ialis.

Propriū relatiuoz est qz -

Ex ista diffiniciōe infert vnū correlatū. .s. q si q̄s diffinite none/
rit vnū relatiuoz diffinite nōcit ⁊ reliquū. Et rō isti correlarij
ē. qz vnū qd̄z d̄z diffiniri fm q h̄z eē. lz totū eē relatiuū ē ad ali
ud. scz ad correlatū l' t̄minū vt d̄r diffiē pcedens. g⁹ p illud d̄z
diffiniri. Scdo probat⁹. qz impossibile ē itelligē aliqz h̄itudine l' re/
spectū ad aliū nisi pgnoscat illd ad qd ē h̄undo l' respect⁹. lz rō

Tercius.

esse relatiui ē huiusmodi respectus ad correlatiuū vltimū. 8° p illud
h3 cognosci et diffiniri que dicitur in textu qd necesse ē in vtroqz qz rōi
b^o vtriusqz vni. qd d3 sic pstrui ē necesse. i. necessariū vti i rōib^o. i.
diffinitioib^o vtrozqz. i. relatiuoz et correlatiuoz vtriusqz. i. rela-
tiuis et correlatiuis. i. relatiuū d3 diffiniri p correlatiuū et contra.

Arguit Unūqzqz h3 cognosci fm qz h3 ē. s3 relatiuū nō
h3 ē p suū correlatiuū. g p ipm nō d3 cognosci.
Dm ad minore qzuis relatiuū nō h3 ē intrinsecū et formale p
suū correlatiuū h3 in dependētiā ad ipm. mō aliqd nedū h3 diffi-
niri p formale ē et intrinsecū diffinitū. s3 ē p dependētiā qn for-
male intrinsecū ē ignotū. Et qn d3 vniqzqz d3 diffiniri p intri-
seca diffinitū. s3 correlatiuū ē extrinsecū ipi relatio. igr. Dm qz cor-
relatiuū ē extrinsecū relatiuū et eōtra. nec vnū pōt in diffiniciōe
alteri^o p modū intrinsecū. s3 solū loco dñe cui nō ē impositū

Arguit Si relatiuū diffiniret p suū correlatiuū et eō. tē
est circū^o qd ē phibit^o vt d3 Arest^o. D3 qz cir-
cul^o est phibit^o in absolutū. s3 p fieri in respectiuis. mō relatiuū
d3 respectū ad suū correlatiuū. Et rō qre circū^o ē phibit^o in abso-
lutū ē. qz diffi^o d3 dari p pōra et notiora. si g^o diffiniret vnū ab-
solutū p aliū idēz est not^o et ignot^o respectu eiusdē qd ē imp^ole

Arguit Unū oppositorū nō p diffiniri p aliū s3 relatiuū
et correlatiuū opponūt. g v^o nō p diffiniri p aliū
D3 qz v^o oppositorū nō p pōi i diffiniciōe alii^o qñ de eēntia eius
etis. s3 tāqz tmi^o dependētie. et sic correlatiuū pōt i diffiniciōe rela-
tiui. nō vt sit dñā relatiui. s3 qñ explicās tminū dependētie ipi^o.
vt pōt ad circūloquēdū ppiā dñāz nobis ignotā.

Querit Vtrū relatio sit in vtroqz extrēoz tāqz in sub-
iecto. Dm q nō. s3 ē in vno tāqz in subiecto in
heliōis. et est in alio tāqz in tmiō dependētie. vt pñitas ē i sba-
pñis tāqz in subiecto. et in filio tāqz in tmiō dependētie. et g po-
t^o d3 esse ad filiū qz in filio. s3 fili^o est accēs in filio ad patrem.

Arguit Mediū nō est pl^o in vno extrēo qz in alio. s3 qñ
bet relatio est qdā me^o in fundamētū et tminū
tāqz extrēa. g^o relatiuū nō subiectat in alio tmi s3 i vtriusqz sūp^oet
Dm qz dupl^o ē me^o. i. distātie et illd nō ē pl^o in vno qz in alio.
Aliū est me^o habitudinis et respect^o seu cōpatōis. et tale est pl^o in
vno qz in alio. sicut pñitas est in patre subiectine.

Qualitas ē secundū quā

Post q̄ Pe. hys. de re miavit de p̄dicam̄to q̄titatis et
relatōis. h̄ p̄nt̄ determinat de quarto p̄nto. s. qualitatē. Et rō ordi
nis est quare ad aliqd̄ p̄cedit qualitatē. q̄z relatio est m̄ime enti
tatis z maxie acc̄ntalitatē. z sic maxie repugnat sbe. sed p̄dicamen
ta debent ordinari s̄m maiores repugnātiā. q̄z opposita iuxta se
posita magis elucescūt. igr̄. Et qualitas p̄cedit actionē. q̄z cā ē aū
effectū. sed qualitas est causa actionis. Primo ḡ. diffinit quali
tatē dicens. Qualitas est s̄m quā quales esse dicimur.

Arguit Causa ē aū effectū s̄z q̄litas ē causa relacōis. ḡ.
dēret p̄cedē. Etia absolutū ē aū respectū. s̄z q̄li
tas est absolutū z ad aliqd̄ respectū. igr̄. Dōm q̄ duplex est or
do. s. natūe z disciplic. ordie natūe cā est aū effectū z absolutū aū
respectū. z sic q̄litas debet p̄cedē relationē. sed ordine discipli
ne siue quo ad nos ad aliqd̄ p̄cedit q̄litate. z ponit ad aliqd̄ inter
sua fundam̄ta. s. inter qualitatem z quantitatem.

Querit Utrū q̄litas sit p̄dicam̄tū distinctū ab alijs.
Dōm q̄ sic. z q̄ sit p̄dicam̄tū. p̄z. q̄z ē gen̄ ge/
neralissimū h̄ns sub se spēs specialissimas sbalinas z iduūdua
Et est distinctū p̄dicam̄tū. q̄z h̄z distinctū mo^m p̄dicādi de p̄ma
sba. q̄z de ipa p̄dicat in quale acc̄ntale qd̄ nulli altem puenit

Arguit Dia alia p̄dicam̄ta acc̄ntē p̄dicat in q̄le. q̄z nō
in qd̄. ḡ q̄le n̄ ē distinct^m mod^m p̄dicādi q̄litas
Dōm q̄ q̄le accipit̄ duplr̄. Uno^o gen̄calr̄. put solū distinguit̄
qd̄. z sic oia alia p̄dicam̄ta acc̄ntē p̄dicat in quale. i. acc̄ntaliter.
Alio^o capr̄ sp̄calr̄ p̄ illo qd̄ simplr̄ z sine addito denoiat sbam q̄
lem. z sic sola q̄litas p̄dicat in q̄le. Ut dōz q̄ q̄le interrogatū q̄rit
duplr̄. Uno^o vt fr̄ idē cū illo p̄plero q̄ accente informatum z sic
qd̄libet acc̄ntē p̄dicat in quale. Alio^o fr̄ idē cū illo p̄plero q̄ q̄li
tate ē iformatū. z sic sola qualitas p̄dicat in quale. Et p̄ h̄ solū
argum̄tū s̄m actōz z passionē dicimur acc̄ntalr̄ quales. ḡ diffi^o
pueit actioni z passioni. Dōz q̄ quale nō accipit̄ h̄ vt est idē qd̄
informatū acc̄ntē. s̄z vt ē idem qd̄ informatū qualitate.

Ar Nullū equocū ē p̄ntū. s̄z q̄litas ē equocū. ḡ n̄ ē p̄ntū. mi
nor p̄z. q̄z q̄litas ē d̄ nūo illoz q̄ mltiplr̄ dicūt. z illō qd̄
mltiple d̄ ē equocū. Dōm q̄ aliqd̄ d̄r ēē de nūo illoz q̄ mltiplr̄

Tercius

dicuntur dupl'r. Uno? quo ad supposita. scz qz hz mltas spēs. z sic qlitas ē de nūero eoz q mltipl'r dicuntur nec ē tale equocum. Alio? quo ad significata. z sic illd est equiuocū qd ē de nūero eoz rū q mltipl'r dicuntur.

Arguit Nullū pdicamētū pē diffiniri. sz qlitas ē pdi/camentū. ergo male diffinit. Ddm q nullū pze dicamentum pē diffiniri diffiniciōe quidditativa z eēntiali. tñ bene diffinitōe descriptiva. Sz diceret sicut se hz qzitas ad sua inferiora ita se hz qlitas. sz qzitas nō describit. sz pmo di/uidit. ergo qualitas nō dz describi sz diuidi. Ddm q nō ē ille q ad omnia. qz qzitas in ordine ad cōtinuā z discretā hz se analo gice. sz qualitas qz nō hz se analogice ad spēs qlitaz sic ipa pri mo describit. Etia qlitas hz vnū distinctū modū pdicandi de pma suba q est pdicari in quale p quē describit.

Arguit Ista diffiniciō cōuenit alii a diffinito. qz puenit dfe sbali. nā fm eā dicimur qles vt fm rōnali/ tatē dicimur rōnales. q nō ē bona. Ddm q sbales dfe excludūt p illā pteculā quā. qz quā refert formā accēntalē. sz dfe sbales nō sūt forme accēntales. Et excludunt p illā pteculā dicimur. qz di/ cimus v3 tñ sicut denoiāmur. iā nō denoiāmur rōnales. sz sum? rōnales. Sz dicēs illa diffi? dz puenire oī qlitari. sz dfa sbal ē q litas. q dz sibi puenire. Mior p3 p Porph. q dē q hō dīr ab eq rōnali qlitate. Ddm q Porph. nō vult q dfa sbalis. s. rōnalis sit pā qlitas. sz q hz modū qlitaz. Ut dz q dupl'r ē qualitas. scz eēntial' z accēntal' Mō rōnale ē bñ qualitas eēntial'. sz non accēntal' q h diffinit z habz pro genere formā accidentalem. Est enim intellect? diffinitōis qualitas ē supple forma accēntal' f^m quā nos pme sbe dicimur. i. denoiāmur esse qles supple formal'r quare excludit facies. qz f^m eā dicimur quales matial'r tñ.

Arguit Pri? nō dz diffiniri p posteri? sz qualitas ē pōr quali. q nō dz diffiniri p quale. Ddm q lz qualitas sit pōr quali f^m naturā rei sicut qdlibet abstractū ē pri? suo pcrero nō tñ est prius quo ad nos. sed diffinitio dat de qualitate quo ad nos. z qz sus/ ficit qz quale sit nobis notius. Et rō quare qualitas est pōr fm naturā qz quale est. qz abstractū ē cā formal' sui pcreri. qz g^o qua litas ē abstractū sic est cā sui pcreri. sz cā fm naturā ē an sū esse ctū Sz rō quare quale ē pū qz qualitas q ad nos ē. qz pcrerū ē cōpositius. sz cōpositioza sunt nobis notioza z p psequē pōza.

Tractatus

Arguit Multe sūt q̄litates s̄m q̄s nos hoīes nō dici-
mur q̄les. ḡo male ponit in diffinitōe dicimur
Ans pbat. qz nō dicimur q̄les s̄m albedinē parietis nec s̄m rudi-
bilitatē asini. Dd. qz nos nō demōstrat hoīes. s̄z sbas pmas. vt
sic sensus. nōs sbe pme dicimur. i. denotamur accētalr q̄les. z ḡo
q̄uis nos hoīes nō dicimur q̄les s̄m albedinē pietis. tñ ples d̄z
q̄lis s̄m albedinē e. etiā q̄uis nos nō dicimur q̄les s̄m rudibilita-
tē in sp̄. tñ in genē. Ul' d̄d. qz nōs hoīes dicimur q̄les s̄m q̄lita-
tē p anthonomaziā vl' p excellētiā. qz hoīb' insūt ples q̄litates
q̄z alijs reb'. qz hoī insūt q̄litates materiales z imateriales. eo
qz hō ē pposit' ex duplici natura. s. corpali z spūali

Qualitatis aut̄ q̄ttuor sūt.

Posita diffinitōe q̄litis. Dic p̄r diuidit ipsā in q̄ttuor spe-
cies. z sufficiētiā istaz sp̄z sic sumit. nā oīs q̄litas q̄lificat sbaz
vel ḡ t̄z se ex pte forme vl' ex pte materie. si ex pte materie sic est
q̄rta sp̄s. Si ex pte forme s̄ ē duplr. vl' q̄lificat sbam mediate
vel imediate. si mediate sic ē pma sp̄s q̄litis. q̄ q̄lificat mediā
tib' naturalib' potētis. Si imediate s̄ ē duplr. vl' q̄lificat sb-
stātiā dēminate. sic qz ē pncipiū opandi dēminatū. vl' indēmi-
nate. si p mū sic ē tertia sp̄s. si scdm sic ē scda. Un' q̄rta sp̄s q̄li-
tat' d̄z q̄lificare sbam grā materie qz q̄lificat ipsā sbam circa q̄-
titatē s̄z q̄ritas d̄z pseq sbam grā materie. ḡ etiā q̄litas de q̄rta
sp̄ q̄lificat sbam grā materie

Arguit Dis q̄litas q̄lificat sbam grā forme. ḡ nulla
grā materie Ans pbat p sufficiētiā pntoz p̄r
habitā. vbi dictū ē qz q̄litas a toto genē pseq sbam grā forme.
Dd. qz q̄rta sp̄s q̄litis ppat ad duo. Uno ad q̄litatē in cōi.
vt distinguit ab alijs pntis. Alio ad tres alias sp̄s q̄litis.
p̄mo. seqt sbam grā forme. vt t̄git sufficiētiā. s̄z nō scdo. Ul'
d̄d. qz h' qd d̄z in sufficiētiā pntoz ē intelligēdū de multis q̄lita-
tib'. qz ē p̄pō idiffinita. qz ples s̄z q̄litates pntes sbam grā for-
me qz grā materie. z nō de oibus

Arguit Diuisio ḡ i suas ē bimēbris. s̄z ista nō ē hmōi
ḡ nō ē bōa. Maior pbat. qz diuisio ḡ ē p du-
as diās imediate oppositas. mō vni' ḡ s̄z t̄m due d̄z opposi-
te. Dd. ad maiore qz duplr ē diuisio ḡ i suas sp̄s. qdā ē i sp̄s p̄r

Tercius

mas et immediatas. et illa erit bimebris. quia talis diuisio datur per duas
 lites per duas duas prius oppositas. scilicet una quod si tunc due dicitur op
 posite. Alia est diuisio in species remotas. et illa potest esse in plura membra. si
 cur sit h. Ut dicitur. quod illa proprie non est diuisio quod in species. scilicet qualitas in
 diuersos modos. quibus qualitas secundam determinat. Et si iste species sicut
 terne. quia hinc adhuc alias multas species sub se

Arguitur Octo si species qualitatis. non tamen quatuor. An
 probatur. quia prima species habet sub se duas species. scilicet hinc
 et dispositio et sicut alie. quia quilibet nominatur duobus nominibus. Dicitur. quod iste spe
 cies nominatur per duobus nominibus propter diuersos modos qualificandi dispo
 nendi vel afficiendi secundam ad operarios sibi debita. et non ad inuendū
 diuersitate specificā illarum formarum. Tunc in prima specie copulatur prius
 et de copulatiua. quia hinc et dispositio dicunt eandem formam solum dicitur hinc
 esse perfectam et imperfectam quod non variat speciem. et igitur antiquo uno nomine noia
 batur ista species. et dicebatur applicatio siue acquisitio

Prima species est habitus et dispositio

Hic persequitur de speciebus qualitatis. et primo ostendit quod sit prima. dicitur. Prima
 species est habitus et dispositio. Et est ratio ordinis. quare tres species prime precedunt quare
 ra. quia tres prime consequuntur secundam gratia forme. et quare gratia materie. modo
 forma est prior materie. scilicet prima et secunda precedunt terciam. quia perfectior quali
 ficat ipsam secundam quam terciam. Sed prima species qualitatis est ante secundam. quia
 prima species est perfectior quam secunda. quia prima species qualificat secundam. et secunda
 qualificat per primam. sed perfectiora sunt priora

Arguitur Secunda species est ante primam. quod est malus ordo. An per
 probatur. quia in prima specie sunt habitus. et in secunda specie sunt natu
 rales ponit quod precedunt habitus. Dicitur. quod duplex est ordo. scilicet generatiois et p
 sectiois. ordine generatiois ponit precedere habitus. et sic secunda species est ante
 primam. Sed ordine perfectionis quod hinc. per h. sic prima species est ante se
 cundam. quia prima species qualificat secundam.

Arguitur Habitatus est unum distinctum prout ab alijs. Etiam est
 unum postpositum. non est species qualitatis. Dicitur. quod hinc
 capit quod duplur. Uno. ut extendit se ad omnes modos quibus aliud dicitur
 hinc. et sic est postpositum. Alio. capit hinc. prout est medium iter habere et
 hinc. ut est corpus et eorum quod circa corpus sunt adiacentia. et sic est prout
 ab alijs distinctum. Tercio. capit. prout distinguitur per prout. et
 sic est transcendens et repibit in omnibus proutis. et etiam ex prouta. Quarto.

Tractatus

capit ut ē q̄litas dispositiua s̄beti ad opatōz. sicut scia disponit
intellectū hoīs. et ex p̄nti ipm hoīem ad p̄gnoscedū ea de q̄b̄ est
scia. et sic h̄it̄ ē p̄ma spēs q̄litas. Un̄ n̄ ē icōueniēs q̄ vñū et idē
sit postp̄ntū trāscēdēs et spēs q̄litas equoce et diuīsimōe acceptū

Querit̄ Quare ista spēs noīat̄ duob⁹ noīb⁹. et q̄re co
pulāt p̄ et. Dō. ad p̄mā q̄ id. q̄ q̄litates isti⁹
spēs h̄nt diuīū modū iherēdi suis s̄betis. nā q̄dā firmit̄ iherēt.
et s̄t̄ difficult̄ mobiles. Alie s̄o debil̄ inherēt et s̄t̄ facile mobi
les. Et copulāt p̄ p̄iūctōz copulatiuā. q̄ illa ē nota maior̄ ydē
p̄ritat̄. q̄ diuīctiua. s̄ vna et eadē q̄litas in spē et in nūo p̄t̄ di
ci habet̄ et dispō q̄n p̄panē ad idē

Notādū Q̄ h̄it̄ et dispō p̄ueniūt in re significata.
s̄ diuīs modis f̄cāt. q̄ h̄it̄ dē formā fm̄
esse p̄fectū in s̄bco et disponit ipm ad p̄fecte opandū. s̄ dispō dē
eadē formā sub eē ip̄fecto. q̄ ip̄fecte disponit s̄betū ad opandū
Un̄ h̄it̄ et dispō d̄rūt duob⁹ modis vt d̄r in textu. P̄mo. q̄a
h̄it̄ ē p̄manētior et diuīnior dispōe. cū sit q̄litas difficult̄ mo
bil a s̄bco. q̄ h̄z eē radicātū et p̄fectū in s̄bco. vt scia et p̄tutes s̄t̄
h̄it̄. q̄ difficult̄ remouēt a suis s̄betis Et dispō ē q̄litas q̄ de fa
cili remouēt a suo subiecto

Arguit̄ Iusticia et castitas facili remouēt a suis s̄betis.
q̄ nō s̄t̄ h̄it̄ Ans p̄bat. q̄ iusticia amittit̄ ope
rādo solū vñū actū iustū. et s̄t̄ castitas amittit̄ p̄ vñicū actū.
Dō. q̄ iusticia capit̄ dupl̄. Vno. p̄ h̄itū inclināte ad act⁹ iustos
et sic nō amittit̄ p̄ vñicū actū sicut nec acq̄rit̄. s̄ est q̄litas diffi
cult̄ mobil. Alio. capit̄ p̄ actū iusto. et sic ē facili mobil a s̄bco et
n̄ ē h̄it̄ Et s̄t̄ castitas capit̄ dupl̄ Vno. p̄ iūteate carnis et sic
p̄ vñicū actū amittit̄. Alio. p̄ h̄itū p̄mēdi se ab actū p̄gscēdi. et

Querit̄ Utz s̄t̄ sit p̄manētior q̄ scia. h̄ (sic ē h̄it̄.
ē vtz scia facili⁹ rēouēt a s̄bco vl̄ s̄t̄. Dō. q̄ s̄
t̄ et scia p̄panē dupl̄. vno. ad sua obiecta. alio. ad sua s̄bca i q̄
b⁹ s̄t̄. Un̄ p̄siderādo s̄tutē et sciam vt p̄panē ad sua obiecta. sic
scia ē p̄manētior q̄ s̄t̄. q̄ scia ē p̄petuoz. s̄ s̄t̄ ē de actib⁹ h̄ūa
nis q̄ s̄t̄ variables. s̄ p̄pando ad sua s̄bca. sic s̄t̄ ē p̄manētior
q̄ scia. q̄ scia facili⁹ rēouēt a s̄bco q̄ s̄t̄. q̄ q̄cūq̄ h̄z h̄itū mo
rale ille q̄tridie exercet illū. a q̄ exercitio h̄z p̄manētū. s̄ sic nō ē
de scia. q̄re p̄ obliuionē facili remouēt a subiecto

Tercius

Arguit Diffinitio huiusmodi puenit alteri a diffinito. qz puenit ppe passioni. et oibz passibilibz qlitatibz. qz sibi difficult mobiles a sbeo. g. no e bona. Dd. q. illa diff. huiusmodi si cur iacz no e ptribil cu diffinito. sz e explicas qd nois ei. s. qd huiusmodi sit. et g. dz addi huiusmodi e qlitas difficult mobilis a sbeo dispo nes ipz sbeu ad opandu opatoes sibi debitas. et sic no puenit ppe passioni nec alijs. Secda dra huiusmodi et dispois in textu e. qz huiusmodi ppe dicit dispo. et no e contra: qz qenqz bz huiusmodi ille e dispois ad opandu p illa huiusmodi. et g. dnt sicut supi et inferi. qz dispo coter capta e supius respectu habit

Arguit huiusmodi et dispo significat diuſas formas. g. no dnt sicut supi et inferi. Ans pbat. qz nome imponit a forma ad significadu: g. diuſa noia iponut ad significadu a diuſis formis. Dd. q. duplex e forma. s. real et ronis. sz diuſa noia iponunt a diuſis formis fm roem. no tn oz q. di uersa noia imponat sp a diuersis formis realibz siue realr disti ctis. et sic habit et dispo bn dnt fm roem. sz puenit in re Est tn vez q. in diuersis dicnt diuſas naturas: sz qn pcurrit in eo tem tnc nominat eandem naturam.

Arguit Nullu ens in aia e in pdicamto. sz scia e ens i aia. g. no e in pdicamto. et p pns no e qlitas. Maior prz p pditoes reqsitas ad h. q. aliqd sit in pdicamto. Dd. q. nullu ens in aia effectiue et subiectiue sit in pdicamto q. mo ficta stentia in aia. sicut chimera sit qddā ppositu ex capi te leonis vetre pgis et cauda dracois. q. ppo solu sit p aiaz. sz ens i aia sbeie qd tn effectiue pplete si de pcdz ab aia e i pnto sic e scia

Arguit Diffi dispois puenit alteri. g. no e bona. Ans pbat qz puenit passioni. Dd. q. no e ppleta diffi nitio dispois. sz vt sit ppleta oz addē. dispo e qlitas facili mo bil disponēs sbeu ad exercedu opatoes sibi debitas. et tnc si co

Arguit De obiectu sensus exterioris (uenit passioni. e in tercia spe qlitatis. sz calor et frig. sibi obiecta tact. g. sibi in tercia spe qlitatis. Dd. q. calor et frig. capiut duplr Uno. pnt sibi qda qlitates disponēs sbea ad opandu opato nes sibi debitas no bn radicate in sbeo. sz ab ipo facili mobiles et sic sibi in pma spe qlitatis. Alio. capiut inqtn mutant ipm

Tractatus

factū. et sic sū i tertia. Ut dicitur quod duplex est calor. scilicet naturalis et febrilis. calor febrilis est in prima specie qualitatis. calor naturalis est in tertia specie qualitatis. Et sic etiam duplex est frigus. scilicet naturale et febrile. frigus febrile est in prima specie qualitatis. scilicet frigus naturale est in tertia. Ut dicitur. terciō. quod calor et frigiditas capiunt dupliciter. Uno modo per qualitatem alteratis. et inmutatis tactus. et sic sū in tertia specie qualitatis. Alio modo capiunt per proportionem illarum qualitatum ex quibus resultat sanitas vel egritudo ad quas disponunt. et sic ponunt in prima specie qualitatis.

Arguitur Superius et inferius sū eque permanentia in subiectis in quibus sū. scilicet sū huius et dispositio non sū eque permanentes in subiectis in quibus b' insunt. sū non huius se sicut superius et inferius. Minor pars. quia habetur est difficile mobilis a subiecto. et dispositio est facilius mobilis. Dicitur. ad minorem quod dispositio capit dupliciter. Uno modo generali. per omni qualitatem quod disponit subiectum ad operandum operationes sibi debitas siue sit perfectio siue imperfectio. et sic dispositio est quod dicitur generale ad huius et ad dispositio per se dicta. et sic omnis huius est dispositio. et sū eque permanentes. Alio modo capit dispositio specialiter per ut distinguitur huius. et sic non sū eque permanentes. quia dispositio per se dicta est facilius mobilis a subiecto. et huius est qualitas difficile mobilis a subiecto. et sū in prima dicitur habetur et dispositionis capit dispositio specialiter et per se. et in secunda capit dispositio generaliter.

Arguitur Perfectum et imperfectum variantur speciem. scilicet huius et dispositio huius se sicut perfectum et imperfectum sū specie dicitur. Maior pars. quia huius et alius huius se sicut perfectum et imperfectum et dicitur specie. Dicitur. quod aliquid dicitur se huius se sicut perfectum et imperfectum dupliciter. Uno modo secundum eam. Alio modo secundum contrarium. vnde perfectum et imperfectum secundum eam non variantur speciem. scilicet huius secundum contrarium. sicut huius et alius dicitur se sicut perfectum et imperfectum secundum contrarium. que specie dicitur. scilicet huius et dispositio saltem ut reperiuntur in eodem solum dicitur secundum eam per se perfectum et imperfectum.

Queritur Que qualitates reponibiles sū in hac specie. Dicitur. quod omnes qualitates disponentes subiecta ad operandum operationes sibi debitas. et tales sū duplices. quidam sū corporales. quidam spirituales. Qualitates corporales sū sanitas egritudo elegancia robur. Spirituales sū duplices. scilicet morales et intellectuales. Morales ut iusticia castitas liberalitas continentia fortitudo temperantia. et sū ut iusticia opposita illi sū ut iusticia illiberalitas incontinentia. et sū huius insus. sic sū fides spes et charitas. Intellectuales sū sapientia intellectus scientia prudentia ars et opinio. et huius spes ut grammatica logica.

Tercius

rhetorica. &c. Et oēs artes mechanice. vt ars fabrilis. ars nani
gandi. ars lanificij.

Arguit Intellect⁹ ē potētia aīe. q̄ ē in scda spē q̄litas
Dd. q̄ intellectus capis dupli. Vno⁹ p̄ hitu q̄ q̄
noscim⁹ p̄ma p̄ncipia p̄plexa. vt oē totū ē mai⁹ sua pte. & sic in
tellectus ē in p̄ma spē q̄litas. & ē hit⁹. Alio⁹ capis p̄ potētia in q̄
ē talis intellect⁹. & sic ē in scda spē q̄litas

Secūda spēs q̄litas ē na.

Hic ponit scda spēs q̄litas q̄ ē natural⁹ potētia vlt⁹ ipotētia. et
p̄iungit illa noīa p̄ p̄iunctōz distīctiā ad designādū diūsitatē
realē iter naturalē potētiā & ipotētiā. q̄ natural⁹ potētia & ipotē
tia dñt spēs. & sic dicūt distīctas eētias. q̄re poti⁹ copulat p̄ cō
iunctōz distīctiā. q̄ p̄iunctō distīctiā p̄iungit voces & distīgit
significata. & q̄ Aresto. noīat istā spēm gen⁹. & q̄rtā silr. s̄z p̄mā.
et terciā noīat spēs. Et seq̄ ista scda spēs p̄mā. q̄ p̄ma q̄lificat
& dēminat scdam. q̄ hit⁹ q̄lificat potētiā. & scia q̄lificat intelle
ctū. mō q̄lificās ē an q̄lificabile. q̄ rōne p̄fectōis p̄ma p̄cedit se
cūda. Et scda ē an terciā. q̄ in scda spē q̄litas ponit q̄litates
corpales & sp̄iales silr. & in terciā ponit q̄litates corpales tñt
sed generaliora sunt poīa

Arguit Quēdā significāt diūsas naturas nō p̄nt fa
cē vnā spēm. s̄z natural⁹ potētia & ipotētia signi
ficāt diūsas naturas. q̄ nō p̄nt facē vnā spēm. Dd. ad maiorē q̄ du
plex ē spēs. s̄z sp̄ialissima & sbalina. mō noīa significātia diūsas
naturas nō p̄nt facē vnā spēs sp̄ialissimā. s̄z bñ sbalēnā. Dñmō
illa duo noīa diūsas naturas significātia sumūt loco q̄ nob̄ ig
noti. Et q̄ ponit ista duo noīa loco sui q̄ primi q̄d p̄ ipsa circū
loq̄t. & sic p̄ueniēt⁹ noīam⁹ istā spēm duob⁹ noīb⁹ ad explicā
dū diūsitatē q̄ noīaret vno noīe sicut anti q̄ insufficiēt noīaue
rāt hāc spēm aptitudinē.

Notandū Natural⁹ poīa ē p̄petas sbe q̄ ipa ē
potēs ad opandū opatōes sibi debitas
a natura & ad resistēdū suis p̄iis & nociis. vt sanatiō ē natu
ral⁹ poīa q̄ ipz al⁹ potēs ē ad opandū opatōes sanitatē Et d̄z p̄
mo poīa. q̄ cāt ex vigore forme sup̄ materiā. & h̄ i materialib⁹. in
imaterialib⁹ at n̄ ē tal⁹ vigor forme sup̄ materiā. s̄z d̄z natural⁹. q̄

Tractatus

tal' vigor ē ī pncipīs nature radicat'. vt ī ipsa forma q̄ ē natura

Sanctm ē ī pma sp̄e qlitat'. q̄ nō ē natural' pōna. Añs
pbat'. qz ē dispō. vt exēplificat' ī textu. Dd. q' sanitas bñ
dē dispō. s; sanitm ē natural' pōna. z q̄ nō fcat idē. Et ē dīa īf
sanitatē z sanitm. sanitas em ē qdā dispō vl' qdā hīus dispō
nēs sbe bñ ad opandū opatōes sibi debitas. S; sanitm ē q̄
dā ppetas pñs ipsā sbam q̄ sba nata ē opari opa sanitat'.

SNulla spēs p̄t īueniri ex suū gen'. s; natural' pōna repit'
ex qlitatē. g' nō ē spēs qlitat'. Maior pbat'. qz pōna ma
terie ad formā est natural'. z tñ nō ē qlitas. s; ē ipsamet mate
ria Dd. q' duplex ē pōna. nā qdā ē pōna ad eē. z qdā ad opa
ri. q̄uis igr materia habeat naturalē pōnaz ad eē nō tñ ad opa
ri. s; h' ē fmo de naturali pōna q̄tū ad opari S; natural' ipotē
tia ē qdā ppetas sbe q̄ ipotēs ē ad opandū opatōes sibi debī
tas. z ad resistēdū suis pñs z nociuis. vt molle egrotatiū dñt
natales ipōne. qz molle h; naturalē ipōnaz resistēdi suo nociuo
s. fortiori. s; durz ē natal' pōna. qz h; natalē pōnaz resistēdi suo

Sarguit' Quicqd' ē pter naturā h' nō ē naturale (Srio
s; oīs ipotētia ē pter naturā. g' nulla ē natural'
Maior pbat'. qz naturā ipedit. Dd. q' h; ipotētia poss; dici ali
q̄ mō innatural' vl' s; naturā. qz ipedit opatōes ppas ipsi' natu
re. tñ dē natural'. qz h; fieri circa pncipia natalia rei. z circa ope
ratōes nature. z nō dē natural' qz ē radicata ī natura. Et dē ī
potētia. qz tal' ppetas causat' ex vigore matie sup' formā

Sarguit' Nulla puatio ē spēs qlitat'. s; ipōna ē puatio.
g' nō ē spēs qlitat'. Maior pbat' qz spēs nōi
nat naturā postriūā ex genēz dīa pstituta. Dd. q' q̄uis natural'
ipotētia sit qd' puatm fm vocē siue q̄tū ad illud a q̄ nomē ipo
ni. tñ q̄tū ad illud qd' fct ē qd' postriūū. z h' aliqñ ptingit pp/
ter penuriā vocabulorū

Querit' Que qlitates ponūt ī ista spē. Dd; q' ī hac
spē reponūt oēs aptitudines z īclinatōes qb'
sba īclinat' ad aliqd' opandū z resistēdū suis pñs Et etiā qlita
tes qb' natural' ipedit a suis opatōib'. vt oēs passīdes seu po
tētie pñtes pncipia pplerionalia īdiuiduorū. sicut durz molle.
mollicies debilitas forte debile robustū sanitm egrotm. Sile

Tercius

omnes potētie aīe vegetatiue. vt nutritiū augmētatiū z generatiū. Et oēs potētie aīe sensitīue q̄ sūt duplices. s. exteriores vt sūt q̄nq; sensus exteriores. vt visus audit⁹ olfact⁹ gust⁹ z tactus. z interiores. vt sensus cōis sicut imaginatiua estimatiua siue cogitatiua z memoria. Et potētia locali motiua. Etia potētie aīe intellectīue. vt rō intellect⁹ z volūtas. vlt intellect⁹ agēs possibil⁹ z volūtas. Et etia pōne appetitiue. vt irascibil⁹ z concupiscibil⁹. Et vlt oēs inclinātiōes q̄ inclināt naturalr ad aliqd opandū. vt aliqd naturalr dñr iusti z naturalr liberales. qz hñc naturalē potētiā vlt naturalē inclinātiōz ad opa iusticie vlt liberalitat⁹. z sic iusticia z liberalitas reponūt in ista spē. z sūt alia noīa habitūū pñt equoce poni in pma spē q̄litas. z in scda.

Arguit Nullū relatiū ē spēs q̄litas. s. potētia ē relatiuū. q̄ nō ē spēs q̄litas. Minor pbat. qz potētia dī in ordine ad actū. Dñm q̄ nullū relatiū sūm eē ē spēs q̄litas. s. bñ relatiū sūm dici. q̄ mō potētia ē relatiū. z ē pñcipalr in ista spē q̄litas.

Tercia spēs q̄litas ē passi

Hic psequitur de tertia spē q̄litas. di. Q̄ tertia spēs ē passio et passibilis q̄litas. Rō ordīs q̄re ista tertia spēs ponit post scdaz est. qz in scda spē ponūt naturales potētie aīe. z in tertia spē ponūt ille q̄litas q̄ sūt obiecta potētiar. z potētie naturalr cōse/ quūt sua subiecta. nō at obiecta. s. substantie extrinsece adueniūt igr z iste spēs seinuicē sequūt. qz obiecta pgnoscūt p potētiās a posteriori z potētie p obiecta qdāmō a priori. z sic pgnitio vni⁹ dependet ex pgnitōe alteri⁹. z ecōtra.

Arguit In scda spē ponūt potētie. z in tertia ponūt obiecta potētiar aīe. s. obiecta sūt aīe potētiar. q̄ tertia spēs erit aīe scdām. Minor pbat. qz potētie pgnoscūt p obiecta z p ipsa distinguūt s. distinctio h̄z fieri p pōra. Dd. qz obiecta capiūt duplr. Vno? q̄stū ad opatōz siue actōz in potētiās. z sic obiecta qdāmō pcedunt ipsas. sicut actiū pcedit passiū. Alio mō q̄stū ad denotatōz qua denomināt substantiā q̄lem. z sic potētie pcedūt obiecta qz potētie anime fluūt ex pñcipijs naturalib⁹ intrinsece. z obiecta causant in subiecto p ali quod extrinsecū.

Tractatus

Notādū Quid ista tertia spēs noīat duob⁹ noīb⁹ ppter
 diuersum modū essendi istarū qualitatum q/
 dā eīm inherēt firmiter suo subiecto vt passibiles qualitates q/
 dā debilit vt passiōes q hnt eē trāsīens quae n̄ denoīant subiecta
 q̄lia. et iō ista duo videlicet passio et passibil⁹ qualitas nō pnt su/
 fficiēter noīari vno noīe sicut antiq noīauerūt hāc spēs isto no/
 mie casus eo q iste qualitates cānt in subiecto ab aliquo extrin/
 seco. et p modū illius qd a casu pcedit. Et ista noīa copulant cō/
 iunctione copulatiua ad denotandū q iporant eandē qualita/
 tē fm spēm sicut ē eadē rubedo in eēntia que pmo hz eē ipsectū
 et sic dicit passio. et que vlti⁹ radical in subiecto sic q hz eē pfectū
 et dicit passibil⁹ q̄litas. Dicit tñ passio et passibilis q̄litas. nā pas/
 sio ē qualitas cito trāsīens inferēs passiōē vel illata ab aliqua
 passiōe vt palliditas inferē ex passiōe. ire. et rubedo ex passiōe
 verecūdie. et passio timor⁹ inferē p albedinē. et passio verecūdie.
 p rubediez. Sz passibil⁹ q̄litas ē q̄litas difficult mobil a subie/
 cto inferēs passiōē vl illata a passiōe. sic ē rubedo vel albedo nāl
 et alie q̄litates q sensib⁹ inferūt passiōē recipiēdi sensationē.

Arguit Illud qd agit in alterū tangit ipm pmo de gñā
 tione. sz obiecta pōnāz nō tangūt pōnas q nō a/
 gunt in ipas inferendo eis passiōē. Dm q obiecta pōnāz nō
 agunt corpāl et actōe pprie dicta in ipas pōnas. sz solū spūāl
 et metaphorice et ad illā actionē nō requirit cōtactus.

Ad Illud qd nō patit nō est passibile. sz nulla qualitas pati/
 tur ergo nulla ē passibilis. Mior pbat qz solū subiectū
 ē passibile. Dm q qualitas nō dicit passibil. qz aliqd paciā tā/
 q subiectū passiōis. sz qz inferē ab aliq passiōe vl qz inferē pas/
 siōē sensib⁹ et sic qz iungit passiōi. passibil⁹ q̄litas dicit

Ad Passio ē vnū pntū ab alijs distinctū. g⁹ nō est spēs q̄li/
 tatis. Dm q diuersimode et equiuoce ē pdicamentū. et
 spēs qualitat⁹. nā passio put dicit respectū ad agēs inq̄rū ē effe/
 ctus illatioqz actōis sic ē distinctū pntū. Sed passio q ē quali/
 ras a sensu pceptibil hīs eē ipfem et nō radical in subiecto sz cito

Ad Passio vt h sumit n̄ ē q̄litas. q trāsīēs ē spēs q̄lrat⁹.
 male pōit p tertia spēs q̄lrat⁹. An̄s pbat qz aresto. loqns
 d hmoi dicit q sūt passiōes. q̄litates ho mime. Dd̄z q aliqd dicit q̄/
 litas dupl. vno fm eē et denoīatōz sil. alio fm eēntiā. Nō are/
 sto. vult q tales q̄lit ates nō sūt q̄litates fm esse et denoīatōez

.Tercius

quia nō denoiat sua subiecta nihilomin⁹ sunt qualitates fm
essentiā. Un tres cōditiones requirūt ad hoc qd aliqd actūs pos
set denoiare suū subiect⁹. pma qd sit satis intēse in subiecto. g tepidi
tas nō denoiat aquā calidā. Scda qd dē esse satis extēse in sub
iecto. i. dēt subiecto inesse p maiori pte. vñ nō sequit ethyops ē
albus fm dētes. ergo ē albus. et hoc dēt intelligi d illo actūte.
qd nō determinat sibi certā pte corpis qz bñ sequit iste ē crispus
crinib⁹ gō ē crispus. vel iste est claudus crure. ergo ē claud⁹. Ter
cia est qd dē esse satis ptese in subiecto. i. p notabili dñcia tps
z ergo rubedo cāta ex verecūdia nō denoiat subiectū in q est. qz
illa rubedo est cito transiens et nō radicata in subiecto.

Ardis qualitas pdicat in quale de pma suba. sed passio n
p̄tur in quale de ipa. quia nō denominat subam qualē er/
go male ponit vna spēs qualitatis. Dm qd qualitas fm cēn/
tiam et esse pfectū simul denoiat subam esse qualē nō tñ quali/
tas que habet essentiam qualitatis z esse impfectū eius. qz illa
solū denoiat subam eo mō quo hz esse in subiecto et ergo sufficit
qd fm quid ipm denoiat et p illo tpe p quo inest.

Arguit Quēcūqz dicūt idē sunt inequali gradu pfectō
nis. sz passio z passibil. q̄litas sūt idē. ergo sūt
in eq̄li gdu pfectionis. Mior pbat qz vna soia in nūo p̄t dici
passio z passibilis qualitas. Dm qd passio z passibil q̄litas nō
sunt equalis pfectionis q̄stū ad modū essendi. tñ bñ fm cēntiā.

Notandū Qd sub hac spē reponūt oēs q̄litas in/
ferētes sensui passiōes vtoia obiecta p
pria sensui exteriori. sicut color. son⁹ sapor. odor. calidū. frigidū
humidū. siccū z silt oēs spēs illoz obiectorz ponūt sub hac spē
qualitatis. qz oēs iste inferūt sensibus passiōes. z oēs passio/
nes aīe vt sunt ira gaudium tristitia et timor et omnes quali/
tates inseparabiles. vt nigredo in coruo. albedo in cigno. et qdaz
virtutes occulte lapidū et herbaz. sicut est virtus adamantis qz
trahit ferrū ad se. Et q̄litas veneni insciūt hoies ponūt sū
hac spē q̄litaris. Et vlt oēs q̄litas q̄b⁹ imitant aliq̄ ponē. vt
sunt pmo oēs spēs intelligibiles. scd oēs spēs sensibiles. tercio
oēs similitudines rez. quarto oēs qualitates q sūt ppa sensibilia

Arpassibilis qualitas ē q̄litas pceptibil vñico sensu diffi est
mobil. z passio ē q̄litas pceptibil vñico sensu facile mo/

Tractatus

bilis s; nō oīa ista sensibus percipiuntur. g nō sūt in hac spē quali-
tatis. Dm q ille nō sūt diffōes q̄litas passibil' z passiois a to
to gñe s; solū dāt d ill' q sūt imutatie sens' v' obiecta pncipalia

Quarta spēs qualitatis est

Hic pnter determinat de quarta spē q̄litas. et ista spēs ponit' vl-
timo loco quia q̄litates q sūt de hac spē psequuntur subam grā
materie. z tres pcedentes psequuntur subam grā forme. mō sicut
forma ē pōr materia sic qd sequit' subam grā forme ē p' illo qd
sequit' subam grā materie. Et ab aristot. vocat' ista spēs gen'. qz
ipā psequit' subam grē materie. mō gen' hz rōem materie. Etia z
ppter mltitudies spēs reponibiliū sub hac spē q̄litas vocat' a bare

Sr Illud qd ē i h' aliqd nō d; dici circa h' aliqd sto. gen'.
s; forma z figura sūt in h' aliqd. g nō solū sūt circa h' ali-
quid. Dm q licet forma z figura sūt circa h' aliqd fm supficiē
in nō fm pfunditatē. z p tanto dicūt eē circa hoc aliqd.

Sr Nullū transcendēs ē spēs q̄litas. s; foza ē transcendēna
g nō ē spēs qualitatis. Mior pbat qz repitur in oibus
pntis et etiā extra pnta Dm ad minore q duplex ē forma s; z
subalis z actūlis: subalis ē reductiue in pdicamēto sube. Actū-
lis est que aduenit enti post cōpletū eē. z illa forma actūlis ca-
pitur duplr. vno generalr p quacūqz forma actūali adueni-
te alicui post suū cōpletū esse. z sic forma repitur in oib' p dica-
mentis actūtiū. Alio spāliter put est terminatio lineaz z supfi-
cierū ad intra. et sic ē quarta spēs qualitatis.

Sr Termin' ē in eodē pdicamēto cū suo terminato s; forma ē
termin' lineaz z supficiēz que sūt in pnto q̄litas. ergo
forma erit i pdicamēto q̄litas. Maior p; qz termin' ē eius-
dem eētie cū suo terminato. Dm q duplex ē termin'. s. intrinse-
cus et extrinsec'. termin' intrinsec' ē eiusdē eētie cū suo termina-
to sicut linea ē termin' intrinsec' supficiē et eiusdē pnti cū sup-
ficie. nō aut' termin' extrinsecus quo mō forma ē termin' extrinse-
cus linez z supficiē quare nō ē incōueniēs q sūt in diūp pntis

Notandū Q forma et figura cōueniūt in h' q di-
cūt eandē qualitātē fm eētiā. s. modū
ptractōis lineaz z supficiēz i corpe rōe ei' cōiūgūtū cōiūctōe
copulatiā. s; qz dicūt illam essentiā d; inter fm rōz. g nomināt
cōueniēt' diuers' noib' qz vno. sicut antiq nominauerūt hanc

Tercius

spem cōpositiōem differūt em̄ in cōnotatis. qz forma pnotat re/
spectū ad intra scz ad formā subalem req̄rentē talē ptractōz. et
figuratio pnotat respectū ad ex. s. ad q̄ritatē corpis. Un̄ figura
est terminatio āguloz lineaz et sup̄ficiey ad ex. s. forma ē terminā/
tio lineaz et sup̄ficiey ad intra. vel differūt in h̄ qz forma h̄z fie
ri i reb⁹ artificialib⁹ et p ppatōz ad q̄litates artificiales. et figura
in rebus naturalib⁹ v^l p cōpatōz ad qualitates naturales.

Notandū Q^{uod} sub hac sp̄e reponūtur. P̄mo oēs fi
gure corpales siue a natura siue ab arte.
a natura vt figura bipedalis in hoīe et q̄dupedalis in eq̄ ab ar
te vt oēs res artificiali facte et p artē ppletz. vt turris dom⁹ tu
nica. Et d̄z p artē pplete qz licet panis sit artificialit sc̄s tñ nō
pplet p artē s. p naturā. et ergo panis nō ē i p̄nto q̄litis. s. sube
vñqñ cū arte pcurrit nata tñc bñ p̄t pducī forma subalis sic est
p̄z de ranis. Et oēs dispōnes corpuz q̄ h̄nt fieri circa q̄ritatē cō
tinuā et discretā. d̄ p̄tinua vt rectitudo curuitas circa lineā. et cō
cauū p̄uexū planū circa sup̄ficiē et circa corp⁹ vt speritū pyrami
dale de q̄ritate discreta vt par ipar finitū infinitū q̄ dicūt d̄ vtra

Et Entia p se ex̄stia n̄ sūt in p̄dicamēto q̄lita / qz q̄ritate.
tis. s. dom⁹ ē ens p se ex̄stis q̄ nō ē in p̄dicamēto q̄litis.
Dom⁹ q̄ dom⁹ capis dupl̄r. vno⁹ māl̄r. et sic ē suba Alio⁹ foial̄r
p ipā vno⁹ et coordinatōe lapidū et lignoz. et sic ē i ista sp̄e q̄litis

Et figura dom⁹ nō est circa vnū idinidū. s. pstat circa ml̄/
titudinē lignoz et lapidū. g^o male d̄z q̄ figura ē circa h̄ a
liquid pstat. Dom⁹ q̄ s. figura dom⁹ sit in multitudie indiu/
duoz. s. lignoz et lapidū tñ oīa illa indiuidua p aggregatōez et
ordinē eoz se h̄nt p modū vni⁹ idinidui suscipiētis talē figurā

Querit In q̄ p̄nto sūt raz d̄sū lene a p̄p̄. Et v^l q̄ nō
sūt in p̄nto q̄litis. qz Aresto. d̄z rarū et sp̄is.
sum asperū et lene putabānt quidē qualitātē fcare s. aliena h̄ /
modi putabātur eē a diuisione q̄ circa q̄litatē ē. S. q̄ sūt in p̄
dicamēto q̄litis pbat p Sil. poz. exp̄sse dicētē q̄ sūt q̄lia circa
sicā ex̄stia. S. d̄z q̄ rarū densū lene asperū capiūt dupl̄r vno⁹
q̄tū ad illud q̄ sūt et pure ipozitāt. et sic sūt positōes. qz diffōes
eoz respiciūt positōem. Alio⁹ q̄tū ad illud q̄d ip̄s accidit s. q̄
aliē et aliē imutāt tactū. et sic sūt in ista q̄rta sp̄e q̄litis et p̄mo⁹
capit. Aresto. ea sc̄dō⁹ Silber. poz. Un̄ asperū est cui⁹ pres non

Tractatus

facient equaliter sed vna supereminet alteri. Sed lenē est cui⁹ ptes equaliter site sunt. Ra^z cuius ptes distant ab inuicē vt in lactē bulliente. Denſum cuius ptes sunt sibi inuicē ppinque

Qualia vero talia dicuntur

Hic q^z diffinit qualitatem p^{nter} diffinit eius concre-
tū qd est quale. z ē rō ordinis q^z cā fm naturā ē an effectū. s^z q^z
litas est cā ipi⁹ qual sic qdlibet abstractū est cā formalis su i co-
creti g^o p^{us} diffinit qualitatem q^z qualia. Etia simpliciora sūt p-
ora s^z abstractū est simplicius p^{re}to igit. Dicit g^o qualia sūt q^z
fm hec denotatiue dicunt^r vt quodolibet alit ab hys. q^z diff^o sic
intelligit^r qualia sūt supple cōcreta q^z dicunt^r denotatiue fm hec
i. fm has q^litates vt quodolibet alit. i. alit q^z denotatiue ab hys.
s. q^litatib⁹ vñ vt in p^lib⁹ qualia dicunt^r denotatiue a q^litatib⁹ vt
a iusticia iust⁹. aliqui enī p^{ri}ngit q^le dici nō denotatiue ab aliq^z q^li.

Notadū Q^z abstractū z p^{re}etū cōueniūt sp^z tate.
in p^{ri}ncipali f^{ec}to. i. cōueniūt in re q^z eandē
eēntiā dicūt. ergo etiā sūt in eodē p^{ri}nto. Sed d^{ic}nt q^z abstractū
f^{ec}at illā eandē rē cū p^{ri}ssione subiecti vt iusticia. z cōcretū f^{ec}at il-
lam eandē rē cū dēpendētia ad subiectū. et g^o d^{ic} p^{re}etū quasi cō-
cernēs subiectū. Etia differūt sic a posteriori. q^z abstractū nūq^z
p^{ri}dicat^r de eo cui inest in recto vt nō valet paries ē albedo ponē-
do enī q^z albedo sit in pariete. s^z cōcretū p^{ri} in recto d^{ic} subiecto cui
inest vt paries ē alb⁹. Et rō ē nā abstractū d^{ic} q^z abstrahit a suo
s^{ub}ē s^z illud qd fm modū f^{ec}andi abstrahit ab aliq^z nō p^{ri} d^{ic} ipō.

Arguit Cā z effect⁹ nō sūt idē fm rē. s^z qualitas z q^le
d^{ic}nt sicut cā z effect⁹. g^o nō sūt idē fm rē. Dōm
q^z duplex ē cā. s. extrinseca z intrinseca. Cā extrinseca nō ē eadē cū effe-
ctu fm rem. sed cā intrinseca maxie formalis et eius effectus sūt
fm rem idem. et hoc modo qualitas est causa qualiū.

Al Illud qd ponit in p^{ri}nto est gen⁹ vel spēs. s^z cōcreta acci-
dentū nō sūt g^{ra} neq^z spēs. g^o nō sūt in p^{ri}ntis. Mōz
p^{ri}barur q^z sūt actūcia s^z actūs est p^{ri}dicabile ab alijs distinctū.
Dōm q^z cōcretū de p^{ri}nto actūcia p^{ri} dupl^r cōpari vno^o ad suum
subiectū de quo p^{ri}tur denotatiue. z respectu illius d^{ic} actūs z sic
nō ē in p^{ri}nto. Alio^o ad sua iseriora. respēū q^z vocat^r gen⁹ vt spēs
z sic est in p^{ri}nto. Vel dōm q^z licet cōcretum actūcia g^{ra} f^{ec}at et

Tractatus

nō inest satis ptenſe. i. p diuturnū tps vt rubedo cāta ex ſecun-
dia non denoiat ſuū ſubiectū in q̄ eſt. vt nō ſequit iohes ē rube-
re verecūdia g̃: eſt rube- . Alio- ex prevocis ⁊ hoc itez p̄igit du-
pliciter. p̄mo qñ qualitati a qua ſumit quale nō eſt nomē ipſi-
tū vt cursor pugillator. Sc̄do qñ quale ſumit ab aliqua p̄ecus
eſt nomē ipſitū ſz nō p̄cipat nomē illi- qualitatis. a. n̄ p̄ueit cū
ip̄a in p̄ncipio vocis. vt ſtudioſus d̄r a virtute nō denomiatiue.

Ar Aliqs d̄r cursor ab arte cursoria ⁊ pugillator ab arte pu-
gillatoria. g̃ male d̄r q̄ abstractis illoz nō ſūt noīa ipſi-
ta. D̄m q̄ cursor et pugillator capiūt dupl̄r. vno- inq̄tū ſeāt
habitus ſz artē currēdi ſeu pugillandi. et ſic abstractis eoz bñ
ſunt noīa ipſita et ſūt vera denotiatiua. Alio- capiūtur p natu-
ralibus potētis. vt ille d̄r cursor q̄ h̄z naturalē potētiāz currēdi. et
ſic abstractis eoz nō ſūt noīa ipſita nec ſunt vera denotiatiua

Arguit D̄m q̄le ſumit ab aliq̄ qualitate denotiatiue. g̃
ultima p̄ricula diffōis male ponit. An̄s p̄bat.
q̄ illa q̄litas in ſubiecto ē natura denotiāns ip̄z. D̄d̄z q̄ oē deno-
tiatiū ſumit ab aliq̄ qualitate ſm rez. nō tñ ſm rē ⁊ modū ſil.

Qualitati iest cōtrarietas

Post- p̄. Pehil. determinat de qualitate et quali q̄tū ad eoz eſ-
ſentialia. hic p̄nter p̄ſequit d̄ eoz actūtib- ⁊ assignat tres pp̄rie-
tates. Quaz p̄ma eſt q̄ qualitati inest cōtrarietas. vt calidū .et
frigidū cōtrariant. ſilr albū ⁊ nigrz. Et pp̄rie loquēdo poti- d̄z
dici cōitas q̄. pp̄rietas q̄ nō eſt aliq̄ mō pp̄ria ip̄is q̄litatibus
q̄ nō conuenit qualitātibus de ſc̄da ſpecie nec de quarta nec ſo-
li qualitati. q̄ conuenit etiā actioni et paſſioni habere p̄trariuz.

Ar Cōtraria h̄nt fieri circa idē ſubiectū ſz calidū ⁊ frigidū n̄
h̄nt fieri circa idē igif. Adior pz de igne q̄ ē calid- ⁊ nūq̄
frigidus. D̄m q̄ addit in diffōe p̄trarioz niſi altēz inſit a na-
tura. mō ignis ē calid- a natura. ⁊ g̃ nō pōt ſibi adeē frigiditas.

Ar Utz oib- q̄litatib- inſit p̄trarietas. D̄m q̄ nō q̄ nō
inest q̄litatib- d̄ ſc̄da ſpē q̄ cōtraria debēt ſucceſſiue inēē
eidē ſubiecto. ſz illud qd ē nāl̄r potēs nō pōt fieri naturalr ipo-
tens et ecōtra. etiā qualitātib- de quarta ſpē nō inest. q̄ illa q̄li-
tas q̄ eſt de quarta ſpē imēdiatē h̄z fieri circa q̄ntitatē. ſz p̄trarie-
tas nō inest q̄ntitati. g̃ nec q̄tra ſpēs qualitatis h̄et p̄trariū. ⁊ ſic

Tercius

relinquit q̄ cōtrarietas repit̄ in p̄ma sp̄e q̄litas vt iusticia p̄ra
tur iniusticie. z ec̄ in tertia vt albedo p̄trariat̄ nigredi. s̄z n̄ i alijs

¶ Cōtraria sūt forme actiue z passiue ad inuicē. expellentes
se ab eodē subiecto. s̄z q̄litates de p̄ma sp̄e nō sunt forme
actiue et passiue ad inuicē. ergo nō cōtrariant̄. Minor pbat̄ qz in
p̄ma specie qualitatis nō est motus. Dm̄ q̄ p̄trarietas capit̄ur
duobus modis. vno^o p̄p̄issime p̄ repugnantia duar̄ formar̄
actiuar̄ z passiuar̄ expellentiu se ab eodē subiecto. z sic nō est in
p̄ma specie qualitatis sed solū in tertia. Alio^o capit̄ cōiter p̄ re/
pugnantia duar̄ formar̄ sub eodē genere positar̄ expellentiu
se ab eodē subiecto et sic p̄trietas est in p̄ma specie qualitatis.

¶ Iusticia z iniusticia opponūtur p̄uatiue. ergo nō cōtrarie
Ans pbat̄ qz iniusticia dicit̄ p̄uatōz iusticie Dm̄ q̄ quā
uis fm̄ vocē iniusticia opponitur iusticie p̄uatiue. tñ fm̄ rē op/
ponūtur contrarie. qz generāt̄ur ex cōtrarijs actibus posit̄iuis.
sicut iusticia ex actibus iustis. Et iniusticia ex actibus iniustis

¶ Illud nō habz cōtrariū cui nō cōuenit diffi^o cōtrarioz.
sed qualitati nō cōuenit diffi^o cōtrarioz. ergo sibi nō inest
cōtrarietas. Minor pater qz cōtraria sunt que sub eodē ḡne po
sita sunt sed qualitas nō ponit̄ sub aliq̄ ḡne cū sit genus genera
lissimū. Dicendū q̄ qualitas capit̄ur dupl̄r. vno^o in genere ge/
neralissimo z sic nō habet cōtrariū. Alio mō quantū ad eius spe
cies et sic habet cōtrariū. Tñ ista p̄p̄ietas intelligit̄ de quali/
tate in suis sp̄ebus. et nō de qualitate in genere generalissio sū/
pta. quare exēplificat̄ d̄ sp̄ebus qualitatis. vt iusticia cōtrariat̄.
iniusticie. et albedo nigredi S̄z p̄p̄ie loquēdo mediū colores n̄
p̄triant̄. qz nō maxime distant nisi capiant̄ in rōne extremoz.

¶ Illa cōtrariant̄ inter q̄ est motus. sed inter medios colo/
res est motus. ḡ cōtrariant̄. Dm̄ q̄ duplex ē cōtrarietas
scz p̄fecta et imp̄fecta vñ mediū colores bene p̄trariantur cōtra/
rietate imp̄fecta. sed nō p̄fecta. Vel d̄r q̄ mediū colores capiunt̄
dupl̄r. vno mō vt mediū sunt et sic nō cōtrariant̄ qz nō maxime
distant quia extrema plus distant. Alio mō inquat̄z p̄cipāt
rōnes suoz extremoz quia mediū cōparum vni extremoz habet
rōnem alterius. et sic cōtrariantur.

¶ Itē si vnū p̄trarioz fuerit

Tractatus

Hic ponit vñū notabile dicēs. qd si vñū contrariorū fuerit quale et reliquū erit qle. et p̄t dupl̄r intelligi siue expōi. p̄mo si vñū contrariorū fuerit in p̄dicamēto q̄litas etiā et reliquū. Et cā illi^o ē qd cōtraria sunt q̄ sub eodē genē posita sūt. vt iusticia est i p̄dicamēto to qualitatē ergo etiā iniusticia. Scōdo si vñū contrariorū sumat in cōcreto etiā et reliquū. et si vñū i abstracto reliquū silt debz capi i abstracto. vt d̄z dici albū p̄iat nigro et n̄ albū p̄iat nigredini.

Qualitas suscipit magis et

Hic ponit scōdaz p̄petatē q̄ nō d̄z p̄p̄e p̄petas. s̄z magis cōitas. qd nō conuenit oibus qualitatib⁹. qd nō cōuenit qualitatib⁹ de scōda sp̄e neqz de q̄tra nisi valde paucis. vt curuū d̄z suscipe magis et min⁹ et puenit q̄busdā de p̄ma sp̄e et q̄busdā de tertia sp̄e. et etiā nō puenit soli qualitati. qd cōuenit actioni et passiōi. Dicit ergo qualitas suscipit magis et min⁹. Rō istius p̄p̄ietatē est. qd qualitates intendunt et remittunt aut fm̄ maiore et minore radicationē in subiecto qd puenit qualitatib⁹ de p̄ma sp̄e. vt sunt virtus et scia aut fm̄ expuratōez contrarij a contrario vel fm̄ p̄mixtiōez contrarij cū contrario. et hoc puenit multis qualitatib⁹ de t̄cia sp̄e igit̄.

Arguit Illud cui⁹ rō p̄sistit i maxio nō suscipit magis et min⁹. s̄z rō p̄tutē p̄sistit i maxio. q̄ n̄ suscipit magis neqz min⁹. Minor p̄bat qd s̄z p̄hm̄ p̄mo celi p̄tutē ē vlti^m potētie et fm̄ Aug⁹. p̄tutes sunt maxia bona q̄b⁹ nullus p̄t male vri. Dōm qd p̄tutē p̄t p̄siderari dupl̄r vno^o fm̄ seipaz. et sic nō suscipit magis neqz min⁹. Alio mō ex p̄te subiecti participatiōis et sic contingit p̄tutem esse maiorem vel minorem.

Arguit Quicq̄ p̄sistit i indiuisibili n̄ p̄t suscipe magis et min⁹. s̄z ois q̄litas ē h̄mōi ergo n̄ suscipit magis neqz min⁹. Minor p̄t qd q̄litas ē forma et forma ē indiuisibilis fm̄ B̄ilbertū. Dōm qd nulla q̄litas suscipit magis et min⁹ in abstracto. qd sic ē indiuisibilis. s̄z bñ in concreto. vt albedo n̄ suscipit magis et min⁹ s̄z albū. Et cā est qd forma in abstracto sumit fm̄ suū esse essentie. modo quelibet forma essentialiter est indiuisibilis sed forma in concreto sumpta sumit fm̄ esse qd habet in subiecto s̄z talis forma vt sic nō ē diuisibilis q̄re suscipit magis et min⁹.

Arguit Qualitates i abstracto designate contrariant⁹ et ad eas est mot⁹. ergo suscipiunt magis et minus. Cōsequētia tenet qd

ille vident eē cause sufficētes susceptionis magis et min⁹. Dd⁹ q⁹ qualitates in abstracto salte aliquē suscipiūt magia z minus physice qd nō ē aliud q⁹ intēdi z remitti sed nō loyce qd est p⁹ carī de subiecto cū isto annexu magis vel min⁹. qz ad h⁹ requirē cōcretio ad subiectū. Pro quo notandū q⁹ forma tūc intēdi tur qū ipa crescit subiecto manēte eodē sed remittit qū subiecto manēte eodē ipa decreuit. Et solet dici q⁹ intensio ē crescētia forme in eadem particula materie. sed remissio est decrescētia forme in eadē particula materie.

Propriū ē qualitati secun

Hic ponit terciā pprietatē qualitatis. Dicēs ppriū est qualita-
ti fm eā sile vel dissile dici vt alb⁹ albo similis d⁹ vñ sicut fm
solam quātitatē dicimur equales vel inequales ita fm solā qū-
tatē dicimur similes vl dissiles Et est ppria quarto mō quia cō-
uenit omni soli et semp vt pz inductive p exempla.

Arguit Ben⁹ est quedā tenuis silitudo suaz spēs vtrū
cit theomixt⁹. Silr spēs ē silitudo suoz indi-
uiduoz vt pater p Boetiu. Etia agens et paciens dicūt silitia in
materia et dissimilia fm formā. ergo nō est ppriū quarto⁹ qua-
litati. Ddm q⁹ silitudo capit duplr. vno⁹ generaliter p lquactqz
puenientia aliquoz sine in essentialibus sine accidentalib⁹ et sic
puenit multis alijs. Alio⁹ capitur spāliter p puenientia aliquo-
rū in qualitate vna fm spēm spālissimā. et sic cōuenit solis qua-
litatibus qz silitudo est rez differentiu eadem qualitatis. si-
cut inter duas res albas est silitudo ita q⁹ habet vnā qualitatez
p fundamēto et aliā p termino et sic illa ē predicatio causalis. sic
ista dies est latio solis. nam silitudo essentialiter ē relatō. Et de-
bet intelligi de eadē qualitate in specie nō aut in numero vel in
genere. quia vna qualitas in numero nō est in rebus dñtib⁹.
sed in genere nō fit cōpario seprimo physicoz. Sed dissilitudo
est rerum differentium diuersa qualitas in specie quia diuersi-
tas fm numerum stat cum silitudine.

Ar Scdm silitudinē dicimur similes actūtalr z fm dissili-
tudinē dicimur dissimiles. sz silitudo z dissilitudo sūt re-
latiua et nō qualitates. q⁹ nō cōuenit soli qualitati. Ddm q⁹ fm
de circūstantiā duaz cāz. vno⁹ formal⁹ z sic nō debz h⁹ capi Alio

Tractatus

nō dicit circūstantiā causę efficiētis. et sic capit hīc quo^o solū s^z q^litates dicimur siles vel dissiles vt p^z argumentū p^zcedē.

Si color est qualitas et tñ s^z m ea nō dicimur siles ergo nō cōuenit omni qualitati. Dōm q^z licet s^z colorē nō dicimur similes in genere tñ in specie q^z s^z m albedinē vel nigredinē que sunt spēs coloris. Nulla pprietas est maxime p^z p^zā q^litatib^z in spē spālissima acceptis vt patet p^z diffōem similitudinis.

Si propriū d^z esse solius spēi sed qualitas nō ē spēs. q^z q^z litas nō h^z pprietatē. Maior p^z q^z ppriū fluit ex p^zncipijs spēi. Dōm qñ d^z ppriū fluit ex p^zncipijs spēi sibi spēs nō distinguit p^zra gen^o s^z p^z indiuiduū q^z ppriū fluit ex p^zncipijs alicuius nature cōis. Vel dōm q^z ppriū capit duobus modis. vno mō pprie p^z illo qd solū fluit ex p^zncipijs spēi specialis/ sine et sic qualitatē nō est aliquod ppriū. Alio^o capit cōiter p^z omni acnte qd cōuertibiliter p^zdicatur de suo subiecto. et sic de/ ter hīc capi ppriū et etiam in alijs p^zdicamētis.

Actio ē secūdū quā i id

Postq^z p^z hīc. d^zterminat de quatuor p^zncipalioribus p^zdicamētis habētib^z simplicē modū p^zdicandi d^z sba. que adueniūt sube ab intrinseco. hīc p^znter d^zterminat de alijs p^zdicamētis minus p^zncipalibus quoz modū p^zdicandi fundant in modis alioz et adueniūt sube ab extrinseco. Rō ordīs ad p^zdcā est. q^z quatuor p^zma p^zncipaliora sunt p^zdicamēta q^z sex seq^zntia modo magis p^zncipale p^zcedit min^o p^zncipale. Alia rō est q^z causa est ante causatū. sed ista sex causant ab alijs p^zcedētib^z. ergo sequūtur. Minor patet nam p^zmo actio et passio causant a qualitate. quia aliquis agit p^z naturālē potentiā et aliquis patit per naturalem impotentiā. Et vbi causat a loco qui est in p^zdicamēto quātitatē. Et qñ causat a tpe. sed habit^o a re habita et ab ipso habente causatur. et sic causat a substātia. Situs aut^z causat. a quantitate. vt patet p^z eius d^zffinitionē. Sed dices si ista sex p^zdicamenta sunt causata a quatuor p^zmis ergo nō erūt g^znalissima. Tenet p^zntia quia nullū causatum est genus generabilissimū. Dicendū q^z ista sex causari a quatuor p^zmis dupliciter intelligitur vno mō in genere causę formalis. Alio modo in genere causę efficiētis. Unde ista sex effectiue causant a quatuor.

Tercius

primis et non in genere cause formalis. quia sic sunt inter prima principia. Et ratio ordinis quare prius determinat de actione quam passio elumit ex eodem principio. quia passio causatur ex actione. et actio immediate est causa passionis sed causa est autem causatur et inferens autem illatum. ergo actio precedit passionem. Determinando ergo de actione primo diffinitur eam dicens. actio est secundum quam in id quod subicitur agere dicimur. In qua diffinitione forma accidentalis ponitur loco generis. et aliquo modo datur intelligi per illud relatum quod. et totum residuum ponitur ad dramam aliorum predicamentorum. Et secundum dicitur circumstantia cause formalis et non efficientis quia habet quodlibet et foris in se subale agere dicimur effectiue. sed non formaliter sicut secundum actionem dicimur agere in illud quod subicitur id est in passum.

Queritur Ultra actio sit predicamentum. Respondetur quod sic quia est generis generalissimum habens sub se species subalternas species specialissimas et individua. Species subalterne sunt actio immanens et actio transiens. actio immanens est per quam producit aliquid operatio ut actio producit intellectum vel volitionem. Sed transiens est per quam producit res aliquid quod non est operatio ut frigefactio actus. Species specialissime sunt frigefactio calefactio. Sed individua sunt hec calefactio hec frigefactio. Et est punctum distinctum quia habet distinctum modum predicandi de prima suba quod est predicari in quod agit. ut quod agit fortis conuenienter in deus calefacit et sic est denominatum est quale actuum.

Arguitur De agens est patiens. ergo omnis actio est passio. prima tenet per locum a coniugatis. sed autem probatur quia agens in agendo reparatur primo de generatione. Respondetur quod illa auctoritas habet veritatem in agere per contactum quod conuenit cum suo passio in materia. unde celum agit in ista inferiora tamen nihil patitur ab istis inferioribus et sicut intelligitur. Posito tamen casu quod sit verum non tamen sequitur quod ergo omnis actio sit passio per locum a coniugatis. quia ille tamen valet in essentialibus et non in accidentalibus. sed ista est accidentaliter omne agens est patiens.

Arguitur Nullum generis generalissimum potest diffiniri. sed actio est generis generalissimum male diffinitur. maior probatur quia omnis diffinitio constituitur ex genere et dra. sed generalissimum non habet generis. Respondetur quod generis generalissimum non potest diffiniri diffinitione quod dicitur in essentiali tamen potest diffiniri diffinitione descriptiua. et sic est de actione.

Arguitur Ista descriptio non dicitur alteri a diffinitio. ergo non est bona. Ans probatur. quia secundum se dicimur agere et tamen securus non est actio. Et sicut habet formam subalem dicimur agere et tamen non est actio. Respondetur

Tractatus

q̄ diuersimode dicimur agere fm ista nā fm instrumētū dicimur agere effectiue instrumētālī r fm formā subalem dicimur agere effectiue pncipālī sed fm actionē dicimur agere formalī r h̄c de hic circūstantiā causē formalis quia actio est forma accidētalis in agente fm quā formaliter agere dicimur

Arguit Omnis mot⁹ ē in mobili. s̄ actō ē mot⁹ q̄ ē i mobili qd ē patiens. Maior pbat qz mot⁹ ē actus mobilis fm q̄ mobile ē. Minor pbat p diffinitōez actōis qz actio ē mot⁹ hui⁹ ab h̄ tertio phicoz. Ddm q̄ actio capīf duplr. vno physice id est sic physic⁹ loquit de actōe qui capīt eā p forma acta. alio capīf loyce. i. sic loyus de ea loquit. Cū actō physice nihil aliud ē q̄ forma fluēs ab agēte in patiens. r sic actio est in patiente s̄lī r passio r n̄ sūt pdicamēta distincta. s̄ sunt in tertia sp̄e qlitat⁹. S̄z capiēdo actōē loyce. i. sicut loy⁹ loquitur de actōe tūc realiter distinguīf a passione. qz sic actio ē forma inherens agēti fm quam foemam agens d̄r formalī agere vtrū diffitō.

Querit Utrū ista diffinitō pueiat actōib⁹ imanētibus sicut sūt intellectio auditio visio. ddm q̄ sic. et qn̄ d̄r fm eas n̄ dicimur agē in id qd s̄biect⁹. qz fm auditōez n̄ h̄l agim⁹. Pro r̄sione notādū q̄ intellectō auditō s̄lia capiūt triplr. vno mō neutralī p actu absoluto quo q̄s d̄r simplr itelli⁹ gēs audies r sic s̄lī in pdicamēto qlitat⁹ in pria vl scda sp̄ebus. Scdo capiūt p passioib⁹ recipiēdi t̄les act⁹ intelligēdi vl scie di. r sic sunt de pdicamento passionis. et sunt passioēs imanētes. Tercō capiūt p act⁹ pductōib⁹ taliū actū r sic s̄lī de ill⁹ pdi/

Al p h̄us d̄r scdo de aia q̄ sentire r intelligere ē qd camto dā pati. gō n̄ s̄lī actōes. ddm q̄ illa capiūt duplr. vno q̄ tū ad p̄mā immutōez vt s̄lī idē qd recipe actū intelligēdi vl sciendi et sic sunt passiones. Alio mō capiūt p actōē pducen/ di actum post primā immutōem et sic s̄lī ut actiones.

Al Creatio maxim⁹ eactina ē actio r tū diffinitō n̄ cōuenit si bi. Scda p̄s assūpri pbat. qz creatōi nihil s̄biect⁹ cū si at ex nihilo. Ddm licz creatō sit actō h̄z mōm scadi n̄ tū ex pre rei vl nature significat. Et qz vnuq̄qz ē reponibile in pdica/ mēto h̄z natam impōratā p t̄le nomen. et n̄ h̄z mōm scadi. ali/ as enim albū et albed oñ cent in eodē pdicamēto. qz n̄ h̄nt eūdes mōs scadi. h̄nc ē q̄ creatō actie s̄n pra n̄ ē actō pdicamētālī. Pro

Tercius

quo notādū q creatio capis triplicis. vno mō actie ⁊ sic creatio nihil aliū ē quā ipse de⁹ cū qdaz respē rōis ad effectū creatū. sꝫ ze us in nullo ē p̄dicamēto. ergo nec creatō actiua. Scđo. sumit passiue vt ē relatō suppositōis creature ad creatorē ⁊ fm rē nō ē passio licet significet noīe passiōis neqꝫ ē qd absolutū. sꝫ noīat respectū creature ad creatorē et sic ē actiōis creature cū obiectū si ue termin⁹ est deus. Tercō capis neutralr et significat vt mutato qdā ē qd vez fm modū intelligēdi vl significādi. sꝫ n̄ sꝫ rē ipaz qꝫ ab actiua creatōne in creatōe remouet mor⁹ et silr a passina i creatura. qꝫ solū sꝫ qdā relatōes quaz vna ē rōis tū ⁊ alia real

Arguit Ista diffinitō dicit alteri a diffinito. ḡ n̄ ē bona Ans pbat qꝫ p̄ueit factōi q̄ tū n̄ ē actō. ymmo distinctos habet diffinitū sic actō diffinit prudētiā ⁊ factō ar/rē Dm q actō capis duplr. vno ppe sic suis indiffitōe priu/dētie. ⁊ sic actō distiguit ⁊ factōem. Alio mō suis actō cōit put extēdit se tā ad actōem ppe dictā qꝫ ad factōem. ⁊ sic dꝫ sꝫ sumi. Tū ppe loquēdo actō ē vbi p opatōez n̄ sit aliq res opata vt na uigare qꝫ p nauigatōez n̄ pducit nauis sed factio est vbi per opa tōez derelinq̄t aliq res apata vt ex domesticatōe reliq̄tur domus.

Arguit Ignis calefacit aq̄m sibi suppositā. ḡ n̄ agit i id qd sibi cū Dm lez aq̄ supraponat igni fm si tū locale tū inq̄tum agit in ipm fm virtutem sibi sibi cū qꝫ vir tus ignis agit in ipsam aquam et pro tanto sibi supponitur

Arguit Idē n̄ pōt diffiniri p se ipz sꝫ actio et agē sꝫ idē ḡ agē male pōit in diffinitōe actōis Dm q q̄uis sꝫ idē fm rē d̄nt tū sꝫ mōz significādi ⁊ sꝫ mōz effēdi qꝫ d̄nt sicut p̄cretū et abstractū. actō enī ē abstractū et agere est cō/cretum. sꝫ p̄cretū ē nobis notū. ergo agere pōit in diffinitōe actōis tāqꝫ nobis magis notū Uel d̄m q licet sint idem in sig nificato differunt tamen in cōnotato ⁊ sic vnū diffinit p alter.

Propriū actōis ē ex se infer.

Postq̄ definitiuit de actōe q̄ ad ei⁹ cēntialia. hic p̄nter de termi/ natte ei⁹ p̄prietatibus. et p̄mo ponit vnam p̄prietatem. scđo po nit duas cōmunitates. Dicit igitur p̄mo p̄p̄riū est actionis ex se inferre passionē sicut calefactio est quedam actio ignis et inferre ex se passionem in id quod subiicitur. Et est ista p̄prietas

Tractatus

actionis ppria quarto mō. qz puenit omni soli et semp actioni et psequitur naturā vel subam eius.

Ar Ista pprietas nō puenit soli actioni. ergo nō ē ppria q̄r to mō. An̄s pbat qz puenit igni et eius qualitati q̄ ē calor nā calor ignis ex se infert passionē. Dd̄m q̄ licet ignis vl ali qua qualitas infert passionē h̄ tñ nō est imediate sz mediate actione. Sed alij dicūt q̄ ignis bñ infert passionē effectiue sz non p bonā psequentiā sic q̄ ad ignē esse sequeretur passionē esse. et ita capitur hic inferre.

Ar Spēs sensibil̄ infert sensui passionē sicut calor. visui. et tñ nō est actio. Sitr agēs infert ex se passionē in aliquod passum. ergo illa pprietas nō est ppria quarto mō. Dd̄m q̄ in ferre passionē nō cōuenit illis nisi mediante actōe sicut spēs sensibilis infert passionē sensui mediante imutatione.

Ar Actio qñqz infert actionē. ergo nō solū passionē. An̄s p bat qz pncipale agens infert actōez instrumēto. Dd̄m q̄ instrumentū pōt ad due compari vno° ad vltimū effectū et sic h̄z rōnem agentis. Alio mō compatur ad pncipale agens et sic h̄z rationē passi. sed nō ē incōueniens idem respectu diuersorū esse agēs et patiēns.

Recipit agere et pati ptra.

Hic ponit duas cōitates actionis et passionis. pma ē q̄ agē. et pati habēt p̄trarietate vt calefacere p̄trariat frigesacē et calefieri p̄triat frigesieri sitr gaudē p̄trariat tritari. Et ista ppe nō ē pprietas. qz nō puenit soli actioni nec omni nec soli passioni nec oī.

Querit Quib⁹ actōibus cōuenit ista cōitas et q̄bus nō. Dd̄m q̄ ille actōes p̄trariant q̄ cānt a q̄li tatibus p̄trariis eo q̄ h̄c p̄trarietate pmo et p se puenit soli q̄li tati. et ergo p̄trarietas puenit actioni grā fundamenti qd̄ ē qualitas. vnde sicut iste qualitates p̄trariantur calor et frigus sic cōtū actiones calefacere et frigesacere. et ille qualitates que repiū tur in quarta specie qualitatis nō habēt cōtraria vt domus. et g nec domificare habet p̄trariū. qz causat a qualitate contrarium non habente.

Ar Cōtraria sunt fore actiue. et passiue adinuticē. sz due actio nes nō sūt fore actiue et passiue ad inuicē ergo nō p̄triant

Tercius

Preerea in actōe et passiōe nō ē mor^o vt ptz q̄nto physicozumq̄
nō est ibi cōtrarietas neq̄ susceptio magis et min^o. Tenet p̄na
qz inter p̄traria ē mor^o. Dm̄ ad maiore q̄ oīa p̄traria p se p̄
mo sunt forme actiue et passiuē ad inuicē. s; nō op̄ter de illis q̄ ex
p̄nti p̄trariā p̄trarietas aut ē i actōe ex p̄nti. s; gr̄a qualitas es
nō p se primo et gratia illius etiā in actōe est motus.

Actio et passio suscipiunt.

Hic poīf scda cōitas. et est q̄ actio et passio suscipiūt magis et mi
nus q̄ sit cōitas. patz qz nō puenit oī nec soli. Et ē rō cōitas qz
habere cōtraria ē cā susceptōis magis et min^o sed actio et passio ha
bent contraria. ergo suscipiunt magis et minus.

Sr Nulla forma suscipit magis et min^o. s; actio et passio se for
me. ergo nō suscipiūt magis et min^o. Maior pbat. qz oīis
forma ē simplex et inuariabilis vt dicit Phil^o. Dm̄ ad mi
nore q̄ nlla forma q̄rū ad ei^o cētiā et in abstracto suscipit ma
gis et min^o. s; q̄rū ad suū eē et in p̄terito bñ suscipit magis et mi
nus. Et g^o p̄. hīl. ponit p̄ exēplo calefacere et frigidare in p̄terito

Passio ē effect^o illatio qz

Postq̄ p̄. hīl. determinauit de actōe. h̄ p̄nt agit de pas
sione. Et ē rō ordis qz actio sit rōne forme passio vero
gia materie. s; forma dignior est matia et digniora sit p̄ora. Et
passio ē effect^o actōis. s; effectus natura sequitur suam causam. et
primo diffinit passionem dicens passio est effectus illatioqz ac
tiōis vt calefieri inferitur ex calefacere.

Sr Passio est in p̄dicamēto q̄litas qz in tertia sp̄e ergo ma
le ponit p̄dicamētū distinctū. Dm̄ q̄ passio capīt du
plr. vno^o. p̄ q̄litate q̄ est facilliter mobilis a s̄biecto inferēs sensui
passionē. et sic ē tertia sp̄es qualitatū. Alio mō put est imediat^o
effectus ipsius actōis et sic ē p̄dicamētū ab alijs distinctum
qz habet distinctum modū p̄dicandi q̄ est in quid patitur

Notādū Q̄ in p̄i vsu passio capīt sex mōis. P̄rio
capīt p̄ natali potētia fluēte ex p̄ncipijs ali
cui^o sp̄i vt r̄sibile ē p̄p̄a passio hoīs et sic passio ē in scda sp̄e q̄li
tatis. Scdo p̄ p̄ceptū aīe. et sic capīt p̄rio p̄hermentas. sūt ergo
ea q̄ sūt in voce eaz q̄ sūt in aīa passionē note. ibi passionē vsq̄.

Tractatus

cōceptuū. et sic passiones sūt in eodē pnto in q̄ sūt res pcepte q̄ pō/
nātur in diūsis pntis. Tercio? sumit p motu appetit? sensitui
vt ira. odiū. amor. sūt passiones. Un cōiter dī indulgendū ē huic
qz fecit ex passione. i. aliq̄ morde appetit? sensitui. Et passio hoc
mō supra accipit p̄p̄r. Uno? p opatōe et actu elicitō a vi cupi
scibili vlt irascibili. et sic ē in genē actōis. qz ille vires nō sūt omi
no ociose s; priū sūt actiue. Secōdo accipit p q̄litate resultantē et
sequēte illū actū sensualitatis sicut irasci seq̄tur calor. et sic ē in
tercia spē q̄litas. Tercio accipit p trāsmutatōe media int actū
et matiale s; sēq̄ns et sic pōnūt in genē passiōis. Quarto mō ca
pit p pena alicui inflicta. et sic ē in tercia spē q̄litas. vt passio sū
cri Lauretj. Quinto capr. put ē q̄litas cito trāsiens illata a pas
sione vlt inferens alicui passionē. et tūc itez est in tēcia spē q̄litas
Sexto accipit vt ē effect? et illatio actōis. et sic est pntū ab alijs
distinctū. qz hz distinctū mō^m p̄dicandi de pma sba vt patuit et
renoiat suū subiectū pati qd alteri nō puenit.

Arguit Nullū p̄mū p̄n^m ē effect?. s; passio ē vnū p̄mū
p̄n^m qz p̄dicantū. q̄ nō effect?. Dōm q̄ nullū p̄
mū p̄n^m ē effect? in eodē genē in q̄ ē p̄mū p̄n^m. s; passio ē priū
cipiū p̄mū in genē causē formāl et est effect? in genere cāe efficiē
tis. Diceret passio hz an se actionē et actio est forma. q̄ passio
hz aliqd an se in genē cāe formāl. Dōm lz actio in se sit forma.
tū respectu passiōis solū hz se vt cā efficiēs.

Arguit Nulla bona diffi? d; esse negatoria. s; ista est
h̄mōi. q̄ nō est bona. Adior pbat. qz in ea pōit
illatio et effect? q̄ sūt idē. Dōm q̄ quis sūt idē. tū h̄ capiūt vt refe
runt ad diuersa. Est em duplex effectus. scz pmanēs et trāsiens.
pmanens est q̄ hz esse nō solū in fieri s; in facto esse. vt domus.
Trāsiens est q̄ solū hz esse in fieri. vt nauigatio. et effect? dī ef
fectū pmanētē. s; illatio dī effectū trāscuntē tū. g^o effectus ē
supi? vlt dī q̄ et in diffiniciōe nō tenet copulatiue. sed expositiue

Arguit Ista diffiniciō passiōis puenit alijs. g^o nō ē bona.
Ans pbat. qz puenit vulnēri et caliditati q̄ sūt
effect? et illatio actōis. scz vulnēciōis et calefactōis actiue. Dōz
q̄ illi sūt effect? mediati actionū. s; passio ē effect? imediatus et sic
intelligit diffi?. S; dicēs mor? imediate inferit ex actōe. g^o non
passio. Ans pbat. qz mediat int illa duo. Dōm q̄ mor? non est

effect⁹ pncipalr itet⁹. sz instrumtalr solū. vl⁹ ddm negādo aūs. qz it actionē z passionē n mediat mot⁹ qz passio n cāt ab actioe agētis p motū. sz solū p pcessū de ocio i actū z illa solū ē melior.

Dropriū autem passionis.

Hic pnt⁹ Pe. h. poit duas ppetates passionis. pma ē qz ppuz est passiois p⁹ iferri ex actioe Et ē ipi⁹ passiois ppa qrtro⁹ qz pueit

Ar Quēcūqz sz sil vnū n infert ali⁹ / oi soli z sp passioni: ud. sz actio z passio sz sil. g actio n infert passioez. Adior ptz. qz qz cito aliqd agit. tā cito aliqd patit⁹. Ddm qzuis actio ee passio sz sil tpe. tū fm naturā z fm nrm modū intelligēdi actio pcedit passionē. z fm h ex actioe infert passio.

Arguit Actio z passio sz realr idē vt ptz iij⁹ physicorū g int ipa null⁹ ē ordo. Ddm lz sint idē matialr z phhice z qn capuū p forma fluēte n tū sz idē formalr z loice idē f^m q loye⁹ cōsiderat illa. imovt sic sz i diūf sbiects q denoiat

Item passio nō est in agēte

Hic poit scda ppetas q ē qz passio nō ē in agēte sz patiēte. Et rō illi⁹ ē. qz ois forma accntat ē in eo qd denoiat. sz passio denoiat patiēs. g ē in patiēte. Un passio capit duplr. Uno⁹ matialr. et sic passio nihil aliū ē qz forma fluēs ab agēte in patiēs. z sic passio ē in eodē pnto cū suo finio. Alio⁹ capit formalr p forma q ē in patiēte a q formalr denoiat patiēs. z sic ē pntū distinctuz. z ergo qlitercūqz sumat passio sp est in patiente.

Arguit In oi illo qd patit⁹ ē passio. sz agēs i agēdo patit⁹. g i agēte ē passio. dōz ad miorē q agēs capit duplr. vno⁹ matialr i rōe passi. z sic si agit p actiū rpatit⁹. alio⁹ formalr i qz tū agēs z sic n patit⁹. Dī notāt si agit p actiū. qz cō lū agit i ista ifēioza z tū n patit⁹ ab eis cū sit corp⁹ ipassibile

Quādo ē quod ex adia

Postqz Pe. hyl. dēmiatit de actioe z passioe q ex sem⁹ uicē depēdēt in pgnitōe. h pnt dēmiat de qn. z p⁹ dīf fuit ipm. z⁹ poit ei⁹ ppetates. Dic g pmo. qn ē qd ex adiacentia tēpis in re pali terelinqtur vt hodie esse cras fore. In q dīfinit⁹

Tractatus

tione intelligit accens loco generis. et cum dicitur ex adiacentia temporis
tamen causa efficiens illius predicamenti. sed cum subiungitur in re temporalis tamen
tur causa materialis in qua. quod quoniam est in re temporalis vel in illo quod tempore me-
suratur sicut accens in subiecto. Et dicitur tempus hic capi per omni mensura
duracionis rei defectibilis potest extendi se ad eternitatem. quare ista
diffinitio puenit etiam quoniam angelorum. sed non capit ut extendit se
ad eternitatem. quod esse dei et fuisse idem sunt.

Arguitur Nullum sine thegreuma est punctum. sed quoniam est huiusmodi
genus est punctum. Maior probatur quod sine thegreuma
solum fit modus rei et non rem vera. Maior probatur quod est adhibere quod so-
lum est significatum. Dominum ad minorem quod quoniam capit tempus. scilicet relative in
terrogatione. et indiffinitum. Relative ut iohannes scribit quoniam petrus dicit
sputat. Interrogatione ut quoniam fortes venit. et illi duobus modis est sine
thegreuma. quod capit adhibere et non ponit predicamentum. Sed quoniam in-
finitum valz. i. in aliquo tempore vel aliquando et sic est unum predicamentum et non
est adhibere. sed nomen indeclinabile. ut iohannes est quoniam. Sed quod quoniam sit punctum
distinctum ab alijs partibus. quod habet distinctum modum predicandi de prima substantia
quod denotat primam substantiam esse in tempore quod nullum aliud punctum facit.

Arguitur Sicut se habet albus ad albedinem sic se habet esse in tempore
ad tempus. sed albus esse non distinguitur realiter ab albedine.
ergo esse in tempore non distinguitur realiter a tempore. et per consequens quoniam tertio non est punctum
distinctum Dominum quod in aliquo est simile et in aliquo dissimile. est enim simile in hoc.
quod albedo dat albo esse sic tempus dat quoniam esse. Sed est dissimile in isto.
quod albedo dat albo esse formaliter et intrinsece. et tempus dat quoniam esse so-
lum effectiue et extrinsece. Unde quoniam et tempus dantur realiter. tamen primo. quia
omnis causa efficiens distinguitur realiter a suo effectu. sed tempus est cau-
sa efficiens respectu quoniam igitur. Tamen secundo. quod illa dantur que sunt in diu-
ersis subiectis. sed tempus et quoniam sunt in diuersis subiectis. ergo dantur. Ma-
ior probatur. quod quoniam est in re temporalis subiectiue. et tempus est in motu per modum
bili. Tamen tertio. quod tempus est accens absolutum quoniam hoc respectum

Arguitur Ista diffinitio puenit alibi a diffinito. genus non est bona
Ans probatur. quod senectus et iuuentus delinquantur ex ad-
iacentia temporis. et tamen non sunt quoniam. sed in secunda specie qualitatibus. Dicitur quod aliquid du-
pluribus causis ex adiacentia temporis. vno immediate. et sic solum huius punctum quoniam ex
adiacentia temporis delinquantur. alio mediate ut senectus et iuuentus quod media-
te aliter aliquid sit senex. vel dicitur quod senectus et iuuentus capiunt dupliciter
vno ut iuuentus noiat naturale ponit ad persistendum suis nominibus. et se-
nectus noiat naturale imponit. et sic sit in secunda specie qualitatibus. alio capit per

Tercius

diu fuisse in tpe et inuenit^r p par l' modicu fuisse in tpe. sz h nō cō
uenit eis ex pncipali significato. et illo^o sz qñ et diffi^o eis puenit

Notandū Qñ s^m autorē sex pncipioz diuidit i
qñ simplr et qñ ppositū. Qñ simplr est
qđ cāt a tpe simplici et idiuuabili. vt sōtes veit nūc. sz qñ ppo
sitū ē qđ cāt a tpe pposito. vt qñ causatū a tpe pterito et futuro.

Ar Nullū tps ē simplr. g nullū qñ ē simplr. Ans pbat. qz
tps ē ptiuū. sz oē ptiuū ē ppositū. Dd3 q tps capr du
plr. Uno^o ppe vt ē qđā qstias ptiuā. et sic oē tps ē pposituz.
Alio^o capr put extēdit se ad pñ^m tps. s. nūc et sic aliqd ē qñ sim
pler. Ut ddm q qñ simplr ē id qđ cāt a tpe pno et ipreceptibili

Quando nihil est contrariū

Hic pñt Pe. hyl. dēmiat de ppetatib^o ipi^o qñ. qz pma est q qñ
nō hz pñū Lūi^o rō ē. qz si hēret pñū marie qñ pñs pterariaretur
qñ pterito et futuro. sz h nō pē dici. qz qñ pñs pteritū et futuruz
verificat de eodē vt dicēdo. iste hō fuit. est et erit. sz pñs nūqz sil
de eodē verificatur. igit.

Arguit Qñ pteritū et qñ futuruz marie distāt et eide su
sceptibili vicissim insūt et ab eodē se expellūt. g
pñat. Ans pbat. qz idē n pē sil eē pteritū et futuruz. Ddm lz non
pñt sil eē in eodē et dici de eodē fm actū tñ fm denoiatōz. sz qñ
pñt sil dici de eodē s^m actū hē ppe successiōz eo et n ppe pñetate

Quando non suscipit ma.

Hic pñt scđam ppetatē dicēs. qñ suscipit mag^o neqz min^o L^o
rō ē qz qñ imēdiate cāt a tpe. sz tps n suscipit ma. et mi. g nec qñ

Ar fuisse i tpe dī qñ et tñ suscipit mag^o et min^o. Scđa ps al
sūpti pbat. qz aliqd dī mag^o et min^o fuisse i tpe. Ddm lz
aliqd dī mag^o et min^o fuisse i tpe s^m extēsiōz nō tñ fm intēsiōne

Bi ē circūscriptio cor

Postqz autor dēmiat de qñ qđ cōueit tam sbstātys
corporeis qz incorporeis. h pñt dēminat de vbi. pmo
se diffimēs ipm. Ubi ē circūscriptio corpis locati a loci circūsc
riptione pcedēs. In q diffinitione circūscriptio ponit loco generis

Tractatus.

deinde dī corporis ad explicandū ppriū subiectū vbi qđ ē sub
iectiue in corpe locato. Et cū addit a circūscriptiōe loci pcedens
tāgit ppriā et ppinquā cām ipi vbi. scz cām efficientē q est loc⁹
circūscribens locatū. et p h differt ab oib⁹ alijs pdicamētis accētū
qz nullū immediate causat a circūscriptiōe loci. Et g est specia/
le pdicamētū. qz hz distinctū modū pdicādi. eo q dnoiat sub/
iectum esse in loco qđ nulli alteri puenit.

Arguit Nullū significatū ē pntū. sz vbi est hmoi. er
go nō est pntū. Maior pbat. qz pdicamētū v3
esse reale. Sz mior ptz. qz vbi ē adūbiū. Ddm q. vbi capīt tri/
pliciter. Primo interrogatiue. vt vbi ē iohes. Scdo relatiue. vt
fortes et vbi plato disputat. Tercio infinite. et v3 tm sic alicubi
vt ēē in aliq loco. tūc dī q capiendo vbi interrogatiue et relatiue.
sic ē sincerthegeuma. sz h capīt infinite. et tē ē distinctū pntuz ab

Ar Dis circūscriptio ē actio. sz vbi nō est actio. ergo alijs.
nō est circūscriptio. Mior pbat. qz vbi et actio sunt pdica/
menta distincta. Ddm q illa est pdicatio calis. et nō ydeptica l
essential. est em sensus vbi est circūscriptio. i. causat ex circūscrip/
tione actiua loci. et passiua locati. Ut dī q circūscriptio capīt tri/
plr. Uno actiue vt est actio ipi circūscribentis. et sic circūscriptio
est in pnto actionis. Alio capīt passiue vt veit a pto circūscri/
bo. scz p circūscriptiōe passiuā corpis locati. et sic est in pdicamē/
to passionis Tercio mō capīt neutralr vt ē qđ derelictū ex vtra
qz circūscriptiōe actiua loci et passiuā locati. et sic capitur hic. et
tunc est predicatio ydemptica.

Arguit Ista diffi⁹ nō puenit vbi vltime sperē. g nō ē bo
na. Añs pbat. qz illa nō circūscribit ab aliquo
loco. Ddm q illa diffinitio datur solū de vbi corpm que p se sūt
in loco. sed vltima spera solū p accēs est in loco et fm suas pres
qz vna ps ptinet aliā vt ptz iij⁹ physicoz.

Notandū Qd loc⁹ et vbi pueniūt in h q loc⁹ ē cau
sa ppinq ipi vbi. rōe cui⁹ pōit in diffini
tōe ei⁹. Sz dñt realr abinutē. nā ois causa efficiēs extrinseca
distinguit realr a suo effectu. sz loc⁹ ē cā extrinseca et efficiēs ipius
vbi. g realr distinguit ab vbi. Scdo dñt qz loc⁹ ē in locāte vt
in sbiecto et vbi ē in ipo locato sbiectiue. Tercio dñt. qz vbi est
fm⁹ intrinsec⁹ mor⁹ local. sz loc⁹ ē solū fm⁹ extrinsecus. Quarto
p iij.

Tercius

Deur. q: loc^o est qd absolutū. ⁊ vbi est quid respectuū.

Notandū Q: vbi diuidit in vbi simple ⁊ vbi co-
positū. ⁊ iō vbi simple ⁊ vbi ppositū vbi
enī spēs s̄baltne ipi^o vbi. s̄ spēs specialissime sūt. eē i domo. esse
in ecclia ⁊ sic de alijs. Indiuina s̄ eē in hac ecclia. eē in ista do-
mo. Et q: ista vltia p̄dicamta s̄ modice entitat. s̄ spēs s̄balt-
ne ⁊ spēs sp̄calissime ⁊ idiuina ipoz circūloquūt p̄ p̄plexa p̄p̄-
penuria vocabulor. Vbi ppositū ē qd cā ex loco pposito. S̄
vbi simple ē qd cā ex loco simplici. Et loc^o simple ē aliqd vnū
indiuibile ipi^o loci. q: sic rō^o locatū circūscribit adēq̄te a loco.
⁊ h̄z p̄portōz ad ipm. sic et qdlibet idiuibile locatū h̄z p̄portō-
nē ad idiuibile loci. sic cētrū ad cētrū. s̄ tñ vnū nō p̄p̄e circū/
scribat ab alio. ⁊ iō vbi simple nō ē p̄p̄e vbi. s̄ p̄ s̄ilitudinē tñ.

Ar Dñe vbi ē circūsc̄ptō corpis vt dē diffi^o. s̄ vbi simple
nō ē h̄mōi. s̄ nō ē vbi. Dñm q vbi p̄p̄e captrū ē circūsc̄p-
tio corpis vt p̄z ex diffiniciōe. s̄ n̄ o: de vbi s̄ilitudinarie accep-
to. q: vbi simple dē p̄ s̄ilitudinē ad vbi ppositū ⁊ nō ē vbi p̄p̄e

Querit Utrū angeli ⁊ dē^o sint vbi. i. alicubi. captrū
vbi aliq̄ loco. Et videt q n̄. q: vbi ē circūsc̄p-
tio corpis locatū. s̄ dē^o ⁊ angeli sūt icorpozei. s̄ n̄ s̄ vbi Dñm
aliqd dē^o eē vbi lēē in loco sp̄l̄r. Primo^o circūsc̄ptiue sicut cor-
pus circūsc̄ptū extrisece a loco. ⁊ sic solūmō corpalia s̄ in loco.
Alio^o diffinitive ⁊ sic angeli s̄ in loco. q: p̄ applicatōez p̄tutis
actiue s̄ in vno loco sic q n̄ in alio. Tercio^o repletine vt ē illd
qd replet oēs locū. ⁊ sic dē^o est in loco. q: sol^o dē^o replet oēs locum.
Un̄ esse in loco p̄mo mō ē vbi. ⁊ nō duob^o vltimis modis.

Proprietates vbi sūt due.

Hic p̄nt dētermiat de p̄p̄etati^o ipi^o vbi. q: p̄ma ē q vbi n̄ h̄z
p̄trariū. Cui^o rō est. q: vbi immediate causat a loco. s̄ loc^o cum
sit quāritas nō h̄z p̄trariū. ergo nec vbi.

Arguit Sursum eē ⁊ deorsum esse sunt vbi ⁊ tñ d̄rian-
tur. s̄ vnū vbi d̄riat alteri. Dñm q nō d̄trariāt
q: idē dē sursum ⁊ deorsum respectu d̄uor. sicut altitudo tūris
dē sursum ⁊ deorsum. sed p̄traria actū nō p̄nt esse in eodē.

Arguit Ubicūq: ē mor^o. ubi ē d̄rietas. s̄ i vbi ē mor^o.
s̄ d̄rietas. Dñm q vbi capit̄ dupl̄r. Vno mō

Tractatus

phice et reali. et sic in vbi est motus. quia motus localis quod est de sitio in ad-
trariu. Alio? loyce et secundum rationes scilicet ut solum de respectu locati ad lo-
cū et secundum quod denotatiue predicat de prima substantia. et sic non est motus in vbi.
neque extrinsecas. Tunc ponit secundam proprietatem dicens. quod vbi non
suscepit magis neque minus. Ratio istius proprietatis est. quia vbi est esse in
loco. scilicet esse in loco non intendit neque remittit. scilicet potest augmerari per
maiorē extensionē loci et locati. ergo nec vbi suscipit magis et minus

Situs est quidam partium.

Postquam Petrus hyl. terminauit de predicamento vbi quod sim-
piter de esse in loco. hunc inter terminat de predicamento si-
tus quod dicit modum essendi primum in loco et in toto. Et ab auto est no-
mine positionis sic diffinit. positio est quidam primum situs et ge-
nerationis ordinatio ut sedere stare. Et quoniam quoniam quare non diffi-
nit situm sub proprio nomine. Dicitur quod idem. quia situs est nomen nobis no-
tius quam positio. ergo ponit loco generis in diffinitione positionis. vnde
non est inconueniens idem diffiniri per seipsum sub nomine notiori. Et
deinde addit primum ad denotandum subiectum immediatum positionis quo
mediate inest toti proposito. Et ponit generationis ordinatio propter
positiones innatas. Unus est duplex positio. Una naturalis quod scilicet sit a
natura sicut a natura homo habet caput sursum et pedes deorsum et illa
trahit per secundam particulam diffinitionis. Alia est aditionalis siue acci-
dentalis quod scilicet est ab aliquo accidente vel a voluntate. ut si caput ponit deor-
sum et pedes sursum. et illa innuit in prima particula diffinitionis.

Notandum Quod positio et situs specialiter sumpta dicuntur si-
cut superius et inferius. et positio est inferius. quia
omnis positio est situs. sed non omnis situs est positio. quia positio proprie sumpta regit
solum in rebus naturalibus. et situs recipitur in rebus naturalibus et mathematicis
modo illud est superius quod habet se in parte. sed situs habet se in plus quam positio
ut dictum est. ergo situs est communis et superius.

Arguitur Positio est quantitas. quod non est eadem cum situ. Aliis probatur
per Aristotelem. dicente quod quodam sitis quantitates positiones ha-
bentes in continuo. Dicitur quod positio capit dupliciter. vno? per ordinem primum
in se et ordinem ad totum terminum et illo? positio est quantitas. alio? per ordi-
nationem primum in se et ordinem ad totum terminum et ad locum. et illo? positio est vnde primum terminum

Arguitur Positio est situs totius. quod male posuit primum terminum. Aliis probatur
quia sedē iacēt stātē dicitur alicui secundum totum corpus
Dicitur quod positio denominat totum subiectum. hoc tamen so-

Tercius

lum est gra suaz partiū z ex psequeti.

Arguit Ita diffinitio nō ducit oi p̄tēro sub diffinito. q̄ nō ē bona. Ans pbat. qz in celo est positio z tñ diffinitio nō ducit sibi. Secda ps assumpti pbat. qz excludit per illā p̄tēculā generatōis ordinatio. qz in celo nō est generatio Dicendū q̄ duplx ē generatio. scz ppe dicta q̄ ē de nō ēē p̄natue ad esse z sic nō capis hic. Alio mō capis generatio genēalr z cōit. s. p quacūqz p̄ductione rei. z sic in celo est generatio.

Notandū Qd oppō ē vnū p̄ntū distinctū. qz ha/ ter specialē modū p̄dicādi de p̄ma sba. s. se h̄re ad aliud fm suas pres. Et spēs sba lne ei⁹ sunt positio in nata z positio acq̄sita z et equāl̄r poni. s. poni sursum deorsum. an retro deorsum sinistorsum sunt cōes spēs ipi⁹. s. spēs specialissime sunt sedere. iacere. stare. Individua sunt sessio iohis. stare petri. z sic de alijs. Et nō hēm q̄stēm hui⁹ p̄dicamti sba noie pprio. s. circūloq̄mur ipm querendo quō situat.

Arguit Phs dē in p̄d icamto ad aliqd q̄ sedē z stae n̄ sunt positōes. q̄ male exēplificat s̄ de eis. Dm q̄ phs nō vult negare qn sunt in p̄nto positōis. s. intēdit dice/ re q̄ iste p̄dicatōes nō s̄ p̄cedēde sedē ē positio. qz ibi abstractū p̄dicat de p̄tēro. sed d̄z dici sedē ē poni z nō d̄z poni capi passi/ ue. s. vt est situs p̄tū z vt cōcretū isti⁹ p̄dicamti.

Positio nō habz p̄trariū.

Hic d̄nt ponit tres p̄p̄tates positōis q̄ p̄ma ē. q̄ positio non h̄z p̄trariū. Cui⁹ rō ē. qz si positio h̄eret p̄trariū. tūc vnū essz p̄trariū plib⁹ qd ē incōueniēs. Seq̄la p̄tz. qz si sedē z stare opponerētur p̄rie. tūc eadē rōe sedē z iacē. vl stare z iacere essent p̄ria. z sic vnū p̄trariū essz duob⁹ qd ē ipossibile. Etia p̄ria s̄ forme actiue z pas/ siue. s. positōes nō s̄ h̄mōi. q̄ nō p̄riant. Etia p̄ria h̄nt fieri cir/ ca idēz. s. sedē z stare nō h̄nt natū alr fieri circa idēz. igit. Mior p̄tz qz bruta stāt z nūqz sedent pprie.

Arguit Illa p̄riat q̄ marie distāt z eidē vicissim insūt z mutuo se expellūt ab eodē s̄biecto. s. sedē z stare s̄ h̄mōi. q̄ p̄riat. D̄z ad miorē q̄ ipa ē s̄la. qz aliq̄ stāt q̄ n̄ se/ dēt sicut equ⁹ stāt. s. nō sedz. Vl d̄r q̄ sedē z stare nō expellūt se ab eodē s̄biecto gra p̄rietatis. sed gratia motuūz quib⁹ acq̄rin/

Tractatus

tur. qz qñ p motū locale vñ acqñt alterz abijct. etiā nō maxie
distāt sedē z stare. qz magis distāt sedē z iacē. Tūc ponit scōz
ppteratē. di. qz positio nō suscipit magis neqz min⁹. Rō ē. qz po-
sitōi nihil ē priū. g⁹ nō suscipit magis neqz min⁹. Dñā rē a destru-
ctōe causē ad destructōz effcūs. Et possz pbari inductiue. qz sta-
re nō suscipit magis neqz min⁹. nec sedē. rēys. g⁹ positō nō susci-
pit magis z min⁹. Un lē aliqd dicat magis z min⁹ sedē extrēsiue z
q ad duratōem. nō tñ intēsiue

Propriū ē positōi substantie

Hic ponit terciā ppteratē. di. qz pprū ē positōi pprime assistē s-
stātie. Et ē ista ppetas ppa quarto mō

Arguit Illud qd ihēt sbe h sibi nō assistit. sz ois poss-
tō ihēt sbe. g⁹ sibi nō assistit. Dd. qz assistē dē
h capi p inherē. qz ppe loqñdo nullū accūs assistit. cū sit soli⁹
sbe. Et qñ dē qñtas primi⁹ ihēt vt pūa dictū ē. Dd. qz positō
solū ppat ad ista qñtuor vltia pnta iter qz primi⁹ assistit

Abit⁹ ē corporz et eoz.

Postqz autor determinauit de situ qz vltir puenit oib⁹
substantijs corporeis. h pñr vltio terminat de pdica-
mēto hīr⁹. qd solū puenit hoi. Et rō ordis ē. qz hīr⁹ repit i pau-
ciorib⁹. qz repit tñ in hoib⁹. g⁹ ponit vltio loco. Et pmo diffi-
nit hīrū. di. Hīr⁹ ē corporz z eoz qz circa corp⁹ sit adiacētia. vt lo-
ricatū ēē. tunicatū ēē. In qz diffinitōe adiacētia ponit loco g⁹. et
dē capi neutrali p illo qd mediat iter habētē z rē hīrā. qñ ē p-
dicatō ydēptica z formal. pē tñ etiā ēē pdicatō causal. vt sit sen-
sus qz hīr⁹ cāt ex adiacētia corporz. Et lē ponat vltio loco fm
vocalē expñsionē. tñ fm verā pstructōz ponit pmo loco. Dem po-
nit corporz p qd tāgit pprū sbe istū pnti. etiā tāgit cā final.
qz hīr⁹ finalr ē ppter decorē z coopenitū corpis Dem addit. z
eoz qz circa corp⁹ sit. z tāgit cā efficiēs istū pnti. Sz dicēs.
hīr⁹ est in pma spē qlitatis z est postpntū. g⁹ nō est pnti. Dm
q hoc est diuīsimode. vt pua dictū est in pdicamento qlitatis.
circa terciā spēm

Arguit Illud qd nō est maxie cōe nō erit pnti. sz hīr⁹
nō est maxie cōis. g⁹ nō ē pnti. Dd. Quis n est

Tercius

marie cōis respectu aliorū pntoz. tñ in suo ordie ē marie cōis. qz
ē generalissimū sub q̄ pntent oia genera sbalterna. s̄l'r oēs spēs
spēalissime illi p̄dicamēti

Arguit Tunica ē hīr. z tñ nō ē adiacētia corpis. sed ē
illud qd̄ adiacet. Dd. q̄ lz tunica sit hīr matē
rialr. nō tñ formalr. s̄ adiacētia tunice dī hīr formalr

Arguit Usus ē hīr formalr. z tñ nō cāt ex adiacētia
corpōz. ḡ diffinitō ē mala. Dd. q̄ visus nō est
hīr put h̄ sumit. s̄ ē hīr put ē altroz extremū cōpōis p̄uatiue.
et distinguit p̄ p̄uatiuē.

Notādū Qd̄ hīr vt h̄ sumit nō ē res hīs nec res hī
ra. s̄ ē aliqd̄ accōre respectu mediās it̄ hī
tē z rē hīr. sicut capuciatū eē nō ē res hīs capuciū. s̄ dī eē accō
rale ipsi hoīs sibi pueniēs ex adiacētia capuci ad caput. Et ḡ
hīr ē vnū pntū distinctū ab alijs. qz ē vnū gen⁹ generalissimū
et h̄z spēalē modū p̄dicādi de p̄ma sba q̄ ē in q̄le habituātū Un
ei q̄stionū sub p̄po noie nō habem⁹. s̄ ipm̄ circulo q̄mur dō q̄
lit̄ ē h̄ habituātū. vt q̄l'r ē sortes habituāt⁹ pueniēt m̄des lori
cat⁹ gladiat⁹. Et spēs sbalterne ei⁹ s̄ hīr toti⁹ z hīr p̄tiū. exē⁹
p̄m. vt armatū eē tunicatū. exē⁹ scdi. vt capuciatū eē. calciatū
eē. Spēs spēalissime s̄z loricatū eē viz. p̄platū eē mulierē. In
diuidua s̄z calciatio ioh̄is. loricatio p̄m

Arguit Diffinitō puenit alijs a diffinitō. ḡ nō ē lōa.
Ans pbat. qz vbi ē adiacētia corpis z loci exi
stēt⁹ circa corp⁹. z tñ nō ē hīr. Dd. q̄ lz vbi dicat adiacētia loci
et locati. tñ nō dī adiacētia habētis z habituati

Hīr⁹ suscipit magis z min⁹

Hic p̄m̄ dēminat de p̄petatib⁹ hīr. z ponit tres. P̄ia ē q̄ hīr⁹
suscipit mag⁹ z min⁹. sicut ille ē armator q̄ ē vestit⁹ tunica z lo
rica. qz ille q̄ solū h̄z tunicā p̄ indumēto.

Ar Susceptō mag⁹ z min⁹ p̄supponit hīe p̄riū. vt sepi⁹ dēm
ē. s̄z hīui nihil ē p̄riū. ḡ nō suscipit mag⁹ z min⁹. Dd. q̄
suscipe mag⁹ z min⁹. i. intēdi z remitti p̄supponit p̄riū. s̄z nō su
scipe mag⁹ z min⁹. i. mag⁹ vl min⁹ disponi ad aliqū finē. vl ad
aliqd̄ agēdū. q̄ mō hīr⁹ suscipit mag⁹ z min⁹

Habitui nihil est contrarium.

Hic ponit secunda cōitas. et ē q̄ hitui nihil ē contrariū. Cui⁹ rō ē qz nul-
lū accūs respectuū hz contrariū inq̄tū respectuū ē. qz nō contrariū illi.
ad qd̄ refert. s; sibi relative opponit. et si qñqz accūti respectuū
aliqd̄ contrariū ē grā sui fundamti. s; fundamti ipsi⁹ hit⁹ nō contrariū
tur. vt corpa iter se nō contrariant. nec illa q̄ circa corp⁹ sūt. vt tunica
vl̄ capuciū nō contrariant. iō hit⁹ nō hz contrariū

Arguit Susceptō magis et min⁹ p̄supponit hie contrariū. s; hit⁹
hit⁹ suscipit magis et min⁹. ḡ etiā hz contrariū. Dd̄. qz
q̄ nō ois susceptō magis cat̄ ex eo qd̄ hz contrariū. nā aliqd̄ d̄ su-
scipe magis et min⁹ dupli. Vno⁹ p̄ admittōz vl̄ deputatōz contra-
riū a suo contrario. et sic p̄supponit hie contrariū. Alio⁹ d̄ aliqd̄ su-
scipe magis p̄ maiorē radicatōz i subco. et h̄ mō oīz hie contrariū. Vt
dd̄. qz suscipe magis et min⁹ adūbiat⁹ et intēsiue p̄supponit hie co-
trariū. nō at extēsiue. q̄ mō hit⁹ suscipit magis

Arguit Armatus et iermis sūt contraria. ḡ hit⁹ hz contrariū.
Dd̄. qz armatus et iermis nō opponūt contrarie. s; p̄-
p̄uatiue. qz ierme d̄t p̄uatōz armorū. et sūt vestitū eē et nudū eē.
p̄uatiue opponūt. qz nudū sūt p̄uatōz forme h̄ p̄nti

Proprie propriū est hitui.

Hic ponit tertia p̄petas q̄ ē p̄p̄e. p̄p̄a. i. p̄p̄a q̄rto⁹ et ē q̄ hit⁹ sp̄
ē in plib⁹. Cui⁹ rō ē. qz hit⁹ ē corp⁹ et eoz q̄ circa corp⁹ sūt adia-
cētia. s; in tali adiacētia illa q̄ h̄ntur applicat⁹ et figurat⁹ sūt figu-
rā h̄ntis. rō ē cu⁹ dñr h̄nt et adiacē h̄nti. et eōtra ipm h̄nt qdam
mō applicat⁹ et adiacet rei h̄nti. rō cu⁹ d̄ hie. iō in vtroqz ipsoz ē
qd̄amō adiacētia et applicatō ad alterz

Arguit Vnū accūs nō p̄t eē in diuisis subiectis. s; hit⁹ est
vnū accūs. ḡ nō erit i diuisis subiectis. Maior p̄
qz accūs nūat et multiplicat sūt nūm sui subiecti. si ḡ vnū accūs po-
neret in plib⁹ subiectis. tūc eēt vnū et nō vnū qd̄ iplicat. Dd̄. qz hit⁹
nō ē p̄p̄e in diuisis subiectis. s; in re h̄ntē siue in habituato subiecti
ue. et in re hita effectiue. Et hoc nō. q̄ nō cōueniēs q̄ vnū accūs sit
in diuersis subiectis. sic q̄ in vno subiecto ē p̄fecte et p̄p̄e. Et in
alio imp̄fecte et imp̄p̄e

Sciit at alterz alteri op

Postq. p. h. determinavit de veris pdicamentis. h. p. n. r.
 agit de postpntis. Et rō ordis ē. qz pntū dē coordiā
 tōz dicibiliū q. s. sub eodē genē tū. s. postpnta ponūt in diūf
 generib. mō o3 pmo agnosce coordinatōz dicibiliū sub vno ge
 nere qz coordinatōz eoz q. sub diūsis generib. reponūt. Un po
 stpdicamētū ē qdā documētū traditū ab aresto. post hā pdicamē
 ta valēs ad agnitōez eoz dē a posteriori. Et h. p. bat sic. nā op
 positio ē vniū postpntū. v3 ad agnoscedū p. petates ipsoz p. di
 camētoz. s. p. petates valēt ad agnitōz pntoz a posteriori. ergo
 multo plus oppositō v3 ad agnitōnem pntoz a posteriori. Et
 addit a posteriori ad dām antepntoz. s. alij dicūt q. nō debet
 addi. qz in hoc ambo pueniūt. 7 g. post 7 an fm illos solū dicūt
 ordine in determinādo.

Notandū q. qz s. postpnta. s. oppō. pus. mo
 sit 7 hie Quoz sufficiētia p. sic sumi
 Nā oē postpntū v3 ad agnitōez pntoz. v3 g. v3 ad agnoscedū
 ea q. ponūt in pntis q. tū ad eoz fieri. v3 q. tū ad eoz eē. si p. sic
 ē mor. si q. tū ad eē h. ē triplr. Un v3 ad agnoscedū repugnātiā
 pntoz. 7 sic ē oppō. aut ordinē. 7 sic ē pus. v3 pueniētiā. 7 h. du
 plr. qz v3 ad agnoscedū pueniētiā inferioris cū supiori. 7 sic
 est sit. aut pueniētiā accētis cū substantia. 7 sic ē hie

Arguit poster. etiā ē postpntū. g. s. p. la q. qz q. n. s. An
 p. bat. qz nō videt rō. q. re pus sit pntū 7 poste
 rius nō. Dd. q. sub p. ori p. phendit posten. qz s. relative oppo
 sita. 7 oppositōz eadē ē disciplina. qz dū ponūt modi p. ori s. sit
 satis ponūt modi posterions. Determinādo at de postpntis.
 incipit de oppōne. cui rō ē. qz oppō ē pncipali postpntū. eo q.
 v3 ad agnoscedū diūficate q. iter generalissima pmo inueniūt. s.
 alia postpnta valēt ad agnoscedū ea q. sub aliq. cōi ponūt. ideo
 pus determinat de oppōe qz de alijs postpntis. di. q. q. t. uoz sūt
 spēs oppōis. nā oppositōz qdā s. relative opposita. vt dūs ser
 uus. qdā p. rarie vt albū nigz. qdam p. uatiue. vt p. uatio 7 ha
 bitus. qdam p. dictorie Quoz sufficiētia sic sumit. Nā oppō vt
 hic accipit est repugnātiā p. se duoz extremoz nō p. mittentiū se
 sit in eodē. vel ergo ambo extrema sunt entia. vel alterz non entia.

Tractatus

Si p^m h^e dupl^r. v^l illa entia expellunt se ab eodē s^bco resp^cti e^o
 et p^m actū t^m. v^l p^m actū et p^maz s^ll. si p^m sic ē tria oppo. si t^m
 si ē oppo relatiua. Si alterz extremū sit n^o ens h^e dupl^r. v^l ē n^o
 ens simpl^r. et sic ē oppo p^m d^oria t^m ē s^o p^m q^d et sic ē oppo p^muaria

Arguit In oī oppoē d^ont eē duo extrema. s^z i p^m d^oria
 nō s^z duo extrema. g^o i eis nō fundat aliq^o oppo.
 Mior p^mbat. q^z p^m d^o sit iter ens et nō ens. s^z nō ens nō p^r eē ex
 tremū. D^o. q^zuis vnū extremoz sit n^o ens p^m rē. q^z nō ē a p^rer ei
 ex^o. t^m s^z m^o rōz et intellectū abo extrema s^z entia. et sic vnū extre
 moz ē ens reale. et aliud est ens rōis q^d sufficit ad oppoem

Arguit Omne gen^o est g^oialissimū v^l s^balēnū. s^z oppo n^o
 est gen^o g^oialissimū. v^l manifestū est. nec etiā s^bat
 t^m. q^z tūc postp^rntū est t^m i vno p^rnto. q^d ē icōueniēs. g^o nō ē
 gen^o. D^o. q^zuis oppo nō sit vez gen^o. h^z t^m modū g^o. q^z op
 p^o est sup^r resp^cti istaz sp^z. s^z oīe sup^r resp^cti aliq^z iferioz
 p^r d^oci gen^o. v^l ad min^o h^zie modū generis

Arguit Aliq^o est oppo subalēna et s^bco traria. et ille sp^z
 nō ponit h^o. g^o ista d^olio est i^osufficiens. D^o. q^z
 duplex est oppo. s^z t^minoz et p^monū. Jā h^o sit mentio de oppoē
 t^minoz et nō p^monū. cu^o oppo subalēna et s^bco traria s^z sp^z

Arguit De oppoē t^minoz d^ominat i phisica. et i q^oto
 tractatu. g^o h^o male sit mentio de ea. D^o. q^z h^o est
 diu^osimode. q^z h^o d^ominat de oppoē ad cōgnosendū p^rnta a poste
 riori. s^z i q^oto tractatu d^ominat de oppoē i q^otu i ea fundat
 loc^o dyalectic^o. Et i phisica mag^o p^pe d^ominat de oppoē rez
 significataz. h^o s^o de oppoē t^minoz significatū.

Arguit Capiendo oppoē p^r repugnātia t^mioz sic plu
 res s^z q^z q^otuoz. g^o d^olio ista est i^osufficiēs. A^ois
 p^mbat. q^z h^o et a^ois^o opponūt et nō p^r aliquā sp^zm h^o nūatā. D^o.
 q^z aliq^o d^ont opponi dupl^r. vno^o formal^r. alio^o s^bual^r. Tūc due
 sp^zies vni^o g^o solū opponūt s^bual^r. h^o at diuidit oppoē formal^r
 et nō virtual^r. p^r t^m oppoē duaz sp^ziez reduci ad oppoem p^ria
 riam gratia differentiaz.

Arguit Dia q^o opponūt opponūt relatiue. g^o nulla op
 ponūt d^oie p^m d^orie v^l p^muatiue. A^ois p^mbat. q^z a
 oia relatiue opponūt relatiue. s^z opposita s^z flatiua. q^z d^o oppo

sui opposito oppositū. Dd̄m q̄ oppō capī duplici. Uno^o p̄ illa
intētiōe sc̄da q̄ vocat̄ oppō. 7 sic ē relatiū. 7 refert̄ ad correlatiū
sui tāq̄ ad terminū oppositū. Alio^o capī p̄ reb^o substratis. et
sic oppō nō ē relatio. s; h̄ sumit̄ oppō p̄ ipsa re significata. 7 nō
p̄ sc̄da intētiōe

Que at sūt relatiē opposita

Hic. P. h. p̄seq̄t̄ de sp̄ib^o oppōis. 7 volēs determinare de relatiue
oppositis excusat se de illis: dī. Que at sūt relatiue opposita di-
ctū ē p̄us. Un̄ relatiua oppō nihil aliud ē nisi repugnātia rela-
ti 7 sui correlati. sic repugnātia p̄ris 7 filij i eodē 7 r̄sp̄cū eiusdē

Arguit Illa oppō ē p̄or in q̄ ē maior repugnātia. sed i
p̄d̄cōria ē maior repugnātia q̄ in alijs. ḡ ē sp̄s
p̄ma. Dd̄. q̄ iste sp̄s oppōis p̄nt duplici ordinari. Uno^o q̄tūz
ad repugnātia. 7 fm̄ ordinē illū oppō p̄d̄cōria est p̄ma. q̄ ma-
xima repugnātia ē in oppōe p̄d̄cōria. cū sit iter ens 7 nō ē sim-
plr. post h̄ seq̄t̄ oppō p̄uatiua. tē m̄ oppō p̄ria. 7 vltio ponit̄ op-
pō relatiua. q̄ ē mima. Alio^o q̄tū ad eaz̄ entitates q̄s extrema
ponūt. 7 sic oppō relatiua ē p̄or. tē m̄ p̄uatiua 7 p̄traria. vltimo
p̄tradictoria

Arguit Maior ē repugnātia iter relatiua oppōez q̄ i
ter p̄ria. ḡ male dictū ē q̄ oppō relatiua sit mi-
ma. Alio^o p̄bat. q̄ iter illa ē maior oppō q̄ expellūt se ab eodē sb̄-
iecto f^m actū 7 p̄oniam sū. s; relatiua expellūt se ab eodē sb̄co. f^m
actū 7 p̄oniam sū. vt dictū ē i sufficiētia. s; p̄traria expellūt se ab
eodē sb̄co f^m actū tē. Dd̄. q̄ ille due sp̄s p̄siderāt duplici. Uno^o
q̄tū ad h̄ qd̄ ē eē in eodē sb̄co respectu diūsoz. 7 sic ē maior re-
pugnātia in oppōe p̄traria q̄ relatiua. q̄ p̄traria nō p̄nt actu ei-
de 7 iesse nec respectu eiusdē nec r̄sp̄cū diūsoz. s; relatiua bñ p̄nt
eē in eodē fm̄ actū respectu diūsoz. Alio^o p̄siderāt q̄tū ad h̄ qd̄
ē expellē se ab eodē sb̄co respectu eiusdē actu 7 successiue. 7 sic est
maior repugnātia iter relatiua q̄ p̄traria. q̄ p̄traria bñ p̄nt eide
iēse successiue. s; nō relatiua ad min^o aliq̄.

Arguit Unū oppositorū nō ponit̄ reliquū. s; relatiū po-
nit̄ correlatiū 7 ecōtra. ḡ nō opponit̄ correlatio
Dd̄. ad maiore q̄ vnū oppositorū nō ponit̄ reliquū in eodē sb̄co
respectu eiusdē. tñ bñ in diūsis sb̄cis. Un̄ relatiua opposita nū-

Tractatus

q̄s p̄nt eē in eodē sbco nec actu nec successiue respectu eiusdē. 7 q̄s
tū ad h̄ ē maior oppō in relatis q̄s in alijs. Et ē oppō relatiua di
stincta spēs oppōis ab alijs. q̄ nullū aliud oppositorū iert sūt
oppositū nisi relatiue oppositū. Et etiā abo extrema ei⁹ s̄t s̄l in
actu. qd nō sit in alijs spēs⁹ oppōis. q̄ albū nō ponit nigr̄. vt
vdo albū nigri albū. neq̄ visus cecitatē. neq̄ sedē nō sedē

Arguitur Quēq̄s opponūt opponūt s̄m aliquē respectū
s̄ relatiua nō opponūt s̄m aliquē respectū. q̄ nō
opponūt. Minor pbat. q̄ relatiua pueniūt in respectu. q̄ nō op
ponūt in eodē. Dō. q̄ duplex ē respect⁹. s̄. positiu⁹ 7 ē repēdētia re
latiua ad correlatū. 7 in illo pueniūt. Ali⁹ ē respect⁹ repugnātie
s̄m quē respectū in q̄libet extremo respectiuo ē vna forma q̄ nō p̄
esse in alio. 7 in illis nō pueniūt. s̄z opponūt.

Contraria sūt que sub eodē.

Hic determinat de scda spē oppōis. s̄. ōria. quā p̄mo diffinit. di.
Contraria s̄t q̄ sub eodē genere posita s̄t. 7 maxime a seinuicē di
stant. 7 eidē susceptibili vicissim insunt. a q̄ mutuo se expellunt
nisi alter eoz insit a natura. sicut albū 7 nigr̄ contrariant. Et ut
illa diffinitōe intelligit opposita loco ḡ. rem addit q̄cūq̄s sub
eodē genere posita sunt ad excludendū ōdictorie 7 p̄uatiue op
posita. q̄z vnū extremoz sp̄ est nō ens. 7 nō ens nō p̄t poni sub
genere. 7 intelligit de eodē genere p̄ p̄nq̄. Dem ponitur maxie a
seinuicē distant ad drām mediorū q̄ sunt inter contraria. q̄ in q̄tū
media sunt nō contrariant extremis. sicut rubē est mediū albi et
nigri. 7 nulli eoz contrariat. Dem d̄r eidē susceptibili vicissim in
sunt ad drām relatiue oppositorū q̄ expellunt se ab eodē subiecto
s̄z actū 7 p̄nam 7 nō insūt eidē successiue. dem addit q̄a quo mu
tuo se expellūt. qd ponit p̄pter disparatā. q̄b⁹ pueniūt p̄uicē p̄
cedētes. s̄z nō expellūt se ab eodē sbco. nec p̄p̄e s̄t ōria etiā p̄ eā
de p̄uicē excludūt d̄r sbales. Ultio ponit. nisi alterz illoz in
sit a natura p̄p̄e ōria q̄ s̄t in sbco naturali. vt calor in igne q̄ nō
p̄t expelli ab ipso. q̄ ē in eo q̄damō vt in p̄ncipio essentiali ei⁹ p̄
pter qd d̄r. p̄. h. q̄ caliditas est in igne nō sicut p̄uicē in sbco.
sed sicut subale in eo cui⁹ est subale. qd nō debet intelligi ac si eēt
de substantia ignis tanq̄ ei⁹ essentialis p̄stituens. s̄z tanq̄ p̄ncipia
substantialia p̄sequens. quo mō p̄pria passio d̄r esse substantia
subiecto eius.

Arguit Bonū et malū contrariā. et tñ nō ponūt sub diūis
 generib⁹. cū sint inter aliorū genera. vt dī phs i
 pdicāntis. Dd. q. duplex ē gen⁹. s. morale et logicale. Un bonū
 et malū nō ponūt sub eodē genē morali. qz sī inter genera diūsa.
 tñ bñ ponūt sub eodē genē logicali. qz sī pma spē q̄litas. pnt di
 cū hīc bonos et malos. vl sī genē actōis in q̄tū dicūt act⁹. et h
 capiēdo bonū et malū i moralib⁹. qz si capiāt vt sī passiōes entī
 sic opponūt puate et nō ponūt sub eodē genē. s. sī trāscēdētia.

Arguit Contradictoria pl⁹ distāt q̄ contraria. q̄ contraria nō maxi
 me distāt. Ans pbat. qz dictō ē maria repug
 nātia. qz sit iter ens et nō cōs. Dd. s. dīcōria magis distāt simplr
 loqndo et ex gen⁹ q̄ contraria. nō tñ magis distāt sub eodē genē. Vel
 dōm. q̄ contraria marie distāt distātia positiua

Arguit Albedo et nigredo contrariā et tñ nō maxie distāt sub
 eodē genē. igr. Ans pbat. qz albedo et scia magis
 distāt. Dd. q. pl⁹ distāt sub eodē genē remoto s. nō p̄pinq

Arguit Albū et nigr. calidū et frigidū nō maxie distāt
 sub eodē genē p̄pinq. g⁹ nō sī contraria Ans pbat
 qz frigidissimū et calidissimū. albidissimū et nigerimū pl⁹ distāt
 dōm. q̄ quīs plus distāt accētalr. nō tñ cēntialr. qz illa cēn
 rialr dicūt eadē formā. qz albū albi⁹ albidissimū sī idē cēntialr.

Arguit Contraria pnt eē in eodē s̄bco. g⁹ male ponit i
 diffinitōne a q̄ mutuo se expellūt. Ans pbat.
 qz calidū et frigidū sī sīl in tepido. Dd. q̄ quīs calidū et frigi
 dū sī in eodē s̄bco eē ipsectū et remissū. tñ nō sī in eodē s̄bco eē p
 sectū et intēsū. et s̄m illud eē contraria dñt maxie distare

Arguit Albū et nigr. contrariā et pnt eē in eodē s̄bco s̄m
 eē pfectū. Assūptū pbat. qz pnt sīl eē in clipeo
 Dd. q̄ ibi nō sī in eodē s̄bco p̄tialr. qz clipe⁹ dī s̄m diūsas p̄tes
 alb⁹ et nigr. s. vna ps clipei nō p̄t eē nigra et alba sīl

Arguit Caliditas ē accēs ignis. g⁹ ē in igne sicut i suo
 s̄bco et p̄pns. P. h. male dī q̄ caliditas nō ē in
 igne sicut accēs in suo s̄bco. Ans pbat. qz ē in tertia spē q̄litas
 Dd. q. duplex ē accēs. s. cōe et p̄pniū. mō caliditas nō ē accēs cōe
 sicut albū in pietre. s. ē accēs p̄pniū. qz illa. ignis est calidus. ē i
 materia naturali. qz p̄pniū ignis ē caliditas. sicut i s̄bile nō ē

actūs cōe hoīs s; ppiū. s; actūs ppiū in cōpatōe ad actūs cōe
d; subale. q; pncipia subalia sui subiecti psequit vt patuit.

Arguit Subale cōstituit subam. sed caliditas in igne,
nō pstituit subam ignis. q; nō ē subale ei⁹. Di/
cendū q; subale capif duplr. vno⁹ p illo qd ē intrinsece pstitues
subam et sic supiora dicūt subalia respectu inferior et sic nō ca/
pitur h. Aliom⁹ capif subale nō quasi intrinsece subaz pstitu/
ens s; pncipia subalia pns et sic caliditas ē in igne vt subale

Arguit Caliditas ē pncipiū ignis. q; nō ē eius pnci/
pia pns. Anō pbat p phm scdo d gnatōe. Di/
cendū q; licet caliditas sit pncipiū ignis opandi. nō tñ ē pnci/
piū eēdi eius sicut quelibet ppra passio pōt esse pncipiū opan/
di subiecti. sed nō essendi cū tale sp sit pns eo cuius ē pncipiū

Si Sicut punc⁹ ē in linea. sic calor ē in igne sed punc⁹ ē i li/
nea sicut pncipiū formale. ergo etiā calor ē in igne sic pnci/
piū formale. Dm q; ignis capif duplr. vno⁹ fm suū ē suba/
le vt est quoddā cōpositū ex materia et forma subali. et sic calor.
ē sibi actūs q; calor ē subiectiue in materia ignis et nō est forma
subalis eius neq; pncipiū subale. Alio⁹ pferat vt est elemen/
tū actiū respectu corpus generabiliū et corruptibiliū. put agit
in alia elemēta. et sic caliditas ē de essentia ignis sicut albedo ē
pncipiū formale parietis albi. q; ignis agit mediāte calore ei⁹.
et isto modo debet intelligi illud qd dicit in textu.

Arguit Nullū actūs pōt esse in materia. q; male d; q;
caliditas sit in materia ignis sicut in subiecto.
Anō pbat q; actūs p h differt a forma subali que p subiecto.
habet materiā pma. Dm q; materia nō capif hic p altera pte.
cōpositi. sed p toto cōposito qd est subiectū accidētis.

Notadū Duplicia sunt ptraia. scz mediata et im/
mediata. Cōtraria mediata sūt que sic se ha/
bent q; nō est necesse alterz inesse susceptibili. vel inter q; ē aliqd
mediū eiusdē generis p picipationē vt inter albū et nigrū me/
diant fuscū et rubē q; quodā mō picipant naturā albedis et ni/
gredinis. Cōtraria imediata sūt q; sic se hnt q; necesse ē alterz eoz
ēē in subiecto. vt inter que nō mediat aliqd eiusdē generis. vt inf/
sanū et egrū nō est aliqd mediū sui generis. s; necesse est sp vnus
eoz esse in subiecto p prio vt quodlibet animal est sanū vt egrū

Tercius

Et ista contraria dicuntur immediata per parentiam medium positiui. licet
tamen habent medium per abnegationem de quo ambo extrema vere ne-
gantur ut de lapide simul negatur sanum et egrum. Et contraria me-
diata sunt duplicia. nam quedam sunt contraria mediata quoniam medijs sunt
notia iposita. ut album et nigrum quorum media sunt viride rubrum su-
scitum. Alia sunt quoniam medijs non sunt notia iposita ut bonum et malum sic
dicitur circuloque illa per abnegationem extremorum dicendo nec bonum nec malum.

Arguitur Inter sanum et egrum datur medium. ergo non sunt prima
immediata. Ans. probatur quod medici ponunt corpus
neutrū quod nec est sanum nec egrum. Dominum quod proprie inter sanum et egrum.
non est aliud medium. quod illud dicitur sanum quod habet equalitatem humorum. et
illud dicitur egrum quod habet inequalitatem humorum. sed inter equalitatem
et inequalitatem non est medium. ergo nec inter sanum et egrum.

Prinative opposita sunt.

Postquam autor determinauit de oppositione relatiua et contraria in qui-
bus ambo extrema sunt forme reales. hic consequenter determinat de
oppositione prinatiua et contraria. quarum unum extremum est ens et
aliud non ens. et per hoc patet ratio ordinis. Sed quod prinatiua op-
positio ponitur ante contradictoriam ideo est. quia in prinatiua op-
positione unum extremorum est ens et aliud non ens prinatiuum quod
est ens secundum quid. sed in contradictoria unum extremorum est ens et aliud non
ens simpliciter. ergo prinatiua precedunt contradictoria. Dicit
ergo primo prinatiue opposita sunt que habent fieri circa idem sub-
iectum ordine irreversibile tempore determinato a natura. Unum prinatiua
oppositio est repugnanti habitus et priuationis et habitus est for-
ma positiua in aliquo subiecto sicut visus in oculo. sed priuatio est nega-
tio forme in subiecto cuius aptitudinis ad ipsam sicut cecitas dicitur ne-
gationem potentie visus in oculo. et relinquit aptitudinem ad ipsam eo
quod relinquit principia remota visus. sed principia propinqua ne-
gat quod non potest fieri reditum de priuatione in habitum. et igitur bonum dicitur or-
dine irreversibile per quod differt a contrariis in quibus fit transitus de uno

Respondetur non fieri terminat ad eandem. sed per extremorum in aliud et contra-
uatio non est. igitur non fit. et per consequens male dicitur quod prinatiue opposi-
ta habent fieri circa idem subiectum. Dominum quod duplex est fieri. scilicet per se
et per accidens. tunc dicitur quod oportet fieri per se terminat ad eandem. sed hoc non oportet
de fieri per accidens. quo modo fit priuatio.

¶ Rationale et irrationale sunt privative opposita et tñ nō habent fieri circa idem subiectū. q̄ diffō mala. Dñm q̄ rōnale et irrationale nō sunt privative opposita s̄m rem sc̄atam. qz ambo dicūt formas positivas. sed solū s̄m modū sc̄andi. et s̄m vocem. Vel dicendū q̄ sicut sunt privative opposita sic etiā habent fieri circa idem subiectū. sed sunt privative opposita s̄m quid. et ergo etiā habent fieri circa idem subiectū in genere tñ. Sic etiā circa hominē cecū a natiuitate sit cecitas. et circa eū in nūo non sit visus sed sufficit q̄ fiat circa idem subiectū in specie.

¶ Cecitas inest talpe et tñ visus nō p̄tingit circa idē numero nec idē sp̄e cū talpa. Dñm q̄ talpa nō ē ceca. s̄z h̄z organū visus et oculos sub pelle et sic h̄z pōnāz videndi. sed nō p̄ in actum. ppter pelliculam suppositā.

¶ Scientia et ignorantia sunt privative opposita. et tñ p̄tingit de ignorantia ire ad sciam et ecōtra. Et iusticia et iniusticia opponūtur privative et tñ sit regressus de iusticia ad iniusticiam et ecōtra. q̄ male d̄r ordine irregressibili. Dñm q̄ duplex est privatio sc̄z p̄fecta et imp̄fecta. P̄fecta privatio ē q̄ negat habitū et p̄pria p̄ncipia ip̄ius habitus vel est q̄ privat actum et s̄lī aptitudinē p̄pinquā ex defectu alicui⁹ p̄ncipij naturalis vt cecitas. Imp̄fecta privatio est que negat habitū s̄z nō p̄pria p̄ncipia eius. vel que privat actū tñ. et nō aptitudinē vt quies mor⁹. Tūc d̄r q̄ ignorantia ē imp̄fecta privatio scientie qz negat habitū scientie nō tamē p̄prium p̄ncipiū eius qd̄ est intellectus. sed diffō intelligit d̄ privatioē p̄fecta. Unde privatio ē carentia forme i subiecto apto nato. si em̄ subiectū nō ēēt susceptibile tñc nō ēēt ibi privatio vt lapis nō dicitur cecus eo q̄ nō videt qz nō est natus videre. et sic duo sunt de rōne. privatiois. Et habitus est forma positiva habita in aliquo subiecto sicut visus in oculo.

¶ Privatio derelinquit aptitudinē in subiecto. q̄ nulla privatio privat actū et aptitudinē. Dñm q̄ duplex ē aptitudo. vna est p̄pinqua. et est potētia naturalis exercendi vel habendi aliquē actum vt potētia visiva et illa nō derelinquit in privatione p̄fecta. Alia est remota que sc̄ilicet sequitur p̄ncipia essentialia rei. sicut p̄pria passio et aptitudo recipiendi visum respectu aīalis p̄fecti et illa nunq̄ aufertur.

Contradictoria oppositō est

Hic ultimo diffinit oppositōz contradictoriā dicens qz contradictō est oppositō e^o fm se nō est dare mediū vt eē z nō esse qz diffō sic intelligit contradictio ē oppō supple terminoz e^o. s. oppōis nē ē dare mediū supple p picipatōez vl abnegatōem fm se. i. simplr z absolute et nō pōtē circa vnū determinatū subiectū. Et p h exclusiōne tria imediata. et silr p uatiue opposita inter qz dat mediū p abnegatōem respectu subiecti nō susceptibilis. Et est rō diffōis qz contradictio est repugnātia inter ens et nō ens simplr. sz inter ens et nō ens nō est dare mediū g rō. Et lz nō ens nō sit extremū fm rē ē tñ fm itelle^m qz accipit nō ens p negatōz entis qd suffic.

Ar Ista diffō puenit alijs. g nō est bona. Anns pbat qz cōue/nit p rarijs imediatis. Dōm qz duplex est mediū. s. p abnegatōne z p picipatōez. Un in cōtrarijs imediatis ē bene mediū p abnegatōz vtrozūqz extremoz qñ subiectū nō ē suscep ti/bile illoz vt lapis nō est sanus neqz eger. Sed in contradictoria oppōne nec est mediū p picipatōz nec p abnegatōem.

Ar Inter ens et nō ens est mediū p picipatōem vt ens i po/tentia sicut materia pma que est ens z nō ens. g in oppōe contradictoria est aliqd mediū p picipatōem. Dōm qz ens in potētia nō est mediū qz ens in pōna ē ens. vn qñ dicit qz iter ens. z nō ens nō ē mediū ibi ens capis p ēte i actu z i pōna silr z nā p ēte

Ar Contradictio ē mediū inf contradictoria. g int d an actu tñ. contradictoria ē dare mediū. Anns pbat qz contradictoria p dicit sibi inuicē p dicitōz vt p cām formale. g est mediū. Dōm lz cō/tradictō sit mediū p pātōis contradictoriorz qz p r dicitōz p pāt adiūcē tñ nō ē mediū significatōis contradictoriarz sic. s. qz de dicitōne significet vtrūqz contradictoriorz vl neutz z d illo itelligit diffinitō

Ar Contradictoria maxie distāt sz inter qlibz distātia ē dare mediū p qd distāt igit. Dōm qz duplex ē distātia. s. local z pōsitua et i illa est dare mediū. Alia est distātia p uatiua z repugnātie. i. distātia qz est repugnātia z i illa nō ē mediū. Et lz distātia ē i cōtradictōe tñiorz qz iō tñiorz dē n qz fūdat sup terios sz qz fūdat sup scata terminoz z nō supra res fm se cōsideratas.

Rius dicit qz duplici.

Tractatus

Postq̃ pe. his. determinauit de postp̃dicamento qđ valet ad cog-
noscendū distinctionē et diuersitatē dicibilū incomplexorū q̃ po-
nūt in p̃nto. hic p̃nter determinat de postp̃dicamēto prioris qđ
valet ad cognoscendū ordinē illoz dicibilū. nā p̃mus mod⁹ est
inter indiuidua qz vnū ē p̃us alio tpe z gnatione. scđus ē inter
genera z spēs int se. terci⁹ nō solū valet in loyca s̃z in oib⁹ scien-
tijs vt in grāmatica līe sunt p̃ores syllabis. quart⁹ cōuenit indi-
uiduis et est politiciis maxie necessarijs. q̃ntus ē inuēt⁹ p̃ aresto
et ṽz ad p̃gscendū quō sbiectū ē p̃ p̃pria passiōe. Etia ṽz illō
postp̃ntū ad cognoscendū q̃ suba ē an actūs natura tpe z diffōe.
Assignās q̃nqz mōs ei⁹ q̃ in hīs p̃sibus p̃tinent Tpe natura p̃
us ordie dicit et honore. Causam causato dicimus esse p̃us.

Querit Que ē sufficiētia q̃nqz mōz prioris. Dōm q̃
ista qz oē p̃us vel sumit fm ordinē p̃positōis
z discipline. et sic ē tercius mod⁹. vl fm ordinē rei z hoc ē dupl̃r
vel sumit ex pte eē rei vl ex pte p̃ntiū ipm eē vt sūt p̃fectio z cālī-
tas. Si p̃mū hoc ē dupl̃r. vel sumit ex pte eē rei absolute z sic ē
scđus modus. vel fm durationē ipsius et sic ē p̃mus. Si ex pte
p̃sequentiū hoc est dupliciter. vel sumit fm viā p̃fectionis z sic ē
quartus modus. aut causalitatis et sic ē mod⁹ quint⁹.

Alīqd ē p̃us alio fm locū. g̃ sūt p̃les mōi q̃z q̃nqz. Dōz
q̃ p̃u⁹ fm locū p̃phēdit sub p̃ori fm tps. qz tps z locus
pari mō se h̃nt in mēsurando res qz vtrūqz ē mensura extrinseca
rei. Et sub p̃rio mō etia p̃phēditur modus fm quē angeli s̃z p̃-
ores nob z deus creaturis. licet. em deus et angeli nō mēlarent
tpe p̃pe dco mēsurant tñ tpe extendendo ipm ad em̃itātē z et.

In tpe nō ē p̃u⁹ neqz posteri⁹ g̃ nihil ē p̃ri⁹ alio nitatē
fm tps. Ans. pbat qz nihil hēm⁹ d tpe nisi nūc qđ ē indi-
uisibile. Dōm licet nihil hēm⁹ de tpe nisi nūc in facto eē z i actu.
tñ fm succellionē et in pōia sunt plures p̃tes tps.

Est aliquis modus prioris s̃z quē cā efficiēs ē prior suo
effectu sic domificator ē prior domo quā facit z tñ ille mo-
dus h̃ nō ponit. Dōm q̃ p̃phēdit sub q̃n⁹ o qz si cā q̃ p̃nerit cū
suo effectū ē prior qđ min⁹ videt. g̃ magis cā que nō couerit cū
suo effectū erit prior effectū. P̃rio⁹ aliqd d̃r eē p̃ri⁹ fm tps qđ ē
vel fuit i p̃iori tpe. vt hō q̃ h̃z decē ānos ē p̃or illo q̃ h̃z. v. ānos
y iij

Tercius

Sicut se hz decē ad viginti. ita se hz decē annoz ad hoīez
viginti annoz. s; decē sūt añ viginti g; hō decem annoz
erit añ hoīem viginti annoz. Dm q; decē z viginti capiunt
dupl'r. vno^o in rōe pris z terti^o. z sic decē sūt añ viginti. sicut ordi
ne p'stitutōis ps est ante totum. Alio mō fm se et absolute z sic
itez in eodē decēz sunt añ viginti. qz idem homo prius est decēz
annoz q; viginti. s; in diūsis viginti sūt añ decem qz hō vigin
ti annoz est pōr et senior homine decēz annoz. Et sic debēt h; cō
pari. qz cōpando vnā rem ad aliam illud qd est seni^o et antiqui^o
alio est pri^o fm temp^o. S; diceret homo viginti annoz non
est senex. ergo nec est senior. Dm q; quis non sit simplici^o senex
tamen bene cōpatue in ordine ad aliū qui est decē annorum. qz
ille qui habet viginti annos dicit senior illo q; hz decē annos

Secūdo mō dicit pri^o fm naturā a quo non puerit^o
subsistendi cōsequētia vt vnū est prius duo
bus. duob^o em cōtibus consequēs est vnus esse et nō econtra.
Vñ subsistēdi cōtā dicitur quādo arguitur ab esse vni^o ad eē
alterius z ecōtra. vt hō ē. g^o risibile ē z ecōtra risibile ē g; hō est.

S Inter numerū binariū z ternariū n̄ puerit^o subsistēdi cō
sequētia. et n̄ bñ valz arguēdo ab esse vni^o ad eē alteri^o et
tam vñ nō est prioz alio. Scda ps pbat^o qz binarius et ter/
narius sūt spēs nūeri et spēs sunt coeque sub genere. Dm q;
spēs iste habent duplicem cōparōnē. vno mō inter se et sic binari
us est prioz ternario. z sic loquit^o text^o. Alio mō cōparat^o ad gen^o
et si vna nō est pōr alia. qz equalit^o picipāt rōem nūeri.

S Inter hoīem et sortē nō cōstituit^o subsistendi cōsequē/
tia z tñ hō non est pōr sorte. Scda ps assūpti pbat^o quia
homo est vlē. et vniūsale est p^oteri^o singularibus. Dm q; vni
uersalia possunt dupl'r cōsiderari vno modo matiali^o pro natura
p'muni subiecta intentōi vniuersalitatis. vel pro vniuersali in/
compelto et sic fm naturā vniūsale est prius singulari. Alio^o for
maliter p intentione vniūsalitatis. vel cōpleta rōe vniūsalitatis
et sic Aristoteles dicit in primo de aīa q; vlē est posteri^o singulari
bus qz p abstractionē a singularibus fit vniuersale.

Tercio modo dī aliqd pri^o fm ordinem quendā vt in
disciplis pncipia pōra sūt conclusionib^o z i grā/
matica sūt pōēs sūt sillab. z in rhetorica p'hemia ē p^o narratione.

Tractatus

Si de p^o e p^o f3 aliquē ordiez. q̄ iste mō n̄ ē distict^o ab alijs
Dōz q̄ lcz i q̄lz mō pōz sit ordo gñalr capr^o. n̄ tñ doctine
vl^o disciplie. Vel dicendū q̄ lcz omē pri^o sit pri^o ordie n̄ tñ quo
dā ordine scz cognitōis vl^o disciplie de quo sit hic sermo.

Quarto mō d2 pri^o qd melius est z honorabilib^o Cō
sueuerūt enī plurimū hoies honorabilioēs
mag^o dūcōs apd se dicē pōres. z ab illo sup^o ē ille q̄r^o modus

Arguit Spēs est pfcior z honorabilior gñe z tñ spēs n̄
est prioz gñe. Scda ps pbat qz picipiatū n̄ p
cedit pici^o Dōm q̄ lcz via gñatōis q̄ ē ab ipso ad pfectū spēs
nō sit prioz genere. eo q̄ picipiat a genere. tamen ordie pfectōis
species est prioz genere. Et similiter dicif de materia et forma.

Quitus mōs ē qñ aliq̄ pūrit q̄ ad sbsistēdi pñaz z tñ
vnū est cā alit^o qz illd qd est cā digne nafalr
d2 p^o sic hō z risib^ole. Silr h̄ res hoiez currere cōutit cū hac orōne
hō currit. z si hoiez currere sit fm h̄ ē ha hō currit z n̄ e^o. r̄s ei ē
causa orationis vere de se facte et nō econtra. quia ab eo qd res ē
vel non est oratio dicitur vera vel falsa.

Arguit Petr^o hispanis p^o dixit q̄ sūt qtuor mōi prioz
tat^o ḡ male addit quitū. Dōm q̄ h̄ qd pri^o dixit
intelligitur fm antiquos sed illū quintū modū supaddit aresto

Arguit Oratō vera non cōuertit cū esse rei significare
p ipaz. ḡ ille mod^o nō valz. Ans pbat qz iohēz
currere sepe fm ē qñ tñ nō statī ē actualit aliq̄ pposito enūtiās
iohēz currere. Dōz q̄ lcz res significablis p orōez verā non cō
uertat fm cēndi pñtiā cū orōne vera. tñ res actualiter significata
p orationē z orō vera cōuertunt fm essendi cōsequētiā ita q̄ rez
esse pcedit orationem veram tāqz causa suū effectū.

Arguit Causa et effectus sunt simul p scdm modū sili/
tatis igit causa nō est prioz. Ans pbat qz causa
et effect^o sunt relatiā q̄ sūt siml natura. Dōm q̄ qñ causa z effect^o
capiunt formaliter p respectib^o tunc sūt simul natura. non tam
quando capiuntur materialiter et pro denominatis.

Simul dicitur tribus

Post q̄ De. hū. determinant de p^o pdicamēto qd va

Tercius

let ad cognoscendū ordinē superioris et inferioris int se. hic pte/
quenter determinat de postp'dicamento sil' qd' valet ad cognoscen/
dū puenientiā plurimū inferiorū in superiori suo. Et ponit tres mo/
dos que in his p'sibus p'tinent. Tpe dico sil' qz generatio nūc
est. Que puenitur dicimus esse simul. Suntqz simul spēs ge/
nus vnū p'duidentes. Quoz modoz sufficiētia sic h'ctur nāz
quecūqz sunt sil' v' sūt sil' tpe vel natura. si primū sic ē prim' mo/
dus. si scdm hoc est duplr. vel talia sunt sil' in natura relatiōis.
z sic est secūdus modus vel in natura diuisionis z sic est tercius

Ar Illa q' sit sil' nafa sit sil' tpe. g. p'm' mod' nō distinguit ab
alijs. Ddm q' alia et alia rōne dicunt sil' tpe z natura z er/
go etiā ponatur modi distincti vt patebit in assignatōe modoz

Ar Quinqz sunt modi prioris. ergo quinqz erūt modi simul/
tatis. Cōsequētia p'batur qz tot modis d'z vnū oppositoz
quot modis et reliquū. Ddm q' simul accipitur duplr. vno^o ge/
neraliter put' dicit puenientiā aliqz duoz in vno tercio. z sic sit
plures modi simultatis q' hic ponatur qz aliqua dicūtur simul
loco. Alio mō spēaliter put' ē vnū postp'dicamentū et fm q' ei^o.
modi ducūt nos in cognitionē p'dicamentoz. et sic sunt tm tres
modi. nā prim' modus valet sic. quia in vnoqz p'dicamēto sit
spēs habētes passiones q' cū subiectis suis sūt sil' tpe z neutriū ē
pri' aut posteri'. secūd' valet p'cipue ad secundam p'prietatē re/
latiōis tercius valet q' in quolibet p'dicamēto sunt d'ntie op/
positae q' sil' diuidūt gen' et constituūt spēs z vlr oia inferiora ali/
cuius superioris dicūtur simul fm terciū modū. Vel ddm ad ar/
gumentū q' simul et prius nō sūt opposita s'z dispata. nā prius
p' opposito suo habet posterius. Primus modus est q' illa di/
cuntur simul quoz generatio est in eodē tpe et neutz eoz est pri/
us neqz posterius sicut subiectum et p'pria passio vt hō z risibi/
le. Et opponitur iste modus primo^o prioris.

Ar Puer z senex nūc viuentes sunt simul tpe cū sint in eodē
tempe et tñ generatio eoz nō fuit in eodē tempore ergo
male ponitur primus modus. Ddm q' quis sunt simul fm ali/
quā ptem temporis nō tamen fm totū tempus quod est hic eē
simul tpe. Sed diceret nihil habemus de tempe nisi nūc qd'
est vnū vt patet quarto physicoz. sed senex et iuuenis in illo nō
pueniunt. ergo simpliciter sunt simul tempore. Dicendū q' tem

Tractatus

pus capit dupliciter. vno modo quantum ad essentiam temporis scilicet nunc. Alio modo secundum esse temporis. tunc dicitur quod bene sunt simul in eodem tempore secundum essentiam temporis quod est nunc. non tamen sunt in eodem tempore secundum esse et essentiam simul. quia esse temporis persistit in successione. Secundo modo illa dicuntur simul quod conuenerunt et neutrum est causa alteri. ut sunt relata quod posita se ponunt et pempta se pemptunt in exitu et neutrum est causa alteri eo quod vnum naturam rationaliter non precedit aliud. Et dicuntur per modum et secundum modum sic. nam secundum prius modum modum dicuntur simul tempore. et secundum istum dicuntur simul secundum naturam. et iterum illa que sunt simul tempore vnum bene potest esse causa alteri. scilicet illa que sunt simul secundum istum modum neutrum est causa alteri. et per hoc etiam differt a tercio modo.

¶ Causa est ad cuius esse sequitur aliud. scilicet ad eum ipsius relatiui sequitur correlatiui. ergo relatiui est causa correlatiui. et sic videtur quod non sunt simul secundum istum modum. Dominum quod licet ad eum relatiui sequitur esse correlatiui. non tamen sequitur causaliter et secundum naturam quo modo effectus sequitur suam causam. Tertio modo dicuntur simul que equaliter diuiduntur aliquo genere. ut due differentie vel due species eiusdem generis. ut homo et equus que diuidunt hoc genus animal. vel iste differentie rationale et irrationalis. Et ex isto modo simul habet communis autoritas quod species sunt coeque sub suo genere. et opponit quarto modo prioris.

¶ Illa non sunt simul quorum vnum est prius alio. scilicet vna species est prior alia ergo non sunt simul. Minor probatur quia species rerum habent se sicut numeri. scilicet vnum numerus precedit alium. Dominum quod species comparantur ad duo. vno modo inter se et sic vna est prior et posterior alia. Alio modo ad genus quod diuidunt et sic vna non est prior alia. sed sunt coeque sub suo genere.

¶ Quaecumque sunt simul dicuntur conuenire in aliquo in quo sunt. scilicet dicuntur non potest habere conuenientiam in vno tercio. ergo non sunt simul. Dominum quod quauis differentie non potest habere conuenientiam in aliquo tercio in specie vel in numero. tamen bene in genere et hoc potestatis.

Motus sex sunt species scilicet

Postquam per hispanum determinauit de postpredicamentis que valent ad cognoscendum predicamenta secundum esse quod habent actu. hic dicitur determinat de illis que valent ad cognoscendum predicamenta secundum esse quod habent in fieri. scilicet de motu et diuidit motum in sex species. dicens quod motus sex sunt species que in his versibus continentur. Auger diminuit eorum rumpit et generat. Alterat et mutat per loca multa vagatur Quare

sufficiētia sic sumit qz ois mot^o est ad aliquē terminū. vel ergo ē ad subaz vel accūs Si ad subaz h^o est duplr qz aut terminus ad quez est affirmatiuus. z sic est generatio. vel negatiuus z sic est corruptio. Si ad accūs h^o est duplr. qz vel talis mot^o est ad for/
mā respectiua. z sic est loci mutatio q^o fit ad vbi. vel ad formam absolutā z hoc est duplr. vel fit ad qualitātē z sic ē alteratio vel ad q^otitatē hoc est duplr. vel ad q^otitatē pfectā z sic est augmen/
tatio aut ad q^otitatē impfectā z sic est diminutio.

Sr Tot sunt spēs mot^o quot sūt spēs entis tercio phisicor. s^z xccē sūt spēs entis. s. xccē p^odicamēta. ergo xccē sunt species motus. Dōm q^o phs intelligit dicū sūi q^o tot sunt spēs motus q^o sunt spēs entis pducibilis p motū. s^z nō sunt nisi q^otuor p^odicamēta p motū pducibilia s^z suba q^otitas qualitas z vbi
S^z d^ocs. g^o nō erūt nisi q^otuor spēs mot^o. Dōz q^o vez ē i genera li s^z s^z sex i spēali. qz mot^o ad sbaz ē duplex z silr mot^o ad q^otitatē

Sr Plures sūt spēs mot^o q^o sex. ergo textus est diminut^o. an cedēs pbat. qz nutritio ē qdā motus. similiter intētio et remissio sunt qdam mot^o. Dōm q^o ille mot^o reducūt ad spēs hic enumeratas. nā nutritio p^o p^ophedi sub generatiōe qz est que dā p^oialis generatio. Intētio p^o z remissio reducūt ad aliatōez

Sr Mot^o trāscēdit p^odicamēta ad min^o aliqua. ergo nō ē genus. p^ontia pbat qz iōē gen^o p^oinet sub aliquo p^odicamēto vel est met p^odicamētū Dōm q^o quis motus nō est genus h^z tū modū generis. eo q^o motus habet se in rōne superioris z contenta sub ipso hūt se p modū inferior

Sr Arguit Ben^o d^oz p^odicari de suis spēs^o. s^z mot^o n^o p^o p^odicari de generatiōe z corruptiōe. g^o n^o est gen^o ipoz. D^oior pbat qz ille p^odicatiōes sūt false. generatio ē mot^o corru/
ptio ē mot^o. vtz q^onto phisicor. Dōm q^o mot^o accipit duplr. vno^o spēali p mutatiōe successiua. z talis ē sp^o inter duos termini nos affirmatiuos z sic generatio z corruptio nō sūt mot^o. z sic loquit aresto. i q^onto phisicor. Alio^o capis g^onalit^o put extēdit se ad quācūq^o mutatiōez siue instātanēā siue successiua z sic s^z sex spēs mot^o. z h^o mō fit h^o p^omo de motu. Un^o g^oratio ē p^ogressio a non esse ad esse. S^z corruptio est p^ogressio ab esse ad non esse.

Sr Generatio ē p^ogressio ab eē ad eē. g^o diffinitio ē mala. Alis pbat. qz ex aere generat ignis. z aer est. Dōz q^o hoc est p

Tractatus

actis quia nō semp sed p se et semp ex nō aere generat aer.

Arguit Progressio puenit aialib⁹. g male ponit in de
funtione gnatiois. Ddm q pgressio capit h si/
militudinarie et methaphorice. qz motus localis ē nobis notior.
quare hic transsumit in diffōne generatōis.

Arguit Dmē qd fit ex aliq fit. qz ex nihilo nihil fit pri
mo physicoz. ergo gnatio nō est pgressio a nō
esse ad esse. pntia pbat qz qd nō ē nihil ē. Ddm q duplex ē nom
esse qd dā est nō esse qd opponit eē pdictorie et sic ex nō eē natu/
rali pducti one nō fit esse. Aliud ē nō esse qd opponit pūatiue
esse. et sic generatio est pgressio a nō esse ad esse. et iste mot⁹ v3 ad
cognoscendū subam quantū ad ipm fieri.

Arguit Mor⁹ denoiat a suo terminio. sz corruptio nō de
noiatur a terminio eius. g nō ē mor⁹. Mor⁹ p/
bat qz eius termin⁹ ē nō ens sz nō ens nihil denoiat. Ddm q du
plex ē motus sz deperditu⁹ et acq̄sitiu⁹. deperditu⁹ ē p quē aliq
forma habita deperditur. Acq̄sitiu⁹ ē p quē aliqua forma acq̄rit.
Tūc dī q mor⁹ acq̄sitiuus denoiat a suo terminio ad quē sz nō mo
tus deperditu⁹. Augmentatio ē persistentis quātitatis additame
tū. Sz diminutio ē persistentis quātitatis minoramētū. Rō isti⁹
qz augmentatio est motus de minore quātitate ad maiorē. sz mi
nor quātitas nō pōt fieri maior nisi p additamentū alicuius qu
tatis. Et ecōtra dī de diminutōne qz diminutio ē mor⁹ de ma
iori quātitate ad minorē sed maior quātitas nō pōt fieri minor.
nisi p remotōem alicuius persistentis. iō ibi fit minoramentum
persistentis quātitat⁹. vñ augmentatio et diminutio sunt in p̄dica
mento quātitat⁹ reductie. 7 i h pueniūt sz differūt i h q augmēta
tio fit ad quātitatē pfectā. sz diminutio fit ad quātitatē impfectā.

Arguit Aliqd bñ angel pter additamentū quātitaris. g⁹
diff⁹ ē mala. Anis pbat de ebullitōe lactis. Ddī
q quis hic nō fiat additamentū priū sube tñ bñ fit additamen
tum priū quātitaris qz ptes extenduntur et rarefiūt.

Arguit Augmētatio nō repit sine alteratione. ergo nō sunt spēs
mor⁹ distingere. Ddm q licet physice loquēdo augmēta
tio nō repitur sine alteratione tñ bñ mathematice siue loyce. qz
si gnomō circūponat qdrato ipm crescit et augmentatur sine al
teratōe hic autē fit sermo de augmētatiōe loyce capta. Alteratō est

Tercius

motus a contraria qualitate in contrariam vel in mediam ut cum aliquid mutat ab albedine in nigredinem vel in medios colores. Et quod sit species ab alijs distincta patet quia reperitur sine alijs. quia aliquid per alteram si nequaquam alia mutatione per se licet per accidens una sequatur aliam.

Arguitur Alteratio est mutatio de propria qualitate. sed hoc non provenit medijs huiusmodi. Minor patet quia tepidum non contrariatur calido. Dominus quod quous tepido non contrariatur calidum secundum contrarium tamen bene secundum esse. Minor secundum locum est mutatio ab uno loco ad alium. et eius sunt sex species seu divisiones. scilicet autem retro sursum deorsum dextrorsum et sinistrorsum. Et loci mutatio terminatur ad ubi ergo est reducibilis ad predicationem ubi. Ratio divisionis est quia motus dividitur ad divisionem sui termini ad quem. scilicet ubi quod est terminus motus localis dividitur per istas divisiones. ergo et motus iste. Unum sursum et deorsum prout capi triplici. prout modo modo per illis locis sic sunt in predicamento quantitatatis. Alio modo ut dicitur cum situtationes in illis locis. et sic sunt divisiones positionis et sunt in predicamento situs. Tertio modo ut dicunt esse in talibus locis. et sic sunt in predicamento ubi. et illo modo sunt termini motus localis.

Arguitur Celum movetur localiter et tamen non mutat de uno loco ad alium. sed manet in eodem loco. ergo definitio non est bona. Dominus quod duplex est motus scilicet rectus et circularis. motus rectus est mutatio de uno loco in alium secundum se totum. sed motus circularis vadit de uno loco in alium secundum suas partes sicut celum non movetur secundum se totum sed secundum suas partes.

Arguitur Motus localis terminatur ad quantitates ergo non ad ubi. Antea probatur. quia terminatur ad locum. sed locus est quantitas. Dominus quod differenter terminatur ad locum et ad ubi. nam ad locum terminatur extrinsece et ad ubi intrinsece. sed magis per prout aliquid denominatur a termino intrinseco quam extrinseco.

Abere dicitur multis modis

Hic consequenter determinat de postpredicamento habere quod est ultimum. cuius ratio est. quia modi habere valent ad cognoscendum quomodo predicamenta habentur a substantia. et species motus valent quomodo predicamenta accidunt sunt in substantia. quomodo oportet primoscire qualiter accidentia sunt in substantia quam quomodo habentur a substantia. Et dicitur quod habere dicitur septem modis. videlicet versus. Affectum quantum velletum dicitur velut aurum. Membra contentum possessum vir mulierem.

Tractatus

Notādū Sufficiētia istoz modoz sic sumit̃. nā ī
 oī habere est hñs z habitū. z sp hñs ē pñci-
 piū ipi⁹ haberi. vel ergo hñs est pñcipiū habitū fm naturā z vo-
 lūtātē simul. vel fm alterā ptē tm. si primū sic ē q̃r⁹ modus fm
 quē aliquis hz membz. Si fm alterā ptē tm hoc est duplr. vel
 fm naturā tm. vel fm volūtātē tm. Si fm naturā tm hoc ē du-
 plr. vel est pñcipiū habitū grā materie z sic est scd⁹ mod⁹. vl grā
 forme z sic ē prim⁹ mod⁹. Si fm volūtātē tm hoc ē duplr. qz l'
 habēdo hz tm. aut etiā habet. si scdm sic est septim⁹ modus. Si
 pñū hoc ē duplr qz vel habitū figurat ad figurā hñtis vel non
 si nō figurat sic est tert⁹ modus fm quē aliq⁹ dz habere domū vl
 possēsiōez. Si figurat ad figurā hñtis hoc est duplr. qz vl hñs
 circūdat habitū vel circūdat ab illo. si primū sic est quirt⁹ mod⁹
 si scdm sic est modus tercius.

¶ Habere est pdicamētū. ergo nō est postpdicamētū Dd⁹
 qz habere capif duplr. vno mō spāliter p terciō mō z sic ē
 pdicamētū Alio⁹ generalit̃ put extēdit se ad oēs suos modos z
 sic est postpdicamētū. z p illis modis in cōi capif in pñti passu.

¶ Sicut aliquis dz habē qualitātē. ita etiā aliq⁹ dz habē
 relatōez. vt pater hz filiū z etiā accōez z passiōez ergo plu-
 res sunt modi habere q̃z septē. Ddm qz septem sunt cōiores et
 magis principales ad quos alij reducūt. vt habere relationē p̃
 reduci ad sextū modū. qz possessor dicit̃ relatiue ad rem possēssā
 z habere actiōez z passiōē potest reduci ad qualitatem. Pri-
 mo mō dz aliquid habere affectū id est qualitātē. qz qualitas af-
 ficat id est qualificat subz. vt aliq⁹ hz albedinē vl nigredinē.

Secdo dz habere quātitātē vt longitudinem.

¶ Arguit̃ Quātitas est añ qlitatē ergo hñe quātitatez est
 añ hñe qualitātē Ddm qz fm viā gñarōis qn-
 titas est añ qualitātē. sz fm viā pfectōis ecōtra qualitas p̃cedit.
 qz qualitas sumitur a forma z quātitas a materia. sz forma est
 perfectior materia z illum ordinem hic seruat.

¶ Inter habēs z habitū debz aliqd mediare sed inter sub-
 stantiā z quātitātē nihil mediat cū quātitas imediare in-
 heret substantiē ergo substantia nō habz quātitātē Ddm qz quā-
 uis nō sit mediū inter quātitātē z subz realiter z physice loquē-
 do. est tamen mediū fm rationē z fm modū. quia habere quāti-

Tercius

tatem dicit inherētiā quātitatē ad subam. que inherētia est mediū rōnis. Tercio mō dicit aliqd habere ea que circa cor / pus sunt adiacētia. vt vestimēta. vel tunicā vel in aliquo mē / bro vt anulū in manu. ⁊ habitus isto mō est vnū de decē predica / mentis. ⁊ diffinit sic Habitū est corpus ⁊ cor q̄ circa corpus sunt adiacētia. S; p̄s distinguit illud terciū mēbz. qz aliqd dicit habere ea que sunt circa corpus dupliciter. qz vlt ppter ne / cessitatem vt tunicā vt a frigorib⁹ seruet. aut ppter ornatum. sicut aliquis dicitur habere anulū in digito. ⁊ hoc soluit argu / mentū. Quarto mō dicit habere mēbz vt manū ⁊ pedem. ⁊ sic reducitur ad p̄dicamentū sube. Quinto mō dicit habere p̄tens / prentū. vt lagena habet vinū. ⁊ ille modus reducitur ad p̄dica / mentū vbi. Sexto mō dicit habere possessionem. vt domum vlt agz ⁊ reducitur ad p̄dicamentū relationis. qz possessor dicit relati / ad rem possessam. Septimo dicit vir habere vxorē. ⁊ de illo mō dicit Aristotiles q̄ est alienissimus. quia min⁹ valet ad cogni / tionem p̄dicamentoz a posteriori q̄ alij modi. ⁊ solet addi rō ta / lis. quia vir sepe putat se habere vxorem suā ⁊ alius habet eā. s; est alienus modus vt quis dicatur habere illud quod alius ha / bet. Etia nō dicit vir p̄prie habere vxorē sed cohabitare ei. ⁊ sic nō solum habet s; habetur. Et est iste modus in p̄dicamento relati / nis. quia sūt relatiua equiparati. Et sic suo mō dicit de alijs. qz habet qualitatem nihil aliud dicit q̄ inherētiā qualitatis in sub / iecto suo ⁊ reducitur ad p̄dicamentū qualitatis. sed habere quā / titatem nihil aliud dicit q̄ inherētiā quantitatis in subiecto. ⁊ sic reducitur ad p̄dicamentum quantitatis.

Arguit Ad grāmaticū spectat p̄siderare significatiōes terminoz. ergo loy⁹ male p̄siderat significatiōes huius qd est habere. Cōsequētia pbat quia diuersi artifices ha / bent diuersa cōsiderare. Dm̄ licet ad grāmaticū spectat p̄n / cipaliter ⁊ vniuersaliter oēs vocabulorū significatiōes conside / rare tamē minus principaliter ⁊ particulariter quilibet alius ar / tifer potest aliquos terminos exponere prout suo seruiunt pro / posite quod hic faciūt Aristotiles ⁊ Petrus hispanus. Et hec de p̄dicamentis sufficiant.

Sequitur quartus.

Tractatus

Arca initium q̄rti tractatus

De his q̄ extract^o ē ex libro prior^{um}
Arist. Querit q̄d sit subiectū istius
tractat^o q̄rti Dōm q̄ sillogismus
simplr dicit^o. q̄d pbat. qz illud est
subiectū cui passiōes p vera p̄nci-
pia demonstrant inesse. s̄z sillogism^o
simplr dicit^o est h̄mōi. ergo ē h̄ sub

iectū. Adior pbat p talē demonstratōez. ois orō in qua quibuscūq̄
positis necesse est aliud rē. pcludit vliter vel p̄ticulariter affirma-
tiue vel negatiue. s̄z ois sillogismus simplr dictus ē h̄mōi. ergo
ois sillogismus simplr dicit^o pcludit vliter vel particulariter af-
firmatiue vel negatiue. Scōdo pbat. sic. qz est q̄d cōmunissimuz
in hac sciētia p̄sideratū p̄mo notū nō trāscēdēs metas istī sciē-
tificabile de oibus principaliter p̄siderat^o. ergo est subiectū. te-
net p̄ntia p locū a diffinitōe ad diffinitū. Et sunt q̄ttuor q̄ cōsi-
derant in hac sciā t̄ q̄libz alia. scz subiectū p̄pā passio p̄tes subie-
ctiue t̄ p̄ncipia quoz tria p̄ma p̄siderat^o p̄ncipaliū s̄z quartuz
p̄siderat^o necessario q̄re nō oportz q̄ subiectū in recto verificetur
de p̄ncipiis sicut verificat^o de alijs p̄ncipaliū p̄siderat^o. Sub-
iectū dictū ē. p̄pē passiōes sūt pcludē vliter p̄ticularit^o affirmatiue
t̄ negatiue Principia sunt q̄druplicia. s̄. materialia formalia regu-
latiua t̄ p̄fectiua. de quib^o infra dicet^o. s̄z p̄tes subiectiue sunt sillo-
gismus affirmatiuus t̄ sillogism^o negatiuus.

Notādū Q̄ passio istī subiecti diuīsimōe assignat^o.
nā aliq̄ ponūt p passiōe pcludē vlr l̄ p̄ticularit^o
riter affirmatiue l̄ negatiue vt patuit. S̄z aliq̄ dicūt passiōez p̄nci-
palē ēē modālē l̄ figurālē. t̄ faciūt demonstratōez talē. Ois orō in q̄
q̄busdā posit^o rē. ē modāl l̄ figurāl. s̄z sillogism^o simplr dicit^o est
orō i q̄ q̄busdā posit^o rē. s̄z sillogism^o simplr dicit^o ē modāl l̄ figu-
ral. s̄z tū aliq̄ assignāt p passiōe illatim p̄nt^o ex ante t̄ sit p̄siliis de

Slr De s̄bro d̄z p̄suppōi q̄d ē t̄ qz ē. p̄o posterior. s̄z m̄rātio
h̄ n̄ p̄suppōit sillogis. simplr dicit^o. qz diffinit^o ḡ n̄ p̄t ēē s̄brū
Dōz q̄ d̄ s̄bro d̄z p̄sup. q̄d ē t̄ qz ē. i actuali d̄m̄rātoe tū an l̄ p̄o t̄

Quartus

traditione sciētiē potest inuestigari. Vel dōm q̄ quid nominis
presupponit s̄z quid rei in sciētia inuestigatur.

¶ Quid rei est diffinitio subiecti q̄ ponit p̄ medio demon/
stratiōis ergo q̄d rei subiecti etiā p̄supponit. Dōm q̄
q̄d rei ip̄i subiecti aliquo mō presupponit noticia p̄fusa tñ idē
quid rei inuestigat̄ r̄ diffinit̄ noticia determinata.

¶ Subiectū nō d̄z trāscēdē metas. s̄z sillogism⁹ simplr di/
ctus trāscēdit metas hui⁹ scie. ergo nō est subiectū ei⁹. mi
nor pbat q̄z etiā ē subiectū libri p̄or. Dōm q̄ h̄ subiectū trā/
scēdit metas libri s̄z nō scie. q̄z eadē est scia libri p̄or r̄ isti q̄ri
tractatus. q̄z iste tractat⁹ est tractus ex libro prior̄ Aristotelis.

¶ Nullū p̄tīgēs p̄t eē subiectū scie. s̄z sillogism⁹ simplr dict⁹
est p̄tīgēs igit. maior p̄t q̄z de subiecto ē scia q̄ ē necessari
or̄ p̄mo posterior̄. s̄z minor pbat q̄z depēdet ab ope n̄ri intellect⁹
r̄ p̄t fieri l̄ nō fieri. Dōz q̄ duplr aliqd̄ fit ab opatōe intellect⁹.
vno sic q̄ h̄z cās dēmiatas a q̄b⁹ necessario depēderet de illo q̄b⁹
sic depēdet ab intellectu p̄t eē scia. Alio sic q̄ n̄ h̄z p̄ncipia dēmi
nata a q̄b⁹ depēdet. sic sūt casualia r̄ fortuita i p̄ticulari p̄siderata
de q̄b⁹ n̄ ē scia. Ut dōm q̄ sillogism⁹ simplr dict⁹ p̄pat ad duo
vno ad intellectū faciēt̄ sillogismū. r̄ sic est ens p̄tīgēs. Alio
ad sua p̄ncipia. r̄ sic ē necessari⁹. r̄ h̄ scdo mō de ip̄o est sciētia

¶ De ente p̄ accēs nō ē scia. s̄z sillogism⁹ simplr dict⁹ est ens
p̄ accēs. ergo de ip̄o nō est scia. Minor pbat. q̄z est ens p̄
nostrū intellectū vt dictū est. Dōm q̄ ens d̄z p̄ accēs duplr
vno mō q̄z ē casuale r̄ fortuitū r̄ p̄tīgēs r̄ de tali nō est scia i p̄/
ticulari. Alio d̄z ens p̄ accēs. i. p̄ aliū r̄ de tali ē scia r̄ sic capit h̄

¶ Ois scia habet p̄ sillogismū. si ergo de sillogismo habetur
scia illa habet p̄ aliū sillogismū. r̄ ista itez p̄ aliū. r̄ sic es
set p̄cessus in infinitū. Dōm q̄ duplex ē sillogism⁹ sc̄z p̄ticulari
r̄ cois. Un̄ ois scia habet p̄ sillogismū in p̄ticulari p̄sideratum.
r̄ in illo sillogismo p̄ticulari ē status. s̄z de sillogismo i cōi h̄et scia

¶ Nullū p̄plexū ē subiectū alicui⁹ scie. s̄z sillogism⁹ simplr
dict⁹ est q̄d p̄plexū. ergo n̄ est h̄ subiectū. Dōz q̄ nulluz
p̄plexū fm̄ rē tñ siue fm̄ rē r̄ vocē sil̄ ē subiectū alicui⁹ scie. s̄z cō
plexū fm̄ vocē tñ p̄t eē subiectū alicui⁹ scie. q̄z p̄pter penuriā vo
cabulor̄ p̄nt plura noia vnā rem significare cui nō est simplex

Tractatus

nomē impōsitū quod tūc p̄ subiecto pōnitur.

Si In tota loyce determinatur de syllogismo simplr dicto q̄ nō est subiectū quarti tractat⁹. Tenet p̄ntia q̄ idē nō p̄t eē subiectū toti⁹ et p̄tis. Dōm simpliciter capis duplr. p̄t suffi-
cit in p̄posito. vno mō simplr valet. i. sine addito h̄ ē sine p̄tra-
ctione ab aliquā materiā certā. Alio⁹ simplr valz. i. vltier. p̄mo
mō syllogism⁹ simplr dictus ē subiectū huius q̄rti tractatus. sed
capiēdo simpliciter scdō⁹ sic syllogism⁹ simpliciter dice⁹ ē subiectū
i tota noua loyce q̄ syllogi⁹. s. i. vlti z h̄ capiēdo to⁹ cathegremati-
ce q̄ si capet sine cathegrematice tūc eēt falsuz vt p̄z p̄ dñdētes

Si Syllogism⁹ p̄t cōsiderat in quarto tractatu est p̄tractus
ad aliquā materiā. ergo male d̄r q̄ syllogism⁹ simplr dice⁹
i. incōtract⁹ sit subiectū. Añs pbat q̄ p̄trahit ad tres terminos.
et dñas ppōnes. Dōm q̄ duplex ē materia scz general vt sunt
tres termini z due ppōnes et illā materiā h̄z oīs syllogism⁹ etiā
simplr dictus. Alia est spālis vt sunt ppōnes necessarie p̄babi-
les vel apparēter p̄bables z talē nō h̄z syllogism⁹ simpliciter dice⁹
Sed dices nō est materia generalis sine spāli. q̄z nihil ē in ge-
nere qd̄ nō sit in aliqua sp̄ez igit. Dōm q̄ gen⁹ capis dupliciter
vno mō fm̄ se vt abstractū est a sp̄ibus. et sic aliqd̄ ē in gñe. qd̄
nō est in specie. Alio mō capitur fm̄ esse qd̄ habet in sp̄ibus. et
sic nihil est in genere qd̄ nō sit in aliqua sp̄ez.

Propō. ē oratio affirmatiua

Postq̄z p̄e. h̄is. in trib⁹ p̄mis tractatib⁹ determinauit.
de vna p̄te loyce que ē vetus ars et docet de p̄tibus argumenta-
tionis. hic p̄nter determinat de alia p̄te loyce que dicis noua loy-
ca z docet de totali argumētatione. et q̄z p̄s p̄cedit totū iō tres p̄-
mi tractatus q̄ sunt de p̄tibus argumētatiōis p̄cedūt tres sequē-
tes q̄ sūt de totali argumētatiōe. Sz q̄ q̄rtus p̄cedit q̄ntū z sextū
iō est. q̄z in quarto determinat de syllogismo simpliciter dicto. i. n̄ cō-
tracto ad aliquā materiā. sz in alijs agit d̄ syllogismo p̄cto sz in
cōtractū ē ante p̄tractū igit. Volēs igit p̄e. h̄is. determinare de sylo-
gismo simplr dicto p̄mittit qualdā diffōes p̄tū z p̄ncipioz ei⁹.
z p̄mo diffinit ppōem q̄ ē p̄s materialis p̄pinq̄ syllogismi dicēs
ppōsitio ē oīo affirmatiua vel negatiua alicuius d̄ aliquo vlt ali-
cuius ab aliquo vt homo currit hō nō currit. Et diffinit h̄ ppō

Quartus

cathegorica q̄ ē simpliciter vna ⁊ ingredīt syllogismū cathegoricū
Sic Propō ē diffita i p^o tractatu g^o supflue diffit h. Dōm q^o
 ppō capīt dupl^r. vno^o s^o rōe enūciatōis put enūcia ipi^o
 itelleūs ⁊ sic diffit in p^o tractatu. Alio^o capīt q̄tū ad illō a quo
 no^o ipōit ⁊ s^o rōe ppōis put cōclufiōi ppōit formalit iferē? ipā
 ⁊ sic deīmiat h de ppōe. Et p h eī soluit argumētū ad vetez arte
 spectat deīmiat ē p^o trib^o integralib^o syllogifini g^o male d^o eis h de
 miat. Dōz q^o deīmiō ⁊ ppōe matialit sup^r deīmiat i vete arte
 s^o h agit de ipis solūt capis in q̄tum ingredūt syllogismum.

Sic Nullū cōplem ē diffibile s^o ppō ē qd cōplem g^o m^ole dif
 fit. mior pbat q^o cōplect ex s^o cō ⁊ p^oto. Dōz q^o ppō capi
 tur duplici. vno^o p illa scōa itēōe q̄ ē ppō. ⁊ sic ē qd cōplem
 tū vt sic h diffit. alio^o p re s^ostrata ⁊ sic h diffit ⁊ s^o sit qd cōple
 rū n tū accipit vt cōplem. s^o vt illa plūa vniū i aliq^o vno. q^o s^o
 iec^o ⁊ p^o vniū i vna for. ppōis ⁊ id vniū ex eis s^o l^oas h diffit

Arguit Ois orō ē q̄titas q^o ē spēs q̄titar^o discrete. s^o
 ppō n ē q̄titar^o g^o ppō n ē orō. Dōz q^o orō capi
 tur duplici. vno^o p voce cōpleta c^o p^oes aliqd fcat. ⁊ isto^o orō n
 ē q̄titar^o ⁊ sic poit orō i diffiōe ppōis. alio^o p m^olūa l^oaz ⁊ s^olla
 baz i voce p^olat^o ⁊ sic orō ē q̄titar^o. s^o isto mō n capitur hic.

Arguit Du^o n d^oz diffiri p^o tēi^o. s^o affirmatiū ⁊ negtū
 s^o p^o tēiora ppōe. g^o n dnt poi i diffiōe. maior
 p^o q^o illa q̄ ponūt i diffiōe dnt eē d eēna diffiri s^o p^o tēi^o n ē de
 eēna p^oz. mior pbat q^o s^o spēs ppōis cū ppō dīat i affirmati
 uā ⁊ negtiaz. Dōz q^o maior h^oz dīat de diffiōe qd dīatā ⁊ eēn
 tial. s^o h bñ p^o fici i diffiōe deceptiua ⁊ actiual dūmō illa p^o tē
 riora ponūt ad cōfōqudū vna dīaz cui nō ē nomē impositum

Arguit Aresto. n poit illā p^oclaz ab aliq^o i diffiōe g^o
 supflue h poit. Dōz q^o illa ppō de p^o capi duo
 h^o mōis. vno^o p^o put i dnt notat attributōez p^o ad s^ocem si
 ne h sit affirmatiue siue negtie ⁊ sic capīt Aresto. eā g^o n optuit ad
 de illā p^oclaz alie^o ab aliq^o. Alio^o sp^oal^o put de cōstātā affirmati
 tōis tū. ⁊ sic capīt eā p^o h. ⁊ g^o addidit aliā p^oclaz ab aliq^o.

Arguit Nulla bōa diffi^o d^oz eē diffiūctia. vi. topi. s^o illa
 ē h mōi g^o n ē bōa Dōz ad maio. q^o n^ola bōa diffi^o
 qd dīatā ⁊ eēnal d^oz dari p^o dīūctōez s^o bñ deceptiua. dñ^o in eā

Tractatus

In ista alij diuisio s3 sic ē h. Rō qre diffō eēnal nō pōt dari per
diuisionē. qz ptes diffinitōis dnt eēntialr pdicari de diffitō.
s3 hoc qd eēntia lī pē d diffinitō. h3 se p modū copulatōis z nō
diuisionis. eē diuinctio nihil certi explicat qd ē p natāz diffōis

Arguit Sic ppō didit in affirmatiā z negatiā sic
et didit in vlez pteclare tē. 3. pari rōe. ppō dif
finiet et p vlez pteclare vt daret intelligi ista diuisio. Dd3 q nō
ē sile qz affirmatiā z negatiā attēdnt ex pte pti qd se h3 vt forma
s3 vniūsale z pteclare attēdnt ex pte s3iecti qd se h3 vt materia
mō ptes diffinitōis hnt se vt forma quinto methaphysice.

Arguit Illa bona diffinitō d3 pueire alci a diffitō. sed
ista ē hmo i. g n ē bona. Mōz pbat qz pueit cō
clutioni q nō ē ppō qz n pōit p alio ad inferēdū cōclūsiōē. Di
cēdū q qzuis cōclūsiō nō sit ppō actu tñ aptitudie. qz cōclūsiō
p qnq3 capi p pmissa i alio syllogismo. z sic diffitō sibi cōueit.

Arguit Ista ē ppō nō currit tñ n ē affirmatiā nec
negatiā n pmi qz ibi n ē affirmatiō alie de aliq
cū nō sit nomē infini. Neq3 scdm qz h nulla pōit negatiō negatiō
Ddm q nō hō caput duplici. vno v ē nom infiniū vt sic nō ē
s3iectū ppōis. Alio. fm q p intellectū definiatur ad aliq d dē
minatū z sic est s3iectū ppōis vt nō hō currit remōstrando ca
nem vel simile. z tunc ē affirmatiō alicuius de aliquo.

Querit Quae potē p. h3. diffit ppōez p affirmatiā z
negatiā qz p fm z s3m. Dd3 q iō qz ppōhic
diffinit vt ē pmi syllogismi i tractū q abstrahit a dō z s3o z n ab
affirmatiō z negatiō qz illa mltū cōferūt ad hōitatē syllogismi.
eo q ex pūis negatiōis nihil seqt formalr. s3l i s3da figūa ex puris
affirmatiōis n sit bonū syllogismū. z g diffitō ppōis data p affirma
tū z negatiū mgs deseruit ad ppositū. S3da rō qz affirmatiā z
negatiā tenē se ex pte s3oie ppōis qz cōsequit ppōz gā cople qre
mgs cōueit eis poi ad cōclūquēdū dñaz formalē nob ignotam

Terminus est in quē resol

Hic cōsequet diffit tminū q est pncipiū materiale remotū syllogis
mi. z seqt ppōez ordie discipline qz ppō pōit in ei diffitione ne g
daret p ignota. p. h. p diffinit ppōez. Dicit g tminū ē in quē re
soluit ppō vt in s3bcm tptū. z p h excludnt s3g vlia vel pteclaria

Quartus

¶ Pars est añ totū. s; termin⁹ est ps ppōis. ergo pri⁹ debe-
 re diffiniri termin⁹ q; ppositio. Dñm q; ppter duas cās
 diffinitio termini ponit post diffōem ppōis. pma ē q; in diffō-
 ne termini ponit ppositio ne ergo pcederet ex ignotis sic primo
 diffinit ppōem. Alia rō est q; duplex ē via scz resolutionis 7 cō-
 stitutiōnis q;uis ergo via pñōis ps ē ante totū tñ via resolutō-
 nis totū est añ ptes 7 illā viā. pe. hñ. obfuit q; scia hui⁹ tracta-
 tus est resolutoria qre analectica vocat. vt pz in pñcipio libri p-
 orū. sed ppositio resoluit in terminos. Sed diceret q; a simili sy-
 logism⁹ deberet diffiniri añ ppōem. Tenet pñtia. q; sicut ppo-
 sitio resoluitur in terminos sic syllogism⁹ in ppōnes. Dñm qñō
 est sile q; in diffōne termi ponit ppositio. s; in diffōne ppōis n̄
 ponitur syllogism⁹ iō pz rō diuersitatis.

¶ Uni⁹ rei ē tñ vna bona diffō. sed term⁹ ē bñ diffinitus
 pmo topicor 7 in puis loyalib⁹. ergo male hic aliter dif-
 finit. Dñm q; aliter hic diffinit aliter in puis loyalib⁹ 7 aliter
 in pmo topicor. nā termin⁹ ē a terminando; vel ergo terminat
 qdditatē rei seu diffinit. et sic diffinit in pmo topicor aut rer/
 minat pceptū nri intellectus representatiue. et sic diffinit in sup/
 positōibus. vl tñiat resolutōz ppōnis 7 sic diffinit h̄ i h̄ qñto

¶ Propositio resoluit in copulā. q; copula est /tractatu.
 termi⁹. Añs pbat q; pponit ex copula cū sine ipa nō esset
 ppō q; ē in eā resolut. Dñm q; copula nō pōt vocari termi⁹. q;
 termin⁹ habet rōz extremi. s; copula nō h̄ rōz extremi s; medij.
 q; vnit vnū extremū alteri ergo nō ē termin⁹. Nec cōponit ppō
 pprie ex copula q; ex dē circūstāciāz ēē māl. s; copula ē ps for/

¶ Propositio ppe resoluit in pñtū. s; /malis ppōis igit.
 copula ē pñtū q; ppe resoluit in copulā. Dñm q; diffō intel-
 ligitur d pñtū māl. s; copula ē pñtū formale ppōnis. S; dices i
 illa ppōne deus ē copula ē pñtū materiale igit. Dñm q; h̄ puenit
 sibi grā fcarī. s. pñcipij sui qd est ens et nō grā modi fcarī qui
 est significare p modum vnientis.

Dici de omni est qñ nībū

Postq; pe. hñ. determinauit d pñcipijs materialib⁹ ipi⁹ syllogismi
 s. d ppōe 7 tñio h̄ pñter determinat d pñcipijs p q; mālta pñcipia
 regant 7 sūt dici d oi 7 dici d nullo Un̄ dici d oi ē pñcipiū regu

Tractatus

latinū sylogismoꝝ affirmatiuoꝝ et dici de nullo ē pncipiū regu-
latiū sylogismoꝝ negatioꝝ. Diffinit gº pmo dici d oi di. dici d
oi ē qñ nihil ē sumē sub sbctº d q nō dicat pñ. Et rō ordiē ē q
re dici d oi ē añ dici d nullo. qz dici d oi dicit eē et dici d nullo
dicit nō eē. sed eē est añ n esse gº dici d oi pcedit dici d nullo. Sz
diceret nō esse ē añ esse. gº dici de nullo ē añ dici d oi. Aliis pba-
tur qz vnūqºqz pñ nō ē añqz. ē. Dñm licet nō esse sit añ eē via
generatiōis et in eodē. tñ via pfectionis et in diuersis eē ē añ nō
esse. et illū ordinē obfuar. Pe. hyl.

Arguit Plura sūt pncipia regulatiua sylogismi. igitur.
Aliis pbat qz eē i toto ē pncipiū reglatiū sic pz
pmo pñoz. Dñm q intelligit sub dici de oi. qz stz idē fm rē sz dif-
ferūt rōne. qz dici d oi ē pñtio pñ in ordie ad subiectū. sz eē i to-
to est pñtio subiecti in ordine ad pñ. qz esse in toto ē vñe vñter
subiecti respectu pñcati de omni affirmati. et gº vñcūqz est dici de
omni ibi est etiā esse in toto et sic sunt idem obiectiue

Al Aliqd ē sumē sub subiecto istiº pñois. ois hō currit de q
nō dñ pñ. gº in ea nō est dici d oi. Aliis pbat qz adā sub-
sumit cñ ista sit vera adā est hō et tñ illa ē falsa adā currit. et sñt.
dñ de añpº. Dñm q in ista pñone ois hō currit. hō stat p oibus
hoibº actu exstibº. i. pñtibº grā restrictiōis. sed adā et añpº ac-
tu nō existunt ergo nō debēt subsumi sub homine.

Al Nihil ē sumē sub subiecto illiº pñonis sortes currit. de q
nō dicat pñ. et tñ in ea nō ē dici d omi qz pñ nō ē vñs.
igit. Dñz q in diffōe dici d oi pñponit q sb subiecto possz fie-
ri subñptio. sz sub sorte nō pñt fieri subñptio salte pñ subie-
ctiū. qz illas. n hz cñ sit tñtº singlarz sz hz ptes integles. si gº di-
cat totº sortes mouet i ea ē dici d oi qz sit distributº p pñtibº in

Al Dicēdo hō est aīal sub subiecto pñt fieri sub integralibº.
ñptio et nihil ē sumē sb ipº d q nō dicat pñ et tñ in ea nō
est dici d oi qz nō est vñs affirmatiua. Dñm sz fm rē nihil ē su-
mere sub subiecto de quo nō dicat pñ. tñ hoc nō est fm modum
enūciandi eo q subiectū nō est distributº p signū vñe. et sic exclu-
ditur a diffōne p hoc q dicitur sub subiecto supple distributo.

Al Vñcūqz ē de oi ibi etiā ē dici de oi. pz qz vñcūqz dñ pñ
essentialiter de subiecto ibi etiā dñ de quolibet supposito
subiecti. Dñm q ibi aptitudie et fm rē enūciatā est bñ dici d oi

sz nō actu z fm modū significādi. Un̄ ē triplex dīa int̄ de oī vel
dici de oī posterioristīcū z dici de oī prioristīcū. Prima qz ad dici
de oī prioristīcū requirit q subiectū distribuat p signū vniuersa/
le. vt oīs hō currit qd nō requit ad de omni vel dici de oī postero/
ristīcū. Secda dīa qz ad dici de oī prioristīcū nō requit q p dica/
tū vere dicat de subiecto vt prz ī illa ppōe oīs hō ē asin⁹ qd tū re/
qrit ad dici de oī posterioristīcū. Tercia ad dici de oī posteriori/
stīcū requit q p dicatū necario pueniat sbcō z oīb⁹ ei⁹ inferiorib⁹
p quolibet tpe. sed sic non est de dici de omni posterioristīco.

Significat hic ē sbcū distributū oīs hō ē asin⁹ z tū est ali/
qd sumē sub sbcō de q n̄ dī p dicatū. Dōz q li/
cet predicatū nō de dicat de subūpto tū tenorat posse dici de q/
libet subūpto qd suffiat ad dici de omni prioristīcū.

Si Principiū dī ingredi pstitutōez pncipiari. sz dici de oī et
dici de nullo n̄ ingrediūt pstitutōez sillogismi igit n̄ sz ei⁹
pncipia. Dōz q maior ē ha de pncipijs pstitutis sillogismi vt
sūt termī z ppōes. sz illa sūt pncipia regulatia q nō ingrediunt.

Si Dici de oī ē ppō vlis affirmatia z dici de nullo ē ppō vlis
negatia. sz ppō ē pncipiū ingrediēs sillo^m. g̃ ec dici de oī z
dici de nullo. Dōz q dici de oī h̄z ē ī vli affirmatia n̄ tū ē penit⁹
idē cū ipa. nā ad ppōez vlez sufficit q predicatū dicat de sbcō di/
stributo. sz ad dici de oī requit q ec dicat de qlibz p̄teto sub sbie/
cto distributo. z sic p dici de oī tenorat tot⁹ ordo sillogisticus.

Si Nullū pncipiū regulatū alie⁹ scie dī ē īpsectū. sz dici de
oī z dici de nullo sz orōes īpsec. g̃ n̄ sz pncipia regulatia sil/
logismoz. mīoz prz qz orō p̄cā pstitut ex nō z sbō psonali fi/
niti mōi. sz ī ill pncipijs dici ē infiniti mōi. Dōz qzuis dici de
oī z dici de nullo sint orōes trūcate tū dāt intelligē duas maxias
p̄cās qb⁹ sillogismi regulant. vñ. i. dici d oī intelligit h̄ maria qe
qd dī de sbcō distributo dī de qlibz sbūpto sb ipo supple p q fa/
cta fuit distributo. sz ī dici d nullo intelligit illa maria. qe qd rēo/
uet a sbiecto distributo rēonet etiā a qlibz subūpto sb tli sbcō.

Dici de nullo est quādoni.

Hic scdo diffinit pncipiū regulatū sillogismi negatiuuz qd est
dici d nullo. dicena Dici de nullo ē qn̄ nihil est sumere sub sub/
iecto a quo nō remoueatū predicatū. vt nullus homo currit.

Tractatus

Quæritur h sic dici d nullo nullo hō ē animal. Rūdet q sic di-
cēs diffinitō nō uenit sibi qz sibi hōie sumit sortes. et tñ
p̄dicatū nō remouet ab ipso qz sortes semp est aīal. Dōm quia
ibi nō ē dici de nullo hōe et fm rē tñ fm modū enūciandi et false.
et hoc sufficit. qz p̄posita nō curat an p̄pōes sint hōe vl false.

Quæritur h sic dici de nullo sōz. nō currit. Dō. q nō Et qñ dō
nihil sumit sibi sōz. qñ h p̄tū currit ab eo rēuocat. g ē dici
de nullo. Dō. q i dici de nullo requirit q sibi sōco possz fieri subn̄p̄tō.
s3 sub sortenihil p̄t sibi sumi eo q ē t̄min⁹ singulari.

Syllogism⁹ expositori⁹ ē bon⁹ syllogism⁹ et tñ nec regulat⁹
p̄ dici de oī nec p̄ dici de nullo. g ista p̄ncipia nō sufficiūt.
Scdā ps assūpti p̄bat. qz mediū ei⁹ ē t̄min⁹ singulari. Dōz. q
oīs syllo⁹ formal⁹ et ad intellectū regulat⁹ p̄ dici de oī vl de nullo. s3
syllo⁹ expositori⁹ ē syllo⁹ material⁹ et ad sensū. g nō oīs q regulat⁹ p̄
dici de oī vl dici de nullo. s3 h3 alia p̄ncipia p̄ q r̄glat⁹ vt itra dicet

Syllogismi p̄me figure id irē p̄cludētes et sūt syllogismi
c de et facie figuraz nō regulat⁹ p̄ dici de oī vl dici de nullo.
g nō s3 p̄ncipia regulatiua oīm syllogismoꝝ ad intellectū. Dōz.
q h3 n regulat⁹ imediate et manifeste p̄ illa p̄ncipia tñ bñ mediate
p̄ q̄sto r̄ducūt ad q̄tuor mōs p̄me figurez h3 oīstue l p̄ impossibile

Syllogismus ē orō in q.

Postq. p. h. dēfīniuit de p̄ncipijs syllo⁹ materialib⁹ et
effectis sū regularis ē. h p̄r dēfīat de ipso syllo⁹ q̄stū ad s̄bam ei⁹
ipz sic diffīnīēs Syllo⁹ ē orō i q̄ q̄busdā positis et p̄cessis necē ē
aliud accidē p̄ ea q̄ posita sūt et p̄cessa. vt oē al⁹ ē s̄ba oīs hō ē al⁹. g
oīs hō ē s̄ba In q̄ diffīōe orō posīt lo⁹ g meli⁹ qz argumta⁹. qz ē
nob notior. s3 diffī⁹ dā p̄ notiora Et g s̄sus diffīōis. syllo⁹
ē orō sp. hypothetica i q̄ q̄busdā. i. duab⁹ p̄miss. positis. i. mō et si
gūa disposit. necē ē. i. necitate p̄nc. aliū. i. p̄loez. accidē. i. seq p̄
ea q̄ posita sūt. i. p̄p̄ p̄missas in mō et figura dispositas

Sic s̄bem alic⁹ scie nō dō diffīniri i illa scia. s3 syllo⁹ ē s̄bem
h⁹ tractat⁹. g nō dō h diffīniri. Maior p̄t qz de s̄bco dō
p̄supponi qz ē. et qd ē. p̄ posteroꝝ. Dō. q duplex ē qd. i. qd nō
mis et qd rei. qd noīs dō p̄suppoi. s3 nō oīs q qd rei p̄supponat

Syllogism⁹ ē orōes. g male dō q sit orō. An s̄ p̄bat. qā
q̄libet syllogismo s3 due p̄pōes qz q̄libet ē orō. Dōz

Quartus

q^d duplex est oratio. scilicet categorica et hypothetica. vñ syllogism^{us} ē due orōes categorice tñ ē vna orō hypothetica. et ergo int^{er} duas pmissas d^{icitur} poni cōiunctio copulatiua et. vñ ad min^{us} subintelligit^{ur} q^{uod} syllogism^{us} ē orō hypothetica copulatiua. s^{ed} alij tenoiant sylo- gismū orōes hypotheticā a nota illationis que ponit^{ur} inter duas pmissas et conclusiō. et iō fm istos ē hypothetica p^{ro}ditionalis.

Querit^{ur} Quare ponit^{ur} d^{icitur} orō q^{uod} orōes cū tñ in syllogis- mo sūt plures orōes. D^{icitur} q^{uod} ppter tres cās. p^{ri}ma ppter vnitatē mediⁱ i quo due pmissae vnitatē hñt. Scda ppter vnitatē finis. q^{uod} q^{uod}uis ibi sunt due p^{ro}pōnes tñ ordināt^{ur} i vnū finē scz ad eandē conclusiōē inferendā. Tercia ppter vnitatē causae formalis q^{uod} q^{uod}uis ibi sunt due p^{ro}pōnes. tñ maior h^{ab}et se. vt determinabile. et minor vt determinās sed ex determinatiōe et te- terminabili fit aliq^{uod} vnū sicut ex actu et potentia.

Ita diff^{erentia} puenit alijs a diffinito. g^o nō est bona. Añs p batur. q^{uod} puenit enthimemati D^{icitur} q^{uod} enthimema exclu- dit p^{er} illā p^{re}icula q^{uod} bñsdā q^{uod} v^{er}z. i. duab^{us} pmissis s^{ed} in enthimema- te ē tñ vna pmissa. Et q^{uod} or enthimema ē p^{er} syllog^{ismum}. v^{er}z p^{er} p^{re}st^{at}. p^{ri}mo posterior. D^{icitur} q^{uod} enthimema ē bñ ver^{um} syllogism^{us} p^{er}ual^{iter} q^{uod} h^{ab}et tres t^{er}mios s^{ed} nō formal^{iter}. s^{ed} p^{er} diffinit^{um} syllogism^{us} formal^{iter} accept^{us}. D^{icitur} de addit^{is} p^{ro}positis ad d^{ic}tam inductiōis et exēpli. et c^{etera} ad d^{ic}tāz o^{mn}iū p^{ro}binatiōnū iutiliū q^{uod} p^{ro}positis v^{er}z. i. dispositis i mō. et figura. s^{ed} i ductō exēpli p^{ro}binatiōes iutiles nō sūt disposita i mō.

P^{ri}ma p^{ri}o p^{ro}pōz ponēs diff^{erentia} syllogismi nō et figura. addit illā p^{re}icula p^{ro}cessis g^o p^{er} h^{ab}et. male addit. D^{icitur} q^{uod} p^{ri}ma et p^{er} h^{ab}et. diffinit^{um} syllogismū simpl^{iter} dictū diūsa intentiōe. nā p^{ri}ma ordinat syllogismū ad demonstratiōz mō demonstratiōz nō int^{er} rogat suas pmissas vt pcedant s^{ed} simpl^{iter} assumit. S^{ed} int^{er}rogat. p^{er} h^{ab}et. fuit ordinare syllogismū simpl^{iter} d^{ic}tū ad syllogismū dyalecticū q^{uod} ē p^{ro}babil^{iter} tñ ē p^{ro}ter s^{ed} p^{ro}pōes dyalectice q^{uod} int^{er}rogat d^{ic}tatiōz.

Syllogism^{us} simpl^{iter} et incōtract^{us} ē quo h^{ab}et tractat^{us} abstra- hit a mat^{eria} determinata scz a mat^{eria} n^{on}cia vñ p^{ro}babili et go d^{icitur} ē h^{ab}et diffinire syllogismū incōtractū et nō dyalecticū. D^{icitur} q^{uod} q^{uod}uis nō req^{uirit} a d^{ic}tū syllogismū simpl^{iter} dictū q^{uod} p^{ro}missae sint p^{ro}esse tñ nō repug^{at} sibi. Uñ d^{icitur} q^{uod} p^{er} h^{ab}et diff^{erentia} syllog^{ismum} simpl^{iter} d^{ic}tū et dyalecticū s^{ed} et iō addit^{is} p^{ro}cessis ppter syllogismū dyalecticū In sig^{no} enī ipse dicit^{ur} in quinto tractato q^{uod} d^{icitur} sit syllog^{ismus} dictū est p^{ri}us

Tractatus

Sicut conclusio puenit in materia et forma cum pmissis. qd n̄ ē aliud
q̄ pmissis. Aliis pbat. qz pstituit ex eisdē extremitatib⁹ ex
q̄b⁹ pmissis. et etiā forma sicut copula pbat manet eadē. Dm
q̄ extremitates i conclusioe n̄ eodē mō ordināt sic i pmissis. et sic n̄
puenit conclusio i materia actuali et totali cū pmissis. qz materia ma
ioris ē maior extremitas cū medio. et materia minoris ē minor extre
mitas cū medio. s; i conclusioe ambe extremitates ponūt p materia.

Querit Uter conclusio sit de eēntia sillogismi. Dd̄ q̄
nō. pr̄z qz illud nō ē de eēntia alteri⁹ q̄ remoto
alterz manet pfectū et ppletū i sua sp̄. s; remota conclusioe remanet
sillogism⁹ pfect⁹ in sp̄ qz remanet i determinato mō et i determi
ta figura cū ibi sit dispo triū fmiorz et duaz ppōnū. q̄ conclusio nō
est de eēntia sillogismi. Secdo pbat qz passio sillogismi q̄ ē illa
triū conclusiois i mō et figura d̄ de pmissis et n̄ de aggregato ex p
missis et conclusioe q̄ pmissis s; total sillogism⁹. S; alij dicūt q̄ cō
clusio sit de eēntia sillogismi. et h̄ pbat p̄ sic qz de rōe pntie ē h̄c
aūs et pns s; sillogism⁹ ē pna formal. ergo h̄c aūs et pns s; pmiss
se sūt aūs et conclusio pns. q̄ conclusio ē de eēntia sillogismi. Secdo
pbat qz variata sola conclusioe sillogismi variat sillogism⁹. vtz de
barbara et baraliprō igit. Dm ad p̄ q̄ sillogism⁹ capīt duplr.
vno⁹ vt correlative d̄ ad sillogisatū. i. conclusionē et sic sillogism⁹
p̄dicat tū de pmissis. et hoc mō conclusio nō ē de eēntia sillogismi.
Alio⁹ capīt sillogism⁹ vt idē ē q̄ total argumētatio sillogistica
p̄lectēs aūs et pns et sic totū aggregatū ex pmissis et conclusioe d̄
sillogism⁹. et sic conclusio ē de eēntia sillogismi. s; pmo⁹ capīt magis
p̄p̄e Ad scd̄z d̄ q̄ isti mōi n̄ distinguūt eēntialr s; solū accidentalr

Sicut Ille due p̄cule ex necessitate accidit repugnāt qz qd ac
cidit nō est necessariū et qd est necessariū nō accidit. ergo ma
le ponūt in diffinitōe sillogismi. Dm q̄ accidit capīt duplr
vno⁹ vt est casualit enenire et sic repugnat cū necessariū. Alio⁹ capi
tur accidē p seq et sic nō repugnāt et h̄ mō capīt h̄c. Et licz cōclu
sio nō s; sequat vocaliter tū bene mentaliter positis pmissis.

Sicut In multis sillogismis conclusiones sūt p̄rigētes et i multis sūt
impossibiles. q̄ male d̄ q̄ necē ē aliud. i. conclusionēz accidē
pna pbat qz illud qd ē necessitate accidit ē necessariū s; necessariū n̄
est p̄rigēs neq; impossibile. Dd̄ q̄ duplex ē necitas scz p̄tis et
p̄ne. necitas p̄tis ē necitas illatōis q̄ puenit ex necessariā h̄cū die

Quartus

consequētis ad aīa p hoc q dñs actu z intellectu includit in aīa
cedēte z iō posito aīte nccārio seqtur dñs siue aīa sit verz vl nō
vt si asin⁹ volaret asin⁹ h̄ret pēna s. z talis necessitas ē in sillogis
mo simplr dicto. Necessitas pntis ē necessitas ppōis illate q p
uenit ex nccāria habitudine t̄miorz i cōclusiōe positorz. vt qñ p dī
catū ē diffinitio subiecti l' p p̄iū ei⁹. z talis nccitas pntis ē i sillo
gismo tēmratio. sed ista diffinitio sillogismi intelligit de nccāte
pntis z nō pntis. vñ illud qd accidit necessitate pntis ē nccēsa
riū. nō aīte illud qd accidit necessitate pntie. Pro q notāduz
q p̄misse rōne extremitatū sūt cā material' cōclusiōis. s; rōe mediū
qd eas vnir. pcurrūt ad illatōez cōclusiōis i genere cause efficiētis

Om̄is aīte sillogism⁹ pstat

Postq; Pe. h̄is. determinauit de sillogismo diffinitine. hic cōseqn
ter oñdit q z q̄t sunt p̄ncipia q reqrunt ad cōstitutōez ei⁹ dicēs.
q oīs sillogism⁹ cōstat ex tribus termis z duab⁹ ppōnibus. vñ
sillogism⁹ est qdā motus rōnis h̄is cōuenientia cū motu rea
li. z ergo sicut in motu reali siue locali est terminus a quo termi
nus ad quē z mediū. qz oīs motus pcedit p mediū sic etiā est in
isto motu rōnis. qz rō discurnt de p̄missis ad cōclusiōez vbi ma
ior p̄missa h̄z se vt termin⁹ a quo z minor vt mediū. s; cōclusiō
vt t̄min⁹ ad quē saltē ex̄insec⁹. s; loqndo de t̄mio ad quē intrinsec⁹
sic alit assignat qz tūc termin⁹ a q̄ est maior extreitas z minor ex
treitas ē termin⁹ ad quē. s; mediū ē ille t̄min⁹ q dī mediū z sic s; s;
in sillogismo tres termi z due ppōes. s; ex trib⁹ termis nō p̄nt fie
ri due ppōes nisi alt illoz termin⁹ sumat bis. z ille termin⁹ bis
sūpr⁹ vocat mediū. s; termin⁹ p̄mo loco posit⁹ cū medio dī ēē ma
ior extreitas. rō qz ponit i maiori ppōe. ec tal' termin⁹ ad plura se
extēdit z ē maior⁹ s; termin⁹ posit⁹ p minori extreitate. Et
termin⁹ posit⁹ in minori ppōne dī ēē minor extreitas qz extēdit
se ad pauciora qz termin⁹ in maiori ppōne. mediū s; ē termin⁹
bis sūpr⁹ aī cōclusiōez. S; q oīs sillogism⁹ cōstat ex trib⁹ termi
nis nccārio iō ē qz i sillogismo dī ēē vnio l' sepatio duoz termi
noz i cōclusiōe. s; tal' n̄ p̄t oñdi p terminos cōclusiōis. qz si sic idē
p̄bare p se ip̄z g^o p̄ter duos t̄mios reqrit fci⁹ ad oñdēdū vnioez

Sr In qlibz sillogismo s; due ppōes z vtraz ppō h̄z duos
terminos. g^o oīs sillogism⁹ cōstat ex qtuor t̄mis. Dm̄ q
in sillogismo sūt bñ qtuor termini s; nūm z material' difficti

Tractatus

sunt tamē tñ tres termini distincti fm spēm. qz idē termin⁹ scz mediū bis sumitur sub eadem rōne in duabus pmissis.

Arguit Termin⁹ dicitur terminare et finire scz mediū n̄ termini
nat nec finit. scz vnit et coplat. g⁹ nō ē termin⁹
Dd̄z qz mediū capit dupl'r vno. inq̄tū h̄z i se b̄ntē vnitū ipo
rā extrēoz i cōclusiōe et sic mediū n̄ ē finit⁹. qz mediū coplat et
vnit. Alio. inq̄tū ē subiectū l' p̄dicatū maioris l' minoris ppōis
et sic ē termin⁹ iō respēcū diuersoz d̄z esse terminus et mediū.

Arguit Sillogism⁹ ex oppositis ē bon⁹ sillogism⁹ et tñ i
eo sūt tñ duo termini. g⁹ male d̄z qz i oī sillogismo
sūt tres termini necarij. Dd̄z l̄z i sillogismo ex oppositis sūt tñ duo
termini materiali et fm vocē distincti. s̄z tñ tres formali qz vnus
supplet vicē duoz scz maioris et minoris extrēitat. et sillogism⁹
ex oppositis ē q̄ p̄cedit ex pmissis cōtrarie l' p̄dictorie oppositis ad
cōcludēdū cōclusiōez in q̄ idē negat d̄ seipo. vt oīs disciplina est
studiosa nlla disciplina ē studiosa. g⁹ nlla disciplina ē disciplina. et
nō p̄t fieri i p̄ma figura qz p̄cedit ex pmissis p̄dictorie v̄l cōtrarie
oppositis. scz p̄misit cōtradictorie l' cōtrarie d̄nt eē eiusdē subiecti
et p̄dicati scz h̄ nō p̄t fieri i p̄ma figura eo qz mediū subicit i vna
et p̄dicat in alia. ergo solū fit in secūda et tertia figura.

Notādū Duplex ē mediū scz cōiunctiōe tñ et cōiū
ctiōe et positiōe sil' mediū cōiunctiōe d̄z illd̄ grā
eui⁹ cōiūgunt extrēmitates in cōclusiōe et tale repit in oib⁹ figu
ris. Mediū cōiunctiōe et positiōe sil' ē qd̄ ponit sup̄ minozē extre
mitatē et infra maiorē et qd̄ coniūgit extrēmitates in pmissis vt
postea vniatur in cōclusiōe. et tale mediū repit in prima figura

Ar In oī sillogismo sūt tres ppōes. g⁹ n̄ s̄z tñ due. An̄s p
bat qz cōclusiō ē eē ppō. Dd̄z qz cōclusiō n̄ ē rēcētia sillo
gismi vt pbatū ē sup̄ l' ē qd̄ effect⁹ cōsequens sillogismū. v̄l d̄z
qz sillogism⁹ capit dupl'r vno. p̄ pmissis tñ et sic capit h̄. alio. p̄ p
missis et cōclusiōe sil'. p̄mo. i sillo. s̄z tñ due ppōes scz scdō. s̄z tres

Notādū Duplex ē p̄ncipiū sillogismi. scz materi
ale et formale. Matiale ē duplex. s̄z p̄pinq̄m
et remotū. p̄ncipiū materiale remotū sūt tres termini. scz p̄pinq̄m
sūt due ppōes. p̄ncipiū formale eē ē duplex. s̄z formale p̄pinq̄m
quū et formale remo. p̄pinq̄m vt mod⁹. remotū vt figura vñ ma
tere remote sillogismi cōrriidet forma remota. s̄z figura q̄ ē ordi.

natio triū terminōz sed materie ppinque cōrīdet forma ppin/
qua scz modus qui est ordinatio duaz ppositionū.

Ad sillogismū autē exigitur.

Positis pncipijs materialib⁹ tā ppinqs qz remotis. hic pnter de
terminat de pncipijs formalib⁹. Dices q ad sillogismū exigit mo
dus et figura. Et pmo diffinit figurā dicēs. figura ē ordinatō tri
um terminōz fm debita subiectōez et pdicatōez. hec aut ordinatio
fit trib⁹ mōis. ergo tm tres sūt figure. Hīs pbat qz illa ordina
tio variat fm variationē mediū. lz ptingit mediū variari tribus
modis. qz vel subiacet i maiore et pdicat in minore. et sic ē pma fi
gura. aut pdicat in utraqz et sic ē scda. vel subiacet in utraqz et sic
est tertia. Et p hoc facilliter patet descriptōes triū figuraz.

Si figura est mathematice p̄sideratōis. ergo n̄ dī diffinitur a
loyco. Tenet cōsequētia qz diūsi artifices hnt diūsa cōside
rare. Dm q diūsi artifices debet diūsa cōsiderare l vñ diūsi
mode. vñ figura i mathematica accipit. ppe hic at caput metha
forice ad similitudinē figure geometricę. cui sūt mltē sp̄s inf qz ē
triangul⁹ q est figura hīs tres angulos equales. Duob⁹ rectis. vt
pbat euclides et ad similitudinē figure triāglarū sumit hic figura.
qz sicut in triāgulo tres linee trahūt ad tres distinctos angulos
sic etiā i figura loyce sūpra sūt tres termini q trahūt ad tres figu
ras distinctas. Et iā sillogism⁹ hz tres terminos eqpollēres duob⁹
ppōib⁹ sic triāgul⁹ ē figura hīs tres angulos eqles duob⁹ rectis

Si ordinatio ē actō lz figura n̄ ē actio. gō figura nō ē ordinatō
Dm ordinatio nō caput h actie aut passiue lz neutraliter
put ē idē q ordo. Et iā p̄t dici q ista nō ē p̄dicatio ydēpica sed
cālīs. vt sit sens⁹. figura ē ordinatio. i. figura ē qd cātū ex ordinatōe

Si Sicut ē vna figura in q mediū pmo subiacet et scdo p̄di
cat sic ē erit vna figura i q mediū pmo p̄dicatur et scdo sū
iicitur. gō sū q̄tuoꝝ figure. Et h cōfirmatur p galienū q p̄t q̄r
tā figurā. Ddīz q illa dispō n̄ dīr a pma figura qz lz ibi medi
um p̄dicatur i pma ppōe q fm sitū et vocali ē pma tñ subiacitur
in illa q fm p̄tū ē minor et ppōnū ē pma. qz illa ppō i q subiaci
tur mediū ē p̄tūalit pma ppō eo q sub ei⁹ subiecto sumitur sub
iectū ppōnis que fm sitū primo loco ponitur. Et si propositio
nes iste maneat in tali ordine in quo situatur. Dicendū q ista

Tractatus

ordinatio ē impossibilis. cui⁹ rō est qz tūc seqret q vnū z idē estz
superius z inferius. z idem hēret se p modū totius z partis respectu
eiusdē qd est incōueniens. Seq̃la pbat qz si mediū pdicaret in
maiori hēret rōez totū respectū maioris extremitatis. z etiā ex p̃ti
respectū minoris extremitatis. qz minor extremitas respectū maio
ris hz rōez p̃tis. sz quicqd est ps p̃tis etiā est ps totius z p p̃tis
minor extremitas etiā esset ps respectū mediū. z si tūc subiceret in
minori p̃pone tūc hēret se p modū partis respectū minoris extre
mitatis. z sic vnū z idē respectū eiusdē sez minoris extremitatis ha
beret rōem totius et p̃tis superioris et inferioris qd est impossibile
Et ad autoritatē Balem dicēdū est q in hac pte n̄ hz locū. Et
fortassis nō dixit hoc assertiue sz argumētatiue. qz nō est verisile
tam excellentē ymo expertissimū medicū in artibus errasse:

¶ In quattuor mōis p̃me figure pcludit oē gen⁹ pbleuma/
tū. q̃ sola p̃ma figura sufficit. Tenet p̃na. qz frustra sit per
plura qd p̃t fieri p pauciora. Dm q peccatū est fieri p plura
qd egz bñ et egz facili⁹ p̃t fieri p pauciora. vñ sepissime p̃p̃t dū/
in respectū mediū ad extremitates facili⁹ pcludim⁹ ppositū n̄m
in scda l̄ i tertia figur⁹ qz i p̃ma. nā facilius qnqz repit mediū qd
aut pdicat sp̃ aut subicit qz qd subicit in vna et pdicat in alia.

Modus ē ordinatio duarū

Postqz posuit diffinitōez figure. h̄ p̃ter diffinit⁹ modū q̄ ē scd⁹
principiū formale et p̃pinquū sillogismi. cui⁹ ordīs rō ē qz figu
re corrdet termis et mod⁹ p̃pōnib⁹ sz termin⁹ ē aū p̃pōez. ergo
diffinitio figure ē aū diffinitōez mōi. Dicit ergo. mod⁹ est ordia
tio duarū p̃pōnū i debita q̃litate et q̃titate. Pro q̄ cōsiderādū q
mod⁹ accipit dupl⁹ r̄ vno mō p̃t est adiacēa rei dēmiatio sez vt
est idē qd adiectū i grāmatica. et sic capis i p̃mo tractatu. Alio⁹
accipit p̄ p̃ncipio formali p̃pinq̄ ipi⁹ sillogismi. et sic diffinit⁹ h̄

¶ Modus et figura nō h̄nt se ad sillogismū sicut gen⁹ nec si
cut d̄na. q̄ nō sūt p̃ncipia formalia ei⁹. Dm q̄ sūt p̃n
cipia formalia p̄ rāto qz p figurā et modū scit vtz forma sillo
gismi valeat et sit necessaria cōsequētia vel nō.

¶ Vni⁹ rei ē t̄m vna forma. q̄ sillogism⁹ n̄ hz duo p̃ncipia
formalia. Dm q̄ vni⁹ rei est t̄m vna forma vltimata
et p̃p̃qua. p̄t t̄m habere plures formas vnā vltimatā et aliā nō

Quartus

ultimata que corrdent duplici materie eiusdem rei.

Arguit Dicedo ois hō ē al' z ois asln' ē al' ibi ē ordia/
tio duar' ppōnū i debita qlitate z qstitate z tñ
nō ē mod'. g' diffinitio puenit alijs. Dd' q'uis h' sit mod'
fm cōez rōez mōi tñ ibi nō ē mod' h'z exigētiā scde figure in q' ex
puris affirmatis nihil seqt. z ergo non ē debita qlitas in scda si/
gura. Un' debita qualitas ē si vna pmissaz fuerit negatiua reliq'
erit affirmatia. cui' rō est qz ex puris negatiuis nihil sequit. Et de
bita quāritas est si vna pmissaz fuerit particulari reliqua erit
vniuersalis quia ex puris particularibus nihil sequitur

Indetales dantur regule.

Hic psequer ponit aliquas regulas generales respicientes sillo/
gismos oim figuraz. z sunt quiqz. vñ solus. Partib' ex puris nil
sequit atqz negatis. Si qua preit pris seqtur cōclusio pris. Si
qua negata preit pclusio sitqz negata. Lex generalis erit mediū
cōcludere neicit. Rō generalis oim regulaz est qz si dicat oppo/
sitū regulaz tūc ex pmissis veris seqret pclusio falsa. qd ē cō/
tra phm scdo prior'. Nā ex falso vez ex vero nil nisi vez Seq/
la pr'z faciliter paccicāti. Prima est q' ex puris particularib' in
diffinitis z singularib' nihil sequitur. Cui' rō est qz oportz sillo/
gismū regulari per dici de oi vel dici de nullo. h'z si ambe pmissse
essent pculares indiffinite aut singulares ibi nō esset dici d om
ni vel dici de nullo. ergo regula est vera. Alia rō qz ppter pcul'a/
rem vnionē duoz extremoz cū aliquo tercio i pmissis p diuers'
qd sit qñ mediū ē termin' cōis nō sequit vnio illoz int se i pclu/
sione qd tñ seqret si ambe pmissse cēnt pculares. hbi grā. hō z aff
nus pueniāt i hoc tercio. s. al' nō tñ seqtur q' ergo int se pueniāt
Tercia rō qz tūc dare't termi in qb' oi z in qb' nulli. h'z ois illa
pbinatio ē inutil' in q' dant tales termi vt infra dicet. Un' dare
termios in qb' oi ē dare tres termios ex qb' fiūt due ppōes ve
recū qb' stat pclusio vlis affirmatia in veritate. Dare termios
in qbus nulli ē dare tres termios ex qbus fiūt due ppōes vere
cū quib' stat conclusio vniuersalis negatiua in veritate.

Ar Bñ sequit qdā aial ē risibile. qdā hō ē al'. g' qdā hō ē ri/
sibilis. z tñ arguit ex puris pcularib'. Ddm q' duplex
est oñcia. s. material' z formal'. licet g' h' aliqd seqtur grā finioz z
materialit'. nō tñ formalit' qz i sil' forma de facili datur instācia

Tractatus

Arguit Bñ sequitur grā forme et nūq̄ dat̄ instātia. ut si
 sortes ē al̄ sortes ē hō ḡ hō ē al̄. Dōz q̄ ex plu
 ris singlarib⁹ bñ sequit̄ aliqd p̄ sillogismū expositōz nō tñ p̄ si
 logismū simplr in q̄ mediū ē termin⁹ cōis qd̄ pro diuersis potest
 vniri extremitatib⁹. Scda regula ex puris negatiuis nihil se
 quif. Cui⁹ sunt due rōes. p̄ma qz p̄pter separationē duoz extremo
 rū ab vno tercio nō sequitur separatio illoz inter se in cōclusionē. ut
 p̄tz in illo sillogismo. nullus lapis ē aial null⁹ hō est lapis. ergo
 null⁹ hō ē aial. nā p̄missee sunt vere et cōclusio falsa. Scda rō qz
 si ambe p̄missee eēnt negatiue tūc darent̄ termini in q̄b⁹ oī et in q̄
 bus nulli. termini in q̄b⁹ oī sunt lapis al̄ hō. sic arguēdo nullus
 lapis ē al̄. null⁹ hō ē lapis. ergo oīs hō ē aial. Termini in q̄b⁹
 nulli sunt albedo nigredo linea sic arguēdo. nulla arbedo est ni
 gredo. nulla linea est nigredo. ergo nulla linea est nigredo.

Arguit Ex puris affirmatis aliquid sequit̄. ergo etia
 ex puris negatiuis. p̄na pbat̄ a fili. nā sicut se hz
 affirmatiuū ad affirmatiuū ita se hz negatiuū ad negatiuū.
 Dōm q̄ nō ē sile. qz affirmatiū semp̄ dicit̄ aliqd̄ positīue. s; ne
 gatiuū sp̄ destruit̄ rōne negatōis. et ergo nihil inferit nisi sibi ad/
 datur vna affirmatiua. Et licz qñqz aliqd̄ sequat̄ materialit̄ p̄p̄
 dispositōez terminoz. non tñ formaliter. ut hic nullus lapis est
 aial. nullū lignū est lapis. ergo nullū lignū est aial. Tercia re
 gula est. si aliqua p̄missaz fuerit p̄cularis cōclusio est p̄cula/
 res. Cuius rō est. qz talis debet esse vnto extremitatū in cōclusio
 ne qualis fuit vnto eaz cum medio in p̄missis. sed qñ vna p̄e
 missaz est p̄cularis tūc est p̄cularis vnto cū medio. ergo ta/
 lis erit in cōclusōe. Alia rō est qz ars imitat̄ naturā inq̄tū potest
 sed in natura effect⁹ sp̄ sequitur debiliorē p̄tē sue causē. ergo etiā sic
 erit in arte. s; p̄missa p̄cularis est debilior vli. ergo cōclusio erit
 similis p̄missee p̄culari et n̄ vli. Minor prime p̄ntie p̄tz qz sol
 et hō generāt hoīez. et hō genit⁹ nō est filius soli s; homini. qz h/
 est debilior cā qz sol. Quarta regula ē si aliqua p̄missaz sua
 rit negatiua cōclusio erit negatiua. Cui⁹ etiā rōes sunt due p̄iō
 est qz vnto vel separatio extremitatū in cōclusionē sequitur p̄pter
 vntionē vel separationē eaz in p̄missis. sed qñ vna p̄missaz est neg
 gatiua et alia affirmatiua due extremitates sepantur i medio p̄/
 hoc q̄ vna cōiungitur cū medio a quo alia in p̄missa remouetur
 ergo op̄ter illas extremitates sep̄are ab inuicē i cōclusōe. Alia rō qz

Quartus

effectus sp sequit̃ debiliorē ptem sue cause sed pmissa negatiua ē debilior affirmatiua. ergo assimilatur sibi p̃clusionē Quinta regula q̃ mediū non intrat p̃clusionē. Et rō est qz alias p̃clusio n̄ eēt alia a p̃missis. vñ si mediū intraret p̃clusionē vel poneret cū maiori extremitate et sic nō differret cōclusio a maiori p̃pōne vlt̃ poneret cū miore extremitate. et sic nō differret a miore p̃pōne s̃ hoc est contra rōnē syllogismi prius datam. Etia idem ess̃ vñ ens et vñitum superius et inferius quod implicat.

Arguit Mediū qñq; pcludit̃ in miore extremitate. sic su^{pi} i inferiori. s̃z miore extremitas intrat p̃clusioē ergo etia mediū. Dñm lez mediū includat̃ in miore extremitate fm rem et virtual̃ nō tñ fm rē et vocē s̃l̃ siue formal̃ r. et sic nō intrat p̃clusiones eodē mō q̃ ponit̃ in p̃missis. quia exp̃se ponit̃ in p̃missis et solum virtualiter in conclusionē.

Arguit hic mediū intrat p̃clusionē s̃z vocē. sic arguen^{do} p̃ syllogismū ex oppositis. ois disciplina ē studiosa. n̄lla disciplina ē studiosa. q̃ n̄lla disciplina ē disciplina. Dñz qz ibi mediū n̄ intrat p̃clusionē. qz disciplina n̄ ē mediū. s̃z suppl̃z vice duarū extremitatū et mediū ē studiosa. qz solū p̃oīf̃ i p̃missis. et qñ dñz sic arguēdo ois disciplina est studiosa. n̄lla disciplina ē studiosa. q̃ nullū studiosū est studiosū ibi studiosū intrat p̃clusioē Dñm qz tñc disciplina est mediū. qz in syllogismo ex oppositis sep̃ ille termin⁹ est mediū qui non ponitur in conclusionē.

Rima figura nouē ha

Postq̃z p̃e. hys. tēminat̃ de syllogismo in gñali et p̃ncipijs ei⁹ tā formalib⁹ q̃z materialib⁹. hic dñter tēminat̃ in sp̃eali de modis oim figurarū. Et p̃mo de modis p̃me figure q̃ est ceteris p̃fectior qz ipsa cōcludit̃ oia genera p̃blematiū. s̃. vñ ueriale p̃ticulare affirmatiuū et negatiuū. Etia mediū i prima figura est mediū cōiūctōe et positōe simul. s̃z in scda et tēcia figuris est mediū cōiūctōe tārū. q̃ rō mediū magis p̃prie est in p̃ria figura q̃z in alijs. et sic p̃ma figura p̃p̃ p̃fectōz mediū p̃cedit̃ alias. Dicit g⁹ qz nouē sūt mōi p̃me figure q̃ sufficiēter enūant̃ in textu.

Arguit p̃hs nō ponit̃ nisi q̃tuor mōs p̃me figure. q̃ p̃e. hys. sup̃ siue p̃oīf̃ nouē. Dñz negādo p̃ntiā qz p̃hs p̃oīf̃ solū mōs p̃me figure dicit̃ p̃el dētes s̃z. p. h. p̃oīf̃ tā dicit̃ q̃z idit̃ p̃el dētes

Tractatus.

Arguit Phs n̄ fac mētoz de mōla indirē pcludēibz.
 g nec autor n̄ facēt aut phs eēt diminut^o. Di-
 cendū q̄ ipi alr z alr distinguūt syllogismos vt patuit. Et phs
 2° pōz fac mētoz cū dī q̄ ois syllo^m cōcludēs pcludēz pūribi/
 lē p̄t p̄la cōcludē. scz ipam cōcludēz z pūritē cōcludēis sic p̄t

Querit Que sit sufficiētia nonē modo. de barbara.
 rū p̄me figurē q̄z q̄ttuor p̄mi stz dirē cōcludē/
 tes. z q̄nqz vltimi indirē. Dōm q̄ illa. nā modus est ordiatio
 duaz p̄pōnū. Ul̄ ḡ ambe ille p̄pōes stz vles. aut ābe stz p̄clā/
 res. l̄ maior ē vlis z mior p̄clāz. aut mior vlis z maior p̄clā/
 larz. Si ābe stz vles h̄ ē q̄drupl̄r. vl̄ ābe stz affirmatiue z sic ē bar/
 bara q̄ ad directā pcludē. z baralipton q̄ ad idirectā. aut ābe
 stz negatiue sic nihil seq̄t. qz ex puris negatiuis nil seq̄t. Ul̄ ma/
 ior ē affirmatiua z mior negatiua. z sic nil seq̄t q̄ ad directā cō/
 clusiōz p̄ regulā spēalē i q̄ dr̄. miorē exīte negatiua nil seq̄t. scz in/
 directe cōcludēdo sic ē sapelmo. Aut maior ē negatiua z mior af/
 firmatiua. z sic ē celaret q̄ ad cōcludēz directā. z celātes q̄ ad idi/
 rectā. Si ābe stz p̄clāres h̄ itez ē q̄drupl̄r. z q̄cūqz mō dīspo/
 nāt cles p̄misse sp̄ ē cōbinatio inutil p̄ p̄mā reglam generales. qz
 ex puris p̄clāribz nil seq̄t. Si maior ē vlis z mior p̄clāz h̄ est
 q̄drupl̄r. vl̄ ābe stz affirmatiue z sic ē dary q̄ ad cōcludēz directā.
 et dabit q̄ ad idirectā. l̄ ābe stz negatiue. z sic nihil seq̄t. l̄ maior
 est affirmatiua z mior negatiua. z sic itez nil seq̄t dirē z indi/
 recte. vl̄ ecōtra maior ē negatiua z mior affirmatiua z sic ē ferio
 Si maior est p̄clāz z mior vlis. h̄ est q̄drupl̄r. z q̄cūqz modo
 dīponāt sp̄ nil seq̄t z est cōbinatio inutil p̄ regulā spēalez maio/
 re exīte p̄clāri in p̄mā figura nil seq̄t. z h̄ directe cōcludēdo.
 scz indirēte cōcludēdo sic est friselomoz. Pro quo nota q̄ dire/
 cte cōcludē est maior ē extremitatē p̄dicari de minori inclusionē
 Indirēte cōcludē ē minorē extremitatē p̄dicari de maiore i p̄clōe.

Ar In isto argumto. ois hō est al. sba ē hō. ḡ sba ē al. directe
 cōcludit. z tñ maior extreitas nō p̄dicat de miorē in p̄clu/
 siōe. scda ps assūpti p̄bat. qz al p̄dicat de sba z tñ ē inferi^o ad ip/
 sam. Dōm q̄ quis ibi sit inordinata p̄dicatio. est tñ directa 2°

Nota duas regulas p̄riā ē.

Hic ponit duas reglas spēales q̄z p̄ma solū cōueit q̄ttuor p̄ri/
 z .i.

Quartus

mis modis prime figure et omnibus tercię. et scđa conuenit tam
pme qđ scđe figure. Prima regula minore exñte negatiua nihil
seqtur. Ratio istius regule. qđ si minor esset negatiua in pma et
tercia figuris. tunc oporteret maiore esse affirmatiua. et conclusio
nē negatiua p regulā generalē. si vna pmissaz fuerit negatiua cō
clusio erit negatiua. et sic argueret a nō distributo ad distributū.
qđ pđicatū in maiori nō distribuit. qđ est affirmatiua et pđicatū
ppōis affirmatiue non distribuit. sđ pđicatū in cōclusiōe distri
buereť. eo qđ cōclusio esset negatiua. Tñ arguē a non distributo
ad distributū est arguē a positiōe pñtis ad positiōez añtis. sđ non
vz arguere a positiōe añtis ad positiōz añtis. imo cōmittit fallā
cia añtis. ergo nō valz arguē a nō distributo ad distributū. Ut
arguē a nō distributo ad distributū est arguē a ppōe indiffini
ta ad ppōez vlem. vť a ppōe hñte ples causas vitatis. i. a pri
culari vť indiffinita ad ppōez hñtem vnā cām vitatis. i. ad p
positiōz vlem. Alia rō ē. qđ si sic arguēť tunc darēťur tñi in qđ
omni et in qđ nulli. tñi in qđ omni sđ hō al equ. vt omis homo
est aial. nullus equus est hō. ergo omis equus est aial. Termi
ni vero in quibus nulli sunt. aial. hō. lapis sic arguēdo. ois hō
mo est al. nullus lapis est homo ergo nullus lapis est aial.

Arguit Bene seqtur. ois hō est aial. nullus lapis ē hō
ergo nullus lapis est aial. et tñ minor est nega
tiua. Dđm qđ lz aliqd seqť materialit et grā terminoz. tñ forma
liter nihil seqtur. Sđ dicēs omis mōi pme figure sunt formales
et tñ est aliqn modus. pme figure cui minor est negatiua. vt fa
pismo et friseomoz. Dđm qđ ista regula vitatē hz in modis di
recte cōcludentib. sđ fapismo et friseomoz sđ modi indirecte cō
cludētes. Et rō qđre minore exñte negatiua in modis idirecte cō
cludentib. aliqd seqtur est. qđ tñc nō arguit a nō distributo ad
distributū. sđ hō in cōueniēs est in modis directe cōcludētib.

Tñc ponit scđam regulā. di. qđ maiore exñte pñculari in qđ
tuor pñis modis pme figure. et in oibus scđe nihil seqtur. Cu
rō est. qđ si maior esset pñcularis siue affirmatiua siue negatiua
oporteret maiore esse vlez et affirmatiua. ppter regulas practas
et sic subiectū maioris nō distribuereť eo qđ est pñcularis. et pre
dicatū ppōis minoris nō distribuereť eo qđ esset vlez affirma
tiua. et sic medium nullibi distribuereť. quod est in cōueniēs. qđ
tunc medium vnireť cum extremitatib. p diuersis. et ergo nō oz

Tractatus.

q̄ vnirent extremitates inter se in p̄clusionē. Sz rō Aresso. est qz tñc darent t̄m̄ in q̄bus oī. z in q̄bus nulli. Termini in q̄b^o oī s̄t hō aīal r̄sibile arguēdo sic: qdā hō est aīal. oē r̄sibile ē hō ḡ oē r̄sibile est aīal. Termini in q̄b^o nulli s̄t aīal asin^o hō. arguēdo sic. qdāz animal est hō. omnis asinus est aīal. ergo nullus asinus est homo.

Arguit Bñ seq̄tur. aīal rōnale currit oīs hō est aīal rōnale. ḡ hō currit. z tñ maior ē p̄ticularis. ḡ scd̄a regula est falsa. Dd. q̄ h̄ ē grā materie z nō grā forme. qz i alijs nō ēz. vt qdā aīal ē asin^o. oīs hō est aīal. ḡ qdam hō est asinus Sed dices. bene seq̄tur grā forme formādo syllogismū in fr̄sifomoz. Dd. q̄ ista regula intelligit̄ de modis directe p̄cludēt̄ b^o. s̄z in fr̄sifomoz cōclusio ē indirecta

Barbara primus modus.

Hic docet in sp̄ali quō z qualr q̄libet syllogism^o forme i mō et figura. Et in istis modis p̄ncipalr q̄ttuor s̄t notāda. p̄mo q̄ q̄libet d̄cōe s̄t tres syllabe. scd̄o qd significet vocal̄ cuiuslibet syllabe. tercio notāde s̄t p̄sonātes a q̄bus incipiūt d̄cōes. q̄rto notāde s̄t iste q̄ttuor cōsonātes in medio vel in fine. scz. s. p. m. c. et qz autor n̄ oīa ista declarat in fine. iō h̄ reliquunt. p̄mo ḡ docet cōstituere p̄mū modū p̄me figure. s. barbara. cu^o formatō facillr habet pullā vocalē a. ter posita in illa d̄cōe. Et q̄ iste mod^o est p̄mus iō ē. qz ē p̄fectior alijs. eo q̄ cōcludit vlr z affirmatiue. sed celarent p̄cludit vlr z negatiue. s̄z d̄arij z ferio t̄m̄ p̄cludunt p̄ticulariter. ergo p̄t̄z ordo

Notandū D̄ duplex est syllogism^o. s. p̄fect^o z ip̄fect^o. Perfect^o syllogism^o ē q̄ nulli^o alteri^o indiget. p̄ter ea q̄ posita s̄t. i. p̄ter p̄missas in mō z figura dispositas vt appareat necēarius. i. vt euident̄er inferat suā p̄clonē sicut sunt q̄ttuor modi p̄me figure directe cōcludētes: qz regulātur euident̄er z imediate p̄ dici de oī vl̄ p̄ dici de nullo. Syllogism^o ip̄fect^o ē q̄ vni^o aut pluriū indiget p̄ter ea q̄ posita s̄t p̄ sup̄tos t̄minos. nō at̄ p̄ sup̄tas p̄pōes. z sic oēs alij syllogismi a q̄ttuor p̄mis p̄me figure s̄t ip̄fecti. qz indigēt vni^o. i. p̄ucriōis t̄m̄ aut reductōis p̄ ip̄sibile t̄m̄. vl̄ pluriū. i. p̄ucriōis z trāspōnis p̄missaz s̄t. vt appareat necēarij

Quartus

Arguitur Quilibet syllogismus bonus habet omnia requisita ad esse syllogismi. igitur omnis syllogismus est perfectus. Alius probatur. quia habet tres terminos et duas propositiones. Dominus quod perfectum capit duobus. Uno vero est idem quod integrum. et sic omnis syllogismus est perfectus. Alio capite vero est idem quod evidens. et sic non omnis syllogismus est perfectus.

Arguitur Enthymema est syllogismus imperfectus et tamen diffinitus. syllogismi imperfecti sibi non prouent. Dominus quod syllogismus diffinitus imperfectus dupliciter. Uno quia deficit in una premissa et sic enthymema est syllogismus imperfectus. Alio quia in eundem modo concludit et sic diffinitus habet.

Queritur Utrum barbara sit formalis prima. Dominus quod sic. quia et in omnibus terminis et simili forma arguendi recta et ad similem formam requiruntur quinquaginta. scilicet eadem quantitas eadem quantitas eadem dem copula idem sit et ideoque nunc terminorum. Utrum prima diffinitio formalis. quia tenet gratia forme illius. prout quare omnia alia argumeta et similem formam habentia sunt bona sicut si debeat fieri syllogismus in barbara requiritur quod omnes premissae sint verba ex quibuscunque fiat terminus. Et sic de ratione forme est conicabilitas ita illa prima quod omnibus terminis est conicabilis est formalis. scilicet illa quod habet ad speciales terminos sic quoniam aut ab inferiori ad superiorem est materialis.

Arguendo in barbara fit mutatio suppositorum. igitur prima in ipso non videtur. prima preterea. quia mutatio suppositorum causat fallaciam figure dictorum. Alius probatur. quia mutat suppositum personale in simplicem ex parte medii quod in maiore supposito personale et in minore simpliciter. Dominus quod non omnis mutatio suppositorum causat fallaciam figure dictorum. scilicet illa quod fit ex diversis causis ut si homo est species. et aliquis homo est species. et ex contrario nullus homo est species. et homo non est species. scilicet in barbara fit mutatio suppositorum ex ea de causa. quia propter signum verba affirmativa quod facit subiectum maioris habet suppositum personale et predicatum minoris habet suppositum simplicem.

Non sequitur in barbara. omne aliquid si est risibile est asinus. omnis homo est aliquid si est risibile. igitur omnis homo est asinus. quia premissae sunt verae et prima falsa. et barbara non est formalis prima. quia non tenet in omnibus terminis. Dominus ad maiorem. quia verum est una propositio hypothetica et dicionalis. et sic est vera. scilicet ex propositioibus hypotheticis non potest inferri propositio categorica. Aut maior est de dictionato extremo habet dupliciter. quia illa propositio refertur ad subiectum illius propositio scilicet animal aut ad predicatum scilicet asinum si teneat se a pre subiecti. tunc maior est falsa. quia est sensus de quocunque verum est dicere quod sit aliquid de illo verum est dicere quod sit asinus quod falsum est. et sic maior est falsa. sic est propositio. Si si refertur ad predicatum. scilicet ad asinum. tunc est vera. scilicet tunc male subsistit in minori propositione.

Tractatus

qz illa cōditio nō debet poni cū medio in p̄dicato minoris: eo q
nō ponebat ad mediū in subiecto maioris.

Notandū Septē s̄s cautele obſuande ad debite
ſyllogiſandū in omib⁹ mōis ⁊ omib⁹ ſi
guris. Prima eſt q p̄miſſe debent eſſe cathegorice. qz ex p̄pōib⁹
hypotheticis nō ſeq̄r cōclu⁹ cathegorica. Sc̄do q ſi ſit p̄dicatum
minoris qd eſt ſubiectū maioris ⁊ nō magis neqz min⁹. Tercō
q minor extremitas immediate d̄z ſubſumi ſub medio. Quarto
q cūmū debent teneri eqz ample ⁊ eqz ſtrictē. Quinta cōditio q
nō d̄z argui cū illi determinatōib⁹ eſſentialit̄ vel accidentalit̄. Sexto q
nō arguat a nō diſtributo ad diſtributū hoc eſt q caueat ne ali
qd diſtribuat in cōcluſiōe qd nō ſit diſtributū in aliq p̄miſſaz
Septima q mediū nūqz d̄z intrare cōcluſiōez.

Arguit Dico e rōnale irrōnale ē hō. ois aſin⁹ ē rōnal⁹
vl irrōnalis. q̄o is aſin⁹ eſt hō arguit p̄ iſtū mō
dū ⁊ tñ cōcluſio eſt falſa. Dm q vel ille due p̄pōes ſs̄ hypothetice
diſiunctiue. ⁊ ſic ſs̄ ſe. ſz nō p̄t ſeq̄ cōclu⁹ cathegorica ex p̄pōib⁹
hypotheticis. vel maior ē vna cathegorica ⁊ diſiuncto ſbiecto
et hoc dupl̄. qz vel totū diſiunctū diſtribuit. ⁊ ſic maior ē fal
ſa ⁊ ſimilit̄ cōcluſio. vel altera p̄s diſiuncti diſtribuit. ſz p̄ma.
⁊ ſic maior eſt vera ſed male ſubſumit̄. qz p̄. uſ eſt p̄dicatū mi
noris qz ſubiectū diſtributū in maiore.

Arguit Dic aī in p̄pōib⁹ cathegoricis. ⁊ tñ nō ſeq̄tur
in barbara cuiuſlibet hois aſin⁹ cf. om̄e rudibi
le eſt aſin⁹. ergo om̄e rudibile cf. Dm q nō bene aī in barbara.
qz ſubſumit̄ ſub aſino qd nō diſtribuit in maiore. ſz deberet fieri
ſubſumptio ſub homine qd eſt ſubiectū diſtributōis.

Arguit Nō ſeq̄r q̄cūqz d̄r te eſſe aīal d̄r verū. q̄cūqz d̄r
te eſſe aſinū d̄r te eſſe aīal. q̄cūqz d̄r te eſſe aſinū
d̄r verū. Dm q maior ē dupl̄ ſm fallaciam amphibologie pe
nes terciū modū. qz hec oīo te eſſe aīal ſm ſe vñū ſcat. ⁊ cūz alio
adiūcta plūa ſcat. nā maior vno modo ſignificat q om̄is di
cens te eſſe aīal. id eſt om̄is dicens hanc p̄pōez tu es aīal d̄r ve
rum. tunc maior eſt vera ⁊ minor falſa. qz ſenſus minoris ē om̄
nis dicens te eſſe aſinū eſt dicens. q tu es aīal qd nō eſt verum.
Alio modo maior ſcat om̄is dicens aliquid ad qd ſeq̄tur te eſ
aīal d̄r vez tunc eſt falſa ⁊ minor vera.

Si nō seq̃tur oīs eētia diuina ē pater. oīs fili⁹ in diuis est eētia diuina. q̃ oīs fili⁹ in diuis ē pater Dm vno? q̃ ibi est fallacia figure dēōnis. nā sub signo distributio sube sub sumit termin⁹ alteri⁹ p̃dicamēti scz fili⁹. Vel d̃r q̃ nō bñ arguit qz mediū n̄ distribuit in maiore p̃ minore extremitate sub̃ap̃ra.

Arguit nō seq̃t in barbara oē currēs ē asin⁹. oīs hō est currēs. ergo oīs hō est asinus. qz p̃misit p̃ casum possibile sunt vere ⁊ possibiles ⁊ conclusio est impossibilis. ergo barbara nō ē p̃sequētia formalis. Dm licet p̃missē sint possibiles seorsum capte. nō tñ sunt cōpossibiles quia nō possunt se cōpati in veritate ⁊ p̃ tātō sunt falsē quare seq̃tur cōclusio falsa.

Celarent secūdus modus

cōstat ex maiori vli negatia ⁊ minore vli affirmatia p̃cludētibz vlez negatiua. exēplū p̃t̃ in textu. Et sillogism⁹ fact⁹ in celarent est p̃fect⁹. qz euidēter regulat p̃ dici de nullo. ⁊ etiā ē formalis cō/sequētia. qz tenet in oībz terminis cōsili forma arguēdi rēcēta.

Arguit nō seq̃t nullū affirmatiū ē negatiū. oīs ppō ē affirmatia. ergo nlla ppō est negatia. ibi em̄ p̃misit sunt possibiles ⁊ sibi inuicē cōpossibiles. ⁊ tñ conclusio est nō potēs esse vera p̃pter reflexionē quā h̄z supra seip̃az. Q̄ aut̄ p̃missē sunt cōpossibiles patet qz maior ē necēaria ⁊ minor est possibilis. s̄z necessario cōpossibile est qdlibz possibile. Dm q̄ licet minor sit cōpossibilis maiori vt cōpossibile idē est qd si mul possibile. nō tñ est sibi cōpossibilis vt idem est qd simul cū alio potēs esse ver⁹. qz maior est p̃positio negatiua. q̄ncūqz igitur ip̄a est tūc aliq̄ ppō est negatiua. ⁊ p̄ cōseq̃ns minor que fuit oīs ppō est affirmatiua nō potest simul esse vera dēā maiore.

Arguit hic nō seq̃t in celarēt nullū aīal dū dormit vli gulat. oīs hō ē aīal dū dormit. ergo null⁹ hō vi/ gulat Dm q̄ maior est distinguēda. qz vel est vna hypotheti ca tp̄alis et sic est vera. qz valet illā nullū aīal vīgilat dūz omne animal dormit. s̄z ex p̃pōnibz hypotheticis nō p̄t sequi cōclu sio cathēgorica. vel maior est vna ppō de tp̄ato extremo scz sub/ iecto. hoc est dupl̄r qz vel hoc totū distribuit tūc maior est falsa s̄l̄r ⁊ cōclusio. Vel illa negatio distribuit vnū terminū et sic est vera. sed male arguitur quia deberet sic argui nullum animal dū

Tractatus

dormit vigilat. ois hō ē al. g null^o hō dū dormit vigilat

Arguit Hic arguit i celaret nullū viues generabit ois
hō ē viues g null^o hō generabit. z tñ pmisset
de z cōclusio falsa. Dd. q male arguit. qz arguit a min^o amplo
ad mag^o amplū cū distributio mag^o ampli. Et arguē a minus
amplo ad mag^o amplū clarguē ab aliq^o tmino posito in ante ten
to p paucis suppositis. ad eudē tminū positu in ante accepto p
plib^o suppositis. debet g sic argui. nullū viues generabit ois hō ē
viues. g null^o hō actu exis generabit

Arguit Hic arguit in celarent. z tñ non seqtur. nullus
maurus valet albū. omnis florenus valet mau
rum. g nullus floren^o valet albū Dm q nō bene arguit. qz
plus est p^odicatū minoris q^o subiectū distributōis maioris. z
sic sunt ibi p^otrualiter q^ottuor termini. qz hoc totū valēs mauz ē
p^odicatū minoris. z maurus est tñ subiectū distributōis maio
ris. Et ergo debet sic argui. nullus maurus valet album omnis
florenus est marus. ergo nullus florenus valet album. tunc si
cut cōclusio est falsa ita z minor

Darij tcius modus cōstat.

ex maiore vli affirmatiua. z minore p^oiculari affirmatiua. p^oclu
dentib^o p^oicularē affirmatiuā dircē. Et syllogism^o scūs in darij
ē p^ofcūs. qz sit debita sbsūptio i isto syllo^o. z regulat p^o dici de oi
Etia ē formal^o p^ona. qz t^o i oib^o imis p^osili forma arguēdi retēta.

Arguit Syllo^o scūs in darij reducif ad scdm modū
p^ome figure vt docet Aresto. g^o nō ē p^ofcūs. Dd.
q syllo^o scūs in darij ē p^ofcūs cēntialr z accitallr. qz hz evidentē
p^oclōez. tñ ex pte q^otitat^o d^o aliq^o mō ipf. ūs p^opando syllogismū
fcm in darij ad syllos scūs in duob^o p^omis modis. exq^o vli ē p
fectior p^oiculari. z sic Aresto. docz reducē p^o iposibile darij ad ca
mestres. vt vlt^o reducat ad scdm modū p^ome figure. s. ad cels
rēt. Et sit reductō tal^o sumēdo oppositū p^odcōrū p^oclōis cū maio
re inferēdo oppositū p^odcōrū minoris tñ erit syllo^o i camestres
sz ibi nō ē stat^o. sz vlt^o reducif ad celaret. z sic darij d^o z syllo^o p
scūs q^ottū ad alios mōdos seqntes. sz d^o ipfect^o q^ottū ad p^ocedētes

Arguit Darij nō t^o in oib^o terminis p^osili^o. g^o nō est for
mal^o p^ona. An^o pbat qz nō seqtur. ome id iuidū

Quart^o

um alicui⁹ speciei est asin⁹. sortes est individuum alicui⁹ sp^{ci}. g^o sortes est asin⁹. D^{om} q^d est bonū argumentū in darij. s^z sicut maior ē falsa sic et cōclu⁹. S^z dicēs maior ē vera. pbat. q^d omē individuum isti⁹ speciei remonstrādo asinū est asin⁹. g^o omē individuum alic⁹ speciei ē asin⁹. p^{na} pbat a singulari ad p^{ri}cularē sicut hⁱ iste hō currit. g^o aliq^s hō currit. D^{om} q^d ibi nō ar⁹ a singulari ad p^{ri}cularē. s^z virtualiter a singulari ad vlem. et sic arguit a nō distributo ad distributū ex p^{re} li speciei q^d in antecedente suppoit di/serere et in p^{re}te p^{re}fuse distributivē. q^d omīs obliquus seq^uns re/ctū distributū supponit eadē specie suppois.

Arguit Hic ar⁹ in darij vbi p^{re}missē s^z de et t^u cōclusio ē f^{la}. omē risibile est al⁹. t^u hō est risibil⁹. g^o t^u hō est al⁹. D^{om} q^d ibi nō bⁿ cōcludit. q^d nō d^z p^l poni in cōclusiōe cū maiore extremitate q^d ponebat in maiori p^{po}e cū p^{di}cato il li⁹. s^z hoc signū t^u nō ponebat in maiore p^{po}e. ergo etiā nō debet poni in cōclusiōe q^{re} d^z sic cōcludi. ergo homo ē al⁹.

Arguit Nō seq^ut in darij sic arguēdo. oē natū ē. adā est nat⁹. q^d adā ē. D^{om} q^d ibi nō ē forma i darij. q^d hⁱ s^z q^utuor s^umi. nā me⁹ al⁹ s^uit i maiori et i minori. q^d i maiore stat solū p^o p^{ri}ntib⁹ et i minore p^o p^{ri}ntib⁹ et p^{re}terit⁹. q^d nisi sic minor ē c^ofla.

Arguit Hic bⁿ ar⁹. omē currens ē asin⁹. sortes p^{re} ē currens. g^o sortes p^{re} ē asin⁹. D^{om} q^d nō bⁿ s^usumit q^d p^l est p^{di}caturū minoris p^{po}is q^d subiectū distributōis maioris. q^d currens est subiectū maioris p^{po}is. s^z currens nō ē t^u p^{di}caturū minoris. sed hoc totū p^{re} esse currens est p^{di}caturū

Arguit Nō seq^ut. oēs aplⁱ dei s^z duodecim. petr⁹ et paul⁹ s^z aplⁱ dei. g^o petr⁹ et paul⁹ s^z duodecim Di cēdū q^d oēs capⁱ duplⁱ. Uno⁹ distributivē et tūc est bon⁹ syllo/gisin⁹ in darij. s^z sicut p^o ē falsa ita et maior. Alio⁹ capⁱ oēs col/lectivē. tūc maior ē idiffinita s^z et li omīs est p^o s^ubiecti. et sic totū subiectū maioris nō est p^{di}caturū minoris. Et tūc arguit ex p^uris p^{ri}cularib⁹ q^d est p^{re} regulas generales.

Ferio q^urtus modus p^{re}stat.

ex maiore vli negatiua et minori p^{ri}culari affirmatiua cōcludē/tib⁹ p^{ri}cularē negatiuā directe. Et syllo⁹ facit⁹ in ferio ē p^{re}fectus q^d reglat⁹ p^o dici de nullo. Et ē formal⁹ p^{na}. q^d et in oib⁹ t^umis et.

Tractatus

Arguit Nō seq̃t in ferio. null⁹ maur⁹ v3 albū qdā flo/
ren⁹ v3 maur⁹. g⁹ qdā floren⁹ nō v3 albū. Dd.
q̃ ibi nō bñ arguit. qz plus ē p̃dicatū minoris q̃ s̃bcm̃ distri/
butū maioris. qz s̃bcm̃ maioris fuit maur⁹. ⁊ p̃dicatū minoris
ē v3 maur⁹. Et g⁹ d3 si subsumi. null⁹ maur⁹ v3 albū. qdā flore
n⁹ ē maur⁹. g⁹ qdā floren⁹ n̄ v3 albū. s3 sicut conclusio ē falsa sic eti
am aliqua premissaz

Arguit Dic nō seq̃tur. nullū aīal ē spēs. hō ē aīal. ergo
hō nō ē spēs. Itē nullū viuēs ē mortuū. hō est
viuēs. g⁹ hō nō ē mortu⁹ Itē nullū generādū est animal. qdā
hō est generādus. ergo qdā homo nō est aīal. Itē nullus hō
potest esse regina. vxor regis est homo. ergo vxor regis nō potest
esse regina Ddm q̃ termini ibi nō tenent eodē mō. qz minor
extremitas nō tenet eodē mō in minore ppōe ⁊ in conclusione. qz
hō stat in minore ppōne p̃ suis suppositis. vel ad minus nō re
pugnat suppositis. sed in conclusione stat p̃ natura cōmuni abstra
cta a suis suppositis. ⁊ sic equocatur hō. ⁊ arguit a suppositōne
p̃sonali ad simplicē. quare cōmittit fallacia figure dēonis S3
in scdo ⁊ tercio nō fuatur eadē ampliatio ex pre ly homo qd in
minore nō ampliatur. sed in conclusione ampliatur. in q̃rto hō non
fuatur restrictio vt patet.

Notandū Qd ferio reducitur ad p̃mū modū p̃me fi/
gure. ⁊ vltim⁹ reducitur ad scdm modū p̃
me figure sumēdo oppositū Dd cōrū cōclusiōis de ferio cū altera
p̃missaz. s. maiori inferēdo oppositū alteri⁹ p̃missē. s3 cesare redu
cit ad celaret. ⁊ sic ferio reducitur ad celaret mediāte cesare

Arguit Null⁹ mod⁹ p̃fectus d3 reduci ad modū ip̃fectū
s3 ferio ē p̃fectior mod⁹ q̃ cesare. g̃ ferio n̄ d3 redu
ci ad celare. Dd. q̃ null⁹ mod⁹ p̃fectus d3 reduci ad modū ip̃fectū
vt ibi sit stat⁹. s3 vt p̃ illū vltim⁹ reducat ad modū p̃fectū

Arguit In q̃rtuor modis p̃me figure p̃cludūt q̃rtuoꝝ
genera p̃blematū. g⁹ alij modi s̃t sup̃flui T3
p̃ntia qz in illis eadē genera p̃blematū cōcludūt. Dd3. q̃nis
oia genera p̃blematū cōcludant in q̃rtuor p̃mis modis. nō tñ
cōcludūt oib⁹ modis. neqz eq̃ facili⁹ p̃pter diūsa3 dispō3 ipsi⁹
medij. ⁊ g⁹ isti modi seq̃ntes nō s̃t sup̃flui.

Baraliptō qñ tus mod⁹ cō

Hic pñr definiat de modis pñe figure idirecte pcludētib⁹. 7 pñ
mo de baraliptō celātes 7 dabit⁹. qz pñentit cñ trib⁹ modis pñ
fect⁹ i pñmissis. s3 sap. lmo. 7 fruselomoz nō hñt pñemētā cñ aliq
mō pñcō i pñmiss. g⁹ vltio loco ponñt. dñ g⁹ p⁹. Baraliptō pñstat
ex duab⁹ vñb⁹ affirmatis pcludētib⁹ pñcularē affirmatiuā idi

Sr Aresto. ponit sufficiēt modos pñe figure (reē. vtz i lra
7 nil dñ de ill⁹ trib⁹ celātes dabit⁹ 7 baraliptō. gñ nō dñt h
poi. Dd. qz mod⁹ accipit dupli. Uno⁹ fm suā eētā. i. p pñmiss
tñ. sic diffis. sic celātes dabit⁹ baraliptō nō dñt a tñ pñmis mo
dis pñfect⁹. 7 sic distiguit modos Aresto. Alio⁹ capis p pñmissis 7
pñloe sil. 7 sic distiguit a trib⁹ pñmis. 7 sic capir. De. hyl.

Sr Nō seqt oē albū ē accñs. oīs hō ē alb⁹. gñ qdā accñs est
hō. Dd. qz ibi pñualr s3 qñtuor termi. nā albū capis i ma
iori abstractiue. alias eēt falsa. qz valēt. i. res hñs albedinē est
accñs. qd ē falsū. s3 i mīore capis pñerituer rñpñctū ad suū sñcñ

Qr Uex syllo^m fecis i baraliptō sit pñec⁹ vñ ipñcñs. Dd. qz
ē ipñec⁹. 7 pñficis qñ rñducit ad pñ^m mo^m pñe figure pñ
sionē pñlois de barbara p accñs. 7 hñ onñsue. s3 pñ ipñssibile ad ce
larēt rñducit. sumēdo oppñsitū pñdictoriū pñlonis cñ maiore q
sit minor iserēdo oppñsitā pñriā pñersā mīoris. vtz facit pñacti
cāri. Et ē formal pñna. qd pñz p vñā regulā pñaz. qñqd seqt ad
pññ bñe pññ seqt ad aññ eñsldē. s3 ad istas pñmissas oē al⁹ ē sba.
oīs hō ē al⁹ seqt ista. gñ oīs hō ē sba. 7 ad istā oīs hō ē sba seqtur
ista. qdā sba ē hō. g⁹ de pñmo ad vñtimū ad ealēdē pñmissas seqtur
ista pñclusio. qdā sba ē hō qñ hñc pñcluditur.

Sr Coclusio isti⁹ modi nō pñ pñti p accñs. gñ textū Añs p
bat. qz ē pñcular. s3 pñpō pñcular nō pñ pñti p accñs
Dd. qñis pñclusio de baraliptō nō pñti p accñs. cñ pñertit cō
clulsionē de barbara p accñs. s3 pñersio capis hñ actiue. qñ dñ in
textu qñ rñducit ad barbara pñuersionē pñlonis p accñs.

Celātes sextus mod⁹ pñstat

ex maiore vñ negatiua 7 mīori vñ affirmatiua pcludētib⁹ vñem
negatiuā undirecte. Et ē iste mod⁹ formal pñna. qz qñqd seqt ad

Tractatus

¶ **¶** nō alicuius bone pñe etiā seq̃ ad añs. Qd etiā p̃tz p̃ reductōez
ē ad celaret p̃ pñsionē p̃clōis simplr. z h̃ oñsiue. Sz p̃ ipossi
bile reducit ad dārii capiēdo p̃dcōziū sue p̃clōis p̃ minore. et
minore p̃ maiore inferēdo pñsam p̃dcōzie maioris. vtz in isto
sylogismo. nullū aīal ē lapis. oīs hō ē aīal. g̃ null⁹ lapis est hō
vbi arguit sic in dārii. oīs hō ē aīal. q̃dam lapis ē homo. g̃ q̃dā
lapis ē aīal. z ad istā seq̃tur. q̃dā aīal est lapis q̃ ē cōtradicōia
maioris p̃mi sylogismi

Arguit Nō seq̃ in celares. nullū currēs ē hō. posito q̃
null⁹ hō existat. oē aīal ē currēs. g̃ null⁹ hō ē al
qz p̃misse st̃ h̃e z p̃clusio ē falsa. Dd. q̃ ibi mate arguit. qz p̃tua
lit st̃. q̃rtuor t̃mini. qz hō in maiore tenet solū p̃ ex̃tib⁹. sz i cō
clusionē tā p̃ ex̃tib⁹ qz nō ex̃tib⁹.

Dabitis septim⁹ mod⁹ cō.

stat ex maiore vli affirmatiua z minore p̃iculari affirmatiua cō
cludētib⁹ p̃icularē affirmatiuā indirecte. vt oē al ē sba. q̃dā hō
est aīal. g̃ q̃dā sba ē hō. Et reducit p̃ ipossibile ad celaret capiē
do p̃dictoriū p̃clusionis p̃ maiore z maiore p̃ minore inferēdo
cōuersam cōtradicōie minoris. vt facili p̃t videri p̃ exēpla. Sz
reductio oñsiua sufficiēter p̃tz in textu

Querit Quare nō est aliq̃s mod⁹ p̃cludēs p̃clusionē
p̃uertētē in ferio. Rñdet q̃ cā ē. qz p̃clusio de fe
rio nō ē p̃uertibil⁹ cū sit p̃icularis negatiua. q̃ nō p̃t p̃uerri i ter
mis. lz bñ p̃ p̃positōem de q̃ nihil ad p̃positū. qz mutat t̃minos.
Uñ ē regula boerij. q̃ oīs sylogism⁹ inferēs cōclusionē q̃ p̃t cō
uerri p̃t inferre indirecte cōuertentē ei⁹. z ecōtra. sylogism⁹ infe
rēs p̃clōem q̃ nō p̃t p̃t p̃t inferre indirecte aliquā p̃clōem

Arguit Nō seq̃tur in dabit⁹ oē aīal ē idiuiduū q̃dā
gen⁹ ē al. g̃ q̃dā idiuiduū ē gen⁹. Dd. q̃ nō
rē arguit in dabit⁹. qz mediū alit caput in minore qz in maiore
qz i maiore al tenet p̃ suis inferiorib⁹. z i minore tenet p̃ nafa cōi

¶ Apesmo octau⁹ mod⁹ cō.

stat ex maiore vli affirmatiua z minore vli negatiua. cōcludē
tib⁹ indirecte p̃icularē negatiuā. Et reducit oñsiue ad ferio. sz p̃
ipossibile reducit ad barbara sumēdo oppositū p̃dcōziū p̃clōis

Quartus

p maiore. et maiore p minore inferendo opposita contraria pusa
minoris. exempla possunt facili videri. Etia p reduci ad ceta/
rent sumendo opposita contradictoria conclusionis loco minoris.
quando minore loco maioris. inferendo contraria pueriam ma/
ioris. utz facili ter practica ti.

Arguit Conclusio debet ee silis alicui pmissaz. ut dz p/
mo poz. sz a te pmissa de sapismo sz vles. q co/
clusio erit vlis et no piculari. Dd. q conclusio dz ee silis alicui p
missaz q ad qlitate. sz in sapismo vna pmissaz e negatiua. q co/
clusio erit negatiua. et no intelligit q ad qritate sicut argumetu
pcedit. et sic pmittit ibi falla figure dcois. qz in maiore intelligit
qlitas. et in minore subsumit qritas.

Arguit Minore exnte negatiua nihil seqt in pma fi
gura. ut dixit pma regula spialis. sz i sapismo
minor e negatiua. igit. Dd. q illa regula intelligit de modis di/
rectecludentib. mo sapismo e modus indirectecludens

Arguit Sapismo dz magis reduci onsiue ad celaret. qz
ad ferio. Assu pta pbat. qz pmissa de sapismo.
hnt maiore puenctia cu celaret qz cu ferio. Dd. quis pmissa d
sapismo hnt maiore puenctia cu celaret qz cu ferio q ad qlitate
et qritate. no tn q ad seqlam. qz sic magis sequit pmissa de sa/
pismo ad ferio qz ad celaret.

Arguit Nullus modus generalis dz poni p spali mo. sz fa
pismo e modus generalis oim figuraz. q h male po
nit p mo spali pme figure. Dd. q pma figura e pfectior et poti
or alijs figuris. sic ponit istos duos vltimos modos in pma figu
ra pus qz i alijs. no tn negat qn posset syllogizari p istos duos
modos in scda et tertia figuris. Et ppter h Aristo. ponit eos p
oem figuras ad innuedu q in oibzcludi pnt

Frisesomoz non modus.

stat ex piculari affirmatiua maiore. et vli negatiua minore co/
cludentibus piculari negatiua indirecte. Et reducit ostensi/
ue ad ferio. maiore et minore pueris simplr. et per transpositoez
pmissaz. ut patet in textu. Sed per impossibile reducit ad ceta/
rent sumendo opposita contradictoria conclusionis p minore. qmi/
nore loco maioris. inferendo p dcoia pueria maiori. Exempla pnt

Tractatus

videri in textu. Et etiā reducitur ad variū sumēdo oppositū. P̄dictū
rū p̄dictis p̄ maiore et maiore p̄ minore inferēdo oppositū. P̄di
ctoriū p̄sum minoris. Et sic p̄ q̄ fr̄isomoz ē formal' p̄na. si
cut celaret v̄l variū. Et p̄t alī sic p̄bati. q̄ q̄cqd sequitur ad p̄ns bo
ne p̄ne hoc sequitur ad ans eiusdē. s̄ ad p̄missas de fr̄isomoz se
quunt' p̄missas de ferio. et ad p̄missas de ferio sequitur conclusio
p̄icularis negatiua. ergo etiā ad p̄missas de fr̄isomoz. sequitur
p̄clusio p̄icularis negatiua

Arguit Maiore exīte p̄iculari in p̄ma figura nihil se
q̄t. s̄ maior i fr̄isomoz ē p̄iculari. ḡo nihil se
q̄t in p̄ma figura. Dd. q̄uis nihil sequitur maiore exīte p̄iculari i
p̄na figura dūcēcludē. tñ bñ idūcē aliqd sequitur. s̄ fr̄isomoz cō

Arguit Dis syllogism' d̄z regulari p̄cludit idūcē
dici de oī v̄l p̄ dici de nullo. i. q̄ d̄z fieri s̄sūptio
sub s̄beo distributōis. s̄ i fr̄isomoz n̄ fit s̄sūptio tal' cū maior
fit p̄iculari affirmatiua. ḡo nō ē bon' syllogism'. Dd. q̄ q̄uis
ibi n̄ fit s̄sūptio formal'. tñ p̄tual' inq̄tū i p̄missis de fr̄isō
moz intelligūt p̄missas de ferio. mō in ferio fit debita s̄sūptio.
ḡo p̄tual' in fr̄isomoz fit debita s̄sūptio.

Ap.
o os

Equit' de secūda figu.

Postq̄. P. b. determinavit de p̄ma figura et modis e'.
h̄ p̄r determinat de scda figura et ei' modis. Et p̄ma fi
gura p̄cedit scdam. q̄ p̄ma figura ē p̄fectior v̄t dictū ē. Et scda
p̄cedit terciā ex eodē fundamēto. q̄ i scda figura mediū bis p̄di
cat. s̄ in terciā bis subijcit. et p̄dicatū h̄z rōz forme. s̄bē m̄ p̄o rō
nē materie. s̄ forma dignior ē et p̄or materia. ḡo p̄r ordo.

Arguit Illa figura ē p̄fectior q̄ h̄z p̄les modos. s̄ ter
cia figura h̄z sex modos. et scda tñ q̄tuor. ḡo ē
p̄fectior. Dd. q̄ p̄fectio figuraz nō attēdit penes pl̄alitatē mōz
s̄ penes p̄fectōz mediū. v̄l etiā penes p̄fectiorē modū p̄cludēdi
q̄ p̄fectiori mō s̄ i scda figura q̄ terciā

Arguit Sicut se h̄z s̄bē m̄ ad p̄dicatū. sic terciā figura
h̄z se ad scdaz. s̄ s̄bē m̄ ē an p̄dicatū. ḡo terciā fi
gura ē an scdam. Dd. q̄ l̄z via generatōis s̄bē m̄ sit an p̄dicatū
tñ via p̄fectōis p̄dicatū ē an s̄bē m̄. q̄ p̄dicatū t̄z se in rōe forme
et s̄bē m̄ in rōe materie. mō forma ē an materiā. et talē ordinē ob

Quartus

seruat. P. h. Et determinādo de scda figura pmo ponit aliqñ regu-
las. qz pma ē. q maior exnte p̄ticulari nihil seq̄t. Lu^o rō ē. q
si maior ēēt p̄ticularis tūc argueret a nō distributo ad distribu-
tū ex pte maioris extremitatis. p̄t qz scdm p̄pōis p̄ticulari nō
distribuit. s; ille idē termin^o esset p̄dicatū cōclusiōis ⁊ distribue-
ret in eo q esset p̄dicatū p̄positiōis negatiue. qz semp cōcluditur
negatiue in scda figura. Alia ratio est. quia tunc darent termini
in qbus omni^o z in qb^o nulli^o Termi in qb^o oī s̄t aīal hō n̄sibile
arguēdo sic. qdā aīal ē hō oē n̄sibile ē hō. g^o oē n̄sibile ē aīal
Termi in qb^o nulli^o s̄t aīal lapis n̄sibile. arguēdo sic. qdā lapis
nō ē aīal oē n̄sibile ē aīal. g^o nulli^o n̄sibile ē lapis

Arguit Bñ seq̃t qđā hō ē aīal. null⁹ lapis ē aīal. g̃ g̃
dā lapis nō ē hō. Dd. qđ ē grā materie. qđ nō
formalr tenet in oībus finis

Arguitur frislesomoy ē formal' p̄na in oib' figuris. ⁊ maior ē p̄ticularis in illo mō. q̄ bñ seq̄r aliqd in se cūda figura maiore erēte p̄ticulari. Dd. q̄ frislesomoy ē bñ formal' p̄na in oibus figuris p̄cludēdo indirecte. s; nō directe. mō ista regula intelligit̄ de modis scōd' figure directe p̄cludētib'

Scda regula. in scda figura ex puris affirmatis nihil seqt. Lu^o rō ē: qz si sic argueret. tūc mediū nullibi distribuere. eo qd p̄dicata p̄p̄is affirmative nō distribuūt. sz p̄p̄ vnionē duoz extremoz cū vno 3° cōi p̄ diuisiōe e^o p̄ib^o nō seqt vnio ipoz iter se. vt p̄p̄ vnionē extrēitatū istaz. s. hoīs 2 eq̄ i aiali n̄ seqt vnio eaz iter se. Alia rō ē: qz si argueret ex puris affirmatis tūc darēt fmi i q̄b^o oi 2 i q̄b^o nulli Termini in q̄b^o oi fti hō al̄ risibile. arguē^o sic. ois hō ē al̄ ois risibile ē aial. cū q̄b^o stat ista p̄clusio in veritate. ḡ oē risibile ē hō. Termini in q̄b^o nulli fti asin^o al̄ hō. arguēdo sic ois hō ē aial. ois asin^o ē aial. cū q̄b^o stat ista p̄clusio in veritate. ergo nullus asinus est homo

Arguit Dic arguit ex purā affirmatiōe et tñ bñ vñ qđdā
al ē soz. qđā hō ē soz. qđā hō ē al. Dd. qñ
ibi aliqd seq̃r materialr grā tminoz. s. qñ mediū ē tmin⁹ singla
ris singularit̃ tē. nō tñ lēq̃ in oib⁹ terminis. s. cōib⁹ q pnt capi
p diūsis. Etia qñis ibi aliqd seq̃r p syllogismū expositoriū. n
tñ p syllogismū simplr. Tñ syllogism⁹ expositori⁹ bñ vñ in se
gūda figura affirmatiue. s. nō negatiue. qz alias argueret a nō

Tractatus

Distributo ad distributū Tercia regula. in scda figura sp cōcludit negative. Et ei⁹ pbatō sumit ex scda regula dea. qre poti⁹ deberet dici correlatiū qz regula

Arguit Si i scda figura sp negative pcluderet tūc tercia figura eēt pfectior qz scda. Seq̃la pbat. qā figure hnt suas pfectōes a pfectiori mō pcludēdi. Dd. q ex illa pre ē pfectior. sz qz scda figura pcludit vlr. z tcia figura sp pcludit picularit. iō ex alia pre scda figura ē pfectior tertia. Un in scdaa figura pcludit ita gna pblematū. s. vlr picularē z negatm

Querit Quor stz modi scde figure. Dd. q q̃ttuor. scz cesare camestres festino baroco Quoz sufficiētia sic sumit. nā mod⁹ ē ordinatō duaz ppōnū in debita q̃lita / te z q̃zitate. vl g⁹ ille due pmissē stz ambe vles. aut stz ambe picularēs. vel maior est vlis z minor picularis. aut maior picularis et minor vlis. Si ambe pmissē sunt vles hoc est q̃druplr vel ambe sunt affirmatiue vl ambe negative. vel maior est affirmatiua z minor negatiua. vl maior negatiua z minor affirmatiua. Si ambe pmissē stz affirmatiue sic nihil seq̃tur p regulā spēcialem. qz in scda figura ex puris affirmatiuis nihil seq̃tur. Si ambe stz negative sic itez nihil seq̃tur p regulā generalem. qz ex puris negatiuis nihil seq̃tur. Si maior sit affirmatiua z minor negatiua. sic ē camestres. Si hō ecōtra maior ē negatiua z minor affirmatiua. sic ē cesare. Si ambe sunt piculares sic nihil seq̃tur p regulā generalē. qz ex puris picularib⁹ indiffinit⁹ z sin / gularib⁹ nihil seq̃t Si maior ē vlis z minor picularis h ē q̃druplr. vl ambe stz affirmatiue. z sic nihil seq̃tur p regulā spēcialē Ut ambe stz negative z sic etiā nil seq̃t p regulā generalē Ut maior ē affirmatiua z minor negatiua. sic ē baroco Ut maior ē negatiua et minor affirmatiua z sic ē festino. Si maior ē picularis z minor vlis. h ē q̃druplr. z q̃cūqz mō disponāt sp ē cōbinatio iutit⁹ vt dī pma regula spēialis hū figure

Cesare prim⁹ modus pstat

Hic cōsequēter determinat de modis scde figure in spēali. et pmo de cesare manifestās ei⁹ formatōem. di. Cesare constat ex maiore vli negatiua z minori vniuersali affirmatiua cōcludentib⁹ dī recte vlem negatiua Et reducit oñsue ad celarent. quia quādo

Quartus

maior de celaret puerit simpli e bon^o syllogism^o in celaret. Et
e formal p^{ri}ma. q² q² ad seq² ad p^{ri}ma bone p^{ri}ne seq² ad a²ns eiusd^e
sz p^{ri}ma maiore de celare ad p^{ri}missas ei² sequit^r p^{ri}mis de celaret.
ad q²s seq² co²clo negatiua. g² eti^a co²clo de celare e negatiua.

Querit Utr² syllogism^o sc²ns in cesare sit pfect². D²z
q² no. q² syllogism^o ille e pfect² q² regulat^r eni/
dent^r z imediate p² dici de oi vel dici de nullo. i. q² d²z fieri sub²sup
tio sub s²eco distributo. sed in sc²da figura no fit tal^r sub²sumptio
eo q² medium bis p²dicatur

Arguit Ille syllogism^o regulat^r enideter p² dici de nullo
cu² maior e v²lis negatiua. sz sic e in cesare. g² re
gulat^r maifeste p² dici de nullo. D²z. q² n² sufficit q² maior sit v²lis
negatiua. sz eti^a req²rit q² fiat sub s²eco distributonis sub²sumptio

Notandū Quilibet mod² sc²de figure reducitur ad il
lu modū p²me figure on²sine. cu² q² p²ueit
in capite dictionis. sed per impossibile ad illū q² p²cludit opposi
tū p²dcōziū minor². z h² p²tz p² istā d²coem odiebā. z g² cesare reda
cit^r p² impossibile ad ferio. sumēdo oppositū p²dcōziū co²clōis cu² al
tera p²missaz. i. cu² miore inferēdo oppositū p²dcōziū minor².

Arguit Hic nullū dext² e sinist². cuiuslibet hois ocul²
e sinist². g² nullū hois ocul² e dext². arguit^r
in cesare z tū p²misit^r sz de z p²elo falsa. D²z. q² h² arguit^r a nō di
stributo ad distributū ex p²te li ocul². q² sicut ocul² nō distribui
tur in minore. sic eti^a nō dext²er distribui in p²elone. z g² debet sic
p²cludi. cuiuslibet hois ocul² nō e dext²er Sz dicēs rect² nō di
stribuit^r ad distributōz obliq². g² ocul² in p²elone nō distribuit^r
D²z. q² rect² nō distribuit^r ad distributōz obliq² p² signū affirma
tiuū. eni bñ p² signū negatiuū. sicut fit h².

Camestres secūd² modus

co²stat ex maiore v²li affirmatiua. z minore v²li negatiua. co²clu/
tentibus v²lem negatiuā directe. Et e camestres formal^r p²ntia
ex p²bas eodē mō sicut p²na p²mi modi. Et reducitur on²sine ad cea
ret. z nō est syllogism^o pfectus vt sup² dictū e de cesare. sz p² impossi
bile reducitur ad darij. q² minor de camestres est v²lis negatiua.
et p²clusio de darij est p²icularis affirmatiua. z sic darij co²cludit
oppositū p²dictōziū minoris

Tractat9.

Arguit Cesarez camestres hñt eadē pmissas z p̄clōes
 q̄ nō sñ modi distincti. Dd. q̄uis hñt eadē p̄/
 missas: nō tñ eodē mō dispositas. s; trāspōstas. mō trāspōsicio
 variat modū s; nō figurā. Etia nō hñt eadē p̄clōem q; p̄clusio
 de camestres ē null⁹ laps⁹ ē hō. z p̄clusio de cesare ē null⁹ hō ē la
 pis. vtz in syllogism o cuiuslibet

Arguit Maior de camestres ē vlis affirmatiua. z ma/
 ior de cesare ē vlis negatiua. s; vlis affirmatiua
 ē añ vlem negatiua. g⁹ camestres d; pcedere cesare. Dd. q; hñ
 attēdit ordo penes hñ q; maior sit vlis affirmatiua vel negatiua
 s; penes facilitatē reductōz. z q; cesare facili⁹ reduct⁹ ad celaret
 q; camestres. vtz in textu. g⁹ pcedit.

Arguit Nō seq̄t i camestres oē mortuū ē nō ens. null⁹
 hō ē nō ens. g⁹ null⁹ hō ē mortu⁹. q; p̄clusio ē
 falsa z p̄missa fē. Dd. q; hñ arguit a nō āplo ad āplū. q; hō i mio
 re nō āpliat. s; stat solū p p̄ntib⁹. z i p̄clōe āpliat q; stat p p̄nti
 b⁹ z p̄terit⁹. S; dices. arguē a nō āplo ad āplū ē arguē ab īferio
 ri ad sup̄i⁹. q; īmin⁹ nō ampl⁹ ē īferi⁹ ad se nō āpliatū. g; cōtra
 erit bona. Dd. q; vtz ē. si arguat sine distributōe. s; ab īferiori
 ad sup̄i⁹ cū distributōe ē fallā cōtra. z sic arguit hñ

Arguit Nō seq̄t cuiuslibet p̄dcōis alfa ps ē fā. cuiusli/
 bet p̄dcōis alfa ps nō ē fā. igr nulla p̄dcō ē p̄di
 ctio. Dd. q; male pcludit. s; deberet sic pcludi. g⁹ cuiuslibet p̄dcō
 alfa ps nō ē p̄dcōis alfa ps. z sic cōclusio ē fā.

Festio terci⁹ modus pstat.

Hic p̄r terminat de modis p̄ticularib⁹ scdē figure. s; de festino z
 baroco ostēdēs p̄mo ex q̄b⁹ cōstet festino. vtz in lra. Et ē formal
 cōtra. nō tñ ē syllogism⁹ p̄fct⁹. vt dcm ē sup̄. z reduct⁹ ad fe/
 rio oñsiue. vtz in textu. S; p̄ impossibile reduct⁹ ad celaret. q; ce
 larēt cōcludit oppositū p̄dcōrū minoris de festino

Arguit Nō seq̄t in festino. nullū al⁹ dormiēs vigilat.
 qdā hō vigilat. g⁹ qdā hō nō ē al⁹ p̄misse em̄ sē
 fē cōclusiōe exīte falsa. Dd. q; male cōcludit. q; pl⁹ ē s̄bcm ma
 ioris q; p̄dicatū cōclōis. s; d; sic cōcludi. g⁹ qdā hō nō ē al⁹ dor
 miēs. z hñ mō cōclusio ē fā sicut z p̄misse

Baroco q̄rtus mod⁹ p̄stat.

ex maiori vli affirmatiua ⁊ minore p̄ticulari negatiua conclu-
dētib⁹ p̄ticularē negatiua. Et n̄ p̄t reduci ad aliquē modū oñsue
q̄ vel hoc fieret vel p̄ p̄uersionē vel p̄ trāsp̄ositōē p̄missaz nul-
lū illorū ē d̄m̄ igitur. M̄ior p̄t q̄ m̄ior nō p̄t p̄uerti cū sit p̄-
ticulari negatiua. ⁊ si maior p̄teretur h̄ esset i p̄ticularē affirmatiua
⁊ sic argueretur ex puris p̄ticularib⁹. Etia nō p̄ trāsp̄ositōē p̄missa
rū q̄ sic maior fieret p̄ticulari in p̄ma figura. qd̄ est cōtra vnā re-
gulā speciale prime figure q̄ est. maiore exāte p̄ticulari nihil seq̄-
tur. Et ergo solū p̄ impossibile reducitur ad barbara.

Arguit Particularis negatiua cōuertit p̄ p̄positōē. q̄ ma-
le h̄ d̄r q̄ nō possz cōuerti. Aliis p̄bat p̄ p̄. h̄. in
p̄mo tractatu. D̄d̄ q̄ cōuērsio capis dupl̄. vno⁹ vt est passio
enūciatōis absolute. ⁊ sic b̄n cōuertit p̄ticulari negatiua. Alio⁹
capis vt ē p̄ncipiū reduciū sillogismorū ip̄sectorū ad p̄fectos. ⁊
hoc mō nō p̄t cōuerti. q̄ in tali reductōe debēt manere idē termi-
ni. s̄ in cōuersione p̄ cōtrap̄ositōē termini mutantur.

S̄ Nō sequitur i baroco ois hō ē totū in q̄ritate sortes nō ē
totū i q̄ritate. q̄ sortes n̄ est hō. Itē nō seq̄t ois hō cur-
rit p̄ casū. adā nō currit. ergo adā nō ē hō. D̄m̄ ad p̄mū q̄ ma-
ior p̄t accipi dupl̄. vna mō vt ē vli ⁊ tūc ē bon⁹ sillogism⁹ i ba-
roco. s̄ sicut cōclusio ē falsa. ita ⁊ maior. Alio mō capis vt ē vna
singularis vel indiffinita tūc ē vera s̄ n̄ valz sillogism⁹. q̄ tūc ar-
guetur ex puris p̄ticularib⁹. Ad sc̄d̄m d̄m̄ q̄ nō suat debitare
strictio q̄ hō in maiori restringit stare p̄ p̄tib⁹ ⁊ in cōclusionē
nō restringitur p̄ p̄tib⁹ s̄ destruitur p̄ p̄tib⁹ p̄teritis ⁊ futuris.

Equit de terciā figura

Postq̄ p̄. h̄. determinant d̄ secūda figura ⁊ modis ei⁹
hic cōsequenter determinat de terciā. Et seq̄tur sc̄d̄az figurā
sicut imp̄fectū seq̄tur p̄fectū. quia p̄fectio figuraz attēditur pe-
nes p̄fectōē mediū. s̄ mediū in sc̄da est p̄fectū q̄ in terciā figu-
ra vt patuit supra. Determinādo igitur de terciā figura. p̄mo pot̄
aliq̄s reglās i modis ei⁹ ob̄uādas. P̄ria ē i terciā figura m̄iore exā-
te negatiua nihil seq̄tur. Rō isti⁹ regle est q̄ si minor eēt negatiua
tūc oportet cōclusionē eē negatiua p̄ reglāz ḡnālē. si aliq̄ p̄mū

Tractatus

factū fuerit negatiua cōclusio erit negatiua. et etiā oporteret maiore
esse affirmatiua itez p regulā gūalē. qz ex puris negatiuis nihil
sequitur. et sic argueret a nō distributo ad distributū ex pre maioris
extremitatis. eo qz p dicitū p pōnis affirmatiue non distribuit. s; tñ
distribueret in pclusiōe eo qz eēt p dicitū pclusiōis negatiue qd
semp distribuit. Alia rō ē qz si minor esset negatiua tñc daret ter
mini in qb^o omni et in qb^o nulli Termini in qb^o omni sunt al hō
asin^o sic arguēdo. ois homo est aial. null^o hō ē asin^o stat cōclusio
vniuersalis affirmatiua in veritate. ergo ois asin^o est animal. Et
in eadē dispositiōe cōtingit dare tres terminos in qb^o nlli q sunt
hō aial lapis. sic arguēdo. ois hō est animal. null^o hō est lapis.
stat ista cōclusio negatiua in veritate nullus lapis ē aial. Sē
cūda reglā i tertia figura cōclusio bz ēē picularis. Rō isti^o regule
est. qz si cōclusio esset vlis tñc semp argueret a nō distributo ad
distributū ex pre minoris extremitatis eo qz p dicitū p pōis affir
matiue nō distribuit et tñ distribueret in cōclusiōe eo qz esset sub
iectū p pōnis vlis. Sēda rō qz tñc esset dare terminos in qb^o oī et
in qbus nulli. vt pater facilliter practica ti. Tercia ratio est qz ta
lis debet esse vnto extremitatū in cōclusiōe qualis ē vnto ipaz.
in pmissis cū medio. sed pmissis vniuntur cū medio pricula
riter. ergo etiam cōclusio debet esse picularis.

Si cōclusio debz ēē similis alicui pmissaz. s; vna pmissaz
in tertia figura ē vniuersal. ergo cōclusio erit vniuersalis

Ddm qz vez est qz cōclusio debz ēē similis alicui pmissaz in
qualitate et ita p hū intelligit et nō in quātitate quia similis
do est rerum differentiū eadem qualitas

Si Quelibz cōclusio picularis sufficiēt p cōcludi in pma fi
gura. san dari ferio sapelmo dabit^o rē. igit ista figura ē su
pflua Ddm licz ois cōclusio picularis sufficiēt cōcludat in
pma figura p m aliquos modos cōcludēdi. nō tñ quo ad oēs.

Nūc cia figura bz sex mōs

Hic nūc dēmiat de mōis cie figure qz sūt sex Et istoz modoz
nūc hēt p sufficiētā nā mod^o ē ordiatio duaz p pōnū in debita
qlitate et qstitate. Ul g^o ille due pmissis ābe s; vles aut ābe picu
lares. vel maior vlis et mior picularis. aut maior picularis et mi
nor vlis. Si ābe pmissis s; vles h ē qdrupliciter. quia vel ambe

sunt affirmatiue. et sic ē darapti. aut albe negatiue. et sic nihil seq̃tur. vel maior ē affirmatiua et minor negatiua. et sic iterz nihil seq̃tur ppter regulā vnā istī figure. aut maior ē negatiua et minor affirmatiua. et sic ē felapto Si ambe st̃s p̃ticulares. h̃ ē q̃drupl̃r. et q̃cūq; mō disponāt sp̃ ē cōbinatio inutilis. Si maior ē vl̃is et minor p̃ticularis hoc ē q̃drupl̃r. vel ambe st̃s affirmatiue et sic est datisi. aut ambe negatiue. et sic nihil seq̃tur. vel maior ē affirmatiua et minor negatiua. et sic iterz nihil seq̃tur. aut maior ē negatiua et minor affirmatiua. et sic ē ferison. Si maior ē p̃ticularis et minor vl̃is hoc ē q̃drupl̃r. q̃z vel ambe st̃s affirmatiue. et sic ē disamis. aut albe negatiue et sic nihil seq̃t. vl̃ maior affirmatiua et minor negatiua et iterz nihil seq̃t. aut ecōtra maior negatiua et minor affirmatiua. et sic ē baroco

Arguit Plures st̃s mōi directe cōcludēdo q̃z sep. g̃ ista sufficiētia ē insufficiēs. Ans p̃z sic arguēdo sortes ē ribisul. g̃ hō ē ribisul. Dōm q̃ ille nō ē syllogismus simpl̃r. s̃z expositori. q̃ licet posset fieri in omni figura. tñ t̃cia ē optim̃. an p̃ma mediū. et in sc̃da pessim̃. Exemplū de p̃ma figura. vt sortes ē al̃. q̃dā hō est sortes. g̃ q̃dā hō ē al̃. Exemplū de sc̃da. vt nullus lapis ē sortes. q̃dam hō est sortes. g̃ q̃dam hō nō ē lapis. Exemplū de t̃cia. vt sortes nō ē al̃. sortes ē hō. g̃ hō nō est al̃. S̃z nō fit in mō. q̃a semp̃ õz mediū distribui in aliq̃ premissaz. sed termiñ singularis q̃ est mediū syllogismi expositori nō p̃t distribui. Et q̃z diffi. syllogismi predicta sibi non conuenit propter illam p̃ticulam. positis que valet id est in modo et figura dispositis ideo oportet hic ponere eius ppriam diffinitōem

Querit Quid ē syllogismus expositori? Dōz q̃ syllogismus expositori ē. cui mediū ē t̃min singulariter et vniuoce t̃tus cui p̃t debite addi h̃ cōplexū de q̃d ē. exēplū vt sortes ē al̃ sortes ē hō. g̃ sortes ē al̃. In q̃ diffinitōe rāgūt tres p̃ditōes q̃ req̃rūt ad syllogismū expositoriū q̃b̃ soluūt argumēta q̃ p̃nt fieri ad pbādū q̃ syllogismus expositori nō sit formal̃ p̃na nec teneat in oib̃s t̃mis p̃similib̃ cōsimili forma retēta. P̃ria ē q̃ mediū d̃z ē t̃min singularis. et t̃o h̃ non arguit expositorie qualitas sortis ē albedo qualitas sortis ē musica. g̃ musica ē albedo. Sc̃da cōditō ē q̃ mediū d̃z teneri singulariter et vniuoce. et g̃ nō sequit̃ sic arguēdo expositorie demōstran

Tractatus.

do sorte. iste homo est sortes. unde demonstrando platonē iste hō ē plato. ergo sortes est plato. Tertia cōductō ē q̄ mediū debz congrue addi hoc cōplexū omne quod est. ppter ea hic nō arguit exposito / ne dicēdo h̄ eēntia diuina ē p̄r. hec eēntia diuina ē fili⁹ g⁹ filius est p̄r Et illd cōplexū omne qd̄ est. facit terminū singulārē sufficiēter teneri singularit̄ q̄re illd mediū hec eēntia diuina nō ē suffi / ciēt singlārē tētū qz ē vna eēna nūo i ib⁹ p̄sois ⁊ h̄ i dō ē singlārē

¶ Hic arguit expositōrie iste canis ē pater. iste canis est tu⁹ ergo ē pater tu⁹ Dd̄m q̄ ibi male infer̄ quia mediū in / trat cōclūsiōē. Etia minor extremitas nō subiicit in cōclūsiōe. deberet enī sic cōclūdi iste canis est pater et est tuus. ergo qd̄ ē tu / um est pater. et ita committitur fallacia accidentis.

¶ Nō seq̄r scia sortes ē grāmatica. scia sortes ē musica. g⁹ mu / sica ē grāmatica. Dd̄z q̄ mediū h̄ nō ē termin⁹ singularis s̄m se totū. et lez mediū tēt p̄ re singulari. nō tñ tenet singlārē.

Querit̄ Per q̄ p̄ncipia regulat̄ syllogism⁹ expositōri⁹. Dd̄m q̄ affirmatiui expositōrii regulat̄ p̄ hanc maximā q̄cūqz s̄z eadē vni singlārī singularit̄ et vniuoce tēto ⁊ c̄ s̄z eadē in se Et negati regulat̄ p̄ hāc q̄cūqz sic se h̄nt q̄ vniū eoz ē idē vni singlārī singularit̄ tēto cui alit̄ n̄ ē idē illa n̄ s̄z eadē it̄ se

¶ Dis syllogism⁹ d̄z reglari p̄ dici de oī vel dici de nullo sed syllogism⁹ expositōri⁹ nō regulat̄ p̄ dici de oī vel dici de nullo igit̄ Dd̄m q̄ duplex ē syllogism⁹. quidā est cōclūdēs ad in / tellectū cui⁹ mediū ē termin⁹ cōis cui pōt addi signū vniuersale Alius est syllogism⁹ cōclūdēs ad oculū vel ad sensū cui⁹ mediū est termin⁹ singularis ⁊ vocat̄ syllogism⁹ expositōri⁹. Tūc d̄z q̄ maior ē vera de syllogismo cōclūdēte ad intellectū. qz syllogism⁹ expositōri⁹ h̄ abz alia p̄ncipia vt patuit. sed q̄ aristotiles nō t̄re / minat de syllogismo expositōrio ideo est. qz ars ⁊ p̄rus habēt si / eri circa difficilia. sed syllogism⁹ expositōri⁹ est manifestus quo / ad sensum qz p̄cedit ex singularibus q̄ sensu cognoscuntur.

Querit̄ Utz syllogism⁹ expositōri⁹ negatiuus valeat i oib⁹ figuris Dd̄z q̄ nō v̄z in scda qz tūc argu / eret a nō distributo ad distributū vel ex pte maioris extremitatis vel ex pte minoris extremitatis. S̄z si maior fuerit negatiua et minor affirmatiua tūc bñ valz in p̄ma figura ⁊ tertia vt bñ seq̄r in p̄ma / sortes nō est asin⁹. qdā hō ē sortes. ḡ qdā hō nō ē asin⁹. In ter /

cia figura vt sortes n̄ currit. sortes est hō ergo qdam hō nō cur-
rit sed si maior fuerit affirmatiua ⁊ minor negatiua tūc non va-
let: qz tūc argueret a non distributo ad distributum.

Arguit Nō sequitur sortes ē al' sortes nō ē asin'. g' asin'
non ē al' Dñz q' in scia figura minore exñte
negatiua non valz syllogism' vt dictū ē ideo notādū ē q' spēales
regule figuraz debet etz seruari in syllogismo expositorio.

Darapti prim' mod' con.

Stat ex vli affirmatiua maiori ⁊ vli affirmatiua minori p̄clarem
affirmatiua p̄cludētib' dīcē. vt oīs hō ē suba. oīs hō ē al'. g' qd'
dā al' ē suba. Et p̄ trib' mōis p̄bati q' darapti sit formal' p̄ntia
Primo reducēdo darapti oñsue ad terciū modū prime figure.
Secdo reducēdo ipm p impossibile ad scd' mōz p̄me figure Ter-
cio pbat p syllogis' expositoriū. Et qñ quē quare p̄lib' mōis p
bant isti mōi qz mōi figuraz p̄cedētū. Dñz q' mōi terciē figure
sūt imp̄fectissimi. ⁊ g' indigēt p̄lib' p̄bationib' Et reductio isti'
modi oñsua satz p̄z in textu. s; p ip̄sibile reducit ad celaret sit
mēdo oppositū p̄dictoriū p̄clonis cū vna p̄missaz. i. miore et i
fert oppositū p̄trariū alit' p̄misit. S; p syllogis' expositoriū p/
bat sic qz ad p̄missas de darapti sequit' p̄misit syllogismi exposit
toriū. s; ad p̄missas syllogismi expositoriū seqt' p̄clō p̄clari' affir
matia. g' ē ad p̄missas de darapti etis seqt' p̄clō. vt si iste p̄mis-
se sit hō oīs homo ē suba. oīs homo ē al'. ec iste erūt hō sortes est
suba ⁊ soz ē al' tūc arguit sic expositorie soz ē suba. soz ē al'. g' qd'
dā aial' ē suba. vbi ad p̄missas singulaēs seqt' p̄clusio p̄clariis
affirmatiua. g' ē ad p̄missas de darapti eadē seqt' p̄clusio. qz qd'
quid seqt' ad p̄ns bone p̄ntie etiā seqt' ad aīs eiusdem.

Arguit Mod' p̄fctis n̄ d; r̄duci ad mod' ip̄fctū. s; da
rapti ē mod' p̄fctior qz darij. g' n̄ d; r̄duci ad da
rij oñsue 2do p̄z qz ē vliis ⁊ d' arij ē mōs p̄clari' Dñz q' mō
vles sūt p̄fctores in eadē figura qz p̄claciō n̄ tñ i diūb'. mōi ei p/
ticiaciō p̄rie figure sūt p̄fctōes qz mōi vles i alijs eo q' euident' p̄clu

Ar Reducē p impossibile ē sumē oppo' p̄dctōriū p̄clon' dñt
cū alia p̄missaz ⁊ iſerre oppo' alit' p̄misit. s; sic n̄ fit qñ da
rapti r̄duci ad celaret p ip̄sibile qz ibi sumit oppositū p̄trariū
maioris. g' male reducit ad celaret p impossibile. Dñm qñis

Tractat9.

pmo 2 p se sumat pparatū. tñ ex pñti sumit pparatōriū maiorē
vñ i oib' modis scde figure ē sumēdū oppositū pparatōriū maiorē
exceptis istis duob' darapti 2 felapton i qb' sumit oppositū pñti.

Arguit Nō seqt i darapti o iē hō ē alb' in casu possibili
o iē hō inqstū hō ē risibile. qd dā risibile inqstū
risibile est albū. ergo darapti nō est formalis pñtia. Dm q
nō bñ cōcludit. qz plus ponitur ad pparatū cōclusōis qz ad pparatū
catū maioris pponis. qz inqstū nō ponebat ad pparatū maio/
ris pponis cū sit determinatio mediū. ergo nec debz poni ad pparatū
catū cōclusōis. debet ergo sic pcludi. ergo qd dā risibile est albū.
Uel p cōcludi cū implicatōe ad subiectū. ergo qd dā risibile in/
qstū hō est albū. Sz diceret hō est mediū 2 nō intrat in con/
clusōez. g' male cōcludit. Dd3 q nullū mediū vt mediū d3 in/
trare cōclusōez. sz bñ vt est aliqd determinās extremitatē.

Arguit Hic arguit sine reduplicatōe 2 tñ nō seqtur cu
iuslibz cōtradictōis altera ps est vera cuiuslibz
contradictōis altera ps est falsa. ergo falsum est vez. Dm q
plus subicitur i minori qz distribuitur in maiori. qd nō d3 fieri
in tercia figura. quia in maiori distribuitur solus obliquus.

Arguit Nō seqtur in darapti. ab oī hoīe videtur pater. ab oī hoīe
videt fili'. g' fili' est pater. Dm q male cōcluditur. sz d3
sic cōcludi. ergo ab eodē a quo videtur fili' etiā videtur pater

Felapton secundus modus

cōstat ex vli negatiua maiore. 2 vli affirmatiua minore cōcludē/
tibus pparatū negatiua. Et iste mod' pbatur tripliciter scz oñsi/
ue. p impossibile. 2 p sillogismū expositōriū sicut superius dictū
est de darapti. Et redncitur ostensue ad serio. sed per impossibile
reducitur ad barbara. quia barbara cōcludit oppositū contrariū
maioris de felapton. Et pbatur p sillogismū expositōriū capien/
do vñū singulare sub medio ei' de quo negetur maior extremitas
2 affirmetur minor tēinde inferatur cōclusio pparatū negatiua

Notādū Qz qlibz mod' scie figure pē reduci p ipositi/
bile ad illū modū pme figure q cōcludit op/
positū pparatū maioris exceptis duob' pms modis darapti 2
felapton q reducūt ad illos modos pme figure p iposibile q
cōcludūt oppositū pñti minoris. 2 q darapti reducitur ad celare
2 felapton ad barbara. Et h' pzi illis dēonib' leuare romanis.

Arguitur hic arguit in se lapton. nullus hō est gen^o ois hō
est al^o g al^o nō est gen^o. et tñ nō seqt. ergo n̄ est for
malis pñtia. Dñm q aial nō tenet in miori ppōne et in cōclu
sione eodē mō. g sūt pñtial^o quattuor termini. Sz dices. al^o
pñcat in miori ppōne vt gen^o et in cōclusiōe stat aial vt gen^o. er
go sumit eodē mō. Dñz qñis al^o stat vt gen^o in miori ppōe tñ
tenet etiā p natura generica pcernere sua supposita que mō non
capit in pñsiōe. et sic nō p oia eodē mō ponit. Etia ibi variatur
ppō. qz al^o in miori supponit pñaliter. et in pñsiōe simplr
Sz dices al^o vtrobiqz supponit simplr. ergo hic nō est mutatio
suppositiōis. Dñm q aial in miori ppōe supponit simpliciter
in secūdo gradu qui coincidit cū suppositiōe personali.

Disamis tercius mod^o cō.

Postqz p. hīc. determinavit de modis vlib^o terciē figure. hic pñter
agit de pñclari^o et primo de affirmatis q sunt disamis et datifi.
primo ondes pñsiōez illi^o modi disamis vt in tra pñz. Et iste
mod^o reducit onē ad datij p pñsiōe maioris et cōclusiōis
simplr et p trāspñsiōem pñsiōez. et pbat iste mod^o qz illa pñtia
est bona in qua ex opposito pñtis seqtur eppositiū antis. Sz p
impossibile reducit ad celaret sumēdo eppositiū pñclariū pñcl
siōis cū altera pñsiōez. f. cū miori iserēdo eppositiū alci^o pñsiōe

Ar Nō seqt in disamis. aliqz hō ē mortu^o. ois hō ē viuēs g
viuēs ē mortuū. Dñz q tñi hic nō tenet eoz ample. qz
hō in maiore ampliā p pñtib^o et pñter i miori hō so lū stat pro
pñtib^o. Et qñ dñz hic pñtatur āpliātō. et tñ n̄ seqtur aleni hōi iest
sanitas oī hōi inest albedo. ergo albedo ē sanitas. Dñm q male
pñclat. nā dēteret sic pñclat. g. cui inest albedo inest sanitas.

Ar Hic arguitur i disamis a qdā hoie videtur equ^o ab oī ho
mie videtur lapis. g a qdā lapide videtur equ^o. et tñ n̄ seq
tur. qz pñsiōe sūt hē et pñclatio falsa. Dñz qñi n̄ bñ pñclat
sz dñz sūt pñclat. ergo a q videtur lapis ab eodē videtur equus.

Ar Disamis et datifi n̄ sūt distincti mōi igitur. Añs pñtatur.
qz sic i disamis ē vna pñsiōe vlis affirmatiā et alia pñclari
affirmatiā sic eē ē datifi. et sic pñclat de disamis ē pñclari affir
matiā ita sūt pñclat de datifi. Dñz qñi n̄ ē eadē ordiatio tñio
rū et pñclat. qz i disamis maior ē pñclari et mior vñsiōe. sed in

Tractatus

Datiss maior ē vltis et minor particularis. g^o nō sūt iudē modi. qā
trāspō pmissaz variat modū. s; nō figurā. qz mod^o ē ordinatō
i debita q̄litate et q̄ritate. s; figura ē ordinatō triū t̄miorū 6^m de
bita s̄biectōz et p̄dicatōz q̄ est māer p̄miss^o trāspōsiti i scia figurā.

Datiss q̄rtus modus p̄stat

ex vlti affirmatiua maiore et particulari affirmatiua minore p̄clu/
dentib^o particularē affirmatiuā. Et datiss reducit̄ oñsue ad vari^o
p̄uersionē minoris simplr. s; p̄ impossibile ad ferio sumēdo op/
positū d̄cōrū p̄ maiori suādo minore. et inferēdo oppositū d̄
d̄cōrū maioris. Et p̄bat p̄ syllogismū expositōriū sicut p̄cedē/
tes. qz ad p̄missas syllogismi expositōrii seq̄t̄ p̄clo particularis. g^o
etiā ad p̄missas de vari^o seq̄t̄ p̄clo particularis.

Arguit Hic arguit in datiss. oīs hō currit. hō ē spēs. g^o
spēs currit. Dō. q̄ ibi male arguit in datiss. qz
termi nō tenet eodē mō. qz hō equocat. nā in maiore stat p̄ sup/
positis suis. s; in minore accipit p̄ natura cōi abstracta a suppositis

Arguit Hic arguit in datiss. et tñ nō seq̄t̄ p̄clo. oīs hō ē
nat^o. qdā hō ē nascēd^o. g^o qdā nascēdū ē natū.
Dō. q̄ male arguit. qz mediū tenet alr et alr. q̄re variat̄ āphatō
qz hō in maiore tenet p̄ p̄ntib^o et p̄teritis. et in minore tenet p̄ p̄/
sentib^o et futuris. ad q̄s ampliā p̄ futurū nascēd^o. et sic sūt ibi p̄/
tualiter quatuor termini

Arguit Hic arguit in datiss et tñ nō seq̄tur. oē p̄cūsum
ē alin^o. qdā p̄cūsum ē hō. g^o qdā hō ē alin^o. qz p̄
misse sūt possibiles casu posito. et tñ p̄clo falsa. Dō. q̄ l; abe p̄mis/
se sint possibiles. tñ sūt sibi icōp^oles. qz n̄ p̄nt abe sūt ita ē i f̄itate

Bocardo q̄ntus modus cō

Hic p̄nter d̄c̄m̄at de modis scie figure particularib^o negatis. oñ
dens p̄mo ex q̄b^o p̄stat bocardo. et h̄ bz facillr videri p̄ vocales i
eadē d̄cōe positas Et bocardo nō p̄t reduci ad aliquē modū p̄me
figure oñsue. qd̄ sic p̄t. qz nō p̄t reduci p̄ p̄uersionē nec p̄ trāspōz
p̄missaz. nō p̄ p̄uersionē maioris. qz maior ē particularis negatiua
q̄ nō p̄nt in t̄mis. l; p̄ntat p̄ p̄p̄em. l; illa p̄uio nō debuit h̄.
cū^o rō ē. qz termi debet in reductōe manere. s; in p̄uisione p̄ cōtra/
positōz termi finiti mutant in t̄minos infinitos. Etiā nō p̄ cōtra

Quartus

tionē minoris. qz illa ē vltis affirmatiua q̄ p̄nt i p̄ticulārē af-
firmatiua. ⁊ sic ambe p̄misse essent p̄ticulares qd ē d̄vna regulā
generalē. Etia nō p̄ trāspōz p̄missaz. qz sic minor fieret maior
et tūc minor ēēt negatiua. s̄z minore exīte negatiua in terciā si-
gura nihil seq̄tur. S̄z reducīt ad barbara p̄ possibile. sumēdo
oppositū d̄cōziū p̄ maiore ⁊ mior manebit in loco suo. ⁊ d̄cō-
ziū maioris sumit loco p̄clois. exēpla patēt p̄cticāti. Et vltra h̄ ex-
pbat p̄ syllogismū expositoriū. qz ad p̄missas syllogismi exposit-
toriū seq̄tur p̄clo p̄ticularis negatiua. ḡ etiā ad p̄missas syllogis-
mi de bocardo seq̄tur p̄ticularis negatiua. Exēplū si ista ē ha.
qdā hō nō ē asin⁹. tūc etiā ista. sortes nō est asin⁹. ⁊ si ista ē vera.
ois hō n̄ ē aial. tūc etiā ista ē vera. sortes n̄ est aial. s̄z ad illas p̄-
missas seq̄tur p̄clusio p̄ticularis negatiua. ḡ etiā ad p̄missas de bo-
cardo seq̄tur p̄ticularis negatiua

Arguit Nō seq̄tur in bocardo sortes nō ē minor sor. to
sor. ē minor sor. ḡ minor sorte nō ē mior sor.
Dd. q̄ mediū. s̄z sortes nō tenet eodē mō. qz i maiori tenet p̄ ip-
so sorte. ⁊ in minore tenet p̄ p̄tib⁹ integlib⁹ sortes

Arguit hic mediū tenet eodē mō. qdā hō n̄ ē asin⁹. cu
iuslibet hois ē asin⁹. ḡ qdā asin⁹ n̄ ē asin⁹. Dd.
q̄ male p̄cludit. nō mior ē de obliq̄ ḡ p̄clusio ē de obliq̄ sic ḡ. ali-
cū asini n̄ ē asin⁹. vbi tenēt nō ē possessio asini ab asinō qd ē ver⁹

Ferio son sextus mod⁹ p̄stat

ex maiori vlti negatiua. ⁊ minori p̄ticulari affirmatiua p̄cludēt
b⁹ p̄ticulārē negatiua. Et iste mod⁹ reducīt oñsine ad ferio p̄ p̄-
sionē minoris simplr S̄z reducīt ad darij p̄ possibile eoq̄ darij
p̄cludit oppositū maioris de ferison. Et etiā pbat p̄ syllogismū
expositoriū sicut p̄cedētes.

Arguit Nō seq̄t null⁹ hō ē p̄p̄riū qdā hō ē risibil⁹. gō
risibile nō ē p̄p̄riū. qz p̄clo ē falsa ⁊ p̄misse de
Dd. q̄ ibi mutat gen⁹ sup̄pōis ex p̄te risibil⁹ qd i minori suppo-
nit p̄sonalr ⁊ i p̄cloe simplr Et oib⁹ dicit p̄z q̄ ob̄nuat p̄p̄etati
b⁹ logicalib⁹ q̄ s̄z sup̄pō āpliatio restrictio. ⁊ etiā cautel circa p̄-
mā figurā enūatis isti modi nūq̄ patēt instāciā

Syllogismoz p̄cludētū

Tractatus

Postq̃. p. h. defiauit de sb⁹ figuris et mōis earū. h. p̃r pōit aliq̃ nō
bilia p̃t inuenies ad meli⁹ itelligēdū q̃ dca st̃. it̃ q̃ p^m nōbile ē
q̃ sylls pcludēs p̃icularē negatiuā dircē n̄ p̃t eā pcludē idircē nec
ē sylls pcludēs p̃icularē negatiuā idircē n̄ p̃t eā pcludē dircē.
ṽtī felap̃rō et ī fr̃isefomoz vbi pcludit̃ p̃icularis negatiua idircē
et nō p̃t pcludē eādē dircē. Et rō ē q̃ p̃icularis negatiua n̄ p̃t p̃ū
tī in īmis. al̃s em̃ argueret̃ a nō distributo ad distributū

Ar Sylls pcludēs p̃icularē negatiuā dircē p̃t pcludē eā i
dircē. ṽtī i celaret̃. g̃ n̄ notabile. Dd. q̃ sylls pcludēs p̃i
cularē negatiuā dircē p̃r p̃ se n̄ p̃t eādē cōcludē idircē. s̃z p̃icular
is negatiua ex cōn̄tī solū cōcludit̃ i celaret̃ dircē et idircē

Notādū Q̃ q̃ttuor st̃ genera pblematū. s̃. ṽle p̃i
culare affirmatiuū et negatiuū. et illa cōclu
dūt in p̃ma figura in p̃mis q̃ttuor modis. S̃z in alijs figuris
solū cōcludūt tria genera sicut in sc̃da cōcludit̃ ṽle p̃iculare et
negatiuū. Et in tertia cōcludit̃ affirmatiuū negatiuū et p̃iculare

Ar Si i p̃ma figura cōcludāt q̃ttuor genera pblematū tūc
oēs alijs mōi et figure ẽt sup̃flui. cōn̄a p̃bat. q̃z frustra fir
p̃ pla qd̃ p̃t fieri p̃ pauciora. Dd. q̃z oia genera pblematū cō
cludāt i p̃ma figura. tñ n̄ p̃^m oēs dispōs̃ p̃missaz et medijs. s̃z solū
ē ṽnā dispōs̃ medijs. et g̃ nec̃ario ponūt̃ alie figure cū mōis suis

Notandū Q̃ cōclusiōes st̃ in tali d̃rā. nā qdā st̃
difficiles ad syllogizādū. sicut i p̃ma fi
gura ē ṽlis affirmatiua. q̃z illa cōclusiō ē difficil̃ ad syllogizādū
q̃ tñ in ṽno mō et i ṽna figura syllogizat̃. s̃z ṽlis affirmatiua syl
logizat̃ tñ in ṽno mō et i ṽna figura. s̃. i p̃mo mō p̃me figure. g̃
ē difficill̃ē syllogizat̃ōis Et p̃ oppo^m ē facilis destruc̃ōis. q̃z val
de facil̃ē destruit̃. s̃. p̃ cōclusiōē p̃icularē Quedā at̃ st̃ cōclusiō
nes faciles ad syllogizādū. sicut ē p̃icularis negatiua. q̃z syllogi
zat̃ in p̃lib⁹ figuris et in p̃lib⁹ mōis Et qdā st̃ medio mō se h̃ntes
sicut p̃icularis affirmatiua. et ṽlis negatiua. s̃z tñ cōclusiō p̃icu
laris affirmatiua ē facilior. eo q̃ in plurib⁹ modis syllogizat̃ q̃
ṽniūsalis negatiua.

Notandū Q̃ nouēdecī st̃ modi oīm figuraz. q̃z
nouē st̃ p̃me figure. q̃ttuor sc̃de et sex ter
cie. Et pat̃et in h̃ijs s̃sib⁹ Barbara celaret̃ dar̃ij ferio baralip̃rō
Celātes dabit̃is sapelimo fr̃isefomoz. Celare camestres festino.

Quartus

baroco darapti. felapto disa misa datisi bocardo ferison Et iter
oēs illos modos solū q̄ttuor p̄mi p̄me figure s̄t p̄fecti. z q̄ oēs
aliq̄ ad illos reducūt. q̄z reductio oñsua facil̄ erit cōsiderat̄ q̄
tuor cōsonantib⁹ possit in capite illaz q̄ttuor dēonū barbara ce
larēt darij ferio. Et s̄t tria p̄ncipia reductiua. s. cōuersio trāspō
pmissaz. z reductio p̄impossibile. Sz mod⁹ reducēdi p̄t̄ in hys
metris. Simplrverti vult. s. p. vero p̄ acci. M. vult transponi
c. p̄ impossibile duci. Sūt z alia notabilia ex textu satis clara. iō
hic relinquunt̄

¶ Q̄z Aristot. ī priorib⁹.

Hic in fine tractat⁹ q̄rti autor n̄ postq̄z dēterminauit
de cōiugatōib⁹ z cōbinatōib⁹ vtilib⁹. breuit̄ agit de cōiugatōib⁹
inutilib⁹ assignādo rōes q̄b⁹ p̄bant̄ eē inutiles. z cū h̄ ondit in/
uētōz illoz t̄minoꝝ. vtz in textu. q̄ in hac p̄te ē satis facil̄

Notandū Cōiugatio vel cōbinatio terminoz
z p̄pōnū ad inferēdā p̄loem ē duplex.
vtz p̄mo p̄oz. q̄dā ē vtil̄ i q̄. s. cōclusio seq̄t̄ ex p̄missis formali.
p̄m regulas p̄us datas. ita q̄ nō p̄nt repiri termi in q̄b⁹ oī z in q̄
bus nulli. Alia ē inutil̄ in q̄ ex p̄missis infer̄ cōclusio cōtra re/
gulas p̄us datas generales z sp̄ales. ita q̄ lz possint dari termi
ex q̄bus cōclusio b̄n seq̄tur. grā materie t̄m. in ex altera p̄te p̄nt
dari termi in q̄bus nō seq̄tur. Ex q̄ p̄t̄. q̄ aliq̄ cōbinatio d̄z in
utilis. q̄z p̄ccat cōtra regulas generales oīm figuraz. v̄l cōtra re/
gulas sp̄ales aliq̄z. z q̄ oēs regule s̄t p̄bare. p̄ h̄ q̄d ē dare t̄mi/
nos in q̄bus oī z in q̄bus nulli

Querit̄ Quid ē dare t̄minos in q̄bus oī z in q̄b⁹ nul
li. D̄. q̄ dare t̄minos in q̄b⁹ oī ē dare tres t̄mi
nos ex q̄b⁹ s̄iūt due p̄misse s̄e f̄m aliqua cōbinatōz inutilē. cū q̄b⁹
stat v̄lis affirmatiua in p̄tate. Sz dare t̄minos in q̄b⁹ nulli. ē
dare tres t̄minos ex q̄b⁹ s̄iūt due p̄misse f̄m aliqua d̄spoem in
utilē. cū q̄bus stat v̄lis negatiua in p̄tate

Notandū Q̄ ad iueniēdū illos t̄minos in q̄b⁹ oī z
i q̄b⁹ nulli assign̄t̄ sa regule P̄ria q̄ acci
piēdi s̄t duo t̄mi d̄spati. vt due sp̄es cū suo gen̄v̄t h̄o a sin⁹ al.
scōa q̄ accipiēdi s̄t duo t̄mi q̄z al̄ de alto p̄t̄. sū cōtribiles sū n̄
cū epeo v̄tusq̄z vt h̄o al̄ lapis. scia ē q̄ accipiēdi s̄t duo t̄mi q̄z

Tractatus

alter de altero p̄dicat̄ siue p̄uertibiliter siue nō cōuertibiliter cum
supiori ad utrūq; vt hō risibile aīal. vel vt hō aīal substantia.

Querit̄ Quare talis cōbinatio in q̄ dant̄ termi i q̄i
bus oī z in q̄bus nulli est inutilis. Dōm q̄
ad hoc sūt due rōes. p̄ma est qz eadē causa eodē mō se h̄is nō est
causa p̄trarioz effectū. s; v̄lis affirmatiua z v̄lis negatiua cōtra-
riant̄. ergo nō p̄nt sequi ex eadē dispositōe p̄missaz. S; dī-
ceres. due p̄pōes sic illare nō cōtrariāt. qz nō sunt eiusdē subie-
cti z p̄dicati. ergo hoc incōueniēs nō seq̄t̄. Dōm q̄ duplex est cō-
trarietas p̄pōnū. vna est fm materiā z formaz s̄l. vt q̄i vna est
v̄lis affirmatiua. z alia v̄lis negatiua eiusdē subiecti z eiusdē p̄-
dicati. z talis nō est in illis p̄pōnibus ex inutilib⁹ cōbinatōib⁹.
Alia est p̄trarietas fm formā t̄m vbi scz suat̄ forma. qz vna est
vniūsal̄ affirmatiua. z alia v̄lis negatiua. sed nō ponit̄ materia. qz
nō sunt eiusdē subiecti z p̄dicati. Et de illa p̄trarietate loquit̄ rō
p̄cedēs z cōueniēt. qz sillogism⁹ hic cōsiderat⁹ est formalis t̄m n̄
p̄tract⁹ ad aliquā determinatā materiā q̄re etiā p̄trarietas fm for-
mā hīc h̄z locū z causat magnū incōueniēs in ista scia. q̄uis hoc
aliū min⁹ p̄babiliter impugnet̄. Scd̄ rō est qz si talis p̄binatio
esset bona sequerēt q̄ cōtradictorie vel cōtrarie eēnt simul vere. s; z
hoc est impossibile igit̄. Seq̄la p̄z duob⁹ p̄suppositis. p̄mū q̄
ex veris nō seq̄tur nisi verz. scd̄m q̄ formalis p̄ntia tenet in oib⁹
terminis cōsimilib⁹ cōsimili forma arguendi retēta. Istis sic p̄e-
suppositis querit̄ ab aduersario qui cōcedit cōbinatōez inutiles
esse bonā qualis z quāta cōclusio sequat̄ ad istā cōbinatōez quā
dicit̄ vtilē. z si dicat sequi cōclusiōez v̄lem affirmatiuā dabunt̄
termini in q̄b⁹ oī. Verbi grā aduersari⁹ meus d̄t q̄ ex puris p̄ti-
cularib⁹ seq̄tur formaliter p̄clusio vera scz p̄ticularis affirmatiua
tūc dādi sunt termi in q̄bus nulli. vt sic arguēdo. qd̄ dā aīal est
asīn⁹. qd̄ dā hō ē aīal cū istis p̄missis stat in v̄itate hec null⁹ hō ē
asīn⁹. ex eis dē extremis. z p̄ aduersariū ad d̄cās p̄missas seq̄tur
qd̄ dā hō ē asīn⁹. g⁹ ipse cōcedere h̄z duas p̄dictorias esse has qd̄
ē impossibile. Sīl̄r etiā si maior esset p̄ticularis in p̄ma figura. et
aduersari⁹ dicat seq̄ p̄clusionē v̄lem affirmatiuā. tūc dant̄ p̄ eū
termini in q̄bus nulli. vt hō aīal asīn⁹. ex q̄z cōbinatōe i n̄ferēt̄
ista v̄lis negatiua ha. null⁹ hō ē asīn⁹. z tū fm aduersariū ex eis
dem terminis seq̄ret̄ v̄lis affirmatiua in v̄itate. ista v̄tēz oīs hō est
asīn⁹. z sic due p̄trarie p̄pōes eēnt vere. z qz ad v̄ritatē v̄lis se-

Quartus

quæritur veritas particularis. id est dicitur ne subcontrarie essent sibi se. et per primum
propositione propositæ statet sibi in veritate quod est contra primum principium
ergo omnis illa combinatio est in inutilis. in qua dantur termini in quibus
omni et in quibus nulli.

Queritur Quot sunt præter syllogismos. Dicitur. quod sex de quibus
b' copiose determinat philosophus in secundo posteriorum. id est si su
pposita sunt solum enuntiant. cum non concernat textum principalem

Prima Est posse plura concludere. id est quod unus syllogismus potest
concludere plures conclusiones. ut syllogismus in barba
ra potest concludere plures conclusiones. scilicet primus vel affirmativus. secundo particula
re illi velis. et tertio convertere particularem. et sic concludit tres conclusiones.

Arguitur Idem in quantum idem species est naturæ facit idem. secundo de gene
ratione. idem syllogismus non potest concludere plures conclu
siones. Dicitur. quod idem propter et immediate naturam est facit idem. tamen ex contrariis et secundo
ratio potest facere plura. sicut in fili sol primo calefacit. et ex continuo indurat.
vel liquifacit. sic etiam est in proposito de syllogismo

Secunda Est. quod ex falsis syllogizatur verum iuxta illud. Ex
falso verum. ex hoc nil nisi verum. unde potest sic in bar
bara verum syllogizari ex falsis. omnis lapis est homo. ovis risibile est lapis
ergo ovis risibile est homo. ibi premissæ sunt falsæ conclusiones. Pro quibus nota. quod
potest dici dupliciter falsa. Uno modo in toto. et est per predicatum non convenit cum sub
jecto per aliquod suppositum. ut omnis lapis est albus. Vel cuius prædicationis est falsa. Alio modo in
parte cuius predicatum convenit subiecto per aliquod suppositum. scilicet non per omnes
ut ista. omnis homo est albus. est in parte falsa. quia in quibusdam verum est dicere. quod
sunt albi. et de quibusdam quod non sunt albi.

Arguitur Premissæ sunt causæ conclusionis. scilicet falsum non est causa
veri. ergo ex falsis non potest concludi verum. Minor probatur
quia falsum non est ens. scilicet non ens non est causa alicuius entis. Dicitur. quia fal
sum non est causa veri quod ad eum. tamen bene quod ad illatos est in certis terminis Etiam
si premissæ falsæ sunt non entia quod ad eum significati. sed tamen entia rationis
scilicet uno extremitatum cum medio. et ergo premissæ eorum principium illationis

Tercia Potestas est circulariter syllogizare Unum circulari
ter syllogizare est ex conclusione prioris syllogismi cum
convertere unum premissarum inferre aliam premissam non convertam. ut ovis
animal rationale est risibile. omnis homo est animal rationale. ergo om
nis homo est risibilis. sumat conclusio loco minoris. et convertens

Tractatus

minoris loco minoris. et inferatur maior h modo omnis homo est risibilis. omne animal rationale est homo. ergo omne animal rationale est risibile. Sed quoniam minor syllogizatur tunc cum conclusio per minorem cum conuerente maioris et inferatur minor. Et loquitur ista potestas de conuersione simpliciter. et ergo solum fit in terminis conuertibilibus in barbara quia alias vniuersalis affirmatiua non posset conuerteri.

Si nulla est demonstratio circularis primo posteriorum: ergo nullus est syllogismus circularis. Tenet prima a simili. Dominus quod aristotelis non reprobatur ibidem simpliciter demonstrationes circulares sed vult quod talis non generat scientiam sicut aliqui dixerunt. vnde contingit circulo demonstrare tripliciter. primo in diuersis generibus causarum. secundum in diuersis generibus cognitionum et tertio in diuersis generibus demonstrationum. Et ad hoc utilis est syllogismus circularis.

Quarta Est conuersiue syllogizare et est ex opposito conclusiois cum altera premissarum interimere aliam premissam per oppositum eius. ut omne animal est suba. omnis homo est animal. ergo omnis homo est suba. sumat contrariam conclusionem et fiat minor seruando maiorem et inferatur contrarium minoris in canestres et tunc est syllogismus conuersiuus.

Significat Syllogismus conuersiuus non est vnus syllogismus sed duo quia vnus fit in vna figura et alius in alia. ergo non debet poni vna premissa. Dominus negando consequentiam quia aggregatum ex duobus syllogismis bene potest esse vna potestas. Et denotatio fit ab ultimo syllogismo a quo perficitur conuersio quod sufficit quod sit vnus.

Quinta Potestas est per impossibile syllogizare. Et est quoniam sumitur oppositum contradictorium conclusionis / nis vere male negare per aduersarium cum aliquo manifesto vero ad inferendum conclusionem manifeste falsam ex cuius interemptione fit reditus ad conclusionem primi syllogismi per quod ostenditur quod fuit bene illata et male per aduersarium negata. ut exempli gratia. si quis negaret conclusionem istius syllogismi. omne animal rationale est risibile. omnis homo est animal rationale. ergo omnis homo est risibilis. deberet sumi oppositum contradictorium eius cum vna manifeste vera ut est minor et tunc concluditur oppositum contradictorium maioris quod est manifeste falsum. et ergo interimitur ex cuius interemptione fit reditus ad maiorem que est falsa. et per consequens conclusio primi syllogismi male fuit negata.

Quartus

Arguitur Omnis syllogismus regulatur per dici de omni vel per dici de nullo. sed sic non est de syllogismo per impossibile. igitur. Minor probatur. quia regulatur per illud per se. destructo ante destruitur et aliter. Dicitur quod ad totale precessum regulatur per illud per se. sed loquendo de primo precessu qui est syllogisticus regulatur per dici de omni vel dici de nullo. et in eo sunt tamen tres termini

Sexta Potestas est syllogizare ex oppositis. Et est ex primis his per se vel de contrarie oppositis inferre conclusionem in qua idem negatur de seipso. Unde nunquam fit syllogismus ex oppositis in prima figura. quia propositio opposita debet esse eiusdem subiecti. et eiusdem predicati. sed in prima figura id quod in propositione prima est subiectum in secunda est predicatum. igitur. Sed bene potest fieri syllogismus ex oppositis in secunda et tertia figuris. Unde quando sic arguitur. nulla disciplina est studiosa. omnis disciplina est studiosa. ergo nulla disciplina est disciplina est argumentum in celare. sed quando sic concluditur. ergo nullum studiosum est studiosum. tunc est in tertia figura in se lapson.

Arguitur In omni syllogismo sunt tres termini. ut prima probatur. tamen est. sed in syllogismo ex oppositis sunt tamen duo termini. ergo non est bonus syllogismus. Dicitur quod licet in syllogismo ex oppositis. sint tamen duo termini distincti secundum substantiam. sunt tamen tres distincti secundum formalem rationem terminorum. quia medium non intrat conclusionem. igitur. ergo ille terminus qui non ponitur in conclusione sit medium. sed ille qui ponitur in conclusione habet vim maioris extremitatis et minoris. Et hec de quarto tractatu per inueniuntur stilo sufficiant. et si aliquid sint premissa videantur in libro priorum qui hanc materiam ad longum continet.

Sequitur quintus tractatus

Tractatus

Ira initium quoniam ti tractat? De:

Hyl. q. est de locis dyalericis seu sillogismo dyalerico extractus ex libris thopicoz aristotilis. Querit primum quare iste tractatus quoniam sequitur quoniam tractatus. Dicitur quod ideo quod intractatus est ante contractum. et simplex est ante compositum. scilicet in quanto tractatu definitur

de sillogismo non tractato ad aliquam materiam specialem. et in isto quanto agitur de sillogismo tractato ad materiam specialem scilicet probabilis idem ducitur nienter quartus precedit quintum. Sed iste tractatus precedit sextum quod in ipso determinatur de sillogismo tractato ad materiam probabilem. et in seipso querit tractatu definitur de sillogismo contracto ad materiam apparentem probabilis. scilicet materia probabilis est ante materiam apparentem probabilis igitur

Querit Quare per. hic. non posuit unum tractatum corrumde de libro posteriorum. Dicitur quod idem quod per. hic. fuit in structor iuuenum. scilicet scientia libri posteriorum est iuuenibus nimis difficultas sic propter difficultatem illam non posuit tractatum sibi corrumdere. Etiam scientia libri posteriorum finem se tota est adeo fructuosa et fertilis quod convenienter abbreviari non potuit. ideo per. hic. ea pretermisit. scilicet si tractatum posuisset utique precederet istum tractatum quintum.

Querit Utz noticia tradita in hoc quanto tractatu sit scientia. Dicitur quod sic. probatur primo auctoritate philosophi quod ea nobis tradit in libro thopicoz per modum scientie. Ratione probatur quod illa noticia est scientia quod habet omnia requisita ad scientiam. scilicet noticia habet tractatus est habet igitur. Minor probatur quod ad scientiam sicut ad demonstrationem quod causat scientiam sufficienter et requiruntur subiectum passio et dignitas. sed noticia hic tradita habet omnia ista. nam subiectum eius est sillogismus dyalericus. et principium est sillogisatum ex probabilibus. sed passio est generatum opinionis probabiliter.

Et Noticia hic tradita est opinio. quod non scientia. probatur quod sunt habitus distincti. Alius patet quod sillogismus dyalericus est generatus opiniois quod noticia generata est opinio. Dicitur quod licet noticia habita de pelusioe sillogismi dyalerici sit opinio. non in noticia hita

de conclusioe p sillo^m demonstrati^m p que demonstrat passio hui⁹ scie
in esse sillo^o dyalectico vt infra patebit q h vocat scia dyalectica.

Ar Scia est necarioz. sz sillo^o dyalectic⁹ e ptinges. qz pcedit
ex pbabilib⁹ q pnt aliter se hze. g^o de ipo n est scia. Dd³
q tripliciter de aliq e scia. vno mo sic de illo qd vere scit. z sic scia
est necessarioz vt vult Aresto. pmo posterior. Secdo mo sicut de
illo de q aliqd scitur vt est subiectu conclusiois demonstratiois. Ter
cio mo vt de illo qd de altero scit vt est pdicatu eiusde sicut e ppa
passio. z illud qd scit istis duob⁹ vltimis modis n oz ee necariu

Arguit Scia e necarioz. sz sillo^o dyalectic⁹ e pbabiliu
tm q sit cotingencia. g^o de sillogismo dyalectico n
est scia. Ddm q licet pbabilia sint cotingencia simplr n tm sut
cotingentia sillogismo dyalectico quia ei sunt necessaria.

Arguit Dyalectic⁹ no est sciens. ergo dyalectica no e scia
coseqntia pbat p locu a coniugat. Aliis pbat qz
dyalectic⁹ e opinas eo q sillogism⁹ dyalectic⁹ generat opinionem

Ddm q licet dyalectic⁹ in ordie ad cöclusionem sillogismi dya
lectici sit opinas et no sciens tm in ordie ad cöclusionem sillogismi
demonstratiui e sciens z no opinas. Vel ddm q male arguit p illu
locu qz arguit in pdicatioib⁹ p accns in qb⁹ no tenet. qz illa e co
tinges z p accns dyalecticus e opinas si dyalectic⁹ capiatu ma
terialiter p hote hntes sciaz dyalectica. sicut ista album est dulce.

Arguit Bñ seqtur dyalectic⁹ est sciens g^o dyalectica est
scia. p locu a coniugat. z tm arguitur i pdicatioe
p accns. Dd³ q dyalectic⁹ capis duplr. vno^o formali pnt hcat
habitu intellectuale de pma spe qlitatis. z tñc dyalectic⁹ e cöcre
tm a dyalectica q mo bñ arguit p locu a coniugat. qz tñc illa est p
se scz supioris de inferiori dyalectic⁹ e sciens. Alio^o capis materialit
p illo qd denoiat d³ dyalecticu z tñc e pdicatio accntis de sbco

Querit Quid sit subiectu hui⁹ tractat. Ddm q sil
logism⁹ dyalectic⁹ pbat p cöditöes subiecti at
tributöis q sibi respcu scie cöueniunt. qz pncipalr cösideratur i h
tractatu z oia in ipo cösiderata hnt ordinem z reductioez ad illu.
Secdo pbat. qz illud est subiectu in aliq scia cui pprie passioes
demonstrat inesse p ppa pncipia. sz sic est de sillogismo dyalectico
ergo esubiectu. Mior pbat p tale demonstratioez o^o sillogisati
ex pbabilib⁹ est generatiu opinionis pbabiliter ex pmissis pro

Tractatus

babilib⁹. s3 fill's dyalectic⁹ est h'mōi. g^o est gñatlu⁹ opionis Et
addit ibi pbabilis ad excludēdū sillogismū dyalecticiū q̄ est ge-
neratiū opionis sophisticē tñ. Dein dī ex pmissis pbabilib⁹
ad excludēdū inductōez et exēplū q̄b⁹ nō cōueit adeq̄te illa passio

Arguit⁹ Loc⁹ dyalectic⁹ ē h' sbiectū. g^o n̄ sillogism⁹ dya-
lectic⁹. An̄s pbat qz oēs p̄dictōes sbiecti at̄bu-
tōis cōueiunt sibi. Et in isto toto passu dēminat de loco dyalecti-
co qz autor ipm diffinit et diuidit qd nō fecit de syllogis⁹ dyalecti-
co. Dōz pmo q si iste tractat⁹ sit extract⁹ ex topica boetij tūc lo-
cus dyalecticus ē h' sbiectū sicut ibi. s3 si iste tractat⁹ sit extract⁹
ex topica. Aresto. tūc syllogism⁹ dyalectic⁹ est sbiectū. qz syllo-
gism⁹ dyalectic⁹ ē sbiectū scie libri topicor⁹ Aresto. Scōo dī q h'
dēminat de loc⁹ dyalectice min⁹ pncipalit ne pcedēt ex ignotis qz
syllogism⁹ dyalecticus fundat in loco dyalectico et ē tāqz pncipi-
um formale ei⁹. Ad pfirmatōem dōm q. Pe. hyl. nō diffinit h'
sillogismū dyalecticiū. sed h' dimisit cā breuitatē. ex q̄ ei diffini-
uit sillogismū in quarto tractatu et addidit illā p̄dictā p̄cessio q̄
sic opposita ē diffinitō sillogismi dyalectici. et g^o eā h' nō resumit
Pro q̄ notādū q topica Aresto. et topica Boetij sic differūt qz
in topica Aresto. tractat de loco dyalectico q̄rū ad vsum et appli-
catōem. s3 in topica boetij tractat de loco dyalectico q̄rū ad suaz
subaz et qd dicitur eo q diffinit et diuidit ibi. et ideo loc⁹ dyalecti-
cus ē sbiectū topice boetij qz ibi pncipalit dēminat de loco dialec-
tico. Sed in topica Aresto. dēminat de loco dyalectico min⁹ p̄n-
cipaliter et de syllogismo dyalectico principaliter.

Argumētō dyalectica ē sb cū h' tractat⁹. g^o n̄ fill's dya-
lectic⁹. an̄s pbat qz ē qd cōissimū i hac scia p̄sidēatū pmo
notū rē. Dōm q argumētō ē bñ h' qd cōissimū p p̄dicatōez
qz p̄dicat de sillo dyalectico s3 n̄ p p̄sidēatōez qz n̄ ē pncipaliss⁹
in ista scia p̄sidēatū ymmo solū min⁹ pncipalit h' p̄sidēat p q̄to
ex noticia ei⁹ deueire possum⁹ in noticia filli dyalectici Et qn dī
passio h' sbiecti pueit argumētōi dyalectice. Dōz q n̄ pueit sibi
adeq̄te et p̄plere. Et q̄s pueit gñatū opionis pbabilis ex p̄-
missis pbabilib⁹ inductōi et exēplo tñ hoc ē solū minus p̄nci-
paliter et ex cōsequenti inq̄stum reducūt ad syllogismum.

Sbetū n̄ debz trāscēdere metas. s3 sillogism⁹ dyalectic⁹
trāscēdit metas isti scie. ergo nō est h' sbiectum. Ad inoz
pbat⁹ quia de syllogismo dyalectico etiā dēterminatur in libro

topicoꝝ Aristoteli. Dñm q nullū ſubiectū deſet transcendere metas ſciētie q̄uis interdum trāſcendit metas libri q non reſ / ritur ad ſubiectum. et ſic eſt de ſyllogiſmo dyalectico quia eſt vna ſcientia libri topicoꝝ et iſtius tractatus.

Arguit In omni ſcia deſiniat de ſyllogiſmo dyalectico. q̄ trāſcēdit metas ſcie. Alijs pbat quia in oī ſci entia diſputamus p p̄abilia. Dñm q bñ in oī ſcia vrimur ſyllogiſmo dyalectico. ſed nō doceſ in oī ſcientia cōſtitutō ei⁹ qz hoc ſolū fit in iſto tractatu et in ſcia libri topicoꝝ.

ſi Subiectū cuiuſlibz ſciētie eſt anima. ergo ei⁹ erit h ſbie / ctū Dñm q licz anima ſit bñ ſubiectū cuiuſlibz ſciētie inheſionis. qz ſcia eſt i anima ſicut color in corpore nō tamē eſt ſubiectum attributōis de quo hic eſt ad propoſitum.

ſtio multiplici⁹ dicit.

Iſte ē tractatus q̄ntus in q̄ poſt deſiniatōez ſyllogiſ mi ſimplr dicti et inſtracti p. hyl. intendit deſmina re de ſyllogiſmo p̄tracto ad materiā p̄abile ſicut ē ſyllogiſmus dyalecticus rō ordiſ dicta ē. et qz euidentia ſyllogiſmi dyalectici cōfirmat lociſ dyalecticiſ q̄ diſtinguūt et variāt ſm habitudiez mediij dyalectici de q̄ argumētū dñ in cui⁹ diſfinitōe poſit rō. ne g⁹ ex ignot⁹ pcedat p̄rio ponit acceptōez rōiſ. Et dñ q rō dicit ſex mōiſ. vñ. Diſfinit. virtus. oſtendit forma. vel eſſe. Eſt me / diū ratio p qd cōcludit ergo. Primo mō rō ē idē q diſfinitio qz diſfinitio eſt indicatia obiecti rōiſ ſiue intellect⁹ qd eſt qd / ditas rei materialiſ et p diſfinitōem explicat. et ſic capif ratio in diſfinitōe equocoꝝ vbi dñ q rō ſube ſm illd nom eſt diuerſa

Arguit Quicqd hz rōem h ē rōnale. ſz aſin⁹ hz rōez. qz aſin⁹ ē aīal rudibile. g⁹ aſin⁹ ē rōnaliſ Dñz ad maiorē q eſt diſtinguenda. qz vel rō capif ſecūdo mō p ſtute in / tellectiua. et ſic ē vera. aut capif p̄mo mō p diſfinitōez tñc ē falſa ſed in minore capif p diſfinitōez tñc. et ſic mediū equiuocat.

Secūdo mō rō eſt quedā virtus ſeu potētia anime que eſt intellec / tus. et hoc mō capif rō qñ dicit p̄p̄o ratio ſēp reſp̄atur ad optia. Et iſta eſt potiffima acceptō ratioiſ inter oēs aliaſ.

Arguit Idē nō ſcit cōueire et diſferre reſp̄u ei⁹ ſcē ſz p intellem hō p̄ueit cū āgel⁹ et diſfert ab eiſ p rō /

Tractatus.

nem. ergo non sunt idē. Dd̄z q̄ idē fm̄ rem ⁊ rōez simul nō facit
differre ⁊ puenire resp̄ctū eiusdē. tñ idē fm̄ rem ⁊ dñs fm̄ rōez ⁊
sic est in pposito. qz dñ intellect⁹ in q̄tū simplr apphēdit rē. s̄z dñ
ratio in q̄tū discurret a min⁹ noto ad magis notū. Et sic intelle
ctus repitur in angelis put ē pfect⁹. ⁊ innēit in hoīe put est im
pfect⁹. quare pprie loq̄ndo hō cōuenit cū angelis in intelligēdo
s̄ tñ differt ab eis in mō intelligēdi. Tercio mō rō est orō oī
dens aliqd d̄ aliq̄ quasi dicēs cām alicui⁹. vt qñ dñ iste h̄z bonā
rōem soluēdi argumēta. vel iste pbauit sua argumēta multis rōi
bus. Quarto? rō est forma ptis alicui⁹ materie vt in cultello
ferreo ferz ē materia ⁊ dispositio ē rō. i. forma qz p formā rō co
gnoscit materiā. cognoscit cū matia p analogiā ad formā pmo
phicoz. Quinto? ratio est idē q̄ eētia cōis p̄dicabil' de plu
ribus. vt eētia gñis vel sp̄ci dñ rō. ⁊ sic dicim⁹ qñqz sūt rōes p
dicabiles de plurib⁹. Et dñr iste mod⁹ a q̄rto. qz rō q̄rto est for
ma ptis. s̄z h̄ q̄nto mō est forma totius. Et differt a pmo mō qz
rō pmo mō dicit illā eētiā siue formā toti⁹ explicite quā formā
dicit rō q̄nto mō implicite. Etā pmo mō sumit rō p diffinitōe
explicite ipm̄ obiectū. s̄z hic accipitur p ipso obiecto.

Arguit forma ptis ⁊ forma toti⁹ nō distinguuntur. ergo
iste q̄ntus mod⁹ nō differt a quarto. Añs pbat
qz alias essent plures forme substantiales i eodē cōposito. Di
cendū q̄ forma ptis ⁊ forma totius distinguuntur realiter fm̄ san
ctū Thomā. quia quēcūqz sic se habēt q̄ vnū aliqd includit qd
alterz nō includit illa distinguuntur realiter. s̄z sic est d̄ forma to
tius ⁊ forma ptis. qz forma totius includit materiā quā forma
ptis excludit. ergo distinguuntur realiter. vt pars hominis sc̄z aīa
differt realiter a toto hoīe cōposito ex corpe ⁊ aīa. Et nō est incō
ueniens q̄ in eodē cōposito sint plures forme subales quaz vna
est total' ⁊ alia partial'. qz ille sūt subordiate. S̄z negam⁹ s̄z mē
tem bñ thōe cē ples formas totales ⁊ disparatas i eodē pposito.

Sexto mō rō est idē q̄ mediū inferēs cōclusionēz. ⁊ ppter illaz
acceptōez ponunt alie. qz p. hīl. diffinitur erat argumētū i cui⁹
diffinitōe ponitur ratio hoc vltimo modo sumpta.

Querit Que est sufficiētia illaz acceptiōnū. Dd̄z q̄
ista qz rō dñ a rōcinādo. l̄ ḡ sumit p rōcinatiōe
vel p ei⁹ pncipio. si p̄mū sic ē terci⁹ mod⁹. si sc̄d̄z s̄ ē duplr. qz vñ
est pnci⁹ efficiēs pncipale. ⁊ sic ē sc̄d̄s mod⁹. Aut istrumētale et
p iij

hoc ē duplr. qz vel sumit formalr inq̄tū ē p̄ncipiū discurs⁹ ⁊ sic
est sc̄r⁹ mod⁹. Aut materialr ⁊ hoc duplr. qz vel est p̄ncipiū
cōplexū ⁊ sic ē p̄m⁹ mod⁹. Aut incōplexū ⁊ hoc duplr. qz vel hz
rōem ptis ⁊ sic est quart⁹. aut hz rōem totius ⁊ sic est quintus

Argumentū est ratio rei du.

Postqz p. bī. pos. aut equocatōz hui⁹ nois rō. h. p̄nter diffinit ar
gumētū in cui⁹ diffinitōe ponit rō dicēs. Argumentū ē rō rei du
bie faciēs fidē. i. mediū p̄bās p̄clusiōez. Exponit rō loco gener
nā rō d̄r d̄ medio sillogismi simplr d̄ medio sillogismi remōstra
tiui ⁊ dyalectici. s. argumentū nō d̄r d̄ medio sillogismi simplr.
qz illud mediū n̄ ē p̄batū p̄clusiōis s. solū illatū deinde. ponit
rei dubie faciēs fidē. ad d̄rāz mediū sillogismi simplr q̄ nō est p̄
batū vel remōstratiuus sed solū sue cōclusiōis illatiuus

Arguit Argumentū ⁊ rō idē sūt. q̄ argumentū n̄ d̄r diffi
niri p̄ rōez. D̄r q̄ sūt idē fm̄ rē s. differūt fm̄
rōez sup̄ioris ⁊ inferioris. Pro q̄ notādū q̄ ista tria mediū rō ⁊
argumentū sic differūt. nā mediū d̄r inq̄tū hz duo extrema ⁊ vt ē
vnitiuū extrēoz fm̄ aliquē modū. Et tale mediū d̄r rō inq̄tū ē
instrumētū intellect⁹ ad inferēdū aliqz p̄clusiōez. Et idē d̄r argu
mētū inq̄tū hz vim p̄batuā p̄clusiōis quā addit vltra p̄tū il
latiuā p̄clusiōis ⁊ rō d̄r argumentū q̄i arguēs mētē. qz p̄ illā p̄tu
tē aliq̄līe cogit mētē ad assentiēdū p̄cloni. cū ei intellect⁹ apphē
dit pueniētā extrēoz cū medio eēncēriā cogit simplr assentire
p̄cloni et cū cognoscit illā esse contingētē tūc assentit p̄babiliter

Arguit Argumentū fit de re certa. q̄ male d̄r q̄ sit rō rei
dubie. Añs p̄bat qz de p̄clonib⁹ certissimis fit
argumentū vt hō ē al. d̄r ē c̄n⁹. D̄r q̄ argumentū n̄ fit de re cer
ta vt certa ē s. vt accipit p̄ modū dubitatōis. S. dicēs fides ē
p̄tus theologia. ⁊ illis p̄r n̄ fit i argumentō. q̄ argumentū n̄ facit
fidē. D̄r q̄ fides capit duplr. vno p̄ credulitate intellect⁹ l'as
sensu circa aliq̄d credibile. ⁊ sic fides ē p̄tus theologia. Alio ca
pit fides p̄ assensu p̄clonis p̄t aliqz rōez p̄babilē. ⁊ sic fides est
credulitas fm̄ quā intellect⁹ credit p̄clusiōē esse verā p̄ aliquod
argumentū. et sic caput fides hic in diffinitōe argumenti.

Ar Hoc est bonū argumentū. oē aīal rōnale ē risibile. oīs hō ē
aīal rōnale. q̄ oīs hō ē risibilis. ⁊ tū diffinitō n̄ p̄cūt sibi

Tractatus

Secda pars probat. qz pmissio n̄ solū pbāt p̄cloez s̄ ipam dēmrānt.
Dōz q̄ argumētū ē mltiplex. s̄ hic diffinit argumētū dyalecticū z
nō i cōi. vñ hic ē bñ argumētū dēmrānt s̄ n̄ dyale^m d̄ q̄ h̄ sit p̄mo

Est enī cōclusio argumēto.

Hic p̄nt diffinit p̄cloez z h̄ iō ne pcedēt ex īgtis qz p̄nt in glo sa
siue expōne diffinitōis argumēti. et h̄z p̄clo p̄firmari p argumētū
q̄re eā diffinitōis d̄t. Cōclo ē argumēto l argumētū approbata ppō.

Ar Diffi^o p̄clonis nō puenit oī cōfeto sub diffinito q̄ nō ē bo
na. Alīs probat. qz in isto sillogismo oīs lapis ē al oīs hō ē
lapis. ergo oīs hō est al est p̄clusio et tñ ipa n̄ ē pbata argumēto
qz p̄misse falsē nō pbāt cōclonē verā s̄ solū inferūt. Dōm q̄
ibi nō ē argumētū dyalecticū. nec ē ibi p̄clo argumēto pbata qz
falsū bñ ifert vez s̄ n̄ pbat ipz. s̄ d̄ rōe argumēti ē pbat p̄cloez

Querit Quō d̄nt ista q̄tuor q̄stio p̄clusio ppō et enū
ciatio Dōz q̄ illa q̄tuor s̄t idē f̄m rēs s̄ d̄nt
f̄m rōez. Nā ppō d̄r cōclo inq̄tū ē illata et pbata argumēto. s̄
d̄r questio inq̄tū ē dubitabil sumpta cū signo interrogatio. Et d̄r
ppō inq̄tū p̄t p̄m p̄ alio ad īfēdū cōclūsiōez. S̄z d̄r enūcia
tio inq̄tū enūciat mētis cōceptū vez vel falsū significā.

Arguit Questio nō ē ppō. q̄ nō est dubitabil. ppō. cō
scēntia tenet p locū a toto imō ad suā p̄re nega
tie. Alīs probat qz ppō significat vez vel falsū. s̄ q̄stio n̄ ē h̄mōi

Dōz q̄ q̄stionē eē ppōez p̄t intelligi duplr. vno^o formalr s̄
mō q̄stionis. et sic ē falsū. Alio^o materialr. vt id q̄d ē q̄stio sit ppō
deposito signo interrogatio et sic ē vez. Tūc diffinit mediū ea
dē de cā q̄ p̄us diffiniuit cōclūsiōez s̄z ne pcedēt ex ignot eo q̄
mediū ingredit diffinitōez argumēti. Dicēs mediū ē q̄ h̄z duo
extrema et p h̄ differt a rōne et argumento. vt dictum est

Ar Mediū et argumētū s̄t idē. q̄ vñ n̄ d̄z diffiniri p reliq̄^m
cōscēntia pbat. qz idē n̄ p̄t diffiniri p seipm Dōz q̄ me
diū et argumētū sunt bñ idē realit. s̄ d̄nt rōne. nā d̄r mediū eo
q̄ h̄z duo extrēa. s̄z d̄r argumētū inq̄tū h̄z p̄tutē pbādi cōcloem

Argumentatio est argumē.

Postq̄ p. h̄. tēminauit d̄ p̄ncipijs argumētatiōis hic p̄nt dēmrāre

de tota argumentatōe. pmo ipaz diffiniēs scdo diuidēs eā. Dicēl
primo argumentatio ē argumēti p orōez explicatō. i. orō explicās
argumētū vel mediū pbatūū. Pro q notādū q hic diffiniē
argumentatio dyalectica q ē orō pplea ex ante z pntē cui mediū
infert z pbat cōclūsiōez z nō diffiniē argumentatō gñaliter capta
vr est vna orō pplea ex ante z pntē z medio illatio cōclūsiōis.

Sz dicēs. nullū abstractū ē explicatio sui pcreti. sz argumen
tatio est abstractū ipi argumēti. ergo argumentatio nō ē explica
tio argumēti. Maior ptez qz albedo nō ē explicatio albi. sz minor
pbat. qz pueniūt in pncipio z differūt i fine. Dōz qzuis argu
mētatio sit abstractū argumēti fm vocē eo q cōuenit cū argumē
to in pncipio z differt i fine ab eo nō tñ ē abstractū ei fm signi
ficatōez eo q aliud significat argumentatio z aliud argumentum.
Nā argumentatio dī totalis orō pposita ex pmissis z cōclūsiōe.
sed argumētū si significat mediū qd clare ptez in textu.

Sr Argumentatio est arguēs mentē. sz totalis orō ex pmissis
pposita z cōclūsiōe nō arguit mētē. sz pmissē tñ. ergo argu
mentatio nō dī cōposita ex pmissis z cōclūsiōe simul. sz ex pre
missis tñ. Dōm qz tota orō nō arguit mentem fm se totā. sed
solām fm principaliorē partē qd sufficit.

Argumentationis quattuor

Post p p. hī diffiniūt argumentatōez hic pnter diuidit ipam.
Dicēs q quattuor sūt spēs argumentatōis. i. sillogism⁹ inductio
enthimema z exemplū. Et ista est diuisio analogi in sua analo
gata. quia prius dī de sillogismo scdo de inductione. tercio de en
thimemate z vltimo de exemplo. Qñ sufficiētia istaz spēz sic po
test sumi nā in omni argumentatione pceditur ab ante ad pns.
vel ergo pceditur a toto vl a pte. Si a toto hoc est duplr. qz vl
pceditur a toto vbi aīis est due pmissē. z sic ē sillogism⁹. aut vbi
aīis ē vna pmissa. z sic est enthimema. Si pcedatur a pte hī est
duplr vel a pte ad totū. z sic est inductio. vel a pte ad pte hoc est
ab vno singlarī ad aliud z sic est exemplū. Sz aresto. in pmo rtho
picozū solum ponit duas species cōprehendens sub sillogismo
enthimema z sub inductione exemplū. Etiam arestotiles ibi
dēm ponit illas que sūt semp species argumentationis dyalecti
cē. hic vero ponūtur species eius in cōmuni. z ille que quandoqz
sūt species argumentationis rethorice.

Tractatus

Arguit Spēs distincta ā aliā nō p̄t p̄tineri seu p̄phē
di s̄b aliā. s̄z enthimeā distiguit ā syllm̄. 7 exē^m
p̄tra inductōz. igr̄. Dd. q̄ vna spēs cēntialr̄ nō p̄phēdit s̄b aliā.
tñ accēntialr̄. p̄pt̄ aliquā p̄ueniētā accēntialē quā h̄nt ad inuicē sic
enthimeā 7 sylls p̄ueniūt. q̄z ābo s̄s̄ylli. vn̄ p̄fcūs ali' ip̄fect^o
s̄z inductō 7 exēplū p̄ueniūt. q̄z p̄cedūt a singularib^o

Arguit Una spēs distincta nō d̄z reduci ad aliā. s̄z tres
vltie spēs reducūt ad p̄mā. s̄. ad syllm̄. g^o nō s̄s̄
distincte a syllō. Dd. q̄ spēs ab inuicē distincte nō d̄nt ad inuicē
reduci formalr̄. s̄z bñ matialr̄ 7 p̄tialr̄. q̄z tres vltie spēs s̄s̄ ip̄se
cte. 7 g^o p̄nt reduci ad syllm̄ matialit̄ q̄ ē p̄fcūs

Arguit Ille spēs nō eq̄lit arguūt mētē. s̄z p̄ modū po
sterioritatē 7 p̄oritatē. g^o nō debet dici spēs argu
mētatois. 7 3 p̄na. q̄z spēs d̄nt eē coeque s̄b suo genē. Dd. q̄ q̄z
uis argumētato nō sit vez gen^o. h̄z se tñ p̄ modū ḡ. eo q̄ h̄z mo
dū supioris. neq̄ sunt ista q̄ttuor inferiora vere spēs. sed solū q̄
dam modi speciales

Arguit Nulla scda intētio ē gen^o vel spēs. s̄z argumēta
tio ē scda intētio. g^o nō ē gen^o. Etia syllogism^o.
inductō enthimeā 7 exēplū s̄s̄ scde intētōs. g^o nō s̄s̄ spēs argu
mētatois. Dd. q̄uis argumētato nō ē vez gen^o. h̄z tñ modū ḡ
q̄z om̄e magis coe d̄z habere modū ḡ respectu illi^o. quod ē mi
nus coe. Et etiā q̄uis inductio 7 enthimeā nō s̄nt h̄e spēs. tñ se
h̄nt p̄ modū speciez. Uel ddm̄. q̄ ibi nō capiūt p̄ scdis intētio
nib^o. s̄z p̄ p̄mis cū logica sit p̄ncipalr̄ p̄sideratiua p̄maz inten
tionū. Et determinādo de illis spēs^o p̄mo determinat de syllogis
mo. q̄z syllogism^o ē p̄ncipalior spēs argumētatois. eo q̄ oēs alie
spēs reducūt ad syllogismū. S̄z nō diffinit ip̄m. q̄z frustra sit
p̄ plura qd̄ p̄t fieri p̄ pauciora. s̄z syllogism^o dyalectic^o est diffi
nit^o in q̄rto tractatu per hoc q̄ additur in illa p̄ticula p̄cessis. g^o
etius diffinitō h̄ omittit

Inductō ē progressio a fin

Dic p̄nt determinat de scda spē argumētatois. s̄. de inductōe. 7 p̄ce
dit inductio enthimeā. q̄z inductō p̄cedit a singularib^o q̄ s̄s̄ no
bis fm̄ sensū notiora. 7 enthimeā p̄cedit ex v̄lib^o q̄ s̄s̄ nota f^m
intellectū. 7 p̄mo diffinit inductōz. di. Inductō ē p̄gressio a fin

Quintus

gularib⁹ sufficiēt enūatis ad suū vlē. Et pgressio ponit loco gl.
Dem d^r a singularib⁹ ad d^ram enthymēatis et syllogismi. Et po
nit ad vlē ad d^ram exēpli qd⁹ pcedit ab vno singulari ad aliud
Arguit Progressio solū puenit aialib⁹. s^z iductio nō ē
al. g^o inductio nō ē pgressio. D^d. q^o pgressio ca
pit dupl^r. Uno^o ppe p p^rmaria et impōe. et sic solū puenit aiali
b⁹. Alio^o capit silitudinarie ad silitudinē quā h^z cō pgressione p
pe d^rca. et sic accipit h^z. q^z sicut pes pponit p^rdu in pgressiōe aial.
sic etiā in iductōe pcedit a singularib⁹ ad vlē

Notandū Q^u tria requirūt ad h^z q^o bñ arguat p idu
ctōz. p^rmo vt arguat a singularib⁹ suffi
ciēter enūatis. s^b ppa forma vel s^b vna p^ricula oia singlaria cō
tinēre. s. et sic de singul^r. Scdō vt arguat ad suū vlē. et nō ad aliū
q^re nō seq^rur. sortes currit plato currit. et c^{ys}. g^o ois equ⁹ currit
Tercio q^r arguat ad suū vlē imediatū. iō nō seq^rur sortes currit
plato currit. et sic de singul^r. g^o oē aial currit. Et d^r argui ad vlē i.
p^rdicando et nō ad vlē v^ritate toti⁹ intēg^ris. qd⁹ iō d^r vlē. q^z cō
tinet in se multas ptes intēg^res. Et ergo nō seq^rur p inductōez
manus sortis est alba. pes sortis est albus. et c^{ys}. ergo tor⁹ sor
tes est albus

Arguit Hec est bona iductio s^m p^rm. equ⁹ ē lōgen⁹
mul⁹ lōgen⁹ et sic de alijs aialib⁹ colerā nō hñti
b⁹. g^o oē aial colerā nō hñs ē lōgeuū. et tñ ibi nō arguit a singulari
b⁹. D^d. q^o duplex ē singulare. s. singulare simpl^r et in respectu. sin
gulare simpl^r ē idē qd⁹ idividuū d^rminatū vt s^r sortes plato.
et c^{ys}. s^z singulare in respectu ē id qd⁹ ē min⁹ vlē. Un⁹ q^ruis h^z nō
est pgressio a singularib⁹ simpl^r. ē tñ pgressio a singularib⁹ in re
spectu eo q^o habet modū singularis

Arguit Singularia nō pnt sufficiēter enūari. eo q^o sunt
infinita. g^o diffinitio p^rsupponit falsū. D^d. q^o q^r
uis singularia nō pnt sufficiēter enūari s^b ppa forma. tñ bñ p cir
culocōem isti⁹ p^ricule. et sic de alijs. Et p^rigit aliqñ q^o s^b aliq⁹
vlt^r s^r pauca singularia. vl^r vñū singulare tñ vt sol. et tñc nō o^r
q^r addat illa p^ricula. et sic de alijs. s^z d^r addi illa clausula. et nō s^r
p^res tales vel plura talia: vt iste sol lucet. et nō s^r p^res tales. g^o

Arguit In inductōe dyalectica q^o ē p / (ois sol luce
batiua. añs d^rz eē not⁹ pnte. s^z singularia nō s^r

Tractatus

notiora vlt. q̄ nō pnt iserre z pbare p̄clōnē vltm. Dd q̄ l3 singu-
gularia nō sint notiora vlt simpli z fm naturā. s̄ tñ notiora q̄
ad nos. Sz dicēs singularia s̄ i finita q̄ ad nos. q̄ nō pnt esse
notiora q̄ ad nos. p̄na t3 q2 i finita n̄ ē p̄scibile. Dd. l3 oia sin-
gularia collectie sint nob ignora. tñ aliq̄ s̄ nob nō. q̄b° enūatis
p̄phēdūt alia s̄ illa p̄cula z sic de alijs. z sic bōa inductō

Ar Qñ d2 z sic de alijs ē p̄itō p̄ncipij. q2 illa p̄cula ē ita i
certa z ignora. sicut qd p ipsa p̄bat. Dd. q̄ nō ē icōueniēs
in iductōe aliqñ ēē p̄itōz p̄ncipij s̄ naturā rei. nō tñ d3 ēē p̄ti-
tio p̄ncipij q̄ ad rñdēre. s3 sufficit q̄ aīa sit sibi notu° p̄nte

Ar Singularia nō intelligūt a nob. s3 solū vlt. qd ē obiectū
intellcūs. g° nulla singularia s̄ nob nota. Dd. q̄uis sin-
gularia nō intelligūt a nob dicē. tñ bñ reflexe p̄ h q̄ intellcūs rei
reflexit ad sensum q̄ singularia p̄gnosunt

Querit Quō d3 inductio reduci ad syllogismū. Rñ/
det q̄ isto. q2 p̄dicatū in p̄clutione inductōis
d3 poni loco maioris extremitat. z s̄bēm in p̄clutione eiusdē d3
poni loco minoris extremitat. z singularia dñt poni loco medij. vt
h iductō sortes currit plō currit. z cys. q̄ ois hō currit. sic reduci-
tur ad syllogismū. oē qd ē soz. vel plō. z cys. currit. ois hō ē soz. l plō.
z cys. g° ois hō currit. Et dñt singularia capi distinctiue z nō co-
pulative. cu° p̄marō ē. q2 nō pnt copulatie iustificari de suo vlt. s3
bñ distinctiue. vñ ista ē falsa ois hō ē soz. z plō. z cys. q2 ei° desce-
dentes s̄ false. nā nō seq̄t. ois hō ē soz. z plato. g° iste hō ē soz. z
plato. Scda rō. q2 si p̄ingerēt p̄ p̄iuctōz copulatiuā tñc apte cō-
mitteret solocismū in maiori p̄pōe. q2 copulatū ex t̄mis singu-
larib° eq̄ pollet t̄mino singulari. s3 tali nō p̄t addi signū vlt. z sic
nō posset dici. oē qd ē sortes z plato

Arguit In oī syllo^m s̄ tñ tres termi. s3 in iductōe s̄
ples q̄ tres. g° nō reducit ad syllogismū. Dd3.
q̄ l3 sint p̄les q̄ tres. tñ illi capiūt p̄ modū trīn. nā oia singula-
ria capiunt p̄ vno t̄mino. s. medio

Enthimema ē syllogism⁹.

Hic p̄nt t̄rmiat de scia sp̄e argumētatōis. s. d̄ enthimēate. z seq̄t
ēthimēa iductōz. q2 s̄ aliquē mo^m dōi iduc. ē p̄fēor ēthimēate
q2 exē^m p̄t iduci ad iductōz. s3 nlla sp̄es argu. iducit ad ēthimēa

Quintus

Et quattuor facit. nam primo ponit diffinitioem enthymematis quam cepit a Boetio exponendo ipsam. secundo ponit aliam diffinitioem quam cepit ab Aristotle. et eam declarando exponit quod intelligit per ycos. et quod per syllogismum. Tercio arguit per diffinitioem Aristotle. et soluit. Quarto docet reducere enthymema ad syllogismum. Primum ergo diffinitioem ipsum. dicitur. Enthymema est syllogismus imperfectus. id est oratio in qua non omnibus premissis antepositis inferitur conclusio. ut ostendat quod currit homo currit. Sed Aristotle. sic diffinitioem enthymematis. Enthymema est ex ycoribus et signis. quare diffinitionum declaratio clare habet in textu

Arguit Una species non est alia. sed enthymema est species distincta a syllogismo. ergo enthymema non est syllogismus. Dicitur. quod syllogismus capit dupliciter. Uno modo per syllogismum perfectum cuius sunt due premissae et tres termini. et sic enthymema non est syllogismus. Alio modo capit syllogismus ut creditur se tamen ad syllogismum perfectum quam imperfectum. et sic enthymema est syllogismus non perfectus sed imperfectus

Arguit Enthymema non est syllogismus. quia est species distincta. ergo non est syllogismus imperfectus. manifestat per locum a toto in modo ad partem per negationem. sicut si lapis non est homo ergo non est homo albus. Dicitur. quod si non arguit per locum a toto in modo. sed arguit a deo simpliciter ad deum secundum quod. ergo est ibi fallacia talis. quia illud additum imperfectus destruit naturam et rationem syllogismi. et ideo non facit preter in modo.

Arguit Imperfectum non variat speciem. ergo imperfectus syllogismus et perfectus sunt eiusdem speciei. Dicitur. quod imperfectum in accidentalibus non variat speciem. tamen habet in substantialibus. sed si imperfectum dicitur imperfectus substantialium syllogismorum. quia dicitur defectum unius premissarum

Arguit Enthymema est de syllogismo primo posteriorum. ergo imperfectum non destruit rationem syllogismi. Dicitur. quod Aristotle. non vult ibi dicere quod enthymema sit de syllogismo formali. sed solum materialiter. quia habet materiam syllogismi perfecti. eo quod habet tres terminos. sed deficit in una propositione. et ergo duo enthymemata faciunt unum syllogismum. et ad hunc intellectum loquitur philosophus primo posteriorum. Unde dicitur. quod enthymema est fere. id est quasi syllogismus propter defectum unius propositionis. quia dicitur enthymema ab eo quod est in. et thimos mens. et monos unum quasi tenes unam propositionem in mente

Querit Utrum sit enthymema. omnis homo currit. ergo omnis asinus currit. Et quod sic videtur. quia ibi deficit una premissa. sed omnis homo est asinus. que si exprimitur est syllogismus perfectus. Sed dicitur quod non. quia illa propositio que re-

Tractatus

neſ in mēte d̄z eē ſp̄al' p̄babil'. ſz ppō q̄ h̄ teneſ in mēte ē falſa
g. 7c. Et h̄ notat i illo. qz Aresto. d̄t q̄ enthimema ē ſyllogiſm'
ex ycotib' z ſignis. ycos at̄ ē ppō p̄babil'. z ſignū ē ppō necēria
vel p̄babil'. Alij hō dicūt q̄ ſit vez enthimema. z dicūt q̄ req̄
rat̄ vt p̄miſſa intelcā ſit p̄babil' ſe vl' ſophiſtice

Arguit Enthimema ē ex ycore z ſigno. ḡ nō ex ycotib'
z ſignis. Añs p̄bat. qz in enthimemate ponit̄
vna ppō ex q̄ inferſ p̄cluſio. Dd. q̄uis enthimema formalr nō
ē ex ycotib' z ſignis. ē tñ ex ycotib' z ſignis ſtualr p̄nūando p̄
pōem in mēte tēta. Ul' d̄t q̄ enthimema in vli ē ex ycotib' z ſig
nis. nō at̄ in p̄ticulari ſz vel illa Etia ſz nūſ plis ponit̄ loco nūſ
ſingulari. Et p̄iñctio copulatiua z d̄z h̄ capi p̄ diſtinctiua vl'

Querit p̄m quē modū enthimema reducāt ad ſyllo
giſmū. Dd. q̄ ſic. nā in enthimemate ſz tres ter
mī ſicut in ſyllogiſmo. qz terminoz duo ponāt in p̄ntē. z ille ſz
extremitates. ſz ille t̄mīn' q̄ nō ponit̄ in p̄ntē ē mediū vt ē ſub
iectū añtis. ſz ſbctm p̄ntis ē minor extremitas. z p̄dicatū vtriuſ
qz ſuat p̄ maiori extremitate. ſi ḡ ſbctm p̄ntis ponāt in p̄miſſa
cū medio. tūc deficit maior. z ſic p̄dicatū ponāt in p̄miſſa cū me
dio tūc deficit minor. Exēplū p̄mī. vt oē riſibile ē hō. ḡ oē riſibi
le ē al'. ſuppleat maior. ois hō ē al'. Exēplū ſcdū. vt oē al' currit.
ḡ ois hō currit. ſuppleat minor ois hō ē al'. z ſit ſyllo^m p̄ctūſ.

Arguit Enthimema ē ſp̄s diſticta^o ſyllogiſmū. ḡ nō p̄
reduci ad eū. p̄na t̄z. qz vna ſp̄s diſpata nō p̄
r̄duci ad aliā. Dd. q̄ enthimema formalr capm nō reducīt ad ſyl
logiſmū. ſz ſolū matialr capm p̄ t̄mīs z ppōib' ex q̄b' p̄ſtat. qz
iudē t̄mī. q̄ p̄ ſbctabāt fore enthimema^o poſtea ſbctāt fore ipi' ſylli

Exēplū ē qñ vnū particu.

Hic p̄nt̄ t̄mīnat de q̄tra ſp̄e argum̄tatois. ſ. de exēplo. Et ē exē
plū qñ vnū p̄ticularē p̄bat p̄ aliud. p̄pter aliq̄d ſile reptū i ipſ
vt ſortes ē riſibil'. ḡ plato ē riſibil'. qz vterqz ē hō

Arguit Vnū p̄ticularē nō ē noti' altero. ḡ vnū nō p̄
p̄bari p̄ aliud. Dd. q̄uis vnū p̄ticularē nō ē no
ti' alio q̄ ad naturā. tñ vnū ē noti' alio q̄ ad nos. Et d̄z h̄ p̄tici
lare capi nō p̄ ppōe p̄ticulari. qz exēplū etiā ſit ex ppōib' vlib'
et idiffinitis. ſz capiſ p̄ ſbco cui assignat̄ ieſſe ſp̄ealis p̄p̄etās

Querit Ut exemplū reducat ad syllogismū et quod.
 Dd. q. sic. sz pmo dz reduci ad inductōz ipse
 ctā. qz illa ē pbatō maioris syllogismi ad quē dz reduci. et illa i
 ductio ipse pcedit ex eodē ante ex q pcessit exēplū. et cluder
 p̄dicatū p̄ntis exēpli de illo cōi in q singularia pueniūt. Et vltē
 ri^o sumēdū ē h p̄ntis iductōis p maiori. sz singulare illatū i p̄ntē
 te exēpli sumit p minori extremitate. vlt etiā in tali reductōe fili
 tudo dz poni loco mediū et p̄dicatū aūtis erit maior extremitas
 et s̄b̄m̄ minor extremitas. vt istd exēplū. Colōn. pugre dz būnēses.
 malū ē. g clūnēses pugre dz gelrēses malū est. qz vtrobiqz s̄z affi
 nes. et pmo reducit ad inductōez sic. Colōn. pugre dz būnēses
 malū ē. g oēs affines pugre dz affines malū ē. tūc vltia oēs affi
 nes pugre dz affines malū ē. sz Colōn. pugre dz būnēses ē affiēs
 pugre dz affines. g eos pugre malū ē. Et iō exēplū s̄m se totū nō
 reducit ad syllogismū. qz ex vno p̄ticulari inferit vltis. et sic ref/
 uat vna p̄ticulari q nō ingredit̄ syllogismū ad p̄bādū illā vltē
 Uel alr s̄ile in q ista p̄ticularia pueniūt dz capi p medio. et ipa
 p̄ticularia p minore extremitate. et p̄petas q eis assignat̄ iesse p
 maiori extremitate. vt istud exēplū. sortes ē risibil. g plato ē risi
 bil. sic reducit ad syllogismū. oīs hō ē risibil. sortes ē hō vlt plō
 ē hō. g. sortes ē risibil vlt plō est risibil.

Arguit Si exēplū rducere ad syllogismū seq̄ret q eē
 formal p̄na et necāria sicut syllo^m. Dd. negādo
 seq̄lā. qz nō solū reducit ad syllogismū. sz et ad iductōz ipsectā
 q nō ē formal p̄na. et sepi^o etiā nō ē necāria.

Argumētū at per locū.

Postq. p. h. oñdit qd sit argumētū et qd argumētū.
 et qd s̄z spēs argumētōis. Dic p̄nt̄ dēminat de locē
 dyalectice in qb^o fundat̄ argumētōes dyalectice et p ipsos p̄fir
 māt. Et pmo diffinit locū in cui^o diffinitōe ponit̄ argumētū. di.
 Loc^o ē sedes argumētivl id ē q ad ppositā q̄stionē pueniēs tra
 hit̄ argumētū. et ponit̄ sedes loco g. sz alie p̄tice ponit̄ loco dē

Arguit Aresto. de q̄rto phisicor q loc^o ē superficies cor
 poris cōtinētis imobilis p̄mū. g^o nō ē sedes ar
 gumēt. cū vni^o rei sit vnica diffi^o. Dd. q loc^o capis̄ dupl̄r. Vno^o
 p̄per phice. vt superficies circūscribēs locatūz sic n̄ capis̄ h Alio^o

Tractatus

accipit transumptie p hitudie necia finioz ad iuricē. s. finis iheret
ad finem illatū i q hitudie fūdať argumētū dylecticiū z sic capiť

Sr Nulla bōa diffinitō d3 dari p methaforā (h i pposito
vz p Aresto. vi. thopicoz. s3 ista ē hmoi. g° n ē bōa. Dd.
q nulla bōa diffinitō d3 dari p methaforā nisi ipm diffinituz
suat methaphorice. s3 loc° suat h methaforice. z d3 sedes p siliu
dinē ad sedē realē. qz sicut in sede reali sedēs stabilit z qescit. ita
argumētū qescit z cōfirmat in loco dylectico. z intellectus nť qñ
dubitat de vute pbatiua vel illatiua qescit. qñ repit p pōz ma/
ximā z p senorā. vbi illa hitudo pfirmat z pbatur

Sr Nulla bona diffinitō d3 dari p distictōez. s3 ista ē hmoi.
g° nō ē bona. Dd. q nulla bōa diffinitō qddatatiua z cōn/
tialis dari d3 p distictōez. s3 bñ diffinitō descriptiua dñmō in
ea innuat aliq diuisio. sicut fit in pñti diffinitōe. Nā p pñā pñ/
culā tāgť loc° marie. z p scōaz pñculā tāgť loc° drē marie

Arguit Loc° z argumētū idē sť. s3 idē nō pť diffiniri p
seipm. g° loc° male diffinit p argumētū. Dd. q
idē sť eodē noie nō pť diffiniri p seipm. tñ bñ sť noie notiori. et
sic loc° diffinit p argumētū. Et dñt formalr. vz in isto argumē/
to. hō currit ergo animal currit. qz h hō ē argumētū inqz tñ est
mediū pfirmabile. z ē loc° inqz tñ ē spēs pfirmas. vel hō ē argu/
mētū inqz tñ h3 vutē pbādī cōclōez. z ē loc° inqz tñ icludit scōaz
intētōz q ē spēs dicēs respectū ad suū gen°. s. aial. z in ista habi/
tudine sedet vtus argumenti.

Locus at diuidit in locum.

Posita diffinitōe loci h cōnt diuidit ipm. Et rō ordis ē qz eē ē
an posse. s3 diffinitō explicat eē. diuisio pō posse. g° p° loc° diffi/
nit anqz diuidat. Et ē ista diuisio. loc° diuidit i locū maximā z
i locū drāz marie. Rō distictōis ē. nā ois loc° dylectic° cōfirmat
argumētū dylecticiū. l. g° cōfirmat argumētū dylecticiū iplicite.
aut explicite. si iplicite sic ē loc° drā marie. si explicite sic ē locus

Sr Ista diuisio ē icōgrua g° male assignť Añs pbat (marie
qz adiectm z sťstām discōueniūt i genē: vz Dd. locus
diuidit i locū maximā Et ibi loc° drā neutz sťstām pōit i grō
Dd. q i ābab° orōib° n ē adiectm z sťstām. s3 sť duo sťstātia.
et sic ē ibi appositō. eo q marie ē sťstām z h3 se vt min° cōe est

Quintus

ergo sensus. locus maxima. i. maxima p' vna regulam restrictio-
ni. Sz dicēs adiectiuū substantiuat in neutro genē. z nō in feio.
genē. Dd. q' maria capif duplr. Uno? vt ē nō^o suplati gē^o. vt
ē adiectiuū. z sic nō capif h. Alio^o accipit vt ē idē qd' ppō p se
nota. z sic capif h z nō substantiuat. sz ē substantiuū p se

Arguit Mēbra bone diuifiois nō dnt coincidē. sz mē-
bra h^o diuifiois coincidūt. g nō ē bona Minor p
bat. qz locus dñā marie pñet in loco maxia z ps ei^o. Dd. q'
loc^o dñā marie materialr solū pñet i loco maxima. sz nō for/
malr tāqz pñet ad formā maxime

Maxia at ē propō q nō ē al.

Hic pñr diffinit maximā. di. Q' maria ē ppō q nō ē altera p/
or neqz notior. vt oē totū ē mai^o sua pre. Et vocat maxia. qz sz
sit pua in qñtitate ē tñ maxia in bruter gdu certitudis. qz pt cer-
tificare ples alias ppōes. Etia vocat dignitas. qz dig ē q sibi
fides adhibeat. vt qz seipsā dignificat Tercio vocat cōis aie cō-
ceptō. qz ab intellectu multoz facilt accipit cognitō finis. Jo de
Boetio. maria ē cōis ai pceptio quā qlibet pbat audirā

Arguit Nulla bona diffinitō dz dari p negatōz. sz illa
dat p duas negatōes. g nō ē bona. Dd. q' nulla
diffi^o dz dari p purā negatōez. sz h ponit ppō loco gl. z ē qd' af-
firmatiuū. sz p negatōes dat intelligi aliq affirmatio. i. q' maxi-
ma est ppō pma z notissima

Arguit Illa ppō nō dz dici maxima. q est altera pōr et
notior. sz ē aliq ppō notior z pōr ista. oē totū
ē mai^o sua pre: igr. Minor pbat de illa. q qlibet dz ēē vl nō ēē.
et de nullo abo fil. q ē notior. qz pñtuit ex finis cōiorib^o z pōr
b^o qz sit totū z ps. Dd. q' sz sit vna ppō notior z pōr ista. oē to-
tū ē mai^o sua pre ex alijs finis. tñ ex eisde finis z in suo genē nō
est aliq ppō notior neqz immediatior.

Locus dñā marie ē q vna

Hic pñr diffinit locū dñā marie. di. Q' locus dñā marie est
q vna maria differt ab alia. qd' sit p finios in maria positos.
Tñ loc^o dñā marie dz habitudo terminoz in q fundat argum-
tū. z illa habitudo terminat z pñmat argumtū implicite z im-

Tractatus.

perfecte. scilicet maria dicitur propter quod explicite et complete terminat argumentum. ut cum arguitur sortes est homo. ergo sortes est animal. et probatur prima per locum a specie ad genus. non terminat perfecte argumentum. quia potest adhuc dubitari quod sit habitudo speciei ad genus. scilicet cum additur illa maria de quacumque vere predicatur species de illo vere predicatur genus. tunc explicite et perfecte terminat argumentum

Arguitur Quod locus dicitur marie est habitudo. scilicet terminus non est habitudo. sed terminus non est locus dicitur marie. Dicitur. quod terminus non sit habitudo formalis et explicite. tunc est habitudo implicita et partialis quod ad scata sua quod sufficit ad hoc quod sit locus dicitur marie

Locus dicitur maxime dividitur

Postquam per hunc definitur de loco in eo tam diffinitive quam divisively et manifestavit singula membra loci. hunc primum subdividit locum dicitur maxime in tria membra. scilicet in locum intrinsecum. extrinsecum et medium. Et sufficietia istorum trium membrorum potest sic sumi. nam omnis locus dicitur maxime importat habitudinem termini inferentis ad terminum illatum. vel terminus inferens pervenit cum termino illato. et sic est locus intrinsecus. Aut discouenit cum ipso. et sic est duplex quia vel discouenit simpliciter. vel per pervenit et per discouenit. si per hoc est locus extrinsecus. si per hoc est locus medium. Et dicitur locus intrinsecus. quoniam terminus inferens est in termino illato vel est per aliquid quod modum eundem in. et quoniam hoc non fit tunc est locus extrinsecus. quare autem locus dicitur extrinsecus et medium patebit in locis suis. Et est ista divisio analogi in sua analogata. quia per primum dicitur de loco intrinseco. secundo de medio. et tercio de loco extrinseco. Ratio. quia locus est habitudo termini inferentis ad terminum illatum. scilicet in loco intrinseco ubi est habitudo positiva est perfecte. etior habitudo quam in alijs ubi est negativa vel partialis quod habet agnoscere per positivam. Sed locus medius ea parte quod pervenit cum intrinseco est perfectior extrinseco

Arguitur Per hunc non subdividit locum maximam sed non dicitur subdividit locum dicitur maxime. prima pars. quia scilicet unum et idem. Etiam videtur quod locus maxime potest referet dividit quod locus dicitur maxime. quia confirmat argumentum. Dicitur. quod in hoc quod dividit locum dicitur maxime etiam dividit locum maximam. quia tot scilicet maxime quod scilicet loci dicitur maxime

Arguitur Nullus est locus intrinsecus. quia locus dyalecticus sumitur ad similitudinem loci realis. scilicet omnis locus realis est extrinsecus. sed scilicet omnis locus dyalecticus erit extrinsecus. Dicitur. quod est aliquid similitudo. scilicet

Quintus

non omnimoda. est em̄ similitudo ista. qz sicut locus realis dat lo-
cato suo firmitatē z pseruat ipm. sic etiā loc⁹ dyalectic⁹ dat fir-
mitatē argum̄to dyalectico. z pseruat argum̄tū dyalecticū in eē
sz argum̄tū assumit dissile. oēs at trāsterētes se fm aliquā fili-
tudine se trāsterūt z nō fm omnimodā

Arguit Omnis locus ē medi⁹. qz diuisio illa est mala
Ans pbat qz oīs loc⁹ ē hūdo mediās iter ter-
minū inferentē z terminū illatū. Dd. qz locus medi⁹ nō dīr ideo
medi⁹. qz ē hūdo media iter duos tminos. sz iō qz tmin⁹ infe-
rēs pti puenit z prim dīr a tmino illato

Arguit In omni loco intrinseco tmin⁹ inferēs pti pue-
nit z pti dīr a tmino illato. qz oīs loc⁹ intrinsec⁹
ē medi⁹. Ans pbat sic arguēdo. hō currit. qz al currit. vbi hō p-
tū puenit z pti dīr ab aiali. Dd. qz hō pti puenit cū aiali. qz
in re scata. eo qz idē scāt. z prim dīr. s. in mō scadi. tū hō nō in-
fert al inqstū ē pueniēs z dīr. sz sub rōne cōueniētie tmin.

Locus intrinsec⁹ ē qñ sumit

Hic pñr diffinit illa mēbra p ordinē. z pmo locū intrinsecū. Di-
qz loc⁹ intrinsec⁹ ē qñ sumit argum̄tū ab hīs q sz de sba rei. i. lo-
c⁹ intrinsec⁹ ē qñcūqz sz duo termi. s. tmin⁹ inferēs z tmin⁹ illat⁹
et vn⁹ illoz ē in alio fm aliquē modū eēndi in. Loc⁹ extrinsec⁹
ē qñ sumit argum̄tū ab hīs q sz oīno sepata a sba rei. i. qñ ter-
min⁹ inferēs ē cōneus z opposit⁹ tmino illato. vt si qñat an sor-
tes sit alb⁹. z pñt qz sortes nō ē niger. qz ē alb⁹

Arguit Loc⁹ ē hūdo termi inferētis ad terminū illa-
tū. sz tmin⁹ ille qz ē alteri oīno cōne⁹ nō hz ali-
quā hūdinē cū alio. qz nō infert ipm. Dd. qz uis iter illos tmi-
nos qz vn⁹ ē alteri cōne⁹ nō sit hūdo positina z affirmatiua.
tū ibi ē hūdo pnatina z negatiua. qd sufficit ad locū extrinse-
cū. sz loc⁹ medi⁹ ē qñ sumit argum̄tū ab hīs q pti pueniūt cū
tmino illato. z pti dīr ab eo. vt iusticia ē bonitas. qz iustū ē bo-
nū. vbi iusticia ē tmin⁹ inferēs z iust⁹ ē tmin⁹ illat⁹. z pti cōne-
nit tmin⁹ inferēs cū tmino illato. z prim dīr ab eo. qz cōuenit
fm scatoz cū ipso. z differt ab eo sicut abstractū a cōcreto

Locus intrinsec⁹ diuidit per.

Tractatus.

Posita diuisione ipsius loci. h. dñr pseqt de mēbris diuisionis sup
dicte. 7 p. de loco intrinseco. qz loc⁹ intrinsec⁹ ē pfectior qz ali⁹ loci
et diuidit locū intrinsecū in locū a substantia 7 in locū a cōcomi-
tātib⁹ sbam. Rō ē. qz in oī loco intrinseco oī fminū inferētē ē in
fmino illato fm aliquē modū eēndi in. Ut g fmin⁹ inferēs cō-
uerit cū fmino illato. 7 sic ē loc⁹ a sba. Aut nō pūrit cū fmino
illato. sz dr aliqd cōcomitās ipm. 7 sic ē loc⁹ a pcomitātib⁹ sbaz
Un loc⁹ a sba ē qñ sumit argumētū ab hys q st⁹ de sba fminoz.
in qñtione positoz

Arguit Illa diuinitō loci a sba cōuenit alteri a diuinitō
to. g nō ē bōa. Añs pbat. qz cōuenit argumēto
q arguit a genē ad spēm eo q gen⁹ ē de sba spēi. v. etiā qñ arguit
a spē ad gen⁹. vr cū dr hō currit. g al currit. 7 tñ nō ē loc⁹ a sba.
qz in loco a sba fmin⁹ inferēs 7 fmin⁹ illat⁹ pūcunt. Dñm. q
dupl⁹ aliqd dr de sba alicu⁹. Uno qz qdūqz mō ē de eēntia ei⁹.
et sic gen⁹ ē de sba spēi. qz ē ei⁹ pñ^m matiale pstitutiū. Alio qz
dr totā eēntiā ipsi⁹ cōtribuit. q mō intelligit diuinitō. 7 sic ge-
nus nō ē de sba spēi. 7 g qñ arguit a genē ad spēm ē locus a cōco-
mitantibus substantiā

Arguit Illa q cōcomitāt sbaz rei st⁹ ē ipsā. g qñ sumit
argumētū a cōcomitātib⁹ sbam erit loc⁹ extrin-
secus. Dñ. q lz aliq q pcomitāt sbam nō sint intrinseca eēntialē
tñ dñr intrinseca fm aliquē modū eēndi in. q dūfficit ad locū i-
trinsecū. Et g loc⁹ a cā efficiēte ad suū effectū ē etiā loc⁹ a pcomi-
tātib⁹ sbam. qz f^m aliquē modū eēndi i cā efficiēs ē in suo esse
ctu ad minus fm pūrit. lz sit et ipm fm sbam.

Et diuidit iste loc⁹ per locū

Hic diuidit locū a substantia in locū a diuinitōe. a descriptōe et
a nōis interpretōe pphendēdo sub loco a diuinitōe locū a diuini-
tōe sub descriptōe locū a descripto. 7 sub loco ab interpretōe lo-
cum ab interpretato. Et p hoc soluit argumētū q qñ argueret. plu-
res sunt loci intrinseci a substantia. sz locus a diuinitōe. ab interp-
tato. 7 a descripto. g diuinitō ē insufficiēs. Un sub diuinitōe dr
cōprehēdi etiā locus a drā vltima ad spēm. vr rōnale currit. g
hō currit 7 ecōtra. Et sub loco a descriptōe cōprehēdit locus a
pprio quarto mō ad suam spēm

Querit Que sit rō dīuīōis istī? Dd̄ q̄ ista. nā in oī loco a sba tmin⁹ inferēs dī p̄tībilitē idē cum tmino illato. vel g⁹ vñ⁹ tmin⁹ explicat essentia alteri⁹. aut p̄p̄tate tmin⁹. si p̄mū sic ē loc⁹ a dīuīōe. si scdm̄ h̄ ē duplī. qz vel explicat naturā alteri⁹ p̄ p̄p̄tates absolutas 2 fm̄ se. 2 sic ē loc⁹ a descriptōe. aut q̄tū ad impōz noīs. s. inq̄tū ab ip̄ sit interp̄ratio. 2 sic ē locus a noīs interpretatōe.

Diffinitō est orō indicās.

Hic p̄seq̄t de mēbris dīuīōis loci a sba. oñdēs quō in p̄ticulari formā syllogismi dyalectica. fm̄ dīuīōs modos loci. Et p̄mo agit de loco a dīuīōe. qz iste ē p̄fectior alijs grā cū dīuīō dīuīōez. dī. Diffinitō ē orō indicās qd ē esse rei p̄ eēntialia. Et dīuīō h̄ solū p̄ dīuīōe qd dīuīō. qd innuit p̄ h̄ qd dī p̄ eēntialia

Querit Quotuplex sit dīuīō. Dd̄. q̄ q̄druplex. scz qd dīuīō descriptiua cālis 2 qd noīs. Diffinitō qd dīuīō ē q̄ p̄stituit ex p̄ncipij seēnalib⁹. s. ex genē dīa ut hō ē aīal rōnale. 2 illa dīuīōe sola spēs dīuīō. qz spēs sola h̄z gen⁹ 2 dīam. Diffinitō descriptiua ē q̄ p̄stituit ex genere p̄p̄o. vñ ex genē 2 accētib⁹ cōib⁹. Un̄ p̄tingit aliqū qd dīa p̄p̄a nō ē nob̄ nota. 2 tūc spēs nō p̄t dīuīōi qd dīuīō. s. descriptiue et qn̄ p̄p̄a ē nob̄ notū tūc loco dīe p̄nū. qn̄z hō ē nob̄ ignotū 2 tūc ponū⁹ p̄la accētia ad circulo qndū p̄p̄a ē. Exēplū p̄mū. ut hō ē al̄ rīfibile. Exēplū scdū. ut hō ē al̄ gressibile bipēs. nō alarū. Diffinitō cālis ē q̄ dat p̄ cās extrīsecas dīuīōi. q̄ sūt efficiēs 2 finalis. ut hō ē p̄pter bēitūdīnē. Diffinitō qd noīs ē q̄ explicat p̄tū nōis 2 qd p̄ nomē significat. ut vacuū est locus nō repletus corpore

Arguit Diffinitō cālis nō dīuīōi a qd dīuīō. g⁹ nō ē q̄druplex mod⁹ dīuīōi dī. Aīas p̄bat. qz dat p̄ cās sicut dīuīōi qd dīuīō. Dd̄m q̄ dīuīōi nō dī cālis a causa intrīseca sed extrīseca. s. ab efficiēte 2 finali. ut hīc homo est fact⁹ a deo p̄pter bēitūdīnē. ibi deus est causa efficiēs 2 bēitūdō finalis. Un̄ hīc homo est qd factum a deo p̄p̄itū ex corpore 2 aīna p̄pter bēitūdīnē ponū⁹ omnes causē. ex ergo maxime est causālis. qz cum dī ex corpore tangitur causa

Tractatus

materialis. et aia formalis. a deo efficiens. ppter beatitudinē tā-
gitur finis. Et loc^o a diffinitōe causali d^z cōphēdi sub loco a de-
scriptōe. et si diffinitio qd nois cōuertit cū diffinitio tūc d^z redu-
ci ad locū a nois interpretatōe q etia explicat qd p nomē significat

¶ Si diffinitio diffinitet hoc est p aliā et illa p aliā. et sic
fieret pcessus i infinitū q est impossibilis. ergo diffinitio nō
potest diffiniri. Ddm q negāda ē scda ps aūtis qz diffinitio
in cōmuni bñ diffinit^z s^z illa diffinitio diffinitēs ipsam vltius
nō diffinit. qz est qd incōplexū. sed cōplexoz nō est diffinitio.

¶ Diffinitio est simplex termin⁹. ergo nō est orō Ddm q
diffinitio capit^z dupl^r. vno mō p illa scda intētiōe. et sic
diffinitio ē simplex termin⁹ nec vt sic i loyca diffinit^z. Alio mō ca-
pitur p reb⁹ substrat^z. et sic diffinitio ē orō. Jam d^z q diffinitio
hic diffinit^z p pma intētiōe siue p re substrata. et nō p scda intētiōe.

Locus a diffinitōe ē habi.

Premissa diffinitōe loci a suba. psequēter determinat de membris
illi⁹ diuisiōis. et pmo de loco a diffinitōe q est pfectior alijs duo-
bus. Ip^m diffinitōis dicēs locus a diffinitōe ē habitudo diffini-
tionis ad diffinitū. vt aial rōnale currit. ergo homo currit. et cō-
tinet quattuor argumēta et qtuor maxias vt p^z in textu.

¶ Arguit^z Diffinitio qddatā ē mediū demonstratōis po-
tissime. q nō ē mediū sillogismi dyalectici. et per
p^z hic male determinat de loco a diffinitōe ad diffinitū Dd^z
q diffinitio est mediū demonstratōis potissime et etia sillogismi
dyalectici s^z dūter. qz diffinitio capit^z dupl^r. vno mō qstūm ad
essentiā eius put dicit principia essentialia diffinit^z. et sic est me-
diū sillogismi demonstratiui. et ab eo sumit^z locus demonstratiui.
et nō dyalecticus. Alio mō cōsiderat^z inqstū sumitur sub intētiōe
cōmuni diffinitōis et vt dicit habitudinē ad diffinitū. et sic ca-
pit^z in pposito et fundat sillogismū dyalecticum.

¶ Arguit^z Capiēdo diffinitōem scdo mō sic ē mediū sillo-
gismi sophistici q nō dyalectici Dd^z q dupl^r
arguit^z a diffinitōe ad diffinitū. vno⁹ p respectū ad predicata q
prius et notion mō cōueniūt diffinitōi qz diffinitio. et sic est lo-
cus dyalectic⁹. Alio mō p respectū ad predicata que notiori mō
cōueniūt diffinitio qz diffinitioni. et sic ab eo sumit^z loc⁹ sophi-

sticus qui locus dicitur fallacia petitionis principij. Unde qz
diffinitio naturaliter est prior ipso diffinito. ergo predicata es-
sentialia prius conueniunt diffinitioni qz diffinito et penes ta-
lia sumitur locus dyalecticus vt hic animal rationale est risibi-
le ergo homo est risibilis et si in talibus predicatis arguatur a
diffinito ad diffinitionem est petitio principij. Sed predicata
accidentalit pr^o conueniunt diffinito qz diffinito. et penes illa sumit^r
locus sophisticus si prius assignetur in e^o diffinito qz diffinito
Pro quo notadū q^o triplicia sūt predicata. scilicet intentionalia essen-
tialia et suppositalia. Predicata intentionalia sunt q^o fundant^r i
predicatis intentionali^{bus} et entib^{us} rōnis sicut genus species et c. et
de illis non est hic ad propositum. Predicata essentialia sunt su-
periora resp^u suoz inferiorum. Sed predicata suppositalia sūt
q^o attribuntur suppositis sicut currere legere et illa predicata cō-
ueniunt notiori modo diffinito qz diffinitioni.

Querit^r Quot modis arguit^r a diffinitōe ad diffinitū?
D^o q^o q^otuor mōis. p^omo sūbi^ociēdo diffinitōem
affirmatiue vt aīal rōnale currit ergo hō currit. Maxima quic-
q^o p^odicat^r de diffinitōe et de diffinito. Rō illi^{us} maxime est qz dif-
finitō et diffinitū sunt idē eēntialit. ergo q^oquid conuenit vni etia^z
cōuenit alit. Sc^odo p^odicādo diffinitōez affirmatiue vt fortes est
aīal rōnale g^o ē hō. maxia de q^ocuq^{ue} p^odicat^r diffinitio et diffinitū
Tercio sūbi^ociēdo diffinitōem negatiue vt aīal rōnale nō currit g^o
hō non currit. Quarto p^odicādo diffinitōem negatiue vt asinus
nō est aīal rōnale. ergo nō est hō. Et maxime illorū argumēto-
rum sufficienter patent in littera.

Arguit^r In exēplo p^omo scō ē petitō p^oncipij. g^o nō ē bonū
argumētū dyalecticū. Aliis p^oter qz ibi ē petitō p^on-
cipij vbi magis notū p^obat^r p^o min^{us} notū vl^l vbi eque notū p^obat^r
p^o eque notū. s^z hec cōclusio hō currit ē notior qz ans. i. aīal rōna-
le currit. D^o qz quis ibi sūm naturā rei ē petitō p^oncipij tū non
q^ono ad rōndē dyalecticū q^o hoc p^odicatū currit p^oter cognoscit in
diffinitōe qz in diffinito. Vl^l d^odm q^olez sūm rē et veritatē sit ibi
petitio p^oncipij. qz p^odicatū notiori mō cōuenit diffinito qz dif-
finito nō tū q^o ad nos. vnde nō semp oportet pcedere a notiori
bus sūm naturā s^z etiā quo ad nos. qz cōtigit q^ocuq^{ue} q^o ista sit res/
pondēti nota aīal rōnale currit et nō ista hō currit quare dyale-
ctice eā infert et pbat^r et tūc est bonū argumētum dyalecticū.

Tractatus

Arguit Aliqd pdicatur de diffinitōe qd nō predicatur de diffinito. ergo prima maxima nō est fa. Hñs probatur qz illa ē vera. diffinitō est orō. et illa falsa diffinituz ē oratio Dñm q illa maria nō valz arguēdo pñes pdicata intentionalia. Et rō ē qz diffinitio z diffinitum sunt idem realiter et ergo debet argui pñes pdicata in quib⁹ pueniunt scz in predi- catis essentialibus et suppositalibus sed differūt fm rationē. et ergo nō debet argui pñes pdicata intēcionalia in qbus diffe- runt. qz sicut differūt fm rōem ita similis sunt aliqua pdicata ac- cidentalia intentionalia que cōueniunt vni et non alteri.

Arguit Hic arguit a diffinitōe ad diffinitū aīal rōnale ē risibile. gº hō ē risibilis z tñ ē bon⁹ loc⁹ demonstratiu⁹ Dñm q illud mediu aīal rōnale cōsiderat dupl'r. vno mō vt ē pñcipiū hoīs in ordie ad illā passionē risibile z sic ē ibi lo- cus demonstratiuus. qz tunc passio subiecti ostenditur p pñia pñ- cipia ei⁹. Alio mō cōsideratur vt stat sub intētiōe cōmuni diffi- nitōis inqñt scz est diffinitō hoīs z tūc est ibi locus dyalectic⁹

Loc⁹ a diffinito ad diffinitionē

Hic cōuertit locū a diffinitōe ostēdēs quid sit loc⁹ a diffinito. Dicēs q loc⁹ a diffinito est habitudo diffiniti ad diffinitōem Et cōtinet tot argumēta et tot maxias qz loc⁹ a diffinitōne continet vt textus late declarat. Et in fine ponit notabile dicens q locus semp debet denoiari a termino inferēte z nō a termino illato. Ex quo inferitur q qñ diffinitio ponit in aīte tunc est locus a diffi- nitōe ad diffinitū. sed ecōtra qñ diffinitū ponitur in aīcedēte z diffinitio in cōsequēte tunc est locus a diffinito ad diffinitionē Ratio notabilis est qz omnis denominatio debet fieri a princi- paliori z digniori. sed termin⁹ inferens est dignior qz est agens qz terminus illatus qui est patiens igitur.

Arguit Aresto. dē in scdo de aīa q instum ē vnūqđqz a fine appellari s; termin⁹ illat⁹ poit in fine. gº lo- cus dyalectic⁹ d; ab illo termino sumē denoiatōez Dñs q vez ē q in his q dicūt cālitatē cause finalis denoiatō debz fieri a fine s; nō in illis q dicūt causalitatē cause efficiētis. Unquādocūqz aliqua ordinat ad aliquem finē tunc debet denoiari ab illo fine Sed hic terminus inferens habet se in genere cause efficiē-

tis ad terminū illatū qui est eius effectus. causa autē est nobili/
or suo effectui. ergo ab ipsa sit denominatio.

Arguit Est una via de colonia ad būnā et ecōtra. g̃ ē ea
de habitudo diffinitōis ad diffinitū et ecōtra et
p̃ p̃ns nō sūt loci distincti. Dōz q̃nis materialr sit eadē habitudo
diffinitionis ad diffinitū et ecōtra. formaliter tamē est alia
q̃z distinguūtur penes suos terminos. Unde in loco a diffinito
diffinitū ponit in ante et diffinitio in p̃nte. et econtra in loco a
diffinitōe. diffinitio ponit in ante. et diffinitū in p̃nte.

Esriptio est orō signi.

Postq̃ Petrus hispan⁹ determinauit de loco a diffini/
tione. hic p̃nter determinat de loco a descriptōe. rō ordi/
nis sup̃ius patuit. Et primo ponit duas diffinitiones ip̃ius de/
scriptionis. prima est descriptio est orō quid est esse rei significās
p̃ accētalīa. et ponitur oratio loco generis. deinde dicitur signi/
ficans quid est esse rei p̃ accidētalīa ad differētiā diffinitionis q̃
significat esse rei p̃ essentialīa. Scda descriptio est oratio p̃stans
ex genere et p̃prio. vt homo est animal risibile. Et est ista diffini/
tio secunda in potissimo statu descriptionis data.

Arguit Vni⁹ diffiniti erit tm̃ vnica diffinitio. g̃ male
ponit due diffinitōes ip̃i⁹ descriptōis. Dōz q̃
vni⁹ diffiniti p̃nt esse plures diffinitōes accidētales et descrip/
tione non aut quidditatie. Unde quādo idem diuersimode su/
mitur tūc de ip̃o p̃nt esse plures descriptōes et sic fit hic

Querit Quō differēter dant iste diffinitōes. Dm̃
q̃ descriptio capitur dupliciter. vno mō cōmu/
niter p̃ quacūq̃ descriptōe data p̃ accidētalīa siue fuerint p̃pria
siue appropriata siue intrinseca siue extrinseca. et sic extēdit se ad
diffinitionem causalem. et sic de ea datur prima diffinitio. Alio
mō capis descriptio specialiter non pro quacūq̃ oratione expli/
cāte esse rei p̃ accētalīa. s̃z tm̃ p̃ illa que dat p̃ accētalīa coessen/
tialīa et extrinseca. et sic de ea datur scda diffinitio. Et sic patet q̃
iste descriptioes diuersimode dant de descriptione.

Arguit Nulla vox incōpleta est oratio. sed descriptio est vox incō/
pleta. ergo non est oratio. Dicendum q̃ descriptio capis
dupliciter. vno modo vt est secunda intentio. et sic est termin⁹ in

Tractatus

complexus. Alio modo capitur per re substrata illi scilicet intentioni. et sic est ordo. et isto secundo modo hic diffinitur. cum logica sit principaliter de primis intentionibus.

Queritur Quare magis dicitur in prima diffinitione descriptio nis per accidentalia quam per accidentia. Dicitur. quod idem. quod non omnis descriptio datur per accidentia. sed aliquando datur per inferiora alicuius superioris. quam non sunt accidentia suorum superiorum. sed accidentalia. ut propositum est ordo affirmativa vel negativa. quod affirmativum et negativum sunt species per positionis. sed inferius est accidentale sui superioris. quod non est de essentia eius. Etiam aliqua descriptio datur per modum essendi. quam non est accidentis. licet bene accidentalis.

Arguitur Quicquid indicat quod est esse rei hoc datur per essentia. sed descriptio indicat esse rei. ut dicitur prima diffinitio. ergo datur per essentialia et non per accidentalia. Dicitur. quod dupliciter aliquid dicitur indicare. Uno modo a priori. et sic maior est vera. Alio modo a posteriori. et sic descriptio indicat quod est esse rei. quod per accidentalia que sunt posteriora. Etiam accidentia proprie non indicant essentia. sed potius confesunt ad cognitionem essentie.

Arguitur Nullum posterius potest indicare quod est esse rei. sed accidentia sunt posteriora. ergo non possunt indicare quod est esse rei. id est diffinitum. Dicitur sicut dictum est. quod a priori non possunt indicare quod est esse. tamen bene a posteriori. quod principia essentialia sunt quibus ignorata. et tunc oportet sumere accidentia propria vel communia approbata. per que circulo loquuntur essentialia. et ducunt nos in cognitionem principiorum essentialium.

Queritur Per que accidentia datur descriptio. Respondetur quod datur quibus per accidentia propria. et quibus per accidentia communia in quantum plura accidentia communia accipiunt locum unum per proprium finem quod unum restringit alterum. Exemplum primum. ut homo est animal rationale. Exemplum secundum. ut homo est animal gressibile bipes non alatum. quod diffinitio sic collecta convertitur cum homine. sed quilibet per se sumpta sit in plus quam diffinitum.

Queritur Ut omnis descriptio datur per eque multa accidentia. Dicitur quod non. quod contingit aliquando poni unum accidentis. ut quando aliquis cognoscit genus alicuius rei et accidentis convertibile eius. ut homo est animal rationale. aliquando contingit quod accidentis proprium sit ignotum. et tunc oportet uti pluribus accidentibus ad il-

Quintus

lud accidens propriū circūloquēdū. ut patuit. et sic nō possum^{us} de/
terminare et dicere p^{er} q^{uod} accēntalia descriptio debet dari. s^{ed} s^{ed} q^{uod} il
la accēntalia sunt apta ad circūloquēdū propriā passionē s^{ed} h^{abent} ali
q^{uam} sumunt pauca et aliq^{uam} multa. Pro quo notandū q^{uod} du/
plicia sunt accidentia. sc^{ilicet} propria et cōmunia. Accidētia cōmunia
sunt q^{uod} fluunt ex p^{ri}ncipijs indiuidui. et p^{ri}mo insunt illis. sed ex cō/
se^{quē}nti et p^{ost}erioribus solum s^{ed} p^{er} indiuidua insunt speciebus. Et
vocat^{ur} accidentia cōmunia. q^{uod} nō determinate ex vna causa in/
sunt suis subiectis. sed ex plurib^{us} causis istis. Accēntia propria sūt
q^{uod} fluunt ex p^{ri}ncipijs sp^{iritu} et mediante specie insūt indiuiduis. Et
dicunt^{ur} propria q^{uod} insunt subiectis ex vna certa causa. ut hō est ri/
sibilis q^{uod} est animal rōnale.

Arguit^{ur} Gen^{us} ingredit^{ur} descriptōz et nō ē accēns descripti
q^{uod} male d^{icitur} p^{er} accēntalia. Ans^{er} p^{ro}bat^{ur}. q^{uod} gen^{us} est de/
cēntia sp^{iritu}. D^{icitur} q^{uod} diffinitō nō d^{icitur} descriptiua q^{uod} oēs pres^{ent} est sūt
accēntales. s^{ed} q^{uod} ibi ponit^{ur} aliq^{uod} p^{ar}te q^{uod} est accēntalis

Querit^{ur} Quō d^{icitur} gen^{us} ingredit^{ur} diffinitōz q^{uod} addita/
tiua et descriptiua. D^{icitur} q^{uod} gen^{us} accipit^{ur} dupl^{iciter}
Uno^{modo}. put^{atur} ē cēntiale et formale p^{ri}ncipiū sue sp^{iritu}. et sic ponit^{ur} iⁿ dif/
finitōe additatiua. Alio^{modo}. cap^{itur} put^{atur} ē p^{ri}ncipiū coeffectiui proprie/
passiōis q^{uod} fluunt ex gen^{ere} et d^{icitur}. et sic ponit^{ur} iⁿ diffinitōe descriptiua

Arguit^{ur} Descriptio ē orō indicās q^{uod} ē eē rei p^{ar} accēnta/
lia ut d^{icitur} p^{ri}ma diffinitō. q^{uod} nō p^{oss}at ex gen^{ere} et p^{ar}/
prio. Tenet^{ur} p^{ri}ma. q^{uod} neq^{ue} gen^{us} neq^{ue} propriū ē accēntale. D^{icitur} q^{uod} ge/
n^{us} cap^{itur} dupl^{iciter} ut d^{icitur} ē. et sc^{do} mō inq^{uam} p^{ar}at ad propriū ē
cā propriū effectiua. sic d^{icitur} q^{uod} dā mō accēntale. S^{ed} de p^{ri}mo d^{icitur} q^{uod} d^{icitur}
cēntiale q^{uod} si essentia p^{re}seq^{uitur}. et nō tāq^{uam} ipsa p^{re}stet^{ur}

Locus a descriptōe ē hītudo

Hic o^{mn}idit^{ur} q^{uod} sit locus a descriptōe. d^{icitur}. q^{uod} ē hītudo descriptōis
ad descriptū. Et p^{er}inet q^{uatuor} argumēta. et q^{uatuor} maxias. p^{ri}mo
s^{ub}iiciēdo descriptōz affirmatiue. ut aīal risibile currit. q^{uod} hō cur/
rit. maria. Quicq^{uid} d^{icitur} de descriptōe et de descripto. rō h^{abent} ē q^{uod} de/
scriptio et descriptū dicūt idē p^{er}uertibil^{iter}. g^o q^{uod} quid p^{re}dicatur de
vno et de altero p^{re}dicabit^{ur}. Sc^{do} p^{re}dicando descriptōz affirmati/
ue. ut iohes ē aīal risibile. q^{uod} iohes ē hō. Maria. de q^{uocunq} p^{re}di/
catur descriptio et descriptū

Tractatus

Arguit Aliqd pdicatur de descriptōe qd nō pdicat de descripto. g^o p^{ma} maria nō erit pa. Añs pba. qz esse ppositum ex genere z pprio cōuenit descriptōi. sz nō cōuenit descripto. Dd^m q locus iste nō valet in intentionalib⁹. Un qñ arguit in descriptōe tunc debet argui penes illam prem in q cōueniūt descriptio z descriptū. z nō in q dñt. sz h arguit penes illud in quo differunt.

Arguit Nō seqtur iohes ē aīal risibile. g iohes ē lapis z tñ descriptio pdicatur. Dd^m q in loco a descriptōe debet argui in ordine ad suū descriptū. qd pdicat in pñte qd sit in pposito. Tercio arguit sbijciēdo descriptōz negatiue. vt aīal risibile nō currit. g^o hō nō currit. Maria. quicqd remouet a descriptōe z a descripto. Quarto arguit pdicādo descriptōez negatiue. vt lapis nō ē aīal risibile. g^o lapis nō est hō. Maria. a qñqz remouet descriptio. ab eodē remouet z descriptū. Tñc diffinit locum a descripto: di. Locus descripto est habitudo descripti ad descriptōz. Et pñet qtuor argūta z qtuor maximas. sñr sicut loc⁹ a diffinito.

Arguit Nō seqtur hō ē spēs g^o aīal risibile ē spēs. quia añs ē vez z pñs fallum. z tñ ibi arguit fm locum a descripto. Dd^m q iste locus tñ qñ termi supponūt psona/ liter. mō h supponūt simplr

Arguit Nō seqtur in suppoē psonali. sortes scī ē hō g^o scī ē aīal risibile. qz añs pñ ē vez sine pñte. Dd^m q locus iste tñ in ppōib⁹ de iesse. z nō tñ sp in illis modolib⁹. Un nō seqtur hoīem demōstrabile est ēē risibile. g^o aīal risibile demōstrabile est esse risibile.

Querit Quō dñt locus a descriptōe z a descripto Dd^m q sic. qz qñ descriptio ponit in ante. tñc ē locus a descriptōe. z qñ descriptū ponit in ante. tñc ē locus a descripto. qz sicut dictū est locus dyalectic⁹ debet denoiari a tmino inferēte. z nō a tmino illato. Et sñr dd^m ē de oībus alijs locis. pueritilib⁹. vbi scz idē pñ ēē añs z pñs. tñc em sp a tmino pōto in antecedēte denoiatur locus.

Interpretatō ē duplex que.

Quintus

Postq̃. Pe. h. determinauit de locis a diffinitōe et a descriptōe. h̃
p̃nter determinat de loco a nois interpretatōe ad interpretatū et eco-
tra. Et q̃z nō ex omni interpretatōe fit locus dyalecticus. ergo po-
nit vnā diuisionē interpretatōis vt eligat membz sibi ad p̃posi-
tū dicēs. q̃ duplex est interpretatio. Nam q̃dam est interpretatio.
q̃ nō p̃uertitur cū interpretato. et talis itez est duplex. nā q̃dam ē
interpretatio q̃ excedit interpretatū. vt lapis d̃r q̃si ledens p̃de
ibi ledēs p̃dē est interpretatio. et lapis ē interpretatū. s̃z ledēs p̃dē
excedit interpretatū qd̃ ē lapis. q̃z multe sunt res ledētes p̃dem
q̃ nō sunt lapides. vt lignū vel ferz. Alia ē interpretatio. q̃ h̃z se
in minus. et interpretatū habet se in plus. vt p̃fectū interpretat q̃si
p̃fecte factum. ibi interpretatū. s̃z p̃fectū habet se in plus et exce-
dit interpretatōem. s̃. p̃fecte factum. q̃z p̃fectū d̃r de deo et creatu-
ris. sed p̃fecte factum d̃r t̃m de creaturis. Alia est interpretatō vbi
interpretatio p̃uertit̃ cum interpretato. vt amator sapiētie est inter-
pretatio hui⁹ nois p̃h̃s. et ab illa interpretatōe sumit̃ locus dyale-
cticus a substantia. q̃z illa interpretatō d̃r idē realiter et p̃uertibil̃
cum interpretato. ideo q̃cquid verificat̃ de vno. etiā verificat̃ de
alio p̃pter p̃uertibilitatē terminoz

Arguit̃ Omnis interpretatio ē p̃uertibilis cū interpretato
q̃ alterz membz istī⁹ diuisiōis ē sup̃flūū. Alis p̃-
bat. q̃z sicut se h̃z diffinitio ad diffinitū. sic se h̃z interpretatō ad
interpretatū. s̃z ois diffinitio ē p̃uertibil̃ cū suo diffinito. q̃ etiā ois
interpretatio erit p̃uertibil̃ cū suo interpretato. Dd̃z. q̃ nō ē s̃le de
diffinitōe et interpretatōe. Cū diffinitio habet d̃rā m̃ ultimā que
p̃uertitur cum diffinito. vel aliqd̃ loco d̃rē. et ergo tota diffini-
tio p̃uertitur cum diffinito. sed interpretatio imponit̃ ab aliq̃ p̃-
prietate. et illa aliq̃ p̃uertitur cum interpretato. aliq̃ vero non
p̃uertitur cum ipso. et sic interpretatio et interpretatū nō p̃uertunt̃.
vt exemplificatū est

Arguit̃ Bon⁹ sumit̃ loc⁹ dyalectic⁹ ab interpretatōe nō
p̃uertibili ad interpretatū. ergo p̃ dicta. Alis p̃ba-
tur. q̃z bene seq̃tur aer nō est ledens p̃dem. ergo aer nō est lapis
Ddm̃ q̃ hoc est bonū argumentū dyalecticū. sed non arguit̃
ab interpretatōe ad interpretatū. sed a superiori ad inferius. q̃z
interpretatio sumpta cum negatōe habet se vt superius ad inter-
pretatū. sicut hic hoc non est animal. ergo hoc non est homo.

Tractatus

Querit Quid differunt ethiologia trālatō et inēptatio
sive dēōnis p aliō nom eiusdē ydeomati vt sol expōit q̄si super
oia lucēs. et sicut de q̄si dans eternā vitā suis et h̄ trāliter. s; silla
balit lep̄ d; quasi h̄ns leues pedes. in his em latinū expōit p
latinū. Translatio est expōitio vni ydeomatis p s̄ba aliū. vel
est mutatio sermonis de vno ydeomate in aliud. vt cū mutat gre
cū in latinū vt kyrios grece est dñs latine. et hiesus hebrayce est
saluator latine. Et sic etiā dicim⁹ q̄ sc̄ns Hieronimus fuit trāsl
lator biblie de hebrayco in latinū. s; Boetius fuit trāslator libro
rū aresto. Inēptatō ē expōitio vni nois min⁹ notū p aliud no⁹
magis notū sive eiusdē ydeomatis sive aliū. Exemplū de eodem
ydeomate vt intelligē quasi intus p̄fē legere. de alio ydeomate
vt phus. i. amator sapiētie. Et q̄ differūt inēptatō et ethimolo
gizatio sicut sup̄ et inferi⁹. qz interpretatō ē cōmuniō et habz se i
pl⁹ qz ethimologizatio. S; trāslatō est extranea ad utrūqz et nō
fundat locum intrinsecum sed extrinsecum.

Arguit Diffinitō inēptatōis p̄est alci a diffinitō q̄ n̄ ē
bona. Ans pbat qz p̄est diffinitō in q̄ ē expōit
tio vni nois min⁹ notū p aliud nomē vel ordē. Dñm q̄ diffi
ex p̄nti dē expōem nois diffinitū. nō tñ p̄mo et p̄ senā p̄mo expli
cat eē rei significatō p no⁹. et ex p̄nti explicat no⁹ q̄tū ad suā siḡ
ficatōz. s; inēptatō ē p̄mo explicat no⁹ et ex p̄nti significatū.

Arguit Ibi ē iterptatō itelligē ē int⁹ et p̄fē legē. et tamē
ibi nō ē expō vni nois p aliud no⁹. Sc̄da ps al
sūpti p̄t qz ibi ē expō s̄bi. Dñm q̄ no⁹ capis hic cōiter put n̄
distinguitur contra verbum sed put idē est q̄ nota mentis.

Loc⁹ ab iterpretatōe ē ha.

Hic diffinit locū ab iterptatōe dicēs. q̄ ē h̄itudo interpretatōis
ad interpretatū. et cōtinz q̄ttuor argumta et q̄ttuor maxias. Pri
mo s̄b̄iciēdo interpretatōez affirmatiē vt amator sapiētie currit
ergo phus currit. Maxia quicqd dē de interpretatōe et de inēpta
to. qz dicūt idem p̄ntibilit. Sc̄do mō p̄dicādo interpretatōez af
firmatiē. vt plato ē amator sapiētie. q̄ ē phus Maxia de q̄cūqz
predicāf interpretatō et interpretatū. Tercio s̄b̄iciēdo interp
tatōez negatiē vt amator sapiētie nō currit. ergo phus n̄ currit.

Quintus

Maria quicquid remouet ab interpretatōe et ab interpretato. Quaro predicādo interpretatōez negative. ut petrus nō est amator sapiētie. ergo nō est phs. Maxima a quocūq; remouet interpretatio et interpretatum. Et similiter intelligat de interpretato.

Arguit Non seq̃tur. rusticus est amator sapiētie. ergo rusticus est phs. qz aīis est vez et p̃ns falsum. et /
go nō valet. Sz qz aīis sit vez patet quia omnes homines natura scire desiderāt. primo metaphisice. Dōm qz rusticus nō amat sapiētiā. sed bñ desiderat sine appetit eā. Uñ dīa est inter amare et desiderare. nā amare est rem habitā diligere. sz desiderare ē rem nondū habitā appetere. et sic rusticus carens sciētia est bñ desiderator scie sz nō amator. Uñ amor est rei habite. sz desiderū est rei habende. Et si dicat aliqui nō volunt informari aliquo mō: ergo nō oīs hō naturaliter scire desiderat. Dōm qz duplex est appetit⁹. nā quidā est naturalis et dīr inclinatio p̃ns naturā alicui⁹ sicut dicim⁹ graue naturaliter appetere locū deorsum et tali appetitu oēs indr̃nter scire desiderāt qz tale desiderū p̃seq̃tur naturā anime rōnalis q̃ est vnigenia in oībus hominib⁹. Alius est appetitus cognitiu⁹ et est inclinatio sequēs apprehēsiōē alicui⁹ s̃ rōne boni vel mali. Et iterū est duplex scz sensitīu⁹ q̃ cōseq̃tur apprehēsiōē sensitīuā. Et intellectīu⁹ q̃ p̃seq̃tur apprehēsiōē intellectīuā et vocat⁹ appetitus intellectīu⁹. et est duplex. s. p̃fect⁹ et vocatur volūtas a qua fit executio voliti et illo nō oēs scire desiderāt. Et imperfectus qui dīr qdaz velleitas et tali appetitu omnes ad scire inclinātur. qz oēs indr̃nter vellēt qz haberēt sciām sz p̃p̃t pigniciā vitādi labores nō p̃sequūtur sciāz naturālī desideratā.

Querit An ne sint plures loci a suba q̃ tres Dōz qz sic qz sunt quattuor alij min⁹ p̃ncipales qui re ducūtur ad illos. vt locus a synonymo ad synonymū. loc⁹ a sp̃e ad dīrāz. loc⁹ a sp̃e ad p̃p̃riū et ecōtra. loc⁹ ab exponēte ad expositū Uñ synonyma sunt diuersa noīa idē significātia. vt marcus tullius. et p̃ talē locum bene sequitur tullius currit. ergo marcus currit. locus a dīrā ad sp̃em. vt rōnale currit ergo hō currit. et econtra homo currit ergo rōnale currit. Et reducūtur illi duo loci ad diffinitīōē quia sicut diffinitio dicit idem essentialit̃ cū diffinito sic etiā in istis locis termin⁹ inferēs idem dicit essentialiter cū termino illato. Sed locus a sp̃e ad p̃p̃rium vt homo currit et /
go r̃sibile currit reducūt ad locū a descripto ad descriptōz. loc⁹ vt

Tractatus

ro a pprio ad spm reducitur ad locū a descriptōe quia accidentaliter idem dicitur. Sed locus ab exponētib⁹ ad expositū. ut tñ homo currit ergo homo currit et nihil aliud ab hoīe currit. reducitur ad locū a noīs interpretatione. Et possunt oēs isti loci a substantia notari vno nomine scilicet locus a conuertibilib⁹ ad cōuerbilibilia. et hoc in generali. qz loc⁹ a cōuertibili est habitudo vnius pueritibilis ad rliquū. et pūnz q̄tuor argumēta et q̄tuor maximas. Et dōz eēt de isto loco eodē mō q̄ dictū est de alijs in spali.

Equit de locis a pco.

Postqz Petr⁹ hispanus determinauit de locis a substantia. hic psequenter determinat de locis a concomitantib⁹ substantia. Ratio ordinis est. qz locus a substantia perfectior est eo qz vnus termin⁹ est pueritibilis cū alio. sed sic non est hic de loco a cōcomitantibus substantia. Cū locus a concomitantib⁹ substantiam est qñ sumitur argumētum ab his que sequuntur terminos in questione positos. et sit quando termin⁹ inferens sic se hz ad terminū illatum qz non conuenit cū eo conuertibiliter. sed fm alium quem modum essendi vnus est in alio.

Querit Quomō diuidit loc⁹ a concomitantib⁹ substantiam. Dicendū qz diuidit in octo locos dyalecticos. scz in locum a toto a parte a causa et ab effectu. a generatione et corruptione. ab vlibus. et a cōiter accidētibus.

Arguit Locus a cā et loc⁹ a corruptōe nō sunt loci a cōcomitantib⁹ substantia igit. Ans pbat qz omis loc⁹ a concomitantib⁹ substantiam est intrinsecus sed causa efficiēs et finis sunt extrinsece. Dōm qz licet causa efficiens et finis sunt extrinsece q̄tam ad substantiam sunt tñ intrinsece suis effectibus fm virtutē ymmo sunt in ipis fm aliquē modū essendi in. et hoc sufficit ad locū intrinsecū a concomitantibus substantia. Sed ad scdm de corruptōe dicit qz vez est qz corruptio omīno extrinseca est corrupto. et sic etiā fm veritatē nō est loc⁹ extrinsecus. et qz generatio et corruptio cōueniāt in hoc qz sunt species pmutationis. sz dñt qz termin⁹ a quo generatōis est nō eē. et termin⁹ ad quē est eē. in corruptōe vero ecōtra termin⁹ a q̄ ē esse et ēmin⁹ ad quē ē nō esse. et ergo numerat h eo qz hz pueniētiā cum loco a

Quintus

gnatōe cui oppōit. Tūcibi loc^o a toto diuidit. incipit determi-
nare de loco a toto et a pte diuictim q̄ diuidit sicut ipm totū ē enī
qdā totū integrale. aliū v̄le aliū ē totū in q̄titate. aliud in mō
aliū in loco aliud in tpe. Quorū sufficiētia sic sumit nā omē totū
cōtinz suas ptes. v̄l g^o cōtinet eas in potētia v̄l in actu. Si in
pōna h̄ ē dupl^r qz v̄l dēt totā eēntiā suāz ptiū v̄l dēt pte eēntie s̄
pmū sic ē totū v̄le. si scdm sic ē totū in mō. Si cōtinz suas ptes
in actu h̄ itez ē dupl^r. qz v̄l noial^r aut adūbialis. Si noialiter
hoc ē dupl^r. qz vel tale totū sumit p modū vni^o indiuisi sic est
totū integrale v̄l p mōm diuisi et multiplicati p sua inferiora h̄ ē
dupl^r. qz v̄l importat noialit^r et sic ē totū in q̄titate aut adūbia-
liter h̄ ē dupl^r. qz v̄l h̄z ptes in successione et motu et sic ē totūz
in tpe. aut vt sūt in pmanētia. et sic est totū in loco. Et qz totū et
ps relatiue opponūt ideo s̄z tot mōi ptiū quot sūt modi totū. et
etiā qz loc^o a toto et loc^o a pte multiplicat scdm diuisionē totū et
ptis. iō s̄z sex loci a toto et sex a pte. cū sextupl^r sit totū et ps.

Totū vniuersale et hic sūt

Hic psequit^r de mēbris sup̄ dicte diuisionis et pmo de toto v̄l oī
tens qd sit ipm dices q totū v̄le vt h̄ sumit ē qdlibz sup̄ et s̄b
stātiale sup̄ ad suū inferi^o vel ē sup̄ eēnale ad suā pte et nō ca-
pit solū p gne vel sp̄ q̄ s̄z in recta linea p̄dicamētalit^r. s̄z capit ge-
neralit^r p q̄cūqz sup̄iori qd p̄dicat de plib^o inferiorib^o actu v̄l ap-
titudie siue tale sit ens intēōnale siue reale siue vniūocum siue
analogū. Et h̄z ille loc^o tria noia. nāz pmo vocatur loc^o a genere
ad sp̄m. et tūc debz capi gen^o cōiter p omni eo qd est sup̄i^o resp̄ctū
alicuius inferioris. Scdō vocat^r loc^o a sup̄iori ad inferi^o. Ter-
cio vocatur loc^o a toto vniuersali ad suā partem.

Arguit^r Aial ē ps hoīs. q̄ nō ē totū v̄le ad ipz. Aīns p/
bat qz cū dīa p̄stuit sp̄z. Dd̄z q sup̄i^o resp̄ctū
alic^o inferiori p̄t dupl^r capi. vno^o vt in cōtractū ē. i. s̄m cōm rō-
nem suā. et sic ē totū vniūsale. Alio^o capit vt p̄tractū ē p dīam
et sic aliq̄ mō pōt dici ps qz est ps diffinitina.

Querit^r Quid sit loc^o a toto vniūsale Dd̄z q̄ ē h̄i tu-
to totū vniūsalis ad pte s̄biectiū. Et valet de
structietm vt lapis nō ē aial. ergo lapis nō ē hō. Maxima a q̄/
cūqz remouet totū vniūsale ab eodē remouet ps ei^o S̄z v̄l

Tractatus.

nires et dicēs hic arguit destructive hō nō currit q̄ sortes nō currit et tñ nō seq̄tur. Dōm q̄ ibi nō arguit destructive s̄ constructive q̄ totū v̄le non destruit eo q̄ negatio seq̄tur ipsum. nam arguere destructive est arguere a destructione termini positi in ante ad destructionem eiusdem termini contenti sub eo.

Querit Que est rō q̄ iste loc⁹ valet destructive Dōz q̄ ideo q̄ remoto toto v̄li qd̄ icludit suas partes oportet ptes ei⁹ remoueri. q̄ de q̄to aliqd̄ plus negat de tāto minus relinq̄t. et ergo bñ seq̄uit aīal non est. ergo hō nō est. S̄ non valet constructive. q̄ totū v̄le est cōmuni⁹ suis p̄tib⁹. et ergo potest de aliquo verificari q̄ quo sua ps nō verificat. vñ nō oportet q̄ si aliqd̄ verificet de ipso toto fm q̄ est in vna ei⁹ pte q̄ p̄tē hoc verificet de ipso fm q̄ est in alijs p̄tib⁹. vt nō seq̄tur alin⁹ est aīal. ergo asinus est hō. q̄ hic est fallacia psequētis

Si Bñ seq̄tur si aīal est sensibile hō est sensibilis et tñ ibi arguit affirmatie. Dōm q̄ bñ seq̄t grā materie. i. terminorū ibi positorū et in p̄dicat⁹ cēntialib⁹ s̄ nō tenet grā forme. q̄ dat in stātia in p̄dicat⁹ accēntialib⁹. vt nō seq̄uit al currit q̄ hō currit

Arguit Quicqd̄ p̄dicat de aliq̄ sup̄iori etiā p̄dicatur de suo inferiori vt p̄z p̄ p̄mā reglāz anīptale. ergo iste loc⁹ tenet affirmatie grā forme Dōm q̄ ista reglā intelligitur i p̄dicat⁹ cēntialib⁹. et si extēdat ad accēntialia oportet q̄ scdā ppositio sit v̄lis formaliter vel equiuāliter.

Arguit Nō seq̄t destructie al nō currit. q̄ hō n̄ currit. q̄ posito casu q̄ asin⁹ q̄scat tūc aīas ē vez et p̄ns pte ēē falsū. posito q̄ ioh̄es currat Dōz q̄uis aīas sit p̄pō negatia tñ n̄ arguit destructie a toto v̄li s̄ arguat ab ante destructo. i. negato. q̄ arguere negatie ē arguē ab ante negato ad p̄ns negatiū. et arguē destructie a toto v̄li ē arguē a toto v̄li destructo ad suā pte. Tñ h̄ al nō currit negat cursus de aīali et al nō negat q̄ tunc negatio deberet p̄cedē totū v̄le qd̄ h̄ n̄ fit. Ex q̄ p̄z q̄ qñ arguit a toto v̄li tñ totū d̄z ēē p̄dicatū p̄pōnis vt lapis nō ē al. q̄ lapis nō est hō Maxia a quocūq̄ remouet totū v̄le ab eo dē remouet et q̄libz ei⁹ ps. cui⁹ cā est q̄ totū v̄le p̄tinet et icludit suas ptes. ergo remoto toto v̄li remouet quelibet eius ps.

Si Bñ seq̄t subijciēdo totū negatie igit. Aīas pbat qñ sic arguit. nullū al currit. q̄ null⁹ hō currit. q̄ p̄pōsitū p̄ns re

pugnat añel. Dñm q̄ hic nō arguit p̄prie a gñe ad sp̄m vel a toto vñ s̄ arguit a toto inq̄titate ad vnā ei⁹ p̄tē. q̄z hic totū dī-
stribuit per signū vñ ideo fit totū in q̄titate.

Arguit Hic lapis n̄ ē al. ḡ lapis nō ē hō al. etiā distri-
buit ḡ a sili argueret a toto i q̄titate r̄ n̄ a toto
vñ. Dñz negādo hñaz q̄z totū in q̄titate attēdit penes t̄minū
distributū p̄ signū vñ. r̄ n̄ penes t̄minū distributū p̄ negatōem.

Dars subiectina ē inferius

Hic sc̄do diffinit p̄tē subiectinā r̄ locū eiusdē. Dicēs ps subiecti-
na est infer⁹ resp̄cū sui sup̄ioris vt sp̄s resp̄cū generis. r̄ genus
resp̄cū entis. Et vñ ps subiectia d̄z oē min⁹ cōe resp̄cū mag⁹ cōis
q̄d p̄dicat eēntialr̄ de ip̄o. S̄z locus a p̄te subiectia est habitu/
do p̄is subiectiue ad totū. r̄ tenet solū constructiue. r̄ hoc duplr̄
vno mō subijciēdo p̄tē subiectinā. vt homo currit ergo al. currit.
Maria q̄cquid p̄dicat de p̄te subiectia etiā de ei⁹ toto. Qui rō ē.
quia totū vñ actu r̄ intellectu includit in p̄te subiectina. Alio⁹
p̄dicādo p̄tē subiectinā affirmatiue vt nicolaus est hō ergo ē al.
Maria de quocūq̄ p̄dicat ps subiectia r̄ totū vñ eius.

Arguit Nō seq̄t p̄structiue hō est sp̄s sp̄alissima. ḡ aīal
est sp̄s sp̄alissima Dñm q̄ qñ arguit a par-
te subiectia ad totū tūc debet argui penes illa p̄dicata in quibus
cōueniūt r̄ nō in q̄bus d̄nt. vñ pars r̄ totū d̄nt in predicatis
intentionalib⁹. ergo nō d̄z argui penes p̄dicata int̄tionalia. s̄z cō-
ueniūt in p̄dicatis realibus. ergo penes illa debet argui

Arguit Nō sequit̄ p̄structiue p̄dicādo p̄tē subiectinā
sortes incipit esse alb⁹ ergo sortes incipit eē co/
loratus. q̄z añs est vez r̄ cōsequēs falsum. Dñm q̄ iste locus
non valet penes ista predicata incipit r̄ desinit. quia includit in
se negatōez. r̄ ergo hic arguit destructiue. Vñ ista sortes incipit
esse albus sic exponitur. id est sortes iam non est albus et statim
post hoc erit albus. ergo includit negationem.

Arguit Bene valet argumētū a p̄te subiectia ad totū
vñ destructiue sic arguēdo. homo nō currit ergo
aīal nō currit. quia añs est verum et cōsequens. et oppositum cō-
sequētis nō potest stare cum añte. ergo textus est fals⁹. Dicē-
dum q̄ ibi non arguitur destructiue. licet sit propositio negatiua

Tractatus

sed arguit constructiue et ideo bñ sequit quia ibi pars subiectiua
nō destruit sed p̄dicatū currit. eo q̄ negatio nō agit añ se s̄ post se
et q̄ sit bona p̄ntia patet. quia oīs illa p̄ntia est bona vbi ex op/
posito p̄sequētis inferitur oppositum añtis.

Totū integrale est quod est

Hic cōsequēter determinat de loco a toto integrali. Et primo diffi-
nit totum integrale dicens. Totum integrale est qd est composi-
tum ex partib⁹ q̄ritatem hñtib⁹. Et p̄t noīari tribus modis.
Primo d̄r totū q̄ritatiuum. q̄ cōtinet totā q̄ritatē in se. Se-
cūdo totū materiale. q̄ cōponit ex partib⁹ materialibus. Tercio
totū integrale q̄ integratur ex multis partib⁹. Un̄ duplices sūt
partes totū integralis. sc̄z p̄ncipales et min⁹ p̄ncipales. p̄tes p̄n-
cipales sunt sine quib⁹ totū integrale nō p̄t esse. vt paries tectūz
et fundamentū sunt p̄tes p̄ncipales ipius dom⁹. q̄ sine illis do-
mus esse nō potest. Partes min⁹ p̄ncipales sunt sine quib⁹ to-
tū integrale p̄t esse vt fenestra camera ianua quia dom⁹ potest esse
sine ianuis et fenestris cēntialit̄ et integraliter cōpleta. s̄z hic fit mē-
tio de p̄tib⁹ integralib⁹ p̄ncipalibus et nō min⁹ p̄ncipalibus et
ergo bñ seq̄tur dom⁹ est g⁹ paries est. s̄z nō seq̄tur dom⁹ est ergo fe-
nestra est. Un̄ arguendo a toto integrali ad ei⁹ p̄tes tenet p̄stru-
ctiue tm̄. q̄ totū integrale necessario cōponit ex suis p̄tib⁹ p̄nci-
palibus. ergo ad eius positioē sequitur positio partiū.

Arguit Hec orō aīal rōnale mortale est totū integrale
et tñ nō cōponit ex p̄tib⁹ q̄ritatē hñtib⁹. Di-
cendū q̄ illa orō d̄r totū integrale solū fm̄ s̄ilitudinē eo q̄ inte-
gratur ex plurib⁹ vocibus significatiuis. et ideo habet modū to-
cius integralis. nō tñ est totum integrale fm̄ veritatem

Querit Quotuplex sit totū integrale Dd̄m q̄ du-
plex sc̄z homogeniū et etherogeniū. Totū ho-
mogeniū est qd est eiusdē nate siue dispositōis i se et i suis p̄tib⁹.
et quelibz ps̄ suscipit p̄dicatōez toti⁹ in recto. vt aer aqua ignis
quelibz em̄ ps̄ aque ē aqua Et d̄r ab hominib⁹ qd ē vnū et gentios
natura quasi vni⁹ nature in singlis p̄tib⁹. S̄z totū etherogeniū
est qd est diuersarū naturaz in suis partibus et nō p̄t p̄dicari de
qualibz sua p̄te. vt hō et dom⁹. Et d̄r ab etheron vel etheon qd ē
variū et gentios natura q̄si diūse nature in oībus suis p̄tib⁹

Arguit Nō seq̃t p̃structie sic arguēdo dom⁹ valet cētūz
 florenos. q̃ tectū valet cētū. Dd̃z q̃ d̃z argui
 ab est scōo adiacēre qd̃ ip̃ortat ex̃itū q̃ d̃z argui ab ex̃itū totū
 ad ex̃itū p̃tū. Sz dicēs. nō seq̃t resp̃cū hui⁹ ubi ē igiḫ. Ans
 p̃bat. q̃ nō valet ecclesia ē q̃ chor⁹ est. Dm̃ q̃ ibi nō arguit ad
 p̃tes p̃ncipales eccleīe sz minus p̃ncipales. z resp̃cū istoꝝ non te
 net iste locus. Sz locus a p̃te totū integral̃ est habitudo ipsius
 ad suū totū integrale. Et tenet solū destructie. vt paries nō ē er/
 go dom⁹ nō est. cor hoīs nō est q̃ hō nō est. z sic d̃ alijs. Et est ps
 integralis ps quātificatiā p̃ponens totū integrale. z q̃nq̃ vocat̃
 ps integralis. q̃nq̃ vero ps quātificatiā. sz p̃m diuersas rōnes.

Ar Nō sequit̃ fenestra vitriata nō ē. ergo dom⁹ nō est. z tñ ar
 guit destructie. Etia nō seq̃tur coq̃na nō est ergo dom⁹ non
 est. Dm̃ q̃ duplices sūt p̃tes sc̃z p̃ncipales z sunt sine q̃bus
 totū esse nō p̃t. Alie sunt p̃tes min⁹ p̃ncipales z sunt solū de be/
 ne eē totū. sz hic debet argui penes p̃tes p̃ncipales z nō min⁹ p̃n
 cipales. q̃ destructa p̃te itēgli p̃ncipali destruit ip̃z totū integrale

Querit̃ Que ē rō q̃ nō valet iste loc⁹ a p̃te ad totū cō/
 structie. Dd̃z q̃ ideo q̃ ps est p̃rior toto. sed
 p̃sito p̃iori nō oportet totū poni qd̃ est p̃steri⁹. Et q̃n d̃z bñ se
 quit̃ p̃structiue ps aque est ergo aq̃ est. s̃l̃r bñ seq̃tur ps panis ē
 ergo panis est. z tñ arguit̃ p̃structiue a p̃te integrali. Dd̃z q̃ du/
 plices sūt p̃tes totū integralis. quedā sunt p̃tes totū homogenij
 z ille accipiūtur dupl̃z. vno⁹ vt p̃tes integrales Alio⁹ sicut p̃tes
 subiectie. nā in q̃libz toto homogenio p̃tes sūt etiā subiectie q̃re
 bñ seq̃tur in illis p̃pter habitudinē p̃tis subiectie ad suū totum
 vlt. Alie sunt p̃tes totius etherogenij. z in illis nō valet.

Arguit̃ Idē nō est ps intēglis z ps subiectia. vt p̃tz ex
 diuisiōe p̃tis q̃ sumit̃ ad diuisiōez totū. q̃ solu/
 tio nulla. Dd̃z q̃ diuisiō p̃tis nō ē in diūsas res sz in diuersas
 rōnes rez. Uñ vna res p̃t eē ps integral̃ z ps subiectia p̃m diū/
 sam rōez. q̃ p̃sito q̃ sit aqua cōposita ex tribus guttis tñc gut
 te hñt se sicut ps integralis. sz p̃sito q̃ sint inferiores resp̃cū to/
 tius aque sic habēt modū p̃tis vñuersalis vel subiectiue.

Totum in q̃ntitate est vni.

Hic p̃nter determinat de tercio loco a toto q̃ est loc⁹ a toto in q̃nti/
 tate

Tractatus

tate primo diffinit totū in quātitate. scdo cōdit quid sit loc^o a toto i quātitate dicēs q totū i quātitate ē vlt supū vltier. i. ali qd cōmune supū cū signo vlt. vt ois hō null^o hō. Tū termin^o cois ē vlt r qñ suū p oib^o suppositis tūc accipit vltier. r hoc fit p signū vniuersale affirmatiuum vlt negatiuum.

Arguit Nullū totū vlt ē totū in quātitate s3 hō in isto cōplexo ois hō ē to^o vniuersale g^o nō ē totū i quātitate. Ador p3 q2 ois sup^o eēnale ē totū vniuersale respēcū suoz inferiorz s3 hō ē hmoi Dōm q totū vniuersale r totū in quātitate s3 idē matialis. s3 dñt formalit vt hō ē totū vlt fīm eēntia sed fīm suū eē q mō accipit s3 actuali distributōe p oib^o suppositis vocat totū in quātitate. Et nō d3 ppe dici q h aggregatū ois hō ex signo r tmino cōi sit totū in quātitate. s3 solū tmi^o cois distribuit^o

Arguit Istō totū nō ē quātitas neq3 in quātitate. g male vocat totū in quātitate Dō q ppt similitudinem quātitatū pūne cū isto toto d3 totū in quātitate. vñ sic quātitas cōtinua ē diuisibilis in multas spēs. ita istud totū actualiter cōtinuas suas ptes in quas diuisum est.

Querit Utr hic sit totū in quātitate tot^o sortes Dō3 q totū caput dupl^r. vñ o^o cathegrammaticē vlt idē ē qd pfm r sic ibi nō ē totū in quātitate. Alio^o caput sincathegreumatice. i. distributivē r sic ē ibi to^o intēgle q2 v3. i. qlibz p3 sortis. vñ dñt ois null^o distribuit^o r h signū tot^o q2 pūma dūo distribuit^o p pūb^o s3iectiuis. s3 to^o distribuit^o p pūb^o intēglis.

Arguit Nec nō ē vltis tot^o sortes ē minor sorte. g s3ctm ei^o nō ē totū in quātitate Anō pbat q2 ibi null^o ponit termin^o vniuersalis. Dōm licz explicite nō ponit termin^o cōmunis. implicite tam ponit. q2 valet illam quelibet pars sortis est minor sorte sed pars est terminus cōmunis.

Notandū Q^o loc^o a to^o in quātitate ē habitudō totū us ad suā pte. Et r3 pstructivē r destructivē. pstructivē dupl^r. vñ o^o s3iectivē to^o vt omis hō currit g sortis currit Dacima qd qd pdicat de to^o in quātitate ē pdicat de qlibz ei^o pte r o^o ē q2 totū in quātitate actū r intellēcū includit suas ptes. ergo qd d attribuit toti in quātitate ē attribuit cuilibz ei^o pti. Alio mō tenz cōstructivē pdicādo totū in quātitate et hoc dupliciter. vñ mō in obliquo vt nicolaus vid3 oēm homines bb. iij.

Quintus

ergo videt sortez. Alio modo in recto. vt iohs est omnis homo
ergo iohannes est plato. et sic de alijs.

Arguit Non seq̃t ois hō currit g̃ adā currit posito q̃ sit
mortu⁹. Dd̃z q̃ hō in ante capis p̃ hoib⁹ actu
eritib⁹ posito g̃ q̃ adā existat in rez natura tūc p̃dicatū sibi ierit
fi aīis d̃z eē vez. ⁊ si nō sit tūc nō includit in ante. q̃ hō in ante
supponit p̃ p̃rib⁹. sed adā nō est hō p̃ns. ergo nō est ps eius

Arguit Dicit po: phiri⁹ siue sortez sit siue n̄ sit sp̃ est hō
g̃ a fili sp̃ ista erit ha adā ē hō ⁊ p̃ p̃ns ē ps p̃re
ta sub hoie. Dd̃z q̃ sortez sp̃ p̃rinet sub hoie q̃ ad ei⁹ significa
tionē s̃z nō quo ad suppositōez. quia termin⁹ cōmunis vbi cūq̃
ponitur eque multa significat. s̃z nō p̃ eque multis supponit

Arguit Hoc argumētū iohes ē ois hō. g̃ iohes ē sortez.
est falsū. g̃ nō ē bon⁹ loc⁹ dyalectic⁹. aīis p̃bat q̃
in ip̃o p̃dicat ṽle sumptū ṽle. Dd̃z q̃uis p̃ma pp̃ sit falsa tū
p̃t haberi tanq̃ p̃babilis ab aliquo ⁊ p̃ t̃ro p̃t esse p̃missa argu
mētū dyalectici. Et q̃n arguit hoc nō dicit text⁹ q̃ totū in q̃tate
te debeat p̃dicari. Dd̃z q̃ si rectū ordinē totū d̃z sub iij. ⁊ g̃ p̃.
hū. seq̃t illū modū. S̃z destructie sic arguit. nullus hō currit g̃
plato nō currit. Maxima q̃cqd̃ remouet a toto i q̃tate ⁊ a q̃libet
eius p̃re. Cui⁹ rō est q̃ totū in q̃tate actualiter includit suas
p̃res. g̃ quicqd̃ remouet a toto ⁊ a qualibz ei⁹ p̃re remouetur.

Notādū Ps in q̃tate est q̃libz inferi⁹ p̃rentū
sub illo toto ṽle ṽliter sumpto. Et locus a
p̃re in q̃tate est habitudo p̃riū simul sumptaz ad suū totū.
Et tener p̃structiue ⁊ destructie. p̃structie vt iohānes currit pla
to currit ⁊ sic de alijs. ergo ois homo currit. Maxima quicqd̃ p̃
dicatur de partib⁹ simul sumptis. et etiam de toto.

Arguit Nō seq̃t sortez currit g̃ ois hō currit. Dd̃z q̃
iste loc⁹ n̄ valet p̃structie nisi q̃n p̃res s̃il capis
⁊ sufficiēter enumerāf q̃z tūc p̃rūt cū toto. S̃z dicēs h̄ ē p̃ri
tio p̃ncipij soz currit plato currit ⁊ sic d̃ alijs. g̃ ois hō currit. g̃
nō est bon⁹ locus dyalectic⁹. Aīis p̃batur p̃ Aristotilē septimo
topicoz. q̃z quādo vniuersale p̃ceditur concessis particularibus
vel quādo vniuersale p̃ceditur cōcedi in particulari est p̃teritio p̃ri
cipij. quia aīis est ita ignotū sicut p̃ns. Dd̃m q̃ duplicia sunt p̃
dicata quedam que notiori mō cōueniūt toti q̃z p̃tib⁹. ⁊ q̃n ar/

Tractatus.

gumētū sumit ab istis causis peritio pncipij. Alia sunt p̄dicata q̄ ecōtra notiori mō pueniūt p̄tib⁹ q̄ t̄i sicut sunt p̄dicata accē talia z ab illis sumit loc⁹ dyalectic⁹. Et lz q̄nq; sit p̄dicatū qd̄ quo ad naturā notiori mō puenit totū q̄ p̄ti adhuc t̄n p̄t fundare locū dyalectic⁹. si quo ad nos z q̄ ad ridentē p̄us cognoscat puenire p̄ti. vt hic sortes ē suba. plato ē suba. z sic de alijs. g⁹ ois hō ē suba. qz sufficit q̄ aīis sit not⁹ ridentē q̄ p̄is. licet simplr et p̄m naturā sit ecōtra. Sz destructiōe p̄t duplr argui. vno a p̄tib⁹ in q̄titate simul sumptis ad totū. vt sortes nō currit plato nō currit z sic de alijs. g⁹ nlls hō currit. Alio⁹ p̄t argui ab vna p̄te ad totū. vt sortes nō currit. ergo nō ois hō currit. sz ibi nō arguit p̄ istū locū quia in consequēte nō manet totum in q̄titate. Maxima p̄imi a quocūq; remouētur p̄tes in q̄titate sufficiēter enumerate ab eodē remouetur totū in quantitate.

Arguit Non sequit destructiōe sortes nō est totū in q̄titate. plato nō est totū in quātitate z sic d̄ alijs ergo ois hō nō est totū in q̄titate. Dōm q̄ hic male cōcludit sed deberet sic inferri ergo nullus hō est totum in q̄titate qd̄ ē verum. Vel dōm q̄ istud cōsequens ois hō nō est totum in quātitate potest dupliciter capi. vno mō put hō supponit p̄sonaliter et vt est vna vltis negatiua tunc bene arguit z cōsequens est ver⁹ sicut et aīis. Alio mō vt hoc totum omnis hō capis materialiter vt est vna indiffinita vel singularis. et tunc consequens est falsum z aīis verū. sed male arguitur quia totū vniuersale est vniūsale vltiter sumptū et facit p̄pōem vltm quod non sit hic. et sic nō bene arguitur a p̄tib⁹ in q̄titate ad totū in q̄titate.

Totū in modo ē vniuersale

Hic agit de loco a toto in modo et eius p̄te. p̄mo oīdēs quid sit totū in mō dicens. q̄ totū in modo est vlt sumptū sine determi/natōe vt homo p̄ se currit p̄ se. Pars in modo est vlt sumptum cum determiatōe nō diminuēte. vt homo albus currit bñ. Et in hoc toto sumit eodē mō argumētū sicut in loco a genere ad spēs qz solum tenet negatiue. vt lapis nō est hō. ergo lapis nō ē hō mo albus. Ratio qz totū in mō habet se vt sup̄ius. mō a quo/

Notādū q̄ duplex ē detmiatio qdā est p̄trahens

et ē q̄ nō destruit rōem illi^o cui addit. s. facit ipm stare p pautio
rib^o suppositis. vt alb^o niger fort^o respē hois. Alia ē determina
tio diminuēs q̄ diminiuit rōem illi^o cui addit. Uel sic determina
tio diminuēs ē illa q̄ p̄m tollit rōem illi^o cui addit z p̄m reli
quit vt ēē albū fm̄ dentes. ēē nudū fm̄ pedes. Tercia ē determina
tio distrahēs siue priuās q̄ destruit siue puat rōem illi^o cui addit
vl oīno tollit rōem ei^o. vt mortu^o pic^o respē hois. Quarta ē de
terminatō āplīas siue supaddēa q̄ facit terminū cui addit capi p
significatis nō solū p̄ntib^o s. p̄teritis z futuris vt ymaginabilis
opinabilis. Et solū penes p̄mā determinatōnem sumit loc^o dya
lecticus a p̄e in mō. s. penes alias tres sumit loc^o sophisticus.

Si hō diminiuit p̄ h^o q̄ sibi addit alb^o. q. hō p̄ se stat p om
nib^o suis suppositis. s. qn sibi addit alb^o tūc stat p albis
tū. g. alb^o est determinatō diminuēs. Dōz q̄ licz alb^o diminiuit
hoiem quo ad supposita. nō tū q̄ ad suū significatū principale si
cut facit determinatio diminuēs. Uel dicendū q̄ licz diminiuit
at suppositionē hois. nō tū diminiuit rōnē formalem eius. quia
homo albus est animal rationale sicut homo.

Arguit Uniuersae sup̄tū sine determinatōe ē to^m v̄le. ergo
totū in mō nō distinguī a toto v̄le. Dōz q̄
materialiter idē sit totū v̄le z totū in mō tū formalit^o illa tota op
ponit^o p̄ respē ad suas ptes. Nā hō ē totū v̄le respē inferiori
eēntialis sicut ē sortes vl plato. s. ē totū in mō respē inferioris
accidēntialis scz respē hois albi. Uñ cū dicat totū in modo pōt
dupliciter glosari. vno mō totū in modo id est totū sine modo re
spē sui ipsi^o. s. tū modificatū vel sumptum cū modificatione
respē sui inferioris. Alio mō totū in mō id est sine modo pri
uatiue non habendo respectū ad eius ptem. sed prima expositio ē
melior quia secundo modo etiam totum vniuersale potest dici
totum in modo.

Si nō seq̄tur homo nō currit. g. homo albus nō currit po
tū casu q̄ ethiops nō currat z homo alb^o currat. quia tūc
aīas est. vt z cōsequēs falsum. ergo nō valz arguendo destructi
ue. Dōm q̄ ibi non arguit destructiue a toto in modo. quia ar
guere destructiue est arguere a destructione totius in modo ad de
structionem partis. mō hic nō destruit totū q. negatio nō p̄ce
dit totum z g. locus a toto in mō tenet p̄dicādo ipm totum.

Tractatus

Arguit Etia tenz affirmative. qz bñ seqtur coru^o volat
calidus calefacit. qz oppositū pñtis repugt añri. Dd. qz nō ar
guñt a toto in mō ad suā pte. nā ignis calid^o nō ē ps i mō. qz ca
lidū nō ē determinatō pñtis respectu ignis. qz nō trahit ignem
ad minorem suppoem suoz suppositoꝝ. Ita nec niger ē determi
natō pñtis respectu corui. s; ē pñtiū epithetū. i. adiectm pñti
ens oī idiuuiduo vni^o spci. s; nō soli. ⁊ addit coruo cā ornat^o vel
expñsiois ppetat^o. S; loc^o a pte in mō ē hñtudo pñtis in mō ad
suū totū. Et t; constructiue duplr. Uno^o sbijciēdo pte in mō. vt
hō alb^o currit. g hō currit. Maria. qēqd pñcat^o de pte i mō ⁊ de
toto. Scdo v; pñcādo pte affirmatiue. vt iste hō ē alb^o. g ē hō.

Arguit Nō seqt hō alb^o ē qd pñctū. g hō est pñctū
Dd. qz nō d; argui penes pñcata itēronalia qz
penes illa dñt. s; d; argui penes pñcata in qb^o pñtiunt.

Arguit Nō seqt ille ē hō mortu^o g ē hō. Dd. qz ibi nō ar
a pte i mō. s; pñctū fallā a dco s^m qd ad dcm
simplr. qz mortuū nō ē determinatō pñtis. s; alienās sū dñstrahēs
Et filr d; qñ ar. vocatiū ē reūs secūdari^o. g^o ē reūs

Arguit Nō t; affirmatiue. soz fit hō alb^o g^o soz fit hō.
qā añs pte ē v; pñte ente falso Dd. qz ibi ar.
a pte i mō negatiue. qz fit icludit negatōz. vtz in ei^o expōe. s. soz
nūc nō ē alb^o. ⁊ imēdiate post h^o erit hō alb^o ⁊ sic nō ē pñā affirma
tiua. s; pñā affirmatiua ⁊ pñā negatiua

Totū i loco ē dictō pñhē.

Hic pñt. P. h. determinat de loco a toto i loco. ⁊ pmo diffinit to
tū i loco. di. Totū i loco ē dictō pñhēdēs oēm locū adūbialr.
vt vbiq; vñdiz. Et poñt dictō loco g^o dñm d; pñhēdēs oēm lo
cū ad dñm totū^o in tpe. ⁊ ponit adūbialr ad dñm totū^o i qñta
te qd iporitat oēm locū noialr. vt oīs loc^o vl^o i oī loco S; ps in
loco ē dictō pñhēdēs aliquē locū adūbialr. vt h^o ibi

Arguit Nulla res real^o ē dictō. s; totū i loco ē aliqd rea
le. g^o nō ē dictō. Dd. qz totū i loco ē mī suā
naturā ⁊ fm ēē reale nō sit dictō. tñ bñ inqñtū ē dicibile vt per
dictōem iporitat. qz res ipsa nō sbijctur aut pñcatur per se. sed

innotum est sub dictōe plata

Querit Quid sit locus a toto in loco. Dm q est hi-
tudo toti in loco ad suā prem. Etz pstructi-
ne z destructiue. Cōstructiue. vt dñs ē vbiqz. g ē h. Destructiue
vt cesar ē nul qz g nō ē h. Sz Aresto. in. ij. thopicoz nō facit di-
stinctōz iter istud totū z totū in q̄titate. qz essentialr nō distin-
guunt. z in eis eodē mō sumūt argūta. sz tñ distinguūt accū-
talr q̄tum ad modū significādi vtriusqz. qz totū in q̄titate ē
totū p modū pmanētis. z totum in loco sub modo fluxus z fie-
ri quare hic distinguunt

Arguit Nō seqtur pstructiue. vlia sz vbiqz. g sz h. qz
esse h puenit singularibz tñ. Dm q illo mō
q aliqd ē in loco fm totū eo mō etiā attribuit parri. Un aliqd
ē duplr in loco. Uno actu. z sic vlia nō sz in loco. sz solū singu-
laria q sūt h z nūc. Alio aptitudine. z sic vlia sūt in loco. z sz
vbiqz. qz habet aptitudinē ad eē in suis singularibz p qlibet lo-
co z p quolibet tpe. Sed actu esse vbiqz ptingit duplr. Uno
fm totum. vt deus est vbiqz. Alio mō fm totum. sz fm suas p-
tes. vt celum. Unde qñ arguitur a toto in loco. tunc debet argui
ab esse in loco illo mō quo toti puenit. ad esse in loco fm prem.
eodem modo. vt celum est vbiqz fm partes. ergo aliqua ps celi
est hic z aliqua pars ibi

Arguit Non seqtur. aliqd corpus est h aliqd corpus ē
ibi. et sic de alijs. ergo quoddā corpus est vbiqz
qz añs est ver z pñs falsum. i gr. Dm q ibi ē falla figure deo-
nis. qñ arguit a plibz determinat ad vnā determinatā. qz pres añs
verificanr de corpore p diuersis suppositis. z sic corpus in añ/
cedere habet diuersas suppones determinatas. z in pñte hz vnā
suppōem determinatā. deberet em sic argui. aliquod corpus ē h.
et idem corpus est hic. z sic de alijs. ergo aliquod corpus est vbi-
qz. sed tunc añs est falsum

Rotandū Q aliqd dē esse vbiqz qdruplr. Uno
fm repletōem. z sic solus deus est vbiqz
Secdo fm suas ptes. z sic celum ē vbiqz. qz vna ps ē h. z alia
alibi. Tercio dē aliqd esse vbiqz nō vnū nūo. sz diuersius. z sic
idem corpus in spē est vbiqz. Quarto mō dē aliqd esse vbiqz p
mutue. sic q nō est magis determinate in vno loco qz in alio. z sic

Tractatus

vle est vbiqz. Ut etiā vle ē vbiqz aptitudinali. qz ē in suis sup
positis q supposita sūt in diūsis locis. sic etiā vle ē in diuers lo
cis. z g bñ sequit vlc ē vbiqz. g° ē aptū natū ē esse h. qz vt dicit
est oz eodē mō alicui attributē ptem in loco. sicut sibi puenit to
tū in loco. qst si toto pueniat in aptitudine tm. debet sllr ps ifer
ri fm aptitudinē tm vt hic fit

Arguit Nō v3 destructiue arguēdo p istū locū. sortes
nō ē vbiqz. g° sortes nō ē h. Dd. qzuis ibi ar
guat a destructōe totū fm ei totalitē. nō tm fm qualiter ptem.
et g° d3 sic argui. sortes ē nūqz. g° sortes nō ē h. z tūc bñ v3 Et
h nō arguit a toto in loco. qz in ante negat totū z fit ps. z sic ar
guif a negatōe vni° pris ad negatōz alteri°. sic h sortes nō ē in
aliq loco ergo non est hic

Notandū Q locus a pte in loco est hūdo ipst
ad suū totū Et v3 pstructiue z destructi
ue arguēdo a ptrib° sufficēter enūatis. vt deus est hic z ibi z sic
de alijs. ergo ē vbiqz. Maxima. qequid d3 de oibus ptribus sll
sumptis d3 de toto Valer etiā arguēdo ab vna pte vel a duab°
Destructiue. vt cesar nō est hic. g° nō ē vbiqz. Maxima. destru
ctis ptrib° totū in loco. destruit z ipm totū

Arguit Textus dr. q iste loc° v3 tm destructiue. vt ce
sar nō ē h. g° nō ē vbiqz. Ddm q qñ arguit ab
vna pte ad totū tūc tm v3 destructiue. sz qñ arguit ab oib° ptrib°
sll supris. tūc v3 pstructiue z destructiue. Un apti° d3 q v3 cō
structiue z destructiue qz destructiue tm. qz qñ arguit destructiue
tm. vt cesar nō ē h. g° nō ē vbiqz. ibi totū in pnte nō manet totū
qz nō vbiqz nō ē totū. sz nūqz z vbiqz. qz negatio pcedit totū.
et ergo destruit ipm

Totū i tēpore est dcō ppre.

Hic cōsequenter determinat de loco a toto in tpe. Et diffinit p
mo totum in tpe dicens. Q totum in tempore est dictio pphē
dens omne tempus aduerbiali. z hoc dupliciter. scz affirmatiue
vt semp. z negatiue vt nunqz. Scdo diffinit locum a toto in tē
pore. dicens. Q est habitudo totius in tpe ad suam ptem. Et
tenet pstructiue z destructiue. Exemplū pmi vt celum mouet sp
ergo mouet nūc. Exemplū scdi vt terra nunqz mouet. g° nō mo

Quintus

uetur mō. Maxima pmi De q̄cunq; p̄dicat totū in tpe ⁊ q̄libet ei⁹ ps. Maria scđi. A q̄cunq; remouet totū in tpe ⁊ q̄libet eius ps. Sz loc⁹ a pre in tpe ē hitudo p̄is ad suū totū. Et v3 p̄stru ctine a p̄ib⁹ sufficiēter enūatis. ⁊ destructiue ab vna pte. Exē/ pla patent p̄acticati:

Arguit Nō seq̄t destructiue p̄ istū locū. v̄le ē. sp. g. v̄le ē nūc. qz solū singularia s̄ nūc. Dd. q̄uis v̄le nō ē nūc acty. tñ aptitudine. ⁊ g. d3 sic argui. v̄le ē sp. g. v̄le ē ap tū natū ēē nūc. sicut dictū ē de toto in loco.

Arguit Nō v3 destructiue arguēdo p̄ istū locū. Iohes nō ē sp. g. iohes nō ē nūc. qz aīas ē vez. ⁊ p̄is p̄t ēē falsum. Dd. q̄uis ibi arguit a destructiōe totū in tpe fm ei⁹ totalitatē. nō tñ fm quālibet ei⁹ p̄t. qd tñ req̄rit. Et s̄lt sol uis argumētū qñ arguit a pre sic. Adā nō fuit heri. g. adā nunq; fuit. igr. Dd. q. ibi nō arguit ad totū negatiue. qz negatio sibi n̄ p̄ponit. s3 deberet sic pcludi. g. adā nō ē sp.

Arguit Partes in tpe nō p̄nt ēē s̄lt. g. nō p̄t argui a p̄t b⁹ s̄lt sumptis ad totū. Dd3. q̄uis p̄tes in tpe n̄ p̄nt s̄lt ēē fm esse reale qd habet extra aīas. tñ bene p̄nt s̄lt ēē fm intellectū. i. fm esse qd habet in intellectu q̄ retinet p̄tem p̄ teriti cum p̄senti

Querit Utz isti sex loci a totis ⁊ a p̄ib⁹. q̄ dicti s̄nt sint sufficiēter assiḡti. Et q̄ n̄ videt. qz adhuc ē q̄ntuple totū ⁊ totidē p̄tes. qz aliqd ē to^m copulati3. aliqd d̄is iunctiū. aliqd potestariū. aliqd collectiū. ⁊ aliqd successiū.

Dd̄m q̄ ista reducunt ad tota enūata: Un totū copulatiū est in q̄ plura copulant p̄ diuictōem copulatiua. vt iohes currit et plato mouet. Sed pars copulatiua est aliq̄ pars integrās h̄ totum. Et debet reduci ad totū integrale. ⁊ locus fundatus in il lo toto tenet eodē mō sicut in toto integrali. qz sicut ad totū in tegrale req̄ritur q̄ omnes p̄tes sint vere. sic etiā ad veritatē copu latiue req̄ritur q̄ vtraq; pars sit vera. ⁊ ergo tenet p̄stru ctine. s̄/ cut locus a toto integrali. vt sortes currit ⁊ plato disputat. ergo plato disputat. Maxima. ad veritatē copulatiue req̄ritur veri/ tas vtriusq; p̄is. Et valet destructiue arguēdo a pre ad totū. s̄/ cut a pre integrali. vt si illa destruat siue sit falsa sortes currit. tñc tota destruit. vt illa sortes currit ⁊ plato disputat Sz totū d̄istū

Tractatus

etiam est qñ aliq̃ extrema diuigunt p̃ diuinctōem diuinctiua Et locus a toto diuinctiua ē hitudo ipsi⁹ ad suā ptem. ⁊ reducit ad totū vñ p̃p̃t̃ similitudinē quā h̃z cū eo. qz sicut ad totū vñ suffi- cit ep̃tia vñ⁹ ptis ⁊ sufficit alterā pte eē verā ita ad p̃tate di- iunctiue sufficit vñā pte eē verā. Et t̃z iste loc⁹ eodē mō sicut a to to vñ. s. destructiue. vt posito q̃ ista ē falsa. sortes currit vñ plato disputat. tūc q̃libet ps ē falsa. S̃z a pte diuinctiua t̃z p̃structiue vt posita ista s̃a sortes currit. illa ē s̃a sortes currit vñ baculus stat in angulo. S̃z totū p̃tatiū ē aliq̃d p̃tines p̃les pōnas. et adest cuilibet pti s̃m eētia. s̃z nō s̃m totā p̃tate. ⁊ isto mō aia rō nalis ē totū p̃tatiū respectu suar pōnar. ⁊ d̃z reduci ad locū a toto vñ. Et ṽz destructiue. vt lapis nō ē aia rōnal. g⁹ lapis n̄ h̃z intellectū. Et a pte ad totū ṽz p̃structiue. vt sortes ē intellectu alis. g⁹ sortes h̃z aiam rōnalē. S̃z totū aggregatiū siue colle- ctū ē qñ plā aggregat̃ in vñū. ⁊ reducit ad totū integle. d̃r tñ a toto integli. qz ex p̃tib⁹ totū integlis resultat aliq̃d vñū. s̃z in toto aggregatiū ptes nō vñūnt ad seinuicē. s̃z manēt distincte et ṽz argumētū eodē mō sicut in toto integli S̃z totū successiū ē cui⁹ ptes nō sūt s̃l sed sunt sib̃inuicē succedētes. vt mot⁹ t̃ps et reducitur ad totū vñ ⁊ ad suam ptem. ⁊ tenent argumenta vtrobiq̃ eodem modo

Nulla ē ad cui⁹ eē sequit̃

Postq̃. P h. determinauit de locis dyalecticis a toto ⁊ a pte. h̃ d̃r determinat de locis a cā ad effectū. Primo diffiniens cām ⁊ diuidit eā in q̃tuor sp̃es. tēn. p̃seq̃tur de q̃libet in sp̃ali. Dicēs p̃mo q̃ causa est ad cui⁹ esse seq̃tur aliud. sc̃z effectus. Et sunt q̃tuor cause. sc̃z materialis. formalis. efficiens ⁊ finalis. q̃ diuimode ordinant̃ s̃m ordinē p̃oris ⁊ posterioris. Vno mō ordinant̃ s̃m ordinē causandi. ⁊ sic illa erit p̃or cui rō causandi p̃us cōuenit. q̃re causa finalis est p̃or. qz est primū p̃ncipiū mo- uens. ⁊ tunc seq̃tur causa efficiens. tēn materialis ⁊ postea for- malis. ⁊ sic intelligit̃ dictū Arelto. q̃ finis est causa causar. qz mouet efficientē q̃ vlt̃erius disponit materiā. ⁊ materia disposi- ta introducūt forma. Alio mō ordinant̃ s̃m q̃ p̃currunt ad p̃po- sitōem effectus: ⁊ illo mō causa materialis est p̃or. ⁊ tunc forma lis saltem vñam generatōis sed s̃m vñam p̃fectionis forma est aū materiā. tēn seq̃tur efficiēs. ⁊ vltimo final. qz cā material

Quintus

et formalis intrinsece pcurrit ad pstitutōem effect⁹. Tercio⁹ ordinant⁹ q⁹ ad eē actuale q⁹ dāt effectui. et sic cā formal⁹ ē p⁹or. et tūc efficiēs. tēū final⁹. et vltio material⁹. Quarto ordināt cau⁹ se ad inuicē fm eē actual⁹ ex⁹trie q⁹ hnt a precei p q⁹ nob notifi cant. et h⁹ nob magis manifeste. tūc efficiēs ē p⁹ma cā. scda mate⁹ ria. t⁹cia forma. vltima cā final⁹. et illo⁹ ordināt in textu. Ex q⁹ p⁹ q⁹ ista ē diuisio analogi in sua analogata.

Arguit Quattuor cāe s⁹ de p⁹sideratōe p⁹hici et meta⁹ p⁹hici. g⁹ logie male p⁹siderat de ip⁹s. D⁹ q⁹ p⁹siderāt ab ill⁹ d⁹nter. nā metaphisic⁹ p⁹siderat de q⁹tuor caus⁹ inq⁹ tū s⁹ p⁹ncipia entiu. Et inq⁹tū s⁹ p⁹ncipia mor⁹ et rex naturaliu p⁹siderāt a p⁹hico. S⁹ a logico p⁹siderāt fm q⁹ in ip⁹s fundat h⁹ tudo local⁹. Et a grāmatico fm h⁹itudine p⁹gruitat⁹. s. inq⁹tū in eis fundat h⁹itudo regētis et recti

Querit Quot s⁹ cause. D⁹m q⁹ q⁹tuor. q⁹z due. s. ma⁹ terial⁹ et formal⁹ s⁹ intrinsece. q⁹z manēt in effe⁹u formal⁹ et intrinsece. s⁹ alie due. s. finis et efficiēs s⁹ extrinsece. q⁹z nō manēt formal⁹ in ip⁹s effectib⁹. s⁹ p⁹ual⁹ tū. Et dāt sufficie⁹ tia talis. nā ois cā aut ē intrinseca aut extrinseca. Si intrinseca h⁹ ē dupl⁹r. q⁹z v⁹l dāt eēz sic ē formal⁹. aut recipit eē. et sic ē material⁹ Si extrinseca h⁹ ē dupl⁹r. v⁹l q⁹z ē mouēs tū. et sic ē finis. aut mo⁹ uēs et mora s⁹l. et sic ē efficiēs

Arguit Causa et p⁹n⁹ idē s⁹. s⁹ finis nō ē p⁹n⁹. g⁹ nō ē cā Maior p⁹bat. q⁹z cā et p⁹n⁹ hnt se sicut sup⁹ et infer⁹ q⁹ idē s⁹. Minor p⁹bat. q⁹z repugt fini q⁹ sit p⁹n⁹. D⁹ q⁹ finis capit dupl⁹r. Uno⁹ v⁹l ē in opis executōe. et sic nō ē cā neq⁹z p⁹n⁹. q⁹z h⁹z rōez vltimi. Alio⁹ capit v⁹l ē in agētis intēōe. et sic ē p⁹n⁹ et cā. Et q⁹z huic cāe nō ē spēale nomē ipositū. iō vtimur no⁹ mie effe⁹us. q⁹z finis mag⁹ sonat effectū cāe q⁹z cām

Arguit D⁹es cāe s⁹ reales. s⁹ finis nō ē real⁹ neq⁹z eno re⁹ ale. g⁹ nō ē cā. Maior p⁹bat. q⁹z alias nō p⁹curre⁹ rēt ad p⁹ductōz effe⁹us real⁹. eo q⁹ nihil agit vltra g⁹dū sue p⁹fectō⁹ nis. S⁹ minor p⁹bat. q⁹z finis solū h⁹z rōz cāe. v⁹l ē in intēōe agētis. D⁹ q⁹ duplex ē eno rōis. aliq⁹d ē eno rōis q⁹d ē p⁹rōez fa⁹ bricatū. sicut scde intēōes. et tale nō ē cā effe⁹us real⁹. Aliud ē cō rōis n⁹ fabricatū. s⁹ p⁹sideratū p⁹ rōz. et tale p⁹t eē cā effe⁹us real⁹. et h⁹ finis ē cō rōis. et h⁹z rōz cāe i⁹q⁹ ē obiectie ap⁹d itellem p⁹ctiū

Tractatus

Arguit forma et finis coincidunt. ut dicitur. ij. philosophorum. 8.
 non sicut quatuor causa. Dicitur. quod si forma et finis coinci-
 dant materialiter et secundum rationem. et quicquid efficiens est in ipso. non tamen coincidit for-
 maliter quantum ad suos modos formales candi. Unde non sumit diui-
 sio ista secundum diuinitatem rerum. sed secundum diuersos modos candi. et respectu di-
 uersorum una res quicquid habet rationem plurium causarum

Arguit plures sunt cause quod quatuor. scilicet. Primum probatur. quod et si
 prout est causa. Dicitur. quod possumus loqui de causa siue prin-
 cipio multis modis. et secundum hoc aliter et aliter assignantur. primo de intrinse-
 cis. sed per se tamen. et sic sunt tamen due cause. scilicet. materia et forma. Secundo
 de causa extrinsecis tam per se quam per accidens. et sic sunt tria. scilicet. principia materia.
 forma et prout. ut probatur primo philosophorum. Tercio de causa intrinse-
 cis per se. et extrinsecis que realiter ad motum concurrunt. et sic sunt tria princi-
 pia. scilicet. materia forma et efficiens. et sic enuntiantur. ij. de generatione. Quar-
 to de causa intrinsecis per se. et de extrinsecis tam per se quam metaphorice
 mouentibus. et sic sunt quatuor principia. scilicet. materia forma efficiens et fi-
 nis. et ita enuntiantur. ij. philosophorum. Quinto de causa intrinsecis et extri-
 secis tam per se quam per accidens. et sic sunt quatuor. scilicet. materia. forma. prout.
 efficiens et finis

Arguit causa et effectus sunt sibi. quod male dicitur in diffinitione
 cause. quod causa est ad id quod est sequens aliud. id est. effectus. Primum pro-
 bat de sole et radijs eius. sicut de homine et risibili. Dicitur. quod si quicquid sunt sibi
 esse. tamen causa sepe precedit suum effectum secundum naturam. Sed dices causa et effectus
 sunt relatiua que sunt sibi nata. Dicitur. quod causa et effectus formaliter per illud respectu
 b^o sunt sibi nata. non tamen res substantie. ut id quod est causa vel effectus

Arguit Aliud dicitur diuinitatem essentiali. quod est relatiua sibi diu-
 sitas. sed effectus cause formalis non dicitur essentialiter a sua causa.
 quod diffinitio cause non dicitur oportet propter se diffinito. Dicitur. quod aliud non capit hoc per
 se. sed generaliter ut dicitur quicquid diuinitatem suam essentiali suam accidentali

Querit Utrum dupliciter sit causa dimidiata. Dicitur. quod non. aut tamen quod sic
 quod ad esse ipsius sequens aliud. scilicet. dimidiata. Dicitur. quod aliter
 sequens correlatiua ad relatiua et effectus ad causam Unde flatum unum sequens ad
 aliud respectu et extrinsecaliter. non autem calidum. nam si unum sit reliquum etiam est. sed
 effectus sequens ad causam per modum caliditatis. et sic sequens dicitur sequens effectus ad causam

Causa efficiens est a qua prius fit

Quintus

Postq. p. h. posuit diffinitōz cause in cōl. z nūm cāz. Hic pñr
exeqt mēbra. z pmo de cā efficiēte q̄ ē nob notior. Et diffinit sic
Lā efficiēs ē a q̄ pmo fit mor⁹ ad h̄q̄ fiat aliqd. vt domificator
ē pñr mouēs z opans vt fiat dom⁹. z faber vt fiat cultell⁹. In q̄
diffinitōe po nū cā loco gl. z reliq̄ pñciple loco dīaz.

Arguit A fine pmo fit mor⁹. q̄ nō a cā efficiēte. Dd. q̄
duplex ē mor⁹. s. real. z intēcional. Tūc dīz q̄ a
a cā efficiēte pmo fit mor⁹ real. s. a fine pmo fit mor⁹ intēcio/
nal. de q̄ nō loq̄tur ista diffinitio.

Querit Quid sit loc⁹ a cā efficiēte. Dd. q̄ ē hūdo ip
suis cause efficiētis ad suū effectū. z est intrinse
cus. S. dīceres efficiēs est cā extrinseca. z sū finalis. q̄ ab eis
nō sumit locus intrinsec⁹. Dd. q̄ licet iste cause sint realit ex
tra suū effectū. sunt tñ in ipsis sū pñtem. z sū aliqūe modum
essendi in. vt cā efficiēs in suo effectū sū sextū modū essendi in
et finis sū septimū qd sufficit.

Querit Quō valet iste loc⁹. Dd. q̄ pstructiue z de/
structiue respectu horū pñicatorū bon⁹ z mal⁹.
Cōstructiue sic. domificator ē bon⁹. q̄ dom⁹ ē bona. Maria. cu⁹
cā efficiēs bona ē ipm q̄q̄ bonū. Destructiue. vt domificator est
mal⁹. q̄ dom⁹ mala. Maria. cu⁹ cā efficiēs mala ē ipm q̄q̄ malū.
Que due marie dñr itelligi de bonitate vl malicia efficiētis i q̄
tñ efficiēs ē. z nō de bonitate vl malicia moris.

Arguit Nō seq̄tur domificator ē bon⁹. q̄ dom⁹ est bona
Probāt. qz pñt ēē q̄ domificator sit bon⁹ catho
lic⁹ vir q̄ tñ faciat malā domū. Dd. q̄ bonū z malū sicut h̄ acci
pñt dēter dicē dīas artificū z nō mor. vt domificator bon⁹ bō
nitate sue artis facit bonā domū ceteris parib⁹.

Arguit Inq̄tū bonū dē bonitatē artis nō seq̄t. domifi/
cator ē bon⁹. q̄ dom⁹ ē bona. qz pñt ēē q̄ domifi/
cator habeat mala ligna. z tūc nō pñ pducē bonā domū. Dd. q̄
h̄ itelligit qñ reliq̄ sū paria. Vl alr dō. q̄ lz illa dom⁹ nō sit bōa
ex pte finis vl materie. ē tñ bona ex pte forme. qz optimā formā
īroducit bon⁹ artifex illi materie male. S. dīcēs bon⁹ calcifex
hñs bonū coriū pñ volūtariē facē malū calciū. Dd. q̄ cetera itez
nō sū paria. qz req̄rit q̄ agat sū artē vl sū extremū posse. z nō sū
volūtariē corrupā pñerla intēcone. qz bon⁹ artifex si vult potest

Tractatus

producere bonū effectū sed qñ nō vult nō pducit effectū bonū z in hoc nihil arti decrescit qz ars solum dat facultatem opandi.

Querit Utrū iste loc^o valeat penes oīa p̄dicata. Dicendū q̄ simplr valet iste loc^o penes illa p̄dicata bonū z malū dūmō arguat sicut dictū est. Sz penes alia p̄dicata nō valet vlt̄er. sz certz p̄dictōib⁹ obfuat. Uū duplex est causa efficiēs. scz in actu z in pōia vt domificator resp̄ctū domus est causa in pōia. z domificās est cā in actu. Et vtraqz ē duplex q̄dam ē vniuoca z qdā equoca. vniuoca est q̄ pducit effectū sibi simīlē in sp̄e vt hō generās hoīez. Equoca sō est q̄ pducit effectū sibi dissimīlē in sp̄e. vt sol pducit hoīez z plātas. Et iterum duplex est cā efficiēs. quedā q̄ tm̄ requiritur ad causatōez vel fieri effectus. vt domificator resp̄ctū domus. z qdā q̄ requir̄ ad fieri z ad p̄seruari simul vt sol resp̄ctū diei et deus qui est cā vltis requiritur ad fieri et cōseruari oīm creaturaz. Et fm̄ hoc diūsimode arguit qz qñ arguit a cā efficiente in potētia nō valet loc^o penes ē z non est. vt nō sequit̄ domificatur est ergo domus est. Sed bñ sequit̄ a causa efficiēte in pōia arguēdo ab eē cause ad posse eē effectus. vt domificator est. g^o dom^o p̄t esse. Sz arguēdo destructiue a tali causa d̄z argui a nō eē nec fuisse cause efficiētis ad effectū. vt domificator nō est neqz fuit. ergo dom^o nō est. Et silr qñ arguit ab effectū cause efficiētis q̄ requirit̄ ad fieri tm̄ nō seq̄t esse cause i p̄nti sz in p̄terito. vt dom^o est ergo domificator fuit Et qñ arguitur in vniuocē. vt bñ seq̄tur plato ē risibilis ergo sortes ab eo genit^o est risibilis. z qñ habitudo ē necāria bñ seq̄tur ecōtra vt h̄. sz qñ est p̄tingēs tūc nō tenet ecōtra ab effectū ad causā negatiue. vt nō seq̄tur sortes nō ē ergo deus nō est. Sz in cā efficiēte i actu d̄z argui ab eē cause ad fieri effect^o. vt bñ seq̄t domificās est g^o dom^o fuit Sz vbi est cā efficiēs nedū i fieri sz etiā i p̄seruari. vt sol ē cā diei d̄z sic argui. sol est. g^o dies p̄t eē. sz cōtra ab effectū ad cām seq̄tur dies est g^o sol est. qd̄ nō seq̄tur in alijs vbi nō est cā in p̄seruari.

Ar Posito q̄ domificator n̄ hēat mat̄iā tūc ista ē p̄a domificator ē z n̄ sequit̄ g^o dom^o p̄t eē D̄z q̄ nō ē defēctus ex p̄te cause efficiētis sz ex p̄te mat̄ie in quā effectus ille nat^o ē recipi.

Querit Quid sit loc^o ab effectū cause efficiētis D̄z q̄ ē habitudo effect^o ad suā cāz efficiēte. z tenet cōstructiue et destructiue. exempla et maxie patēt in littera

Si nō sequit' ab effectu ad cām sic arguēdo dom' est ergo do-
mificator est. quia aīns p't esse vey sine p'te. Dōm q' ibi
arguitur ab esse effect' ad esse causē que non requiritur ad esse esse
ctus sed ad fieri et respectu talis non tenet locus iste. vt dictū est.

Arguit' nō sequit' de' est bon'. ergo latro est bon'. ergo
locus a cā efficiēte nō tenet affirmatiē. Dōz q'
ea p'te qua latro p'ducit' est a deo et effect' eius est argumētū bonū
q' sic latro est bon' s'z inq'tū latro noiat viciū. cui' deus nō ē cau-
sa sic deus nō est causa latronis. Et licet deus sit cā hoīs. non tñ
est causa vicioz ei'. et sic latro fm humanitatē eius est a deo pro-
ductus. s'z nō est deus cā sui latrocinij quo mō est malus.

Materia est ex qua cū alio.

Postq' p. hīs. determinauit de loco a cā efficiēte. hic p'ter determi-
nat de loco a cā materiali. et p'mo diffinit materiā. Dices q' materia
est ex q' cū alio aliqd fit. que diffinitō sic intelligit'. materia est cā
ex q' cū alio. i. cū forma aliqd fit. s'z totū cōpositū. et ibi ponit cā
loco generis et totū residuū ponit ad d'naz aliaz cāz. q' ex fine
et cā efficiēte nō fit totū p'positū cū sint cause extrinsece. Se-
cūda diffinitio ē. materia est ens tm in potētia. q' materia de sua
natura non habet esse in actu sed in pura potētia.

Arguit' forma est ex qua cū alio aliqd fit. q' illa diffini-
tio p'uenit alteri. Dōz q' p'prie loquendo ex for-
ma nō fit aliqd. q' ex dicit hic circūstātiā esse materialis. s'z qñ
dicit ex materia et forma fit totū cōpositū ibi ista p'positio ex ca-
pit' generaliter et large vt dicit circūstātiā cuiuscūq' cause.

Si Materia est ens in actu. ergo nō in pura potētia. Aīns p'ba-
tur. q' ex lapide et ligno fit dom' materialiter q' sunt entia
in actu. Dōz q' duplex est materia s'z rei naturalis et artifici-
alis vñ materia rei artificial' ē bñ i actu i se. est tñ i potētia respectū
alteri' s'z effectū. s'z materia rei natural' seu phisice ē ens i potētia pura.

Querit' Quotuplex sit materia. Dōz q' duplex s'z p/
manēs et trāsīēs. Materia p'manēs ē q' manet
sub p'pā spē in suo effectu. vt in cultello ferz. Materia trāsīēs ē
que nō manet eiusdē rōnis vel spēi in effectu. vt in pane farina et
aqua sunt materia trāsīēs. et lutū in laterib' et siliq' in vitro.

Tractatus

Sicut nulla est materia transiens. Assumptum probatur quod omnis materia materialis non in effectu. Dicitur quod materia dicitur dupliciter transiens. uno modo quod non maneat in effectu et sic nulla est materia transiens. Alio modo dicitur transiens quod non maneat secundum eandem rationem et speciem in effectu sicut in se. et sic aliqua est transiens ut farina in pane.

Queritur Quid sit locus a causa materiali. Dicitur quod est habitudo esse materialis ad effectum. Et valet constructio ab esse cause materialis ad posse cause affectum in utraque materia. Exemplum de materia permanere ut lapides et ligna sunt. ergo domus potest esse materia posita causa materiali possibile est ei effectum poni. Exemplum de materia transiente. ut farina et aqua sunt ergo panis potest esse. Sed solus tenet negatione in materia permanere ut ferrum non est. ergo arma ferrea non sunt. similiter bene sequitur lapides et ligna non sunt. ergo domus non est. Maxima remota causa materiali permanere remouetur ei effectus. Sed ut tenetur in causa materiali transiente debet argui a negatione cause materialis non solum in presenti. sed et in preterito ad non esse effectum ut aqua et farina non sunt nec fuerunt ergo panis non est. Maxima remota causa materiali transiente per nunc et toto tempore preterito remouetur ei effectus.

Queritur Quid sit locus ab effectu cause materialis. Dicitur quod est habitudo effectus cause materialis ad causam materiale et valet constructio et destructio. Constructio in effectu esse materialis permanens valet ab esse effectus ad esse cause ut domus est. ergo lapides et ligna sunt. Maxima posito effectu cause materialis permanentis ponitur ei causa. Sed negatione debet argui a non esse neque posse esse effectus ad non esse cause materialis. ut domus non est neque potest esse. ergo lapides et ligna non sunt. Sed in effectu materie transientis debet argui constructio ab esse effectus ad fuisse ipsam materiem ut panis est ergo farina et aqua fuerunt.

Forma est que dat esse rei.

Postquam determinatum est de causa efficiente et materiali. hic consequenter determinatur de causa formali. Et diffinitur eam sic forma est que dat esse rei et conseruat rem in esse. Et ponitur ibi dat ad dicitur causam materiam aliam que non dat esse. sed potest recipere esse. Deinde additur et conseruat rem in esse propter causam efficientem et finalem que solum requirunt ad fieri ipsius rei.

Sicut ista diffinitio conuenit deo quod dat rebus esse et conseruat eas in esse. et tamen deus non est causa formalis rerum cum sit causa

extrinseca. Dñm q' d' dat esse effectiue et effectiue p'uat rem in esse. sz forma cōseruat rem formal' in esse et dat esse formale.

Arguit De' seu p'ma cā int'mior ē oī effectū q' q'cūq' cā sc'daria. g' erit mag' cā intrinseca q' forma. Dñz q' licz d' sit int'mior oī effectū p' modū dantis esse effectiue z cōseruātis ipm. nō tñ p' modū dantis esse formaliter z infor/mātis p' modū forme. Sz diceret albedo i pariete nō p'uat rem in eē z tñ ē forma. Dñm q' lz nō cōseruat rē in esse essentiali et simplr tñ cōseruat rem in esse accidentali et fm quid.

Querit Quortuplex sit forma. Dñm q' duplex scz substārial' et accīdētal'is. Et differūt sic nam forma substārialis aduenit enti i pura posīa et dat eē simplr. vt aīa rōnalis. et ad destructōez ei' sequit destructio totū. Sz forma accidētal'is ē q' aduenit enti cōpleto nō dās eē simplr sz fm qd z ergo ad destructōez ipi' nō destruit totū. vt albedo in pariete dat eē tale scz albū qd ē esse fm qd tñ. forma subālis ē duplex scz p's et totū. forma p'ris ē q' actuat p'tē cōpositi. vt aīa rōnalis actuat corpus. Et d' forma p'ris qz ipa est ps totius. et ē destructio in/trāstitua cū d' forma p'ris qz ē sensus. i. forma q' mer ē ps. Alia est forma totū q' informat totū p'positū et resultat ex vīone materie et forme p'ris vt hō. Et oib' istis formis puenit diffinitio forme. Et q'libz illaz ē duplex nā qdaz ē cōis qdā spēalis. cōis vt aīa est forma p'ris cōis hoīs. sz aīa rōnalis ē forma p'ris spēal' hoīs. Sz forma totū generalis sortis ē al' et spēalis est homo.

Querit Quid ē loc' a cā formali. Dñm q' ē habitu do cause formalis ad suū effectū. et valz p'str/ctiue et destructiue. Constructiue vt albedo ē g' albū ē. Maxia posīta cā formali ponit ei' effect' et hoc i cā formali accīdētal'. sz i forma subāli d'z argui a forma spēali. vt aīa rōnalis ē ergo hō ē. De destructiue sic albedo nō est ergo albū nō est. Maxia remota cā formali remouet eius effect'. Et ab effectū similiter valet p'str/ctiue et destructiue. vt patet practicātī. Maxima posito vel remoto effectū cause formalis oportet ipaz cām poni vel remoueri. Et hic nō necessario ponit esse vel fuisse sicut in causa materiali.

Arguit Nō sequit aīa rōnalis est. ergo homo est. qz anima rōnālia manet corrupto hoīe. Dñm q' posito actuali separatōe aīe rōnalis nō arguit a cā formali ad suū effectū. quia aīa separata

Tractatus.

non est causa formalis hois cū ipsius tūc non sit informare.

Arguitur Nō seq̃t albedo est ergo albū ē. vel quātitas est ergo q̃tū ē. vt p̃t in sacramēto altaris. q̃ ille loc⁹ a cā formali nō tenet affirmatiē. Dd̃z q̃ accētia i sacramēto altaris s̃ sine subiecto. s̃z h̃ est miraculose ⁊ p̃tute diuina ⁊ sic nō h̃z rōez cause formalis actu. q̃z forma sub rōne forme informare.

Si Non seq̃tur a cā formali negatiue. generatio nō est g⁹ generatū nō est. ⁊ tū generatio ē forma denotans aliqd esse generitū. Dd̃z q̃ licz generatio habeat modū forme resp̃cū generati. nō tū ē forma dās esse finem rem. s̃z ē mutatio ⁊ via ad eē generitū.

Finis est gratia cuius ali.

Determinato de loco a cā formali. h̃ ultimo agit de loco a cā finali ad ei⁹ effectū. p̃mo diffiniēs finē dicēs. finis ē grā cui⁹ aliquid fit. vt finis p̃tutis est beatitudo. ⁊ d̃z finis q̃z terminat intētiōnē agentis. Et ponit hic finis vltia causa. q̃z quīs finis sit p̃mū in intētiōne. est tū vltimū in executōe. vt postq̃ dom⁹ est cōpleta tūc vltimo sequit̃ inhabitatio. ⁊ sic inhabitatio est finis domus. Et accipit finis dupl̃r. vno mō pro termino duratōis. ⁊ sic mora d̃z finis hois. s̃z isto mō nō est cā. q̃z nō habet rōem p̃tutis. Scd̃o mō sumit finis inq̃tū terminat intētiōnē agentis ad p̃ductōez alicui⁹ effect⁹ ⁊ illo mō est cā. Et ē duplex finis sc̃z quo ⁊ grā cui⁹. finis quo est quo aliqd ordinat̃ ad vltiorē finē p̃sequendū sicut pecunia acq̃sita p̃ multos labores resp̃cū p̃cedētiū d̃z finis grā cui⁹ s̃z resp̃cū sequentiū q̃ immediate ipaz cōsequūt̃ d̃z finis quo. S̃z finis grā cui⁹ est q̃ vltimo est acq̃situs ⁊ ē causa oīm mediorū p̃cedētiū. et vtriq̃z fini cōuenit diffinitio. vñ idem materialit̃ p̃t dici finis quo et finis grā cui⁹ resp̃cū diuersorum.

Querit Quid sit loc⁹ a cā finali. Dd̃z q̃ est habitu⁹ do ipi⁹ ad suū effectū. Et tenet cōstructiue ⁊ destructiue. Cōstructiue sic vt beatitudo ē bona q̃ virt⁹ est bona. maxima cui⁹ finis bonus ē ipm quoq̃z bonū. Et rō est q̃z bonitas resp̃cū sumit ex bonitate finis. ⁊ eadē est bonitas finis ⁊ mediorū ordinat̃ ad finē. ⁊ ideo si finis ē bon⁹ media q̃ hic dicūt̃ effectūs erūt bona. S̃z destructiue sic imperfectio hois est mala. q̃ gladi⁹ ē mal⁹. Maria cui⁹ finis ē mal⁹ ipm q̃z malū est. Ab effectū crias tenet affirmatiue et negatiue. ⁊ tenet in medijs p̃ se et nō p̃ accēs. pro quo

nota q effect⁹ cause finalis est mediū ordinatum ad aliquē finē
Sed duplicata sunt media ordinata ad finē. qz quedā sunt ordi-
nata p se et quedā per accidēs. Media p se ordinata sunt illa si-
ne quibus finis acquiri nō pōt. sicut virtus respectu beatitudinis
z in illis tenet locus ab effectu ad causam. Sz media p accidēs
ordinata sunt sine quibus finis acquiri potest. vt inebriatio re-
spectu sanitatē. qz oīno p accidēs ad sanitatē cōcurrit. z in his nō
tenet locus. qz nō seqtur sanitas ē bona g inebriatio est bona.

Ar Nō seqtur securus est ergo sectio est. ergo iste locus non te-
net cōstructie. Dōm q iste locus tenet respectu horuz p-
dicatoz bonū z malū. z nō pnes pdicatū est vel quecūqz alia

Arguit Nō seqt dare elemosinas ē bonū. ergo furari ad
dādū elemosinā est bonū Dōm q duplicia sūt
media pnes q arguit a causa finali ad effectū. quedā em sunt p
se quedā vero p accēs. iam ī isto loco a causa finali debet argui a
medio p se z nō p accēs. Un licet elemosina p se sit bona. nō tū
vt acq̄sita est p furtū. qz sic nō est acq̄sita p debita media.

Arguit Is finis habet rōem boni. ergo nullas finis
est malus. Dōm q omnis finis habet rōnem
boni vel veri vel apparentis. non autem semper veri.

Generatio est progressio a

Postq̄ determinatū est de locis a causis z effectib⁹. hic cōsequēter
determinat de loco a generatōe z corruptōe. primo diffiniens gene-
rationē dicens. q generatio est pgressio a nō esse ad esse. In qua
diffinitōe pgressio ponit loco generis. z non capit hic pro mo-
tu pgressu animalis. sz capit generaliter p mutatōe in cōmū.
Et ponitur de nō esse ad esse ad explicādū duos terminos ge-
neratōis. qz nō esse est termin⁹ a quo et esse est terminus ad quez
sed oīs motus vel mutatio habet cognosci per suos terminos. et
maxime p terminū ad quem a quo capit speciem.

Arguit Generatio terminat ad subz. sz nō esse dom⁹ ter-
minat ad qualitātē. qz dom⁹ est de q̄rta spē qua-
litis. ergo domus nō generat. Dōm q generatio capitur du-
pliciter. vno mō spēalit^r. vt est mutatio a nō esse substantie ad esse.
Alio mō generaliter p quacūqz mutatōe de nō esse ad esse. siue sit
ad esse substantie siue ad esse accidentis et sic domus generatur.

Tractatus

Et prima est duplex. nam quedā est simpliciter scz quādo ex minus digno generat magis dignū. vt qñ ex semie generatur hō. z ex terra ignis. Sz fm qd est qñ ecōtra ex magis digno generat minus dignū. vt de homie cadauer. et de igne aer. z generatio capitur hic communiter pro omnibus istis

Arguit Ex nihilo nihil fit. gñatio nō est pgressio a nō esse ad esse. Dōm q non esse capis dupliciter vno mō vt opponit esse p̄dictorie. z sic vez est q ex nō esse nihil fit. Alio mō capis nō esse vt opponit esse priuatiue. z tñc nō esse dicit quod nō est in actu sed in potētia. et sic neganda est cōsequētia. et sic capitur in diffinitione generatōis.

Notādū Q locus a gñatōe est habitudo gñatōnis ad genitū. z valz p̄structiue z dēstructiue vt p̄z in textu. ecōuerso aut est de loco a generato. Sz dicēs nō sequit generatio dom⁹ est bona. ergo domus est bona. qz añs p̄t esse vez et consequēs falsum. nam generatio dom⁹ potest esse domo nō existēte. sed illud nō est bonū qd nō est. Dōm q̄uis dom⁹ actu nō est bona eo q adhuc nō est completa. tamē aptitudie est bona quādo est incōpleta. et ergo qñ generatio precedit generatū tunc nō est bona nisi aptitudine qz solū hz bonitate in actu a bonitate geniti. Et qñ dicit generatio est simul cū generato qz est mutatio instātanea. Dōm est q vez est quando capis pro illa subita mutatione z instātanea. non tamen quando capitur pro p̄euita dispositōe ad illam mutationem

Arguit Non seq̄tur domus valet centū libras. ergo generatio eius valet centū libras Dōz q iste locus solū valet respectu p̄dicatoz bonū z malū et nō aliorum.

Corruptio ē progressio

Hic p̄sequēter determinat de loco a corruptiōe et primo diffinit ipsam dicēs. Corruptio est pgressio ab esse ad nō esse. Un terminus a quo corruptio est esse. et terminus ad quem est non esse. et p hoc differt a generatione.

Arguit Corruptio ē pgressio ab esse ad eē g nō est progressio ab eē ad nō eē. Añs p̄bat qz quicūqz aliquid corrupit tñc aliud generat. Dōm q̄uis generatio vni⁹ sit corruptio alteri⁹ p accidens. tamē esse non est termin⁹ intrin⁹

Quintus

secus et per se corruptiois: sed est solū terminus extrinsecus modo vniuersaliter
 quod debet denotari a termino intrinseco. quia quoniam homo corrumpitur tunc est per
 gressio ab esse hominis ad non esse hominis. quod autem sit ibi progressio hominis ad
 esse cadaveris hoc solū est per accessum. Loca corruptio est habitudo
 ipsius ad suam corruptiōem et tenet affirmatiue ut corruptio animalis est bonum
 nam quod ipse est malus. maxima cuius corruptio est bona ipsum quoque
 malū est. Etiam tenet negatiue ut corruptio domus est mala. 8. do/
 m. est bona. maxima cuius corruptio est mala ipsum quoque bonum.

Querit Que est ratio quod bonū predicatur in ante et malū in post
 et quoniam arguitur constructiue a corruptioe ad corruptiū
 et quoniam arguitur e contra tunc malū ponitur in ante. et bonū in consequente.
 Dominus quod ideo quia corruptio et corruptiū opponuntur sicut esse et non esse
 quia corruptio dicitur non esse corrupti in fieri. sed si vniuersaliter oppositor sit
 bonū alteri erit malū. ergo eis opposita predicata attribuntur. vni
 corruptio terminatur intrinsece ad non ens et capit nomen ab eo idō
 si illud non ens sit bonū suū oppositū sed ens erit malum.

Arguit Ex illo sequitur quod iste locus non debet per se in locos i
 trisecos. et a percomitibus. Item eo quod terminus inferens
 et terminus illarum opponuntur. Dominus quod per se veritate non est locus intrinsecus. sed ex
 trinsecus et reducitur ad locū alium extrinsecū sed ad locū a contradictione
 oppositis. Sed ponitur hic in locos intrinsecos. quia generatio et
 corruptio opponuntur modo opposita iuxta se posita magis elu/
 cescent. et vnum oppositorum cognoscitur per reliquum.

Arguit Hic arguitur constructiue corruptio christi fuit bona. 9.
 christus fuit malus. et tunc autem est verum ante existeret falso.
 Dominus quod per accessum corruptio christi fuit bona. sed ad redimendum nos. sed non
 fuit simpliciter bona. ymmino fuit pessima sed se ipsū fuit ablatiua vite christi

Arguit Non sequitur corruptio christi fuit per accessum bona. Christus
 fuit per accessum malus. et tunc arguitur per istū locum. Dominus
 quod male arguitur quia in isto loco debet argui de bonitate et malitia que
 conueniunt per se corruptioni et corruptio. Etiam hic non solū arguitur
 respectu illorum predicatorum bonū et malū. sed etiam addito scilicet per acc/
 dens quod non debet fieri.

Bus ut hic fuit est ope.

Hic consequenter determinat de loco ab vltimo. Et primo
 diffinit vltimum dicens. quod vltimum est operatio rei vel exercitium ipsius.

Tractatus

ut exercitiū siue opatio securi ē secare. Et capit h̄ vsus generalr
p̄ q̄cunq; oparōe rei ad quā res ordinat̄. siue in illa opatōe
vtes vras instrumentis siue nō. et sic volitio et intellectio s̄ vsus
Dem diffinit locū ab vsib⁹. di. Q̄ est h̄irudo ipsi⁹ opatōis ad
illud cui⁹ est operatio siue vsus. vt eq̄tare est bonū. ḡequ⁹ est bo
nus. Maxima. cui⁹ vsus bon⁹ ē ipm q̄q; bonū. Et ē constructi⁹
et destructi⁹ vsz in littera

Arguit Usus rei ē finis rei. ḡ iste loc⁹ n̄ distinguit a loco
cause final. Dd. q̄ vsus capit duplr. Uno⁹ vt
est in intentōe agēti. et sic bñ sumit ab eo locus a cā finali Alio⁹
capitur vt ē in executōe opis. et h̄ duplr. Uno⁹ p̄ opatiōem ad
cām efficientē vel ad ipm vtentē. sicut vsus securis p̄ cōpari ad
hoiē vtentē securi. et sic itez ab eo nō sumit iste locus. Alio⁹
capitur per cōparatōz ad rem vstratā. et sic vocat̄ h̄ locus ab vsi
bus. et est ab alijs distinct⁹.

Querit Quare d̄r ab vsib⁹ in plī nūo. et nō ab vsu in
singulari nūo. R̄ndet q̄ tō. qz vni⁹ rei p̄nt esse
ples vsus. et ab oib⁹ illis p̄t argui ad rē vstratā

Arguit Nō seq̄tur constructi⁹ eq̄tare ē bonū. ḡequ⁹ clau
d⁹ ē bon⁹. Dd. q̄ ibi nō arguit ab vsib⁹. qz eq̄ta
re attribuit eq̄ in cōi. et ḡ d̄r sic argui. eq̄tare ē bonū ḡ equ⁹ ē bo
n⁹. v̄l eq̄tare eq̄ claudi ē bonū. ḡ equ⁹ claud⁹ est bon⁹. et tūc sicut
aīns ē falsū ita et p̄ns. Et s̄līr nō seq̄tur. Dare elemosynas ē bonū
ḡ elemosyna ad h̄ furatā ē bona. qz deberet sic argui. Dare elemo
synā furatā ē bonū. ḡ elemosyna furatā ē bona. qz alias nō ar
guir ab vsib⁹ ad snū vstratū qd̄ tñ requiritur

Coiter accētia sūt duplicia

Hic determinat de ultimo loco intrinseco. s. de loco a coiter accēti
bus. p̄mo distinguēs duos modos coiter accētiū. nā qdam s̄
accētia q̄ q̄nq; p̄sequunt̄ se. sed nō sp. vt ille q̄ ē compr⁹ iterdū
ē adulter. s̄z nō sp. Un̄ compr⁹ d̄r ille q̄ h̄z crispas crines pectine
erectos. Alia s̄ accētia q̄ sp̄ p̄sequunt̄ se. et illa adhuc s̄ dupli
cia. nā qdam sunt q̄ insūt cōuertibilr subiecto. vt risibile et flebi
le insūt h̄c p̄uertibilr. s̄līr h̄c duo coznua et duos v̄tres p̄uertibi
liter conuenit aialibus ruminātibus Alia sunt accētia q̄ insūt
necessario. sed non p̄uertibiliter vt delinquere et penitere. qz bene

Quintus

sequitur. penitet. ergo deliquit. et non e contra. Etiam omne animal habens plumas non mingit. sed non e contra. et ab illis qui se necario consequuntur solum sumitur iste locus dyalecticus. Et vbi constructiue et destructiue. Constructiue sic iste penitet. ergo deliquit. Maxima. si contra accitum posterius inest. tunc oportet prius fuisse. Destructiue sic. iste non deliquit. si non penitet. Maxima et per oppositum. quia si contra accitum prius non inest et posterius non inest.

Arguitur Non sequitur. deus penituit. ergo deus deliquit vel peccauit. quia ante e verum. nam vbi scriptura dixit deus penitet me fecisse hominem. et tunc prius e falsum. Dominus qui penitet capitur dupliciter. Uno modo proprie put est penitentia agere per peccatis voluntarie commissis. et sic deus non penituit. Alio modo cupitur contra ter per dolere. non tamen proprie. quia dolor et furor non cadunt in deum. et sic deus penituit secundum quandam similitudinem per peccatis nostris. Etiam quando arguitur sancti penituerunt et tamen non peccauerunt. Dominus qui per sancti in propriis personis non peccauerunt. tamen eorum parentes peccauerunt. et ergo oportebat eos facere penitentiam per peccatis qui pertraxerunt a parentibus. Et beatus homo penituit non per peccatis contractis. sed solum quia parentes eius peccatum contraxerunt.

Equit de locis extrinsecis.

Postquam. Philosophus. determinauit de tribus locis intrinsecis a substantia et de octo locis a concomitantibus substantiam. hunc prius determinat de septem locis extrinsecis. Ratio ordinis est. quia opposita iuxta se posita magis elucescunt. sed locus extrinsecus et intrinsecus sunt oppositi. ergo prius ordo. Alia causa est. quia medius locus prius capit a loco intrinseco. et prius a loco extrinseco. ergo oportet prius scire quid sit locus intrinsecus et quid extrinsecus. eo quod medius agnoscitur per partem patetem suorum extremorum. Et primo excusat se de diffinitione loci extrinseci. eo quod deus e. secundo diuidit ipsum in septem locos. vbi in tertio. Et primo determinat de loco ab oppositis qui veriori modo precipue naturam loci extrinseci. et e locus ab oppositis hitudo vniuersi oppositorum ad aliud. Primo ergo diuidit oppositum. di. Oppositorum quatuor sunt species. scilicet relatiua. contrarietas. puatio. et contradictio. quare species sufficiens quatur in postpredicamentis.

Arguitur De speciebus oppositis determinat in postpredicamentis ergo non debet determinare de eis. Dominus qui non e in eis.

Tractatus

ueniēs q̄ vnū z idē dēminet in diuersis locis dīnter. s̄m dīu/
sas rōes. Nā in p̄mo tractatu dēminat de oppōe. in postp̄dica/
mētis. z s̄līr hic. s̄z dīnter. oppō eī capī duplīr. Vno mō p̄ ab/
soluta oppōe simpliciū t̄minoz. s̄. p̄ repugnātia duoz extremo/
rū nō p̄mittentiū se in eodē respectu eīusdē. z de illa agitur ī po/
stp̄dicamētis. Alio mō capī p̄ oppōe p̄pōnū. vt est repugnā/
tia duaz p̄pōnū cathēgoricaz vtroq̄ t̄mino s̄m eundē ordinē
p̄cipantiū. z sic de oppōe dēminat in p̄mo tractatu. S̄z hic
dēminat de oppōe put in sp̄ibus ipsius oppōis p̄mo mō fun/
dantur loci dyalectici.

Arguit Nullus ē loc⁹ ab oppositis. g⁹ h̄ male dēminat
de ip̄s. Aliis p̄bat. q̄z in oī loco dyalectico t̄mi
n⁹ iſerēs d̄z iſerre t̄mī illatū. s̄z vnū oppositorū n̄ iſert aliū. s̄z po
tī⁹ destruit ip̄m. D̄d̄z q̄ vnū oppositorū nō iſert aliud affirmā
tiue t̄n b̄n negatiue. eo q̄ vnū includit negatōz alteri⁹. iō posito
vno in aliq̄ s̄bco destruit reliquū respectu eīusdē s̄biecti.

Arguit Propō affirmatiua nō iſert negatiuā. q̄z nō
seq̄tur. h̄o currit. g⁹ aīaī nō currit. g⁹ vnū oppo
sitorū in p̄pōe affirmatiua nō iſert aliud in p̄pōe negatiua.
D̄d̄z q̄ p̄pō affirmatiua formalr nō iſert negatiuā. t̄n b̄n ma
terialr. s̄. p̄p̄ t̄minos ibi positos. q̄z. s̄. vn⁹ includit negatōez al
teri⁹ qd̄ nō sit in dicto argum̄to

Relatiue opposita sūt que:

Hic p̄seq̄tur membra istius diuisionis. Et p̄mo p̄mū. di. Re/
latiue opposita sunt q̄ posita se ponūt. z perempta se perimūt. q̄a
alterz sine al tero esse nō p̄t. vt pater z filius qn̄ capiunt forma
liter. S̄z locus a relatiuis ē h̄itudo relatiui ad suū correlatiuū.
et tenet p̄structiue z destructiue vt h̄z in l̄ra videri. Et nō ē idem/
locus a relatiuis z a relatiue oppositis. q̄z s̄z alie maxie in loco a
relatiuis z in loco a relatiue oppositis

Arguit Nō seq̄tur p̄r ē sapiēs. g⁹ fili⁹ ē sapiēs. D̄ns ē
p̄nceps. g⁹ f̄uus ē p̄nceps. D̄m q̄ locus a re/
latiuis nō ē respectu ē vt p̄dicat terciū adiacēs. s̄z solū vt p̄di/
cat sc̄dm. nisi argueret in p̄dicatis eēntialib⁹. vt p̄r ē al rōnale
g⁹ fili⁹. Et qn̄ d̄r nō seq̄tur. pater petri est. g⁹ fili⁹ petri est. D̄d̄z.
q̄ hic non arguitur a relatiuo ad suū correlatiuū. quia pater

Quintus

qz h3 p correlatio filii capiti in coi. z nō cū determinatōe

Arguit Nō sequitur iohes ē pī hoīs. qz iohes nō ē filius hoīs. z tū arguit a relatiue oppositis. Dd. qz tūc o3 arguit a sūco determinato. z qd3 sic argui. Iohes ē pī hoīs. g. nō est filius eiusdē hoīs

Contrariorū quedā sunt me.

Hic pūr determinat de loco a contrariis. z pmo oñdit qd sit contrarietas. di. qz ē dīorū oppō. vt albi z nigri. Secdo diuidit contraria in mediata z in immediata. z rō illi⁹ est. qz nō sumit idē locus in contrariis mediatis z immediatis: Un contraria mediata sunt qz nō est necesse alteri inesse subiecto susceptibili. vt albiū nigz. Sz contraria immediata sunt qz est necesse alteri inesse subiecto susceptibili. vt oīs nūs est par vl impar. oē aīal est sanū vl egrz. Loc⁹ a contrariis ē hitudo vni⁹ dīorū ad reliquū. z est pstructiū z destructiū. Sz nō v3 in contrariis mediatis destructiue nisi obseruent aliq⁹ pditiones. pma est qz arguat cū cōstantia subiecti. Secda est qz arguat cū remotōe mediōz dīorū. vt hoc corpus nō ē albū nec mediō colore coloratū. ergo est nigz. Tercio requiritur qz arguat respectu subiecti susceptibilis. Et ad hoc qz valeat in contrariis immediatis destructiue requirunt⁹ due pditiones. pma est qz arguat cum cōstantia subiecti qre non sequitur. adam nō est sanus. g est eger. Secda cōditio est. qz arguat respectu determinati subiecti z susceptibilis. z ergo nō sequitur lapis est nō san⁹. g est eger. eo qz lapis nō est susceptibilis sanitatis.

Arguit Nō sequitur. hoc scutū est albū. g nō est nigz. qz scutū pōt esse. p vna pte albū z p alia pte nigz. Dd3 negādo aīis. nā ista est falsa. hoc scutū est albū. qz tale scutū nec ē simplr albū. nec simplr nigz. sz fm qd albū. z fm qd nigz z sic albedo nō iesel satis extēse. quare nō o3 tale argumentū tū valē vt dictū ē in pdicamentis

Arguit Nō sequitur in contrariis immediatis. h aīal nō est egrz g ē sanū. qz aliqd est aīal hūis corp⁹ neutz Ddm qz sanū z egrz capiunt⁹ duplr. Uno⁹ put⁹ sū dunt sensibilibi iudicio medicorū. z sic sunt contraria mediata Alio mō capiunt⁹ sanū z egrz put⁹ cōsistūt in adequatōe vel inadequatōe humorū cōstituentū aīal. z tūc bene sequitur. qz vno posito in sūcto alteri

Tractatus

remouet. licet medici hoc nō cognoscant

Prinatie opposita sūt que.

Hic pñr determinat de loco dyalectico fundato in pñtine oppo-
sitis. 7 pmo diffinit pñtine opposita sicut dcm ē in pñcamet.
S3 loc^a pñtine oppositē ē hitudo pñatōis ad habitū. vl ecō-
tra. Et simplr iste loc^{us} tm v3 pñtine. vt iste ē vidēs g^o nō ē ce-
c^{us}. vl ecōtra iste ē cec^{us}. g^o nō ē vidēs. 7 sic d3 argui a pñtine vni^{us}
ad destructōz alteri^{us}. S3 q valeat a nō esse vni^{us} ad esse alteri^{us} de
pñtine reqñunt tres pñtōes. pma ē q arguat cū pñtia sbei
et g^o nō seqñtur anpñs nō ē vidēs. g^o ē cecus. qz antipñs nō ē in
re7 natura. Scda q d3 argui respectu sbeicti suscepibil. 7 g^o
nō seqñtur. lapis nō est videns. g^o est cecus. qz lapis nō est sbeicti
susceptibile visionis. Tercia q arguat tpe determinato a natura
et ergo nō seqñtur. catulus iste est habēs oculos 7 nō videns an-
te nonū diem ergo est cecus. qz tempus nō est determinatū a na-
tura ante nonum diem

Arguit Non valet pñtine p istū locū. iste qñscit. er-
go nō mouet. posito casu q aliqs federet in na-
ui tñc qñsceret. 7 tñ moueret. Dd. q nō ē incōueniēs q idē p se
qñscat 7 moueat p accñs. qz talis in nauī qñscit p se. s3 mouet p
motōem nauis p accñs.

Arguit Nō v3 dormiēs nō ē vidēs. g^o ē cec^{us}. g^o nō t3
ille loc^{us} negatiue. Dd. q nō vidēs caput duplr
Uno^{us} pñtine. alio^{us} negatiue. 7 h duplr. Uno^{us} v3 id ē nō ha-
bēs visum. Alio^{us} v3 tantū sicut nō vres visu. Mō qñ capitur
pmo mō. put negat habitū visus. tñc opponit ceco. 7 tñc dor-
miens nō est non videns. qz adhuc habet poñam visuā. 7 ergo
anñs tunc est falsum. sicut 7 pñs. sed qñ capitur negatiue 7 pmo
modo. tunc itē est falsum. sed scdo mō est ver. 7 non arguitur
penes istū locū

Contradictio est oppō cui^{us}.

Hic pñr determinat de loco a pñdictione oppositis. 7 pmo diffinit
pñdictionem. di. Qñ est oppō cui^{us} fm se nō est dare mediū. Rō isti^{us}
diffinitōis est. qz pñdictio est inter ens 7 nō ens. sed omne qd est
pñnetur sub ente. 7 omne qd nō est pñnetur sub non ente. ergo

Quintus

nō est medium inter p̄dictorie opposita. Sz diceret. inter ens et
nō ens est mediū. scz p̄dictio. g^o diffinitio ē falsa. Dd. q^d duplex
est medium. scz fm rem et fm rōem. tūc dī q^d iter ipsa bene ē me
diū fm rōem. sz nō fm rem

Notandū Q^{uod} duplex ē p̄dictio s. p̄pōnū et t̄mior
seu rez. de p̄dictōe p̄pōnū determinat i p̄
mo tractatu. sz de p̄dictōe t̄mior sine rez determinatū ē in postp
dicamētis. et vtrūq^{ue} puenit diffinitio p̄dicta. sūl iste locus valz
in vtraq^{ue} p̄dictōe affirmatiue et negatiue. Sed in p̄dictōe p̄pō
nū debet argui respectu hor^{um} p̄dicatoz vtrūq^{ue} et falsum. vt sorte cur
rere est verū. g^o sortem non currere est falsum. Omne hōiem cur
rere est verū. ergo quēdā hōiem non currere est falsum. Destructi
ue sic. sortem nō currere est falsum. ergo sortem currere est verū.
Maxima. si vna p̄dictoriaz p̄pōnū est vera. reliqua erit falsa
et ecōtra. Sed in p̄dictione terminoz arguitur ab affirmatōne
vnus p̄dictoriaz ad negatōnem alterius de aliquo subiecto. et
ecōtra. vt sortes est homo. ergo sortes nō est non homo. Maxi
ma: posito vno p̄dictoriaz in aliquo subiecto. ab eodem remo
uetur reliquū

Arguit Nō seq̄tur negatiue. pluuia cras fore ē verū. g^o
nō fore cras pluuia ē falsū. qz neutrx istoz ē ve
rū vl falsū. igr loc^{us} a p̄dictorie opposit^{is} nō v^{er}. Dd. in lz neutrx
istoz p̄tradictōioz sit verū determinate. alterz tñ ipsoz ē verū idet
minate. qz sz de futuro p̄tingēti. de q^{uo} nō ē h̄itas determinata

Disparata sūt que non sūt

Hic determinat de loco a disparat^{is} q^{ui} tñ locus ad p̄dictos reducif
et p̄mo ostendit q^{uod} sz disparata. di. q^{uod} disparata sz q^{ui} tñ sz diūsa nulla
contrarietatis repugnātia. i. nō fm aliq^{uo} gen^{er}o p̄dicte oppōis. vt
hō et asin^{us}. Sz loc^{us} a disparat^{is} ē h̄itudo vni^{us} disparatoz ad reli
quū. et t^{er} solū affirmatiue. vt sortes ē hō. g^o nō ē asin^{us}. Maxia.
cuiusq^{ue} puenit vniū disparatoz. ab eodē remouet^{ur} reliquū Ratio
quia disparata non possunt de seinuicē verificari. nec de eodem
tercio predicari

Arguit Quicūq^{ue} sz opposita debet p̄tineri s̄b aliq^{uo} sp̄e.
oppōis. sz disparata sz opposita. g^o p̄tinet^{ur} s̄b aliq^{uo}
sp̄e oppōis. Maior p̄batur. qz nihil ē in gen^{er}e qn sit in aliq^{uo} sp̄e

Tractatus

riū. Dd. qd h̄ ē v̄z formalr l' ſtūalr ſiue reductiue. Un̄ q̄uis diſparata nō ſit in ſpē ali q̄ formalr. tñ ſtūalr. Et q̄ p̄t dici qd op-
poſitio diſparata reducatur ad oppoſem contrariam. rōne differen-
tiar conſtituentiā. vel ſm modum poteſt reduci ad oppoſitio-
nem p̄uatiuam.

Arguit Non valet p̄ſtructive per iſtum locum. hoc ē al-
bum. q̄ non eſt dulce. tñ album t dulce ſs di-
ſparata. Dd̄m qd album t dulce p̄cretine nō ſs diſparata. q̄a
poſſunt ambo inelle vni ſbiecto. vt lac eſt albū t dulce Sz qñ ſu-
munt abſtractiue tñc ſunt diſparata. vt h̄ ē albedo. q̄ nō eſt dul-
cedo. t ſic v̄z iſte locus in abſtract̄ t nō in p̄cretis. Maxia. de q̄
cunqz verificat vnū diſparatoz abſtractiue. ab eodē remouet t re-
liquū. D̄z notāter abſtractiue. qz ſi ſumant p̄cretiue. tñc bene ve-
rificant de eodē. vt nō ſeq̄tur hoc eſt q̄le. q̄ nō eſt q̄tum. qz in eo-
dem ſbiecto pueniūt. Si ſr nō ſeq̄tur. ſortes eſt logicus. q̄ nō eſt
grāmaticus: ſed bene ſeq̄tur ſi ita arguat. hec ſcientia eſt grāma-
tica. q̄ non eſt logica

Rai⁹ vt hic ſumit̄ ē quod.

Hic p̄r determinat de loco a maiori Et p̄mo diffinit̄ mai⁹. dicēs
Qd̄ maius ſm qd̄ hic ſumit̄ ē quod ſup̄ponit̄ alicui in potentia.
et ſtute. ſed minus eſt qd̄ ei ſupponit̄. Et loc⁹ a maiori eſt habi-
tudo ipſi⁹ maioris ad min⁹. Et v̄z tñ deſtructive t h̄ trib⁹ mo-
dis. p̄mo p̄pando duo ſbiecta ad vnū p̄dicatū. vt rex nō p̄t ex-
pugnare caſtr̄. ergo nec miles. Secdo mō ecōtra p̄pando duo p̄-
dicata ad vnū ſbiectum. vt rex non p̄t expugnare villam. g⁹ nec
ciuitatē. Tercio cōpando duo ſbiecta ad duo p̄dicata. vt rex nō
p̄t expugnare caſtr̄. g⁹ miles nō p̄t expugnare ciuitatē. Maxia.
ſi illud qd̄ magia videt̄ inelle nō inelt. nec etiā illud qd̄ minus
videt̄ inelle inerit

Arguit Non valet deſtructive. rex non p̄t expugnare
ciuitatē. ergo nec dux. qz poſſet p̄tingē qd̄ dux
eſſet maioris ſtutis t poteſtatis q̄z rex. t ſic poſſet expugnare ci-
uitatē. Dd̄m qd̄ bene valet qñ cetera ſunt paria. ſcz qñ q̄libet
habet potentia ſm ſuam dignitatem. ſed argumentū aſſumit in
paritatē quare non ſeq̄tur

Quintus

Arguit Nō sequitur d's nō p't peccare. q' nec hō. z tñ ibi ar
guit p' locū a maiori negative. Dd. q' lz d'us sit
maior fm p'tute q' hō. nō tñ ad peccādū. nec arguit ibi a maio
ri. q' peccare nō ē fortit' potētis. sz fragilit' deficientis. z q' nō pue
rit deo. Loc' a minore ē hitudo minoris ad mai'. z sp' ē p'stru
ctiu'. vt miles p't expugnare castr'. q' rex Maxia. si qd' min' videt
in esse iest z id qd' magis videt in esse ineri

Arguit Nō v'z p'structive a miore ad mai'. miles p't p
ijcē lapidē ad decē pedes. q' rex. Slr nō v'z iobā
nes p't portare cētū libras. g' p't portare mille libras. Dd. q'du
p't aliqd' supponit' alteri in pōna. Uno' fm pōnam z p'tute per
sonalē. z tñc vez ē. q' miles p't p'ijcē lapidē ad decē pedes p'pter
suū robur corpale. z rex nō possit p'pter corpis sui tēeritudinē
sz tñc nō arguit p' istū locū. q' tñc p'dicātū nō videt min' iesse
militi. Alio' nō fm se z absolute. sz fm pōnam domiatinā z ipe
rialē q' p' exercitū ad vicēdū p'ducit. z sic in dict' arguit' an s' n
p't eē vez sine p'nte. Potest etiā dici. q' ibi nō arguit p' locū a mi
nori. q' nō videt min' q' iohes p't portare cētū q' mille. sed fm
dificatoz locutois arguit a maiori ad min'.

Notandū Q' duplir p't argui a minori ad mai'.
p'structive. Uno' p'pando duo sbcta ad
vnū p'dicātū. vt miles p't expugnare ciuitatē. g' rex. Alio' p'panē
duo sbcta ad duo p'dicata. vt miles p't expugnare ciuitatē. g' rex vil
lā. Maxima. si illud qd' minus videtur in esse inest. z illud qd'
magis videtur in esse ineri

Similitudo est rex d'ntiū
Hic determinat de loco a fili. p'mo oñdēs qd' sit similitudo. scdo oñ
dit quō arguit p' locū a fili. d'icēs p'mo. q' similitudo ē rex d'ntiū
eadē q'ltas. q' diffinitō pus sufficiēter ē declarata Sz loc' a fili
ē hitudo vni' similitū ad reliquū. z t'z affirmatiue z negatiue. Ex
pla cū maximis in lra sac' clare habētur

Arguit Nulla relatio ē q'ltas. sz similitudo ē relatio: q' n
ē q'ltas. Dd. q' similitudo nō ē formal' q'ltas. sz
causal' solū. q' causat' ex eadē qualitate in sp'e. z etiā materialit'.
quia qualitas est p'primū fundamentū relationis illiusque dū
citur similitudo.

Tractatus.

Arguit Res differētes nō pnt hē eandē qualitātē er/
go male dī q̄ silitudo sit rez dñtū eadē quali
tas. Ans pbat qz accētia nū merātur fm numerositatē suoz
subiectoz. si ergo sunt res dñtes q̄litates eaz erūt diūse. Di
cendū q̄uis res differētes nō hnt eandē qualitātē in numero. tñ
in specie de qua ydemptitate solum loquitur diffinitio

Arguit Nō sequit̄ sicut se hz visus ad corpus ita se hz
intellect⁹ ad aīaz. s̄ visus ē ps corpis integral
ergo intellect⁹ ē ps aīe integr̄lis. z tñ arguit destructie p istū locū.
Dd̄z q̄ h n arguit p locū a fili inq̄rū filia s̄ s̄ iq̄rū dñt. dēz q̄
sic s̄sumi. sic se hz visus ad oculū ita intellect⁹ ad aīaz. s̄ vis⁹ ē
qdā p̄ oculū. q̄ intellect⁹ ē qdā virt⁹ aīe. z tñ bñ arguitur

Arguit Hic utrūqz s̄se est ps integralis z tñ nō seq̄tur
sicut oculus est in corpe ita z aures. s̄ oculis cor
poris videm⁹. g. auribus corpis videm⁹. Dd̄m q̄ licet cōue
niāt oculi z aures inq̄rū sunt ptes integrales. tñ nō cōueniūt in
hoc qd̄ est videre. z sic nō arguit ibi p locū a simili.

Arguit Hic arguit destructie z tñ nō seq̄t̄ sicut se hz risi
bile ad hoīez ita se hz h̄nibile ad equū. s̄ risibile
nō ē dñtia hoīs. q̄ h̄nibile nō ē dñtia equi. Dd̄m q̄ totum
argumētū est vez. qz h̄nibile nō est dñtia equi. s̄ p̄t poni lo
co dñtie ignote. pp̄ia aut dñtia hoīs est nobis nota s̄z rōna
le quare nō est necesse q̄ risibile ponatur ad circūloquendū eam

Proportio ē rez differētū.

Hic p̄nter determinat de loco a pportōe. Et dicit q̄ pportio ē rez
rū dñtū eadē habitudo. Et differt loc⁹ a pportōe a loco a fili.
nam in loco a fili attēdit comparatio inherētie. ideo ibi sic arguit
sicut risibile inest hominū. ita h̄nibile inest equo. s̄ in loco a p
portōe tenotat cōpatio habitudinis. vt sicut se hz risibile ad ho
minē. ita rudibile ad asinū. et sic de alijs

Querit Quid est locus a pportōe. Dd̄m q̄ est ha
bitudo vni⁹ pportionabiliū ad reliquū. Et tē
net p̄structie z destructie. Constructiue vt sicut se hz rector scola
riū ad scolās. sic se hz rector nauis ad nauē. sed rector scolārum
eligēdus est nō sorte sed arte. ergo rector nauis eligēdus est non
dd i

forte sed arte. Maxima de pportib⁹ idem est iudiciū. Exemplū
extra textū cōstructie sicut se hñt duo ad quattuor ita se hñt tria
ad sex. s; duo sunt dimidiū ad q̄tuoꝝ ergo tria sunt dimidiū ad
sex. Maxima semp est eadē. S; destructiue sic arguit. sicut se ha
bent duo ad tria. ita se hñt quattuor ad sex. sed duo non sunt du
pla trium ergo quattuor non sunt dupla sex.

Arguit Nō sequit sic se hñt q̄tuoꝝ ad sex. sic se hñt sex
ad octo. s; q̄tuoꝝ hñt se ad sex in pportōe sesqui
altera. g; sex habebñt se ad octo i. pportōe sesquialtera. Dñm q̄
ibi nō bñ arguit q; mutat pportio geometrica in arismetricam
S; d; sic argui. sicut se hñt q̄tuoꝝ ad sex. ita se hñt sex ad octo.
s; sex excedūt q̄tuoꝝ in duob⁹. ergo octo excedūt sex in duobus.

Arguit Nō sequit sic se hñt son⁹ ad auditū sic se hñt color
ad visum. s; son⁹ pcipit ab auditu i tenebris. er
go color pcipit a visu in tenebris. 7 tñ arguit ibi p locū a ppor
tione affirmatiue g^o nō valet. Dñm q̄ ibi nō arguit a pportio
nabilib⁹ inq̄tū pportionabilia sunt. Cū in hoc ista dñt q; so
nus pcipit in tenebris ab auditu. s; color nō pcipit in tenebris
a visu. ad videndū em̄ requit dyaphanū illuminatū sonus vero
diffundit sine lumine p mediū. S; d; sic argui. sicut se hñt son⁹
ad auditum. ita se habet color ad visum. sed sonus est ppiū ob
iectū auditus. ergo color est ppiū obiectum visus.

Transumptio ē duplex

Hic petrus hñs. volens decimare de loco a trāsumptio
ne diuidit trāsumptōez. Dicēs q; quedā est trāsum
ptio qñ dictō vel orō ppe vnū significās trāsumit ad significā
dñ aliud ppter similitudinē in eis reptā. Exemplū de dictōe vt ri
dere sumit p florere in prato. q; vtrobiq; est similitudo leticie. Ex
plū de orōe vt lit⁹ arat. oliū vedit. Alio⁹ sumit trāsumptio qñ
res aliqua significata sub noie min⁹ noto trāsumit sub noie ma
gis noto. vt pps significat noie sapiēs. Et dñt dupl^r nā a pri
ma sumit fallacia equocatōis qñ arguit in dōne. in orōe autē su
mit fallacia amphibologie. s; a scda sumit loc⁹ dyalectic⁹ extrin
sec⁹. Scdo dñt q; i pma sumit vna vox p diuers reb⁹. in scda
vero sumitur diuersē voces p vna re.

Querit Quid sit locus a trāsumptōne. Dñm q; est

Tractatus.

habitus transsumptionis ad transsumptum. Et continet quatuor argumenta et quatuor maximas que possunt faciliter haberi in textu

Arguitur Ab istis signis vno scilicet magis noto et alio minus noto sumitur locus intrinsecus a notis interpretatōe. ergo non dicitur ab eis sumi locus extrinsecus a transsumptōe. Dicitur quod locus a transsumptōe differt a loco a notis interpretatōe tripliciter. Primo quia in loco a transsumptōe sumitur nomen magis notum pro nomine minus noto scilicet in loco a notis interpretatōe sumitur oratio magis nota pro dictōe minus nota. Secundo differunt quia vnum est intrinsecus alius vero extrinsecus. Tercio illi loci sunt differentes qui habent diversos terminos inferentes scilicet sic est de illis nam a loco a transsumptōe terminus inferens est dictio scilicet a loco a notis interpretatōe est oratio.

Arguitur Non sequitur homo est animal ergo humanitas est animal. et tamen arguitur pro loco a transsumptōe. quia homo est nomen nobis magis notum quam humanitas. Prima pars probatur quia animus est verum et consequens falsum. Dicendum licet homo sit nobis magis notum et humanitas minus notum. non sunt tamen idem secundum rem et modum essendi siue significandi. quia homo significat essentiam concretam et pro respectu ad supposita. humanitas vero transsumptiue. ideo inter illa duo non est transsumptio.

Autoritas iudicii est sapientis

Hic finaliter determinat de loco ab autoritate. cuius ratio est quia iste locus est debilissimus inter omnes alios nisi arguatur ab autoritate illius qui nec fallere nec falli potest. quia propter nimiam affirmare vel negare nihil mutat in re. primo per herementas. Et primo diffinit autoritatem dicens. quod autoritas est iudicium sapientis in sua facultate scientia. Tamen dictum sapientis dupliciter capitur. vno modo cum ratione et sic fundat autoritatem. Alio modo simpliciter sine ratione et sic non acceptatur quia nihil variaretur in re siue diceret siue taceret. Sed locus ab autoritate est habitudo autoritatis ad propositiones cui convenit autoritas. vel est habitudo auctoris ad aliquid pro eum probatum. et tenet affirmatiue scilicet. ut philosophus dicit tria esse principia rerum naturalium ergo sunt tria. locus ab autoritate. maxima vnicuique ex parte credendum est in sua scientia. Cuius ratio est quia si sapiens dicat aliquam propositionem in quantum sapiens tunc oportet illam esse veram. quia si diceret aliquam falsam in hoc non esset sapiens et expertus.

Notandū Q^d duplex ē autoritas q^uā ē autoritas
hūana 7 q^uā ē diuina. Auētas hūana ē
iudiciū hoīs in sua scia. Autoritas diuina ē ipsi^{us} dei iudiciū. vñ
loc^{us} ab autoritate hūana ē debilissim^{us} vt patuit. s^{ed} autoritas di-
uina ē vigorosior oib^{us} alijs locis. q^uia fūdat sup^{er} autore infallibili.

Sr Propō nō capit v^{er}itatē a sapiēte iudicāte 7 dicēte eā p^{ro}p^{ri}o
ergo a tali ppōne q^uā hic d^{icit} autoritas nō sūit loc^{us} dyalecti-
cus. Ans p^{ro}bat q^uia ppō accipit v^{er}itatē a re vt inquit p^{ro}ph^{eta}.
Dōm q^u licz p^{ro}posito dicēte a sapiēte nō capiat suā v^{er}itatē ab ipso
tamen capit apparētiā v^{er}itatis 7 credulitatis ab eo.

Arguit P^{ro}ph^{eta} d^{icit} in peri. ar. q^uia pp^{ri} n^{on} affirmare v^{er} ne/
gare nihil mutat in re. g^o pp^{ri} affirmatōez sapiē-
tis ppō nō capit apparētiā v^{er}itatis. Dōm q^u licz pp^{ri} affirmatō
nem sapiētis nihil mutat in re significata p^{ro}ppōnem tñ bñ mu-
tat aīm^{us} dubi^{us} discētis in credulitate ppōnis pp^{ri} autoritatem
et iudiciū sapiētis iudicātis eam esse veram.

Sr Bñ sequit^{ur} p^{ro}ph^{eta} dicit rēpus nō p^{re}cessisse motū. ergo tem-
pus nō p^{re}cessit motū 7 tñ arguit destructiue. Et videt^{ur} q^uia nō
valz destructiue. Aresto. dicit mūdum fuisse ab eterno. g^o mūd^{us} fuit
ab eterno. Dōm ad p^{ri}mū q^u ibi nō arguit destructiue s^{ed} p^{ro}structi-
ue. q^uia autoritas nō destruit licz sit autoritas negatiua. Ad scōm
d^{icit} q^u Aresto. in hoc fuit autor. nec ex eo male dicit q^uia mūd^{us} eo
mō ē p^{er}petu^{us} q^u mō dicit eū ēē p^{er}petuū. dicit emⁱⁿ q^u mūd^{us} ēē p^{er}-
petu^{us} q^u nō ē natural^{iter} p^{ro}duce^{re}. 7 h^{oc} ē v^{er}z s^{ed} in omnes p^{ro}ph^{etas} 7 g^o nō erra-
uit in illo q^u dicit mundum esse perpetuum saltem naturaliter lo-
quendo sicut aliqui sibi false imponunt.

Sr Quicqd apparz ē vt patet autoritate antiq^uz. s^{ed} sol appa-
ret bipedalis quantitat^{is}. ergo ē bipedalis quantitat^{is}. Dōz
negādo maiorem q^uia antiqui in h^{oc} male dixerūt naz aliqn aliqd
apparet sicut nō est q^uia sens^{us} q^uiq^{ue} recipit circa suū sensibile.

Sr Nō valz affirmatiue galien^{us} dicit ēē quattuor figuras syl-
logismo 2. g^o sūt quattuor. Dōm q^u vnicuiq^{ue} in sua ar-
te credēdum ē. galienus autē nō fuit in h^{oc} exptus loyctis licet sit
exptissim^{us} medicus. ergo sibi nō ē fides adhibenda in h^{oc} q^u posuit
quattuor figuras syllogismo 2. Al^{iter} d^{icit} d^{icit} q^u galienus nō posuit
quattuor ēē figuras silloz afferēdo. s^{ed} solā argumēta^{re} vt p^{ro} patuit.

Tractatus

Equit de locis mediis

Postq̃ p. hū. determinauit de locis intrinsecis et extrinsecis. hic p̃ter determinat de locis medijs. Et rō ordi-
nis est. quia locus medius est mediū p̃ participatōez qđ p̃sup-
ponit cognitionē extremorū. ergo oportet p̃mo scire extrema scz lo-
cum intrinsecū extrinsecū qđ locū mediū. qz alio p̃cederet ex igno-
tis. Et primo excusat se de diffinitōe loci mediij. Deinde diuidit
ip̃m. qz alius est a cōiugatis. alius a casib⁹. alius a diuisione.

Notādū Qđ iugata sunt abstractū et p̃cretū sine de-
nominās et suū denominatū ut fortitudo
et fortis. Et dicūť iugata quasi sub vno iugo significatōis po-
sita qz abstractū et p̃cretū idē significāt. qz importat eādē formā
ut albedo et albū. sz dñt in mō significādi. qz abstractū signifi-
cat illā formā sine cadētia ad subiectū et cum p̃cisione subiecti.
Cōcretū p̃o fcat eā sub inherētia et cadētia ad suū subiectū.

Arguit Abstractū est causa formalis sui p̃creti. sz argu-
endo a causa formali ad suū effectū tenet argu-
mentū p̃ locū intrinsecū. ergo male ponit hic inter locos medios
Dd̃m qđ abstractū et cōcretū capiunt dupl̃r. vno mō ingtuz
abstractū dat esse cōcreto. et sic est locus intrinsec⁹ ut albedo est.
ergo albū est. Alio mō capiūt abstractū et p̃cretū p̃m qđ p̃m cō-
ueniūt et p̃m differūt. nā cōueniūt in significatōe et differūt in
mō significādi. et sic sumit ab eis locus medius. et tūc arguit sp̃
a duobus abstractis ad duo concreta vel econuerso

Querit Nō tenet locus a cōiugatis. Dd̃z qđ tenet
cōstructiue et destructiue. Cōstructiue ut iusti-
cia est virtus. ergo iustus est virtuosus. Maxia si abstractū p̃e-
dicetur de abstracto et cōcretū de cōcreto quia idē significāt. Ne-
gatie sic. iniusticia nō est ṽtus. ergo iniust⁹ nō est ṽtuosus. Ma-
xima si abstractū de abstracto neget et cōcretū de cōcreto. et nō d̃z
argui resp̃cū vnus p̃dicati qz abstractū et cōcretum differunt in
modo significādi. sed si abstractum predicatur de abstracto. tūc
etiam concretum predicabitur de concreto

Slr Nō sequit. hō est aīal. ergo humanitas est aīalitas. simi-
liter nō sequit. cecitas est insensibilitas. ergo cec⁹ ē insen-
sibilis. et tamē arguit cōstructiue. Dicendū qđ duplex ē abstra-
do iij

etiam nā qdā ē qd abstrahit a subiecto vel fundamento. ut albedo nigredo. Aliud ē abstractū quod abstrahit a suis suppositis ut abstracta de predicamento substantie. Tūc dicit qd hic debet argui i abstractis ad sua cōcreta qd sūt de predicamentis accitū. et non que sūt de predicamento substantie. qz talia abstracta nō possūt de se inuicem predicari neqz de suis inferioribz qz ab illis abstrahūt. Ad scdū dicit qd si insensibilitas neget sensibilitatē cuiuslibz sensus tūc cecus nō ē insensibilis. sed si neget sensibilitatē visus tūc tūc bñ sequit qz tunc sensus est. cecitas est insensibilitas. ergo cecus est insensibilis sensu visus.

Arguit Hic arguit pstructie et tū nō seqt albū ē dulce. ergo albedo ē dulcedo. Dōz qd duplx ē predicatō scz p accidēs et p se. hic vero debet argui in predicatōibz p se. et nō p accidēs. Eadem solutioni soluēdum est illud argumētū. albū ē quātū. ergo albedo est quantitas.

Casus sūt qui cadūt a principi

Hic scdō tēniat de loco a casibz. Et differūt loci a casibus et loci a coniugatis. nā cōiugata dicunt quasi sub vno iugo significationis posita. s. casus dicūt a cadēdo. qz cadūt id ē de iugam ab vno abstracto ut iustū et iuste a iusticia. qz casus dicūt cōcreta diuersarū priū orōnis sicut adiectiuūz nois et suū aduerbiū. ut fortis et fortiter. Et dicit locus a casibz et nō a casu qz plures casus ponunt tū in ante qz in pte. Et valet iste locus constructiue et destructiue ut patet in textu.

Arguit Casus sūt coniugata. g. isti loci nō distinguūt. An recedēs pbat qz iustū et iuste sūt s. b. vno iugo factōis posita. Dōz qd lcz pnt dici coniugata qz tū ad id a quo sūt nomē coniugati sūt qz tū ad rōem ipositōis nois. tū qz tū ad id cui nomē iponit nō dicūt cōiugata. s. magis ppe noiant casus.

Arguit Hic arguit pstructie et tū nō seqt iustū ē liberalit. ergo qd iuste fit liberaliter fit. Dōm qd iste locus nō tenet penes predicata p accidēs. s. penes predicata p se et cōtentialia ista aut nō ē cōtentialis. iustū ē liberalis sed ē denominatiua.

Ab Abstractū cadit a pcreto. g. male dicit qd pcretū cadat id ē diuine ab abstracto. Dōz qd duplx pigit loqz de abstracto et pcreto. vno qz tū ad vocale tēniatōez. Alio qz tū ad signifi

Tractatus

cationē. pmo mō argumētū habz firatē. sz nō scdo mō qz abstra-
ctum quo ad significatōem ē prius z simplicius cōcreto quare ē
principiū eius. z sic loq̃tur loycus de ipsis.

Diuisionū alia fit per ne.

Hic p̃ter p. hū. vltio dēfīat de loco a diuisione grā cui⁹ disti-
guit pmo mōs diuisionis dicēs diuisionū alia fit p negatōez. vt
sortes ē hō aut nō ē hō. Alia fit p affirmatōez z illa ē duplx. naz
quedā ē p se. alia vero p accūs. p se ē triplx. nam vna est diuīso
generis in suas spēs. vt animalium aliud homo aliud bos. et sic
de alijs. vel in differētijs vt animalī aliud rōnale. aliud irrō/
nale. Alia est totū integralis in suas ptes integrales vt domus.
alia ps ē ptes. alia tectū alia fundamētū. Tertia est vocis in su-
as significaciones. at canis alijs latrabilis. alijs fidus celeste
alijs belua marina.

Querit Qūo dñt diuīso data p affirmatōem z di-
uisio data p negatōem. Dñz q sic quia di-
uisio q fit p negatōem sp fit p duo mēbra tm. z dat p imediata
qz dat p cōtradictoria int q nllū ē mediū. Sz diuīso q fit p af-
firmatōez qñqz sit p duo mēbra z qñqz p plura nec fit sp p oppo-
sita simplr lcz mēbra diuisionis icludat aliqz oppōez. nez fit sp
p imediata vt coloratorz aliū albū aliū nigrz aliū medio colore

Arguit Diuīso n̄ p̃r diuidi igit. An̄s p/ coloratū
bat qz si diuideret h̄ eēt palā disioez. z illa ite-
rū palā. sic q fierz pcess⁹ i ifitū Dñ ad scōaz pte pbatōis añ/
cedēt ipaz negādo. q illa diuideret itz p aliā qz h̄ n̄ optz sz est
status in diuisione communi diuidente diuisionem.

Arguit Unū qd qz diuidit in ea ex qb⁹ ppoit. sz gen⁹ n̄
cōponit ex suis spēs vl dñtys. ergo nō diui-
dit in suas spēs vl dñas Dñm q duplex ē totū lcz totū actu-
ale. z totum potentiale. Totum actuale icludit actualiter suas
ptes. non autē totum potentiale. Unde maior est vera de toto
actuali. et non de toto potenciali.

Arguit Diuīso vocis in scata nō ē p se sz p accūs. igitur
An̄s pbat qz significatō accidit voci Dñz qñs
significatō accidit voci sz se. n̄ en̄ accidit voci scatie igitū ē scatia
sz equoca vox dñ significatia. ergo p se diuidit in sua significata.

Notandū Quod diuisio p actūs et ē triplē. nā qdaz
nū aliud egr. Alia ē actūs in ſbiecta vt ſanoz. aliud hō. aliud
brutū. Tertia ē actūs i actū. vt ſanoz aliud calidū. aliud frigidū

¶ Diuiſum nō debz eē poſteri^o mēbris diuidētib^o. ſz accūs
ē poſteri^o ſbiecto. ergo nō pōt diuidi in ſbiecta. Minor p
bat qz ſuba ē prior actūte natura tēpore z diffinitōe ſeptio me
thaphyſice. Dōm q diuiſuz debet eſſe pri^o mēbris diuidētib^o
vel quo ad naturā. vel quo ad nos. qzuis ergo hic diuiſum nō
eſt prius q ad naturā. eſt tñ pri^o quo ad nos qō ſufficit.

Querit Quid ē loc^o a diuiſione z quō tenz Dōm q
loc^o a diuiſione ē hīrudo vni^o cōdiuidētū ad
reliquū. Et loc^o a diuiſione q fit tñ p mēbra imediate tenet af
firmatie z negatie. Affirmatie ab affirmatōe diuiſi z a poſitione
vni^o mēbroz ad negatōez alteri^o. Exēplū vt ſortes ē hō v^o nō hō
ſz ipe ē hō g^o nō ē nō hō. Maxia poſito vno mēbroz diuidētū
immediatoz in aliq ſbiecto ab eodē remouet reliquū. Negatie
ſz ſortes ē rōnalis v^o irrōnalis ſz nō ē irrōnalis g^o ē rōnal. Ma
xima remoto vno mēbroz diuidētū immediatoz ab aliq infe
riori eidē attribuit reliquū. Sz in diuiſione q dat p plura mē
bra qz duo ſp tenz affirmatie ab affirmatōe vni^o ad negatōez al
teri^o ſz nō ſp tenz negatie vt ipi^o dom^o ē pies tectū z fūdamētūz.
ſz hec ps ē tectū. ergo non eſt pies vel fundamentum.

¶ Loc^o a diuiſione ē loc^o a diſpatis. g^o male ponit loc^o diſti
ct^o. Dōm q mēbra diuiſiois pnt dupl^r pſiderari. vno
mō ſm rōnes pprias eaz. et iſto mō ſemp ſunt oppoſita v^o diſ
pata z ab ipis ſumit^r locus extrinſecus a diſpatis v^o oppoſitis.
Alio mō pſiderāt inqz tū ptim pueniūt cū diuiſo et ptim diſſe
rūt et ſic ab eis ſumitur locus medius.

¶ Nō ſeqtur aīaliū aliud hō aliud brutū. ſz lapis nō ē bru
tū. g^o lapis ē hō. qz aīa eſt vez z pñs falſum. et tñ arguit
penes iſtū locum. Dōm q male arguit p locū a diuiſione. qz
oportz q diuiſum verificet de ſubiecto minoris z cōcluſionis. ſed
animal nō verificat de lapide ſubiecto minoris z cōcluſionis.

¶ Hic nō ſeqt^r omē aīal ē rōnale vel irrōnale. ſed nō omē ani
mal eſt rōnale. ergo omne animal eſt irrōnale. et tamen

Tractatus

arguit a mō p̄dicto. Dōm q̄ maior p̄r capl̄ dupl̄r. Uno° vt est
vna hypothetica diſiunctiua. tūc ipſa eſt falſa. q̄ v̄z iſtā oē al̄ eſt
rōnale vl̄ om̄e al̄ ē irrōnale. cū° vtraq̄ ps ē falſa. Alio° capl̄ vt
eſt vna cathegorica de diſiuncto p̄dicato. ⁊ ſic ē ꝑa. ſz arguit a nō
distributo ad distributū ex pre ly aial qđ in minore ſupponit de
ſminare. p̄p̄ duo ſigna ſe impediētia. ⁊ in ꝑcluſiōe ſupponit cō
ſuſe distributiue. ⁊ ḡ deberet ſic argui. om̄e al̄ ē rōnale vl̄ irrōna
le. ſz iſtud al̄ vel aſin° nō ē rōnale. ḡ iſtud animal vel aſinus eſt
rōnale vel irrōnalis

Arguit Non ſeq̄tur petrus eſt aſin° vel eſt nō aſin°. ſz
p̄trus nō ē aſin°. ḡ petrus ē aſin°. ⁊ tū arguit a
deſtructiōe vni° p̄ris diuidētis ad poſitiōem alteri°. Dōm q̄ ma
le ꝑcludit. ſz deberet ſic ꝑcludi. ḡ petrus ē nō aſinus. ⁊ tūc ꝑclu
ſio eſt vera ſicut aſis. Cui° rō eſt. q̄ mēbra diuiſionis ſz aſin°.
et nō aſinus. ⁊ vñū memb̄z ſz aſin° negatur. ḡ alterz memb̄z.
ſz nō aſin° infer̄ affirmatiue Si ꝑo illud memb̄z nō aſinus ne
garetur in minori. tūc inferret aſinus affirmatiue. ſed tūc mī
nor eſſet falſa ſicut ꝑcluſio Ex oibz iſtis ꝑcludit q̄ oēs loci
dyalectici hic ꝑſiderari in vniuerſo ⁊ in genere loquendo ſz v̄
ginti vnus. quoz vñdecim ſz intrinſeci. ſeptē extrinſeci. ⁊ tres
medij. v̄z in iſtis ꝑſibus ſeq̄ntib°.

Non plures aſſigno locos q̄z q̄nq̄ ter ⁊ ſex
Quoz q̄nq̄ tenet q̄q̄ ſex intrinſeci° ordo
Diſ. rel. in. ſubſtāt. totū. ps. cauſa. vel effect.
Signēs. corūpens. v̄ſus. cōiter herens
Dicim° hos itra ſz ſeptē dicim° extra
Oppoſitū. maior. minor. adiūgas ſimiliſq̄z.
Propoſci. trāſſump. ſit auctoritas. loc° extrin.
Et tres ſunt medij. diuiſio. ꝑiuga. caſus.

Et hec de locis dyalecticis p̄ nouelloz
logicoz exercitatiōe dicta ſufficiant.

Sextus

Arca iniciū sex ti tractat⁹ De.

L

Hys. q̄ titulat tractat⁹ de fallacijs
seu locis sophisticis. et extract⁹ ē ex
libro elēch⁹ Aristo: Querit p⁹
qd sit scē h⁹ tractat⁹. Dm q̄ est
elēch⁹ sophistic⁹. vel syll⁹ sophisti
cus. qn generalr capif. Et h⁹ pbat

p⁹ p additōes req̄sitas ad scē attributiōis. qz ē qd cōissimū it
pncipalr p̄siderata in hac scia. p⁹ notū. nō trāscēdēs metas. ad
qd oia h⁹ p̄siderata hnt ordinē et attributōz. Scdo pbat qz il
lud ē scē alic⁹ scie cui demōstrāt iesse passiōes p p̄p̄iū et ade
q̄tū ei⁹ p̄n⁹. s. elēch⁹ sophistic⁹ ē h̄mōi. igr ē h⁹ scē. Mior p
bat. qz passio h⁹ scie ē generatm receptōis ex p̄missis q̄ demō
strat iesse elēcho sophistico p suū p̄n⁹ qd ē h̄is cām apparētie et
cām defēus. Et sit demōstratō mō p̄ueto sic. ois syll⁹ h̄is cām ap
parētie et cām defēus ē generatiū receptōis ex p̄missis. s. elēch⁹ so
phistic⁹ ē syll⁹ h̄is cāz apparētie et cāz defēus. q̄ ē generatiū de

Notandū Imaginētiē (ceptōis ex p̄missis
ponit p scē h⁹ tractat⁹ elēch⁹ sophisti
c⁹ qz syll⁹ soph. qz de rōe scē ē q̄ sit qd cōissimū it oia pncipalr
in scia p̄siderata. s. elēch⁹ soph. cōior ē syll⁹ soph. p̄z qz exten
dit se ad syllm peccātē in matia tm. in forma tm. in matia et for
ma sil. eo q̄ in rōe elēchi includit pbatō illatō et p̄dco. q̄ p̄ce
cat elēch⁹ soph. s. syll⁹ soph. ponit p syllm peccātē in forma et p̄
illatōz tm. q̄re est minus cōe.

Notadū Elēch⁹ ē syll⁹ p̄dcōis et includit tria. s.
illatōz inq̄tū syll⁹. pbatōz inq̄tū dyale
ctic⁹. et p̄dcōem inq̄tū elēch⁹. Et ē q̄druplex. qz aliq̄s est elēch⁹
simplr dcūs. ali⁹ dyalectic⁹. ali⁹ demōstratiū. et q̄rtus sophistic⁹.
S. elēch⁹ sophistic⁹ ē q̄ apparet p̄dicē positōi m̄dētis et tm nō
p̄dicat Et fit tripl̄r. pmo qn appet iferre p̄clōnē. et tm nō infert. et
sic peccat in foia Scdo qn appet pcedē ex pbabilib⁹ et sic peccat i
matia. Tercio qn appet pcedē ex h̄is sil. et sic peccat in matia et
foia sil. p⁹ peccat p̄ illatōz p̄i elēchi. et p̄ pbatōz. et 3⁹ p̄ p̄dcōz

Tractatus

Arguit Argumentatō sophistica ē scēm isti^o tractat^o. g^o nō elēch^o sophistice. An^o pbat. qz ē qd cōssimū p^o notū. zc. Dd. qz sic qd cōssimū p^o p^odicatōz. nō tñ ē qd cōssimū p^o p^odicatōz. qz nō ē pncipalissimū i ista scia p^odicatōz.

Arguit Passio h^o scie pueit argumentatōi sophistice. g^o ē h^o scēm. Dd. negādo p^oaz. qz nō pueit sibi adeq^o ter p^outibilis. sicut cōueit elēcho soph^o. Uel lz generatū recepto nis cōueiat argumentatōi soph^o. nō tñ g^oiatū receptōis ex p^omissis

Arguit Null^o elēch^o soph^o. ē hic scēm. g^o elēch^o soph^o. nō ē scēm. An^o pbat p^o ei^o d^ondētes. sz p^oia t^oz p^o le gē sbaltnaz. Dd. qz hic ē fallā figure dēōis. qz at a sup^opōe p^olōā li ad sup^opōz simplicē. qz elēch^o soph^o. i aūte sup^opōit p^osonalit^o. z i p^ontē simplr. z g^o hic nō bñ at penes legē sbaltnaz. p^opōnū. sz de teret sic argui. null^o elench^o soph^o. ē hic scēm. g^o aliq^os elench^o sophistice nō est scēm qd cōcedit

Arguit In oī scia fiūt syl^ol^o soph^o. g^o elēch^o soph^o. nō erit adeq^otū scēm h^o tractat^o. Dd. qz elēch^o soph^o. nō dēōis alijs sciētis eo qz eis p^odicat. sz rōe v^oius. qz eis appli cat. hic sō cōsiderat in se z in ordine ad sua pncipia

Arguit De s^oco d^oz p^osup^opōi qz ē. p^o posterioz. sz elēch^o soph^o. p^o elēchoz pbat eē. g^o nō ē scēm. Dd. qz dū plicia sz sbca scia. qdā sz qz eē cōstitit i positōe ex^ontia. z de ta lib^o oz p^osup^opōne qz ē illa sz qz eē cōstitit i p^ouatōe z dēfū. z de illis p^ot qz ē iqn dūmō illa iqnō nō fit p^o p^oia pncipia illi^o scie c^o ē scēm. sz bñ p^ot fieri p^o aliq^o cōia. vel a posterioz tū p^o q^osdā sili tudines q^o mō ph^ois pbat syllo^o sophistice esse.

Querit Utr^o de elēcho soph^o. habeat scia. Dd. qz sic. qz de illo ē scia qd h^oz adeq^otū p^on^o p^o qd sibi dēmo straf iesse adeq^ota passio. sz syl^ol^o soph^o. est h^omōi. g^o de syl^ol^o soph^o. habeat scia. Maior p^oz p^o ph^om^o p^o posterioz. sz minor pbat p^o de m^oratōez p^ous factā.

Arguit De nō ente nō est scia. sz syl^ol^o soph^o. est nō ens. i g^o zc. Maior est ph^oi p^o posterioz. z. iij. metha. Sz mior pbat p^o ph^om^o q^oto metha. q^o recōmēdat platōē in h^o. qz posuit elēchū soph^o. sb genē nō ente. z h^o idē appet ex ei^o d^oiffi nitōe. qz elēch^o sophistice ē apparēs z nō ex^ons. Dm qz syl/

Sextus

logism⁹ sophistice⁹ capit⁹ dupl^r. Uno⁹ p defectu p^rbabilitat⁹ q⁹ ad
h⁹et syllogismo sophistico et sic e⁹ n⁹ ens. Alio⁹ capit⁹ p eo q⁹ d^r e⁹ i.
p illo cui test tal^r p^ruatio. et sic e⁹ q⁹ d^r post^ru⁹. l³ habeat sibi p^ruato
n⁹ annexa. Sicut in fili nig^r e⁹ q⁹ d^r post^ru⁹. et t⁹ h⁹ p^ruato⁹ albi
sibi annexa. et sic etia⁹ el⁹ech⁹ sophistice⁹ e⁹ aliq⁹ d^r post^ru⁹. et h⁹ sibi
annexa p^ruato⁹ syllogismi dyalectici

Arguit De ente p acc⁹ns n⁹ e⁹ scia⁹. s³ syl⁹ls soph⁹. e⁹ ens p
acc⁹ns. g⁹ de syllo soph⁹. n⁹ e⁹ scia⁹. Maior p^rbat. q⁹a
e⁹ sophistice⁹ accidit syllo. D⁹. q⁹ ens d^r p acc⁹ns dupl^r Uno⁹.
q⁹ e⁹ oino id^rminat⁹ casuale et fort⁹u⁹. et sic de et e⁹ p acc⁹ns i p
tuelan n⁹ e⁹ scia⁹. q⁹ de ipo n⁹ p^r aliq⁹ d^r p^rificari n⁹ecio Alio⁹ aliq⁹ d^r
p acc⁹ns. q⁹ n⁹ e⁹ e⁹nale nec e⁹nal⁹ia p^rincipia p^rleq⁹. l³ q⁹ n⁹ p^rueit al
teri i p⁹. v⁹ l². p se. et sic de et e⁹ p acc⁹ns e⁹ scia⁹. sic p^r de acc⁹ntib⁹ coi
b⁹ de q⁹ m⁹lt⁹ tradit⁹ scie. sic et⁹ el⁹ech⁹ soph⁹. e⁹ ens p acc⁹ns i ordie
ad syl⁹lm. q⁹ n⁹ p^rueit sibi i p⁹. l². m⁹is p se. s³ nihilomi⁹ de eo e⁹

Arguit De fals⁹ n⁹ e⁹ scia⁹. s³ syl⁹ls soph⁹. e⁹ falsus. g⁹ (scia.
de ipo n⁹ e⁹ scia⁹. Maior p^r ex p⁹ post^rerior⁹. D⁹.
q⁹ l³ de f⁹lo p^rponali n⁹ sit scia⁹. q⁹ m⁹ illa e⁹ falsa. h⁹ e⁹ asin⁹. t⁹ b⁹ n⁹ d^r
falso denoiatiue. q⁹ m⁹ p^ruato⁹ etia⁹ post^ru⁹ d^r falsu⁹. Un⁹ t⁹plex e⁹ f⁹lm
q⁹ d^r a⁹ e⁹ falsu⁹ q⁹ d^r oppo⁹it⁹ ho⁹ p^rirate etia⁹ et sic falsu⁹ e⁹ n⁹ ens. aliud e⁹
falsu⁹ p^rponale q⁹ d^r oppo⁹it⁹ ho⁹ p^rponali. et sic h⁹ e⁹ asin⁹ e⁹ falsu⁹ Ter
cio⁹ d^r falsu⁹ q⁹ d^r oppo⁹it⁹ ho⁹vt e⁹ appare⁹ et e⁹. et illo⁹. auz⁹ e⁹ vez⁹ et
falsum e⁹ appare⁹ et n⁹ esse vt auricalcu

Arguit Sophista n⁹ e⁹ scies. g⁹ sophistica n⁹ e⁹ scia⁹ Ans e⁹
p^rhi p⁹ el⁹ech⁹oz et p^ritator⁹. iiii. metha⁹ l³ p^ria p
locu⁹ a iugati. D⁹. q⁹ duplex e⁹ sophistica. s³. doc⁹es et h⁹it⁹ acq⁹li
r⁹ de syllo soph⁹. p^r ei⁹ p^rincipia et cas⁹. et tal⁹ e⁹ scia⁹ q⁹ m⁹ et⁹ sophista
e⁹ scies Alia e⁹ sophistica vt⁹es et h⁹it⁹ acq⁹li⁹ de p^reloe appare⁹ p
babili p syl⁹lm soph⁹. et tal⁹ n⁹ e⁹ scia⁹ neq⁹ etia⁹ isto⁹ sophista e⁹ scies
et sic iste loc⁹ b⁹ v⁹ q⁹ iugata eode⁹ capiunt. Ul⁹ d⁹. q⁹ ille loc⁹
t⁹ solut⁹ p^rdicatoib⁹ p^rse. s³ cu⁹ d^r sophista n⁹ e⁹ scies e⁹ p^ro p acc⁹ns

Arguit B⁹ seq⁹ sophistice⁹ e⁹ scies. g⁹ sophistica e⁹ scia⁹ p
locu⁹ a iugati. g⁹ etia⁹ a fili. h⁹ e⁹ ver⁹ loc⁹ a iuga
t⁹. sophista n⁹ e⁹ scies. g⁹ sophistica n⁹ e⁹ scia⁹. D⁹. q⁹ n⁹ e⁹ f⁹lle. q⁹ so/
p^rhistic⁹ p^r cap⁹ dupl^r. Uno⁹ formal^r p h⁹itu intellectu⁹ali genera
to de syllogismo sophistico p dem^rato⁹z. tuc e⁹ p^rereti⁹ a sophisti
ca. et b⁹ seq⁹. q⁹ e⁹ p^rdicatio p se sup^rioris de inferio^ri. Alio m⁹ p^r

Tractatus

capit. materialr p ed qd denotatiue dicitur sophisticu. et tunc e predicatio
accidentis de subiecto. et non de loco. sicut nec ibi sophista non e scies.

Arguitur Aux. sophisticu non e aux. qd scia sophistica non
e scia. pna t3 a sili. Dd. qd n e sile. et ro e. qz aux
sophisticu non e vez aux. sz apparet tñ et non exis. sz scia sophi
stica non dicitur sophisticu qz appareat ee scia et non e. sz qz e generati
ua scie q apparet et non e: et sic aux sophisticu apparet ee aux et n
e. sz scia sophistica apparet ee scia et e ha scia. sz non sit scie genera
tiua Pro q notandu q scia sophistica capit duplr. Uno: p
scia hita de syllogismo sophistico p vera demonstratiuem. et sic ista
scia e ha scia. et dicitur sophisticu non qz decipit. sz qz habet de syllo
gismo sophistico q decipit. Alio: dicitur scia sophistica non qz habet
de syllogismo sophistico. sz qz habet p syllogismu sophisticu. h
e de conclusiõe conclusa p syllogismu sophisticu. et talis scia non e ve
ra scia. imo e rezeptoria. sicut aux sophisticu non e vez aux. et h
mo capit phs sophisticam sciam cu dicitur. qd e apparet tñ et non exis
et sic est sophista non e scies. sz apparet tñ scies. vt dicitur amecator
quarto metaphisice.

Querit Utz sophistica sit scia spealis ab alijs distin
cta. Dd. qd sic. pbat. qd h3 distinctu sicut a s
iectis aliar sciar. qd e scia spealis ab alijs distincta. pna t3 p phm
scio de aia. di. scie secant queadmodu res de qb3 sit.

Arguitur Dyalectica et metaphisica sit scie coes. q etia
sophistica erit cois et non speal. Ans p3 p ph in
vi. meth. pna t3. qz ille tres scie eundẽ hitu induit. Dd. qd scia so
phistica duplr considerat. Uno: in ordine ad seipsa inqñt considerat
rat suu sicut et suã passionẽ. et sic e scia spealis ab alijs distincta
Alio: capit put ea vtimur in alijs sciẽtijs et put applicat ad ali
as scias. et tunc e scia cois. Ul' dicitur. qd sz scia sophistica sit cois p
applicatiõe inqñt vtres. e tñ speal h3 p pna natura inqñt doces

Arguitur Elẽch' sophistic' e puato syllogismi dyalectici
q d3 considerari in eadẽ scia cu syllogismo dyale
ctico. pna t3 qz ad eadẽ sciã priet considerare hitu et puatoz Dd.
q elẽch' sophistic' capit duplr. Uno: vt tñ dicitur puatoz et obli
qratẽ et elench'. et sic de ipso non e scia p se. sz h3 considerari in eadẽ
scia q hit'. Alio: capit vt dicitur aliq positiu hñs apparetiã et non
exitiã p p sua pncipia q faciut ipm appare bonu syllo' dyale/

Sextus

etici. et sic non est puatio syllogismi dyalectici. sed potius et sonat. Et non est iconemias quod ens positum in sua ratione includat aliquam puatorem. quod unum primum includit in se puatorem alterum. sicut in moralibus viciis includit puatorem virtutis. et tamen de aliquo positum quod ipsi virtuti est primum

Arguitur Scia de syllogismo fallacioso non est distincta a scia de mirativa. quia scia de syllogismo sophistico non est distincta a scia de syllogismo dyalectico. prout est a simili. Dicitur quod non est simile. quod syllogismus fallaciosus procedit ex eisdem principiis omnino cum syllogismo demonstrativo. male tamen intellectus. sed sic non est de syllogismo sophistico. in ordine ad dyalecticum. quod syllogismus sophisticus procedit ex materia apparenter probabili. quod non potest esse materia syllogismi dyalectici

Arguitur Oppositorum eadem est disciplina. sed syllogismus sophisticus et dyalecticus sunt oppositi. ergo ipsorum est eadem disciplina Minor probatur. quod syllogismus sophisticus est puatio syllogismi dyalectici. sed huiusmodi et puatio opponitur. Dicitur quod oppositorum est eadem disciplina generalis. non tamen specialis. Vel dicitur quod non opponitur puatio sed prout. vel dispare. et ideo non est necesse ipsorum esse eandem scienciam

Arguitur Eadem grammatica etiam specialis considerat de congruo et incongruo. ergo eadem scia specialis erit de syllogismo dyalectico et sophistico. Dicitur quod non est simile. quod congruum et incongruum opponitur puatio quod incongruum est quod natum est esse congruum. sed sic non est de syllogismo dyalectico et sophistico. quod materia syllogismi sophistici in qua videtur esse puatio syllogismi dyalectici non est apta nata esse probativa. sicut materia in qua est syllogismus dyalecticus quod tamen requiritur ad rationem puationis. cum puatio solius puat actum et relinquat aptitudinem

Syllogismorum alius de.

Postquam per hunc in quanto tractatu determinavit de syllogismo dyalectico. huius prout in hoc sermo determinavit de syllogismo sophistico. Et ratio ordinis est. quod probabile verum et simpliciter procedit apparetur probabile. sed syllogismus dyalecticus fit ex probabilibus simpliciter et sophisticus ex apparetur probabilibus. igitur quoniam quod est de syllogismo dyalectico procedit sextum quod est de syllogismo sophistico. Et per hunc determinatur de syllogismo sophistico. prout mittit per aliquam ad hanc noticiam valentiam. et prout dicitur syllogismus. Dicitur Syllogismorum alius demonstrativus. alius dyalecticus. alius sophisticus. Quod dicitur in istis rationibus est. quod omnis syllogismus tractatur ad materiam in speciali. aut fit in materia necessaria et sic est demonstrativus. aut in materia probabilis simpliciter. sic

Tractatus

ē dyalectic^o. aut apparēter pbabili. sic ē sophistic^o.

Querit Utz diuisio syllogismi in demratiuū dyalecti
cū z sophisticū sit sufficiēt data. Dd. q sic. qā
pditōes bōe diuisiōis sibi pueniūt. eo q mēbra diuisiōis sūt op
posita z enacuāt totā naturā diuisi. z nō excedūt ipm diuisū. s
puerūt cū eo. Et h idē pbat p sufficiētā iā habitā

Arguit Est aliq̄s syl^m simplr dētū q nō ponit h. g^o
diuisio ē isufficiēs. Dd. negādo p̄naz. qz h nō
diuidit in cōi. s. solū syl^m ptract^o ad materiā spālē. Ul^o dō. q
sylls simplr dētū ponit h tāq̄ diuisū z nō tāq̄ mēbz diuidēs

Arguit Syl^m falsū p̄pōit p mēbro h^o diuisiōis. p^o
thopicoz. q ista diuisio ē isufficiēs. Dd. q ille
sylls sit ex eadē matia cū syl^m demratiuū. iō p̄t faciliē intelligi
s. eo. qz pcedit ex p̄p̄iis p̄ncipiis alic^o sciē. male tñ intellect^o aut
pcedit ex opposit^o illoz p̄ncipioz. z q̄ pueniēt s. ipo p̄phēdit.

Arguit Est aliq̄s syl^m tēptatiu^o. z nō enūat h iter alios
q ista diuisio ē mala. Dd. qz syl^m tēptatiu^o di
stignat ab ist^o ex pte finis. n tñ ex pte matie. qz syl^m tēptatiu^o pce
dit q̄z ex nccāriis q̄z ex simplr pbabilib^o. z q̄z ex apparēt p
babilib^o. z iō pueniēt s. ist^o p̄phēdit. neqz d̄buit poi. qz diffictō
mēbroz ill^o diuisiōis sumit ex pte matie in q̄ syl^m tēptatiu^o
nō distinguīt ab ip̄ hīc positis.

Notādū Q̄ ista diuisio syl^m ē diuisio s̄bi i accētia. qā
accidit syl^m. q sit ptract^o ad hāc v^l ad illā
materiā. sic i sili diuisio circuli i circuli aureū argētū z ferreū ē di
uisio s̄bi i accētia. qz h circulo accidit. Possz et̄ dici diuisio analogi i
sua analogata. qz diuisio p̄p̄ d̄z de vno mēbro q̄z d̄ alio. eo q syl^m
demratiu^o p̄fōr ē dyalectico ex pte matie z et̄ ex pte finis z silr

Arguit P̄hs p̄o topicoz. (dyalectic^o sophistic^o)
noiat syllo^m demratiū z dyalecticū ē spēs syl^m
q v^l q ista sit diuisio g^o i suas spēs. Dd. q spēs capit dupl^o Cno^o
p mō spālē l^o p min^o cōi. z sic bñ p̄nt dici spēs Allo^o capit p̄p̄ si
cut Por. loq̄t de spē. z sic n̄ sūt spēs Nec p̄t ista diuisio dici g^o i spēs
qz nō dat p̄ d̄rās soziales. s. matiales. eo q mēbra diuisiōis su
mūt ex pte materie ad quā d̄bit syllogism^o.

Arguit Syl^m p̄dicat de illis i qd nō p̄tribilit. q est ge
n^o. p̄na z p̄p̄m. itij. topicoz vbi d̄t q si aliqd

Sextus

seatur nō cōuertibilr. ⁊ dicat de eo in qd difficile ē separe q nō sit gen^o. Dd. q lz sit difficile destruc^o q nō sit gen^o. nō tñ ē im possibile. Etia de illis nō pdicat in qd lz denoiatiue

Arguit Syllogism^o dyalectic^o ⁊ demonstratiu^o pl^o dñt qz duo syllogismi dyalectici. sz illi dñt nūo. ⁊ alij dñt pl^o qz nūo. i. spē. Dd. q bñ pl^o dñt accñtalr. sicut i fili due aq diūsoz fontiu pl^o vidēt differre qz due aq vni^o font. n tñ spē dñt. qz ois aq cū oī aq ē eiusdē spēi ut dī pmo thopicoz sz q pl^o vidēt differre h ē solū ex pte accñtiū q sz color ⁊ sapor.

Syllogism^o demonstratiu^o ē

Hic describit mēbra dē diuisiōis. ⁊ pmo syllogismū demñratū q ē pōr alijs. tñ pōf pfectōz materie. qz ē ex necarijs. tñ etiā ex pte finis. qz facit scire simplr. di. Syllogism^o demñratū ē q ex pmissis veris ⁊ immediat^{is} ē syllogizat^o. aut ex talib^o q p aliq pma. et hā pncipiū sue pgnitiōis sumpserūt.

Arguit Nulla bona diffinitō dī dari p distñctōez. sed diffinitio syllogismi demñratiui dat p distñctōz q nō ē bona. Dd. q nulla diffinitio dī dari p distñctōz nisi in ea innuat aliq diuissio. sicut fit in pposito. qz in ea dat intelligi duplex syllogism^o demñratiu^o vl duplex demñratio. i. demñratio ppter qd ⁊ potissima. ⁊ demñratio qz ē vl ppter qd ⁊ nō potissima. Un demñratio ppter qd ⁊ potissima ē q pcedit ex pmissis veris im mediatis ⁊ indēmñrabilib^o. Uel pcedit p cām ppriā ⁊ adeqñtā. et dat intelligi p pma pte diffinitōis. Sz demñstratō qz vl ppter qd nō potissima ē q pcedit ex pmissis necarijs. nō tñ idemō strabilib^o. vl q nō pcedit p cām adeqñtā. ⁊ dat intelligi p scdāz pñcūlā diffinitōis. Et exemplū hui^o demñstratōis est. omne ap tum natū ridere est risibile. hō est aptus natus ridere. ergo hō ē risibilis. qz hic causa sumpta p medio nō est pma. sz hz alterā porem. sz aīal rōnale.

Notandū Q illa diffinitō dī ab ista q ponit pō posterioroz. ⁊ etiā demñratō altrōsiderat hz alibi. nā diffinitō h pōita ē cōior. qz puenit tā demñratōi potissi me qz nō potissime. sz illa q ponit pmo posterioroz puenit demō stratoi potissime tñ. Et diffinit^o h syllogism^o demñratiu^o in cōi. ad innēdū qvtrōqz mō syls demñratiu^o dñt a dyalectico ⁊ soph^o.

Tractatus

Ar Si demratio pcederet ex primis veris seqret q solum in
metaphica fieret demratioes Seqla pbat qz illa solu hz
psiderare pma pncipia. Dd3 q demra n pcedit ex pms simplr
.i. vniusalissimis. sz ex pms in illa scia in q fit demratio qz ois
scia spcalis sua hz pncipia immediata ex quibus procedit.

Ar Dca diffi demratiois n puenit oi pto sibi diffi. g n e bo
na Ans pbat qz n pueit demratio p ipossibile q pcedit
ex alta falsa qz capit oppositu clusiois pbade cu vna maifeste
sa ad iferendu maifeste falsa. Dd3 q h n diffit demratio seu sil
logism demratiois i coi p vt diuidit p demratione onsuu r ad
ipossibile. sz diffit h solu demra onsuu put diuidit i demratioz

Ar Demra onsuu pcedit ex falsis. g huic ppter qd r qz
diffi n pueit. Ans pbat qz sillogis pr pcedere ex fals. g
etia demra. Dd3 negado piaz qz ibi pmitit fallaria pntis ar
gu affirmatie a supiori ad inferi. Et qn dz h arguit a toto vli
ad sua pte Dd3 q ille loc r negatie pdica totu vlt. h ar arguit

Ar Primu r immediatu st idē. g i diffitioe sillo affirmatie.
gismi demratio est nugatio. Ans pbat qz illa ppō q est
pma ē immediata r ecotra. Dd3 lz sint idē fm re r sbiecto qz d q
cuqz dz vnu r reliquu. dznt tū fm rōez nā ppō dz pma qz n hz
porē. r dz immediata qz nō mediat aliq cā inter sbiectuz r prum.

Ar Propō pma hz aliquā porē se. g solutio falsa Ans pbat
qz ppō pma ē aliq d pncipiū spale sz pncipiū spale hz
pncipiū cōe pus ipo Dd3 lz pri cōe sit pri spali. n tū ē por p
missa qz n igredit demratione fm e sbaz Uel dd3 q pmi i dif
finitōe nō dē negatōez cuiuslz poris. sz solū negatōz poris p qd
possz demrari. sz pmissē demratiois n pnt demrari p pncipia coia

Sillogismus dialectic⁹ est

Hic diffinit sillogis dyalecticū di. Syllogis dyalectic⁹ ē q ex
pbabilib⁹ ē sillogisat⁹. vt oēs hoies scire residerāt. sz layci sunt
hoies. g. layci scire residerāt. Est aut pbabile qd apparet oibus
esse ver⁹ aut plurib⁹ aut sapiētib⁹ rē. vt dz pmo topicor vbi po
nit diffictio pbabiliū. nā aliqd ē pbabile grossū qd videt oib⁹
vulgarib⁹. qd dā mediocre qd agnoscat a plurib⁹ vulgarib⁹. qd
dā sibile qd cognoscat ab oib⁹ sapiētib⁹. qd dā sbrili⁹ qd videt
ec. i.

plurib⁹ sapiētib⁹. qd dā sūtili⁹. qd solū a maxie sapiētib⁹ cog
noscat⁹ et oīa ista pbabilia p̄tine⁹ i diffinitōe pbabil⁹ ut p̄z itueri
Sr Syllogis⁹ dya. qnqz sit ex necarijs. g^o n̄ sp̄ pcedit ex pba
bilib⁹. Alijs pbat qz qnqz sit argu⁹ dyaleri⁹ p locū et dif
finitōe ad diffinitū. s̄z diffi⁹ necario isert diffi⁹. Dd̄z qz syllo
gis⁹ dya. qnqz pcedat ex necarijs s̄z tñ n̄ ē nisi iq̄stū rñi videt⁹ p

Sr Si sic vn⁹ et idē syllogis⁹ eēt demratiū et dyale babilia
cticus. Dd̄z qz idē syllogis⁹ p̄t vni eē demratiū et alteri
dyalecti⁹. l̄c vni et idē successiue iq̄stū hñt eandē matiā cōez. i.
easde ppōnes et tminos. Dī tñ ex pte materie spālis qz demrā
tiū h̄z fieri ex materia necaria iq̄stū necaria et nūqz ex alia.
sed dyalecticus h̄z fieri ex materia pbabili iq̄stū pbabilis.

Billogismus sophisticus.

Hic vltimo diffinit⁹ syllogis⁹ sophisticū di. qz syllogis⁹ sophisti
cus ut dī p̄hs in elenchis ē q̄ apparet eē syllogis⁹ et n̄ aut q̄ est
syllogis⁹ s̄z n̄ ē conueniēs rei. Et qz sit aliq̄s syllogis⁹ soph. pbat tri
pl̄r. p^o ex pterez qz sic ē i reb⁹ ita ē i syllogismis et orōib⁹. s̄z i reb⁹
ist⁹ aliq̄ q̄ solū hñt appentiā alie⁹ nature et n̄ exñtiā g^o in syllogis
mis sic erit qz aliq̄s erit syllogis⁹ q̄ solū h̄z appentiā i syllogismi
et tal⁹ ē soph. Secūdo pbat i corpib⁹ aiatis qz aliq̄ ist⁹ corpa s̄m
naturā pulcra qz ex natulali p̄pōe mēbroz. alia s̄o solū appent
pulcra p̄p̄t quēdā ornatū exñtēcū. g^o sic erit in syllogismis Ter
cio pbat in mineralib⁹ qz videt⁹ aliq̄d s̄e argētū et aliq̄d qd so
lū appēt argentū s̄e lithargica et stānea. q̄re sit p̄portionabilis
erit i syllogismis sic qz aliq̄ sint i syllogismi et aliq̄ appenter tñ

Sr Illud qd sup̄pōit notā nō d̄z diffinitōe notificari. s̄z syl
logis⁹ soph. hic p̄suppōit not⁹. g^o male diffinitōe notifi
cat. Minor pbat qz ē s̄biectū s̄z de s̄bct⁹ d̄z p̄supponi s̄i ē et qd ē
ut d̄z p̄mo posterior. Dd̄m qz de s̄biecto d̄z p̄supponi qd no
minis. i. interpretatio eius. nō tñ oīz p̄supponere quid rei.

Notādū Illa appentiā quā facit syllogis⁹ soph.
ē solū p̄p̄t ip̄itiā illoz ad quos fit disp̄n⁹.
q. s̄. ignorat mod⁹ syllogisā di et p̄catōes d̄cōnū ut orōnū q̄ i syllo
gismis ponūt. et ergo iudicāt de illis sicut vidēs aliq̄d visibile
a remotis qui iudicāt ip̄m aliter esse q̄ est

Arguit. Non ex̄ns nihil facit apparere s̄z syllogis⁹ soph. est

Tractatus

nō eris vt dicitur in diffinitōe. g. nō facit aliqd appere Dd3 q syllogis⁹ soph. nō ē nō eris simplr. s3 ē nō eris talis sillogismus qualis apparet. q3 apparet dyalecticus. i. pbativus z non est

Notandū 2. triplex ē sillogis⁹ soph. vn⁹ q peccat in materia tm. vt ille q recē sillogizat ex his q vident pabilia z nō s3. i. q suat formā sillogisticā s3 pcedit ex fals⁹ q spm pabil⁹ hnt Ali⁹ est peccās i forma tm. vt ille q ex p babilib⁹ ē apparens sillogis⁹ q2. s. pmissē s3 p p babilēs s3 forma sillogistica ē appens tm. Terci⁹ peccat in vtroq3 z ē q ex ill⁹ q videt pabilia z nō s3 ē appens sillogis⁹ q2 pcedit ex pmissis fals⁹ z q nō suant formā sillogisticā Et illa diuisio sillogismi sophistici tāgīt in e⁹ diffinitōe q2 p qlibet mēbro ponit vna ptiē la diffinitōis. Et dñt illa tria mēbra sic q2 sillogis⁹ peccās in materia tm ē vt sillogis⁹ q2 indrñs ē ad rōez sillogismi vtr⁹ pcedat ex veris aut falsis. S3 sillogis⁹ peccans in forma tm vel in vtroq3 simul solū h3 apparentiam veri sillogismi

Disputatio est actus sillo.

Hic psequitur de generib⁹ disputatōis z elicit illud de q ē ad ppositū. z po diffinit disputatōez in cōi di. q disputatio est act⁹ sillogisticus vnus ad alterū ad aliqd ppositū oñdendum.

Notandū 2. illa diffi⁹ disputatōis ē cālis q2 datur p oia gñā cāz. Formal⁹ tāgīt cū dicitur act⁹ sillogistic⁹ q2 act⁹ h3 se vt gen⁹ z ē forma cois. cū dicitur sillogistic⁹ tāgīt instrū^m illius act⁹ z h3 se vt dñā. S3 cū dicitur vni⁹ ad alterū tāgīt cā efficiens. Et cū addit ad aliqd ppositū tangit cā materialis. Sed cūcludit oñdendū explicat cā finalis.

Ar Est aliq disputat⁹ ex ēplaris z aliq inductia qb⁹ diffinitō nō puenit. g. nō ē bona Ans pbat q2 nō s3 a c⁹ sillogistici. Dñm q illi⁹ actus q ē disputatio ē duplex instrū^m. s. pfectū vt est sillogismus. z ipsectū sicut inductio vel exemplū z illa instrumēta impfca reducūt ad pfectū sub quo pphendunt.

Ar Sophistica disputa⁹ sit ad generandū deceptōez in rñte q nō sit ad aliqd ppositū oñdendū. Dd3 q l3 disputatō sophistica ex pñti generet deceptōem in rñte. nō tñ pñmo z p se sed pñmo sit ad oñdendum aliquam pclusionem respondentē

¶ *Alia* opponētis est act^o oñdens ppositū de pposito. g^o nō
disputatio. Dd^z q^o duplex ē actus. s. p^{ri}mus z sic forma
sbtantialis ē actus materie z aia ē actus corpis. Alius ē actus
scdus z rei supadditus q^o d^r opatio siue exercitium prius sicut
sentire est actus aialis. z hoc modo disputatio d^r actus

Disputatōis quatuor sunt

Hic enūerat spēs disputatōis di. q^o disputatōis q^utoz. s. g^ona
s. doctrinalis dyalectica tētatia z sophistica Et vocāt g^ona q^z
sub ipis multe spēs disputatōnū ptinet. q^z s. b. sophistica siue li
tigiosa ptinet tot spēs quot sunt fines intēti p^o disputatōem so
phistica. z sic sub quinqz methis de quib⁹ infra dices intelligū ē
quinqz species disputatōis sophistice.

¶ *Notādū* q^o sufficiētia istoz q^utoz gener sic sumit^r
q^z ois dispu^o ordiat ad aliq^u finē. vel g^o
ordinat ad sumē^m expimentū de hitu aut ad g^ondū hitū. Si
p^{ri}^m sic ē disputa^o tētatia ē finis ē inq^ure de scia rñtis. Si 2^m
h ē dupl^r q^z vel ordiat ad g^ondōez hit^r appēt^r. z sic ē sophisti
ca. Aut hit^r p^{ri} h ē dupl^r q^z vel generat hituz firmū siue formi
die de opposito sic ē doctnal. vel hitū cū formidie de opposito sic

¶ Est aliq^u disputa^o falligrapha q^u nō pōi ē disputatō dya
tur h g^o diuisio mala. An^{is} pbat q^z ē aliq^u sillogis^o falli
graphus. g^o ē aliq^u disputatio falligrapha Tenet p^{ri}a a fili h si
cur in alijs. Dd^z q^o ipa pphendit s. doctrinali. q^z intendit eun
dem finem cū doctrinali. z ergo h non ponit explicite

¶ Disputatō tētatia s. dyalectica ptinet g^o erūt tm tria ge
nera disputatōnū An^{is} pbat q^z hnt idē istrū^m. s. silm di
alecticū. Ddm q^o ille due disputatōes n^o vtūf illo istrū^m eodem
mō. s. referēdo ad diūsos fines q^z dyalectic^o i disputatōe dya
ctica itēdit g^ondare opiniōez. s. i tētatia itēdit sumē expimentuz.
Vel dd^z q^o etiā distiguūt penes istrūmēta q^z dispu^o tētatia p
cedit ex coib⁹ siue sit pbabilia siue solū appētia. z sic q^uqz vtitur
fillo dya. z q^uqz sophi^o. s. dispu^o dya. pcedit ex pbabilib⁹ tm

¶ Disputatio doctrinal^r z dyalectica ordinat ad eundē finē
ergo nō sunt genera distincta An^{is} pbat q^z ordinant ad
sciam Ddm q^o est aliq^u finis immediat^r z ppinqu^r disputa

Tractat⁹.

tōnis doctrinalis ⁊ dyalectice qz doctrinal' immediate ordiat
ad generatiōez scie. s3 dyalectica ordinat ad generadū opiniōez

Notādū Disputatio doctrinal' ē q ex ppijs pzi
cipijs vniuscuiusqz discipline ⁊ n ex his q
videt rñdēti sillogizat. 2º rō ē qz disputatō doctrinal' fit p argu
mētatiōez demratiua ad gñandū sciaz q solū hñ p pīcia ppiia
⁊ q illa sint ppiia o3 addiscentē credere vt dñ pps. i. elēchoz do
nec sapiat. ⁊ qñ subiūgit ⁊ n ex his zc. illa pīcula pñ dupl'r expo
nī. vno. i. n ex cōib⁹ qz talia coia videt rñdēti ex qb⁹ nō pcedit
argumēta: demratiua q ē instrum' disputatiōis doctrinal' ⁊ tñc ⁊
capit' expositiōe p id ē. qz tñc ille pīcule idē significat. Alio expo
nit. i. nō ex pbabilib⁹ tm. qz nlla demratiō pcedit ex pbabilib⁹
tm ⁊ talia s3 q videt rñdēti. ⁊ tñc ⁊. exponit i diffioe copulatiōe

Slr Principia demratiōis videt rñti. gº male dñ ⁊ nō ex his
q videt rñdēti. Alijs pbat qz sunt p se nota. Dñs q p il
la q videt rñdēti intelligit coia vel pbabilia tm ⁊ ex illis nō
pcedit demratiō. ⁊ sic materia disputatiōis doctrinal' ē ppositiō
necāria ⁊ eius instrumentū est sillogismus demratiuus.

Slr Disputatio doctrinalis qñqz pcedit ab effectu ad cām sic
qñ assumit p istrum' demratiōez. qz gº male dñ i diffinitōne
ex ppijs pīcipijs dñm q licz effectus nō sit pīcipiū eēndi sue
cause. ē tñ pīcipiū cognoscēdi a posteriori ⁊ quo ad nos.

Notādū Disputatō dyalectica ē q ex pbabilib⁹
sillogizat. ⁊ ē collectiā pīradictionū. i. colli
git vtrāqz pte pīradicōis ex pbabilib⁹. 2º rō ē qz disputatio dya
lectica fit ad gñandū opiniōez i rñdēte. s3 opio n gñat nisi ex cōi
bus pbabilib⁹ ⁊ qz ex pbabilib⁹ pñ argui ad vtrāqz pte pīdicōis
iō ipa dñ collectiā pīdicōnū n i vno argu. s3 i duob⁹ quoz vnū
pcedit ad vnā pte ⁊ alterz ad aliā.

Slr Opinio nō sil hñt de pīdicōijs. s3 disputatō dyalectica ē
gñatia opionis gº n ē collectiā pīdicōis. Dñs q liz sil ⁊ semel nō
pnt opīari duos pīdicōia. tñ successiue ⁊ i diūsis tpiib⁹ ⁊ sic cār dñ

Slr Manifeste falsū non bitatōez de vtroqz pīdicōtoz.
pñ pcludi eē pbabile ex ppiib⁹ pbabilib⁹ s3 altera ps p
dicōis ē manifeste falsa gº disputa dyalectica n ē collectiā pīdicōis
ex pbabilib⁹. Dñs l3 altera ps pīdicōis sp sit falsa. n tñ ē manifeste
ce. iij.

falsa. nō em̄ colligit contradictorias tāq̄ manifeste veras. s; tan
q̄ pbabiles ⁊ falsa sunt q̄nq; probabiliora q̄ vera.

Sr Semp altera ps ē falsa. q̄ saltē illa nō p̄cludi ex veris
Tenet p̄na q; ex veris nō sequit nisi vez. Dm q; licet
altera contradictōis non posset concludi vera. p̄t tñ pcludi pba/
bilis. Et qñ d; ex veris non sequit nisi vez. Dm q; hoc verum
est in argumentationibus formalib⁹. q; ex veris formaliter nō
sequit nisi verum. in aliquibus tñ argumentationibus ex veris
pbabilibus potest sequi aliquod pbabile dyalectice qd tñ in se
est falsuz. ⁊ talis p̄na in qua sequit nō est formalis nec necāria
sed dyalectica tñ id est probabilis.

Notandū Disputatio tērativa ē q̄ syllogizat ex
his q̄ vident rñti ⁊ nec ē est eū scire qui
se simulat habere sciam Quis rō est q; disputatio tentativa sit
ad habendū exp̄ientiā de scia rñdēria. s; talis exp̄ientia sumit ex
his q̄ vident ⁊ sunt coia ⁊ pbabilia q; ignorans coia alicuius
scie ex̄istimat etiā ppria ignorare ⁊ p p̄ns nihil scire quare sub
iungit ⁊ nec ē est eū scire supple illa coia q̄ simulat se hēre sciam
nā q̄ scit coia p̄sumit etiā scire p̄cularia illorum

Sr Syllogismus tēratiuus nō pot̄ spēs distinctā p̄ra syllo/
gismū dyalecticū. q̄ nec disputatio tentativa erit distin/
cta p̄ra dyalectica Dm q; nō est simile q; distinctio syllogis/
moy sumit ex diuersitate materie. s; distinctio disputationū su/
mit ex p̄te finis ⁊ q; eadē est materia syllogismi dyalectici ⁊ ten/
tatiui. iō nō ponit̄ syllogismi distincti. s; disputatio dyalecti/
ca ⁊ tentativa ordinant̄ ad diuersos fines vt patuit. ergo ponū
tur genera disputationum distincta.

Sr Qui simulat se hēre sciam nihil scit. q̄ male d; nec ē est eū
scire q̄ se simulat hēre sciaz An̄s pbat q; simulare ē figere
Dd; q; simulare capis h; p̄ ondē vel putare ⁊ n̄ p̄ figē. nā q̄ pu/
tat se hēre sciaz d; scire coia ⁊ h; n̄ sit nec ē si p̄r ē tñ nec ē. i. v. tile

Notādū Disputatio sophistica siue litigiosa ē q̄
p̄cedit ex his q̄ vidēt pbabilia ⁊ n̄ st; Et
h; iō q; illa sit ad gñandū apparētē sciaz q̄ h; gñari p̄cedēdo ex
apparētib⁹ ⁊ n̄ ex rñtib⁹ Et p̄ h; d̄r ab alijs tā in materia q̄ in fi/
ne. s; q̄liter p̄cedit ex apparētib⁹ videbit̄ ad lōgū in isto tractatu
Et noiat ista disputa. trib⁹ noib⁹. p̄mo d; sophistica q; iducit

Tractatus

deceptōez. Secūdo agonistica qz intēdit victoriā quēadmodū agō
nīl ātes q̄ corpālī pugnāt Tercio dī litigiosa ppter magnā cō
tentōez q̄ ē iter opponētes z rntem q̄z q̄libet intendit vincere.

Syllogismus sophistic⁹ or⁹

Postq̄ petrus hīc. tēminauit de syllogismo sophisti⁹ q̄ ē īstru^m
disputatōis sophisticē z sīlī tēminauit de disputatōe sophisti
ca q̄ ordinat ad quicq̄ metas q̄ sunt fines ad quos sophista nī
tīf ducere suā rntem vt acquirat vanā glāz. hī p̄nīr de illis q̄nq̄
metis tēminat z p̄mo diffinit metā dīcēs. Meta ē incōueniēs
ad qd opponēs nītīf videri ducē suā rntem Et dī ibi videri qz
opponēs sophista nī sp̄ ducit rntem ad incōueniēs simplī. s̄z suf
ficiat q̄ astātīb⁹ videat̄ z appareat z p̄ hoc videbit̄ sapiēs. īpe ei
magis appetit videri sapiens z nō ēē. q̄z esse sapiēs z nō videri

Notādū Meta accipit̄ hī metaphorice z ē trāsla
tū ab eo qd ē in vsū vulgariū apd quos ter
minus vel finis spacū dī meta sicut t̄minus vie vel agri ad quē
cū q̄s venerit vltra nō trāsit s̄z q̄sest. sic in pposito meta est t̄mī
nus in disputatōe sophistica vltra quē nō est pcedere qz habi
to tali inconueniente cessat sophistica disputatio.

Ar Nullū incōueniēs est finis qz finis hīz rōem boni. s̄z me
ta est finis sophisticē. q̄ nō est incōueniens Dd̄z q̄ licet
incōueniēs clusū ptra rntem nō habeat rōem boni simplī. hīz
tū rōem boni apparentis. qz videt̄ sophisticē esse bonū. vñ nō
refert finē esse bonū aut apparere bonū qz siue sit bonus siue so
lūm videat̄ bonus habet q̄ moneat appetitū

Sūt aut̄ huiusmodi mete

Hic diuidit metā vt sciat̄ in spālī quot sunt fines ad quos op
ponens sophista nītīf ducere suā rntem. dīcens q̄ quinq̄ sunt
mete. s. redargutio. falsuz. inopinabile. soloecismus z nugatio. z
diffinit ista membra p ordinem vt sufficienter patet in textu.

Querit̄ An t̄m quicq̄ s̄z mete Dd̄z q̄ sic z hoc pbat̄
per sufficientiā qz oīs meta est inconueniens
clusū ptra rntem. vel gō tale se tenet ex pte orōis vel rei. Si
ex pte orōis hoc est dupliciter. qz aut tenet se ex pte orōis fm
se z substantiam est sic nugatio. vel ex pte orōis in ordine ad

Sextus

sua actiōe sic ē soloeisimus. Si illū incōueniēs tenet se ex pte rei hoc ē duplr. vel ex pte rei absolute sic ē falsū. aut ex pte rei in ordine ad aliud hoc ē duplr. vel in ordine ad pcessa aut negata ab opponēte sic ē redargutio vel in ordine ad opiniōē oīm pluriū vel sapientiū sic ē inopinabile. Et ordināt iste mete iter se fm q' ducit rōdēre ad maius vel ad minus incōueniēs. 7 sic prima ducit ad maius incōueniēs 7 vltima ad minus. s3 medie ordinant fm q' magis accedūt vel minus ad maius inconueniens.

Sr Sicut sunt aliq' mete incēte ab opponēte ita etiā s3 aliq' intēte a rōdente. g° erūt plures q3 quinq3. Dō3 q' eedem sūt mete opponētis 7 rōtis. q3 rōs intendit vitare eosdē fines ad quos intendit ducere opponēs. 7 s3 opponētis tanq3 efficiētis 7 causantis. s3 sunt rōtis tanq3 effectus cāti in eo. Et vt sunt in rōte magis pprie dicūt cautele vitādi metas q3 mete

Sr Vana gl'ia est aliq' meta. g° sunt plures q3 quinq3. Añs probat q3 dē phus q' qdā sunt magis cupientes appare re q3 ēē s3 h' nō est aliud q3 vana gl'ia. Dō3 q' vana gloria ē vna generalis meta s3 nō sunt nisi quinq3 mete speciales

Sr Meta taciturnitatis ē spālīs meta g° sūt plures. q3 qnq3. Añs probat q3 septē opponēs ducit rōtez ad taciturnitatem. Dōm q' meta taciturnitatis reducūt ad istas. q3 dū rōdens tacet ducūt ad illā metā ad quā ducere si loqueret.

Sr Aliqua ē meta ex supabūdātia. Inugatio ergo erit aliq' ex defectu. Tenet pna a simili. Dōm q' nō est simile q3 si deficeret vna dictio que ēēt de necessitate orōis tūc nō ēēt orō pleta 7 sic nō posset esse pclusio disputationis sophisticē.

Sr Sicut ē meta soloeisimi ita ē meta barbarisimi g° s3 plures. Añs pbat q3 sic ille peccat q' soloeisimū pmitit ita s3 ille q' pmitit barbarisimū. Dōm q' nō ē sile q3 barbarisimus fit in vna dcōne q' nec ē vera nec falsa. 7 sic nō p'cludi p pclusionē s3 soloeisimus fit iter plures dcōnes que faciunt orōem 7 pnt concludi p silogismum sophisticū. Vel dōm q' pprehendūt sub ista. q3 dē phus primo elēchoz soloeisimus ē fm locutōez barbarizare. Est aut barbarisim' qn q3 inepte 7 turpit accētuat.

Sr Redargutio nō distinguit p falsū. q' meta falsi nō distinguit pna metā redargutōis. Añs pbat q3 redargutus pcedit

Tractatus

utraq; ptem cōtradictōis qz altera ps sp est flā. Dōm q licet altera pars p̄radictionis semp sit flā. nō tamē sp est manifeste falsa sed meta falsi est manifeste falsi cōcessio

Arguit Apud oēs manifestū est duo p̄dictoria nō posse simul eē vera ā simul falsa q dū rdargut cōcedit duo p̄dictoria v̄ea p̄cedit manifeste flm Dōm q licz p̄cedat duo p̄radictoria tñ illa sepe sunt obscura vt celū pluet cras nō lū celū pluet cras iō nō cōcedit adhuc manifeste falsū q r̄qnt ad metā falsi Vel dōm q iste mete distigunt f^m ratōez qz ducit ad metā falsi dr ideo. qz cōcedit manifeste flm. sed dicitur redargui e^o quia. concedit q prius negavit

Ar. Dñe manifeste flm est inopinabile ergo meta si et inopinabilis nō distiguntur. Aliis pbat qz manifeste flm est cōtra opintonē ōniū vl plū Dōm q licz manifeste flm sit. inopiabile tñ dñs 20ib^o dicit flm r̄inopiabile nā dr flm res pectu rei significare qz ex eo q res est vl nō est orō dr vera vl flā Sed inopinabile dr respcū opinionis aliorū Un q cōcessit solē eē maiorem tota terra apud doctos non incurrit metā inopiabilē tñ si cōcederet corā indoctis videret reduct^o ad metā iopinabilis

Dicto de metis siue fibus.

Postq; pe. hū. in p̄cedentib^o detiāuit de qbusdā cōib^o q valēt ad noticiā sillogismi sophistici et similē de cā fiāli ei^o scz de qn. qz metis. hic p̄ncipit detiare de locis dyalericis in qb^o fundatur sillogismi sophistici et dicūt fallacie. Et anq; in spālī detiat de sillogis fallacijs p̄mo diffinit fallatiā in cōi dicēs. fallatia est ydoneitas decipiēdi faciēs credere de ente q sit nō ēs r de n̄ ēte q sit ēs. mediante fantastica visioe. Et est sē^o diffinitiois fallatia est ydoneitas decipiēdi faciēs credē de n̄ ente q sit ens. i. de flō q sit ver. r de ente q sit nō ens. i. de vero q sit flm mediāte fantastica visioe. i. mediāte opiniōe vl v̄ isioe q apparet vera. r n̄ est v̄a Et ista ydoneitas n̄ est inopponēte nec in r̄ndente. sz in ip̄b^o dictioib^o forōib^o liz diūsimode qz ē in fallacijs in dōne grā suaz significatio^m et in fallacijs extra dōtōez grā r̄z significataz

Notādū Q fallatia capit dupl^r vno^o p ipā recep tōe r̄ndētis r tñc sic diffit fallatia est recep tio imperiti in arte sophistica p̄p̄t ig^o rātiā illi^o artē. a^o capit p

Sextus

ca decipiendi. vlt p principio actus decipiendi. et hmo hic diffit
Si ydoneitas decipiendi est natural' potentia. sz fallatia n e
 natural' potentia cu sit ens rois. q fallatia n e ydoneitas
 decipiendi. Ddm q duplex e ydoneitas qda est setenens ex pre
 intellcus opponens q est industria. qda natural' et illa bene est
 natural' potentia. Alia est se tenens ex pre dctionu vlt rex signifi
 cataz p dictiones et fallatia est talis ydoneitas n autez prima

Si Act' sut suppositoꝝ pri' metaphysice. sz p dicta ydonei
 tas n est suppositu q n scit credere. Adioz pbat qz est es
 rois Ddm q liz ens rois no posset age pncipaliter tn bn instru
 mentalit' qz intellect' opponens. mediate illa ydoneitate exite i
 dctione l' orone multiplici scit rudentem credere. et n e q sit ens

Si Ens et no ens sut p dictoria. sz neo credi q vnu opposi
 toꝝ ve p dices de a. ergo impossibile est crede de no e q sit
 ens vlt extra. Ddm q liz no ens simpliciter et ens simpliciter sint co
 tradictoria n tn capiēdo no es p flo et ens p vero vt dictu est

Notandū Q fallacie fudat i loc' sophisticis sicut
 sylogism' dyalectic' i loc' dyalectic' Un
 loc' sophistic' e sedes argumēti vel illud a q ad p positā qstione
 duciens trahit argu' sophisticu. Et tagit h duplex locus so
 phistic' p hoc q dz vel illud. a q zc. s. loc' sophistic' maxima et
 loc' sophistic' dra maxime loc' sophistic' maxima est ppo qua
 no est altera notioz neqz prior f' apparētia vt est ista in fallatia
 equocationis Quētiqz significat eodē noie in se sut eadē et filr
 est in alijs fallatijs. loc' po vna maxie e illd p qd vna maxia
 differt ab alia vt maxima in equocatione differt a maxima aph
 bologie pēs termi nos qz in equocatione sumit maxima ex pre
 vni' dctionis sz i aphibologia sumit ex pre oronis Et ponit. a
 pho tredecim loci sophistici s' tredecim fallatias quaz sex sut
 in dictione et septem extra dictionem

Fallacie eni sunt tredeciz

Hic diuidit fallatiā in fallatiā in dctione et extra dctione. cuius
 diuisionis rō est qz in omni fallatia est ca apparentie. vel ergo
 talis sumit ex pre dctionis. et sic est fallatia in dictione. aut ex pre
 rei q est extra dctionem. et sic est fallacia extra dctionem Et sex sūt
 fallacie in dictione. s. equiuocatio amphibologia compositio diui

Tractatus

no accent⁹ figura dictionis Sz fallacie extra dictiones sunt septē scz
actūs s^m quid ad simpliciter ignorātia el ēchi. petitio pncipij cō
sequēs noui causē. vt causa s^m plures interrogatōes vt vnā Q⁹
autē sūt sex in dictione. pbat p Aristotilem et pe. hīs. dupliciter
scz iductōne 7 silogismo vt patet in textu

Notādū Q⁹ fallacia duplex ē causa scz cā appntie
et causa defcūs siue nō existentie. ex pte cause
apparētie sūt distinctio fallaciaz qz ipa est pncipalior. 7 sophi
sta magis itendit apparē qz non existere. 7 nō distinguūt fallacie
ex pte cause defec⁹ qz talis sēp sūt ex pte rez 7 sic penes eā non
sumit distinctio aliq. Et sophista nō itendit non existere nisi p
actūs. et g ista cā minis pncipalit^r est inrēta

Arguit Est aliq fallacia in orōne vt prz de fallacia apbi
bologie. g nō oīs fallacia. est in dictione vl extra
dictiones Dōm q dētō sūt h gñalit^r p oī voce significatia ad pla
citū siue sit pplexā siue icōplexā et sic nō distinguūt cōtra orōes et
dicūt in dictione qz dictio vl oratio est causa talis deceptionis 7
ergo ista prepositio in tenotat causalitatem.

Arguit Q⁹ fallacia sit p dictionē vel orationē ergo om
nis fallacia est in dictione Aliis pbat qz res ad
disputatiōē nō portam⁹ Dōm negādo pñaz qz fallacia nō dē
iō i dōe qz hz fici p dōes sz qz sūt cāz apparētie ex pte dōnū
sz fallacie extra dictionē nō sumūt cāz apparētie ex pte dōnū sz rez

Arguit Si fallacie extra dictionē sumerēt cāz apparētie
ex pte rez seqret^r qz deberēt dici fallacie i rebus
Seqla pbat qz fallacie sumūt nō⁹ ex pte cause apparētie Dōm
qz argu^m vez pbat. sz vl⁹ nō hz qz dicūt fallacie in reb⁹ vl ex p
te rez Sz dicūt fallacie extra dictionē. vt onidatur maior dīna
iter fallacias in dictione et extra dictionem

Arguit Nulla decep⁹ ē in dictione. sz oīs fallacia ē decep⁹
g nlla fallacia est in dictione. Maior pbat qz de
cep⁹ est in illo q decipit Dōm q licz receptio passīua sit in illo q
decipit. tñ receptio actīua est in eo qd decipit. 7 sic est in dictione
qz ipsa dictio decipit instrumentali^r

Querit Qne est sufficientia sex fallaciaz i dōe Dōm
q ista qz oīs fallacia i dictione peccat pēs aliq⁹
mūltiplex l ā peccat pēs mūltiplex. vez aut pēs mūltiplex sātasticū

Sextus

Si 2^m sic est fallacia fige dictionis Si primum hoc est duplex q^r vel illud multiplex est actuale a potèntiale Si actuale hoc est dupliciter vel penes multiplex actuale dictionis. et sic est fallacia equocationis a penes multiplex actuale orationis sic est fallacia a phibologie. Si vero peccat penes multiplex potèntiale hoc est dupliciter q^r vel sit i dictione sic est accè^o. vel in oratione h^o est dupliciter q^r vel illa oratio est primum plata sic est ppositio. vel discorinque sic est diuissio

Et sciendum q^d ut vultale

Hic ponit notabile in q^o t^o agit distinctione multiplex q^o ad sequentia est multum expediens et necessaria q^r non videtur quod possit fieri receptio ex parte dictionis vel orationis nisi gratia multiplex ibidem prout Et dicit q^d triplex est multiplex scilicet actuale potentiale et fantastici. Quorum sufficientia sic sunt. nam multiplex est dictio vel oratio plura significans vel q^o significat plura vere et simpliciter. a^o appareret t^o. Si 2^m sic est multiplex fantastici Si primum hoc est dupliciter quia vel tale multiplex habet actualem unitatem vocis et sic est multiplex actuale aut potèntiale t^o et sic est multiplex potèntiale. Et est illa diuissio analogi in sua analogata. q^r illud multiplex est p^o in quo perfecti plura significata vniuntur sicut est multiplex actuale deinde sequitur multiplex potèntiale et ultimo ponit multiplex fantastici

Si Potentia precedit actum q^o multiplex potèntiale erit aut multiplex actuale Dicendum q^d in eodem potentia prior est actu t^o simpliciter et i^o diuis actus est prior potentia. q^r nichil reducit se/te potentia ad actum. q^o oportet ponere aliquem p^o actum an^o o^o potentia

Querit Quid est multiplex actuale. Dicendum q^d est q^o dictio vel oratio eadem s^o substantia et modum pferendi diuersa significat ut canis in equocatione et liber Aristotelis in amphibologia Et tale multiplex ponit oia sua significata actu et coniunctim ut vnius in vna voce non t^o copulatiue vel disiunctiue 2° est q^r alias d^o oratio in q^o poneret tale multiplex simpliciter e^o precedenda vel neganda et nunq^{uam} distinguenda pars. q^r si poneret sua significata copulatiue e^o equalent ppositio copulatiue vel ergo ambe eius partes essent vere et sic tota esset vera. aut vna esset vera et alia falsa. et sic ppositio pposita esset falsa Si vero poneret sua significata disiunctiue similiter dicendum esset in^ota naturam. disiunctiue ppositionis

Tractatus

¶ Uni⁹ signi ē tm̄ vnū signatū g^o vna dco vl' orō nō pōtēss
pla significat. Añs pbat qz ab vnitāte signati sumit vi
cas signi. Dōm q duplex ē sig^m scz naturale z tale est vnū vni⁹
signati. Aliud ē volūtariū z tal' p̄eē pluriū sigtoz z sic dco est
signū rei significatē. Vel dōm q vnitās signi in rōe signi forma
lit accipit ab vnitāte signati nō tm̄ vnitās signi capti materialit^r
scz p ipā voce qz illa fuit a platione p qz vocē vna et tūc p̄seqn
ter efficitur signum rerum significatarū.

¶ Uni⁹ rei ē tm̄ vna forma. sz significatō ē forma dcois q
vna dco n̄ p̄t h̄re ples significatōes. Dōm q vni⁹ rei est
tm̄ vna forma essential'. tamē vni⁹ rei bene p̄nt esse ples forme
accidētales sz significatio est forma accidētal' vocis z modus p
ferendi ē forma essentialis qui est vnus in vna.

¶ Significatio est forma eēntial' nois. g^o vnū nomē nō p̄t
pla significare. Añs p̄z ex diffinitione nois. qz nomē est
vox significatia zc dōm q nō⁹ a dco p̄sidēat duplr. Cl^o for
malit' in rōe signi significatōis rē aliqz. z tūc significatio ē forma
eēntialis nois z sic et nō⁹ nō significat pla sz vna significatō cō
stituit v^m nō⁹. Alio^o p̄siderat nō⁹ l' dco materialit' in rōe vo
cis q ē materia dcois l' nois z tūc significatō ē fōz actūtal' nois

¶ Pla actūtia n̄ p̄nt esse in vno sbiecto g^o ples significatōes
n̄ p̄nt eē i vna dcoē. Dōz q plura actūti atq nūo dñā n̄
p̄nt eē in vno sbiecto. sz bñ dñā sp̄e sicut p̄z de albo z dulce in
pomo sz ples significatōes in vna dcoē dñt sp̄e

Querit Quid sit multiplex potētiāle. Dōm q ē qñ dic
tio l' orō ead f^m sbaz z diūsa fm mod' p̄ferēdi
diūsa f̄t ex^m de dcoē vt popul⁹ ex^m de orōē vt qcqd viuit sp̄ est.
Et dr multiplex poñale qz i eo solū ē vitas materie scz vocē q est.
i potētia ad rēpiēdū hāc vl' illā fōz. i. hūc vel i^m mod' p̄ferēdi

¶ De rōe multiplici ē plūalitas. sz illa maior ē i multiplici
poñtali qz actuali. g^o tale mag⁹ dōz dici multiplex actuale
miōz pbat qz i eo ē multiplicitas significatoz z mōz p̄ferēdi
Dōm q ad h̄ q aliqđ multiplex sit actuale. n̄ sufficit pluralitas
significatoz. sz vltra h̄ requirit vnitās vocē actualis q sumitur
ab vnitāte forme. talis at n̄ est in multiplici potēntiali

Querit Quid ē multiplex fāsticiū. Dōm q est dco
fñs. v^m q videtur f̄re aliud p̄pter pueniētiā

quā hz i pte cū alia dēōe sicut vigere fr q̄liuātē. 7 tñ videt signi-
ficare actionez ppter silem tminatōez q̄ hz cū illo s̄bo agē. Et
d: fatasticū qz dēō nō hz pla significata s̄m veritatē s̄z solū s̄m
quādā apparetia 7 hoc sufficit q̄ aliq̄ mō possz dici mltiplex

Querit Utz necē sit aliqd nō plura significare. Dōz
q̄ sicqz res sūt infinite 7 noia sūt finita iō ne cē
est vnū nō plura significare Sed diceret nullū infinite ē vt p̄z
p philosophū 3: phicoz. ḡ male dr q̄ res sūt infinite. Dōm q̄ nul-
lū est infinite accu iñs tñ ē aliqd infinite s̄m successione Et licz
res nō sūt infinite simpliciter sūt tñ infinite quo ad nos

Ar Noia sūt infinita quo ad nos sicut res ipse ḡ vnū nomē
sufficit ad significandū vnā rē. Ans pbat qz n̄ sūt ab ali-
quo vno p̄noscibilia. Dōm q̄ licz noia sūt infinita. q̄ ad aliquē
p̄culare hōiem. sūt tñ finita quo ad oies hōies simul sūptos
U' dōm q̄ licz nomia sūt infinita quo ad nos. sūt tñ finita cōp-
ando ea ad res qz multo plures sūt res q̄ nomina

Ar Nō s̄cat sūū significatū d̄tingent ḡ male dicit q̄ necē zē
mō n̄ ē necē v^m nō pla s̄cat s̄z 2: qz supposito q̄ dēa^o tē oib^o
f̄b^o mēt̄ p̄ceptū exp̄mē 7 d̄ eis disputaē necē erit v^m nō pla s̄cat

Ar s̄m philosophū qd nō v^m s̄cat nihil s̄cat ḡ necē ē v^m nō
mē pla s̄care Dōz q̄ illud qd n̄ vnū s̄cat ad m^o nihil fr
p̄t tñ pla s̄care s̄z tñ et̄ fr v^m vel dōz qd n̄ vnū fr vica ip̄ositioē
h̄ nihil fr illd tñ qd fr pla d̄iūf ip̄oib^o bene s̄cat aliqd.

Querit Utz necē sit qdlibz nō pla s̄care Dōz q̄ n̄ qz
sūt aliq̄ noia vniuoce vt hō azin^o q̄ tñ vnum
s̄cat in quātū h̄ mōi qd addit qz si p̄p̄t asin^o ad asinū vnum
p̄ictū 7 mō ztū sic pla s̄cat s̄z cap̄t tñ equinoce.

Ar Ita noia s̄cat pla et̄ si p̄p̄t ad aialia vna tñ. pbat qz
s̄cat sua iseriora Pro m̄tione notā dū q̄ ockan 7 noiales
dicūt noia vniuoce plura s̄care qz dicūt q̄ hō immediate s̄cat
sortē platonez zē. qz ip̄s n̄ ponūt v̄le vel naturā p̄z. S̄z atq̄
dicūt q̄ fr^o p̄mūnis vniuoce n̄ fr plura s̄z vnū tñ. s̄. naturā co-
munez 7 n̄ s̄cat immediate iseriora s̄z bene sopponit p̄ illis i p̄p̄e
vniūfali vel p̄culari 7 sic s̄catōe s̄daria etiam significat illa

Ar D̄ms vox vniuoce s̄cat p̄ceptū aīe 7 s̄lfr s̄cat rez adextra
ḡ q̄libz vox vniuoce significat plura. Dicendū q̄ duplex

Tractatus

est significatū vocis. s. p̄mariū z ē ipse p̄cept⁹ aīe aliud est sc̄d̄ari
um z est ipsa res adextra. Un̄ illud nō est equocū. qđ sc̄at pla
tq̄ significata q̄ z vltimata. z sic nō vniocū n̄ significat plūa.

Sr Om̄is vox significat plūa tq̄ significata q̄ z vltimata ḡ
solutio falsa. An̄s pbat qz oīs vox sc̄at se ipsā tq̄ signa
tū qđ z et̄ s̄t suū significatū tq̄ s̄ḡtū qđ. Dōm q nō significat
illa plura ex ipositōe z ad placitū qz significat se ipsā naturelit z
suū significatū ad placitū. sed dictio equoca significat plura ex i
positiōe que plura s̄t distincta ab ipso signante

Quinocato est. multipli

Postq̄ superi⁹ detrauit de fallacia diffinitive z diuisione i
fallatias in dētōne z extra dictionez z de numero fallatiaz. z si
milis de tplici multiplici. p̄s qđ peccat fallacie in dētōne. Dic
p̄r detrat de q̄libz fallacia in dētōe i sp̄ali z p̄ de fallacia equo
catōnis z aphibologie q̄ peccat penes multiplex actuale z qz de
ceptio supra ex pte dētōnis prior est illa q̄ s̄uit ex pte orōnis. iō
fallacia equocatōnis pcedit fallaciā amphibologie. Et p̄ p̄oit
diffinitōez equocationis. cū quodā notabili sc̄do p̄oit diffinitōez
fallacie equocatōis 3⁹ ponit res modos seu sp̄es ei⁹ d̄t igit̄ p̄.
Equocato ē multiplicitas dētōis ei⁹ d̄ fm̄ subam z modū pfe.
rendi vt i h̄ noīe canis. Notabile qđ ponit est q̄ in q̄libet falla
cia ē duplex cā. s. cā apparentie q̄ mouet ad e redendū id qđ n̄ est
credendū Et cā defcūs q̄ oñdit creditū esse falsū. Sz fallacia eq̄
uocatōis est ydoneitas recipiendi. p̄ueiens ex eo q̄ aliq̄ dētō ma
neus vna sc̄dm̄ s̄b̄tatiā z modū pferendi diūsa significat

Sr Ista dētō hō actualit̄ plura significat. z tñ nō est equoca
ḡ. diffitō mala. An̄s pbat qz significat for. pla. z alias p
ticulares hoīes. Dōm q n̄ significat illa siplr z secūdū se s̄z signi
ficat p̄. z p se hoīez i coi z ex p̄nti sc̄atōe sc̄d̄aria supposita hoīs

Sr Sortes significat p se p̄ticulare z singularē hoīez ḡ etiā
hō p̄na rez p locū a pte s̄biectiua ad suū totū. Dōz q̄ iste
loc⁹ tener in p̄dicatis q̄ nō ponunt d̄n̄am inter sup̄i et inferius
sicut in p̄posito ergo nō bene arguitur

Sr In fallacia equocatōis deceptio p̄ueit ex pte rez ḡ n̄ debet
poni inter fallatias in dētōne. An̄s pbat qz p̄ueit ex d̄m̄
s̄tate rez significataz. Dicēdū q̄ fallacie in dictione ex parte

Sextus.

tāz apparentie distinguūt a fallatijs extra dōtōez s; qz fallatia equocatiois h; causā apparentie ex pre dōtōis tō enūat inter fallatias in dōtōe licz habeat cāz defectus ex pre rez

Arguit Si ponēt fallatia equocatiois . pari rōe dēret poni fallatia vniucatiois . Probat qz sicut aliquis decipit credens dōtōez vñū significare q pla significat sic filr potest recipi credēs dōtōez plura significare . q vñū significat Dōm q nō est filr qz ex pre vniucatiois n̄ sūt ydoneitas recipiendi sic ex pre equocationis . 7 loquēdo de dōtōe vniuoca fm se et absolute qd notat dicit qz qñ est mltiplex fāsticā dō vi de pla significat i qñ ad aliā ppat q tñ fm veritatē fr vñum.

Fallatie aut equiuocatiois

Hic poit modos siue species hui⁹ fallatie dices q fallatie equiuocatiois tres sūt modi . Pri⁹ est qñ dōtō actualit vna eqñt pla significat fm ipositioez e⁹ sicut canis 7 discere qd significat alium docē et fr ab alio doceri 7 filr h̄ nomē equ⁹ fr vno al h̄mibile 7 alio . fr iustitiā h̄ie . 7 pēs illas dōtōes pr idnt argui syllogistice 7 ethimematice . filogistice sic ois equ⁹ est al h̄mibile ois iust⁹ e equ⁹ . ergo ois iust⁹ e al h̄mibile . Et soluit iste paralogism⁹ sic distinguēdo . si equ⁹ i vtraq; pmissaz teneat sbue p animali h̄mibili tūc maior est vera 7 miōr flā . si pō in vtraq; pmissaz capiat adiectie sic minor est fa 7 maior flā . Si pō i vtraq; pmissaz capiat adiectiue sic minor est fa et maior falsa 7 isti duobus modis seqtur pclusio . 7 est bon⁹ syllogism⁹ . s; si equus teneat in maiori sbstātiue . 7 in minori adiectiue tūc abe pmissis sunt vere sed nihil seqtur ppter multiplex etē fallatia equocatiois . Et iste mod⁹ soluēdi debz seruari ad dēargu⁹ sophisticiū . habēs duas pmissas 7 vñā pclusionē . in quo mediū ref equoce . Sz enthimematice sic ar . ois . pōr ē monach⁹ g⁹ dyaletica ē . monach⁹ . ois canis ē al g⁹ . sid⁹ celeste ē al . Et soluit distinguēdo añs qz l'cais stat p aiāli latrabili tē añs ē p⁹ 7 pñtia n̄ v; qz ar a tē . stāre p v⁹ . fcatō ad eñd stāre p a⁹ . significatō . si at cais stat i ante p fidere celesti cōsequētia est bōā s; tūc añs ē fallum .

Ar h̄ fallatia equocatiois e⁹ . pno⁹ . 7 pno⁹ ē . no⁹ igit e⁹ . no⁹ 7 tñ n̄ videt sb q⁹ dēat pñneri . Dōm q pñet sb pōo sic ille palogit⁹ . de⁹ ē vbiz . vbiz ē adūbiū . g⁹ de⁹ ē adūbiū n̄ ta⁹ ē

Tractatus

omnino simile quia deus in illo palogismo tenetur significative
sed ego in primo tenetur materialiter.

Arguit Maior isti palogismi ois canis currit. si idus
celeste est canis qd idus celeste currit. simplr e ne
gada. qz e falsa qd no e distinguenda. vt dicit p. h. i. textu. Ans p
bat. qz canis in minori distribuit p oib⁹ suis suppositis. sz n oia
supposita canis currunt. Ddm q canis i maiori bn distribuit
p oib⁹ suppositis vni⁹ significatoz. no tn oim. Et ro est qz termi
nus equiuoc⁹ no pt distribui vnica distributioe p omnib⁹ suppo
sitis oim significatoz seu spz quas significat. qz vnitas distri
butois vel supponis presupponit unitate significatois.

Arguit Termin⁹ equiuoc⁹ vnica distributioe distribuit p
oib⁹ suppositis suoz significatoz igit. Ans pbat.
in ista ppone vel sil. oia canis est suba vbi pdicatu conuenit sub
iecto p oib⁹ suppositis oim significatoz. Ddm q licz pdicatu
fm rem conueniat oib⁹ suppositis oim significatoz subiecti. ta
men primo z pncipalit de rigore sermonis subiectu solu distri
buit p significatis z no suppositis nisi ex cōsequenti tm.

Notadu Qd sub pmo mō cōprehēdit palogismi cō
stituti ex terminis qd plura cōsignificat sic iste.
qdūqz sanabaf san⁹ est. laborās sanabaf ergo laborās sanus est.
vbi minor est mltiplex fm equocatōez eo q laborās in minore est
equocu ad laborās nūc et ad laborās tūc z sic videt cōsignifica
re plura tpa. vñ pncipalit significare in pmo solu capif vt disti
guif ptra trāsfūptie fcare. z no cōtra cōsignificare. Possz etiā di
ci q iste palogism⁹ cōprehēdit sub tercio mō qz laborās dco sim
plex p se posita vñ tpa fcat. sz posita cū alijs scz pbis pteriti vl
futuri tps p diuis suppoit n grā significatois sz grā āplatiois.

Nullū vez aut falsū e distinguēdū. sz ois ppō est vera vel
falsa. g. nlla ppō e distinguēda. qz oē vez e cōcedēdum z
oē falsū negādū Ddm q ois ppō simplr vna vel pinctōe e ve
ra l falsa. no tn ppō pluēs q e sil fa. z falsa. z g. est distinguēda.

Nihil e distinguēdū in sillogismo nisi ppō. sz ppō pluēs
no e ppō igit. Maior pbat. qz sillogism⁹ cōponit ex dua
b⁹ ppōib⁹. Ddū q lz ppō pluēs n sit ppō simplr. e tn ppō fm
qd capiēdo ppōez p oī illo qd hz vñ sensū vl pluēs. Cū ddz
fm Richardū biligā q ppō capif dupli vno cōit z tūc ppō dz

Sextus

orō hñs subiectū z p̄dicatū z copulā vel hñs subiecta p̄dicata z copulā. z sic ppō plures dī ppō z talis ē distinguēda. Alio? ca/ p̄t p̄pē vt est orō verx vel falsū significās. z sic ppō plures nō est ppō vt ista orō canis currit inq̄tū equoca est neq; p̄a vel falsa.

Secundus modus equivo

catōis puenit ex eo q̄ aliq̄ dco significat vnū p̄ impōez z trāssu/ mit ad significādū aliud p̄t aliquā silitudinē. vñ trāssumptō vt h̄ sumit ē acceptō dcoñis significāt vnū ex impōne ad signi/ ficādū aliud p̄t silitudinē vt ridē p̄pē z ex p̄ma impōne p̄cat ri/ sum ab ore emittē z p̄ quādā trāssumptōz p̄cat florere. Et silit dī/ te hoc p̄bo currit qd̄ trāssumit ad labi. qz assilant in velocitate/ mor? . palogismi at̄ formati circa hñc modū facilliter haberi p̄nt/ ex textu. possz etiā extra textū sic argui. oia hō est al' rōnale. ymago/ picta est hō g? ymago picta est al' rōnale. vñ enthimēatice sic. hec/ ymago ē hō. g? hec ymago ē al' rōnale Et solū istī palogismi p̄/ distincōez p̄m q̄ termi in eis positi tenent p̄prie l' trāssumptie.

Notādū Duplex ē equocū scz a casu z p̄silio. a ca/ su est qñ vna vox ex impōne plura significat/ eq; p̄mo vt canis. z penes istud sit p̄m? mod? equocatōis. A p̄s/ lio est qd̄ plura significat actuali sz p̄ prius z posteri? . z dī ana/ logū vt aial respectu aialis viui picti z mortui similiter ridere et/ currere vt patuit. z penes istud sumit ille modus secundus.

Arguit Ista ppō quicqd̄ currit hz pedes est simplr cō/ cedēda vel negāda ergo nō est distinguēda. Aliis/ pbat qz vel p̄dicatū capī p̄ significato p̄ncipaliori z tūc est ve/ ra aut p̄ vtroq; simul z tūc est falsa. Ddm q̄ licz ppō in q̄ po/ nit equocū a p̄silio nō sit distinguēda inq̄tū certū est p̄dicatum/ cōuenire subiecto p̄ significato p̄ncipaliori vñ nō cōuenire. tñ in/ q̄tū hoc nō est certū audientibus. reber p̄positio distingui

Arguit Analogū p̄ se positi stat p̄ suo p̄cato famoso/ ri z p̄ncipaliori. sz equocū a p̄silio ē analogū igit/ tur stabit p̄ p̄cato p̄ncipaliori z p̄ p̄ns certū ē q̄ p̄dicatū cōuenit/ aut n̄ cōuenit sbcto. ḡ talis ppō n̄ ē distinguēda. Dd̄z q̄ lz apud/ doctos z intelligētes de necessitate talis ppō nō sit distinguēda tñ/ apud eos z alios ē distinguēda de bñ eē ne videat̄ ignorantes. ex q̄/ seq̄t̄ sz ppō aliq̄ de imio equoco sit p̄a in vtroq; sensu vñ falsa ad

Tractatus

huc tñ dñ distinguat a nob ne videat ignorare scatoz tñi equoc

Terciusmodus prouēit ex

eo qd aliq dco plura feat coposita. sepata ho vñ solū vt hec dco
imortale. vno dñ qñ nō potēs mori. Alio dñ qñ potēs nō mori
qz negatio addita mortali p̄t negare actū tñi z relinq̄re aptitudi
nē z tñc imortale sumit priuatiuē. vel p̄t negare actū z ponaz sūt z
sic imortale tenet negatiuē. Et palogisat sic oē imortale ē p̄petuū
vt p̄t in textu. eodē mō dñ de istis palogisimis. oīs inuist^{us} nat^{us} ē
hīc iusticiā. lapis ē iniust^{us}. g^o lapis nat^{us} ē hīc iusticiāz. Itē oīs
ignar^{us} natus est hīc scīaz. asin^{us} est ignar^{us}. g^o nat^{us} est hīc scīam.

Notādū Duplex ē equocatio. qdā est vbi tñi^{us}
equoc^{us} feat plura ex impōne vt trāssū p̄tōe
vt in duob^{us} mōis p̄mis. Alia ē impropa vbi scz tñi^{us} tñ vñū
significat s̄z tñ in vno loco tenet p̄ qbusdā suppositis sui significa
ti et i alio loco p̄ alijs. et illa locū h̄z i isto mō scio vbi terminus
equoc^{us} nō feat diūsa. s̄z p̄t supponē p̄ diūsa. Ex q̄ p̄t q̄ p̄m^{us} mo
dus h^{ic} fallacie repit in ver^{is} equoc^{us}. scōs in analogis. et terci^{us} in
his q̄m se sunt vnioca. s̄z rōne adūcti dicūt hīc multiplicatē

Querit Sub quo mō cōtinēt isti palogismi. hō ē spēs
sortes ē hō. ergo sortes ē spēs. Itē hō est mortu
us hō viuēs ē hō. ergo hō viuēs est mortu^{us}. Itē epi sunt hoīes
asinī sunt epi. ergo asinī sunt hoīes. Dñz fm aliq̄s q̄ oēs cōti
nent sub isto terci^o mō. qz in eis eadē vox supponit p̄ diuersis.

Arguit Terci^{us} mō dñ est qñ dco simplex tñ vñū feat et
coposita plura s̄z i dictis palogisimis nō ē dco sim
plex et coposita. g^o nō p̄nt cōphēdi sub terci^o mō. Dñz q̄ p̄t
hoc biridan^{us} ponit q̄rū modū. Et qñ dñ aristotiles nō posuit nī
si tres. rñdet q̄ s̄z nō ponat nisi tres mōs. tñ nō vult negare qñ sint
plures. S̄z tenēdo q̄ nō sint plures q̄z tres. Dñz q̄ simplex et cō
positū in terci^o mō nō capiūt solū grāmaticali s̄z etiā loyca liter
vt simplr dico qd sine addito dico. et sic tci^{us} mod^{us} ē qñ simplex
dco. i. fm se supra capis p̄ vno. et coposita. i. cū alio posita. s̄z hō
p̄teritū aut futū t̄pis capis p̄ plurib^{us}. et ita ē in dictis palogisimis

Recta solutō ē manifestatō

Postq̄ posuit modos fallacie equocationis. et cū hoc ostendit.

quod soluendi sunt palogismi huius fallacie. hic pñr diffinit solutio recta et ipsam distinguit dicens solutio recta est manifestatio syllogismi falsi et pñt quid est falsus. Solz etiā sic diffiniri solutio recta est manifestatio falsi syllogismi fm quālibz interrogatōem. Et dñ fm quālibz interrogatōem pñt solutioem nō rectā vel apparentem tm̄ que manifestat falsū et in cōmuni tātū. Et diffinitur sic Apparens solutio est manifestatio syllogismi falsi non ostendens causam propter quam est falsus

Notadū duplex est solutio recta scz p distinctōem et p interemptōem. Rō ē qz solutio recta ē manifestatio syllogismi falsi qui est duplex scz peccās i materia et peccās in forma. ergo etiā ē duplex solutio recta. Un̄ syllogismus peccās in materia. i. qui procedit ex falsē debet solui p interemptio nem pmissē. ppter quā sequitur falsum. Sz syllogismus peccās in forma tātū. debet solui p distinctōem. Et sic soluendi sunt palogismi equocatōis p distinctōem terminoz i eis positōrum.

Arguit Est triplex syllogism⁹ fals⁹. s. peccās i matia tm̄ peccās i forma tm̄ et peccās i vtroqz sil. ḡ triplex erit solutio recta. Dñz qz sillo⁹ peccās i matia et forā sil dñ solui vtroqz mō. s. distigūe et aliqz pmissaz iterimēdo n̄ sz idē sz sz diūsa.

Si Est aliq solutio recta p cōcessionē. ergo n̄ ois solutio recta fit p interēptōez vl distinctōez. Ans pbat qz sillogismus ex veris sillogizat⁹ est soluend⁹ p cōcessionē. Dñm qz cōcessio n̄ est spēs solutiois recte licet bñ sit spēs rñsiois q̄ ē in pl⁹ qz solutio recta. qz solutio recta ē manifestatō aliq⁹ falsi sz pcessio fit respēu veri

Arguit Omne falsum soluendū est p interemptionē. sed q̄libz palogism⁹ est falsus sillogism⁹. ḡ ois palogism⁹ debet solui p interemptionē Dñm qz duplex est sillogismus falsus. Quidā est qui habet falsitatē sine multiplicitate. et talis debet solui p interemptionē. Alius est falsus qui habet falsitatē cū multiplicitate et talis magis debet solui p distinctōem qz p interemptōez. eo qz multiplicitas est causa falsitatis.

Amphibologia ē multi

Postqz ex his determinavit de fallacia equocatōis q̄ fit fm multiplex actuale dictōis. hic determinat de fallacia amphibologie q̄ fit fm multiplex actuale orōis. Et facit in

Tractatus

isto textu septē p ordine. primo ponit diffinitōes amphibologie
secūdo diffinitōes fallacie amphibologie cū cā apparene et defe-
ctus. tercio ponit tres modos ei⁹. q̄rto pbat q̄ deceptio facta ex
diūstitate cal⁹ facit āphibologiā et n̄ equocatōes. q̄nto ponit tres
modos cōes equocatōis et āphibologie. sexto facit vñū argumē-
tū d̄ isto palogismo. q̄cūq; sanabat san⁹ est et. septimo mouet
vnā questionē de accidētib⁹ respectiuis et absolutis. Dicit ergo p-
mo. Amphibologia est multiplicitas orōnis eiusdē fm subaz et
fm modū pferēdi diuersa significās. vt hec orō liber aristotelis
manens vna actualiter plura significat. fm q̄ iste gr̄s aristotelis
potest cōstrui in habitudine cause efficiētis vel in habitudine pos-
sessoris ad rem possesaz. Quid aut sit fallacia amphibologie. q̄
causa apparene. et que cā defectus dare patent in textu.

Notādū Q̄libet fallacia p̄t h̄re duas diffinitōes
vnā ex pte cause apparene. aliā ex pte cāe de-
fect⁹. vñ fallacia amphibologie p̄mo mō ē ydoneitas decipiendī
pueniēs ex actuali vnitāte orōis plura significāt. Sz secūdo ē
deceptio pueniēs ex mltitudine sensuū eiusdē orōis diūsa scātis.

Arguit In omni fallacia ē dubiosa sentētia. q̄ ois falla-
cia est fallacia amphibologie. p̄na tenet a nois i-
terpratoe ad interpretatū. q̄ amphibologia d̄r ab amphi qd̄ ē du-
biū et log⁹ fm̄o quasi dubi⁹ sermo. Dōm q̄ duplex est interp-
tio. quedā est cōuertibilis cū interpretato. et ab illa bñ valet argu-
mentū. Alia ē interpretatio nō cōuertibilis q̄lis est in isto argumē-
to et ab illa nō valet argumētū. vñ interpretatio āphibologie vt ē
spēialis fallacia sic dat amphibologia interpretat⁹ et dubios⁹ fm̄o
pueniēs ex orōe mltiplici eadē fm̄a subaz et modū pferēdi.

Arguit Ista interpretatio amphibologie cōuēit fallacie
equocatōis q̄ nō sunt fallacie disticte. An̄s p-
bat. q̄ in ea est dubius sermo orōnis eiusdē fm̄a subaz et modū
pferēdi. Dōz q̄ duplex ē mltiplicitas orōis. qdā puenit ex
parte vnus d̄cōnis tm̄ et illa causat fallaciā equocatōis Alia p-
uenit pncipalit̄ ex pte orōnis. et illa causat fallaciā āphibologie
et dubius fm̄o talis orōnis ē interpretatio pueribilis cū amphi-
bologia. vñ ista orō canis currit actualiter vna plura significat et
tamē nō est amphibologica. quia solū plura significat ex cōsequē-
ti rōne illius d̄cōnis canis et non ratione multiplicis orōnis.

¶ In fallacia amphibologie sunt idē modi q̄ sūt in fallacia equocatōis. vt patet p̄ p̄m et etiā p̄. hī. ergo nō sunt di-
 stincte. Dm̄ q̄ iste due fallacie h̄nt eosdē modos generales.
 nō autē sp̄ales q̄ i fallacia equocatōis sumūt penes mltiplicē si-
 gnificatōz dēōis s̄ i āphibologie sumūt s̄ mltiplicē s̄nīaz oōis

¶ Arguit Tertius modus amphibologie et fallacie equocatō-
 nis oīno coincidūt igit̄. Ans pbat q̄ in verōq̄
 est multiplicitas orōis. Dm̄ q̄ h̄ est differēter. q̄ si sit totus
 cōiuncti p̄ se sic causat terciū modū amphibologie. Si p̄o sit p̄ se
 vni⁹ dicōnis et non totius orōis est modus equocationis

¶ Arguit fallacia amphibologie puenit ex diuisa ordina-
 tōe constructibiliū sic fallacia cōpositōis et diuisi-
 onis. q̄ nō distinguūt. Ans pbat q̄ in amphibologia dēō q̄nq̄
 p̄ponit et q̄nq̄ postponit. Dm̄ q̄ aliē est diuisitas ordinatōis
 cōstructibiliū in ista fallacia q̄ in fallacia cōpositōis et diuisiōis
 q̄ hic non variat oratio fm̄ formā et modū p̄ferēdi p̄pter diu-
 sam constructionē s̄ manet eadē. et ergo i ipa est multiplex actu-
 ale. sic autē non fit in fallacia cōpositōis et diuisiōis. ymmo aliā
 plationē h̄z oratio q̄n est diuisa et q̄n est composita

¶ Primus modus amphibologie puenit ex eo q̄n orō actualiter vna plura significat eoz p̄-
 cipaliter. vt cōtingit tacētē dicere si tacētē regat a dicere a pre-
 ante. tūc est sensus cōtingit q̄ tacēs dicat qd̄ est falsum. Si autē
 tacētē regat a dicere a pre post tūc sensus est. cōtingit dicē esse
 aliquē tacētē qd̄ est ver. Et similiter distinguūt de ista. cōtin-
 git cecū videre. quoscūq̄ vellē me accipe vellē q̄ accipiet me. q̄
 ille actūs me p̄ regi a pre añ. vl a pre post ab infinitino. S̄z mo-
 dos formandi palogissimos facilius habetur ex textu.

¶ Arguit In isto exēplo q̄scūq̄ vellē me accipe et c. est fal-
 lacia p̄positōis et diuisiōis. ḡo text⁹ ē fals⁹. Ans
 pbat q̄ p̄ h̄ q̄ aliq̄ dictio p̄t construi cū diuersis dictōib⁹ causa-
 tur fallacia cōpōnis et diuisiōis. vt ptz hic quicq̄d vinit sp̄ ē
 sic etiā fit in isto exēplo. Dm̄ q̄ dictio constructa cū diuer-
 sis ptib⁹ causat scdm̄ modū fallacie cōpōnis et diuisiōis. tū
 dictio constructa cū vna pre tūc licet diuerso ordine non causat
 fallaciā cōpōnis et diuisiōis s̄ āphibologie Pro q̄ notādē

Tractatus

est q^d qñcūq; aliq^d determinatō pstruit cū vna dēone ex diuers^{is} p^{ar}tib^{us}
causat fallatiā amphibologie penes primū modū. s^{ed} qñ pstruit
cū duab^{us} p^{ar}tib^{us} causat fallatiā componis et diuisionis penes secū
dūmodum. vt patet de ista quicquid viuit semp est.

Arguit In isto palogismo vbi dēō pstruit cū vna dē
tōne a p^{ar}te an^{te} et a p^{ar}te p^{ar}ter^{ius} ali^{us} mod^{us} p^{er}ferēdi. g^o ibi
nō ē mltiplex actuale s^{ed} pōnale. et p^{ar} p^{ar}ter^{ius} nō erit ibi fallatia am
bologie. Dēz q^d illa diuersitas p^{er}ferēdi vni^{us} dēōnis cū vna nō
sufficit ad cāndū mltiplex pōnale. s^{ed} requit diu^{er}sitas p^{er}ferēdi cūz
diuers^{is} dēōib^{us} v^{el} s^{ed} diuers^{is} accētib^{us}. sic aut nō ē in p^{ro}posito.

Secūdus modus ē quādo

orō actualit^{er} vna p^{ro}p^{ri}e vnū significat et trāssūpt^{us} aliū. vt lit^{er} ara
tur de q^d in textu. Si tr^{ans} ista lauare laterē significat vnūz p^{ro}p^{ri}e s^{ed}
aqua abluere coctū lapidē. et aliū trāssūptiue s^{ed} laborē p^{er}dere.
Et paralogizat sic. qñq; lauat laterē habet aquā. sed custodiens
mulierē lauat laterē. ergo custodiēs mulierē habet aquā. Et sol
uit sic q^d vtraq; p^{re}missaz est duplex. q^d si lauare lapides sumat^{ur}
vtrobiz p^{ro}p^{ri}e tūc maior est vera et minor falsa. Si vero i vtra
q; sumat^{ur} trāssumptiue tunc maior est falsa et minor vera. et ist^{ud}
duobus modis bene seq^{ui}tur conclusio. sed sicut conclusio est fal
sa ita aliqua p^{re}missaz. Sed si in maiore sumatur p^{ro}p^{ri}e et in
minore trāssumptiue. tūc maior ē vera et minor falsa. sed tunc ē
fallatia amphibologie. Similiter soluitur iste palogismus. qñ
q^d haurit aquas cribro est iuxta aquam. sed cleric^{us} sine libro hau
rit aquas cribro. ergo clericus sine libro ē iuxta aquam.

Notādū p^{ri}us nō exemplificat de palogismis q^d
formatur penes istū scd^o modū q^d orōnes
penes q^uas formāt isti palogismi nō hnt multiplicatē nisi ex
trāssumptōe n^{ost}ra et q^d ap^{ud} diuersos alio et alio mō trāssumuntur
in vno tempe q^d in alio s^{ec}ū cōsuetudinem loquētū ideo p^{ri}us n^{on}
curauit ponere exempla. s^{ed} de soliti sum^{us} dicere s^{ec}ū trāssūptōem.

S^{ed} Penes trāssūptōes sit bon^{us} loy^{us} dyalecticus vt patuit i
quito de locis extrinsecis. g^o penes ipaz nō fit fallatia am
bologie. Dēz negādo p^{ri}nam q^d ali^{us} capis trāssūptio qñ pe
nes ipam sumit^{ur} loc^{us} dyalectic^{us}. et ali^{us} qñ sumit^{ur} loc^{us} sophistic^{us}.
vñ trāssūptō qñ p^{er} ipam sumit^{ur} loc^{us} dyalectic^{us} ē qñ nomⁱⁿ magis

notū sumit p noie min^o noto. sz qñ p ipsā sumit fallatia amphibologie tñc vna orō trāsumit ad significandum aliud ppter similitudinem aliquam in ipsis reprim

Arguit Penes trāsumptōem fit fallatia equocatōis penes scdm modū. g nō amphibologie. pñā pbat qz sibi distictē fallacie. Dōz q nō ē eadē trāsumptō penes quā fit scds mod^o equocatōis z scds mod^o amphibologie. qz i vna ē trāsumptō dictōis z in alia trāsumptio orationis

Terti^o mod^o ē quādo vna

orō p se sūpra tm̄ vnū significat z pposita cū alia plā fecat. Verbi grā ista orā scdm̄ scit nō significat aliud nisi seculū hīe sciam qz seculū nō pōt pstrui nisi in hīudie nri cal^o cū nō sit aliud suppositū hui^o sibi fecat. sz qñ dicim^o scdm̄ scit aliqd tūc scdm̄ pōt construi in hīudie nri cal^o z tūc ē sen^o seculū hīe sciam de aliquo. vlt pōt pstrui in actō z tūc est sensus q aliqd hīe sciaz de seculo. Sile ista orō azim sibi tm̄ vnū significat. sz qñ sibi addit ly epī vt asini sibi epī iā plura fecat qz epī pōt ēē nri cal^o vel grī casus Et fm̄ hī paralogisatur sicut habetur in littera.

Arguit Iste paralogism^o q cūqz sibi epī sibi hoies zc. pccat penes fallatiā equocatōis g nō penes fallatiā amphibologie. Aliis pbat a sibi qz fallatia pueiens ex diuersitate tpm̄ ē fallatia equocatōis. g etiā fallatia pueiens ex diuersitate casuū. Dōz qñ ē sile qz tps ē accidēs absolutū sibi z picipij tenēs se ex pte dōis absolute ita q p tps vna dictō nō oriat cū alia dictōe. sed cal^o est accidēs respectiū datum dictōi prout ordinabilis est cum alia dictione ad constituendam orationem congruam.

Arguit Deceptō facta ex diuersitate cal^o causat fallatiā ppositōis et dimissionis g zc. Aliis pbat qz deceptio facta ex diuersa relatōe fecit fallatiā ppositōis z dimissionis vt pbat petr^o hys. i tractatu de suppositōe relatiōz. g etiā deceptio facta ex diuersitate cal^o causat eādem fallatiā. pñā tenz qz vtrobiqz ē eadē oratō fm̄ subam z modū pferēdi. Dōz q nō ē sile qz relatiū hīe diuersam pstructionem cū diuersis dictōib^o puta cū diuersis aīcedētib^o sz diuersitas casuū lez bēat diuersas pstructiones quo ad habitudinē tm̄ illa diuersitas est respectu vni^o dictionis

Tractatus

Arguit Penes ista exēpla cōtingit tacētē dicē. 7 seculū
scit aliqd fūit pagalogismi penes p^m modū h^o
falle. q̄ male ponūt p exēplis scy modū. Dd̄ q̄ h̄ sit d̄nter naz
si diūstas f̄mōis cōsideret ex eo q̄ tales d̄cōes p̄nt p̄cōstrui vel
postcōstrui faciūt p̄mū modū. Si h̄o cōsideret diūstas f̄mo /
nis put cōstruūt a pte post t̄m. tūc faciūt terciū modū. vt cū d̄z
seculū scit aliqd. vñ ē sensus. aliqd h̄z sciam de seculo. 7 ē sic accu
satiui casus. Alius ē sensus. aliqd scit ex̄ns seculū. 7 tūc seculū
est noiatui casus. 7 sp̄ regit a pte post

Notandū ¶ Arresto. ponit h̄ tres modos cōes eq̄
uocatoī 7 aphibologie. Prim^o ē. qñ d̄cō
l'orō pla p̄ncipalr fr̄: d̄cō vt cais. orō vt lib Arresto. Scōs mo
d^o ē qñ solici sum^o dicē f̄m trāss̄ptōz i d̄cōe. vt ridē. in orōe vt
lit^o arat. Terci^o ē qñ cōpositū pla fr̄. separā h̄o vnū solū. exē^m
i equocatōe vt imōrlez icorruptibile. d̄ amph. vt sc̄z scit aliqd

Arguit Diūsa genēa d̄nt h̄e diūsas sp̄s. s̄z equocatō
7 aphibologia s̄z diūsa genēa fallaz. q̄ h̄būt
diūsas sp̄s. Dd̄. q̄ nō h̄nt eadē sp̄s simplr. s̄z s̄z ad inicē s̄iles
d̄nt t̄n s̄b illa s̄ilitudine. qz s̄z sp̄s equocatōis inq̄tū f̄iūt i di
cōe. 7 s̄z aphibologie sp̄s inq̄tū f̄iūt in orōe

Querit Utz deceptō scā ex cōs̄ficatōe alie^o sicut i il
lo palogismo q̄cūqz sanabat r̄c. cōtineat s̄b ali
q̄ mōz aphibologie. Ddm q̄ nō vtz trāscurredo oēs: s̄z cōtinet
sub p̄mo mō equocatōis.

Arguit Prim^o mod^o equocatōis puenit ex p̄ncipali
significatōe. s̄z laborās nō fr̄ p̄ncipalr t̄ps sed
ex cōnti t̄m p̄ ei^o acc̄na. q̄: r̄c. Dd̄. q̄ in p̄mo mō equocatōis p̄n
cipal^o f̄catō d̄z. q̄cqd ex eadē impōe ipor̄tat p̄ d̄cōz. s̄z ex eadē i
positōe q̄libet d̄cō fr̄ significatū 7 sua acc̄na. 7 sic h̄ d̄cō laborās
ipor̄tat suū significatū 7 suā cōs̄ficatōz eadē impōe. Vel ddm.
vt sup̄ dcm ē circa p̄mū modū falle equocatōis. S̄z h̄re decep
tio f̄ca ex q̄busdā acc̄nib^o puta t̄pis facit equocatōz. 7 ex q̄bus
dā puta casus facit aphibologiā. sufficiētē soluit ex rectu Jo de
claratio hū^o dubij ad p̄ns relinq̄tur

Equit̄ defallacijs faciē

Sextus

Postq̃ determinatū ē de fallacijs peccantib⁹ penes multiplex ac
tiale. cōsequē determinādū ē de illis q̃ peccāt penes multiplex po-
rēiale. sicut sūt fallā cōpōnis diuisiōis ⁊ accēt⁹. Et p̃o determinat
de fallacia p̃pōnis. qz palogismi sūt efficaciores s̃m p̃pōem ad
finem sophisticū. q̃ est apparēs sapiētia ⁊ non existens. Deter/
minando autē de fallacia cōpōnis facit q̃tuor. Primo ponit
diffinitōem cōpōnis ⁊ diuisiōis. Secūdo ponit diffinitōem
fallacie cōpōis cum causa apparētie ⁊ defectus. Tercio ponit
vnū notabile ī quo oñdit qñ orō dīz p̃posita ⁊ qñ diuisa. Quar/
to ponit duos modos huius fallacie. De p̃mo ponit duos pa/
ralogismos. de secūdo vero tres

Arguit fallā accētus peccat penes multiplex porēiale
dēōis. q̃ dēteret p̃cedē illas q̃ peccāt penes mul/
tiplex pōnale orōis. Tz p̃na. qz dēō p̃cedit orōem. Dōm negā
to p̃nam. qz fallā p̃pōis iō p̃cedit fallaciā accētus. qz in ipsa ē
maior cā apparētie qz in fallā accētus. qz in fallā accētus est cā
apparētie s̃m lōgitudinē ⁊ breuitatē syllabar. q̃ magis notat qz
diuisa situatio cū diuisis p̃tibus.

Arguit fallacia equocatōis p̃cedit amphibologiā eo
q̃ ipsa fit in dēōe: ⁊ amphibologia fit in orōe
q̃ a simili fallā accētus dēteret p̃cedere fallaciā cōpōis. Dōm
q̃ fallacia equocatōis p̃cedit amphibologiā. nō solū qz fit p̃ di/
cōem. sed etiā qz habet cām magis apparentē. qz vnitas dictō
nū magis mouet ad credendū qz vnitas orōis alijs fuerit de/
fectus sicut in p̃posito.

Arguit causa apparētie p̃pōis nō distinguit a cā ap/
parētie diuisiōis. q̃ nō distinguit ille fallē. An
cedēs p̃bas. qz cā apparētie vtriusqz ē ydēp̃t̃as orōis p̃posi/
te ⁊ diuise s̃m s̃bam. Dōm q̃ lz habeāt eandē cām apparētie
generalē. habēt tñ diuisas cās apparētie sp̃cales. qz in fallā p̃pō/
nis cā apparētie ē orō diuisa s̃a hñs ydēp̃t̃atē cū p̃posita fal/
sa. Et cā apparētie in fallacia diuisiōis ē orō p̃posita s̃a habēs
ydēp̃t̃atē; cū diuisa falsa

Arguit Uer⁹ ⁊ fallū hñt se sicut ens ⁊ nō ens. s̃ ens et
nō ens nullā hñt ydēp̃t̃atē. q̃ orō diuisa s̃a s̃i
h̃z ydēp̃t̃atē cū p̃posita falsa ⁊ ecōtra. Dōm q̃ ver⁹ ⁊ fallū
incōplexa nō habēt ydēp̃t̃atē inter se. sicut nec ens ⁊ nō ens

Tractatus

incompleta. tñ verū & fallū & plera habēt ydēptatē nō qdē forma
lē sed materialē. eo qd cōes sunt eadē

Arguit Sūt ydē modi istarū fallaz. q̄ seq̄tur qd nō sūt
distictē fallē. Dd. qd lī isti modi habēat aliquā
dueritā. tñ spēalr cōsideratī it se dñt sūt cāe apparetie earū dē

Arguit Nō ē posita nisi vna fallā peccās penes multi-
plex actuale. s. amphibologia. q̄ a fili nō erit nisi
vna fallā peccās penes multiplex potētiāle orōis. q̄ fallā opōis
et diuisionis nō erūt distincte. Dd. qd fallacia amphibologie
est eadē orō fm materiā & formā. & ideo nō potest sumi diuersa
causa apparetie penes talem orōem. sic aut nō est in pposito. q̄
re non est simile. Unde causa apparetie in fallacia cōpōnis
sumit ex eo qd orō falsa in sensu pposito sumitur tanq̄ vera. pp-
ter similitudinē sensus ppositi ad sensum diuisum. sed causa ap-
paretie fallē diuisionis sumit ex eo qd orō falsa i sensu diuiso su-
mitur tanq̄ vera ppter hoc qd in sensu pposito est vera. Pro
quo notandū qd eadē orōnes accipiunt in palogissimis fallacie cō-
pōitis & diuisionis. sed diūsimode. qz in palogissimis fallacie
ppositōis sunt falsē in sensu pposito. & vere in sensu diuiso. sed
ecōuerso in palogissimis fallacie diuisionis assumunt orōes fal-
sē in sensu diuiso. & vere in sensu pposito. & in h̄ agnoscūt & di-
stinguunt palogissimī istarū fallaciarū

Querit Quid sit cōpositō. Dd. qd est eorū q̄ debēt di-
uidi falsa vnio. Sz diuisio ē eorū q̄ debēt cō-
poni falsa diuisio. Et cōpositio capit duplr. Vno° generalr. vt
ē ordinatio dēcōnū fm sitū magis debitū ptrib⁹ in orōe positīs. &
sic reperit in q̄libet orōe pposita siue vā siue falsa. Cū sit⁹ magis
debit⁹ ē q̄ magis occurrit intellectui & magis cōuenit dēcōib⁹ fm
suos modos significādi & enūciādi. & p oppositū dē orō diuisa
Alio° capitur spēaliter vt solū reperit in orōe cōposita falsa. & h̄
mō ē eorū q̄ debēt diuidi falsa vnio. & diuisio ē pponēdoz falsa se-
paratio. & a cōpōe vltimo mō dē fallā cōpōnis. cuius diffini-
tio patet in textu

Str Nec ē pposita hō ē al. & tñ diffi⁹ sibi n̄ pueit cū illa vnio
pdicati cū sbeo sit vā. Dd. qd si capiat ppo p pñone affir-
matia p dicati cū sbeo. sic ē h̄ ppo hō ē al. sz si capiat p ordine p-
nū fm sitū magis debitū i orōe pposita falsa. sic i pposito n̄ ē ppo

Primus modus ē qñ vna

terminatio diūssimode terminat suū terminabile. Et cōtinet il
le mod⁹ duos sub se. vn⁹ ē qñ dictū p̄r supponē p se toto vel p
sua pte. de q̄ text⁹ ponit duo exēpla. Ali⁹ est qñ aliq̄ p̄ncipio p̄r co
pularē iter t̄minos aut iter p̄pōes s̄m quē sic palogizat. oē risi
bile vel rudibile ē asin⁹. sortes ē risibil⁹ vel rudibil⁹. ḡ sortes ē as
inus. Maior ē duplex. qz hec terminatio vel p̄r terminare risi
bile et rudibile tāqz p̄r vn⁹ p̄pōis. et tūc ē categorica de diū
cto s̄beto. Vel p̄tingit iter t̄minos. et sic ē cōposita falsa et bñ seq̄
tur conclusio. et ē sensus maioris. oē illud qd ē risibile vel rudibile
ē asin⁹. Vel sensus ē. de q̄cūqz vez ē dicē q sit risibile vel rudi
bile de illo vez ē dicē q sit asin⁹. s̄z illi sensus s̄t falsi. Aut p̄r il
la terminatō vel terminare illa tāqz s̄bcta duarū p̄pōnū. et tūc ē
p̄pō hypothetica diūssimodē. et tūc maior ē diūsa p̄a et nō seq̄tur
conclusio. sed cōmittit fallā p̄pōis. eo q vel in maiore et minore
terminat diūsa terminabilia. Et s̄līr soluit iste palogism⁹: qñ
qz s̄t duo et tria s̄t duo et tria. s̄z qñqz s̄t duo et tria. ḡ qñqz sunt
duo et qñqz s̄t tria. qz minor ē duplex eo q et p̄r p̄tingē iter t̄mi
nos vel iter p̄pōes Si p̄mū sic ē p̄a. s̄z nō seq̄tur conclusio. qz ibi
et copulat iter p̄pōes. Si scdm tūc ē diūsa falsa. et seq̄tur cōclu
sio. s̄z ē magis fallā diūssimodē

Notādū

Sp̄ ē fallā p̄pōis qñ a p̄pōe p̄a de sen
su diūso ad p̄pōz sen cōlōnē falsā de sensu cō
posito. vt h̄. oē possibile p̄r ē vez. sed ē curre ē possibile. ḡ sed ē
curre ē vez. Ubi minor ē duplex. qz possibile p̄r terminare h̄
dc̄m sed ē curre acceptū p se toto. i. s̄b cōpōe suarū p̄tū. et sic est
cōposita falsa. qz in ea cōiūgāt acc⁹ oppositi. vt sed ē et ābulare
et bñ seq̄tur cōclusio. P̄r etiā terminare dc̄m p sua pte. i. p ma
teriali suo s̄b diūssimodē p̄tū. sic minor ē diūsa p̄a. qz v̄z istā sed ē
i est p̄na ābulādi et nō seq̄t cōclusio. s̄z cōmittit fallā cōpōis. qz
tūc a p̄a diūsa vera ad cōpositā fallā

Qñ

Quid sit dc̄m supponē p se toto. et qd p sua pte. Pro
m̄ssōe notādū. q i illo dc̄o sed ē ābulare s̄t duo. s̄. ma
teriale. vt s̄bctm cui p̄ueit sessio. et forale. s̄. sessio vel forā sed ē di.
qñ ḡ p̄dicatū dc̄i cōpositū cū dicto q ad vtrūqz. s̄. q̄tū ad materiale
et forale. tūc ē enūciatō modal⁹ cōposita. et dc̄m supponit p se toto

Tractatus

Si po p̄dicatū dicti attribuat dicto q̄tūm ad materiale soluz
et diuidat ab eo fm formale ipsi. tūc orō d̄r diuisa. z dcm sup
ponit p pte sua. z in isto sensu illa ē ha. sedentē ambulare ē pos
sibile Et hoc idē solet dici sub alijs p̄b is qn p̄dicatū puenit di
cto fm p̄nam z actū s̄l. tūc dictū supponit p se toto. s̄z qn pue
nit sibi fm p̄nam z nō fm actū supponit p sua pte

Arguit Prim^o mod^o h^o falle ē qn dcm p̄t supponē p
se toto. v̄l pte sua. s̄z qn p̄dictō p̄ngit iter orō
nes aut iter p̄p̄os nullū ē dcm supponēs p pte vel p toto: g^o
tales palogismi nō p̄nt ibi p̄phendi. Ddm q̄ p̄p̄ h̄ motiū
beat^o Thomas in suis fallacijs ponit duos modos q̄ tū h̄ p̄p̄/
hēdi p̄nt s̄b p̄mo. qz Pe. hys. vult q̄ tūc ē p̄m^o mod^o h^o falle qn
vna determinatio diūsmode determinat suū determinabile. z hoc fit
dupl̄r vt dictum est.

Secūdus mod^o h^o fallacie

est qn vna determinatio p̄t referri ad diūsa determinabilia z fm h̄
sic palogizat. oē qd ē necārio ē. sortes ē. ḡ sortes necārio ē Ma
ior ē duplex. qz necārio p̄t determinare scdm ē. z sic ē p̄posita falsa
et seq̄tur conclusio. vel p̄t determinare p̄mū ē. z sic ē diuisa z ha. sed
nō seq̄tur conclusio. Et Pe. hys. ponit tres alios palogismos. qui
in tēptu videri habent

Arguit Prim^o mod^o nō distinguūt a scdo: ḡ nō s̄z duo
modi falle cōpōis. Alijs p̄bat. qz cū dico seden
tē ābulare ē possibile mod^o p̄t determinare dcm captū p se toto. z
dcm captū p sua pte. z tūc vna determinatō fert ad diūsa determīa
bilia Dd. q̄ mod^o nō fert ibi ad diūsa determinabilia. s̄z ad vnū
determinabile diūsmode captū. qz mod^o s̄q̄ determinat idē dcm lcz
diuersimode captum.

Arguit Totū z sua ps distinguūt realr. vtz de pariete
z domo. ḡ totū dcm z ps dicti distinguūt z per
coīs adhuc vna determinatio fert ad diūsa determinabilia Dd.
q̄ totū itegle z sua ps distinguūt realr vt assumit argumētū. nō
tū totū in mō z sua ps. sicut hō z hō alb^o nō distinguūt. nisi s̄c̄s
sup̄r^o z iferi^o. z sic ē i p̄posito de dco toto z e^o pte. Al^o dd. q̄ lcz di
ctū capē p toto z p pte sint diūsa determinabilia formalr. nō tū
fm vocē z materialr

Sextus

Arguit ^{Qui} determinatōis ē solū vnū determinabile. sic
^{vnū} determinabilē ē solū vna determinatio. q̄ scōs
 mod⁹ ē falsus. Ans. pbat. qz intellcūs n̄ nō p̄vnā determinatō
 nē ferre ad diūsa determinabilia. qz nō p̄t s̄l̄ pla intelligē sedō r̄ho
 p̄icoz. Dm qvna determinatō in vna acceptōe intellcūs nō p̄t
 ad diūsa determinabilia referri. qz nō p̄t ab vno intellcū s̄l̄ intel
 ligi. tñ h̄z p̄les acceptōes intellcūs successiue vna determinatō p̄t
 referri ad diuersa determinabilia

Notandū ^{Qsq̄} aī mediāte diūctōe i exēplis istī⁹
^{modi} fit fallā diūsiōis fm p̄mū aī mo
 dū. qz aī a diūsa falsa ad p̄positā verā. vtz h̄. q̄ p̄t vnū z vnūz
 ferre p̄t pla ferre. s̄z q̄ vnū solū p̄t ferre p̄t vnū z vnū ferre. q̄ q̄
 solū vnū p̄t ferre p̄t pla ferre. Et tā maior ē duplex q̄ minor. qz
 s̄l̄t copulat iter t̄minos. tñc maior ē p̄posita vā z minor falsa.
 si vero copulet iter p̄pōes. tñc maior ē diūsa falsa. z minor ve
 ra z cōposita. Sequitur alia fallacia

Equit de fallacia diūsiō

Postq̄. P. b. determinauit de fallā p̄pōis. h̄ p̄t determinā
 nat de fallā diūsiōis. Lu⁹ ordiā rō ē. qz in fallā p̄pōis ē maior cā
 apparētie. cū ibi p̄tes ordinā s̄l̄ s̄tū mag⁹ debitū q̄ in fallā di
 uisiōis. vbi p̄tes ordinā s̄l̄ s̄tū min⁹ debitū. Vñ qd sit diūsiō
 dem ē p̄us. s̄z qd sit fallā diūsiōis q̄ cā apparētie z q̄ cā defectus
 patet in textu.

Notandū ^{Qz} oī p̄posita z diūsa d̄nt iter se d̄n
^{pl̄r.} P̄rio qz in ordē p̄posita p̄tes ordi
 nāt fm s̄tū mag⁹ debitū. h̄ ē fm s̄tū in q̄ de s̄tute fmōis mag⁹
 accipiūt. S̄z in ordē diūsa p̄tes ordinā s̄l̄ s̄tū min⁹ debitū
 h̄ ē fm s̄tū in q̄ de s̄tute fmōis nō debet accipi. Scōe d̄nt ex
 mō p̄ferēdi. nā oī p̄posita p̄ferē platōe cōtinua. s̄z diūsa p̄ferē
 platōe discōtinua diuidēdo p̄dicatū d̄ci a s̄bco d̄ci vt d̄bo oīs
 p̄pō s̄a ē si s̄a ponat in s̄bco. tñc oī ē diūsa z s̄a. z tñc d̄z p̄fer
 ri platōe discōtinua. s̄z si s̄a s̄erz ex p̄te p̄dicari. tñc erit p̄posita
 falsa. z p̄ferē platōe cōtinua. Et q̄ sit cōposita p̄z. qz p̄tes ordi
 nāt fm s̄tū mag⁹ debitū

Arguit ^{Causa} apparētie h̄ fallē sumit ex p̄te ordōis cō
^{posite} p̄te. s̄z ista fallacia d̄z notari fallā p̄pōis.

Tractatus

Ans pbat. qz pbabilitas in ista falla puenit ex orōne cōposita
pa. Dm lz ex pre orōis ppositre de sumat apparētia pbabili
tat. pmissaz. tñ ex pre orōis diuise false sumit apparētia pbabi
litat. pñe q pñcipalior ē in palogismo. Et h sic ptz. nā cū ar oē
al ē sanū vel egz. nō oē al ē sanū. g oē al ē egz. Illa pñā tñ. qā
ibi ar a maiore distīctiua cū destructōe vni⁹ pris ad alter^a. et
illa maior si sit distīctiua tñc ē diuisa falsa. g ex pre orōis diui
se false sumit ibi pbabilitas pñe

Arguit falsū nō p̄t pbare falsuz. lz in dco palogismo
orō diuisa ē falsa. g ipa nō p̄t pbare cōclusionē
falsā ē verā. Dd. lz falsū nō p̄t p̄t p̄t aliquā cōclusionē falsā esse
verā. tñ bñ apparēter t h sufficit

Arguit In orōe cōposita t diuisa eodē mō pferūt lre t
syllabe t dcōes. g ille orōes nō dñt in mō pfe
rēdi. Dd. q lz in ill' dcōes fm se eodē mō pferūt. nō tñ qñt ad
eaz vnionē iter se. qz qñz didūt abūmē t qñz pponūt vt pñit

Querit Quō p̄t sciri. vtz in aliq palogismo sit falla
cōpōnis vl diuisiōis. Dm q h mō. qz qñ
aliq orō ē pa in sensu diuiso. t illa eadē ē falsa in sensu cōposito
tñc p ea sit falla cōpōis. Exemplū vt qñqz scit lras nūc didi/
cit illas pausando. post nūc diuisa pa. sed cōtinue pferēdo est
cōposita falsa. Sz qñ orō aliq ē falsa in sensu diuiso. t illa eadē
est pa in sensu cōposito: tñc p eam sit falla diuisiōis. vt hic ois
ppō est est vera vel falsa. ois nūc est par vel impar. q omnes in
sensu diuiso sunt false

Isti⁹ fallacie duo sūt modi

Hic cōsequēter ponit modos siue spēs hui⁹ fallē. dicēs. Qñ ei⁹
sunt duo modi. Primus est qñ vna t eadē determinatio diuer
simode determinat idem dēminabile. Et cōtinet iste modus sē
se duos modos. Unus est qñ aliqua cōiūctio potest copulare
inter finios vel inter ppōes. de quo Pe. hyl. in textu ponit sep
tem exempla. que penitus eodem modo solūnt t distinguunt
Alius modus est qñ aliquod dictum supponit p se toto vel p
sua parte. Et fm istum modum sic palogizatur. Omne quod ē
impossibile esse album. impossibile est recipere albedinē. sed ni/
grum esse album est impossibile. ergo nigz recipere albedinē est

Sextus

impossibile dñs est falsū. Solutō minor ē duplex. qz illud di-
ctū nigr esse albū p̄t diūsimode determinari p̄ hūc modū impossibi-
le. Nā si impossibile determinat h̄ dñm cap̄tū p̄ se toto. tūc ista ē h̄a
et nō seq̄tur conclusio. s̄z p̄mittit̄ hec falsa. Si h̄o determinat illud
dñm cap̄tū p̄ sua pte. vt sic s̄bet̄m dicti capiat̄ p̄ materiali tñ.
tūc est diuisa falsa z bene seq̄tur conclusio. Et s̄ilic̄ distinguūt iste.
sedentē ambulare ē impossibile Inistū eē iustū ē impossibile. albū
esse coloratū est neccariū. Album nō eē nigr ē neccariū. q̄ omes
in sensu diuiso sunt falsē

Notandū qz qñ diuictio p̄iungit iter imino s. tūc
ōz orō p̄posita. qz sic p̄tes ordināt̄ p̄m si
tū maḡ debitiū. qz p̄iunctio p̄mo z p̄ se ē diuictiua p̄iū orōis. s̄z
qñ p̄iungit iter p̄p̄os. tūc orō d̄r diuisa. qz p̄tes ordināt̄ p̄m s̄itū
min⁹ debitiū. qz solū ex p̄iūti z grā p̄iūti ē p̄iunctiua orōnū. Vñ p̄s
q̄ in exēplis text⁹ in p̄missis sp̄ orō p̄posita ē h̄a z diuisa falsa

Arguit̄ Prim⁹ mod⁹ h̄o fallē nō distinguūt a p̄mo mō
falle amphibologie q̄ male ponit̄. An̄s p̄bat̄ d̄
isto palogismo. quēcūqz p̄iungit dicē p̄iungit loq̄. s̄z tacētē p̄iū
git dicē. q̄ tacētē p̄iungit loq̄. ibi ē p̄m⁹ mod⁹ fallē amphibologie
vt sup̄ paruit. z etiā h̄ ē p̄m⁹ mod⁹ fallē diuictiōis. qz vna determi-
natō. s̄. p̄iungit p̄t diūsimode determinare idē determinabile. s̄. tacētē
tē. Dñm q̄ s̄z vna determinatō determinat diūsimode idē determi-
nabile. tū h̄ nō fit cū variatōe p̄iūti s̄m s̄itū maḡ vl̄ min⁹ debi-
tū. qz siue ille actūs tacētē p̄cōst̄uat siue post. s̄it⁹ ē eā debiti⁹. et
ita nō ē ibi variatō sensus p̄positi z diuisi

Arguit̄ Ibi variat̄ sensus p̄positi z diuisi s̄m s̄itū ma-
gis vel min⁹ debitiū. q̄ ibi ē fallā p̄p̄os vel diui-
ctiōis. An̄s p̄batur. qz illud dñm tacētē loq̄ p̄t supponere p̄ se
toto vel p̄ sua pte. z ille mod⁹ p̄iungit p̄t determinare subiectū
dicti p̄ materiali z formali s̄ilic̄. z tūc est s̄itū maḡ debiti⁹. et
sensus p̄positus falsus. vel p̄t determinare subiectū dicti p̄ ma-
teriali tñ. sic ē s̄it⁹ min⁹ debiti⁹ z sensus diuisus ver⁹. Dñz q̄
in p̄dicto palogismo p̄t esse p̄m⁹ mod⁹ amphibologie z p̄m⁹ mo-
dus p̄p̄ositiōis respectu tñ diuersorū. Nam per hoc q̄ ille actūs ta-
cētē p̄t p̄stui an̄ dicere vel post causatur fallacia amphibolo-
gie. Sed p̄ hoc q̄ ille modus p̄iungit determinat subiectū dicti
s̄z tacētē c̄ip̄tū p̄ se toto. tūc sumit̄ p̄ ip̄m fallacia p̄p̄ositi. q̄a

Tractatus

tūc est sensus falsus et ppositus Et qñ dēmiat tacentē p pte sua hoc ē p materiali tñ. tūc ē sensus diuisus sūus et tūc ex illo sensu diuiso hō nō sumit fallacia diuisionis s; ppois. qz ex appēti ydē pitate ordōis diuise s; cū pposita falsa sumit fallacia ppositōis

Secundus modus est qñ

aliqua dēminatō pōt dēminare diuersa. de q̄ autor nō ponit nisi vñū exēplū. vel etiā ē qñ idē dēminabile dēminat a diuisis dē terminatōib⁹. Et s; m h sic palogisat. nullus hodie natus fuit heri. hō dēcē annoz ē hodie natus. q̄ hō dēcē annoz nō fuit heri. Minor est duplex qz hoc aduerbiū hodie pōt dēminare natura et sic ē diuisa falsa et bñ seq̄t pclusio. vel pōt dēminare h verbiū est sic ē pposita fā et nō seq̄t pclusio. S; q sit pposita p; qz aduerbiū magis natū ē dēminare vbiū q; picipiū Sunt et alia plura exēpla quoz declaratio est eadem cū isto hic posito

Itē scdōs modus oīno coincidit cū secūdo mō fallacie cōpositōis. q̄ in textu male ponit iste mod⁹ ab illo distinctus. Añs pbat qz secūdus mod⁹ in vtraz fallacia prouenit ex eo q̄ aliqua dēminatō pōt referri ad diuersa dēminabilia. Dicendū q̄ hoc fit diuersimode hic et ibi. nā secundus modus in fallacia ppositionis sumit p hoc q̄ dēminatio dēterminās dēminabile qd̄ est magis nata dēminare reddit ordē ppositā falsaz et dēterminās dēminabile qd̄ est minus nata dēminare reddit ordē diuisam verā. Sed secundus modus in ista fallacia diuisionis sumit econtra quando dēminatio dēterminans dēminabile qd̄ minus nata est dēminare reddit ordē diuisam falsam. et si dēminat dēminabile qd̄ magis nata est dēminare reddit orationem compositam veram

Itē Eadē dēminatō nō pōt referri ad diuersa dēminabilia ergo ista distinctio nō valet. Añs pbat qz intellectus noster nō pōt simul vnā dēminatōnem ferre ad diuersa. Dm vt prius dictū est circa secūdū modū fallacie ppositōis Vel dē q̄ vna dēminatō pōt s; a plurib⁹ referri ad diuisa et hoc sufficit.

Equit fallacia accētus

Hic dēminat de fallacia accētus q̄ seq̄t fallaciā ppositionis et diuisionis licet fiant in ordē qz in eis est maior causa

apparētie ad decipiendū eo q̄ in ip̄is dōnes manent redē. licet
dōnes varientur. s̄ in fallatia accēt⁹ variant dōnes s̄m diuer
sum accentū 2 iō ibi nō ē tanta cā apparentie. Et p̄cedit ista fal
lacia fallaciam figure dictōis q̄ multiplex potentiale p̄cedit
multiplex fantastici. s̄ fallatia accētus peccat penes multiplex
potentiale et fallatia figure dictōis penes fantastici. igit̄ patz
ordō. Et in hoc textu sunt quattuor p̄ ordinē p̄mo diffinit accē
tus sc̄do diuidit̄. tercio ponit̄ diffi⁹ fallacie accentus cū cā ap
parentie 2 defectus. quarto ponitur eius duo modi. Dicit ergo
p̄mo accentus est certa lex vel regula ad dep̄mendū vel eleuan
dum quālibet sillabam alicuius dictōis. Cū dicitur certa regu
la tangit̄ causa formalis eius. cū dicit̄ ad eleuandū 2 c. tangitur
causa finalis. cū dicitur quālibet sillabā tangitur causa materia
lis in qua est accentus quia p̄mo cōuenit syllabis. 2 p̄ syllabas
dictionibus. et p̄ dictiones cōuenit orōnibus.

Ar Ad grāmaticū spectat determinare de accentu. g⁹ loy⁹ ma
le p̄siderat de ip̄o. Dōm q̄ h̄ sit diuersimode q̄ grāmati
cus p̄siderat de accentu ut est passio vocis sc̄atue in ordine ad fi
nē suū qui est cōgrue et apte et nō barbare exp̄mere mētis cōce
ptum. Et s̄m hoc dicitur accentus quasi ad aliud cāt us q̄ etiā
mensura eleuationis vel dep̄ssionis ē quidā cātus ordinatus ad
exp̄mendū mentis cōceptum. Sed loy⁹. cōsiderat de accentu
put ab vna dictione s̄m diuersus accentū h̄nt diuersa sc̄ata p̄
sumi fallatia accentus. Et iō dicit sc̄as Thomas in suis falla
tijs q̄ accētus ut h̄c sumit̄ ē mod⁹ p̄nūciandi aliquā dictōem.

Arguit̄ Diuerse artifices h̄nt diuersa p̄siderare. g⁹ grā
matic⁹ 2 loy⁹ nō p̄nt vnū accentū p̄siderare.
Ans p̄bat q̄ s̄m p̄m tercio d̄ aia sc̄ie secant̄ quēadmodum 2
res d̄ q̄b⁹ sunt. Dōm q̄ diuersi artifices habēt diuersa p̄siderare
vel vnū diuersimode et ita ē in p̄posito ut dictum est.

Ar Accēt⁹ ē eleuatio vel dep̄ssio alic⁹ v ocis vel syllabe. g⁹ ac
cētus nō est regula ad eleuandū vel dep̄mendū syllabā di
ctōis. Dōm q̄ ly accēt⁹ s̄m suū materiale sit eleuatio vel dep̄ssio
alicui⁹ sillabe. tñ s̄m suū formale ē r̄la l̄ mēsurā talis dep̄ssionis

Querit̄ Quō diuidit̄ accētus. Dōm q̄ diuidit̄ i tres
sp̄es. s̄. i. accentū ḡuē acutū 2 circumflexū Quaz
sufficiētia sic sūt: ois accēt⁹ aut ē simplex aut mixt⁹. si simplex ē

Tractatus

est dupl'r vl' ē cū dēp'ssione vocis sic ē gūis vl' cū eleuatōe sic ē a /
cutus. Si sit mixt' sic ē circūflex' q' misceat ex eleuatōe z dēp'ssioe

Nullū est graue vel acutū in accētibus. q' accēt' male per
illa diuidit. Ans pbat qz oē graue vl' acutū ē corpus.

Dōm q' graue z acutū capiūtur dupl'r. vno° pprie z sic solū re
periūtur in corpibus. Alio° capiūtur trāssūptie et sic accēt' d'z
grauis vel acut' nā sicut corp' q'ue mouet' deorsū ita gūis accēt'
est dēp'ssio sillabe z tendit deorsū. Et sicut corp' d'z acutū qd' faci
liter penetrat sursum ita eleuatio sillabe acuta penetrat aerē sursum.

Querit' Quid sit fallatia accēt'. Dōm q' ē ydoneitas
recipiēdi pueniēs ex multiplicitate d'cōis ei'
dē fm s'bam z diuerse fm modū pferendi diuersa fecit. Sed
cā apparētie h' fallacie ē vnitas d'cōis fm mām vl' fm subām
solū. Cā defectus ē diuersitas significatoz quā pcomitatur di
uersitas accentus sicut accidēs cōcomitat' suū subiectū.

Nulla ē fallatia spūs vel t'pis. q' nulla ē fallatia accentus
pntia tenet a simili qz sicut accentus ē accēs d'cōis. ita
spūs z t'pus. Dōm q' quattuor sunt accentia d'cōis. s. numerus
spūs t'pus z accēt'. p nūm l'raz nō causat fallatia qz variato ta
li numero nō manet ydēp'tas vocis. Sz p spm vel aspiratōez
que designat p. h. z p temp' pōt causari ista fallatia inquātū va
riatio spūs vel temporis causat variationē accentus. iō ista fal
latia magis renominatur ab accentu qz ab alijs.

Primus modus prouēit ex

eo q' aliqua dictio pōt pferri diuersis accētibus. vt hic oīs po
pulus ē arbor. gēs ē pplus. g' gens ē arbor. Et soluit sic qz vtra
qz pmissaz ē duplex. aut em pplus ē pma longa tūc maior ē ve
ra z mior falsa vl' pma breuis tūc ē ecōtra vt pz p hūc vsuz. Po
pulus ē arbor. pplus collectio gentis. Sil'r dicit' d' isto paralo
gismo. quicūqz vult pēdere vult suspendi. sz torzor pēdens ho
minē vult pendere. g' torzor pendens hominē vult suspendi.
Nā ambe pmissae sūt duplices. qz pendere capit vno° neutrali
ter z sic ē secūde coniugationis media longa. Alio mō capit acti
ue z sic ē tēcie coniugationis media breuis. Si iam in vtraqz p
missaz capiat' neutral'r vt sit media lōga tūc maior ē vera z mi
nor falsa. sz si in vtraqz sumat' actiue vt ē media breuis ē ecōtra

Sextus

et istis duobus modis bene sequitur conclusio. Sed si in maiori sumatur neutraliter et in minori active tunc est ista fallacia accentus

¶ In paralogismis primi modi est fallacia equocationis quod ibi non est fallacia accentus. Ans. probatur quod populus prima longa et prima brevis equocet arbores et gentes. et ita similiter de aliis. Dominum negando ans. quod ad fallatiam equivocationis requiritur quod dictio actualiter una secundum eundem accentum plura significet. iam in primo modo huius fallacie dictio est una potentialiter. et scilicet diversum accentum plura significat

¶ secundum diversum accentum non decipiuntur. ergo nulla est fallacia accentus. Ans. probatur quod secundum diversum accentum statim cognoscimus diversa significata aliter dictiois. et sic accentus perdit fallaciam. Dominum quod licet cognoscere diversa significata ex diversitate accentus non decipiant tamen ignorantes diversa significata ex diversitate accentus bene decipiuntur. Ideo de primo elenchorum quod ignorantes futiles vocabulorum de facile paralogizantur

Secundus modus prouenit ex

eo quod aliqui vocem per se dictio vel oratio ut huius quicunque prestat dat alteri lapis prestat et lapis dat alteri. Utraque premissarum est duplex. quod prestat per se dictio vel oratio. si sumatur in utraque ut dictio sic maior est vera et minor falsa. sed si in utraque capiat ut oratio tunc maior est falsa et minor vera. et istis duobus modis bene sequitur conclusio. Sed si in maiore capiat ut una dictio et in minori ut una oratio. et sic prestare est ante stare tunc utraque premissarum est vera sed est fallacia accentus. Et similiter est de ista oratione sumpta ex oda. xxv. libri primi orationis. Metuo longas peruenite noctes lidia dormis. nam metuo per se est una dictio et tunc idem est quod timeo et est sensus versus Metuo. id est timeo o lidia dormis longas noctes. id est per longas noctes peruenite. id est peruenite supple me. Secundo potest esse duo pronominis. scilicet me. tu et tunc sensus est O lidia dormis longas noctes me tunc supple amico peruenite. id est ambulante longas noctes. Tertio potest esse unum nomen cum adverbio vel interiectione o ut metu et o. et tunc sensus est o lidia dormis peruenite. id est pambulante me longas noctes metu. id est cum pauore et timore. Quarto potest esse tres dictiones. scilicet duo pronomina cum una interiectione. scilicet me. tu. o. tunc sensus est. O lidia tu dormis longas noctes peruenite me. Et secundum hoc paralogi-

Tractatus

satur sic. Quicūq; dicit metuo longas pēnte noctes. zc. dicit se timere s; dices metuo longas pēnte noctes zc. nō dicit se time-
re g^o dices se time nō dicit se timere. vtrāq; pmissaz distiguit qz
si metuo in vtrāq; pmissaz teneat vt vna dictio sic maior ē ve-
ra z minor falsa. S; si capiat in vtrāq; vt sunt due dictiones.
vel tres tūc maior est falsa z minor vera z bene sequit̃ conclusio.
Sed si in maiore capiat vt vna dictio z in minori vt due vel
ters dictiones tūc tūc nō sequit̃ conclusio s; fit ista fallatia.

¶ Tres sunt spēs accentus. ergo tres erūt modi seu spēs fal-
lacie accentus. psequētia pbat quia quelibet spēs accent⁹
facit fallaciā accentus. Dicendū q̃ ille tres species faciūt vnū
modum fallacie et cōprehendūtur sub pmo. nā p̃mus mod⁹ est.
quando aliqua dictio potest pferri diuersis accētibus p quēcū
q; accentum hoc fiat.

¶ Tres spēs fo maliter distincte nō pnt facere vnā spēm.
vt hō leo asinus nō p̃stituūt vnā spēm ergo solutio fal-
sa. Dicendū q̃ tres species nō pnt facere vnā spēm spālissē
mā. tamen bene faciūt vnā subalternā que est genus illarum
specierum sub quo cōtinentur. nā p̃rimus mod⁹ habet se vt ge-
nus ad species accentus.

Querit̃ Sub quo mō p̃tinet̃ iste paralogism⁹. Qui/
cūq; scit q̃nam tanti nimphi tingerūt ethera
scit ppter quid tanti nimphi tingerūt ethera. sed rustic⁹ scit q̃a/
nā tanti nimphi tingerūt ethera. g rustic⁹ scit ppter qd tanti nym-
phi tingerunt ethera. Dicendū q̃ p̃tinet̃ sub secundo mō cuz
quianā posset esse vna dictio vel due dictiones. vel etiā pōt p/
ferri acuto accentu vel graui. Et soluit sic si quianā capiat i vtra-
q; pmissarū vt sunt due dictiones et pferatur accentu acuto tūc
idem ē qd ppter qd sic maior ē vera z mior falsa. nā rustic⁹ non
scit ppter quid tanti nimphi id est tante nubes tingerūt. i. ob/
nubilauerūt ethera. Si autem quianā capiat vt ē vna dictio
z pferat accentu graui tūc idē est qd quia sic maior ē falsa z mi-
nor vera. nā rusticus bene scit qz ita est q̃ tanti nimphi obnubi-
lant ethera. et istis duobus modis sequit̃ conclusio. S; si in ma-
iori sumatur p ppter quid et in minore p quia tūc fit ista falla-
tia. Et est istud exemplum sumptū ex virgilio dicente in Eney/
delibro quinto heu quianā tanti dixerūt ethera nimphi.

Equit de fallacia figu.

re. Postq̃ sup̃ius determinauit de fallacijs peccatib⁹ fm̃
multiplex actuale ⁊ potētiāle. hic p̃sequēter determinat de falla-
cia figure dictionis que peccat penes multiplex fantasticiū. Et
p̃mo diffinit figuram. secūdo diffinit fallatiam figure dictionis
tercio describit multiplex fantasticiū subdens causam a p̃parētie
⁊ cām defectus. quarto ponit tres modos huius fallacie. Dicit
ergo figura est que terminio vel terminis clauditur. dicit terminio p̃/
pter figurā circularē. dicitur terminis p̃pter figuras multiangu-
lares. sc̃p̃t̃angulū ⁊ triangulū. Et p̃ similitudinē ad talē figurā di-
citur figura dictionis. quia figura p̃prie dicta ē terminatio sbe
⁊ quātitatis. s̃z transumptiue d̃z terminatio dictionis siue illa si/
at ex p̃re vocis ṽl f̃cati vel modi f̃candi. Et ideo fallatia figure
dictionis q̃ ē ydoneitas recipiēdi nō ē aliud nisi s̃l̃is terminatio
d̃cōnū adiūicē p̃p̃t quā credim⁹ q̃ vna d̃cō idē f̃cat cū alia d̃cōe

S̃i Nullus termin⁹ claudit terminio vel terminis s̃z figura ē ter-
min⁹ quātitatis. ergo male d̃z q̃ figura ē que terminio ṽl
terminis clauditur. D̃m q̃ figura capitur dupliciter vno⁹ ma-
terialiter p̃ quātitate terminata et figurata et sic figura nō ē ter-
minus nisi forte ipsius substantie. Alio modo capitur formalit̃.
p̃ terminatione et modo p̃tractionis linearū h̃mōi quātitatis.
⁊ sic figura est de quarta specie qualitatis et clauditur terminio
vt circulus. vel terminus vt triangulus.

S̃i In circulo nō est actu terminus. ergo male dicit terminio
p̃pter circulū. Ans̃ p̃bat q̃ in circulo termin⁹ est p̃ctus
qui solū est in potentia. D̃m q̃ figura circularis nō claudit ac-
tu terminio. sed superficies circularis cōtēta sub figura circulari clau-
dit vno terminio. s̃. linea que est eius circūferentia. Et capit figu-
ra p̃ orōnto siue sit superficies siue corpus ⁊ nō p̃ p̃tinēte.

S̃i Nulla est fallatia figure orōntis. ergo nulla est fallatia fi-
gure d̃cōnis. Tenet p̃ntia a s̃l̃i q̃ sicut ē terminatio d̃cō-
nis ita est terminatio orōntis. D̃m q̃ orō p̃mo ⁊ p̃ se nō h̃z figu-
ram ⁊ terminationē sed solū ex p̃nti p̃ suas d̃cōnes quare nō po-
nitur fallacia figure orōntis sicut ponit fallatia figure d̃cōnis.

Pr̃im⁹ mod⁹ prouēit ex si

Tractatus

in illi terminatione dictionis cū alia dictōne ppter quā creditur
pueniētia eaz i fcatō vl in modo fcatū. In fcatō vt hic calefa-
cere ē agere. g^o videre est agere. In mō fcatū vt qualis est mu-
sa talis ē poeta. sed musa est generis femini. ergo poeta ē generis
feminini. Et debēt oēs isti palogismi solui p negationē pntie ad-
dendo rōem. s. q nō optet ppter pueniētiā dconū in terminatōne
vocis sequi pueniētiā earū in significato vel mō fcatū sicut h
omne animal est coloratū. oīs hō est animal. ergo oīs hō ē colo-
ratū. soluit negando pntiam quia licet homo z aīal sint idē. nō
tamen optet q quicqd sit cōmune vni sit cōmune alteri. z ita nō
optet q quicquid dicitur de animali dicatur d homine sub illi
tudine terminationis.

Sr Bene sequit secare ē agere. g^o videre est agere. ergo pntia
nō est neganda. Anō pbatur qz videre ē verbū actiū. er-
go fcat agere. Dōz licet videre sit verbū actiui generis. nō tñ est
verbū actiū. z ita licet sit actiū fm terminatōem. nō tñ ē acti-
uū fm fcatōne q ad pma imutationē. s. est qdā pati.

Sr Penes siles terminatōes dictionū nō sumit aliq fallatia
ergo nec fallatia figure dictōnis penes pmiū modū. Anō
pbatur qz in omni fallatia debet esse causa apparentie. sed i istis
nō videtur esse causa apparentie. Dōm q nō requirit in omi fal-
latia tanta apparentia que decipiat doctos. sed sufficit q sit tan-
ta que decipiat aliquos simplices z sic est hic in pposito.

Secūd^o modus prouenit

ex mutatione vni^o pnti in aliud. vel qū vna spēs vni^o pnti mu-
tatur in aliam spēm. vñ qū qd videt cū arguit ex termis eiusde
pnti esse bonū argumentū z ppter h credat sīl r q ex termis di-
uersorū pdicamentorū sit cōueniēs argumētūz ppter similitudines
dictionū. z cū nō ē tūc accidit fallatia figure dictionis.

Notandū Q oēs palogismi reducūtur ad istum
modū scdm in quib^o vñ pntaz subsūt
sub alio. vel spēs vni^o pdicamēti sub alia spē eiusdē. Et poit an-
tor. v. palogismos i textu. p m^o qd hēri emisti hodie pmedisti
s. carnes crudas hēri emisti. g carnes crudas hodie pmedisti ibi
ei mediū sūntelle^o i qd nō distribuit p mōzi sūsupro qz qd
ē distributiū sbe. z subsūmit crudū qd est de pnto qualitatis.

Ar Res vni⁹ pnti nō mutatur in rē alteri⁹ pdicamēti. ergo
secūdus modus huius fallacie figure dictionis male assi
gnatur. Dōm q licet res vnius pdicamēti ex natura rei nō mu
tetur in rem alterius pdicamenti. tamen bene denotatur ex p
te modi scandi sic q modus significandi vnius pdicamenti de
notatur mutari in modū scandi alterius pdicamenti.

Ar Hic quicqd currit mouetur albū currit ergo albū mouet.
modus scandi vnius pdicamenti videt mutari in mo
dū significandi alterius et tñ ibi nō est fallacia figure dictōis.
Dōm q albū capis hic materialiter p suo cōnotato qd est sub
stantia quare bene pōt distribui p illud signū qd est. et sic ibi nul
la est fallacia qz pmissa sunt mere categorice de inesse et de pnti.

Notandū sicut diuersis pntis pueniūt diuersa
interrogatiua vt qd est interrogatū sbe
qstū quātitas. quale qualitatis et sic de alijs. ita diuersis p dica
mentis corrdēt diuersa distributiua vt pdicamento sube cor
rdēt ista quicqd quilibet et hmoi. pdicamento qstutatis cor
rdēt ista distributiua quātumcūqz qstienscūqz quocūqz loco
qz qñqz ponit quantū qstiens qst. pnto qualitatē corrdēt h si
gnū qualecūqz pnto vbi hoc signū vbiqz pnto qñ hoc signū
qñcūqz. Et h in hoc multi formant palogismi quoz aliqui po
nūt in lra ad quoz similitudinē alij formātur.

Ar Causa apparentie in isto scdo mō sumit ex pte rerū. q pe
nes ipm nō fit fallacia extra dictōem. Alis pbat qz su
mitur ex mutatione vni⁹ pdicamenti in aliud. sed pnta sunt en
tia realia. Dōm q pssiderando res in rōne rez fm se ab ipis su
mitur fallacia extra dictōem tñ inqstūm pssiderant vt ex reb⁹ si
gnificatis puenit similitudo dictionū cānt fallaciā in dictione.

Terci⁹ modus prouenit ex

diuersa suppositione termini vt hō ē spēs. q aliqs hō est species
quia homo in ante supponit simpliciter et in pnte supponit pso
naliter et de isto modo in textu ponūtur quinqz exempla.

Ar Hic oē aīal ē suba oīs hō ē al⁹ g⁹ oīs hō ē sba est diuersa.
suppositio termi seu mutatio suppois ex pte illi⁹ termi al
qui in maiore supponit pñse et in minore simpliciter. Dōz qñō
quelibet mutatio suppois causat fallaciā figure dictionis. sed

Tractatus

solum quoniam suppositio simplex que fit respectu termini secunde intentionis mutatur in aliam ut hic homo est species. ergo aliquis homo est species. Et ultimum quoniam arguitur penes predicata que ponunt differentiam inter suppositionem simplicem et personalem vel quoniam occasione illius mutationis arguitur a non distributo ad distributum.

Ar Arguendo a suppositione simplici respectu termini secunde intentionis ad suppositionem personalem est fallacia actus. quod non figure dictionis. Ans probatur in isto paralogismo. homo est species. ergo aliquis homo scilicet fortis est species ubi ex pretiali convenientia rei subiecte putabominis et actus scilicet fortis iudicat quod quicquid rei subiecte putabit convenienter actui. Dominum quod non est inconueniens in uno et eodem paralogismo esse plures fallacias scilicet quod ibi sumuntur plures esse apparenentie. sed sic est in proposito nam considerando convenientiam actus et rei subiecte committitur fallacia actus. sed considerando similitudinem deorum quam habet ut supponit simpliciter et personale committitur ista fallacia.

Querit Quando fit fallacia figure dictionis. / latia. scilicet in istum modum. Dominum quod fit primo quoniam arguitur enthymematice a termino stante simpliciter ad eundem stante determinate respectu eiusdem signi. ut ois homo est animal. ergo animal est ois homo. dicitur respectu eiusdem signi quia hic non est fallacia ois homo est animal. ergo animal est homo. Secundo fit quoniam arguitur enthymematice a suppositione personali ad simplicem ut nullus homo est species ergo homo non est species. Tercio quando arguitur econtra a simplici ad personalem ut homo est species. ergo aliquis homo est species. Quarto quando arguitur a suppositione materiali ad personalem vel econtra. ut vir est generis masculini. ergo aliquis vir. Quinto quoniam arguitur a multis determinatis ad unam ut patet in textu. unde penes istum modum tertium peccat hoc argumentum tu dubitas aliquod unum et illud quod dubitas non scis. ergo non scis aliquod unum. quia in ante unum stat determinate et in consequente confuse distributive.

Ar In isto paralogismo est fallacia actus ut inferius patebit. ergo non est ibi fallacia figure dictionis. Dominum quod non est inconueniens consideratis diuersis causis apparet. quia si quis decipiat propter hoc quod videt quod talis modus arguendi tenet in similibus deonibus et credat etiam sic tenere in alijs propter similitudinem dictionum hoc fit per istam fallaciam unde dicitur in libro elenchorum quod in oibus argumentis nouerit assignare fallaciam figure dictionis est prope videre verum in oibus sciencijs.

Equitur de fallacijs ex

tra. Postq̃ pe. his. determinat de fallacijs in dictōe. h̃
 psequēter determinat de fallacijs extra dictionē. Et rō ordīs est
 quia fallacie in dictione cānt deceptōnes s̃m voces ex q̃b⁹ capi
 unt suas cās apparentie. sed fallacie extra dictionē cānt deceptio
 nes ex pte rez a quib⁹ capiūt suas cās apparentie s̃ in disputa
 rione voces pcedunt res. Et duo facit nā pmo ponit numez fal
 laciay extra dictōez. scdo ponit dñtiam ipaz a fallacijs in di
 ctione. Dicit igit pmo q̃ septē sunt fallacie extra dictōez s̃z acci
 dēs s̃m qd ad simplr ignorātia elenchi petitio pncipij pñs. nō
 cā vt cā. s̃m plures interrogatōes vt vnā. Quaz sufficiētia sic su
 mitur qz oīs fallacia extra dictōem peccat ptra elenchū. vel ex
 go peccat in pbatōne. et sic ē fallacia petitionis pncipij vel ī il
 latiōe hoc ē duplr qz aut est ibiapparens psequētia sylogismi
 vel enthimematis. Si pñū h̃ ē duplr qz vel est ibi appares cō
 sequētia sylogismi oñsui aut sillogismi ad impossibile. Si p
 mū sic ē fallacia actūtis. si scdm sic ē fallacia s̃m nō cām vt cām.
 Si vero sit apparenter pñtia enthimematis hoc est quadrupl
 citer vel ibi est apparenter loc⁹ a pte in mō ad sūū totū sic ē s̃m
 quid ad simplr vl ē habitudo pñū sil' sūptaz sic ē ignorātia elē
 chi. Aut ē hitudo pueritibilia sic ē fallacia pñtis eo q̃ ppt pñū
 bilitatē vnū credit seq̃ ad alterz. vl ē ibi hitudo tot⁹ itēglis ad
 suā pte. z sic ē fallacia s̃z ples interrogatōes vt vnā. Et qz iste fal
 lacie sumūt suas cās apparentie ex pte rez iō s̃m numez diuissio
 nū entis pōt sumi nūs illaz fallaciay vt patet in versore.

¶ Fallacie extra dictionē causant a reb⁹ z sumunt cām ap
 parentie ex pte rez z fallacie in dictione cānt a vocibus z
 sumunt causam apparentie ex parte vocū. sed res pcedūt voces
 ergo fallacie extra dictionē debent pcedere. Dm q̃ res ordina
 ture pcedunt voces sed ordine quo cadunt in disputatione res
 sequūtur voces autem pcedunt.

¶ Notādū q̃ fallacie in dictōe z extra dictōem pue
 niūt z differūt. pueniūt in hoc q̃ hñt oēs
 causas defectus ex pte rei. S̃z differūt tripliciter. Primo qz
 fallacie in dictōe sumūt causas apparentie ex parte vocis scilicet
 ex dictionis vel orationis multiplicis. sed fallacie extra dictōez

Tractatus

sumunt apparentiā ex pte rez scataz p voces. Un fm habitudines rez que a ridente ignorantur pōt sumi cā apparentie z cā de seclus fallacie extra dictionē. Scdo dñt in mō recipiendi. qz fallacie extra dictōem magis recipiūt hoiez p se pñderando qñ. scz ignorat habitudinē rez. scz fallacie in dcōne magis recipiunt hoiem disputando z nō p se ipm pñderando nā hō p se pñderat nō ignorat multiplicitatē dcōnis qñ capit eā equiuoce. Tercō differunt quantū ad solutionez eoz palogismoz. qz palogismi. fallaciaz in dcōne debent solui p distinctōz alie pmissaz ex pta tñ fallacia figure dictionis in qua soluitur palogismi negādo pñtiam subiungēdo cām ppter quā ibi ē fallacia.

Inter has primo dicēdū ē

Hic psequitur auctor in spāli de singulis fallacijs extra dictōem et pmo de fallacia accētis circa quā qñqz facit pmo ponit diffinitionē accētis put fm ipm sumit fallatia accētis cū vno notabili. Scdo ponit diffōnem fallacie accētis cū cā apparētie z defecto. Tercio ponit tres spēs seu modos hui⁹ fallacie. Quarto ponit notabile in quo oñdit q duobus modis nō licet ex pñdictis diuisis inferre vnū pñdictū cōiunctū. Quinto oñdit vnū modū quo nō licet ex pñdictis inferre diuisa. Dicit igit pmo accētis. vt h sumit idē ē qd extraneū in pte idē z in pte diuersum vt hic hō est spēs fortes est hō ergo fortes ē spēs vbi hō est accētis. qz in pte ē idēz cū specte scz qñ sumit p re vli z in pte diuersum a specie quādo sumitur p suppositis.

Ar Illa fallatia erit pma que magis peccat cōtra elenchum. sed fallatia ignorantie elenchi est hmoi vt patet ex ei⁹ no mine. ergo ipsa erit pma. Ddm q maior est falsa. quia iste fallacie ordinatur inter se fm maior ē cām apparentie et non fm q magis peccant contra elenchum.

Notādū actūs capis triplr. Prio capis p prie p ut diffinit accētis ē qd adest et abest. zc. z sic distinguit extra sbam. Scdo capis cōiter p illo qd aduenit rei. post ei⁹ pletū ēē z ē ex cētā ei⁹ z intellectū. et sic inferi⁹ accēdit supiori z nō ecōtra vt hō respectu aialis. Tercio capis magis cōiter p oi illo qd ē exnēi alteri inquantū illud alterz scat sb a liq tercio. z hoc mō nō solum inferius accēdit supiori sed etiam

Sextus

superius accidit inferiori ut aīal accidit homīni inquantū stat et accipit sub illo attributo spēs spālissima et hō accidit sorti in quantum accipit sub illo attributo individuū. et ecōtra sortes accidit homī inquantū homo capitur sub illo attributo spēs.

Querit Quid sit fallacia accētis. Ddīm q̄ ē ydonei/
tas decipiendi pueniēs ex priali ydemptritate
actētis cū re subiecta que tū differūt fm diuersas rōnes. Un sp
est fallacia actētis qñ attributū silit̄ putatur puenire actēti et
rei subiecte. Jō p̄siderandū est q̄ in omni fallacia actētis s̄z tria
scz attributū actēs et res subiecta. Attributū semp ē maior ex/
tremitas que in p̄missis attribuit medio. Actēs vero fm p̄e/
rū hyspanū videt̄ esse mediū ut patet p̄ diffinitōez actētis et ex/
emplū ibidē postū. Sed in textu postea dicit q̄ mediū ē res s̄b/
iecta. et hoc verū est in tertia figura. Alij vero dicūt q̄ actēs sem/
p̄ est mediū et res subiecta semp minor extremitas. Exemplū ut
hō est spēs sortes ē hō. ergo sortes est spēs ibi spēs est maior ex/
tremitas et attributū hō est mediū et actēs. sed sortes est maior.
extremitas et res subiecta. Sed p̄ concordia petri hyspani.

Notādū Res subiecta capitur dupliciter. vno. p̄
illo qd̄ vere subijcitur attributo et tūc me/
diū diceret̄ res subiecta. Alio mō capit̄ p̄ illo qd̄ est s̄biectū cō/
clusionis in qua subijcit̄ attributo nō verē s̄z false et tūc minor ex/
tremitas d̄r res subiecta ut cū arguit̄ hō ē spēs sortes est hō qd̄
sortes ē spēs. Ibi spēs est attributū. s̄z hō ē mediū et actēs. q̄ i
q̄tū capit̄ sub illo attributo spēs accidit rei subiecte. s̄z sorti. Aut
ecōtra sortes minor extremitas pōt̄ dici actēs q̄ accidit rei s̄bie/
cte scz hōi inquantū hō capit̄ sub illo attributo spēs. In p̄mo
dicendi superius acc̄dit inferiori. in in secūdo vero inferius. ac/
cidit superiori. S̄z mediū in h̄mōi palogismis vocatur actēs si
militudinariē. q̄ sicut p̄positio necia d̄r p̄ se et p̄pō p̄tingēs d̄r
p̄ actēs ita ad hui⁹ s̄ilitudinē mediū d̄r necessitate inferens d̄r p̄
se. et nō de necessitate inferens dicit̄ p̄ accidens.

Sr Nulla ponit̄ fallacia sube. ergo nulla debet poni fallacia
accētis. Tenet cōtra a simili. Ddīm q̄ hō nō capit̄ accēs
ut distinguit̄ p̄ra substantiam vel ut sibi opponit̄ iō nō sequit̄

Sr fallacia actētis ē cui⁹ mediū est accēs. s̄z nulla suba ē ac/
cidens q̄ p̄ nullā s̄bam fieri potest fallacia accidentis.

Tractatus

Dōz q̄licz nulla s̄ba sit acciden s̄capiendo accidens p̄p̄e vt est ens in alio. tñ capiendo accidens cois̄ p̄ illo q̄d est cōueniē in pte idem z in pte diūsu substantia bñ est accidens vt p̄z in illo parallogismo animal est homo. equ⁹ est animal. g⁹ equ⁹ est homo. ibi em̄ est fallatia accidentis ex puris s̄bstantijs Et qñ arguit d̄r p̄mo phisicorū quod vere est nulli accidit Dōm q̄ illud quod vere est nulli accidit .i. nulli inest act̄naliter et p̄tingenter tamen bene potest esse accidens vt est idem quod extraneū.

S̄c̄ fallatia act̄nis sp̄is in oib⁹ syllogismis g⁹ nō est distincta a q̄buscūq; syllogismis siue bonis siue malis. Añs p̄bat qz mediū in oī syllogismo est in pte idē z i pte diūsu ab extremis. s̄z illa est diffinitio act̄nis. Dōm licz in oī syllogismo mediū in pte puenit et in pte differt ab extremitatib⁹ tñ i bono syllogismo mediū nō accipit sub illa rōe vt est pueniēs z vt est d̄ns ab ip̄s extremis. s̄z in vtrazq; p̄missaz sumit sub eadē rōe z extremitates in eo vniūt sub vna rōne. alias enī nō seq̄ret vntio extremitatū int̄ se. s̄z in fallatia accidentis mediū capit sub illa rōne vt p̄t idē z p̄t diūsu a re s̄biecta .i. minori extremitate.

Prim⁹ modus prouēit ex

eo q̄ aliq̄d vere p̄dicat de aliquo s̄biecto. z p̄pter hoc credit̄ vere dici de act̄nte eius a quo est diuersus. vel sic qñ aliquid p̄mo tē vt habetur in textu. Pro quo notādū q̄ iste mod⁹ habz duos modos dicendi s̄m duos modos assignādi rem s̄biectā z act̄ns. Prim⁹ est qñ aliq̄d attributū vere p̄ueniens act̄nti. et̄ putat̄ conuenire rei s̄biecte p̄p̄t p̄ueniētiā z accidentis z rei s̄biecte. z hoc s̄m p̄m modū assignādi act̄ns z rem s̄biectā. vl̄ sic penes 2^m modū assignādi. Prim⁹ mod⁹ h⁹ fallacie est qñ attributū ip̄s rei s̄biecte p̄nt̄ vē p̄uenire act̄nti vt animal ē gē hō ē al̄ g hō est gē vbi al̄ attributū act̄nti scz aiālī putat̄ p̄uenire rei s̄biecte scz hōi vel sic gē qd̄ attribuit̄ rei s̄biecte scz ali putat̄ p̄uenire act̄nti scz hōi p̄p̄t cōueniētiā q̄z habet res s̄biecta cū accidente. de quo 2° duo ponūt̄ parallogismi i n̄ textu

S̄c̄ In isto mō p̄mo est fallatia figure dictōis. g⁹ male p̄dit̄. Añs p̄bat qz cū ar. hō est species fortes est hō g⁹ fortes ē species sic fallatia ex diuersa sappōne terminorū. penes 3^m modū fallacie figure dictōis Dōm q̄ non est in cōueniens in vno.

et eodē palogismo esse plures fallacias fm̄ q̄ ibi plures sūt cāe
apparētie sicut est in pposito. Nā p̄siderando q̄ hic ē uenientia
accētis cū re subiecta ppter quā creditur attributū vtriq̄ pue/
nire tūc est fallacia accētis. s̄ p̄siderādo silitudinē eiusdē dictio
nis put supponit psonalr et simplr tūc ē fallacia figure detōis.

Secūdus modus hui⁹ fal

latie. est qñ ppter uenientia aliq̄z duoz in vno tercio illa duo
putant uenire inter se. hoc ē qñ arguit ex puris affirmatiuis in
secūda figura vel etiā ex puris p̄cularibus in secūda figura de
hoc ponit duos palogismos qui solūtur negādo p̄ntiā qz non
optet si aliqd affirmet de accēte siue sit supius siue inferius ea p
te q̄ differt a re subiecta q̄ h̄ etiā affirmetur vel neget de re subiecta.

Notādū fm̄ istū modū in p̄ma figura sic arguit
hō est spēs suba est hō. ergo suba ē spēs ibi
spēs est attributū vere ueniēs accēti et ppter hoc putat cōue
nire rei subiecte. In secūda sic Sorres est hō plato est hō ergo
sorres est plato. In tercia Sorres est indiuiduū. sorres est ho/
mo ergo hō est indiuiduū. Et sub isto mō etiā p̄tinent paral/
ogismi in quibus accēs ē cōuertibile cū re subiecta ut hic risibile
est p̄p̄iū homo est risibilis. ergo homo est p̄p̄iū. Itē hic hō est
quid incōplexū aīal rōnale est hō ergo animal rōnale est qd in/
cōplexum. Et solūtur isti palogismi negando p̄ntiam qz si ali/
quid affirmetur vel neget de vno cōuertibiliū ea pte qua d̄r
ab alio nō ppter hoc oportet ut affirmetur vel neget de alio.

Si attributū in scdo mō semp credit̄ vere cōuenire rei sub/
iecte eo q̄ cōuenit accēti. ergo penes scdm modū nō fit fal
latia accētis. Añs pbat qz attributū in secūda figura nō p̄tur
sed subijcitur. ergo nō credit̄ vere predicari de re subiecta eoq̄ ve
re p̄dicatur de accēte. Ddm q̄ licz attributū nō p̄dicet in tali for
ma arguendi secūde figure tñ bene in reductione ad p̄mā. Ut d̄r
q̄ cōuenire in pposito nō est idē qd p̄dicari sed ē idē qd verifi/
cari. et sic qz in secūda figura attributū vere cōuenit accidenti cū
am putatur cōuenire rei subiecte.

Terci⁹ modus est qñ male

arguitur a diuissis ad p̄iuncta de q̄ autor ponit duo exēpla vnū

Tractatus

est iste ē alb⁹ ⁊ est monach⁹. g⁹ est alb⁹ monach⁹. Aliud ē iste ca-
nis est tu⁹ ⁊ est pater g⁹ est pater tu⁹. Dr q male arguit. qz dū bene ar-
guitur nulla est fallacia ymmo tūc cōclusio de necessitate seqtur

Querit Quid est arguere a diuersis ad cōiuncta. Dd⁹
q est arguere a duob⁹ predicatis diuisim sup/
tis in antecedente mediāte p̄iunctione cōiungente ea ad iūcē ad ea/
dē pdicata sup̄ta cōiuncti in psequēte sine p̄iunctione mediā ut h
iohānes est homo ⁊ albus ergo est hō alb⁹. Ecōtra arguere a p̄iūc-
tis ad diuisa. est arguere a duob⁹ pdicatis immediate sibi inui-
cē vnitis in antecedente ad eadē pdicata diuisim. in p̄iūte p cōiūc-
tionez intermediā ut iohānes est hō alb⁹. g. Iohes ē hō ⁊ alb⁹

Querit Quot p̄ditōes r̄qrūt ad hoc ut bene arguat a
diuisis ad p̄iūcta. Dd⁹ q due. p̄ma q nō ar-
guat penes p̄ta respiciētia s̄biectū ex equo. i. que nō habent se ut
determinās ⁊ determinabile s̄ tūc ut s̄biectū determinās. et ergo
requit q vnū p̄tū sit determinabile et aliud determinās. Quare
nō seqtur iste est bonus et cithared⁹ ergo est bonus cithared⁹. qz
bonus dicit in antecedente bonitatez moris ⁊ in cōsequenti di-
cit bonitatez artis. et ita antecedens p̄t esse vtz sine psequente.
Scda cōditō est q nō arguat penes p̄ta quoz posterius icluda-
tur in p̄mo. qz tūc esset nugatō. et ergo nō sequit. iste est homo ⁊
animal ergo est homo animal. Et s̄i arguēdo a p̄iunctis ad di-
uisa requirūt due cōditōes. Prima est q in pdicatis cōiunctis
vnū nō sit determinatio priuās vel distrahens sed p̄trahēs tm̄.
Ideo n̄ seqt iste est homo mortu⁹ g est homo et mortu⁹. Scda
q vtzqz predicatorz cōiūctorz insit subiecto simplr. ⁊ nō scd⁹ qd
Ideo nō seqtur homer⁹ viuit ut poeta ergo homer⁹ viuit et est
poeta. Unde notādū q qn male arguit a diuisis ad cōiuncta ē
fallacia accit̄is penes t̄ciū modū et qn male arguitur a cōiunctis
ad diuisa est fallacia a s̄m quid ad simpliciter

Ar hic est bona p̄ntia. Iohes. est alb⁹ et est monachus. g⁹
est albus monach⁹. ergo nō est fallacia p̄ntis. Anā p̄bat
qz ois illa p̄ntia est bona in q oppositū cōsequētis r̄pugnat anti s̄
sic ē h⁹ g⁹ p̄ntia ē bōa. mōz p̄bat qz istd est oppositū p̄ntis Ihes
n̄ ē alb⁹ mōch⁹ q̄pugt anti. s. iohes ē alb⁹ ⁊ ē mōch⁹ qz ad v̄itateē
ill⁹ oppositū r̄qrūt q vel iohes nō sit albus vl qd non sit mona-
chus qd nō p̄esse verū cum antecedente. Dd⁹ q in opposito

consequētis alb⁹ capif duplicif vno mō vt dicit albedinē habi
re vlt cappe. 7 tūc n̄ repugnat antecēdi qz i aūti. albus dīr albedi
nem corporis vel cutis. Alio mō albus in opposito dicit albedi
nem corporis. et tē repugnat antecēdenti.

Ar. Ad min⁹ capiēdo albū 2° mō est bona psequētia Dōm
qz tūc nō ar. debite a diuisis ad pūcta. ppter duos dese.
ctus. Primo qz tūc arguit penes predicata respicientia subiec
tū ex equo qz vnū nō habz sep modū determinabilis et aliud p
modū determinātis. Scdo qz tūc psequēs scz iohānes est alb⁹
monachus est ppo plures sed in cōsequentia a diuisis ad con
iuncta psequēs debet esse ppositio vna

Ar. Illud pdicatū monach⁹ determinat p hoc pdicatū albus
sic sūstātū p adiectū ergo pdicata nō respiciunt sūiecta
ex eqq nec erit erit ppo plēs qz adiectū 7 sūstātū sciūt v^o Dōz
licet monachus sit ibi detriabile p albus grā mōrū significandi
grāmaticalū nō tū grā rei significate Etia albus nō est adiecti
uū ad illud pdicatū monach⁹. nec debz pstrui cū eo tāqz adie
ctū cū suo sūstātio qz fm rēscatā albedo corporis n̄ pueit cappe

Equit de fallatia a secū

Postqz pe. his. detiauit de fallatia accidētis. hic pnter de
terminat de fallatia a. dicto fm quid ad simpliciter cui⁹ vis stat i
h vt bene sciat quid sit dictū fm qd et quid dictū simplr qre p
mo diffinit illa dicens. Dictū simpliciter ē dictō sūpra sine detiati
one diminūere Uel est fmin⁹ p se sūptus sine addito vt hō p se
et dicit simpliciter. i. pfectū 7 nō diminutū. Sz dictū fm qd est
fmin⁹ sūptus cū detiatiōe diminūente vt hō mortuus

Notandū D⁹ duplex est detiatio scz ppa 7 ipria
ppa vocat pstrahēs qz pstrahit significa
tū illi⁹ cui addit 7 nō diminuit neqz distrahit. aut pnat ipm. 7
illa facit locū dyalecticū vt hō albus currit qz hō currit. Sz im
ppa ē iplex scz. diminūens distrahēs 7 āplūs. diminūēs est q
n simpliciter distrahit ā pnat rōēs illi⁹ cui adiūgit. sz prim tollit
7 prim flinqt vt ēē albū fm dentes. Detiatio distrahens. seu p
uās est q totalit destruit 7 pnat rōēs ei⁹ cui addit. vt mortu⁹ pi
ctus respectu hoīs. Detiatio ampliās sine supaddens est q facit
terminū cui addit capi p significans n̄ solū existētib⁹ sz etiam p

Tractatus

intellectu apprehensibile ut ymaginabile et capiabile. et penes illas tres determinatio sumitur loci sophisticæ a dicto scilicet quod ad simpliciter. et iste due ultime apprehenduntur sub determinatio diminutione quoniam dictum scilicet quod per ipsas diffinitur

Queritur Quid est fallacia scilicet quod ad simpliciter. Dicitur quod est ydoneitas decipiendi et. videtur in textu. scilicet causa apparentie et est convenientia dicti secundum quod ad illud quod est simpliciter et e converso quod convenientia dicitur sumi ex parte factorum secundum quod habent similitudinem in re facta et non ex parte vocis vel dictorum. Et causa defectus est illorum diversitas.

Si Nulla est fallacia a dicto simpliciter ad dictum secundum quod cum non ponatur quod nec e contra. prima tenet a simili. Dicitur quod a dicto simpliciter quod est sophisticum contingit argui sophisticæ per istam fallaciam sicut arguitur a dicto secundum quod ad dictum simpliciter. et ergo sub ipsa comprehenditur.

Si Sunt duo loci dyalectici distincti loci a parte ad totum et loci a toto ad partem ergo erunt due fallacie distincte a dicto secundum quod ad simpliciter et e contra. Dicitur negando consequentiam quod ibi sunt diverse habitudines per habitudines secundum quas sumuntur distincte maxime. habet per non est nisi una causa apparentie. scilicet convenientia dicti scilicet quod ad dictum simpliciter

Si Inferi inferuntur suum superi in bona prima. scilicet dictum secundum quod est inferi ad dictum simpliciter quod inferuntur ipsi in bona prima sine aliqua fallacia. Dicitur negando maiorem quod licet dictum secundum quod dyalecticum causa determinationis pertrahere sit inferi ad dictum simpliciter superius sine determinatione non tamen dictum secundum quod sophisticum superius cum determinatione diminutione quod illud magis oppositum dicto simpliciter

Quid Quot sunt modi habet fallacie. Dicitur quod tot modi sunt habet fallacia quot modi contingit alicui addere determinationem diminutionem. Et potest in textu quoniam modi scilicet quod determinatio diminutiones potest sumi quoniam modi videtur sufficienter per textum. scilicet arguendo a dicto simpliciter ad dictum secundum quod dicitur minus sumuntur quoniam modi plurimum quatuor negativæ et unæ. scilicet affirmativæ. Exemplum de primo negativæ ut non sequitur per primum modum iste non est homo si non est homo per se. Ex de secundo ut non sequitur ethiops non est albus quod non est albus secundum dictes. Ex de tertio i quod dicitur argui affirmativæ ut non sequitur divinitus scilicet bonus quod sunt bonum male uteribus. Ex de quarto uter negativæ ut non est bonum mactare per suum quod non est bonum mactare per suum in trivialibus. de quanto ut non est bonum ieiunare quod non est bonum ieiunare in quadragesima. Et in omnibus istis prout est fallacia a simpliciter ad secundum quod. quare dicitur textus in fine quod a dicto simpliciter videtur in pluribus arguitur negativæ

Notandum sunt tres alii modi quibus arguitur a dicto simpliciter

habet .i.

pm^o fundat locū dyalecticū negatīe arguēdo. vt lapis nō ē hō.
g^o lapis nō ē hō alb^o. vbi dictū simplr ponit i ante a pre p^odicati i
ppoe negatīa. 2 arguit ad pre i mō 2 sic dcm simplr 2 totū i mō st
idē. Sz aliq duo mōi fundat locū sophistici p fallaciā pntis. vt
qn arguit a dco simplr ad seipz sup^o cū dcmiatōe p^ohete positū
i ppoe affirmatīa siue a pre b^oeti siue a pre p^oti. vt nō seq^o hō currit
g^o hō alb^o currit. vt qn arguit a dco simplr ad seipz sup^o cū dcm
miatōe p^otrahete positū a pre b^oeti i ppoe negatīa. vt nō seq^o hō n
currit. g^o hō alb^o n currit. Et arguit ibi p^otrahete a sup^oiori ad inferi^o
affirmatīe. qre cōmittit fallaciā pntis. Et q^o p^oz q^o septē mōis cō
tingit arguē a dicto simplr vno mō bñ. 2 alijs sex modis male.

Querit Que ē sufficiētia illoz qnqz mōz fallacie a di
cto fm qd ad simplr. Dd^o q^o ois mod^o sit p
spēale dcmiatōez ippe dictū q^o ē duplex q^o qdā ē infnseca q. i. ap
plicat 2 adiacz suo dcmiato. alia ē exnseca. si infnseca h^o ē duplr
q^o l^o attribuit suo dcmiato fm se totū aut f^oz p^ote rōe c^o n d^oz attribui
tori. si scd^oz sic ē scd^oz mod^o. Si pmū h^o ē duplr q^o l^o ē absoluta et
attribuit toti fm se 2 sic ē pm^o mōs. aut respēua 2 sic ē scd^oz. si exn
seca h^o ē duplr. q^o l^o sumit fm locū sic ē qre^o. aut fm tps sic ē qnt^o

Si Bñ sequit iste ē hō mortu^o g^o est mortu^o 2 tñ arguit a di
cto fm qd ad dcm simplr. Dd^o q^o n bñ arguit penes istā
fallaciā. sz d^oz arguit ad illud cui^o rō diminuit p dcmiatōz dimi
nuētē in ante sic in p^oposito ē hō. vñ nō seq^o iste ē hō mortu^o g^o ē
hō sed cōmittit fallaciā a dco fm qd ad dcm simplr. Et q^o p^oz q^o
arguēdo a dco fm qd nō l^oz indrū arguē ad vtrāqz ei^o p^ote seoz sñ
sz solū d^oz arguit ad illā p^ote cui^o rō diminuit in dco fm qd 2 g^o bñ
seq^o p locū ab inferiori ad sup^oiorē. adā ē hō mortu^o g^o adā ē mortu^o
q^o h^o p^oplexū hō mortu^o respēu illi^o p^ois hō est dictū fm qd. non
tñ respēu illi^o p^ois mortu^o q^o hō nō dimiuit rōez mortui sic ecōtra.

Arguit De rōne hois ē vt sit aiat^o 2 viuēs qd oīno ecō
trariū mortuo. g^o hō dimiuit mortuū Dd^o
q^o hō capit duplr. vno^o vninoce p aīali rōnali 2 sic opponit mor
tuo. Alio^o equoce p hoie viuo picto et mortuo. 2 sic nō opponit
mortuo. q^o sic bñ seq^o est hō mortu^o ergo est hō. Vel dīcedū q^o
licet hō fm ēē exnue dimiuit mortuū. nō tñ fm esse essentīe

Ar Bñ seq^o iste ē hō crisp^o fm crines g^o ē crisp^o. sñr iste ē si
m^o fm nasū g^o ē sim^o. 2 tñ h^o arguit fm p^ote integrālē. ergo

Tractatus

scds mod^o nō bñ pōnīf Dd3 q^d duplicia sūt actīa qdā sibi def
mināt certā pte in sbcto cui si isūt denoiant totū. 7 de ill' accntib^o
bñ valet a dēmiatōe fm pte ad dcm simplr sine aliq fallacia vt
pbat argumētū Alia sūt accnā q si insūt pti n sūt nata dēmiatē ipz
totū vt albū nigz 7 filia. et de istis intelligit scds modus in textu

Sr Bñ seqt iste ē brūs 7 saluat^r fm aiaz. g^o iste ē brūs 7 sal/
uat^r. 7 tñ arguit penes accnōs qd natū ē inesse corpi 7 oib^o
prib^o 7 nō ē ibi fallacia. g^o penes accnōs qd natū ē inesse mltis prib^o
nō d3 sumi fallacia a s3 qd ad simplr Dd3 q^d beatitudo aīe sepa
te denoiat aīam esse brām et corp^o hoc est qz sepaata sūt. s3 qñ aīa
erit corpi cōiuncta tūc corpus denoiatur brām a beatitudine aīe.

Sr Ieiunare in qdragesia nō ē dictū fm qd sophisticū ad iei
unare qz nō diminiuit rōez ei^o s3 ē ps in mō g^o male pōnīf
p exēplo qñtī mōi h^o fallacie. Dd3 lz ieiunare i qdragesia nō di
minuat rōez h^o qd ē ieiunare. tñ bñ diminiuit respctū h^o qd ē bo^m

Sr In isto exēplo nlla ē falla g^o ieiunare n diminiuit bo^m. aīa
pbat qz sic aīa ē vez ita 7 pñs qz ieiunāe pcpit ab ecclia g^o
ē bo^m 7 pñs qz qd ab ecclia pcpit ē bo^m. Dd3 q^d ieiunāe ē bo^m
bōitate morz. s3 bonū i pñte exēpli capīf p bo^o nate seu p sātate

Lenchus ē sillogismus.

Hic pz. h. dēmiat de scia fallacia extra dēoz q d3 fallacia
ignorātie elenchi. Et qrtuor facit. pmo pōit diffinitōez elēchi sa
tis lōgā quā plire declarat 7 inspōit ibi duplicē acceptōz ignorā
tie elēchi. scdo pōit diffinitōz fallacie ignorātie elenchi cū causis
appēntie 7 dēscūs. tēcio pōit qrtuor ei^o mōs. qrtō pōit d3āz in hāc
fallaciā 7 fallaciā a fm qd ad simplr. Et d3 p^o elench^o ē sillo^o cō
tradictōis vni^o 7 eiusdē rē vt clare ptz i textu. In q diffitōe po
nūt. xi. pteclē qz qñqz pme vsqz 7 ex his rē. pōnūt rōe sillogismi
et cōtradictōis sil. qz vtrōbiqz requit q maneāt idē smini s3 rem
et vocē. et due pteclē seqntes pōnūt rōne sillogismi tñ. et qrtu
or vltie pteclē scz ad idē fm idē rē. pōnūt rōe contradictōis tñ.

Quortuplex ē elench^o Dd3 q^d duplex scz elench^o dya
lectic^o et elench^o sophistic^o. Elēch^o dyalectic^o ē sillogis
mus cōtradictōri^o conclōni rñdēt et ad illū vltra pteclās lz po
sitas requit tria. pmo necessaria illatio inqstū sillogism^o. scdo
sufficiēs pbatō conclōnis inqstū dyalectic^o. et scio q cōtradicat

Sextus

coelastiōi mādēt inq̄tū ē dēcōri? Ex q̄ p̄z q̄ i elēcho dyalectico
 s̄t ta p̄ncipalr p̄sidēda. p̄m q̄ sit bon' s̄lls i mō r figūa. scōz q̄ p̄
 nulle p̄bēt dēloz. tūū q̄ dēlo sit dēcōria pōni m̄tis. Et iō sicut
 s̄lls dyalectic' se hz vt isēi' ad s̄llm i p̄i ita elēch' dyalectic' ē s̄ll
 la isēior ad s̄llm dyalecticū. et d̄z elēch' ab ē qd ē in cap̄tū p̄z
 r lēchos s̄ūprō q̄i p̄ s̄ūprō. s. d̄cā m̄tis. Et sic se hz t̄lis elēch'
 ad s̄llm dyalecticū ita se hz elēch' s̄ophi. ad s̄llm s̄oph. et diffit
 sic elēch' s̄oph. ē s̄lls s̄oph. appēt dēcōri? pōnē respōdētis

S̄l Contradictō n̄ ē s̄lls. s̄z elēch' ē dēcō vt p̄bat i libro elēcho
 r̄n. ḡ m̄le d̄z q̄ elēch' ē s̄lls. D̄z q̄ dēcō cap̄tū dupl'r. vno
 foit̄r p̄ sp̄ugnātia duoz dēcōrioz. r sic n̄ ē s̄lls. alio? cap̄tū ma
 tiat̄r p̄ ppōē d̄icēce l̄ p̄ s̄llō dēcōrio r sic ē syllogismus.

Arguit Contradictō ē passio ppōnū vtz i p̄o tractatu v̄l ē
 passio fm̄ioz utz i t̄cio. s̄z s̄lls n̄ ē ppō nec fm̄i?
 ḡ dēcō n̄ pōt capi p̄ s̄llō dēcōrio. D̄z licet p̄radcō sit pas
 sio p̄pōnū p̄mo r p̄ncipalr t̄n. ex p̄nti r p̄ aliud totas s̄lls potest
 dici contradictorius scilicet ratione conclusionis sue quam con
 cludit contradicentem p̄sitioni respondentis.

Arguit Hic ē p̄a dēcō mare? currit tūl' nō currit. qz se
 p̄nt sic singlar' affirmatia r singlar' negatia ḡ
 ad elēchū nō req̄rit vnitas nois r rei s̄ll. D̄z lēz dicte ppōnes
 sint p̄e cōtradictōrie fm̄ rē nō t̄n fm̄ modū enūciādi. qz ibi nō est
 enūciēs affirmatō r negatō eiusdē predicati de eodē subiecto.

Arguit Hic hō ē spēs r null' hō ē spēs ē affirmatio et
 negatō eiusdē p̄dicati de eodē s̄cō r t̄n n̄ ē elē/
 ch'. qz n̄ p̄radicāt. D̄z licz ibi sit matia' vnitas nois n̄ t̄n ē
 ibi vnitas rei significate p̄ no? qz hō i vna suppoit̄ p̄ nata v̄l cō
 ceptu p̄i. r i alia p̄ suppoitis seu isēiorib' ei'. r sic āte sunt vere.

Querit Quid ē fallā ignorātie elēchi. D̄z q̄ ē ydo/
 neitas decipiēde p̄ueiens ex appēti obfūatōe
 p̄riclar' diffitōis elēchi q̄ p̄ueniūt ei rōe p̄radcōis t̄n. s̄ ad idē
 fm̄ idē s̄llr r i eodē t̄pe. et l̄z q̄libz fallā peccz d̄ elēchū t̄n illa for
 malr r rebite peccat p̄tra dēcōnē q̄ se hz vt vltia for r d̄rā elēchi
 iō maḡ noiat ignorātia elēchi qz alia. r e' cā appētie ē p̄ueiētia
 appēt dēcōis ad p̄a. s̄z cā d̄fcūs ē diuīstas earū ē
Nota q̄n d̄z ignorātia elenchi non capitur p̄ igno/

Tractatus

ratiōe pūre negatōis qz sic infātes pueri ⁊ insipientes pnt hēre igno-
ratiā elenchi et in eis eēt talis fallā qđ fallū ē. s; capif h; p igno-
ratiā pūe dispōnis q habet p pcessū argumētatiuū. vt vult phs
p mo posterior vbi dī. q ignorātia ē q p sillogismū scā ē receptō
Est ei ignorātia pure negatōis qñ qđ nihil scit de re. S; ignora-
tia praeue dispōnis ē qñ qđ aliqd scit de re in vniūsalī et confuso.

Nota fallā igratiē elēchi capif dupli. vno? gñalit p
qñ qz receptōe pueniēte ex omīssioe alie? ptielarū
positaz i diffinitōe elenchi ⁊ ita capif in fine h; iexti cū oēs fallā
cie reducūt ad ipaz. alio? capif spēalr p receptōe pueniēte ex omī-
ssioe alie? qtuor vltiaz ptielarū ⁊ tē ē fallā spēalis ⁊ ita capif hic.

Si nulla ē fallā ignoratiē sillogismi gñalit erit fallā ignorā-
tie elēchi. pñā t; a silī. Dōz negādo añs qz fallē q deficiūt
in illatōe pnt dici. fm ignoratiā sillogismi ⁊ sic n ē fallā distincta

Si Dēs fallē peccāt ptra elēchū ⁊ ab alijs s; cōis ad illas
reducūt ad ignoratiā elēchi gñalit n erit fallā spēal s; cōis ad
oēs. Dōz q capiedō ignoratiā elēchi gñalit p ignoratiā cuiuscū
qz ptielarū diffidōis elēchi sic ē fallā cōis. tñ si capiat spēalr p ig-
ratiā alie? qtuor ptielarū vltiaz ē fallā spēal qz h; distinctas cās

Si Derōe elēchi sūt duo. s. silī ⁊ ptra. appentie vt patuit
dcō. g? sic fallā ignoratiē elēchi dī fallā ignoratiē eo q pec-
cat ptra ptradcoz ita eadē rōe alie fallē peccātes ptra sillo? dicē-
tur fallē ignoratiē elēchi. pñā pb. qz sic cōtradco ē de rōe ⁊ eēntia
elēchi ita ⁊ silī. Dō ne pñāz ⁊ rō diūsitaz ē qz sillo? se h; vt ge-
n? elēchi et cōtradco vt drā vltia cōstituēs elēchū et a drā vltia
spēs capif no? g? illa fallā q peccat cōtra drāz elēchi. s. cōtra spēa-
les ptielas cōtradcois magis dī fallā ignoratiē elēchi qz q peccāt
contra genus elenchi qđ est sillogismus.

Quor sūt mōi h? fallacie. Dōz q qtuor fm q qtuor
ponūt ptielarū i diffidōe elēchi ex pte cōtradcois cōtra qđ
peccāt scz ad idē fm idē rē S; extra textū ptielarū exēpla sic. de p-
mo mō ad idē dicat rñs opponēti n hēs tenarios duplos ad me-
os et opponēs instet ego hēo qtuor q sūt dupli ad duos qđ tu
hēs g? cōtradcozia s; silī pñā. Dōz q n cōtradicit intentōi rñs qz
rñs intēdebat ad oēs suos tenarios silī sūpros ⁊ ille arguit q ad
aliqđ solū. De scōdo q ē fm idē rñs dicat idē ferz heri bicubita.

h; iij.

Sextus

et hodie factū q̄drichbitū nō ēē mai⁹ q̄ fuit heri. Et opponēs in-
stet q̄ sic. qz q̄drichbitū ē mai⁹ qz bicubitū. nō ē p̄dco qz r̄ns di-
cebat h̄ ferz n̄ ēē mai⁹ fm̄ totale ei⁹ corpeitate. et opponēs d̄t q̄ ē
mai⁹ fm̄ lōgitudinē. Ut sic dicat r̄ns ego cognosco coruscū. et op-
ponēs instet q̄ sit mortu⁹ vel aliū qd̄ ignorat. p̄t̄ q̄ nō ē cōtradi-
ctio fm̄ idē qz nō ē cōtradco fm̄ q̄ aliq̄s cognoscat coruscū et fm̄
q̄ ignorat. De scio mō q̄ ē s̄l̄r dicat sortes platōi loq̄ris alti⁹ qz
nō audio te et ego arguā cōtra eū ego sū r̄cōrior te a platōe et h̄es
meliorē auditū. et ego audio eū ḡ. tu audis Dd̄z q̄ n̄ ē cōtradco
qz omittit illa p̄nc̄la s̄l̄r. intēdebat ei r̄ns vel sortes q̄ nō audie-
bat eū clare et disticte et ego arguo q̄i nō audiat. De q̄rto mō q̄ ē
in eodē tpe dicat vn⁹. vidi petz heri hora p̄ma scribē. alē oppōat
vidi petz heri hora p̄ma nō scribē s̄z ludē nō cōtradictur qz nō re-
ferūt ad idē instās hore p̄me qz ip̄sibile est aliquē i vna hora
facē actus cōtradictorios etiā multos s̄z nō in eodē instāti hore

S̄l̄r Cōtradictoria nō possūt fieri i eodē tpe saltē ab eodē hoīe
ḡ. ad cōtradcoez nō req̄rit affirmatio et neg⁹ i eodē tpe. Dd̄
licet cōtradictoria n̄ sp̄ enūciāt in eodē tpe tñ bñ p̄nt fieri eodē tpe.

S̄l̄r Cōtradco d̄z fieri p̄ eodē instāti t̄pis s̄z aliud ē instās t̄pis
quo cōcipio mēte vel exp̄mo vocē istā hō currit et aliū quo
concupio vel exp̄mo istā nlls hō currit igit̄ r̄c. Dd̄z s̄z nullus
poss̄z p̄cipe et exp̄mē p̄tradictoria. tñ intētio sua est affirmac̄ et ne-
gare idē de eodē q̄ eodē instāti t̄pis et ita si nō exp̄māt in eodē in-
stāti sufficit q̄ p̄ eodē instāti intēdat affirmatio vel negatio fieri

S̄l̄r Illa fallā i suis mōis h̄z eūdem modū arguēdi cū fallā a dco
fm̄ qd̄ ad simplr̄ ḡ nō distinguit̄. Dd̄z q̄ p̄p̄t̄ s̄l̄ez modū
arguēdi p̄. h̄is. ponit d̄rāz h̄ fallacie a fallā fm̄ qd̄ ad simplr̄. qz
in illa ē p̄cessus ab vno fm̄ qd̄ s̄ūpto ad vnū simplr̄ s̄ūptū. vt h̄
est duplā fm̄ lōgitudinē. ḡ ē duplā In istā s̄o est p̄cessus a duo-
bus fm̄ qd̄ sumpt̄ ad duo sumpta simplr̄. vt patet in littera

Equit̄ de fallacia peti.

Hic determinat de q̄rta fallā extra dictionē q̄ est fallacia
p̄titionis p̄ncipij. Et peti⁹ h̄is. q̄nqz facit. p̄mo ponit r̄scrip̄tō/
nem hui⁹ qd̄ est petere p̄ncipij. sc̄do ponit d̄rāz inter petere p̄nci-
piū et petere illud qd̄ est in p̄ncipio. tercio ponit d̄iffinitōez fallē
p̄titiōis p̄ncipij cū causis apparetur et defect⁹. quarto ponit q̄nqz

Tractatus

modos eius quanto ponit unum notabile. Dicitur ergo petere principium est quando conclusio que debet probari fuit in premissis ad probandum seipsum ut omnis homo currit omnis homo est ergo omnis homo est. ibi petit principium. id est in illis premissis petitur conclusio que debeat probari. Pro quo notandum quod in omni argumentatione ne ipse argumentator in mente. primo proponit probare aliquam conclusionem id est conclusio illa est principium primum ratione est fit argumentatio. cum ergo in argumentatione petitur et sumitur conclusio in premissis que debet probari ibi fit petitio principii id est petitio principii est quando idem accipitur ad probandum seipsum.

Quotuplex est petitio principii. Dicitur secundum philosophum secundo perorum quod est duplex. scilicet petitio principii statim et petitio principii non statim. Petitio principii statim est quando idem sub eodem nomine fuit ad probandum ad seipsum ut homo currit ergo homo est vel sub duobus nominibus synonymis ut mare est ergo tulli est. Et talis petitio peccat in syllogismo simpliciter et conclusio non est alia a premissis et non est aliqua argumentatio neque fallacia quia idem non habet apparentiam ad probandum ut homo currit ergo homo currit. Alia est petitio principii non statim et est quando aliquid sub diversis nominibus petitur ad probandum seipsum. et committitur talis defectus quando in argumentatione ante est ita dubium sicut prius vel minus notum. et penes illam sumitur ista fallacia et non peccat in illatorem sed contra probatores. Et quod per fallacia petitionis principii non peccat in syllogismo simpliciter dictum sed in syllogismo dialiectico que dicitur probatum. quia in ipso medium debet probare conclusionem. sed in petitione principii non statim a quo fuit illa fallacia medium non probat conclusionem. quia est eque ignotum vel minus notum conclusionem.

Sed Paralogismi facti secundum hanc fallaciam sunt immodificati. ergo peccat in rationem syllogismi simpliciter. Alius probat per philosophum secundo electorum quod dicit omnes paralogismos esse immodificatos. Dicitur quod paralogismi dicuntur dupliciter immodificati. Uno quod non sunt in aliquo modo vel coniugatione utriusque aliter figuratur sic non omnes paralogismi sunt immodificati. Alio dicuntur immodificati quod ad probabilitatem: quia si premissa ita disponentur non debite probant conclusionem imo sunt ignotiores vel eque ignorent cum conclusionem. et ita paralogismi facti per hanc fallaciam dicuntur immodificati. Et quod si sit in rationem electi quia de ratione electi est ut sit falsum et sit predictori et idem dicitur conclusio conclusionem dictionem evidenter ergo signum est quod premissa talia syllabi debent probare conclusionem.

Quid est fallacia petitionis principii. Dicitur quod ydoneitas recipitur diuiniens ex apparenti diuinitate secundum notitiam antea cum consequente. In hac enim fallacia minus notum fuit in ante ad probandum consequens quous magis vel eque notum. Et apparentie habet fallacie est apparens diuersitas antecedentis et consequentis ratione cuius creditur.

an̄s eē notū p̄ntē z h̄rē p̄ntēz p̄batīāz p̄ntis cū tñ sit eq̄ ignotū
l̄mū notū ip̄o p̄ntē Et nō sufficit sola diūsitās an̄tis z p̄ntis
s̄z r̄q̄rit cū h̄ q̄ tal' diūsitās sciat apparētiā m̄ḡ notū z m̄ notū
a p̄re rei z q̄z in sinonimis ap̄re rei .n̄ ē apparētiā m̄ḡ vel min⁹
notū. ideo in ip̄is nō est ista cā apparētiē Cā descūs seu fallitās
huius fallacie est ydēmp̄ritas eaz dez sc̄z an̄tis et p̄sequentis

¶ In oi fallā rez eē cā appētiē s̄z h̄ n̄ ē cā appētiē q̄ zc. **¶** Di
nor p̄bat q̄z i p̄titiōe p̄cipij suū idz ad p̄bādū seipm s̄z
idz n̄ h̄z appētiā ad p̄bādū seipz **¶** Dōz l̄z idz fm rē z vocem s̄l' n̄
h̄z appētiā ad p̄bādū seipz tamen idēz secādū rez z differens se
cādū vocem z rōem vt est diffinitio respectu diffinitū

¶ Hic ē p̄titiō p̄cipij hō currit g⁹ hō cur. z tñ idēz fm rē
z voces s̄l' sumit ad p̄bādū seipm **¶** Dm q̄ l̄z i p̄titiōe p̄n
cipij statū idz fm rez z voces sumit ad p̄bādū seipm .z iō ibi n̄
la est fallā tñ i p̄titiōe p̄cipij n̄ statūz n̄ suū idēz fm vocē .z iō il
la sc̄it fallāz eo q̄ res s̄b vno noīe p̄tē eē notior q̄ s̄b alio

¶ In fallā p̄titiōis p̄cipij nll⁹ ē defect⁹ q̄ n̄ est fallā. An̄s p
bat q̄z om̄is palogism⁹ peccat in mat̄ia vel forma .s̄z palo
gismi h⁹ fallē n̄ peccat in forma q̄z p̄nt fieri in mō z figūa nec in
mat̄ia q̄z s̄nt ex p̄missis p̄babilib⁹ . **¶** Dōz q̄ l̄z in palogismis
h⁹ fallē p̄misse s̄nt fm se p̄babilēs n̄ tñ s̄nt p̄babilēs r̄spcū p̄clōis
q̄d tñ r̄q̄rit ad sillogismū p̄batū iō hic ē d̄scūs i p̄batōe p̄clōis

¶ Qñ arguit a diffinitōe ad diffinitū ab vli ad p̄ricularēz
s̄nt palogismi h⁹ fallē z tñ p̄misse h̄nt p̄ntēz p̄bādū p̄clō
nem ergo p̄misse et̄ r̄spcū p̄clōis s̄nt p̄babilēs. **¶** Dō q̄ qñ debi
te arguit a diffinitōe ad diffinitū r̄spcū c̄toz p̄toz . tñc p̄misse
s̄nt p̄babilēs r̄spcū p̄clōis s̄z qñ n̄ tñc n̄ p̄bat p̄clōez z cānt fallāz

¶ Quor s̄nt mōi h⁹ fallē. **¶** Dōz q̄ qñq̄ fm q̄ id q̄d ē in p̄n
cipio p̄nt q̄nq̄ mōis vt octauo topicoz **¶** Prim⁹ qñ dif
finitū p̄nt in diffinitōe z epera. **¶** Sc̄ds qñ p̄cularē p̄nt in vli
Terci⁹ qñ vniūsale p̄nt in p̄cularib⁹ **¶** Quare qñ p̄iētū p̄nt
in diuisis vel ecōtra **¶** Quin⁹ qñ vniū flatū p̄nt in alio . Et q̄z
argum̄ta hoꝝ mōz sufficiēt s̄nt p̄ t̄rtū iō hic s̄linquuntur

¶ Hic ē p̄titiō p̄cipij. albedo p̄riat nigredini ergo nigredo
est p̄ria albedini z tñ n̄ sit aliq̄ istoz q̄nq̄ mōz ergo modi
h⁹ fallē n̄ s̄nt sufficient̄ positi **¶** Dōz q̄ ibi ē q̄nt⁹ mod⁹ . Et qñ dicit
nō habent se s̄c̄ur flatū z cor̄rlatū igit vū cōtinent̄ ibi . **¶** Dm

Tractatus

lz albedo et nigredo sub rationibus propriis non sunt relativa et respectu
cuius. tunc quantum ad intentiones priorum siue oppositorum sunt relativa
cuius secundum dici. et sic patet ibi unum relativum

Sed diffinitio ad diffinitum sicut arguendo a toto in quantitate sumit
bonum locum dyalecticum. quod ab ipso non sumit locum sophisticum. et per
prius male ponit per se ipsum seu modis habet fallere. Dico. quod ab istis eodem
considerat non sumit locum dyalecticum et sophisticum. sed respectu diversorum propter.
nam quando alii respectu propter quod notiori modo perveniunt diffinitioni et tunc in quanti
tate quod ipsi diffinitio et prius in quantitate ab eis sumit locum dyalecticum. sed
quando arguit respectu predicatores quod contra notiori modo perveniunt diffi
nito vel prius in quantitate sit ista fallacia

Sed diffinitio ad diffinitum sumit locum demonstrativum. quod diffinitio est me
diu syllogismi demonstrati. quod arguendo a diffinitio ad diffinitum nec sumit
locum sophisticum. nec dyalecticum. Dico. quod diffinitio considerat dupliciter. Uno modo quod
ad eentiam est putat de principia eternalia diffinitum. tunc procedit argumentum
Alio modo secundum rationem intentionis diffinitionis. et hoc dupliciter secundum quod duplicia predicata
eis attribui possunt. et sic ab ipsa sumit locum dyalecticum vel sophisticum

Sed divisio ad puncta est bona prima. ut per philosophum in primo. quod ma
le ponit hoc per quod modo habet fallere. Dico. quod arguendo a divisione ad
puncta debite et obfuscat certis particulis est bona prima. non tamen quando ar
guunt indebite quod tunc est ista fallacia.

Sed arguendo indebite a divisione ad puncta sit fallacia accidentis per
nes secundum modum. quod non erit hoc fallacia peritosis principii. prima et quod
isti loci sophistici non possunt esse in eodem argumento. Dico. quod a divisione ad
concreta dupliciter autem indebite. Uno modo quod ad modum ponatur ipsa divi
sio indebite. et sic sit fallacia accidentis Alio modo autem ab ipso indebite solum ex parte p
baritatis et non ex parte dispositionis diversorum. et sic ab ipso sumit ista fallacia Un
um est inconueniens in eodem palogismo. respondere diversas fallas respectu diversorum

De fallacia pntis dicen.

Hic persequitur de quanta fallacia ex decem. scilicet de fallacia pntis. Et
quod facit. primo ostendit quod illa fallacia habet fieri. 2o ponit diffinitionem fallacie
pntis cum causa apparente et reclusa. 3o ponit nobile. quanto enuat modos
habet fallere quanto ponit obiectos per 3o modo Dicitur quod per quod secundum prius sunt
palogismi. eo quod credimus pntiam conuerti quod non conuertit.

Sed conclusio est passio pponit. quod non potest conuenire pnti. contra tamen. quod per
per passio conuenit soli. Dico. quod conclusio capit dupliciter. Uno modo per
habet

mutatōe p̄dicati i s̄b̄m. r eē. r sic ē passio p̄pōnū r sibi soli cōuē
nit. alio^o capis ḡnāl̄ p̄ mutatōe aūt̄ i cōis r eē r sic cōuēit cōnē

Notādū Qd̄ d̄rā ē cū aūs cōis r cōnāz. nā aūs ē p /
pō cathēgorica l̄ hypothētica i s̄erēs cōclo /
nē. cōis aūt̄ ē p̄pō cathēgorica l̄ hypothētica illata ab aūt̄e. S̄z
cōnā ē illa h̄itudo in q̄ cōis i s̄erē ex aūt̄e. r h̄ iō. qz cōis actū r
i s̄erē i clud̄it in aūt̄e. iō s̄il̄ seq̄t̄ ad sūū aūs r h̄itudo tēnoians
illā seq̄lā vocat̄ cōnā Et q̄uis in ista fallā rep̄ant̄ aūs r cōis.
tū maḡ d̄r fallā cōis qz aūt̄e. eo q̄ in palogūmis h̄ fallē s̄p̄ ar
equalēt̄ a positōe cōis ad positōz aūt̄e. vñ qñqz ar a negatōe aūt̄
tis ad negatōz cōis. s̄z ista negatō aūt̄ h̄z leuē cōis ad negatō
nē cōis. iō ibi equalēt̄ ar a positōe cōis ad positōz aūt̄is.

Quodplex ē cōnā. Dd̄z put̄ h̄ sufficit q̄ ē duplex. scilz
simplex r cōpōsita. S̄iplex ē qñ ab vno solo aūt̄e i s̄erē
vnū solū cōis. vt hō cē. ḡ al̄ rōnale cē. S̄z cōnā cōpōsita ē. qñ
cōnā scā ex aūt̄e i s̄erē cōis. l̄ ex cōit̄e ip̄z aūs r s̄it̄ q̄tuoꝝ mōis
Prim^o ē qñ scā aliq̄ cōnā ar a positōe aūt̄e ad positōz cōis. vt
si hō cē. al̄ cē. s̄z hō cē. ḡ al̄ cē. Scōs qñ aliq̄ cōnā scā ar a destru
ctōe cōis ad destructōz aūt̄e. vt si hō cē. al̄ cē. s̄z nullū aīal̄ cē. ḡ
null^o hō cē. r ist̄ duob^o modis bñ ar r bñ cōiūt̄ cōnā. Terc̄o^o
qñ in aliq̄ cōnā cōpōsita ar a destructōe aūt̄is ad destructōz cōi
tis. vt hō cē. al̄ cē. s̄z null^o hō cē. ḡ nullū al̄ cē. Quart^o qñ ar a
positōe cōis ad positōz aūt̄is. vt si hō cē. al̄ cē. s̄z al̄ cē. ḡ hō cē
U^o sic si pluit tra ē madida ḡ si tra ē madida pluit Et ist̄ duob^o
mōis n̄ vñ p̄nā. p̄mo sit fallā cōis qz p̄iūt̄ p̄nā q̄ nō dēret p̄iūt̄.

Querit̄ Quid ē fallā cōis. Dd̄m q̄ ē ydoneitate
cipiēdi pueniēs ex apparēti cōiūt̄ibilitate cō
seq̄ntis cū aūt̄e. r p̄m p̄h̄m s̄p̄ sit qñ credim^o cōseq̄ntiā cōuerti q̄
nō cōuerti. Lā apparētie ē apparēs cōuerti bilitas cōis cum
aūt̄e rōe cui^o credit̄ q̄ cōnā bñ cōuerti q̄ tñ nō bñ cōuerti. Lā
p̄o dēfēns ē diūst̄as apparēs aūt̄is r cōis.

Sr hic ē fallā cōis al̄ currit ḡ hō currit r tñ ibi nlla cōnā
cōuerti. qz ibi nō ē aliq̄ p̄oꝝ cōnā q̄ cōuertiē Dd̄z licz
hic r in plerisqz alijs nō cōoertat aliq̄ cōnā actualit̄ p̄pōsita. tñ
subintelligit̄ aliq̄ cōseq̄ntia ip̄licite q̄ cōuerti p̄ cōnāz explicitā

Quorū mōi h̄ fallacie cōis. Dd̄z q̄ p̄m p̄h̄m r p̄. h̄.
in t̄p̄u sūt tres. Prim^o ē arguēdo a destructōe aūt̄is ad

Tractatus

destructōez cōntis. vñ a pōne cōntis ad pōsitionem antecedentis
exēpla patēt in lra. Primū n̄ vñ qz ad negatōez aūtis nō seq̄t ne
gatio cōseq̄nt̄ qz aūtis ē inferi⁹ ⁊ cōseq̄ns ē supi⁹. mō destructo in
feriori nō oī supi⁹ destrui cū ip̄z manere possit ⁊ alijs inferiorib⁹
Etia scdm nō vñ qz ad positōez supior̄ n̄ seq̄t positio inferioris

Ar Cōseq̄ns actu ⁊ intellcū includit i aūtē. g⁹ destructo aūtē
destruit p̄ns ⁊ p̄ns a destructōe aūtis ad destructōez p̄ntis
est bona p̄na Dm q destructo aūtē destruit p̄ns fm suū cē pri
culare qd h̄z i tali aūtē nō tñ destruit vñ f̄z se totū. qz adhuc p̄t
manē i alijs iō a destructōe aūtis nō p̄t inferri destructio p̄ntis.

Ar Bñ seq̄t a destructōe aūtis ad destructōez p̄ntis si hō cē al cē.
s̄z aliq̄s hō n̄ cē ḡ aliq̄d al n̄ cē. Dd q̄ ibi n̄ ar. a destructōe
aūtis ad destruc. p̄ntis. qz aūtis n̄ destruit. i. n̄ negat p̄ negatōz p̄cedē
tē ita nec p̄ns destruit p̄ negatōz p̄cedētē. qz neg⁹ debet p̄cedē aūtis

Ar Bñ seq̄t si ⁊ cōseq̄ns vt dicēdo nlls hō cē g⁹ nllm al cē
pluit tra ē madida. ḡ si tra ē madida pluit ⁊ tñ ar. a pōne
p̄ntis ad pōem aūtis. p̄ma ps pbat qz posito posteriori nccio poit
pus. s̄z cōns ē posteri⁹ aūtē Dd l̄z cōns sit posteri⁹ aūtē fm illa
tōez qz posteri⁹ ifert. tñ fm nafaz ⁊ aplitudiez cōitar̄ cōns ē p̄

Ar Bñ seq̄t si iste sol lucet sol lucet. s̄z sol lucet g⁹ iste us aūtē
sol lucet Dd l̄z ibi arguat a pōne cōseq̄nt̄ ad pōez aūtis
fm modū enūciādī. qz arguit ab indiffinita ad singlarē nō tñ f̄z
rem enūciatā. qz tñ maḡ arguit a positōe vni⁹ coutribit̄ ad po
sitōez alteri⁹. nā oē qd est iste sol est sol. et oīs sol est iste sol.

Secūd⁹ mod⁹ ē qñ arguit ab insufficiēti numeratōe
singlariū ad vñ vt for̄et plato cē g⁹ oīs hō cē
vt sic sortes ē al ⁊ ecōuerso. plato ē al et ecōūso ⁊ cū. g⁹ oīs hō ē
al et ecōūso. nō seq̄t qz l̄z sufficiēter. s. enūent̄ singlaria illi⁹ vñ
oīs hō ē al n̄ tñ isti⁹ oē aial ē hō qd tñ desiḡt p̄ h̄ qd d̄z econūso.

Ar Iste mod⁹ coincidit cū p̄mo g⁹ nō distinguūt. aūtis pbat
qz singlaria alie⁹ vniūsalis n̄ sufficiēt enūata sequūt ad
suū vniūsale ⁊ h̄nt se sic cōns g⁹ ibi ar. a pōne cōntis ad pōez aūtis
Dd̄z cōcedēdo q arguat ibi a pōne cōntis ad pōez aūtis nō tñ su
mis cā appētie rōe p̄tibilitat̄ p̄ntis cū aūtē rōe p̄ntie pus scē sic
in p̄mo s̄z cā appētie sumis rōe appent̄ sufficiēt̄ nūatōis
Ar Arguēdo ab enūatōe singlarū sumis loc⁹ dyalectic⁹ a p̄e

Sextus

in q̄titate ad suū totū vt dī in quinto tractatu. ergo non erit fallacia. Dm q̄ verum est a sufficienti enumeratōe singulariū. s; h arguit ab insufficienti enumeratōe vt ptz in lra

Terci mod⁹ fit qñ arguit a cōit actnib⁹ q̄ cōit actnētia mutuo se nō psequūt vt sor. est magn⁹ ergo sor. ē fortz Jōhes est pulcher ergo iohes ē bon⁹ nō seq̄t qz licz illa acci dēria se mutuo psequūt i aliq̄ sbcto. n̄ tñ de necessitate psequūt se

Ar A cōit actnētib⁹ sumit loc⁹ dyaletic⁹ ergo ab ip̄s nō dī sui aliq̄ fallā An̄s pbat qz bñ seq̄t iste penit⁹ ergo deliq̄t. Dō q̄ a cōit actnētib⁹ q̄ sp̄ sese psequūt suū loc⁹ dyaletic⁹. s; ab ill⁹ q̄ aliqñ cōsequūt se z aliqñ n̄ suū ista fallā cōsequēt pēs 3^m mod⁹

Notandū Q̄ bīndan⁹ ponit duos mōs hu⁹ fallē vnū iherēdo cōsequēs i ante. scđz inferēdo ex opposito cōsequēt⁹ oppositū antē z vtz qz istoz mōz cōmī sit Melliss⁹ arguēdo q̄ vniūsu sit ifinitū fm magnitudiēz. vtz ad lōgū pmo p̄hcoz. fit etz ista fallā arguēdo a ppōe hūte ples cās p̄itarz ad illā q̄ hz vnicā vt cesar n̄ ē iust⁹ q̄ ē iniust⁹ vl sic la pis nō ē iust⁹ ergo ē iniust⁹ añs ē fm. z cōsequēs fm qz añs hz duas cās p̄t em̄ eē fm ā qz cesar n̄ ē ā qz ē s; n̄ hz iusticiā s; cōsequēs hz vnā cāz p̄itarz qz ponit cesarē eē s; iniustū. fit etz qñ ar. a n̄ distributo ad distributū vt sor. vidz n̄ hōiez ergo sor. n̄ videt hominē tu dubitas aliq̄. ppōez ergo tu nescis aliq̄. ppōez

Equit de fallacia secū.

Hic p. h. dēmiat de fallā fm nō cām vt cām. z qz ista fallacia nō fit in sill⁹ oñsiuo s; i sill⁹ ad ipossibile. ideo pmo dī q̄ duplex ē sill⁹ et diffinit mēbra. scđo ponit exēplū de sill⁹ ad ipossibile vbi n̄ ē aliq̄ pmissa nō cā. Et scio ponit vbi ista fallā repit z reclar p sill⁹ ad ipossibile vbi ē vna pmissa n̄ cā vt notet exēplū. Quarto poit diffinitōez fallacie nō cāe vt cāe cū sit is caus appētie z tēcūs. Quito poit vnū exēplū p̄h qd mltū plicū ē z satz difficile. Dicit q̄ q̄ sill⁹ ē duplex scđz oñsiu⁹ et ad i possibile. Oñsiu⁹ est q̄ vnico pcessu ex duab⁹ pmissis suā infert cō clusiōez de q̄ in tractatu q̄tto. S; sill⁹ ad ipossibile ē q̄ ex duab⁹ pmissis pcedit z infert vnā cōclusiōez māifeste fallā seu ipossibi lē z ex interēptōe illi⁹ ipossibilis fit regressus ad intermēdū ali quā pmissaz. Et ita s; i illo totali syllo duo l⁹ s; pcessus. z due Delent tres rige seq̄ntes cā duob⁹ p̄bis

Tractatus

Querit Quot sit modi h^o fallē pntis. Dd. q^d fm phz
 et p^r h. in textu sit tres. Prim^o ē arguēdo a de
 structōe aūtis ad destructōz pntis. vel a positōe pntis ad positōez
 aūtis et duo vel tres pclusiōes. p^rm^o ē syllogistic^o. s^cz duo aliⁱ sit
 enthimēatici. Ex^o ut si q^rat: ē ne hō asin^o. q^d pcesso tūc oppo
 nēs arguit ex illa impossibili pcessa et infert vna pclusiōē impossi
 bilē. iō d^r syl^o ad impossibile et arguit sic. null^o asin^o ē al^o rōnale. s^cz
 hō ē asin^o p te. g^o hō nō ē aial rōnale. ecce p^rm^o pcessū. Tūc vl
 tra pclusio ē falsa. g^o aliq^d pmissaz. ecce scōz. Tūc vltra nō ma
 ior. g^o minor quā tu pcessisti. ecce terciū pcessū. Jā nota q^d fm
 talē pcessum scdm vel terciū. qⁿ male iterim^o aliq^d pmissaz q^d
 nō sit cā falsitatis pclusiōis pmiter^o p^rsens fallacia.

Sr Dis syl^o ē possibil^o foari et fieri. g^o null^o ē syl^o p^r ipossi
 bile. Dd. q^d syl^o p^r ipossibile vel ad ipossibile nō d^r iō ad
 ipossibile. q^r nō poss^o foari seu fieri. s^cz iō q^r ex vna impossibili cō
 cessa a rōte ifert et ontrvna pclusiō ipossibile p^r pmissa ipossibile

Sr Si syl^o ad ipossibile dicat iō ad ipossibile. q^r ondit cō
 clusiōē impossibilē seq^ret q^d syl^o ad impossibile eēt syl^o
 onsiu^o q^d ē falsū. Dd. q^d in syl^o ad impossibile sit duo vel t^rs
 pcessus q^d ad p^r p^rdicā onsiu^o. nō tū fm totū pcessū ē. q^r nō sit
 sit in pma pclusiōe impossibili s^cz regredit^o ad iterimēdū ypothe
 sis falsa seu impossibilē pcessā a rōte q^d fuit cā impossibilitat^o pclusiōis

Notādū pmissa cā ē q^d necario facit ad illatōez
 pclusiōis. et q^d rēota nō āpli^o seq^ret pclusiō in tali
 mō arguēdi. Et p oppo^o pmissa nō cā ē q^d sumit cū duab^o alijs
 pmissis pueniēs cū vna ear^o in sbco vel p^rdicato. et tū null^o ē
 cā illatōis pclusiōis. et iō ipsa positavel deposita nihilomin^o se
 q^rtur pclusio ex alijs pmissis. Ex^o ut si q^rat est ne brunell^o hō
 q^d pcesso at sic. null^o asin^o ē aial rōnale. hō ē asin^o et brunell^o est
 hō. g^o hō nō ē aial rōnale Tūc vltra pclusio ē ipossibilis. g^o ali
 q^d pmissaz. nō maior. g^o ista brunell^o ē hō. h^o ē p^rs fallā. q^r ibi
 interim^o nō cā. i. vna pmissa. q^d nō ē cā falsitat^o pclusiōis q^d deposita
 nihilomin^o seq^ret pclusio ipossibilis. Si hō loco illi^o brunell^o ē
 hō ponet^o ista. sol ē i cācro. nō eēt pmissa nō cā ut cā. q^r illa nō pue
 ret cū alijs pmissis i sbco l^o p^rdicato: et iō nō hēret aliquā appare
 riā ad h^o ut eēt cā illatōis pclusiōis Et illa pmissa q^d nullā h^o pue
 niētā cū alijs pmiss^o vocat^o a p^rho 2° p^roz nō p^r p^r accide falsū

Querit Quod se hnt ad inice pmissa no ca vt ca r n. p
 p h accidit fallu. Dd. q couenit r dnt. que
 nit i h q neutz e ca illatōis pōis. Sz dnt. qz n ca vt ca hz
 couenētia cū vna pmissaz i vno finioz. si scto l'pdicato. Et
 n p p h accidit fallu hz couenētia cū aliq pmissaz. Sz qd sit
 falla nō cāe vt cāe r q cā apparētie r defcūs patēt in textu

Ar In oi palogismo ē nō cā. g ista falla n ē spēal ab alijs di/
 stincta. Anz pbat. qz in oi falla repit aliqd qd hz modū
 cāe seu aliqd apparēs r nō exis. Dd. q si capiat nō cā p illoqd
 hz modū cāe. sic in oi falla bñ repit nō cā vt cā. sz si capiat spēa
 lit vt p' diffinita ē. sic solū repit in hac falla r cāt ipsaz

Ar Dic ē nō cā sol ē i cācro. oē al' d'alin'. ois hō ē al'. g ois hō
 ē alin'. r tñ nō cāt istā fallaciā. Dd. q illa ppō sol ē in cā
 cro ē nō p p h accidit fallu. r nō ē cā vt cā. qz nō couenit cū aliq
 pmissaz in sbco vl' p'dicato qd requit ad pmissā nō cām vt cāz.

Ar In oi falla d3 ē cā apparētie. sz h nō ē cā apparētie. g vī
 q ista nō sit falla. Minoz pbat. qz si ēēt aliq marie ista.
 l. couenētia pmissē nō cāe cū pmissa cā. sz h nō. qz sicut se hz ēs
 et nō ens ita se hz nō cā vt cā. sz ens r nō ens nullo' couenit. g
 neqz cā r nō cā. Dd. qz cā r nō cā formalr capre q ad illas itē
 tōes nō coueniat. tñ cā r nō cā materialr capre p pmissis sylli
 tñ bñ pnt couenire puta in sbco vel p'dicato Sz dicēs. pmissa
 nō cā ē nō ens. g nō p couenire cū pmissa cā q ē ens. Anz p
 bat. qz bñ seqtur pmissa illa ē nō cā. g pmissa illa ē nō ens. Dd.
 ad pbatōz antis. qz ibi cōmittit falla pntis. qz arguit ab iserio/
 ri ad sup' cū distributōe. vtz inuētū

Ar p m istā fallaz sit bon' syl'la simplr d'cūs. g ipa n d3 dici
 falla. cōna r3: qz falla r syl'la simplr n pnt ēē i eodē: Anz
 pbat sic arguēdo. equ' ē al': oē al' ē alin'. ois hō ē al'. g ois hō ē
 alin'. ē bon' syl'la i barbara. Dd. qz sit bon' syl'la q ad p' p
 cessū. r n sit ista falla. tñ i 2' l'3' pcessū i q iterim' aliq pmissa q
 n d3 incimī cōmittit h falla. vt cū 2' infer' h cōclusio ē falsa q ē
 equ' ē aial. q in vitate nō ē cā falsitat' cōclusōis. sz ab oppōnē
 te sumit p cā ad decipiēdū rñdē. sz debet alia iterimī q i vira
 te ē cā falsitat' cōclusōis: hec scz oē aial ē alin' q falsa

Ar Hec fallā puenit ex pte pmissē nō cāe. sz illa sp ponit in p
 mo discursū q ē syl'la simplr. g falla r syl'la adhuc essent

Tractatus

in eodē. Dd3 lz pmissa nō cā ponat in pmo discursu syllogismi ad impossibile et ibi sit cā apparene hui⁹ fallē tñ ibi nō pmitit de- fctus aut fallā nisi in ultimo pcessu iterimēdo. s. pmissa q̄ tñ nō est cā impossibilitatis aut falsitas cōclusionis. et fm talem p- cessum ultimū dicitur syllogismus ad impossibile.

Quot sūt mōi h⁹ fallē Dd3m q̄ pnt duo affigri. Prim⁹ qñ pmissa nō cā ex prebicti sui cōuenit cñ pmissa causa Exēplū vt ois asin⁹ ē rudibil⁹. oē al⁹ ē asin⁹. ois hō ē al⁹ q̄ ois hō ē asin⁹. cōclō ē falsa q̄ aliq̄ pmissaz tñ nō nisi ista ois asin⁹ ē rudibil⁹ ibi male sit fgress⁹ a falsitate cōclōis ad pmissas. qz infumē vna pmissaz q̄ nō est cā falsitatis cōclōis. et sic dēt negari ille pcess⁹ et nō ista ppō ois asin⁹ ē rudibil⁹. qz falsitas cōclōis puenit ex ista pmissa oē al⁹ est asin⁹. Scd3mod⁹ ē qñ pmissa nō cā ex pte pti cō- uenit cñ pmissa cā. Exēplū vt oē al⁹ ē asin⁹. omnis equ⁹ est animal omnis hō est al⁹. g⁹ ois hō est asin⁹. cōclō est falsa ergo aliq̄ pmissa rñ. et nō nisi ista omnis equ⁹ est animal. Et soluit vt prius

Propō plures ē illa in q̄.

Hic determinat d vltia fallā q̄ dr fallā fm ples itrogatōes vt vna et p noticia illi⁹ o3 scie qd sit itrogatō ples. et qz ē eadez cñ ppōe ples iō diffit cā. di. Propō ples ē illa i q̄ vna de plib⁹ p dicat aut plia de vno vel pla de plūib⁹ Exēplū pmi vt sor. et plō currūt. exēplū scdi vt sor. et et disputat. exēplū tēu vt sor. et plato disputat Et dr talis ppō plūes. qz ibi designat plūes ppōes pti cñ sbiecto Sz ppō vna ē i q̄ vnu p̄t de vno siue illud sit vnum numero siue genere siue spē siue analogia vt p̄t in textu

Sr In ista ppōe ois hō cñ. vnu p̄t de plib⁹ et nō ē ppō ples. g⁹ diffi⁹ pueit alsi a diffito. Dd. q̄ ibi vnu p̄t de plib⁹ p mo dñ vnu. qz hō tenet ibi p oib⁹ p̄cularib⁹ hoib⁹ i q̄tū p̄ncē sb suo cōi scato qd ē hūanitas. sz nō p̄t vnu d plib⁹ p modū pluriū

Sr Hic sor. et plō currūt vnu p̄t d plurib⁹ p modū pluriū. et tñ nō ē ppō plures g⁹ diffinitō mala. An sp scda pte pbat qz enūciatō vna ē q̄ vnu de vno sit vel p̄iuctōe vna. et illa diffi⁹ huic puenit. Dd. lz ppō cathēgorica de copulato vel disiucto ex tremo sit ppō vna p̄iuctōe. tñ fm qd p̄t dici ppō plūes capiēdo ppōem plures large

Sr Propōes hypothetice nō sūt plures. g⁹ male p ipsas exē-

Sextus

plificat. Aliis pbat. qz ppō plures est q̄ plura ⁊ hō vnū scat in
cōiuncti. mō in hypotheticis plura enūciant de plurib⁹ iūctim
Ddm lz hypothetice nō sūt plures capiēdo ppōez plures stri
cte. tñ s̄ plures capiēdo cōiter. Un p pō plures stricte capta ē.
q̄ nō fr vnū simplr aut iūctōe. s̄ plura iōiuncti a pre subiecti
vel p̄dicati nō faciētia vnā oīdem. vt hō asin⁹ currit.

Ar Propōes hypothetice s̄ vne. ḡ nullo⁹ s̄ ppōes plūes
Aliis pbat. qz s̄ ppōes vne iūctōe: ḡ s̄ ppōes vne Sz
p̄na t̄z p locū ab oppositis. Dd. q̄ vna n̄ ē tēmiatō p̄hes ad p/
pōz. eo q̄ ppōz ppō vna s̄ p̄it⁹ idē. Vel dd. q̄ n̄ ē iōueniēs p
pōes hypotheticas eēvnas iūctōe. ⁊ cū h̄ eē ples p̄ qd capie

Ar Hic soz. ē hō ⁊ asin⁹ p̄dicat vnū de (oppōz) ples cōit
vno. ⁊ tñ n̄ ē ppō vna. P̄ia ps pbat. qz vnū genē p̄t de
vno s̄co. Dd. q̄ lz hō ⁊ asin⁹ s̄ idē genē. tñ i ista ppōe n̄ enūci
ant p mo⁹ vni⁹ genē. s̄ p mo⁹ diūsoz i sp̄. qz s̄ diūf noib⁹ di

Ar Hic p̄nt pla p mo⁹ vni⁹. soz. ē alb⁹ grāmati (saz sp̄ez.
c. ⁊ tñ n̄ ē ppō vna s̄ ppō ples. ḡ ad rōez ppōis vne nō
sufficit pla p̄i p mo⁹ vni⁹. Dd. q̄ illa pla alb⁹ grāmatic⁹ nō p̄
dicat p mo⁹ vni⁹. qz n̄ faciūt vnū p̄tū. eo q̄ illa accēia ex eq̄ re/
spiciūt s̄cēm. ⁊ n̄ in rōe tēmiabil ⁊ tēminat⁹ ex pre rez scataz.

Notādū Q̄ irogatō ples ē q̄ q̄rit vnū de plib⁹ vel
pla de vno. l' pla de plib⁹. sū iūgāt iūicē ex
nata rei l' p copulā l' oīno n̄ iūgāt. Sz irogatō vna ē i q̄ ali
qd q̄rit d̄ aliq̄ vno simplr. ⁊ c' veraq̄ ps ē aliqd vnū sū aliqd cō
plexū ex plib⁹ ex q̄b⁹ sit aliqd vnū simplr. c' mōi ē diffi⁹ eēnal.
Un irogatō ples p̄t fici duplr. Uno⁹ s̄ scata tñ. vt q̄redo si
ois cāis c̄t ⁊ tal' cāt equocatōz Alio⁹ s̄ voces ⁊ scata sil. ⁊ h̄ fac

Q̄ Quot mōis p̄t aliq̄ irogatō dici ples. (hāc fallaciā
Dd. q̄ duob⁹ mōis Uno⁹ qz plā enūciāt de plurib⁹ aut
vnū de plurib⁹ aut ecōsūso. l' qz iūi accipiūt i nūo singulari. ita
tñ q̄ppō ex q̄ sozāt tal' irogatō ē ppō vna vnitare sufficiēte ad
p̄dcōez. Alio⁹ irogatō d̄ ples. qz illa oīō n̄ ē vna. vt soz. ē hō
alb⁹. soz. ē calid⁹ grāmatic⁹. Ad irogatōz ples p̄ sp̄ p̄t dari
vna r̄sio p̄cedēdo vel negādo. vt tēmiatō duob⁹ q̄z vnū sit
albū ⁊ aliud nigr. ⁊ q̄rat an ista sint alba vel nigra. d̄z dici q̄
nec s̄ alba nec nigra. tñ si q̄s veller affirmatiue r̄ndere nō debet
vnam r̄sionē dare. sed multas. dicēdo hoc est album. ⁊ illud

Tractatus

est nigr. Sz ad interrogatōz q̄ ē ples scdo nō dz darivna mīso
vt si qrat an sortes music⁹ sit alb⁹ nō dz rīderi itavt nō. sz dñt
dari ples mīsoes sic si sortes sit alb⁹ z n̄ music⁹. dz dicē q̄ sit al
b⁹ z nō music⁹. si sit music⁹ z nō alb⁹ dz dicē q̄ sit music⁹ z nō
alb⁹. si sit alb⁹ z cū h̄ music⁹ dz dicē. q̄ sortes music⁹ sit alb⁹. et
sic de alijs. Quid at sit fall'a fm ples interrogatōes vt vnā q̄ cāe
apparētie z defcūs z duo a⁹ modi clare patēt in textu

Arguit Cōtra p^m mo^m. q̄cūqz stz pla stz nūo pli pla. g^o
pla nūqz sbiciūt in nūo singulari. Dōz q̄ nūs
plis capīt duplr. Uno^o vt ē pme ipōis. z vt ē passio rez Ali^o ca
pit vt ē scde ipōis z vt ē passio ptiū decliabiliū z opposit nūo sin
gulari. tūc dz q̄ q̄cūqz stz pla stz i nūo pli pla. p^o sz nō sp scdo^o

Arguit Ples stz mōi q̄ duo. igr text⁹ insufficientes. An̄s
pbat. qz tot erūt mōi q̄t stz iūrogatōes ples. sz
iterogatō ples sit trib⁹ mōis. Dō. lz ill' trib⁹ mōis possēt distin
gui spēs h^o fall'e. tñ eq̄ bñ distinguūt penes duos modos i textu
positos. qz in q̄libet duoz mōz p̄t fieri triplex variatō palogis
mōz fm triplicē modū interrogatōis plures

Est hec atreducēdū ē.

Post. P. h. dēmiat de vna q̄qz fall'a fm se. h̄ p̄r dē
miat de ip̄ p̄patōz ad elēchi onddēdo quō oēs dēfi
ciūt aut peccāt i diffiōz elēchi. z p̄ h̄ reducūt ad ignorātiā elē
chi. Un̄ reducē fall'as ad rōem elēchi. ē onddere quō q̄libet fall'a
peccat i aliquā p̄iculā diffiōis elēchi. siue h̄ sit rōe syllogismi.
siue rōe p̄dcōis q̄ ē vltia format dñā p̄stitutiua elēchi. siue sit
i vtrūqz. Et ita elēch⁹. s. syllogism⁹ p̄dcōi^o positōi r̄ntis ē tā
q̄ signū ad sagittas i qd oēs fallacie militāt

Notādū Ignorātia elenchi capīt duplr. vt etiā
sup patuit. Uno^o spāl' p̄ ignorātiā alie^o
pticlar. q̄ttuor i diffiōe elēchi positaz rōe p̄dcōis. vt stz ad idē
p^m idē. zc. z sic sz i grātiā elēchi sumit fall'a spāl'. z isto^o n̄ redu
cūt ad ipsā alie fall'e Alio^o capīt cōit p̄ i grātiā cuiuscūqz p̄icle
elēchi. sū h̄ sit rōe sylli sū rōe p̄dcōis. z sic sz ipsā n̄ sumit fall'a
spāl'. sz cōis ad oēs Et h^o oēs fall'e rducūt ad ignorātiā elēchi
Arguit P^o i singul' fallacijs onse stz cāe defcūs fall'az
sz h̄ supflue dñr defcūs eaz. Dō. lz p^o onsi sunt

Sextus

defens fallaciaz fm se. tñ nō oñsum ē quō illi defens peccāt p rō
nē elenchi. iō nō supflue sit h talis dñsio.

Arguit Iste ē vn^o palogism^o. null^o prudēs vult ditare
iunicū suū. iste hō ē prudēs. g iste nō vult ppe
veritate rei publice ditare iunicū suū: z nō vr p quā pculā elē
chi peccet z q fallā sit. Dd. q ibi ē bon^o syl^o. sz dñsē qz aliq dē
minarō addit in cōclusiōe q nō erat accepta in pmissis. z iō ē fal
lacia fm qd ad simpli. z peccat p elēchū rōe syllogismi:

Arguit Passio solū puenit suo sbcto. sz pdcō ē passio
enūciatōis. g nō pueit elēcho vel syl^o. z p pñs
nulle fallē peccāt p elēchū rōe pdcōis. Dd. sz pdcō p^o z p se pue
niat pppōni. tñ p puenire ex pñti syl^o. rōe sue cōclusiōis vel ali
cui^o pmissaz q dicit positōi rñdēris

Arguit Si pdcō cōueiret syl^o. rōe sue cōclusiōis seqre
tur q ois syl^o ēet pdcōi. qd videt fallū. Seq
la pbat. qz ois syl^o mudi sp cōcludit cōclōez q ē alie pdcōia
Dd. q syl^o pdcōi^o vt ē diffinitō elēchi nō dī pdcōi^o. qz in
fert cōclusiōē pdcōia fm se. sz vt infert cōclusiōē pdcōia po
sitōi rñtis. sz nō ois cōclusiō pducit positōi rñtis.

Querit Quō oēs fallē i dcōe reducūt ad i grātā elen
chi. Dd. q iductiue sic. qz equocatō aphibolo
gia z figūa dcōis reducūt ad i grātā elēchi. qz ipediūt syl^o z p
dcōez q st^o rōe elēchi. pz qz ad rōez syl^o z pdcōia requir^o vni
tas rei z nois sil. Sz i equocatōe aphibologia z figūa dcōis n
ē vnitās nois z rei sil qz lz ibi maneat vnitās vocē. n tñ vnitās
rei. Sz i cōpōe z dissōe nō ē vnitās neqz vocē neqz fcati. qz nō
ē orōvna f^o modū pferēdi. Silr i fallā accēt^o deficit vnitās rei
et nois. z sic oēs fallē i dcōe peccāt p rōz elēchi. Et oēs palogis
mi fallaciaz in dcōe vocāt syllogismi verissiles. qz in ip^o fua
forma syllogistica. z nō ē defens syllogismi nisi q in qlibet eoz q
libet ppō ē distinguēda pnes equocatōem

Arguit Fallē i dcōe nō rducūt ad i grātā elēchi. g ter
fallus. Anō pbat. qz nullū pfectū rāci hz
ad ipfectū. sz magsecōra. sz fallē i dcōe z etiā fallā accēt^o porio
res z pfectores sz qz fallā i grātā elēchi. g male ad ipsā reducūt.
Dd. sz fallē i dcōe sint potōres fallā i grātā elēchi q ē vna spāl
fallā. n tñ sz potōres fallā i grātā elēchi q ē cōis ad oēs fallās.

Tractatus

Arguit Hic ē fallā in dōe tu dubitas aliqd vnū. illō
qd dubitas nō scis. g tu nō scis aliqd vnū. z n
videt q fallā z quō reducīt ad elēchū. Dd. q ē fallā pntis z at a
nō distributo ad distributū ex pte illi⁹ dōis vnū q in ante sup
poit defmiate. z in pntē cōfufe distributine. z reducīt ad elēchū.
qz peccat p ipm rōe syllogismi. qz cōclusio nō seqtur ex necitate.
Et pt ibi assigni fallā figure dōis vtz cōsiderāti.

Querit Quō palogisimifm fallaciāz ēē dōz rducūt
ad ignorātiā elēchi. Dd. q fallā accētis z fal
lacia pntis q ē ps material accētis peccāt p illā pntiā ex hīs
q data sūt de necitate: qz cōclusio in eis nō seqtur de necitate ex p
missis. Sz palogisimifm fallacie f^m qd z fallacie ignorātie elēchi
peccāt p elēchū rōe dōis. qz in ipō nō ē affirmatō z negatō de
eodē ad idē fm idē silr z in eodē tpe Sz palogisimifm petitiōis p
cipij. z n cāe vt cāe peccāt p syllo^m pbatuū seu p elēchū. vt ē p
batuū. Fallacia fm plures itrogatōes vt vnā peccat p elēchū.
rōe syllogismi. eo q ad rōz syllogismi requit q qlibet pmissaz sit
ppō vnā. sz in itrogatōe plures nō sumit simplr ppō vnā
Ex pdictis manifestū ē q z qd sūt fallacie tā in dōe qz ex dōem
q sūt cāe apparētie z defēns eaz. z qd sūt modi in qlibet fallacia:
et quō oēs reducūt ad ignorātiā elenchū.

Arguit In fallacia ignorātie elēchi inferf vera pdictio
in cōclusionē palogisimifm. g illa fallacia nō peccat
p elenchū rōe dōis. Ddm q lz ibi apparēter inferat vera pdi
ctio in pntē. tñ illa nō seqtur ex necitate neqz pmissē pbāt ipsā
necāriā quod tñ requiritur ad elenchū

Arguit In fallacia petitiōis pncipij pntis necārio seqtur
ex ante. g male dī in textu. q cōclusio nō accidit
de necitate. Ddm q lz cōclusio in petitiōe pncipij seqtur de necita
te q ad illatōz. nō tñ q ad pbatōz. z ppf defectū. pbatōis cōclō
nis reducīt ad elēchū. Et h de tractatu fallaciāz dca sufficiāt

Copulata ser tractatū Petri Hispani fm doctrinā sancti
Thome Aquinatis. studio mgroz Colonie in bursa Mōris
regentiū industrie collecta. z nup p exercitio neophytoz logice
solerter impissa. Anno dñi. M. cccc. lxxvij. finit feliciter.

**Copulata tractatuū
paruoꝝ logicalium**

187
 188
 189
 190
 191
 192
 193
 194
 195
 196
 197
 198
 199
 200
 201
 202
 203
 204
 205
 206
 207
 208
 209
 210
 211
 212
 213
 214
 215
 216
 217
 218
 219
 220
 221
 222
 223
 224
 225
 226
 227
 228
 229
 230
 231
 232
 233
 234
 235
 236
 237
 238
 239
 240
 241
 242
 243
 244
 245
 246
 247
 248
 249
 250
 251
 252
 253
 254
 255
 256
 257
 258
 259
 260
 261
 262
 263
 264
 265
 266
 267
 268
 269
 270
 271
 272
 273
 274
 275
 276
 277
 278
 279
 280
 281
 282
 283
 284
 285
 286
 287
 288
 289
 290
 291
 292
 293
 294
 295
 296
 297
 298
 299
 300
 301
 302
 303
 304
 305
 306
 307
 308
 309
 310
 311
 312
 313
 314
 315
 316
 317
 318
 319
 320
 321
 322
 323
 324
 325
 326
 327
 328
 329
 330
 331
 332
 333
 334
 335
 336
 337
 338
 339
 340
 341
 342
 343
 344
 345
 346
 347
 348
 349
 350
 351
 352
 353
 354
 355
 356
 357
 358
 359
 360
 361
 362
 363
 364
 365
 366
 367
 368
 369
 370
 371
 372
 373
 374
 375
 376
 377
 378
 379
 380
 381
 382
 383
 384
 385
 386
 387
 388
 389
 390
 391
 392
 393
 394
 395
 396
 397
 398
 399
 400
 401
 402
 403
 404
 405
 406
 407
 408
 409
 410
 411
 412
 413
 414
 415
 416
 417
 418
 419
 420
 421
 422
 423
 424
 425
 426
 427
 428
 429
 430
 431
 432
 433
 434
 435
 436
 437
 438
 439
 440
 441
 442
 443
 444
 445
 446
 447
 448
 449
 450
 451
 452
 453
 454
 455
 456
 457
 458
 459
 460
 461
 462
 463
 464
 465
 466
 467
 468
 469
 470
 471
 472
 473
 474
 475
 476
 477
 478
 479
 480
 481
 482
 483
 484
 485
 486
 487
 488
 489
 490
 491
 492
 493
 494
 495
 496
 497
 498
 499
 500
 501
 502
 503
 504
 505
 506
 507
 508
 509
 510
 511
 512
 513
 514
 515
 516
 517
 518
 519
 520
 521
 522
 523
 524
 525
 526
 527
 528
 529
 530
 531
 532
 533
 534
 535
 536
 537
 538
 539
 540
 541
 542
 543
 544
 545
 546
 547
 548
 549
 550
 551
 552
 553
 554
 555
 556
 557
 558
 559
 560
 561
 562
 563
 564
 565
 566
 567
 568
 569
 570
 571
 572
 573
 574
 575
 576
 577
 578
 579
 580
 581
 582
 583
 584
 585
 586
 587
 588
 589
 590
 591
 592
 593
 594
 595
 596
 597
 598
 599
 600
 601
 602
 603
 604
 605
 606
 607
 608
 609
 610
 611
 612
 613
 614
 615
 616
 617
 618
 619
 620
 621
 622
 623
 624
 625
 626
 627
 628
 629
 630
 631
 632
 633
 634
 635
 636
 637
 638
 639
 640
 641
 642
 643
 644
 645
 646
 647
 648
 649
 650
 651
 652
 653
 654
 655
 656
 657
 658
 659
 660
 661
 662
 663
 664
 665
 666
 667
 668
 669
 670
 671
 672
 673
 674
 675
 676
 677
 678
 679
 680
 681
 682
 683
 684
 685
 686
 687
 688
 689
 690
 691
 692
 693
 694
 695
 696
 697
 698

Incipit tractatus
de moralibus

Circa iudiciū tractatū

puorū logicaliū. Quenit primo quot sūt tractatus puorum logicaliūz cōmuniter legentium.

Dicendū q̄ sex. scilz suppositionū ampliatiōnūz.

appellationum obligatoriorūz. insolubilium. z p̄sequentiarūz. Sz si absolute querat tunc sunt multo plures. s. distributionūz. s. cathegrāmatum z exponibilium. sed tantū isti sex i usu habentur. Ratio quia sunt p̄ncipaliores inter tractatus puorū logicaliūz. etia quia ex istis quodā mō habetur cognitio aliorūz. Ut ex tractatu suppositionūz aliquat̄ cognoscunt̄ signa vniuersalia et p̄cularia quorū natura tradit̄ in tractatu distributionūz z s. cathegrāmatum. nā ex suppositione p̄fusa aliquat̄ cognoscunt̄ signa vniuersalia. et ex suppositione determinata signa p̄cularia. Sed quidā alij tractatus nō hntur in usu ppter eorū p̄plexitatem vt sunt tractatus restrictionūz z exponibilūz.

Arguit Si sunt plures tractatus spectantes ad logicā quos Arest. nō ponit tūc insufficiēter petitur gra-
tes in fine scđi elenchorū. Dōm duplr. Primo q̄ ipse sufficiēter cōpleuit logicā quantū ad esse logicē nihilomin⁹ tamē possunt supaddi quidā alij tractatuli quo ad bene cōipī logicē z ad cōplementū eius deseruiētes. Secdo dicendū q̄ q̄uis Arest. nō inuenit istam logicā que hic traditur in se z in p̄pria forma isto rū tractatū tamē inuenit omēs istos tractatus in suis p̄ncipijs qz inuenit quedā p̄ncipia ex quibus isti tractatus vlteri⁹ eliciuntur z fiunt z ergo dicit̄ quodā mō istos tractatus inuenisse. Un̄ patet q̄ magis est regratiandū pho q̄ Pe. his. qz ipse inuenit p̄ncipia que sunt difficilis inuentiois. Circa qđ sciendū q̄ tractatus suppositionūz elicitur ex passu. Arest. in p̄rio periar. vbi dicit̄ qm̄ aut sunt hec quidē rez vniuersalia illa vero singularia res aut p̄culares habēt suppositionē discretā. z vltius diuidit res vniuersales quia alique sunt res vniuersales que vniuersaliter rē suā enūciant et ille supponūt p̄fuse. Alie sunt res q̄ nō vniuersaliter enūciant et ille supponūt determinate. Tractat⁹ vero ampliatiōnūz elicit̄ ex tercio mō fallacie equocātōis. qz ibi d̄ q̄ nō licet arguere a magis amplo ad min⁹ amplū nec ecōtra. z ponit exemplum vt quicūqz sanabatur sanus est laborās sanabatur ergo laborans sanus est. ibi laborans ampliā. Tra-

status appellationis elicitur ex tertia proprietate substantie vbi dicitur
 quod secunda suba videtur significare hoc aliquid sub appellationis si-
 gura. id est sub similitudine appellationis quod scilicet prima suba et secunda idem
 appellant ergo idem videntur scire. Sed obligatoria eliciuntur ex
 primo priorum et nono methaphisice vbi dicitur quod possibile posito in esse
 nullum sequitur impossibile hoc autem est fundamentum omnis obligationis. quod
 liber obligatoriorum docet tenere possibile ne ex illo sequatur impos-
 sibile. Insolubilia vero trahuntur ex quarto methaphisice vbi dicitur
 Aristoteles accidit utique ut famatum est quoddam propositum se ipsas destruere
 sed propositio insolubilis semper destruit se ipsam quod implicite in-
 cludit duas partes contradictionis copulatiue ut hec est insolubilis
 ego non loquor. Consequentie autem eliciuntur ex diversis passi-
 bus. Aristoteles primo ex libro priorum vbi circa finem primi ponit ali-
 quas regulas consequentiarum et ex secundo topicorum vbi determinat
 de consequentia in ipso et de consequentia contraria. Sed tractatus
 distributionum trahitur ex primo periarum vbi dicitur quod omnis non vult sed
 quoniam vult significat et omnis est signum distributionum. Et tractatus
 finitatis egorematis elicitur ex secundo periarum vbi docet Aristoteles
 multiplicare propositiones penes terminos finitos et infinitos. Illa
 negatio est quoddam finitatem.

Queritur Quare isti tractatus dicuntur per logica. Dic-
 cendum quod ad hoc sunt quedam rationes. Prima quod in
 quibusdam partibus libris traduntur et etiam per modum tractatum. Par-
 tes autem logice Aristoteles non traduntur per modum tractatum. sed per mo-
 dum librorum principalium. Secunda causa est quod eorum principia sunt solum po-
 sita ab Aristotele. sed principia sunt per se in quantitate licet sint magna in
 virtute. et ergo operando ista logica ad sua principia sic dicuntur
 per se. Tercia causa est quod sunt de minimis que in tota logica considerantur scilicet
 de terminis et proprietatibus eorum sed minus operatum ad maius vocat
 primum. Et potest addi quarta ratio talis. quod scilicet non corrident aliquibus
 magnis libris sicut alij tractatus per se habet. Et sic sunt minimi princi-
 pales. sed minimi principia in ordine ad magis principia dicitur primum.

Ad Si tertia ratio esset vera. sequeretur quod liber predicabilium et predica-
 mentorum dicerent tractatus per se logicum. Sequela probatur.
 quod etiam sunt de terminis et incomplexis. Dominum quod liber predicabilium non est
 proprie de terminis sed de rebus conceptis et hoc sic patet. quod absolute lo-
 quendo terminus in quantum terminus non est generis neque speciei sed potius res con-
 cepta que fecit per terminum sicut homo conceptus potius dicitur species quam ille ter-
 minus homo et ideo ille liber non est de terminis absolute. sed potius de re con-

Tractatus

cepta. Et sicut dicitur in libro predicamentorum quod nude voces non ponuntur
Queritur Ultra ista prout logicalia homini sint ne
 necessaria. Dominum quod necessarium capit quatuor mo-
 dis. Uno per illo sine quo aliquid non potest esse sicut cibus dicitur esse ne-
 cessarius animali. quod animal non potest esse sine cibo. Alio modo dicitur necessari-
 um quod est utile scilicet sine quo aliquid non potest bene esse. sicut equus
 dicitur esse necessarius longe itineranti. Tercio illud dicitur esse necessarium
 quod est perpetuum sicut propositiones demonstratiue dicuntur necessarie. Quar-
 to aliquid dicitur necessarium quod est violentum sicut dicitur illa tractatio
 est necessaria. i. violenta. unde versum. Utile perpetuum sustentans ac vio-
 lentum. Quatuor expressisse tibi denotat ista necesse. Dominum ergo ad
 questionem quod isti tractatus sunt necessarii capiendum necessarium secundo.
 scilicet sine quo aliquid non potest bene esse. quod cognitio propositionum non potest bene
 haberi sine cognitione prout logicalium. quod multe propositiones in logica
 verificantur secundum unam speciem suppositionis que false sunt secundum aliam. Etiam
 maxime subserviunt ad cognoscendum fallacias ut dicitur Boetius.
 Et ex isto posset sumi alia causa quare vocantur prout logicalia. quia
 scilicet amminiculant siue serviunt ad cognitionem totius logice. et non solum
 de principali intentione logice. Sicut respondet ad questionem quod duplex
 est necessitas. una est absoluta siue simpliciter dicta que fecit in ter-
 cia acceptioe necessarii. et sic isti tractatus sunt necessarii. Alia est
 necessitas ex suppositione finis. et supposito quod aliquis velit perfecte
 noscere totam logicam tunc necesse est cum scire prout logicalia. Ex isto
 patet quod etiam Aristoteles. et ceteri magni logici habuerint cognitionem par-
 uorum logicalium sed non sub ista forma.

Queritur Quot solent queri circa incipia librorum Dominum quod
 quatuor unde versum. Utilitas titulus. intentio.
 parsque sophie. Quatuor etiam causas totam perficietes. De utilitate di-
 citur. Intentio autem auctoris est tradere cognitionem de quibusdam pro-
 prietatibus terminorum et hoc quo ad tres primos tractatus. Nam
 in primo traditur proprietas terminorum que est suppositio. in secundo ampli-
 atio. in tercio appellatio. Et titulus istius libri est. incipit prout logi-
 calia. Per hoc. Est enim titulus propositio continens nomen libri et causas efficien-
 tis siue auctoris. Et subordinat iste liber philosophie rationali quo ad omnia
 que hic traduntur et continentur sub veteri logica quo ad tres pri-
 mos tractatus. sed sub noua logica quo ad tres ultimos.

Queritur Quot sunt causas sciencie libri. Dominum quod tres sunt causas
 sciencie libri proprie loquendo. scilicet sunt quatuor causas
 A iij

Prohemium

libri. Differunt tamen liber et scientia. et ideo aliter assignantur causae libri et scientie libri. Nam liber facit aliquid materiale quod proprie habet se omnes causas. primo causam materiale. scilicet papirum vel materiam libri. Etiam causam formalem que est dispositio libri vel etiam unio que est in materia scilicet unio foliorum. Sed causa efficiens est factor libri qui librum propositum et unum pres adinuenit. Sed causa finalis est utilitas siue pecunia. quod videtur. scribit librum propter usum suum alius pro pecunia. Sed scientia facit habitum quandam imateriale que est in anima. et ideo oportet eius causas aliter assignare. Sunt ergo proprie loquendo tres cause scientie. scilicet materialis. efficiens et finalis. Materialis est triplex scilicet ex qua in qua et circa quam. Materia ex qua dicitur illud ex quo cum alio sit aliquid in re materiali. sicut ligna et lapides dicuntur materia domos. et illa materia scientia non habet. quod scientia est accens. nullum autem accens habet materiam tale. Alia est materia in qua et est subiectum in quo est accens siue forma. et illo modo habet scientia materiam. quod habet subiectum in quo. est. scilicet animam scientis. unde habet Aristotleem in predictis camentis quod scientia est in anima sicut color in corpore. Alia est materia circa quam et est illud circa quod versatur intentio alicuius auctoris siue artificis sicut dicimus quod obiectum sartoris sit tunica vel pannus sic etiam omnis scientia habet materiam circa quam. quia habet subiectum circa quod versatur intentio auctoris.

Queritur Qualis sit ista diuisio materie. Dicitur quod est diuisio analogi in sua analogata. quod analogum est equiuocum habens multa facata quod dicitur de uno pro prius et de alio pro posterius sic etiam est hic de materia. quod materia dicitur primo de materia ex qua deinde de materia in qua. tercio de materia circa quam cuius ratio est. quod materia imponitur a potentia. scilicet materia ex qua est plus in potentia quam materia in qua et in qua est plus in potentia quam materia circa quam. quia materia ex qua est in pura potentia cum sit subiectum forme subalis. scilicet materia in qua est totum propositum ex materia et forma subali. et ideo plus est in actu quam materia ex qua quod dicitur subiectum actus esse totum. Sed materia circa quam est magis in actu quod illud quod est actus purus. scilicet deus potest esse materia circa quam et ergo habet minus rationem materie. et etiam illud quod semper est plus est in actu quam illud quod est corruptibile. Si autem volumus materias considerare quod ratio ad ordinem perfectionis tunc est ordo oppositus. Nam efficiens scientie est qui inuenit scientiam. Circa quod queritur utrum sit aliqua causa efficiens motus et mora. Dicitur quod non est aliqua causa efficiens motus. sed solum mora.

Tractatus

Rō est quia cā efficiens mouens est finalis cā. quia rñdetur ad ppter qd̄ et illa ē circūstantia cause finalis vt si qrat. ppter quid alexander fecit librū suū. tñc rñdet q ppter nouellos clericos. Scda cā ē. qz cā efficiēs semp ē executiue opans ineffectū sed cā efficiens mouens nihil erequitur. Lā final scie ē duplex. s. intrīseca et extrīseca. cā finalis intrīseca ē vt cognoscat illud qd̄ in libro traditur sicut finis pnoz logicaliū ē vt cognoscam⁹ ppter tates terminoz. Sed finis extrīseca ē triplex. s. extra exterior ex/ tremus. finis extra est vt cognoscam⁹ ea que pnt imēdiate cog/ nosci p scientiā quā ad discim⁹. sicut finis extra in pnis logicali/ bus ē vt cognoscam⁹ logicā. finis exterior ē vt illa scia cognita reueniam⁹ ad cognitionē aliaz sciaz. finis aut̄ extrem⁹ ē vt co/ gnoscam⁹ deum in beatitudine.

Querit Quare scia nō hz cām formale. Ddm qz iō qz scia ē vna qualitas vel vna forma q ē de pma. specie qualitat̄is. mō nulla forma pstituitur in esse p aliquā for/ mā. qz alias fieret pcessus in infinitū. Est tñ sciendū q scia ha/ bet cām formale si forma accipiat imppe p qdā pditōe forme. Est em duplex pditio forme. pma ē qz dat eē rei. Scda qz di/ stinguit vnā rē ab alia vt aia rōnalis distinguit hoīez ab alijs. aīalib⁹ et dat hoī eē. Iste at̄ due pditōes forme in scia. repiunt. qz aliqd̄ ē in scia qd̄ ipaz pstituit. et dī alio noīe forma tractat⁹ q pstitit in diuisiōe libri i pres pncipales. et ex ill lib pstituit. et qz eū ad h pma pditio forme in scia repit. Scda pditō ē distigūe vnā rē ab alia et illa sit in scia p formā tractadi q pstitit i mō a/ gendi p quē modū vna scia distinguit ab alia. Iste aut̄ modus duplex ē. s. eēntialis et accēntal' eēntial' ē triplex. s. diffinitiu⁹ di/ uisū⁹ et demōstratiū⁹. pcedit em in scia qnqz diffiniendo. qnqz diuidēdo. qnqz demōstrando. Accēntalis aut̄ ē positō exēplorūz qz exempla ponim⁹ nō vt ita sint s; vt addiscētes sentiant.

Querit Que sit rō ordīs istoz tractatū in se Dd̄ qz ista qz suppositio ē passio cōior qz ampliatio et ampliatio qz appellatio. cū aut̄ cōioza sunt priora ergo tracta/ tus supponū pcedit tractatū apliationū et apellationū. p mū p; qz qdā termi supponūt q nō apliant sicut termi supponentes. simplr et discrete. qz ibi termi n pnt extēdi ad multa supposita. q nō pnt apliari. Aliq̄ est apliā q n appellat qz apliatō ē tā pro exētib⁹ qz p nō exētib⁹. nā antirps adā chimera pnt supponē et chimera pt apliari. s; tñ null⁹ eoz pōt appellare cū nō hcat res exētes. appellatio aut̄ ē solū p re exēte. Aliq̄ rō ordīs ē qz suppō

est passio absoluta. qz sit aliqui in termino fm se accepto Ampliato
aut est passio respectiva qz sit in ordine ad aliquem terminum. scz
Quid sit subiectu tractat ad terminu ampliamentu.
supponu. Dm q terminu supponens. qd sic pbat. qz
illud est subiectu cui pueniunt pprie passionis d quib in scia co
siderat. z ad qd oia in tali scia pconsiderata habent ordinem z attri
butionem. sz tale est terminu supponens. Minor pbat qz pncipa
lis passio in illa scia pconsiderata est suppositio z illa maxime que
in termino supponenti. etia oia in ista scientia considerata sicut
definitiones z divisiones reducunt ad terminu supponentem
Un tres additiones requirunt ad hoc q aliqd sit subiectu in scia
pma e q sit ens. qz de no ente non est scia. z psequens no pte
subiectu. Secunda e q sit vniuersale z p ois intellectuale. quia
vle intelligit z pculare sentit. Tercia est q habeat passioes de
ipo p ppria pncipia demonstrabiles. terminu aut supponens e hui
modi. Un pncipia termini supponentis sunt vox z fcatio substantia
qz illa e ppria ca quare aliqd supponit z pot sic fieri demonstra
tio. Ois vox fcans vle vel pculare substantie supponit. sed
terminu supponens e vox fcans vle vel pculare substantie. g ter
minus supponens e supponens vel supponit. Alij aut dicunt q
fcatio z vox in comuni sint pncipia termini supponentis. qd est
ver qz ad pncipia coia. sed no q ad pncipia spalia. qz vox z fi
guratio sunt bii pncipia termini supponentis in qz terminu est
sed no in qz terminu supponens sicut pncipia homis coia sunt
corpus z aia sed no in qz ho est. qz tnc pncipia eius sunt cor
pus humanu et anima ronalis.

Nullu coplexu pot esse subiectu. sz terminu supponens est
quid coplexu. ergo zc. Maior pbat qz oie subiectu habe
bit diffrem p qua passio demonstratur sibi inesse. sed nullu pple
rum habet diffrem. Dm q quis terminus supponens sit quid
coplexu fm vocem tu no fm re. z ideo hic no est coplexio q im
pedit diffinitionem. Contra h subiectu pponit ex subiecto z p
pria passione. ergo est coplexu reale. Contra pbat qz illa que sunt
diuersor pdicamentor. faciut coplexu reale si adinuicem vniatur
sed subiectu z sua ppria passio sunt diuersor pdicamentor. Di
cendu est duplr ad argumentu. pmo q terminu supponens in assi
gnatione subiecti no dicit passionem sed formale roem pconsideran
di sic q nihil addit supra subiectu realiter sed solu ponit relatio

Tractatus

nem rōnis q̄ a subiecto reali nō distinguit. Scđo dōm ē q̄ du/
plices sunt passiones scz reales z rōnis. tūc dī licet passioes rea/
les distinguātur a suis subiectis nō tñ passiones rōnis. z ideo
si supponēs in assignatione subiecti accipiat p̄ passionē adhuc
nō est cōplexū reale. Sed alij solent ita solvere. q̄ nō ē incōue/
niens in scientijs rōnis q̄ subiectū sit quid cōplexū. s; in scien/
tijs realibus esset incōueniēs. et illa solutio est falsa simplr nisi
ad istum intellectū q̄ vnio subiecti ad passionē in entib; rōnis
nō facit cōplexū. z ergo hic nō est cōplexū termin⁹ supponens.
Un nō p̄t s̄b̄c^m ēē cōplexū si accipit p̄ modū cōplexi siue in scien/
tia rōis siue reali. qz oē subiectū habebit diffōem talis aut tūc

Quātrū suppo posset hic ēē subie / nūq; sibi pueniret.
ctū. Dōm q̄ nō qz ē passio. s; passiones nūq; pūt esse
subiecta cū realiter distinguantur. z p̄dicamētalr etiā qz s̄b̄c^m
debz esse p̄mo notū. sed passio nō est p̄rio nota cū fluat ex subie/
cto. et est posterior eo quare prius scitur subiectum q̄ passio lo/
quendo de noticia quo ad naturam.

Si sic tūc termin⁹ supponēs nō esset subiectū. qz nō est
p̄mo notū cū p̄ncipia sūt notiora subiecto que tñ s; etiā
p̄siderant. Dōm q̄ in nulla scia optet subiectū ēē simplr notū
qz semp p̄ncipia subiecti sunt magis nota q̄ ipm subiectū. quia
alias demonstratio pcederet ex min⁹ notis. tñ omne subiectū ē p̄
mo notū in rōne subiecti noticia confusa. z inter p̄siderata in ta
li scientia in qua est subiectū. modo p̄ncipia nō p̄siderant in scia
sed p̄supponūtur in illa z licet qūq; p̄siderentur in scia tñ non
in rōne principiorum.

Ista scia denominat scia libri suppositionū. ergo suppo/
sio ē hic subiectūz tenet p̄ntia qz scia capis denominatōez
a suo subiecto. Dōm q̄ denominatio scie non semp sit a subiecto
suo ymo qūq; a passione. qz passio ē nobis notior z p̄p̄inquo
sensu. sed nos rebus omnibus nomia imponim⁹ fm q̄ eas cog
noscam⁹ z fm q̄ nobis innotescunt.

Idē nō pōt esse subiectū totius z p̄tis s; termin⁹ suppo/
nens ē subiectū toti⁹ libri p̄uoz logicaliū. g⁹ nō solū isti
us p̄mi tractatus. Dōm q̄ vnū z idē eodē modo sumptū nō p̄t
esse subiectū toti⁹ z p̄tis. nā termi⁹ supponēs capis duplī Uno
mō in rōne termi supponētis z in se. z sic ē subiectū p̄mi tracta/
tus.

tus videlicet suppositionū. Alio^o considerat in se. & in suis p^{ri}nc^{ip}alib^{us}.
 & p^{ri}ncipalibus scz inq^{ui}tū in se habet alias passiones q^{ui} sit am/
 pliatio appellatio. & sic est subiectū toti^{us} libri quoz logicaliū.

Scia est incorruptibilis et perpetua. sed tem-
porens est corruptibilis et variabilis. si maior probatur per philosophum
primo posteriorum. dicitur quod illa autoritas maxime intelligitur de illo
quod vere scitur. scilicet de conclusione scita quod illa erit incorruptibilis et
perpetue veritatis. si autem intelligatur de subiecto aliter scire tunc dicitur
quod tale subiectum est incorruptibile scilicet quod per se non corrumpitur sed
conuenit in hoc vel in hoc particulari subiecto vel supposito et scietur
conuenit terminum supponendi. quod terminum supponens in eo non corrumpitur
per se. Et non illius est quia subiectum quod per se corrumpitur est indeterminate
et singulare et tale non habet aliquam passionem sibi remota strabili
lemineffe necessario ergo de illo non est scientia.

Scia debet ēē vliū. sed termin⁹ supponēs nō ē vlis. qz nec est gen⁹ nec spēs. q̄ de ipō nō est scia. Dm q̄ dupl⁹ est vniuersale. s. posteriori scitū 7 ē vbiq̄ p̄dicatū p̄uertit cum subiecto scz qñ p̄p̄ia passio p̄dicat de suo subiecto. 7 de tali vli p̄ncipaliter intelligit Dm Aresto. cū dicit q̄ scia est vliū. s. tñ illius p̄clusionis subiectum debet esse sic vlt q̄ nō sit fm se sigla re 7 sic etiā termin⁹ supponēs ē vlt. qz termin⁹ supponēs dicitur cōi terminū supponentē vel terminū cui cōuenit supposito illio mō accipit vlt fm q̄ ē idē qd̄ p̄dicabibe. 7 sic nō oportet semp̄ ipm subiectū scie esse vlt s. sufficit q̄ habeat modū vli vlt q̄ ad ipz vniuersale aliquatū reducat q̄ alias de ipa aia nō est scia. qz nō est vniuersale. sed pars speciei. 7 sic sufficit q̄ reducat ad vlt et q̄ habeat modū vniuersalis.

Sicut Principia sunt magis nota. ergo male dictum est quod subiectum sit primo notum. Aliud est manifestum ex primo posito. quia propter quod unumquodque tale est ipsum magis. Domine quod aliquod esse primo notum intelligitur dupliciter. Uno modo secundum se et simpliciter. Alio modo confuse et generaliter primo modo subiectum non est primo notum imo ut sic cognoscitur per principia et per pres diffinitivas. Sed secundo est primo notum inquantum omnia in scientia considerata sunt ordine et attributorum ad ipsum ea ratione quod ipsum est subiectum in tali scientia considerata. Unde simpliciter loquendo esse primo notum pervenit enti eo quod ens est quod primo cadit in apprehensionem nostri intellectus.

Singularib⁹ nō ē scia s; termin⁹, supponēs ē qdā sin-
gulare g. maior ē nota qz singulare ē corruptibile. Dm

Tractatus

q^d termin⁹ supponēs capis⁹ dupl^r Uno⁹ inq^untū est hic vel ille terminus supponēs qui iam p^rfertur et de illo nō ē scia. Alio⁹ capi⁹ tur in cōf^rm se et nō p^r illo qui iā p^rfertur sed q^d indifferēter p^rferribilis ē et de illo ē scia. Uer⁹ ē tñ q^d dictū. Arest. in p^rmo postea. scia ē p^rpetuoz vliū. incorruptibiliū. et maxime intelligit de p^rclusionē que habet se vt illud quod vere scitur. et subiectū ē illud de quo aliqd scit passio aut est illud quod de alio scitur p^rta et subiecto. Unde solet dici q^d incorruptibile capis⁹ dupl^r. Uno modo p^r illo quod actu corripit et hoc impp^rie Alio⁹ pro illo quod ap^ritudine corrumpitur. et sic de corruptibili bene est scia.

Primum que dicunt^r

Iste est p^rmus tractatus p^ruoz logicaliuz in quo p^re. hⁱs. determinatur⁹ ē de suppositōe terminoz occasione cui⁹ p^rio diuidit terminū vt eliciat mēbrū suo p^rposito aptū. Et dicuntur que dicuntur quedam dicunt^r cū cōplexōe vt homo currit. quedam sine cōplexione vt homo.

Q^uare p^re. hⁱs. incipit tractatum suum ab ista diuisione Dicendum q^d hoc facit ad denotandum q^d sola incōplexa supponant. vt hō asinus leo et filia. non tamen omia supponunt sed que habent significationem rei substantiue vel termini substantiui. et ideo p^rimo ponit istam diuisionē. scdo diffinit terminum ad denotandum q^d terminus supponit. postea diffinit significationem ad denotādū q^d termin⁹ significās supponit. postea autē ponit diuisionem significationis ad denotandum q^d in termino supponēte debet esse p^rcatio rei substantiue.

Arguit^r In omni diuisione erit aliquod diuisum. sⁱ hⁱ non est diuisum. ergo. et c. Ddm q^d diuisum est hic dicibilium. quia dicendo eoz sⁱz dicibiliū tangitur ipm diuisum. Et etiam potest argui eorum est relatiuum. ergo habebit aⁿs sⁱz hⁱ nō ponit. Ddm q^d aⁿs ad eoz ē dicibiliū v^l en

A^d Omia q^d dicūt cū cōplexione dicuntur. ergo nulla dicunt sine cōplexione. aⁿs p^rbat q^d quecumq^z dicuntur p^rdicantur et quecumq^z predicantur de subiecto dicuntur ergo q^d cumq^z dicuntur cū cōplexione dicūt. Ddm q^d dicunt^r capitur dupl^r

De supponib⁹

Uno mō vt tm̄ valet sicut p̄tur ⁊ sic maior ē vera. Alio⁹ capis
vt tantū valet sicut pferunt^r ⁊ sic ē falsa ⁊ sic capis h. Est ḡ sens⁹
diuisionis q̄ aliq̄ expm̄itur cū p̄plexione ⁊ aliq̄ sine cōplexione

Si Incōplexū est ante p̄plexū sicut simplex est ante compo/
situm. ergo ibi membra diuisionis male ordinantur

Dm̄ q̄ p̄plexū ⁊ incōplexū ordinatur dupl̄r. Uno⁹ put̄ rō or/
dinis sumit^r fm̄ simplex ⁊ cōpositū ⁊ sic incōplexū d̄z p̄cedere.
Alio⁹ ordinant^r cōplexū ⁊ incōplexū fm̄ rōem habitus ⁊ puatō
nis ⁊ sic p̄plexū debet p̄cedē q̄ h̄z rōem habit⁹. ⁊ incōplexū de/
bet seq̄. q̄ h̄z rōem puationis. c⁹ rō est q̄ cōplexū h̄z se p̄ modū
multitudinis. ⁊ incōplexū h̄z rōem vnius. s̄z vnū opponit^r mul
to puatiue. q̄ h̄nt se sicut diuisibile. ⁊ indiuisibile. q̄ opponunt^r
priuatiue. Et nō ē incōueniēs idē eē prius ⁊ posterius scdm̄ di/
uersam cōsiderationē. ⁊ sic fit hic. Sed q̄ h̄ suat talis ordo int̄
ista mēbra ē ad tenotandū q̄ cōplexū nō ē hic ad p̄positū. ⁊ ido
auctor vult ip̄z remouere appposito ⁊ incōplexū postponit^r. q̄ ser
uit magis p̄posito. ⁊ vult vltterius p̄sequi illud. q̄ fm̄ boetium
viti a sunt prius extirpanda q̄ virtutes inferende.

Si Ista diuissio nō dat^r p̄ opposita ergo nō valet. Tenet p̄se
q̄ntia q̄ oppō ē radix diuisionis. Dm̄ q̄ p̄plexū ⁊ incō/
plexū capiūt^r dupl̄r. Uno⁹ materiali. ⁊ sic vnū nō opponitur
alteri q̄ sic vnū cōstituit alterū. ille em̄ termi⁹ qui ē incōplexus.
si p̄ponat^r cū alio facit cōplexū. Alio⁹ accipiūt^r formal^r p̄ rōne
formali cōplexionis ⁊ incōplexionis. ⁊ sic opponūt^r. ⁊ diuissio
datur p̄ opposita. nec vnū nō cōstituit alter. q̄ formal^r rō incō/
plexionis nō pōt stare cū cōplexione. q̄ alias esset simul^r cōple/
xio.

Si Nulla res ē p̄plexa ḡ nulla vox est / cum et incōplexū.
plexa. Alio⁹ pbat^r q̄ p̄plexio ē vocū. s̄z p̄na pbat^r. q̄ sig^m
debet corrūdere suo signato. s̄z vox ē sig^m rei. ḡ optet vt corrūdet
at sibi. Dm̄ q̄ duplex ē res. s̄. p̄cepta ⁊ ad extra. q̄. s̄ est a p̄re rei.
tūc d̄z licet res ad extra nō sit cōplexa. p̄prie tūc res p̄cepta. vel
ad min⁹ ē alteri p̄ponibilis. ⁊ ex illo vox pōt esse p̄plexa. q̄ vox
immediate est signū rei p̄cepte. Circa qd̄ cōsiderandū q̄ p̄plexio p̄⁹
⁊ p̄ncipal^r repit^r in re p̄cepta. q̄ ille res vntunt^r p̄copulā p̄nci/
pal^r. repit^r tūc et̄ in voce sicut in signo tal^r p̄cept⁹ p̄plex⁹ vñ vox
plexa sic diffinit^r. Est cū i mēte corrūdet^r p̄cept⁹ p̄plex⁹. Vox
icōplexa ē cui i mēte corrūdz^r p̄cept⁹ icōplex⁹ ⁊ iste diffōes s̄z da
te a p̄ori. q̄ naturaliter cōplexio prius repit^r i reb⁹ p̄cept⁹ q̄ i vo

Tractatus

cibus. **Q** sic p^r q^r in cōplexione fig^rur vnitas aliqua p^ri cū sub
iecto. sed illa nō pōt debite inueniri nisi in rebus pceptis. q^r res
cōcepte habent in tra se vnitatē aliqñ eēntialē. sicut cū dicis hō
est aīal. aliqñ materialē z accñtalē vt hō ē albus. sed voces fm
q^r voces sunt nō hñt vnitatē inter se. quia voces de se sunt despe/
rate sicut ille termin⁹ hō z ille termin⁹ animal nō hñt aliquam
vnitatē. s^z bñ in q^rtu^r termin⁹ q^r fm q^r res cōceptas fēant. tunc
grā illius fēationis pñt habere quandā vnitatē. z sic in eis est

S Nulla res adextra ē cōplexa. g^o nulla res cō / cōplexio
cepta ē cōplexa. Cōsequētia pbat q^r signū z signatū debēt
corrñdere. Dñm q^r licet res adextra nō sit cōplexa. ē tñ cōposi/
ta. z in tali cōpositione intellectus fundat pplexionē. nō em o³.
q^r aliquid eodē mō repiat in signo et signato. q^r tñ nō corrñde/
rent sed essent idem. In signū cuius ille cōplexiones sunt vere q^r
habent cōpositiones eis corrñdentes a parte rei. ille vero cōplexio
nes sunt falsē q^r nō habent illā corrñdentiā sicut pies z albū cō
iungunt a pte rei fm ppositionē. ideo hec cōplexio ē vera pies ē
albus. Et q^r risibile nō cōponit cū asino a pte rei. idē hec cōple/
xio ē falsa asinus ē risibilis. Et q^r intellect⁹ n^r ē sup^ra res. g^o p^r
intellectus noster segregare q^r sunt in re vnū z aggregare ea que

Querit Utrū canis sit qd pplexū sunt diuersa in re
Dñm q^r triplex ē cōplexū. s^z voce tñ vbi scilz
plures sunt voces z vna res fēcata. vt aīal rōnale. s^z Cōplexū si/
gnificatione tñ ē vbi ē vna vox z plures res fēcate. sicut canis ē
vna vox. s^z plures res fēcans z istis duobus mōis capis pple/
xio impprie. q^r ibi nō est vnio istoz adinuicē q^r repit in quali/
bet cōplexione. q^r nec vniunt p copulā. nec vnū est determinatō
alteri⁹. S^z cōplexū voce z fēcatione sū ē vbi sunt plures voces
z etiā plures res fēcate adinuicē vnite sicut hō currit. dicit notā/
ter qñ sūt vnite. q^r si nō hñt vnionē ad se inuicē tñc plures vo/
ces plures res fēcantes nō fac. unt pplexionē. vt dicēdo henric⁹.
Johānes. petr⁹ hō bos. Et sic pater qd sit dicendū. q^r canis est
cōplexum fēcatione tantū qd impprie est complexum.

Querit quō diuidat cōplexū alia diuisiōe. Dñm qd i
uidit in cōplexū distās z in cōplexū indistās
Distās ē vbi extrema distāt p copulā mediā z rale ē duplex. s. i.
plicitū et explicatū. Explicatū est quando copula explicatur vt
hō est aīal. Implicitū est qñ copula implicat. vt hō currit. In /

distans ē ubi extremā nō distāt p copulā mediā. ut hō alb⁹ aial
Sr In oī pplexione req̃rit aliq̃ vniō. s; in cōplexiōe rōnale
 indistanti nō repit vniō. q; ibi nō ē copula g⁹ nullū ē cō
 plexū indistās. Dm q; lz in pplexione indistāt nō sit aliqua
 vniō p copulā am ē tamen ibi vniō determinantis cū determina
 to. inter que copula nō debet esse.

Querit Quale pplexū sit aial rōnale. Dm q; aial rō
 nale capif duplr. Uno⁹ q̃tū ad ea q; ppe fcat
 z sic debet quodā mō vocari cōplexum fm vocem z fcatōem sil.
 q; aut sit pplexū fm vocē ptz. q; sūt plures voces seinuicē deter
 minātes. Qd etiā ex pte fcatōis ptz. q; vox imediāte figt rez
 pceptā. s; sunt plures res cōcepte. s. aial z rōnale. Alio⁹ capitur
 p illo qd ultimo fcat. s. qū cōpatur ad rem ad extra z sic ē qd in
 cōplexū. q; tūc fcat vnā rem z nā plures. sed illa fcatō ē mediā
 ta. q; vox significat rē ad extra mediāte re cōceptā. Pro q; no
 tandū q; talis diffinitio sicut aial rōnale capif duplicif Uno⁹
 put ponit pisse p suo diffinito. s. hoīe. z sic ē cōplexū fm vocēz
 tm. z incōplexū scdm rē q; tūc fcat etiā vnā rē conceptā. s. hoīez
 Alio⁹ capif scdm q; includit duos pceptus in se. s. generis z dīe
 z sic ē pplexū voce z fcatōe sil. Et q; pōt aliqū poni p diffinito
 tm. iō ponit in pnto z etiā pōt supponere. q; fcat aliqū vnū. et
 p ipm circuloquimur aliqū vnū simplr.

Sr Ista diff. ponit i pntis. q; supflue h ponit. Dm q; h sit
 diuersi mode q; ibi ponit ad fcatū q; sola incōplexa po
 nūt in pdicamēto. hic vero ad tenotandum q; solū incōplexa
 supponant. Sed diceret pplexa supponūt vī dicēdo. sortes et
 plato currūt. iste hō currīt. Dm q; nullū cōplexū inquantū cō
 plexū z sub rōne cōplexi supponit. iam hic sortes suppoit z pla
 to supponit vel q̃uis cōplexū supponat. h tū sit loco vni⁹ incō

Qr Quare solū incōplexa supponāt. Dm q; iō q; plexi.
 suppositio ē passio termini sbstantiui fcat⁹. s; cōplexū
 nō ē term⁹ sbstantiū q; sibi nō ppetit illa passio. vñ te noibus
 ppositis est dicendū q; sunt simplr incōplexa. z licet q̃tū ad id a
 quo no⁹ imponit fcat pla. tū fcat illa sb vno pceptu z q̃s⁹ ad
 id cui no⁹ iponit fcat vnā rē p modū vni⁹ z nō p modū plion

Terminus ut hic sumit est

Hic diffinit scdm mēbz dictediffinitionis. s; terminū incō/

Tractatus

plexū dicēs terminus vt hic sumitur est vox fecans vniuersale
vel particulare Et rō quare hic diffinit terminū ē ista qz determi-
nans de ppria passione alicui⁹ subiecti habet etiā notificare sū-
iectū illi⁹ passionis. sed suppositio ē ppria passio z termin⁹ ē sū-
iectū eius saltē remotū igit. Etiā id qz postea diffinit suppoem
z dicit qz suppositio ē acceptio termini. ne ergo ex ignotis pce /
dat ponit diffinitionē termini.

Querit^r Quare dicit^r termin⁹ vt hic sumit^r. Ddm⁹ qz
id qz termin⁹ in alijs locis aliter sumit^r z tūc
habet alias diffōnes. qz vnius rei aliter z aliter sumpte pnt esse
alie z alie diffinitōes. nā termin⁹ dī a terminādo. z id fm diuer-
sum modū terminationis termin⁹ diuersimode sumit^r. Un ter-
minus trib⁹ modis accipit^r. Uno⁹ vt terminat ppōem. z sic sumi-
tur in libro prior⁹ z in quarto tractatu Pe. hū. qz termi ppōnū
sunt subiectū z pdicatū. Alio⁹ dī termin⁹ qz terminat suū diffi-
nitū z claudit suū diffinitū duob⁹ terminis. s. pmo genere z vl-
tima dīna z sic capīt termi⁹ in pmo thopicoz vbi Arist. enūat
terminū inter quattuor pdicata. Tercio capīt termi⁹ put termi-
nat potētiā nū intellectus. z hoc fit p voce fecantē vlt vel
particulare. qz intellectus nū ē ex se in potētiā ad intelligendū res
z qn p voce sibi tales res repntant tūc terminant potētiā nū ei⁹
quia fit tūc in actu respectu illius rei. licet em inqstū voces non
intelligant tū voces in ordine ad res fecatas z ergo termi dicit^r
remouere talē potētiā inqstū aliqd fecant. qz illa fecatio cogno-
scit^r p intellectū lz vox p sensum picipiat siue apprehēdat. z isto
ultimo⁹ termin⁹ hic diffinit z in eius diffōne ponit^r vox loco ge-
neris. Un vox est materia z etiā gen⁹ lz diuersimode quia vox
capitur dupliciter. Uno modo put excludit suas dīas siue pfe-
ctiones. z sic est materia termini. Alio mō capīt^r put nec inclu-
dit nec excludit suas pfectiones. z sic est genus termini.

Arguit^r Materia nō pōt predicare de materiato lz vox
de termino. Ddm qz dupliciter potest vox capi. Uno mō put ē ma-
teria ipi⁹ termi. z sic pprie nō pōt pdicari d termino. Alio⁹ acci-
pit^r fm qz ē gen⁹ ei⁹ qz termi⁹ pntet sub voce fecatiua. z sic pntur
de termino. Scdo ē ddm qz duplex ē materia. qz quedā ē materia
artificialis. sicut lapides et ligna sunt materia dom⁹ z tal mare-
ria pōt pdicari de illo cui⁹ ē materia. Est em vera pdicatō dom⁹

De supponib?

est lapides et ligna. statua est es. scamnu e lignu et sic de alijs. et
huiusmodi pdicatio est hic. qz terminus est aliqd artificiali/
ter factu ex voce et significatione. Alia e materia natural sic cor/
pus humanu dicitur materia hominis. et talis materia no pot p/
dicari de illo cuius est materia. sicut no dicim? vere homo e cor/
pus suu. Et ro diuersitatis e. qz materia in reb? artificialib? e to/
ta sba rei artificial. et forma est aliquod actus ab extrinseco in/
ductum. Et io materia talis pot predicari de materiato. sz mate/
ria rei naturalis e pars minus principalis substantie. vt prz in
exemplo. Nam corpus humanu e pars min? pncipalis in hoie
ymo forma. sz anima e pncipalior in hoie io talis materia non
poteit predicari de materiato. quia habet se p modu partis. sz il/
lud quod pdicatur e forma totius.

Querit Quo se habent ista quattuor adinuicē. vox di/
ctio. pars orationis et terminus. Dm qz hnt se
sicut magis comune et minus comune ergo posterius semp sup/
addit aliquid priori. Unde vox est sonus cu distinctōe et pla/
tione aliqua factus. et sic dicit Petrus hispanus in textu primi
tractatus qz vox est sonus ab ore animalis platus. Sed dictio
supaddit voci scationē absolute. aliqua em est vox non signi/
ficatiua. sed non est aliqua dictio no significatiua. Cuius ro est
quia dictio imponitur a dicendo. sed dicere fit necessario cu sig/
nificatione. Pars orationis superaddit dictioni modu significan/
di. quia partes orationis non differunt penes significata. quia
qñqz idem significatur p verbu participiu nome et pnome. sed
differunt tamen in modo significandi. ergo distinguuntur in ro/
ne ptis orationis. Sed terminus superaddit pti orationis. mo/
dum scandi spalem sz vniuersalem vl pticulare sine singulare.

Ans i distinctio termini esset bona sequeretur qz ens no eēt ter/
minus. Sequela pbat qz nec fecat vniuersale nec pticula/
re. Primum prz. qz no est vnu de quinqz pdicabilibus vel vni/
uersalibus. nec fecat pticulare vt notu est. Dm qz fecat vlt. Un
vniuersale capitur dupliciter Uno fm qz diuiditur in quinqz p/
dicabilia. et sic no sumitur hic et ens etiam no e vniuersale. Alio
mo accipit vlt. pur distinguit pra pticulare tm et sic capis h. et
sic ens fecat vniuersale qz no fecat particulare.

Querit Utrius sine thegreumata sint tmi sicut omnis
nullus et Dd qz no qz p hoc qz dicit vniuersa

Tractatus

le vel pticulare excludunt. Un̄ vnuerſale ⁊ pticulare capſū du-
pliciter. Uno modo nominaliter et ſic vnuerſale eſt res vnuer-
ſalis. ⁊ pticulare eſt res pticularis ⁊ ſic ſincathegoremata nullo
ſcāt vnuerſale vel pticulare. qz n̄ ſcāt rez ſz diſpoſitōez rei. Alio
mō capſū vnuerſale ⁊ pticulare aduerbialit̄ p̄ vt vnuerſale v̄z
.i. vnuerſaliter. ⁊ pticulare pticularit̄ ⁊ ſic n̄ capſū ſ. ſic aut̄ ſin-
cathegoremata p̄nt ſignificare vnuerſale vel pticulare. Sz tūc
excludūt a diſſinitōe cū dr ſignificās qz p̄pe loquēdo ſincathe-
goremata n̄ ſignificāt ſz ſolū p̄ſignificāt. niſi forte extendendo
ſignificare pro conſignificare

Si ſincathegoremata ſūt noīa ergo ſignificāt ſubſtantiam. ſi
ſignificant ſubſtantiam ergo ſignificant rem vnuerſalem
aut pticularem. Dōz qz ſbſtātia accipit dupliciter. Uno^o p̄pe p̄ ſb-
ſtātia p̄dicamētalit̄ ⁊ ſic nō accipit ſbſtātia in diſſinitōe noīis ⁊
ſic ſbſtātia diuidit̄ i vnuerſalē ⁊ pticularem ſic oē qd̄ ſcāt ſbſtāti-
am ē ſi^o. Alio mō capit̄ ſbſtātia generalit̄ p̄ ēritate ſine re q̄ ſcāt ſi
ne fluxu ⁊ ſiē ſue illa res ſit vnuerſalis vel pticularis ſue diſpō-
rei v̄lis vel pticularis ⁊ h̄ mō ſumit̄ ſbſtātia in diſſinitōe nomi-
nis. ſic omnis null^o et alia ſigna ſignificant ſubſtantiam qz ſig-
nificāt diſpoſitionem p̄ modū habitus ⁊ quieris ⁊ ille diſpoſiti-
ones n̄ ſūt res vnuerſales vel pticulares

Si iſta diſſinitō eſſet bona ſeq̄ret̄ qz chimera nō eēt t̄m^o
pbat̄ qz nō ſignificat vnuerſale vel pticulare qz n̄ ē a pte
rei. Dōm qz ſignificat vnuerſale ⁊ licz chimera nō ſignificet rez
q̄ p̄ ſe exiſtit a pte rei ſignificat tamē aliqd̄ qd̄ exiſtit v̄l concipit̄
apud intellectū. Et iō p̄t h̄ze rōez vnuerſalis ⁊ ſic ſibi puenit diſ-
ſinitō t̄mini. qz licz nō ſignificet rez a pte rei exiſtente t̄n ſignifi-
cat rem cōceptā apud intellectū v̄n res q̄nqz dicit̄ a ratus. a. n̄. et
ſic ſolū res ad extra eſt res. Alio^o a reoz reris. i. ymaginor. ⁊ h̄ mō
figmenta ⁊ ymaginabilia etiā ſz res ⁊ h̄ modo ſumit̄ h̄c res

Si chimera non poteſt concipi neqz ymaginari ergo non ſig-
nificat rem conceptam. Antecedens probatur quia qd̄d
non eſt ſenſibile non eſt intelligibile. ſed chimera nūquam fuit
in ſenſu. Dicendum qz licet ſecundum ſe totam numquam fuit ſē-
ſibilis tamen ipſa eſt ſenſibilis ſecundum ſuas partes et ea que
tunc ſunt in re ad extra inconiuncta poteſt intellectus coniunc-
tim intelligere qz ipſe eſt ſup̄ res

¶ Illud qd nō est intelligibile n̄ est significabile s; singulare n̄
ē intelligibile q̄ n̄ est significabile Maior. pb at q; scabile
ē ppū obiectū intellectus. S; mior. pb at q; vlt est qd intelligit
particulare qd qd sentit Dd; dupl'r aliqd intelligit. Uno mō direc
te r sic solū vlt intelligit q; illud directe intelligit cu' similitudo
est apud intellēm sicut etiā illud directe sentit c' similitudo est a
pō sēluz r sic n̄ intelligit singulare Alio' aliqd intelligit reflectere r i
direcē r sic intelligit singulare q; qn intellectus reflectit se sup sen
sum tūc etiā nō scit singulare c' spēs ē apō sensum.

¶ Ista diffinitō dat p distīctōez q̄ non est bona Cōsequen
tia pbatur p Aristotelem sexto topicoz ibi phibet diffi
nitōez dari p distīctōez Et ē ad h' rō q; illa diffinitō n̄ delimita
te notificat ipm diffinitū Dd; q; duplicat p̄t intelligi diffinitōem
dari p distīctōez Uno' sic q; differēt altera p̄tū significet eē diffi
nitō. r sic diffinitō n̄ debet dari p distīctōez. ratio tacta ē. q; sic
nō notificaret suū diffinitū s; manerz simpl'r ignotū. sicut si di
ceret hō est al' rōnale vlt' r rōnale Alio' p̄t intelligi diffinitōez dari
p distīctōez. sic q; āt p̄tes distīctim ponāt loco vni' distīctōis
q; p eas iuit r p distīctōez explicat vlt' sic q; illa distīctō ponant
locovni' differētie ignote. r sic p̄t diffinitō dari p distīctōez r sic
fuit h' q; vlt r particulare ponūt h' locovni' differētie ignote

¶ Si syncategoreumata n̄ eēt imini vt dictū est seqret q;
albū nigrū r sic de alijs adiectivis n̄ essent imini q; tū sig
nificāt vlt' l' particulare. Seq̄la pb at q; sūt syncategoreumata
r cōsignificāt. Dd; q; aliqd dupliciter significat Uno' sic q; sig
nificatō ē total' r p̄cipalis significatō imini vt omīs nll' r c. et
alia s; vera syncategoreumata Alio' aliq; p̄t p̄ncipale signifi
catū cōsignificāt r sic creta dicūt syncategoreumata q; sig
nificant obiectū n̄ tū sūt vera syncategoreumata. q; p̄t cōsigni
ficatōez etiā h̄nt p̄ncipale significatū

¶ Arguit Si omīs nll' significat q; significant. Tez p̄na
q; oīs cōsignificatō p̄supponit significatōez Di
cedū q; maior p̄t intelligi dupl'r Uno' q; cōsignificatō p̄supponit sig
nificatū i codē tē. vel in alio termino r sic vera ē q; tūc omīs r
null' p̄supponunt significatōez sui obiecti Alio mō p̄t intelligi i co
dē termino r sic ē distīctū de significatōe l' significatō capis p̄per sic
n̄ ē verz q; tū cōsignificās significat Alio mō capis significatō im

Tractatus

pprie put significatio dicit quācūq; dispositōes ⁊ sic est ver⁹ qz
oīstermin⁹ cōsignificās significat aliquā dispōez i eodē termin⁹

Terminorū incomplexorū.

Hic diuidit terminū incomplexū fm diuisionē pdicamētoz dī-
cens. Terminorū incomplexorū vnusquisq; aut significat substan-
tiam aut qualitatē ⁊c. Et ista diuisio termini ponit hic ad signi-
ficandū diuersitatē terminorū siue differentiā que est in terminis
quia terminus diuersimode significat. ⁊ ex illa significatione di-
uersa possum⁹ elicere q in multitudine terminorū solum termini
significantes substantiam vel modū substantie supponunt.

¶ Si ista diuisio termini eet bona seqret q deus chimera nō
essent termini. pbat qz neq; significat substantiā neq; quā-
titatē ⁊c. Dm q significat substantiam. Unde substantia ca-
pitur dupliciter. Vno modo pprie pro substantia pdicamētalī
et sic predicta non significat substantiam. Alio modo capit sub-
stantia cōmuniter pro omni illo quod habet modum per se stan-
tis siue quod significat rem subsistentem apud intellectū. ⁊ sic ca-
pitur hic substantia. ⁊ sic predicta comprehendunt sub substan-
tia. et hoc correspondet illi quod prius dictum est q vnīuersale
cōmuniter captum nō solum capit pro vnīuersali predicabili. s;
pro quocūq; cōmuni quod non est particulare. Et ratio istorū est
quia p. his. in isto tractatu non intendit ponere diuisionem pre-
dicamentorū. sed solum intendit explicare significationes termi-
norū quia vox ⁊ significatio sunt principia termini supponētis
vox est principii materiale. significatio aut est principii formale.

¶ Illud qd significat subaz quātitatē ⁊c. est in pdicamēto
sed terminus est huiusmodi. ergo termin⁹ est in predica-
mento. Dm q illud est in predicamento quod immediate si-
gnificat subaz. s; hoc est res concepta ergo res pcepta est in pdi-
camēto. ⁊ etiā rei cōcepte cōueniūt pprietates pdicamētoz

¶ Si termin⁹ diuidit in decē pdicamēta ergo termin⁹ est in
pdicamēto Dm q termin⁹ nō diuidit in decē pdica-
mēta s; solū mediate significat decē pdicamenta. s; mediante re
concepta. et ergo dicit in diuisione terminorū incomplexorū vnus-
quisq; aut significat substantiā ⁊c. Illud ergo quod immediate
diuidit in decē pdicamēta est in pdicamēto et hoc ē res pcepta.

Significatio ut hic sumit̃.

Posita diffinitio termini ut ei⁹ diuisione hic p̃ illoz declaratioe dif-
finit formale p̃ncipiū termini. s. significatioe dicēs. significatio
termini ut hic sumit̃ est rei p̃ vocē s̃m placitū representatio.

Quare hic ponit diffinitio significatiois. Dñm q̃ iō
q̃ significatio ē p̃ncipiū termini supponētis s̃ nō adeq̃tū
tñ cōe. q̃ ad equatū termini supponētis p̃ncipiū est significatio
termini sustinui. Cū ergo significatio sit p̃ncipiū termini. sic
scia cōsiderās subiectū suppositōis. s. terminū supponētē etiā h̃z
determinare de significatioe ne ex ignotis p̃cedat. Nā in diffinitioe
termini ponitur significās. z sic posset quis dubitare quid sit si-
gnificatio. ideo ponit diffinitionem eius. Alia ratio est ad deno-
tandum q̃ solum termini significantes supponunt.

Querit̃ Quare ponit in diffinitione significatiois re-
presentatio z non p̃ntatio cū tñ significatio sit
relatio signi ad signatū. s̃ signū solū p̃ntat. z sic videt̃ sufficere p̃-
sentatio. Dñm q̃ ideo quia necessario in significatione requi-
ritur duplex presentatio. s. vocis ad auditū. z significati ad in-
tellectū. Uñ presentatio ad auditū non est sufficiens quia etiā sit
in voce nō significatiua. sed presentatio significati ad intellectū
illa facit vocem significatiua. quia licz vox non significatiua p̃-
senter aliquid auditui. nō tñ sit ibi iterata representatio significati
ad intellectū. q̃ in voce nō significatiua nulla est significatio

Quare illa p̃tula (ut hic sumit̃) addit̃ in diffinitioe
Dñm q̃ ideo q̃ non intendit de quacūq̃ significatioe
terminoz. q̃ multe sunt significatioes que hic nō sunt ad p̃posi-
tū. ut significatio scripti quod significat vocē z non rem. z etiāz
p̃pter significationē mentalem. sed ip̃e intendit solū de significa-
tione vocali. z hoc ideo q̃ hic determinat̃ d̃ significatioe termino-
rum s̃m q̃ deseruit argumentationi que sit p̃ vocem

Ad Significatio ē relatio signi ad signatū. sed signū solū pre-
senter signatū. et sic sufficeret dicere presentatio Dñz q̃
duplex est relatio signi ad signatū in voce significatiua. Una re-
latio conuenit voci inq̃tū vox est. z per hoc significatur aliqd̃ au-
ditui. Alia est relatio vocis inq̃tū significatiua. z sic refertur ad
intellectū q̃ representat̃ sic aliquid per vocem intellectui.

Tractatus

Arguitur Per vocē repñtatur pcept⁹ ergo non res. Anō dicit. Sunt ergo ea que sunt in voce earum que sunt in aīa rē.

Dñm q̄ res accipitur dupliciter. Uno modo p re concepta. 2 sic ponit hic in significationis diffinitione. qz vox immediate significat rem cōceptam. Alio modo accipit res pro re ad extra. 2 tūc est dicendū q̄ licet vox nō significat rem ad extra immediate. tamen mediāte re pcepta. Et ergo magis p̄prie exponitur hic res pro re cōcepta. qz vox significat rem cōceptam immediate.

Querit Quare tūc non dicebat significatio est p̄senta^{ti}o pceptus p vocē. Dñm q̄ ideo qz equiuocum non potest ingredi diffinitionem. vt pater p aristotile sexto topicor. sed conceptus est equiuocum. quia vno mō accipit pro actu concipiendi. Alio mō p re cōcepta. 2 sic fuisse in diffinitione occasio erroris si ibi fuisset positus ille termin⁹. nam cōmuni ac cipit pro actu cōcipiendi. 2 si tunc etiā sic caperetur in diffinitione diffinitio esset falsa. qz vox nullo mō significat actū cōcipiendi.

Arguitur Omnis terminus est equiuocus. p̄batur quia significat immediate cōceptū 2 mediāte rem et sic significat plura. Dicendum q̄ quicūqz aliquis terminus significat duo quorum vnum est principiu intelligendi alterius tūc talis terminus non est equiuocus. quia tunc illa significantur per modum vnius ex quo significat immediate vnum et mediāte alterum. modo vbi vnum propter alterum ibi ambo vnum: sic etiam est de conceptu 2 de re ad extra.

Quare nō dī significatō ē res s; significatō ē rei. Dñ. q̄ iste gr̄as rei nō est p̄ma p̄s diffinitōis s; repñtatio. 2 ḡ res nō debet poni loco generis. nā significatio p̄prie nō ē d̄ genē ab solutor. s; spectat ad gen⁹ relatiōis reductiue. 2 h̄ f̄cat p̄ repñtatiōes. qz repñtatio importat relatiōes idētitatis repñtatis ad re/ presentati. Scōda rō qz repñtatio ē qdā relatiō rōnis. 2 ideo h̄z modū accidētis. s; accidēs in abstracto diffinit⁹ p aliqd sui generis in recto 2 p aliqd alteri⁹ generis in obliquo. sic dicēdo limitas est nasci curritas. Et ideo etiā i ista diffinitōe ponit repñtatiō loco generis in recto. 2 alie p̄ticle ponit loco differētie in obliquo.

Adia repñtatio ē actio repñtati. s; f̄catio nō est actio. ḡ si significatio nō est repñtatio. Dñm q̄ repñtatio accipitur

De suppositiōib⁹

tripliciter. Uno^o actiē et sic fiat actōez repñtanti. et si sic accipit in diffinitōe ē diffinitio causalis. qz significatio causalit effectiē ex actiua repñtatiōe vocis. qz vox actiē repñtat rem. Alio^o accipit passiue et sic fiat passiōe repñtati vel rem repñtarā. et sic nō caput hic. Tercio mō accipit neutraliter. et sic importat aptitudinē siue relatōez repñtatis ad repñtatiū. et si sic sumit hic tūc est diffinitio cēntialis. qz significatio est cēntialiter relatio repñtanti ad repñtatiū. Pro quo nota qd pñcatō causalis est vbi pñcatō tūc est causa subiecti effectiua. Sz identica est vbi pñcatō ē idēz cū subiecto. vt qñ gen^o differētia aut accidēs pñcatur de spē et nō est ordo adhuc in pñcatōe idētica. Nam qñ genus pñcatur de specie aut differētia est maior identitas qz qñ accidēs pñcatur de subiecto. nam prima est essentialis. scda autē est accidentalis.

¶ Multe significatiōes sunt sine vocib⁹. et qd diffinitio nō ē bñ assignata. An pbat qz voces naturales sic genit^o in firmoz tē significāt. Dōz q significatio accipit dupl^r. vno^o generalit^r pur se extēdit ad significatiōez naturalē et ad placitū et tunc significare est intellectū rei pñtinere. et sic non caput hic. Alio mō accipit significatio cōtracte p significatiōē q est fm placitū. et sic accipit hic significatio. vt pñt ex diffinitōe. quia adicitur fm placitū. Et ratio est qz significatio naturalis nō fit per terminū. et nō valet ad suppoēz. qz suppositio est passio terminoz

¶ Arguit^r Significatio ad placitū fit p nutus et signa. ergo nō solū p voces Et q talis sit significatiō ad placitū patet. qz non est eadem apud omnes hoīes. Dōz q ille significatiōes sunt ad placitū sed non perfecte sed imperfecte. quia p illas significatiōes nihil significatiue proprie sz solum quo ad vsum illoz q talia signa vel nutus intelligunt.

¶ Notādū^o Quatuor requirūt ad significatiōez scz res ad extra et tangit in diffinitōe fiatōis cū dicitur rei. Scdo vox et tangit cū dicitur p vocē. Tercio silēdo rei ad extra q dicitur pceptus qui fiat naturaliter. quia sumit a re ad extra. et tangitur cum dicitur representatio. Quarto requiritur vno similis dñis rei cū voce. non q sit idem conceptus in numero sz i spē. et tangit cū dicitur ad placitū. qz talis vno est ad placitū.

¶ Quare dictio nō est iposita ad scādā fm volūtate sicut ad placitū Dm q ideo qz licz placitū significet actū

Tractatus

voluntatis sicut ipsa voluntas. tamen actus voluntatis signifi-
catur alio modo per placitum quam per voluntatem. quia placitum est actus vo-
luntatis secundum quod incipit ab extra et terminatur ad intra. sicut quando di-
citur illa res placet mihi. tunc ex illa placencia voluntas eam se-
quitur. Sed voluntas incipit ab intra et terminatur ad extra. si-
cut cum dicitur. Iohes vult hoc facere tunc voluntas intendit rem
ad extra. et quia impositio terminorum est ad hoc quod res secundum suam pro-
prietatem mouet ipsam voluntatem. ergo modus impositionis inci-
pit ab extra et terminatur ad intra. et ideo bene dicitur secundum placitum.

Arguitur Quia significatio est naturalis. ergo nulla est ad
placitum. Ans. probatur. quia illud est naturale cuius
concurrentia sunt naturalia. sic est de significatione. ergo omnis signifi-
cacio est naturalis. Dominum ad maiorem quod illud est naturale cuius
omnia concurrentia sunt naturalia. sed sic non est de significatione.
quia licet res concepta sit naturalis et res ad extra. tamen unio rei
concepte et vocis est artificialis. quia illa unio est ad placitum
primi instituentis. ergo significatio dicitur artificialis.

Arguitur Si terminus feceretur ad placitum. sequeretur quod posset op-
positum feceretur. sequela probatur quod placitum est variabile
Dominum primo quod terminus vel voces feceretur ad placitum non conueniunt quod
primi instituentis. et tamen si ille vellet aliter instituere nomen adhuc
non possent aliter significare. quod imposuit nomina secundum placitum
quod fuit regulatum per proprietates rerum. quod ergo proprietates rerum non sunt
variabiles sic etiam impositio terminorum variari non potest.

Arguitur Primus instituens non est. ergo decodes non possunt signi-
ficare ad placitum primi instituentis. Dominum quod quod
uis primus instituens non sit secundum subiectum eius. est tamen secundum virtutem et ef-
fectum eius et assensum quo scilicet posteriores consenserunt impositioni
facte per ipsum. et hoc sufficit ad hoc quod termini nunc significant. sic etiam
dicitur aliquis impator constituere leges secundum placitum suum in quo
placitum in legibus continetur.

Arguitur Chimera non est a parte rei. ergo non potest con-
cipi. tenet consequentia. quia intellectus nihil
intelligit nisi premotus sit a re. Dicendum quod licet chimera non
sit a parte rei secundum totum tamen bene secundum partes. Et illa que a par-
te rei non sunt coniuncta potest intellectus noster coniunctum in-
telligere. quia intellectus noster est supra res naturales. Et quando dicitur

De suppositiōib⁹

nunq̃ fuit in sensu. ergo non potest esse in intellectu. Dm q̃
licet nunq̃ fuit i sensu exteriori fuit tñ in sensu interiori. ⁊ illi sen-
sus interiores sunt pncipiū act⁹ intelligēdi. Q̃ aut chimera pos-
set esse in sensu interiori p̃z sic. q̃ s̃ms cogitativa p̃r cōponē spe-
cies ad inuicē. ⁊ illa p̃iūctim p̃cipe q̃ in re sunt diuersa. sic aliqui
cōponit sp̃z auri cā mōtis sp̃z ⁊ p̃cipit p̃ illā compositionē aure-
um montē que non sunt in re vnica. sic etiā p̃es chimere que i re
non sunt compositē cōponi possunt in sensu interiori.

Querit Utr significatio sit in dictionibus equiuocis
et collectiuis. Dicendū q̃ sic. nā omnes di-
ctiones equiuocę tam a casu q̃ a consilio significant. ⁊ similiter di-
ctiones pluralis numeri significant. ⁊ similiter concreta acciden-
tium. ⁊ nomina collectiua. patet p̃mo de equiuocis vt canis. q̃
licet canis p̃ toto significato nō significat vnā rem. tñ s̃m quāli-
ber p̃tem significatiōis replentat vnā rem. Et sic etiā est dicen-
dum de ente. quia ens est equiuocum a consilio. sed quando abso-
lute capitur. potest capi pro vno et primo significato ei⁹. Nomina
autem collectiua significant plura. non aut vt plura sed p̃ mo-
dum vnius sicut turba significat multitudinem hominū ⁊ dī-
natorū ad principium siue exercitum vnum. Concreta aut acciden-
tium significant vnum principaliter ⁊ similiter scilicet formam
accidentalem ⁊ con significant subiectum in genere substantie. si-
cut album significat albedinem ⁊ cōsignificat subiectum.

Arguit Si definitio ipi⁹ significatiōis esset bona seq̃re-
tur q̃ dictōes pluralis numeri nō significarēt. Se-
quela pbat q̃ ibi nō est rep̃itatio rei s̃z rep̃. Dm q̃ dēones
pluralis numeri p̃nt dupl̃r capi. vno⁹ ex p̃te significatiōis ⁊ tunc
in eis est rep̃itatio rei sicut in dēonib⁹ singlar⁹ numeri. q̃ dēones
 singlar⁹ ⁊ pl̃alis numeri idē significāt. Alio mō capiunt ex p̃te
modi significādi. ⁊ sic in eis plura rep̃itant. Etia p̃r dici q̃ si rep̃-
sentarēt plura tñ adhuc esset representatio rei. quia res est tran-
scendens sic potest stare pro multis rebus in singulari numero.
aut pro vna re tantum differenter.

Querit Quomodo iste diuisiones terminorū differūt
Terminorum alius vniversalis alius p̃ricula-
ris. Et ista Terminorū alius substantiu⁹ alius adiectiu⁹. Dm
q̃ sic dīnt. q̃ p̃ma ē ēēntialis data penes q̃litate ēēntiale. s̃. signi-
ficatiōes ipi⁹ termi q̃ ex diuisiōe termi eliciūt. S̃z scda diuisiō est

Tractatus

accīdētis data penes q̄litate accīdētalē sue significatōis. q̄ q̄dē
q̄litas accīdētalīs est causa formalis oīm modoz significandi ac
cidentalīū. sicut q̄litas eēntialīs ipsi? termī est cā effectiua oīm
modoz significandi accidentalīū

Significatōnū alia rei sub.

Hic diuidit significatōz in significatōem rei substantiue et rei ad
iectiue. Rō diuisionis est. qz modus significādi accipit ex mō
essendi. sed ille ē duplex. scz p se et in alio. modus aut significādi
p se cōrūdet significatōi rei substantiue. sed modus significādi
in alio cōrūdet significatōi rei adiectiue

Querit Quare dīz potius rei substantiue et adiectiuati
ue qz substantiuatio et adiectiuatio Dōm qz s
stantiuatio nō sunt modi vocis absolute. sed rei. et h̄ intelligit sic
qz substantiuatio et adiectiuatio sunt modi q̄ habēt originē ex re
bus. qz ex hoc qz res significat in alio sic est significatio adiecti
ua. qn aut res h̄z modū essendi p se. tūc est significatio substanti
ua. sed significatio rei substantiue et adiectiue sunt modi vocis.
Uñ res substantiua est q̄ significat substantiā aut p modū substanti
ue siue p se stans. Exemplū pmi vt hō. Exemplū secūdi vt albe
do. sic aut nō est de adiectiuis. qz illa significant rem vt pūctā
alteri. scz substantiue. Et id res adiectiua ē q̄ significat accūs aut p
modū accūs. Exemplū pmi vt albū. Exemplū secūdi. vt rōnale

Arguit Nōmē dīz adiectiuū et substantiuū. q̄ adiectiua
tio et substantiuatio dicunt modi vocū seu tmi
noz et nō rez Dōz qz adiectiuatio et substantiuatio pnt capī du
plī: Uno? vt sunt modi essendi rez. et sic pueniūt rebus et nō vo
cibus. Alio? accipiunt vt sunt modi significādi. et sic pueniunt
voci in ordine ad re. qz vox dīz significatiue adiectiua vlt substanti

Arguit Vnde ē qz p̄cūle diuisionis cōincidāt. qz vna
dictō significat sū substantiue et adiectiue. vt la
pidēs aureus Dōm qz sicut duplicia sunt adiectiua sic du
plicia sunt substantiua. qdam em sunt adiectiua q̄ significant re
in alio tā quo ad significatū qz q̄ ad modū significādi. sicut al
bus. Alia sunt adiectiua q̄ significant substantiā ex pte rei signi
ficatē. sed ex pte modi significādi significat accūs. sicut aureū ar
gentū. Et sic est dicendū qz pncipaliter a mō significandi disti

De suppositōib⁹

gunt significatōes vocum ⁊ dictionū. ⁊ sic dictōes tales pōt⁹
significānt adiectiue q̃ substantiue. I⁹ tñ significēt substantiā
siue rem substantiā

Arguit Aliqua est significatio q̃ neq; est rei substantiue.
neq; rei adiectiue. sicut verbor⁹ ⁊ signor⁹ vni⁹ /
saluum. ergo illa diuisio est insufficiens. Dōm q̃ habet signifi-
catōem rei adiectiue. ⁊ q̃uis verba nō sunt adiectiua s̃m q̃ adie-
ctiua p̃iungitur suo substantiui. tñ sunt adiectiua q; significāt
rem nō p se subsistentē sed in alio existentē. De sīcathegrāma /
tib⁹ dicendū q̃ nō p̃tinent sub diuisō. scz sub significatōe. ⁊ sic
etiā nō p̃tinent sub membris diuidētib⁹. q; significatō diuidi-
tur sicut p̃us fuit diffinita. Et a diffinitōe significatōis exclu-
dūtur sīcathegreumata cuz d; rei. q; sīcathegreumata nō sig-
nificant res sed rez dispōes

Arguit Adiectiua ⁊ cetera accētū sunt sīcathegreu-
mata. ergo nihil significāt. sed solū p̃significāt
Dōm q̃ dupl; aliqua dicūtur sīcathegreumata. Uno mō i
pprie. sic scz q̃ habet significatōem aliquā. ⁊ cū hoc p̃significāt.
et sic cetera accētū dicunt sīcathegreumata siue p̃significatiā
q; significāt accēs. ⁊ p̃significāt subiectū. Alio mō pprie sic.
q̃ nō significant aliquā rem. sed solū p̃significāt. vt sunt oīs
nullus ⁊c. que bene significāt dispōem rei. sed non rem. ⁊ illa di-
cunt pprie ⁊ vere sīcathegreumata

Arguit Pronomē ⁊ p̃cipiū significant. ⁊ tñ d; eis hic
nō fit mentio. Dōm q̃ p̃nomē p̃t includi in
noīe. ⁊ p̃cipiū sub verbo. q; p̃nomen significat merā substantiā
etiā id est indeterminatā. ⁊ p̃ demonstratōem ⁊ relatōem ponit s̃m
p̃r loco noīs. Secundū p̃z. q; p̃cipiū est eiusdē significa-
tōis ⁊ eiusdē modi significādi cū suo verbo. Alie aut p̃es ordi-
nis sub ista diuisiōe nō p̃tinent. I⁹ in eis etiā oporteat p̃cedere
significatōem si significatio accipit generalr. q; oīs modus sig-
nificandi p̃supponit significatōem.

Arguit Albedo significat rem alteri inherētē q̃ h; sig-
nificatōem rei adiectiue. Probat p̃na. q; illē
modus significādi a quo sumitur significatio adiectiua. Di-
cendū q̃ significatio substantiua sumit ab illo quod h; modū es-
sendi p se. ⁊ sic significatio adiectiua sumit ab illo quod h; modū

Tractatus

Dum essendi in alio. tunc dicendum quod pertingit aliqd esse in alio quod
 tunc habet modum essendi per se. Et circa hoc est considerandum. quod signi-
 ficatio que puenit voci immediate fundat super rem concepta. scilicet
 res que est in alio per concipi ut non est in alio existens. et sic est de al-
 bedine sine abstracto. et ideo per concipi ut non in alio existens. imo
 etiam accidens per extra subiectum taliter conservari. sicut patet in sa-
 cramento altaris. ubi est quantitas absque omni subiecto. sed alia ac-
 cidentia subiectantur in quantitate.

Queritur Que sit utilitas huius divisionis. Respondetur quod est
 utilis ad eliciendum quod nomina adiectiva copulantur
 et substantiva supponuntur. quia illa que substantivum significant suppo-
 nuntur. et que adiectiva significant copulantur. Unde significatio rei substā-
 tivae fit per nomen substantivum. et significatio rei adiectivae fit per
 nomen adiectivum

Suppositio est acceptio termini.

Positis principijs materialibus et formalibus suppositio.
 Dicitur per consequens interduz sua determinando de suppositione
 Et duo facit. nam primo agit de suppositione diffinitive. secundo de divisione
 ibi. Supponit alia. Prima adhuc in duas. nam primo facit hoc quod
 dictum est: secundo ponit dram inter suppositos et significatos. ibi Dicitur autem
 Dicitur ergo primo. Suppositio est acceptio termini substantivi per aliquod

Queritur Quare hoc diffinitio suppositio: Respondetur quod ideo. quia est per
 capitalis passio de qua in isto tractatu determinatur
 et ideo oportet quod cognoscat in ordine ad suum subiectum proprium: et hoc fit in
 ista diffinitione. quia terminus substantivus est proprium subiectum eius. et quia
 diffinitio in abstracto. ideo oportet aliquod proprium generis poni loco generis in re
 cto. et suum subiectum loco dicitur in obliquo. et hoc fit hoc. quia acceptio est sicut
 generis. et terminus substantivus ponitur loco dicitur

Arguitur Acceptio est actio. suppositio non est actio. ergo non est accep-
 tio. Respondetur quod prima est neganda. quia autem ex puris idiffini-
 tis ex quibus nihil sequitur. Sed quoniam maior ponitur vltis tunc dicitur. quod accep-
 tio capit tripliciter. vno modo active. secundo modo passive. tercio modo neutraliter
 Et ratio est. quia acceptio potest venire a verbo activo accipio. vel a verbo pas-
 sivo accipior. vel a verbo accipit impersonaliter sumpto. et ideo potest intelli-
 gi de quocumque nomine substantivo. Unde quoniam accipit active. tunc fit actioem ac-
 cipietis. et per hoc quod accipit passive dicitur passionem accepti. et nullo istorum

De suppositōib⁹

modoz potest hic accipi. Et hoc ppter duas causas. Prima est qz tunc diffinitio nō esset essentialis sed accidentalis tñ. qz actus accipiēdi accidit termino. Secda causa est. qz tñc diffinitio nō esset pueribilis cū diffinito suo. qz posset esse suppo vbi nō eēt acceptio. 7 ideo hic debet capi neutralr. put dē aptitudinē accipiendi. illa em aptitudo est essential supponi. Sile est de descrip-
tōe hoīs. qz homo nō pōt diffiniri p actum ridendi. qz tñc diffinitio nō esset pueribilis cū diffinito. sed potest per aptitudinē diffiniri sicut p risibile. 7 sic fit hic. qz acceptio tantū valet sicut acceptibilitas. Nam aptitudo ē magis intrinseca rebus qz actus qz minus sepatur ab eis.

Querit⁹ Que sit rō q tñ termin⁹ substantiu⁹ supponit
Dm q ideo. qz logicus accipit suppoēz si
filitudinarie ad suppoēz que est in realibus: sed illud qd alteri
supponit in realib⁹ hoc est firmū 7 fixum. ergo fm illā filitudi-
nem termin⁹ supponēs debet significare aliqd firmū 7 fixum. 7
hoc solum significat p nomē substantiuū. qz termin⁹ adiectiu⁹
nō significat aliqd firmū 7 fixum. sed significat rem hñtem esse
in substantia siue in reali termino fixo

Arguit⁹ Passio debet p̄dicari de suo subiecto. sed suppo
nō pōt p̄dicari de suo subiecto. q nō est passio. Mi-
nor p̄batur. qz illa est mala p̄dicatio termin⁹ supponēs est sup-
positio. Dm q lz suppo in abstracto nō posset p̄dicari de suo
subiecto siue de termino substantiuo tñ bene in p̄creto. qz bene dē ter-
min⁹ est supponēs. Et sicut fit in oibus passionib⁹ realibus. nō
em dicim⁹ hō est risibilis. sed hō est risibilis

Arguit⁹ Adiectiua etiā supponit. q male dē in diffinitō
ne termi substantiuī. Ans p̄bat. qz dē iustus vt
palma florebit. sicut relatiua supponit. Dm q adiectiua ca-
piunt dupl. Uno in q̄tū adiectiua. 7 sic ipsa nō puenit sup-
positō. Alio caput adiectiuū in q̄tū aliq mō includit in substantiuū.
7 grā substantiuī inclusi p̄t adiectiuū supponē. Pro q no-
tandū q sex modis inueniunt adiectiua supponere. Primo re-
latiua. qz relatiua ponunt loco suoz antecedentiū. que sunt sub-
stantiua. 7 sic qz loco substantiuoz ponunt se sicut substanti-
ua. 7 eandē suppoēz sicut substantiua loco quoz ponunt. Se-
cūdo adiectiua p̄fessionis p̄t supponere. qz tale adiectiuū p̄-
fessionis ponit loco sp̄i. 7 p̄fesset etiā sp̄m. vt iustus florebit id

Tractatus

est iustus homo florebit. Tercio adiectiuū nō p̄fessionis s̄b̄stā/
tiuatū in neutro genere p̄t supponē. sicut dicēdo albū currit. id
est ens album currit. q̄z ponit tūc p̄ re substantiua in q̄ est albe/
do. Quarto dictōes suplatiui ḡdus supponūt. q̄z earz signifi/
cata determinata sunt vel determinātur ad vnū suppositū. z p̄ il/
lo supponere possunt. Un̄ etiā s̄m grāmaticos possunt reddē sup/
positū s̄bis p̄sonalibz. vt dicēdo fortissim⁹ currit. Quinto p̄/
ticipia. q̄z significāt actum vnitū substantie. z ideo q̄dammo p̄
illa substantia ponunt currenūt. vt dicēdo legens currit. ibi
em̄ legens ponitur p̄ illa substantia in q̄ est actus legendi. Sex/
tō adiectiua demonstratiua supponūt. vt dicēdo ille currit. quia
tunc hoc adiectiuū ille ponitur p̄ re demonstrata. Vel dōm est
q̄z sup̄ capitur dupl̄r. Uno° p̄prie grā sue dīe que tangit eūz
dī: termi substantiui. z sic adiectiua nō supponūt. Alio° capitur
generalr p̄ suo genere quod est acceptō. z sic adiectiua supponūt
q̄z sic sup̄pō est idem quod acceptio. sed adiectiua accipiunt p̄
aliquo. Et ista solutiōe argumentū de relatiuis accidentiū q̄ sup/
ponunt. z non grā substantiui. q̄z eoz aūs est adiectiuū. non em̄
supponunt nisi inq̄tū sup̄pō accipitur p̄ suo genere. q̄z suppo/
nunt id est accipiuntur

Arguit Nemo est termin⁹ substantiū⁹ z tñ nō supponit
quod nō supponit. Sed a p̄sūpti p̄bat. q̄z ē sincathegoreuma
gumentū dōm est. q̄z in ip̄o includat sincathegoreuma. z grā
illū nō supponit. tñ in eo etiā includit termin⁹ substantiū⁹. z grā
illū supponit. z iō reddit suppositū. vt dōo nemo currit. i. null⁹
hō currit. q̄z nemo est signū distributiū impuz.

Querit Si termin⁹ substantiū⁹ supponit q̄d supponit.
z cui supponit. Dōm q̄ supponit suū signi/
ficatū ipsi intellectui. z iō etiā termi positi extra p̄p̄em possūt
supponē. z h̄ iō. q̄z ei⁹ significatū p̄cipit p̄ intellectū. q̄z suppo/
nere nō accipit h̄ sicut in grāmatica put supponē ē idē q̄d sup/
positū reddere. sic em̄ nō posset alicui extra p̄p̄em sup̄pō p̄ne/
nīre. s̄z solū supponē h̄ ē significatū suū ad intellectū ponere

Querit Quid significat h̄ p̄pletū p̄ aliq̄ in diffinitō
ne. Dōm q̄ v̄z em̄ p̄ aliq̄. i. supposito. s̄z ali/
q̄ dicant p̄ aliq̄. i. p̄ significato. tñ p̄m̄ melius dī. q̄z s̄z signifi

De suppositoib?

catū z suppositū significant idem fm rem. dñt tñ rōne Et ideo significatio est acceptio p significato. sed suppo est acceptio termini p supposito. Nam diuersa pncipia relatōnū debent habere diuersos terminos. z vnū pncipiū nō debet diffiniri p terminū alterius pncipij

Arguit Tñc seqretur q suppo simplex nō esset suppo. Seq̃la pbatur. qz ibi termin⁹ nō accipit p ali quo supposito. sed p natura Dñm q duplex est suppositū. scz nature z est illud quod est indiuiduū alicu⁹ nature. sicut sortes et plato z sic de alijs sunt supposita nature hoīs. Aliud est suppositū intēctōis. z est illud de quod p̃dicatur scd a intēctio. sicut dicēdo homo est species. z aīal est genus. Et sic dñm est. q licet in suppoē simplici nō sit acceptio p supposito nature. tñ bene p supposito intēctōis. qz ibi accipit termin⁹ in ordine ad scdā in tentōem. q est suppositū intēctōis

Arguit Si diffinitio esset bene posita sequeretur q chi/ mera nō supponeret. Seq̃la pbatur qz nō acci pitur p aliq̃ Dñm q illa p̃ricula p aliq̃ p̃t dupl̃r intelligi ṽl accipi. Vno⁹ p̃t aliq̃ importat rem existentē a p̃te rei. z sic chi mera nō p̃t poni p aliquo vel supponere. sed sic nō accipitur h̃. Alio⁹ p aliquo. accipit p̃t importat rem existentē vel rem cō/ ceptā. z sic chimera accipit p aliquo. z sic accipit hic. Et p̃phet dicit sub se p aliq̃bus. z sic est sensus p aliquo vel aliq̃bus. z hoc est ideo. qz nō est aliq̃d ita multiforme qn in ipso reperiat aliq̃ vnio. z iō vbi est acceptio p aliq̃bus ibi est acceptio p aliq̃. z sic sub diuisione p̃phendunt dōēs pluralis nūi. Vel dñm. q lz dīctōēs plis nūi notāt pluralitatē q̃tum ad modū significadi tñ q ad significatōēs exp̃munt aliquod vnū. qz dōēs plis nūi et singularis nūi idem significāt

Arguit Aliq̃s est termin⁹ substantiu⁹ q nō supponit. q suppo nō ē pp̃ia passio termini substantiuī. Ans pbatur. vt in ista orōe hō est dō dissyllaba Dñm q h nō accipitur termin⁹ substantiu⁹ p aliquo. z ideo nō supponit. Sed qn q̃rit. ṽz suppo sit p̃p̃a passio termini substantiuī. Dñ. q nō q̃rit cūq̃a ccepti. sed est passio termini substantiuī pp̃ie accepti. q tñ/ nus substantiu⁹ est significās. z ille est vere substantiu⁹. In signū cui⁹ significatio diffinit aī suppoem.

Tractatus

Querit Quot modis accipiat terminus materialis
 Dicitur quod quattuor modis. scilicet per se terminum. per sibi sibi terminum
 per se et sibi sibi. et per suo declinatio. Exemplum primum homo est dictio
 dissyllaba. ibi enim homo accipitur per se finem quod ibi ponitur. Exemplum se-
 cundum ut magistri est generis casus. ibi enim magistri accipitur per sibi sibi
 in illa oratione. et non per se. sicut etiam in ista oratione magister est generis
 masculini. Exemplum tertium. ut scammum est generis neutri. ibi enim
 scammum capitur per se vel sibi sibi. Exemplum quartum. ut animal predicatur
 de homine. ibi homine ponitur per hominem quod est suum declinatio. quod animal non per
 dicatur de illo ablativo homine. sed de illo nominativo homo

Arguit Adiectivum in genere tale supponit. Assumptum per
 bat. quod in omni propositione affirmativa habet subiectum et per
 dicatum per eodem supponit. scilicet ista propositio homo est albus est affirmativa. et
 habet. et homo supponit generis albus quod est adiectivum. Dicitur quod suppo-
 nere per eodem intelligitur dupliciter. Uno modo sic quod subiectum et predicatum habe-
 ant eandem speciem suppositis. et sic est falsum. Alio modo supponere per eodem est
 aliquod modo esse idem. scilicet essentialiter vel accidentaliter. et sic est propositio habet. quod in omni
 habet affirmativa propositio predicatum debet habere quandam unitatem cum
 subiecto sicut dicitur paries est albus.

Arguit Nullum accens est diffinibile. suppositum est accens. et
 male diffinitur. Dicitur quod licet suppositum non per diffini-
 ri diffinitio completa in propositio genere. tamen bene per diffiniri diffinitio in
 completa et non in propositio genere. Nam suppositum diffinitur per subiectum positum lo-
 co dicitur. et per aliquod eiusdem generis positum loco generis.

Dicitur autem suppositum et significatio.

Hic ponitur doctrina suppositi et significati. et habet idem. quod ambo for-
 mali conveniunt termino supponendi. ne videantur omnino esse idem assig-
 nat iter ipsa triplex doctrina quod res artificialiter facte tripliciter dicitur. sicut
 per de phiala et capucio. scilicet ex parte cause efficietis. materialiter et si-
 gnificati. suppositum autem et significatio sunt res artificialiter facte per intellectum
 speculativum. et conveniunt hijs tribus modis dicitur.

Querit Quot sunt differentie inter suppositum et signi-
 ficatum. Dicendum quod sunt tres differentie.
 et unus locus a coniugatis. Prima differentia sumitur ex parte cau-
 se efficietis. quod significatio fit per impositionem vocis ad rem signifi-

De suppositōib?

candā. s; suppo sit p hoc q termin^o iā significās accipit. p aliq.
 Scda dīa sumit ex pte subiecti siue materie circa quā. et ista est
 q; significatō ē vocis sicut subiecti. s; suppo est termi iā signifi
 cātis ppositi ex voce et significatōe sicut subiecti. Tercia dīa su
 mit ex pte cause finalis p eoz obiecta. i. ex pte termi relatiōis. si
 ue ex pte respectus. q; significatō dī relatiōem ad significatū. sed
 suppo dī relatiōem ad suppositū. et iō q; ambo sunt relatiua. ex
 go dīnt penes terminos. sicut pater refert ad filium. et dñs re
 fertur ad suū seruū. ergo pater et dñs dīnt. Sed locus a iunga
 tis ē significare et supponē dīnt. g suppo et significatō dīnt. Itē
 suppo et significatō pnt etiā differre formalr penes diffinitōes
 eaz. q; habet diūsas diffinitōes. et g h nō ponit dīam ex parte
 cause formalis. cū tñ illa sit potissima.

Arguit Pria et scda dīe coincidunt. g nō tres dīe. An
 cedēs pbat. q; in vtraq; significatōe ppat ad
 vocē. suppo at ad terminū. Dm q; significatō ppat ad vocē
 et suppo ad terminū duplr. Uno^o sicut ad cām ex q; oriunt. et
 sic sumit ex eis pma dīa. et in illa dīa accipiunt vor et termin^o
 significās pnt sunt cause materiales supponis et significatōis.
 Alio vero mō ppat ad ipsa p modū subiectoz. et sic sumit se
 cūda dīa. q; vor est sicut significatōis. et termin^o significās est
 subiectū suppositōis

Arguit Suppositū est significatū. g suppo est signifi
 catio. pna et p locū a iungatis. Dm q; h nō
 arguit p locū a iungatis. q; debet argui in pdicatis eēntialib?
 Tñ locus a iungatis duas h; pditōes. vna est q; iungata sint
 vera. Alia ē q; arguat in pdicatis eēntialib? Vel dīm ad argu
 mentū. q; aīis nō est ver. q; oē significatū nō ē suppositū. s; oē
 suppositū ē significatū. g hnt se sicut magis et min^o cōe

Arguit Si termin^o significās esset sicut supponū. tūc
 sequeretur q; adiectiua supponeret. Seq̄la pbat
 q; ipsa etiā sunt termi significātes. Dm q; sicut supponis
 potest duplr assignari. Uno^o vt est ppiū sicut isti tractatus
 sic termin^o substantiu^o est sicut libri supponū. Alio^o assignat sicut
 lectū libri supponū qd nō pnt. bi sicut suā rōz ppiā. et sic tmi
 n^o significās dī subiectū suū. nū. q; termin^o significās nō est
 subiectū supponis in qstū h. iōi. sed tñ sufficēter distinguit sig

Tractatus

nificatio a suppone penes h^o q^d dicitur iⁿ tertio q^d significatio nō est in termino significare sicut in subiecto. s^z in voce.

¶ Uide^r q^d p^op^u subiectū suppois nō sit imū^o substantiū^o Probat q^d tūc hoc s^ubū substantiūū est supponer^z. q^d est t^u sub^ostantiū^o Dōz q^d dupl^r dicit t^u substantiū^o. Uno mō q^d fecit s^ubstantiā sive p^o modū substantiē. z sic s^ubū nō dicit substantiūū z sic cap^oit s^ubstantiūū. qⁿ dicit t^u substantiū^o supponit. Alio mō cap^oit substantiūū p^ut idē ē q^d eēntiale vel de substantia alic^o z sic s^ubū dicit substantiūū. q^d hoc s^ubū est. ē de it^u s^uco itell^u omis s^ubi. z sic nō o^z hoc supponere q^d tali mō est substantiūū. Un^o si arguat sic hoc s^ubū est. ē termin^u er ē substantiū^o g^o ē t^u substantiūū. Dōz q^d nō val^z z si dicat ibi a^o. a diuis^u ad iuncta Dōz q^d nō v^z. q^d ibi p^omittit fallā equocatōis q^d ibi equocat ille t^u substantiūū

Copulatio ē acceptio termi

Dic incidetali^r diffinit copulatioēz dicēs. Copulatio ē acceptio termini adiecti p^o aliq^u Et hoc iō scit. q^d copulatio ē q^d dā mō opposita passio ad suppoēz. mō oppositoz eadē ē disciplina. q^d vnu op^oposito^z hāz p^ognosci p^o alterz Et v^o dicit A^ore^osto. s^upro top^o. tunc diffinit alic^o s^ury ē bene poita qⁿ ex noticiā vni^o cōtrarij p^o p^ognosci reliquū Et iā q^d opposita iuxta se posita m^og^o elucescūt. ideo p^o q^d diffinit suppositōem. etiā diffinit copulatioē

¶ Cōiunctōes copulāt g^o nō bene dicit iⁿ diffinitōe de adiectis q^d coplāt. Cōsequētia tenz. q^d illud q^d ē p^op^u vni p^o o^o nis nō p^o alteri puenire Dōm q^d copulare accipit dupl^r. Uno^o p^ut ē aliq^u diuersa p^uigere. z sic p^uer cōiunctōi. q^d ipa cōiūgit et anectit de cōz de cōni. z ordinat sē s^u sensui Alio^o capitur copulare p^ut ē alteri se vnire sive cōcernere. z sic adiectiua copulant nō q^d vniāt plura ad inuicē sicut cōiunctōes s^z se vniūt suis substantiis z subiectis. q^d ea p^oernūt z determināt ipa substantia

¶ Substantia copulāt g^o male dicit adiecti A^ons pbat in ill^o exēplis petr^o ē p^o Johānes ē magister Dōz q^d ille de cōes cap^oit duplicit^u Uno mō secūdū eoz significatū. z sic copulāt. q^d pater significat paternitatez Alio^o accipiūt s^um q^d sūt in vsu cōit loquētiū et sic supponūt z nō copulāt q^d ponūt p^o eoz subiectis

¶ Ex h^o seq^uret q^d albedo etiā copulāz q^d cōiūgit se suo s^ubiec to Dōz q^d licz albedo p^ungat se suo subiecto secūdū rez nō tū

fm modū. qz n̄ significat illā formā p modū copulatōis vel per
modū alteri iherentis sz p modū p se stātis iō nō significat illā
formā cū cōcretionē. sz cū abstractōe. i sic suppoit z nō copulat
Contra tūc seqret q iposito illi tmi nō valerz. Seq̄la pbat. qz
albedo imposita ē ad significādū rez alteri iheretē. qz significat
accūs. z oē accidēs hz in sbiecto eē. Dōz q nō est ipuenies q ali
qd sit alteri p̄ictū in re q tñ intellect' cōcipit vt sepatuz. z quia
significatō terminoz suū immediate a reb' cōceptis iō tmi pñe
alit significare qz sit in re ad extra liz n̄ aliter qz sit in intellectu

Querit Urz ens supponat vel copulet. Dōz qz es ca
pit duplici. Uno mō noialiter. z sic suppoit
qz significat p modū p se stātis. Alio mō capit p̄iculariter. z sic
ens copulat. qz p̄icipiuz ē adiectm̄ que copulant.

Ar Verba copulat ḡ non solū adiectiua. An̄s pbat qz ver/
bū fcat accūs qd vnit se substātie. n̄a pbatuz. qz verbū
nō est adiectm̄ cū adiectm̄ referat ad substātiū. Dōm qz vtiqz
verba simpliciter copulant. z ad cōsequentiaz dicif q adiectiū
accipit dupliciter. Uno mō put referitur ad substātiū. z sic ver
bū nō ē adiectiū. qz nō p̄t p̄icti siue cōuenire cū substantiū
Alio mō accipit adiectm̄ p illo quod fcat accidens qd aliquo
mō iheret sbiecto. qñ. f. fcat p modū iherentis. z sic p̄bū etiā
est adiectm̄ siue tmin' adiectiū. z sic tale adiectm̄ copulat

Qr Urz mor' supponit aut copulat. z videt q copulet. qz
fcat fluxuz z fieri ḡ copulat sicut p̄bū Dōz q supponit
Et ad argumētū ē. Dōz q ē dīna iē fcare fluxū z fieri. z p modū
fluxus z fieri. qz noia sbstātiua etiā pñt fcare fluxū z fieri. n̄ aut
p modū flux' z fieri. z ḡ copulatō n̄ puenit ill' q fcat fluxū z fieri
sz ill' q fcat p modū fluxus z fieri sicut sz p̄ba z p̄cipia

Ar Participia copulat ḡ male dōz q tñ adiectiua copulant
An̄s pbat qz significāt accidēs qd p̄icti se substātie cō
sequentia probatur quia sunt vera substantiua et per se ponun
tur in oratione sine substantiū. quod adiectiuis non conuenit
Dicendum q participia capiuntur dupliciter. Uno mo/
do proprie et secundum suas significaciones proprias. et sic p
ticipia copulant. quia significant per modum adiacentis alteri
Alio modo accipiuntur participia. secundum q ponuntur loco
sbstātiū. quibus vniuntur. z sic supponant

Tractatus

Querit Utz hoc verbū est copulat. et videtur qd sic qz significat aliqz formas inherentes alicui. Dicē dñ qd hoc verbū est. p̄t tripliciter capi. Uno modo vt significat absolute compositionem extremorū. et tunc nō supponit nec copulat s; ē sine categorēma. Alio modo capī vt dicit existentiam et sic copulat. Tercio modo capitur vt dicit eētiam. et sic supponit. Vel dicendum qd hoc verbum est p̄t dupliciter capi. Uno finem rem significatam. et sic importat rem substantiuam. Alio modo capitur s̄m modū scādī et sic etiā h; qd importat rē alteri inherētem.

Notādū Copulatio diuersimode puenit verbis et cōiunctionibus. verbis enī substantiis. h; catiuis et eorum vim habentibus cōuenit copulare p̄ modū formalis vnionis in eodē casu et nō disponunt ea q̄ iungunt sed potius determinātur p̄ ea s; p̄iunctio cōiungit p̄ modū dispositionis. Et etiā hoc verbum ē copulat sicut hic capī copulare. qz significat p̄pōz sicut oē p̄bñ hoc est scāt rem in subiecto. Et sic copulat p̄t copulare v; tñ sicut cōiungere aut associare. Et etiā scāt vnionem p̄t cū subiecto in simili casu et illa ē special' p̄pō conueniens sibi et nō alijs verbis. s. adiectiuis.

Arguit Quando dicit p̄t est faber. Johānes est durus in illis orōibus nōia substantiua copulat gō. n̄ tñ adiectiua dicuntur copulare. Dicendū qd in illis orōtōibus durus et faber copulant et non sunt substantiua. sed adiectiua s̄m significatōes et ita dicunt p̄pō copulare. quia s̄m rem et significatiōē sūt adiectiua qz significāt formā accētalem alteri inherētem h; n̄ s; adiectiua s̄m vocē et h; n̄ ipedit quī copulare possint.

Querit Utrum copulatio posset diuidi sicut suppositio. et videtur qd non. quia aliqua est copulatio discreta vt dicendo hoc album currit. et aliqua est copulatio naturalis. vt dicendo album per se et sic de alijs. Dicendum qd adiectiuum nō potest habere illas species quas habet suppositio. qz in copulatione discreta simplici et confusa et determinata ponitur adiectiuum non tamen in quantum adiectiuum. Nam i discreta copulatione termini ponuntur pro supposito et hoc nō cōuenit adiectiuo in quantum adiectiuum nec adiectiuo conuenit copulatio naturalis quia tunc oportet adiectiuum per se poni hoc autem repugnat termino adiectiuo.

Suppositionū aliacōmūis

Posita diffinitōe suppositōis. hic p̄ter diuidit eā in cōmunes
 2 discretā. Et rō diuisiōis ē qz accūs p̄p̄iū diuidit ad diuisiōz
 sui subiecti. s3 suppo est p̄p̄ia passio termi substātiui. q̄ d3 diui
 di sic termin⁹ substātiū. s3 terminoz substātinorū aliq̄s est cōis 2
 aliq̄s discret⁹. ergo sllr ipa suppo d3 diuidi in cōem 2 discretam

Querit^r Quare diffinitō suppois p̄cedat diuisiōez ei⁹
 Dd3 qz iō qz diffinitio dicit eē. diuissio vero
 posse sed esse est ante posse. loquendo de posse ad operari. ergo dif
 finitio suppositionis est ante diuisionem.

Arguit^r Propria passio ē accūs. s3 accūs diuidit in gñe
 accūs 2 subiectū in gñe sube. q̄ subiectū 2 p̄p̄a pas
 sio nō hñt eādē diuisiōez. Dd3 qz duplex est diuissio. qdā est
 penes cēntiales drās. 2 sic aliter diuidit p̄p̄a passio qz subiectuz
 Alia ē diuissio penes supposita. 2 sic eodē mō diuidit. sicut si hō
 inuenit in multis suppositis. sic etiā n̄sibile in multis inuenitur
 et in tot. in q̄t hō. qz non excedit subiectū nec exceditur ab ipso.

Arguit^r Alie diuisiōes suppois deberēt istā p̄cedē g^o au
 tor ē insufficiēs. qz eas nō pōit Alis pbat quia
 aliqua est suppositō anthonomatice 2 aliq̄ sinecdochice. Di/
 cendum qz omnes ille suppositiones sunt improprie. 2 ratio est
 quia suppositio propria est que fundatur in significatione p̄p̄a
 sed termini supponentes anthonomatice vel sinecdochice nō ac
 cipiunt p̄ eorum proprijs significatis. quia termin⁹ sumptus
 per anthonomasiam sumit p̄ vno tm̄. sicut apostol⁹ p̄ anthono/
 massam samit p̄ Paulo. sed in p̄p̄ia significatōe significat mul/
 sum vel n̄ciūm. Sic etiā sinecdochice vt affer mibi rhenū vel
 fontē. ibi rhenū ponitur p̄ parte rheni. Unde p̄dici qz isti mōi
 supponū non sunt suppoēs logicales s3 sunt qdam mōi grāma
 ticales grāmaticalr accipiēdo terminū quare hic nō ponunt^r

Adhuc est alia diuissio supponū. scz supponū alia forma⁹
 alia matialis. q̄ eēt p̄mirēda qz cōior est. g^o male diuidit
 suppo p̄ma sui diuissioe in cōez 2 discretā. Dd3 qz suppo ma
 terialis nō est suppo 2 q̄ nō ē mēbz diuisiōis. p̄mū p̄z qz suppo
 de q̄ hic loq̄mur est termi significat⁹ ex q̄ suppo p̄supponit signi/
 ficatōez s3 tmin⁹ matialiter nō feat. ergo nō supponit. Cū loy⁹

Tractatus

non considerat terminos quantum ad litteras et syllabas. sed quantum ad eorum significationes et proprietates. et ergo ista diuisione bene valet grammatica sed non loyco. Et sic ponit exemplum in grammatica. ut in Alexandro. Dat deus aureola quod nomen habet ab aureo. ibi in illo relatio quod intelligit aureola et supponit materialiter.

Suppositio communis est que

Dic consequenter diffinit membra dicte diuisionis. et primo diffinit suppositionem communem dicens quod suppositio communis est que fit per terminum communem. Deinde diffinit discretam dicens quod suppositio discreta est que fit per terminum discretum aut per terminum communem sumptum cum per noie demonstratio peritine speciei. Exempla patet in littera.

Arguitur Suppositio communis est diuisum. ergo non debet poni membrum diuisionis. Dominum quod suppositio dicitur communis dupliciter. Uno modo quia est communis termino substantiuo. et sic est diuisum. Alio modo dicitur communis quia conuenit termino communi. et sic est membrum diuisionis quia talis fit solum in termino communi vel appellatiue qualitatis.

Arguitur Omnis suppositio est propria ergo nulla est communis. autem probatur quia est propria passio termini. Dominum quod aliquod suppositio est communis respectu sui subiecti quod est terminus communis et illa etiam dicitur propria passio termini communis. et sic referuntur ad diuisa

Arguitur Hic aliquis homo currit est terminus communis et tamen non supponit communiter sed discrete. Secunda pars assumpti probatur. quia indiuiduum supponit discrete. scilicet aliquis homo est indiuiduum. Dominum quod ibi est suppositio communis et ad argumentum dicitur quod duplex est indiuiduum. scilicet vagum et determinatum. Indiuiduum vagum est quod non limitatur ad aliquod determinatum suppositum. sicut quando terminus communis sumitur cum signo preclaro ut aliquis homo. et tale indiuiduum supponit committer. quia subiectum tale potest capi per plures. Aliud est indiuiduum determinatum et est quod ex sua significatione determinat se ad unum certum suppositum siue hoc fiat per demonstrationem stratorem ut iste homo currit. siue per circuloctores ut homo cum crispis criminibus. siue per suppositionem. ut suffronici filius. Supposito quod non habeat nisi unum filium. illa enim omnia supponunt discrete.

Arguitur Illud complexum sortes vel plato supponit committer et tamen non est terminus communis. Dominum quod proprie loquendo non

est suppositio in illis cōplexis sortes et plato et sortes vel plato
 qz suppositio pprie accepta est in termino et nō in aliquo cōplexo.
 sz tñ ista cōplexa hñt modū terminoz supponētū et ideo possūt
 dici supponere. qz accipiūt p pluribus vel p vno sicut termi-
 ni supponētes. Nam istud cōplexū sortes vel plato hñt modum
 termini supponētis cōiter. vel verificatur de multis. Bñ em va-
 let descensus. sortes est sortes vel plato. et plato est sortes vel pla-
 to. Sz illud cōplexū sortes et plato supponit discrete. qz nō va-
 let descensus. iste em sūt falsae sortes ē sortes et plato. plato ē plato
 et sortes. Parz correlarie sic q copulati ex terminis singlarib⁹ ma-
 net singulare. sz diffictū ex terminis singlarib⁹ eqpoller terminio cōi.

Querit Quō suppoit isti i hoc cōplexo isti trahūt na/
 nem. Dd3 q discrete. et videt q nō. qz sūt plu-
 res trahētes. g^o accipit p plurib⁹ Dd3 q isti ibi accipit p plu-
 ribus. nō vt plura sunt sz fin q oia vniunt in vno actu trahēdi
 nauē. et ergo ē ibi suppo discrete. Sz cū d3 isti currūt ibi nō est
 suppo discrete. qz ibi oia supposita demonstrata p h^o pnomē isti
 nō pueniūt in vno actu. qz vn^o p^o currere huc alter vero illuc.

Querit Qualis sit hic in predicato suppositio Paul⁹
 nō est henric⁹ Dd3 q discrete. arguit tñ q
 non. quia ibi predicatur terminus singularis cū negatione. et ne-
 gatio facit terminū stare cōfisse distributiue. Dd3 q duplex
 est terminus scz cōmunis et discretus. tunc dicendum q negatō
 bene distribuit terminū cōmunem ante quem ponit non tamen
 terminū discretum. Et ratio est. quia omnis actio est in paciē-
 te predisposito et in illo q potest recipere eius actionē. sed termi-
 nus singularis non potest distribui ergo etiā negatio non distri-
 buit ipsum. Pro quo notandum q duplex est actus negatio-
 nis. Unus est negare. et ille est essentialis negationi quia illum
 semper habet. Alius actus est distribuere et illum non semp fa-
 cit nisi ponatur circa terminū distribubilem.

Querit Quomō supponit hic asinus. dicendo. mens
 asinus currit. Dicendum q cōmuniter. Et vi-
 detur q discrete. quia ibi est terminus cōmunis sumptus cū p/
 nomine demonstratiuo. Dicendum q talis terminus cōmunis
 sumitur cum p nomine demonstratiuo deriuatiue speciei et nō pri-
 mitiue speciei. ergo non facit suppositionem discretam. Et ratio
 diuersitatis est quare pronome demonstratiuū primitiue speciei

Tractat⁹

facit suppositionem discretam et non derivatiue speciei. quia p nomen demonstratiuū primitiue speciei demonstrat ad sensum et pro vno determinato supposito. Sed p nomen derivatiue speciei non demonstrat vnum determinatum suppositū. sed indifferēter vnū vel plura. quia posset contingere q aliquis haberet multos asinos. et tunc dicendo meus asinus currit. asin⁹ staret p illo vel illo indeterminatē et indifferēter. qre asin⁹ suppoit indeterminate.

Arguit Ex ista solutione sequeretur q hic esset suppositio discreta homo currit. Sequela pbat̃ur. quia si sortes currit. tunc ille termin⁹ homo stat pro determinato supposito scz sorte. Dm q licet homo in illa propositione possz fm verificationem locutionis stare pro vno determinato supposito. tamen hoc non habet ex sua suppositione vel significatione scz solum ex acceptione loquētis. quia potest fieri verificatio p supposito vno. sed suppositio non fit pro vno supposito.

Querit Quomō supponat homo in ista ppōne. Discretus homo est totū in quātitate. Dm q illa ppositio dupl'r sumit̃. vno in sensu quē facit ex vi ppor. et sic est ppositio falsa et homo supponit cōmunit̃ et confuse. qz tūc sensus est. De quocunqz vez est dicere q sit homo. de illo verū est q sit totū in quantitate. et hoc est falsum. Alio mō accipit̃ in sensu in q sit ex bonitate intelligētis. et tūc sensus est q hoc cōplexū (omnis hō) est totū in quātitate. et sic est ppō vera. et sic hō pprie nō supponit qz ponit̃ complere. scz istud totū pplexum. scz omnis homo habet modum termini supponentis discrete. quia sensus est q hoc singulare complexum est totum in quantitate.

Querit Utz suppo discreta p̃t diuidi sicut ppō communis. Dm q nō. et videt̃ q sic. qz termin⁹ discretus potest quādoqz sumi sine adiuncto. et sic est propositio discreta naturalis. potest etiā sumi cū adiuncto. et sic est suppositio accidentalis. Nam ex hoc habet termin⁹ aliā et aliā suppositionem fm q terminus alio et alio modo sumitur. sed terminus singularis potest etiā alio et alio modo sumi ppter diuersa predicata que sibi attribuūtur. ergo vtrobiqz est simile. Dm q licet diuersa predicata possunt attribui termino singulari. ex hoc tamen fm significationē et modū significādi termin⁹ singularis nō variat̃. quia eodē mō accipit̃ in additōe cuiuscunqz predicatorum. quia semp stat fm vltimū modum singularitatis. sed sic non est

De suppositoib?

de termino cōmuni. quia ille per additionem diuersorū predica-
torum in mō accipiendi variatur. vt dicēdo homo p se homo ē
species. ⁊ homo currit ibi termin⁹ cōmunis aliter ⁊ aliter sumit
Sed dicendo sortes per se. sortes est indiuiduū. sortes currit sp
eodem modo accipitur sortes ⁊ eodem modo supponit.

Arguit Termin⁹ singulari p aliquā distribui g videt q
habeat suppoēs p fusa. añs pbat dicēdo tot⁹ sor-
tes est minor sorte. ibi sortes distribuit. Dm q sortes in ista
ppositōe nō distribuit nisi indirecte quia in obliquo. sed est ali/
quis termin⁹ cōis inclusus in hoc signo tot⁹ put capis sicut the-
gorematice. ⁊ talis supponit p fusa. qz in hoc signo tot⁹ includit
quolibz ps. ⁊ ibi ps est termin⁹ cōis et supponit confuse.

Arguit Suppositio cōmunis diuidit ergo etiam di/
screta. tenet p sequentia. quia tot modis dicitur
vnum oppositorum quot modis ⁊ reliquū. Dm q illa auto-
ritas intelligit quo ad significata. non aut quo ad supposita.

Notadū Q ista ppositio oēs apostoli dei sunt duo/
decim est distinguēda fm q oēs capis distri-
butie aut collectie. si distributie sic apli supponit p fusa. ⁊ ē ppō
falsa. sz si oēs teneat collectie tūc apli suppoit discrete ⁊ ppō est
vera. vel etiā suppoit determinate. qz est tmin⁹ cōis sine signo.

Querit Quō supponat h de⁹ cū dicit. Iste de⁹ est Dd⁹
q discrete. tra. accipit p plib⁹ g nō supponit
discrete. añs pbat qz accipit p pte et filio ⁊ spū scō. Dd⁹ q licet
deus dicat de plurib⁹ psonaliter siue supposititaliter. tñ dicit de vno solo
essentialiter qz de⁹ est vn⁹ in eētia ⁊ trin⁹ in psonis. Est tñ verū
q hoc nomē deus qz ad p mā impossitōē ei⁹ est tmin⁹ cōis. qz
ponit ab vniūsalī puidētia. et vltis puidētia est cōmunis.

Querit Quō differēter se hnt ista homo fenix sol regis
domus penth angula mūdus gabriel. Dd⁹
q sic se hnt qz hō actu habet plura supposita. sed fenix successiue
sed domus penth angula potētia. similiter sol luna mūd⁹ licz ac-
tu nō sint multiplicata pnt tñ multiplicari. ⁊ illa actualis mul-
tiplicatio repugnat eis ex pte materie ⁊ nō ex pte forme. Gabriel
est termin⁹ cōis. qz non repugnat sibi fm cōmunē rōem forme q
multiplicet. sz fm spēalē rōē forme fm q existit a pte rei ⁊ inquā

tum est talis forma. et sic est individuum. Deus secundum primam impositionem
torem est terminus communis. quod imponitur ab utroque prudentia. quod deus est
puisor omnium. sed quoniam capit per divinam essentiam. tunc est terminus discre-
tus. et sic potest saluari de omnibus istis quod sunt termini communes

Supponit communem alia accensum

Declaratis membris predictae divisionis. hic consequenter dividit
suppositionem communem in naturalem et accidentalem. Ratio divisionis
est quod suppositio dividitur secundum modum acceptationis terminorum. cum suppositio
sit acceptio termini substantivi. sed terminus substantivus potest dupliciter capi-
pi. scilicet cum adiuncto et sine adiuncto. si primum sic est suppositio accidentalis.
si secundum. sic est suppositio naturalis

Arguitur Unumquodque divisum quod est genus debet in nu-
mero singulari poni. sed suppositio communis est genus in
ordine ad suppositionem naturalem et accidentalem. ergo debet poni in singu-
lari numero. Maior probatur. quod animalia non est genus sed animal

Domus quod duplex est genus: scilicet unum quod dependet a parte rei ad
extra. et illud debet poni in numero singulari. Aliud est genus ro-
nis. et illud potest dividi in numero plurali

Arguitur Nihil dividitur nisi sit quantum. sed suppositio non est
in genere quantitatatis. vel non est quantitas. ergo non potest
dividi. Maior probatur. quod quantitas est radix divisionis. Minor pro-
bat quod suppositio est passio termini. et passio est in secunda specie quantitatatis

Domus quantum secundum rem non sit quantitas. tamen secundum modum. Vel domus
quod nihil potest dividi nisi quantum in partes integrales. sed illa est di-
visio in partes subiectivas.

Arguitur Nulla forma simplex potest dividi. sed suppositio est for-
ma simplex. ergo male dividitur. Minor probatur quod ge-
nus est forma simplex. Maior probatur per diffinitionem forme qua
assignat Gilbertus por. Domus quod forma simpliciter eo modo quo est sim-
plex non potest dividi. quod genus secundum quod est simplex non dividitur. sed secundum
quod includit duas partes oppositas quod dividitur ipsum genus in species
sed non in genera. neque potest species dividi in species. quod sic est sim-
plex. sed in individua. Vel dicendum secundo quod nulla forma sim-
plex potest dividi in partes integrales. sed bene in partes subiectivas
et potentiales. Vel domus tertio. quod nulla forma accidentalis est di-
visibilis secundum essentiam. tamen bene secundum esse

Arguit Omnis suppo est naturalis. & nulla est accēta-
lis. An̄s pbat qz suppo est passio. sed passio ē
naturalis subiecto. Dm̄ qz naturale accipit dupl̄. Uno^o p
illo quod p̄seqtur naturā rei. & sic oīs suppo est naturalis: qz na-
tura termini est ei⁹ significatio vl̄ impositio ad significādū. I3 oīs
suppo est ex significatōe terminoz. id ē ex natura termi. I3 nō sp̄
ex tota significatōe terminoz. Alio^o accipit naturale p illo qd
p se alicui uenit. vel p illo qd ē ex tota natura rei. & sic aliq sup-
positio nō est naturalis sed accēta-
lis. Ratio. qz suppo aliqua est
cum adiuncto p parte significatōis termini. sicut oīs alie sup-
positiōes p̄ter naturalem

Querit Quare aliq suppo ve cat naturalis. Dm̄
qz ppter duas causas. Prima ē. qz qcquid cō-
uenit alicui p se & sine adiuncto. hoc solet dici naturale illi cui cō-
uenit. sicut dictū⁹ qz n̄ibile sit naturale hoi. qz uenit sibi cu3
adiuncto. scz cū albedine. sic etiā fit in termino supponēte natu-
rali. Termin⁹ at̄ q supponit accēta-
li supponit grā extrinseci ad
iuncti. Scd̄a rō est. qz significatio ē natura termi. qz facit termi-
nū esse terminū. illud at̄ qd̄ intrinsece constituit d̄r esse natura eius
Termin⁹ igit̄ q ponit p tota significatōe ponit p natura sua. I3
at̄ solū fit in suppo naturali. qz ibi termin⁹ cōis accipit p to-
ta latitudine sue significatōis. & nō fit in alia suppo qz sp̄ acci-
pit termin⁹ in alijs suppoib⁹ p pte aliq sue significatōis. qz in
suppo simplici p natura tm̄: in psonali at̄ p suppositis tm̄

Arguit Oīs suppo ē accēta-
lis. & nulla est naturalis. An̄s
pbat. qz suppo accidit termino. Dm̄ qz acci-
dentale caput dupl̄. Uno^o p illo quod ē accēis alicui siue p illo
quod accēta-
li sibi uenit. & sic oīs suppo d̄r accēta-
lis. Alio^o
d̄r accēta-
le qd̄ alicui uenit ab extrinseci. & sic aliq suppo nō est
accēta-
lis. qz aliqua suppo p̄seqtur intrinseci naturā termini.
sicut suppositio naturalis

Arguit Suppo orit̄ a significatōe: I3 significatio ē ad
placitū & nō naturalis id̄ nec suppo d̄r dici natu-
ralis. Dm̄ dupl̄. Primo qz suppo nō d̄r naturalis q̄si sit qdā
substantia. qz tūc nō posset fundari in aliq accēte. cū effect⁹ non
posset esse nobilitor sua cā. I3 suppo d̄r naturalis qz orit̄ ex natura
illi⁹ qd̄ ē artificiali ppositū. qz ex natura termi. Et I3 qd̄ sic ē na-

Tractatus

turale bñ p̄t fundari in aliq̄ acc̄ntali. vel oriri ex eo. Sc̄do d̄d̄z q̄ nō ē icōueniēs aliq̄d naturale fundari in illo q̄d ē sup̄naturalē. sicut ad op̄atōez miraculosā q̄ ē sup̄ naturā. vt qñ dāt potētia vidēdi seq̄tur natural' act' vidēdi. sic etiā ad significatōez s̄z placitū q̄ ē sup̄ naturā p̄t seq̄ sup̄pō natural' q̄ ē fm̄ naturā

Querit Quot noia h̄z sup̄pō natural' D̄m q̄ tria p̄mo d̄z natural'. qz orit̄ ex natura et signifi- catōe t̄minoz. Sc̄do vocat̄ potēcial'. qz ibi t̄min' accipit̄ potē- tialr p̄ singul' p̄ q̄b' accipi p̄t. Tercio vocat̄ absoluta qz fit ex- tra p̄pōem. et etiā qz fit totalr sine adiūcto. Et sup̄pō sibi oppo- sita. s. acc̄ntal' etiā h̄z tria noia. p̄mo vocat̄ acc̄ntal'. qz t̄min' nō stat p̄ tota sua natura. sc̄do vocat̄ actual' qz t̄min' actualr p̄ p̄te significatōis ponit̄. Tercio vocat̄ respectiua qz fit cū adiūcto.

¶ Significatō nō ē de natura t̄mi. ḡa f̄catōe t̄mi nō d̄z aliq̄ sup̄pō dici natural'. Aliis p̄bat'. qz f̄catō ē acc̄ns vocis. qz nō ē de rōe ei'. Igr̄ nō p̄t ēē de natura t̄mi D̄d̄. q̄ nō ē incōue- niēs i reb' artificialib' q̄ acc̄ns sit de natura rez artificialiū. vt artificialia s̄t. sicut vno lapidū et lignoz ē de essentia dom'. fm̄ q̄ domus est. Etiā cū termin' sit ab arte fact' per intellectū im- ponētis p̄t significatio esse de eius natura

¶ Sup̄pō p̄fusa et natural' coīcidūt. p̄bat'. qz etiā i sup̄pōe p̄fusa t̄min' stat p̄ oib' D̄m q̄ t̄min' duplr̄ p̄t stare p̄ oib'us. Uno' actualr. sicut fit in sup̄pōe p̄fusa. Alio' fm̄ quā dā indifferentiā. et sic puenit sup̄pōi naturali

Sup̄pō naturalis ē accep.

Hic diffinit̄ p̄m̄ mēbz d̄cē s̄b diuisiōis. s. sup̄pōz naturalē. di. q̄ sup̄pō natural' ē acceptō t̄mi cōis p̄ oib' hys p̄ q̄b' sua natura ē nata p̄cipari. vt hō p̄ se s̄p̄t. i. sine addito sup̄pōit̄ nafalr.

¶ T̄lex t̄mi' i p̄pōe possz supponē naturalr. D̄d̄. q̄ nō. ex- cto. s̄z in p̄pōe sp̄ aliq̄d adiūgit̄ t̄i'. Sc̄da rō qz si supponēs na- turalr capis p̄ tota ē f̄catōe. s̄z qdlibet adiūctū qdāmo mutat̄ et restringit̄ t̄i' ad aliq̄z p̄tē sue f̄catōis. ḡñ p̄mittit̄ t̄i' supponē na-

¶ In ista p̄pōe hō ē al. ē sup̄pō nafal'. ḡñ solū h̄z (turalr fieri ex p̄pōz Aliis p̄bat'. qz hō stat ibi p̄ se. qz h̄p̄pō ē p̄ se i p̄mō d̄d̄i p̄ se. D̄d̄. q̄ p̄ se capis duplr̄. vno' vt d̄t coēnalitatē

De suppositōib⁹

p̄dicari cum subiecto. sed sic nō capitur hic. ⁊ sic ista prefata p̄positio est p se Alio mō p se valet tñ sicut solitariet sic etiā capi t p se in p̄mo posterior. ⁊ sic capiē h. qz nihil de⁹ adiūgi termino supponēti naturaliter

¶ In illa p̄pōe p̄dicatū est de natura subiecti q̄ est sup̄o naturalis. Ans. pbat qz p̄dicatū est de diffinitōe subiecti q̄ etiā est de natura. qz diffinitō ⁊ natura idē sūt. Dm q̄ sup̄o nō dicit natural ex eo q̄ ponit aliqd in p̄pōe qd spectat ad naturā alteri⁹ tmini s; dicit naturalis qz fundat in natura ⁊ tota sciatōe terminū illā totā significatōem tmini in p̄pōe hīc nō potest.

¶ Arguit In ista propositione hō est animal non ē sup̄o accidentalis ergo naturalis. Ans. pbat qz p̄dicatū nō accidit subiecto nec est ei extraneū. Dd q̄ sup̄o dicitur accidentalis qz termin⁹ accipit q̄cumqz mō cū adiūcto hoc aut nō oportet ēē extraneū. s; sufficit q̄ sit qliscūqz adiūctū. licz q̄ al non sit extraneū homi est tñ ei adiūctū. Et rō est qz adiūctū qliscūqz adiūgat sēp facit tmini stare p parte significationis. ⁊ sic tmini nō accipit p tota sua natura

¶ Arguit Significatio est accidens termini ergo nō potest esse de natura termini. Antecedens probat qz nisi sic tñc termin⁹ non haberet diuersas significationes cum forma substantiali sit vna in vno ⁊ non potest plurificari. Dd q̄ significatio accipitur dupliciter. Uno modo in generali tñ. ⁊ sic significatio est de natura termini. quia tminus in esse cōstituitur per hoc q̄ significat generaliter vniuersale vel particulare Alio modo capitur significatio pro significatione hac vel illa. i. pro singulari ⁊ sic accidit termino

¶ Arguit Finis suppositionis est scire veritatem vel falsitatem propositionis sed ad illum non valet suppositio naturalis ergo hic non debet poni pro specie. Dicendū q̄ suppositio naturalis illo modo valet ad cognitionem veritatis et falsitatis. quia per eam scitur q̄ terminus communis in propositione non potest stare naturaliter sed accidentaliter tñ.

¶ Notandū Termin⁹ cōis non solum est p̄cipabilis a suis suppositis. s; etiā est p̄cipabilis s; diuersos modos accipiendi terminos. ⁊ si hō solū p̄ciparet a suis suppositis vel inferiorib⁹. tñc eēt vez q̄ in illa p̄pō.

Tractatus

ne hō est aīal. esset suppo naturalis. sed hoc est falsum. qz qñqz accipit p vli in re an rem z post rem. z ad oēs illos modos accipiendi est indrns qñ ponit extra ppōem

Arguit In illa ppōe hō est aīal. hō accipit p oib⁹ his a qbus nat⁹ est participari. ergo est ibi suppo natural. An pbat. qz accipit p pñtib⁹ pteritis z futuris. Dicendū q qñqz hō in illa ppōe accipit p oib⁹ illis suppositis a qbus nat⁹ ē participari. s. pñtib⁹ pteritis z futuris. nō tñ accipit p oib⁹ pdicatis. s. restringit ad quendā modū acceptōis Cum em hō ponit in ista locutōe vel ppōe nō p̄t stare p illo fm q sibi attribuit aliq scda intētio. Un l3 in ista ppōe hō p̄cipitur ab oibus qbus natus ē participari realr. nō tñ modalr. quod est requir ad suppoem naturālē. Iuxta quod notādū. q hō accipit triplr. Uno^o fm se. vt est vlt an rem fm q sibi attribuit pdicata eēnalia vl coeēntialia: vt esse aīal ēē nūibile Alio^o accipit hō put ē in suis singularib⁹. i. put ē vlt in re. z sic sibi attribuit pdicata realia accēntialia. vt hō est alb⁹. Tercio^o accipit put ē abstract⁹ a suis inferiorib⁹. z sic d3 vlt post rem. z sic sibi attribuitur pdicata intēntionalia q sūt accēntialia pdicata rōnis. vt hō est spēs. Vel ddm qñqz hō ibi accipit p oib⁹ hys a qbus nat⁹ est participari fm rem acceptā. nō tñ fm modū accipiēdi. qz fm modū accipiēdi limitat ibi hō p est ad standū solū p hoibus pñtib⁹. iam nō solū sufficit ad terminū supponēte naturālē q stet p oibus fm rem acceptā. sed etiā requiritur q stet p oibus fm modū accipiēdi. qz fm aliū z aliū modū accipiēdi variatur spēs suppois. vt p̄z in istis ppōib⁹ hō est spēs. hō currit

Arguit Nō accipit ibi p oibus suis suppositis. igr p oibus illis p qbus nat⁹ est participari. Cōseqntia tenet. qz solū supiora p̄cipatur ab inferiorib⁹. Dd3 q hō p se sūp̄r ē etiā supi⁹ qdāmō in ordie ad hoiez fm q capis fm diuersa pdicata. l3 nō sit supius fm rem significatā. tñ fm modū enūciādī vel accipiēdi. z sic ab eis etiā p̄cipatur

Arguit Suppo naturalis nō ē suppo. Assumptū pbat. qz suppo ē appositū suppo. sed termin⁹ supponēs naturālē nō habet appositū. Ddm q suppo accipit duplr. Uno mō put est passio suppositi siue noiatiui. z sic grāmaticus accipit suppoem. qñ dicit q noiatiuus supponit sbo psonali. Alio mō accipit suppo put est positio significati ad intelle

De suppositōib?

enā. 7 sic accipit hic suppo. 7 sic termin? extra ppōem bñ p̄ sup
ponere. qz ei? significatū enā p̄ p̄cipi vel sumi p̄ intellectū

Arguit Non est aliq suppo violēta. ergo nulla erit na/
turalis. Ans ē notum. sed dñā pbat. qz natura
le 7 violentū opponunt. si ergo vnū nō p̄stituit spēm 7 nec aliez

Dñm q̄ naturale accipit multis modis. 7 fm hoc habet di/
uersa sibi opposita. Uno? accipit put est p̄ncipium intrinsecuz
motus. 7 sic sibi opponit violentū. qz violentū d̄ illud qd nō
habet p̄ncipiū intrinsecū sui motus. Alio? accipit naturale p̄ il
lo quod est determinatū ad vnū. 7 sic sibi opponit voluntariū.
qz volūtas est ad duo sll. Tercio? accipit naturale p̄ illo qd est
de intrinseca p̄stitutiōe alicui? rei. sicut naturale est homi esse aial
rōnale. 7 sic sibi opponit accūs vel accūitale. 7 sic capitur hic. qā
accūs nō p̄stituit naturā alicui? rei

Suppo accūitalis ē acceptō

Hic dñr diffinit suppoēz accūitalē dicēs. q suppo accūitalis est
acceptio termi cōis p̄ hys p̄ qbus erigit adiunctuz. vt dō hō
currit hō supponit p̄sonaliter

Arguit Nulla est suppo substāialis. q̄ nulla erit accū
ital. dñā t̄z. qz si vnū oppositorū n̄ ē spēs neqz re
liquū Dñm q̄ substātia accipit duplr. Uno? pprie. 7 sic sub
stātia significat rem p̄ se subsistentē. 7 sic nulla est suppo substā
tial. qz suppo est accūs quod ouenit termino supponēti. Alio?
accipit cōit substātia p̄ q̄cunqz natura siue de genere substātie si
ue de alio genere. 7 tūc etiā aliq suppo p̄ dici substātia. sic enī
suppo naturalis 7 substāialis idē sunt. qz termin? accipit com
plete p̄ natura sua tota. Cū nullū accūs est natura substātia.
sed bene accūs p̄t esse natura accūitalis

Arguit Quicqd est ppriū alicui. hoc nō p̄t sibi esse ac
cūitale. sed suppo est ppria passio termi. q̄ nō
p̄t esse accūitale ei? Dñm q̄ duplr aliq suppo d̄ passio. Uno
mō. qz oritur ex ppria natura termi supponētis. 7 sic d̄ suppo
natural. Alio? d̄ passio. qz orit ex tota natura vel ex pte. 7 tūc
illa d̄ accūital. 7 q̄ amittit illud nō ēz nafale. l̄ sit passio tmi

Arguit De ente p accūs nō est scia. sed suppo accūital
est h̄mōi. q̄ male hic diffinit. Dñm q̄ duplr

Tractatus

Et aliqd ens p accns. Uno^o vt v3 tantū sicut ptingēs. z sic ma
ior est pā Alio^o Et aliqd p accns. i. p aliud. z de tali ente bene pō
haberi scia. z sic suppo accntalis ē ens p accns

Querit^r Que suppo sit potior inter naturalē z accnta
lem Dm q accntalis. cui^r rō ē. qz illa sup/
positō est potior q est ppinqoz suo fini. sz suppo accntalis ē hu
iusmodi z nō naturalis. g est potior Minor pbat. qz suppo
ordinat ad sciendū veritatē ppōnū. qz ppōes fm vnā suppo
stz de que fm aliā eēnt false. sed accntalis suppo ad hoc plus de
seruit cū habeat fieri in ppōe. naturalis aut nō. g est remotior a
suo fine. Dm q lz sit potissima inter oēs spēs suppois loqndo
de pfectōe formali. nō tñ finali. qz suppo fundat in significatōe.
et termin^o supponēs naturalr stat p tota significatōe. Un pfe/
ctio formalis seqtur essentia rei. z sumit ex essentia rei. sed pfe/
ctio finalis sumit ex operatōe eiusdē rei

Arguit^r Ex hoc seqretur q suppo naturalis nō esset sup
po. Seq̄la pbat. qz nō v3 ad finē suppois vt
dictū est Dm q lz suppo naturalis nō v3 ad cognoscendū
veritatē ppōis fm actū. v3 tñ fm aptitudinē. primū prz. quia
termin^o supponēs naturalr nō ponit actualr in ppōe. scdm pa
tet. qz ex significatōe termi quā oñdit suppo naturalr possum^o
diuersas ppōes formare. z etiā intelligere. Ex hoc em q iste ter
mus hō significat naturā z suppositū fm hoc possum^o facere di
uersas species suppois. scz simplicē vt homo est species. z pso
nalem. vt dicendo homo est aīal

Arguit^r Suppo naturalis est pfectior z potior. Assūp
tum pbat. qz fundatur ppriissime in natura
termini Dm q duplex est pfectio. scz formalis z finalis. p/
fectio formalis dicif. qū aliqd in se habet formā alicui^r nature
et sic suppo naturalis est pfectior. qz suppo fm formā oritur a
significatōe. sed significatio est pfectior in termino supponente
naturalr. ideo talis suppo formalr est pfectior. sicut in simili pu
er est perfectus homo pfectōe formali. nō tñ pfectōe finali. qā
nō habet pfectas opatōes hoīs Alia est pfectio finalis. z est qū
res aliqua pōt attingere finem ad quē ordinatur. z sic suppo ac/
cidentalē est pfectior. qz suppoes ordinant ad verificatōem p/
pōnū qd magis fit fm suppoem accntalē qz naturalē. qz actu p
accntalem fit. z solū aptitudine z pōnaliter p naturalē

Supponū accēntaliū alia sī

Hic diuidit suppoēm accēntale in simplicē ⁊ psonalē. Rō diuisiōis ē ista. qz suppo accēntalis habet fieri in t̄mino cōi posito in ppōe. s; termin⁹ cōis p̄r dupl̄r accipi. Uno⁹ p natura cōi: ⁊ sic est suppo simplex. Alio⁹ p suppositis. ⁊ sic ē suppo psonalis Et suppo natural' nō s̄bdiuidit. qz in suppoē naturali termin⁹ accipit p oibus talem naturā in se p̄ncētib⁹. ⁊ hoc mō fit p ad iunctū. sed quod puenit alicui fm se ⁊ absolute sine adiuncto. h̄ nō p̄r sic multiplicari. q̄re suppo natural' nō s̄bdiuiditur

Querit Ad qd̄ valet suppo simplex. Dōm q̄ p̄mo v; ad assignatōz subiectoz scie. qz s̄biecta sciētiāz debēt sp̄ supponē simplr. qz de s̄biecto sciē est scia. s; de singularib⁹ vt singularia sunt nō est scia: ⁊ ideo nō p̄nt s̄biecta supponere psonalr vel discrete. qz tūc statet p singularib⁹. sicut exēpli grā. subiectū ist⁹ tractat⁹ ē termin⁹ supponēs in cōi. ⁊ nō ille vel ille termin⁹ supponēs. Scdo v; ad assignādū aliq̄s diffinitōes in q̄bus o; diffinitū supponē simplr. sicut in diffinitōe q̄litate quā ponit Aresto. in p̄dicamētis. q̄ nō p̄r s̄ficari nisi de q̄litate in vli accepta. Tercio v; ad verificādū multitudinē ppōnū in q̄bus p̄dicatū nō puenit subiecto nisi fm q̄vliter accipit. vt hō est sp̄s. hō est dignissima creaturaz

Arguit Illud quod sumit cū addito nō supponit simplr. sed suppo talis fit cū addito. q̄ nō ē simplex Dōm q̄ hic nō d̄r suppo simplex q̄si nō capiat termin⁹ cū addito. sed put simplex tantū v; sicut vli.

Querit Quare illa suppo d̄r simplex. q̄ est p natura vli Dōm q̄ ideo. qz tūc natura est sine mltitudine suppositoꝝ. qz natura in p̄fecta suppoē simplici capit sine h̄itudine actuali ad suppositū. sicut ē h̄ hō est sp̄s.

Arguit In suppoē simplici etiā natura significata per terminū h; ordinē ad supposita. q̄ nō differt a suppoē psonali. Aliis pbat. qz ibi s̄da int̄rio q̄ sibi addit d̄r ordinē nature ad intellectū fm quē est vna. ⁊ etiā ad singularia s̄m quē d̄r in plib⁹ Dō. q̄ duplex ē ordo vli ad singularia. s. actual' ⁊ ap̄titudinal'. tūc d̄r q̄ in suppoē simplici ē bñ ordo ap̄titudinal' ad supposita s; nō actualis. ⁊ talis actualis ad

Tractatus

supposita fundat suppositōez personāle qz tūc actu accipit pro.
suppositis vt cū dicitur homo currit.

Arguitur Nulla ē suppo cōposita. ergo nulla est simplex
tenz psequētia qz posito vno oppositorū ponit
et reliquū vel nō repugnat ipsū poni. Ddm q suppositō sim/
plex non diffinit hic prout simplex distinguit contra cōpositū
sed capit hic simplex put distinguit cōtra p̄ticulare seu singulā
et cōtractū. qz termin⁹ dicit h̄ simplex q est vniuersalis ⁊ supponit
simpliciter id est vniuersalit. Etia hic simplex dicit illud qd est sine
plica quasi sine aliq multitudie in eo inclusa. Pro q sciēdum q
iste termin⁹ simplex accipit quadrupliciter. ⁊ h̄ hoc habz quoz /
opposita. primo d̄ simplex id est vno. ⁊ sic opponit sibi multu
plex. Un̄ d̄ Porphir⁹. videt aut neq gen⁹ neq spēs simpliciter
dici id est nō vno mō. Secdo mō accipit simplex put tān valz si
sine addito. ⁊ sic sibi opponit cū addito. vnde in fine. ij. thopi/
corum dicit simpliciter dico quod sine addito dico. Tercō modo
valz tūc sic ē in actu. ⁊ sic d̄ Aresto. pmo de gēatōe ex ente sim/
pliciter id est in actu nō fit ens in actu. ⁊ sic ei opponit ens i po/
tētia. Quarto mō accipit simplex vt tūc. valet sic vniuersale ⁊ sic
opponitur sibi p̄ticulare ⁊ sic capitur hic in proposito.

Suppositō simplex ē acce

Dic diffinit suppoem simpliciter. dicēs q est acceptō tūc cois.
p re vniuersali significata p illū vt hō ē spēs. hō suppoit simpliciter.

Arguitur Nulla ē res v̄lis g⁹ nulla ē suppo simplex. Ans
pbat per Boetiu q dicit omē qd ē iō ē qz vni
numero ē. Ddm q vni nūero capit dupliciter. Uno. p illo qd
est vni nūero p se. ⁊ sic propo nō ē vera. qz etiā ē aliqd a pre rei
qd nō est vni nūero p se. Un̄ illd d̄ vni nūero per se qd ex sua
significatōe fcat vni nūmero. vt sortes fcat sorte p se. sed hō ex
sua significatōe nō significat aliqd singulare vel p̄ticulare sed sig
nificat naturā cōm. Alio. capit vni nūmero cōmuniter p illo
quod est vnum numero p se vel p aliud ⁊ sic propositio est vera
sed illud quod est vnum numero p aliud habet quendā modū
vniuersalis. qz nō est de se singulare. ⁊ ideo quādo intellect⁹ di/
mittit principium singularizans accipiēdo illā naturā s̄m se
tunc perfecte fit vniuersale. Pro quo notandum q ordo est inter
ista quinq singularia sortes. materia sortis. humanitas sortis.

D i.

De supponib⁷

anima sortis et albedo sortis Un materia sortis est singulare p se pmo. qz a materia est pma singularitas cu sit pncipale pncipi um individuatōis. Sortes ē individū p se secūdo. qz individuatū p materiam quā itēlice icludit Humanitas sortis ē individū p alterz siue p aliud qz p sortem ex hoc enī humanitas in diuidua ē qz est in sorte Anima sortis ē etiā individū p alterz. qz p materiā cui inest. Sed albedo sortis ē ōnino indiui duū p aliud. qz p sortem qui est alter⁹ generis Ista aut est diffe rentia in his singularibus. qz illud qd est singulare p se numqz potest fieri vniūsale p quācūqz abstracōnē intellect⁹. ratio qz in trīsece icludit pncipiū singularitatis Sed que sunt singularia p alterz vel aliud illa possunt p abstractionem fieri vniūsalia qz non intrīsece icludent pncipiū singularitatis. et est simile in specie quia specificatū potest fieri genus sicut animal in homine p abstractionē. s; species nō pōt fieri gen⁹ p quācūqz abstracōnē qz icludit vltimā differētiā a q̄ absolui non pōt Unde solet cōt ter dici q vniūsale sit p abstractionē nostri intellect⁹ cui etiā cō sonat autoritas Auicēne qui dicit q intellectus est q̄ facit vniū salitatez in rebus. quod sic intelligit qz intellectus noster ab il lo quod est singularisatū in alio diuidit pncipiū singularitatis id ē abstrahit ipsū a natura singularisata. et tūc fit talis natura vniūsalis Sicut patz de homine. quando enim sensus exteri or percipit hominem in sorte tunc intellectus supueniens cōci pit hominem dimittendo sortem vel hoc qd est esse in sorte. et tunc homo est vniūsale Et isto etiā patet. manifeste q vniū sale nō est aliquid fictū quia habet correspondētiā a parte rei licet non habeat illum modum vniūsalitatis quē habet apud intellectū et hoc potest fieri ab intellectu qz intellectus ē supra res materiales. et ideo illa que sūt in rebus materialibus coniuncta potest intellect⁹ ab iūce separe Vel dī ad argumentum q omne illud quod est a pte rei hoc est singulare sed vniūsale nō ē illud quod est a parte rei sed illud quo aliquid est. ergo non oportet q sit singulare quia vniūsale est quo sunt singularia sicut hu manitas est illud quo homo est homo. et albedo est quo par tes est albus

Arguit Nulla est res vniūsalis. ergo male dicitur q terminus in suppone simplici accipiatur p re Dicendū q res capis dupliciter. Uno mō pro re concepta. et sic antecedens est simpliciter falsum. quia sic dictū est q multa res

Tractatus

cōcepte ymmo oēs res directe concepte sunt vniuersales necessaria Alio mō accipitur res p re ad extra. et sic est distinguendū de re vniuersali. qz vel vniuersale accipitur fm pfectam eius rōnem z sic vez est q n ulla res est vniuersalis Alio mō fm imperfectam eius rōnem fm qaliquid dicitur vniuersale quod de se nō est singularē. z sic etiam vniuersale est in re ad extrā vt patuit de singularibus singularisatis Nō tamen est vniuersale ponendū in re sicut plato posuit qui dixit q vna esset ydea vniuersalis sepata ex tra singularia q rōez z esse daret singularib⁹. Un̄ dupl⁹ aliqd s̄b s̄istit Uno⁹ p se. Alio⁹ p altr⁹. vñ nō s̄b s̄istit p se sic voluit plato

Arguit Aristot. de in pbeio de aia q aial / s̄z p alterū. vñ nihil ē g a s̄i qdlibz aliō vniuersale nihil est. Dōm q in illa ppōne. Aristot. loquit contra platonē q dē q essent ydee vniuersales añ ipa singularia. ptra h̄ dicit Aristot. q animal vniuersale nihil est s̄z sicut plato dicit esse z ideo subiungit aliā prem̄ disiunctiue que est vera. aut est posterius suis singularibus. quia fit p abstractiōem intellectus a singularibus sed quicquid ab alio abstrahitur est posterius eo a quo abstrahitur. et hoc est intelligendum de vniuersali post rem quod est perfectum vniuersale. Et ratio est quia vniuersale duo includit s̄z vnitatem z ap̄tēndinem in multis sicut patet in diffinitōe vniuersalis. Unitas autem vniuersalis non potest fieri nisi ab intellectu. quia intellectus concipit illam naturam obiectiue siue obiectaliter vnā que est multiplicata in re.

Suppositū simpliciu alia.

Hic diuidit suppositionem simplicem in tres species que pot⁹ debent dici modi sp̄ales qz sp̄s. qz suppo simplex est species specialissima q nō potest diuidi in sp̄s sed bene in varios modos. Prima species est quādo termin⁹ cōmunis supponit respectu p̄ dicati scōe intentōis. vt cū dī hō est sp̄s. z hāc speciem suppositionis pbat. Pe. Dispa. sic qz in illis ppōnib⁹ homo est sp̄s / cū animal ē gen⁹ terminus stat pro re vniuersali. ergo supposit simpliciter tenet consequentia ex diffinitione suppositionis simplicis. Secunda species est quando terminus cōmunis predicatur in propositione vniuersali affirmatiua. vt oīs hō est aial. et hanc speciem probat Pe. Dispa. dupliciter. Prio sic qz talis termin⁹ stat pro natura. ergo supposit simpliciter. Secdo a simili et

De supponib⁹

hoc in fine istius pris sez post vltiam spēs in ista ppōe omniū
contrariorū est eadē discipula vbi iste termin⁹ discipula necessa/
rio suppoit simplicit̃ ergo etiā sic fit in alijs ppōnib⁹ vniūsalib⁹
bus affirmatis. qz ista est vneuersalis affirmatiua. qz aut̃ disci/
plina in ista ppōne supponit simplicit̃ hoc pbat̃ sic qz nūc sic il/
la ppositio eēt falsa. sed suppositio ordinat̃ ad verificandū ppō/
nes. ergo tē. qz aut̃ sic falsa p̃z. qz nulla p̃icularis disciplina est
eadē omniū cōtrarioz. Uñ lez aliqua disciplina sit aliquoz con/
trarioz. vt grāmatica p̃grui z incongrui. logica veri z falsi. non
tamē est aliq̃ determinata disciplina omniū p̃trarioz. z q̃ op̃z
qz s̃ter p̃ disciplina in communi. z sic supponit simplicit̃ Tercia
spēs suppositionis simplicis ē qñ termin⁹ communis ponitur
post dictionē exceptiuā. vt om̃e aīal p̃ter hoīem est irrationale.
ibi hoīem habet suppositionem simplicem z hāc specē supposi/
tionis simplicis sic probat̃. i illo termino est suppositio simplex
sub quo non potest fieri descensus ad supposita. vnde hoc est sig/
nū qz talis terminus stat pro natura. sed sub illo termino qz seq̃t̃
signū exceptiuū non p̃t fieri descensus ideo suppoit simplicit̃. mi/
nor p̃z qz omnes descendētes essent falsē sic patet descendendo
sb ista propositione. om̃e aīal p̃ter hoīem est irrationale. q̃ oē
animal p̃ter hūc hominē est irrationale qz non p̃t sic descēdi. ali/
as enim fiēt fallacia figure dictionis arguēdo a suppositionē sim/
plici ad p̃sonales. qz in utraqz q̃le qd in hoc aliqd. Qz scd̃a suba
a q̃ arguit̃ p̃cat q̃le qd. sz p̃ma s̃ba p̃cat hoc aliqd ad quā arguit̃

Notandū Qz p̃ter illas tres spēs suppositionis
simplicis assignāt̃ quattuor g̃dus eiusdē
suppositionis mag̃ p̃ueniēter. in q̃bus inueniē suppositio sim/
plex s̃m mag̃ z min⁹. Prim⁹ ē qñ termin⁹ accipit̃ absqz omni in/
clinatione actuali ad supposita licet hēat inclinationē ap̃titudia/
lem qz illa ē de ratione vniūsalis. vt patet ex ei⁹ diffinitione vt
hic homo est spēs. Scd̃s ē qñ termin⁹ communis accipit̃ pro na/
tura in ordine ad oīa supposita z non ad hoc vel ad illd. vt hō
est dignissia creaturaz. Terci⁹ ē qñ termin⁹ accipit̃ materialiter in
ordine ad aliqua supposita sed non ad vnum determinatū vt
ad equitandū requiritur equus. Quartus quādo terminus cō/
munis accipitur pro natura in ordine ad vñū determinatū sup/
positū. vt hic homo est animal ibi p̃dicatū potest capi pro vno
determinato supposito si sub subiecto fiat descensus. z in illo g̃/
dū suppositio simplex coincidit cum suppositione personali. qz

Tractatus

animal pōt ibi supponere simplr z psonaliter vt infra patet.

¶ Suppositio simplex ē species spālissima. ergo nō pōt di-
uidi p spēs. Añs pbatur qz ē vn^o mod^o accipiēdi termi-
nū in ista suppone scz p natura. Dm q spēs capif duplr vno^o
p natura specifica. z sic est hic solū vna spēs qz tot sunt spēs sup-
positionis quot pnt inueniri acceptōes in termino. sed hic in istis
speciebus nō est nisi vna acceptio. scz p natura ergo ē vna spēs.
Alio modo accipitur spēs p accidentali modo specifico z sic istis
hic tres species. quia hic est accidentalis modus quo terminus
ponitur in p̄dicato vel post dictōem exceptiuā.

¶ In ista ppositione homo est spēs. homo supponit psona-
liter ergo nō simpliciter. Añs pbatur qz stat pro p̄ntib^o.
z p̄sentes hoies sunt singulares. ergo stat pro singularib^o. z sup-
positis. Prima ps añtis patet. qz restringitur p verbum p̄ntis
tēporis ad p̄sentes. Dm q hoc verbū ē acceptū in p̄pōnib^o
necessarijs absoluitur a tempore. et sic nō cōnotat t̄pus nrm. sed
cōnotat eternitatē qne ambit om̄e tempus z ergo nō habz vim
restringendi ad p̄sens tempus.

¶ In ista p̄pōne homo est spēs hō accipit p ex̄ntib^o hoib^o
qui sunt singulares g^o supponit psonaliter. Añs pbatur
quia esse fiat ex̄ntiā sed existentia zuenit singularibus. ergo tē-
Dm q hoc v̄bū est pōt capi tripliciter. Uno modo vt dicit eē
existentie. qūo ponit in p̄pōne de est scdo adiacente. vt hō ē. i. exi-
stir. Alio^o accipit vt dicit esse essentie. z sic dicim^o q diffinitō di-
cit esse rei Tercio mō accipit ē vt dē p̄positōz extremoz z h̄tudi-
nē p̄dicati ad subiectū. z sic sumitur in ppositionibus necessa-
rijs z de est 3° adiacente. et sic etiam hic capitur hō est spēs. Et
ideo est dicendū q ibi hō ē spēs. est nō dicit esse existentie hois.
sed significatur in tali ppositione spēm inesse homini. et id etiaz
verificatur p̄pōnes in quibus subiectū fm rem significatā. nec
habet esse existentie. nec etiā essentie. sicut si nullus asinus esset ad
huc illa esset vera asinus est rudibilis. et tamen nec asinus ha-
beret esse ex̄ntie. nec essentie. nec etiā rudibile stante illo casu.

¶ Terminus cōmunis nō pōt supponere respectu p̄dicati se-
cūde intentionis. ergo male dicitur in textu q subiectum
supponat simpliciter. Añs probat p boetiū dicentē forma sim-
plex subiectum esse nō pōt. Dm q forma pōt dici simplex
D iij

quidam pl^r. Pr^o d^r simpl^r q^d n^o est p^oposita ex aliq^d. et sic d^r d^r sim^r pl^r. Sec^o d^r simpl^r q^d n^o est p^opositu^m ex mat^{ia} et for^z. et sic suba se^r pata d^r simpl^r. Terc^o d^r simpl^r q^d n^o est p^opositu^m ex q^uttuor elem^{en}t^{is} et sic cel^u p^ot d^ria simpl^r. Quarto d^r aliq^d simpl^r q^d n^o iclud^{it} in se multitudin^e supposito^{rum} secund^u q^u huiusmodi. et sic species specialissima dicitur esse simplex. et tale simplex est subiectu^m for^z marum q^u consequunt^{ur} corpus mixtu^m. sed quod est simplex. p^{ri}mo^o non potest esse subiectu^m alicuius accid^{en}tis sicut deus. potest t^u etia^m esse subiectu^m p^{ro}positionis de quo subiecto loquitur argum^{en}tum. sed auctoritas. Boetij loquit^{ur} de subiecto in p^{ro}positionis.

Arguit^{ur} In p^{ro}positione vniuersali negatiua p^{re}dicatu^m n^o suppoⁿit simpliciter. g^o nec in p^{ro}positioⁿe affir^{ma}tiva. Consequ^{en}tia tenet. quia non est maior ratio de vno q^u de alio. D^{ic}im^{us} q^u n^o est simile quia p^{re}dicatum vniuersal^e negatiue semp^{er} negatur. et etia^m distribuit^{ur} si sit termin^{us} co^mmunis. q^u negat^{io} cadens sup^{er} terminu^m co^mmunem semp^{er} distribuit^{ur} ipsum et ergo p^{re}dicatu^m p^{ro}positioⁿis negatiue supponit confu^{se}. si sit termin^{us} co^mmunis et discrete. si sit singularis. S^{ed} in p^{ro}positioⁿe vniuersali affir^{ma}tiva subiectum solu^m distribuit^{ur}. et p^{re}dicatu^m non p^ot distribui. et ideo p^{re}dicatum tunc stat pro forma vel natura in co^mmunⁱ et non pro supposito^{rum}. et sic est ibi suppositio simplex.

Arguit^{ur} Termin^{us} in p^{re}dicato positus non supponit simpliciter. Probatur quia termin^{us} positus a parte p^{re}dicati accipitur pro forma. sed forma est principium appellatioⁿis ergo etia^m talis termin^{us} deberet appellare et non supponere. Dicendum q^u duplex est forma scilicet essentialis et accidental^{is} tunc dicitur q^u forma accidental^{is} saltem secun^{du}m modernos est principium appellatioⁿis. sed non forma essential^{is} que a parte p^{re}dicati supponit simpliciter.

Arguit^{ur} Contra terciam speciem. sub illo termino qui sequitur dictionem exceptiuam potest fieri descensus. ergo non supponit simpliciter. Antecedens probatur quia sequitur bene Omne animal p^{re}ter hominem est irrationale et ergo omne animal p^{re}ter hunc hominem est irrationale. et sic de alijs vbi descendentes sunt vere. Dicendum q^u duplex est descensus scilicet copulatiuus et disunctiuus. Copulatiuus est vbi descendentes coniunguntur per coniunctionem copulatiua^m et talis non fit in suppositione simplici nisi false. Alius est desc^{en}sus

Tractatus

fas disiunctiu⁹. et est quādo descendentes coniunguntur per cōiunctionem disiunctiuam et tunc descendentes pnt esse vere. sed tamē est fallacia figure pictionis quia mutatur vniuersale in p^rticulare. Descensus aut copulatiuus fit vere in suppositione p^rsonali et non in suppositione simplici.

Querit Quomō suppo it h disciplina in s^ubiecto di/

cendo disciplina est omniū cōtrariōz eadem. Dm q^d simplr Et ratō ē q^d nisi sic propō essz falsa. s^z suppo/ sitiones ordinant^r ad verificādūz propōnes. z ideo termini de/ bent dici supponere scdm sensum in q^o propōitōes sunt vere.

Scdo pbat q^d nō pōt fieri descē⁹. q^d si sic descēdētes eēnt fle

Arguit Subiectū ppōnis indiffite suppoit psonalr z determinate. s^z disciplina ē subiectū ppōnis in/ diffinite ergo suppoit personalis. Minor pbat q^d termin⁹ pōs ponitur in subiecto sine signo. Dicendum q^d ista propositio non est indiffinita sed singularis singularitate nature sicut ista homo est species vel ista homo est dignissima creaturarum quia in propositione indiffinita potest fieri descensus ad singularia. sed hoc non potest fieri in ista propositione Et licet ibi ponat^r terminus communis pro tanto quia significat naturam cōmu/ nem non tamen est terminus communis prout terminus com/ munis diffinitur a Petro hispano in primo tractatu suo q^o po/ test predicari de pluribus zc.

Contra diffinitio propositionis indiffinite sibi conuenit et/ go est indiffinita Dicendum q^d proprie ibi non subijcitur ter/ minus communis. quia talis terminus communis non accipit^r vt communis. sed vt est singularis et hoc ideo quia sicut sub ter/ mino singulari non potest fieri descensus. ita nec sub termino cō/ muni taliter accepto et ideo dicitur esse singularis singularita/ te nature.

Arguit Propositiones contradictorie debent esse elus/ dem suppositionis fm genus propinquuz. sed ista nulla disciplina est eadē cōtrariōrum est cōtradictōia illi⁹ dis/ ciplina ē eadē oim cōtrariōz. z in p^rma ē suppositio psonal. q^o in scda. Dm q^d ista nlla disciplina est eadē oim p^rtrariōz nō ē cō/ tradictōia ad istā disciplinā ē eadē oim cōtrariōz ppter duas cās Prima q^d cōtradictōie s^z vniūsales z p^rticulares. s^z istaz vna nō est p^rticularis s^z potius singularis vt patuit. Scda causa q^d si sic

De supponib?

tunc due cōtradictorie eēnt simul vere. qz ista ē vera disciplina
est eadē oīm p̄rarioz. Et ē simile de istis p̄pōib? hō ē spēs. nll?
hō ē spēs q̄ etiā nll? vere. z ergo non sunt contradictorie.

Arguit Suppō p̄sonalis et simplex coincidūt in p̄dica
to istū p̄pōis hō est aīal. ergo nō sūt spēs disti/
cre. An̄s pbat qz animal suppoit simpliciter cū stet p̄ natura gēis
et etiā supponit determinate cū posset fieri descensus ad aliq̄d det/
minatū. Dm q̄ in omni ordine infimū supiorū ordinis z su/
premū inferioris ordinis sp̄ habet affinitatē z p̄pinq̄tatē. z ḡ non
est incōueniēs q̄ in vno infimo p̄ueniāt infimū gradū supponis
simplicis z supremus suppois p̄sonalis dūmō tū ille termin?
aliter z aliter accipiat fm q̄ duplices supponēs ponunt in eo. qz
in illa propōe animal pōt accipi dupl̄r. Uno sic ponit ex forma
locutionis z tunc est suppo simplex. Alio accipit fm q̄ sū sub/
iecto sit descensus z illo mō etiā p̄t fieri descensus sub p̄dicato.
et sic p̄dicatum ex cōsequenti supponit p̄sonaliter.

Arguit Cūm dicat omne aīal p̄ter hominē ē irrōnale ho/
minē supponit cōfule. ḡ nō simplr. An̄s pbat
qz p̄ter est signū exceptiūm z includit in se negatōem. ḡ scit ter/
minū cōmunē stare cōfule. Dm q̄ signū exceptiūmz inclu/
dit in se negatōem. s̄z nō negt illū terminū q̄ immediate ipm seq̄t
sed negat p̄dicatū de termino illo cui immediate p̄iūgit. z tō p̄e
dicatū bene distribuit. vñ ista omne animal p̄ter hoīem ē irrōna.
le. sic resoluit omne animal est irrōnale. s̄z solū hō nō est irrōnal.
ibi h̄ p̄dicatū irrōnale negat de infimo q̄ immediate seq̄t signum ex/
ceptiūm scilicet hominem.

Querit Qualis suppo sit hic in subiecto z p̄dicato hō
differt ab eq̄. Dm q̄ in p̄dicato ē suppo p̄so
nalis sed in subiecto est p̄ncipalr suppo simplr. rō est qz in subiec/
to significat q̄ natura hūana differt a q̄libet cōtento sū equo. et
tamē p̄dicatū nō p̄t supponere simpliciter. qz hoc p̄bz differt in/
cludit in se negatōem z ideo facit p̄dicatū stare p̄ suppositis.

Arguit Subiectū p̄pōis indiffinitē suppoit p̄sonalr
s̄z homo est subiectum propositionis indiffinitē i
p̄efata propōe. ergo supponit p̄sonaliter. Dicendū q̄ non
est propōitio indiffinita sed singularis quia ibi subiicitur ter/
minus cōmunis nō vt p̄is ē s̄z vt singularis singularitate natē.

Tractatus

Querit Qualis suppo sit hic ad eqtandū reqr̃ equ^o
 Dm q suppo simplr. z videt q non qz ibi
 terminus nō ponit pro natura. qz natura equi non reqr̃ ad eq
 tandū sz ipm suppositū. Dm q duplr ē suppo simplex qdā
 est simplr simplex sicut attingit in propoib^o vbi terminus acci/
 pitur p natura sine inclinatioe ad supposita ex pte locutiois sicut
 hō homo ē spēs. z in tali suppone simplici nō pōt aliq mō pposi
 tio verificari pro suppositis. Alia ē suppo simplr. fm qd z fit i
 ppōne in qua termin^o ex locutioe pncipalr accipit p natura z tñ
 cum inclinatioe ad supposita. sz min^o pncipalr. Et in tali suppo ē
 simplici ppositio pmo verificat p natura z ex psequenti p sup/
 positis. Silr est in hys ppōnib^o. In prato bis cōmedi offam
 vbi hoc pdicatū offam supponit simplr. Vic z rome vendit pi/
 per. Bis audiui missaz in qbus omibus terminus accipit prin
 cipaliter pro natura. et ex consequenti pro suppositis

Querit Qualis suppo sit hic hō est dignissima crea/
 turaz z ibi cuncta timent hoiez. Dōz est q
 suppo simplr. Arguit tñ q non qz hō accipit ibi p suppositis
 qz sensus est q supposita humane nature sunt dignissima creatu
 raz. Dm q licz hō posset ibi capi p suppositis nō tñ p aliq
 supposito determinato. qz tñc propo esset falsa. Et sile est de ista
 propōne ad eqtādū reqr̃tur equ^o quia suppositum equi requirit
 ad equitandum non tamen determinatum suppositum.

Arguit Hic hō est dignissima creaturaz ēē dignissima cre
 atūa z verificat deoib^o suppositis hois sil. g^o hō
 suppoit p fufe. Dō q duplr imi^o stat p omib^o suppositis Uno^o
 mediāte signo vniūsalī z sic termin^o stās p omib^o supponit cō
 fufe. Alio^o termin^o stat p omib^o nō ex mō loquendi. sz ex vitate
 locutionis. qz potest de omib^o verificari. z sic termin^o non sup/
 ponit p fufe sic stās p omib^o vt dicendo homo est al. qz in illa p
 positione animal potest verificari de quolibz homine cuz tñ ex
 modo loqndi homo hic non ponatur pro quolibet homine. er/
 go non supponit confuse.

Querit Qualis suppositio sit hic. omē animal fuit in
 archa noe Dōz q illa propositio pōt capi du
 plicat. Uno^o in sensu inq̃ fit. z tñc debz referri ad illd tps in quo
 omia supposita animalis fuerūt in archa noe q sz nō poterant

vinere in aq^s. et tūc est ppositio vera et est ibi suppo confusa. et tūc sensus est q^d ome suppositum aialis qd nō potuit vivere in aq^s fuit in archa noe. Alio^o accipit illa propo in sensu que facit et tūc animal itez supponit cōfusa et tūc ppositio est falsa. qz sensus est de q^dcuq^z vez est dicere qd fuit aial de illo vez est dicere q^d fuit in archa noe qd ē falsuz. Etia si aial h caput p singul^o genex adhuc ē suppo cōfusa et nō simplex. Ite aial nō distribuat p suppositis simplr distribuit tñ p inferiorib⁹ in resp^u. scz p sp^oebus qd sufficit. Un etia pōt fieri descēsus ad inferiora in resp^u scz ad sp^os. Ite nō possit fieri descē⁹ ad inferiora simplr. i. ad ididua

Personalis est acceptio ter

Hic pñr diffinit scōm mēbrū dicte diuisionis scz suppositōez psonalē. dicēs q^d suppo psonal ē acceptio cōis p suis inferiori / busqz nō significat h aliqd^z qle qd. ergo etia nō suppoit p eis

Dōm q^d significatio ē duplex. qdam est pmaria et pncipal. et sic termin⁹ cōmunis solū significat naturā cōmunē et non suppo sita. et sic significatio nō accipit qñ dicim⁹ q^d suppo presupponit significatōem. vl^o q^d significatio sit gen⁹ ad suppoem. Alia ē significatio cōmuniter capta put se extendit ad significatōem pma riā et secundariā sil. et sic termin⁹ cōmunis nō solū significat na turā sz etia supposita qz significat supposita significatōe scda / ria. et illo mō significatio ē ali qd cōmuni⁹ ad suppositōez et illaz significatōem generalit⁹ captam presupponit suppositio

Arguit Termin⁹ singularis supponit psonalr. Proba tur qz suppo psonal d^r a psona. sz stare p pso / na cōuenit tminis singlarib⁹. Dōm q^d suppo dicit psonal qz est termi cōis p psona siue p inferiorib⁹. et g^o acceptio termini cōis p psona solū pueit tmino cōi supponenti psonaliter.

Querit Quare ista suppositio vocat psonal. Dō⁹ q^d iō qz tmin⁹ suppoez psonalr suppoit p pso / na et inferiorib⁹ capiendo psonā cōmunit. put idēz ē q^d suppositū sicut ptz in grāmatica qñ loquūt grāmatici de demonstratōe pso / nali. qz demonstratō psonal d^r que est p supposito. et similiter re / latio psonalis que est pro supposito.

Arguit Si suppo psonal eēt qñ termin⁹ accipit p pso na. tūc h nō eēt psonal suppositio a finis currit

Tractatus

quia asinus non accipitur ibi pro persona. cū persona solū sit rō/
nalis creature individua substantia. s; asin^{us} particularis non ē hōi

Dōm q; psona accipit^{ur} dupl^{iter}. Uno^{modo} ppe fm ppriā et^{iam} signi/
ficatōem siue impositōem. et sic significat indiuiduū intellectua/
lis nature. et sic null^{us} asin^{us} ē psona. Alio^{modo} accipit^{ur} psona gñaliter
fm q; venit in vsum cōiter loquētū. et sic accipit^{ur} p indiuiduo p
dicamēti substantie. et sic etiā supposita asini lapidis et ligni dicūt^{ur}
psone. Iuxta qd notandum q; dñā ē inter ista tria scz supposi/
tum. indiuiduū. et psona. Nā indiuiduū dī singulare cuiuscūq;
predicamēti indifferēter siue sit substantia siue accēs. Un^{de} sortes
dicūt^{ur} indiuiduū substantie. h; albedo h; nigredo dñr indiuidua accē/
tentis. Suppositū autē dī indiuiduū pdicamēti sube q; supposi/
tū significat aliqd qd ē sb alio positū tāq; sbiectū qd nō puenit
alijs accētib^{us}. Persona vero ē suppositū intellectūal creature. et
diffinit sic a boetio Persona ē intellectūal nature indiuidua suba/
alī nō innitēs. Un^{de} psona sic solū repitur in deo. et in subanijs se/
patis. et in hoib^{us} que solū sūt intellectūales. Dicūt^{ur} notant alī nō
innitēs ppter tria q; vident^{ur} ēē psone et nō sūt. Primum est hñā/
nitas in xpo q; nō est psona s; ē assumpta a dō in diuinis. et sic
in xpo solū ponim^{us} vnā psonā. Scdo ppter ptes substantiales que
sūt in toto ergo nō dicūt^{ur} ēē psone. Tertio dī ppter aiām rōnalem
q; licz aliqn p se substantiā cū tñ sp hēat renisum ad corp^{us} seu inclina/
tōem. iō nō meretur dici psona. Ex isto patet q; ista tria. supposi/
tum indiuiduum et psona hñt se sicut sup^{er} et infer^{ius}. nā indiui/
duū est sup^{er} et sb illo ē suppositū. et sub supposito est psona.

Querit^{ur} Utrum h; sit suppo psonalis hec herba crescit
in orto meo demonstrādo aliam ab herba mea.

Dōm q; nō est suppositio psonalis sed ē discreta vel simplex
q; si accipiat^{ur} illa propō fm demonstratōem psonalē. s. demonstrā/
do illā herbā extra ortū et dicā demonstratōem psonali illa herba
crescit in orto meo. tñc ē suppositō discreta. sed orō ē falsa. Si
autem sit demonstratio impersonalis id est simplex. tñc est suppositio
simples. q; sens^{us} ē q; natūa illi^{us} herbe crescit i orto meo.

Querit^{ur} Quomodo scitur quando termin^{us} accipitur
pro natura vel inferioribus Dōm q; tria p.
dicatā possunt attribui termino cōmuni. scz pdicata scde inten/
tōis. vt dicendo hom oē species. et talia pdicata addita termino/
cōmuni faciunt ipsū stare simpl^{iter}. et hoc si sit aliquod quod

pōt supponere. qz z si pōnt pcepte vl sillogismo pcepto addat
secūda intētio nō tñ supponit. vt dicendo sortes currit ē pposi
tio Scdo mō pōt termin⁹ sumi in ordine ad p̄dicatū reale essen
tiale. Tercio in ordie ad p̄dicatū reale accidentale. Et illis duo
bus vltimis modis termin⁹ accipit p supposito. z supponit.
p̄sonaliter. vt dicendo hō ē aīal hō currit. z h si ponat in sbctō

Nulla est suppositio indiuidualis ergo nulla ē supposi
tio p̄sonalis. Dm negando aīas ymo suppositio p̄sonal
est indiuidualis z ē eadē suppo licet nō vocetur indiuidualis.

Suppositionū personaliū.

alia determinata. Posita diffōne suppois p̄sonalis. h cōterdī
iudic ea in determinatā z p̄fusam. Et ē rō diuisionis qz in sup
positione p̄sonali terminus cōmunis accipitur p suis inferiori
bus. sed terminus cōmunis acceptus p inferioribus pōt dupli
citer capi. Uno mō pro omnib⁹ inferioribus vel multis sic q
nō pōt verificari p vno supposito tantū. z sic est suppositio con
fusa. Alio mō pōt termin⁹ cōmunis accipi p aliquibus inferio
ribus. sic tamē qz orō vel ppō pōt verificari p vno supposito tā
tum z sic ē suppo determinata. Deinde diffinit suppoem determi
natam dicens. Determinata est illa quā habet termin⁹ cōmunis
indiffinitē sumptus. vel cum signo particulari. vt hō currit. ali
quis hō currit. hic em̄ subiectū cuiuslibet ppositionis suppoit
determinate. Et hoc pbat⁹ duabus rōnibus. Prima rō ē. Illa
suppositio est determinata in qua termin⁹ fm se cōiter acceptus.
reddit locutionē verā p determinato supposito. sed sic est in istis
ppōnibus homo currit. aliquis hō currit. ergo zc. Adioz pba
tur qz aliud ē supponere z aliud ē locutōez verā reddere. z sic ter
min⁹ cōis indeterminate sumptus ex pte supponis z scatois red
dit locutōem verā p vno determinato supposito. Scda rō est
qz qñ arguit in isto argumēto aīal ē sortes aīal est plato. g^o aīal
ē oīs hō. tñc arguitur a pluribus determinatis ad vnā determinā
tā vt dicūt auctores. ergo oēs inferētes sunt determinate. et enī
illata sz ille sunt indiffinitē g^o subiectū ppōnis indiffinitē sup
ponit determinate. z sic vltima rō sumit a loco ab auctoritate.

Indiffinitū et determinatum opponūt⁹ ergo terminus
sumptus in ppositione indiffinita. non potest supponere
determinate. Dm qz determinatū z indiffinitū capiūt dupl^r Uno^o p

Tractatus

ut referunt ad idem fm idē. et sic opponuntur et nō conueniunt si
mul vni. Alio mō accipiuntur illa duo put referunt ad idē. fm
diuersa et sic nō opponuntur qz pnt vni simul inesse. et sic fit h. qz
termin⁹ ponit indiffinite rōne scatois ppōnis. qz terminus in
subiecto positus indeterminate scat qdēqz suppositū. sed rōne
verificationis locutionis pōt vocari determinata. qz ppositio red
ditur vera p vno supposito hoc est si pdicatū est in subiecto pro
vno determinato supposito. tunc tota ppositio verificat. Et iō
dicitur cōiter qz formaliter talis ppositio ē indiffinita. qz rōe si
gnificationis finaliter ē determinata. qz finis ppōnis est reddere
locutionē verā. sed reddit locutionē verā p vno determinato sup
posito ergo subiectū ppōnis indiffinite determinate supponit.

Ar Ex isto sequeret qz suppositio discreta. et determinata coin
cideret. Sequela pbat qz in supōne discreta etiā termi
n⁹ accipit p vno determinato supposito sicut in supōne determina
ta nō accipit termin⁹ p vno determinato supposito rōne scatois
sed rōne verificationis ppōnis qz ppositio verificat p vno sup
posito rōne scationis. qz scat vni suppositū p quo supponit et
sic nō equaliter termin⁹ supponēs discrete et psonali accipit. p
determinato supposito.

Querit Utrū valeat argumentū a plurib⁹ determinā
tis ad vnā. Dm qz nō formaliter. i. gā forme
sed gratia materie bene pōt valere. Arguitur tamen qz sic qz ibi
est pgressio a singularibus ad vle. ergo ē bonum argumentū ab
inducentibus ad inductam: Dm qz ibi nō est vera inductio et
rō est qz inducentes ppōnes debēt habere sua singularia in sub
iecto. et nō in pdicato. Et rō ē qz ppius modus singulariū ē qz
subiiciant et nō pdicentur. Cū aut inductio sit ex singularibus.
ergo debēt singularia subijci. hic aut singularia sumunt in pdi
cato vt animal est sortes aial est plato et sic de alijs. ergo aial est
omnis homo. Secdo dicendū qz inducentes sunt false ex pre si
gnificationis vel ex pre locutōis licet de bonitate intelligentis
possent sumi vt vere qz intelligens istas ppōnes pōt pdicatus
intelligere loco subiecti et tunc simpliciter vere et est bona indu
ctio. Dicitur tamen qz gratia materie bene valet et hoc p verā in
ductionē vt sic arguendo asinus est suba hō est suba et sic de alijs
ergo animal est suba. sed gratia forme nō valet. qz illa nō ē vni
uersalia. ergo aial est omnis homo. vel ergo aial est substantia

De supponibus

Sr Idem est supponere et locutionem veram reddere. ergo anto-
ritas textus est falsa. Aliis probatur quod in suppone simplici ter-
minus supponit et reddit locutionem veram. per eodem sensu per naturam et
in suppone discreta per supposito. Dominum quod ista propositio textus non
est vera in omni specie supponis. sed in suppone determinata. quia
ibi terminus fecit et supponit per uno et reddit locutionem veram pro
alio. Exemplum ut homo currit ibi homo fecit indistincte hominem currentem
et non currentem. supponit etiam siue stat per hominem currentem siue non
currentem et non potest stare pro currentibus tantum. Cuius ratio est quod verbum
non potest restringere subiectum ex parte fecationis. sed solum ex parte as-
significationis. et ideo currere non potest restringere hominem currentibus
tantum sed bene ad prius. locutio tantum reddit vera pro currenti-
bus quod de illis verum est dicere quod currant. Sed quare quibus in illis
propositionibus et similibus non restringit subiectum gratia fecationis.
ideo est quod si sic tunc omnes ille propositiones et asseriones essent necessarie.
quod est simpliciter falsum. sequela patet quod propositio posita a prepositi.
intelligeret in subiecto. sed quilibet propositio verificat necesse de se ip-
sa. exempli gratia si in ista propositione homo currit homo staret per currentibus
sensus esset quod homo currentes currat que est necessaria. quod omne quod
est quando est necessarium est esse sic hominem currere quando currit est
necessarium quod currat.

Sr Si supra dicta essent vera tunc sequeretur quod hic esset sup-
positio confusa homo currit. Sequela probatur quod homo stat per omnes
homines tam currentes quam non currentes. Dominum quod terminus dupliciter potest stare per om-
nes. Uno per signum distributivum quod actualiter distribuit terminum
pro omnibus suppositis et talis acceptio termini facit suppositum
confusum. Alio accipit terminus pro omnibus. quod non determinat ad
aliquid determinatum suppositum. et sic dicitur accipi per omnes quod non potest
pro uno quam pro alio non quod actualiter omnia supposita in termino in-
cludantur et hoc fit in suppone determinata.

Sr In ista propositione utrumque homo currit homo supponit personale
et non determinate nec confuse. igitur divisio supponis personalis
est insufficientis. Aliis probatur quod non determinate cum non posset verifi-
cari de uno. nec confuse. quod non accipit per omnes suppositis. Dominum
quod sicut duplex est distributio. ita duplex est suppositio confusa que-
dam enim est perfecta et est quando terminus communis distribuit pro omnibus suis in-
ferioribus. ut dicendo omnis homo currit et ibi est suppositio confusa per-
fecta et est quando terminus distribuit pro pluribus sic tamen quod non per uno.

Tractatus

suppositio dicitur locutio verificari possit sicut in ista propositione vterq; homo currit. Ad illam enim locutionem verificandam requiruntur duo supposita. si autem posset locutio verificari pro vno determinato supposito sic ibi esset suppositio determinata et non confusa.

Ar Tunc sequeretur quod hic non esset suppositio confusa omnis sol lucet. Sequela probatur quia illa propositio verificatur de vno determinato supposito. Dominum quod licet quo ad rem ipsam posset locutio verificari pro vno supposito terminum. tamen quo ad modum loquendi non potest verificari pro vno quia illud signum omnis distribuit illi terminum sol. non solum pro illis suppositis que actu sunt. sed etiam que nata sunt esse secundum aptitudinem sub sole. Ex isto soluntur questio cum queritur qualis suppositio sit hic. sol lucet. Dicendum quod est determinata quia licet sit terminum vnius sol secundum actum sunt tamen plures secundum aptitudinem. et ideo sol potest determinate sumi pro sole iam actu existente. sed dicendo iste sol lucet est suppositio discreta.

Queritur Non supponat deus cum dicitur deus est. Dominum quod determinate. et ratio est quia suppositio fundatur immediate in ficatione et ideo terminus debet dici supponere secundum existentiam ficationis. Sed iste terminus deus est terminus communis ideo debet habere suppositionem sicut alij termini communes tales autem si ponantur in propositione infinita supponunt determinate. ergo etiam et deus similiter determinate supponit.

Suppositio confusa est acceptio

Hic diffinitur secundum mentem dicte divisionis scilicet suppositionem confusam. dicens suppositio confusa est acceptio termini communis pro pluribus mediante signo vniuersali. vterque omnis homo currit vterque homo currit ibi homo semper supponit confuse. Unde suppositio dicitur confusa quia in ea terminus accipitur pro multis inordinate positis et vbiusque est multitudo inordinata ibi est confusio. sed hic ponuntur singularia in ordinate et est confusio. et non solum est confusio vbi est multitudo sed vbi est multitudo inordinata. sed non habentium ordinem naturalem adinuicem. Et quando arguitur. Suppositio confusa est acceptio pro omnibus. ergo non pro pluribus Dominum quod terminus in suppositione confusa quandoque stat pro pluribus sic quod non pro omnibus vterque hic vterque homo currit. et ergo quandoque stat pro pluribus non semper stat pro omnibus sed quandoque stat pro omnibus tunc semper stat pro pluribus. et quia diffinitio debet dari per ea que semper diffinitio continent. ideo continentur de pluribus in diffinitione.

Ar Et illo sequeretur q^d termin⁹ supponeret naturaliter et sup-
poneret confuse. Sequela probatur q^d accipit p^r oib⁹ inferiori-
bus. Dñm q^d dupliciter termin⁹ stat p^r oibus inferiorib⁹. Uno
modo mediante signo vniuersali. et sic in tali termino ē suppositio
confusa. Alio modo accipit termin⁹ cōis p^r omnibus p^r modū in-
differentie. q^d nō accipit plus p^r inferiorib⁹ q^m p^r natura nec eco-
tra. et talis acceptio termini p^r oibus fit in suppositione natura-
li. q^d ibi termin⁹ nō coartat nec ad supposita nec ad naturas.

Ar Dicendo nullus homo est asinus. ibi asinus supponit cō-
fuse. et tñ circa ipm nō ponit signū vlt. Dñz q^d licet nō po-
natur signū vlt ad p^rdicatū fm voce tamē fm rē. q^d negatō ne-
gans que ponit in aliqua ppōne negat illa oīa q^d sequuntur ipaz
in illa cōpositione. et si sint termini cōmunes que illā negationē
sequuntur tunc talis negatio ipos etiā distribuit. Cui⁹ rō est quā-
do negatur cōmune vel superius et aliquo tñc etiā negantur om-
nia illa que sub ipo cōtinent. Negatio ergo cadens sup terminū
cōmunem negat etiam inferiora ad quam negationem necessa-
rio sequitur distributio.

Ar Omnis termin⁹ acceptus cū signo vniuersali supponit
confuse. s^cz qñ dñz omne ens qd ē sortis currit ibi ens ē termi-
cōis cū signo vlti. q^d supponit cōfuse. Dñm q^d ibi subiectū nō
est termin⁹ vniuersalis sine cōis. sed est termin⁹ discretus q^d est
determinatus hic ad vnū suppositū. Vel dñm q^d maior est vera-
nisi termin⁹ talis impediat. hic autē impedit q^d p^rtrahit ad vnū
suppositū. s^cz ad sortem. et ergo in illa ppōne omne ens qd ē sor-
tes currit ens supponit discrete quia virtute restrictionis sensus
illi⁹ ppōnis omne ens qd est sortis currit est id est sortis currit

Querit^r Qualis suppositio sit hic in subiecto et in p^rdi-
cato nō homo est asin⁹. Dicendū q^d si nō acci-
pitur negative tunc nō et homo sunt due dictōnes et sic subiec-
tum et p^rdicatū ambo supponūt confuse. quia negatio cadēs su-
pra terminū cōmunē habet vim distribuendi ipm. Alio mō ca-
pitur nō infinitant et tñc transit in vnā p^rtem orōnis cū termino.
cui immediate adisigif et sic subiectū supponit determinate. q^d sen-
sus est ens qd nō est hō est asinus. sed p^rdicatum supponit sim-
plicit^r fm vltimū gradum sicut in simili in ista ppōne homo
est animal p^rdicatum supponit simpliciter. Sed diceret i ista

Tractatus

propositione ens qd nō est hō est asin⁹ negatio pcedit pdicatum
ergo ipm supponit cōfufe. Tenet cōsequētia. qz negatō pcedēs
terminū distribuibile ipm distribuit. Dicēdū q negatō sep di
stribuit illud quod p⁹ ipaz sequit in eadē cōpositione. iā hic sūt
due cōpositiones. vna est ens est asin⁹. 7 in illa non ponitur ne/
gatio quare predicatum asinus non distribuitur. alia est q non
est homo

Arguit Dicendo omnis homo ē totū in quantitate ibi
poit⁹ termin⁹ cōis cū signovniuersali 7 tñ nō sup
ponit cōfufe s3 potius discrete. Dicendū q illa ppositio p⁹ capi
dupliciter. Uno modo in sensu quem facit. 7 sic subiectū ei⁹ sup
ponit cōfufe et est falsa. quia sensus est. de qcumqz verum ē dice
re q sit hō de illo verū est dicere q sit totū in qstitate. 7 sic argu⁹
procedit. qz vt sic ponitur ibi terminus cōis cū signovniuersali
Alio modo accipitur in sensu in quo fit et sic ppositio est vera
7 ē suppo⁹ discretā. qz sens⁹ est q istud cōplexū ois hō est totū in
qstitate. 7 sic poit⁹ loco vni⁹ singularis cui nō ē nomē ppositum

Arguit Si accipiatur illa ppositio. omnis hō ē totū in
quātitate in sensu in quo fit tūc ibi adhuc sibi ei
tur terminus cōis cū signovniuersali. ergo subiectū supponit cō
fufe. Dicendū q hō nō accipitur hic vt termin⁹ cōis s3 materiali
ter sic etiam istud signū ois. cum igitur suppositō p⁹supponit sig
nificationem sic ppe hic ille termin⁹ hō nō supponit tñ h3 mo/
dum termini supponētis discrete. quia stat p vno tm. sicut pro
isto complexo omnis homo

Arguit In ista ppōe homo ē nullus asin⁹ hō supponit
cōfufe 7 tñ ē sibi cōis ppōis indiffinitē. Dm
qz nō hō fm locutōez pponat. tñ fm ordinē cōstructionis p⁹ poit⁹
7 sic ibi tā hō qz asin⁹ distribuit 7 ppō evniūsalis negatiua

Ar hic est suppositō cōfusa totū quod ē in mūdo ē in oculo
meo. 7 tñ ibi nō poit⁹ termin⁹ cōis cū signovniuersali. pro
batur. pma ps assūpti. qz equalens sua est cōfusa. s. ista quelibet
ps mūdi ē in oculo meo. g^o 7 ipsa. Dm q totū accipit duplicat
Uno mō cathogoreumatice siue significatiue. tñc totū suppoit de
terminatē 7 accipit s3 s3tatiue 7 ē s3bi cōis ppōis indiffinitē. 7 ē s3
sua integrū qd ē in mūdo ē in oculo meo. Alio mō accipit totū si
cathogoreumatice 7 distribūtiue siue cōsignificatiue. 7 sic nō p⁹

De suppositiōibz

supponere. qz accipitur adiectiue. z etiā nō significat vniuersale vel p̄ticulare. sz est aliquid inclusū ī li totū quod ē s̄b̄stātiū scz p̄s vel aliquid h̄mōi z hoc supponit cōfuse

Arguit Omnis z quodlibz signum vniuersale nō supponit cōfuse ergo nō h̄z vim ad hoc qd aliqd aliud supponat cōfuse Cōsequētia p̄batur. qz n̄h̄l dat alteri qd nō habet. Dicendū qd habere suppositiōez orit̄ ex significatiōe rei substantiue. q̄ nō p̄t suppositiō puenire termino adiectiui. sz habere speciē suppositiōis oritur ex signis distributiuis l̄ ex t̄sc̄u signorū.

Suppositiōnū cōfuserū ali

Hic ponit diuisione suppositiōis confuse nō quidē vt eadē affirmeret sed vt postea eā reprobet. qz n̄h̄l bene reprobatur. nisi p̄us funditus ītelligatur. Dicit qd suppositiōnū confusarū alia est cōfusa necessitate signi vel modi et alia necessitate rei. Ratio diuisionis est ista. qz terminus qd cōfunditur siue distribuitur p̄t dupliciter distribui. Uno mō p̄ se z immediate qd p̄tingit p̄ additiōnem signi īndistributi vel illius qd habet vim signi. sicut mod⁹ vt neceſſe vel īmpossibile. z sic est suppositiō cōfusa necessitate signi vel modi. Alio modo cōfunditur terminus p̄ accidens. et sic est suppositiō cōfusa necessitate rei qz suppositiō confusa necessitate rei puenit ex hoc qd aliqua res est ī illo qd ē distributū. z ergo oportet illā rem distribui sicut illud ī quo talis res ē. sicut si diceretur qd ad diuisionē parietis albi. sequitur etiā diuisiō albedinis z hoc necessitate rei. quia res que est albedo est ī pariete. z ideo oportet eā diuidi ad diuisione parietis Et ambo mēbra illius diuisionis patent exēplariter ī hac p̄positione omnis homo ē al⁹ vbi ē suppo cōfusa necitate sig ī s̄b̄iecto. z ī p̄to necitate rei

Arguit Diffinitio suppositiōis confuse non puenit suppositiōi confuse necessitate rei. ergo illa diuisiō est mala vel diffinitio suppositiōis confuse non esset bene assignata. quod non potest dici. Antecedens probatur quia ibi non est acceptio termini cōmunis pro pluribus mediante signo vniuersali. Dicendum s̄m̄ sustinentes illam diuisionem qd licz ī suppositiōe confusa necessitate rei non sumatur. predicatum cum signo vniuersali qd distribuit ipsum immediate. tamen immediate vt īn̄stā p̄positiōe ois hō ē animal. al⁹ p̄ n̄ distribuit sed ex p̄nti. l. qz hō distribuit z al⁹ ē ī hōie. q̄re etiā al⁹ distribuit z stat mediate p̄ plib⁹

Tractatus

Querit Quare aliqua vocat suppositio p̄fusa necessitate rei. Dm q̄ id q̄ ex hoc q̄ res sic h̄z se q̄ sit in alio distribuit ad distributōez ei⁹ in quo est sic aial est i ho mie. sic etiā diuidit ⁊ distribuit ad diuisionē hoīs. Illa aut suppositio vocat p̄fusa necessitate signi q̄ ppter signū fit distribu tio subiecti sic hic. oīs homo est aial. q̄ homo ibi in subiecto di stribuit p signū sibi appositū scz oīs. Sic etiā aliqua dicit cōsa sa necessitate mōi. vt q̄n aliquis termin⁹ distribuit p modū qui ponit in ppōe. sic fit in ppōe modalī. q̄ ille mod⁹ equalet signo vniuersali distributio. sicut est de istis modis necesse ⁊ impossibi le. q̄ necesse valet oīs impossibile vero null⁹. Dicēdo ergo hoīez currere est necesse. ppositio resoluit in istā oīs hō currit. sicutiam ista. hoīem currere est impossibile. resoluit in istā. nullus hō cur rit. Et ex hoc etiā cōtingit q̄ suppositio p̄fusa necessitate signi vlt modi ponit p vno mēbro diuisionis ⁊ suppositio p̄fusa necessita te rei p alio mēbro. Et dicit necessitate rei q̄n termin⁹ distribuit ex hoc q̄ res significata p terminū est in aliquo subiecto qd ē di stributū. sicut est in ista ppositōe oīs hō est aial. in illa ppōe hoc verbū est significat essentiam fm modernos. ⁊ cuiuslibet homi in est sua cēntia. sic est distribuit necessitate rei. ⁊ quia hō est distri butus in subiecto. ergo etiā animal. quia aial est in homie q̄ est distributus. ergo oportet propter rem que sic se habet q̄ est i alio q̄ etiam animal sic distribuatur necessitate rei.

Arguit Verba non supponūt sed copulant. ergo male hic dicit q̄ hoc verbū est supponat p̄fuse neces sitate rei in ista ppositōe hō est aial. Dm q̄ hic est color rhe toricus. accipitur em inferius pro superiori scilicet suppone re pro accipi. ⁊ est sensus q̄ est suppoit cōfuse id est accipit p̄fuse:

Notādū Q̄ noīa illaz speciez aliter sic ponunt sup positionū p̄fusz aliqua est mobilis ⁊ alia est immobilis. Cū ille termin⁹ dicit supponere p̄fuse mobiliter sub q̄ p̄t fieri descēsus copulatiu⁹ tā in subiecto q̄ in p̄dicato. sed suppo p̄fusa imobilis ē q̄n nō p̄t fieri descēsus ad inferiora sub predicato copulatiue. vt oīs hō est aial ibi em homo supponit cō fuse mobilis. sed aial supponit cōfuse imobilis. q̄ sub ipso bene

Arguit sic descēsus distinctiuus nō ēr copulatiu⁹ In ista ppōne oīs homo est animal supponit

De suppositiōib⁹

simpliciter ergo nō confuse. Dñm q̄ illa obiectio ponit in sic-
tera ⁊ sic soluitur. qz aīal accipit dupl'r. Uno mō accipit pro na-
tura generis absolute sine ordine ad subiectū ⁊ sic supponit sim-
pliciter. Alio mō accipit aīal in ordine ad subiectū vt est multi-
plicatū in hoīe ad eius multiplicationē. ⁊ sic supponit p̄fufe im-
mobilis. ⁊ nō est incōueniēs terminū alio ⁊ alio mō caprū alit et
aliter supponē. qz suppositio variat s̄m diūsam acceptōez termi.

Sed ego credo impossibile

Hic Pe. hispan⁹ reprobat istā solutiōez imēdiate dictā q̄ ad il-
lam p̄tem scz q̄ aīal staret in illa p̄positiōe oīs hō est aīal vt mul-
tiplicatū ad sua inferiora ⁊ intendit pbare q̄ animal in p̄dica-
to non potest stare nisi pro natura. Et hoc pbat q̄ttuor rōnib⁹.

Prima sumitur ex porphirio et formatur sic. quicquid predica-
tur de alio aut predicatur de ipso vt equale de equali. aut vt mai⁹
de minore. ⁊ hoc est vtz de directa p̄dicatione que est hic. s̄z i ista
propositiōe non predicat equale d̄ equali. cum vnū sit cōmuni⁹
alio. ergo sequitur q̄ maius de minore predicet. Sed hoc cōtin-
git dupliciter. Uno mō accidentaliter quādo predicatū est acci-
dens subiecti. sed talis predicatio non est hic. cum aīal sit de dif-
finitōe hoīs. ergo hic est predicatio essentialis. et in tali predica-
tione predicatur gen⁹ vel differentia hic autē aīal nō est differē-
tia. ergo gen⁹. sed genus multiplicatū nō est gen⁹. ergo nō p̄t aīal
sumi i dicta p̄pōne vt multiplicatū i inferiora. Scda ratio qz
dicit Aristoteles p̄mo thopicorū distinguēdo p̄dicata q̄ omne qd
predicat de alio vel predicat de ipso cōnūcibiliter vel nō p̄uertit/
biliter. si p̄mū tūc sunt duo predicata scz p̄p̄riū ⁊ diffinitio sed
isto mō aīal nō p̄dicat de hoīe quia non p̄uertit secū. Si nō con-
uertibiliter hoc est dupliciter. qz vel accidentaliter vl̄ essentialr. si
p̄mū sic est acc̄ns. s̄z eo mō non p̄dicat aīal vt p̄batū est. Si es-
sentialiter sic est gen⁹ vel differentia. sed aīal nō p̄dicat vt differē-
tia qz nō p̄trahit hoīem vel aliquā aliā sp̄m ad esse specificū. er-
go est gen⁹. s̄z gen⁹ multiplicatū nō est gen⁹. g⁹ redit idēz qd p̄us
scz q̄ nō potest sumi animal vt multiplicatū in sua inferiora.

Arguit Gen⁹ multiplicatū nō est gen⁹. ḡ iste due rōnes
p̄supponūt falsum. P̄ns pbat qz de rōne generis
est m̄ltitudo suppositoꝝ sp̄e differētiā vel eē in plurib⁹ sp̄e diffe-
rentib⁹. Dñs q̄ duplex est multiplicatio suppositoꝝ. sc̄ actualis

Tractatus

et aptitudinalis. tunc dicendum quod multiplicatio actualis supposito non est de ratione generis vel speciei. ergo si genus actualiter intelligatur contineri in multis speciebus non est genus. ut illi volunt qui dicunt predicatum illi propositiois omnis homo est animal supponere confuse necessitate rei. Quod sic patet quia genus in quantum genus est universale. sed de ratione universalis est unitas iam unitati repugnat multiplicatio actualis. Alia est multiplicatio aptitudinalis. et illa non repugnat unitati. et talis multiplicatio est in ipso genere siue vltima. Tercia ratio. si predicatum propositiois universalis affirmative distribueretur tunc sequeretur quod totum universale et totum in quantitate coinciderent. quod est contra diuisionem totius. Sequela probatur quia conveniret eidem scilicet animali. nam ex quo animal predicatur ut genus sic habet rationem totius universalis. sed si supponeret confuse sic haberet rationem totius in quantitate. quod patet quia totum in quantitate fit quod terminus communis multiplicatur in sua inferiora. si ergo animal distribueretur in sua inferiora tunc ponitur sicut totum in quantitate. Quarta ratio est. quia si animal acciperetur in predicato confuse tunc non comparatur ad inferiora sicut unum ad multa sed sicut multa ad multa. quia sic in subiecto intelligitur multitudo ita etiam in predicato. sed hoc est contra comparationes superiores ad inferiora. quia superius comparatur ad sua inferiora sicut unum ad multa et e contra inferiora ad superius sicut multa ad unum.

Arguitur Quicquid est in alio distribuitur ad distributorem sicut homo. Dominus quod dupliciter aliquid est in alio. uno sicut accens in subiecto et tunc verum est quod illud quod est in alio dividitur ad divisionem eius in quo est sic albedo parietis dividitur ad divisionem parietis. et hoc est esse in alio realiter et quantitative. Alio modo aliquid est in alio sic superius in inferiori. et hoc est esse in alio secundum rationem terminum. et sic non est verum quod illud quod est in alio dividitur ad divisionem eius in quo est. et ratio illi est quia superius manet unum etiam in omnibus inferioribus suis. quia est acceptus unicuique generis perveniens omnia inferiora. et ergo potest acceptus ille de pluribus predicari manens unum. Si autem accipiat superius ut tractatum ad sua inferiora actualiter. tunc non est aliquid unum in diversis inferioribus. neque ut sic est genus quia genus multiplicatum est species.

Queritur Que sit ratio quod superius non dividitur ad divisionem inferioris. Dominus quod ideo. quia superius non est in inferiori realiter. sed solum secundum rationem terminum. quicquid autem est in alio secundum rationem non necessario dividitur ad divisionem illi in quo est. quia

De suppoib?

rō nōstra potest illud intelligere vt vnum quāuis sit in multis.
sed diuisio respicit actuale distindem. Quāuis igit superi?
sit inferius fm rem tñ non uest sibi fm rem qz modus eēndi i fū
datur supra distindēz cū idē n sit p pte in seipso cū igit supi?
iferi? solū distinguit f^m rōez q sibi mutuo solā iūt fm rōez

Arguit Hoc pū est supponit p tot eētijs p quot hōi
bus homo. ergo ē suppoit confuse. Dicedum qē
in ppoibz necessarijs nō dicit eē essentie nec esse existentie s; cō
positionem extremoz. 7 ideo nō oportet q hoc pū est ster p tot
eētijs p quot hominib? homo. etiā si significaret essētiā adhuc
non supponeret cōfule qz essentia sic significata p hoc verbū est
non significatur vt cōtracta ad supposita q sūt distributa p sig^m

Querit Quomō suppoit hic predicatū dicēdo homo ē
species. Dicedū qibi spēs non supponit qz est
q dā? cōnotatū siue accūs sicut in ill cū dicitur hō est alb? ibi al/
bus non supponit. qz est cōnominatiuum 7 accidēs. s; est dīna
qz album est cōnominatiuum reale. s; species est cōnominatiuum rō
nis vt patet ex supdictis

Querit Quot sunt spēs specialissime suppositōnū Di
cedū q qnq; scz discreta natural. simplex. dē
minata 7 cōfusa. 7 dicunt spēs specialissime. qz āplius non diui
dūtur i spēs varias supponū. s; tres sūt spēs sbaline. scz cōis. p
sonal. 7 accētalis Et dicūt iō spēs sbaline. qz qlibet eaz subdi
ditur i alias spēs q sūt species specialissime. Un sufficiētia istaz
speciez specialissimaz supponis sic sūt. qz ois suppo ē acceptio
termini substantiui. vel g? talis tmin? subēctiu? ē singularis. 7 sic
ē suppo discreta. vel cōis. 7 hoc est duplicat. qz vel talis tmin?
poitur extra p pōez. 7 sic est suppo naturalis. vel i p pōe 7 hoc est
duplicat v? accipit p natura cōi. 7 sic ē suppo simplex. vl p suppo
sitis 7 hoc duplicat. qz vl p pō pē verificari p vno supposito 7 sic
est suppo determinata. aut non pē verificari nisi p pluribus. 7 sic
est suppositio confusa

Ar Suppo cōfusa 7 simplex nō vidēt eē spēs specialissime g?
nō s; qnq; spēs. Alijs pbat qz hnt alias spēs sub se. Dd?z
q ille spēs q ponūt in suppone simplici 7 in suppone cōfusa. nō
sūt p pē spēs s; sūt g dūs. qz in vno gradu pfecti? inueni supposi
tio simplex qz in alio. vt quādo tmin? cōis accipit a pte subiecti

Tractatus

respectu predicati scde intētiōis. hoc autē nō fit in spēbus qz spēs
 cū debet equaliter picipare gen⁹. Etia spēs suppositōis variā
 tur penes diuersum modū accipiēdi terminū. s; in suppositōe sim
 plici s; m oēs spēs termini habet eundē modū accipiēdi. ergo non
 sunt p prie species. Minor probatur. quia in suppositōe sim
 plici in omnibus gradibus terminus accipitur pro natura. S;
 de suppositōe cōfusa dicendum est q; membrum secundū il
 lius diuisionis sufficienter est reprobatum. et ergo relinquitur q;
 suppositio cōfusa sit species specialissima.

Querit Quō supponit hic homo dicendo hō est aīal
 Dm q; determinate. Et arguit q; nō qz sup
 ponit hic cōiter accūtaliter g^o rē. Aliis pbat qz semp sup⁹ p dī
 cat de suo inferiori. si ergo ibi supponit determinate tūc etiā suppo
 nit accūtaliter psonalit et cōiter. Dm q; licz in suppositōe determīa
 ra includātur oīa genera suppositōis subalterna tū debz mīderi in
 spē specialissima. Rō qz oīs questio fit ad hoc vt satis fiat que
 renti. et ideo etiā mīstio debet sic dari. s; mīdendo in spē subalterna
 nō satis fit querēti. quia adhuc restaret alia questio. et ideo debet
 respōderi in specie specialissima. et tūc querēs certificatur.

Querit In q; discrepāt moderni ab antiq; i materia
 de suppositōib⁹ Dōz q; in q; qz. pma discrepan
 tia ē qz ipi dicūt q; ficta nō supponāt vt chimera. et h; pbat sic qz
 suppo est acceptio termī p aliq. s; ficta nō accipiūt p aliq. g nō
 supponūt. miorē pbat qz nō hēat rē. Scda discrepātia ē qz
 dicūt q; illud nō possz supponē qd nō pōt demonstrari demonstratō
 ne ad sensū. et ex h; dicūt q; adiectia nō supponāt. et etiā termin⁹
 cōis accept⁹ p natura nō supponat. Rō eoz motiui ē. qz suppo
 debz esse p aliquo firmo et rato. s; maior firmitas repit in rebus
 demonstrabilib⁹ ad sensū Tercia discrepātia ē qz dicūt termi⁹
 extra ppōez nō supponē. et hoc sic pbat. qz supponē est alicui p
 dicato aut appposito suppositū reddē. s; hoc nō fit qū termin⁹ po
 nit extra ppōez. et sic nō suppoit. Quarto discrepāt qz ponūt
 suppoem materialē p suppositōe simplici. et hoc ideo qz negāt vlē
 et sic dicūt terminū significantē vniuersale nihil significare et per
 psequēs nō supponere formaliter sed solū materialiter Qui
 to discrepāt. qz diuidūt suppositōnē cōfusā in cōfusā necessita
 te signi vl moi et in cōfusā necitate rei vt patuit S; moderni i
 istis motiuis recipiūt et rōes eoz nō pcludūt iō soluēde sūt p oīi

De suppoib?

binem. Ad p^mū igit^r dicendū est q^d lies ficta nō accipiātur p^r ali
quo q^d cōplere a p^rerei existat tñ accipiūt p^r aliquo quod ē ap^d
intellectū obiectiue. s^cz voces 7 t^mini nō sūt imediate signa rez
ad extra s^c rez apud itellem cōceptaz vt pz in p^mo p^riber. 7 q^d il
li t^mini dicūt supponē q^d accipiūt p^r aliq^d re cōcepta. S^cz diceres
chimera nō significat re cōceptā. q^d nō supponit p^r aliquo. Añs
pbat q^d nihil ē in intellectu qui p^rus fuit in sēsu. s^cz res ficta per
chimera nō fuit in sēsu. q^d nō ē in intellectu. Dōm q^d duplices sunt
sensus s^cz iteriores 7 exteriores. s^cz p^rposita p^rō intelligit^r re sēsu
interiori. q^d oīs spēs intelligibilis est p^rus in sensu iteriori grā
fantasmat^ris añq^d sit in intellectu. Et quādo dicūt nichil est it^r
sensu interiori qui p^rus fuit in sensu exteriori. Dōm q^d lies chime
ra nō fuit in sensu exteriori q^d m se rotā. tñ q^d m ei^r ptes 7 hoc suffi
cit. Ad secūdū est dicendū q^d si hoc esset tunc multi t^mini s^c
stātui nō supponerēt q^d tamē q^d m ipsos supponūt^r in illa. Ens
quod nō demonstratur est. ibi eni s^cbiectū p^rōis nō p^rstare p^r aliq^d
re demonstrata. quia ipsū repugnat demonstrationi 7 tamen sup
ponit. Et ad motiū eorum dicendū q^d illa que non demon
strantur ad sensum possunt etiam habere firmitatem ex modo sig
nificandi q^d s^c licet s^cstantiue significant 7 ergo supponūt. Ad
terciū dicendū q^d supponere accipitur dupliciter. Uno modo
p^rout est esse sub appposito. 7 sic terminus nō potest supponere
extra propositionem p^rostus. sic autem hic nō accipitur suppo
nere. Alio mō supponē est accipi pro suo significato vel est suum
significatum ad intellectum ponere. 7 sic etiā t^min^r extra p^rōes
supponit. q^d accipitur p^r suo significato vel supposito. 7 h^o patet
ex diffinitione suppositōis q^d sic debet h^o capi suppositō. Sed di
ceres. si termin^r nō supponit p^rdicato cui ergo suppoit. Dicendū
q^d supponit intellectui suū significatū et hoc p^ruenit t^mino extra
propositōem. Ad quartū dicendū q^d licet nō sit p^rfectū vniūsalē
rebus ad extra tñ est in rebus conceptis q^d sunt obiectiue apud in
tellectum. et q^d terminus sic acceptus nō supponit mater^rialiter
patet ex. Arestorile qui dicit in tercia proprietate substantie. q^d
secunde substantie significant quale quid. et si significant tunc
nō ponuntur materialiter. Etiam. Arestoriles primo periar
meniarum diuidit rem in vniūsale et particularem. si ergo
vniūsale est res inconuenienter negatur a modernis. Ad
quintum quid sit dicendū sufficienter patet ex dictis circa
diffinitionem textus.

Relatiuū ē duplex scz.

In pcedēti capitulo determinatū est de suppone terminoz absolutoz. Hic pñr in hoc scdo agit de suppone terminoz respectiuoz. Et est ista rō oz diuis. qz suppo tminoꝝ respectiuoz p̄supponit suppoem terminoz absolutoz. quod sic p̄t. qz relatiua supponit sicut sua aīcedētia. ⁊ aīcedētia sua sunt absoluta. q̄ ad suppoem terminoz absolutoz capī suppo terminoz respectiuoz. Alia rō est. qz suppo d̄ analogice d̄ termis supponētib⁹. ⁊ ideo illi termi supponētes p̄mo ponunt q̄ p̄ncipali⁹ supponūt. sz isti sunt termi absoluti. qz termi respectiui sunt adiectiua fm se. et q̄ nō puenit eis suppo. nisi grā suoz aīcedētiā. Primo q̄ diuidit relatiuū vt eliciat mēbz suo pposito aptū. dicēs. Relatiuū d̄ duplex. qz aliquod est relatiuū logicale. ⁊ est cui⁹ totū esse est ad aliud q̄dam mō se habere. ⁊ sic est vnū de decem p̄dicamētis. Aliud est relatiuū grāmaticale. ⁊ est aī late rei recordatiuū. Et illā diffinitōem pbat per locū a p̄iugatis. nā relatio est ante late rei recordatio. ergo relatiuū est ante late rei recordatiuū. Aīcedens est Prisciani in maiori volumine. Et solum de relatiuo grāmicali est hic ad ppositum.

Arguit Relatiua nō supponūt ergo hic supflue agitur de eoz suppoib⁹. Aīns pbat. qz sunt adiectiua sz adiectiua copulāt. Dd̄ qz adiectiua capiunt duplex. Vno⁹ adiectiue. ⁊ sic simplr nō supponūt sed copulāt. Alio⁹ accipiūt adiectiua inquātū in eis includūt alīq̄ substātiua ⁊ sic possūt supponē grā substātiui inclusi. tñc d̄ q̄ si capiant relatiua grā suoz aīcedētiā put includūt aīcedētia sic supponūt. qz tñc p̄ significatōem sunt substātiua.

Arguit Cōtra hoc. ergo relatiuū accētis ad min⁹ nullo mō supponit. Seq̄la pbat. qz nō p̄t suppo / nere grā sui nec grā aītis. qz tale aīns etiā nō p̄t supponere. et q̄ est adiectiui. Dd̄m qz supponere accipitur duplex. Vno mō p̄prie. ⁊ sic solū termi substātiui supponūt. vel illa q̄ includūt se terminū substātiui. ⁊ sic relatiua accētis nō supponūt. Alio⁹ accipitur supponere trāsumptiue. put scz trāsumit ad suū genus quod est acceptio. ⁊ sic etiā relatiua accētis supponūt. id ē accipiunt p̄ eodē cum suo aīcedēte. Et q̄ Pe. hyl. hic extendat

De suppositiōib⁹

suppositiōem p̄t patere per ordinē quē obseruat. In p̄mo em̄ ca/
pitulo determinat de terminis simplr supponētib⁹. scz de substā
tiuis. Deinde in secūdo de relatiuis substantie. que supponūt
gratia antecedentiū. Et vltimo determinat de relatiuis acciden
tiū q̄bus nō puenit suppositiō nisi gratia generis. qz genus sup
pōnis quod est acceptio p̄t transsumi p̄ ipsa suppōe. qz est regu
la de transsumptiōe b̄m rhetores. q̄ inferius p̄t transsumi p̄ supe
riori si transsumptio nō sit nimis obscura.

Arguit Relatiua per se supponūt. ergo non gratia an
cedentiū suor. Ans p̄batur cum d̄r pater cur
rit. domin⁹ currit. ibi pater ⁊ domin⁹ sunt relatiua. ⁊ supponūt

Dm q̄ duplex est relatiuū. l. logicale ⁊ hoc per supponit. qz
est substantiuū. ⁊ hoc qm̄ significatur abstractine. Aliud est rela
tiuū grāmaticale. ⁊ est reconditiuū rei ante late. i. ante dicte. et
tale relatiuū per se non supponit. quia de oībus per se supponēti
bus satis dictum est

Arguit De relatiuo grāmicali spectat d̄terminare ad
grammaticū. ergo non ad logicū. Dm q̄
in diuersis scientijs bene p̄dest fieri de eodē d̄terminatio. dum
mō hoc fiat in ordine ad diuersas passiones. Et ratio est. quia
scientie non variātur p̄nes subiecta materiali accepta. sed for
maliter. quia formalis rō subiectoꝝ sumitur in respectu ad diū
sas passiones. Sic aut̄ fit de relatiuo grāmicali. qz de ipso d̄
minatur in grāmatica p̄m ordinē ad passionē q̄ est p̄gruitas. sz
in isto tractatu d̄terminat̄ de eo in ordine ad suppōem

Querit Quare hic nō d̄terminat̄ de relatiuo logica/
li. cum tñ hoc magis spectat ad logicū. Di
cendū. q̄ De hispa. hic d̄terminat de relatiuo grāmicali. qz il
lud habet specialem modū supponēdi. sed sic nō est de relatiuis
logicalib⁹. qz illa supponūt sicut alij termi absoluti. sed relati
uū grāmaticale supponit solū grā sui ancedēis

Arguit Relatiuū logicale est termin⁹ respectu⁹. q̄ non
supponit sicut termin⁹ absolutus. Dd̄ q̄ ter
minus d̄r duplr respectu⁹. Vno⁹ qz respicit suū correlatiuū.
Alio⁹ d̄r illud respectuū qd̄ respicit suū aūs. et vt sic relatiuū
grāmaticale d̄r termin⁹ respectu⁹. ⁊ sic accipit̄ hic relatiuū sz
relatiuū logicale ē termin⁹ respectu⁹ p̄mo mō. ⁊ sic nō loq̄tur sz

Tractatus

de termino respectivo. ex q̄ sequitur q̄ relatiuū logicale d̄r simplir termin⁹ absolut⁹. sic sc̄z q̄ nō respicit aliquod aīa.

Relatiuoz quedā sūt rela.

Hic p̄r diuidit relatiuū grāmaticale di. Relatiuoz q̄dam sūt relatiua substantie. vt q̄ ille. z q̄dam accētis vt qualis talis. Rō diuisionis est illa. Nam om̄e relatiuū refert aīa. vel q̄ refert p̄ modū substantie vel accētis. si p̄mū sic est relatiuū substantie. si secundū sic est relatiuū accētis. Unde relatiuū substantie est qd̄ refert eandē rem in numero euz suo aīcedēte. vt ioh̄es currit q̄ mouetur. Relatiuū accētis est quod refert eandē rem in specie et p̄ modū denominatōis. z tale nō refert eandē rem in numero. Cui⁹ rō est qz relatiuū accētis refert accētis vel aliqd̄ p̄ modū accētis. sed impossibile est idem accētis in numero esse in diuersis subiectis. Quia ergo relatiuū z suū aīa referunt ad diuersa subiecta. sic est impossibile q̄ relatiuū accētis faciat recordatōem eiusdē accētis in numero. sicut p̄z dicēdo sortes est alb⁹ et talis est plato. vbi significat vna q̄litas inesse sorti. q̄ etiā significat inesse platoni. z sic nō esse p̄r idē accētis in nūo. s̄z i sp̄e t̄m

Arguit Cum d̄r. femina saluauit q̄ dānauit. ibi est relatiuū substantie. z tñ nō refert eandē rem i numero. q̄ diffinitio nō valet. Dōm q̄ qñ relatiuū substantie p̄prie accipit. tñc sp̄ oz q̄ referat eandē rem in numero. sed aliqñ accipit improp̄e. s̄. qñ accipit impersonalr. z sic sp̄ nō refert idem in numero cū suo aīcedente. Dicit̄ em̄ tunc relatio impersonalis qñ non fit ordo ad suppositū quod significatur per personā. Et q̄ ibla relatio sit improp̄a patet. qz relatio substantie est recor/datio substantie alicui⁹ in ordine ad actum. sed actus sunt suppositoz. q̄ pprie debet referri ad suppositū. In suppos̄e vero accētis ibi non fit ordo relatiui ad subiectū siue ad suppositū. z iō nō oportet ibi idem in nūo referri.

Querit Utz hic sit relatio substantie. albedo est pulchra quā video. Dōm q̄ sic. videt̄ tñ q̄ non qz albedo est accētis. z nō substantia. q̄ nō est relatio substantie. Dōm q̄ non d̄r relatiuū substantie q̄ si referat substantiā. s̄z q̄a refert rem significatā p̄ modū substantie. qz q̄ albedo p̄t p̄ modū substantie sic d̄r relatiuū sbe. Sic etiā tringit aliqñ in relatiuis accētis. q̄ relatiuū accētis refert substantiā per modū accētis.

De suppositiōib⁹

ut sortes est human⁹ q̄lis est petrus

Relatiuoz substantie que

Hic ponit aliā diuisionē relatiuoz. ⁊ ē s̄b diuīso vni⁹ mēbrū dē diuisionis. di. Relatiuoz s̄be q̄dam s̄t ydēp̄tari. vt q̄ ille. ⁊ q̄ dam diuīstratis. vt ali⁹ reliq̄s. Rō diuīsiōis ē ista. qz relatiuuz s̄be p̄t dupl̄r referre suū aīo. Uno⁹ s̄m oīmodā ydēp̄tate q̄ sumit s̄m relatōem ⁊ sup̄pōez. ⁊ sic ē relatiuū s̄be ydēp̄tari. Alio⁹ relatiuū s̄be refert aīo suū nō s̄m oīmodā ydēp̄tate. ⁊ sic ē relatiuū s̄be diuīstratis. Unū relatiuū s̄be ydēp̄tari ē q̄d refert eādē re in nūo cū suo aīte. ⁊ supponit p̄ eadē. vt sor̄ currit q̄ mouet.

Arguit Relatiuū diuīstratis nō ē relatiū ḡ male s̄ ponit p̄ mēbro diuīsiōis. Aīo p̄bat. qz relatiū ē r̄cor datiuū sui aītis. s̄z q̄d ē diuīsum nō ē recordatū sui aītis. ḡ. Dōm q̄ etiā relatiū diuīstratis simpl̄r facit recordatōz sui aītis et iō simpl̄r refert suū aīo. s̄z nō supponit p̄ aīte. sicut relatiuū ydēp̄tatis. Exemplū vt sortes currit ⁊ alius a sorte mouet. ibi illud relatiuū alius supponit p̄ alio a sorte. tñ ibi etiā fit recordatō de sorte. cū d̄r alius a sorte. ḡ est relatiuū.

Relatiuoz aīte idēp̄tatis.

Hic ponit aliā subdiuisionē istā. s̄. Relatiuoz ydēp̄tatis q̄dā s̄t noīa. vt q̄ q̄d. q̄dā p̄noīa vt ille. Et sumit illa diuīsiō penes modos significādi cōes relatiuoz. qz illa q̄ s̄t noīa significāt p̄ modū hīc⁹ ⁊ q̄ens ⁊ dēfīnate app̄hēsiōis. s̄z illa q̄ s̄t p̄noīa significāt p̄ modū indefīnate app̄hēsiōis. ⁊ s̄ ē vez. qñ p̄ se p̄nūf. qz p̄noīa accepta in dēfīnatōe ⁊ relatōe s̄t magis dēfīniata q̄ sua aītia. sicut ista ayax venit ad troyā ⁊ ille pugnit ē magis dēfīniata q̄ illa orō i q̄ loco relatiū ponit suū aīo. sicut ista ayax venit ad troyā ⁊ ayax pugnit. qz dubiū ē an de eodē sit s̄mo vel nō vt infra dicitur

Relatiuoz p̄noīaliū que.

Tunc subdiuidit alieq̄ mēbrū dicte diuisionis. dicens. Relatiuoz p̄noīaliū. q̄dēdaz sunt reciproca. vt sui sibi. Alia s̄t non reciproca. vt ille idem. Et est ratio subdiuisionis ista: quia relatiuū substantie potest dupl̄r supponere pro eadem re in nūo.

Tractatus

mero cū suo ante. Uno° absolute. et sic est relatiuū nō reciprocu.
Alio° fm quandā pperatē fm quā puenit relatiuū spēialis mo-
dus referēdi suū ans. et sic ē relatiuū reciprocu.

Querit Quid sit relatiuū reciprocu. Dm q relati-
uū reciprocu ē qd refert sbam agētes sb mo pa-
tiētis. vt cū dr. sortes pcutit se. ibi sor. ē sbā agēs. et significat p
hoc relatiuū se p modū patiētis. qz p modū illi° in q suscipit ac-
tus agētis. Un aliud ē eē patiēs et hīe modū patiētis. qz cū dr
iohes pterat. ibi iohes ē bñ patiēs. sz nō hz modū patiētis. qā
mod° patiētis sp significat in obliq. et nō in recto

Querit Quare sui caret noiatiuo. Dm q iō. qz sui
ē pnomē reciprocu qd supaddit patiēti modū
patiētis. mod° at patiētis repugt ntō. qz mod° patiētis signifi-
cat in obliq. Et si dicat. su° sui deriuatiuū ē reciprocu. et tñ hz
ntm. Dm q lz su° deriuatiuū habeat ntm. tñ in illo ntō nō est
reciprocu. sz in obliq. tñ. vt cū dr. sortes diligit suas vaccas
ibi suas ē reciprocu et ponit in obliq. qz in accusatiuo plis nūi

Ex predictis aut patet.

Hic infert qdam correlaria. Prīmū est q oīa relatiua sbe ydēp-
titatis nō reciproca referūt eādē rē in nūo cū suo ante et supponit
p eadē rē in nūo. Ex isto correlario applicādo oēs diuisiones su-
p dictas talis elicit regula. q etiā infra ponit de suppoē relatiuo
rū. q relatiuū sbe ydēptitatis nō reciprocu supponit p eodē s-
cut suū ans. vt sortes currit q mouetur. ibi q supponit discrete
Aliud exēplū vt oīs hō q currit mouet. ibi q supponit cōfuse sic
suū ans. Tūc infert scdm correlariū. di. Q maior significat
certitudo. p relatiuū ydēptitatis qz p suū ans loco relatiui po-
sitū. Nā cū dr. ayax venit ad troyā et ayax pugnit. dubiū ē utz
sit idē ayax q venit ad troyā. et q ibidē pugnit vel nō. sz qñ dr.
ayax venit ad troyā et idē pugnit fortit. tūc est certior sentētia.

Arguit Nōmē ē certi° qz pnomē. g meli° dr ayax veit
ad troyā et ayax pugnit. qz q dicere. ayax venit
ad troyā et idē pugnit. Ans pbat. qz nomē significat determīa-
te. sed pnomē significat p modū indeterminate apphensionis
Dm q pnomē extra relatōem et demōstratōem est incertius
noīe. tñ in relatōe est certius noīe

De suppositōib⁹

Arguit Maior sit certitudo p nomē ppositū q̄ p nomē
alienū. ergo ē etiā maior certitudo p aīa q̄ per
relatiū positi loco aīis. Dōm q̄ ex pte equocatōis latētis
est minor certitudo. qz maior est equocatio in ppositis noībus.
q̄ in alienis.

Bolet at dubitari. utz de.

Hic circa dicta mouet vna dubitacōnem de relatiuis ydēp/
titatis. et talis. utz deceptio facta ex diuersa relatiōe fiat s̄m eq̄
uocatiōem vel s̄m aliā fallaciā: Et tria facit. pmo pbat q̄ triuor
rōnib⁹. q̄ nō sit s̄m equocatōez. Secūdo pbat q̄ nō sit s̄m amphi
bologiā. ut sufficiēter patz in textu. Tercio infert conclusiue q̄ sit
s̄m p̄pōem et diuisionē utz de ista p̄pōe hō videt asinū. q̄ ē rōnal
nāq̄ ibi q̄ p̄t referri ad hoīez. et sic ē sensus pposit⁹ et ver⁹. aut p̄t re
ferri ad asinū. et sic ibi ē sensus diuīsus et falsus.

Notandū Q̄ quicunqz sunt duo aīcedētia eq̄ ap/
ta ad relatiū. tūc relatiū referēdo p̄pōi
q̄us facit sensum ppositū. Et referēdo remoti⁹ facit sensus diuī
sum. In dicto tñ exēplo relatiū referēs aīis remoti⁹ facit sen/
sum ppositū. et referēs aīis sibi p̄pōi q̄us facit sensū diuīsum. 2°
rō est. qz aīia in isto exēplo nō sunt eq̄ apta. s̄ p̄mū aīis apti⁹
p̄struif cū relatiuo eo q̄ puenit secū in casu. et q̄ facit sensus cō/
positū. aliud aut facit sensum diuīsum. eo q̄ discōuenit cū eo in
casu. et sic min⁹ aptecū relatiuo p̄t p̄strui

Arguit Relatiū magis apti⁹ p̄struif cū illo aīte cui⁹
q̄ primi⁹ ponit⁹. s̄ hoc ē illud aīis asinū. Di
cēdū q̄ hoc ē ver⁹ si cetera s̄ paria. sicut h̄ hō ē asin⁹ q̄ ē rōnal.
qz ibi q̄ apti⁹ p̄struif cū asino eo q̄ ambo s̄ noīatiui casus. et q̄
d̄z p̄strui cū p̄rio aīte. s̄ in p̄dicto exēplo primi⁹ aīis ponit⁹ in
obliq̄. utz dōo. hō videt asinū q̄ est rōnalis

Arguit Qui equocat in dca orōe. q̄ in ea ē fallā equo
catōis. Aīis pbat. qz p̄t capi p hoīe aut p asī/
no Dōm q̄ ibi nō equocat. qz ibi s̄nt diūsa aīia: tñ in il
lo relatiuo q̄ manet eadē rō relatiōis. qz sp̄ ē recordatiū rei aī
late q̄ ē rō relatiui. q̄ relatiū q̄ in dco exēplo nō equocat. et illa
ē tertia rō text⁹. s̄ alie tres p̄nt facili sumi ex l̄ra et idē pcludūt

Tractatus

Dem. Pe. hys. pbat q in dco exēplo nō sit amphibologia sic
Ubicūq; est fallā amphibologie ibi ē pstructio vni⁹ cū eodez.
sed in dco exēplo nō ē pstructio vni⁹ cū vno. sed cū diūsis. ergo
ibi nō est fallā amphibologie. Maiorē pbat tūtalir in lra per
oēs modos amphibologie. exēplū de pmo. vt liber Aresto. exē/
plū secūdi. vt litrus araf. exēplū terciū. vt scit seculū. Minor ē
nota. qz refert ad hoiez vel ad asinū. Tūc infert pclusiue. q ibi
sit fallā pponis et diuissōis qd sic pbat. qz vbiūq; ē receptō p
ueniēs ex eo q vniū p̄t ad diūsa referri ibi ē fallā et receptio ppo
sitiōis et diuissōis. sed sic ē hic. cū d r. hō vider asinū q ē rōnalis
qz ibi q p̄t referri ad diuersa. s. ad hoiem et ad asinū. q ibi ē ppo
sitiōis et diuissōis. Et hoc est pcedendū

Relatiū substatie idēpti

Postq; determinauit de relatiuo substatie ydēptitatis diffini
tue et diuissue. Hic p̄r agit de relatiuo substatie diuersitatis.
Et est rō ordinis ista. qz idem est ante diuersum. et vniū est an
te multa. sed relatiū substantie ydēptitatis refert eandē rem i
numero cum suo antecedēte. ergo relatiū substantie ydēptitatis
precedit relatiū diuersitatis quod supponit pro alia re in nu
mero. Unde relatiū substantie diuersitatis est quod refert
eandē rem in specie cum suo antecedēte. et supponit pro alia re
in numero: vt sortes currit et alius disputat. Deinde ponit re
gulam de relatiuis diuersitatis que talis est. Relatiū diuersi
tatis additum superiori facit ipm inferius. et additum inferio
ri facit ipm superius. vt animal est superius ad hominē. si iam
animali addatur relatiū diuersitatis. et etiam homini. tūc fit
homo superius ad animal. vt cum dicis. aliud ab animali cur
rit. ergo aliud ab homine currit. ibi arguitur a parte subiectiua
ad suū totum siue a specie ad genus. et non sequitur. aliud ab
homine currit. ergo aliud ab animali currit. quia non valet cō
sequētia a superiori ad inferius. Et simile est si negatio negās
aut infinitans addatur superiori vel inferiori. quia tunc etiam
facit de inferiori superius et ecōtra. vt bene sequitur. hoc est non
animal. ergo est non homo. et non ecōtra. quia non homo est il
lud a quo non cōuertitur subsistendi cōsequētia. ergo est su
perius. Exēplū de negatiōe negante. vt hoc non est animal er
go non est homo. sed non ecōtra.

Querit Que sit rō q̄ relatiuū diuersitatis h̄z istā vim
 vt d̄t regula Dōm q̄ ista. q̄ aīal quod ē su/
 per⁹ sine negatōe ē in pl⁹ q̄ inferi⁹. s. h̄o. Et q̄ q̄n vtriq̄ addit
 negatō tūc plus negat in supiori q̄ in inferiori. q̄ inferi⁹ fit su/
 per⁹. mō relatiuū substantie diuersitatis includit in se negatōes. q̄
 totū istud dictū resoluit ad negatōz q̄ plus inuenit in superiori
 q̄ in inferiori. et sic plus negat in supiori q̄ in inferiori. q̄ supe/
 rius fit inferius. et ecōtra

Arguit Aresto. d̄t q̄rto thopicoz q̄ nō entis nō sunt ge/
 nera neq̄ spēs. s. negatō ē nō ens. q̄ n̄ p̄t facē de
 supiori inferi⁹ et ecōtra Dōm q̄ quis nō entia nō sint pprie
 genera vel spēs. habēt tñ modū generis et spēs. et sic frequēter illd
 qd̄ ē magis cōe dicim⁹ esse gen⁹. et illud quod ē min⁹ cōe dicim⁹
 esse spēm. nō q̄ sint h̄e spēs et genera. s. q̄ h̄nt modū spēs et gene/
 ris. Et sic d̄t p̄hs q̄ ens opinat⁹ esse gen⁹ entis et nō entis. nō q̄
 sit vez gen⁹. q̄ ē equocū analogū et nō vniocū. s. q̄ h̄z modū
 generis eo q̄ est magis cōmune

Arguit Dñ d̄r. est nō aīal. q̄ est nō h̄o. ibi ē argumētū
 ab oppositis in ecōtrario. q̄ arguit a destructōe
 p̄ntis ad destructōz antis. q̄ nō arguit ibi ab inferiori ad supi⁹
 Dōm q̄ quis ibi sit p̄na in ecōtrario rōe negatōis opposit
 affirmatōis. tñ q̄ualr arguit ibi ab inferiori ad supius. mō nō ē
 incōueniēs q̄ in eadē oīe sint diuersē h̄tūdines logicales. s. m̄
 tñ diuersa. et sic ē ibi eadē p̄na materialr. s. nō formalr

De relatis idēptatis solet.

Hic pōnit regulā de relatiuis ydēptatis q̄ data ē ab antiq̄s. et
 est talia. Nulla ppō inchoata a relatiuis ydēptatis h̄z p̄dcoriā

Querit Quid ppō inchoata a relatiuo habeat p̄dicto
 riā Dōm q̄ sic. q̄ iste p̄dicat ille currit ille
 nō currit. et tñ incipiunt a relatiuo. Et q̄ ppō inchoata a relati/
 uo habeat p̄dcoriā sic pbat. q̄ q̄quid p̄tingit affirmare de aliq̄
 etiā p̄tingit negare de eodē. et ecōtra. vt d̄t p̄mo p̄iber. s. p̄tingit
 verbū de relatiuo affirmari. q̄ p̄tingit verbū de eodē negari. vt il
 le currit ille nō currit Scd̄a rō. oīs enūciatio vna simplr h̄z
 p̄dictoriā ppōem. sed ppō inchoata a relatiuo est vna. ergo ha/
 bet p̄dictoriā. Maior p̄t p̄mo p̄iber. Minor p̄batur. q̄ ibi

Tractatus

nō p̄dicatur multiplex neq; p̄dicant̄ plura de vno aut vnū de pl̄
bus ḡ est vna. ⁊ p̄sequens p̄positio inchoata a relatiuo habet
p̄dictoria. Tercia rō Om̄i affirmationi ē negatio opposita
⁊ e contra Ergo affirmationi inchoate a relatiuo est negatio op/
posita. Añs est p̄h̄i p̄mo per̄her. vbi dicit. Quicq̄d p̄tingit as/
firmare. etiā p̄tingit negare.

Si Negatio in contradictorijs. debet negare totū qđ affir/
matio affirmat. sed relatiuū habet dependentiā ad suū an/
tecedens quā dependentiā negatio in p̄pōne nō tollit ergo p̄positio
inchoata a relatiuo nō habet p̄dictoria. Et istud est moti/
uū antiq̄z qui hanc p̄tē nituntur defendere. Dōm q̄ subie/
ctū p̄pōnis inchoate a relatiuo habet duplicē p̄pationē. vnā ha/
bet ad verbū cui subijciť. aliā habet ad suū añs. tñc d̄r q̄ negatō
in p̄pōe inchoata a relatiuo debet attendi penes respectū relati/
ui ad verbū. ⁊ nō p̄ respectū ⁊ habitudinē relatiui ad añs. Rō
huius est qz affirmatio ē enūciatio alicuius p̄dicati de aliq̄ sub/
iecto. Negatio autē alicuius p̄dicati ab aliquo subiecto. Et sic
patet q̄ negatio ⁊ affirmatio debent attendi penes habitudinē
p̄dicati ad subiectū ⁊ nō penes habitudinē relatiui ad añs. qz
p̄mus respectus puenit subiecto in quātū subiectū ē. qz sic dicit̄
semp̄ in ordine ad p̄dicatū. secund⁹ aut̄ respectus puenit subie/
cto nō inq̄tum subiectū est. sed vt relatiuū. ⁊ sic sibi accidit.

De relatiuo idētitatis nō

reciproco. ⁊c. Dic ponit regulā de relatiuis idētitatis nō reci/
procis que talis est. Om̄e relatiuū substantiē idētitatis nō re/
ciprocū supponit p̄ eadē re in numero cum suo ante. vt hō cur/
rit ⁊ ille ē sortēs. sensus est q̄ hō currit. ⁊ ille hō est sortēs. Et d̄r
notanter nō reciproci qz relatiuū reciproci nō h̄z eandē suppo/
sitionē cū suo antecedente. vt si dicatur om̄is hō videt se. non
est sensus q̄ ois homo videat om̄ē hominē. sed q̄ quilibet ho/
mo videt se. Ex quo patet q̄ loco relatiui reciproci nō licet pone
re suū añs sic loco relatiui nō reciproci

Si Regula nō est vera. Assūptū p̄batur qz p̄tingit añs sup/
ponere p̄fule. ⁊ tñ relatiuū discrete. Probat̄ sic dicendo
ois hō currit ⁊ ille mouet̄. Dōm q̄ ille p̄r capi dupl̄r Vno mō
demonstratiue. ⁊ sic supponit discrete. Alio mō relatiue ⁊ sic sup/
ponit gr̄a sui antis. qđ añs p̄us positum refert. Vñ patet q̄ p/
f. i.

nomina fm se nō supponunt. sed qñ ponūtur in demōstratione.
z relatione sic suppositionē sortiuntur.

Habito de relatiuis substā

tie psequēter. Hic postq̃ expediri se de relatiuis sube. pñter in
ultimo capitulo tractat? supponuz incipit determinare de relati-
uis accidentiū. Rō ordinis est qz suba pcedit accidens sed re/
latiū sube refert añs qđ fecit p modū qđ quid est vel p modum
sube. sed relatiū accidentis refert añs qđ fecit p modū denomia-
tionis. i. p modū accidentalis dispositionis. ergo relatiū substā-
tie pcedit relatiū accidentis. Et relatiū accidentis ē qđ refert.
eandē rem p modū denominationis. i. p modū accidentalis dispo-
sitionis. vt sortes est albus. z talis ē plato. Cñ denotare ē ali-
quod subiectū accidentaliter disponere vt dicendo hō ē albus
ibi hoc nomē albus denotat hoc subiectū. s. hominē esse albū
Unde tres sunt drne inter relatiū sube z accidentis. Prima est
qz relatiū substātie refert eandē rē p modū vniucationis sed
relatiū accidentis refert eandē rem p modū denotatiōis. Se-
cūda est quia relatiū sube refert suū antecedens p modū sube.
z relatiū accidentis refert suū antecedens p modū accidentis.

Tercia est qz relatiū sube refert eandē rem in numero. sed rela-
tiū accidentis refert eandē rem in specie tñ cuius rō est qz acci-
dens fecit p antecedens z p relatiū sunt in diuersis subiectis
sed idem accidens numero nō pōt esse in diuersis subiectis et h
ideo qz accidēs capit numero sitatē a subiecto. si ergo sint plura
subiecta oz pla accñtia eē nūo cū accñs nūat ad nūositatē subiectoꝝ

Arguit Relatiū accidentis refert eandē rē in numero.
cū suo antecedere. ergo nō solū refert eandē rem
in spē. Añs pbat̃ dicēdo sortes ē albus mō z talis fuit heri.
ibi talis refert eandē rē in numero cū suo ante. qz est eadē al-
bedo que fuit heri in sorte z hodie. Dñm qz relatiū accidentis re-
fert suū antecedens dupl̃r. Uno° fm qz accidens ē in diuersis
subiectis z p p̃pationē ad diuersa subiecta. z sic semp refert aliā
rem in numero a suo antecedente quia idem accidens in numero
non potest esse in diuersis subiectis. Alio modo refert ac-
cidens vñus subiecti sub diuersa tñ differentia t̃pis. tunc di-
citur qz relatiū accidentis qđ refert antecedēs p cōpationē ad di-
uersa subiecta semp refert aliā rē in numero qz suū añs. qz idem
accidens numero nō pōt esse in diuersis subiectis. sed bñ idem

Tractatus

accidens in specie. sed relatiuū referens accidēs p cōpationē ad idem sub iectū bene refert idem accidens in numero. mō text⁹ in telligitur de relatiuo accētis p pationē ad diuersa subiecta.

Relatiuoz autē accidētis.

Hic diuidit relatiuū accidētis. nā aliqd est idētitatis vt talis. z aliud est diuersitatis vt alter. Unde relatiuū accētis idētitatis est quod refert eandē rē in specie cū suo antecedente z supponit p eodem cū suo ante vt sortes est albus z talis est plato. Relatiuū accidētis est qd refert eandē rē in specie cū suo antecedēte z supponit p alia re in specie vt sortes ē albus z alteriusmodi ē plato. vbi alteriusmodi ē relatiuū antis diuersitatis z refert albedi nē. sed supponit p alio colore ab albedine. scz blauio vel nigro.

Notādū Relatiuū idētitatis siue sube siue accidētis semp refert suū aīs in recto. vt sortes ē albus z talis est plato. Sz relatiuū diuersitatis siue sube siue accidētis refert aīs suū in obliquo. vt sortes currit. z alius a sorte

Querit Qno drnt alter alius z aliud. /disputat. Dm q sic qz alius dicit diuersitatē suppositā. vt alius pater alius filius alius spūs sanctus. Sed alter dicit diuersitatē accētā. vt sortes est albus z alter ē iohānes z etiam idem pōt esse alterū a seipō. vt sortes sedens ē alter a seipso stante. Sed aliud dicit diuersitatē essentialē vt pater i diuinis non est aliud a filio in diuinis.

Relatiuoz accidētis ydēp

Hic subdividit p mū mēbz dē diuisiōis scz relatiua accētis idēp ritatis di. Relatiuoz accētis idēp ritatis qdā ē q litar⁹ vt q l tal aliud ē q ntitatis. vt quāt⁹ tant⁹. z ē qd refert suū aīs p mō dū mēsure z ē duplex. Nā qdā ē relatiuū q ntitatis p rine. vt tā tus quāt⁹. Aliud discrete. vt tot q t. Relatiuoz q ntitatis discrete. aliud ē noiale. vt q t tot. aliud adūbiale vt toties q tiēs. Tūc si nalis pōt vñū notabile qd valet ad pgnoscēdū q aliq relatiua etiā sūt demratiua z redditua siue rñsiua. Et dicit q ista tal q l quāt⁹ tā t tot⁹ totidē z sic de alijs. hnt triplicē naturā. q nqz em sunt demratiua z h q n dñr ad pñtia. vt talis ē paul⁹. demrando iohāne q nqz dicntur rñsiua. z h q n ponntur p⁹ interrogatōem vt q lis ē paul⁹ rñdet talis Et q nqz sūt relatiua z h q n sine demra tiōne z interrogatōe pfernt vt q l ē paul⁹. talis ē iohānes.

Personalis suppositio

est acceptio. Iste est secundus tractatus prius huius septimi De his in quo determinatur de ampliatio-
ne. et postea in quarto de restrictioe resumit diffinem
supponis personalis prius positam et similiter diuisio /

ne. subiungens aliam diuisionem pposito deservientem. q̄ diuidit in
ampliatam et restrictam dicens. Suppo personalis est acceptio termi-
ni cuius p suis inferioribus cuius alia est determinata et alia p̄fusa. ut
prius patuit. Et hic diffinit suppoem personale ad denotandum q̄
ampliatio fundatur in suppone personali et non in alia suppois spe.

Querit Quare tractat supponu pcedit tractatu am-
pliationu. Dm q̄d. qz coiora et magis p̄fusa
sunt priora. sed suppo est passio coior et p̄fusa q̄ ampliatio.
g. et maior pbat qz inata est nobis via pcedendi a coioribus ad
spaliora. minor pbat qz ampliatio habet solu fieri circa unam
speciem supponis. i. circa suppoem personale. sed suppositio h̄ mul-
tas spes. g. est coior ut bñ sequitur hoc ampliatur ergo supponit.
sed non e contra. Secdo qz ampliatio in sua diffone assumit sup-
positionem. ne ergo pcedat ex ignotis pmittit suppones.

Querit Quare ampliatio pcedit restrictionem. Dm q̄
ideo qz ampliatio est pfectior p̄prietas q̄ restri-
ctio ergo pcedit. Aliis patet qz ampliatio augmetat suppoem: et
restrictio diminuit. sed augmentatio ducit re ad pfectam quantita-
tem. et diminutio ducit re ad imperfectam quantitate. ergo patet ordo.

Querit Quid sit subiectu huius tractatus. Dm q̄ ter-
minus ampliabilis. Rō est qz est qd communissi-
mū in tali scia consideratu cui passio p̄ntis tractatus p̄uenit. g. est
subiectu illius tractatus. Nam passio huius tractatus est ampli-
atio passiva. qz pe. his. hic determinat q̄ mō terminus ampliatur et in quo
ampliat. Et format sic demonstratio q̄ qd extēdit a minore suppoe
ad maiorem h̄ ampliatur s̄ terminus ampliabilis est h̄ mō. ergo termi-
nus ampliabilis ampliatur: ibi in conclusioe p̄tur passio de suo subie-
cto in p̄terito. qz in abstracto de eo verificari nō pōt. Illa em̄ nō
est bona p̄dicatio terminus ampliabilis est ampliatio. Nec pōt t̄m̄
ampliatus esse s̄b̄t qz ampliatio d̄ q̄ h̄ determinat fundat solu in sup-
positione personali sed terminus ampliatus nō supponit personaliter. qz
nō supponit. et t̄m̄ determinat h̄ d̄ ampliatioe passiva que p̄uenit termino

Tractatus

ampliabili.

Sr In isto tractatu ponit' diuissio termi apliatis. q' nō solū de
terminat' hic de termino apliabili. Dōm q' termi' apliās ac
cipit' duplr. Uno° absolute z fm se. z sic nō p'siderat' hic. Alio°
accipit' vt habet ordinē ad terminū ampliabilē. z sic p'siderat' h'
qz scis nō solū p'siderat' subiectū. sed etiā ea que habent ordines
ad subiectū et p'ncipia eius.

Sr Suppō est passio termi. q' nō ampliatio. Cōsequētia te/
net qz ab vno nō pnt plura egredi. Dōm q' vez est q'sup
positio z apliatio nō egrediūtur ab vno. qz suppō est passio ter/
mini scantis substantiue. z apliatio est passio termi supponētis
p'sonalr. Vel dōm q' nō est incōueniēs plura ab vno pcedē q'.

Sr Dispare passiones nō fundāt dam ordine sicut hic fir.
in seinuicē. sed suppō z apliatio s't h'mōi. g° ampliatio nō
fundat' in suppōe. Dōm q' nō sunt in seinuicē dispare. sed vna
depēdet ab alia. z in ea fundat' sic et' r'sibile fundat' in sensibili. z
ergo ista passio apliatio fundat' in suppōe sicut inferius in supi
ori. qz iste tractat' h'z se p'sequēter ad tractatū supponū. et g° cō
trahit subiectū istius tractatus supponū.

Querit' Quare hic diffinit' suppōem p'sonalē. Dōz q'
ideo qz ampliatio z restrictio sunt quedā pas/
siones fundate in ppōne p'sonali. ergo eā hic diffinit' z diuidit.
sed in tractatu supponū diffinita est tanq' spēs supponis. h' aut'
diffinit' eo q' est fundamentū ampliatiois z restrictiois. Ex quo
ptz q' termin' singularis supponēs discrete. aut termin' suppo
nēs naturalr vel simplr nō apliat'. Rō p'imi qz ampliatio extē
dit terminū a pauciorib' suppositis ad plura. sed termin' sin/
gularis nō h'z plura supposita. ergo nō pōt apliari nec restringi.
Rō scdi qz termin' supponēs naturalr accipit' p se z sine addi/
tō. sed termin' apliabilis vel restringibilis semp accipit' cū ad/
iūcto. s. cū termino apliante vl' restringente. Rō terciū qz ampliatio
est extēssio termi cōis ad plura supposita. sed termin' supponēs
simplr nō h'z ordinē ad supposita. qz capitur p natura simplici.

Sr Termin' suppo / vt dictū fuit supius in suppoibus.
nēs naturalr pōt apliari z etiā restringi. g° ampliatio z re/
strictio nō solū fundāt in supponē p'sonali. Ans pbat' cū dicit'
hō pōt currere ibi hō apliat' z anq' ampliāt' suppoit naturalr qz
f. .iiij.

De auctuatiōib⁹

quā hō p se stat supponit naturaliter. Dm q termin⁹ supponēs naturalr nō āpliat nec restringit. sed qn iā āpliat aut restringit. tūc amplius nō supponit naturalr sed psonaliter vt hō currit.

Cōtra. Supponēs naturalr restringit. cū dī. hō ē aīal qz rē / stringit stare p pñtib⁹ tñ z sic āpliat sic restringit. Dm q tal ter / min⁹ cōis supponēs fm modū enūciādī fm q adīngit cōple d / pñti sic bñ restringit z hz illū modū enūciādī ec suppoit psonalr / z nō naturalr tñ fm rē enūciatā tal tmin⁹ nō restringit p bñ s / stantū qd ē pñtis tps. imo tale bñ in illa ppōne absoluit a / tpe. qz extrema illi⁹ ppōnis fm Albertū z alios nō respiciūt se. / tpalit s inenitabilr: z ppetue z hñt adiūcē ppetuā hñtudīnē q / lem verbū s^m ec denotat fm eos qz est dicī tale vnionē qlem / extrema reqrūt. Dicī tñ nos fm verā opiononē doctoris sci q / hō nō supponit ibi naturalr. qz suppo natural fm eundē nō sit / in ppōne s extra ppōem in termino. scz p se sumpto.

Sr Termin⁹ discret⁹ pōt āpliarī z restringi vt antīps p ēē / fortes alb⁹ currit. ibi ei antīps āpliat z fortes restringit. Di / cendū q duplex ē āpliatio nā qdā ē respectu suppositoꝝ. z talis / nō puenit termin⁹ discret⁹. qz tal nō hz supposita. Alia ē respctū / tpoꝝ z iproprie dicta z sic termin⁹ singlarī pōt āpliarī. s qz pe. / hū. pōt pētea āpliatōem respectu tpm vbi nō est solū āpliatio. / q ad tpa. sed etiā q ad supposita. g⁹ termi⁹ singlaris nō āpliat / pprie. **Cōtra** Termini⁹ discret⁹ pōt restringi q ad supposita g⁹ / etiā āpliarī. cū āpliatio z restrictio hñt fieri circa eandē spēs sup / positionis. An⁹ pbatur in ista orōne. Joānes Andree Jo. colo / nie. ibi iohes restringit stare p ciue colonici. z filio Andree z n / p alio. Dd. q tī⁹ discret⁹ discrete tēc⁹ vniuoce sūpt⁹ n pōt āplia / ri neqz restringi s equoce sumpt⁹ bñ pōt limitari z determinari p ali / qd determinans z limitans suā equocatōez. Et nota q amplia / tio etiā nō hz fieri circa suppoem simplicē. qz ois āpliatio vlt / respectu suppositoꝝ vel respectu tpm. s termin⁹ supponēs sim / plicit nō pōt āpliarī neqz q ad supposita neqz q ad tpa. g zc. **Adi** / nor pbat qz termi⁹ supponēs simplr sp sumit vno z eodē mō. s / p re vli abstracta a suppositis. z a tpe. qz ēē vli nō cadit s tpe / ergo termi⁹ tal supponēs simplr. neqz āpliat q ad tpa neqz q ad

Sr Termin⁹ supponēs simplr āpliat. Assūptū. supposita / pbat dicēdo hō nccio ē spēs. Dm q licz posset bñ āplia / ri q ad tpa tñ nō tū pōt āpliarī q ad supposita. mō termin⁹ qui

Tractatus

ampliatur ad supposita et tpa simul vere ampliatur.

Arguitur Quod terminus compositus potest ampliari quod ad supposita. sed terminus supponens simpliciter est terminus compositus. et ampliatur quo ad supposita. Maior probatur quod terminus compositus facit plura ad quod potest extendi. Dicitur ad minorem quod terminus dicitur compositus dupliciter. Uno quod facit aliquod compositum. et sic terminus supponens simpliciter dicitur compositus terminus. Alio quod dicitur compositus quod habet ordinem actuale ad plura inferiora et supposita. et sic terminus supponens simpliciter non dicitur compositus quia si sic tunc esset ampliabilis.

Suppositionum personalium

Ponit secundam divisionem suppositionis personalis hoc magis ad propositum dicitur. Suppositionem personalem aliquam est ampliata. aliqua est restricta Ratio divisionis est. quod in omni suppositione personalis ponitur vel significatio amplians aut restringens. Si primum sic est suppositio personalis ampliata. si secundum sic est personalis restricta.

Queritur Quomodo differat hec divisio suppositionis personalis ab illa divisione qua dividitur in determinatas et confusas. Dicitur quod hec divisio est posita hoc ut divisio subiecti in accidentia. quod restrictio et ampliatio fundantur in termino supponente personaliter sicut accipitur in suo subiecto. Etiam ista est divisio extrinseca termini supponentis personaliter. quod provenit sibi a termino ampliante vel restringente. sed alia divisio prius data est divisione generis in suas species quod personalis suppositio dicitur acceptabilitatem quia a terminus potest capi per suis inferioribus et hoc contingit dupliciter ut patuit.

Arguitur Divisio textus non datur per opposita ergo non est bona. Ans probatur quod ampliatio et restrictio sunt unum et idem quod proveniunt uni ut cum dicitur homo albus potest currere nam ibi. homo ampliatur per hoc verbum potest et restringitur per hoc nomen albus. Dicitur quod opposita possunt eidem bene convenire. non autem respectu eiusdem sed respectu diversorum. et hoc fit in propositione assumpta. Sed dices ibi est Am. et Re. respectu eiusdem. quod respectu potest quod dicitur. si ampliatur et restringit primum est manifestum sed secundum patet quod est prout temporis. Dicitur quod hoc verbum potest capi dupliciter. Uno quod gratia sue perfectionis quod est tempus et sic restringit. Alio quod gratia sue perfectionis quod est posita extendens se ad prout et ad futurum et sic ampliatur per prout et futurum et non per prout quod ad preteritum nulla est posita

Restrictio est coartatio.

Hic diffinit membra dicte diuisionis et primo restrictio quod id facit quia ampliatio et restrictio sunt oppositae passionis termini modo opposita iuxta se posita magis elucescunt et sic hic non diffinit restrictioes tanquam ea sit principalis intentio sed ut veniamus in cognitionem sui oppositi scilicet ampliatiois. Dicitur ergo restrictio est coartatio termini communis a maiori suppositione ad minorem ut cum dicitur homo albus currit. Deinde diffinit ampliatio hic principaliter intentum dicens ampliatio est extensio termini communis a minori suppositione ad maiorem ut cum dicitur homo potest esse animalis. In quo diffinitione extensio ponitur loco generis et capit transumptiue deinde additur termini communis quia terminus discretus proprie non ampliat nec restringit. Sed vltima particula ponitur ad dram

¶ Extensio est passio quantitatis et realis ergo maior restrictiois: le ponitur per generalem ampliatiois quae est ens rationis. Dominum quod extensio capitur dupliciter. Uno modo proprie et sic est realis dilatio quantitatis et sic non capit hic. Alio modo similitudinarie ad similitudinem extensionis realis. et sic capit hic quia sic in extensione reali aliquid extenditur ad maiores dimensioniones sic etiam in ampliatioe termini communis extenditur a minori ambitu suppositorum ad maiorem suppositorum ambitum. Et non est inconueniens quod dictum datur per metaphoram quoniam diffinitum sumitur metaphorice si

¶ Arguitur Terminus discretus supponit minori /cut hic fit. suppone quod terminus communis sed discretus terminus non potest supponere cõiter quod non potest fieri transitus a minori suppone ad maiorem. Dominum quod illa extensio debet fieri in eadem specie supponis et non in diuersis speciebus quia idem est terminus qui debet extendi a minori suppone ad maiorem

¶ Una suppositio non est maior alia. ergo non potest terminus sic extendi. Dominum quod suppositio capit dupliciter. Uno modo neutraliter et sic capitur in tractatu suppositum et sic argumentum verum probat quia omnes species supponis coequene ponuntur sub suppone. Alio modo capit passiuè. per supposito et sic aliqua suppositio debet maior alia. quia quicquid aliis terminus stat per plures suppositis quibus alii et sic capit hic suppositio.

¶ Significatio non potest extendi. ergo nec etiam suppositio passiuè. Tenet contra quia suppositio fundatur in scatione. Dominum quod duplex est scatio scilicet primaria et secundaria. scilicet de scatione secundaria hic intelligitur. quia secundaria scatio termini communis est scatio suppositorum. Et sic extenditur terminus qui ampliatur quia talis extenditur quod ad rem vel supposita quae

Tractatus

sunt significata p terminū cōmunem.

Arguit Termin⁹ nō fecat tpus. q̄ nō pōt āpliari ad di
uerfa tpa. Ddm q̄ quis termin⁹ āpliabil⁹ non
fecat nec cōfecat tpus tñ fecat rē q̄ est in tpe. z p hoc pōt āpliari pro
rebus que sunt in pſenti tpe pterito aut futuro fm exigentiā ter
mini ampliantis qui habet extēdere z ampliare.

Ar Cōtra exēplū text⁹ pōt est fōbū pntis tps. g^o restringit et
p pns nō āpliat. Ddm q̄ hoc fōbū pōt accipit duplr vt
etiam pns dictū est. Uno^o grā pſignificatōnis q̄ ē pns tpus z
sic restringit. qz omē fōbū pntis tps grā pnotati restringit.

Alio^o accipit grā fecatōis q̄ ē poſa z sic āpliat ad pſens z futurū

Ar Pōt fecat potentiā. sz poſa est solū in pntib⁹. q̄ grā fecatō
nis etiā restringit. Ddm q̄ duplex ē poſa. Pſia ē logical⁹
ſine nō repugnātie. z talis poſa nō fecat rē realē. ſed solū nō re/
pugnantiā rei. Et ex hoc dī ens ēē poſſibile qd nō hz repugnan
tiā ad eſſe. z ſic capiēdo pōt fm talē poſaz āpliat etiā p futurū
qz nō repugnat futuro. Alia ē potētia phīſica z tal⁹ potētia ſi/
gnificat rem realē. vt riſibile est qualitas realis z ſic poſa solū
repiſit in pſentibus z ſic nō capitur hic.

Querit Utrū riſibile hic āpliat dicēdo hō est riſibil⁹.
Ddm q̄ riſibile accipit duplr. Uno^o vt fecat
potentiā phīſicā q̄ est de ſcda ſpē q̄litas. z ſic nō āpliat qz ſo/
lū puenit pntibus. Alio^o capit riſibile vt fecat poſaz logicā z nō
repugnātie ad actū ridendi z ſic puenit pntib⁹ z futuris z ſic ant

Ar Ex diffōe ſequeret q̄ hic eēt āpliatio omīs hō /pliat.
currit. Sēq̄la pbat qz ibi hō extēdit a mīore ſuppōe ad
maiorē. qz cū dicit qdā hō currit aliq̄s hō currit ibi hō ſuppōit
p minorib⁹ q̄ cū dī oīs hō currit. Ddm q̄ ibi nō est extēſio. qz
extenſio habet fieri p ſignū extenſiū aut āpliatūū modo h nō
est ſignū ampliatiūū ſz diſtributiūū. ergo ibi ē diſtributio z nō
ampliatio qz ſunt diuerſe paſſiones ſibinuicē nō ſubordinate
ſicut ſuppō z āpliatio. g^o etiā debēt a diuerſi attēdi ſcz diſtribu
tio a ſigno diſtributiūo z āpliatō a ſigno vl a fmio āpliatūo.

Ampliationum alia fit per

Dico pōt duas diuiſiōes āpliatōis. pſia oñdit p q̄s ptes oīōis
pōt fieri āpliatio. qz dat p ſigna q̄ āpliat. z ē āpliatōnū qdā ſit

De ampliatioib⁹

p nomē vt hoīem esse albū est possibile. alia fit p sūbū vt hō pē
esse albus. alia fit p aduerbiū vt hō necessario. est aīal. alia fit p
picipia descendētia a sūbis potentib⁹ āpliare. vt hō est potens
esse aīrpus. Un̄ insufficientia pē sic sumi. nā oīs āplatio fit p alt
qđ sig^m āplias. vel g^o. tale ē declinabile aut ideclinabile. Si 2^m
sic ē āplatio q̄ fit p adūbiā. Si p mū hoc ē dupl^r qz v^l feat per
modū habit⁹ z q̄eris. aut p modū flux⁹ z fieri. Si p mū sic ē am
platio facta p nomē. Si scđm h̄ est dupl^r qz vel feat actū di
stantē a sūba. z sic ē āplatio q̄ fit p verbū. aut feat actū vnū sbe
z sic est ampliatio facta p picipium.

Querit⁹ Quā differēter āpliat possibile p̄tēgēs ipos
sibile z necē. Dm q̄ possibile z p̄tēgens āpli
ant p p̄ntib⁹ z futuris suppositis z nō p p̄teritis. qz ad p̄terita
nulla est potētia. qz illud qđ ē in pōia pē esse in actu. s̄ p̄teritū
nō pōt esse in actu. sed necesse z ipossibile ampliāt p oī dīna tē
poris quia qđ necessario est semp est z quod impossibile est nū
q̄ est.

Ampliationū quedaz fit.

Hic pōit aliā diuisionē dī. Ampliatōm qđā fit respectu suppo
sitorū z qđā respectu tpm. Ampliatō respectu suppositōz est qñ
termin⁹ sumit⁹ p plib⁹ suppositis vigore āpliatōis q̄ an āplia
tōem. vt cū dī hō pē esse aīrpus ibi hō āpliat ad supposita tā p
sentia q̄ futura. Sz āpliatō respectu tpm. ē qñ termin⁹ extēdit
p plurib⁹ aut p oib⁹ differētijs tpm. vt hō necēio ē aīal. hoīem
ipossibile est esse aīnū ibi necessario z impossibile āpliat hoīez ad
omnē differētiā temporis.

Notādū āpliatō dī dupl^r fieri tpm. pmo qz fit
absolute. i. irrestrictē p oī dīna tpm vt hō
necesseio est aīal. z sic dī in textu esse āplatio respectu tpm. A
lio^o dī āplatio respectu tpm fieri restrictē ad aliqđ tpus. z sic
dī talis āplatio in textu nō respectu tpm sed respectu suppositō
z quia ibi capī terminus p multis suppositis in ordine ad
aliquas differētijs tpm.

Slr Illa diuīso nō dat p opposita igit nō valet Tenet p̄ntia
qz oppositio ē radix diuīsiōis. Ans pbat qz idē nō diuī
dit p̄ntia seipm. s̄ āplatio q̄ est respectu tpm etiā ē respectu sup

Tractatus

positoꝝ. Dñm q̄ āpliatō capif duplr. Uno° p āpliatōe pprie dicta q̄ est respectu tpm̄ z suppositoꝝ sil. z sic hec diuissio nō dat p oppositas res s; p oppositas rōnes eiusdē rei q; āpliatō d; respectu suppositoꝝ qñ pñio z p se sit extēssio termi q̄ ad supposita licet ex pñti q̄ ad aliqua tpa. s; d; āpliatō respectu tpm̄ qñ termin⁹ accipit p aliquibus suppositis in ordine ad oēs drās tpm̄. Alio° accipit āpliatō ipsoꝝ p āpliatōe q̄ ad tpa tm̄. z sic et dīstingūtur mēbra simplr. nā quedā est āpliatō respectu tpm̄ que nō est respectu suppositoꝝ vt ibi sortes pōt currere.

Querit Utrū hic hō āpliat dicēdo hō est ens in opinione vel hō est imaginat⁹. Dñm q̄ ista s̄ba accipiūtur duplr. Uno° fm̄ q̄ diminuit rōem illoꝝ q̄b⁹ addūtur. z sic est sensus hō ē ens in opinione. i. nō est ens exis sed est tm̄ ens in opinione. z sic nō āpliant sed solū diminūit rōz illoꝝ q̄bus addūz z sic nō manet suppo siue fcatio pfecta i illo termino cui adiūgit. Alio° cōsiderant fm̄ qñō diminūit rōez aut excludūt exītiāz actualē eoz quibus adiūgunt z sic āpliat terminos q̄b⁹ addūt. Nā p̄t q̄s opīari, illd⁹ qd̄ realit̄ existit p̄t rei

Querit An hō hic āpliat. hō pōt currere. Et videt q̄ nō quia valet tm̄ sicut hō habet potentiā currendi. sed ibi hō nō āpliat. ergo nec in prima. Dñm q̄ illa ppō accipit duplici. Uno° vt est vna ppō categorica d̄ simplici inherētia z est sensus. hō potentiā habet currendi. z sic hō nō āpliat. q; sic possibile dicit potentiā phisicā. Alio° capif put ē vna modalis modificata p istum modū possibile z est sens⁹ hō p̄t currē id ē hoīez currē ē possibile z sic p̄t dīcē pōnāz logicā siue nō repugnantie. z illo modo hō āpliat ibi p possibile.

Circa predicta querit de.

hoc sophismate Hic mouet vnum sophisma ad cuius partes vtrasq; arguit pcludens pro pte negatiua q̄ sit simpliciter falsum. Et sic Petrus hispanus circa istud tria facit. pmo probat ipm̄. scđn ip̄obāt. tercio soluit. Primo probat sic. illud quod ē vel erit impossibile pōt esse verū. ergo impossibile pōt esse verū. Cōsequētia t; ab exponētib⁹ ad expositā. s; añs pbat q; añxp̄m n̄ fuisse p̄ tps suū erit ip̄ossiblez mō p̄t ēē ver⁹. q̄ ip̄ossible p̄t ēē fm̄. 2° ip̄obāt sophisma sic q̄cqd̄ p̄t ēē s; ē possi. s; ip̄oss. p̄t ēē

De ampliatioib?

verū ē impossibile ē possibile. Cōsequētia tenet in darū. 7 p̄na est
falla qz ibi ē p̄tio oppositi d̄ opposito ḡ. aliq̄ p̄missaz nō maioz
ergo mior. s; mior ē sophisma. ḡ sophisma ē fallum. Tercio sol/
uit rōem pbantē istud sophisma negando p̄ntiā simplr. 7 rō est
qz ē palogismus factus penes fallatiā accidētis. 7 hoc sic oñdīf
qz in omni fallatia accētis sunt tria. s. subiectū accēs 7 attribu/
tū. 7 illa tria sūt in illo argumēto: quia cū dī. qd̄ est vel erit ipos/
sibile. tāgīt res subiecta. sed cū dī. iposibile tāgīt accidēs scz ipa
ipossibilitas 7 vtriqz. s. tā rei s̄biecte qz accēti attribuit illud at/
tributū. scz posse eē verū qd̄ vni cōuēit 7 nō alteri. 7 qz attribuit
illi cui nō p̄ueit. p̄pterea ibi cāt fallatia accidētis.

Querit Quare mouet hīc istud sophisma: Dōz q
id̄ qz illi q̄ ponūt istud sophisma eē verū dicūt
ipm esse verū grā āpliationis. qz pōt āpliat terminū iuxta quez
ponitur p̄ p̄ntib? 7 futuris. 7 tūc apparet aliq̄d futurū ipos/
ibile esse verū sic videtur sophisma esse verū.

Ar Sophisma est distinguendū. ḡ nō ē simplr interimen/
dū. Añs pbat qz qñcūqz aliqd̄ hz duplex scātū puta ma/
teriale 7 formale 7 si sibi aliquid cōuenit p̄ materiali qd̄ sibi nō
p̄uenit p̄ formali. tūc tale ē distinguēdū. s; sic ē h̄ cū dī iposibi/
le pōt eē verū. ḡ sophisma dī distinguī. Dōm q̄ iposibile capīt
duplr. vno° fm̄ q̄ p̄suppoit scātōz in terminio. s. vt qñ termi? i se
hz formā ipossibilitatis 7 sic nunqz iposibile est verū. Alio° ac/
cipīt put adhuc nō hz formā ipossibilitatis in se. 7 sic iposibile
p̄t eē verū sic at nō capīt iposibile in sophismate. Rō ē qz āpli/
atio fundat in sup̄pōne que p̄supponit scātōem in terminio sup/
ponēte. ḡ optet q̄ iposibile ibi capiat in sua scātōe scz p̄ ipossi/
bilitate sine scātione possibilitatis. Et tūc posita tali scātōe in
posibile nunqz pōt esse verū. Et sile ē d̄ istis ppōmb? sanct? in
celo erit peccator in terra. senex erit puer que oēs sunt false.

Ar Istae distinguēda. albū pōt eē nigr̄ ḡ ista iposibile p̄t eē
verū. p̄na pbat a sili. Dōm q̄ nō est simile. quia in prima
materiale potest separari a formali et substare alteri formali. sed
in sophismate materiale nō potest separi a formali. qz qd̄ semel
substerit forme ipossibilitatis hoc nunqz pōt substare forme pos/
sibilitatis qz si sic tūc n̄ dicēt iposibile s; possibile. vñ duplices
sunt ppōes d̄ ipossibili qdā st̄ in qb? p̄tū dicti nō p̄ueit subie/

Tractatus

to dicti. et tales non sunt distinguende sed sunt simpliciter false. et sic sophisma est falsum quia esse verum nunquam convenit impossibili. Alie sunt propositiones de impossibili in quibus preter dictum ducitur cum subiecto. dictum siue in quibus materiale separat a formali et tales sunt distinguende ut patet de illa alba potest esse nigra

Notandum alia distinguunt istud sophisma et dicunt illud in sensu diverso per materiali remotum esse verum et non propinquo sed hec distinctio est inconueniens quia hoc materiale remotum non substat formali impossibilitatis. nam si sic caperetur sophisma posset esse verum. sed tale impossibile non tenet sub forma impossibilitatis. et ideo non est impossibile nisi secundum quid. Et ergo de his dicitur in textu quando arguitur ad illud male remotum quia tunc fit

Ad 2° erit impossibile potest esse verum et fallacia accidentis. ergo impossibile potest esse verum. Consequentia tenet quia ab equalitate ad equalens est bona consequentia. Aliis probatur quia antequam non fuisse post tempus suum erit impossibile. et ideo est verum. Dum quod ibi non arguitur ab equalente ad equalens. ergo argumentum non valet quia in antecedente una copula scilicet de futuro preedit impossibilitate. sed in consequente sequitur ergo non equivalent. Sed ita deberet argui impossibile quod erit potest esse verum. ergo impossibile potest esse verum. sed tunc antecedens est falsum.

Ad Uides tamen quod sic. quia potest ibi extendi ad presens et ad futurum. ergo sophisma gratia ampliacionis est verum. Dum quod potest extendi ad presens et ad futurum dummodo tamen illud futurum non habet in se formam impossibilitatis quod tamen hic fit. quia est sensus. Impossibile quod est impossibile quod erit potest esse verum et sic est falsum.

De ampliacione que fitre

Hic ponit duas regulas de ampliacione. Et prima datur de ampliacione que fit respectu suppositoꝝ et est talis. Terminatio cois supponens verbo habente vim ampliandi a se vel ab alio aplicat ad ea que ponit esse sub forma termini supponetis. id est sub formali scato terminum supponetis. ut homo potest esse animal ubi homo aplicat ad oes qui erunt declaratio ptenat sufficenter per in se. Sed de ampliacione que fit respectu tps tal datur regula. terminatio cois supponens vel apponens verbo habente vim ampliandi quod ad tps aplicat ad ea que sunt querunt que fuerunt sub forma termini supponetis. ut homo nacio est animal.

De appellatōib⁹

vbi tā hō q̄ animal accipit p his que semp erunt.

Querit Utrū termin⁹ positus a pte p̄dicati posset ampliari terminū positū a pte subiecti. Dd̄m p̄prie q̄ nō nec ex se nec ex alio. rō ē qz termin⁹ āplians z āpliable hnt se sicut determinans z determinabile z in illis nihil mediat vñ cū Alexander dicit. Aut hō subdes adūbia. innuit q̄ determinabile. p̄cedit determinationē z determinans sequitur immediate deter/minabile.

Q̄ Utrū vba p̄teriti z futuri t̄pis āplient l̄ restringāt. Dd̄z q̄ p̄prie restringūt z ip̄prie āpliat. L̄ rō ē qz eodem mō termin⁹ restringit aut āpliat q̄ mō includit sc̄atōez vñ aut pluriū t̄pm. S̄z vba p̄teriti aut futuri t̄pis p̄scant vñ t̄m t̄ps z ip̄prie multa sc̄z in ordine ad supposita. ergo p̄prie restringunt z ip̄prie āpliat. Exēplū vt ioh̄es amauit hoc significat p̄p̄teritis z p̄ p̄ntib⁹ inq̄stū hnt in se p̄teritōem actus. z q̄stū i eis fuit p̄terit⁹ act⁹ amatois. qz p̄ns icludit in p̄terito z futuro sicut rectū in obliq̄. z qz obliq̄ nō itelligit sine recto. ḡo etiā terminus supponēs vbo p̄teriti z futuri t̄pis aliqñ etiā stat p̄p̄ntib⁹ licet p̄ relatōem ad p̄terita z futura. S̄z vba p̄ntis t̄pis simpl̄ restringūt qz solū includūt sc̄atōez vñ t̄pis.

Al Clerbū p̄ntis t̄pis āpliat. ḡ nō solū restringit. Aliis pbat qz cū d̄z hō currit ibi ē maior suppo q̄ si diceret hō alb⁹ currit. ergo cū dicit hō currit. ibi hō extēdit a minore suppone ad maiore z p̄ p̄ns āpliat ḡra vbi p̄ntis t̄pis. Dd̄m q̄ ibi ē āpliatio z extēsiō solū fm̄ qd̄ z respectiue s̄z nō p̄prie dicta. qz āpliatio p̄prie dca fit p̄ aliqđ h̄ns virtutē āpliativā z extēsiuā q̄l̄ n̄ h̄z vbi p̄ntis t̄pis qđ p̄prie restringit ad vñ t̄ps. l̄ ad p̄ns t̄m

Q̄ Utrū viuū z mortuū āpliant aut restringāt. Dd̄z q̄ viuū z mortuū capiūtur dupl̄. Uno? noialr̄ z sic non ampliant. Alio mō p̄ncipaliter z t̄nc āpliant sicut p̄ncipia. Et hec de ampliationibus dicta sufficiant.

Appellatō est acceptō

Iste ē terci⁹ tractat⁹ p̄tialis h̄ septimi in q̄ determinat p̄e. h̄s. d̄ vna passiōe t̄m q̄ d̄z appellatō. Et rō ordis illi⁹ tractat⁹ ad p̄cedētes ē. qz cōiora p̄gnitōe nostri intellect⁹ sunt p̄ora s̄z suppo z āpliatio hnt se in rōe ma/

Tractatus

gis cōis. ergo pcedūt appellatōem que ē tanq̃ min⁹ cōmune.
Minoz patet qz minus ampliatio z supponens pnt scire tam
rem exītem q̃ nō exīstentez. sed terminus appellans tm̃ scit rē
exīstente z ideo chimera z antipus nō appellant.

Querit Quare appellatio pcedit restrictōez imediate.
cū tñ restrictio z ampliatio hnt fieri circa idēz
qz in eodē fundamento scz in suppone psonali. z nō hnt sic fieri
circa idē q̃ si eadē sint sed sic qz eidē insunt. nā termin⁹ q̃ amplia
tur etiā pōt restringi licet nō in eodē instanti. Dm̃ q̃ amplia
tio z restrictio sunt exītis z nō exīstētia. scz appellatio ē exītis tm̃
z est mediū subseruies āpliationi z restrictioni. mō habita noti
cia exītis etiā faciliter pōt haberi noticia nō exīstētis. Etiā ap
pellatio est passio magis intrinseca terminō q̃ restrictio. intrinse
cū autē est ante extrinsecū ideo tractatus appellatiōnū pcedit tra
ctatū restrictionum.

Querit Quid sit subiectū huius tractat⁹. Dm̃ qz ter
minus appellans vel appellatū⁹. z appella
tio ē passio termini appellātis. sed pncipiū p qd̃ oñditur passio
inesse subiecto est diffinitio subiecti. Uel etiā passionis in terminō
stratione nō potissima ex qbus talis sit demonstratio. quicqd̃ ac
cipit p re exīte hoc appellat. sed termin⁹ appellans accipit p re
exīstente. ergo termin⁹ appellans appellat.

Arguit Termin⁹ appellans nō est pmo notū in hac sci
entia. ergo nō ē hic subiectū. Ans pbat qz ap
pellatio est p̃us nota z prius diffinita. modo p diffinitōem res
in suis pncipiis eēntialib⁹ pgnoscat. Dm̃ qz licet appellatio p
diffiniat. tñ termin⁹ ingredit̃ eius diffōem tanq̃ aliqd̃ pmo no
tū. qz omnis passio diffinit p suū subiectū tanq̃ p notū quo ad
naturam. licet quo ad nos passio sit notior.

Ar Appellatio spectat ad iuristas. g^o nō a dīlogicū. Tenet cō
sequētia qz diuersi artifices hnt diuersa p̃siderare. Prete
rea grāmaticus determinat de terminō appellatio. g^o etiā d̃ appel
latōe. qz eiusdē scie ē p̃siderare sbct⁹ z ei⁹ passionē p̃p̃iā. Dm̃
qz appellatio accipit q̃ttuor mōis. Pri^o put ē vocatio alicui⁹
sae ab inferiori iudice ad supiorē. z sic dicūt illi q̃ nolūt stare sb
dictatē inferiori iudicē ego appelloz sic spectat ad iuristas Scd^o
accipit appella⁹ vt ē pulsio mlt⁹ i vñ. z sic grāmatici dicūt ill⁹
vñ appellatū qd̃ ē cōicabile plib⁹ Tercio⁹ accipit appella⁹ p

De appellatōib⁹

accidentali. ⁊ extrinseca denominatione. ⁊ sic dicitur in denotatiuorum
diffinitione. ⁊ sicut illud nomen habet appellationem. i. accidentale deno-
mationem. Quarto modo appellatio accipitur per est notationem rei exis-
tis. ⁊ sic diffinitur hic appellatio. ⁊ tamen termini substantiui sanctes
res existeres appellat. Unde patet quod moderni dicentes tamen adiectiua ap-
pellare accipiunt appellatorem tercio modo. scilicet dicentes tamen substantia ap-
pellare accipiunt appellatorem quarto. ⁊ sic non tradicunt. quod equi-
uoce accipiunt appellatorem. modo do traditio debet fieri ad idem

Quoniam eliciat appellatio habet diffinita. Dicitur quod ex patet Ari-
stotelis ex tercia proprietate sibi ubi dicitur quod omnis prima substantia significat
hoc aliquid. sed secunda substantia videtur scire hoc aliquid sub appellationis
figura. quod potest sic exponi. i. sub similitudine acceptiois per re existerem.
Nam secunda substantia. sicut potest accipi per re existerem sicut prima. sic et videtur scire
re hoc aliquid sicut prima substantia. ⁊ sicut habet expositio diffinitio appel-
lationis hic datur. Vel potest sic exponi. sub appellationis figura. i. sub
similitudine notationis vel vocationis. scilicet nos notamus res sanctas
per secundas substantias sicut primas. Unde appellatio hic accepta venit ab
appellatore. quod est idem quod nominor. quod nos non vocamus vel nomina-
mus nisi res existeres appellare. ⁊ sic accipitur hic appellatio. Sed
in diffinitione denotatiuorum capitur aliter appellatio. scilicet per accidentali denota-
tione ⁊ ideo ex illo passu non sumitur iste tractatus. quod sic solum adiectiua
appellarent. ⁊ nulla substantia quod est contra per. hic.

Notandum quod quattuor rationibus probatur quod solus termi-
nus substantiuus appellat. ⁊ non nomen adiecti-
uum. Prima sumitur ex ratione ordinis. quod si adiectiua appellaret. tunc tracta-
tus appellationum prederet tractatum suppositionum ⁊ ampliationum.
quod contra sunt contra. sed si termini adiectiui appellaret sicut ter-
mini substantiui. ergo tractatus appellatiois qui esset de contrariis
prederet duos tractatus prederentes. Secunda ratio sumitur ex fun-
damento ex quo trahitur iste tractatus. scilicet ex tercia proprietate sub-
stantie. ubi dicitur quod omnis prima substantia sciat hoc aliquid. scilicet secunda substantia
videtur scire hoc aliquid sub appellationis figura. ita manife-
stum est quod adiectiua non appellant. quod si sic sequeretur quod adiectiua es-
sent in proprio subiecto sed hoc est falsum. ergo illud ex quo sequitur. etiam si
adiectiua appellarent. ergo scirent hoc aliquid. vel videtur scire hoc
aliquid. non primo quod non sicut primo subiecto. nec sicut primo. quod non sunt secunde subiecto. scilicet ni-
hil videtur scire hoc aliquid nisi secunda substantia. Tercia ratio sumitur
ex diffinitione appellatiois. quod dicitur quod appella? est acceptio termini per re existerem scilicet

Tractatus

adiectiua non significat res existētes. s; res alteri inherentes.
Quarta rō sumit ex diuisione eiusdē. qz appellatō solū fit penes
tales tminēs penes q̄s fit suppo. s; suppositō ē solū termi s; b; t̄a.
tini z nō adiectiui. qz adiectiua copulat. ergo nomē adiectiuū n̄
appellat. put appellatō ē logice cōsideratōis in h̄ tractatu. z acci/
piendo appellatōem. put sumit in tertia p̄p̄tate s; b; t̄ie

Arguit Si scda s; b; t̄ia appellat h̄ aliqd. q̄ significat h̄
aliqd qd tñ videt esse falsū. qz p̄ma suba fcat
hoc aliqd z scda quale qd Dm q̄ fcatio capis duplr. Uno
p̄ p̄maria z scdaria fcatioe sll. z sic termin⁹ cōmunis p̄maria
significatione fcat natūaz. z ex scdaria significatione fcat suppositi
tuz. z sic termin⁹ p̄is appellat hoc aliqd. Alio capis significa/
tio p̄ p̄maria fcatioe tm̄. z sic scda suba non fcat hoc aliqd. sed
significat tm̄ q̄le qd. Et hoc modo etiā non appellat hoc aliqd.
Determinādo igit de appellatione. tria facit. Na p̄mo diffinit ap/
pellationē. Scdo poit dñam ei⁹ a fcatioe. z tercio diuidit ip/
saz. Dicit g⁹ p̄mo Appellatio ē acceptio tmini p̄ re. exēte. In q̄ dif/
finitione ponit acceptio loco gñis. Deñ dñ termini ad dñam
orationū z s;ncathegoremātū q̄ non s; termini. Dicit tercio pro re
exēte. ad tenorādū q̄ ficta non appellāt neq; adiectiua z vlt̄ non
entia. qz appellatio non ē aliud qz denotatio rei existētis qz ni/
hil nomiam⁹ nisi res existētes. Et non addit terminis s; b; t̄iui qz
sufficient explicat cū dicit p̄ re existēte qz tmini⁹ adiectiu⁹ non sig/
nificat rē existētem s; in exēte ergo non appellat zc.

Arguit Albedo z nigredo appellāt. z tñ non fcat res ex/
istētes g⁹ male dicit in diffinitione. p̄ re existēte
Dm q̄ lcz fm̄ rē non fcat res existētes. tam scdm modū
significadi. qz significat rē p̄ modū p̄ se stātis. Unde voces non
fcat res imediate a p̄te rei existētes s; res p̄ceptas. modo albe⁹
existit i p̄ceptu qz ē nō s; b; t̄atm̄. s; albū fcat rē existētē taz a p̄te
rei qz q̄ ad intellectū ergo est adiectiuū z non appellat.

Ar Singularia non appellāt. g⁹ debet addi in diffinitione t/
mini p̄is Antecedēs pb at qz singlaria reliquēda s; ab
arte. Dñ qz singlaria accipiūt duplr. Uno v̄t includāt in
aliq̄ cōi. z sic de eis ē scia sic de ip̄o cōmuni. Alio accipiunt scd⁹
rōnem singularitat⁹ z hoc duplr. Uno mō in ordie ad p̄dicata
realia. z sic de eis nō est scia. qz in scia debet esse certitudo. s; nulla
realis p̄p̄etas p̄t puenire singularib⁹. qz ille p̄p̄etates singlariū
B. ii.

De appellatōib⁹

oriuntur ex principiis cōplexionalib⁹ q̄ sūt variabilia. Alio⁹ accipiunt quātū ad p̄dicata rationis. ⁊ sic de eis ē scia in cōmuni ratio / ne singularitatis. qz sic ē aliqua cōmunis passio singularium scz qz p̄sunt predicari de vno solo indiuiduo.

Arguit Ex diffinitione seq̄ret qz termin⁹ supponēs simplr non appellat⁹. Seq̄la pbat qz non accipit p̄ re exiēte scz capit p̄ re vniuersali q̄ non existit. Dōm qz termin⁹ supponēs simplr sūt rem vere a pte rei exiēte q̄ ē in singlari bus licz scdm̄ p̄lectā rationē vltat⁹ sit ap̄d intellectū. qz natura cōmunis abstrahit p̄ intellectū a singularib⁹. Et ergo dē auicē / na qz intellect⁹ facit vniuersalitātē in reb⁹ est tam̄ vez qz analogice appellatio puenit termin⁹ supponēti psonalr ⁊ termin⁹ suppo nēti simplr fm̄ qz analogice puenit eis capi p̄ re existente.

Arguit Tūc seq̄ret qz ficta ⁊ non entia appellat⁹. Se q̄la pbat qz licz non existāt a pte rei existūt tam̄ ap̄d intellectū sicut termin⁹ supponēs simplr. Dōm qz tri / pliciter est aliqd in intellectu. Primo s̄biectiue sicut spēs intelli / gibiles ⁊ habitus vt scia grāmatica logica. ⁊ qd sic est in intel / lectu non appellat si saltē significet concretē ⁊ p̄cernet illd in q̄ est licet si significet abstractiue posset appellare. Secdo⁹ aliqd ē in intellectu effectiue qz scz sit p̄ intellectū vt chimera. ⁊ tale est non appellat quādo nihil cōrūdet sibi a pte rei. si aut̄ sibi aliqd cōrūdet a pte rei vt dōm⁹ sic etiā a p̄pellat. Tercio⁹ aliqd est in i / ntellectu obiectiue ⁊ sic vniūsale est ap̄d intellectū sicut cōgnitum in cōgnoscēte. ⁊ qd sic est in intellectu appellat. Un̄ patet qz non ē s̄lle de termin⁹ supponēte simplr ⁊ de fictis. qz vniūsale logicū si / ue termin⁹ supponēs simplr est in intellectu sicut cōgnitū in cog / noscēte ⁊ abstractū a matialib⁹ cōditōnibus. sic aut̄ nō est de fic / tis qz ipsis nihil cōrūdet a pte rei ⁊ eoz p̄ceptus sūt frustra. et ergo ficta nō appellāt. Tūc ibi differt aut̄. Poit dīnāz int̄ ap / pellantē fcatōem ⁊ suppoem. nā appellatō ē tūc de re exiēte. sup po aut̄ ⁊ fcatō s̄l tūc de re exiēte qz nō exiēte vt antixpus fcat et suppoit nō aut̄ appellat qz nō fcat rem exiēte Et q̄ illa tria dīnt qdā modo sic supi⁹ ⁊ inferi⁹. nā vbiūqz ē appellatō ibi ē suppo et significatio ⁊ non econtra. qz multi sūt termini significantes et supponētes non tamen appellantes vt patet de fictis.

Appellatōnū alia est termi

Tractatus

Hic poit diuisiones appellationis et cum hanc annectit reglas quod dicitur
ferenter termini appellat supponit et fecant. et hanc infra ponit in questione
ne. Est ergo prima diuisione Appellationum alia est termini prout ut homo
alia est termini singularis ut sortes. Ratio diuisionis est quod appella-
tio est proprietates termini et terminus est duplex. quod est alius terminus discretus
seu singularis est alius est terminus prout. ergo appellatio est duplex ut pa-
tuit. tenet prout. quod passio diuidit ad diuisionem sui subiecti.

Arguitur Omnis bona diuisione dicitur dari per opposita sed ista
non est homini. ergo non est bona. Minor probatur quod vltima et
sua singularis sed idem ergo non sunt opposita. Dominus quod licet sint idem
materialiter et secundum rem. quod eadem rem fecant. dicitur tamen formaliter et secundum rationem
sufficit ergo quod diuisionis membra formaliter opponantur.

Arguitur Solus terminus singularis appellat. ergo alterum me-
bris est superfluum. Ans probatur quod ille terminus fecit rem ex-
istentem. Dominus quod licet terminus communis ex primaria signifi-
catione non appellat tamen ex secundaria significatione appellat.
quod tunc significat supposita. et sic accipit hic terminus communis
qui appellat per primariam et secundariam significationem simul.

Appellationum termini compositi

Hic poit secundam diuisionem appellationis et est secundum diuisionem secundum me-
bris dicitur diuisionis. Dicitur appellationum prout alia est termini prout
per ipsam rem communem ut quando terminus habet suppositionem simplicem ut
animal est genus homo est species. Alia est termini compositi per suis inferioribus et tunc est quando
terminus habet suppositionem personalem. ut homo currit. Et huius diuisionis
est quando terminus compositi appellatur accipit dupliciter. Uno pro re vniuersali
fecit per ipsum et sic habet suppositionem simplicem. Alio modo accipit
pro inferioribus et sic habet suppositionem personalem.

Queritur Quomodo dicitur appellat fecit et supponit termini
singulares et termini compositi. Dicitur quod terminus singu-
laris idem fecit supponit et appellat. scilicet vnum individuum nunc. Sed ter-
minus compositi huiusmodi supponit simplicem idem fecit pro eodem supponit et
idem appellat. quod supponit pro natura et fecit et appellat naturam. Sed
terminus huiusmodi supponit personalem non idem fecit supponit et appellat quod fecit
ex primaria fecit naturam. sed supponit et appellat rem singularem. ut homo
currit ibi homo fecit hominem in compositi et supponit per suppositum tamen existeret quod
non existeret sed appellat tamen ad existeret ut patet ex diffinitione appellationis

Arguit Significatio suppositio et appellatio s⁹ diuise
passioēs. g. nō pnt pueire eide. Dd⁹ q nō s⁹
dispare passioēs s⁹ vna s⁹ ordiat alia. Et pnt diuise passioēs cō
uenire vni s⁹iecto matiali accepto qd tñ ē plūa formalr. et sic h
idē tmin⁹ matiali sciat appellat et suppoit. formalr at nō est vn⁹.

Si Unusq⁹q tmin⁹ suppoit et appellat p eō qd sciat. s⁹ ter/
min⁹ cōis supponēs psonali nō sciat supposita sua s⁹ na/
tura cōem. g. suppoit et appellat p natura et nō p supposit⁹. Ma
ior pbat qz suppositio et appellatio piter sequit⁹ significationem.

Ddm q sic dcm ē supius qnis pmo et p se tmin⁹ pīs accipit
p natura et sciat naturā cōem tñ ex pnti p scare supposita.

Notandū s⁹ fm modernos sic diuidit⁹ appellatio
Appellatōnū alia ē matiali alia foilis
cui⁹ rō ē qz fm eos pcrera accntiū appellat. et talia pnt accipi du/
plr. Uno p matiali Alio p formali. et sic et⁹ appellat matiale vl
formale. et ad h allegat illā regulā. Qñcūq termin⁹ q appellat
poit in s⁹iecto tñc appellat p matiali. s⁹ qñ poit a pte pti tñc ap/
pellat p foili. et fm hoc mltas ppos verificat et falsificat. vt ista
ppo. natura intēdit mōstz ē falsa. s⁹ ista ppo mōstz intēdit na/
tura ē vēa s⁹ illa rēgula nō ē necia. qz tñc oēs ille pponēs eēt fal
se. diligo pecūias diligo pecūias. Tñ pdeā regula pōt admitti
ppē pgruentiā. qz natura intēdit mōstz p matiali scz illd qd ē
mōstz nō tñ p foili sub rōe mōstri. Et tñ de appellatōibus

Restrictō ē coartatio.

Iste ē tractat⁹ ptialis qrti hui⁹ septimi in q postq
determinauit Pe. hī. de āpliatōib⁹ et appellatōibus
Lōsequēter agit de restrictōib⁹. rō ordis ex supdic
tis sufficiēter hī pōt. Primo ergo diffinit restrictōem dicens.
Restrictō ē coartatō termi et. et poit coartatio loco gñis. qz est
qdā cōmuni⁹ q restrictio eo q omnis restrictō ē coartatio sed
non extra Et d⁹ termi cōmunis ppter terminos singulares q p/
prie non ampliāt nec restringunt. et aliud positum in diffinitō
ne ponit ad dñāam ampliatiois que facit oppositū.

Querit Quid sit s⁹bcm hui⁹ tractat⁹. Dd⁹ q termin⁹
restringibilis. et restrictō ē ei⁹ ppa passio et remō/
stratur sibi in esse p diffinitōez s⁹iecti. vel et⁹ p diffinitōez ipsius

Tractatus

passionis. Et format sic demonstratio p' quā hētur sciētia in pnti tractatu. quicqd coartat a maiori suppoē ad minore hoc restrin-
git. s. termin' restringibilis ē huiusmodi. g' termin' restringibil'
restringit. ibi em passio p'dicat in concreto de suo subiecto.

Arguit Termin' singularis etiā restringit g'. non bñ d'z
in diffinitione restrictionis termini p'is. An's
probat. qz cū d'z sortes albus currit ibi sortes restringit tñ ad
albos. Ddm q' duplx ē restrictio. qdā ē ad supposita. qñ termi-
nus coartat a plurib' suppositis ad pauciora. z sic termin' singula-
ris non restringit qz non h'z supposita. Alia ē q' ad significata. et
qz tñi' singular' equoce s'gt plūa. sic qñqz restringit ad vnū s'gtū.
de illa autē restrictione hic non fit mentio.

Notādū Restrictio principalr ē uti' ad trīa. P'io
ad oppositionē. qz ex natura restrict' ois sci-
tur q' iste due nō opponūt. Ois ethiops ē alb' fm dētes. z null'
ethiops est alb'. qz alit' restringit ethiops in pma z in scda:
Scdo valet ad cūssionē. qz ista null' hō ē mulier d'z ita pueri.
ergo nulla mulier ē hō mascul'. Rō qz hō in pueria tenebat pro
masculis tñ. g' etiā in pueritē d'z sic teneri. alias cōuersio non
ēēt bona. Tercio restrictio valz ad suppoēm. qz h' ois hō ē alb'
hō supponit tñ p maribus z h' Ois homo est alba supponit pro
feis tñ. z hoc facit restrictio significata p p'dicatum.

Querit Quo dñter restringat h' hō. ddo hō alb' cur-
rit. z hō currit. Ddm q' in pma hō stat p p/
sentib' grā illi' h'bi currit. z stat p albis grā illi' adiectum albus
In scda aut stat solū p pntib' grā illi' h'bi currit positi a pte p'di-
cati. qd solū restringit grā p'significati qd est tempus z nō gratia
principalis significationis.

Querit Utz hic sit restrictō valde bñ. Ddm q' non
Arguit q' sic. qz ibi ē dēfinitō. g'ibi ē restrictio
Dd'z negādo pnam. z rō ē qz ibi arguit a supiori ad inferi' a/
firmatie. Est ei dēterminatio supi' ad restrictōem qz vbiqz est
restrictio ibi est dēterminatio sed non econtra.

Restrictōnū alia fit per no

Hic pnt' didit restrictōez z n' didit restrictō passia s. actia. qz re-
strictō passia fūdat i suppoē. s. h'ba n' supponūt. q' tñ h' ponūt
B .iiij.

De restrictōib⁹

mēbz in ista diuissōe. g^o signū ē q restrictō passiuā h̄ n̄ diuidit. Dicit g^o Restrictōm alia fit p no^o. vt cū dīr hō alb^o Alia p ver^o vt hō currit. Alia p pncipiū. vt hō legēs currit. Alia p implicatōnē. vt homo q̄ ē albus currit. Ex q̄ p̄z q̄ De hīs. n̄ solū h̄ de terminat de termino restricto. s̄ et de termino restringere in ordīe tñ ad tñi^o restrictū. q̄h̄ oñdit q̄ q̄ duplicia s̄ restringētia in ista

Arguit Omnis bona diuissō dīz ē bimē / diuisione
bris. s̄ ista n̄ ē hmōi ḡ zc. Dō q̄ oīs bona diuissō gñis in suas spēs immediatas dīz ē bimēbris. s̄ n̄ oīs de alijs diuissōibz. s̄ sufficit q̄ reducāt ad bimēbrē. sic ē de ista. vt p̄z p sufficiētiā istaz spēs. Nā omnis restrictio fit p aliq̄d completū aut in complexū. Si p̄i^o. sic fit p implicatōnē. s̄ icōz. h̄ ē duplici ē. vel h̄ se h̄z p modū habitus z q̄etis. sic fit p no^o. vel p modū fluxus z fici. z h̄ duplici ē. vel distātis a substantia. sic fit p ver^o aut indistantis a substantia. z sic fit p pncipiū.

Arguit Aliq̄ ē restrictio q̄ fit p p̄no^o g^o mēbra diuissōis n̄ euacuat totā naturā diuissōis p̄bat sic dicēdo. iste hō currit. ibi iste restringit hoīez. z trahit ip̄m a cōitate ad singularitatem Dōm q̄ ē duplici restrictō. vna ē h̄z rez et mōm s̄l. Alia ē scōz rē tñ. mō p̄ mō p̄no^o nō restringit s̄ scōz de q̄ restrictōe h̄ nō fit mērio. Cui^o rō ē q̄z mod^o restringēdi deficit p̄no^o. q̄z mod^o tēmiatōis z restrictōis ē q̄ restringēs dīz postponi restrictō. p̄no^o at p̄ponit Et q̄ h̄ nō fit p̄p̄e dē restrictō p̄z q̄ restrictō dīz fieri in vna spē sup̄pōis. s̄ p̄sonali q̄z oīs tñi^o restrict^o sup̄pōit p̄sonali. mō cū dīr. iste hō currit. ibi hō sup̄pōit discrete

Arguit Adūbia restringūt q̄ adhuc dīssō ē insufficiēs q̄z nihil dīr de eis Alīs p̄bat q̄z tēmiare in grāmatica z restringē in logica idē s̄. s̄ adūbia tēmiant in grāmatica ḡ restringūt in logica Dō q̄ tēmiare z restringē nō s̄ p̄nit^o idē. s̄ h̄nt se s̄c mag^o cōe z min^o cōe. z sic adūbia bñ tēmiant s̄z nō restringūt Cui^o rō ē q̄z restringēs coartat z tēmiat tñi^o sup̄ponētē. adūbia at n̄ tēmiat tñi^o sup̄ponētē. s̄ q̄d s̄ḡt p mōz flux^o z fici q̄d n̄ p̄t sup̄ponē q̄ nec p̄t restringi p adūbiū s̄z bñ dīfari

Adūbia āpliāt ḡ restringūt. t̄z p̄na. q̄z opposita h̄nt fici cōa idē Dō q̄ s̄z adūbia q̄nq̄ āpliāt ex p̄nti. z mī^o p̄ncipaliē s̄z solū illa adūbia q̄ tēmiant p̄p̄ez dē. s̄z tñ nūq̄ restringūt. q̄z n̄ p̄nt addi tñi^o restringibī q̄z adūbia solū tēmiat p̄bat p̄ncipia

Tractatus

q̄ n̄ p̄nt r̄stringi l̄z b̄n̄ āpl̄ari. 2g^o d̄d̄ ē ad p̄batōez q̄ oppoita h̄nt
f̄iē ēca idē s̄z n̄ p̄ idē. 2 h̄ sit in p̄poito de āpl̄iatōe 2 r̄strictōe

Restrictōnū factaz per no

Hic s̄bdidit primū mēbz p̄dē d̄l̄sōis d̄cēs Restrictōm f̄cāz
p̄ no^a alia sit p̄ inferi^o additū sup̄iori. vt al^o h̄o currit. Alia sit p̄
d̄rāzēnalē adueniētē ḡn̄i. vt al^o r̄ōnale Alia sit p̄ adiectiū accētē
additū s̄cto vl̄ s̄b̄stātiō. vt h̄o alb^o Et f̄ndamētū d̄uissōis ē in
h̄ q̄z m̄^o p̄ē sp̄ r̄stringit maḡ cōe. iō est scū mēbz intelligit de ad
iectiō accētē s̄is. q̄z r̄sib̄le n̄ r̄stringit h̄oiz. q̄z eq̄z m̄l̄s inē sic h̄o

Arguit

Restrictō nō p̄t f̄iē p̄ additōem sp̄ei vl̄ inf̄io
ris suo sup̄iori. g^o primū mēbz ē sup̄flūū. Alia
p̄bat q̄z om̄e r̄stringēs ē d̄c̄minās. 2 oē d̄c̄minās ē adiectiū.
q̄z d̄c̄minare ē d̄p̄dēntiā rei sp̄ificāe. 2 h̄ nō p̄t fieri p̄ aliud q̄z
p̄ adiectiū. g^o sp̄ēs q̄ ē s̄b̄stātiū nō h̄z d̄c̄minare. Dd̄ q̄ lic̄z in
feri^o vel sp̄ēs nō sit adiectiū f̄z r̄ē. ē tamē adiectiū. f̄z officium
q̄z ex̄ercz offi^m d̄ne qd̄ ē d̄c̄minare pot̄ēntialitez 2 p̄fusiōez gene
ris. Dd̄ at species tūc ex̄ercz offi^m d̄ne p̄z p̄ alexādū d̄c̄ntēz q̄
quādo est aliq̄ d̄cō equalens duab^{us} in f̄cādo. si tūc addat vni
illaz cui equalz tūc stat p̄ reliq̄. 2 sic est h̄. q̄z h̄o equalz istis d̄cō
m̄b^{us} animal 2 r̄ōnale. quādo g^o addit animal tūc stat p̄ r̄ōnali
tātū. Et si dicat d̄na etiā nō ē adiectiū. g^o nō p̄t sp̄ēs gr̄a d̄ne
r̄stringē. Dd̄ q̄ d̄c̄minās ē adiectiū vel f̄z r̄ē vel f̄z mo^m. mō
licet d̄na non sit adiectiū f̄z r̄ē 2 mo^m simul. ē tamē adiectiū
f̄z mo^m. q̄z d̄na f̄z mo^m ē q̄litas l̄z f̄z r̄ē sit s̄ba saltē d̄na s̄balis

De restrictōne facta per no

Hic ponit q̄sdā r̄gulas de restrictōe p̄d̄cās d̄uissōes d̄clarātes.
Et ponit tres d̄ restrictōe f̄cā p̄ no^a. Prima ē de no^a nō d̄minuēs
nec habēs viz āpl̄iādi a se vel ab alio additū t̄no maḡ p̄muni
ex̄ead p̄te r̄stringit ip̄z ab ea q̄ ex̄igit sua f̄ca^o. vt cū d̄r animal
h̄o currit. ibi h̄o r̄stringit animal ad stādū p̄ hominib^{us} tātū. Dī
cit notāter non d̄minuēs ad remouendū nomina d̄minuētia
q̄ non r̄stringūt s̄z pot̄^o corrūpūt 2 destrūūt t̄minū cui addunt
Dī nō habens vim āpl̄iādi ad remouendū nomina āpl̄iatiua.
vt possibile nec̄ariū. Et d̄r vlt̄er^o additū ex̄eadēz p̄te. q̄z si addē
tur f̄mino q̄ ad d̄uissas p̄tes tūc r̄stringēt q̄ ad f̄catōez. vt cū d̄r
h̄o ē alb^o ibi alb^o r̄stringit h̄oiz q̄ ad p̄catōz q̄ ē genus masculinū

Notādū Principiū et p̄bū d̄riter restringūt. qz p̄ticipiū restringit t̄minū q̄ ad e^o p̄ncipale siḡ tū s̄z p̄bū restringit q̄ ad ei^o p̄significatū qd̄ ē tps. Rō d̄iūsitatis ē qz p̄ticipiū fcat actū vnitū sbe. et g^o n̄ intelligit copla int̄ no^o et p̄ticipiū. mō t̄min^o restringēs addit^o t̄mino restricto ex eadē pte restringit ipm q̄ ad fcatōem vt patebit in regla. s̄z p̄bū fcat actum d̄istatē a fba. tō int̄ ipz et no^o intelligit copla media. et sic p̄bū intelligit poni ī ordie ad no^o qd̄ restringit. s̄z restringēs additū t̄mio restricto ex alia pte restringit ipz q̄ ad cōfcatū vt ei^o d̄t scia regula

Arguit Qñcūqz determinatō addit^o determinā restrictōnū bili restringit ipz. s̄z cū d̄r hō mortu^o determinatio addit^o determinabili ex eadē pte. g^o ibi ē restrictō Ddm q̄ ip̄l^o ē determinatō scz sup addēs et ē q̄ sup addit formā realē suo determinabili. et oīs t̄lis determinatō addita terminō restringibili ipm restringit vt hō alb^o. ibi alb^o addit hōi vnā realē formā. et ad illā formā ipm restringit. Alia ē determinatō diminutēs. et ē q̄ diminuit rōem illi^o cui addit quātū ad suā denotatōem. et fm talē determinatōem fit restrictio. vt cū d̄r ethiops ē alb^o fm d̄ctes. ibi enim illa determinatō alb^o. fm d̄ctes diminuit denotatōem simplr dictā ethiopsis ab albedie Tercia ē determinatō distrahēs siue p̄uās suū determinabile a sua p̄ncipali fcatōe et rōem eius tollit. vt cū d̄r hō mortu^o hō pict^o. nā ibi hō trahit extra suā p̄p̄iā naturā q̄ ē eē aīal rōnale. Et ille due vltie determinatōes nō p̄nt restringere terminū cui addūtur. cui^o rō est. qz restrictō passīua fundat in sup̄pōne p̄sonali s̄z p̄sonal sup̄pō fundat in fcatōe p̄p̄ia terminū. ḡ t̄m^o q̄ n̄ h̄z suā p̄p̄iā fcatōez n̄ p̄t supponē aut āplari l̄ restringi. vt fit qñ addit f̄io d̄tia^o diminutēs distrahēs aut alienas

Sciēdū qz min^o p̄mune.

Dic p̄t vnū notablē p̄ declaratōe regle p̄d̄cē. et p̄t ēē rō regle d̄ictēs qz sp̄ min^o cōe restringit mai^o cōetā ī eēnalib^o qz ī acc̄ntalib^o vt al^o hō. hō alb^o Et si d̄ict^o ḡ alb^o n̄ restringit hōiez qz alb^o n̄ ē min^o cōe in ordie ad hōiez cū pla sint entia alba qz sint sup̄pōita hōis Dd̄z qz alb^o vt restringēs hōiez ē min^o cōe qz hō. p̄t tñ ī vna accep̄tōe ēē mag^o cōe. Nā alb^o cōp̄at ad duo. Vno^o ad alios coloēs s̄i bi oppoitos. s̄i nigrz blaiū t̄sic de alijs. et sic alb^o ē min^o commūe qz homo et restringit hōiem. qz homo s̄z se p̄t ēē nigr et medio coloē colorat^o Alio^o alb^o p̄t p̄pari ad oīa sup̄pōita l̄ s̄ictā qbz in est

Tractatus

sicut ad lapidē lignū et sic de alijs. tunc ē magis cōe q̄ hō et restrin-
git p̄ hoies ad certa s̄biecta alba. et sic ē ibi restrictō mutua. qz vñ
restringit alterū et econtra. qz vñ q̄ ad aliqd̄ excedit alterz in cō-
munitate et alterz econtra quo ad aliqd̄ excedit ipsum.

Arguit hic nō ē mutua restrictō hō alb⁹ q̄ dōcā. An s̄
pbat qz termin⁹ restringēs dōz determinare terminū
restrictū. s̄z hō nō p̄t determinare albū qz ē s̄bstatm̄ s̄z s̄bstatm̄ non
determinat adiectm̄ lez bñ ecōtra. Dō qz hō accipit dupl⁹. Uno
s̄bstatie tā fm̄ rē q̄ fm̄ officiū. et sic n̄ p̄t aliq̄ mō determinare. Alio
mō accipit put trāsit in vñ nois adiecti cui⁹ officiū exercet. et sic p̄t
restringē. qz tūc et p̄t determinare et coartare terminū cui additur.

Arguit Termin⁹ adiectio n̄ dūenit suppo. g⁹ nec restric-
tio. p̄na pbat qz ois restrictō fundat in suppoē.
Dōm qz dupl⁹ ē restrictio. s̄. actiua et passiua. tūc dōz ē qz restric-
tio actiua n̄ fundat in suppoē. qz nō oī qz ille termin⁹ q̄ actiue re-
stringit supponat. s̄z nllus termin⁹ p̄t restringi passiue nisi suppo-
nat. Et ideo ē dōz qz actiue bñ restringūt adiectiua sed non restri-
guntur nisi improprie quia determinantur.

De termino restricto talis

Hic ponit scōdaz reglāz q̄ dat d̄m̄ restricto et t̄lis. si sig⁹ vñ ad-
ueniat termin⁹ restricto n̄ distribuit ipz nisi p̄ his ad q̄ restringe-
bat vt cū d̄z omnis hō albus currit ibi homo restringit p̄ albus
et solum distribuitur p̄ albis.

Arguit Signū vñ p̄fēm distribuit p̄ omib⁹ s̄z in dō
exēplū omis ē signū distributiū p̄fēm. g⁹ dōz
homine distribuire p̄ omib⁹ in p̄positis. Dōz qz signū vñ di-
stribuit p̄ omib⁹ fm̄ exigētiā termini cui adiūgit. s̄z cū d̄z omis
hō alb⁹ currit s̄ signū omnis vnū hōi restricto p̄ adiectiū. inde
ē etiā qz nō potest nisi p̄ hominibus albis distribui.

De restrictione alia datur

Hic ponit terciā regulā q̄ dat de restrictōe in cōi q̄ sit tā p̄ no⁹ q̄
p̄ verbū et talis. Nihil positū a p̄te p̄dicati p̄t restringere termi-
nū a p̄te s̄biecti positū q̄ ad principalem significatiōē sed solum
quo ad consignificatiōē. vt cū dicat homo est albus ibi homo
solū verificat de viris et nō femellis grā restrictōis. Et est ratio

De restrictōib⁹

regule. qz nisi sic oēs ille ppositōes q sunt stringētes eēt necē/
rie. qz tūc cōditō posita a pre p̄dicatū intelligeret in s̄biecto. vrpz
in illa ppōe hō ē alb⁹. eēt em̄ sens⁹ hō alb⁹ ē alb⁹ si alb⁹ q ad p̄ca/
tōem restringerz. z h̄ ē necessariū qz om̄e qd ē qn ē necē est eē. Et
et̄ albedo ē de eētia hoīs albi cū sit extremū ppositōis.

Querit⁹ Quare plus vel poti⁹ noīa s̄b̄ia restringūt q
ad significatōes q ē gen⁹ qz q ad p̄catōes q est
casus aut nūs. Dd̄z q illa ē rō qz gen⁹ trāscēdit qdāmō z in/
clūdit tā nūez qz casuz. Dictōes ei diuersorū nūerorū nō variāt
gen⁹ nisi in q̄būdā heterodie. s̄l̄r et̄ noīa di uersorū casuz non
variāt gen⁹ nisi itez p accūs. z sic pl⁹ restringūt noīa p̄z p̄ca/
tōes q ē gen⁹ qz p̄m significatōes q ē cas⁹ aut numerus

De restrictōe fctā per mu

Hic poit duas regulas de restrictōe fctā p mltiplicatōem q ē q/
ualet noib⁹. P̄ia declarat vñ h̄z iplicatō restrictōez qz ab adiec/
tino sibi adiūcto qd de se h̄z restringere. Et ē t̄lis. oīs iplicatō im/
mediate adiūcta t̄mino cōi restringit ip̄z sicut adiūctū suuz. i. sic
adiectm̄ inclusuz in muleplicatōe. vt cū d̄z hō q ē albus currit
ibi hō restringit p illā iplicatōez q ē albus ad stādū p albis t̄m̄
Rō hui⁹ regule ē qz qn ppō tota intelligit q̄s cōpleta an aduen/
tū iplicatōis tūc iplicatō restringit ip̄m sicut facit adiectm̄ in p/
dicato positū solū p cōsignificatō. Qñ at iplicatio aduenit ter/
mino restricto an p̄pletōem ppōis. tūc restringit ip̄z q ad p̄nci/
palē suā significatōem sicut adiectm̄ immediate p̄iūctū suo restrin/
gibili. Un qñ iplicatō imēdiate adiūgit termio cōi tūc habz se
in rōe adiectini z restringit q ad p̄ncipalē significatōem sicut si
adiectinū ibi poneret. vt oīs hō q est albus currit ibi ei sensus ē
omnis hō alb⁹ currit s̄z qñ ponit iplicatō post copulā vl̄ verbū
p̄ncipale tūc restringit q ad cōsignificatōez. vt oīs hō currit. q ē al/
bus. ill⁹ em̄ ppōis est sens⁹. oīs hō currit z oīs hō est alb⁹. qz h̄
relatiuū q valet t̄m̄ sic z ille tūc est idem sens⁹ ac si diceret. oīs hō
currit z ille ē alb⁹ z qz ille ē relatiuū s̄be ydepritat⁹ nō recipiunt
ideo supponit eodē mō s̄c suū aīis. scz oīs hō. ibi em̄ hō suppo/
nit confuse. ergo etiā hoc relatiuum ille. z sic patet q magna est
differētia si implicatio p̄ponat vel postponat in propositiōe.
Secūda regula est quādocūqz signum vniuersale z implicatio
ponunt in vna oratione tunc illa oratio est duplex. Quia vl̄ im

Tractatus

plicatio intelligitur pcedere signū id est prius aduenire termino restringibili q̄ signū vt qñ implicatō referē ad terminum cōm distribuibile immediate. z tūc sig^m vniuersale distribuit īminū cōez solū p his p quib⁹ restringit vt oīshō q̄ ē alb⁹ currit. Aut signū intelligit pcedere iplicatōez vt qñ iplicatō pūgit media te īmīo restringibili. z tūc signū vniuersale distribuit ipm p oī b ns suppositis. vt oīs homo currit q̄ est albus.

De restrictione facta per.

Definatio de restrictōe scā p nomē. cōsequēt pseqt regulas ad cognoscēdū restrictōez factā p sbū. Et sī tres qz pma ē. fmit⁹ cōis supponēs vel apponēs sbō pntis tps simplr supro nō habenti vim āpliādi nec ex se nec ex alio restringit ad stādū pro his q̄ sī sb forma finini supponēs. vt cū dī hō currit hō ē aīal. De claratio oīm illaz pticulaz sufficiēter habet ex littera.

Arguit Si sic tūc hec ppō hō ē aīal nō erit ppetue fī. **Scda** pbat qz hō restringit ad pntes z sīl^r aīal. Dm q̄ illa ppō pt duplr capi. Uno⁹ fī mōm enūciādī z sic nō ē ppetue fītat⁹ nec stat hō p oīb⁹ suppositis. qz ex mō enūciādī hī homo q̄ stat p pntib⁹ Alio⁹ capī illa ppositio fm rem enūciatā. z sic illa ppositio ē ppetue fītat⁹ siue nēcario fā. Rō ē qz in illa ppositione pdicāt res conceptē sī qd̄ concipit p aīal nēcario inē illi qd̄ concipit p hoīez q̄ ad rē enūciatā. q̄ ē propositio nēcariat pdicatū conueit sbiecto pro oīb⁹ dīnīs tpm. z ideo solz dici q̄ hoc ver^m ē i ppositioib⁹ nēcariis absoluat a tpe qz nō habz modū significādī tps nostri vl̄ prope sumpti

Arguit In illa ppōe homo ē aīal hoc sbū ē fcat cum tpe vl̄ nō. si cū tpe tūc dī restringere ad pns. si ū fcat cū tpe tūc nō ē ver^m qd̄ nō pt dici cū sb nllā alia pte oīis ponat. Dd q̄ fmi⁹ capī duplr. Uno⁹ p tpe nro z sic verba i ppositioib⁹ nēcariis absoluuntur a tpe Alio⁹ capī tps cōit put ex tendit se ad oīm differētiā tps vl̄ mēsurā tps. z sic etiaz verba illa significant cum tempore. sic enī significare cum tempore ē essentiale verbo ē. nō primo modo.

Arguit Extrema debent vniri fm q̄ copula exigit alias copula nihil faceret ad vniōē. sī in illa ppōne homo ē aīal copula exigit extrema solum capi pro presentibus

De restrictione

ergo restringuntur. Ddm q extrema alic⁹ p⁹pos⁹ sp⁹ vniunt p⁹ p⁹pa/
toem ad mediu vniens. g^o et⁹ vnibilia variat fm mediu vniens
ex mo enuciandi. i. signu cui⁹ vnibilia aliq⁹ vniunt p⁹ coplaz de p⁹
feti. aliq⁹ vniunt p⁹ copula de p⁹terito. z aliq⁹ p⁹ copula de futu⁹. si g^o
copula nihil faceret tunc possent vnibilia p⁹ quacuq⁹ copula vni
sz q⁹ ad re enuciata copula amittit vim illa sp⁹ale vniendi extr⁹a.
Secdo dicendo q ista p⁹pabilitas q⁹ fecatur in h⁹ p⁹to e no e p⁹pabi
litas t⁹pis nri qz tunc absoluit a t⁹pe nro. sz e p⁹pabilitas ex p⁹te et
nitatis qz tales p⁹positiones sunt p⁹p⁹ue veritatis.

Alia regula talis est Termini.

Hic ponit scda regula de h⁹bis p⁹teriti t⁹pis z e ista. Termin⁹ p⁹is
suppones vl⁹ appones p⁹to de p⁹terito simplr sup⁹to no hnt vim
apliandi nec ex se nec ex alio tenet p⁹ his q⁹ sunt vt fuerunt sz forma
termini supponet⁹ vt cu⁹ dz h⁹ fuit al. ibi h⁹ restringit ad st⁹dum p⁹
his q⁹ sz vt fuerunt hoies z silr al⁹ p⁹ his q⁹ sz vt fuerunt atalia

Arguitur Verbu p⁹teriti t⁹pis apliat g^o n restringit. Ans p⁹
bat qz p⁹teritu ab it plia t⁹pa z h⁹ e apliare. Sz
p⁹na rz qz oppoite p⁹petates n pnt vni in esse. D^o p⁹rio q⁹ h⁹bu
p⁹teriti t⁹pis p⁹ p⁹pari ad duplic⁹ sup⁹p⁹z. p⁹rio ad sup⁹p⁹z nat⁹ra
lem siue ad terminu supponet⁹ nat⁹rali. z sic restringit. qz termi⁹
stas nat⁹rali stat p⁹ oib⁹ q⁹ sibi p⁹ueire pnt indr⁹ z ab illa coitate
rstringit ipz verbu p⁹teriti t⁹pis qz restringit ipm ad p⁹ns z ad p⁹ter⁹
Allo⁹ p⁹pat ad sup⁹p⁹dem p⁹sonale vbi termin⁹ ex mo loq⁹ndi stat
p⁹ sup⁹p⁹o⁹is z sic verbu p⁹teriti t⁹pis h⁹ apliare qz fecit terminu stare
in ordine ad multa t⁹pa. Secdo ddm q verba p⁹teriti z futu⁹ t⁹pl
solu apliat fm qd inq⁹tu includit p⁹ns t⁹ps no qd e sub roe p⁹n/
rialitatis sz fm qd illd p⁹ns ponit sub quad⁹ p⁹teritione vel futu
ritione vt homo docuit ibi homo accipit etiam pro sup⁹p⁹ositis
presentib⁹ vt tn habet in se p⁹teritum actum docendi. Sz p⁹p⁹ue
illa verba p⁹fecant vnu t⁹ps. s. vl⁹ p⁹teritu l⁹ futu⁹ z sic ad vnu t⁹ps
restringunt z g^o norater dz in regla p⁹ his q⁹ sz vt fuerit vl⁹ vt erit z
no p⁹ his q⁹ sz vl⁹ fuerit aut p⁹ his q⁹ sz vl⁹ erit qz sic talia verba
simplr aplarent. quis hoc qdam nitunt defendere.

Arguitur Quod non est non potest restringere. sed p⁹re/
terituz tempus non est. ergo verbum gracia p⁹/
teriti temporis non potest restringere. sic etiam dicitur de verbo
futuri temporis. Dicendum p⁹rimo q licet verbum p⁹teriti

Tractatus

et futuri tps non s^t a pre rei in actu s^ut tñ ap^d deipiētem z ap^d intellectū in actu. z h^{ic} sufficit ad h^{ic} q^{uod} tmin^{us} p^{er} ipa restringat q^{uod} est p^{ro} pō p^{ro} intellectū deipit z scit. h^{ab}uit tñ illa pceptō aliq^{uod} cor^{re}ctō a p^{re} te rei vt tps p^{re}teritū v^{el} h^{ab}ebit tps futūz. Ec^{ce} q^{uod} p^{er} h^{ic} q^{uod} p^{re}teritū est a pre rei termi p^{re}teritū s^{ed} apte rei q^{uod} s^{ed} p^{re}teritū z futūz. Sc^{ilicet} d^{icitur} d^{icitur} q^{uod} ali ter dicūt esse a pre rei successiue z pmanētia. Nā pmanētia sūt a pte rei in actu q^{uod} totū est ipsoz est s^{ed} s^{ed} successiua non s^{ed} s^{ed} s^{ed} i ac/ tu q^{uod} h^{ab}uit vnā p^{re}te in actu ad quā alie copulāt z p^{er}tinuāt sic ihe nus d^{icitur} est cor^{re}ctō an colomā q^{uod} vnā ps ei^{us} est ibi z alie p^{er}tinuāt.

Alia regula talis est Termini

Tercia regl^a de s^{ed} b^{is} futuri tps est tal. Termin^{us} cōis suppo/ nēs v^{el} apponēs s^{ed} b^{is} de futuro simplr s^{ed} p^{ro} nō h^{ab}uit vim apliā/ d^{icitur} s^{ed} forma termini supponēt^{ur} suppoit p^{er} his q^{uod} s^{ed} z erūt in futuro vt h^{ic} est aial. Et ill^{is} trib^{us} reglis infer^{re} Pe. h^{ic} correlarie q^{uod} s^{ed}. b^{is} restringit q^{uod} ad f^{er}atōez q^{uod} est tps z nō q^{uod} ad f^{er}atōem vt cū d^{icitur} h^{ic} currit ibi h^{ic} nō restringit ad curretes s^{ed} ad p^{re}terites. Et est rō correla/ riū q^{uod} n^{on} s^{ed} s^{ed} seq^uet q^{uod} s^{ed} b^{is} diūsoz tps eadē h^{ab}erēt v^{el} istrigēdi euz eadē h^{ab}erēt f^{er}atōez p^{re}ncipalē. s^{ed} h^{ic} est s^{ed} s^{ed} reglas iā d^{icitur} cās. q^{uod} s^{ed} b^{is} p^{re}teritū tps h^{ab}et aliā v^{el} istrigēdi q^{uod} s^{ed} p^{re}teritū aut futū tps Alia rō q^{uod} solū tmin^{us} possit i eadē pte cū finio restringib^{ilis} restringit q^{uod} ad f^{er}atōem est. s^{ed} s^{ed} b^{is} nō possit in eadē pte cū noie q^{uod} ipm predicatur. nomen vero subijct. ergo s^{ed} b^{is} solū restringit ad p^{er}significatiōē

Circa predicta querit de

Hic ad euidētiā iam dictōz de restrictione Pe. h^{ic} tale mouet sophisma. Omne animal fuit in archa noe. vez sit vez vel falsū. Et p^{ro} pbat ipm p^{er} inductōem sic. h^{ic} fuit in archa noe asin^{us} fuit in archa noe. z sic de alijs sp^{eci}b^{us} aialis. ergo omne aial fuit in archa noe. Sc^{ilicet} d^{icitur} im. pbat sic. omne animal fuit in archa noe. ce/ sar fuit aial ergo cesar fuit in archa noe. p^{ro}clusio est falsa. ergo ali qua p^{ro}missa nō minor ergo maior q^{uod} fuit sophisma ergo sophis ma est falsū. z ei^{us} falsitas etiā patz ex duab^{us} regulis restrictionū scz ex sc^{ilicet} d^{icitur} de verbis z ex p^{ri}ma de noibus vt patz in l^{ib}ro. etiā ista est falsa omne aial q^{uod} tūc fuit fuit in archa noe. ergo multo mag^{is} so phisma. Tenet p^{ro}sequētia p^{ro} locū a maiōz q^{uod} maior est restrictō in p^{ri}ma q^{uod} in sc^{ilicet} d^{icitur} q^{uod} est sophisma. ergo grā restrictōis sophisma non potest esse vez. Sed Pe. h^{ic} p^{ro} pbat ill^{ud} sophisma esse

De restrictōib⁹

Distinguedū sūm mētem aliorū q̄re illā solutōez postea re pbat. Et
 soluit scdo sophisma p interemptōem. dicēs q̄ sit simplr falsuz
 Est ergo distinctō talis qz vl aīal in ista ppōe distribuit p sin/
 gulis genēz id est p singulū indiuiduis sū genē z spē ptētis z tūc
 sophisma simplr ē falsuz. qz multa sunt indiuidua aīal q̄ nō sūe
 rūt in archa noe. Alio⁹ sit distributio p gñibus singloz id ē p
 generib⁹ z spēb⁹ tūc. z sic ē ppositō vera qz tūc sit distributō p spe
 ciebus contentis sū genere. z sic ppō p̄t esse vera z tūc est valde ip/
 pria distributō. qz termin⁹ distributiu⁹ nō hz ex sua ppa natura
 q̄ distribuat p spēbus. s; potit⁹ q̄ distribuat p oibus indiuidu
 is. Eū ergo termin⁹ distributiu⁹ ibi ponit in s̄iecto nō potest alr
 dici q̄ q̄ distribuat p singulis indiuiduis Et ideo Pe. hīf. ne/
 gat distinctionē dicēs q̄ sophisma sit simplr falsuz z q̄ pbatio
 peccat sū fallaciā p̄ntis. qz arguit ab insufficiēti inductōe pōt
 tū sophisma aliq̄ mō cōcedi eē verz. Et tūc talis dat distinctio
 extra textū qz ista ppō pōt duplr p̄siderari. Uno⁹ in sensu quez
 facit z sic ē simplr falsa sicut pbatū ē qz multa sūt aīalia q̄ non
 fuerūt in archa noe. et tūc oīs distribuit p singulis que aliq̄s cō
 cipit de illa ppōne ex bonitate intelligētis seu intellctūs. z tūc pōt
 dici vera z h̄ sit referēdo illā ppōez ad illd tps in q̄ fuit p̄bata.
 qz oīe aīal etz indiuidualr qd tūc fuit z nō hūit spōtanea gñā/
 tōem z qd nō potuit viuere in aq̄s illo tpe fuit in archa noe.

Arguit Omīs ppō de p̄tēto vera sp̄ manz vera. s; istd
 sophisma ē ppō de p̄terito vera. g⁹ sp̄ manz v̄a
 minor p̄tz qz tūc scz tpe diluuij qū erat plata fuit vera Sz ma
 ior p̄batur qz si colonia destrueret hodie tūc ista ppō sp̄ esset ve
 ra colonia fuit pulchra ciuitas Dm q̄ omīs ppō vera de p̄/
 terito sp̄ manet vera st̄atib⁹ rebus de q̄bus ē talis propō sc̄a. s;
 sic nō est h̄ de sophismate p̄nti qz res medio tpe sūt mutate scz p
 hoc q̄ plūes hoīes sūt geniti q̄ p̄us erāt. Et sic est si plures ciui/
 tates destruerētur vocate h̄ noīe colon/a posset p̄tingere q̄ post de/
 structōem vni⁹ propō falsificaret q̄ p̄u⁹ fuit. vera vt dicēdo oīs
 colonia fuit pulchra ciuitas. Et g⁹ dicēdo aīal fuit in archa noe
 ppō est vera. sed dicēdo oīe aīal fuit in archa noe propō est fal
 sa qz res sūt mutate. Scdo dōm q̄ h̄ ppositio qū referit ad h̄ tē
 pus in q̄ fuit plata tūc ē simplr vera. z etiā oīs propō de p̄tēto si
 semel fuit vera sp̄ manet vera si referat ad illd tps in q̄ fuit pro
 lata. nā fuit aliqd tps p̄u⁹ in q̄ fuit p̄ncipalr verz dicere illd qd
 nūc d̄z de p̄terito. Vel dōm tercio q̄ oīs ppō de p̄terito vera sep̄

Tractatus

manet vera & si ibiectū sit termin⁹ singularis q² termin⁹ singla
ris sp⁹ idē significat. vt cū d^r colonia est pulchra ciuitas & si p⁹ ea
destrueret tūc sp⁹ vez ē dicere colonia fuit pulchra ciuitas q² colo
nia stat pro eadē colonia. q² nō p⁹ dici q² illa propō verificet de
alia ciuitate q² de colonia cū colonia sit termin⁹ singularis. s³ si ib
iectū sit t⁹min⁹ cōis tūc propō nō manz vera. q² termin⁹ p⁹is pōt
augeri v⁹ diminui. vt posito casu q² sint tū tres hoies in mūdo
tūc ista ē vera oīs hō currit posito q² oīs currāt & cras nasceret
alius hō tūc ista propositio ē falsa oīs homo currit.

Arguit Aīal rōnale fuit in archa noe & aīal irrōnale fū
it in archa noe. g^o oīe aīal fuit in archa noe.
Tenz p⁹na p⁹ sufficientē inductōem nā oē aīal aut ē rōnale aut
irrōnale. Dōm q² illd argumētū inducit q² oīs spēs aīalis q²
fuerūt in archa noe. q² rōnale & irrōnale p⁹stituūt oēs spēs aīal.
Et ad h⁹ q² oīs spēs aīalis dicāt eē in archa noe nō seq⁹ veritas
isti p⁹pos⁹ q² ista propō ex s⁹u quē facit significat oīa idinidua
animalis fuisse in archa noe.

Bolet etiā queri vtz termi

Hic monet q²stionē circa p⁹dcā. vtz scz t⁹min⁹ eodē restringant⁹ in
affirmatis & negatis propōnib⁹. Et ē dōm ad q²stionē q² sic q²
vbicūq² est eadem causa restrictionis ibi ē eadē restrictio. s³ in p⁹
posito ib⁹ affirmatis & negatis ē eadē causa q² s⁹bū q² restringit
q² ad p⁹significatōez ē idē in affirmatis & negatis. ergo eadē ē re/
strictio. Et nisi sic due p⁹tradōrie propōitōes eēnt siml⁹ vere vt
iste hō ē. hō nō est. Seq⁹la probat q² eēt sensus si non eēt eadē
restrictio hō existēs ē & hō non existēs non ē. & hoc est vez.

Arguit Cum dicitur rosa est rosa stat pro existentibus.
sed cū dicitur rosa non est rosa stat pro non ex/
istentibus. ergo nō eodē modo restringitur terminus in p⁹positi/
tione affirmatiua & negatiua. Dōm q² cum dicat rosa est rosa
restringitur ad presentes & non ad existentes. quia illa rosa poni
tur sic id est rosa presens est. & sic restringitur rosa solū ad presen
tes. quia verbum restringit ad consignificationē & non ad signi
ficationem. Simile est cum dicitur homo est. homo restringi/
tur ad presentes & non ad existentes quia sensus est homo est id
est homo presens est. Similiter cum dicitur homo currit ibi hō
restringit ad p⁹ntes & h⁹ g⁹a consignificatōis verbi.

Bolet autē poni q̄ infinitū

Hic autor circa finē pōit duos modos accītales q̄ variāt ter/
minū restringibilē s̄m nrāz volūtātē z s̄s isti mōi a vulgaribus
vsurpati p̄m^o ē restrictō abusua z ē q̄ fit ab vsu mediātē opa
tione intellect^o vt cū dīz nihil ē ī cātro ibi em̄ h̄ signū nihil solū
excludit z negat res solidas z firmas. scz vinū vel ceruisiā. z nō
excludit res fluxibiles vel facīlter mobiles vt ē aer. qz alias po
neret vacuū qd nō est ponēdū in rez natura vt pbat q̄rto phi
coz. Scd̄s mod^o ē restrictō trāstia qz scz fit p verbū trāstītiū
vt cū dīz sortes pascit hoīem ibi p̄tute restrictōis z transitionis
hoīem stat p alijs a sorte. qz sortes ē agēs et nō potest significari
vt patēs nisi p pnomē reciproci se qd h̄ nō ponit. Et g^o nō seq̄
tur sortes pascit se z est hō ergo pascit hoīem. qz hō potest suppo
nere p diuerso a sorte non autē hoc pronomē se.

Arguit Signa restringentia p̄us s̄s posita p vnā dīuī
sionē. s̄ nulla ē mērio facta de illis signis h̄ po
sitis. g^o nō h̄nt vim restringēdi Dm̄ q̄lcz iste due restrictōes
nō fiant p aliqua signa p̄us posita ex vsu tñ s̄mōis termī s̄eli/
mitari possunt et eis sic limitat̄ nō p̄tingit aliquē in h̄mōi locu
tionib^o recipi. z sic iste restrictōes viles s̄nt sophiste q̄re bene hic
ponunt z tñ de restrictōibus. Sz alij tractat^o puta distributō
nū z sincathegoremātū omittūt. qz nō p̄sueuerūt in nostra vni
uersitate legi formalr sicut nec tractatus restrictōnuz q̄re pauca
de restrictionibus sunt dicta.

Relit^o philosophoz

Querit Quare isti tres vltimi tractatus
sequūtur tres p̄cedētes Dōz q̄
ideo tres p̄mi tractatus s̄bordināt. veteri arti qz ī
eis determinat de p̄prietatibus termīoz q̄ termini
s̄nt partes argumētatōis. Sz tres vltimis s̄bordināt noue logice. qz
hic determinat de q̄busdā argumētatōib^o. vel de his q̄ statī in ar
gumentatōem ordināt. simplex autē ē an̄ z positū idēo parz rō oz
dūis. Sz ratio istoz tractatū inter se est. qz semp isti sequūt
q̄ magis accedūt ad nouā logicā z isti p̄cedūt q̄ h̄nt ordinē z cō
uenientiā cū veteri logica. z sic tractat^o obligatorioz ē p̄mus qz

Tractatus

obligatio fit in vna ppoe tm. dūmō ē admissa aut negata. sz tñ
 finis obligatōis nūq; fit nisi in argumētatōe. qz aliquis intēdit
 p obligatōez aliq; possibilia pcella ducere ad aliqd impossibile
 qdñ fit nisi in argumētatōe Sz insolubilitas n̄ est nisi in duab;
 ppōib; qz vna iplicitē p̄tinet i alia. lz n̄ fm actū explicītū sic i
 ista ppoe ois ppō ē negatiua implicite includit suā p̄dictoria. s.
 aliq; ppō n̄ ē negatiua qz ipamet ē affirmatiua Sz in cōtrarijs sp
 r̄q̄mur due ppōes explicite z iō ibi ē maior access^{us} ad nouā lo
 gicā vt dicēdo hō cf. g al cf. Pri^o. g loco ponit tractat^{us} obligato
 riorū in cui^{us} exordio r̄agit duo p̄ncipia ex qb^{us} tractat^{us} obligato
 riorū z insolubiliū eliciunt^{ur} z qz p̄n^o tractat^{us} insolubiliū postea r̄agit
 iō hic solū cōsiderādū ē qd fit p̄ncipiū ist^{us} tractat^{us}. Pri^o q; uotā
 dū q; p̄ncipiū ex q; iste tractat^{us} obligatoriorū elicit^{ur} suū ex nono
 merib; z p^o p̄oz vbi dē Arist. q; possibili p̄ito i eē nllū seq̄t incō
 ueniēs vl̄ impossibile. z iō rota scia ista i illo p̄ncipio fūdat qz scia
 obligatoriorū i hoc cōsistit q; aliq; cōcedat multa possibilia fm
 cōditōez obligatōis z illa sic dēfēdat ne cogat ex illi cōcedere ali
 qd impossibile lz aliqñ z sepe cogat cōcedere aliqd fm.

Querit^{ur} Quid sit s̄biectū libri obligatoriorū. Dd q; p
 pō obligistica. i. ppō ad cui^{us} affirmatōez vl̄ ne
 negatōez scā ē obligatō. qz de illa ppoe hic dēfiā. z passio p̄nci
 pal. s. obligatō dēmonstrat iē tali ppōi. ex illo seq̄t q; obligatō n̄
 ē s̄biectū. qz iest ppōi obligistice tōz s̄biecto suo g est passio. lz pas
 sio. sed nulla scientiaa p̄t esse s̄biectū. Et tñ iste tractat^{us} ititulat^{ur}
 tractat^{us} obligatoriorū siue de obligatōe. qz scie cōsueuer^{unt} dēnoia
 ri ab illo qd ē nob not^{us} in illa scia z hoc cōit ē passio qz nos im
 ponim^{us} r̄bus nomina fm q; res cognosci^{untur} sz passioēs q; ad nos n̄
 s̄t nob notioēs. lz tñ mltā alia. i scientia. s. p̄ncipia z s̄biectū sūt
 notiora q; ad naturā.

Ar^o Obligatō spectat ad iuristas. g nō ad logicū. Ddm q; du
 plex ē obligatō qdā ē r̄al z cāf ex cōtractu qdā q; ē int̄ emē
 tēz dēdēt. l. et^{us} sz aliā cōmutatōz. z sic spectat ad iuristas Alio^o
 accipit^{ur} s̄ilitudinariē put accipit^{ur} sz s̄ilitudinē r̄al obligatōis sz
 ne ciuil. z sic accipit^{ur} hic. qz sic in r̄ali obligatōe aliq; obligat^{ur} ex
 eo alci qd aliqd ab eo r̄cipit. sic ex^{us} r̄ns qñ r̄cipit ppōz sz aliqñ
 statim ab opponente tunc statim est obligatus ad respondēdū
 sibi fm exigentiā talis p̄positionis admissē

De obligatōib?

Quis sit finis istorū tractatū. s. obligatoriorū z insolubilū.
Dd3 q̄ eorū ē duplex finis nā vn⁹ ē p̄ncipal⁹ z ē defēsiō qz
aliq̄s p̄stas scias p̄ se cauē a deceptōe. ali⁹ ē finis min⁹ p̄ncipa
lis z ē alios irritare i illa scia. i. alijs insolubilr p̄ponē q̄ ad tracta
tū insolubilū. l. ducē ad p̄cedēdū p̄dcōria q̄ ad istū tractatū ob
ligatoriorū. Et d3 min⁹ p̄ncipalis qz scia poti⁹ respicit scientem
cū sit p̄fectio ei⁹ qz respiciat illū ad quē scia dirigit. z h̄ est de p̄fe
ctione sciētis q̄ sciat se defendere z ergo est finis p̄ncipalis.

Quantū igit ad primū due

Iste tractat⁹ obligatoriorū q̄ in tres p̄tes s̄bdinidit. nā i p̄ria p̄
mittit q̄rūdā t̄miorū descriptōes. in scda nōnllas pōit reglās. in
t̄cia p̄o finalr s̄biūgit q̄rūdā exēploz p̄cticā grā pleniorū declar
atōis. Quātū igit ad p̄m due ponūt diffinitōs obligatōis. q̄z p̄
ma ē ḡnal⁹ z scda sp̄cat. P̄ria ē. obliga⁹ ē p̄fizio alic⁹ enūciabilis
ad sustinēdū s̄m aliq̄e statū viz affirmati⁹ negati⁹ l. dubitati⁹
Scda diffi⁹ ē. obliga⁹ ē p̄fizio alic⁹ enūciabil⁹ possibil⁹ ve sustie
at ne seq̄t aliq̄d impossib⁹. Et ista scda diffi⁹ arridz dco arest. ex q̄

Quare h̄ diffiniat obliga⁹. Dd3 (iste tractat⁹ sumit.
q̄ iō qz ē p̄ncipalis passio in isto tractatu p̄siderata sicut
suppositio in libro suppositionū. sicut ḡ in libro supponū diffi
nit suppositio z etiā q̄ ad supponē ordinatur ibi tradūt. sic etiā
h̄c determinat de obligatōe z de h̄is que ad ipsam ordinantur.

Sic p̄fizio ē actio obligatio n̄ ē actio. ḡ obligatio n̄ ē p̄fizio
Dd3 negā⁹ cūqz rō ē qz ex pur⁹ p̄ricularib⁹ nihil seq̄t. z
sic illd argu⁹ peccat i forma. Sz qn̄ sic arguit in baroco. ois p̄fi
zio ē actō obliga⁹ n̄ ē actō ḡn̄ ē p̄fizio. Dd q̄ p̄fizio capis duplr
vno⁹ actie z sic n̄ capis h̄. alio⁹ passine. scio capis neutralit⁹ z sic
est diffi⁹ idētica. Dd3 g⁹ ē q̄ ista sit diffi⁹ causal⁹ z n̄ idētica qz
sent⁹ istū ē q̄ obligatō causat ex h̄ q̄ aliq̄s r̄is p̄figit. i. firmat se
in aliq̄ enūciabili ipz sustinēdo qz q̄ncūqz r̄is accipit vnā p̄pōz
s̄m aliq̄e statū ab opponēte tūc ē obligat⁹ qz tūc obliga⁹ ē p̄scā
ve si dicēf pono tibi istā ois hō ē rome. adhuc n̄ ē obliga⁹ scā. sed
qn̄ r̄is dē admitto tūc ē obliga⁹ scā. qz tūc firmat. i. p̄figit se i isto
enūciabili ois hō est rome ad sustinendum hoc affirmatiue

Si aliq̄s qn̄qz obligat p̄ aliquā orōez q̄ nō ē enūciatio sic p̄
orōez ip̄scāz vel p̄ orōez q̄ nō sit p̄ s̄bū p̄nt⁹ t̄pia. g⁹ male

Tractatus

dicat in illis diffinitioib^{us} enūciabilis aīis pbat^{ur} dicēdo pto te cōcedē pmiū tibi a me pponēdū. ibi totū sequēs signū pto dī obli-
gatū z tñ non est enūciabile. Dd3 q^{uo}d enūciabile accipitur du/
plr. Uno^{modo} ppe p orōe cōposita ex noīe recto z finito z pbo recto
z finito. Alio^{modo} accipitur enūciabile cōiter put idē est q^{uo}d quocūq^{ue}
mō pferibile z sic accipitur hic. qz aliquis potest obligari p ali/
quod cōplexū qualitercūq^{ue} significat veritatē vel falsitatem.

Notādū Stat^{us} ē final^{is} modus rñdēdi ad aliquam
ppōē ad quā aliq^{ui}s sua admissiōe se restrin-
git z ē triplex qz ē triplex mod^{us} rñdēdi. scz affirmatiu^{us} negatiu^{us}
et dubitatiu^{us}. Affirmatiu^{us} est qñ rñs figit z firmat se in aliqua
ppōne quā admittit v^{el} cōcedit. Negatiu^{us} est qñ rñs firmat se
in aliq^{ua} ppōne quā negat. Dubitatiu^{us} est qñ rñs dubitat.

Arguit^{ur} Videtur q^{uo}d adhuc sit vn^{us} stat^{us} siue mod^{us}. s. diffi-
nitiu^{us} g^o ista diuisio ē insufficiēs. Dd3 q^{uo}d ille
stat^{us} pphēditur s^{ub} statu affirmatio z negatio. rō est qz q^{uo}d distin-
guit. pte negat z pte affirmat. z iō qñ ad affirmatōez cōprehē-
ditur sub statu affirmatio. z qñ ad negatiōē cōprehēditur s^{ub}
statu negatio. sicut si aliq^{ui}s poneret illā omnis canis est latrabīl^{is}
tūc rñs distinguit illam ppōem z fm vnā ptem sustinet eam scz
fm statū affirmatiuū. s. fm aliā negat eā scz fm statū negatiuū.
Vel dd3 q^{uo}d stat^{us} distinctiuius hic nō est stat^{us}. qz stat^{us} hic est fina-
lis responsio. sed qui distinguit non finaliter responder.

Querit^{ur} Utz status pteat ad rñdētē vel opponē-
tem Dd3 q^{uo}d ad rñdētes qz ille poit se in finio s^{ed}
aliq^{ui}s pfixiones Est tñ cōsiderādū q^{uo}d isti statib^{us} ex pte rñtis corre-
spōdēt aliq^{ui}s qñtia ex pte opponēt^{is} q^{uo}d hñt pportōez ad istos sta-
t^{us} ex pte rñtis z isti ppono. pto. qñ^{us} ex pte rñdēt^{is} corrñdēt pcedo
admitto nego repono dubito z illa rñsiua ex pte rñdēt^{is} corrñdēt
his trib^{us} statib^{us} qz s^{ed} sig^{nificatio} pono corrñdēt statui affirmatio. z hoc
sig^{nificatio} repono corrñt statui negatio z s^{ed} sig^{nificatio} dubie pono corrñt sta-
tū dubitatio Rō h^{oc} ē qz oīs ppō bñ poita ē admittēda sū pcedē-
da z oīs ppō nō bñ poita ē negāda oīs atppō dubie poita ē dubi

Notādū Aliq^{ui}s sūt ppōes pōibiles z aliq^{ui}s sūt (tāda
pōibiles z aliq^{ui}s dubie pōibiles Propo-
sitiones pōibiles sūt que sūt necessarie vel pōibiles Deponi-
biles sūt ppōes insolubiles z ppōes ppositae i illo sēsu i q^{uo}d sūt sē

Propōes dubieponibiles sūt ppōes possibiles siue ptingentes
 ⁊ sic pꝛ ex isto qꝫ ppō ptingēs siue possibiles ē ponibiles ⁊ du-
 bieponibiles necessarie at sunt tñ ponibiles. ⁊ impossibiles ē solū
 deponibiles. ⁊ h̄ id qꝫ qꝫ aliquā ppōez ponibile deponit vel. deponi-
 bile ponit vel dubieponibile deponit ille est redargut⁹ a rñdēte. qꝫ
 mltre ppōes pponūt ⁊ nō tenent posite si rñs fm exigentiā talis
 positionis vel depositionis velit rñdere. vt si aliqꝫ ponerit istaz
 ppōez homo est asin⁹. rñs non h̄z sibi rñdere fm positionē. sꝫ dꝫ
 dicere qꝫ sit deponenda. ⁊ si deponit. tenet sibi tñc respondere.

Arguit Un⁹ rei erit tñ vna bona diffinitio. qꝫ male po-
 nunt hic due diffinitōes obligatōis. Dōz qꝫ
 duplex est diffinitio. s. qꝫ dīdītatia ⁊ eēntialis qꝫ. s. explicat naturā
 vel eēntiā diffiniti. ⁊ talis diffinitio est tñ vna vni⁹ diffinibil
 saltē cōpleta. Et rō est qꝫ illa diffinitio dicit cōpletā eēntiā rei.
 sꝫ vna res h̄z tñ vñā eēntiā. Alia est diffinitio descriptia. qꝫ dā
 pꝫpetatē alicui⁹ rei. ⁊ talis pꝫ multiplicari de vno diffinibili qꝫ
 vñā diffinibile pꝫ h̄z mltas pꝫprietates. ⁊ isto mō diffinitōes
 obligatōis mltiplicāt. qꝫ pma diffinitio dā de obligatōe in cōi
 qꝫ est cuiuscūqꝫ enūciabilis. Sꝫ scda dā de obligatōe fm qꝫ respi-
 cit pncipiū obligatōis qꝫ ponit pmo pꝫ ⁊ nono metaphisice.
 sꝫz possibili posito in esse nullū seqꝫ impossibile. qꝫ i illa diffinitōe
 dꝫ enūciabilis possibilis. ⁊ id pma diffinitio est cōior. scda aut
 magis r̄spicit artē obligatōis que sumit ex pncipio pꝫdō ⁊ sic h̄t
 dꝫāz. Ut dōz qꝫ duplex est diffinitio. s. cōpleta que explicat totā
 eēntiā diffiniti. ⁊ illa vni⁹ diffiniti est tñ vna. Alia est diffi⁹ i
 cōpleta que nō dā pꝫ matiā ⁊ formā sūt. sꝫ p formā tñ. vt ista scda
 diffinitio qꝫ dā pꝫ finez. qꝫ vt rñs sustineat ponibile ne seqꝫ im-
 possibile. ⁊ sic vni⁹ diffinibilis pñt esse plures diffinitōes. Et in
 illis duab⁹ diffinitōib⁹ pñrio ponit loco generis. ⁊ nō est obliga-
 tio nisi interueiat p̄sensus rñdēt. pꝫz qꝫ obligatō ē pñrio. sꝫ ali-
 qꝫ nō pñgit se ad aliquē statū nisi p̄sensus. g⁹ pus nō est obliga-
 tio. Et dꝫ tñc quodā mō p̄testatio litis. qꝫ p̄testatio litis in iure
 dicit qñ lis est admissa corā iudice. Sic silitudinarie dꝫ hic lū
 p̄testatio qñ respōdens posuit se in aliqꝫ statu rñdēdi. qꝫ sic in iu-
 re post litis p̄testatōez reus debet respōdē actori sup oib⁹ pꝫpone-
 dis ⁊ pꝫpositis. sic etiā h̄ tenet respōdens postqꝫ pma ppōez su-
 stinuit ad illā ⁊ ad om̄s seqntes respōdere.

Nota Tres sūt spēs obligatōis. s. pono depono ⁊ dubie

Tractatus

pono. et dicuntur species. quia modus obligandi variatur penes illas. secundum enim te-
neat aliquis aliter respondere si bene istis speciebus utatur. scilicet affirmative. nega-
tive et dubitative. Et est ratio divisionis quia iste species sumuntur penes
statum. scilicet est triplex status ut patuit. ergo sunt tres species obligatoris.

Arguitur Uidetur quod adhuc sit alia species obligatoris. videli-
cet impono. quia illa divisio est insufficientis. Dominum
quod illa comprehendit sub pono. quia per impositionem semper aliquis ponit ali-
quid. sicut si dicat quod imponat ad significandum quod homo currit. tunc
a ponit ad significandum tantum sicut ista propositio homo currit.

Obligatum est illa pars ob.

Hic diffinitur propositio obligatoria siue obligatum. et ponit duas diffi-
nitiones. Prima est. obligatum est illa pars obligatoris ad quam sustine-
nda infra tempus obligatoris ratio se sua admissio restringit. Secunda dif-
finitio est. obligatum est illa propositio quae est pars obligatoris sequens immediate
signum obligatoris dummodo tamen sit admissa. ut cum dicitur pono tibi ista omnia
homo currit. tunc haec omnia homo currit est obligatum. quia sequitur signum obligatoris.

Queritur Quod differunt istae diffinitiones. Dominum quod sic.
quia prima diffinitio sumit per comparationem obligati
ad respondente. quia ibi dicitur quod ratio restringit se obligato sua admissio.
Secunda diffinitio respicit opponente vel obligate. quia ille per signum
obligationis propositio obligatum. et ideo dicitur in secunda diffinitione obliga-
tum est propositio sequens signum obligatoris. et hoc spectat ad opponente.

Arguitur Obligatum est illud quod obligat vel obligabat. scilicet
ratio est illud quod obligat. ergo ratio est obligatum et non propositio
Dicitur quod obligatum capit dupliciter. Uno modo propositio in sua propria significatio-
ne et tunc ratio dicitur obligat. quia sic obligatum dicitur illud quod obligabatur.
Alio modo capit improprie per extensionem ad illud per quod sit obligato. et sic ca-
pit haec. quia prima propositio proposita species est medium obligandi ad respondendum aliquod

Arguitur Tunc sequetur quod quolibet complexum obligatoris voca-
retur obligatum. sequela probatur quia ipse ratio restringit ad
omnes propositioes quae proponantur. Dicitur quod multum refert in obligatoibus dicere
de aliquo propositio ad quam sustinenda ipse ratio sua admissio se restringit ex
sua ratione. Intra quod sciendum quod ratio sit ad quolibet propositioes quae propositae
tempore obligatoris. quia ad quolibet propositioes propositae ratio habet rationem. scilicet solam
prima propositio proposita ad mittenda neganda aut dubitanda et ideo restrin-
git se sua admissio de prima propositio proposita. ut si opponens proponit

istam. Omnis hō est rhōme. tūc rñs habet rñdere ad illā p ad/
missionē dicēdo. ego admitto. si tūc eādē adhuc semel pponat.
nō o3 apli? rñdē p admissiōes s3 p cēssiōes. D3 em rñdere ego cō
cedo. 7 ideo solū prima ppositio pposita dicitur obligatū.

Ar Ista diffinitio nō pueit oi obligato. g nō ē bōa. añs pbat
qz aliqñ rñs obligat se ad rñdēdū p ppōez quā n admir
tit. s3 dubitat. D3 qz aliq duo mōi pphēdūt s3 admissiōe. Rō ē
qz negatō includit s3 affirmatōe. 7 g n admissio intelligit s3 ad/
missiōe. 7 s3r oīs ppō q bñ dubitat p̄t admitti qz ppō bñ dubi
tata est cōtingēs 7 possibilis q in ista arte etiam admittēda esset
si sub hoc signo pono poneret. Ut dicit q ipse hic ponit istā dif
finitōez obligati s3m p̄mā speciem obligatōis. s. positionem.

Tempus obligatōis ē illud

Dic ponit terciā deser' ptōez. s. tps obligatōis dicēs. Tps obli/
gatōis est illud tps qd īmediate seq̄tur admissiōez rñdēt quo/
usqz rñs dicat. cessat tps obligationis. vel quando opponēs ob
ligat rñdentē contrario mō p̄marie rñsionis siue obligationis.

Qr Ad qd valz diffinitō tps obligatōis. D3 ad h q rñs
nllō mō p̄t infra idē tps obligatōis cēdē duo p̄radic
toria iplicite l' explicite. qz tūc eēt duct' ad methā redargntōis.
qz oēs rñsiones ei' debēt reputari ac si eēt facie p eadē mēsurā tē
poris. iā nō p̄t aliq̄s s3m idem tps cēdere duo contradictoria

Ar Nullū ē tps obligatōis g n d3 s3 diffiniri. añs pbat qz po
stea d3 i vna reglā q oēs rñsiones factae rñte dñt reputari
ac si eēt scē p eadē mēsurā tps siue i eodē instātī tps. s3 instās
tps n ē tps. D3. q̄uis rñsiones scē ab ipō rñdēte tpe obligatōis
debēt reputari ac si eēt scē p eadē mēsurā tps n tñ fūt s3m idē i
stās tps. Un mltā s3 q fūt in tpe diuisibili q tñ referri p̄nt ad
vnū tps indiuisibile. sic qñ aliq̄s p̄fert dño p̄radictoria. illa p
batio f3t i tpe diuisibili. qz i obligatōe mltā pponūt s3 tñ oia il
la referāt ad idē tps qz alā n fieret p̄dcō in p̄ponibus illis.

Ar Nihil hēm' de tpe nisi nūc s3 nūc n ē tps obligatōis g n
est aliqd tps obligatōis. D3 q̄uis nihil hēm' de tpe

Qr s3m actū nisi nūc. tñ bene s3m successionem.
Quotrupl' cess3 tps obligatōis D3 q triplr. Uno.

Tractatus

ex parte opponentis. Alio modo ex parte respondentis quod dicitur cessat
ipsa obligatio. Unum quicunque dicit rem vel opponens cessat ipsa obli-
gatio tunc cessabit. Etiam tertio ex parte opponens praeiungit quod obli-
gat ridentem ad contrarium modum vel contradictorium modum prio-
ris obligationis. tunc enim est admittenda illa propositio dummodo
fuerit possibilis quous prius fuit negata. et idem est ac si respon-
dens diceret cesserit tempus obligationis. ut quod preponit ista. om-
nis homo est rhome. ipsa est admittenda. sed si ponat tunc ista aliquis
homo est colonie ipsa est neganda. sed si ista aliquis homo non est rhome
proponat ipsa est admittenda. quod quicunque proponit contradictoria propositi-
onis prius posita et admisit tunc est admittenda. et hoc intelligitur
quod proponit prius sub eisdem terminis. Et ergo dicendum est ad
eam quod proponitur ego admitto quod tempus obligationis cessauit.

Quarta descriptio pertinetis

Hic ponit definitionem pertinentis dicens. Pertinens est quod ad
aliquam propositionem sequitur vel eidem repugnat. ut sit ista propositio. omnis ho-
mo est colonie admissa tunc pertinens sequens est. aliquis homo est colonie
pertinens repugnans. ut aliquis homo est rhome. etiam aliquod est propositio im-
pertinens. ut baculus stat in angulo. Unum pertinens sequens est quod sequitur ad aliquam
propositionem. sed pertinens repugnans est quod eidem repugnat ut istud est
pertinens sequens sortes currit ad istam propositionem omnis homo currit.
sed pertinens repugnans huic propositioni est sortes non currit. Ex isto
patet quod aliquod propositio habet se tripliciter ad primam propositam. videlicet perti-
nenter impertinenter et repugnanter. ut patuit in exemplis.

Queritur Utz si ponat ista. omnis homo est rome et admit-
tat. et tunc ponat ista. tu non es obligatus. Utz ista
propositio tu non es obligatus sit pertinens repugnans vel non. Dicitur
quod non est pertinens repugnans absolute ad illam propositionem omnis ho-
mo est rome. est tamen pertinens repugnans quantum ad actum eius. Et per hoc sol-
uitur argumentum quod arguitur. Si primo ponat ista. omnis homo est rome
et secundo ponat ista. tu non es obligatus. illa secunda nec est pertinens sequens.
nec pertinens repugnans et tamen est pertinens. ergo definitio pertinentis insuffi-
ciens. Ibi dicitur similiter quod dupliciter dicitur aliquod propositio pertinens. Uno quod per-
tinet ad propositum prius positam. quod scilicet ad eam sequitur vel eidem repugnat et sic ista non
est pertinens. Alio dicitur aliquod propositio pertinens quantum ad actum secundum a respon-
dente. et sic etiam ista est pertinens quod per admissionem ipse respondens
obligat se et ad talem actum sequitur esse obligatum vel non obligatum.

Arguit Dicēdo aliqd eē p̄tēs repugnās ē oppō i ad
 lecto. Assūptū p̄bāt qz determinatō addit determi
 nabili cui tñ spugnat. Dd̄z q̄uis h̄q̄ spugt n̄ p̄tēat ad ip̄z fm
 p̄ncipalē p̄tētā. p̄tēz tñ ad ip̄z fm mī p̄ncipalē p̄tētā. sic
 at ē h̄ qz n̄ ē p̄tēs simplicis. s̄z p̄tēs spugnās. Un̄ cū p̄tēs di
 uidit i p̄tēs sequēs z spugnās. ē diuisio analogi in sua analo
 gata. qz p̄us dr p̄tēs de p̄tēte seq̄nte. Et ē rō illi⁹ diuisiois
 qz aliqd dicit p̄tēs qd̄ h̄z aliq̄ respectū ad aliud fm sitatē
 et sitatē. z h̄ p̄tigit dupl̄. Uno⁹ qz respicit ppōez vt ē i ip̄a ali
 q̄ sit inclusū. z sic ē p̄tēs seq̄ns. vel respicit ppōez p̄positā per
 quādā oppōez explicatā vl̄ implicatā. z sic ē p̄tēs repugnans

Arguit Quicq̄t sp̄gt alicui ppōi n̄ ē p̄tēs ad eā. q̄ n̄
 lū ē p̄tēs spugnās. Dd̄z q̄quis p̄tēs spug
 nās n̄ p̄tēz ad aliq̄ ppōez sicut p̄tēs seq̄ns. p̄tēz tñ ad eā si
 cut p̄tēs spugnās. z iō dicitū ē q̄ illa sit diuisio analogi in sua
 analogata. i. q̄ diuisione p̄mū mēbz ē p̄ncipali⁹. z iō n̄ oī p̄teri⁹
 analogatū p̄ncipalē nō⁹ z rōez cōmūnis analogi. et q̄ etiā nō req̄
 rit q̄ p̄tēns repugnans sit repugnans

Deinde sequūt regule Prima

Hic p̄nt ponit aliq̄s regulas de hac arte. Et p̄mo vnā ex q̄ rep̄
 det tota ars obligatoria dicēs Prima regula ē. possibili posito
 i eē nullū seq̄tur impossibile. Insup oē possibile simpliciter positūz
 generaliter ē admittēdū. Un̄ p̄ma ps istī⁹ regule dupliciter expo
 nit. Uno mō put possibile dicit ppōem possibilez. Alio mō p
 ut dicit ppōez de possibili. Et ppō dicit possibilis q̄n significat
 aliqd p̄ eā quod possibile est eē a p̄terei. vel qd̄ possibile ē eē si
 cut ppō significat. vt om̄ez hōiez esse rome. S̄z ppō de possibili
 dicit q̄ modificat h̄c mō. vt oēz hōiez esse albū ē possibile. Se
 cū dū h̄ q̄ si possibile significat ppōez possibilez. tūc est sens⁹ pos
 sibili in esse posito nullū seq̄t impossibile. i. si ppō possibilis pona
 tur esse vera simpliciter. vl̄ si ponat ita esse in re sicut significatū
 possibilis p̄ eā. tūc nullū seq̄t impossibile. z ista expositō maḡ det
 uit ad p̄positū qz ex ista ppōe sicut patuit in p̄ncipio accipiunt
 obligatoria. z hoc ideo qz oīs obligatō fieri h̄z ex eo q̄ alicui al
 quid p̄ponitur. z si hoc est possibile. tunc debet sustinere ac si it
 esset z debet ip̄m defēdē ne ex illa admissione possibilis cogat eē
 cedere aliqd impossibile. S̄z si exponit ista regula fm q̄ poss

Tractatus

bile fit p^odem de possibile. tunc sensus e. Si p^o de possibili p^o na^o i^o e. i. i vna de simplici iheretia. dum fit de possibili p^o a tunc illa posita nullu sequitur impossibile. sicut d^oo forte e^o albu e^o possibile. si mutaf in vna de simplici iheretia. d^oo soz. e^o alb^o. tunc illa p^o sustineri et defendi absq^z h^o q^o sequitur impossibile aliqd ex ipa

Si regla eet p^oa seqret q^o ista hoiez e^o asinu e^o possibile sic deberet poni in e^o. g^o ho e^o asin^o. D^o. q^o no e^o bn posita. q^o ipsa e^o deponibil^o et no ponibil^o. Sic em p^o d^ocm e^o. illud e^o soluz ponibile q^o e^o necanu vel possibile. ista at p^o e^o impossibile. Se/ cudo sciendu q^o d^o in regula generalr. q^o si ponat aliq p^o que no est ponibil^o. illa no est admitteda.

Non quedā sūt modificatōs

Quot sūt modificatōes vel circūstātie illi^o regule vt de bire fiat positō possibil^o in e^o posite in textu D^o. q^o t^o p^oia e^o q^o si ponat i p^ode de possibili sig^o v^ole aut ipm includēs tūc loco tal^o signi dnt sumi singularia e^o icōiūcre et sufficit vt q^o libz eaz seorsū sūpra possit e^o p^oa. vt si dicat. i oēs pres pporcō nales linea p^o e^o dila. l^o i finitas pres linea p^o didi. Ubi ipse te ponit signū v^ole. q^o i finitū icludit signū v^ole. q^o sic ponit i e^o. in has pres pporcō nales linea p^o didi. i has pres pporcō nales linea e^o dila. seu possibil^o didi. silt^o d^o de scōa vt ista lat^o dice^o Scōa modificatō. q^o si i illa de possibili p^odicatū dicti referat ad matiale sibi. vt sit sensus dilus. tūc ponēdo illā i vna de p^oti ti d^o sumi ipm matiale vel equalēs sibi. vt albu possibile est e^o nigr. q^o sic ponit i e^o. i. sibi e^o nigr. Tercia modificatō e^o. si po/ nat aliq dēminatō q^o repugt cop^ole de p^oti. tūc tal^o dēminatō d^o omitti ponēdo p^oo^o i vna de iesse. vt soz. possibile e^o cras. currit nā h^o e^o ipzopa soz. currit cras. d^o g^o sic ponit i e^o. soz. currit. Et silt^o d^o d^o e^o h^o. soz. cras cōedē e^o possibile. q^o sic ponit i e^o. soz. cōedit. q^o illa dēminatō cras repugt s^obo p^otiis t^opis i^ore e^o deponēda.

Quare ista p^oo. linea p^o didi in i finitū nō d^o exponi pactū cōpletū. vt sic dicat. linea e^o diuisa in illas et in il las pres. D^o. q^o duplex e^o po^ona. q^o dā e^o q^o reducitur ad actū cōpletū vt q^o ex hōie. in po^ona fit hō in actu. et tal^o po^ona p^o expōi pactū cōpletū. Alia e^o po^ona q^o rducitur ad actū icōpletū. sic po^ona dila. cōtinui in i finitū. q^o nūq^z in i finitū linea e^o dila. et tal^o po^ona d^o

De obligatōib⁹

exponi p actū icōpletū sicut ista ppō linea p̄t diuidi in īfinitū d³ sic exponi linea didi⁹ in īfinitū. in q̄ ppōe diuidi⁹ n̄ dicit pple/
cōez act⁹. s³ ipm actū in fieri tm. q² nūq³ fm actū ppletū linea ē
diuisa in īfinitū. ⁊ tūc singlaria dñt capi icōfīcre sic dcm fuit
de illa in oēs ptes pportōnales linea p̄t esse diuisa

Q² Quō debeat ista poni in eē berta p̄t parē qnq³ filios d³
q² d³ poni in eē sic illa i q̄ ponit signū v^{le} ⁊ rō est. q² sicut
signū v^{le} scit tminū stare p oib⁹ siue p multis sic etiam quinq³ ⁊
q² lib³ aliud nō⁹ numerale. Deb³ igit sic poni in esse berta parit
hūc filiū berta parit hūc filiū ⁊ sic de alijs

Q² Quare d³ in scda pte r̄gule simplicit⁹ d³ q² simplr capis
ib⁹ modis. Uno⁹ put in cācū v³ sic vno⁹. ⁊ sic sibi op/
pōit multiplicat⁹ ⁊ sic accipit a pōtphi. videt⁹ ar nez gen⁹ neq³ spe
cies simplicit⁹ dici. Alio⁹ vāz tm sicut vniūsalit⁹. ⁊ sic capis i sup
pōib⁹. ⁊ in p⁹ pōz. Terrio⁹ v³ tm sicut sine addito. ⁊ sic accipit
hic cū d³ oē possibile simplr positū ē admittendū. q² si accipit pos
sibile cū ali⁹ impossibili copulatiue saltē tūc seq̄ret aliqd īpossī
bile. q² tūc tota ppō est īpossibilis. vt dicendo sor. cf. ⁊ hō ē asū
n⁹. Est tm vez q² in r̄gula meli⁹ poneret possibile bñ positū ⁊ nō
simplicit⁹ positū. q² tūc ess³ planior sētentia Et seq̄t ista scda ps
regule ex p̄ma q² ex positione possibilis in esse nullū sequitur i
possibile. ergo est admittendū

Secūda regula ē Dēs n̄re

Dicponit scdaz regulā que cōtinet duas ptes Prima est Dēs
nostre r̄nsiones ⁊ oppositiones tēpore obligationis facte debent
reputari tamq³ p eadem mensura temporis vel in instanti Se
cūda ps ad oīe imp̄tinens eodez modo est r̄ndendū ac si nūq³
esset obligatio facta Primum patet q² nisi sic aliquis concede
re posset duo cōtradictoria. cum cūtradictio non sit nisi in quā
tum propositiones referunt ad idem tempus. sed opponens ob
ligista n̄ritur ducere suum respondentem ad metham redargu
tionis. tam opponens non potest redarguere respondentem nisi
referantur ille ppositōnes ad idem tempus. q² nisi sic non esset
contradictorie. Sed secundum patet q² imp̄tinens nichil
facit ad veritatem vel falsitatem propositionis ergo est admit
tendū iuxta qualitatem sue significationis.

Tractatus

Arguit Ista ppō. tu nō es obligat⁹ ē imprinēs ad istā
oīa hō ē rhomer ē admittēda pmo loco posita
sz scdo loco posita ē negāda. g ad ppōz i pūmētē nō eodē mō rñ
dē. Dd. q lz tal ppō sit eadē pūmētē. tñ variat f^m scātōz qñ
est pmo loco posita z postposita. z g scdo loco posita ē pūmēs re
pugnās. sic aut nō fuit qñ erat pmo loco posita. qz tūc fuit pos
sibilis z pā. z g nō ē vna ppō

Arguit Ista ppō. tu nō es obligat⁹ scdo loco posita nō
ē negāda. Assumptū pbat. qz nō est pūmēs re
pugnās ppōi pūm posite. Dd. q duplī dī aliq ppō repugnās.
Uno qz repugnt ppōm pūm posite. z sic ista ē imprinēs. qz nō
hīz aliquā repugnātiā ad ppōz pūm posita. Alio dī pūmēs re
pugnās. qz repugnt actui scō p rñdētē. z sic ista ē pūmēs repug
nās. qz repugnt actui scō p rñdētē. Et g dī q qūis nō sit pū
mēs repugnās ad obligatū. est tñ repugnās ad actū

Arguit Propō pmo scdo aut scio loco posita sp hīz eā
oīz vītātē z falsitātē. g ē eodē mō pcedēda. Dd
q oēs ppōes necāne aut ipossibiles sp hñt eādē vītātē z falsi
tātē. z etiā eādē scātōz. g de illis ē aīis verz. sz ppō pūmēs pū
aliquā habere respectū ad ppōem pūm posita. z ideo nō habet in
diuersis locis eandē vītātē

Tercia regula. Infra idē tps obligatōis nū
qz sūt sūt pcedēde aut negāde
ppōes pcedēre. Et oīs ppō a rñdētē sēt admissa f^m aliqūē sta
tū. sp in eodē tpe q cūqz mō pponit ē f^m eūdē statū sustinēda.
Dī infra idē tps. qz i diuisis tps obligatōis pñt admitti duo
pcedēria. Rō regule ē. qz si admittēt duas pcedērias cessaret tē
pūm obligatōis. qz oēs ppōes plate reputāt facte p eadē mē
sura adeqte. z sic nō pñt pcedēre pcedi.

Arguit Aliq ē ppō q si pmo loco ponat nō ē rñdendū
eodē mō ad ipsā. sicut si ponere in obligatōe.
g scda ps regule ē falsa. Aliis pbat. qz ad ppōz pmo loco pos
tā rñdēt p admitto. sz in tpe obligatōis rñdēt p pcedo. Ddm.
q ista regula ē intelligēda. q eodē mō ē rñdendū qstū ad affir
matōz z negatōz. lz nō eodē mō qstū ad mō affirmatōis z ne
gatōis. siue qstū ad illa qb⁹ expmūt tal affirmatō l negatō. qz ex
tps obligatōis tal affirēs expmūt p admitto l nō admitto. sz infra

De obligatōib⁹

t⁹s obligatōis p cōcedo aut nō cōcedo. Uel dīz q eodē mō ē rīdēdū qstū ad statū. s; admitto ⁊ cōcedo pīnēt ad eūdē statū

Quarta regula. Dē seqns ex bñ pcesso vñ pcessis aut ex opposito bñ negati aut bñ negatoz. vel ambob⁹ sñ. infra idē t⁹s obligatōis sp est admittēdū. Rō regule. qz nīl sic oportēt oppositū pcedi: quod est incōueniēs ⁊ sñr repugnās pdictis aut alicui pdcōz. est negandū ad sensū pmissum.

Quīta regula. Nō ē incōueniēs ifra t⁹s obligatōis q rñs cogat pcedē falsa aut male rīdē. s; si cēssante tpe obligatōis dīcēt se pcessit se falsū aut male rīdē. duct⁹ ē ad methā rīdargutōis. Rō pmi ē. qz oē possibile ē pcedēdū in hac arte. s; ad aliq⁹ possibilia seqē vt se fateat pcedē falsū ⁊ male rīdē. vtz i exēplis. q nō ē incōueniēs s; pcedē. Rō scdī ē qz ex t⁹s obligatōis ē rīdēdū sicut ē i rei veritate. Si q cogat male serūdisse ex t⁹s p⁹z ppositū.

Sexta regula. Aliq⁹ p pō ifra t⁹s obligatōis vno loco pposita est pīnēs. ⁊ pcedit. q si alio loco fuisset posita esset negāda. vt exēplī grā. qñ ponit ista. oīs hō ē rhōme ē admittēda ⁊ pcedēda. qz possibīl. si tūc ponat ista tu es hō dīz pcedi. qz ē p⁹a ⁊ i pīnēs. Dem si ponat ista tu es rhōme. dīz cōcedi. qz ē seqns ex obligato bñ cōcēso. ⁊ ē in illis trib⁹ bon⁹ syl⁹. S; si tertia fuisset posita loco se cūde. ⁊ scda loco tēcie. tūc vtraq; fuiss; negāda. qz pma illaz. s. ista. tu es rhōme ē falsa demōstrādo asinū. ⁊ sñr scda

Septia regula. Ad oē simplr neccāriū vel i possibile ē rīdēdū cōsili re spōsiōe. qz sp neccāriū ē admittēdū. ⁊ i possibile ē negādū. Et dīz notat simplr. Un duplr dīz aliqd neccāriū. Uno ex hītudie terminoz. vt hō ē al. ibi ē natural hītudo tminoꝝ. Alio aliqd dīz neccāriū p qd ⁊ ex enētu. sicut sortē heri cōedissee ē neccāriū post qd cōedit. ⁊ ex casu ibi posito ē i possibile ipz nō cōedissee heri. vñ qd ē simplr i possibile sp dīz negari vbicūq; ponit. ⁊ qd ē simplr neccāriū sp dīz admitti vbicūq; ponit. ⁊ qd ē ex enētu neccāriū vñ i possibile p negari ⁊ cōcedi sñm q in diūsis locis ponit

Bequīt ergo quedā exēpla

Tractatus

Hic ad supradictorum pleniorē declaratiōem ponuntur quādam exēpla. Prīmū est. Dicat opponēs ad ridentē. pono tibi istā. Alter isto rī est asin⁹ ipa ē admittēda. qz est possibilis. deinde opponēs dīcat pono tibi eādē. est pcedēda. qz oē sel admissū q̄tīenscūqz sū ea dē pponat forma est pcedēdū. vt dīcīa reglā. Deinde pponat ista. vn⁹ istoz est asin⁹ est pcedēda iuxta scōaz reglāz qz est vera z īptinēs. deinde ponat ista alī istoz ē asin⁹. si pcedis arguit cōtra te qz seq̄t. vn⁹ istoz est asin⁹ z alter asin⁹ igit vtrqz istoz est asinus. si negas. arguit ptra te. qz ipa est p̄us bñ pcessa. ḡnūc dīz cōcedi. Ddīz qz ipa nō ponit iterato ī sibi sensu sic admissa fuit qz p̄us alī tenebat infinite. s̄z scōa vice tenet relatiōē. z sic nō pcedit iuxta reglā intentiōez. Aliud exemplū. si ponat ista oīs hō est romē. ipa est admittēda qz ipa est possibilis. si tūc ponat eadem ppositiō ipa est cōcedēda. qz oīe sel admissū q̄tīenscūqz eodem tpe pponit est pcedēdū. Si tūc pponat ista rīs est coloniē. ipa est negāda. Et si tūc dicat ipsa est possibilis ergo est pcedēda.

Ddīz qz oīs ppō possibilis pposita alicui est pcedēda dūmō nō repugnat ppōm ppositē. ista autē repugnat ppōm antepositē scīz oīs homo est romē. Et multa alia ponunt exempla in littera. qz declaratio longe habet in textu. q̄re cā breuitatē h̄ p̄termittūt

De oē promissū

Iste est tractatus insolubiliū. q̄ diuidit in tres ptes. In p̄ma diffinit ppōez insolubilem. In scōa oñdit ex q̄b⁹ cōsurgit qz aliq̄ ppō est insolubilis. In terciā ponūt quādam exēpla. Prīo igit diffinit ppōez insolubiles. dicens qz est ppō h̄ns difficultatē an s̄a dici debeat aut falsa ppter secundariā significationem.

reflexā supra p̄mā. Et hic ppositiō ponit loco generis. sed totūz q̄b⁹ sequit ponitur loco dīctiōis. qz nisi aliqua ppositiō haberet difficultatem non meret dici insolubilis. z illa difficultas debet oriri ex diuersa significatiōe reflexa sup̄ p̄mā. q̄re ppōes ex p̄ponibiles nō dūt dici insolubiles. Et ista diffinitio in l̄ra pbat dupliciter scīz ratione z exemplo. vt patet ibidem.

Querit Quid sit subiectū illius tractatus. Ddīz qz ppositiō insolubilis. Ratio est qz p̄ncipaliter p̄siderat ī ista scīa z alia p̄siderata h̄nt ordinē ad ipaz. Scōa rō ē

De insolubilib?

qz pncipal passio dicitur de ea. scilicet insolubilitas. et format sic demonstratio
Dis ppō includēs pñcōrā ē insolubil. s3 oīs ppō insolubil est
includēs i se duo pñcōrā s3 sensu coplatio. gō ppō insolubil
est insolubil. vñ sumat diffi^o supi^o posita loco medij et redit i idē.

Arguit Arist. dicit pñcio posterior qz falsū nō scit. s3 ppō i
solubil sp ē falsa gō de ea nō est scia. Dñs qz de
aliq est scia triplr. Uno^o sic de illo qd se scit. vt conclusio demonstra
ta q se scit ex pñcipijs demonstratōis. Et tale qd scit nō pñt eē falsū
et sic ppō insolubilis nō scit. Alio^o de aliq est scia tāqz de illo qd
scit de alio. et sic de passioib^o i sciētis pñt esse scia. qz passioēs sciūt
de subiecto in conclusioe. et illo mō insolubile scit qz est passio. Ter
cio mō aliqd scit qz est illud de q aliqd scit. et sic subiectū alie^o sci
entiae scit. et qd sic scit pñt esse falsū et impossibile. qz qd ipz ē falsū et i
possibile pñt de ipō sciri p aliq pñcipia q denotāt illā passionē in
esse tali subiecto. Et est simile in naturalibus. qz de reb^o corrupti
bilibus pñt esse scientia incorruptibilis. s3 qz tales res sunt cor
ruptibiles potest de ipsis sciri p vera pñcipia et necessaria.

Arguit Dis scia hēt p pñcipia necia. s3 falsū nō h3 pñci
pia necia g falsū nō scit. Dñs ad maiore qñ
hil scitur sic conclusio se scita qñ hēat pñcipia necia. s3 illd qd sci
tur tāqz subiectū illi^o conclusiois. q vere scitur h nō o3 eē necessariū
vñ h3e pñcipia necia. Exe^o vt ista conclusio ē scibilis qz ppō insolu
bilis ē insolubil. et pñcipia illi^o conclusiois s3 necia i ordie ad illā
conclōez. qz dicūt cām q posita seqtur effect^o necio. et illa cā est idu
dere duos pñcōrāz iōs sensus et sic formatur demonstratio vt pñs.

Arguit Nulla est ppō insolubilis. gō de ipa nō est scia.
añs pbat. qz oīs ppō est solubilis. qz hic sol
nūtur oēs tales ppōes p hoc qz interimūt. qz oēs dicūtur fal
se et sic solūntur. Dñm qz insolubile capitur triplr. Uno^o pñt
exponitur negatie vel pñcōrāz iōe. et pñt dicitur negatōez solutiois. et
sic nlla ppō dicitur insolubil. Alio^o capitur insolubile qdā mō pñt
pñt dicitur pñtōez solubilitat^o et sic insolubile dicitur qd nō soluitur et
tñ est apñt natū solui. Tercio^o capitur pñtarie p illo qd h3 diffi
cultatē soluēdi et illo^o aliq ē ppō insolubil qz pñt duos sens^o cō
tradicōis qā includit tal ppō h3 difficultatē an dēat dici s3 a lñā

Arguit Propō insolubilis nō ē aliq mō. gō male ē pñs diffinita.
Añs pbat. qz falsū nō est. s3 ppō insolubilis est falsa.

Tractatus

Si pā n̄ est q̄licūq; accipiat. Dd̄z q̄ esse capis̄ t̄plicis. Uno^o vt dicit eēntiā rei qd̄ alijs vocāt eē eēntie. et illo mō nō ē s̄m ppe lo q̄ndo qz nō hz eēntiā ppe tñ p̄r adhuc illo^o dici esse qz hz aliqd̄ s̄le eēntie scz diffinitōez aut descriptōez. Et sic etiā ppō insolubilis ē. Alio mō accipit eē p eē eēntie qd̄ diuidit s̄m actū et aptitudinē. et illo mō eē s̄cat idē qd̄ s̄sistē et sic s̄m nō ē p se. s̄z est in vero. Tercio mō accipit eē put̄ dicit p̄pōez extremoz. et illo mō eē s̄cat vez eē et illo 3° mō s̄m n̄ ē. dr̄ tñ eē p̄moz sc̄do mōis

Quis sit finis istius tractatus. Dd̄m q̄ duo s̄nt fines insolubiliū. p̄mus est solue insolubilia dā mō ab alijs pponat̄. Sc̄ds ē pponere alijs ad soluendū insolubiliū. Et rō est. qz insolubilia p̄nt vno mō p̄tinere ad opponētes alio mō ad r̄ndētes. si p̄tineat ad opponētes tūc ē sc̄ds finis. si p̄tineat ad r̄ndētes sic est p̄m^o finis. s̄. soluere insolubilia. et ille q̄ spectat ad r̄ndētes est p̄ncipalior. qz tota loyca itendit pl^o iformare r̄ndētes qz opponētes qz q̄ r̄ns iformes spectat ad p̄pā rōez et e^o p̄fectōe ē. s̄z opponēs nō vtis sua rōe ad p̄fectōez sui. s̄z ad iq̄sītōez de p̄fectōe alterius

Quā difficultas ī ppōe insolubili sit ex pte nostri intellectus aut ex pte ppōis. Dd̄m q̄ p̄ncipalr̄ ex pte ppōis qz natura t̄lis p̄p̄ositionis est q̄ faciliē eius intellectus p̄cipi non p̄r. qz includit aliā s̄cationem ex pte t̄minor significatiū. et ex reflectione q̄ supra primā significationem cadit. Aliqd̄ at̄ dicit̄ difficile nob̄ qd̄ excedit nostz̄ intellectum qd̄ aliqn̄ nō ē difficile s̄m seve p̄z des̄tāt̄ijs sepat̄ et hoc n̄ p̄r dici de ppōe insolubili. qz talis etiā in se h̄z vñ sua veritas lateat

Notandū. Q̄tuor sunt additiones p̄p̄ositionum insolubiliū. Prima est q̄ om̄is p̄p̄ositio insolubilis includit sensum ypoteticū copulatiuū. Sc̄da est q̄ om̄is p̄p̄ositio insolubilis includit duas p̄tes cōtradictionis. Tercia ē q̄ om̄is p̄p̄ositio insolubilis est falsa. Quarta est q̄ om̄is p̄p̄ositio insolubilis est impossibilis. Ratio oīm istaz̄ conditionum est. qz p̄p̄ositio insolubilis ex p̄maria sua significatione significat vñ p̄tem cōtradictionis et ex sc̄daria significatione vel p̄pter casum aliquē positum. v̄l ex q̄cumq; reflectione supra primā significationem includit alteram p̄tem contradictionis copulatiue. et ergo debet sēper responderi q̄ sit falsa. Et sic patz̄ q̄ om̄es p̄p̄ones insolubiles sunt soluēde p̄ inter̄ptionem qz s̄nt simplr̄ falsē propter illū duplicē sensum

Querit Quod dicitur propositio scire quod est vera et quod quod est falsa. Dicitur quod dupliciter dicitur esse vera. Uno modo dicitur vera quia significat ita esse sic est ut dicens homo est albus. quia ibi albus sciat esse hominem et ita est. Secundo modo quoniam propositio sciat non esse sic non est. ut dicens homo non est asinus quia ibi sciat hominem et asinum esse diversa. quod etiam ita est. Et similiter dupliciter dicitur propositio esse falsa. Uno modo quia sciat ita esse sicut non est. ut homo est asinus quia ista propositio sciat asinum esse hominem quod ita non est. Secundo modo propositio est falsa quia sciat non esse sic est ut homo non est animal in quantum animal malum sciat non inesse homini quod tamen ita est. Unde in propositione insolubili scilicet scilicet contradictoria et ideo ad ita esse. id est ad ipsam esse veram sequitur ita non esse. id est ipsam esse falsam.

Arguit Si fors dicit ista. homo est asinus. et postea dicat ista fors. dicit. falsum: tunc illa secunda propositio est insolubilis et est vera quod non secundum propositio insolubilis est falsa. Dicitur quod ista sententia non est impossibilis illo casu sic posito ergo non est propositio insolubilis ut per additiones iam dictas.

Arguit Ista propositio fors. dicit falsum primo loco posita est impossibilis et etiam secundo loco. Et contra. quia si retinet eam de significationem. Dicitur quod si ex prima sciat esse idem tunc non ex scitaria. et hoc ideo quia ista propositio ex sui natura habet quod reflectat super aliam propositionem. quoniam si se posuit tunc interimit seipam. quia non per reflectit nisi super seipam sed quoniam ponit cum alia propositione tunc cadit super illam et illam falsificat vel eam notat esse falsam.

Querit An propositio exponibilis sit insolubilis. Dicitur quod non. unde propositio exponibilis est quia propter suam obscuritatem indiget exponere ut tamen quicquid sit probabile et non plura. unde quoniam tamen posuit in propositio cum aliquo dictione numerali. tunc dicitur exponi gratia pluralitatis. si autem ponatur in propositio sine dictione numerali tunc dicitur exponi gratia alietatis ut tamen homo est risibilis. id est homo est risibilis et nihil aliud ab homine est risibile.

Quatuor igitur ad secundum sciendum

Ista est secunda pars habet tractat in quantum ostendit ex quibus principijs consurgit quod aliquod propositio est insolubilis. et quod sit ea quod in aliquibus propositio sit insolubilis. et in aliquibus non. Et dicitur quod circa finem quarti metaphysice. facilius potest patere origo falsificandi aliquas propositioes. ubi sic ait philosophus. Accidit itaque ut famatum est de omnibus talibus orationibus ipsas seiphas destruat. ut cum quis dicit. omnia sunt falsa dicit suam sententiam esse veram quod est falsum. quare dicitur suum esse falsum.

Tractatus

Qr In q^b ppōib⁹ sit insolubilitas. Dd. q^d ppō insolubil⁹ d^z eē pstituta ex f^mis ipozitib⁹ ppōnale hⁱtudinē. sic s^t v^ez⁹ falsū dici⁹ p^dicari. q^z i talib⁹ ppōib⁹ p^r eē reflexio s^catō m^a s^cdarie sup^r p^ma. q^z cū d^r s^oz. d^r falsū ibi n^ecio sit reflexio su p^r aliā ppōz. aut sup^r seipsā si nullā aliā dicat. z tē seipsā falsificat

Qr Utz ois ppō insolubil⁹ habeat e^qlⁱt reflexionē sup^r seip^sā. Dd. q^d nō ē aliq^d ppō insolubil⁹ i q^d s^cdarū s^catū statū reflectit sup^r p^m s^catū. vt d^oo. ego nō loq^r. Alia ē ppō insolubil⁹ i q^d mediate s^cdaria s^catō reflectit sup^r p^ma s^catōz. z hⁱ p^rigit du p^rl^r. p^o ex casu positio sic i ista ppōe s^oz. d^r falsū i q^d p^oit casus q^d s^oz. nullā aliā dicat. Sec^odo mediate aliq^d ppōe. sicut d^oo ois p^o p^o ē s^a. q^z tales ppōes falsificāt seipsas p^r suas p^dcōrias. q^z ita ti at. si ois ppō ē s^a. g^r etiā s^a p^dcōria ē s^a eo q^d etiā ē ppō

Sec^o Hec ppō ē insolubil⁹ ego nō loq^r. z tū i ea nō p^oit passio p^r pōnal. Alⁱs p^oat. q^z icludit duas p^res p^dcōis copula tiue. Dd. q^d l^z i ea nō ponat passio ppōnal explicite. tū iplicite i cludit v^ez⁹ falsū q^d s^t passioes ppōnales. q^z nisi sic ipa nō d^riret

Que q^les z q^zte s^t ppōes (sup^r seipsā se falsificādo. insolubiles. Dd. q^d ppō insolubil⁹ capⁱt dupl^r C^lno^o mate teriali. i. p^oit nō icludit suā p^dcōriā z sic ē categorica Alⁱo^o for mal^r s^m q^d ē insolubil⁹. z sic ē hypothetica. q^z nō d^r insolubil⁹ s^m q^d i cludit ei⁹ p^dcōriā coplatiue. De q^litate d^r q^d ppō insolubil⁹ for mal^r s^p ē affirmatiua. q^z ois insolubil⁹ i q^ztū h^moi icludit duas p^res p^dcōis copulatiue z affirmatiue. Et l^z q^z vna p^o copulatiue sit negatiua. tū tota nō d^r dici negatiua. q^z tal negatō nō negat totū q^d seq^r. cū i ppōe insolubili sint due ppōes. S^z mal^r p^r esse negatiua aut affirmatiua. ex^m p^mi. vt nulla ppō ē negatiua. ex^m se cūdi. vt s^oz. d^r falsū. dato q^d hⁱ solū dicat. i. s^oz. d^r falsū. De q^zri tate d^r q^d ppō insolubil⁹ for mal^r i q^ztū insolubil⁹ ē nō ē alic^o q^zrita t^r. eo q^d ē hypothetica q^d nulli⁹ ē q^zritat^r. s^z loco q^zritat^r d^r q^zri ē sp^ei sit. z d^r q^d ois ppō insolubil⁹ ē copulatiue sp^ei. s^z capiendo eaz matiali p^r bñ eē alic^o q^zritat^r. i. v^lis p^riclar^r idiffiter singular^r

Quātū ad terciū subiungit

Hic p^r declaratiōe d^ecōz autor in terciā p^re isti⁹ tractat⁹ ponit q^d vā exēpla. Primū ē si ponat iste ppōes. ois ppō ē negatiua. n^e la ppō ē negatiua. ois ppō ē p^riclar^r. oēs iste s^t insolubiles. et

De obligatōib⁹

p̄stāt ex terminis p̄pōnalib⁹ ⁊ ear⁹ scātō sup seipsā trāsīt. ⁊ sic nō ē concordia irellens cū tali scātōe p̄pōis. Scōz exē. h̄ copulatiua ē falsa ⁊ dō ē. h̄ distinctiua ē falsa vel null⁹ dō ē. In illis exemplis p̄ma p̄s falsificat seipsā. qz ad ita ē: sicut scāt p ipsā. seq. tur ita nō ē. vtz intueri. Alia exēpla ad lōgū patent in textu. iō hic p̄termittunt. s̄z quō iste p̄pōes s̄z oluēde supi⁹ dcm est Et tantū de insolubilib⁹

Ractatur⁹ de p̄ntijs

Ista ē tractat⁹ p̄naz. q̄ in p̄ma sui diuisiōe di. dist i p̄tē p̄hemiale ⁊ executiua. In p̄tē p̄hemiali ont de q̄b⁹ intēdit dēmiare i h̄ libro di. q̄ p̄mo vult pōnē qdā notabilia. scōo aliq̄s regu-

las. Circa p̄mū ponit nouē notabilia. qz tria p̄ma s̄z de q̄ddita te p̄nc. Alia tria de ei⁹ bonitate. vltia de diuisiōe p̄nc

Querit Quid sit scēm illi⁹ tractat⁹. Dcm q̄ orō p̄se/ q̄ntialis. Quod p̄t p̄bari p̄ diuisiōes s̄biecti attributōis. Et sua passio ē p̄na formalr accepta. put notat illa rōem p̄ntis ex ante. Si aut p̄na accipiat materialr p̄ orōe p̄se/ q̄ntiali. tunc posset etiā hic poni p̄ subiecto. qz idem dicunt. Et sic demonstratio generali modo

Arguit Orō cōseq̄ntialis est qd cōplexū. q̄ nō p̄t ē s̄b/ iectū Dcm q̄ cōplexū acceptū p̄plex nō p̄t esse subiectū. qz tale nō p̄t diffiniri. sed omē subiectū habet diffinitōem. Si aut cōplexū accipit incōplex: sic p̄t esse subiectū. Unde q̄uis orō cōseq̄ntialis cōponat ex multis terminis ⁊ p̄pōnib⁹. tñ sumit per modū incōplexi ⁊ vni⁹. ⁊ sic p̄t diffiniri. Simile ē de domo q̄ in q̄tū includit multas p̄tes diuersas spe- cie⁹ nō diffinit. s̄z in q̄tū stāt sub forma dom⁹. ⁊ nō s̄b forma p̄p̄is p̄nt habere vnā diffinitōem.

Arguit Orō cōseq̄ntialis excedit limites hui⁹. q̄ nō ē eius subiectū. Ans p̄batur. qz etiā verificat d cōseq̄ntia mala q̄ tñ nō est cōseq̄ntia. vt d̄r in textu. Dcm q̄ cōseq̄ntia accipit dupliciter. Uno⁹ p̄p̄ie s̄m q̄ diffinit p̄ scōam diffinitōem. ⁊ sic cōseq̄ntia mala nō ē cōseq̄ntia. Alio⁹ accipit cōseq̄ntia cōiter. put se extēdit tam q̄ ad cōseq̄ntiā bonā q̄ malā. ⁊ sic diffinit p̄ma diffinitōe. ⁊ sic cōna mala ē cōna

Tractatus

Arguit Subjectū alic^o scie nō debet diffiniri i illa scia^a
ne pntali g nō ē hⁱ sbiectū. Dōz q sbiectū ē e^a diffinitō capiat^r
dupl^r. Uno^o vt ponit^r in actuali demōstratōe z sic n^o des sbiectū
diffiniri. qz qd qd est. ē p^o nūo vt dicit^r p^o posterior. Alio^o ca/
piat^r absolute. scz extra demōstratōez z sic qd est p^o iuestigari z
sic hⁱ diffinitōtia. qz ad huc n^o ē actual^r demōstratō sⁱ im^o potēcial^r

Quātū ad primū notandū

Hic poit duas diffinitōes pntie qz pma ē. Lōna ē orō pnties
ples ppōes denotās seq^alā vni^o ad alia. z ita capis pna cōi Se
cūda diffinitō ē. pna ē orō hñs añs z pñs e^a dē tñ ptes pncipa
les sui z notā illatōis illatīe tēta. z isto mō pna capis ppe

Notādū Q^{uod} iste due diffinitōes sic dñt. qz pma dat^r
cōi de oī pna tā bona q^{uod} mala. sⁱ lecūda dat^r
im^o de pna bōa. z ergo in pma diffinitōe dr q pna ē orō pntiens
ppōes. sⁱ in scda dr añs et pñs. nā capiēdo ppe añs z pñs sicut
postea diffinitū tūc in pna mala nō sⁱ añs z pñs. qz ibi pñs n^o
isert ex ante nec añs vere isert cōis. sⁱ solū denotat inferre pna
Etia^r dr in scda diffinitōe eiusdē Un^o sⁱ añs z pñs aliq^{uod} mō iueiant^r
in mala pna tñ ibi nō ē cōis ei^o dē añs. qz ibi cōis nō includit^r
in ante vere. mō in oī bona pna cōis debet icludi in ante. qz nūc
sic nō posset inferri ex eo

Si Cōsequētia ē hūdo añtis ad cōis. g nō est orō cōposita
ex ill^o Dōz q cōis accipit dupl^r Uno^o formalit^r sic noiat^r
hūdoinez cōis ad añs. Alio^o accipit matēialit^r put idē ē qz orō
cōnalis z sic ē hñs añs z cōis z sic capis in textu Un^o capiēdo
cōisaz formalit^r tūc alicubi est cōis bona. i. necāria vbi tā añs qz
cōis sⁱ negāda. tēz qz in ppōib^o fals^r z impossibilib^o p^o fūdari
necāria hūdo cōis ad añs vt dicēdo si asin^o volar^rz asin^o
haber^ret pñas. z tūc cōis est cōcedēdar est bōa sⁱ tñ tā añs qz cō
sequens sūt falsa et essent negāda Et aliqñ añs z cōis sunt possi
bilis aut vera vbi tñ cōsequētia est mala. vt hic Joānes currit
g^o petrus disputat qz ibi nulla est hūdo

Secūdo notādū q añcedē

Hic diffinitōes pōitos in scda diffinitōe cōsequētie z p^o añs

De cōsequentijs

dicēs. q. añs ē ppō ex q. mediāte nota illatōis inferē pñs. Sed pñs est ppō q. mediāte nota illatōis inferē ex añte

Sr Aliqñ añs sñ due ppōes. g. male dñ q. añs sit ppō. Añs pbat. qz in syllogismo ambe pmissse hñt rōem añtis: Dñ q. oē añs ē ppō. aut cathegorica aut hypothetica l. pposita. tñc dñ q. l. in syllogismo añs nō sit vna ppō cathegorica. tñ ambe pmissse hñt modū vñi? ppōis hypotheticę copulatiue. z sic a / pianē cñ pñte. tñc faciñt vñā hypotheticā pditionalē.

Sr In pñā mala ē añs. z tñ nō ifert pñs. g. diffinitō nō pue nit oi. Dñ. q. duplex ē pñā. s. bona z mala. mō h. diffinit añs bñe pñe. qz h. se ifert pñs z n. añs male pñe z sñr dñ d. pñte

Qr Quō differāt oñdē iferre z pbare. Dñ. q. sic dñt. nā i ferre ē effect? sylli simplr dñi. qz i diffiōe ē dñ ex necessitate accidit. s. syls demit aru? oñt. qz tal? pcedit ex necē rñs caus? cō clois. Et syls dyalectie? pbat. qz ille pcedit ex cōib? q. sñ pba bilia. s. oñiūq; sñ. z i diffiōe añtis z pñtis poif iferri. qz ille ē effcūs cōior alijs z pñsuppoit ab ipf sicut oēs alijs sylli pñsuppo nit formā sylli simplr dñi. z qz iferre pueit oi añti. nō āt oñdē vel pbare. iō bñ añs qd h. in cōi describit diffinit p iferre.

Notādū Dñ duplices sñ note illatōis. qdā forma les vt pñctōes. alie sñ pñuales. vt sñ adū bia. exē^m pñi. vt hō currit. g. al? currit. exē^m scdi. vt dñ mgr legit pueri pñficiūt. Et dñt iste note teneri formāl? z significatiue in pñā. z iō nō ē pñā qñ arguit hodie ē aduerbiū. ē ē ppō. g. ē cō / iūcto qz ibi g. tenet qdā mō materialr.

Notādū Dñ pñā pñma sui diuisiōe diuidit i bonā et malā Mala ē qñ ad pñtatē añtis n. seqt pñ tas pñtis. qz i nullo casu possibili pñ añs zē vñz sine pñte eius tēz. z g. n. ē bñā pñā. dñ ē g. celū ē. Cōsequētia bñā ē duplex. s. sim plr z vt nūc. pñā bñā simplr ē q. pñstituit ex tñtis hñtib? pñetnā hñtudine ad iūctō. S. pñā bñā vt nūc ē q. pñstituit ex tñtis hñti b? hñtudine pñgētā. Et pñā q. dñ bñā vt nūc i tēxtu ē simplr bo na pñā. vt h. bñ ē al. g. sōz. ē al. qz i nullo casu possibili añs pñ eē vñz sine pñte Vñ supposito q. sōz. n. sit adhuc ē h. sñ sōz. ē al? Dñ tñ qdā negāt. vi. q. h. sñbñ ē sp. iporat exñtiā. z sic sensus il li? ppōis sit. sēz. ē al. i. sōz. existit al. h. āt ē falsū. qz i ppōib? ex ē 3° adiacēte h. sñbñ ē n. iporat exñtiā. s. pñformitatē exñtēz ad

Tractatus

inice et qz facōcepte sūciūt et p̄dicāt in enūciatōib⁹ et n̄ r̄s adē
et ḡ sine fortes sit sine n̄ sit sp̄ ē al⁹ et etiā hō. et sic illa ē bona cōnā.
hō ē al⁹ ḡ sor. ē al⁹ etiā si sor n̄ existat vt p̄ mortē ē Sed moder
ni hoc dicentes decipiūt in illo q̄ credūt est sp̄ dicē exntiā

¶ Contra sustinētes p̄dcāz diuisionē in om̄i cōnā cōns d̄z in
cludi in ante. s̄z in cōnā mala n̄ includit cōns in ante. ḡ n̄
ē cōnā Dd q̄ cōnā dupliciter accipit Uno° p̄ cōnā bōā simplr et i
p̄maria sua scātōe et in tali cōns sp̄ includit in suo ante Alio° ac
cipit cōnā p̄ scōaria scātōe vt etiā se extēdit ad cōnāz malā et in
tali n̄ ōz sp̄ cōns cōtineri in antecedente

Conā bona diuidit in con

Hic diuidit autor cōnāz bonā in cōnāz matialē et formalē s̄z fin
ditatē cōnā matialis n̄ ē bōā qz s̄m cōbinatōez illi cōne dāt si in
q̄b⁹ om̄i et in q̄b⁹ nulli ḡ n̄ ē bōā Un cōnā formalis ē q̄ tenz in
om̄ib⁹ t̄minis cōsimilib⁹ cōsimili forma arguēdi r̄tēra Et p̄ oppo
sitā diffinit cōnā matialis q̄ n̄ t̄z in om̄ib⁹ t̄minis cōsimilib⁹ cō
simili forma arguēdi r̄tēra Et cōnā d̄r formalis duplici de cā
p̄ma qz illa cōnā q̄ tenet in om̄ib⁹ t̄minis tenet grā forē q̄ est in
tali cōnā. et iō dicit formalis q̄ si h̄ns seq̄la grā forme sed forma
cōne habet p̄illas d̄cōes barbara celarent et. Scōda cā. nā cōnā
dicit formalis qz habet cōditōem forme q̄ est cōicabilitas. et iō
illa cōnā d̄r formalis q̄ est multis cōicabilis. sicut forma totū
est cōicabilis multis suppositis. et forma p̄tis ē cōicabilis mul
tis materijs. Et s̄l̄r duab⁹ de causis p̄na d̄r material. Prima ē
qz nō tenet grā forme. sed grā materie. s̄. p̄pter aliq̄s t̄minos spe
ciales. vt q̄n arguit in t̄minis cōuertibilib⁹ ex puris affirmatis
in scōda figura aut simili mō. Secūda causa qz habet cōditōz
materie. qz materia cōtrahit et d̄minat formā cōicabile pluri
bus ad esse d̄minatū et ipsā cōicabilem reddit. sic etiā cōnā ma
terialis est in certa materia.

Querit Quot req̄ratur ad cōsimilē formā. Dd̄m q̄
q̄nqz. s̄. idem numer⁹ terminoz. idē situs t̄mi
noz. eadē quāritas p̄positionū. eadē q̄litas. et eadē copula Et
istoz p̄ma duo req̄rūt ex p̄te t̄minoz. alia duo seq̄ntia ex p̄te
p̄positionū. tertiū ex p̄te copule. Un patet q̄ cū d̄r om̄e aīal est
substantia. om̄is hō est risibil. ḡ om̄is hō est substantia. non ē for
malis cōseq̄ntia in barbara. qz ibi nō est idem n̄us terminoz.

De consequentijs

q̄ debet esse in barbara. qz barbara pstat ex tribus terminis. sz ibi s̄
q̄ttuor termini. vlr igit q̄n vna q̄nqz istaz p̄ditionū deficit. tunc
illa p̄na peccat in forma

Querit Utrū argumētū ab inferiori ad superi⁹ sit for-
male sic arguēdo. sortes currit. ergo hō currit.
Dōm q̄ nō est formale sz materiale. qz in sili forma dat instan-
tia. sic arguendo sortes currit. g^o asin⁹ currit. 7 q̄ ibi sit silis for-
ma p̄tz. qz est idem sit⁹ t̄minoz. sicut in p̄ori argumēto. eadē co-
pula. 7 c̄ijs: Un p̄ regula est tenendū q̄ in q̄cūqz argumēto req̄-
ritur sp̄ales 7 t̄tmiati termini illud argumētū est materiale. mō
superi⁹ 7 inferi⁹ s̄ t̄tmiati termini. qz nō oīs termin⁹ est superi⁹
aut inferi⁹ ad aliū. Ex q̄ p̄tz q̄ argumētū ab iducētib⁹ ad indu-
ctā est materiale. licz text⁹ oppositū dicat. Et si debeat argumētū
tale dici formale tūc d̄z intelligi sic. qz ibi est forma argumētū
nis inductiue. tū nō est formale qz nō t̄z in oībus terminis p̄sili-
bus. Sitr arguendo ab eodē ad idē est argumētū necēariū. 7 p̄-
tāto p̄t dici formale. nō tū est p̄na formal⁹ s̄m diffinitōz textus

Arguit Ex diffinitōe text⁹ seq̄ret q̄ darij nō eēt forma-
lis p̄na. Seq̄la p̄bat. qz ibi p̄pōes nō s̄t eius-
dem q̄t̄itatis. qz maior ē vlis 7 minor p̄icular⁹ Dō. q̄ p̄na
nō d̄z iō formal⁹ qz h̄z similit̄ formā cū q̄libet alia c̄ntia. sed d̄z
formalis qz habet aliquā formā s̄m quā valēt oīa argumēta sū
data in eadē forma

Arguit In oī figura req̄rūtur sp̄ales termini. ḡ nulla ē
formal⁹ p̄na. Ans p̄bat. qz in p̄ma figura me-
diū ē positōe mediū. in sc̄da positōe p̄mū. in t̄rcia positōe vl-
timū. vt d̄t Aristo. p̄mo p̄oz. Dōm q̄ p̄d̄tōes terminoz in
modis ip̄az figuraz s̄uāt q̄nqz s̄z rez vt in barbara. 7 q̄nqz s̄m
modū p̄dicadi 7 enūciadi. vtz in celaret. 7 sic nō oīz vlr esse t̄mi-
nos sp̄ales nisi s̄m modū t̄m Et si dicat. ḡ ad min⁹ in mo-
dis affirmatiuis s̄nt sp̄ales termini. Dōm q̄ etiā nō oīz in mōis
affirmatiuis s̄m rē illū ordinē s̄uare. s. q̄ mediū in p̄ma figura
s̄m rē sit positōe mediū. sz sufficit q̄ sit mediū s̄m modū enū-
ciadi. vtz arguēdo. oīs hō est aīal. oīs lapis est hō. ḡ oīs lapis
est aīal. ibi est bonū argumētū 7 formale. qz tenet ex p̄te forme
p̄ne. 7 tū ibi nō s̄uatur talis ordo terminoz. ergo ex p̄te forme
terminoz nō req̄ritur talis ordo

Tractatus

Arguitur Cōsequētia est subiectū hui⁹ tractat⁹. ergo nō de
 bet diuidi. p̄na t̄z. qz diuisio sit grā multiplici.
 sed subiectū erit qd vnū. eo qz scia capit vnitatē a subiecto.
 Dōm qz subiectū capit dupl̄r vno. materialr. z sic nō diuersi
 fical scia penes diuersitatē subiecti. nec capit vnitatē ab vnita/
 te subiecti. qz multe scie cōsiderāt vnū subiectū materialr. vt z i
 medicina morali p̄phia z naturali p̄phia. q̄ oēs cōsiderant hōiem.
 Etia cadē scia cōsiderat multa sbiecta materialr capta. vt p̄phia
 dēfīnat de oibus generabilib⁹ corruptibilib⁹. de oibus elemē/
 tis. de celo q̄ t̄n d̄nt fm p̄peruū z corruptibile. Alio capis sb/
 iectū formalr. z sic scia h̄z vnitatē z distinctōz a sbcto. qz vna
 scia ē vni⁹ subiecti accepti fm vnā formalē rōem cōsiderādi il/
 li⁹ sbiecti. sic etiā hō aliter cōsiderat in medicina z morali p̄phia

Quo ad secūdū subiūgēde

Hic p̄nter ponit q̄sdam regulas p̄nar. q̄z p̄ma est In oī bona
 p̄na ex opposito p̄dcōzio p̄ntis. seq̄tur oppositū p̄dictōziū aī/
 cedētis. sed nō ecōtra. vt sic bene seq̄tur. hō currit ergo aīal cur/
 rit. sic ecōtra bene valet. nullū aīal currit: ergo nullus hō currit.
 Rō regule est duplex. scz cōsua z ad ip̄sibile. Cōsua est. qz
 ad destructōem sup̄ioris seq̄tur destructio inferioris. lz nō ecō/
 tra. sed p̄ns h̄z se vt sup̄ior ad aīis. ergo ad destructōz p̄ntis se/
 q̄tur destructio aītis. Ecōtra āt sicut ad positōz inferioris seq̄t
 positio sup̄ioris. ita ad positōz aītis seq̄t positio p̄ntis. Rō ad
 ip̄sibile ē. qz nisi ad oppositū p̄ntis seq̄ret oppositū aītis. tūc
 duo p̄dcōzia statēt sīl in v̄itate. Rō qz oz q̄ oīs p̄pō seq̄tur ad
 aliquā vel stat cū ea oppositū ei⁹. si igr nō seq̄tur nullū aīal cur/
 rit. ergo null⁹ hō currit. tūc oz q̄ hec null⁹ oīs hō currit stat cum
 illa nullū aīal currit. lz ad hāc oīs hō currit seq̄tur hec aliqd al/
 currit. z sīl statēt p̄dcōzie in v̄itate qd ē ip̄sibile. z p̄ p̄mū p̄n/
 cipū. qz de q̄libet eē vel nō eē de nullo hō sīl

Arguitur Ex p̄dcōzio aītis seq̄tur oppositū p̄dcōziū p̄n/
 tis. ergo p̄ regula. Aīis p̄bat qz bene seq̄tur hō
 currit ergo risibile currit. sed null⁹ hō currit. ergo nullū risibile
 currit: Dōm. q̄ illud nō tenet formalr. lz solum materialr. et
 in termis pueribilib⁹. qz nō t̄z in oibus termis. Cū nō seq̄tur
 hō currit ergo aīal currit. sed nullus hō currit ergo nullū al cur/
 rit. qz aīis p̄t esse vez p̄ntē ex̄te falso

De cōsequentijs

Si etiam vñ in pñtibilib⁹. vt sic arguēdo. hō currit. ḡ al currit. s; hō nō currit. ḡ al nō. Dd. q; ibi nō ar ab opposito dē cōrio añtis ad oppositū dē cōriū pñtis. s; solū sbeōtrario. mō duo s; pñia nō destruūt se. s; stāt s; i pñtare. z sic ibi nō ar p regulā

Secūda regula ē ista. In oī

bona pñia si añs ē possibile pñs ē possibile. z si añs ē vez. pñs ē vez. s; nō ecōtra. nā pñt aliqñ pñs ē possibile z añs ipossibile. z aliqñ pñs ē vez z añs falsū. qz ex falso pñt bñ vez iferri. sed ex hō nil nisi vez. Rō regule ē. qz i oī bōa pñia pñs d; necārio includi i ante. mō vez nō includit i se falsū. ḡ si añs sit vez z possibile. pñs erit vez z possibile. s; tñ qz nihil ē ita falsū qñ aliqd ve rñ includat. eo q; falsū z malū s; qdā pñatiua fin modū. z eē pñatiū fundat in habitu aliq; z subiecto. ḡ ex falso pñt seq vez. cum aliquo mō in eo includat.

Si ex possibili seq; ipossibile. ḡ d; regulā. Añs pbat sic arguēdo. oē currēs ē asin⁹. oīs hō ē currēs. ḡ oīs hō ē asin⁹ nā ibi āte pmissē s; possibles. z tñ pñs ē ipossibile. Dd. q; l; q; libet pmissaz. aut q; libet ps sit possibil si seorsū capiat. qz h est possibil oē currēs est asin⁹. s; l; h oīs hō currit. tñ āte pmissē s; capte vt s; vñ añs sic s; ipossibles. qz nō pñt s; stare. repugt em q; oē currēs sit asin⁹. z q; s; l; oīs hō currat

Si añs ē cā pñtis. s; falsū nō ē cā pñtis. ḡ nō pñt iferri vez pñs ē ante falso. Dd. q; dupl; d; aliqd eē cā alteri⁹. Uno⁹ i iferēdo. z tal nō ē nccio dignior effcū. s; sufficit q; sit latior suo effcū. sic q; iclu dat suū effcū in se: z sic falsū ē cā pñtis. qz iccludit i se falsū. z etiā aliqd h; vt dē mō ē. z sic ē cōi⁹ hō. Alio⁹ aliqd ē cā alēi⁹ i eēdo. z tal si sit efficiēs nccio ē dignior suo effcū. tñ si s; cā matīal effcū ē dignior

Tercia regula talis ē. Oīs illa cō

seqntia ē añs ē ipossibile ē bōa. z si istd ipossibile iplicat pñcōz ipa ē foral. z si nō iplicat ipa ē matīal. Un h; reglā h; duas pñes z pma ps ē hā sic itelligēdo. vbiq; ē pñia z añs ē ipossibile il la pñia ē bōa. vt cū d; hō ē asin⁹. ḡ hō ē al. si āt volat. hō ē asin⁹ ergo d; nō est illa nō ē pñia bona sicut tñ ipi volāt qz illud im possibile iplicat pñdictōem. s; qz psequēs nō includit in ante

Tractatus

et id illa pñtia nō est bona. Sz tñ moderni eliciūt hīc q ad im-
possibile seqtur qdlibet. et id dicūt illā pñtiā eē bonā qz qñ añs
est falsum pōt fm eos qdēqz pñs inferri. qz ad impossibile fz ip-
sos seqt qdlibet. i. eā vez qz falsū qd pz eē falsū qz qd qd sequt
ad alterz nēcō icludit in eo sz qdlibet nō icludit in vno ipossi-
bili licet multa icludant in eo. g. nō qdlibet incōueniēs sequi-
tur ad impossibile licet aliqua.

Sr Ad impossibile seqtur qdlibet. g. scda ps regule etiā est ve-
ra isto fundamēto posito. Ans pbat qz pcesso isto ipossi-
bili. s. sortes currit et sortes nō currit tñc qdlibet aliud sequt ad
ipm pbatut sic arguendo sortes currit. et sortes nō currit. g. sor-
tes currit est bona pñtia: qz ibi arguit a tota copulatiua vera ad
alterā eē pñ. tñc sic sortes currit vñ hō ē asin⁹ sz sortes nō currit
g. hō est asin⁹ bñ seqtur qz ibi arguit a tota disiunctiua cū destru-
ctione vñ pñs ad alterā pñ nō destructā et sic de alijs. ergo si añs
implicat pñ qdlibet aliud impossibile eē eo inferri. Dm q vltia cō-
sequētia q arguit in disiunctiuis nō valet qz ille ppōs sor. cf. et
sor. nō currit capiūt duplr. Uno absolute et fm se. et sic pñadi-
cūt sibi mutuo. Alio accipiūt vt pcesse ab aliq sil grā disputa-
tōis et sic nō dīcūt qz sil admittūt ab aliq ranqz se grā disputa-
tionis vt. s. posset pgnoscere an qdlibet incōueniēs posset seq ad
pñadictoria. et sic nō destruit se. et p psequens in vltima pñqñ
tia nō arguit a destructione vñus pñs disiunctiue. qz ille ppōs
sunt pus cōcesse sed qd cōceditur nō destruitur.

Sr Ex ipossibili sequt vez et ex ipossibili seqt falsū. g. ex i-
possibili seqt qdlibet. pñia tener qz oīs ppō ē vera vel fal-
sa. Dm q lz qdā vez seqtur ad ipossibile et qdā falsū seqtur
ad ipossibile nō tñ omē vez et oē falsuz. qz bñ aliqd vez inclu-
dit in ipossibili vt in ista orōe hō ē asin⁹. icludit hō ē aīal non
m omē verū icludit in ipossibili sicut nec omne falsum

Sr Arest. dicit in pmo phisicoz q vno incōuenienti dato a-
lia pñgūt. g. ad ipossibile seqtur qdlibet. Dm q pñia ē
negāda qz licet vno incōuenienti dato qdā alia pñgātqz vñū
impossibile semp icludit in se qdā alia ipossibilia nō tñ oīa. et
id ad vñū ipossibile nō sequt qdlibet aliud impossibile. nō in-
clusum in eo. nā nō sequt hō est asinus ergo zeus nō ē licet be-
ne sequatur ergo homo est irrōnalis aut rudibilis. qz illa inclu-
duntur in pñori ipossibili.

Arguit Scda ps regule fundat i vero pñ. s. q cōtra-
dictoria nō pnt eē sll pñ. gē vera. Ddm q cōce-
dendo q cōtradictoria nō pnt sll stare tñ in casu q sll cōcedūt vt
pñ nō sll cōtradictoria. z sic sll. stāt nō vt sūt contradictoria.

Arguit Adipossibile seqtur qdlibet. qz ad istā hō est
asln^o sequit qdā de materia naturali. scz g^o hō
est aial. qdā de materia cōtingenti. s. g^o hō ē. qdā in materia remo-
ta. s. g^o hō est irrōnal aut rudibilis. g^o ad ipossibile seqt qdlibet.
Ddm q ad ppōem ipossibile pnt seq qlibet ppō in gñe s. nō qli-
bet ppōitio in nūo z in specie vt tamē dicunt moderni.

Quarta regula est Arguen

do ab inferiori ad supius ē bona cōsequētia. vt sor. cf. g^o aial cf.
Rō regule qz supius z inferi^o sll idē fm rē iō qdā realr dī de
vno etiā dī de alio. Et nō valet arg^m qñ arguit in pñis rōnis ab
inferiori ad supius. vt hic hō est spēs g^o aial ē spēs. qz tñ non
arguit ab inferiori ad supius in qstū idē sunt realr. s. in qstū dī
ferūt rōne. i. pñicatis rōnis. z sic non seruatur cōditio illa.

Ar Nō sequit hō nō currit. g^o aial nō currit. z tñ ibi arguit
p regulā. Ddm q bñ seqt z ibi arguit ab inferiori ad
supius cū negatōne postposita q cōtia bene valet. Sz dīceres
ibi arguit negatiue g^o nō p regulā. Ddm q negatio nō pponit
sz postponit. g^o bñ vī cōtia. vt pz in quinta regula. Sz pe. hī.
virtualr pñt istā regulā in quito tractatu vbi dicit q loc^o a pre-
sbiectina ad suū totū vī est bonus locus dialecticus. z dīc ibi.
q solū tenet cōstructiue z non destructiue.

Arguit Nō sequit null^o hō cf. g^o nullū aial cf. z tñ ibi
arguit ab inferiori ad supius. Ddī q regula tī
qñ arguit affirmatiue ab inferiori ad supius. Rō qz inferi^o iclu-
dit actū suū supius. iō posito inferiori fm actū ponit etiā supi^o
fm actū. nō tñ oz q negato aut destructo inferiori q etiā supi^o
negetur licet destructis oībus inferioribus destruat supius.

Ar Regula nō tī affirmatiue sic arguēdo tu es in camera q es
supra rectā. z tñ ibi arguit ab inferiori ad supius. Sll
hic nō sequitur tu es clericus g^o es papa. Ddm q triplr aliqd
est supius aut inferius ad alterz. Uno^o fm sitū z fm locū z de
tali supiori z inferiori nō intelligit regula z sic arguit p p^m arg^m.

Tractatus

hic. Alio modo aliquid est superius ad alterum secundum dignitatem aut statum quomodo papa est supra cardinalem. et cardinalis supra episcopum. et de tali superiori et inferiori etiam non intelligitur regula de quo procedit secundum argumentum. Tercio modo aliquid est superius ad alterum secundum communitatem et predicationem et sic communiora et magis universalia dicuntur superiora in ordine ad minus communia et minus universalia. et sic arguendo ab inferiori ad superius affirmatiue. est bona consequentia.

Arguitur Non sequitur omnis homo currit. 9° omne animal currit. et tamen arguitur affirmatiue per regulam. Dominum quod oportet arguere sine distributione inferioris et superioris. quia ad distributionem inferioris non sequitur distributio superioris. quia inferius continet pauciora supposita sub se quam sunt superiora.

Arguitur Non valet sine distributione sic arguendo cognosco hominem ergo cognosco animal. Dominum quod regula valet quando arguitur in predicatis realibus. non cognosco est predicatum rationis. vel dicendum quod bene valet cognosco hominem. ergo cognosco animal secundum quod est in homine.

Arguitur Non sequitur per istam regulam arguendo in predicatis realibus. Iohannes percutit platonem ergo facit platonem et tamen facere est superius ad percutere. Dominum quod uis facere sit superius ad percutere tamen facere platonem non est superius ad percutere platonem. quia facere platonem non predicatur de eo quod est percutere platonem. Jam hic debet argui ab inferiori ad superius per predicationem ut dictum est.

Arguitur Regula bene valet negatiue sic arguendo. nullus binarius. est ergo nullus numerus est. quia remoto priori remouetur omnia posteriora. sed binarius est primus numerus ergo remoto ipso remouetur omnes numeri. Et confirmatur quia remoto constitutore remouetur constitutum. scilicet binarius constituit omnes numeros. Dominum quod binarius accipitur dupliciter. Uno modo ut est species aut pars substantie. Dominum quod binarius accipitur dupliciter. Uno modo ut est species aut pars substantie. Alio modo accipitur ut est pars integralis. et sic bene valet quia ibi arguitur a parte integrali ad suum totum negatiue quod locum bene valet. sed non arguitur per istam regulam. Et est simile argumentum accipere sic arguere. nullus plures est. ergo nulla domus est.

Arguitur Destructo uno relationum destruitur et reliquum. scilicet superius et inferius secundum relationem. 9° est versus negatiue ab inferiori ad superius. Dominum quod superius et inferius capiuntur dupliciter uno modo materialiter aut per se abstracta et sic non dicuntur

De cōsequētijs

tur relative adiuncte. et sic intelligit pñs regula de superiori et inferiori. Alio accipiuntur formaliter et sic accipiuntur secunde intentione rationaliter. ut dicuntur relative adiuncte et sic valet bene. inferi est ergo superius est et e contra.

Querit An argumentū ab inferiori ad superius sit materiale vel formale. Dm q materiale q in simili forma arguendi dat instātia. sic arguēdo hō cf. g a sim currit. nā ibi suant oia reqsita ad pñlem formā. s. eadē qñtitas. eadē qualitas. idē sic terminor. idē nñs. et eadē copula. et tñ pñs si est bōa. vñ pz qz ista regula solū tñ i spālib terminis. s. in inferiori. et superiori. g. p diffōem pñe māl pñs dictā ē material pñs.

Ar Silis forma dz dari in pñs aliq. s. instātia tā data nō ē pñs. g. nō bñ dat instātia. Dm negando maiorē. qz forma pñe materialis nō pñsupponit pñaz licet forma in cōsequētia formali pñsupponat pñsequentiā. Ex quo patet q diffinitio pñe nō dz h forma pñe. qz sic ois pñsequētia esset formalis

Quinta regula est arguēdo

ab inferiori ad superius negatōe postposita ē bona pñs. ut hō nō ē sba. g aial nō ē sba. Un qñ arguit ab inferiori ad superius cñ negatōe postposita. tñc nō arguit negatōe ab inferiori ad superius. qz lz ppōes tales sūt negatōe tñ qz supi et inferiorius nō negant. sic adhuc arguit ab inferiori ad superius affirmatiue ut cñ dz hō nō currit. ergo animal nō currit.

Ar Nō seqt sortes nō ē aial. g hō nō ē aial. g regula est falsa. Ans pbat qz ans pōt eē vez ut p morte sortis et tamen pñs eē falsum. Ddz q ē bonū argū qz si ans sit verū pñs erit verū. et si ans sit falsū. pñs erit falsū. Un veritas ppōis nō ē ex cōstātia sibiecti. s. ex reb pceptis ut rudibile pceptū nō repugnat a/ sino pcepto. et sic ppōes reddunt se ex reb pceptis et nō ex exñtia rez. et g in isto argumēto bñ arguit. s. sicut ans ē sim. ita et pñs.

Sexta regula est Arguen

do ab inferiori ad superius a prepti in dictōib exclusiua ē bōa pñs. nam bene sequitur sortes est tantum animal. ergo sortes est tñ sba. Rō regule. qz inferi icludit eēntialē in supi. et ē realiter idē cñ suo superiori. S. cñ dco exclusiua ad iñctā inferiori et supi.

Tractatus

perior; exponit grā alietatis et nō grā plalitat; g^o regula nō ē hā.

Ar Per istā regulā. aīa pōt eē vez sine pñte. ergo nō ē bōa pñtia. Aīa pbat qz pt stare qz fortes sit tm hō et tm plus est qz animal qz etiā est corp^o aiātū et sba. Dōm qz tm rebz expo ni grā alietatis et nō grā plalitat; ut dcm est. Et g^o ē regula lo gicoz qz qñ termin^o exclusiu^o addit dēōni nō nūali. tūc sp dz ex poni grā alietat; s; eē qñ tmi^o exclusiu^o addit dēōi nūali tūc sp dz exponi grā pluralitat; ut tm quinq; sūt vltā.

Querit Quor duplr exponit signū exclusiuū. Ddz qz duplr scz grā plalitat; ut cū ponit cū dēōne numerali. ut tm quinq; s; p bilia exponit sic quinq; sunt p bilia et nō plura. Alio^o exponit grā alietat; ut cū addit dēōi nō nu merabili. ut hō est tm aīal sensus est hō ē aīal et nō ē aliū qz aīal

Septia regula est arguēdo

a supiori distributo ad iferi^o ē bōa pñā. ut oē aīal cū g^o oīs hō currit. Rō regle ē qz supiori distributo. distribuit qdlibz oren tū sub ipso. ergo bene valet pñā oē aīal currit. ergo oīs hō currit. nullū animal currit. ergo nullus homo currit.

Ar Nō valet oīs hō est aīal. g^o adā est aīal g^o regula ē falsa. Aīa pbat qz aīa ē vez et pñā falsū loquēdo d p^o adā q cū sit mortu^o nō est aīal. Dōm q illa pñā bñ v; et cons ē h^o sicut aīa. qz siue adā sit siue nō sit sp est aīal. L^o rō ē qz h^o ē in ppōe dēst 3° adiacēte nō dē exntiā s; cōformitatē pti ad sba^m. Dicūt tñ moderni q arg^m istud nō valeat. qz ibi arguit cū cōstā tia subiecti. et regula itelligit fm eos qñ arguit cū cōstantia sbie cti. i. qñ subiectū aut iferi^o h; eē subsistēs a pte rei. mō qz adā nō est dicūt q nō arguat fm intellectu regule. sed istud nō valz qz pcedit ex falso fundamento.

Querit Que sit rō h^o erroris modernoz. Dōm q ista qz dicūt q in oī ppōe h^o sba ē qd ē copula di cat esse actual^o exntie a pte rei. h^o aut falsū est. qz eē capif triplicif. Uno^o p eē eēntie et sic diff^o dē esse. i. essentia et natura rei. Alio^o ut dicit esse actual^o exntie. et sic capif in ppōnibus dē ē 2° adiacen te grā picipij in eo inclusi. ut cū dz fortes ē sens^o ē. for. ē exntis a p te rei. et istud moderni pcedūt cū antiquis. Tercio^o capif esse p esse cōpositōis extremoz. et sic capif in ppōib^o dē est 3° adiacēte

De consequentijs

de materia naturali. et sic capitur eē cū dīr adā est aīal aut for. est
risibilis q̄ sūt vere. qz sent^o ē illa p̄ta aīal et risibile nō repugnē
forti p̄cepto aut ade p̄cepto qd̄ ē verū. Rō fundamētal^r h^o ē qz
p̄ pō ē qd̄dā accūs rōnis cōueniēs reb^o cōceptis. et nō reb^o ad ex
tra exīteb^o. et q̄ hō p̄ceptus p̄t p̄ri de adā p̄cepto sē licz nō d̄ adā
adertra exīte. vt ymaginātur moderni. Cōter dicūt ipī ex eodē
fundamēto q̄ oīs p̄pō illa sit falsa in q̄ subiectū p̄ nullo suppo
nit. vt chimera ē nō ens et semp̄ fm̄ eos. eē dicit eē exītie. et sic sē
sus eēt q̄ chimera esset a pte rei nō ens. Et ex eodē fundamēto
dicūt etiā q̄ nihil supponat nisi sit cōmōstrabile ad sensū qd̄ im
probatū fuit in suppositionibus.

Octaua regula est. Arguē

do ab exclusua affirmatiua ad suā p̄lexi termis trāspōsit^r ē bona
p̄ntia. vt tm̄ hō currit ergo oē currēs ē hō. Rō ē qz dēo exclusi
ua posita a pte subiecti agit in ipm̄ p̄nt. et ergo distribuit^r.

Querit^r quare oī termios trāspōnē. Dm̄ q̄ iō qz nisi sic. tūc
argueret^r a nō distributo ad d̄ distributū. qz in ante p̄nti distribui
tur p̄ sig^m exclusiua et nō subiectū. nisi ergo tales termini trāspōne
rent tūc subiectū antea distribuere in p̄ntē. et sic argueret^r a non
distributo ad distributū. Tū cū dīr tm̄ hō currit. g^o oē currēs.
est hō. ibi termini trāspōnūt^r. qz hoc qd̄ fuit subiectū in vna sit
p̄dicatū in alia et cōuerso. s̄ sine trāspōsitione termioz talū nō
valet p̄ntia. qz nō seq̄tur tm̄ hō ē q̄ oīs hō currit. qz ibi arguit^r a
nō distributo. ad distributū. Querit^r quare nō licet arguere a
nō distributo ad distributū. Dm̄ q̄ ex q̄ termi^o nō distribut^o ē
termin^o indiffinitē et p̄ticulārē accept^o et termi^o distribut^o ē qui
sumit^r cū signo vli explicite vel implicite. sic arguere a nō distri
buto ad distributū. ē arguere a p̄pōne p̄ticulārē aut indiffinita
ad p̄pōem vlem̄. que p̄ntia nō valet. qz nō seq̄tur hō currit. ergo
oīs hō currit. nisi forte in materia naturali in q̄ p̄pō indiffinita
fm̄ rē equet vli. Vel dīr q̄ arguere a nō distributo ad distribu
tū est arguere a p̄pōne hūte multas cās veritatis ad p̄pōnē ha
bentē vnā cām veritatis. Propositio em̄ indiffinita h̄z mltas
cās veritatis. qz qd̄cūqz p̄ticulare p̄tentū s̄b subiecto illi^o p̄pō
nis indiffinitē recipit fere p̄dicatōz p̄ti. et verificat illā p̄pōez in
diffinitā p̄ vno supposito. sed vli h̄z tm̄ vnā cām sue veritatis
qz op̄et q̄ oīb^o suppositis subiecti simul cōueniat p̄dicatū s̄
abeat p̄positio verificari.

Tractatus

Sic In arg^o tert^o arguit a nō distributo ad distributū. Pro/
batur qz p^o nō distribuit in ante z tū distribuit in p^ote
Dōm qz ibi nō arguit a nō distributo ad distributū. qz p^o p/
positionis exclusiue distribuit z nō subiectū vt dictū est.

Arguit ad p^o nō ponit sig^m distributiū nec negatio. qz nō
distribuit t^o p^ona. qz distributio solū fit p signū v^ole aut p nega/
tionē distribuentē. Dōm qz quis ad p^o nō ponit sig^m distributi
ū exp^ose tū p^oualiter. qz sig^m exclusiū h^oz grā sue exclusiōis im/
plicatā vim distribuēdi. qz excludit omia p^oter s^obet^m a p^osortio p
dicati et sic ex p^onti resultat distributio vt in sili. si dicat nihil ē
risibile p^oter hoīem tūc bene sequitur ergo homo est risibilis.

Arguit. Dōm agēs forti^o agit in p^opinquū qz in distās. euz
ergo signū exclusiū p^ocedit tā subiectū qz p^ont. z cū distribuat p
dicatū ergo a forti^o debet distribuere s^obiectū. Dōm qz si/
gnū h^ons exp^ose z grā p^ocationis vim distribuēdi p^o distribuit
p^opinquū. si illud p^opinquū sit susceptiuū distributiōis illius
sed si sit termin^o d^osceret^o tūc nō pōt distribui ex p^ore sue nature.

Signū aut exclusiū ex suo p^omario actu nō pōt distribuere. s^oz ex
sua exclusiōe h^oz vim distribuēdi z qz talis exclusiō cadit su/
pra p^ont iō etiā tale distribuit. Arguit. Nō sequit^o p regulā
tū quinqz s^oz p^oabilia ergo oīa p^oabilia sunt qnqz z tū ibi arguitur
p regulā vt videtur. Dōm qz ista regula nō tenet qn arguitur ex
termis numeralibus et qn exponit sig^m exclusiū grā pluralita/
tis sed valet qn exponit grā alietaris. mō est cōis regula qz qn cū
qz sig^m exclusiū addit d^octōi nō nūali tunc d^oz expōi grā alietaris.

Bona regula est. Arguēdo

ab vniuersali affirmatiua ad suā exclusiua affirmatiua in s^omis
transpositis est bona p^ona. vt oīs hō ē aīal. ergo tū aīal ē homo
Rō regule qz ab expōitib^o ad expōitaz est bona p^osequētia.

Arguit nō seq^otur Oīs hō est albus g^o tū albu est hō. z tam
ibi arguitur p regulā. Dōm qz istud argumentū bene valet expo/
nendo tū grā alietaris vt sit sensus. nihil aliud ab albo ē homo
licet exponēdo tū grā pluralitatis nō valeret. qz sic sens^o eēt qz
nō plura qz alba s^oz hoīes qd est falsū. sic aut nō debz h^o exponi
qz nō ponit cū termino numerali. Arguit nō v^oz. Dē creās ne/
cesse ē eē deū g^o tū deū necesse est esse creatū. qz de^o p^otingēt creat z n
necēio. Dōm qz p^ons ē v^oz et argumētū ē bonū. Un creās dupl^o
accipit. vno^o noīalr. z sic hec ē hā tū deū necesse ē eē creatū. z s^ol^o

De cōsequētīs

est q̄ dēns est illud qđ creat. Alio mō p̄cipalr̄ z sic est etiā p̄a qñ
scz creat. quia omne qđ est qñ est necē ē esse sic etiā nec ēē dēū esse
creantē qñ creat. sz absolute nō ē p̄a qz nō ē necesse eū creare.

Decia regula est arguendo

ab exceptia negativa ad exclusiua affirmatiua ē bona p̄nauē bñ
sequit̄ nullū es p̄ter hoīez cf. q̄ tñ hō cf. Rō regule qz ī excepti
ua negativa p̄tū remouet ab oībus suppositis sbiecti illo exce/
pto cui tale p̄tū puenit ergo in exclusiua affirmatiua tale p̄tū bñ
affirmat de subiecto p̄ exclusionē oīm alioz.

Notandū Dñā ē inter ppōem exceptiua z ex/
clusiua. qz ppō exclusiua ē in q̄ ponit̄ si/
gnū exclusiū. vt hic. tñ hō currit. Sz ppō exceptiua ē in qua
ponit̄ signū exceptiū. vt oē ens p̄ter dēū ē creatura. z cadit sigⁿ
exclusiū supra terminū distributū p̄ sigⁿ vlt. z nūq̄ supra ter/
minū in ppōe p̄ticulari idiffinita vel singlari. Un tria sunt si/
gna exceptiua. s. p̄ter. nisi z p̄terq̄. z signū exceptiū ē qđ excipit
aliquod a termino cōi d̄ distributo. sed signū exclusiū ē qđ exclu/
dit oīa p̄ter subiectū a p̄sortio p̄dicati.

Affirmatiua nō seq̄t ad negatm. qđ regula ē falsa An̄s p
bat qz vnū oppositorū nō seq̄tur ad aliud. Dd̄z q̄ affirma
tiua z negatm ē iusdē rōnis vel eiusdē subiecti vel p̄tū nō seq̄
tur seinuicē. qz opponūt. sz bñ affirmatm. z negatiū alteri⁹ rō
nis. Vel ddm q̄ ad negatm fm vocē bñ seq̄tur affirmatiū qđ

Querit̄ Quo dñter aliqd̄ distribuat̄ in ppōe h̄ sit:
vli affirmatiua z vli negatiua z p̄ticulari affir.
z p̄ticulari negatiua. Dd̄z q̄ in ppōe vli affirmatiua tñ subiectū di/
stribuit. qz circa ipm ponit̄ sigⁿ distributiū. in vli negatiua sb/
iectū z p̄tū simul distribuit. qz subiectū ponit̄ cū signo vli. z p̄
dicatū h̄z negatōz an̄ se que pfundit totū qđ sequit̄. Et si inuenit
terminū distribuiblē aut cōem ipm distribuit. si aut inueniat ter/
minū singulare ipm nō distribuit. sed negat ipm tñ si saltē po
nat̄ in eadē p̄positione. Sed in p̄ticulari affirmatiua nihil distri/
buit. qz ibi nec est sigⁿ distributiū nec negatō. In p̄ticulari ne/
gatiua p̄tū tñ distribuit p̄pter negatōz. z nō subiectū. z sic in
exceptiua negatiua tā subiectū q̄ p̄dicatū distribuitur.

Undecia regula ē. Arguē

Tractatus

do ab exceptiua affirmatiua ad exclusiua negatiua ē bona p̄na. vt
omne ens. p̄ter deū ē creatura. ḡ tm̄ deus ē nō creatura. Rō regle
qz in exceptiua affirmatiua p̄tū affirmat de oib⁹ suppositis vno
excepto cui p̄tū nō cōuenit. quare in exclusiua negatiua tale p̄tū
remouet ab illo vno cui nō cōuenit. ḡ regula ē vera.

Ar In oī bōa p̄na cōns d̄z includi in ante. s; h̄ p̄na nō p̄t in
cludi in ante. ḡ in hac regula nō fundat bona p̄na. Mi-
nor pbat qz aīis h̄z se vt habit⁹. ⁊ p̄ns vt puatio: s; puatio nō
includit in habitu. sicut negatō nō includit i affirmatōe. Dm̄
qz licet h̄it⁹ nō includat in se puatōz suā qz vnū oppositorū n̄ in-
cludit reliquū. tñ vn⁹ h̄it⁹ p̄t icludē aliā puatōz sic aliq̄s vidēs

Ar Hic omne ens p̄ter deū ē creatura ḡ tm̄ de⁹. p̄t esse surd⁹
nō est creatura. arguit a nō distributo ad distributū g⁹ ex-
emplū text⁹ male ē assignatū. Dm̄ qz ibi nō arguit a nō distri-
buto ad distributū. qz in p̄nte sbct⁹ nō distribuit sic nec i ante
sed p̄dicatum. s; creatura distribuit in p̄nte ⁊ sibi i ante. quare
nullum est inconueniens.

Duodecima regula est Ar

endo ab exclusiua affirmatiua ad exceptiua negatiua ē bōa p̄na.
⁊ iterū ab exclusiua negatiua ad exceptiua affirmatiua ē bōa cō-
sequētia. Ex^m p̄mi. vt bñ seq̄tur tm̄ hō ē risibil⁹ g⁹ nihil p̄ter ho-
minē ē risibile. Ex^m scdi. vt bñ seq̄tur tm̄ sor. nō currit. ergo om-
ne ens p̄ter sortē cf. Rō regle ē qz vbi p̄tū puenit subiecto so-
litarie accepto. ibi etiā p̄tū puenit sbct⁹ vt cū d̄z tm̄ hō cf ibi fcat
qz ipm̄ subiectū solitarie acceptū habeat in se p̄dicatum. ergo si/
gnificatur qz etiam habeat in se p̄dicatum.

Deciatercia regula est Ar

quēdo ab exclusiua affirmatiua ad suā piacentē ē bōa p̄na. vt bñ
seq̄tur tm̄ hō cf. ḡ hō cf. Rō regle. qz illa p̄na ē bona vbi p̄ns in-
cludit i ante. s; sic ē hic ergo p̄na est bona. Notandū qz ppō
exclusiua ē in q̄ ponit sig⁹ exclusiui. s; piacēs exclusiue ē ppō q̄
pest aī appōz signū exclusiui. vt cū d̄z tm̄ hō cf. ibi hec ppō hō
currit ē piacens h⁹ ppōnis exclusiue. s. tm̄ hō cf. Ar Nō seq̄-
tur nō tm̄ hō cf. g⁹ hō nō cf. ⁊ tñ ibi arguit p̄ regulā. Dm̄ qz re-
gula nō habet veritatē in exclusiuis negatis qñ negatio p̄cedit
signū exclusiui. qz tūc negat virtus signi exclusiui. ⁊ p̄ns nō

manet exclusiua negatiua.

Que q̄les 7 q̄nte sint ppōes exclusiue. Dd̄m q̄ ppōes exclusiue capiuntur dupli. Uno^o mālī fm q̄ explicite ponūt. 7 sic s̄ cathego. affirmatiue aut nega. fm exigentiā cople affirmare aut negare. 7 si indiffinite. aut alteri^o q̄ntitatē. Ali^o ca pūnt q̄ntū ad intellectū quē p̄tuali includūt. 7 sic s̄ affirm. hypo. 7 nulli^o q̄ntitatis. q̄ hypotetice nō sūt alie^o quātitatis.

Decimaquarta regula est ar

guēdo a ppōe in qua ponit p̄tū sine dcoē exclusiua ad eandē euz dcoē exclusiua ē bōa p̄na vt sor. ē hō. ḡ sor. ē t̄m hō. sor. est baccalarius. ḡ sor. ē t̄m baccalari^o. Rō regule q̄ q̄n p̄tū p̄e d̄r de s̄b iecto t̄nc p̄e sibi inest. ḡ q̄cqd ē aliud a p̄to h̄ nō p̄t simplr inesse subiecto. At nō seq̄t sor. ē baccalari^o. ḡ ē t̄m baccalari^o po/ sico q̄ etiā sit magi q̄ t̄nc est plus q̄ baccalari^o. 7 t̄n ibi arguit p̄ regulā. Dd̄m q̄ reglā v̄z exponēdo lig^m t̄m ḡia alietatis. sic q̄ sit sensus. sor. est baccalari^o. 7 nō aliud a baccalario. Si aut̄ expo/ natur ḡia plalitaris t̄nc nō valet. q̄ si cū hoc eēt mgr. t̄nc plus esset q̄ baccalari^o. s̄z sic nō d̄z exponi nisi q̄n ponit circa termi^m materialē. Sile ē q̄n arguit a iā ē gen^o ḡo aial ē t̄m gen^o. i. non aliū genere. 7 sic est verū. sed exponendo. i. nō plus q̄ genus. sic esset falsa. quia aial etiam est species subalterna.

Decimaquinta regula est ar

guendo ab inducentib^o ad inductā ē bona p̄na vt sor. ē aial pla to est aial 7 sic de alijs. ergo ois homo ē animal. Rō q̄ singula ria sufficienter inducta inferūt vlē. Arguit. Nō sequit^r sor. cē 7 sic de alijs. ergo ois hō ē asin^o. Dd̄m q̄ regula intelligit q̄n ar/ guitur ab inducentib^o ad inductā suā. mō inducta istoꝝ singla riū est hec ois hō currit. 7 sic bñ valet argumētū Cōtra nō seq̄ tur. sor. currit. cicero currit. ergo ois hō currit. 7 t̄n ibi arguit ab inducentib^o ad inductam suā. Dd̄m q̄ ibi nō arguit ab oib^o in ducentib^o ad inductā suā. Et si dicat^r ipossibile ē oia singlaria enumerari. ergo nō pōt debite argui p̄ regulā. Dd̄z q̄ duplex est vlē. aliqd ē qd̄ actu habet t̄m vnū suppositū vt sol luna 7 mū/ dus. 7 inducendo illud vlē debet enumerari illud suppositū cū isto addito 7 nō sūt plura talia vt iste sol lucet 7 nō sunt plures tales. ḡ ois sol lucet. Aliud ē vlē qd̄ actu h̄z plura supposita et

Tractatus

ad inducendū illud vlt oīa singularia dñt enumerari in se ⁊ in
ppria forma aut implicite. et hoc in illa pñcula ⁊ sic d alijs. aut
⁊ sic de singulis. ⁊ nisi illa pñcula addat. nō vñ arg^m.

Arguit si valet addēdo illā pñculā ⁊ sic d alijs. tñc arguitur
ab eodē ad idē ⁊ p pñs pñmittit petitiō pñcipij. qz añs eēt eq no
tū cū pñte. Dñm qz hec pñcula ⁊ sic de alijs pñt duplr exponi.
Uno^o affir. ⁊ sic pñmittit petitiō pñcipij. qz sic añs ē eq notū cū
pñte. Alio^o exponit negatiue ⁊ sic valet tm ⁊ nō ē instācia de a/
lijs ⁊ sic debz capi in inductōe ⁊ sic añs est notū pñte. qz negatō
nes sūt notiores affirmatōibz. qz facili^o pñnoscim^o de aliq ne/
gationē qz affirmatōez. vt facilius cognoscim^o qz hec herba nō ē
illa. licet difficulter cognoscim^o naturaz aut affirmationem ali
cuius herbe cū alia. Querit. Utz inductio sit formal cō/
sequētia aut materialis. Dñm qz material qz nō tñ in oibz cñi
nis pñlibz. pñli forma retēta. Vel sic. qz argumentū ab inferio
ri ad supius ē materiale. g^o ista pñtia ē materialis. qz h ē qdā
mō arg^m ab inferiori ad supius. Et si dicat auctor h^o ponit istā
pñtia inter formales pñtias in pñcipio huius tractatus ergo ē
formalis pñsequētia. Dñm qz aliqua dñ formal pñtia dupliciter.
Uno^o qz hñ in se aliqua formā argumētationis. ⁊ sic inductio.
enthimema. ⁊ exemplū sunt pñtie formales. Alio^o dñ pñtia ali
qua formalis qz respicit oēs terminos indifferēter. ⁊ sic ista pñtia
ab inducētibz ad inductā nō ē formalis pñtia sed materialis
tm sicut argumentū ab inferiori ad supius.

Decimasexta regula est ar

guendo ab est 3° adiacēte ad ē 2^m adiacēs est bona pñtia vt sor
tes est albus ergo sor. est. Rō regule ē qz sic arguit ab inferiori
ad supius. qz termin^o sumptus cū additione est inferior ad seip
sam sumptum sine additione.

Querit Utrū hec pñtia sit formalis vel materialis.
Dñm qz material qz i sea requirūt spāles ter
mini. cū solū teneat in pñdicatis accñtaliibus. ⁊ ideo in fili for/
ma datur instācia sic arguēdo sor. est aīal g^o sor. ē hñ apd mo
ternos tñ in oibz terminis qz semp dicūt ē dicere exñtiā.

Querit. Que sit ppō de est scdo adiacente. Dñm qz illa in q
hoc verbū ē nihil sequit. vel nō sequit aliqd pñm māle explicitū
vt cū dñ homo est. Sed ppositio de est 3° adiacēte ē qñ post hoc
verbū est sequit pñcatū explicitū. vt hō est aīal.

De cōsequētīs

Ar Cū dīr hō est aīal ibi hoc verbū ē ponit etiā scōo loco. g̃ n̄ milit ē ppō de ē 1° adiacēte Dōm q̃ ptes ppōis de ē 3° adiacente pnt dupli capī. Uno^o fm ordine pstruēdi. 7 sic copla ē 2^m adiacens. Alio^o fm ordine intelligēdi. 7 sic ē 3^m adiacēs. qz pns itelligit s̄bet^m 7 pti q̃ sunt duo. qz copula q̃ 3° itelligit. Rō est. qz o3 pns intelligere vnibilia qz ipam vnionē. sed subiectuz 7 pti sunt vnibilia p copulā ergo pns itelligūt qz copula.

Ar Nō seq̃tur p regulā hō ē aīal. ergo hō ē. ergo regula nō est vl̄r vera. Ans pbat qz ans pōt esse vez sine cōte. nā hec est ppetue veritatis hō ē aīal. alia aut ē ptingens v̄z hō est. Dicendū q̃ duplicia s̄ p̄ta. quedā sūt eēntialia quedā accēntialia. Essentialia sunt q̃ s̄t de essentia subiecti aut p̄p̄i eius vt cum dicitur homo est animal homo est risibilis. Sz accēntialia s̄t q̃ extrinsece cenoiant suū s̄bet^m. vt hō est alb^o. hō est. Tūc dīr q̃ regula pns solū t̄z in accēntialib^o p̄tis 7 nō i essentialib^o. Rō qz quādo ponit p̄ti eēntiale in ante. tūc cōns nō icludīt in ante. qz in ppōe de est 1° adiacēte est dīr actualē exētiā a p̄terei. Sz in ppōe de ē 3° adiacente. ē dīr p̄formitatē extremoz. sz exētiā nō icluditur in cōformitate. extremoz qz multa h̄nt cōformitatē. qz n̄ nullū exīstīt a p̄terei. vt si nullū aīal eēt. adhuc ista eēt vera hō ē aīal. nō igit p̄t argui ab est tercio adiacēte i p̄tis eēntialib^o ad est 2^m adiacēs. Moderni aut dicētes q̃ est in oibus ppōib^o dicat exīstentiā. dicūt etiā q̃ hec regula teneat vl̄r in oib^o p̄tis qd ē falsuz. 7 in supradictis sepius reprobatur est.

Ar Nō seq̃t p reglāz null^o hō ē g̃ null^o hō ē. tñ ibi arguit in p̄tis accēntialib^o ab ē tercio adiacēte ad ē 2^m adiacēs. g̃ regula adhuc nō t̄z i ill^o oib^o. Dōz q̃ regula t̄z solū in affirmatis 7 nō i negatis. Rō p̄mi ē qz act^o scōs p̄suppoit actū p̄mū. sz p̄ti accēntiale ē scōs act^o subiecti g̃ p̄suppoit exētiā subiecti. Rō scōi s̄. q̃ nō v̄z i negatis. qz destructio posteriori. nō o3 p̄t destrui 7 re moto posteriori ab aliq̃ nō o3 p̄t remouēi ab eo. g̃ cū accēntia sūt posteriora ipi s̄be remoto eē accēntiali ab aliq̃ nō o3 eē s̄bale ab eo remoueri. Ar nō seq̃t hō ē mortu^o g̃ hō ē 7 tñ arguit p reglāz affirmatiue. Dōz q̃ ibi nō arguit p reglāz qz mortu^o n̄ ē p̄ti accēntiale sz dīr purā puatōez 7 nō formā accēntiale s̄e s̄bet^o inherētē.

Ar Adhuc nō v̄z sic arguē^o hō ē spēs. g̃ hō ē. 7 tñ ibi arguit i p̄tis accēntialib^o Dōz q̃ duplicia s̄ p̄ta accēntialia. s̄. realia 7 rō

Tractatus

nis. mō regula intelligitur qñ arguitur in p̄dicatis realib⁹ mō
spēs nō est p̄dicatum accīdēte reale. sed rōnis.

Decimaseptima regula est

arguēdo a tota copulatiua ad alterā ei⁹ p̄tē ē bōa p̄na ⁊ formal.
vt bñ sequit. sor. cē ⁊ plato disputat. g⁹ sor. cē. Rō regle ē qz to
ta copulatiua hz se sicut totū intēgle in ordie ad suas ptes. s3 to
tū integrale nō existit nisi positus oib⁹ suis p̄tib⁹. g⁹ etiaz tota
copulatiua nō ē vera nisi oēs eius ptes sint vere. Nā sicut se hz
esse in icōplexis. ita se hz vez ēē i cōplexis g⁹ pōt argui a tota co
pulatiua ad quālibet eius p̄tem in bona cōsequētia.

¶ Nō seq̄t hō ē aial ⁊ hō ē asin⁹. g⁹ hō ē asin⁹ ⁊ tñ ibi argui
tur p̄ regulā. Dm q̄ regula ualeat si aīis sit vez. ⁊ iō argu
endo a tota copulatiua vera ad quālibet p̄tē ei⁹ ē bona p̄na. qz
tñc ista regula hz locū. s3 copulatiua q̄ hō ē aīis est falsa.

¶ Adhuc nō seq̄t. hō est aial. vñ hō ē asin⁹. ⁊ dē est q̄ hō est
asin⁹. Dm q̄ hic nō arguit a tota copulatiua ad alteraz
eius p̄tē p̄ncipalē. sed arguit ad p̄tē eius min⁹ p̄ncipalē. qz illa
de disiuncto est vna ps illius copulatiue ⁊ alia cathēgorica q̄ seq̄
tur cōiunctionē copulatiuā ē altera ps illius copulatiue. ⁊ ad il
las partes potest argui. ⁊ sic ualeat argumentū.

¶ Notandū. Hec regula ē p̄nalis ⁊ illatiua quia
aīis se ifert p̄ns nō tñ ē argumentatiua ⁊ p
batiua. qz aīis nō pbat p̄ns s3 q̄ ad h̄ ibi p̄mittit p̄tē p̄ncipū

Decima octaua regula est.

Arguēdo a toto copulato ad alterā ei⁹ p̄tē nō v3 p̄na formalr.
vt nō seq̄tur sortes ⁊ plato trahūt nauē. ergo sor. trahit nauē.

¶ Dm dñt ppō copulatiua ⁊ ppō de copulato extremo
Dm q̄ sic. qz ppō copulatiua ē illa in q̄ p̄iungunt due p
positōes cathēgo. p hāc cōiunctōz et vñ sibi silez. ⁊ sp ē hypote
tica. vt cū dī sor. cē ⁊ plato disputat. S3 ppō de copulato extre
mo ē cathēgo. ⁊ ē qñ inf ptes subiecti aut p̄ti mediat p̄iunctio co
pulatiua. ⁊ illa ē duplex qdā ē de copulato subet⁹. vbi inf ptes
subiecti mediat p̄iunctio copulatiua. vt sortes ⁊ plato currunt.
Alia ē de copulato p̄to vt qñ inf ptes p̄ti mediat p̄iunctio copla

De cōsequētijs

tina. ut sor. et mouet. Ex q̄ p̄ q̄ quicunq; illa cōiūcō. et copulat inter ppōes. tūc facit ppōem hypoteticā copulatiuā. s; qn̄ copulat int̄ terminos tūc facit ppōz cathēgoricā d̄ coplato extremo

Quod etz valet arg^m a toto copulato ad alterā ei⁹ pte. Dōz q̄ formalr nō valet s; materialr. qz qn̄q; valet et qn̄q; nō valet. Exemplū p̄mi. ut bñ seq̄tur sor. et plato currit g⁹ sortes currit. Exēplū secūdi. ut nō valet sortes et plato trahūt nauē g⁹ sor tes trahit nauē. Et rō diuisiuitatis ē. qz duplices sūt act⁹ q̄ cōueniūt alicui copulato. Quidā cōueniūt eis diuictim s̄m q̄ cōiuncta sūt. ut tractio nauis cōuenit aliq̄b⁹ copulatis s̄m q̄ copulata sūt. et in illis nō tenet regula. qz sic nō pōt ille act⁹ vni copulatoz seorsum cōuenire. Alij sunt q̄ cōueniūt aliq̄b⁹. nō ut copulata sunt sed etiā seorsum. et diuisim. et sic cursus cōuenit aliq̄b⁹ et in talibus valet regula. qz tūc pōt talis actus cuilibet copulatoz seorsum attribui.

Decimanona regula est az

guendo a tota diuictiua cū opposito. i. destructōe vni⁹ ptis ad alterā ei⁹ ptem est bona p̄na. ut plato currit vel sortes disputat sed plato nō currit. ergo sortes disputat. Rō regule est qz ad veritatē diuictiue req̄rit vna pte eē verā. g⁹ si diuictiua fuerit vera et vna ps eius destruat. tūc alia necessario ponit vera. Exēplū ut illa. hō ē aīal vel hō ē asinus est vera. tūc bene seq̄tur hō nō est asinus ergo homo est aīal.

Arguit^r Totū nihil aliud ē q̄ sue ptes. sed si vna pars diuictiue sit tm̄ vera. tūc nō pōt tota diuictiua esse vera. Dōm q̄ totū capit dupl^r. Uno⁹ cathēgorematicē. et sic valet tm̄ sicut integrū siue pfectū. et sic tota diuictiua verificatur a veritate vnius ptis. Alio mō totū accipitur sincathēgorematicē. ut valet tm̄ sicut quelibet ps. et sic nō verificat tota diuictiua ex veritate vnius partis.

Nō seq̄tur hō ē azin⁹. vel hō ē leo s; null⁹ hō ē asinus. g⁹ hō est leo. Dōm q̄ arguendo p regulā debz argui a diuictiua s̄a. qz tūc necesse ē ad min⁹ vna pte eē verā. Si aut̄ tota ē falsa nō optet psequēs eē verū. Et lz in s̄a diuictiua vtraq; ps possit eē s̄a. tm̄ h̄ nō ē ita ppe qz tūc cōiunctio diuictiua amittit ppriā naturā cōiunctionis diuictiue. Nā natura cōiunctōis diuictiue ē diuungere respectū tereij ea q̄ p̄iungit inter se. qn̄ igit

Tractatus

tur ambe ptes sunt vere. tunc cōiungit inter se et in ordine ad terciū
ea que cōiungit quod est officiū cōiunctionis copulative.

Sr Ibi hō est asin⁹. vel hō est alb⁹. s3 hō nō ē albus. g^o hō est
asin⁹ arguit p reglā in disiunctiva hā. et tñ nō sequit. Di-
cendū q regula tenet qñ arguit ab opposito pprie dco. s. p^otrario
vel cōtradictorio q ppōes destruūt se. mō hic arguit ab opposi-
to s3 cōtrario q nō destruūt se. s3 stāt sī in veritate et sic bñ sequi-
tur sic arguēdo hō ē asinus vel hō est albus s3 null⁹ hō ē albus
ergo homo est asinus. tunc sicut añs est falsū ita et cōseques.

Vicesima regula est. **Sr.**

guēdo a tota cōditionali a positōe añs ad positōez pñtis ē bo-
na cōsequētia vt bñ sequit si sortes cō sor. mouet. s3 sor. cō g sor.
mouetur qz añs cōditionalis habet se sicut inferi⁹ respectu cōse-
quētis et cōsequēs vt supius. mō ab inferiori ad supius affir-
matine aut positōe bñ v3 cōsequētia. g^o etiā a positōe añs ad po-
sitōne pñtis in cōditionalibus. bene valet cōsequētia.

Sr Nō seqt p regulā. si hō cō hō ē asinus. s3 hō cō g^o hō ē as-
inus. Dm q regula intelligit qñ arguit a tota cōditionali
vera a positōe añtis ad positōem cōsequētis. mō h arguit a cōdi-
tionali falsa qz ad falsitatē cōditional suffic q añs p esse vez si-
ne cōsequēte sic hec pōt eē hā hō cō q tñ hec sit flā hō ē asinus

Vicesimaprīma regula est

Arguēdo a tota pditionali cū opposito cōtradictorio pñtis ad op-
positum cōtradictorioz añtis est bona cōtra. vt bene sequit. si
sortes currit. sortes mouet. sed sor. nō mouet. g^o sortes nō currit
Rō regule est qz cōsequens cōditionalis habet se vt supius re-
spectu antecedentis. sed a destructione supioris ad destructionē
inferioris bene valet cōsequētia. ergo ab opposito cōtradicto-
rio cōsequētis ad oppositū cōtradictorioz añtis in conditiona-
libus bene valet consequentia.

Sr Bene seqtur si hō currit. risibile cō. s3 risibile currit. g^o hō
currit. et tñ ibi arguit a positōe cōnt⁹ ad positōem añtis et
nō a destructione vt dicit regula. Dm q argumētū solū v3 ma-
terialiter g^o terminoz qz sunt termini cōuertibiles. sed posito vno
cōuertibilū ponit et reliquū. et destructo vno destruit et reliquū.
s3 in alijs nō valet cōstructione. Et tantū de cōsequētis.

900

quod est in regno
hinc

quod est in regno
hinc

quod est in regno
hinc

quod est in regno
hinc

quod est in regno
hinc

1601

quod est in regno
hinc

quod est in regno
hinc

quod est in regno
hinc

quod est in regno
hinc

H. S. Jones
Pet. 18